UNIVERSITÄTS BIBLIOTHEK WUPPERTAL
BERGISCHE UNIVERSITÄT WUPPERTAL

Universitätsbibliothek Wuppertal

Totius Latinitatis lexicon

secundum tertiam editionem, ..., correctum et auctum labore variorum

Forcellini, Egidio

Schneebergae, 1831

F

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.
Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-1620

Visual Library

lam. *Hor. Ep.* 17, 15. membra pellibus. *Virg. A.* 1, 693. Amor exuit alas. Et *ib.* 5, 420. Trojanos exue caestus. *Mart.* 14, 109. Exuere digitos. *scil.* anulis. *Appul. Met.* 1. p. 110, 27. manticam humero. *Ov. Her.* 13, 147. alicui clypeum. *Id. Met.* 2, 419. pharetram humero. *Id. ib.* 7, 773. jamdudum vincula pugnat Exuere ipse sibi. *Cic. Verr.* 2, 5, 58. se ex laqueis. *Liv.* 35, 17. jugum. Et 34, 13. *extr.* se jugo. *Ov. Met.* 9, 52. amplexus. ℙ Passive, et Graeca constructione. *Id. ib.* 7, 317. minuuntur corporis artus, Cornuaque exuitur, necnon cum cornibus annos. ℙ Pro extrahere, educere. *Stat. Theb.* 9, 287. Sed miseratur equum, magnoque e vulnere telum Exuit. ℙ Pro detegere. *Mart.* 9, 60. mensas et opertos exuit orbes. ℙ Exuere vagina ensem. *Stat. Theb.* 9, 76. Simile est illud *Ov. Med. fac.* 54. hordea Exue de palea, tegminibusque suis. ℙ Translate est spoliare, detrahere, privare, auferre. *Caes. B. G.* 7, 14. Impedimentis exuere hostem. *Sall. Jug.* 93., et *Liv.* 34, 28. armis. *Sall. fr. ep. Mithrid.* classe. *Vell.* 1, 9. et *Liv.* 31, 42., et 41, 12. castris *Sen. ep.* 90. *med.* Sapientia vanitatem exuit mentibus, *h. e.* detrahit, expellit. *Juven.* 13, 188. Paulatim vitia atque errores exuit omnes Prima docens rectum sapientia. *Tac. A.* 14, 31. Avitis bonis aliquem exuere. *Id. ib.* 13, 39. hostem sedibus. [**Flor.* 2, 7, 9. Exuere aliquem castris. Adde *id.* 3, 3, 4.] ℙ Item deponere, abjicere. *Cic. Ligar.* 14. Si clamare coepisses, Caesar cave ignoscas, cave te fratrum misereatur; nonne omnem humanitatem exuisses? *Juv.* 11, 188. Ante meum, quidquid dolet exue limen. *Virg. A.* 4, 319. Exue mentem. *Id. G.* 2, 51. Exuere silvestrem animum. *Mart.* 10, 30. curas. *Ov. Met.* 1, 622. Metum omnem. *Petr.* 122. in carm. moras omnes. *Ov. Met.* 14, 777. animam. *Id. Amor.* 3, 4, 43. Vultus severos. *Id. Fast.* 3, 281. Feritatem. *Liv.* 27, 8. mores antiquos. *Id.* 34, 7. *f.* servitutem. *Sil.* 7, 496. mente monita. *Tac. A.* 1, 75. Virtutes. Et *ib.* 6, 25. vitia et 8. amicitiam alicujus; et 4, 72. pacem et 12, 14. fidem; et 6, 43. pacta; et 13, 44. promissa; et *ib.* 13. obsequium in matrem; et *H.* 3, 5. jus fasque; et *Ann.* 14, 52. magistrum; et *H.* 5, 5. patriam; et *A.* 11, 19. Jussa. [*Exuere bovem, hominem, asinum pro: exuere formam bovis, hominis, asini. *Oudend.* ad *Appul. Met.* 3, 221. *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 14, 108.] ℙ Illa quoque eleganter translata sunt *Livii* 2, 23. Exuere se agro paterno: *scil.* divendendo aeris alieni causa. *Sen. ep.* 11. Exuere se omnibus vitiis. *Cic. Fin.* 5, 12. Fugere plane ipse se, et hominem ex homine exuens, naturam odisse videatur. *Stat. Silv.* 4, 3, 50. Exuere montes, *h. e.* spoliare arboribus. ℙ [*Confunduntur *Exuere* et *exigere*. *Burm.* ad *Ov. Fast.* 3, 281.]

EXŪPĔRO *c. Deriv.* V. EXSUPERO.

*EXUPĔRUS, a, um, adj. *Appul. de herb.* 65. et 72. *B. A.*

EXURDO. V. EXSURDO.

EXURGĔO, es, a. 2. exprimo, elicio: ductum a spongia, quae ut humorem reddat, urgetur et comprimitur. *Pl. Rud.* 4, 3, 69. Ego te itidem quasi penicillus novus exurgeri solet, exurgebo quidquid humoris tibi est. *Cato R. R.* 156. In linteum exurgeto succum. Al. leg. *exsugeto*, ab *exsugeo*. V. EXSUGO.

EXURGO. V. EXSURGO.

EXŪRO, is, ussi, ustum, a. 3. i. q. uro, aut valde uro, peruro. *Hirt. B. Afr.* 26. Villas exuri, agros vastari, pecus diripi. *Cic. Verr.* 2, 1, 27. Domi suae vivus exustus est. *Virg. A.* 1, 43. Exurere classem Argivum. *Curt.* 4, 7. Fervido solo exurente vestigia. Sic *Tibull.* 2, 3, 9. Nec quererer, quod sol graciles exureret artus; et *Plin.* 30, 4. Si ferventia os intus exusserint. *Id.* 17, 9. *f.* Haec omnia segetem exurunt. *Phaedr.* 1, 6, 7. Sol omnes unus exurit lacus. ℙ Translate *Tibull.* 4, 2, 5. Illius ex oculis, cum vult exurere divos, Accendit geminas lampadas acer Amor, *h. e.* amore accendere. *Petr. Sat.* 121. in carm. Nec enim minor ira rebellat Pectore in hoc, leviore exurit flamma medullas, *h. e.* stimulat, ad furorem incitat. *Sen. Agam.* 665. Magis exurunt, quos secretae lacerant curae, *h. e.* pungunt, angunt. *Lucr.* 3, 931. et *Curt.* 4, 16. Sitis exurit fatigatos. *Id.* 1, 10. *extr.* Vim veneni talem esse constat, ut ferrum quoque exurat. *Sil.* 8, 273. Quos plurima passos Tertius exurit lacrimosis casibus annus. [**Amm. Marc.* 21, 1, 22. Pyrrhus Italiam bellis saevissimis exurens, ubi *Erfurdt.* similia attulit p. 320.] ℙ Pro delere, tollere. *Cic. N. D.* 3, 3. Mihi quidem ex animo exuri non potest, esse Deos. Al. aliter leg. *ex conjectura.*

EXUSCĬTO. V. EXSUSCĬTO.

EXUSTĬO, onis, f. *καῦσις*, ustio. *Cic. Somn. Scip.* 7. Propter eluviones, exustionesque terrarum. *Plin.* 17, 24. Exustio solis.

EXUSTUS, a, um, adj. ut Exustus ager ap. *Virg. G.* 1, 107. Sole exustus caseus, ap. *Colum.* 7, 8. Exusta palus. *Virg. G.* 3, 432. Loca exusta solis ardoribus. *Sall. Jug.* 22. et *Sil.* 5, 606. Clausus ubi exusto liquor indiguatur aeno, *h. e.* ferventi. ℙ Allegorice. *Cic. Brut.* 4. Sic omnis fetus repressus, exustusque flos veteris ubertatis exaruit. [*Confunduntur a librariis *exustus* et *exutus*. V. *Munck.* ad *Hyg. fab.* 102. p. 191.] ℙ **Exusta*, *ae*, insula in sinu Arabico. *Plin.* 6, 29. Praeter Exustam. Sic ed. *Hard.* Edd. vett. *exusta*. Ap. *Auct. Peripli maris Erythr.* est *καιακεκαυμένη*. *B. A.*

EXŪTUS, a, um, *ἀποδυσθείς*, spoliatus, detractus. *Mart.* 10, 4. Exutus puer pennis labentibus, *h. e.* Icarus. *Virg. A.* 2, 153. Sustulit exutas vinclis ad sidera palmas. ℙ Translate *Plin.* 35, 11. Herculem exuta mortalitate, in coelum euntem. *Tac. A.* 3, 17. Exuta dignitas. *Cic. Tusc.* 5, 25. Mens exuta vitiis. Al. aliter leg. *Tac. A.* 16, 33. Omnibus fortunis exutus. *Flor.* 3, 1. Hostis exutus urbibus. *Curt.* 4, 15. Impedimentis. *Virg. A.* 11, 395. Armis. *Liv.* 41, 3. *extr.* Castris. *Suet. Gramm.* 11. patrimonio. *Sall. fr. or. Lepidi.* Imperio, gloria. ℙ Absolute *Tac. A.* 1, 2. Exutus Lepidus, *h. e.* spoliatus auctoritute et potentia. ℙ Cum accus. more Graecorum. *Virg. A.* 4, 518. Unum exuta pedem vinclis. *Stat. Th.* 9, 163. Exutus canos lacero diademate crines; et *ib.* 11, 460. Vittis exuta comam. ℙ Translate *Mart.* 5, 7. Exuta est veterem nova Roma senectam. *Sil.* 6, 109. Exutus senium; et 5, 15. Castumque exuta pudorem, *h. e.* quae abjecit. ℙ Insignis est hypallage in illo *Ov. Her.* 9, 111. Hirsuti costas exuta leonis Aspera texerunt vellera molle latus, *h. e.* Vellera detracta costis leonis. Usitata hypallage erat: Costae exutae vellera. ℙ [*Confunduntur *Exutus* et *excitus*. *Drak.* ad *Liv.* 9, 31, 12.]

EXŪVIAE, arum, f. *ἐνδύματα*, vestes, aliudve quippiam corpori adhaerens, quo quis se exuit: ab exuendo, ut *Fest.* docet. Singulari numero omnino caret. *Virg. Ecl.* 8, 91. Has olim exuvias mihi perfidus ille reliquit; et *A.* 4, 496. Pyram Erige, et arma viri, thalamo quae fixa reliquit Impius, exuviasque omnes . . . . super imponas. *Fest.* in Tensa. Exuviae deorum, *h. e.* ornamenta, insignia deorum. Sic *Suet. Aug.* 94. Cum fulmine et sceptro, exuviisque Jovis. ℙ Exuviae capitis ap. *Sen. Hippol.* 1181. et *Catull.* 65, 62. Sunt capilli. ℙ Quod ait *Pl. Men.* 1, 3, 9. Induviae tuae, atque uxoris exuviae: intelligit vestem surreptam a Menaechmo uxori, et amicae delatum; et v. 13. *exuvias facere* est se spoliare ad amicam vestiendam. ℙ Dicuntur et de pelle detracta animalibus. *Virg. A.* 2, 473. De angui pellem exuente. Cum positis novus exuviis, nitidusque juventa etc. Et 9, 307. Pellem horrentisque leonis exuvias; et 11, 577. Tigridis exuviae. *Val. Fl.* 6, 19. et 8, 65. Exuviae sacrae pecudis, *h. e.* vellus aureum. *Id. ib.* 358. Bovis exuvias multo frangere olivo. Festive *Pl. Mostell.* 4, 1, 26. Lora ex corio bubulo, quibus caeduntur servi, exuvias bubulas vocat. ℙ Item saepe de iis, quae victo detrahuntur hosti, ut arma vestes, ceteraque spolia omnia, *λάφυρα, ἔναρα*. *Cic. Manil.* 18. *extr.* Rostra ornata exuviis nauticis et classium spoliis. *Virg. A.* 10, 423. Haec arma, exuviasque viri tua quercus habebit; et 2, 275. Hector, qui redit exuvias indutus Achillis. *Tibull.* 1, 1, 54. Ut domus hostiles praeferat exuvias. *Juv.* 10, 133. Bellorum exuviae. Adde *Liv.* 30, 38. ℙ **Exuvium*, *ii*, n. singulare, quod ponitur a quibusdam Lexicographis, caret adhuc idoneo Latino auctore.

F

F littera a *Prisc.* 1, 542. et 560. et 569. inter mutas numeratur, quod vim mutae habeat, tametsi, quia in proferendo a vocali incipit, prolationem habeat semivocalis: a *Diomede* 2, 417. et 419. et aliis inter semivocales. Pronuntianda est non tam fixis labris, ut *ph*, ut *Prisc.* docet *ib.* 543. hoc enim inter illas differt, quod nostra *f* minore spiritu exprimitur, quam Graeca *ph*. Habet autem vim *v* consonantis vocalibus praepositae, sed aliquanto pleniorem: qua de re *Quint.* 12, 10. Illa, quae sexta est nostrarum, paene non humana voce, vel omnino non voce potius, inter discrimen dentium efflanda est: quae etiam cum vocalem proximam accipit, quassa quodammodo, utique quoties aliquam consonantium frangit, multo fit horridior. *V. *Majum* ad *Cic. de R. Publ.* 1, 2. p. 7. ed. *Lond. B. A.* ℙ Figuram habet Graeci digammatis: et aliquando pro illo adhibita fuit, ut in *Digamma* dictum est. Appingi quoque mos erat loco aspirationis, *fordeum, trafo, vefo*, pro hordeum, traho, veho. *Prisc. ib.* 560. et *Fest.* in *Fedus*. His adde *fostia, fostis, folus, Formiae, fircus:* quae v. suis locis. [*Cf. *Spalding.* ad *Quint.* 1, 4, 14.] ℙ Aliquando et pro *b* usurpata est ut in *sifilare* pro *sibilare*, teste *Non.* 12, 49. V. si lubet *Lips. de recta rat. pronunc. lat. ling. c.* 12. ℙ Praeponitur duabus liquidis *e*, et *r*, ut *fleo*, *frigus*.. ℙ In notis *Rom.* saepe filium signif. In illo tamen *Cic. Or.* 48. Festivitate et facetiis C. Julius L. F. et superioribus etc. illud F. fratrem significare quidam putant. Nam C. et L. Julios Caesares fratres fuisse, tum ex *Ascon.* in *or.* pro *Scaur.*, tum ex ipso *Cic. Or.* 3, 3. [*V. *Ellendt. proleg.* ad *Brut.* §. 45.] ℙ In inscriptionibus praesertim sepulcralibus valet *facere*: ut V. F. *vivens fecit*. F. J. fieri *jussit:* F. C. faciendum curavit etc. [*Valet *Faber* in *inscr.* ap. *Orell.* 3953. *Praefec. F.* i. e. (explic. *Orell*) *Praefecto fabrorum;* aliaib. 4089. *Coll. F.* i. e. *collegio fabrum*. — Item *fastus dies*. V. *Orell.* in *corp. inscr.* 2. p. 382. et 407. — *Fidelis* 464. 4985. — *Filius* 4275. (Fili). — *Florum*. 226. *Felicitas* 3127. Ita *Orell.* al. *Faventia*. — *Foederata* 370. ubi V. — *Fiscus*. 3335. etc. Inversum F. (Ⅎ) denotat filius et filia. V. ap. *Eund.* 2699.] ℙ *In MSS. saepe reperitur pro *ph*. Sic *filosophus, fiala, Formio* etc. scriptum pro *philosophus, phiala, Phormio* etc. V. *D. A. G. Cramer.* ad *Vet. Schol.* in *Juven.* 5, 38. et *Maj.* ad *Cic. R. Publ.* 1, 2. *B. A.* [*Adde *Triumfis* pro *triumphis* in *inscr.* ap. *Orell.* 38. Filippo *ib.* 5075.]

FA

FĂBĂ, ae, f. *κύαμος*, genus legumenis. [**Vicia Faba. L.*] Qui accurate de plantis scripsere, putant fabam Veterum, Gr. *κύαμον*, non esse eam quam nos dicimus *Bohne*, sed aliud legumen fructu rotundo et multo minore, quam nostra est. Hanc autem nostram phaselum fuisse dictam. Viderint alii! [*De genere leguminis, cui fabae nomen a vett. additum, fortasse nostr. *Pferdebohne* vel *Saubohne*, v. *Schneid.* ad *Colum.* 2, 10, 6. et in *Ind. Script. R. R.* Cf. *Voss.* ad *Virg. G.* 1, 215. p. 111. Laudat haec *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 2, 6, 63.] *Plin.* 18, 12. Inter legumina maximus honos fabae, quippe ex qua tentatus sit etiam panis. *Id.* 19, 3. et 27, 5. Faba fracta, aut fresa. *Cic. Div.* 1, 30. Ex quo etiam Pythagoricis interdictum putatur, ne faba vescerentur, quod habet inflationem magnam is cibus, tranquillitati mentis, quaerenti vera, contrariam. *Plin. l. c.* Faba hebetare sensus existimata, insomnia quoque facere: ob haec Pythagorica sententia damnata: ut alii tradidere, quoniam mortuorum animae sint in ea. [*Cf. *Schol. Cruq.* ad *Hor. Sat.* 2, 6, 63.] *Gell.* 4, 11. Aristoxenus nullo saepius legumento Pythagoram dicit usum, quam fabis, quoniam is cibus et subduceret sensim alvum, et levigaret. *Fest.* et *Plin. l. c.* et *Fab. Pictor* ap. *Gell.* 10, 15. Fabam neque tangere Diali mos est neque nominare: quod ea putatur ad mortuos pertinere. Nam et lemuralibus jacitur larvis et parentalibus adhibetur sacrificiis, et in flore ejus luctus litterae apparere videntur. *Ov. Fast.* 5, 436. Nigras accipit ante fabas, Aversusque jacit: sed dum jacit, haec ego mitto, His, inquit, redimo meque meosque fabis. *Varr.* ap. *Non.* 2, 513. Quibus temporibus in sacris fabam jactant noctu et dicunt, se lemures domo extra januam ejicere. ℙ *Pl. Aul.* 5, 9. Quid reperisti? *Stro.* non quod pueri clamitant in faba se reperisse, *h. e.* non rem nihili, puta hilum, aut curculionem aliumve similem vermiculum, sed rem pretiosam. ℙ *Istaec in me cudetur faba*; h. e. hoc malum in me recidet: prov. ap. *Terent. Eun.* 2, 3, 89. vel inde ductum quod quidam olim male coctam fabam supra caput coqui saxo comminuerit: vel quia cum faba cuditur, solum laborat, in quo cuditur. *Donat.* Alii ducunt ex eo, quod antiqui fabam peccantibus in manum cudebant: unde usus inoleverit, fabam pro culpa, aut poena dici. Alii scuticam servilem significari ajunt, cujus extremum nodos haberet in modum fabae. Sed postremum hoc non placet. [*V. et *Erasm.* in adagiis p. 186.] ℙ *Tam perit, quam extrema faba*, h. e. omnino, certo perit, quod faba, quae est in extremo agro plerumque aut proteritur, aut decerpitur a praetereuntibus. *Fest.* in *Tam.* ℙ In veteri Calendario ap. *Grut.* p. 139. legitur in mense Decembr. Vineas Herc. faba serentes, materias dejicientes: ut sint faba, orum, neutr. gen. Sed illud incertae admodum auctoritatis est. ℙ Transfertur et ad alius generis grana. *Plin.* 18, 10. Fertilissima tritici genera, ramosum aut quod centigranium vocant. Inventus est jam et scapus unus centum fabis onustus, *h. e.* spicis. *Id.* 19, 12. In fabis caprini fimi singulis cavatis si porri, erucae, lactucae, nasturtii semina inclusa serantur mire provenire, *h. e.* globulis fimi fabae magnitudine.

FĂBĂCĔUS, et Fabacius, a, um, fabalis, *κυάμειος*. *Pallad.* in *Novembr.* 1. Ager qui calamos fabaceae messis eduxit. *Macr. Sat.* 1, 12. *med.* Carnae deae pulte fabacia et larido sacrificatur. ℙ Absolute *Plin.* 18, 12. Quin et prisco ritu fabacia suae religionis diis in sacro est, *h. e.* fabacia puls. ℙ Fabaciae virides ap. *Apic.* sunt caules et siliquae virides fabarum.

FĂBĂGINUS, a, um, fabalis, fabaceus. *Cato R. R.* 54. Paleas triticeas, acus fabaginum, viciam dato.

FĂBĂLIS, e, *κυάμειος*, ad fabam pertinens, fabaceus. *Ov. Fast.* 4, 725. Stipulasque fabales. [*Nota h. l. cinerem fabalium etc. in suffimentis aut februis fuisse. In *Plin.* loco mox cit. ad me-

dicam rem pertinet.] ℙ *Fabalia, um*, n. sunt culmi fabales, ex quibus siliquae pendent. *Cato R. R.* 37. Stercus unde facias, stramenta, lupinum, paleas, fabalia, acus. *Plin.* 22, 25, 69. Fabalium siliquarumque cinis. Adde *Varr. R. R.* 1, 23. et *Col.* 2, 10.

FĂBĂRIS, is, m. *Farfaro*, Italiae fluv. per Sabinos transiens, et in Tiberim influens. *Virg. A.* 7, 715. Qui Tiberim Fabarimque bibunt.

FĂBĂRĬUS, a, um, adj. fabalis, ad fabam pertinens, ut Fabaria insula in Oceano Germanico contra ostia Amasis fluvii, nunc *Ems*, ap. *Plin.* 4, 13. ita dicta a frugis similitudine sponte ibi provenientis. [*Negotiatio fabaria, in *inscr.* ap. *Orell.* 2515. ubi V.] ℙ *Fabariae calendae* dicebantur Juniae, quod in iis fabae recentes rebus divinis adhibebantur *Macr. Sat.* 1, 12. ℙ Pilum fabarium (sc. fabis tundendis) et farnearium inter agrestia instrumenta enumerat *Cato. R. R.* 10. *extr.*

FĂBĂTĂRĬUM, ii, n. vas amplum, in quo fabata reponuntur, h. e. fabarum grana, ut in *Gloss.* ea vox exponitur. *Lampr. Heliog.* 20. Barbas mullorum jubebat exhiberi plenis fabatariis et discis.

FĂBĂTUS, a, um, fabaceus. *Fabata puls* ex faba. *Fest.* in *Refriva.* In sacrificiis publicis, cum puls fabata diis datur, nominatur refriva. ℙ Est cogn. Rom., ut L. Roscius Fabatus, ap. *Patin. de fam. Rom.* p. 240. C. Calpurnius Fabatus, ap. *Grut.* 382, 6. C. Clodius Fabatus *ib.* 772, 8. [*Adde *Cic. Att.* 8, 12. *Id. Fam.* 10, 33.]

FABĒA. V. FAVIA.

FĂBELLA, ae, f. *μυθάριον*, dimin. a fabula, narratiuncula commentitia, anilis et longe a vero remota. [**Tibull.* 1, 3, 85. Adsideat custos sedula semper anus. Haec tibi fabellas referat, etc. *(Märchen.)*] *Hor. Sat.* 2, 6, 77. Aniles fabellas garrire. [**Gr. γραῶν ὕθλος, γραῶν μῦθοι.*] *Id. Ep.* 2, 1, 199. Surdo asello narrare fabellam. (proverb.) *Cic. Div.* 2, 38. Nihil debet esse in philosophia commentitiis fabellis loci. *Phaedr.* 4, 6. Quid ergo possum facere tibi, lector Cato, Si nec fabellae te juvant, nec fabulae? h. e. nec Aesopiae breves humilesque fabulae, nec longiores grandioresque narrationes, cujusmodi in tragicis argumentis tranctantur. ℙ Dicitur etiam de narratione vera. *Sen. ep.* 77. *med.* In fabellam excessi non ingratam tibi, exitum enim amici tui cognosces non difficilem, nec miserum. *Phaedr.* 2, 5, 5. Hanc emendare, si tamen possum, volo: Vera fabella. ℙ [*Idem, quod drama. *Cic. Q. Fr.* 2, 16. Quanquam a te actam fabellam video esse festive (*Συνδείπνους Σοφοκλέους*). Ita melius locum collocasse videmur, quem Noster ab initio iis exemplis inseruerat, quae fictae narratiunculae notionem referunt.]

FABER, fabri, m. *τέκτων, τεχνασιτης*, omnis artifex, qui e quavis duriore materia facit aliquid: a *facio*. Nam qui ex gypso, argilla aut cera aliquid conficit, plastes vocatur. Habet amplam significationem, quae tamen limitatur ex significatione adjectivi adjuncti, ut *faber ferrarius*, qui aliquid ex ferro conficit, [*Absolute *Tibull.* 1, 3, 48. Nec ensem Immiti saevus duxerat arte faber.] *tignarius*, qui tigna ad aedificia concinnat, *aurarius*, qui ex auro aliquid excutit, et sic de ceteris. *Cic. Brut.* 73. Ego me Phidiam esse mallem, quam vel optimum fabrum tignarium. [**Inscr.* ap. *Orell.* 4181. Faber a Corinthiis. Alia ap. *Eund.* 4182. Faber intestinarius, i. e. qui, secundum *Budaeum*, ex ligno opera conficiebat, minutioris artificii, quibus tantum locus est intra aedes. Ita *Orell.* ad h. l. Alia ap. *Eund.* 4185. Faber oculariarius. V. *Reines.* p. 632., qui explicat *Brillenmacher, fabricatore d'occhiali;* sed *Hagenb.:* qui oculos argenteos statuis inserendos facit. Cfr. *Spon.* p. 232, 4. Infra N. 4224. *Orell.*] ℙ In gen. plur. usitatius est fabrum, quam fabrorum. *Cic. Or.* 46. Fabrum, et procum audeo dicere, non fabrorum et procorum. *Caes.* ad *Opp.* post. *ep.* 8. l. 9. ad *Att.* Jam duo praefecti fabrum centuriae. *Plin.* 34, 1. Aerariorum fabrum collegium. ℙ Reperitur tamen etiam fabrorum. *Cic. Verr.* 2, 1, 56. Quantum paucae operae fabrorum tulerunt. *Plin. ep.* 10, 42. Collegium fabrorum instituere. *Plin. alter* 35, 15. Ferrariae fabrorum officinae. *Inscr.* ap. *Don.* 9, 9. Collegio fabrorum D. D. *Pl. Most.* 1, 2, 54. Frugi usque, et probus fui, in fabrorum potestate dum fui. Adde *Vitruv.* 10, 1. *f.* [*De munere fabrorum in rebus bellicis cf. *Veget. R. M.* 2, 11. V. et in *Praefectus.*] ℙ Translate. *Sall.* ad *Caes.* de *R. Publ. ord.* or. 1. Res docuit, id verum esse, quod in carminibus Appius ait, fabrum esse quemque fortunae suae. ℙ *Faber* est etiam piscis genus, alio nomine Zeus, propr. Atlantici et Gaditani maris. *Plin.* 9, 18. et *Colum.* 8, 16. *f.* [**Der Sonnenfisch. Zeus Faber.* L.] ℙ *Fabrum caedere, cum ferias fullonem*, proverb. ap. *Arnob.* 6, 195. de iis dictum, qui dum quippiam quaeritant, in aliud deterius incidunt. Al. leg. *cadere.* ℙ Adjective *Prudent. Apoth.* 1034. Solus homo emeruit Domini formabile dextra Os capere et fabro deitatis figmine nasci.

FĂBĒRĬĂNUS, a, um, adj. ad Faberium pertinens, quod est nomen propr. R. civis. *Cic. Att.* 13, 29. Faberiana causa. Et 31. Faberianum negotium. Adde *ib.* 12, 31.

FĂBĬĂNUS, a, um, adj. ad aliquem e Fabiis pertinens. *Nep. Iphicr.* 2. Ut quemadmodum quondam Fabiani, milites Romani appellati sunt, sic Iphicratenses apud Graecos in summa laude fuerint. ℙ *Fabiani* sunt homines tribus Fabiae. *Suet. Aug.* 40. ℙ *Fabiana actio, Fabianum judicium*, a quodam Fabio auctore denominatum, quo revocantur ea, quae in fraudem patroni a liberto quoquo modo alienata sunt, *Ulp. Dig.* 37, 14, 16. et alibi, ubi alii leg. *Favianus*, quia facile *v* et *b* commutantur. Eadem *Fabiana formula* appellatur a *Paul. Sent.* 3, 3. ℙ *Fabianus fornix*, cujus meminit *Cic. Verr.* 1, 7. vel *arcus*, ut est ap. *Senec. Const. Sap.* 1., fuit Romae juxta Regiam, in sacra via, a Fabio censore constructus, qui a devictis Allobrogibus Allobrox cognominatus est, ibique statua ejus propterea erecta fuerat. *Ascon.* ad *Cic. ib.* [*V. *Spald.* ad *Quint.* 6, 3, 67.] ℙ *Fabiani* et *Quintiliani* appellabantur, temporibus Romuli, luperci a Fabio et Quintilio, praepositis suis. *Fest. s. l.* et in *Quintiliani.* Fuerunt *Fabiani* Remi socii, *Quintiliani* Romuli. *Ov. Fast.* 2, 377. ℙ *Fabianus pagus* in agro Sulmonensi in Pelignis, nunc urbs *Popoli. Plin.* 17, 26, 41. Asperiora vina rigari utique cupiunt in Sulmonensi Italiae agro, pago Fabiano, ubi et arva rigant.

*FĂBĬĂNUS PAPĪRĬUS, auctoris nomen apud *Plin.* 36, 15. quem naturae rerum peritissimum affirmat. Adde 17, 26, Hujus etiam meminit *Senec. Ep.* 40 et 100. *B. A.*

FĂBĬENSES, ium m. plur. incolae (qui fortasse ad gentem Fabiam pertinebant) urbis cujusdam Latii, ad Albanum montem, non longe ab Alba Longa, cujus nomen *Fabia* vel *Fabii* fuisse videtur. *Plin.* 3, 5, 9. *med.* Fabienses in monte Albano.

FĂBĬI, orum, m. plur. gens Romae nobilissima, dicta a *fabae* satione, quod eo tempore, quo Romani paene omnes agriculturam exercebant, primus qui hoc nomine appellatus est, in faba serenda excelleret, teste *Plin.* 18, 3, 3. Alii volunt dictos esse a *fovea* seu antiquo *favia* vel *favea*, quod Hercules matrem ejus, unde genus hoc coepit, ad foveam compresserit. V. FOVII. Porro primi Fabii matrem Euandri filiam fuisse ex Hercule hospite, tradunt. Hinc *Tiryuthia proles* et *Herculei* dicuntur a *Sil.* 2, 3. et 8, 218. et 7, 43. V. etiam 6, 633. ℙ Fabiorum tanta Romae potentia fuit, ut bellum adversus Vejentes soli cum suis clientibus, et servis in sese receperint. Sed cum ex levibus aliquot proeliis saepius victoriam reportassent, tandem ad Alliam flu. insidiis circumventi, ad unum omnes caesi sunt. Erant autem sex et trecenti. Ex tanta clade unus tantum superfuit, qui nondum armis per aetatem idoneus, in Urbe relictus erat, ex cujus sanguine per longam nepotum seriem natus Fabius ille Maximus, qui dictator adversus Annibalem creatus, cunctabunda quadam prudentia rem Romanam, aliorum imperatorum temeritate labefactatam, primus restituit. *Liv.* 2, 48. et sqq. et 22. *passim*, et 30, 26.

*FĂBILLA, ae, f. *Salm.* ad *Lampr. Heliog.* 20. p. 838. *Hack.* restituendum censet veteri *Epigrammati* pro vulg. *Facela:* et intelligit *Fabam Graecam*, i. Loton arborem. V. *Facela* et *Gillo. B. A.*

FĂBĬUS, a, um, adj. ad Fabiorum aliquem pertinens. *Ov. Pont.* 4, 6, 9. Fabiae lux, Maxime, gentis. *Cic. Planc.* 7. Fornix Fabius. V. FABIANUS. *Prop.* 4, 1, 26. Fabius lupercus. V. FABIANUS. ℙ *Fabia lex* duplex fuit: altera de ambitu, quae definiebat numerum sectatorum, qui candidatos in campum petendi gratia deducerent. Ejus mentio fit a *Cic. Mur.* 34. Altera de plagiariis, ne quis servum alienum, invito, vel insciente domino, celaret, vinctum haberet, emeret sciens dolo malo: item ne quis hominem liberum aut alteri subjiceret, aut oblatum acciperet. *Id. Rabir. perduell.* 3. et *Ulp. Dig.* 48, 15. qui inscribitur *Ad legem Fabiam de plagiariis*, ubi al. leg. *Favia*, ob societatem litterarum *b* et *v:* alii corrupte *Flavia. Id. ib.* 17, 2, 51. Si plagium fecit, vel suppressit, Fabia tenebitur. ℙ *Fabia tribus* una ex rusticis a Fabia gente denominata est, quae numerosissima fuit, ut in FABII dictum est. *Hor. Ep.* 1, 6, 52. hic multum in Fabia valet, ille Velina. *Inscr.* ap. *Grut.* 226, 3. C. Julio C. F. Fab. Scapt. Caesari Augusto, *h. e.* Fabia, Scaptia. In Scaptia enim fuit ratione originis e gente Octavia: in Fabia vero ex adoptione in gentem Juliam, quae Fabiana erat, ut constat ex *Inscr. ib.* 235, 8. Hinc Fabianos, et Scaptienses tribules suos agnoscebat, ut est ap. *Suet. in ejus Vita* 40. ℙ *Fabiae gentis diversae familiae fuere, ut Ambusti, Maximi, Vibulani, Buteones, Dorsones, Pictores. *Plin.* 7, 41. Una (*familia*) Fabiorum, in qua tres continui principes Senatus, M. Fabius Ambustus, Fabius Rullianus filius, Q. Fabius Gurges nepos. ℙ Fabius Pictor, homo nobilissimus, juris et literarum antiquitatis bene peritus. *Cic. Brut.* 21. De alio *Quint.* 1, 6. ℙ Fabius Dossennus, Atellanarum scriptor. V. *Dossennus.* ℙ Fabius Persicus, quem impurissimum et obscenissimum omnium mortalium describit *Seneca*, et perpetuis inurit stigmatis: ut *de Benef.* 2, 21. Is plane est, quem *Juvenalis* perstrinxit, quum scripserit *sat.* 8, 13. Cur Allobrogicis et magna gaudeat ara, Natus in Herculeo Fabius lare, etc. ℙ Fabius Maximus Narbonensis, equestri loco natus, de quo *Hor. Sat.* 1, 1, 14. Cetera de genere hoc, adeo sunt multa, loquacem Delassare valent Fabium. [*V. *Heindf.* ad h. l. et ad 1, 2, 134.] ℙ Alios non persequimur; ne summum quidem virum Fabium Quintilianum hic memoramus. *B. A.*

FABRĀTĒRĬA, ae, f. *Favateria, Falvatera*, colonia et oppidum Volscorum in Latio, prope Lirim fl. in ditione pontificia, et in ipso confinio regni Neapolitani, inter Aquinum et Fregellas. *Cic. Fam.* 9, 24., *Juven.* 3, 224. et *Sil.* 8, 398. Hic Fabrateriae vulgus, nec monte nivoso, etc. [*Vell.* 1, 15. Cassio Longino, et Sextio Calvino Coss. (*h. e.* an. U. C. 630.) Fabrateria deducta est. *F.*]

FABRĀTĒRNUS, sync. pro Fabraterinus, a, um, adj. ad Fabrateriam pertinens, Volscorum urbem. *Fabraterni, orum* sunt ejus urbis incolae. *Liv.* 8, 19. Legati ex Volscis Fabraterni Romam venerunt, orantes, ut in fidem reciperentur. ℙ [Sunt qui putent, duplicem fuisse Fabrateriam, veterem scilicet et novam, in eodem Volscorum agro. *Veteres* enim *Fabraterni* et *Novi* sive *Novani* memorantur. *Plin.* 3, 5, 9. Fabraterni veteres, Fabraterni novi. *Inscr.* in *Giorn. Arcad. an.* 1825. *decemb.* p. 349. Cultores Herculis Fabraterni veteres. Hinc alia ap. *Maff. Mus. Ver.* 190, 8. IIIIII. Vir Aug. vetere Fabrateria. Alia ap. *Grut.* 367, 6. Cur*ator* Kal*endarii* Fabraternor*um* novor*um*. Et *ib.* 1095, 6. Fabraterni novani. ℙ Alii tamen statuunt, unam fuisse Fabrateriam, quae bifariam divisa veteres Fabraternos municipes, et novos Fabraternos colonos complecteretur, qui, licet in unam urbem coaluissent, et communes haberent magistratus, diversas tamen urbis regiones incolerent, et veteres quidem suos Deos et templa et leges et patria instituta servassent, novi autem sua sacra colerent, ac Romanas leges et consuetudines sequerentur. Quod item obtinuisse videtur in aliis etiam urbibus: etenim ap. *Plin.* 3, 5, 8. memorantur *Clusini veteres* et *novi;* ap. *Cic. Verr.* 2, 2, 50. *Agrigentini veteres* et *coloni*, qui mox *ib.* dicuntur *cives veteres* et *novi;* ap. *Plin.* vero *l. c.* nominantur *Arretini veteres, Fidentes*, et *Julienses.* Hinc *Liv.* 34, 9. Emporiae in Hispania citeriore (nunc *Ampurias in Catalonia*) duo oppida erant muro divisa, quorum unum Graeci habebant a Phocaea oriundi, alterum Hispani, tertium genus Romani coloni ab Julio Caesare post devictos Pompeji liberos adjecti: in unum corpus postea confusi omnes, Hispanis prius, postremo et Graecis in civitatem Romanam adscitis. Hactenus *Liv.* His similia accidisse Puteolis, Pompejis, et Neapoli multis probat argumentis *Car. Rosinius Dissert. Isagog.* 8, 43. et sqq. *F.*]

FABRĒ, adv. *κατατεχνικῶς*, artificiose: a *faber. Pl. Men.* 1, 2, 23. Hoc factum est fabre. *Sil.* 14, 320. Trabs fabre teres, atque erasis undique nodis. Al. legunt Trabs trabe juncta teres, erasis undique nodis. *Appul. Met.* 11. p. 262, 25. Navis faberrime facta.

FABRĒFĂCĬO, is, a. 3. *τεκταίνομαι*, aedifico, artificiose compono. *Aur. Vict. Vir. illustr.* 38. Classem magis validam, quam decoram fabrefecit.

FABRĒFĂCTUS, a, um, part. a *fabrefacio*, fabre et artificiose factus. [**Liv.* 26, 21. Argenti aerisque fabrefacti vis. Cf. 37, 27.] *Appul. Flor. n.* 22. p. 364, 5. Navis bona, fabrefacta. Al. scrib. *divisim. Ammian.* 29, 1. Lanx ex diversis metallicis materiis fabrefacta. ℙ Translate. *Pl. Cas.* 5, 1, 7. Nec fallaciam astutiorem ullus fecit poeta, atque ut haec est fabrefacta a nobis. Al. divisim leg. *fabre facta.*

*FABRĒFĪO, ieri. *Vulg. Exod.* 31, 4. *B. A.*

FABRĪCĀ, ae, f. *ἐργαστήριον*, proprie est fabri officina. [*Ter. Ad.* 4, 2, 45. Apud ipsum lacum est pistrilla, et ex adverso fabrica: ibi est. *De.* Quid ibi facit? *Sy.* Lectulos in sole iligneis pedibus faciundos dedit. *Lucr.* 4, 516. [*514. ap. *Eichstadt.*] Denique ut in fabrica, si prava est regula prima, Normaque si fallax rectis regionibus exit, Et libella aliqua si ex parti claudicat hilum, etc. *F.*] ℙ *Fabricas armorum*, quas *Caes. B. C.* 1, 34. *officinas armorum* dixit, *Veg. Mil.* 2, 11. eas vocat, quas publicas per singulas provincias Romani sequiori tempore habebant; privatim enim exercere vetitum erat, ut ex *Novell.* 85. constat. [*Not. Imp. Occid.* 32. Fabricae infrascriptae Italiae: Concordiensis sagittaria; Veronensis scutorum et armorum; Mantuana coriaria; Cremonensis scutaria; Ticinensis arcuaria; Lucensis spatharia. *F.*] Porro *fabricenses* dicebantur, qui hujusmodi fabricas exercebant ad arma publica cudenda; quique iis praecerat, *praefectus fabrorum* ap. *Veg. l. c.* et *praepositus fabricae* ap. *Ammian.* 29, 3. et in *Inscr.* ap. *Grut.* 283, 4. appellabatur. ℙ Est etiam *fabrica* ipsa ars fabrilis. *Vitr.* 1, 1. Fabrica est continuata ac trita usus meditatio,

quae manibus perficitur e materia, cujuscumque generis opus est, ad propositum deformationis. Hinc *fabrica materiaria*, *aeraria*, *ferrea*, etc. ap. *Plin.* 7, 56, 57., *h. e.* ars ducendi ferrum, etc. *Cic. N. D.* 2, 13. Pictura et fabrica ceteraeque artes habent quendam absoluti operis effectum. *Id. ib.* 1, 20. Natura effectum esse mundum: nihil opus fuisse fabrica. *Id, ib.* 2, 60. Omnis fabrica aeris et ferri. *Justin.* 36, 4. Tradere se fabricae aerariae artis. ℙ Item opus ipsum fabricatum. *Cic. N. D.* 2, 47. Admirabilis fabrica membrorum animantium. *Pallad.* 1, 9. In fabricis planis observandum est, ut aequalis et solida contignatio fiat, ne gradus ambulantium tremor fabricae titubantis excutiat. ℙ Translate pro dolo, seu machinatione accipitur. *Ter. Heaut.* 3, 2, 34. Nonne ad senem aliquam fabricam fingit? *Pl. Cist.* 2, 2, 5. Quot admoenivi illi fabricas, quot fallacias! Adde *Mil.* 2, 1, 69. ℙ Adjective. *Paul. Dig.* 33, 7, 19. *extr.* Servus arte fabrica peritus.

*FABRĪCĀBĪLIS, e, adj. qui fabricari potest. *Gloss. Philox.* Fabricabilis, ἐργάσιμος. *B. A.*

*FABRĪCĀRĬUS, a, um, adj. qui fabricando idoneus est. *Gloss. Philox.* Ξύλα ἐργάσιμα, ligna fabricaria. *B. A.*

FABRĪCĀTĬO, onis, f. κτίσις, actus fabricandi, item ipsa fabricae. *Cic. N. D.* 2, 53. Si erit tota hominis fabricatio perspecta. *Vitr.* 2, 1. Fabricationes aedificiorum. *Id.* 9, 2. Pythagoras normam sine artificis fabricationibus inventam ostendit. ℙ Translate. *Cic. Or.* 3, 42. Ne illa quidem traductio atque immutatio in verbo quandam fabricationem habet, sed in oratione, *h. e.* artificium, artem.

FABRĪCĀTOR, oris, m. τεχνασιής, qui fabricat. *Cic. Univ.* 2. Utrum ille fabricator tanti operis sit imitatus exemplar. *Virg. A.* 2, 264. Doli fabricator. *Lucr.* 3, 473. Nam dolor et morbus leti fabricator uterque est. *Firmic. Math.* 3, 6. *n.* 9. Fabricatores Deorum, *h. e.* qui Deorum signa faciunt. ℙ [Est etiam qui aliquid fabricandum curat. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 100. *n.* 227. Fabricatori ex maxima parte etiam civitatis nostrae, multa et usui et ornatui addenti Umbronio (*Guarinius Ricerche di Eclano* p. 104. ex ipso lapide corrigit *Umbonio*) Mannachio V. C. patrono dignissimo ordo civitatis Aeclanensium statuam ponendam censuit. *F.*]

FABRĪCATRIX, icis, f. quae fabricat. *Lact.* 6, 22. Mortis fabricatrix voluptas. Adde 7, 12. et *Epit.* 9. *ad f.*

*FABRICATŪRA, ae, f. opus fabrile. *JCt.* in *Cod. B. A.*

FABRĪCĀTUS, a, um, part. a *fabrico*. *Virg. A.* 2, 46. in nostros fabricata est machina muros. *Id. ib.* 9, 144. moenia Trojae Neptuni fabricata manu. *Ov. Met.* 8, 669. Pocula fabricata fago *Vell.* 2, 27. Cuniculi miro opere fabricati. *Cic. Univ.* 6. Mundus globosus est fabricatus. [**Suet. Ner.* 32. Simulacra ex auro vel argento fabricata. *Id. ib.* 12. In amphitheatro ligneo intra anni spatium fabricato, i. e. perfecto.]

FABRĪCĀTUS, us, m. idem quod fabricatio. In sexto casu singulari *Sidon. ep.* 3, 13. *f.* Hoc fabricatu amicitiarum culmen aedificat.

FABRICENSES, ium, m. plur. qui in publicis fabricis ad arma cudenda exercentur. V. FABRICA. *Cod. Justin.* 11, 9. [*V. *Orell.* ad inscript. 4079.]

FABRĪCĬĀNUS, a, um, adj. ad C. Fabricium Scamandrum pertinens, ut Fabricianum venenum, *Cic. Cluent.* 66.

C. FABRĪCĬUS LUSCĪNUS, civis Romanus, frugalissimus, exemplar paupertatis, in cujus domo ex argento patella tantum, et salinum fuit colendorum Deorum causa, ita tamen, ut patella corneo pediculo sustineretur. *Val. Max.* 4, 4. *n.* 3. A Samnitibus, quos universos in clientelam habebat, decem aeris, et quindecim pondo argenti, totidemque servos sibi missos in Samnium remisit. *Id.* 4, 3. *n.* 6. *Gell.* 1, 14. Censor P. Cornelium Rufinum duobus consulatibus, et dictatura functum e senatu ejecit, quod decem pondo vasa argentea comparasset. *Val. Max.* 2, 9. *n.* 4., *Flor.* 1, 18., *Gell.* 17, 21., et 4, 8. et *Juven.* 9, 142. Legatus ad Pyrrhum profectus, cum apud eum Cyneum Thessalum narrantem audisset, quendam Atheniensem clarum sapientia suadere, ne quid aliud homines, quam voluptatis causa, facere vellent, pro monstro eam vocem accepit, continuoque Pyrrho, et Samnitibus istam sapientiam deprecatus est. *Val. Max.* 4, 3. *n.* 6. Fuit praestantissimus imperator. Adversus Pyrrhum et Samnites gravissima bella gessit. Medicum Pyrrhi domini sui mortem per venenum pollicentem vinctum ad regem remisit. *Flor. l. c. Gell.* 3, 8.

FABRĪCĬUS, a, um, adj. ad aliquem e Fabriciis pertinens. Pons Fabricius Romae in Tiberi insulam Aesculapii Urbi jungit, dictus hodie *ponte di quattro capi*. Factus fuit a quodam L. Fabricio. *Hor. Sat.* 2, 3, 36.

FABRĪCO, as, avi, atum, a. 1. *et frequentius* Fabricor, aris, atus sum, dep. 1. τεκταίνομαι, fabrili arte quidpiam facio. *Cic. Off.* 1, 41. Pictores, et ii, qui signa fabricantur, suum quisque opus a vulgo considerari vult. *Id. Or.* 3, 46. Capitolii fastigium illud non venustas, sed necessitas ipsa fabricata est. *Id. Rabir. Post.* 3. Qui fabricatus gladium est. *Id. Div.* 2, 19. Jovi fulmen fabricati Cyclopes. *Tac. A.* 4, 51. Pontes et scalas fabricati. *Id. ib.* 14, 29. Naves fabricatur plano alveo. *Ov. Met.* 13, 683. cratera fabricaverat Alcon. *Suet. Cal.* 37. Fabricavit et de cedris liburnicas, gemmatis puppibus. *Phaedr.* 4, 6. Fabricasset Argus opere Palladio ratem. *Vell.* 2, 79. Speciosissima fabricata classe. *Appul. Met.* 7. p. 192, 31. Prandium fabricatur opipare, *h. e.* instruit, apparat. ℙ Translate. *Senec. ep.* 16. Philosophia animum format et fabricat. *Manil.* 1, 772. Aetheriusque Platon, et qui fabricaverat illum, Damnatusque suas melius damnavit Athenas, *h. e.* instituerat, docuerat. *Cic. Acad.* 4, 6. Nihil est clarius ἐναργείᾳ, ut Graeci: perspicuitatem, aut evidentiam nos, si placet nominemus, fabricemurque, si opus erit, verba. ℙ *Fabricor* passive. *Quint.* 10, 7, 2. Dum illa verba fabricentur et vox praeparetur. [**Scil.* damnat deponens *Quint.*; nec unquam apud ipsum deponenter h. v. occurrit.] ℙ Pro machinari, excogitare fallaciam, [*Gr. μηχανᾶσθαι.] *Pl. Asin.* 1, 1, 89. Fabricare quidvis, quidvis comminiscere, perficito, argentum hodie ut habeat filius. *Id. Bacch.* 4, 4, 42. Compara, fabricare, finge quod lubet. [**Sil.* 16, 671. Ne fabricate moras, i. e. struite dolose.]

FABRĪCUS, a, um, adj. fabrilis. V. FABRICA.

FABRĪFĪCĀTĬO, onis, f. *Tert. Apol.* 12. Non sentiunt injurias et contumelias suae fabricationis Dii vestri.

FABRĪLIS, e, adj. τεκτονικὸς, ad fabrum pertinens. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Erratum fabrile putavi. *Liv.* 27, 49. Fabrile scalprum. *Ov. Met.* 4, 175. et quod opus fabrilis dextra tenebat, Excidit. *Id. Amor.* 1, 9, 39. Mars quoque deprensus fabrilia vincula sensit. *Plin.* 14, 1, 3. Vinis gratiam affert fumus fabrilis. *Id.* 28, 11, 49. Fabrile glutinum. *Cels.* 8, 7. Fabrile gluten. *Senec. Ben.* 6, 38. Nullo igne laedantur tecta; jacebit opera fabrilis. ℙ [*Fabriles, ium*, m. plur. appellantur vascularii fictiliarii, qui amphoras aliaque vasa ex argilla fingebant. *Inscr.* in quadam amphora ap. *Don. praef.* p. LXXXVI. Fabriles Marcellae N. felicitatem. Artifices scilicet e familia Marcellae Saturnalibus dono eidem dederunt hanc amphoram cum laeta acclamatione. ℙ *Fabriles bulbi.* V. BULBUS. *F.*] ℙ *Fabrilia, ium*, n. plur. res fabrorum. *Hor. Ep.* 2, 1, 116. tractant fabrilia fabri. ℙ *Fabrilem uvam* dici ait *Coel. Aur. Tard.* 4, 3. *med.* quae fumi vapore siccata est.

FABRĪLĬTER, adv. artificiose, more fabri. *Prud. Apoth.* 583. Opifex fabriliter aptans Composuit.

[FABRĬO, is, ivi, a. 4. idem ac fabrico. *Venant. carm.* 2, 12, 23. Quod nullus veniens Romana gente fabrivit, Hoc vir barbarica prole peregit opus. *F.*]

FĂBŪLĂ, ae, f. λόγος, μῦθος, quod in ore omnium versatur, rumor populi, sermo pervagatus, res passim divulgata, sive sit vera, sive falsa: a *fari*. nam, ut ait *Diomed.* 3, 488. Latine fabulae appellantur sive fatibulae. *Ov. Pont.* 3, 2, 97. Fabula narrata est postquam vulgaris ab illo, Laudarunt omnes facta, piamque fidem. [**Liv.* 1, 11. Additur fabulae, quod vulgo Sabini etc. i. e. narrationi, traditioni. Et sic saepissime fabula dicitur de rerum gestarum narratione, cui ob vanam quam vulgus facere solet, detrectationem veritatis fides historica, quae dicitur, deest. Ap. *Liv.* quidem fere semper additamento apposito. Ita in *praefat.* poeticae fabulae, i. e. rerum narrationes ex poetarum more fucatae, ornatusque causa veritate destitutae. Cf. *Thucyd.* 1, 21. *Liv.* 3, 10. Fabula composita Volsci belli. V. plura in *lex. Liv.* p. 250. Cf. *Suet. Rhet.* 1. Saepe fabulis fidem firmare, aut historiis demere. — Hinc ponitur in universum de quacumque narratiuncula cum ornatu quodam prolata *Quint. Inst.* 6, 1, 41. *Spald.* Sed nihil illa circa Cepasios Ciceronis fabula efficacius ad pericula epilogorum. Quam h. l. *fabulam*, eam 4, 2, 19. *fictam narrationem* appellat, de qua v. in *fictus.*] *Petr. Sat.* 92. Utcumque tamen, tanquam non agnoscerem fabulam, tacui. *Id. ib.* 111. Una igitur in tota civitate fabula erat. Et *Gell.* 19, 12. Ne id accidat, quod cuipiam Thraco venisse usu, fabula est, i. e. narratur. *Hor. Ep.* 1, 13, 8. Asinaeque paternum Cognomen vertas in risum et fabula fias. *Id. Ep.* 11, 8. heu me, per urbem Fabula quanta fui! *Ov. Amor.* 3, 1, 21. Fabula (nec sentis) tota jactaris in urbe. *Suet.* Aug. 70. Coena ejus secretior fuit in fabulis. [*i. e. in ore, in sermonibus vulgi. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 358. quem v.] *Mart.* 1, 91. tibi moechum fabula nulla dabat. Adde *Prop.* 2, 10, 14., [*2, 13, 14.] *Mart.* 12, 52., *Lucan.* 8, 605., *Quint.* 9, 2. *f.* et *Auct. dial. de orat.* 3. [*Cf. *Prop.* 2, 32, 26. Semper formosis fabula poena fuit, i. e. ipsa pulchritudo facit, ut sermonibus differantur formosae. V. *Burm.* ad *Ov. Am.* 3, 1, 21. *Quint. Decl.* 301. p. 581. Inops censu, sed integer, sine crimine, sine fabula. *Id. ib.* 306. p. 599. Cur in fabulas eat? Cur habeant materiam maligni?] ℙ Item confabulatio, sermo, qui privatim inter aliquos fit. *Id.* 2. Quos ego in judiciis non utrosque modo studiose audiebam, sed domi quoque, et in publico assectabar, ut fabulas quoque eorum, et disputationes, et arcana semotae dictionis penitus exciperem. *Lampr. Elag.* 25. Cum inter fabulas privatas sermo esset ortus, quanti herniosi esse possent in urbe Roma. Adde *Lucan.* 4, 200. [*Ita etiam intelligendum censet *Spalding.* locum ap. *Quint.* 12, 11, 18. Alias datum fabulis otium. *Id. ib.* laudat *Petron.* 39. *in.* Interpellavit tam dulces fabulas Trimalchio. *Plin. ep.* 8, 18. Habes fabulas urbis. V. *Schaef.* ad *Eund.* 1, 13. et cf. *ib.* 6, 15.] ℙ Interdum dicitur de re, cujus principium et ratio non intelligitur. *Ter. Andr.* 4, 4, 8. Quae haec est fabula? eho, Mysis, puer hic unde est? *Pl. Pers.* 5, 2, 11. Sed quid ego aspicio? quae haec est fabula? ℙ Saepissime de narratione rei fictae. *Ter. Andr.* 5, 4, 22. Fabulam inceptat. *Cic. Div.* 2, 55. Num igitur me cogis etiam fabulis credere? *Ov. Met.* 10, 561. non fabula rumor Ille fuit, *h. e.* non fuit fictus. *Hor. Od.* 1, 4, 16. Jam te premet nox fabulaeque Manes. [*Hic notanda videtur dicendi ratio ap. *Pl. Mil.* 2, 3, 22. Temere haud tollas fabulam, i. e., interpr. *Lindem.*, non sine justa ratione, nec nisi urgente necessitate hujus fabulae auctorem te profiteare. Noli evulgare hanc rem. (De patribus sumta dicendi ratio, qui infantem agnoscunt et educari volunt.] ℙ Quomodo ab apologo differat, V. APOLOGUS. ℙ Adhibetur eleganter in responsionibus, ubi quis narranti non credit. *Ter. Andr.* 1, 3, 18. Ibi tum hanc ejectam Chrysidis patrem recepisse orbam parvam. Fabulae. *Id. Heaut.* 2, 3, 95. vera causa est. *Clit.* Fabulae. ℙ Speciatim fabulae sunt narrationes rerum confictarum ad delectationem et utilitatem inventae: cujusmodi sunt Aesopi, et Phaedri, de quibus *Id. prol. l.* 3. Nunc, fabularum cur sit inventum genus, Brevi docebo etc. ℙ Hujus generis sunt, quae in tragoediis et comoediis exhibentur. *Cic. Brut.* 18. Atque hic Livius', qui primus fabulam C. Clodio Cacci F. et M. Tuditano Coss. docuit. *Id. Sen.* 19. Neque histrioni, ut placeat, peragenda est fabula; modo in quocumque fuerit actu, probetur. ℙ Hujusmodi autem fabulae diversa sortiuntur nomina pro habitu et qualitate personarum, quae in eis introducuntur. Aliae enim *Togatae* dicebantur, quarum personae togis et Romanorum cultu erant ornatae. Aliae *Palliatae*, cum personae Graeco more palliis indutae in scenam prodibant: erat enim pallium Graecis peculiare, ut Romanis toga. Deinde togatarum genera quatuor erant, *Praetextatae*, *Tabernariae*, *Atellanae*, *Planipediae*. *Praetextatae* erant, in quibus regum vel magistratuum, qui praetexta induti erant, acta comprehendebantur. *Tabernariae* illae erant, quibus humiles et privatae personae inducebantur, quales fere sunt mercatores et institores, qui in tabernis merces suas vendere consueverunt. *Atellanae* erant, in quibus ridiculae personae inducebantur jocis et salibus vellicantes: dictae ab Atella Campaniae oppido. *Planipediae* dictae sunt a planis histrionum pedibus, qui ob humilitatem argumenti et vilitatem personarum, neque cothurnis utebantur neque soccis. ℙ *Docere fabulam* dicuntur, qui fabulas, seu comoedias componunt, et agendas dant histrionibus. V. supra et DOCEO. ℙ *Dare fabulam* eodem fere sensu dicitur. *Id. Tusc.* 1, 1. Annis fere DX. post Romam conditam Livius fabulam dedit. *Ter. prol. Hec.* 1. Hecyra est huic nomen fabulae; haec cum data est nova etc. ubi *Donatus:* Ita dicitur, data est fabula, ut data est coena, datum est prandium. Et dari dicitur fabula, cum agitur: stare, cum placet. ℙ *Facere fabulam* idem est, quod docere: *agere* ad histrionem pertinet. *Varr. L. L.* 5, 8. Poeta facit fabulam, et non agit: contra actor agit, et non facit. ℙ [**Fabulam serere* ap. *Liv.* 7, 2. Qui ab saturis ausus est primus argumento fabulam serere, i. e. qui coepit scribere carmina in scenis agenda, quae uno argumento tota constarent, inter seque partibus omnibus cohaererent, non varias res, ut saturae miscerent. Cf. *B. Patruum* ad *Cic. Coel.* 27. *Lex. Liv.* p. 54. s. v. *argumentum.* ℙ *Cantare fabulam*, quid sit, V. in *cantare.*] ℙ *Lupus in fabula* proverb. est, quo utimur, cum is ipse, de quo adhuc collocuti sumus, repente adest. *Cic. Att.* 13, 33., *Ter. Ad.* 4, 1, 21. ℙ Est etiam *fābula* diminut. a *faba*. *Pl. Stich.* 5, 4, 8. Hoc convivium est, nucibus, fabulis, ficulis.

FĂBŪLĀRIS, e, adj. idem ac fabulosus, ut Historia fabularis, in qua multa falsa. *Suet. Tib.* 70. Maxime tamen curavit historiae fabularis notitiam. [*i. e. temporis mythici. *Brem.*]

*FĂBŪLĀTĬO, onis, f. faceta narratio vel collocutio. *Capell.* 6, 189. Cura districtior tibi forensis fabulationis partibus alligata aciem industriae melioris obtudit. *B. A.*

FĂBŬLĀTOR, oris, m. [*μυθοποιός.] facetus collocutor, sive vera, sive falsa narret. *Senec. ep.* 122. *med.* Pedonem Albinovanum narrantem audieramus (erat autem fabulator elegantissimus), habitasse se etc. *Suet. Aug.* 78. Lectoribus aut fabulatoribus arcessitis, somnum resumebat. *Gell.* 2, 29. Aesopus ille e Phrygia fabulator.

FĂBŬLĪNUS, i, m. Deus, qui pueris primo fari incipientibus praeesse putabatur, cui etiam Romani sacrificabant, cum primum liberi eorum fari incipiebant. *Non.* 12, 56. ex *Varrone.*

FĂBULIS, e, adj. idem quod fabalis, ut *seges fabulis* ap. *Varr. R. R.* 1, 31. et *fabulia inarare*, h. e. fabae segetem, *Id. ib.* 23. Alii tamen leg. *fabalis* et *fabalia.*

FĂBŬLO, as, avi, atum, a. 1. idem quod fabulor. *Pl. Mil.* 2, 4, 18. Quae cum hoc insano fabulem. Et *ib.* 2, 5, 33. Stulta, quae vobiscum fabulem. Alii tamen his locis legunt *fabuler. Afran.* ap. *Non.* 4, 1. De vita ac morte domini fabulavere advorsum fratrem illius ac dominum suum. ℙ Hinc passive *fabularier*, per paragogen, pro *dici. Plaut. in supposit. Amph. sc. Dii vostr. fid. v.* 3. Verum est, quod olim est auditum fabularier.

FĂBŬLO, onis, m. congerro, qui nugas loquitur: item fabularum inventor, ut legitur in *Gloss. Isid. Macr. Sat.* 2, 1. Planipes et fabulo impudica verba jaciens. Al. aliter leg.. V. SABULO.

FĂBŬLOR, aris, atum sum, dep. 1. μυθέομαι, loquor, dico: a *fari. Pl. Poen.* 3, 4, 8. Age, ambula; ibi reliqua alia fabulabimur. *Id. Amph.* 1, 1, 144. Clare advorsum fabulabor: hic auscultet quae loquar. *Id. Cist. a.* 5. *v.* 1. Quid hoc negotii est, quod homines fabulantur per vias mihi esse filiam inventam? *Ter. Ph.* 4, 3, 49. Sed mihi opus erat, ut aperte tibi nunc fabuler, aliquantulum quae afferret etc. *Gell.* 19, 13. Stabant forte una in vestibulo palatii Fronto et Festus fabulantes. *Id.* 15, 1. Vir laeta inter fabulandum venustate. *Pl. Epid.* 2, 2, 53. Fabulari inter se. *Suet. Cal.* 22. Fabulari cum aliquo. ℙ Item rem falsam fictamque narrare, inepte garrire. *Pl. Capt.* 3, 4, 2. Quid loquar? quid fabulabor? quid negabo? aut quid fatebor? *Id. Truc.* 1, 2, 79. et 80. Non didici fabulari. *Liv.* 45, 39. *f.* Tu miles, quid de imperatore Paulo senatus decrevit potius, quam quid Servius Galba fabuletur, audi. *Plin.* 29, 1, 1. Ars medendi, ictum fulmine Aesculapium, fabulata.

FĂBŬLOSĒ, adv. μυθικῶς, cum fabula. *Plin.* 32, 11, 53. Accedat his Taprobane, insulaeque aliae oceani fabulose narratae. *Id.* 5, 1, 1. Colonia a Claudio Caesare facta Lixos vel fabulosissime ab antiquis narrata. *Ammian.* 23, 6. Ut Homerus fabulosius canit. *Plin.* 7, 48, 49. Hesiodus fabulose multa de hominum aevo referens; et reliqua fabulosius in phoenice.

FĂBŬLOSĪTAS, atis, f. fabulantium vanitas. *Plin.* 7, 52, 53. Corvi effigie, magna quidem fabulositate. Et *ib.* 28, 29. Si recipiatur poetica fabulositas. *Diomed.* 3, 474. Sed nativitatis eorum *(Idaeorum Dactylorum)* causam vetusta fabulositas docet hanc fuisse.

FĂBŬLOSUS, a, um, adj. μυθώδης, qui fabulis et figmentis celebratur, de quo multa finguntur, commenticius. *Hor. Od.* 1, 22, 7. quae loca fabulosus Lambit Hydaspes. *Curt.* 3, 1. Marsyas amnis, fabulosis Graecorum carminibus inclytus. *Suet. Caes.* 81. Res fabulosa aut commenticia. *Plin.* 11, 39, 95. Fabulosum arbitror de strigibus, ubera eas infantium immulgere. *Id.* 5, 1, 1. Mons Atlas fabulosissimus. *Id.* 33, 1, 4. Fabulosior anulus. *Appul. Met.* 1. Nihil hac fabula fabulosius.

FĂBŬLUM *vel* Fabulus, i, m. vel n. faba, vel fabae granum. *Cato R. R.* 70. Rutae folia tria, vitis albae caules tres, fabulos albos tres. *Colum.* 6, 4. ubi haec fere verba repetit, habet *valvulos ervi.* Dubia igitur est lectio ap. *Catonem. Gell.* 4, 11. Pythagoram abstinuisse fabulo, quem κύαμον Graeci appellant.

FĂCĔLA, ae, f. olusculum, quod aceto maceratum mensae apponitur, unde sequens *facelare. Auct. incert. epigr.* in *Anthol. Lat. T.* 2. p. 369. *Burm.* Augustum penitus torret Phaethonitus ardor, Quem recreat fessum gillo, facela, melo. *Burm.* hic recte legendum putat *tabella*, quae flabellum significat, quo utebantur veteres ad aestivos calores refrigerandos.

FĂCĔLĀRE, is, n. acetarium, *Lampr. Elag.* 20. Barbas mullorum tantas jubebat exhiberi, ut pro nasturtiis, apiastris, et facelaribus exhiberet plenis fabatariis, et discis. Alii melius leg. *faselaribus*, h. e. siliquis faselorum seu phaseolorum conditis; nam faseli una cum siliquis ex aceto apponebantur ad orexim initio coenae excitandam.

FĂCĔLĪNUS. V. PHACELINUS.

[*FĂCĔLIS et FACELITIS. V. FASCELIS.]

FĂCESSO, is, essi, et sivi, situm, ere, n. 3. facio, praesto, exsequor: frequentativum (παραγωγὸν vocant *Diomed.* 1, 375. et *Charis.* 3, 227. desiderativum alii) a *facio*, ut *capesso* a *capio. Ov. A. Am.* 3, 367. Mille facesse jocos: turpe est, nescire puellam Ludere. Al. leg. *fac esse vel face esse. Virg. A.* 4, 295. Imperio laeti parent ac jussa facessunt. *Id. G.* 4, 548. matris praecepta facessit. *Enn.* et *Afran.* ap. *Non.* 4, 196. Facessere dicta. *Pl. Rud.* 4, 4, 17. Ego, opinor, qui rem facesso, *h. e.* qui litem facio, actionem intendo. Est qui legit *reum facesso.* ℙ Item exhibeo, creo, affero, in malam partem. *Cic. Div. Verr.* 14. Ipse profecto metuere incipies, ne innocenti periculum facesseris. *Id. Fam.* 3, 10. De temeritate eorum, qui tibi negotium facesserent. Et passive. *Id. Cluent.* 57. *f.* Si cui forte hac lege negotium facessetur. *Id. Verr.* 2, 4, 64. Cum audissent ei negotium facessitum. ℙ Item abire, discedere, recedere. *Ter. Ph.* 4, 3, 30. Haec hinc facessat: tu molestus ne sies. Ubi *Donatus:* pro *hinc se faciat*, id est abeat: *huc se faciat*, huc accedat, significat. *Liv.* 4, 58. Ni facesserent propere urbe finibusque. *Id.* 6, 17. *extr.* Facesserent propere ex Urbe, ab ore atque oculis populi R. Et 1, 47. Facesse hinc Tarquinios aut Corinthum. *Cic. Leg.* 1, 13. *f.* Ab omni societate reipubl. paulisper facessant, rogamus. *Enn.* ap. *Non.* 4, 196. Vos ab hoc facessite. *Titin. ib.* Facessere aedibus. *Appul. Met.* 2. cubiculo. Et *ib.* 6. cubitum. Et *ib.* 10. e conspectu. *Justin.* 34, 4. Facessere interim privatam amicitiam jubet, cum mandata patriae intercedant. *Appul. Met.* 3. Ignavia omnis facessat e pectore. ℙ Cum accus. pro removere. *Pl. Men.* 2, 1, 24. Dictum facessas doctum, et discaveas malo. ℙ In illo *Tac. H.* 4, 43. Nulli unquam periculum facessisset: volunt quidam grammatici *facessisset* esse pro *facessivisset* a praeterito *facessivi*, quod simile est in *capesso* et *lacesso.* Quod si verum est, etiam illud *facesseris*, quod ex *Cic. Div. Verr.* supra attulimus, pro *facessiveris* dictum erit.

FĂCĔTE, adv. κομψῶς, salse, venuste, urbane, eleganter. *Cic. Verr.* 2, 4, 43. *extr.* Nunquam tantum mali est Siculis, quin aliquid facete et commode dicant. Et *Rosc. Am.* 44. Nosque ab isto nebulone facetius eludimur. *Id. Or.* 2, 55. Facetissime tres libellos tribus legendos dedit. Et 1, 57. Non modo acute, sed etiam ridicule ac facete. *Id. Fin.* 1, 11. Facete et urbane irridere Stoicos. *Pl. Men.* 1, 2, 22. Facete verba dare. *Gell.* 2, 23. Praeclare et apposite et facete scripsit. *Plin.* 14, 1, 3. Facete ludere in aliqua re. *Pl. Capt.* 1, 2, 73. [*VV. haec sunt: Propterea te vocari mi ad coenam volo. *Ep.* Facete dictum. (Tanquam voluptas, quam ex Hegionis verbis capit, non in re ipsa, h. e. invitatione illa, sed in formula verborum insit. Nos: *schön gesagt.* Haec *Lindem.*, quem v.] Et *Ter. Eun.* 2, 2, 57. Facete dictum! ℙ Significat etiam apte, commode. *Pl. Mil.* 1, 1, 39. Facete advertis animum tuum ad animum meum. *Id. Pers.* 4, 1, 7. Hanc ego rem exorsus facete et callide: igitur proventuram bene confido mihi. *Id. Stich.* 1, 3, 114. Hoc vide, satin' ut facete atque ex pictura hic adstitit! Et *Capt.* 1, 2, 72. Propterea te vocari ad coenam volo. *Parasitus.* Facete dictum: Huc pertinet cum adhibetur in acclamationibus. *Ter. Eun.* 3, 1, 37. Facete, lepide, laute, nihil supra.

FĂCĔTĬAE, arum, f. plur. εὐτραπελία, dicta arguta et salsa ad delectandum et risum movendum, deliciae quaedam sermonis, urbana dicta sine scurrilitate, joci, sales, lepores, urbanitates, argutiae. *Cic. Brut.* 34. P. Scipio omnes sale facetiisque superabat. Et 48. Festivitate et facetiis praestare omnibus. *Id. Or.* 1, 34. Libandus ex omni genere urbanitatis facetiarum quidam lepos. Et 5. Accedat oportet lepos quidam facetiaeque. Et 57. Sale et lepore et politissimis facetiis pellicere. Et *Att.* 1, 13. Facie magis, quam facetiis ridiculus. *Vell.* 1, 17. Dulces Latini sermonis facetiae. *Tac. A.* 14, 1. Per facetias incusare aliquem. Et *ib.* 15, 68. Asperis facetiis illudere aliquem. Et 25. *extr.* Facetiis insectari quempiam. Et *ib.* 5, 2. Acerbis facetiis irridere. *Pl. Stich.* 5, 2, 7. Facetias facere. *Pl. Mil.* 3, 1, 187. Mulier, cui facetiarum cor corpusque sit plenum et doli. ℙ Duo sunt genera facetiarum, alterum aequabiliter in omni sermone fusum, alterum peracutum et breve: illa a veteribus superior, cavillatio: haec altera dicacitas nominata est. *Cic. Or.* 2, 54. ℙ Aliquando *facetiae* dicuntur de solo illo priori genere. *Id. Or.* 26. Salium duo genera sunt: unum facetiarum, alterum dicacitatis etc. ℙ In sing. numero. *Pl. Stich.* 5, 4, 47. Haec facetia est, amare inter se rivales duos. (Hoc loco *facetia* non pro dicto, sed pro re singulari, admirabili ponitur.) *Gell.* 3, 3. Facetia sermonis. *Appul. Apol.* p. 316, 27. Nonnullos facetiae sibi habere, res divinas deridere.

FĂCĔTIOR, aris, dep. 1. facetiis utor. *Sid. ep.* 3, 13. Qui, quod verbis inverecundis aurium publicarum reverentiam incestant, granditer sibi videntur facetiari.

FĂCĔTOSUS, a, um, adj. idem ac facetus. *Cic. Fin.* 2, 31. Et in quantam hominum facetosam urbanitatem incurratis. Ita quidam leg., sed *facetorum* omnino reponendum est cum optimis quibusque libris.

FĂCĔTUS, a, um, adj. εὐτράπελος, qui salibus et sermonis urbanitate, citra scurrilitatem tamen, abundat, festivus, salsus, urbanus, scitus in dictis, venustus. A *facio* ducunt etymologi, qua ratione, ap. *Voss.* leges. Dicitur tum de personis, tum de rebus. *Cic. Phil.* 2, 8. At etiam quodam loco facetus esse voluisti. Quam id, Dii boni, non decebat! *Id. Off.* 1, 30. Dulcem et facetum festivique sermonis, atque in omni sermone simulatorem Socratem accepimus. Et 29. Duplex jocandi genus: unum illiberale, petulans, flagitiosum, obscenum: alterum elegans, urbanum, ingeniosum, facetum. *Id. Brut.* 16. Homo acutus, elegans, facetus. Et 85. Ironia faceta et elegans. *Just.* 39, 2. Faceti joci. *Plin.* 35, 10, 37. Argutiae facetissimi salis. *Cic. Or.* 1, 8. Facetus sermo. Et 2, 54. narrator. Et 56. Facetus et urbanus. Et *ib.* Facetus et salsus. *Id. Brut.* 47. Facetus cum aculeo et maledicto. Et *Leg.* 2, 15. Aristophanes, facetissimus poeta veteris comoediae *Lucil.* apud *Fest.* in *Redarguisse.* Quo facetior videare, et scire plus quam ceteri. [*Cf. *Terent. Heaut.* 3, 2, 11. Mulier commoda et Faceta haec est meretrix.] ℙ *Quint.* 6, 3. *Facetus* non tantum circa ridicula opinor consistere. Neque enim diceret Horatius (*Sat.* 1, 10, 44.) facetum carminis genus natura concessum esse Virgilio. Decoris hanc magis, et excultae elegantiae appellationem puto. Ideoque in epistolis Cicero *(in fragm.)* haec Bruti refert verba: Nae illi sunt pedes faceti, ac deliciis ingredienti molles. Quod convenit cum illo Horatiano: molle atque facetum Virgilio. Hactenus *Quint.* Advertendum autem, facetum carmen *Virgilio* tribui ab *Horatio* praesertim in Bucolicis et Georgicis. Ait enim: molle atque facetum Virgilio adnuerunt gaudentes rure Camenae. Significat ergo amoenum, elegans, jucundum, eruditum, floribus poetici leporis respersum. Quo pertinet illud *Colum.* 1, 1. *med.* Duo volumina similium praeceptorum de vineis Julius Graecinus composita facetius et eruditius, posteritati commendavit. [*V. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 161. sq.] ℙ *Facetus victus* est elegans et lautus. *Pl. Most.* 1, 1, 41. Non omnes possunt olere unguenta exotica, si tu oles: neque tam facetis, quam tu vivis, victibus. ℙ Praeterea *facetus* est etiam qui blande loquitur, et ad voluntatem alterius. *Hor. Ep.* 1, 6, 54. frater, pater, adde, Ut cuique est aetas, ita quemque facetus adopta. ℙ Item scurra, quique per turpia aut indecora risum captat. *Id. Sat.* 1, 2, 270, 6. Malchinus tunicis demissis ambulat: est, qui Inguen ad obscenum subductis usque facetus. [*Facetus h. l. non scurra, qui risum aliorum captat, sed is videtur intelligendus, quem nos dicimus *Sonderling*, qui decorum quaerit in rebus, non per se quidem, sed in quem abhibeantur usu ridiculis. Qualis est, quem *Hor.* h. l. describit, qui rudem centurionis habitum eumque parum convenientem civibus, recte venustatis affectandae causa et dignitatis sumsisse sibi videtur.]

FĂCIES, ei, f. πρόσωπον, (vocis etymon vide infra) pars anterior capitis humani, constans fronte, oculis, naso, malis, ore, mento. *Plin.* 11, 37, 51. Facies homini tantum: ceteris os aut rostra. *Id.* 7, 1, 1. Jam in facie vultuque nostro cum sint decem, aut paulo plura membra, nullas duas in tot millibus hominum indiscretas effigies exsistere. *Cic. Phil.* 2, 16. Velim, mihi dicas, L. Turselius qua facie fuerit, qua statura. *Id. Pis.* 32. *extr.* De facie nosse aliquem. *Ter. Eun.* 3, 2, 20. Homo facie liberali. *Id. Ph.* 1, 2, 50. Virgo facie egregia. [*Tibull. 1, 5, 43. Non facit hoc verbis; facie tenerisque lacertis Devovet et flavis nostra puella comis. *Id.* 1, 9, 15. Uretur facies, urentur sole capilli. V. plura hujus significationis exempla in *B. Crus. cl. Suet.* p. 360.] *Juv.* 3, 280. Cubare in faciem. *Id.* 9, 146. Multas facies fingere. ℙ Pro pulcritudine. *Ov. A. Am.* 3, 105. Cura dabit faciem, facies neglecta peribit. ℙ *Perfricare faciem*, ut perfricare os, frontem, est pudorem abjicere. *Plin, Praef. H. N.* 1. Perfricui faciem; nec tamen profeci. ℙ *Vertere se in omnes facies*, est facere, experiri omnia, ad Proteum respiciendo. *Virg. A.* 12, 891. Verte omnes te te in facies et contrahe quidquid Sive animis, sive arte vales. ℙ Aliquando latiore significatione accipitur pro universa forma et modo et factura corporis totius, uti docent *Gell.* 29, 13. et *Non.* 1, 262. Est enim a faciendo dicta, ut ab aspectu *species*, a fingendo *figura. Senec. ep.* 33. Non est formosa, cujus crus laudatur, aut brachium, sed illa, cujus universa facies admirationem singulis partibus abstulit. *Pl. Poen.* 5, 2, 151. Earum nutrix qua sit facie, mihi expedi. *Mi.* Statura haud magna, corpore aquilo, Specie venusta, ore parvo, atque oculis pernigris. Et *Pacuv.* ap. *Gell. l. c.* et *Non.* 1, 262. Aetate integra, feroci ingenio, facie procera virum. *Pl. Ps.* 4, 2, 9. Peregrina facies videtur hominis. [*Lucr. 5, 1111. Reges — Et pecudes et agros divisere, atque dedere, Pro facie quoiusque, et viribus in-

genioque. Nam facies multum valuit, vireisque vigebant. Adde *ib.* 1173.] Translate *Quint.* 1, 5. *med.* Quaedam faciem soloecismi habent, et dici vitiosa non possunt. *Id.* 8, 5. *med.* Inventiunculis gaudent, quae excussae risum habent, inventae facie ingenii blandiuntur. *Tac. A.* 13, 38. Dum positis loricis et galeis, in faciem pacis veniretur. ℙ Hac ratione differt a vultu, qui de ore tantummodo dicitur. *Cic. Or.* 1, 28. Non quaeruntur ea, quae nobis non possumus fingere, facies, vultus, sonus. *Sall. Cat.* 15. Prorsus in facie vultuque vecordia inerat. ℙ Aliud discrimen *vultus* et *faciei* V. in VULTUS. ℙ De rebus inanimis. [*Est forma cujuscunque rei externa, id quod oculis spectandum objicitur.] *Pl. Rud.* 4, 4, 105. et 111. Crepundia qua facie sunt? responde ex ordine. *Pa.* ensiculus est aureolus litteratus: post est securicula anceps etc. Eodem modo adnotante *Gell. l. c.* prope dicitur *montis* et *coeli* et *maris facies. Sall. fr. ib.* Sardinia in Africo mari, facie vestigii humani. *Virg. G.* 4, 360. Unda curvata in faciem montis. *Plin. ep.* 2, 17. *f.* Intermissa tecta villarum, quae praestant multarum urbium faciem. *Ov. Trist.* 1, 3, 26. Haec facies Trojae, cum caperetur erat. *Gell.* 15, 30. Faciem vehiculi ementitus est longe alienam falsamque. *Plin.* 12, 14, 31. Nec, arboris ipsius quae sit facies, constat. *Id.* 6, 17, 21. Alia illius coeli facies, alii siderum ortus. *Id.* 35, 4, 10. Tabulae, quae pictam belli faciem habent. *Id.* 25, 2, 4. Herbae quadripartitis varietatibus anni faciem mutant. *Gell.* 10, 18. Ossa contusa in faciem pulveris. [*Alia exempla haec sunto: *Tac. A.* 4, 67. Antequam Vesuvius, mons ardescens, faciem loci verteret. *Plin. ep.* 5, 6, 9. Vineae unam faciem longe lateque contexunt. Cf. *Eund. Pan.* 51, 4. *Sil.* 7, 367. Facie subita Flammarum, i. e. aspectu flammarum ex improviso allato. *Plin. Pan.* 35, 1. Memoranda facies, i. e. spectaculum. *Ib.* 56, 5. decora facies! V. *Gierig. ib.* 82, 3. foeda facies. *Tac. A.* 1, 85. Armorum civilium facies. *Virg. A.* 6, 560. Tam multae scelerum facies. *Sil.* 4, 593. Mille leti facies. Notandae porro sunt dicendi formulae *Tibull.* 4, 1, 100. Faciem componere pugnae, i. e. aciem instruere. *Inscr.* ap. *Or.* 3297. Praetorium in ruinam conlapsum ad novam faciem restitutum, i. e. ex integro aedificatum, ita ut novum videretur.] ℙ Illa quoque translata sunt, et formam, conditionem, speciemque rei significant. *Cic. Fl.* 22. Fateantur, in Maeandrii persona esse expressam faciem civitatis. *Id. Phil.* 8, 8. Senatus faciem legatus secum attulerat, auctoritatem reipubl. [*Facies in his dignitatem quandam involvit.] *Sall. Cat.* 32. Quibus rebus permota civitas, atque immutata facies urbis erat. *Quint.* 8, 2. *med.* Interim ex pluribus efficitur illa, quam conamur exprimere, facies, *h. e.* imago, species alicujus rei descripta verbis per hypotyposin. ℙ *Prima facie. Cajus Dig.* 16, 1, 13. Cum prima facie quidem alienam re vera autem suam obligationem suscipit. **Id. Inst.* 4, 1. (ed. *Goesch.*) §. 126. Exceptio, quae prima facie justa videatur etc. *B. A.* ℙ *Facie alicujus rei* est specie, praetextu. *Tac. H.* 2, 54. Quod publici consilii facie discessum Mutina, desertaeque partes forent. ℙ Dicitur et in quibusdam rebus, qua parte melius apparent, et conspiciuntur. *Plin.* 9, 25, 54. de margaritis: Quibus una tantum est facies, et ab ea rotunditas, aversis planities, ob id tympania nominantur. ℙ Ponitur et pro ratione, modo. *Pl. Cist.* 1, 1, 73. Ad istam faciem est morbus, qui me macerat. ℙ In secundo et tertio seu sexto casu plurali, *facierum, faciebus* vix est in usu. *Cato* ap. *Prisc.* 7. *in f.* Exempla earum facierum. ℙ Olim declinabant *facies* hujus *facies* et hujus *facii*, et in dativo huic *facie:* cujus rei testis est *Gell.* 9, 14. Sic *dies dii, fames famii* etc. V. DIES.

FĂCĬLĔ, adv. ῥᾳδίως, εὐχερῶς, nullo negotio, sine labore. *Cic. Fam.* 1, 2. *s. f.* Injuriis, quae propositae sunt a Catone, facile resistemus. *Id. Or.* 2, 57. Facile ediscere aliquid. *Id. Coel.* 9. Facillime fingere quidpiam. *Caes. B. G.* 5, 24. Facillime mederi inopiae frumentariae. Et *ib.* 1, 11. Non facile ab oppidis hostium vim prohibere. Et 2. Minus facile finitimis bellum inferre. *Gell.* 1, 6. *s. f.* Facile et procliviter persuasit. *Nep. Them.* 1. Facile explicare oratione aliquid. *Id. Alc.* 9. Sperabat se facile consecuturum. *Id. Con.* 4. Facile induci ad credendum. *Id. Milt.* 6. Quo facilius intelligi possit. *Plin.* 2, 3, 3. et *Curt.* 6, 7. *extr.* Non facile dixerim. ℙ Pro libenter, aequo animo. *Cic. Tusc.* 1, 32. *extr.* Te aberrare a proposito facile patiebar. *Ter. Andr.* 1, 1, 35. Facile omnes perferre ac pati. *Cic. Top.* 18. et *Nep. Phoc.* 1. Facile carere aliqua re. *Id. Epam.* 3. Paupertatem adeo facile perpessus est, ut etc. *Cic. Att.* 13, 26. Locum habeo nullum, ubi facilius esse possim, quam Asturae. *Id. Verr.* 2, 1, 36. Vina ceteraque, quae in Asia facillime comparantur, [*h. e.* quae sine negotio, copiose, parvo pretio ibi emuntur. Hic locus ad §. anteced. pertinet. Cf. *Liv.* 45, 44. Facile Nicomedis commendationem accipere. *Lucr.* 4, 1278. Ut facile insuescat secum vir degere vitam. V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 5, 7.] ℙ Pro longe, certo, aut multo. *Cic. Tusc.* 1, 33. Facile deterrimus. *Id. Or.* 3, 11. Eruditissimos Asiaticos quivis Atheniensis indoctus facile vincit. *Id. Fam.* 6, 10. Tui ordinis facile princeps. *Pl. Trin.* 3, 2, 80. Facile palmam habes: hic victus. *Ter. Andr.* 4, 3, 5. Facile hic plus mali est, quam illic boni. Ubi *Donatus*: adverbium confirmantis est, id est liquido, manifesto. Veteres dicebant *facile* pro certo. [*Ita praeter *Don.* docent *Nolten. Antib., Valla Elegg.* 1, 18., *Ruhnk.* ad *Terent.* l. l., *Herz.* ad *Caes. B. G.* 7, 48., *Cort.* ad *Sall. Cat.* 37., quos laudat in *cl. Cic.* s. h. v. *R.*, qui ib. contendit, non augendi, sed extenuandi quodammodo et imminuendi vim inesse v. *facile*, ubi nominibus superlativis, s. vv. eminentiam significantibus addatur; tanquam dictum sit: facile fieri posse, ut res ita se habeat. V. locos, quos in hanc sententiam ib. laudat.] ℙ Pro valde vel optime. *Pl. Ep.* 3, 4, 66. Novistin' fidicinam? *Fi.* tam facile, quam me. ℙ Pro bene, laute, beate, ex sententia. *Ter. Ad.* 3, 5, 56. Quam vos facillime agitis, quam estis maxime potentes, dites, fortunati; tam maxime vos oportet etc. *Pl. Curc.* 5, 2, 6. Nugas garris. *Curc.* soleo: nam propter eas vivo facilius. [*Suet. Ter.* 1. Facillime agitare. V. *Wolf.*] *Petron. fragm. Trag. Burm.* 43. Facile est, ubi omnia quadrata currunt.

FĂCĬLIS, e, adj. εὐχερής, ῥᾴδιος, qui fieri potest, qui est sine labore, expeditus, explicatus, proclivis: a *facio. Ter. Heaut.* 4, 6, 1. Nulla est tam facilis res, quin difficilis siet, quam invitus facias. Et 4, 3, 26. Bonam rem imperas et factu facilem. *Id. Hec.* 3, 1, 15. Cuivis facile scitu est, quam fuerim miser. *Nep. Dion.* 9. Cuivis facile intellectu fuit. *Virg. A.* 3, 621. Nec visu facilis, nec dictu effabilis. *Tac. H.* 4, 39. Facilis corrumpi. [*Liv.* 7, 33. Faciles vincere ac vinci. Ceterum quos aurea aetas tulit prosae orationis scriptores, ii hoc dicendi genere abstinuerunt.] *Lucan.* 2, 656. Roma capi facilis. *Caes. B. G.* 1, 6. Iter multo facilius atque expeditius. *Cic. Part.* 27. Res facilis et proclivis. *Id. Planc.* 5. Causa facilis et explicata. *Id. Caecin.* 3. Facilius et commodius judicium. *Id. Or.* 2, 45. Materies facilis ad exardescendum. [*Similes loci sunt *Tusc.* 1, 32. Illud autem facile ad credendum est. *Off.* 3, 6. Haec ad judicandum sunt facillima.] *Id. Phil.* 2, 17. Materia facilis, in te dicta dicere. *Id. Manil.* 14. Aditus faciles ad eum privatorum. *Virg. G.* 1, 79. Facilis labor. *Id. A.* 11, 771. quae sit fortuna facillima, tentat. *Id. G.* 1, 40. Da facilem cursum, i. e. felicem. Et 122. colendi haud facilis via. Et *ib.* 2, 460, Facilis victus, *h. e.* copiosus. Et *A.* 1, 449. Facilis victu gens, *h. e.* abundans, dives. *Petr. Sat.* 93. Atque Afrae volucres placent palato, Quod non sunt faciles, *h. e.* non facile inveniuntur. Sic *Hor. Sat.* 1, 2, 119. Facilis et parabilis. *Lucan.* 1, 173. Irae faciles, *h. e.* quae facile accenduntur. *Virg. A.* 2, 646. facilis jactura sepulcri, *h. e.* quae aequo animo ferri potest. [*Tac. H.* 4, 28. Facile damnum. *Liv.* 5, 39. Facilem jacturam esse seniorum, relictae in urbe utique perituraе turbae.] *Juven.* 4, 63. facilis cardo, *h. e.* qui facile movetur, et vertitur. *Hor. Od.* 2, 11, 8. et *ib.* 3, 21, 4. facilis somnus, *h. e.* qui facile capitur. *Val. Fl.* 1, 109. faciles arcus, *h. e.* qui facile gestantur vel flectuntur. *Curt.* 4, 6. Facilis humus, *h. e.* quae facile effoditur. *Plin.* 16, 43, 84. Fagus facilis. [*i. e. ad tornandum haud difficilis. *Tibull.* 1, 1, 40. Pocula, de facili composuitque luto, i. e. argilla, quae tractari et fingi facili negotio potest. V. quae de loco *Ov. Met.* 15, 169. notavimus in *fragitis.*] Et 13, 4, 7. Palmae faciles ad scandendum. [*Cic. Fin.* 2, 20. Cibus facillimus ad concoquendum. Quod aliter *Plin.* 19, 4. Acetaria facilia concoqui.] *Prop.* 4, 10, 4. Jugum facile. *Nemes. Cyn.* 50. facilis canis, *h. e.* agilis, celer: vel qui facile impellitur ad venandum, paratus, promptus. *Plin.* 8, 32, 50. Feminae faciliore utentes utero, *h. e.* facilius edente partum. ℙ Cum refertur ad personam, significat eum, qui facile quidpiam facit. *Cic. Brut.* 48. Facilis et expeditus ad dicendum T. Junius. *Suet. Tit.* 3. Latine Graeceque vel in orando, vel in fingendis poematibus promptus et facilis, ad extemporalitatem usque. [*Adde *Tib.* 71. ubi, *intp. B. Crus.*, *promptus* significat, ei copiam linguae, s. materiam nunquam defuisse; *facilis*, eum in usu hujus copiae sine haesitatione esse versatum.] ℙ Item de eo, qui facile cedit, non repugnat, se dat alteri, et submittit. *Cic. Div.* 2, 52. Etiamsi faciles nos ad concedendum habuerit. *Id. Fam.* 7, 1. *med.* Facilem populum habere. *Val. Fl.* 1, 151. Haccine nos animae faciles rate nubila contra Mittimur? *Stat. Th.* 8, 571. faciles grassatus cuspide turmas. *Lucan.* 2, 314. ad juga faciles populi. *Hor. Od.* 2, 12, 26. Saevitia facilis, *h. e.* quae facile placatur. ℙ Item de eo, qui mitis, lenis est, et humanus, affabilis, comis communis. *Cic. N. D.* 3, 29. et *Ter. Heaut.* 2, 1, 5. Facilis et liberalis pater. *Id. Ad.* 5, 9, 29. Facilem et festivum esse alicui. *Id. Hec.* 5, 1, 35. Facilem benevolumque lingua tua tibi me reddidit. *Cic. Balb.* 16. Comes, benigni, faciles, suaves homines *Id. Q. Fr.* 1, 1, 11. Facilem se in rebus cognoscendis, in hominibus audiendis admittendisque praebere. *Ov. Her.* 16, 280. Sic habeas faciles in tua vota Deos. [*Id. Fast.* 2, 5. Certo ego vos (Elegos) habui faciles in amore ministros] *Virg. Ecl.* 3, 9. Nymphae faciles. Ubi *Serv.* mites, exorabiles. [*Suet. Vesp.* 21. Nec ullo tempore facilior aut indulgentior traditur. Plura v. ap. *B. Crus. Cl. Suet.* p. 360.] ℙ *Facilis* pro agili, celeri, et facile se movente. *Virg. A.* 8, 310. et *Manil.* 1, 647. faciles oculos fert omnia circum. ℙ Item pro navo, solerti, industrio. *Tibull.* 1, 1, 7. Ipse seram teneras maturo tempore vites Rusticus, et facili grandia poma manu. [*Alia exempla haec sunto: *Ov. Fast.* 1, 444. Facili dulces editis ore modos. *Id. ib.* 3, 536. Et jactant faciles ad sua verba manus.] ℙ Res faciles sunt expeditae. *Cic. Fam.* 6, 5. Res et fortunae tuae quotidie faciliores mihi, et meliores videntur. Adde *Liv.* 23, 11, 10., ubi al. leg. *feliciores.* ℙ Cum infinito. *Prop.* 2, 21, 15. edit. Kuinoelii. Ah nimium faciles aurem praebere puellae! *Val. Fl.* 4, 723. Pontus et exorta facilis concrescere bruma. *Stat. Th.* 1, 606. lecti juvenum, qui robore primi, Famam posthabita faciles extendere vita. *Lucan.* 2, 460. Terror facilis vertere mentes. Et 10, 310. Facilis cedere. *Sil.* 12, 163. Planities facilis adiri. [*Id. 1, 225. Prodigá gens animae, et properare facillima mortem.] ℙ Cum genitivo. *Liv.* 26, 15. Facilis impetrandae veniae Claudius. *Val. Fl.* 5, 407. Rex alloquii facilis. *Claud. laud. Serenae* 54. Hispania dives equis, frugum facilis, *h. e.* copiosa, fertilis. ℙ Cum ablativo. *Sall. Jug.* 100. Facundus, callidus, amicitia facilis, *h. e.* facile sibi amicos parans. ℙ Cum dativo, *facilis alicui rei*, est aptus, idoneus. *Sil.* 15, 721. Milites nec soli faciles longique laboris anhelos, *Id.* 12, 464. audendi pravus facilisque periclis. *Lucan.* 4, 506. Morti faciles animi, *h. e.* parati ad mortem subeundam. *Tac. A.* 2, 27. Juvenis improvidus et facilis inanibus, [*i. e. pronus, faciles aures praebens inanibus. *Id. H.* 2, 17. Faciles occupantibus et melioribus incuriosos. *Liv.* 40, 58. Neque Thraces commercio faciles erant. *Tibull.* 1, 3, 37. Quod facilis tenero sum semper Amori. Ita etiam constr. c. *in* praepos. *Tac. Agr.* 21. Homines — rudes eoque in bella faciles; item c. *ad: Id. A.* 14, 4. Facili feminarum credulitate ad gaudia.] *Virg. G.* 2, 223. Terra facilis pecori, *h. e.* quae facile et abunde suppeditat alendo pecori. [*Liv.* 33, 17. Campus operi facilis, *h. e.* ubi facile opera, munimenta exstrui possunt. *Id.* 45, 30. Facilis divisui (Macedonia). Huc etiam referri potest locus *ejusd.* 9, 19. Romana acies distinctior, ex pluribus partibus constans: facilis partienti, quacumque opus esset, facilis jungenti.] ℙ Passive. *Quint. Decl.* 1, 16. p. 35. Caecus contumeliae opportunus, injuriae facilis, *h. e.* cui facile inferri injuria potest. [*Ita legitur etiam ap. *Suet. Caes.* 22. Negante quodam, facile hoc ulli feminae fore (nos: *thunlich*).] ℙ Facile est, sequente infinito, vel *ut* particula et conjunctivo. [*Huc pertinet locus, a nostro §. 1. laudatus *Ter. Ad.* 5, 4, 8. Id esse verum, cuivis facile est noscere.] *Curt.* 6, 10. Verba innocenti reperire facile est. *Plin.* 3, 5, 6. Nec situs, originesque persequi, facile est. *Plin. Pan.* 44. et 87. Facilius est, ut esse aliquis successor tuus possit, quam ut velit. ℙ *Ex facili* est facile. [*Hoc quoque poetarum maxime, e more Graecorum desumptum dicendi genus est. Adde *Tac. A.* 2, 2, 55. *Plin.* 37, 4. Plura v. ap. *Boettich. Lex. Tac.* p. 167. seq.] *Plin.* 30, 3, 8. Cinis conjectus exesis dentibus, ex facili cadere eos cogit. *Cels.* 7, 9. *med.* Ita adducendum, ut ex facili subsequatur. *Colum.* 6, 1. Quae in emendis bubus sequenda, non ex facili dixerim. *Ov. A. Am.* 1, 356. Quod petis, e facili, si volet illa, feres. ℙ *In facili* idem significat. *Liv.* 3, 8. Cum exitus haud in facili essent. Al. aliter leg. [*Cf. 28, 34.] *Tryphonin. Dig.* 26, 3, 8. Quod in facili est. ℙ *De facili* idem est, sed rarius. *Firmic. Math.* 5, 6. De facili ab eis superabuntur.

FĂCĬLĬTAS, atis, f. ῥᾳστώνη, habitus, quo quis facile quidpiam facit, promptitudo, facultas. *Cic. Tusc.* 4, 12. *extr.* Haec in bonis rebus, quod alii ad alia bona sunt aptiores, facilitas nominetur: in malis proclivitas. *Suet. Gramm.* 23. Capiebat homines facilitate sermonis. *Quint.* 1, 12. Facilitas puerilis aetatis, *h. e.* qua facile omnia discunt. *Id.* 10, 7. oris, *h. e.* pronunciandi. *Senec. ep.* 11. corporis, *h. e.* proclivitas ad erubescendum. [*Tac. A.* 11, 26. Facilitate adulteriorum in fastidium versa.] *Plin.* 18, 19, 49. *n.* 2. Proscindi jugerum uno die, si sit facilitas soli. *Id.* 21, 24, 95 Facilitas pariendi. *Id.* 16, 10, 18. Picea tonsili facilitate. *Id.* 37, 5, 16. Smaragdi sensim radiantes, et visum admittentes, ad crassitudinem sui facilitate translucida, *h. e.* facile penetrante lumine usque ad interna crassitudinis. ℙ [*Est etiam *fa-*

cilitas singularis quaedam oratoris virtus, qua sine nimio impetu et rapida celeritate, expedite tamen fluunt verba, et decora quadam aptaque mobilitate labuntur. *Sen. ep.* 40. Fabianus disputabat expedite magis, quam concitate, ut possis dicere, facilitatem esse illam, non celeritatem. Gr. *εὐκολία, εὐχωρία, εὐροια.* Oppon. *tarditas loquendi Cic. Brut.* 66. — *Firma facilitas*, Gr. ἕξις, *Quint. Inst.* 10, 1. *in.*, est qua assequimur, ut, quae dicamus aut scribamus, habeamus in promptu, de praeceptis vel artis disciplina minus solliciti, cf. *ib.* §. 59. De alio facilitatis genere dicit *Quint.* 12, 10, 77. ubi naturalis quaedam loquendi dexteritas, quam *Id.* 10, 2, 12. in virtutibus oratoris non imitabilibus numerat. Huc denique pertinet etiam *extemporalis illa* facilitas, de qua *Quint.* 10, 2, 7. et 12, 9, 21. disputat. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 162. sq.] ℙ In malam partem. [*Leichtsinn.] *Suet. Claud.* 29. In XXXV. senatores et CCC. amplius equites R. tanta facilitate animadvertit, ut, etc. ℙ Translate est humanitas, lenitas, qua nos faciles praebemus, mites, exorabiles, benignos. *Cic. Mur.* 31. *extr.* Si illius comitatem et facilitatem tuae gravitati severitatique asperseris. *Nep. Att.* 15. Ejus comitas non sine severitate erat; neque gravitas sine facilitate. *Suet. Caes.* 72. Amicos tanta semper facilitate indulgentiaque tractavit, ut etc. *Cic. Manil.* 14. Ut is, qui dignitate principibus excellit, facilitate par infimis esse videatur. *Id. Fam.* 12, 1. *extr.* Immoderate et ingrate facilitate nostra abutuntur. Et *ib.* 13, 24. Pro tua facilitate et humanitate. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 7. Facilitas in audiendo, lenitas in decernendo. *Id. Att.* 12, 40. Quis congressum meum, aut facilitatem sermonis desideravit? [*Liv. 40, 46. Facilitas censorum.] ℙ Etiam in plurali num. usurpari posse, colligi videtur ex *Quint.* 9, 4. *med.*, ubi pro exemplo duplicis pedis uno verbo comprehensi ponit *facilitates, temeritates.* [*ℙ Confund. *facilitas* et *facultas.* V. *Spalding. Quint.* 4, 1, 61. et ad 10, 5, 1.]

FĂCĬLĬTER, adv. idem quod facile. *Quint.* 1, 6. Inhaerent quidam molestissima diligentiae perversitate, ut *audaciter* potius dicant, quam *audacter*, licet omnes oratores aliud sequantur. His permittamus et *audivisse* et *scivisse* et *tribunale* et *faciliter* dicere. *Vitr.* 1, 4. Ferrum percalefactum faciliter fabricatur. Et 2, 1. Manibus et articulis, quam vellent rem, faciliter tractarent. Adde 3. *et alibi.*

FĂCĬNOROSUS, a, um, adj. *κακοῦργος*, qui mala facinora perpetrat, flagitiosus, scelestus. *Cic. Cat.* 2, 10. Quintum genus est parricidarum, sicariorum, denique omnium facinorosorum. *Id. Sext.* 38. Respublica a facinorosissimis sicariis oppressa. *Id. Leg.* 1, 14. Deterrere aliquem ab injuriosa facinorosaque vita. *Just.* 2, 1. Impius et facinorosus animus. *Id.* 16, 4. Clearchus exsilio facinorosior redditus.

FĂCĬNUS, ŏris, n. *ἀνδραγάθημα*, insigne factum: a *facio.* Vox est mediae singnificationis, et in utramque partem sumitur tum de honesto ac laudabili, tum de malo pravoque. Prima significatione. *Ter. Heaut.* 2, 1, 8. Is mihi, ubi adbibit plus paulo, sua quae narrat facinora! *Antonius* ap. *Cic. Phil.* 13, 17. Qui judicaverint hostem Dolabellam ob rectissimum facinus. *Cic. Rabir. perd.* 6. Id facinus pulcherrimum esse arbitrarer. *Auct. ad Her.* 4, 55. Quasi facinus praeclarissimum fecisset. *Tac. A.* 3, 21. Rarum ea tempestate facinus. *Ter. Heaut.* 2, 3, 73. Non fit sine periculo facinus magnum et memorabile. *Sall. Jug.* 2. Ingenii egregia facinora. ℙ Altera notione, quae frequentior est, *κακούργημα.* [*V. *Doederl.* 2, 144. sqq. ubi plurima egregie de hoc vocabulo disputata leguntur.] *Ov. Fast.* 1, 249. Nondum Justitiam facinus mortale fugarat. *Cic. Verr.* 2, 5, 66. Facinus est, vinciri civem R.; scelus, verberari; prope parricidium, necari: quid dicam in crucem tollere? *Id. Mil.* 27. Cui nihil unquam nefas fuit nec in facinore, nec in libidine. *Id. Agr.* 2, 28. Homines ad vim, facinus, caedemque delecti. *Id. Verr.* 2, 5, 72. Inaudita et singularia facinora sceleris, audaciae, perfidiae, libidinis, avaritiae, crudelitatis. *Id. N. D.* 3, 18. Furiae vindices facinorum et sceleris. *Id. Fin.* 2, 29, Vide, ne facinus facias, cum mori suadeas. *Id. Cat.* 1, 10. Obire facinus. *Id. Fam.* 3, 10. committere. *Sall. Jug.* 34. suscipere. *Id. Cat.* 18. patrare. *Caes. B. G.* 3, 9. in se admittere. *Ov. Trist.* 2, 207. Nec tamen est facinus molles evolvere libros. Et *ib.* 4, 4, 43. abfuit omne Peccato facinus consiliumque meo. Et *ib.* 1, 2, 98. A culpa facinus scitis abesse mea. *Id. Her.* 16, 213. heu facinus! Sic *Ter. Eun.* 1, 1, 25. et *Cic. Verr.* 2, 4, 66. O indignum facinus! *Ov. Her.* 10, 6. per facinus, *h. e.* per scelus. ℙ Inter *flagitium* et *facinus* hoc differt, quod *flagitium* est quidquid agit cupiditas indomita ad corrumpendum animum et corpus suum: *facinus*, quod agit, ut alteri noceat. Ita *August. de doctrin. Christ.* 3, 10. Praeterea flagitium infamiam semper habet, facinus non semper. *Liv.* 39, 13. Nihil facinoris, nihil flagitii praetermittere. *Sall. Cat.* 24. Homo flagitiis atque facinoribus coopertus. Adde *Cic. Cat.* 1, 6. *Scelus* vero utrumque complectitur: et praeterea significat ipsam turpitudinem, aut malitiam flagitii et facinoris. Ad haec *facinus* etiam in bonam partem accipitur, *flagitium* et *scelus* semper in malam. *Cic. Fam.* 9, 3. Cum omnes in omni genere et scelerum et flagitiorum volutentur. *Id. Mil.* 16. Scelus, et facinus prae se ferens, et confitens. ℙ Universim *facinus* est quodcumque factum, aut res. *Pl. Mil.* 2, 4, 24. et 58. Nimis mirum est facinus, quomodo haec hinc potuerit transire! *Id. Rud.* 1, 2, 73. Quod facinus video! *Dae.* quid vides? *Sc.* mulierculas Video sedentes in scapha solas duas.

FĂCĬO, is, eci, actum, a. 3. *ποιέω, ἐργάζομαι*, efficio, ut aliquid sit, ago, conficio. Verbum est latissimae significationis atque usus; accommodaturque omnibus fere actionibus. *Papin. Dig.* 50, 16, 218. Verbum facere omnem omnino faciendi causam complectitur, donandi, solvendi, judicandi, ambulandi, numerandi. *Cic. Fam.* 11, 14. Ego plus, quam feci, facere non possum. *Id. Sen.* 3. Faciam, ut potero, Laeli. *Id. Att.* 16, 15. Noli putare, pigritia me facere, quod non mea manu scribam. *Id. ad Brut.* 1, 2. Quod scribis, statuisse te ducere exercitum in Cherronesum, facis ex tua dignitate et e repub. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 3. Orabat, ut ad te scriberem: quod facio, et vehementer rogo, ut, etc. *Id. Quint.* 8. Recte aut perperam facere. *Id. Rosc. Com.* 7. Facere per malitiam. [*In talibus v. *facere* saepe omittitur. *Cic. Brut.* 49. Sed hoc quidem ignoratione. *Id. Mil.* 14. Nihil per vim unquam Clodius.] *Id. Att.* 12, 27. Facere non possum, quin ad te mittam. Et eodem sensu *ib.* 11, 21. et *ib.* 8, 14. Non potuisti ullo modo facere, ut mihi illam epistolam non mitteres. *Id. Amic.* 2. Amice facere. *Ter. Eun.* 4, 1, 10. Facere alicui aegre. *Cic. Q. Fr.* 2, 1. Fecit humaniter Licinius, quod ad me venit. *Id. Att.* 7, 7. Bene hoc fecit, quod mihi sui cognoscendi facultatem dedit. *Id. ib.* 12, 24. Bene fecit Silius, qui transegerit. *Id. Leg.* 1, 1. Faciunt imperite, qui a poeta veritatem exigunt. *Id. Sext.* 13. et *Verr.* 1, 2, 16. Quid hoc homine faciatis? *Pl. Bacch.* 2, 3, 100. Nescit, quid faciat auro. Et *Cas.* 5, 4, 6. Quid fecisti scipione? (modus interrogandi, re amissa.) Sic 9. Quin respŏnde, tuo quid factum est pallio? *Cic. Caec.* 11. et *Att.* 7, 3. Quid tu huic homini facias? [*Gr. *τί χρήσει τούτῳ;*] Et *Acad.* 4, 30. Quid enim faceret huic conclusioni? si lucet, lucet, etc. cederet scilicet, [*i. e. quomodo refelleret? Caeterum formulae, *quid huic faciam* et *quid hoc faciam* et *quid de hoc faciam*, nonnisi elocutione differunt. *Rahmsh. Gr. Lat.* p. 424.] ℙ *Facere cum aliquo*, et *ab aliquo* est convenire, favere, stare ab aliquo: cui contrarium est *facere adversus aliquem. Cic. Sull.* 13. Si respondisset, idem sentire, et secum facere Sullam. *Id. Quint.* 3. Veritas cum illo facit. Et *Caecin. f.* Auctoritas sapientissimorum hominum nobiscum facit. *Ov. A. A.* 3, 762. Cum Veneris puero non male, Bacche, facis. *Cic. Inv.* 1, 48. Commune est, quod nihilo magis ab adversariis, quam a nobis facit. *Id. Quint.* 1. Facere contra aliquem. *Id. Att.* 7, 3. *med.* Omnes damnatos, omnes ignominia affectos illac facere, *h. e.* a Caesare. Al. leg. *illic*, al. *illuc. Nep. Eum.* 8. Neque minus eos, cum quibus steterint, quam adversus quos fecerint. ℙ *Facere ad aliquid* et *facere* absolute, in re medica est conferre, prodesse. [*Agit de hac dicendi formula *Burm.* ad *Quint. Decl.* 8, 4. p. 169.] *Colum.* 7, 5. *med.* Facit autem commode ea compositio, quam, etc. Et 8, 17. *med.* Facit etiam ex pomis viridibus adaperta ficus. *Scrib. Comp.* 108. et 176. Medicamentum, quod adversus solutionem stomachi facit. Et 122. Ad coli dolorem faciunt. *Plin.* 22, 18, 21. Chamaeleon facit ad difficultatem urinae. ℙ Et translate. *Quint.* 6, 4, 5. Plurimum facit, totas diligenter nosse causas. [*Id. *ib.* 11, 3, 171. Hic etiam fusca illa vox, qualem Cicero fuisse in Antonio dicit, mire faciet: ubi *Spalding.* sibi videri dicit, propriam esse locutionem *mire facere in aliqua re* pro: *praeclarum esse*, et *multam virtutem exerere;* coll. *ib.* §. 173. mire facit in peroratione — confessio.] *Ov. Am.* 1, 2, 16. Frena minus sentit, quisquis ad arma facit. ℙ *Facere alicui* cod. sensu. *Plin.* 22, 19, 22. Radix coronopi coeliacis praeclare facit, in cinere tosta. *Plin. Valer.* 2, 1. Mirifice pulmoni facit. ℙ Absolute. *Ov. Trist.* 3, 8, 23. Nec coelum, nec aquae faciunt, nec terra, nec aurae (*sie bekommen mir nicht*). ℙ *Facere alicui* et *ad aliquem* est etiam convenire, aptum esse. *Propert.* 3, 1, 19. Mollia, Pegasides, vestro date serta poetae: Non faciet capiti dura corona meo. *Ov. Her.* 16, 189. Parca sed est Sparte: tu cultu divite digna es: Ad talem formam non facit iste locus. ℙ *Facere bene* vel *male alicui*, prodesse vel nocere. *Ter. Ad.* 5, 8, 25. et 5, 7, 19. et *Pl. Most.* 3, 2, 22. et *Capt.* 5, 2, 23. ℙ Cum casibus pretii est aestimare. *Cic. Fam.* 3, 10. In quo perspicere posses, quanti te, quanti Pompejum, quem unum ex omnibus facio, ut debeo, plurimi, quanti Brutum facerem. Et 4. Te quotidie pluris feci. *Id. Fin.* 2, 13. Voluptatem virtus minimi facit. Et 27. Dolorem nihili facere. *Pl. Pers.* 2, 2, 42. Nihil facio scire. Al. leg. *nihili. Sall. Jug.* 89. Non sunt composita verba mea: parum id facio. *Pl. Stich.* 1, 1, 42. Si illi improbi sint, atque aliter nos faciant, quam aequum est. ℙ [*Hic commemoranda erat constructio v. *facere* cum genitivo ditionis, quem discunt. Magnum ejus generis exemplorum numerum congessit *Rahms. Gr. Lat.* p. 297.] ℙ Interdum est instituere, creare. *Cic. Verr.* 2, 1, 43. Testamento fecit heredem filiam. *Id. Senect.* 5. Anno undevicesimo post ejus mortem hi consules facti sunt. *Id. Mur.* 21. *f.* Alium faciam, quoniam sibi hic ipse desperat. *Justin.* 9, 6. Aliquem regem facere. ℙ Item pro componere, lucubrare. *Cic. Pis.* 29. Facere poema. *Id. Arch.* 10. epigramma in aliquem. *Id. Q. Fr.* 3, 5. *med.* versus. *Id. Or.* 3, 14. orationem. [*Cf. de h. l. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 161.] ℙ Item pro edere. *Cic. Att.* 15, 10. Ludos vero non facere quid foedius? *Pl. Most.* 5, 1, 66. Exempla edepol faciam ego in te. ℙ Item pro emittere. *Colum. Arbor.* 54. Rapa et napi antequam caulem aut cymam faciant. *Id.* 2, 15. Maxime columbinum stercus probamus: secundum deinde, quod homines faciunt. *Id.* 6, 19. Facere urinam. ℙ Item pro exercere. *Cic. in Senat.* 5. Egestate et improbitate coactus piraticam fecit. *Id. Verr.* 5, 2, 28. Facere mercaturas. Et 59. argentariam. *Id. Q. Fr.* 3, 1, 2. topiariam. *Id. Fam.* 6, 8. haruspicinam et praeconium. ℙ Item pro cogere, colligere, conflare. *Cic. Verr.* 2, 2, 6. Maximam pecuniam facere. *Id. Caecin.* 11. Manum facere, copias parare. *Sall. fragm.* ap. *Senec. ep.* 114. et *Vell.* 2, 109. exercitum. *Tac. A.* 6, 33. auxilia mercede. *Varr. R. R.* 1, 7. Ex arvo male consito minus multum, et minus bonum faciebant vinum. ℙ Item pro afferre. *Cic. Fam.* 14, 7. Statim ita sum levatus, ut mihi Deus aliquis medicinam fecisse videatur. *Plin.* 30, 6, 17. Facere remedium lieni. *Colum.* 2, 2. Ager pestilens mortem facit. *Tac. H.* 2, 70. Perniciem alicui facere. ℙ Et pro dare, concedere. *Ov. Amor.* 2, 19, 6. Et faciat voto rara repulsa locum. *Vell.* 2, 105. Ubi negotia fecissent otio locum. *Virg. Ecl.* 1, 6. Deus nobis haec otia fecit. *Cic. Cat.* 3, 5. Si quid de his rebus dicere vellet, feci potestatem. ℙ Cum infinito. *Id. Phil.* 2, 3. Fac, potuisse. *Id. Tusc.* 1, 29. Quae est animo natura? propria puto, et sua: sed fac igneam, spirabilem: nihil ad id, de quo agimus. Et 34. Fac, quod isti volunt, animos non remanere post mortem. *Virg. A.* 4, 540. Quis me autem (fac velle) sinet? ℙ Item pro comparare, acquirere. *Cic. Fl.* 37. Facere lucrum. *Id. Verr.* 2, 1, 59. Qui manubias sibi tantas ex Metelli manubiis fecerit. *Pl. Pers.* 4, 4, 100. Divitias facere ex re aliqua. ℙ Et pro reddere, efficere, in causa esse, ut aliquid fiat. *Cic. Phil.* 6. *f.* Senatum bene firmum, firmiorem vestra auctoritate fecistis. *Id. Verr.* 2, 2, 26. Omnes istius injurias rescindere et irritas facere. *Id. Manil.* 10. Quae res est, quae cujusquam animum in hac causa dubium facere possit? *Id. Phil.* 2, 39. Facere aliquem sanum, disertum. *Id. Or.* 1, 51. Iratum adversario judicem facere. *Id. Dej.* 10. Quos concursus facere solebat! *Sall. Jug.* 10. Tua virtute nobis Romanos ex amicis amicissumos fecisti. [*Tac. *A.* 1, 74. Formam vitae iniit, quam postea celebrem miseriae temporum fecerunt. *Id. ib.* 3, 54. *H.* 2, 76. *Id. A.* 14, 19. *efficere* ead. signif. adhib.] ℙ Cum infinito. *Liv.* 22, 13. Casilinum pro Casino ducem accipere fecit. Al. leg. *dux ut acciperet. Varr. R. R.* 3, 5. Aspectus et desiderium arborum macrescere facit volucres inclusas. *Colum.* 12, 38. Mel ter infervere facito. *Virg. A.* 2, 538. qui nati coram me cernere letum Fecisti. *Ov. Her.* 17, 174. illum Securum probitas, forma timere facit. *Sall. fragm.* ap. *Sen. ep.* 114. *med.* Quae audita Panormitanos dedere Romanis fecere, i. e. induxere ad se dedendos. ℙ Et cum conjunctivo et particula *ut. Cic. Att.* 2, 4. et *Fam.* 5, 19. *extr.* Quidquid indagaris, facito, ut sciam. *Id. Acad.* 1, 2. Ea, quantum potui, feci, ut essent nota nostris. *Id. Cluent.* 60. *extr.* Fecisti, ut, ne cui innocenti moeror tuus calamitatem afferret? ℙ Et omisso *ut. Id. Fam.* 5. *extr.* Fac, cupidus mei videndi sis. Et *ib.* 11, 3. Fac, cogites. *Ter. Eun.* 3, 2, 53. Domi adsitis, facite. [*Alia hujus generis exempla sunt. *Cic. Fam.* 16, 11. Fac ne quid aliud cures, nisi, ut quam commodissime convalescas. Apud poetas imperativus circumscribi etiam solet per *facias velim.* Inservit v. *facere* etiam circumscribendo futuro, cum urbanitate, comitate pro imperativo posito. *Cic. Fam.* 14, 8. Si quid acciderit novi, facies, ut sciam. — Cf. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 619. sq. Porro commemorandi sunt loci *Pl. Capt. Prolog.* 65. Ego faciam ut pugnam inspectet non bonam: ubi, cum *Sciopp., Susp. Lect.* 1, 11., hanc dicendi formulam illustrans, eam nonnisi circumscriptionem futuri dixerit, ita *Lindem.* emendat: inesse

huic dicendi generi sententiam: affirmo tibi, pro certo habeas: et adhiberi cum jocosa affirmandi ratione, ita, ut quod necessario aut fortuito eventui tribuendum, sibi arroget confabulator, quasi ipse efficere possit, V. quibus locis V. D. egregie sententiam confirmet.] ¶ Ponitur et pro parere, translate. *Cic. Or.* 34. Controversiam aut res facit, aut verba. ¶ Et pro excitare. *Cic. Brut.* 95. Hortensius utroque genere florens, clamores faciebat adolescens. ¶ Et pro fingere, inducere. *Id. Planc.* 27. Me unum ex iis feci, qui ad aquas venissent. *Id. Fam.* 9, 8. Feci sermonem inter nos habitum in Cumano. *Id. Brut.* 60. In eo libro, ubi se exeuntem e senatu, et cum Pansa colloquentem facit. [*Cf. *Goer.* ad *Cic. Acad.* 2, 22, 70.] ¶ Et cum infinito. *Id. N. D.* 1, 8. Plato construi a Deo atque aedificari mundum facit. *Plin.* 25, 5, 19. Hanc etiam (*herbam*) praecisos nervos glutinare faciunt, *h. e.* putant, docent, volunt. *Cic. Fam.* 15, 18. Facio, me alias res agere. *Id. N. D.* 3, 16. *med.* Herculem Homerus conveniri apud Inferos facit ab Ulysse. *Ter. Heaut. prol.* 31. Qui nuper fecit, servo currenti in via Decesse populum. *Cic. Fam.* 7, 23. Fac, quaeso, qui ego sum, esse te. [*Nos: *gesetzt.*] ¶ Cum conjunctivo. *Stat. Ach.* 2, 241. Fac, velit: ipsam illic matrem sprevisset Achilles. ¶ Et pro addere, adjungere, conciliare. *Cic. Div. Verr.* 13. Facere audientiam orationi. *Id. Manil.* 15. auctoritatem. *Id. Att.* 7, 8. fidem. *Quint.* 4, 1. *med.* favorem. ¶ Hinc *facere aliquem suum*, sibi conciliare. *Ter. Ad.* 5, 6, 10. Paulatim plebem facio meam. *Ov. A. Am.* 2, 259. Fac plebem (mihi crede) tuam. *Stat. Ach.* 2, 377. Paulatim fecere suam. ¶ Ponitur et pro inferre, afferre. *Pl. Merc.* 2, 1, 11. et *Cic. Fam.* 10, 16. Convicium alicui facere. *Ter. Ph.* 5, 7, 9. contumelias. *Cic. Or.* 68. gravem plagam. *Id. Ph.* 9, 4. injuriam. *Id. Att.* 11, 8. dolorem alicui. [*Tac. H.* 2, 70. Mox perniciem ipsis fecere. *Id. A.* 13, 13. Tanquam insonti periculum fecissent. *Id. H.* 3, 48. Inopiam ac discordiam hosti facturus. Plura v. ap. *Boettich.* in *Lex. Tac.* unde haec transscripsimus.] ¶ Et pro exsequi. *Cic. Flacc.* 20. *extr.* Cum judicatum non faceret, addictus Hermippo, et ab hoc ductus est. ¶ Et pro gignere, procreare. *Varr. R. R.* 3, 5. *med.* et 9. *f.* Volucres ova et pullos faciunt. *Plin.* 11, 18, 19. Apes faciunt sobolem. ¶ Et pro agere, degere, vivere. *Senec. ep.* 66. Quamvis paucissimos una fecerimus dies. Est qui legat *egerimus*, invito *Gronovio*. *Ulp. Dig.* 40, 7, 14. Is servus fugerat, et annum in fuga fecerat. *Inscr.* ap. *Grut.* 838, 12. et 842, 7. Cojugi Karissimae, cum qua fecit ann. IX. men. VI. dieb. XXV. Adde aliam 447, 3. et quatuor ap. *Reines. cl.* 14. *n.* 119. et *cl.* 20. *n.* 216. 311. et 445. ¶ *Facere aliquid in aliquem* vel *alicui*, est statuere. *Ter. Heaut.* 1, 1, 55. Si id non facis, ego quod me in te sit facere dignum, invenero. Et 1, 2, 24. Vereor ne quid in illum iratus faxit pater. *Id. Eun.* 5, 5, 31. Causam quaerebat senex, quamobrem insigne aliquid faceret iis. ¶ [*Insolentius quidem, sed non eum in modum, ut *Osannus terminum facere ad aliquem* non Latinum esse recte contendere posse videatur, dictum est ap. *Tac. Dial.* 19. Terminum antiquitatis constituere solent, quem usque ad Cassium Severum faciunt, i. e. producunt. *Boett. Lex. Tac.* p. 191. Hinc lucem accipit locus *Liv.* 22, 26. Pecunia a patre relicta animos ad spem liberalioris fortunae fecit, i. e. extulit.] ¶ Habet etiam vim patiendi, et subeundi. *Cic. Verr.* 2, 4, 9. Facere detrimentum. *Id. Brut.* 33. damnum. *Id. Fin.* 2, 24. jacturam. *Id. Fam.* 16, 9. naufragium. [*Hor. Sat.* 1, 1, 64. Libenter quatenus id facit, i. e. quatenus libenter est miser. Eodem modo Gr. dicunt δρᾶν. Cf. *Heindf.* ad *Plat. Sophist.* §. 81. p. 403.] ¶ Pertinet saepe ad rem divinam: ut *facere sacrum*, item *facere* absolute, i. q. sacrificare. *Cic. Verr.* 2, 4, 8. Res illum divinas apud eos Deos in suo sacrario quotidie facere vidisti. *Cic. Balb.* 24. Sacra pro civibus facere. *Id. Brut.* 14. Sacrificium publicum cum laena facere. *Id. ad Brut.* 1, 15. Larentiae vos pontifices ad aram in Velabro facere soletis. *Colum.* 2, 22. Facere catulo. *Virg. Ecl.* 3, 77. Cum faciam vitula pro frugibus. [*Gr. ῥέζειν. Cf. FIO. *V. *Cramer.* ad *Vet. Schol.* in *Juven.* 9, 117. *B. A.*] ¶ Aliquando ad rem obscenam. *Catull.* 8, 6. Ibi illa multa tam jocosa fiebant. *Juven.* 7, 240. ne turpia ludant, Ne faciant vicibus. Adde *Paul. Dig.* 2, 14, 27. *med.* *Petr. Sat.* 87., *Ov.*, *Mart.* etc. ¶ Refertur etiam ad positionem nominum, et verborum. *Quint.* 1, 6. Cur *aper apri*, et *pater patris* faciat. [*Simili ratione *Id. ib.* 14, 15, 27. Paulo aliter *ib.* 1, 5, 63. Sic genitivus Achilli et Ulixi fecit. Ita *Don.* ad *Ter. Andr.* 1, 2, 23. Genitivus Oedipi faciet.] ¶ Eleganter circumlocutioni servit, et quodam pleonasmo pro curare et efficere usurpatur. *Cic. Sen.* 12. Invitus quidem feci, ut L. Flamininum e senatu ejicerem, *h. e.* invitus quidem ejeci. *Id. Fam.* 6, 12. Hoc Pansa, Hirtius, Balbus plane ita faciunt, ut me unice diligant. *Id. Att.* 11, 23. Acusius tardius iter faciebat: eo feci, ut celeriter eunti darem. In *vet. Edicto censorio* ap. *Suet. Rhetor.* 1. Iis, qui eos ludos habent, videtur faciendum, ut ostendamus nostram sententiam, nobis non placere. [*Hoc loco imprimis notandae videntur urbanitatis formulae, *faciendum est*, *putavi*, *visum est*, *existimavi*, *censui*, ut *Cic. Leg.* 3, 20. Si de sacrorum alienatione dicendum putavi, faciendum tibi est, ut magistratibus lege constitutis, de potestate tum de jure disputes. *Id. Off.* 11, 31. Sic est faciendum, ut contra universam naturam nihil contendamus. *Id. Cluent.* Hoc loco faciendum mihi est ut nobis breviter illa crimina exponam. Cf. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 977. ¶ Contra ex brevitatis quodam dicendi genere omittitur *facio*, etc. cum elegantia, sine detrimento sententiae. Ita imprimis post vv. *nihil aliud*, *nihil amplius*, quid aliud, quam etc. *Nep.* 17, 2. Contra ea Tissaphernes nihil aliud, quam bellum comparavit. *Liv.* 6, 41. Quid aliud, quam tollit, etc. Ita Gr. οὐδὲν ἄλλο, τί ἄλλο, ἤ. *Cic. Tusc.* 1, 9. M. Ea quae vis, ut potero, explicabo. A. Tu, ut videtur; nos ad audiendum parati sumus. Plura, si cupias, v. apud *Ramsh. Gr. Lat.* p. 984.] ¶ In veteribus Inscriptionibus, praesertim sepulcralibus, passim legitur *fecit*, aut *faciendum curavit*, etc. sola F. littera adscripta, aut F. C. hoc est tumulum, sepulcrum construxit. Hinc ludit in ambiguo *Mart.* 9, 16. Inscripsit tumulo septem celebrata virorum, Se fecisse Chloe: quid pote simplicius? *h. e.* se tumulum fecisse, aut se fuisse, quae veneno viros sustulerit. ¶ *Fieri fecit*, jussit, curavit. *Inscr.* ap. *Rader.* ad *Mart.* 1, 93. Q. Titio Pastorali filio naturali L. Axilius Musejus pater amantissimo fil. fieri F. ¶ Cum variis accusativis innumeros prope usus habet: quorum hic aliquot subteximus. *Quint.* 4, 1. *med.* Aditum sibi facere ad aliquem. *Liv.* 25, 11. *f.* et *Senec. ep.* 115. Facere alicui admirationem alicujus rei, *h. e.* ingerere. *Cic. Att.* 1, 46. Aes alienum facere, [*i. e. contrahere.] *Plin. ep.* 6, 17. aliquid in studiis, [*i. e. proficere.] *Liv.* 25, 11. alicui animum. Sic 1, 3. Divitiae animos faciunt. *Hor. Od.* 4, 7, 21. Facere arbitrium de aliquo, [*i. e. ferre sententiam.] Alio sensu *Liv.* 43, 15. Alicujus in re quapiam arbitrium facere, [*i. e. optionem dare.] Et 29, 34. audaciam hosti. Et 1, 34. et *Hor. Ep.* 1, 1, 86. auspicium alicui. *Ter. Ad.* 5, 8, 25. bene aliquid alicui. Sic *Heaut.* 4, 5, 15. cuipiam aliquid boni. Et *Pl. Poen.* 5, 4, 46. multa bona alicui. *Plin.* 11, 16, 16. *med.* calorem. *Cic. Fam.* 15, 4. castra. Et *Att.* 9, 13. *f.* coenam, *h. e.* apparare et praebere, quod est heri coena alios excipientis. [*Et hoc proprie. V. *Burm.* ad *Petron.* 26.] *Liv.* 1, 3. cognomen alicui, i. e. dare. Et 5, 15. commercium sermonis. *Colum.* 7, 6. conceptum. *Caes. B. G.* 4, 30. conjurationem. Et *B. C.* 3, 106. concitationes. *Cic. Fam.* 13, 24. consuetudinem alicui cum altero. *Liv.* 35, 42. consilium alicui. *Cic. Coel.* 25. constitutum cum aliquo. *Id. Off.* 1, 38. contentionem cum aliquo. *Liv.* 7, 13. militibus copiam pugnandi. *Phaedr.* 3, 7. corpus. [*V. in CORPUS.] *Justin.* 11, 8. cursu quingenta stadia, *h. e.* conficere, explere. *Liv.* 3, 34., et 7, 24. alicui desiderium rei cujuspiam. *Ov. Fast.* 2, 375. et *ib.* 3, 515. dicta. *Quint.* 10, 3. difficultatem. Et 7, 2. discrimen. *Ter. Ad.* 2, 2, 33. dividuum, i. e. dividere. *Quint.* 7, 1. dubium. *Sen. ep.* 111. dulcedinem. Et *ep.* 67. errorem. Et *ep.* 114. *med.* ex *Sall.* exercitum. Et *ep.* 115. *med.* Et *Quint. Decl.* 8, 3. exitum. *Cic. Verr.* 2, 2, 73. alicui recte judicandi facultatem. *Ter. Andr.* 1, 3, 7. fallaciam. *Quint.* 11, 2. *f.* et 12, 5. alicui famam ingenii. *Liv.* 3, 1. fastidium. Et 42, 14. *extr.* favorem alicui. *Plin.* 10, 31, 46. fetus. *Cic. Cat.* 3, 2. fidem alicui. Et *ad Planc. f.* *l.* 16. *ad Att.* finem. *Colum.* 10, 123. fletum alicui. *Tac. H.* 3, 10. formidinem. *Quint.* 9, 2. et *Senec. Controv.* 1, 8. fortiter. *Liv.* 24, 22. et parare magnam fortunam. *Pl. Mil.* 2, 2, 9. et *Cic. Att.* 4, 12. fraudem legi, senatusconsulto. Et *Dom.* 25. fugam. [*De hoc et proxime sequentibus locis V. in FUGA.] Alio sensu *Liv.* 8, 9. *f.* et *Ter. Eun.* 4, 7, 17. *Justin.* 9, 2. *extr.* genus equarum. *Plin.* 14, 1, 3. gloriam alicui. *Cic. Or.* 2, 61. gradum. [*Nos: *einen Schritt thun.*] Alio sensu *Id. Verr.* 2, 2, 1. *f.* [*Verba sunt: Itaque majoribus nostris in Africam ex hac provincia gradus imperii factus est, i. e. initium factum est Africae in ditionem Romanam redigendae, (nos: *von Sicilien aus geschah der erste Schritt zur Unterjochung Africa's*)]. *Liv.* 3, 56. *med.* et 8, 34. gratiam alicujus rei. *Cic. Fam.* 11, 18. et *Senec. ep.* 6. gratulationem alicui. *Ter. Eun.* 4, 4, 55. gratum. *Cic. Balb.* 18. hospitium cum aliquo. *Censorin. de die nat.* 2. hostiam, *h. e.* mactare. *Auct. B. Hisp.* 9. jactum. *Cic. Verr.* 2, 1, 17. ignem ex lignis viridibus. [*Differunt *facere aliquid aliquo* et *facere aliquid ex aliquo*. Hoc partem tantum spectat materiae, quae efficiendae rei inservit; illud totam comprehendit. Cf. *Plin. H. N.* 34, 18. Sp. Carvilius reliquiis limae suam statuam fecit. V. *Analect. litt.* ed. *Wolf.* 1820. 4. p. 345.] Et *Fin.* 1, 10. et *Liv.* 25, 11. impetum in hostes. Et 3, 38. incursionem. *Cic. Verr.* 2, 1, 57. indicium. Et *Phil.* 8, 7. inducias. *Id. Agr.* 2, 29. initium. Et *Mil.* 9. insidias. *Quint.* 6, 1. iram. *Cic. Att.* 3, 1. et *ib.* 4, 1. iter. Et *ib.* 7, 23. judicium. *Sen. Clem.* 2, 1. juramentum. Al. aliter leg. *Liv.* 32, 13. jus alicui. *Ov. Fast.* 1, 379. et *Caes. B. G.* 2, 3. jussa, imperata. *Cic. Fin.* 1, 7. laetitiam. Et *Tusc.* 3, 20. largitionem. Et *Acad.* 4, 2. *f.* Et *Pl. Asin.* 4, 1, 22. litteram. *Justin.* 27, 2. litteras ad aliquem. *Plin.* 12, 25, 54. maculas. *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 2. valde magnum. *Phaedr.* 1, 8. et *Pl. Men.* 1, 1, 23. medicinam, i. e. adhibere. Alio sensu *Phaedr.* 1, 14. [*i. e. exercere artem medicam.] *Quint.* 11, 2. memoriam. *Cic. Q. Fr.* 2, 11. mentionem. *Colum.* 2, 11. messem. *Tac. A.* 6, 36. metum. *Just.* 22, 3. *extr.* ministerium alicui. *Cic. Verr.* 2, 3, 58. Missum facere aliquem. *Liv.* 4, 50. modum irae. *Cic. Att.* 16, 2. moram. Alio sensu *Pl. Most.* 1, 1, 72. moram alicui. *Liv.* 35, 35. sibi morem alicujus rei. Et 28, 46. motus. *Cato* ap. *Gell.* 11, 1. multam alicui. V. MULTA. *Id. R. R.* 2. munditias. *Cic. Sext.* 12. et *Off.* 1, 33. mutationem. *Id. Q. Fr.* 3, 1, 5. multa alicui, quae voluit. *Just.* 21, 4. et *Quint.* 5, 12. negotium innocenti, *h. e.* facessere, exhibere. *Titin.* ap. *Non.* 4, 112. noctem de die. *Liv.* 8, 15. nomen alicui. *Cic. Off.* 3, 14. nomina. [*V. *Beier.* ad h. l., et quae notata sunt ad v. NOMEN.] Alio sensu *Sen. V. B.* 24. i. e. pecuniam occupare, unde fenus lucreris. *Plin.* 20, 18, 76. odium vitae. *Ter. Ph.* 4, 5, 12. officium suum. *Cic. Am.* 10. omnia amici causa. Et *Att.* 7, 3. *med.* omnia, ne armis decernatur. *Id. Div. Verr.* 14. alicui opinionem. *Nep. Thras.* 3. pacem inter aliquos, *h. e.* conciliare. Alio sensu *Id. Dion.* 5. *extr.* et *Cic. Off.* 3, 30. [*nos: *Friede machen.*] *Nep. Ann.* 11. palam. *Cic. Or.* 2, 9. partes. *Id. Verr.* 2, 5, 53. pecuniam. *Ter. Eun.* 3, 2, 23. periculum. Et *Tac. A.* 16, 19. pericula. [*Ter. Heaut.* 2, 1, 9. Periculum ex aliis facito, tibi quod ex usu sit, nos: *Du must dir ein Beispiel an Andern nehmen.*] *Cic. Rosc. Am.* 19. planum. Et *Cat.* 3, 5. potestatem. *Caes. B. G.* 4, 34. praedam. *Nep. Chabr.* 2. praedas ab aliquo. *Cic. Off.* 3, 25. promissum. *Vell.* 2, 38. Siciliam provinciam. *Liv.* 3, 31. pudorem. Et 28, 39. ratum. Et *Cic. N. D.* 1, 22. aliquid reliquum, *h. e.* relinquere. Sic *Caes. B. G.* 2, 26. *extr.* Nihil reliqui sibi facere. *Ter. Ad.* 2, 2, 12. et *Hor. Ep.* 1, 1, 65. rem. *Cic. Verr.* 2, 2, 38. aliquem reum rei capitalis. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 9. et *Quint.* 6, 1. risum. *Quint.* 10, 3. robur. *Hirt. B. Afr.* 85. salutationem. *Liv.* 2, 30. *extr.* et 35, 51. sanguinem, *h. e.* per caedes effundere. *Cic. Balb.* 1. et *Att.* 5, 18. *extr.* et *Or.* 1, 37. et *Brut.* 5. satis alicui. *Appul. Met.* 5. *in.* se intra limen. *Liv.* 36, 41. alicui securitatem. *Pl. Curc.* 1, 1, 36. semitam per fundum. *Cic. Verr.* 2, 1, 26. sermonem. *Caes B. G.* 2, 32. significationem. *Liv.* 24, 7. *extr.* silentium. V. SILENTIUM. *Plin.* 20, 7, 36. somnum. [*Prop.* 2, 7, 11. Cf. *Commentatt.* ad *Ov. A. A.* 2, 636.] *Liv.* 39, 31. *f.* speciem. *Cic. Att.* 3, 16. et *Liv.* 30, 3. et 4. spem. *Liv.* 30, 11. spiritus. Et 5, 7. stipendia. *Cic. Fam.* 1, 9. *med.* stomachum. *Pl. Asin.* 4, 1, 53. suavium cuipiam. *Cic. Fl.* 33. suspicionem. *Liv.* 4, 57. *f.* taedium rei alicujus. Et 34, 11. *extr.* aliquem testem. Sic *Ter. Ad.* 2, 1, 48. testes faciet illico, vendidisse me. *Ulp. Dig.* 28, 5, 35. *med.* Facit quidem totum voluntas defuncti: nam quid senserit, spectandum est. *Liv.* 26, 25. alicui transitum. *Colum.* 11, 2. *plus semel.* Facere transitum in aliquem locum. *Ter. Eun.* 4, 1, 2. turbam. *Cic. Quint.* 18. vadimonium. Et *Tusc.* 4, 4. *extr.* vela. [*i. e. latius tractare. Sensu proprio ap. *Virg. A.* 5, 281.] *Alfen. Dig.* 8, 5, 17. Paries ventrem facit, i. e. intumescit media sui parte, ac ruinam minatur. *Pl. Cas.* 3, 5, 15. et *Ter. Eun.* 3, 5, 47. ventulum alicui. Et *Andr.* 1, 2, 7. [*Verbum facere h. l. i. q. *Id. ib.* 2, 4. *f.* Nunquam tecum commutaturum verbum. Differt sequens locus, cui aptius convenit ap. *Eund. ib.* 4, 4, 14. Verbum unum mihi, praeter quam quod te rogo, faxis cave.] Et *Cic. Verr.* 2, 4, 65. *extr.* verbum. et 66. verba, i. e. dicere. Et *Id. Or.* 20, 24. et 52., et *Or.* 3, 38. novare: quod fit vel conjungendis verbis ut *expectorat*, *versutiloquus*, vel sine conjunctione, ut *genitalis*, *incurvesco*. *Id. Rabir. Post. f.* vestigium. *Liv.* 3, 5. sibi viam. Et 38, 24., et 3, 5. vim alicui et in aliquem. *Quint.* 10, 3, 3. vires. [*i. e. acquirere, colligere, alere. Adde 7, 10, 14. et 10, 1, 42, 87.] *Pl. Pers.* 4, 8, 4. bonam vitam cuipiam. *Cic. Top.* 3. Parietes vitium faciunt. *Plin.* 19, 1, 6. umbram. *Quint.* 10, 3, 28. usum. *Ov. Her.* 21, 210. vulnus. [*Liv.* 27, 17 Quales ex hac die experiundo cognorit, perinde operae eorum pretium faceret, i. e. constitueret. *Id.* 9, 24. Quos reliquos fortuna ex nocturna caede ac fuga fecerat: nos: *übrig gelassen hatte.*] ¶ *Quid facerem? quid faciat?* formula est excusantis. *Virg. Ecl.* 1, 41. Quid facerem? neque servitio me exire licebat, etc. Et *Ov. Met.* 6, 572. Quid faciat Philomela? fugam custodia claudit. ¶ *Faciebat*, mos fuit pingendi fingendique conditoribus subscribere operibus suis:

raro admodum *fecit*. *Plin. praef. H. N. f.* ℙ *Si quid me factum sit*, ominis mali et tristioris verbi vitandi causa dicitur, ea ratione, qua *si quid mihi acciderit*, h. e. si moriar. *Cic. Manil.* 20. Si quid eo factum esset, in quo spem essetis habituri? Simile est illud *Pl. Poen.* 5, 1, 23. Eum fecisse ajunt, sibi quod faciundum fuit, *h. e.* obiisse. ℙ Similia sunt et illa, in quibus accidere, evenire significatur. *Pl. Capt.* 5, 1, 32. Volo erogitare, meo minore quid sit factum filio. Et *Most.* 3, 1, 101. Quid eo est argento factum? Adde *Plin.* 8, 6, 6. [*Haec pluribus illustrantur s. v. FIO.] ℙ *Fac*, *si facis*, eodem fere sensu, quo *age quod agis*, formula est hortantis, instantisque cum querela, ut quod quis incepit, celeriter conficiat. *Senec. Ben.* 2, 5. Inde illae voces, quas ingenuus dolor exprimit: Fac, si quid facis etc. *Mart.* 1, 47. Fac, si facis. Sic *Pl. Pers.* 1, 3, 66. Hoc si facturus, face. ℙ *Factum est* ad tempus refertur. *Pl. Merc. prol.* 12. Biennium jam factum, postquam abii domo. Et *Trin.* 4, 3, 3. Jamdudum factum est, cum abiisti domo. ℙ *Face* in imperativo pro *fac*, praeter *Pl.* habet et *Cato* saepissime, et *Ov.* non semel, ut *Medicam. fac.* 60. in haec solidi sexta face assis eat. [*V. *Heins.* ad *Or. Ep.* 2, 98.] Et *Val. Flacc.* 7, 179. Tu face, luciferae citus ad delubra Dianae Deveniat. *Nep. Paus.* 2. Certum hominem ad eum mittas face, cum quo colloquatur. ℙ *Faciem* pro *faciam* olim dictum fuit a *Catone*, teste *Quint.* 1, 7., et legitur a quibusdam ap. *Pl. Asin.* 3, 3, 136. ℙ Item *facior* pro *fio*. (de quo V. infra suo loco.) *Nigid.* ap. *Non.* 10, 19. *Ποιεῖ*, facit, *ποιεῖται*, facitur. *Titin. ib.* et ap. *Prisc.* 8, 801. Ut parvi faciatur. *Petr. fr. Trag.* 71. *Burm.* Faciatur, si tibi videtur, et triclinia. Al. leg. *faciantur*. ℙ *Faxim*, *faxo* etc. V. suo loco. ℙ [*Confund. *Fecerint* et *fuerint*. V. *Spalding.* ad *Quint.* 6, 1, 19. et 9, 4, 14. et quem laudat *Drak.* ad *Liv.* 40, 50, 5.]

*FACITERGIUM, i, n. linteum, quo abstergitur facies. *Isid. Orig.* 19, 25. *B. A.*

*FACTICIOSUS, a, um, adj. qui multum, vel recte factitat. *Gloss. Philox.* Factiosus, *πολυμήχανος*. *B. A.*

FACTĬCĬUS vel Factitius, a, um, adj. *τεχνικός*, manu et arte factus: cui opponitur naturalis, nativus. *Plin.* 31, 7, 39. Facticium sal. *Id.* 37, 7, 26. Facticiae gemmae. *Id.* 31, 7, 42. Factitii colores. *Id.* 12, 17, 37. Terrenum ladanum friabile, facticium lentum. ℙ *Facticium nomen* dicitur a *Prisc.* 2, 581. quod a proprietate sonorum per imitationem factum est, ut *tintinnabulum*, *turtur*.

FACTĬO, onis, f. *ποίησις*, actus seu facultas faciendi, confectio. *Cic. Top.* 11. Tabulae, quas is instituisset, cui testamenti factio nulla esset. *Id. Fam.* 7, 21. Factionem testamenti non habere. ℙ Item ordo, societas, sodalitas, conspiratio plurium in idem consentientium, honestum initio vocabulum, inquit *Fest.*, unde adhuc factiones histrionum, quadrigariorum, medicorum, divitum et nobiliorum, quibus suas quisque partes, sectatorum, clientium, fautorum copia tuentur, et se mutuo juvant. [**Factio* pr. homines, quibuscum facimus, *h. e.* a quorum partibus stamus; tum ordo civium, quum, qui unius sunt ordinis, ut plurimum, ejusdem sint in rebus civilibus sententiae, earundem partium. *Lindem.* ad *Pl. Trin.* 2, 4, 51.] *Plaut. Cist* 2, 1, 17. Neque nos factione tanta, quanta tu, sumus; neque opes nostrae tam sunt validae, quam tuae. *Plin.* 29, 1, 4. Alia factio (ab experimentis cognominant empiricen) coepit in Sicilia. *Id.* 30, 1, 2. Est et alia factio magices, a Mose etc. *Cato* ap. *Charis.* 2, 198. Utrinde iram, utrinde factiones tibi pares. ℙ De factione forensi et ejus origine V. *Liv.* 4, 9, 46. ℙ Quatuor Romae fuere nobiles aurigarum factiones, Albata, Prasina, Russata, et Veneta, ab albo, prasino seu viridi, russeo seu rubeo, Veneto seu caeruleo colore tunicarum, quibus in certamine utebantur, cognominatae; quas quidam quatuor anni temporibus, alii quatuor mundi elementis assimilarunt, albatam scilicet nivosae hiemi vel aeri; prasinam viridanti veri vel terrae; russatam aestati flammeae vel igni; Venetam nubilo autumno vel aquae. Verum antiquitus duae tantum fuisse videntur: etenim Oenomaum Pisarum regem in Elide omnium primum Circensium ludorum colores viridem et caeruleum invenisse, ut terrae, ac maris quasi certamen repraesentaret: ita ut si color viridis vicisset, terrae fertilitatem agricolae; si caeruleus, maris tranquillitatem nautae sperarent: Romae vero Romulum (imitatum Etruscos a Graecis oriundos, ut constat ex *Tac. A.* 4, 55. et *Tert. Spect.* 5.) quatuor pro duabus factionibus, totidem anni tempora vel mundi elementa referentibus, usum fuisse, affirmat *Auct. Chronici Paschal.* seu *Alexandr.* p. 110. His alias duas a Domitiano additas fuisse narrat *Suet. Dom.* 7.; quo mortuo ad quatuor iterum redierunt Romani. At cum apud Latinos scriptores passim *prasinae* tantum et *Venetae*, et apud *Capitol. Ver.* 6. *prasinianorum* et *Venetianorum* factionis mentio sit, verosimile videtur, quatuor quidem fuisse factiones, in duas tamen partes ita divisas, ut Albata Prasinae, Russata Venetae adjuncta fuerit: hinc ap. *Sidon. carm.* 23. albati aurigae collegae dicuntur prasinorum, et russati Venetorum. *Tert. Spectac.* 9. Quadrigas Soli, bigas Lunae sanxerunt. Romae Romulus quadrigas primus ostendit. Initio duo soli fuerunt colores, albus et russeus. Albus Hiemi ob nives candidas, russeus Aestati ob solis ruborem voti erant. Sed postea tam voluptate, quam superstitione provecta, russeum alii Marti; alii album Zephyris consecraverunt; prasinum vero Terrae matri vel Verno; Venetum Coelo et Mari vel Autumno. *Suet. l. c.* Duas Circensibus (ludis) gregum factiones aurati, purpureique panni ad quatuor pristinas addidit. Hinc *Sidon. l. c.* 320. Uno e quatuor axe forte lecto, Curvas ingrederis prementes habenas. Id collega tuus, simulque vobis Pars adversa facit; micant colores, Albus, vel Venetus, virens, rubensque. Et 362. Fit collega tuus prior duobus, Qui te transierant; ita ipse quartus Gyri conditione tum fuisti. Et *Mart.* 10, 48. De prasino conviva meus, Venetoque loquatur. Adde *Cassiod. Variar.* 3, 51. V. AURIGA. ℙ Saepe in malam partem accipitur pro consensu et conspiratione eorum, qui omnia posse volunt in republica, etiam contra leges: item pro nimia potentia et plus quam civili. *Sall. Jug.* 34. *extr.* Haec inter bonos amicitia, inter malos factio est. *Caes. B. G.* 6, 10. In Gallia non solum in omnibus civitatibus atque pagis, sed paene etiam in singulis domibus factiones sunt: earumque factionum sunt principes, qui etc. *Id. B. C.* 1, 22. Ut se, et populum R. paucorum factione oppressum in libertatem vindicaret. [*Gr. *στάσις*. *Cic. Brut.* 44. (Scaevolae,) oratio, in qua invidia concitatur in judicum et in accusatorum factionem, contra quorum potentiam populariter tum dicendum fuit. *Liv.* 32, 19. Principem factionis ad Philippum trahentium res.] *Cic. Att.* 7, 9. *med.* Tenuisti provinciam per decem annos, non tibi a senatu, sed a te ipso per vim et factionem datos. [*Nos: *Anhang.* Adde *Herenn.* 1, 5. In invidiam trahemus si vim, si potentiam, si factionem, divitias proferemus.] *Nep. Att.* 8. Officia amicis sine factione praestanda sunt. *Tac. H.* 1, 13. Circa consilium eligendi successoris in duas factiones scindebantur. *Pl. Bacch.* 4, 8, 2. Meamne hic ut per vim retineat mulierem? quae haec factio est? [*Hinc idem, q. conspiratio, conjuratio. *Suet. Claud.* 13. Sed et a singulis, et per factionem et denique civili bello infestatus est.] ℙ [Si vero de forma rei publicae sermo sit, factio eam significat, quam *oligarchiam* Graeco vocabulo vocamus. *Cic. Rep.* 1, 45. Illa in contraria vitia convertuntur, ut existat ex rege dominus, ex optimatibus factio, ex populo turba et confusio. *Id. ib.* 3, 14. Sunt enim omnes, qui in populum vitae necisque potestatem habent, tyranni; sed se Jovis optimi nomine malunt reges vocari. Cum autem certi propter divitias, aut genus, aut aliquas opes rem publicam teneant, est factio; sed vocantur illi optimates. Si vero populus plurimum potest, omniaque ejus arbitrio reguntur, dicitur illa libertas; est vero licentia. *F.*] ℙ Sumitur et pro caterva. *Suet. Ner.* 20. Quinque millia e plebe robustissimae juventutis undique elegit, qui divisi in factiones, plausuum genera condiscerent, operamque navarent cantanti sibi. *Petr. fr. Trag.* 59. *Burm.* Intravit factio statim, hastisque scuta concrepuit. *Festus* in *Factio*. Factiones quadrigariorum et histrionum.

FACTĬONĀRĬUS, ii, m. ita dicitur, qui praeest factionibus aurigarum. *Imppp. Valentin.*, *Valens et Gratian. Cod. Theod.* 15, 10, 1. Equos vendendi solitam factionariis copiam non negamus. *Inscr.* ap. *Grut.* 338, 3. Cl. Aurelio Polyphemo domino et agitatori factionis Russatae sui temporis primo et solo factionario.

FACTĬOSE, adv. per factionem. *Sidon. ep.* 4, 24. Dixit sacerdotio fungi, quo recusantem factiose ligasset civicus amor.

FACTĬOSUS, a, um, adj. *στασιώδης*, *στασιωτικός*, qui factionem habet; qui homines sibi adjungit factionis comparandae causa, qui princeps est factionis, qui factionibus se libenter adjungit: et plerumque in malam partem. [**Auct.* ad *Her.* 2, 26. Si quis potens et factiosus in concione dixerit: satius est uti regibus, quam malis legibus.] *Plin. ep.* 1, 5. Est enim locuples factiosus: curatur a multis, timetur a pluribus. *Pl. Aul.* 2, 2, 49. Venit hoc mihi in mentem, te esse hominem divitem, factiosum: me item esse hominem pauperum pauperrimum. *Nep. Lys.* 1. Cum antea semper factiosus audaxque fuisset. *Id. Ages.* 1. Homo factiosus et potens. *Sall. Cat.* 57. Non divitiis cum divite, neque factione cum factioso, sed cum strenuo virtute, cum modesto pudore certabat. Et 51. Scelesti et factiosi homines. *Plin. ep.* 4, 9. Factiosissimum quemque offendere. *Aur. Vict. Caes.* 21. Mulier factiosior, *h. e.* magis studiosa potentiae sibi adsciscendae. [**Cic. Rep.* 1, 29. Factiosa tyrannica illa, vel regia etc. *B. A.*] ℙ In illo *Pl. Bacch.* 3, 6, 11. quos cum censeas Esse amicos, reperiuntur falsi falsimoniis, Lingua factiosi, inertes opera etc. *factiosi* sunt, qui verbo factiosi, inertes opera et facturos, re nihil praestant: multa pollicentur se facturos, re nihil praestant: quae primaria videtur vocis hujus significatio. Hinc *Tac. H.* 1, 35. Ignavissimus quisque, et, ut res docuit, in periculo non ausurus, nimii verbis, linguae feroces.

FACTĬTĀMENTA, sunt res factae, ap. *Tertull. Anim.* 18. *f.* ex *D. Paulo ad Rom.* 1, 20.

FACTĬTĀTĬO, onis, f. actus factitandi, ut Factitatio corporum, ap. *Tert. adv. Hermog.* 31. et 32.

FACTĬTĀTOR, oris, m. qui factitat. *Tert. adv. Prax.* 18. Idolorum factitatores atque cultores. Adde *Apol.* 21.

FACTĬTĀTUS, a, um, part. a *factito*. *Cic. Off.* 2, 24. Haec apud majores nostros factitata. *Id. Or.* 42. Alterum factitatum est, alterum novum.

FACTĬTO, as, avi, atum, a. 1. frequent. a *facio*, *ἐνεργέω*, saepe facio. *Ter. Eun.* 4, 7, 12. Ut hosce instruxit, ipsus sibi cavit loco. *Thr.* idem hoc jam Pyrrhus factitavit. *Pl. Epid.* 3, 3, 50. stultitia est, me illi vitio vortere, Egomet quod factitavi in adolescentia. *Gell.* 19, 5. *f.* Factitare inducias cum aliquo. *Plin.* 37, 6, 23. Gemmae tantae magnitudinis, ut inde capulos factitarent. *Id.* 13, 9, 17. Simulacra ex ea arbore factitavere. *Hor. A. P.* 470. Factitare versus. *Cic. Phil.* 2, 16. Quem palam heredem semper factitarat. *Id. Brut.* 17. Verba compone, et quasi coagmenta, quod ne Graeci quidem veteres factitaverunt. Et 34. Iisdem temporibus M. Brutus accusationem factitavit. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Or.* 43. Artem pudere proloqui, quam factites. Sic *Quint.* 7, 2. Fadere proloqui, quam factites. Sic *Quint.* 7, 2. Faectitare medicinam. Et *Gell.* 5, 3. vecturas onerum corpore suo. *Suet. Vesp.* 1. coactiones argentarias *Tac. H.* 2, 10. delationes. [*Maxime frequentatur h. v. ap. *Tac.* V. *Boettich.* l. l. p. 192. qui factitare saepe irritum conatum et contemptum involvere dicit. Adde *Hor. A. P.* 470. Nec satis apparet, cur versus factitet; etc. v. 457. dicit: Dum sublimis versus ructatur et errat.]

FACTO, as, a. 1. freq. a *facio:* sed pro ipso *facio* usurpatur a *Pl. Merc. prol.* 93. Omnes merces, ut volui, vendidi ex sententia, Lucrum ingens facto. Et *Truc. a.* 5. *v.* 23. Neque ruri, neque hic operis quicquam facto. [*Sic ed. *Gronov.* quanquam utrobique ed. *Junt.* 1514. habet *facio*. Neque aliter *Douza. Epidic.* 5, 1, 54. Minoris multo facto, quam dudum, senes. Sic ed. *Junt.* ubi edd. *Parei* et *Gron.* legunt *facio*. Citat *Gesnerus Pl. Truc.* 3, 2, 22. ubi tamen edd. *Gron.*, *Parei*, *Junt.* etc. *facio*. *B. A.*]

FACTOR, oris, m. *ποιητής*, qui efficit. *Pall.* 1, 6. Cuparum doliorumque factores. *Coripp.* 1, 340. Factor solis, *h. e.* creator, *sc.* Deus: quo sensu etiam a *Tert. Apol.* 11., et a *Lact.* 2, 8. *med.* usurpatur. *Arrius Menand. Dig.* 49, 16, 6. *extr.* Qui praepositum suum non protexit, cum posset, in pari causa factori habendus est, *h. e.* illi, qui fecit injuriam. *Macer ib.* 48, 3, 7. Solent praesides scribere ad collegas suos, ubi factores agere dicuntur, *h. e.* rei, qui scelus fecerunt. *Ulp. ib.* 29, 5, 1. *med.* Conscii, vel factores sceleris. ℙ Speciatim *factores* dicuntur, qui oleas premunt oleumque conficiunt. *Cato R. R.* 64. Factores volunt, ut olea in tabulato diu sit, ut fracida sit, quo facilius efficiant. Adde *eund.* 13. et 66. [*Adde 67.] ℙ *Factor* etiam dicebatur, qui in pilae ludo pilam ab alio datam excipiebat. *Pl. Curc.* 2, 3, 18. Tum isti, qui ludunt datatim, servi scurrarum in via, Et datores, et factores omnes subdam sub solum. V. DATOR. ℙ [Est etiam officium militare, non absimile fortasse actori et procuratori, cujus partes erant pecunias et res ducum, vel commilitonum curare et administrare: Itali quoque etiamnum *fattore* vocant. *Inscr.* ap. *Grut.* 542, 9. Fulvio Atratino frumentario, in Leg. VII. G. P. F., factore Cos. Legendum videtur *factori* Consulis. Alia in *Mus. Vatic.*, quam vidit *Barpt. Borghesius*. Vexillarius L. Loter L. F. Sab. Constitutus Volaterra, Optio C. F. Julius Cam. Primitivus Ravenna, Fac. 7 (*h. e.* factores centuriae) scholam vetustate corruptam pecunia publica reficiundam curarunt. *F.*]

FACTORĬUM, ii, n. instrumentum, quo fit oleum, quod qui conficiunt, *factores* dicuntur. *Pall.*, 11, 10. Olivam quam recentissimam colligis, et expandis, ne calefiat. Ubi compleveris modum factorii etc.

FACTUM, i, n. V. FACTUS, a, um.

FACTŪRA, ae, f. *ποίησις*, compositio rei, quam facimus. *Plin.* 34, 14, 41. Aliubi vena bonitatem ferri praestat, aliubi factura. *Gell.* 13, 29. Facies est forma omnis, et modus, et factura quaedam corporis totius. ℙ Item opus ipsum factum. *Prud. Apoth.* 792. Anima factura Dei est. Adde 856.

FACTUS, a, um, part. a *facio*, effectus, confectus, tam lata significatione, quam ipsum *facio*, *πεποιημένος*. *Cic. Verr.* 2, 4, 18. Pocula Mentoris

manu, summo artificio facta. Et 12. Phalerae pulcherrime factae. Et 18. Argentum optime factum. *Hor. Sat.* 1, 5, 95. iter factum corruptius imbri. *Val. Fl.* 4, 624. Factus finis. Et 1, 210. facta silentia vati. *Virg. A.* 5, 763. Factus honos aris. *Quint.* 1, 10. Prodigium divinitus factum. *Ulp. Dig.* 32, 1, 68. *med.* Linum factum. ℙ Translate *Nep. Att.* 13. Artifices domi nati domique facti. *Hor. Sat.* 1, 10, 58. Versiculi magis facti et cuntes mollius, i. e. artificiosiores. *Cic. Att.* 2, 24. *med.* Qui illuc factus institutusque venisset. *Liv.* 1, 56. Ex industria factus ad imitationem stultitiae, *h. e.* compositus. *Cic. Or.* 3, 48. Orationem, quae quidem sit polita atque facta, non adstricte, sed remissius numerosam esse oportere. *Id. ib.* 52. et *Fin.* 3, 15. et *Part.* 21. Verba facta, *h. e.* de novo ficta et inventa. V. *Facere verba* in FACIO. *Id. Or.* 42. Verbum factum, i. e. compositum. *Hor. Sat.* 1, 5, 33. ad unguem factus, *h. e.* perfectus. V. UNGUIS. ℙ Tabulae publicae rationem aliae erant pecuniae acceptae et expensae, aliae *pecuniae factae.* Hae memorantur in *vet. Tabula aenea* ap. *Mur.* 582, 1, 40., et ex *Mazochii* sententia in *Comment. Tab. Heracl.* p. 344. sunt pecuniae paratae et quaesitae, nondum tamen numeratae et acceptae. [At *Marezollius* in *Comment. Tab. ejusd.* p. 99. putat, ut privatorum tabulae expensi et accepti dicuntur, ita publicas pecuniae factae dictas fuisse: nisi forte levi mutatione *pecuniae pactae* pro *pecuniae factae* legendum sit, quod magis vero simile videtur; plura enim sunt in ea tabula sculptoris menda. *F.*] ℙ *Factus ad aliquid* est natus, aptus, idoneus. *Cic. Mil.* 4. Est haec non scripta, sed nata lex; ad quam non docti, sed facti; non instituti, sed imbuti sumus. *Id. Off.* 1, 29. Neque ita generati a natura sumus, ut ad ludum et jocum facti esse videamur. *Id. Att.* 14, 18. Ego Erotem, ad ista expedienda factum, mihi videbar reliquisse. *Id. Brut.* 80. Sive quod non esset ita factus, sive quod non consuesset, sive quod non posset. ℙ [*Cum Dativo. *Prop.* 4, 5, 49. Nec tibi displiceat miles non factus amori, i. e. comparatus, ut amore neminem movere possit.] ℙ *Factus*, creatus. In *Fast. Capitol.* ap. *Grut.* 292. Cens. T. Manlius Torquatus, T. Fulvius Flacc. vitio facti abdicaverunt. ℙ *Factum velle* est affirmantis et confirmantis. *Pl. Bacch.* 3, 3, 91. Serva tibi sodalem et mihi filium. *Mnesil.* factum volo. ℙ *Factum velle alicui* est ejus causa cupere, favere, bona precari. *Ter. Ad.* 5, 7, 20. Dii tibi benefaciant, cum te video nostrae familiae tam ex animo factum velle. *Gell.* 7, 3. *med.* Cum et utiles essent, et vellent regi esse factum, nihil tamen adjuvandi ejus gratia fecerunt. [*Vim formulae hujus explanarunt *Casaub.* ad *Appul. Apol.* p. 166. *Salmas.* ad *Tertull. de pall.* p. 120. et in primis *Gron.* ad *Gell.* l. l. *B. A.*] ℙ *Facto est opus* aut *usus*, faciendum est. *Ter. Andr.* 3, 2, 10. Non imperabat coram, quid opus facto esset puerperae. Et 4, 2, 32. Ita facto est opus. *Id. Ph.* 5, 1, 35. Quid opus facto sit, vide. *Id. Hec.* 3, 1, 47. Non usus facto est mihi nunc intro sequi. *Tac. H.* 1, 62. Facto magis, quam consulto opus est. ℙ [*Ap. *Lucr.* 1, 789. Quot facere haud ullo debent primordia facto: est: ullo modo. Adde *Eund. ib.* 941.] ℙ *Dictum factum* celeritatem rei significat. *Ter. Heaut.* 5, 1, 31. Dictum factum, huc abit Clitipho. ℙ *Factum bene*, *optime* sunt exclamantis ex laetitia, et gratulantis ap. *Ter. Andr.* 1, 1, 78. et 3, 4, 14. et *Pl. Ps.* 4, 6, 37. Et *factum* omisso *Mart.* 7, 15. O bene, quod silva colitur Tirynthius ista! ℙ *Factum male* est damnantis et improbantis. *Cic. Att.* 15, 1., *Pl. Most.* 2, 2, 27. et *Ter. Ph.* 5, 1, 24. [*Catull. 3, 16. O factum male, o miselle passer.] ℙ *Factum*, h. e. Factum est, in responsionibus affirmat. *Ter. Eun.* 4, 4, 40. *Phae.* Chaerea tuam vestem detraxit tibi? *Do.* factum. *Phae.* et ea est indutus? *Do.* factum. ℙ *Factum*, *i*, n. est actio, facinus, res gesta, πρᾶξις, ἔργον, in utramque partem. *Cic. Sull.* 26. Ecquod hujus factum aut commissum etc? *Liv.* 6, 40. Neque ullum factum dictumve nostrum contra utilitatem vestram vere referri posse. *Ov. Met.* 14, 36. unoque duos ulciscere facto. *Hor. Ep.* 1, 2, 40. Dimidium facti, qui coepit, habet. *Virg. A.* 1, 368. dux femina facti. *Liv.* 45, 24. Distinguere voluntatem a facto. *Cic. Dom.* 36. Factum laudabile. *Id. Phil.* 2, 44. praeclarum atque divinum. *Id. Fam.* 10, 16. egregium. *Nep. Arist.* 2. illustre. *Id. Thras.* 1. magnificentissimum. *Cic. Fin.* 1, 11. Facta illustria et gloriosa. *Curt.* 7, 1. fortia. *Hor. Ep.* 2, 1, 237. splendida. *Cic. Att.* 8, 14. Quod unquam eorum in republ. forte factum exstitit? Contra *Catull.* 23, 10. Facta impia. *Ov. Met.* 3, 248. fera. *Id. Her.* 14, 16. nefanda. *Id. Met.* 6, 533. dira. *Quint.* 1, 2. turpia. *Juven.* 13, 126. Factum detestabile. *Sen. Thyest.* 636. trux. [*Saepius addi v. *factum* in edd., ubi ex more lat. non inusitato omitti a scriptoribus soleat, docent *Gruner.*, *Verheyk.* ad *Eutr.* 5, 3.] ℙ Absolute. *Virg. A.* 10, 468. famam extendere factis, Hoc virtutis opus. *Val. Fl.* 3, 455. nostrive luant ea facta minores. *Ov. Her.* 10, 60. vacat insula cultu: Non hominum video, non ego facta boum. ℙ *Bonum factum est*, [*de re, necopinato, feliciter alicui contingente.] *Pl. Ps.* 1, 2, 52. Nunc adeo hoc factum est optimum, ut nomine quamque appellem suo. ℙ In edictis *bonum factum* praefari mos fuit, ominis causa: ut ap. Graecos: Ἀγαθῇ τύχῃ. Quem morem significat. *Tert. Pudic.* 1. O edictum, cui adscribi non poterit, Bonum factum. Hinc *Suet. Caes.* 80. Peregrinis in senatum allectis, libellus propositus est. Bonum factum: ne quis senatori novo curiam monstrare velit. *Id. Vit.* 14. Exacerbatus, quod post edictum suum, quo jubebat etc. statim libellus est propositus: et Chaldaeos edicere, Bonum factum, ne Vitellius etc. Quo pertinent illa *Pl. Poen. prol.* 16. Bonum factum est, edicta ut servetis mea. Et 44. Haec, imperata quae sunt pro imperio histrico, Bonum hercle factum, pro se quisque ut meminerit. Et *Aurelii Vict. vir. illustr.* 49. Hac die Carthaginem vici: bonum factum: in Capitolium eamus, et Diis supplicemus. ℙ [*Factum* dicitur etiam de edictis, vel rescriptis imperatorum qualia ad proconsules et reliquos provinciarum praesides mitti solebant. V. *J. Capitol. Gord. tres.* 5. Nam quum quadam die factum imperatorium legeret, atque a proconsulibus scipionibus coepisset, acclamatum est etc. Cf. ad h. l. *Salm.* cujus haec interpretatio est.] ℙ Comp. *Factior* est ap. *Pl. Trin.* 2, 3, 6. Miser ex animo fit: factius nihilo facit. Alii leg. *factius nihil facit*, h. e. nihil magis curatum et explicatum reddit. [*Non opus hac emendatione. V. *Gronov.* ad h. l. ℙ Permutantur *facta* et *fata.* V. Intpp. ad *Plin. Pan.* 17, 2. et 80, 5. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 333. p. 703., et quos ibi laudat. — *Factum* et *tractum.* Intpp. ad *Eutr.* 3. 1. — *Facta* et *acta.* V. *Spalding.* ad *Quint.* 5, 10, 33. et quem laudat *Drakenb.* ad *Liv.* 6, 28, 2. — *Facti* et *fere. Quint. Inst.* 6, 4, 15. — *Factus* et *fictus. Quint. Inst.* 10, 2, 11. *Facta* et *fama. Burm.* ad *Virg. A.* 6, 807.]

FACTUS, i, m. et us, m. et Factum, i, n. tanta olearum quantitas, quanta uno tempore et opere commolitur. *Varr. R. R.* 1, 24. Hostum dicunt, quod ex uno facto olei reficitur (lege *efficitur*): factum dictum, quod uno tempore conficiunt, quem alii CLX. ajunt esse modiorum, alii ita minus magnum, ut ad CXX. descendat, et exinde, ut vasa olearia quot et quanta habeant, quibus conficiunt illud. *Plin.* 15, 6, 6. Premi plus quam centenos modios, non probant: factus vocatur. *Cato R. R.* 67. Factoribus det in singulos factus, olei sextarios. *Colum.* 12, 50. *f.* Cum facti unius mensuram rusticus sub tecto reposuerit. Et *mox.* Cum fisci expresserint facta, statim ferventissima debent aqua bis aut ter elui. ℙ *Factus villae* est structura. *Varr. R. R.* 3, 1. *extr.* Quo ornatior villa esse posset fructu, quam factu.

FĂCUL, idem quod facilis vel faciliter, apud veteres. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 331. Haud facul femina invenietur bona. Et *Varr. ib.* Utrum sit magnum, an parvum, facul, an difficul. Adde *Lucil.*, *Afr.* et *Acc. ib.* et *Fest.*

FĂCŬLĂ, ae, f. diminut. facis, λαμπάδιον, parva fax, seu frustum ligni aptum facibus. *Varr. L. L.* 4, 31. Utuntur in vinea alligando fasces, incisos fustes, faculas. *Cato R. R.* 37. Palos siccos dolato, faculas facito. *Prop.* 2, 22, 5. Quorum alii faculas, alii retinere sagittas. ℙ Translate. *Pl. Pers.* 4, 3, 46. Nequicquam tibi fortuna faculam lucrificam allucere vult, *h. e.* occasionem, viamque lucrandi praebere. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* inedita, ex Dalmatia, nunc in *Mus. Patav.* L. Statius L. F. Facula quinquennalis Matri Deum aedem de *pecunia sua fecit* ex voto. Ap. *Liv.* 26, 33. et *Val. Max.* 5, 2. *n.* 1. *Cluvia Facula* memoratur meretrix Capuana. *F.*]

[FĂCŬLĂRĬUS, ii, m. qui faculam fert. *Gloss. Philox.* Facularii, δᾳδοῦχοι. *F.*]

[FĂCULTĂLIS, e, adj. ad facultatem pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 435. *n.* 22. L. Sassinas Facultalis. *F.*]

FĂCULTAS, atis, f. δύναμις, proprie est facilitas agendi: ab antiquo *facul* pro facilis. Hinc omnis ars facultas appellatur, quia dat regulas et rationem faciendi aliquid. *Ter. Andr.* 1, 4, 5. Dii date facultatem huic pariendi. *Cic. Inv.* 1, 27. *extr.* Facultates sunt, aut quibus facilius fit, aut sine quibus aliquid confici non potest. ℙ Sed *Plinius* distinguit *facultatem* a *facilitate*, illam vocans gratiam ac virtutem faciendi, hanc promptitudinem dumtaxat. Sic enim inquit *ep.* 6, 29. Quia nimia assiduitate facilitas magis, quam facultas, nec fiducia, sed temeritas paratur. ℙ Distinguit etiam *Fest.* in *Facul*, quod *facilitas* ad mores pertinet, *facultas* ad res, opes, artes. ℙ Ceterum universim significat commoditatem, potestatem, vim, occasionem faciendi aliquid, sive a natura sit, sive a fortuna, ab arte, ab ingenio, industria etc. *Cic. Quint.* 2. Hortensius, cui summam copiam facultatemque dicendi natura largita est. *Id. Flacc.* 8. Libenter arripere facultatem laedendi, quaecumque detur. *Id. Rosc. Am.* 33. Videamus, ecqua facultas suscipiendi maleficii fuerit. *Id. Q. Fr.* 3, 9. Cave, quidquam, quod ad meum commodum attineat, nisi maximo tuo commodo, et maxima tua facultate, cogitaris. *Id. Mil.* 17. Miloni manendi nulla facultas, exeundi etiam necessitas fuit. *Id. Font.* 6. Dare alicui facultatem ad dicendum. *Id. Or.* 2, 84. Ut opes et copiae non superbiae videantur aut libidini, sed bonitati ac moderationi facultatem et materiam dedisse. *Id. Caecin.* 25. et *Rabir. perd.* 6. Dare alicui facultatem, ut etc. *Id. Or.* 32. et *Brut. et Cass. ad Anton. Fam.* 11, 2. Habere facultatem alicujus rei faciendae. [*Cic. *Fam.* 7, 8. *f.* Quin tu urges istam occasionem et facultatem, qua melior nunquam reperietur. *Man.* ad h. l. haec notat: Plus est *facultas*, quam *occasio*; nam *facultas*, posse rem fieri, demonstrat; *occasio* suadere videtur, ut fiat.] *Cic. Off.* 2, 6. Assequi hanc facultatem, ut hominum studia complectamur. Et *Or.* 2, 12. Comparare facultatem. *Caes. B. G.* 3, 6. Facultatem sui colligendi relinquere hostibus. *Cic. Verr.* 2, 2, 73. Facere facultatem alicui honeste judicandi. *Id. Fam.* 1, 7. *med.* Si res facultatem habitura videatur, ut etc. *Id. Phil.* 2, 17. Quam facultatem mihi multitudo istius vitiorum largitur. *Id. Cat.* 3, 2. Facultatem mihi oblatam putavi, ut etc. *Id. Or.* 1, 14. Neque Asclepiades in eo ipso, quod ornate dicebat, medicinae facultate utebatur, non eloquentiae. Et 31. Omnis oratoris vis ac facultas in quinque partes distributa est. Et 2, 7. Res mihi videtur esse facultate praeclara, arte mediocris. *Auct. Dial. de Or.* 33. Neque enim arte et scientia, sed longe magis facultate eloquentiam contineri. *Cic. Or.* 2, 84. *f.* Virtutes, quae positae sunt in aliqua ingenii facultate. [**Facultas* significat h. l. *vim ingenii*, *Talent*, *Naturanlage.* Adde *Eund. Fam.* 5, 12. Materies digna facultate et copia tua. V. *Manut.* ad *Fam.* 5, 20.] (Adde *Nep. Epam.* 1.) et 53. Omnium rerum in contrarias partes facultatem ex iisdem suppeditari locis, *h. e.* ut in utramque partem tractari possint. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 4. *f.* Si facultas tui praesentis esset. [*Suet. *Aug.* 15. Facultate L. Antonii ducis praebita, i. e. dum licebat Antonio duce uti.] *Colum.* 4, 29. Si sit sarmentis alendis facultas. *Caes. B. G.* 7, 50. Hinc abite, dum est facultas. *Cic. Inv.* 2, 3. Quoad facultas tulit. ℙ [**Facultas dicendi*, i. q. eloquentia. V. *Schaef.* ad *Plin. ep.* 1, 20, 18. *coll.* 2, 3, 1. *Suet. Galb.* 3. Modicae in dicendo facultatis. *Id. Aug.* 84. Quamvis non deficeretur ad subita extemporali facultate. *Ael. Spart. Adrian.* 20. Fuit memoriae ingentis, facultatis immensae: ubi v. *Salm.*] ℙ Cum infinito. *Val. Fl.* 3, 16. tibi enim superum data, virgo, facultas Nosse animos rerumque vias. Adde *Stat. Th.* 4, 513. et 12, 36. [*Auct. *B. Afr.* 78. Ut haberent facultatem turmas Julianas circumfundi et nihilo minus fortissime acerrimeque pugnare.] ℙ In plurali numero. *Cic. Part.* 35. Facultatum infirmatione utetur, si aut vires, aut animum, aut copias, aut opes abfuisse demonstrabit, aut alienum tempus, aut locum non idoneum etc. *Id. Rosc. Am.* 33. Age nunc ceteras facultates quoque consideremus. *Id. Att.* 3, 10. Ecquis unquam tam ex amplo statu, tam in bona causa, tantis facultatibus ingenii, consilii, gratiae, concidit? [*Caes. *B. G.* 6, 1. Tantas videri Italiae facultates, ut, si quid esset in bello detrimenti acceptum, non modo id brevi tempore sarciri, sed etiam majoribus adaugeri copiis posset: ubi facultates ad militum numerum, abundantiam pertinere videntur.] ℙ Differt, si proprie loquaris, *facultas* a potestate. *Cic. Inv.* 2, 7. Aut potestas aliis defuisse demonstranda est, aut facultas, aut voluntas: potestas, si aut nescisse, aut non adfuisse dicetur: facultas, si ratio, adjutores, adjumenta defuisse demonstrabuntur. ℙ Sumitur saepe pro copia et abundantia. *Cic. Quint.* 4. Romae ubi nummorum facultatem esse, quam, si saperet, communem existimaret. *Caes. B. G.* 1, 38. Omnium rerum, quae ad bellum usui erant, summa erat in eo oppido facultas. Et *ib.* 3, 9. Habere facultatem navium. *Colum.* 8, 17. *med.* Ut ex his aliqua, quorum erit facultas, praebeamus. *Id.* 12, 38. *f.* Si facultas ejus succi sit copiosior. ℙ *Facultates* sunt bona, patrimonium. *Cic. Off.* 2, 4. Effectumque, ut dando et accipiendo mutandisque facultatibus et commodis, nulla re egeremus. *Id. Q. Fr.* 1, 3. *med.* Quasi vero nunc me non tuae facultates sustineant. *Quintil. f. prooem.* 6. Facultates patrimonii nostri aliis relinquemus. *Suet. Galb.* 3. Attritis facultatibus, urbe cessit. *Petr. Sat.* 112. Quidquid boni per facultates poterat, coemebat. [*Plin. *ep.* 6, 32. Modicus facultatibus. ℙ *Facultates* sunt etiam impensae ad rem gerendam necessariae. *Cic. Agr.* 2, 30. Facultates belli sustentantur hoc vectigali.] ℙ Interdum *facultas* est quantum quisque potest re sua familiari. *Cic. Off.* 2, 16. Facultas sumptuum. Et *ib.* 1, 14. Videndum, ne major benignitas sit, quam facultas. Al. leg. *facultates.* *Caes. B. G.* 1, 18. Et suam rem familiarem auxisse, et facultates ad largiendum magnas comparasse. *Paul. Dig.* 26, 7, 11. Mer-

cedes praeceptoribus pro facultate patrimonii constituet. [*Suet. Aug. 29. Pro facultate quisque. Gr. ἐκ τῶν παρόντων, ἐκ τῶν ἐνδεχομένων, coll. ib. 57. Quatenus suppeteret facultas.] ℙ A *Celso* 5. *in praef.* et *ib.* 17. dicitur *facultas* virtus, quae inest in medicamentis, herbis, aliisque rebus ad sanandum. ℙ *Facultatium* in genit. plur. dixit *Paul. Dig.* 32, 1, 78. (al. 76.) ut *Torrent.* edidit. ℙ [*Facultas* et *facilitas* confunduntur. V. in FACILITAS. f.]

[FACULTĀTĬCŪLĂ, ae, f. dimin. eadem ac facultatula. *Not. Tir.* p. 51. Facultas, facultaticula. *F.*]

FACULTĀTŪLĂ, ae, f. dimin. parva facultas. *Hieron. ep.* 108. *n.* 10. Pro facultatula sua, pecunia pauperibus distributa. Adde *Augustin. ep.* 45. *med.*

FĂCULTER antiqui dicebant pro facile. *Fest.* in *Facul.*

FĂCUNDĒ, adv. εὐφραδῶς, diserte. *Liv.* 28, 18. Ut hostem etiam infestissimum facunde alloquendo sibi conciliaret. *Pl. Mil.* 4, 4, 5. Nimis facete nimisque facunde mala est. [*i. e. quae malitiam suam, dolos et fraudes, verbis scite exornare et docte explicare potest. *Lindem.*] *Tac. A.* 1, 39. Quantum dedecoris adierit legio, facunde miseratur. Et *ib.* 12, 58. Facunde exsequi aliquid. [*Front. B. Parth.* (ed. *A. Maio*) p. 204. Nemo unquam neque Romana, neque Graecorum lingua facundius laudatus, quam Cn. Pompejus in ista oratione. *F.*] *Gell.* 13, 8. Vitia facundissime accusare. *Senec. Suasor.* 2. *med.* Locum facundissime describere.

FĂCUNDĬĂ, ae, f. λογιότης, facultas disserendi. *Sall. Cat.* 57. Facundia Graecos ante Romanos fuisse. *Hor. Od.* 4, 7, 21. Cum semel occideris, non te facundia, non te Restituet pietas. *Plin.* 7, 30, 31. Facundiae Latiarumque litterarum parens Cicero. *Quint.* 1. *prooem. f.* Alere facundiam, vires augere eloquentiae. *Sall. Jug.* 32. Memmii facundia clara pollensque. *Gell.* 19, 14. Facundia praestanti vir. Et 18, 5. Vir facundiae florentis. Et 19, 9. Clamator tantum et facundia rabida jurgiosaque. *Sall. Jug.* 67. Graeca facundia se exercere. *Id. fr.* ap. *Lact.* 6, 18. Caninam facundiam exercere. *Gell.* 11, 13. *f.* Ne vos facile praestringeret modulatus aliquis currentis facundiae sonitus. *Id.* 4, 15. Facundia verborum Sallustii, *h. e.* vis significandi, verba valde exprimentia, et veluti gravida sententiae. ℙ In plur. num. *Gell.* 3, 17. Facinus Graecarum facundiarum magniloquentia condignum. ℙ Differt quidem ab eloquentia, ut ex allato *Quintiliani* loco colligitur. Est enim *facundia* facilitas dicendi et copia: *eloquentia* addit insuper, ut bene apteque facilitas illa et copia adhibeatur. Facundi enim, docente *Varr. L. L.* 5, 7., sunt qui facile fantur: eloquentes, qui facile et bene. Saepe tamen pro eloquentia ponitur, ut ap. *Sall. l. c.*, *Tac. A.* 11, 6., *Petr. Sat.* 83., *Ov. Pont.* 2, 5, 55. etc.

FĂCUNDĬŌSUS, a, um, adj. facundus. Prisca et obsoleta vox. *Sempron. Asellio* ap. *Gell.* 4, 9. *f.* Facta sua spectari oportere, dicta non, si minus facundiosa essent.

FĂCUNDĬTAS, atis, f. idem quod facundia, sed minus usitatum. *Pl. Truc.* 2, 6, 13. Facile sibi facunditatem virtus argutam invenit.

FĂCUNDUS, a, um, adj. εὔφραδής, verbis copiosus, disertus, eloquens. Est a *fando*, ut *Varr.* docet *L. L.* 5, 5, 7., et proprie significat eum, qui facile loquitur, cuique verba non desunt: in quo differt ab *eloquente*, ut in FACUNDIA dictum est: tametsi aliquando cum eo confunditur. *Sall. Jug.* 100. Sulla facundus, callidus, et amicitia facilis. *Id. fr.* ap. *Quint.* 4, 2. et *Gell.* 1, 15. M. Atilius loquax magis, quam facundus. *Suet. Cal.* 53. Minimum eruditioni, eloquentiae quamplurimum attendit, quantumvis facundus et promptus. [*V. *Brem.*] *Ov. Met.* 13, 92. facundus Ulyxes. *Hor. Od.* 1, 10, 1. Mercuri, facunde nepos Atlantis. *Tac. H.* 1, 8. Rufus, vir facundus. [*Liv. 28, 25. Ut ingenia humana sunt ad suam cuique levandam culpam nimio plus fecunda.] *Quint.* 12, 2. *med.* In exemplum bene dicendi, facundissimum quemque proponet sibi ad imitandum. Et 10. *med.* In omnibus gentibus alius alio facundior habetur. *Ov. Fast.* 4, 245. Facunda vox. Et *ib.* 5, 698. Facundum os. Et *Her.* 15, 195. Facunda pectora. Et *Met.* 13, 127. dicta. *Hor. Od.* 4, 1, 35. Facunda lingua. *Sall. Jug.* 89. Facunda et composita oratio. *Mart.* 12, 43. Facundi versus.

*FADĬA GENS, e qua Pompeianus miles, cujus meminit *Asinius Pollio* ap. *Cic. Fam.* 10, 32. V. et *Cic. Fin.* 2, 17. *Fam.* 7, 20. *Att.* 3, 23. etc. Q. Fadium libertinum, cujus filiam nupsit Antonius, memorat *Cic. Phil.* 2, 2. *B. A.*

[FĂDUS, a, um, adj. a *φάω*, splendeo, unde et *φαιδρὸς*, splendidus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 634. *n.* 293. A. Numisienus Fadus. *F.*]

FAECĀRĬUS, a, um, adj. ad faecem pertinens, ut Faecariae sportae ap. *Caton. R. R.* 11., quibus inclusa faex musti praelo supponitur, ut vinum faecatum exprimatur: quod explicat *Id. ib.* 153. V. v. seq.

FAECĀTUS, a, um, adj. τρυγώδης, e faecibus expressus. *Cato R. R.* 153. Vinum faecatum sic facito: Fiscinas olearias Campanicas duas illac rei habeto: eas faecis impleto, sub praelum subdito, exprimitoque. *Plin.* 14, 10, 12. Tertium est faecibus vini expressum, quod faecatum Cato appellat. Hoc idem *Colum.* 12, 40. *loram* vocat.

FAECĬNĬUS et Faecinus, a, um, adj. qui multum faecis habet, ut Faeciniae uvae ap. *Colum.* 3, 2. *med.*, quae plus quam ceterae, faecis afferunt; eaedem ab *eod. ib.* a colore *rubellianae*, et a loco *Nomentanae* vocantur. *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 3. easdem *fecenias* appellat, quod in *faecinias* mutandum videtur. Hinc apud *Colum.* 12, 45. *f.* Faecinum vinum.

FAECŌSUS, a, um, adj. faeculentus, faece abundus. *Mart.* 13, 102. Accipe faecosum, munera cara, garum. *Garum* enim faex quaedam est liquore denso: quare quo magis faece abundat, eo est pretiosius. Alii leg. *fastosum*, h. e. dite homine dignum.

FAECŪLĂ, ae, f. genus liquaminis et condimenti (quod et *alec* dicitur) de quo V. in FAEX. *Lucr.* 2, 430. et quae Titillare magis sensus, quam laedere possunt, Faecula jam quo de genere est inulaeque sapores. ℙ Distincta ab hac, quamvis et ipsa liquamen et condimentum, est quae *Coa* appellatur ab *Hor. Sat.* 2, 8, 9., sive quod in Co insula optima fiebat, sive quod ex Coi vini faece constaret. Hanc *Hor.* hoc loco ab alece distinguit, *siser*, *alec*, *faecula Coa:* illam autem priorem cum eo conjungit *Sat.* 2, 4, 73. *ego faecem primus et alec* etc. (ea ratione qua *Virg.* dixit *pateris libamus et auro*) item *Plin.*, ut in FAEX dicemus. Quare *faecula Coa* erit liquamen faecula seu faece multo pretiosius et sumptuosis coenis aptum, qualis est, quae ab *Hor.* in illa *Sat.* 8. describitur, ut aper (animal propter convivia natum, ut ait *Juven.* 1, 141.) et nobilia vina illata satis ostendunt.

FAECŬLENTĬĂ, ae, f. faecis abundantia. *Sid. ep.* 3, 13. Faeculentia par cloacali, quae quo plus commota, plus foetida est. ℙ [Translate. *Fulg. Contin. Virg.* p. 756. *Staver.* Dum quis in temporales gurgitis coenositates, morumque faeculentias transit. *F.*]

FAECŬLENTUS, a, um, adj. τρυγώδης, faecibus plenus. *Cels.* 5, 26. *n.* 19. Faeculentum pus. *Colum.* 2, 2. *a med.* vinum. *Sol.* 33. Faeculentior superficies. *August. de vera relig.* 40. Quorum aliud faeculentissimum redditur terrae, *h. e.* excrementa. ℙ Sardonyches faeculentae, ap. *Plin.* 37, 6, 23. sunt colore veluti faece conspurcato. ℙ Translate. *Arnob.* 3, 119. Semeleius Liber faeculentae hilaritatis dator. ℙ De orthographia V. in FAEX.

FAECŪTĪNUS, a, um, adj. idem quod faecatus. *Val. Prob.* ap. *Gell.* 13, 20. Non eas finitiones praeferendas, neque faecutinas grammaticas spectaveris. Al. leg. *foetutinas*, a *foeteo.*

FAENUM, cum derivatis et composit. V. FOENUM.

FAESŬLĀNUS, a, um, adj. ad Faesulas (seu Faesulam, nam *Sil.* 8, 477. eam sing. num. appellat) pertinens, quod est oppidum Etruriae, supra, nec longe a Florentia: nunc *Fiesole. Cic. Mur.* 24. Faesulani coloni. *Id. Cat.* 2, 6. Faesulanus ager. ℙ Scribunt et *Fesulanus*, *Fesulae:* sed *Manut.* diphthongum praefert.

FAEX, cis, f. multarum rerum excrementum, praesertim liquidarum, purgamentum subsidens, aut supernatans, ἰλύς. Sunt qui scribunt *fex*, sed contra *Prisc.* 2, 572. *Manut., Dausq., Cellar.*, qui diphthongum tuentur: non tamen ob eam rationem, quod ita distinguatur in dativo a praeterito *feci*, quae levis admodum est et nugatoria. Etymon est a πῆξις, coagulum, quod a *πήγνυμι* sive *πήγω*, cogo, mutata tamen littera *p* in affinem *f.* Latine vero diphthongum recipit, ut etiam *scaena*, licet haec sit a σκηνή. Quodnam sit discrimen inter *faecem olei* et *amurcam*, vide in §. 1. hujus vocis. *Hor. Od.* 3, 15, 16. Poti faece tenus cadi. *Id. A. P.* 277. peruncti faecibus ora. *Id. Sat.* 2, 4, 55. Falerna faex. *Ov. Met.* 1, 68. Aether nihil terrenae faecis habens. *Plin.* 28, 16, 62. Faex aceti. *Id.* 23, 2, 33. sapae. Et 31, 7, 42. salis Et 33, 6, 34. plumbosissima stibii. Et 34, 13, 37. aeris. *Mart.* 14, 13. Si quid adhuc superest de nostri faece locelli, *h. e.* de reliquiis pecuniae. ℙ Est etiam genus condimenti (idem quod *alec*) ex pisciculis quibusdam sale maceratis et putrefactis, faeculento liquore innatante, vitium gari a *Plin.* 31, 8, 44. appellatur, quia est gari imperfecta nec colata faex: sed primo a pauperioribus adhiberi coeptum, transiit paulatim in luxuriam, creveruntque ejus genera in infinitum. *Hor. Sat.* 2, 4, 73. ego faecem primus et alec etc. V. dicta in ALEC. *Ov. Met.* 8, 665. Conditaque in liquida corna autumnalia faece. ℙ Item fuci, quo faciem pingunt mulieres, qui ab *Ov. medic. fac.* pluribus describitur. *Id. A. Am.* 3, 211. Quem non offendat toto faex illita vultu, Cum fluit in tepidos pondere lapsa sinus? ℙ Translate dicitur de vilioribus hominibus et abjectis. *Cic. Q. Fr.* 2, 9. *med.* Apud illam perditissimam atque infimam faecem populi. Et *Att.* 1, 16. *med.* Apud sordem urbis et faecem. Et *ib.* 2, 1. *f.* Dicit enim tanquam in Platonis πολιτείᾳ, non tanquam in Romuli faece sententiam. *Id. Verr.* 2, 1, 39. Ex ea faece legationis, quaestoriaeque tuae procurationis illa sunt nomina. *Lucr.* 5, 1140. Res itaque ad summam faecem turbasque redibat, *h. e.* ad regimen infimae plebis. ℙ *De faece haurire* proverbium est de eo qui viliora quaeque et abjectiora persequitur. *Cic. Brut.* 69. Tu quidem de faece hauris, idque jamdudum, *h. e.* infimos quosque oratores enumeras. ℙ *Dies sine faece* est lux pura. *Mart.* 8, 14. Hibernis objecta notis specularia puros Admittunt soles, et sine faece diem, *h. e.* sine pluvia, aut nive, quae diei lucem quodammodo foedant. ℙ In genitivo plur. *faecum* habet, teste *Charis.* 1, 114. non *faecium.*

FAFAE, interjectio, cum putoris aliquid perhorrescimus et aversamur. *Charis.* 2, 213, si sanus est ille locus.

FĂGĔUS, a, um. V. FAGINUS.

*FAGIFULĀNI, orum, populi Italiae, in Samnio, ut probabile. *Plin.* 3, 12. ubi codd. apud *Hard.* legunt *Fagifugali. B. A.*

FĂGĬNĔUS, a, um, et

FĂGĬNUS, a, um, adj. qui est ex fago arbore, φήγινος, φηγίνεος. *Plin.* 16, 44, 91. Fageum nemus. Et 5, 6. Fagea glans. *Cato R. R.* 21. Faginea materia. *Colum.* 12, 45. Arcula faginea. *Ov. Fast.* 4, 656. Bis sua faginea tempora fronde premis. *Virg. G.* 3, 172. faginus axis. Et *Ecl.* 3, 37. fagina pocula. ℙ *Faginus* pro *fagus. Calpurn. Ecl.* 2, 59. Inter pampineas ponetur faginus ulmos. Sic *humani* pro *homines* ap. *Lucr.* 3, 79.

FĂGUS, i, f. φηγός. [*Fagus Silvatica. *L.*] arbor glandifera, quales praeter eam sunt tres aliae, robur, quercus, aesculus. Dicta est a *φήγω* pro *φάγω*, comedo, quia glandes primis mortalibus cibus fuisse dicuntur. *Virg. Ecl.* 1, 1. patulae recubans sub tegmine fagi. *Caes. B. G.* 5, 12. Materia cujusque generis in Britannia est, praeter fagum et abietem. *Plin.* 16, 5, 6. Dulcissima omnium fagi glans, ut qua obsessos etiam homines durasse in oppido Chio, tradat Cornelius Alexander. *Id. ib.* 6, 7. eam accurate describit: *Id.* vero 24, 5, 9. ejus et foliorum usus in medicina exsequitur. ℙ Reperitur etiam in quarta declin. *Virg. Cul.* 139. Umbrosaeque manent fagus, hederaeque ligantes Brachia.

FĂGŪTAL, et

FĂGŪTALIS, locus Romae in Exquiliis, ubi fagus fuit, Jovi sacra, et sacellum ejus, qui inde Fagutalis cognominatus est. *Varr. L. L.* 4, 32., *Plin.* 16, 10, 15 et *Fest.* et lucus Fagutalis, *Varr. ib.* 8.

FĂLĂ, ae, f. turris lignea militaris, ex qua missilia jaciebantur: unde *falarica.* Dicta est, inquit *Fest.*, ab altitudine, scil. a *falando*, seu *falanto*, quod apud Etruscos coelum significat. Possis etiam ducere a Graeco *φάλαι*, quae sunt ὄρη, σκοπιαί, ut *Hesych.* docet, *h. e.* montes, arces, speculae. Quare aliis placet, *phala* scribi et *phalarica.* Quamquam apud *Hesych.* alii aliter legunt. *Enn.* ap. *Non.* 2, 351. Malos defindunt, fiunt tabulata falaeque. *Pl. Most.* 2, 1, 10. Isti, qui hastis trium nummorum causa subeunt sub falas, *h. e.* gravissima subeunt pericula, ut qui sub hostium turres ligneas accedunt. ℙ *Falae* etiam sunt appellatae septem illae ligneae turriculae, in ovi seu coni similitudinem formatae, quae ad singulos bigarum vel quadrigarum circuitus designandos in Circo supra columnas, quemadmodum et supra alias totidem delphinorum simulacra, erigebantur; quod fuit inventum M. Agrippae, teste *Dione* 49, 43.: has memorant *Non. l. c.* et *Serv.* ad *Virg. A.* 9, 705. qui tamen locus corruptus videtur. *Juven.* 6, 589. Consulit ante falas delphinorumque columnas. V. OVUM. ℙ Translate ponitur pro machina, fallacia. *Nov.* apud *Non.* 2, 316. Me non vocavit: ob eam rem hanc feci falam. Alii scribunt *fallam*, quasi a *fallo*, *is*, ducatur.

FĂLĂCER, cris, m. unus ex quindecim flaminibus, quos Romani, aucta civitate, atque adeo et sacerdotiis, constituerunt. Nomen habet a Deo Falacre, quem *Turnebus* putat praefuisse falis Circi. Illius mentionem facit tantummodo *Varr. L. L.* 4, 15. Flamen Falacer a divo patre Falacre. *Id. ib.* 6, 3. Flamines Volturnalis, Palatualis, Furinalis, Floralis, Falacer, Pomonalis: obscura est eorum origo: Volturnus, Palatua, Furina, Flora, Falacer, Pomona. ℙ [*Falacer* fortasse significat flaminem; φαλακρὸς enim (ex φαλὸς, crista, et ἄκρον, apex) illum denotat, cujus caput acuto tegmine seu pileo tegitur, quod erat proprium flaminis. *Inscr.* ap. *Mur.* 10, 6. T. Flavia Primigenio Falacri Deae Pomonae T. Flavius T. F. Nigrinus ornamentarius. *F.*]

*FALĄCRĪNUM, i, n. vicus Italiae, in Sabinis,

ultra Reate, in quo Vespasianum natum fuisse testatur *Suet. Vesp.* 2. Adde *Anton. Itin.* V. *Phalacrine. B. A.*

FĂLĂRĪCĂ, ae, f. *φαλαρικὴ, χειροβαλίστρα*, genus teli ad modum hastae, valido ferro praefixum: a *falis*, unde jaciebatur. *Festus* et *Non.* 18, 20. Alii derivant a *φαλὸς*, splendidus: et *phalarica* scribunt. ℙ Saguntinorum falaricam in obsidione Annibalis his verbis describit *Liv.* 21, 9. Erat missile telum hastili abiegno, et cetera tereti, praeterquam ad extremum, unde ferrum exstabat: id, sicut in pilo, quadratum stuppâ circumligabant, linebantque pice: ferrum autem tres longum habebat pedes, ut cum armis transfigere corpus posset. Sed id maxime, etiam si haesisset in scuto, nec penetrasset in corpus, pavorem faciebat, quod, cum medium accensum mitteretur, conceptumque ipso motu multo majorem ignem ferret, arma omitti cogebat, nudumque militem ad insequentes ictus praebebat. Haec *Liv.*, cui addendus *Sil.* 1, 350. Armavit clausos ac portis arcuit hostem librari multa consueta falarica dextra, Horrendum visu robur, celsisque nivosae Pyrenes trabs lecta jugis, cui plurima cuspis, Vix muris toleranda lues; sed cetera pingui Uncta pice, atque atro circumlita sulphure fumant. Fulminis haec ritu summis e moenibus arcis Incita, sulcatum tremula secat aera flamma. Et *mox.* Haec ictu rapido pugnantum saepe per auras, Attonito ductore, tulit fumantia membra. Haec vastae lateri turris ceu turbine fixa, Dum penitus pluteis Vulcanum exercet adesis, Arma, virosque simul pressit flagrante ruina. Adde *Veg. Mil.* 4, 18. et *Serv.* ad *Virg. A.* 9, 705. ℙ [Falaricae figuram habes in lapide sepulcrali C. Firmidii Rufi, militis cohortis VI. praetoriae ap. *Bartoli, AA. di Aquileja* p. 153. *F.*] ℙ Duplex fuit: una major, quae catapulta; altera minor, quae manu mittebatur. De hac *Virg. l. c.* tum Bitian sternit, Non jaculo: neque enim jaculo vitam ipse dedisset: Sed magnum stridens contorta falarica venit, Fulminis acta modo. Et *Grat. Cyn.* 342. Terribilemque manu vibrata falarica dextra Det sonitum. Et *Liv.* 34, 14. Ut emissis soliferreis falaricisque, gladios strinxerunt. Adde *Enn.* ap. *Non.* 18, 20.

*FALARIENSES, ium, m. *φαλάριοι*, incolae Falariae vel Faleriae, Italiae urbis, in Piceno. *Plin.* 3, 13. ℙ *Falerienses* audiunt *Inscr.* ap. *Grut.* p. 1082. *n.* 2. *B. A.*

FALCĂRĬUS, ii, m. qui falces conficit, *δρεπανοποιός*. Hinc factum nomen vico cuidam Romae, quod ibi falcarii habitarent. *Cic. Cat.* 1, 4. Dico te priori nocte venisse inter falcarios. Adde *Sull.* 18. V. LIGNARIUS.

FALCASTRUM, i, n. *Isid. Orig.* 20, 14. Falcastrum a similitudine falcis vocatum. Est autem ferramentum curvum cum manubrio longo ad densitatem veprium succidendam. Hi et runcones dicti, quibus vepres secantur, a runcando dicti.

FALCĀTUS, a, um, adj. *δρεπανοειδὴς*, formam falcis habens. *Plin.* 10, 21, 24. In sublime caudam quoque falcatam erigens. *Id.* 17, 10, 11. Serendas *(amygdalas)* quam maxime falcatas, et e novella, *h. e.* quae maxime altera sui parte in modum falcis curvatae sint. Sic *Id.* 15, 24, 26. Digitorum omnis longitudo illis (praedulcibus siliquis) et interim falcata. *Sil.* 3, 378. Falcatus ensis. *Ov. Met.* 11, 224. Est sinus Haemoniae curvos falcatus in arcus. Et *ib.* 3, 681. de delphinis: falcata novissima cauda est. ℙ Item falcibus instructus, armatus, ut Falcati currus, quadrigae, axes, ap. *Liv.* 37, 41., *Curt.* 4, 9., *Hirt. B. Alex.* 75. et *Val. Fl.* 6, 105. et 387. Horum curruum usus fuit in proeliis, concitatis equis in medias acies permittendo, ut prominentibus a temone hastis, ad axes falcibus et ad rotarum radios, quidquid incurrerent, abscinderent, lacerarentque. Pluribus eos describunt *Liv.* et *Curt. ll. cc.*

FALCĬCŪLĂ, ae f. parva falx. *Pallad.* 1, 43. Falciculas brevissimas tribulatas, quibus filicem solemus abscindere. Adde *Arnob.* 6, 209.

FALCĬDĬĂ Lex, lata fuit a P. Falcidio trib. pl. in triumviratu Augusti, ut ne liceret testamento legare ultra dodrantem, idest novem uncias, adeo, ut semper quarta pars hereditatis heredi conservaretur; quod si testator dodrantem excessisset, liceret heredi minuere legata, et quartam suam implere. *Paul. Dig.* 35, 2. *qui inscribitur* Ad legem Falcidiam, l. [*Inscr.* ap. *Grut.* 1100, 6. Quorum (*fundorum*) partem VI. (corrige IV.) legis Falci*diae* nomine, deductam ab tutoribus Septimiae Priscae matris suae Lepidia Septimina populo concessit. *F.*]

FALCĬDĬĀNUS, a, um, adj. ad Falcidium pertinens, quod est nomen propr. Romani hominis, ut Falcidianum crimen, *Cic. Fl.* 36. *med.*

FALCĬFER, a, um, adj. falcem ferens. *Sil.* 17, 418. Agmina falcifero circumvenit arcta covino, *h. e.* falcato. ℙ Speciatim est cogn. Saturni, quod primus in Italia agriculturae usum credatur indicasse: vel quod tempus omnia metat, exsecet, et incidat, ut *Macr. Sat.* 1, 7. et 8. docet. Hinc *Ov. Ib.* 218. falciferum senem vocat. Sic *Mart.* 5, 16. Falciferi defendere templa Tonantis.

FALCĬGER, a, um, adj. idem ac falcifer, et eodem usu. *Auson. Ecl. de Fer. Rom.* 36. Falcigerum placant sanguine Caeligenam.

FALCĬPĒDĬUS, a, um, adj. qui pedes habet in modum falcis curvatos, vel crura, simulant quae cornua Lunae, ut *Mart.* 2, 35. jocatur. *Petr. fr. Trag.* 75. *Burm.* V. FULCIPEDIA.

FALCO, onis, m. *ἱέραξ, φάλκων* ap. *Suidam*, avis ex accipitrum genere, quod ungues more falcis habeat introrsum flexos. *Serv.* ad *A.* 10, 145. ℙ *Falcones* etiam illi homines dicuntur, quorum digiti pollices in pedibus intro sunt curvati, a similitudine falcis. *Fest.* et *Serv. ib.* ℙ [Est etiam cogn. R. Q. enim Pompejus Falco fuit Plinii Secundi familiaris, ad quem ipse scripsit. *Ep.* 1, 23. *F.*]

FALCŪLĂ, ae, f. *δρεπάνιον*, parva falx. *Cato R. R.* 11. Falculae vineaticae, ruscariae. *Colum.* 12, 18. Falculae et ungues parandi et exacuendi sunt. A similitudine falculae, appellantur curvae acutaeque ungues quorundam animalium, ut felium, pardorum, etc. *Plin.* 8, 15, 17. Pardos, pantheras, leones, et similia, condito in corporis vaginas unguium mucrone, ne refringatur, hebeteturve, ingredi; aversisque falculis currere, nec nisi appetendo protendere. ℙ [Est cogn. R., ut C. Fidiculanius Falcula ap. *Cic. Cluent.* 37. et *Caecin.* 10. *F.*]

FĂLĔRĔ, is, n. verbum est architecturae. *Varr. R. R.* 3, 5. *f.* Subter columnarum stylobatem est lapis, a falere pedem et dodrantem altus: ipsum falere ad duos pedes altum a stagno, latum ad quinque. Ad quem loc. *Scalig.* Falere vocat id, quod magis proprie esset pila: *χηλὴν* vocat Thucydides, *Virg.* saxeam pilam. Sustinet autem falere omne peristylii onus, et stagno oppositum, et oppilatum est. Itaque pilae litoribus immolitae a veteribus *faleria* dicuntur, quia ante *haleria* dicerentur *παρὰ τὴν ἅλα*, sal. Argumento, quod Falerii populi ita dicti sunt, quia apud eos sal fieret; antea Halerii dicti, auctore *Festo.* Nisi sit, quod omnia alta *φάληρα* vocabant Graeci. Hactenus *Scalig.* [At *Turnebus* interpretatur crepidinem lapideam stagnum ambientem, nomine scilicet a candore lapidis imposito; Graece enim *φαλήρὸς* significat candidum; unde etiam Athenis portus Phaleraeus a candido lapide dictus. *F.*]

*FALERĬA, ae, f. portus Hetruriae, non procul a Populonia oppido et Ilva insula. *Rutil. itin.* 1, 371. ℙ *Falesia* audit *Anton. Itin. B. A.*

[FĂLĔRĬENSIS et Falerionensis, e, adj. ad Falerionem pertinens, Piceni urbem, nunc *Falerone*, in *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 402. *n.* 298. memoratam. [*V. *Orell.* 85.] *Plin.* 3, 13, 18. Intus Auximates, Beregrani, Cingulani, Cuprenses cognomine Montani, Falarienses. *Corrige* Falerienses. *Inscr.* ap. *Grut.* 1081, 2. Imp. Caesar Domitianus Aug. salutem dicit IIII. viris, et decurionibus Faleriensium ex Piceno. [*Ap. *Orell.* est 3118. ubi v.] *Balb. de limit.* p. 142. *Goes.* Ager Falerionensis. *F.*]

*FĂLĔRĬI, orum, m. plur. urbs Etruriae. V. FALISCUS. *B. A.*

FĂLĔRĪNĂ Tribus rustica, in Campania posita, dicta est ab agro Falerno, descripta et constituta anno U. C. CCCCXXXV. *Liv.* 9, 20. Adde multas *Inscr.* ap. *Grut.* in quibus *Fal.* legitur.

FĂLĔRNUS, a, um, adj. Falernus ager fuit in Campania, inter Calenum et Sinuessam, incipiens a ponte Campano (cui nunc vicinus pagus appellatur *S. Giovanni a ponte Campano*) Savoni fluvio imposito, laeva petentibus Urbanam coloniam Sullanam, Capuae contributam, uti docet *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 2. Finiebatur autem ad radices Massici montis. In hoc agro generosisimum et Latinis celebratissimum vinum fiebat, secundae nobilitatis a Caecubo, maxime quod in campis Faustianis (nunc *Falciano*, incolis *vino razzese*, inquit *Hard.*) colligebatur. Trium generum fuit, austerum, dulce, tenue. Sed austerum praecipue ac vetus laudant *Hor.* qui *ardens* appellat *Od.* 2, 11, 19. et *severum*, *Od.* 1, 27, 9. et *forte*, *Sat.* 2, 4, 24. et *Mart.* 9, 94, 1. qui *immortale*, maxime enim omnium ferebat aetatem, et *Tibull.* 2, 27. qui *fumosos Falernos*, h. e. Falerni cados, et *Pers.* 3, 3. ac *Lucan.* 10, 163. qui *indomitum* et *Juven.* 13, 216. qui *acre.* Ejus enim tanta vis fuisse dicitur, ut solum vinorum flammam accenderet, teste *Plin. l. c.*, ut hodieque facit quae dicitur *acquavite.* Ideo ditiores et delicatiores Chio, quod dulce erat, solebant miscere, ut est ap. *Hor. Sat.* 1, 10, 24. et *Tibull. l. c.* ℙ Hinc Falernae vites, *Hor. Od.* 1, 20, 10. uvae, *Id. ib.* 2, 6, 19. cellae, *Virg. G.* 2, 96. prela Falerna, *Prop.* 4, 6, 73. musta, *Mart.* 13, 120. etc. Ap. *Flor.* 2, 6. Falerni saltus. Et 1, 16. Falernus mons, *h. e.* Massicus, qui Falerno agro est junctus. *Cic. Ph.* 13, 5. memorat *Falernum*, h. e. praedium, quod Pompeji fuerat. ℙ De origine hujus vini fabellam texit *Sil.* 7, 162. *et seqq.*, forte in eam regionem venisse Bacchum in Hispaniam proficiscentem, hospitioque a Falerno sene exceptum, cum vina in coena nulla essent, fecisse, ut subito pocula vino plena apparerent, tum dedisse agro vicinoque monti Massico eam vim, ut sequenti luce vites racemis onustae exsisterent, quarum bonitas paulatim experta omnibus, in eam auctoritatem transiit, ut palmam facile inter vina consecuta sit. ℙ *Falerna pira* genus pirorum sunt, succi magna vi abundans, qui *lacte* vocatur. *Hard.* ad *Plin.* 15, 15, 16. dici ait Gallice *poire sucre:* lexicographi Etrusci vertunt *pere bergamotte. Plin. l. c.* Cunctis Crustumia gratissima: proxima iis Falerna, a potu, quoniam tanta vis succi adundat: lacte hoc vocatur etc.

FALERO. V. FALERIENSIS.

FALISCA, ae, f. V. v. seq.

FĂLĬSCUS, a, um, adj. *Falisci, orum*, populi Etruriae inter Ciminum montem et Tiberim: quorum urbs Falisca, (*Falerii* a *Liv.* 5, 27. appellata, quae nunc *Civita Castellana*) Romanorum colonia, ap. *Plin.* 3, 5, 8. ab Haleso Argivo condita, teste *Solin.* 2. et *Ov. Am.* 3, 13, 32., vel Halisco, ut ap. *Serv.* ad *A.* 7, 695. legitur. Aequos *Virg. ib.* appellat, quia populus R., missis decemviris, ab ipsis jura fecialia, et nonnulla supplementa XII. Tabularum accepit, ut *Serv. ib.* docet. ℙ Faliscus ager pascuis optimus: unde Faliscam herbam laudat *Ov. Am.* 3, 13, 14. et *Fast.* 1, 84. et *Pont.* 4, 4, 32. et *ib.* 8, 41., laudat, inquam, ob id maxime, quod candida armenta gignebat, et propterea apta victimis: quod *Plin. l. c.* virtuti aquarum ejus regionis adsignat. ℙ Quas *Cato R. R.* 4. memorat *bonas praesepes*, *faliscus clathratas*, et 14. *praesepes bubus hibernas*, *aestivas faliscas*, putat *Turneb. Advers.* 14, 2., intelligendas esse praesepes lignis in clathri modum intervallo distinctis confectas, in quibus pabulum gramineum et herbaceum bubus apponitur: ideoque easdem dici *aestivas*, quia aestate foenum herbaeque dantur: eum hibernas perpetuo ligno in modum canalis constare oporteat, quia hieme pabulum minutum iis datur, hordeum, lupinum, ervum, et hujusmodi, quae clathratis lignis contineri non possent. Porro *faliscas* vel dictas esse a *falis*, vel potius a Faliscis populis, qui hujusmodi praesepibus usi sint. Alii putant dici, quasi *paliscas*, a palis, seu lignis, quibus clathri constant. ℙ *Faliscus venter* et *faliscus* absolute est venter suillus aut alterius animalis, farcimine plenus, conditusque more a Faliscis usurpato. *Varr. L. L.* 4, 22., *Stat. Silv.* 4, 5, 35. et *Mart.* 4, 46. ℙ *Faliscum metrum* constat tribus dactylis, et pyrrhichio, ut est hoc, Docta Falisca Pheronyme paras. *Serv.* in *Centimetr.* p. 1824. ℙ Scribitur et *Phaliscus.*

FALLA. V. FALA.

FALLĀCĬA, ae, f. *ἀπάτη, δόλος*, quidquid ad fallendum fit, aut dicitur, praecipue vero cum aliud promittitur, aliud praestatur. *Varr. L. L.* 5, 7. A fando falli, falsum, fallacia, quae propterea quod fando quem decipit, ac contra quam dixit, faciat. Itaque si quis re fallit, in hoc non proprio nomine fallacia, sed translatione, ut a pede nostro pes lecti, ac pes betae. *Cic. N. D.* 3, 29. *extr.* Doli, machinae, fallaciae, praestigiae num sine ratione esse potuerunt? *Id. Rosc. Com.* 7. Ex fraude, fallaciis, mendaciis constare totus videtur. *Id. Or.* 2, 46. Nihil est opus simulatione et fallaciis *Id. Att.* 1, 1. Prensare sine fuco et fallaciis. *Hirt. B. Alex.* 24. Fallaciis aliquem eludere. *Pl. Ps.* 2, 4, 15. Per malitiam, et per dolum et fallaciam. *Id. ib.* 4, 7, 97. Fallaciis ab aliquo mulierem abducere. *Id. Asin.* 2, 1, 2. et 4. Fingere fallaciam. *Id. Cas.* 5, 1, 6. et *Ter. Andr.* 1, 3, 7. Astutam fallaciam facere. *Pl. Poen.* 3, 5, 29. componere. *Ter. Heaut.* 3, 2, 2. intendere in aliquem. Et 3, 3, 36. invenire. *Pl. Poen.* 1, 1, 67. Et *Ps.* 2, 4, 75. Fallaciam ferre, *h. e.* inferre, adhibere. Sic *Ter. Andr.* 2, 6, 1. portare alicui. *Pl. Cist.* 2, 2, 5. Admoenire fabricas et fallacias. *Phaedr.* 3, 16. Fallacia aggredi aliquem. Et 1, 31. Consilium vertere ad fallaciam. *Petr. Sat.* 125. Fallaciam proditione detegere aut detexere. ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Colum.* 11, 2. *med.* Nonnulli gustu explorare uvae maturitatem tentaverunt: sed haec ipsa res habet aliquam fallaciam. ℙ De fascinatione et praestigiis magicis. *Prop.* 1, 1, 19. At vos, deductae quibus est fallacia lunae, Et labor in magicis sacra piare focis.

FALLĀCĬES, ei, f. *Appul. Met.* 5. p. 171, 5. Fallacie germanitatis inducta.

FALLĀCĬLOQUENTĬĀ, ae, f. sermo fallax. *Accius* ap. *Cic. Fin.* 4, 25. *malitiae fallaciloquentiae*, ut quidem legit *Non.* 2, 345. vel *fallacis loquelae:* alii vero melius *fallaciloquae.* [*Sic *Orell.*]

FALLĀCĬOSUS, a, um, adj. *ἀπατηλὸς*, fallaciis plenus. *Gell.* 14, 1. *f.* Quibus hujusmodi ambages fallaciosae confutantur. *Id.* 7, 3. *med.* Argumenta vafra et fallaciosa. *Appul. Met.* 8. p. 205, 40. Fallaciosa promissio. Et *ib.* 9. Fallaciosa mulier.

FALLĀCĬTER, adv. *δολερῶς*, per fallaciam, dolose. *Cic. Dom.* 29. Qui non ficte et fallaciter populares, sed vere et sapienter fuerunt. *Id. Off.* 3, 17. Ne quid insidiose, ne quid simulate, ne quid fallaciter. *Id. Div.* 1, 18. Fallaciter portenta in-

terpretari (*lügnerisch*). *Id. Part.* 25. Voluptas boni naturam fallaciter imitando adulterat. *Id. Har. resp.* 23. Fallacissime se venditare alicui. *Plin.* 12, 16, 35. Myrrha fallacissime adulteratur.

FALLAX, acis, f. adj. omn. gen. ἀπατηλός, qui fallit, *h. e.* promittit, et non praestat vel aliud promittit, aliud praestat, dolosus, mendax. Dicitur tum de personis, tum de rebus. *Cic. Div.* 1, 19. Astrologi vani atque fallaces. *Id. Dom.* 9. Homo teterrimus, crudelissimus, fallacissimus. *Id. Phil.* 12, 2. *extr.* Spes falsa atque fallax. *Id. Acad.* 4, 15. Fallaces et captiosae interrogationes. *Id. N. D.* 3, 30. Malitia est versuta et fallax nocendi ratio. *Id. Acad.* 4, 46. Fallax imitatio simulatioque virtutis. *Id. Rabir. Post.* 14. Merces fallaces et fucosae. *Val. Fl.* 3, 186. tenebris fallacibus acti. *Ov. Rem. Am.* 687. At tu nec voces (quid enim fallacius illis?) Crede, nec aeternos pondus habere Deos. *Cic. Div.* 2, 43. Oculorum fallacissimo sensu judicant ea, quae ratione atque animo videre debebant. *Id. Am.* 19. Ut tanquam in herbis non fallacibus, fructus appareat. *Ov. A. Am.* 1, 401. Non semper credenda Ceres fallacibus arvis. *Virg. G.* 1, 195. Siliquae fallaces. *Id. A.* 5, 850. Credere fallacibus Austris. *Plin.* 8, 8, 8. Convallis manu facta et longo tractu fallax, *h. e.* quae exitum habere videtur, sed re vera non habet. *Id.* 5, 31, 34. Fallacia vada. *Id.* 3, 6, 12. Planaria insula a specie dicta, aequalis freto, ideoque navigiis fallax. *Virg. Ecl.* 4, 24. fallax herba veneni, *h. e.* quae non videtur, et est venenata. ℙ Absolute *Plin.* 36, 25, 62. Subdialia pavimenta Graeci invenere, talibus domos contegentes tractu tepente: sed fallax, ubicumque imbres gelant. ℙ Cum genitivo. *Tac. A.* 16, 32. Homines specie bonarum artium falsi et amicitiae fallaces. ℙ *Fallacum* in genit. plur. pro *fallacium*, habet *Catull.* 30, 4. Nec facta impia fallacum hominum caelicolis placent.

*FALLENTER, adv. *Novatian. de Trin.* 26. *B. A.*

*FALLIBILIS, e, adj. qui fallit, non qui fallitur. Affert ex *Gloss. Vet. Salmas.* in *Solin.* p. 615. *B. A.*

*FALLIENĀTES, um, incolae oppidi cujusdam Umbriae, quae fortasse Falliena vel Fallienum audiebat. *Plin.* 3, 14. *B. A.*

FALLO, is, fefelli, falsum, a. 3. ἐξαπατάω, ψείδω, decipio, induco. Proprie videtur esse ejus, qui verbis decipit: latius vero ejus, qui quacumque ratione. Nam *Varr. L. L.* 5, 7. ducit a *fando.* V. FALLACIA. Alii melius a σφάλλω, supplanto, everto. Refertur tum ad res, tum ad personas. *Cic. Rosc. Am.* 40. Induxit, decepit, destituit, omni fraude et perfidia fefellit. *Ter. Eun.* 2, 3, 93. Referam gratiam atque eas itidem fallam, ut ab illis fallimur. *Id. Andr.* 3, 2, 13. Fallere aliquem dolis. *Id. Heaut.* 3, 1, 61. Falli te sinas technis per servulum. *Virg. G.* 1, 139. et *Ov. Met.* 15, 474. volucrem viscata fallere virga. *Curt.* 4, 9. Cum lubrica saxa vestigium fallerent. *Hor. Ep.* 1, 5, 31. Atria servantem postico falle clientem. *Plin.* 10, 42, 59. Falli memoria. *Stat. Silv.* 4, 3, 117. visu. *Gell.* 20, 1. Nisi me fallit memoria. *Cic. Fam.* 1, 6. et *Caes. B. C.* 3, 86. Opinionem alicujus fallere. *Auct. decl. Sall.* 12, 1. Longe opinione falli. *Nep. Ages.* 3. In quo eum opinio fefellit. *Id. Alc.* 8. Neque ea res illum fefellit. *Cic. Sull.* 4. Nam id me multum fefellit. *Plin.* 33, 1, 6. Fallit plerosque, quod arbitrantur etc. *Ter. Hec.* 5, 1, 2. Nec pol me multum fallit, quin quod suspicor, sit quod velit. *Ov. A. Am.* 1, 450. dominum sterilis saepe fefellit ager. *Hor. Ep.* 16, 45. Germinat et nunquam fallentis termes olivae. *Phaedr.* 3, 5. spes fefellit impudentem audaciam. *Cic. Phil.* 12, 8. *extr.* Is enim sum, nisi forte me fallo, qui vigiliis, curis, periculis perfecerim, ut etc. *Id. Rosc. Am.* 17. Permultos et ego novi, et (nisi me fallit animus) unusquisque vestrum. *Id. Att.* 8, 7. Nisi me omnia fallunt, deseret. *Sen. ep.* 95. *med.* Omnia me fallunt, nisi etc. *Cic. Fam.* 5, 20. *med.* Nisi quid me fallit. Jocose *Ter. Ph.* 1, 4, 44. Ego plectar pendens, nisi quid me fefellerit. Absolute *Cic. Att.* 14, 12. Qui quidem semper erunt clari: sed nos, nisi me conscientia fallit, jacebimus. *Id.* ad *Brut.* 1, 18. *f.* Maximus autem (nisi me forte fallit) in republ. nodus est, inopia rei pecuniariae. ℙ Passive. *Virg. A.* 5, 49. Jamque dies, ni fallor, adest. *Val. Fl.* 4, 674. sequor o, quicumque Deorum, Aesonides vel fallor, ait. Et *ib.* 8, 351. Fallor? an hos nobis magico nunc carmine ventos Ipsa movet? *Hor. A. P.* 42. Ordinis haec virtus erit, et venus, aut ego fallor. *Nep. Ep.* 5. Quod me Agamemnonem aemulari putas, falleris. ℙ Cum infinito. *Lucan.* 7, 288. coelumque tremens cum lancea transit, Dicere non fallar, quo sit vibrata lacerto. ℙ Eleganter *fallere* dicuntur, quae latent et scientiam visumve nostrum effugiunt. (*Gr. λανθάνειν.] *Curt.* 4, 16. Nulla adeo avia lacuna erat, quae vestigantium sitim falleret. [**Suet. Caes.* 43. Si qua (obsonia) custodes fefellissent, *h. e.* celata, clam custodibus relata fuissent.] *Ov. Met.* 4, 85. Fallere custodes nocte silenti. Et *ib.* 13, 462. Mors tantum vellem matrem mea fallere posset. *Id. Trist.* 1, 2, 98. acta Deos nunquam mortalia fallunt. *Hor. Ep.* 1, 6, 45. Exilis domus est, ubi non et multa supersunt et dominum fallunt. *Quint.* 8, 2. Fallunt etiam verba vel quibusdam regionibus familiaria vel artium propria, *h. e.* ignorantur. *Hor. Od.* 3, 14, 19. Spartacum si qua potuit vagantem Fallere testa, *h. e.* latere. Sic *Liv.* 22, 33. Speculator Carthaginiensium, qui per biennium fefellerat, Romae deprehensus. [*Perquam familiaris haec dicendi ratio *Liv.*, cf. 25, 9. 8, 20. Fallit hostis ad urbem accedens. Gr. λανθάνει προσιών. V. *Drakenb.* ad *Liv.* 41, 2. Plura dabit *Gloss. Liv.* p. 254.] *Ov. Trist.* 4, 2, 17. Nos procul expulsos communia gaudia fallunt. *Id. A. Am.* 3, 627. Littera fallit oculos. *Cic. Att.* 3, 23. In lege nulla esse ejusmodi capita, te non fallit. *Id. Or.* 1, 60. Neque enim hoc te, Crasse, fallit, quam multa sint genera dicendi. *Plin.* 2, 103, 106. *med.* Quem fallit? *Ter. Heaut.* 3, 2, 3. Num me fefellit, hosce id struere? *Pl. Bacch.* 2, 3, 64. Non me fefellit: sensi: eo examinatus fui. *Plin.* 9, 50, 74. Tanta celeritate, ut visum fallant. ℙ *Fallere pro aliquo* est, videri esse aliquem. *Gell.* 7, 14. Plerumque inflati atque tumidi (*in dicendo*) fallunt pro uberibus. ℙ Proverbium est *vivens falle*, λάθε βιώσας, quo monemur vitare turbam, abstinere a republ. et nobiscum habitare. *Hor. Ep.* 1, 17, 10. Nec vixit male, qui natus moriensque fefellit. ℙ Cum genitivo. *Pl. Ep.* 2, 2, 55. Nec satis exaudiebam, nec sermonis fallebar tamen. *Lucr.* 5, 98. Nec me animi fallit, quam res nova miraque menti accidat. [*Adde 1, 137. 921.] ℙ Translate. *Hor. Sat.* 2, 7, 114. Vino et somno fallere curam. *Ov. Met.* 14, 121. sermone laborem. Et *ib.* 8, 651. sermonibus horas. *Id. Her.* 1, 9. spatiosam fallere noctem. *Id. Trist.* 3, 2, 16. Fallebat curas aegraque corda labor. Et *ib.* 5, 7, 39. Detineo studiis animum falloque dolores. *Val. Fl.* 3, 319. tenui luctum solamine fallens. *Plin.* 27, 7, 28. Absinthium pueris dedere in fico sicca, ut amaritudinem fallerent. ℙ Interdum ponitur pro violare, scil. non praestando, quod exspectabatur. *Cic. Off.* 1, 13. Fidem alicui datam fallere. *Curt.* 7, 10. promissum. *Tac. A.* 1, 73. Jovem perjurio. *Hor. Od.* 2, 8, 9. matris cineres opertos, et toto signa cum coelo. *Ov. Her.* 16, 284. legitimi fallere jura tori. *Plin.* 7, 37, 38. Fefellit imperium militaris imprudentia, *h. e.* non exsecuta est. *Ov. Met.* 9, 696. mandata alicujus. *Id. Fast.* 2, 837. Brutus adest, tandemque animo sua nomina fallit, *h. e.* contra agit, ac suum nomen Bruti significabat. ℙ *Si sciens fallo, tum me Juppiter* etc. formula est jurantis et sibi mala precantis, si fidem fefellerit. *Cic. Fam.* 7, 1., *Plin. Pan.* 64. et *Fest. in Lapidem.* Sic *Prop.* 2, 16, 15. Ossa tibi juro per matris et ossa parentis: Si fallo, cinis heu sit mihi uterque gravis. Adde 4, 7, 53. et *Liv.* 21, 45. ℙ *Fallere* pro fraudare. *Ov. Met.* 5, 480. arvaque jussit Fallere depositum, vitiataque semina fecit. *Accius* ap. *Cic. N. D.* 3, 29. Aut tu illum fructu fallas aut etc. ℙ Et pro evitare, effugere. *Ov. Her.* 20, 190. Fallere casses. Et 45. retia. ℙ Et pro fingere, simulare decipiendi causa. *Virg. A.* 1, 687. Tu faciem illius noctem non amplius unam Falle dolo et notos pueri puer indue vultus. ℙ Et pro abscondere, tegere. *Ov. Fast.* 3, 22. Et sua divina furta fefellit ope. *Prop.* 4, 5, 14. Et sua nocturno fallere terga lupo, *h. e.* formam suam sub forma lupi tegere. ℙ *Fallier* pro *falli*, est ap. *Pers.* 3, 50. ℙ Praeteritum passivum *falsus sum* V. FALSUS pro quo *fefellitus sum* habetur ap *Petr. fr. Trag. Burm.* 61.

FALSĀRĬUS, ii, m. μεταγράφων, qui decipiendi gratia scripta publica corrumpit, ut testamenta etc. *Suet. Ner.* 17. Adversus falsarios tum primum repertum, ne tabulae, nisi pertusae, ac ter lino per foramina trajecto obsignarentur. *Id. Tit.* 3. Imitari chirographa, quaecumque vidisset, ac profiteri, se maximum falsarium esse potuisse.

FALSĀTĬO, onis, f. *Hieron. in Rufin.* 2, 5. Falsatio Apostolorum ab haereticis.

FALSĀTUS, a, um, part. *a falso*, corruptus, adulteratus. *Hieron. in Rufin.* 2, 5. *med.* Liber Hilarii falsatus ab haereticis.

FALSĒ, adv. ψευδῶς, fallaciter, inaniter. *Cic. Acad.* 4, 46. Assentiri false alicui rei. [*Legendum *falso.* Sic recentiores edd.] *August. Confess.* 10, 13. Quae adversus haec falsissime disputantur. *Sisenn.* ap. *Charis.* 2, 179. Judicium false factum.

*FALSĬDĪCENTĬĂ, ae, f. falsiloquium. *Jul. Val. rest. gest. Alex. M.* 2, 2. Increpare vatem falsidicentiae coeperat. *B. A.*

FALSĬDĪCUS, a, um, adj. ψευδολόγος, qui falsa consuevit dicere. *Pl. Capt.* 3, 5, 13. Me meamque rem tuis scelestis falsidicis fallaciis dilaceravisti. Adde *Trin.* 3, 3, 40. et *Acc.* ap. *Prisc.* 6, 709. *Auson. epigr.* 118, 17. Falsidici vates, temerant qui carmine verum.

FALSĬFĪCĀTUS, a, um, part. *a falsifico*, falsus, falsificus. *Prud. Hamart.* 551. Nil de pestiferis opibus, aut falsificatis Terrarum spoliis stulto oblectamine libans.

FALSĬFĪCUS, a, um, adj. ψευδοποιός, qui facit fallacias. *Pl. Mil.* 2, 2, 36. Domi habet animum falsiloquum, falsificum, falsijurium.

FALSĬJŪRĬUS, a, um, adj. qui falsa jurat, ψευδομύων. V. v. praec.

FALSĬLŌQUĬUM, ii, n. mendacium. *August. prooem. Retract. f.* Ex multiloquio incidunt in falsiloquium.

FALSĬLŌQUUS, a, um, adj. ψευδολόγος, qui falsa loqui consuevit. V. FALSIFICUS. Adde *Prud. Apoth.* 107.

FALSĪMONĬĀ, ae, f. vel Falsimonium, ii, n. ἐξαπάτη, fraus, fallacia. *Pl. Bacch.* 3, 6, 12. Quos cum censeas tibi amicos, reperiuntur falsi falsimoniis.

FALSĪPĂRENS, tis, adj. qui falsum habet parentem, id est cujus pater is esse creditur, qui minime est. *Catull.* 68, 111. Quod quondam caesis montis fodisse medullis Audit falsiparens Amphitryoniades.

FALSĪTAS, atis, f. ψεῦδος, vitium, quo id asserimus esse, quod non est: item ipsa res falsa. *Cic. Cluent.* 2. Etenim sicut aliis in locis parum firmamenti, et parum virium falsitas habet etc. Alii leg. *veritas habet. Arnob.* 1, 33. Inditae scriptis falsitates.

*FALSĪTESTIS, is, m. falsus testis *Gloss. Philox.* Falsitestis, ψευδομάρτυς. *B. A.*

FALSO, adv. ψευδῶς, non vere. *Cic. Manil.* 14. Hoc incredibile omnibus, et falso memoriae proditum videbatur. [**Id. Verr.* 2, 5, 41. Non enim possum quemquam insimulare falso. *Ov. Fast.* 5, 683. Sive ego te feci testem, falsove citavi Non audituri numina magna Jovis. His locis i. q. fallaciter, cum studio fallendi.] *Nep. Alc.* 9. Alcibiades in Thraciam se abdidit, sperans ibi facillime fortunam suam occuli posse. Falso: nam Thraces insidias ei fecerunt etc. *Cic. Off.* 3, 18. Atqui in talibus rebus aliud utile interdum, aliud honestum videri solet. Falso, nam etc. [*Insolentius jungitur ap. *Tac. Germ.* 36. Inter inpotentes et validos falso quiescas, i. e. falluntur qui putant — quiesci posse. *Boettich. Lex. Tac.* p. 193.] *Id. Fam.* 5, 5. Ne forte id ipsum verbum ponam, quod abs te ajunt falso in me solere conferri. *Pl. Amph.* 2, 2, 181. Vir ego tuus sim? ne me appella falsò falso nomine. *Caes. B. C.* 1, 14. Falso nunciare. *Curt.* 8, 8. Quod falso creditum est. *Pl. Amph.* 3, 2, 7. Falso insimulatus probri. Et 21. Falso aliquid dicere. *Id. Bacch.* 3, 6, 43. Habere aliquem falso suspectum. *Id. Most.* 1, 3, 21. Et 22. Falso laudari, aut vituperari. *Tibull.* 3, 3, 20. falso plurima vulgus amat, i. e. immerito. Sic *Sall. Jug.* 1. Falso queritur de natura sua genus humanum. Et *Curt.* 5, 2. Verone an falso honos cuique haberetur, ignorari non poterat. [*De discrimine inter *falso*, *fallaciter*, *perperam* disputat *Döderl.* 1, 66.]

FALSO, as, a. 1. falsum facio. *Modest. Dig.* 48, 10, 32. Qui pondera, aut mensuras falsassent.

FALSUS, a, um, part. a *fallo. Ter. Andr.* 4, 1, 23. Me miserum, qui tuum animum ex animo spectavi meo! *Pam.* falsus es. *Pl. Men.* 5, 2, 3. Id quam facile sit mihi, haud sum falsus. *Id. Aul.* 2, 1, 4. Haud falsa sum, nos odiosas haberi. *Ter. Eun.* 2, 2, 43. Ut falsus animi est! [*Ita maxime comici; alia exempla haec sunto: *Sall. Jug.* 85. Nae illi falsi sunt, qui — exspectant. *Liv.* 4, 46. Nec falsus fates fuit, i. e. verum viderat. *Tac. H.* 2, 17. Ita ceteros terruere, ut adesse omnem Caecinae exercitum trepidi ac falsi nuntiarent. *Ov. Met.* 3, 250.] *Sil.* 13, 886. de Annibale: Assyrio famulus regi, falsusque cupiti Ausoniae motus, *h. e.* frustratus spe excitandi in Romanos belli. [*Gr. ἐσφαλμένος.] ℙ Saepe transit in nomen, et de eo dicitur, qui fallit, decipit, ψευδής. *Cic. Div.* 2, 11. Testes aut casu veri, aut malitia falsi fictique esse possunt. *Catull.* 30, 1. Alfene immemor, atque unanimis false sodalibus. [**Virg. G.* 1, 463. Solem quis dicere falsum Audeat?] *Sall. Cat.* 10. Ambitio multos mortales falsos fieri subegit, aliud clausum in pectore, aliud promptum in lingua habere. [**Tac. A.* 1, 7. Quanto quis illustrior, tanto magis falsi ac festinantes vultuque composito. *Id. ib.* 3, 2. Ne falsi intelligerentur. *Id. ib.* 6, 44. Falsus in amore. Plura dabit *Boettich.* l. l. p. 193. Adde *Suet. Caes.* 81. *Tib.* 14.] *Ov. Her.* 7, 67. falsae perjuria linguae. ℙ Saepissime est fictus, simulatus, vanus, inanis, mendax. [*Hujus § exempla secundo loco poni debebant.] *Sall. Cat.* 51. *extr.* Falsum aliquid pro vero credere. *Pl. Rud. prol.* 13. Qui falsas lites falsis testimoniis petunt. *Hor. Ep.* 1, 16, 39. Falsus honor juvat, [*i. e. immeritus. *ib.* 38. eod. signif. opprobria falsa.] *Cic. Rosc. Am.* 38. Pro re certa spem falsam domum retulerunt. *Id. Div.* 2, 62. Falsa et mendacia visa. Et *ib.* Visa falsa et inania. *Id. N. D.* 2, 21. Omnis ordo, veritas, ratio, constantia: quaeque his vacant, mentita et falsa, plenaque erroris eunt etc. *Id. Or.* 2, 45. Nihil nisi falsum, et imitatione simulatum. *Id. Fl.* 17. Falsae et corruptae litterae. [**Liv.* 40, 55. Falsas esse litteras et a scriba vitiatas. *Suet. Aug.* 19. Falsarum tabularum rei, i. e. ad-

ulteratarum, *verfälscht, untergeschoben.*] *Id. Phil.* 12, 2. *extr.* Spe falsa atque fallaci errare. Et *ib.* 11, 2. Summae benevolentiae falsi indices. *Plin.* 16, 22, 34. Falsa definitio. *Quint.* 12, 10. *med.* ratio. *Id.* 9, 29, 46. Falsa opinio. *Hor. Od.* 3, 7, 14. Falsa crimina. [**Id. Ep.* 2, 1, 212. falsi terrores.] *Ter. Hec.* 5, 4, 2. Falsum gaudium. *Id. Eun.* 1, 1, 22. Falsa lacrimula. *Col.* 1, 6. *med.* Id autem falsissimum est. *Plin.* 33, 9, 46. Falsa moneta, falsus denarius. *Cic. Or.* 3, 25. Molliores sunt et delicatiores in cantu flexiones et falsae voculae, quam certae et severae. [**Falsetten.*] ℙ Cum genitivo. *Plin.* 12, 18, 41. Felix appellatur Arabia, falsa et ingrata cognominis. ℙ De eo, qui videri vult, aut qui putatur is esse, qui re vera non est. *Virg. A.* 3, 302. in luco, falsi Simoentis ad undam, Libabat cineri Andromache. *Val. Fl.* 8, 265. neque enim fugit aequore raptor Juppiter, aut falsi sequimur vestigia tauri. *Stat. Th.* 7, 739. Lernaeum falso simulans Aliagmona vultu. ℙ *Falsum habere* est fallere, decipere. *Sall. Jug.* 10. Neque ea res falsum me habuit. ℙ *Falsum, i,* res falsa, falsitas. *Cic. Att.* 7, 14. De quibus ante ad te falsum scripseram. [**Tac. A.* 6, 58. Mox patuit breve confinium artis et falsi. *Id.* 3, 56. Modica de moribus adolescentis neque in falsum aucta retulit. *Lucr.* 4, 477. Notitiam veri quae res falsique crearit; et saepius *al.* In sequentibus hujus §. locis neutrum adj. adverbii loco, ex Graecorum more, positum est.] *Ov. Am.* 3, 3, 11. Jurare falsum. [**Id. Met.* 10, 427. 13, 559. *Tac. A.* 6, 60. Tiberius torvus aut falsum renitens vultu. V. *Boettich. Lex. Tac.* p. 37.] ℙ *Falsa, orum,* sunt res falsae. *Ov. Met.* 9, 138. falsa addere veris. *Hor. Sat.* 2, 2, 6. Acclinis falsis animus. [*Frequens est hoc loquendi genus ap. *Tac. A.* 2, 82. Nec obstitit falsis Tiberius. *Id. ib.* 6, 45. Simulationum falsa in sinu avi perdidicerat. *H.* 2, 70. Falsa, vera aut majora vero miscebant.] ℙ *Crimen falsi* est, si quis chirographum alienum imitetur, aut libellum, aut rationes intercidat, vel describat, si falsam monetam cudat, testamentum supponat, pro advocatione, testibusve pecuniam accipiat etc., de quibus JCti *Dig.* 48, 10. qui *Ad leg. Cornel. de falsis* inscribitur. Hinc falsum facere, et committere *Mart. ib. leg.* 1. accusare aliquem falsi, *ib.* subjici poenae falsi, *ib.* falsi reus, *Papin. ib. leg.* 12. et sexcenta hujusmodi. Absolute. *Quint.* 7, 2. *f.* In falso quoque ratio similis: aut enim plures in culpam vocantur, aut unus. ℙ Tela in falsum jacere, *Tac. A.* 4, 50. *extr.* est in vanum, et sine ictu. [*Nullum hujus locutionis simile exemplum inveneris.] ℙ Comp. *Falsior:* de quo *Festus:* Falsius et falsior cum rationabiliter dici possint, non tamen sunt in consuetudine. *Petr.* tamen *Sat.* 132. *extr.* Nihil est hominum inepta persuasione falsius, nec ficta severitate ineptius.

[FALTO, onis, m. cogn. R. originis, et significationis incertae. *Fast. Capitol.* ap. *Grut.* 292. P. Valerius Falto. *F.*]

FALX, falcis, f. δρέπανον, ferramentum incurvum seu aduncum, ad varios usus in re rustica: aliud est, quo segetes metuntur, aliud quo foenum secatur, aliud quo putantur arbores, aliud quo vepres, rubi abscinduntur, etc. [Videtur *falx* esse pro *falex* ex πέλεκυς, securis, quod ab Hebr. פָּלַח, *palach*, secuit. At minus recte *F.*] *Varr. L. L.* 4, 31. Falces a farre, littera commutata: hae in Campania seculae, a secando: a quadam similitudine harum aliae, et quod apertum, unde falces foenariae et arboreae; et quod non apertum, unde lumariae falces et sirpiculae. *Cic. Tusc.* 5, 23. Immissi cum falcibus multi purgarunt et aperuerunt locum. *Varr. R. R.* 1, 22. *f.* Falces silvaticae, arborariae, rustariae. *Cato R. R.* 10. foenariae, stramentariae. Et 11. vineaticae. *Pall.* 1, 43. putatoriae, messoriae. ℙ Vinitoriae seu putatoriae falcis figuram, partes, usum accurate describit *Col.* 4, 25. Ad hanc pertinent illa *Plin.* 17, 14, 24. Falce levigare truncum. Et *ib.* 22, 35. *n.* 10. Supina falce oculos vitis auferre. Et *ib.* Vitem falce curare. *Hor. Od.* 1, 31, 9. Falce vitem premere. *Col. l. c.* Ductu falcis putationem conficere. *Quint.* 2, 4. Frondibus adhibere falcem. *Virg. Ecl.* 3, 11. Vites falce incidere. [**Prop.* 2, 19, 12. Illic assidue tauros spectabis arantes, et vitem docta ponere falce comas.] ℙ Ad messoriam pertinent illa *Virg. G.* 1, 348. maturis falcem supponere aristis. *Ov. Am.* 3, 10, 12. Falce subsecare. *Id. Fast.* 4, 912. Sata falcibus apta, *h. e.* matura. *Id. A. A.* 2, 322. plena falce metere. ℙ [*Signif. etiam securim, vel aliud fabrorum lignariorum instrumentum. V. *Prop.* 4, 3, 59. Stipes acervus eram, properante falce dolatus (de Priapi statua loquitur).] ℙ Est etiam bellica falx, similis, opinor, iis quas hastili oblongo, ferroque partim curvo et falcato, partim acuto rectoque *Hellebarden* vocamus. *Cic. Mil.* 33. *f.* Cum facibus ad Curiam cucurrerunt, cum falcibus ad Castoris, cum gladiis toto foro volitarunt. *Id. Sull.* 5. *f.* Ille arma misit, cornua, tubas, falces, signa, legiones. *Curt.* 9, 2. Elephantos securibus falcibusque mutilare. *Caes. B. G.* 3, 14. Falces praeacutae, insertae affixaeque longuriis: non absimili forma muralium falcium. Et *ib.* 7, 86. Falcibus vallum et loricam rescindunt. *Stat. Ach.* 2, 416. didici, quo Paeones arma rotatu, Quo Macetae sua gaesa citent, quo turbine caestum Sauromates, falcemque Getes, arcumque Gelonus etc. Adde *Tac. H.* 3, 27. et *Sisen.* ap. *Non.* 18, 29. ℙ Falces murales, quas *Caes.* memorat, erant majora ferramenta adunca, cuspide curvata et solida, ad perfodiendum aggerem, evellendos lapides, murumque subruendum. Graeci δορυδρέπανα appellant. *Id. B. G.* 7, 22. Laqueis falces avertebant; quas cum destinaverant, tormentis introrsus reducebant. ℙ In genitivo multitudinis *falcium* habet, non *falcum. Charis.* 1, 114.

FĀMA, ae, f. φήμη, idem ac rumor, idest quidquid de aliquo divulgatur, sive in bonum, sive in malum: a Dorico φάμα pro φήμη, quod a φημὶ, dico. *Cic. Att.* 7, 26. Bona de Domitio, praeclara de Afranio fama est. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 8. Constante fama, atque omnium sermone celebratum est. *Id. Phil.* 14, 6. Cum tristis a Mutina fama manavit. *Id. Fl.* 6. Si quid audistis communi fama atque sermone. *Id. Att.* 9, 3. A Brundisio nulla adhuc fama venerat. *Id. Verr.* 2, 4, 36. Fama percrebuit. *Id. Mil.* 35. fines imperii peragravit. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 8. magna illico surrexit. *Caes. B. G.* 5, 51. Ad Labienum de victoria Caesaris fama perfertur. Et *ib.* 6, 19. Si quis quid de republ. a finitimis rumore aut fama acceperit. (*Rumor* est res sine teste, sine indice, ut ait *Quint. Decl.* 18, 6., vel sine capite, sine auctore, ut *Cic. Fam.* 12, 10.: at *fama* est communis et consentiens opinio: tametsi hoc discrimen non est perpetuum.) *Id. ib.* 20. Reliquos ne fama quidem acceperunt. *Cic. N. D.* 2, 37. Cum accepissent fama et auditione, esse etc. [**von Hören sagen.*] *Nep. Ages.* 2. Fama exierat, Artaxerxem comparare classem. *Vell.* 2, 93. Ut fama loquitur. *Just.* 18, 4. Fama hanc rem loquebatur. *Id.* 2, 13. Fama in majus omnia extollens. [**Suet. Caes.* 33. Promissumque jus annulorum cum millibus quadringenis fama distulit: ubi v. *B. Crus.* Cf. *Ruhnk.* ad *Ter. Heaut. prol.* 16.] *Plin.* 35, 10, 36. n. 13. Famam dispersit, se emere. *Cic. Fam.* 12, 4. Fama nunciabat, te isse in Syriam. *Id. Sull.* 4. Vix ad aures meas istius suspicionis fama pervenit. *Nep. Them.* 10. Fama fuit venenum sua sponte sumpsisse. *Caes. B. C.* 1, 82. Contra opinionem famamque omnium. *Tac. H.* 2, 73. Esse in ore et fama. ℙ In fabulis Fama est Terrae filia, Coei et Enceladi soror, in Gigantum ultionem a matre edita: nam per ipsam Deorum crimina vulgata sunt, ut ait *Serv.* ad *A.* 4, 179. ubi *Virg.* eam describit pedibus celerem, et pernicibus alis, Monstrum horrendum, ingens, cui quot sunt corpore plumae, Tot vigiles oculi subter, tot linguae, totidem ora sonant, tot subrigit aures etc. Ejus domum describit *Ov. Met.* 12, 39. V. etiam *Val. Fl.* 1, 116. ℙ Saepe dicitur de nominis celebritate et existimatione, tum bona, tum mala. *Liv.* 10, 24. Ad famam P. R. pertinere, *h. e.* ad gloriam. *Cic. Quint.* 15. Cujus bona ex edicto possidentur, hujus omnis fama et existimatio cum bonis simul possidetur. *Id. Sext.* 66. Bonam famam bonorum, quae sola vere gloria nominatur, expetere, [*i. e. laudem, honorem quem boni tribuunt. Adde *Fam.* 6, 6, 10. Intelligit te hominem — vel ingenio vel gratia vel fama populi Romani parem, non posse prohiberi re publica diutius.] *Id. Off.* 2, 20. *extr.* Perpetua commendatio et fama. *Id. Fam.* 1, 9. *med.* Famam inconstantiae pertimescere. *Id. ib.* 9, 16. *med.* Abjicere famam ingenii. *Id. ad Brut.* 1, 18. Subire famam temeritatis. *Id. Att.* 5, 10. et *Nep. Them.* 1. Servire famae. *Vell.* 2, 115. et *Sall. Cat.* 50. consulere. *Quint.* 3, 6. *med.* studere. *Sall. Cat.* 26. et 56. parcere. *Nep. Lysand.* 1. Magnam sui famam relinquere, magis felicitate, quam virtute partam. *Cic. Div. Verr.* 22. Ante collectam famam conservare. *Quint.* 7, 1. *med.* Affectare famam eloquentiae. Et 2, 12. quaerere. *Plin. praef. H. N. f.* aucupare. *Hor. Sat.* 1, 4, 83. captare. *Plin.* 36, 5, 5. *n.* 15. *extr.* consequi. *Cic. Brut.* 74. conficere alicui. *Id. Fam.* 3, 8. Detrahere de fama alicujus. *Plin.* 37, 3, 11. *n.* 2. et *Quint.* 12, 5. Alicui famam facere. *Tac. A.* 16, 18. Proferre quempiam ad famam. *Sall. Jug.* 101. et *Plin. ep.* 3, 7. Famam laedere. *Id. ep.* 4, 9. *f.* ferre justitiae et constantiae. *Plin. alter* 36, 21, 39. magnam habere. [*Hic non omittendi videntur loci *Cic. Tusc.* 3, 4. (Vera) gloria non est bonis viris repudianda. Illa autem quae se ejus imitatricem esse vult, temeraria atque in considerata et plerumque peccatorum vitiorumque laudatrix, fama popularis, simulatione honestatis formam ejus pulchritudinemque corrumpit. *Ib.* 5, 16. Omitto nobilitatem famamque popularem stultorum improborumque consensu excitatam: ubi *fama popularis* est gloria, existimatio, quam quis malis artibus, laudando populi vitia, sibi comparavit. — *Forensis fama* ap. *Eund. Pet. Cons.* 5. Fere omnis sermo ad forensem famam a domesticis emanat auctoribus: est gloria e rebus forensibus fortiter feliciterque gestis reportata.] ℙ Pro infamia. *Virg. A.* 4, 170. neque enim specie, famave movetur, Nec jam furtivum Dido meditatur amorem. *Ter. Ad.* 2, 3, 10. Maledicta, famam, meum, amorem, et peccatum in se transtulit. *Turpil.* ap. *Non.* 4, 193. Opplere aliquem fama et flagitiis. ℙ In plurali num. *Sall. fragm.* ap. *Sen. ep.* 114. *med.* Inter arma civilia aequi boni famas petit. *Arruntius ib.* Ingentes esse famas de Regulo. *Senec.* hoc in Arruntio reprehendit, ut nimis affectatum. *Pl. Trin.* 1, 2, 149. Maledictas famas ferunt. Al. aliter leg. *Arnob.* 7, 219. Inhonestas famas adjungere Diis. ℙ Est etiam *fama* inveterata res et firmata in opinione hominum. *Virg. A.* 6, 4. Daedalus (ut fama est) fugiens Minoia regna etc. *Cic. Har. resp.* 10. Mitto illam veterem ab ipsis Diis immortalibus, ut hominum fama est, Etruriae datam disciplinam. *Virg. A.* 4, 218. nos munera templis Quippe tuis ferimus, famamque fovemus inanem. *Non.* 4, 193. interpretatur spem profuturi numinis.

[FĀMĀTUS, a, um, part. ab inus. *famo,* idem ac pervulgatus vel diffamatus. *Cic. fragm.* pro *Scaur.* p. 22. Quibus criminibus haec tota apud ignaros aut invidos famata causa est. *Cramerus* barbaricum et insiticium, *Heinrichius* vero et *Peyronius* antiquum et genuinum verbum putant, atque ita interpretantur: Quorum criminum gratia, haec causa famam obtinuit apud ignaros facti vel Scauro invidos. *F.* *Retinuit etiam *Beier.*]

*FĀMEL, servus apud Oscos. *Festus.* V. FAMILIA. *B. A.*

[FĀMĒLĪCĒ, adv. esurienter. *Gloss. Phil.* Famelice, λιμοξηρῶς. *F.*]

FĀMĒLĪCOSUS, a, um, adj. *Gloss. Phil.* Famelicosus, βουλιμιώδης. *Festus.* Famelicosam terram, terram palustrem vocabant, *h. e.* plenam famelicorum. [Alii tamen rectius leg. *famicosam,* quae nempe alibi scaturiginosa dicitur. V. FAMIX. *F.*]

FĀMĒLĪCUS, a, um, adj. βουλιμῶν, fame laborans, esuriens. *Ter. Eun.* 2, 2, 29. Ad coenam vocant, adventum gratulantur. Ubi ille miser famelicus videt etc. *Pl. Rud.* 2, 2, 6. Salvete fures maritimi, famelica hominum natio. *Plin.* 10, 10, 12. Milvus rapacissima et famelica semper ales. *Phaedr.* 1, 20. canes famelici. *Juven.* 14, 146. Nocte boves macri lassoque famelica collo Armenta ad virides hujus mittuntur aristas. *Appul. Met.* 1. *f.* Famelicum convivium, *h. e.* nimis parcum et famelicos dimittens convivas.

FĀMELLA, ae, f. diminutivum famae. *Fest.*

FĀMES, is, f. λιμὸς, edendi cupiditas. *Cic. Cluent.* 25. Bestiae fame dominante, plerumque ad eum locum, ubi pastae aliquando sunt, revertuntur. *Id. Div.* 2, 35. Fame enectus. *Id. Verr.* 2, 5, 51. confectus. *Plin.* 37, 8, 32. pressus. *Id.* 9, 8, 7. concitus. *Caes. B. G.* 7, 20. *extr.* consumptus. *Cic. Fin.* 1, 11. Cibo et potione famem sitimque depellere. *Id. Dom.* 23. Famem explere. *Ov. Fast.* 6, 530. et *Met.* 4, 98. deponere. *Id. Her.* 14, 96. levare. *Val. Fl.* 2, 347. vincere sacris extis. *Tibull.* 2, 1, 38. querna pellere glande. *Tac. A.* 14, 24. et *Colum.* 2, 10. propulsare. *Prop.* 4, 3, 22. pascere. *Caes. B. G.* 7, 17. extremam sustentare. *Sen. Thyest.* 64. solvere ad mensam. Et 165. accendere. *Ov. Pont.* 1, 2, 87. tolerare. *Tibull.* 1, 6, 17. Fames stimulat. *Val. Fl.* 4, 499. saevit. *Quint. decl.* 12, 9. urit. *Curt.* 9, 10. urget. *Hor. Sat.* 1, 2, 6. dura. *Sil.* 7, 280. arcta. *Ov. Met.* 8, 791. jejuna. Et 845. dira. *Quint. decl.* 12, 8. ignea, *h. e.* vehementissima. *Hor. Od.* 1, 21, 13. misera. *Virg. A.* 6, 421. rabida. Et *ib.* 9, 340. vesana. *Lucan.* 7, 413. insana. *Plin.* 30, 10, 24. In fame diutius vivere. Et 11, 18, 20. mori. Et 17, 24, 37. *n.* 2. laborare. *Cic. Q. Fr.* 2, 3. Plebem fame necare. *Caes. B. G.* 7, 20. excruciare. ℙ Famis poeticam descriptionem habes ap. *Ov. Met.* 8, 788. et sqq., et famelici hominis *ib.* 823. et sqq. ℙ Metonymice ponitur pro annonae caritate. *Cic. Att.* 5, 21. *med.* Fames, quae tum erat in hac mea Asia: messis enim nulla fuerat. *Curt.* 10, 8. Fames esse coepit. ℙ Et pro inopia et paupertate. *Ter. Ph. prol.* 18. Ille ad famem hunc ab studio studuit rejicere. ℙ Et pro abstinentia victus, quae imperari a medicis solet. *Cels.* 8, 10. *n.* 7. Primis diebus fames: deinde liberalius alimentum. Et *ib.* In principio fame utendum. ℙ Metaphorice dicitur de quacumque vehementiori cupiditate. *Virg. A.* 3, 57. Auri sacra fames. *Hor. Od.* 3, 16, 17. Crescentem sequitur cura pecuniam Majorumque fames. *Id. Ep.* 1, 18, 23. Quem tenet argenti sitis importuna famesque. *Plin.* 33, 4, 2. Inter omnia auri fames durissima est. *Flor.* 3, 21. Inexplebilis honorum Marii fames. ℙ Olim habuit in genitivo *famii* et *fami.* Unde *Cato* ap. *Gell.* 9, 14. Pueri atque mulieres extrudebantur fami causa. *Lucil. ib.* Rugosum atque fami plenum. ℙ In sexto casu singulari *e* productum habet more quintae declinationis: nisi velis ad caesurae jura recurrere. *Virg.*

A. 6, 421. Objicit: ille fame rabida tria guttura pandens. Adde *Lucan.* 10, 158., *Juven.* 15, 102., *Mart.* 1, 100., *Ov., Tibull.* etc. ℙ In recto reperitur etiam *famis. Varr. R. R.* 2, 5. *med.* Algor eas et famis macrescere cogit. *Prud. Psych.* 479. spoliatque suos famis impia natos.

FĀMĬCOSUS, a, um. V. FAMELICOSUS.

FĀMĬGER, ĕri, m. qui fert famam, nuncius. *Gloss. Phil.* Famiger, *ἀγγελιαφόρος*, *Varr. L. L.* 5, 7. Hinc etiam famiger, affabile, et sic composita alia item, ut declinata multa. [Alii rectius leg. *famigerabile* pro *famiger*, illic enim de fama sermo est, ejusque derivatis tantum. *F.*]

FĀMĬGĔRĀBĬLIS, e, adj. celebris, clarus, fama notus. *Appul. Met.* 1. p. 105, 16. Satis famigerabile spectaculum. Et 2. p. 124, 5. Provincia famigerabilis. V. v. praec.

FĀMĬGĔRĀTĬO, onis, f. *διαβόησις*, famae disseminatio. *Pl. Trin.* 3, 2, 66. Haec famigeratio te honestet, me conlutulet.

FĀMĬGĔRĀTOR, oris, m. qui fert famam, qui rei alicujus famam spargit. *Pl. Trin.* 1, 2, 178. Ego de verbis eorum famigeratorum inscius prosilui.

FĀMĬGĔRĀTUS, a, um, part. a *famigero*, divulgatus, celebris. *Appul. Flor. n.* 15. p. 350, 32. Famigeratum antiquitus fanum. *Mela* 2, 7. *med.* Creta multis famigerata fabulis, adventu Europae, Pasiphaes et Ariadnae amoribus.

*FĀMĬGĔRO, as, a. 1. evulgo. *Gloss. Phil.* Famigero, *διαφημίζω*. *B. A.*

FĀMĬLĬA, ae, f. *δουλεία, οἰκία*, si originem spectas, primo et proprie significat servorum coetum in aliqua domo. Est enim ab Osco *famel* servus (uti docet *Fest.* in *Famuli*), pro quo *famul* dixit *Enn.* ap. *Non.* 2, 322. Hinc *Appul. Apol.* Quindecim liberi homines, populus est: totidem servi, familia: totidem vincti, ergastulum. [*Nonnisi certo igitur servorum numero, ad hominem privatum aliquem pertinente, hoc cognomentum proprie additum. Facit huc locus *Cic. Caec.* 19. Neque dubium est, quin si ad rem judicandam, verbo ducimur, non re, familiam intelligamus, quae constet ex servis pluribus; quia unus homo familia non sit. Adde *Dig.* 50, 16, 40, 3. Unicus servus familiae appellatione non continetur. Ne duo quidem familiam faciunt. — Tum vero v. *familia*, numeri servorum ratione nulla habita, in universum de famulitio, quo quis uteretur, etiamsi unico servo constaret, usurpatum. Quod praeter locum, quem Noster mox laudat, *Phaedr.* 3, 19., haec exempla docent. *Paul. rec. sent.* 5, 6, 3. Familiae autem nomine etiam duo servi continentur. (*Schulting. Jurispr. Ante-Just.* p. 456.) *Dig.* 42, 16, 1, 17. Verius est, in hoc interdicto, etiam si unus servus vi dejecerit, familiam videri dejecisse.] *Varr. R. R.* 1, 18. Familiam Cato dirigit ad duas metas: ad certum modum agri et genus sationis. *Cato R. R.* 5. Villicus familiam exerceat: consideret, quae dominus imperaverit, fiant. *Col.* 11, 1. *med.* Cultam vestitamque familiam utiliter magis habeat, quam delicate. *Phaedr.* 3, 19. Aesopus domino solus cum esset familia. *Cic. Q. Fr.* 2, 6. Tabulam proscripsit, se familiam Catonianam venditurum. *Id. Brut.* 22. Cum insimularetur familia, partim etiam liberi, societatis ejus. *Liv.* 8, 15. Minucia Vestalis jussa sacris abstinere familiamque in potestate habere. V. POTESTAS. *Nep. Att.* 13. Usus est familia, si utilitate judicandum est, optima; si forma, vix mediocri. [*Conjuncti leguntur in sepulcralibus titulis *familia* et *liberti*. *Inscr.* ap. *Orell.* 2981. Familiae et Liberto*rum* T. Septumi Sabini Januarius Aug. et Atilia Eustasia maceriam tempestate lapsam restituerunt sine injuria priorum etc. ℙ Dicitur *familia* etiam de corpore servorum ad rem publicam pertinentium. Hinc ap. *Cic. Cluent.* 15. Martis familia, i. e. servi Martis, publice constituti, qui Martiales alias dicuntur. Alia exempla praebent inscriptiones, v. c. *Familia publica*, i. e. servorum certus quidam numerus publicae utilitati inservientium, ap. *Orell.* 2851. Banaeus de familia publica regionis VIII.: ubi haec notata leguntur: De familiis, una publica, altera a Tiberio instituta non tam arcendis incendiis, ut dicit *Gud.*, sed tutelae ductuum causa paratis, v. *Front. Aquaeduct.* 2. p. 256. *Keuch.* Adde 2850. Corpori familiae publice libertorum et servorum, i. e. Corpori libertorum (publicorum) et familiae publicae servorum. Consule *Cannegiet. Nom. Rat.* p. 42. *Orell.*] ℙ Secundo extenditur ad liberos homines unius domus, partemque gentis significat: et ab aliis ejusdem gentis familiis cognomine distinguitur: v. gr. in Aemilia gente familiae fuere Mamercorum, Barbularum, Scaurorum, Lepidorum etc. Sunt, qui hanc esse primam hujus vocis notionem putent: confugiuntque ad Graecam originem *ὁμιλία*, et Aeolice *ἁομιλία*, conversatio, consuetudo. *Festus* quoque, licet primum etymon probet, docet tamen, primo in liberis hominibus dici, postea in servis. Ut ut sit, complectitur hac ratione parentes, filios, nepotes, affines etc. una in domo simul viventes, quorum princeps et caput *paterfamilias*, *materfamilias* appellatur. *Nep. Att.* 18. Sic familiarum originem subtexuit, ut ex eo clarorum virorum propagines possimus cognoscere. *Cic. Phil.* 9, 2. Qui primus in eam familiam, quae postea viris fortissimis floruit, attulit consulatum. *Id. Mur.* 8. Ex familia vetere et illustri. Et 7. Amplae et honestae familiae plebejae. *Caes. B. G.* 7, 32. Antiquissima familia natus. Et 37. amplissima. *Hirt. B. Afr.* 57. Homo familia, dignitate honoribusque praestans. ℙ Aliquando ita accipitur, ut omnes tum liberos, tum servos, qui unam aliquam domum constituunt et sub uno patrefamilias sunt, complectatur. *Caes. B. G.* 1, 4. Orgetorix ad judicium omnem suam familiam, ad hominum millia decem, undique coegit. [*Hotomannus sic describit: qui vel in possessionibus ejus ac rusticis rebus vel in vectigalibus exercendis operam dabant.] ℙ Aliquando dicitur de ipsa gente. Nam *Liv.* 2, 48. et 49. narrans de Fabiis Vejens bellum suscipientibus, quam primo *gentem Fabiam* appellaverat, postmodum *familiam* dicit. [*Ita etiam *Eutrop.* 1, 16. ubi eandem rem narrat.] *Tac. A.* 3. *f.* Viginti clarissimarum familiarum imagines antelatae *(in funere). Gell.* 13, 19. *extr.* Cum librum commentariorum de familia Porcia legeremus. *Nep. Att.* 18. Juniam familiam a stirpe ad hanc aetatem ordine enumeravit. ℙ Aliquando de tota re et possessione familiae. *Cic. Or.* 1, 56. et *Caecin.* 7. Familiae erciscundae causam agere. *Ulp. Dig.* 50, 16, 195. Familiae appellatio varie accepta est: nam et in res et in personas deducitur: in res, ut puta in lege XII. Tab. his verbis: Agnatus proximus familiam habeto. Adde *Dig.* 10, 2. qui inscribitur *Familiae erciscundae*, ubi de dividenda universa hereditate agitur, tum quae in servis, tum quae in pecunia ceterisque bonis continetur. Huc pertinet illud *Ter. Heaut.* 5, 1, 36. Decem dierum vix mihi est familia. ℙ Transfertur ad sectas philosophorum, coetum, corpus. *Cic. Or.* 1, 10. Et cum universi *(philosophi)* in te impetum fecissent, tum singulae familiae litem tibi intenderent. Instaret Academia etc. *Id. Div.* 2, 1. Tota Peripateticorum familia. *Id. Fin.* 4, 18. Aristoteles, Xenocrates, tota illa familia non dabit. ℙ *Gladiatorum familia*, manus gladiatorum sub uno lanista aut domino. *Suet. Aug.* 42. [*Verba sunt: Quum venalicias et lanistarum familias — urbe expulisset; ubi *venaliciae familiae* (ap. *Quint. Inst.* 7, 2, 26. *venalis familia*) sunt servi venales, *Dion.* 55, 26. *τὰ ἀνδράποδα τὰ ὠνια; lanist. fam.* greges gladiatorum, *οἱ μονομαχοῦντες*.] *Cic. Sull.* 19. ℙ *Familiam ducere* dicitur, qui princeps est in familia: ductum a familia venalium servorum, in cujus capite pulcriora et vendibiliora ponebantur. [*Aliam hujus formulae originem v. in DUCO.] Hinc translate. *Cic. Phil.* 5, 11. L. quidem frater ejus, utpote qui peregre depugnarit, familiam ducit. *Id. Fin.* 4, 16. Sed primum illud vide, gravissimam illam vestram sententiam, quae familiam ducit, [*i. e. quae caput est vestrae philosophiae moralis] honestum quod sit, id esse solum bonum etc. *Id. Fam.* 7, 5. *f.* Accedit etiam, quod familiam ducit in jure civili, singularis memoria, summa scientia, *h. e.* quod caput est. Alii ita distinguunt: Accedit etiam, quod familiam ducit in jure civili: singularis memoria etc. [*V. ad h. l. *Manut.*, cujus non improbanda videtur sententia.] ℙ Translatum est et illud *Quint.* 1, 4. Grammatici versus censoria virgula notare, et libros, qui falso viderentur inscripti, tanquam subditicios, submovere familia, permiserunt sibi. ℙ Genitivus *familias*, ut *Monetas*, *Latonas*, *fortunas* etc. antiquus est: haeretque adhuc tribus his vocibus *pater*, *mater*, *filius* aut *filia*. V. suis locis. [*Antiquam hanc genitivi scripturam nunquam exhibet Tacitus. Ceterum plerique omnes in alterutrius vocis usu sibi constant: *Cic.*, *Nep.*, *Hirt.*, *Plin. maj.*, *Quint.* semper exhibent *familias* in illo dicendi genere, *Liv.* contra et *Caes. familiae* (cf. *Drak.* ad *Liv.* 34, 2, 1.); *Sen.* variat. *Boettich. Lex. Tac.* p. 193.]

FĀMĬLĬĀRESCO, is, n. 3. *Sidon. ep.* 7, 2. Summatibus agnosci, innotescere, familiarescere. *Cave usurpes.*

FĀMĬLĬĀRĬCUS, a, um, adj. ad familiam pertinens. *Vitr.* 6, 10. Circum autem in porticibus triclinia quotidiana, cubicula etiam, et cellae familiaricae constituuntur, *h. e.* in quibus familia, *h. e.* servi habitant. *Cato R. R.* 14. cellas familiae vocat. *Varr. R. R.* 1, 13. In eoque *(sterquilinio)* quidam sellas familiaricas ponunt, *h. e.* loca ventri exonerando. Sunt qui *sellas* reponunt etiam in allatis *Vitruvii* et *Catonis* locis: sed ibi hae locum non habent: ap. *Varr.* recte habent. *Ulp. Dig.* 34, 2, 23. ap. *Torrent.* (24. ap. *Haloandr.*) Vestimenta familiarica sunt, quae ad familiam vestiendam parata sunt. *Haloand.* habet *familiaria.*

FĀMĬLĬĀRĬS, e, adj. *οἰκεῖος*, [**οἰκέτης*], ad familiam pertinens: et refertur ad servos. Itaque *familiaris* dicitur, qui cum aliis ejusdem familiae servus est. *Pl. Ep.* 1, 1, 2. (ubi duo conservi colloquuntur) *Ep.* Heus adolescens. *The.* quis properantem me prehendit pallio? *Ep.* familiaris. *Id. Amph.* 1, 1, 203. *Sosia:* me esse hujus familiae familiarem praedico. *Sen. ep.* 47. *med.* Majores nostri hominum, patrem familiae appellaverunt; servos (quod etiam in mimis adhuc durat) familia. ℙ Item ad liberos. *Pl. Asin.* 2, 2, 1. Ubi res. ℙ Item ad liberos. *Pl. Asin.* 2, 2, 1. Ubi nunc requiram familiarem filium? [*De h. l. v. in FILIUS.] ℙ Item ad rem familiae. *Auct.* ad *Her.* 1. *in.* Negotiis familiaribus impediti. *Col.* 11, 1. *med.* Circa focum familiarem epulari. *Pl. Stich.* 1, 2, 88. Rem familiarem curare, *h. e.* facultates, bona. Sic *Liv.* 2, 16. Copiis familiaribus adeo exiguis, ut funeri sumptus deesset. *Tac. A.* 4, 15. Pecuniae familiares. Et *ib.* 11, 7. curae. Et *ib.* 6, 16. rationes. *Cic. Tusc.* 1, 1. Res domesticas et familiares tueri. *Id. Vatin.* 13. Familiare funus. *Accius* ap. *Cic. N. D.* 3, 26. Familiare parricidium, *h. e.* quo interficitur aliquis sanguine conjunctus. *Plin.* 31, 3, 23. Familiare exemplum, *h. e.* quod domi capitur. *Pl. Cist.* 4, 2, 6. Familiaris moeror. *Id. Asin.* 5, 2, 24. Fundum alienum arat, incultum familiarem deserit. *Liv.* 8, 9. Decio caput jecinoris a familiari parte caesum haruspex dicitur ostendisse, *h. e.* ab ea parte, quae *familiaris* ideo vocabatur, quia ex ea petebantur auguria rerum domesticarum, amicorum et suae reipublicae: cum altera *hostilis* esset, ex qua quid hostibus portenderetur, consulebant. Ita enim dividebant haruspices vel jecur vel omnia exta vel totam victimam: tametsi de jecore praecipue haec dici videntur. *Lucan.* 1, 621. Cernit tabe jecur madidum venasque minaces Hostili de parte videt. *Sen. Oedip.* 363. Hostile valido robore insurgit latus. *Cic. Div.* 2, 13. Fissum familiare et vitale tractant: caput jecoris ex omni parte diligentissime considerant. ℙ Saepissime *familiaris* dicitur, qui notus est, amicus, necessarius, intimus, cum quo saepe et libenter vivimus. *Nep. Eum.* 2. Alexandro mortuo, cum regna singulis familiaribus dispartirentur. *Suet. Tib.* 55. Veteres amici ac familiares. *Cic. fil. Fam.* 16, 21. Utor familiaribus et quotidianis convictoribus, quos Cratippus adduxit, hominibus probatissimis. *Cic. pater Fam.* 3, 1. Biduo factus est mihi familiaris. Et *ib.* Valde hominem diligo: est ex meis domesticis atque intimis familiaribus. *Id. ib.* 13, 27. Unus est ex meis familiarissimis atque intimis. *Id. Q. Fr.* 1, 4. Intimus, proximus, familiarissimus quisque pertimuit. *Id.* ad *Capiton. f. l.* 16. *Att.* Homo familiarissimus et mihi omnibus rebus conjunctissimus. *Hirt. B. Afr.* 68. C. Mutius Scipioni familiarissimus. ℙ Translate. *Liv.* 24, 5. Quibus solis aditus in domum familiarior erat, *h. e.* frequentior et liberior tanquam familiaribus. Et *ib.* Jam inde a puero in omnia familiaria jura assuetus, i. e. jura familiaritatis. *Cic. Off.* 2, 11. Familiares sermones conferre. *Suet. Caes.* 78. Minus familiari vultu aliquem respicere. [*Nostr. *vertraulich*, *freundlich.*] *Id. Aug.* 61. et *Pl. Pers.* 1, 3, 46. Interior ac familiaris vita. *Cic. Or.* 3, 19. Hic, qui familiarior nobis propter scriptorum multitudinem est, Demosthenes. *Col.* 6, 2. *med.* Quo boves familiariores bubulco fiant. *Id.* 8, 15. Viridia aquae familiaria, *h. e.* herbae, quae aquas amant. *Plin.* 34, 7, 13. Ars statuaria familiaris Italiae atque vetusta. *Id.* 33, 3, 19. Color argenti militaribus signis familiarior. *Id.* 16, 18, 30. Facibus familiarissimae carpinus et corylus. Et *ib.* 31, 57. Prostratas arbores restitui, vulgare est: et familiarissimum hoc platanis. *Id.* 2, 9, 9. Luna terris familiarissimum sidus. *Plin. alter ep.* 4, 24. *extr.* Mihi familiare est, omnes cogitationes meas tecum communicare. *Petr. Sat.* 100. Vox auribus meis familiaris, *h. e.* nota, alias saepe audita. [*Magnum hujus generis exemplorum numerum congessit *Schulting.* q. v. ap. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 1, 8. p. 21.] ℙ In ablativo fere in *i* desinit. *Brutus* ap. *Charis.* 1, 105. A Sceptio familiari meo. *Cic. Div.* 1, 37. In Aesopo familiari tuo. ℙ Aliquando et in *e*. *Varr.* ap. *Charis. ib.* A Lare familiare. *P. Rutil. ib.* Pro L. familiare veniebam.

FĀMĬLĬĀRĬTAS, atis, f. *συνήθεια*, consuetudo inter familiares et amicos. *Cic. Fam.* 13, 73. Cum Antipatro Derbete mihi non solum officium, verum etiam summa familiaritas intercedit. *Id. Off.* 2, 8. Familiaritates fidas habere amantium nos amicorum. *Id. Fam.* 13, 65. Summa familiaritas consuetudoque. *Id. Dejot.* 14. Familiaritatem consuetudo affert. *Id. Fam.* 7, 15. Venire in familiaritatem alicujus. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 5. intrare penitus. *Id. Caecin.* 5. se insinuare. *Id. Verr.* 2, 2, 70. sese dare. *Id. Phil.* 2, 32. Recipere quempiam in familiaritatem. *Id. Cluent.* 16. Applicare se in familiaritatem alicujus. *Id. Balb.* 26. Versari in alicujus intima familiaritate. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 2. Familiaritate devincire. *Plin. ep.* 3, 11. Aliquem arcta familiaritate complecti. *Nep. Att.* 19. Familiaritatem alicujus consequi. Et 9. Uti intima familiaritate alicujus. Et 12. Intima cuipiam familiaritate conjunctus. *Ter. Ph.* 4, 1, 17. Familiaritas intercedit. *Id. Heaut.* 1, 2, 10. magna mihi cum eo fuit semper, jam inde usque a pueritia. *Id. Eun.* 5, 2, 35. magna conflata est. ℙ *Familiaritates* pro ipsis familiaribus. *Suet. Tib.* 51. Omnes amicitias et familiaritates, etiam quibus ea

funeris curam moriens demandaverat, intra breve tempus afflixit.

FĂMĬLĬĂRĬTER, adv. *οἰκείως*, amice et libere more familiarium. *Cic. Div. Verr.* 12. Jam hoc, extra hanc contentionem, familiariter tecum loquar. *Ter. Heaut.* 1, 1, 6. Audacter et familiariter monere aliquem. *Id. Andr.* 1, 1, 108. Tum illa, ut consuetum facile amorem cerneres, rejecit se in eum flens quam familiariter. *Cic. Att.* 9, 4. Quae soluto animo familiariter scribi solent. [**Offenherzig und vertraulich.*] *Id. Div. Verr.* 9. Cum aliquo familiarissime atque amicissime vivere. *Id. Coel.* 23. Licentius, liberius, familiarius vivere cum aliquo. *Nep. Phoc. f.* et *Eum.* 4. *extr.* Familiariter aliquo uti. *Plin. ep.* 9, 19. Familiariter aliquem diligere. [**Liv.* 41, 20. Vix notis familiariter arridere.] *Quint.* 1, 2. Fieri alicui familiariter amicum. *Ter. Andr.* 1, 1, 84. Familiariter ferre alicujus mortem, *h. e.* aegre, graviter, ut nostrorum domesticorumque amissionem magis dolemus, quam alienorum. *Pl. Epid.* 1, 1, 2. Odio es nimium familiariter. *Quint.* 5, 7, 7. Totas causas non diligenter modo, sed etiam familiariter nosse, i. e. eo modo, quo noscuntur res nostrae familiares. [**Id. ib.* 6, 4, 8. Adde 2, 7, 3. Jam familiarius animo suo affigent.] ℙ Per familias. *Front. de Colon.* p. 119. *Goes.* Agros in montibus Romani acceperunt familiariter. ℙ Metaphorice. *Colum. Arbor.* 1. *med.* de vitib. Quod ex longinquo petitur, parum familiariter nostro solo venit.

FĂMĬLĬŎLĂ, ae, f. parva familia. *Hieron. ep.* 108. *n.* 2. Familiola, quam de servis et ancillis in fratres sororesque mutaverat.

FĂMĬNO, dicito. *Festus.* V. FOR.

FĂMIS. V. FAMES.

[FĂMIX, ĭcis, m. abscessus: a *φῦμα*, tumor, ut a *χύλιξ*, calix, q. v. v., hinc *famicosus:* V. FAMELICOSUS *Colum.* 6, 12. Hic idem sanguis, nisi emissus fuerit, famicem (vulgo male *saniem*) creabit, qui, si suppuraverit, tarde percurabitur. Ita *Pontedera Antiq. Gr. et Lat.* p. 541. ex *Politiano* legendum putat; *Schneiderus* vero ex *Codd.* in textum recepit. *Veg. Vet.* 4, 19. Refrigerato ad famicem et cicatrices reducendas uteris. *Gargil. fragm. de cura boum, f.* Famicem si boves habuerint, sale et aceto diligenter eluito. In quibus tamen omnibus locis *Morgagni* in *Epist.* legit *ramicem. F.*]

FĂMOSĔ, adv. cum fama. *Tert. adv. Marc.* 1, 22. Quid de tali medico judicabis, qui nutriat morbum, quo pretiosius, aut famosius curet?

FĂMOSĬTAS, atis, f. *Tert. Spectac.* 23. Damnandi in quendam scopulum famositatis.

FĂMOSUS, a, um, adj. *πολύφημος* [**ἔυφημος*], celebris, qui famam habet. [**Hor. A. P.* 469. Ponet famosae mortis amorem, i. e. sermonibus hominum celebrandae. Post *Hor.* nonnisi ap. argenteae aetatis scriptores hanc significationem reperies. *Duk.* ad *Flor.* 3, 7, 6. Addi possunt *Tac. H.* 1, 10. *Plin. ep.* 2, 11. et 6, 23. *Suet. Cal.* 19.] *Tac. H.* 5, 2. Sed quia famosae urbis supremam diem tradituri sumus, *h. e.* Hierosolymorum. *Id. ib.* 3, 38. Nota per eos dies Junii Blaesi mors, et famosa fuit. *Gell.* 7, 3. Cum superbia illa Rhodiensium famosissima multorum odio flagraret. *Flor.* 3, 7. *extr.* Nec quicquam amplius de tam famosa victoria, quam cognomen Creticum reportavit. *Appul. Met.* 11. p. 267, 1. Vir gravis et sobriae religionis observatione famosus. ℙ Saepius in malam partem accipitur pro infami [**δύσφημος, berüchtigt.*] *Pl. fragm.* ap. *Non.* 4, 193. Qui etiam me miserum famosum facit flagitiis suis. *Hor. Sat.* 1, 4, 5. Quod moechus foret, aut sicarius, aut alioqui Famosus. *Sall. Jug.* 18. Largitionem famosam impudentemque. *Cic. Or.* 2, 68. Nam me ad famosas vetuit mater accedere, nempe ad meretrices. [**Id. Rep. fr.* 4. Si qua erat famosa, ei cognati osculum non ferebant. V. *Heins.* ad *Ov. l. prox. seq.*] *Ov. Her.* 9, 78. Famosa hera. Et 134. Famosus Hymen. Adde *Amor.* 3, 6, 78., *Justin.* 22, 1. et *Mart.* 2, 39. et 47. [**Tac. A.* 3, 7. Famosam veneficiis Martinam (2, 74. eadem dicitur infamis veneficiis). 6, 47. Multorum amoribus famosa Albucilla. Plura praebet *Böttich. Lex. Tac.* p. 194. ℙ Mediam significationem habet ap. *Suet. Vit.* 2. Famosus coenarum magnificentia. *ib.* 13. Famosissima coena.] ℙ Interdum in activa significatione sumitur pro eo, [**quod rebus ignominiosis repletum, calumnias, crimina spargit. Tac. A.* 1, 72. Famosi libelli, quibus illustres viri feminaeque diffamantur.] *Suet. Aug.* 55. Sparsos de se famosos libellos nec expavit etc. *Id. Caes.* 73. Famosa epigrammata. *Hor. Ep.* 1, 19, 31. Famosum carmen. *Titulus* 10. *lib.* 46. *Dig.* inscribitur *De injuriis et libellis famosis*, ubi praetor judicium se daturum profitetur in hujus criminis reos. *Impp. Valentinian. et Valens Cod. Justin.* 9, 36, 1. et *Cod. Theod.* 9, 34, 7. capitali sententia eos puniunt.

FĂMŬL, idem quod famulus. *Enn.* ap. *Non.* 2, 322. mortalem fortuna repente Reddidit, ut summo e regno famul infimus esset. Adde *Lucr.* 3, 1049. eadem fere verba repetentem. Simile autem est illis, *volup, facul, capital*, etc.

FĂMŬLA, ae, f. serva, ancilla, *θεραπαινίς. Virg. A.* 4, 391. suscipiunt famulae, collapsaque membra Marmoreo referunt thalamo. Et *ib.* 1, 703. Quinquaginta intus famulae, quibus ordine longo Cura penum struere. *Juven.* 14, 81. Sed leporem aut capream famulae Jovis, et generosae In saltu venantur aves, *h. e.* aquilae. ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 5, 1. Si virtus famula fortunae est. Et *ib.* 1, 31. Res familiaris est ministra et famula corporis. ℙ Differt a serva, ut a servo famulus. V. FAMULUS. ℙ *Famulum* pro *famularum* habet *Val. Fl.* 3, 282.

FĂMŬLĂBUNDUS, a, um, adj. famulatorius. *Tert. adv. Marc.* 3, 7. ex *Daniel. c.* 7. Omnis gloria famulabunda.

FĂMŬLANS. V. in FAMULOR.

FĂMŬLANTER, adv. suppliciter, in modum famuli. *Accius* ap. *Non.* 2, 332. Famulanter pete.

FĂMŬLĀRIS, e, adj. *δουλειος*, pertinens ad famulum, sive famulam. *Cic. Tusc.* 1, 18. Qui se in medios immisit hostes famulari veste. *Senec. Troad.* 747. Famulare jugum collo subire. *Stat. Ach.* 2, 67. Turba famularis mensas instruit. ℙ *Jura famularia dare*, est imperare populo regia potestate. *Ov. Met.* 15, 597. Si Romam intrarit, famularia jura daturum. ℙ *Famulares hederae* ap. *Val. Fl.* 2, 268. sunt, quas Bacchae Bacchi ministrae in ejus sacris capiti circumdabant. Porro *famulus* de ministro Deorum saepe dicitur. ℙ *Famulare*, adverbii more, servilem in modum. *Stat Silv.* 3, 1, 40. Nec famulare timens.

FĂMŬLĀTĬO, onis, f. famulorum famularumque multitudo. *Appul. Met.* 2. p. 115, 10. Et ecce mulierem quampiam frequenti stipatam famulatione. Et *ib.* 6. p. 176, 20. Proximanti occurrit una de famulatione Veneris.

FĂMŬLĀTORĬUS, a, um, adj. ut Famulatoria mendicitas, *Tert.* ad *Nat.* 2, 14.

FĂMŬLATRIX, icis, f. quae famulatur, serva. *Donat.* ad *Ter. Andr.* 1, 1, 3. Coquina medicinae famulatrix est. *Sidon. carm.* 2, 128. Lusit venturas famulatrix penna coronas.

FĂMŬLĀTUS, a, um, part. a *famulor*, in famulatum redactus. *Tert. Resurr. carn.* 47. ex *D. Paulo ad Rom.* 6. Nunc vero liberi facti a delinquentia, famulati autem Deo, habetis fructum etc.

FĂMŬLĀTUS, us, m. *δουλεία*, servitus. *Cic. Amic.* 19. *f.* Qui aliquandiu propter ignorantiam stirpis et generis in famulatu fuerint. *Id. Off.* 3, 33. Quam miser virtutis famulatus servientis voluptati! *Senec. Hipp.* 991. Famulatus gravis. *Arnob.* 1, 26. In famulatum subeunte natura.

FĂMŬLĬTAS, atis, f. servitus. *Accius* ap. *Non.* 2, 319. Postquam parvos vos oppressit famulitas. Adde *Pacuv. ib.*

FĂMŬLĬTĬUM, ii, n. servitus. Afferunt Lexicographi haec verba *Varronis:* Apud ignavum dominum duro famulitio astrictus. Adde *Festum.* [**Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 1, 27. Haec bestia famulitium quoddam templis praestare videbatur. *B. A.*] ℙ Item servorum copia. *Macr. Sat.* 1, 7. Unus e famulitio, cui provincia erat admittere volentes dominum convenire. *Capell.* 5. p. 227. Si propere Venus cum deliciis, famulitioque tam comi appulsa est lascivire. *Spart. Sever.* 6. Occurrente omni famulitio aulico. Adde *Appul. Apol.* p. 285, 1. et *Met.* 8. p. 179, 36. ed. *Harald.* (al. p. 271.)

FĂMŬLOR, aris, dep. 1. *λατρεύω*, servio, famuli officio fungor. *Plin* 2, 63, 63. Terra omnibus cruciatur horis, multoque plus ut deliciis, quam ut alimentis nostris famuletur. *Cic. Rep.* 3. ap. *Non.* 2, 313. Est genus injustae servitutis, cum hi sunt alterius, qui sui possunt esse; cum autem hi famulantur, [ita supplendum putat *A. Maius* ad *Cic. de Rep.* 3, 25. *qui sibi moderari nequeunt, nulla injuria est. F.*] *Catull.* 64, 161. tibi jucundo famularer serva labore. ℙ Ap. *Tert.* legitur *famulo, as*, et accipitur pro famulos constituere, pro famulis uti: *Apol.* 21. Cum elementa ipsa Christus famularet. ℙ Part. *Famulans* ap. *Stat. Silv.* 3, 3, 58. famulantis fistula Phoebi. *Claud. B. G.* 513. semper iniquos, Fortuna famulante, premit.

FĂMŬLOSUS, a, um, adj. quidam tribuunt *Catoni* ap. *Gell.* 9, 12., sed ibi meliores editiones habent *fabulosus*, qua voce is denotatur, qui fabulis locum praebet, seu qui ludibrii causa multus est in ore hominum.

FĂMŬLUS, a, um, adj. servilis, famularis, *δουλικός*. Vox poetica. *Ov. Fast.* 1, 286. Tradiderat famulas jam tibi Rhenus aquas. *Id. Pont.* 2, 2, 79. Nec dedignata est abjectis Illyris armis Caesareum famulo vertice ferre pedem. *Sil.* 13, 360. Famulae turbae. *Lucan.* 4, 207. Famulae dextrae. *Claud. in Rufin.* 2, 386. Catenas famulas alicui imponere. *Id. III. Cons. Honor.* 202. jam Bactra teneri Legibus, et famulis Gangen pallescere ripis. *Val. Fl.* 1, 749. Quin rapis hanc animam, et famulos citus effugis artus? Adde *Sil.* 10, 647. et *Mart.* 9, 2.

FĂMŬLUS, i, m. *ὑπηρέτης*, minister, pedisequus, servus. Est ab Osco *famel*, teste *Festo:* unde et *familia. Cic. Off.* 2, 7. Iis, qui vi oppressos imperio coercent, sit sane adhibenda saevitia, ut heris in famulos. *Id. Amic.* 15. Parare pecuniam, equos, famulos. *Id. Tusc.* 2, 21. Hos, ut famulos, vinclis prope ac custodia arceamus. *Cic. Leg.* 2, 9. Idaeae matris famuli. ℙ Ad usum quod attinet, differunt *servus* et *famulus*, quod haec vox est poetis familiarior usitatiorque. *Virg. A.* 1, 701. Dant famuli manibus lymphas. *Hor. Od.* 3, 17, 13. cras genium mero Curabis, et porco bimestri, Cum famulis operum solutis. *Ov. Her.* 20, 77. Utque solent famuli, cum verbera saeva verentur, Tendere submissas ad tua crura manus. ℙ Est etiam discrimen, quod ad significationem attinet. Nam *famulus* dicitur etiam de ingenuo homine alteri inserviente ac ministrante. Hinc *Ulp. Dig.* 21, 1, 25. docet, *familiae* nomine contineri omnes, qui in servitio sunt, etiam liberos homines, qui bona fide serviunt. Hinc etiam *famulus* saepe dicitur de ministris Deorum. *Val. Fl.* 3, 20. Dindyma sanguineis famulum bacchata lacertis (pro *famulorum:* quod habet etiam 1, 752. et *Stat. Silv.* 3, 4, 57.). *Id.* 6, 642. Hinc puero cognomen erat, famulumque ferebant Phasidis, intonso nequicquam crine, parentes. *Ov. Met.* 3, 574. comes famulusque sacrorum. Adde *Senec. Agam.* 255. et *Herc. fur.* 100., ubi Furias, famulas Ditis vocat. ℙ Item de heroibus et locorum geniis. Singula enim numina habent inferiores potestates ministras, ut Venus Adonim, Diana Virbium, Bacchus Silenum, ut docet *Serv.* ad *A.* 5, 95. Porro genios locorum credebant sub variis animalium formis apparere, anguium praecipue. *Hor. A. P.* 239. custos famulusque Dei Silenus alumni. Multa *Heinsius* hac de re ad illud *Sil.* 13, 124. Numen erat jam cerva loci, famulamque Dianae Credebant ac tura Deum de more dabantur. [Plura vero *Heynius* ad *Virg. A.* 5, 84. et 95., ac praesertim *Rupertius* ad *Sil.* 2, 584. *F.*] *Sil.* 6, 288. de angue: famulumque sororum Naiadum violare manu. *Virg.* itidem *de angue l. c.* 95. Incertus, geniumne loci, famulumne parentis Esse putet. *Val. Fl.* 3, 457. Libavitque dapes: placidi quas protinus angues, Umbrarum famuli, linguis rapuere coruscis. *Ov. Met.* 8, 272. Sus erat, infestae famulus vindexque Dianae. [Hi porro omnes vocantur *Famuli Divi* in *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv. n.* 32. Famulis Divis immolavit verveces duos. *F.*]

FĂNĂ. V. FATUA.

FĂNĂTĬCĔ, adv. furiose. *Appul. Met.* 8. p. 214, 14. Absonis ululatibus constrepentes, fanatice pervolant.

FĂNĂTĬCUS, a, um, adj. *ἱερατικὸς, ἔνθεος*, proprie dicebatur de sacerdotibus Isidis, Bellonae et Cybeles, a *fanum;* item de iis, qui circa fana bacchari et vaticinari solent. *Inscr.* ap. *Grut.* 313, 1. Q. Caecilio Apollinari, fanatico de aede Bellonae Pulvin*ensis*. Alia ap. *eund.* 312, 7. L. Cornelio Januario, fanatico ab Isis, Serapis, ab eadem (*lege* ab aede) Bellonae Rufiliae. *Juven.* 4, 123. sed ut fanaticus, aestro Percussus, Bellona, tuo. *Lact.* 1, 21. Sacerdotes Bellonae non alieno, sed suo cruore sacrificant. Sectis namque humeris, et utraque manu districtos gladios exserentes currunt, efferuntur, insaniunt. *Juven.* 2, 112. de ministris Cybeles: et crine senex fanaticus albo Sacrorum antistes. *Prud. περὶ στεφ.* 10, 1061. Cultrum in lacertos exserit fanaticus, Sectisque matrem brachiis placat Deam. [**Lucan.* 1, 566. Crinemque rotantes Sanguineum populis cecinerunt tristia Galli.] Adde *Liv.* 37, 9. V. BALLATOR. ℙ De fanaticis non sacerdotibus *Ulp. Dig.* 21, 1, 1. §. 9. Si servus inter fanaticos non semper caput jactaret etc. Et *mox* §. 10. Quamvis aliquando circa fana bacchatus, responsa reddiderit etc. ℙ Quia vero hi oraculum edituri, divino furore corripi putabantur, eamque opinionem crebra capitis quassatione, et aliis insanientium indiciis adjuvabant, inde est, quod *fanaticus* etiam sumitur pro furioso atque insano. *Cic. Dom.* 40. Quid tibi necesse fuit anili superstitione, homo fanatice, sacrificium, quod alienae domi fieret, invisere? *Liv.* 39, 13. Viros velut mente captos, cum jactatione fanatica corporis vaticinari. *Quint.* 11, 3, 71. Jactare caput, et comas excutientem rotare, fanaticum est. *Cic. Div.* 2, 57. Philosophi superstitiosi et paene fanatici. *Hor. A. P.* 453. Ut mala quem scabies aut morbus regius urget, Aut fanaticus error. *Liv.* 4, 33. Multitudo velut fanatico instincta cursu. *Flor.* 3, 19, 4. [**Cf. Duker.* ad h. l.] Fanaticus furor. *Tac. A.* 14, 30. Fanaticum agmen. ℙ *Fanaticum carmen* est, quo quippiam vaticinando praedicitur. *Liv.* 38, 18. *med.* Galli Matris Magnae occurrere, vaticinantes fanatico carmine, Deam Romanis viam belli et victoriam dare. ℙ *Fanatica* etiam dicitur arbor fulmine icta, quasi numine afflata. *Fest.*

FANDO. } V. FOR.
FANDUS. }

FĂNĔSĬI, orum. V. PANOTII.

FĂNESTER, et

FĀNESTRIS. V. FANUM.

FANNIA Lex sumptuaria, quae lata est a C. Fannio Strabone Cos. anno U. C. DLXXXXIII. ad nimium conviviorum luxum compescendum. Haec ludis Romanis, item ludis plebejis, Saturnalibus et aliis quibusdam diebus in singulos dies centenos aeris insumi concessit, decemque aliis diebus in singulis mensibus tricenos, ceteris omnibus diebus denos. *Macr. Sat.* 2, 13. et *Gell.* 2, 24.

FANNIĀNUS, a, um, adj. ad Fannium pertinens, quod est nomen gentilicium R. hominis. *Cic. Att.* 12, 5. Conturbat enim me in Bruti epitome Fannianorum scriptum, quod erat in extremo: idque ego secutus, hunc Fannium, qui scripsit historiam, generum esse scripseram Laelii: sed tu me *γεομετρικῶς* refelleras. ℙ *Fanniana charta* dicta est, quae in officina Q. Rhemnii Fannii Polaemonis grammatici Vicetini Romae fiebat, ut constat ex *Plin.* 13, 12, 23. *Id. ib.* 24. Fanniana charta denos digitos latitudinis habet.

FĀNO, as, a. 1. dico. *Varr. L. L.* 5, 7. Atque inde Herculi decuma data ab eo est, quod sacrificio quodam fanatur, idest, ut fani lege sit, id dicitur. ℙ *Fanor, aris*, depon. furo, insanio: unde *fanaticus*. Tribuitur *Maecenati* a *Lips.* in *not.* ad *Sen. ep.* 114

FANS. V. FOR.

FANTŪA. V. FATUA.

FĀNŬLUM, i, n. parvum fanum. *Fest.* in *Hanula*. Hanula parva delubra, quasi fanula.

FĀNUM, i, n. *ἱερὸν, ναὸς*, sacer locus, templum. *Varr. L. L.* 5, 7. Fana nominata, quod pontifices in sacrando fati sunt finem. *Fest.* Fana, quod fando consecrantur. *Id.* Fanum a Fano (al. *Fauno*) sive a fando, quod dum pontifex dedicat, certa verba fatur. [**Liv.* 10, 37. Inque ea pugna Jovis Statoris aedem votam, ut Romulus ante voverat: sed fanum tantum, id est locus templo affatus, sacratus fuerat. V. *intpp.* ad h. l.] *Ascon.* in *Verr.* 2, 1, 20. Fanum, religiosissimum templum, unde fata petuntur. *Voss.* tamen ducit a Graeco accus. *ναὸν*, a quo per metathesin sit *ἀνὸν*, et spiritu in *f* abeunte *fanum*. Sunt etiam qui a Fauno, vel quod is primus fana instituerit; vel quia ei primum instituta sint; vel quia (ut *Cinc.* et *Cass.* tradunt ap. *Serv.* ad *G.* 1, 10.) cum *Faunus* nomen sit, quo Euander Deos appellavit, inde templa Diis facta *fana* sint dicta. Differt a templo et delubro aliquid quidem certe: sed in quo sit discrimen, obscurum est. Videtur autem proprie significare quemvis locum Diis sacrum, sive aedes sit aliqua, sive nihil adhuc exstructum sit. *Senec. Ben.* 7, 7. A sacris profana discerni, et non omnia licere in angulo, cui nomen fani impositum est, quae sub coelo et conspectum siderum licent. *Cic. Rabir. perd.* 10. Pro patriis fanis atque delubris propugnare. *Id. Cat.* 4. *f.* De aris ac focis, de fanis ac templis. *Suet. Caes.* 54. Fana templaque Deum expilavit. [*Discrimen in magnitudine et sanctitate religionis esse videtur, quae templis major. V. *Popm. de different. verb.* s. h. v. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 364.] ℙ Quaecumque tamen illa differentia sit, passim pro eodem sumuntur. *Cic. Inv.* 2. *in.* Templum Junonis egregiis picturis locupletare; et *mox.* propter fani religionem. *Nep. Lys.* 3. Sacerdotes fani Jovis Hammonis. *Caes. B. C.* 3, 32. Fanum Dianae Ephesi. *Sall. Cat.* 50. Fana exspoliare. *Cic. N. D.* 3, 34. expilare. *Claud. Quadr.* ap. *Gell.* 17, 2. *med.* violare. *Nep. Timol.* 3. Fana delecta reficere. *Cic. Fam.* 5, 20. Pecuniam in fano deponere. ℙ *Fanum Fortunae* et absolute *Fanum*, urbs est Umbriae in ora maris Adriatici, quae et *Colonia Julia Fanestris* est appellata, quod illuc Augustus coloniam deduxerit, nunc *Fano*, inter Pisaurum, et Senogalliam. *Tac. H.* 3, 50. Exercitus, ducesque ad Fanum Fortunae iter sistunt. *Caes. B. C.* 1, 11. Pisaurum, Fanum, Anconam singulis cohortibus occupat. *Vitr.* 2, 9. In colonia Fanestri. Et 5, 1. Colonia Julia Fanestris. *Fanestres, ium*, sunt incolae illius urbis. *Inscr.* ap. *Grut.* 433, 1. Curator rer*um* publicar*um* Pisaur*ensium* et Fanestr*ium*. Alia ap. *Mur.* 1045, 4. C. Virgisius (*fortasse* Virgilius) C. F. Pamphilus Sexvir Fanestrium. Alia *ib.* 3. Camoniae Severin*ae* conjugi M. Plutius Fanester. Est hic fortasse cognomen, sed ad rem nostram adhuc pertinet, nam ex patria, ut saepe alias, derivatur. ℙ Etiam *fanus, i*, m. Latine dici contendit *Voss.* ad *Melam.* 2, 3. p. 453., quod in antiquissimo suo codice legatur ap. *Cic. N. D.* 3, 18. Eumenidum, quarum et Athenis fanus est. [Alii tamen omnes leg. *fanum*. *F.*]

FAR, farris, n. *ζέα*, alio nomine ador, adoreum, et semen adoreum, genus est frumenti omnium durissimum, et contra hiemes firmissimum, patiens frigidissimos locos, et minus subactos, vel aestuosos, sitientesque. Difficulter excutitur: ideoque convenit cum palea sua condi, stipula tantum et aristis liberatum. *Plin.* 18, 8, 19. et *ib.* 30, 72. et *Varr. R. R.* 1, 63. ℙ Ejus quatuor genera recenset *Col.* 2, 6. ℙ Fuit per trecentos annos Romanorum cibus, qui pultibus ex farre plurimum primis illis temporibus usi sunt. Praecipue vero vescebantur eo igni tosto, quoniam esset salubrius: et in sacris quoque et nuptiis adhibebant: unde mola salsa. *Plin.* 18, 2, 2. et *ib.* 8, 19. ℙ In plur. num. *Virg. G.* 1, 73. Farra flava. Et 101. laetissima. Et 219. robusta. *Ov. Fast.* 6, 180. dura. Et *ib.* 2, 519. Farra tamen veteres jaciebant, farra metebant: Primitias Cereri farra resecta dabant. *Val. Fl.* 2, 448. tracto pars frangit adorea saxo Farra. *Ov. Fast.* 1, 693. passuraque farra bis ignem, *h. e.* semel cum torrentur, iterum cum facto pane coquuntur. ℙ Pro farina adhiberi videtur a *Colum.* (fortasse quia olim solam ex farre farinam noscebant) illis verbis 8, 4. Possunt etiam objici gallinis furfures modice a farina excreti: qui si nihil habent farris, non sunt idonei, nec tantum appetuntur. *Id. ib.* 11. *f.* memorat *far hordeaceum vino respersum*, et 5. *f. far triticeum:* ubique autem farinam intelligit. Agit enim de alendis pullis pavoninis recens natis. Hoc idem *Pall.* 1, 29. vocat *far hordei, cui vini imber aspergitur*, agens de cibo phasianis dando, primis, quibus nati sunt, diebus. Similiter *Varro R. R.* 3. farinam significat, cum ait 14. *extr.* Ollam cum foraminibus incrustent sapa et farre. Ap. *Caton.* discrimen est inter *farinam* et *far*. Ubi enim agit de villica, ait *R. R.* 145. *extr.* Farinam bonam et far subtile sciat facere. [Ceterum consule *Pontederam Oper. post. T.* 1. p. 21. ubi accurate de farris generibus disputat, ac triplex esse statuit, far nempe Clusinum, *τίφην* Graecorum, Italorum *farro;* alterum venuculum, Graecorum *ὄλυραν*, Italorum *speltone;* tertium trimestre, seu halicastrum, Graecorum *ζέαν*, Germanorum *Spelt. F.*]

FARCIMEN, inis, n. *ἄλλας*, intestinum varie ac minutim concisa carne refertum. *Isid. Orig.* 20, 2. Farcimen caro concisa et minuta, quod eo intestinum farciatur, hoc est, impleatur, cum aliarum rerum commixtione. *Varr. L. L.* 4, 22. A fartura in extis farcimina appellata. *Laber.* ap. *Gell.* 16, 7. botulum pro farcimine appellat. *Arnob.* 7, 229. Quae sunt nomina, et farciminum genera, hirquino alia sanguine, comminutis alia inculcata pulmonibus.

FARCIMINOSUS, a, um, adj. ad farciminum pertinens. *Veg. Vet.* 1, 14. Farciminosus autem morbus, a similitudine farciminis appellatus est; quia velut per fistulas quasdam inter cutem, et carnem corruptus humor emanat, et per totum corpus collectiones plurimas facit, et aliis velut minuentibus aliae rursum nascuntur. Adde *ib.* 7.

FARCIMINUM, i, n. genus morbi in jumentis, de quo vide in voce praec. *Veg. Vet.* 1, 7. Sed contraria ista curatio est: nam affectis farcimino, quidquid superest virium, tollit.

FARCĪNO, as, a. 1. farcio, confercio. Translate. *Capell.* 9. *f.* Fandis tacenda farcinat, *h. e.* miscet, conjungit.

FARCĪO, is, arsi, tum, a. 4. *σάττω, συμπληρόω*, sine delectu ac acervatim congerendo et inculcando impleo. *Vitr.* 2, 8. *med.* Nostri celeritati studentes, erecta coria locantes, frontibus serviunt, et in medio farciunt, fractis separatim cum materia caementis. *Plin.* 36, 22, 51. Medios parietes farcire caementis. *Apic.* 2, 3. Botellum sic facies: ex ovis vitellis coctis, nucleis pineis etc. et sic intestinum farcies. ℙ Item ingero, infercio, congero, inculco. *Plin.* 25, 8, 45. *n.* 34. Ischaemon *(herba)* farcitur in nares. *Senec. ep.* 108. Edaces, et se ultra, quam capiunt, farcientes. *Id. Ira* 3, 19. Cum spongiae non invenirentur, scindi vestimenta miserorum, et in os farciri pannos imperavit. *Id. ep.* 70. *med.* Lignum id, quod ad emundanda obscena, adhaerente spongia, positum est, totum in gulam farsit. ℙ Sumitur et pro saginanare, quod fit congesto affatim cibo. *Cato R. R.* 89. Gallinas et anseres sic farcito. Et *mox.* Bis in die farciat, *h. e.* cibum praebeat farciendi causa. *Varr. R. R.* 3, 9. *f.* Gallinas ex triticeo pane intrito in aquam, mixto bono vino, farcire. Et *ib.* 2, 5. Boves farcire ad victimas. *Col.* 8, 7. Haec fere communis est cura farcientium. ℙ Allegorice. *Pl. Epid.* 3, 4, 19. Hic non est locus: proin tu alium quaeras, cui centones farcias, *h. e.* quem gloriosis mendaciis, et consarcinatis fabulis impleas, obtundas, obruasque.

FARCTUS etc. V. FARTUS.

FARFĂRUS, i, m. Sabinorum fluvius, idem qui Fabaris. *Ov. Met.* 14, 330. et amoenae Farfarus umbrae. ℙ Item herba, quae et farfugium, et chamaeleuce dicitur, nascens secus fluvios, folio populi, sed ampliore. *Plin.* 24, 15, 85. ℙ Fortasse eadem est cum illa, de qua *Fest.* Farfenum virgulti genus. Ubi al. leg. *Farferum. Pl. Poen. a.* 2. *v.* 32. Prosternebant folia farferi. Quidam putant esse *ungulam caballinam* seu *populaginem.*

FARFĔRUS. } V. v. praec.
FARFŪGIUM. }

FARI. V. FOR.

FĂRĪNĂ, ae, f. *ἄλφιτον*, proprie est far tostum, pinsitum, molitumve, et in pulverem redactum. Ut enim far primus fuit Romanorum cibus; ita eo molito, farinae nomen est factum. *Plin.* 18, 9, 20. *n.* 1. Farinam a farre dictam, nomine ipso apparet. ℙ Dicitur tamen de omnibus frumentis, quibus vescimur. *Plin. ib.* Siliginea farina. *Id.* 20, 13, 51. hordeacea. Et 22, 25, 67. triticea. Et *ib.* avenacea etc. *Mart.* 8, 16. de pistore: Et panem facis, et facis farinam, *h. e.* rem tuam familiarem teris, et consumis. *Plin.* 18, 9, 20. *n.* 1. Quae sicca moluntur, plus farinae reddunt. *Pers.* 3, 112. cribro decussa farina. *Plin.* 16, 5, 6. Farinam molere. *Id.* 18, 7, 14. Hordeum in subtilem farinam molere. ℙ Item de omnibus, quae in pulverem teri possunt. *Plin.* 23, 9, 81. Folia myrti siccantur in farinam. *Id.* 36, 24, 59. Gypsum resolvitur in farinam. Et 33, 7, 40. Minium tunditur in farinam. Et 34, 18, 50. Plumbum ustum terere in farinam. *Id.* 28, 9, 37. Farina testae salsamentariae. Et *ib.* 7, 23. *f.* caminorum. Et *ib.* 11, 49. cornus cervini. Et 17, 20, 34. tofi. Et 32, 7, 26. marmoris. Et 22, 25, 60. qua chartae glutinantur. *Ov. Med. fac.* 61. Jamque ubi pulvereae fuerint confusa farinae, Protinus in cribris omnia cerne cavis. ℙ Translate. *Pers.* 5, 115. cum fueris nostrae paulo ante farinae, *h. e.* naturae, et morum: cum fueris nobis omnino similis. *Suet. Aug.* 4. Cassius Parmensis, non tantum ut pistoris, sed etiam ut nummularii nepotem, sic taxat Augustum: Materna tibi farina.

*FĂRĪNĂCĔUS, a, um, adj. qui farinae formam habet. *Gloss. Philox.* Farinaceus, *ἀλευρώδης*. *B. A.*

*FĂRĪNĂRĬUM, ii, n. locus in quo farina asservatur. *Gloss. Philox.* Farinarium, *ἀλευρών*. *B. A.*

FĂRĪNĂRĬUS, a, um, adj. ad farinam pertinens. *Cato R. R.* 76. et *Plin.* 18, 11, 29. *n.* 3. Farinario cribro secernunt.

FĂRĪNOSUS, a, um, sdj. farinarius. *Veg. Vet.* 2, 30. Farinosa congeries.

FĂRĪNŪLĂ, ae, f. dimin. *Fest.* in *Insipere*. Farinulam jacere pultis. [**Vulg. Interpr. Reg.* 1, 17, 13. *B. A.*]

FĂRĪNŪLENTUS, a, um, adj. farinosus. *Appul. Met.* 9. p. 222, 33. Farinulento cinere sordide candidati.

FĂRIO, onis, m. piscis in Mosella degens, qui media aetate sic appellatur, sequente salmo, praecedente salar. Quidam vocant *tructa:* fortasse nostr. *Lachsforelle. Auson. Mosell.* 128. Teque inter species geminas, neutrumque, et utrumque, Qui nec dum salmo, nec jam salar ambiguusque Amborum, medio fario intercepte sub aevo. *Isid. Orig.* 12, 6. *varios* vocat a varietate, quos vulgo *tructas* dicunt.

FĂRIOR, aris, dep. 1. olim dictum fuisse videtur pro for, loquor. *Lex XII. Tab.* ap. *Gell.* 15, 13. *extr.* Ni testimonium fariatur. Al. leg. *fari iatur.*

FARNĔUS, a, um, adj. ad farnum pertinens, ut Farnei fungi, ap. *Apic.* 7, 13., ubi alii leg. *faginei.*

FARNUS, i, f. arbor de genere quercuum, quae describitur ab *Aldrovand.*, habens folia cerro similia, longiora tamen, angustiora, duriora, et ad atrum inclinantia, quibus incisurae sunt minus latae, cum asperitate aliqua in parte superna. Meminit hujus arboris *Vitr.* 7, 1. Adde *Pall.* 1, 9., ubi tamen al. leg. *fraxinus:* dubitant etiam de loco *Vitruvii.*

FARRĂCĔUS et Farracius, a, um, adj. ad far pertinens, farreus. *Plin.* 24, 7, 22. Bruttia pix cum polline farraceo. *Varr. R. R.* 1, 31. *f.* Farracia seges.

FARRĂGĪNĂRĬĂ, orum, n. plur. farragines, seu varia frumentorum genera simul commixta ad pecora per hiemem pascenda. *Col.* 11, 2. *med.* Farraginaria quoque, pecori futura per hiemem praesidio. [Ita leg. *Gesn.*, sed *Pontedera Antiq. Gr. et Lat.* p. 583. monuit, hoc esse monstrum verbi, et multis argumentis probavit pro *farraginaria* legendum *farrago hordearia*, quam quidem lectionem in textum recepit *Schneid.;* hinc supra allatam vocem toto Latio exsulare jubemus. *F.*]

FARRĂGO, inis, f. *πολυμιγία*, far, hordeum, vicia, et legumina viridia, caesa, antequam spicam siliquamve gignant, admixtaque pabuli causa, ut *Varr. R. R.* 1, 31. *f.* docet. His enim equi et jumenta cetera per hiemem aluntur, purgantur, saginantur. Dicta est *farrago*, quia praecipue ex farre constat. *Fest.* Farrago appellatur id, quod ex pluribus satis pabuli causa datur jumentis. *Plin.* 18, 16, 41. Farrago ex recrementis farris praedensa seritur, admixta aliquando et vicia. Eadem in Africa fit ex hordeo. V. *Col.* 2, 11., ubi ejus serendae rationem docet. *Virg. G.* 3, 205. Tum demum crassa magnum farragine corpus Crescere jam domitis sinito. *Nemes. Cyn.* 283. Pasce igitur sub vere novo farragine molli Cornipedes. ℙ Translate. *Juven.* 1, 85. Quidquid agunt homines, votum, timor, ira, voluptas, Gaudia, discursus, nostri est farrago libelli, *h. e.* commixtio et compositio, materia, argumentum. *Pers.* 5, 77. et in tenui farragine mendax, *h. e.* in re levi, et parvi pretii, ut est farrago.

FARRĂRĬUS, a, um, adj. ad far pertinens. *Scaev. Dig.* 7, 1, 58. Sempronio do, lego ex redactu fructuum, oleris et porrinae, quae habeo in agro Ferrariorum. Alii leg. *farrariorum*, sed prius

praestat, et videtur locum denotare, in quo ager sit. *Cato R. R.* 10. Farraria fistula. ℙ *Farrarium* absolute. *Vitr.* 6, 9. *f.* Horrea, foenilia, farraria, pistrina, extra villam facienda videntur, *h. e.* locus, ubi farrago et similia jumentorum pabula, praeter foenum, conduntur.

FARRĀTUS, a, um, adj. ad far pertinens, ut Farrata olla, in qua puls e farre cocta est. *Pers.* 4, 30. tunicatum cum sale mordens Caepe, et farratam, pueris plaudentibus, ollam. *Juven.* 11, 109. Ponebant igitur Tusco farrata catino Omnia tunc, *h. e.* omnes cibi, quos mensae inferebant, erant e farre, ut in FAR dictum est.

FARRĒĀRIUS, a, um, adj. farrarius, ut Farrearium pilum, quo far pinsitur. *Cato R. R.* 10.

FARRĒUM, i, n. *Festus.* Horreum antiqui dicebant farreum a farre.

FARRĒUS, a, um, adj. ex farre confectus. *Col.* 7, 12. *med.* Canes farreo vel triticeo pane satiandi sunt. ℙ *Farreum, i*, absolute, est libi genus ex farre, ut *Fest.* docet. *Plin.* 18, 3, 3. In sacris nihil religiosius confarreationis vinculo erat: novaeque nuptae farreum praeferebant. Adde *Ulp. lib. regular. tit.* 9. ℙ Farreum spicum *Fest.* in *Restibilis* vocat semen quodlibet spicam ferens.

FARRĪCŪLUM, i, n. dimin. farris, et significat libum ex farre factum. *Pallad.* 9, 21. Ex novo tritico purgato farriculum facies, et ex musto curabis infundere, ita ut modio farris lagenam musti adjicias: deinde sole siccabis et item similiter infundis ac siccas. Hoc cum tertio feceris, panes ex eo brevissimos ad modum facies musteorum; et in sole siccatos vasculis novis fictilibus recondis et gypsas. Pro fermento, quo tempore anni musteos facere volueris, hoc uteris.

FARSĪLIS, e, adj. idem ac fartilis, ut Farsilis porcellus, ap. *Apic.* 8, 7., *h. e.* variis condimentis fartus coctusque cibi causa.

FARSŪRA. V. FARTURA.

FARSUS. V. FARTUS.

FARTĪCŪLUM, i, n. parvum fartum. *Tit.* ap. *Non.* 4, 270. Farticula, cerebellum, lactes agninas.

FARTĪLIS, e, adj. qui farciri, *h. e.* saginari potest. *Fartilia* enim sunt animalia, quae cibi causa saginari solent, ut anseres, gallinae et hujusmodi. *Plin.* 10, 22, 27. Fartilibus *(anseribus)* jecur in magnam amplitudinem crescit. *Appul. Met.* 3. p. 187, 6. Insuticius et fartilis asinus, *h. e.* exenteratus, et vivae puellae corpore, mediae alvo insuto, fartus. ℙ Translate. *Tert. adv. Valent.* 27. Fartilia nescio quae commenti et hominum et Deorum suorum, *h. e.* animale quiddam et corporeum spiritali ac divinae naturae veluti infarcientes.

FARTIM, adv. farciendo, implendo. *Appul. Met.* 2. p. 117, 30. Suis dominis parabat viscum fartim concisum, et pulpam frustatim consectam, *h. e.* minutatim: nam quae farciendo pārantur, minutatim conciduntur, ut in botellis et lucanicis. *Id. ib.* 3. p. 130, 12. Aditus etiam, et tectum omne fartim stipaverant, *h. e.* cumulatim, acervatim.

FARTOR, oris, m. *ἀλλαντοπώλης*, qui farcit, qui isicia et farcimina facit, ut *Donat.* docet ad illud *Ter. Eun.* 2, 2, 26. Cetarii, lanii, coqui, fartores, piscatores, aucupes. Quae verba *Cic.* quoque refert *Off.* 1, 42. ubi fartorum artem inter eas recenset, quae sunt ministrae voluptatum. Horum artificio fingebantur interdum ex farina animalia avesque variae nucibus, uvis passis, aliisque condimentis fartae, qualis fuit epidipnis illa ap. *Petr. fr. Trag. Burm.* 69. *Pl. Truc.* 1, 2, 11. De nostro saepe edunt, quod fartores faciunt: *scil.* quia de iis, quae ad eos deferimus, ut farcimina nobis conficiant, partem detrahunt sibi et vescuntur. Adde *Hor. Sat.* 2, 3, 229. ℙ Item qui aves saginat, quae fartiles dicuntur, *οἰτευτής, ὀρνεοτρόφος. Col.* 8, 7. Pinguem quoque facere gallinam, quamvis fartoris, non rustici sit officium etc. *Inscr.* ap. *Grut.* 580, 15. Antigonus Drusi Caesaris avium fartor. Adde aliam ap. *Reines. cl.* 9. *n.* 12. V. ALTILIARIUS et AVIARIUS, ii. ℙ Translate *fartores* dicti sunt nomenclatores, qui clam velut infarcirent nomina salutatorum in aurem candidati. *Festus.*

FARTUM, i, n. et Fartus, us, m. quidquid farcit et implet. *Plin.* 28, 8, 29. (de chamaeleone.) Intestina et fartum eorum, cum id animal nullo cibo vivat etc. *Col. Arbor.* 21. Ea res efficit uberiorem fructum et fartum speciosius ac plenius. *Id.* 5, 10. Ea res efficit uberiorem fructum et fartum fici pleniorem et meliorem. Quod hic *fartum fici* vocat, *Pallad.* 4, 10. *f.* pulpam fici appellat. *Arnob.* 7, 231. Quid cum pultibus Deo sit, quid cum libis, quid diversis cum fartibus confectionis jure multiplici atque impensarum varietate conditis? ℙ *Fartum vestis* jocularіter dicitur corpus ipsum vestitum. *Pl. Most.* 1, 3, 13. Non vestem amatores mulieris amant, sed vestis fartum. ℙ *Fartum facere*, est farcire. *Id. Mil.* 1, 1, 8. Machaera gestit fartum facere ex hostibus, *h. e.* ita minutatim concidere, ut solent coqui carnes dissecare farciminibus faciendis. Al. minus recte leg. *fratrem facere.* ℙ Legitur etiam *farctum.*

FARTŪRA, ae, f. quidquid ad farciendum implendumque congeritur, immittitur et inculcatur. *Vitr.* 2, 8. *med.* Tres suscitantur in structura *(parietum)* crustae, duae frontium et una media farturae. Et *paulo ante.* Monumenta facta e marmore intrinsecusque medio calcata farturis. Adde *Varr. L. L.* 4, 22., ubi de intestinis farciendis in usum cibi verba fiunt. ℙ Item saginatio, eo modo, quo in FARCIO dictum est. *Varr. R. R.* 3, 8. de turturibus. Tunc pulli plurimi gignuntur, qui ad farturam meliores. *Col.* 8, 9. Turtures farturae destinantur. Adde *ib.* 7. *extr.* ℙ Scribitur et *farctura.* Quin ap. *Tert. adv. Valent.* 27. etiam *farsura* legitur: ut et ap. *Varr. R. R.* 3, 9., dubia tamen lectione.

FARTUS vel Farctus, a, um, part. a *farcio*, farciendo impletus. *Cic. Verr.* 2, 5, 11. Pulvinus perlucidus, Melitensi rosa fartus. *Plin. ep.* 10, 48. Parietes caemento medii farti. *Plin. alter* 29, 4, 16. Mustelae ventriculus coriandro fartus. *Cic.* vertens versus *Aeschyli Tusc.* 2, 10. Jecore opimo farta et satiata affatim. *Appul. Flor. n.* 16. p. 353, 37. Fartum totum theatrum. *Vitr.* 8. *med.*. Neque is rex ab inopia hoc fecit: infinitis enim vectigalibus erat fartus, *h. e.* dives, abundans. ℙ Item accumulatus, congestus. *Mart.* 3, 58. Hinc farta premitur angulo Ceres omni. ℙ Translate. *Catull.* 28, 12. nihilo minore verpa Farti estis, *h. e.* ab aeque turpi homine male multati estis, sumpta ob scena metaphora ab irrumatione, quam qui patitur, contumeliam ferre putabatur. ℙ *Farsus* etiam legitur a quibusdam in *Epit. Livii* 50., ap. *Hyg. fab.* 126., *Petr. fr. Trag.* 69., *Burm.* et *Apic.* 4, 2. et 8, 8.

FARTUS, us. V. FARTUM.

FAS, neutr. indeclin. (in recto, quarto et quinto casu), quod justum, pium licitumque est. Derivant etymologi a *fando*, quasi fatum, *h. e.* dictum sit a Diis aut sacerdotibus. Nam *fas* ad Deos ac religionem refertur; sicut *jus* ad homines, ut *Serv.* docet ad illud *Virg. G.* 1, 268. festis quaedam exercere diebus, Fas et jura sinunt: rivos deducere nulla religio vetuit etc. *Cic. Har. resp.* 16. Oratores contra jus fasque interfectos. *Id. Att.* 1, 16. *med.* Delere omne jus fasque. *Liv.* 7, 31. Legatos, sicut fas jusque est, ad socios precatum mittemus. *Cic. Verr.* 2, 5, 13. *extr.* Contra fas, contra auspicia, contra omnes divinas atque humanas religiones. *Virg. A.* 9, 95. Mortaline manu factae, immortale carinae Fas habeant? ℙ Hinc dicitur aliquando de ipsis Numinibus. *Sen. Herc. fur.* 658. Fas omne mundi, teque dominantem precor Regno capaci, *h. e.* omnes Deos superos. Ap. *Auson.* est ipsa Themis *Technopaegn. Idyll.* 12. de Diis: prima Deum fas, quae Themis est Grajis. In veteri formula publice repetentium res, ap. *Liv.* 1, 32. Audi Juppiter, audite fines, audiat fas. ℙ Frequentissime sumitur pro omni eo, quod licet et justum est per quascumque leges, mores, voluntatemve hominum. *Cic. Agr.* 2, 7. Domitius, quod per caeremonias populi fieri non poterat, ratione assecutus est, ut id, quoad posset, quoad fas esset, quoad liceret, populi ad partes daret. *Id. Mil.* 16. Ut eum nihil delectaret, quod aut per naturam fas esset aut per leges liceret. *Id. Dom.* 13. *extr.* Factus es ejus filius, contra fas, cujus per aetatem pater esse potuisti. *Id. Cluent.* 5. Generi sui, contra quam fas erat, amore capta. *Hor. Od.* 3, 29, 31. trepidare ultra fas. *Cic. Mur.* 37. Cives, si eos hoc nomine appellari fas est. *Id. Dom.* 35. Cum mihi uni opera mea hanc urbem esse salvam, jurato dicere fas fuisset. *Virg. A.* 5, 800. Fas omne est, Cytherea, meis te fidere regnis. *Cic. Tusc.* 5, 13. Humanus animus cum alio nullo, nisi cum ipso Deo, si hoc fas est dictu, comparari potest. *Ov. Pont.* 4, 8, 55. Dii quoque carminibus, si fas est dicere, fiunt. *Pl. Asin.* 3, 1, 11. Neque te accuso, neque me id facere, fas existimo. *Tac. A.* 14, 30. et *G.* 9. et *Quint.* 3, 8. fas habere. Sic *Pl. Trin.* 2, 2, 10. Quod manu non queunt tangere, tantum fas habent, quo manus abstineant, *h. e.* solum putant, fas esse abstinere manus ab iis, quae tangere et rapere non possunt. *Ov. Trist.* 2, 205. Fas prohibet, Latio quemquam de sanguine natum, Caesaribus salvis, barbara vincla pati. ℙ Fas gentium, ap. *Tac. A.* 1, 42. est, i. q. jus gentium, et *H.* 4, 58. Fas armorum, i. q. jus armorum, et *A.* 2, 10. Fas patriae, i. e. jus patriae, quod patria a bonis civibus postulat exigitque. Sic *ib.* 1, 19. Fas disciplinae, *h. e.* quod disciplinae ratio postulat. ℙ Saepe jungitur cum *nefas. Hor. Od.* 1, 18, 10. Cum fas atque nefas exiguo fine libidinum discernunt. *Ov. Met.* 6, 585. Fas nefasque confundere. Adde *A.* 1, 739. et *Tac. H.* 2, 56. Significatur autem hac ratione loquendi, nullam rationem discrimenque haberi aequi et iniqui, honesti et inhonesti. ℙ Ad *fas* in universum et illa pertinent *Virg. A.* 3, 55. Fas omne abrumpere. *Tac. H.* 3, 5. exuere. *Id. A.* 13, 5. Neque fas, neque fidem pensi habere. *Id. H.* 4, 67. Fas et foedera respicere. ℙ *Fas est* aliquando significat, fieri potest. *Ov. A. Am.* 3, 151. Nec mihi tot positus numero comprendere fas est. *Virg. A.* 7, 692. Quem neque fas igni cuiquam, nec sternere ferro. *Ov. Trist.* 3, 12, 41. Fas quoque, ab ore freti, longaeque Propontidos undis Huc aliquem certo vela dedisse Noto. Fortasse ita quoque verti potest, quotiescumque cum *licet* jungitur. *Id. Fast.* 1, 25. Si licet et fas est, vates rege vatis habenas. *Stat. Th.* 8, 90. Si licet, et sanctis hic ora resolvere fas est Manibus. *Lucan.* 1, 359. Si licet, et fas est veras expromere voces. ℙ Aliquando adjectivi vim habet. *Ov. Her.* 4, 134. Juppiter esse pium statuit, quodcumque juvaret: Et fas omne facit fratre marita soror. ℙ Refertur et ad dies fastos, ut nefas ad nefastos. *Varr. L. L.* 5, 4. Dies, qui vocatur sic, Quanto rex comitiavit, fas. Et *mox.* Ad quod tempus est nefas, ab eo fas. Et mox. Dies vocatur, Quando stercus delatum, fas.

[FASCĀLIS, e, adj. ad fascem pertinens. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 274. *n.* 154. Maximo fascali Aug. N. Victoria cojugi incomparabili. Idem *Fabrettus* hic adnotat, fasces hinc inde cum securibus in lapide repraesentari, unde intelligimus, hunc Maximum fuisse Augusti cujusdam lictorem, cujus professio hac voce cadentis Latinitatis propria significatur. *F.*]

FASCĒLĪNUS, a, um, adj. ad Fascelidem Dianam pertinens. *Sil.* 14, 260. Thoanteae sedes Fascelina divae, *h. e.* Dianae Tauricae in Siciliam translatae. Al. leg. *Facelina Dianae*, et dictam docent a *face*, cum qua pingitur, propter quam et *Lucifera* cognominatur: vel rectius *Phacelina* a *φάκελος*, fasciculus, fascis, propter ea, quae dicuntur in v. seq.

FASCĒLIS, idis, et Fascelitis, idis, f. cogn. Dianae, ex eo sumptum, quod Orestes cum Iphigenia sorore simulacrum ejus e Taurica Chersoneso, ut asportare tuto posset, in fasce lignorum involvit et Ariciam in Italiam detulit: vel, ut alii volunt, prope Syracusas in Siciliam. *Serv.* ad *A.* 2, 116. et *prooem.* ad *Virg. Bucol.*, ex quo descripsit *Hyg. fab.* 261. ℙ Alii malunt scribi *Phācēlitis*, correpta secunda syllaba, et adjectivum *Phācēlĭnă*, a Graeco *φάκελος*, fasciculus: quod sane magis placet: nam ex Latino *fascis* non apte formatur *fascelis, idis*, quod Graecam positionem sapit. *Lucil.* ap. *Prob. de vita Virg.* freta Messanae, et Rhegina videbis Moenia, tum Liparam et Phacelinae templa Dianae. Al. leg. *Phacelitidi.* [et ap. *Sil.* 14, 260. Thoanteae sedes Phacelina Dianae. V. *Heyn.* hac super re docte disputantem ad *Donati* vit. *Virg.* §. 85. *F.*]

FASCIA, ae, f. *ἐπίδεσμος, σπαργανον*, pannus lineus vel laneus, oblongus et angustus, ad obligandum, vestiendumve, quales sunt, quibus infantes aut vulnera obvolvuntur. *Pl. Truc. a.* 5. *v.* 13. Puero fasciis opus est, pulvinis, cunis. *Cic. Brut.* 60. Devinctus erat fasciis et multis medicamentis, propter dolorem artuum, delibutus. *Suet. Dom.* 17. Brachium lanis fasciisque obvolvere. *Id. Galb.* 21. Latus fascia substringere. *Gell.* 16, 3. Fasciis ventrem strictissime colligare. ℙ Fuit fasciarum usus etiam vestiendi et sustentandi et obtegendi causa: ut quas adhibebant viri cruribus fovendis, amiciendo pedi, ne in calceo aut laederetur aut nataret: et quas iidem herniis sustinendis: et quas mulieres tegendo pectori et papillis. De prioribus *Cic. fr.* ap. *Non.* 14, 2. Cum vincirentur pedes fasciis, cum calvatica capiti accommodaretur. V. CALVATICA. *Quint.* 11, 3. *med.* Fascias, quibus crura vestiuntur, et focalia et aurium ligamenta, sola excusare potest valetudo. *Cic. Att.* 2, 3. Epicratem suspicor lascivum fuisse: etenim mihi caligae ejus, ut fasciae cretatae, non placebant. De Pompejo loquitur, de quo et *Val. Max.* 6, 2. *n.* 7. Candida fascia crus alligatum habenti, Favonius: Non refert, inquit, qua in parte corporis sit diadema. *Plin.* 8, 57, 82. Fasciae, quibus in calceatu utebatur. *Lampr. Alex. Sev.* 40. Fasciis semper usus est, *h. e.* pedulibus: de quibus multa ibi *Salmas.* disserit. *Ulp. Dig.* 34, 2, 25. Fasciae crurales pedulesque loco vestium sunt. *Grat. Cyn.* 338. tegat imas fascia suras. Adde *Justin.* 38, 1. *ad f.* et V. CRURALIS. De alteris V. VINCTURA. De tertiis *Ov. A. Am.* 3, 274. Inflatum circa fascia pectus eat. *Prop.* 4, 9, 49. de Hercule: Mollis et hirsutum cepit mihi fascia pectus. *Mart.* 14, 134. cujus lemma est *fascia pectoralis.* Fascia crescentes dominae compesce papillas. V. PECTORALIS et STROPHIUM. [*Gr. στηθοδεσμὸς vel στηθοδεσμίς. Zonae genus erat, quod supra mammas necti a feminis solebat. V. *Lessing. Opp.* ed. *Berol.* ap. *Voss. T.* 14. p. 36. sq.] ℙ *Fascia* coronae addita regium erat insigne, nempe diadema. *Suet. Caes.* 79. Cum quidam statuae ejus coronam lauream candida fascia praeligatam imposuisset, et tribuni pleb. coronae fasciam detrahi hominemque duci in vincula jussissent. *Sen. ep.* 80. *extr.* Vides illum Scythiae regem, insigni capitis decorum? Si vis illum aestimare, fasciam solve: multum mali sub illa latet. ℙ *Fascia junci* ap. *Plin.* est involucrum e junco, 15, 17, 18. *n.* 4. Uvas sole siccas junci fasciis involvit cadisque conditas gypso includit. ℙ Quas in publico epulo Caligulam pue-

ris et feminis fascias purpurae ac conchylii distribuisse, narrat *Suet.* 17., fuisse videntur institae praetexendae in ima toga et fasciae pectorales. ℙ *Fascias* lecti cubicularis memorant *Cic. Div.* 2, 65., et sunt, quibus culcita ipsa sustinebatur. *Mart.* 5, 62. Nulla tegit fractos nec inanis culcita lectos: Putris et abrupta fascia reste jacet. Et 14, 159. cui titulus *Tomentum Lingonicum.* Oppressae nimium vicina est fascia plumae. ℙ Aliquando corticem significat, inquit *Non.* 6, 18. afferens illud *Varronis:* Libyssa citrus fasciis cingit fores. Quae verba affert etiam *Id.* 2, 132., et intelligenda sunt de opere vermiculato, in quo veteres utebantur citreis laminis ad fores, mensas, subsellia, lectos et reliquam domorum supellectilem ornandam. V. CITRUS. ℙ *Non es nostrae fasciae, h. e.* nostrae sortis, conditionis, ordinis: proverb. ap. *Petr. fr. Trag.* 46. *Burm.*, in quo alii respectum volunt ad fascias infantium, alii a mercatorum consuetudine, unius generis merces eadem fascia involvendi: alii a fasciis cruralibus, quas ditiores ex pretioso panno, ex sordido pauperes gestare solent. ℙ In architectura *fasciae* per similitudinem dicuntur membra quaedam oblonga et angustiora in epistyliis longe eodem tenore procurrentia et fasciae instar extensa. Referunt enim speciem adpactarum regularum. *Vitr.* 3, 3. *med.* Corona cum suo cymatio praeter simam, quantum media fascia epistylii. ℙ Etiam zonae in coelo *fasciae* dicuntur. *Capell.* 6, 196. Orbi terrae in quinque zonas, sive melius fascias dico, discernitur. ℙ Nubes quoque in modum fasciarum longo per coelum tractu protensae et tempestatis nunciae. *Juven.* 14, 294. Nil color hic coeli, nil fascia nigra minatur. ℙ Olim et *fascea* scriptum fuit.

FASCĬĀTIM vel Fasceatim (nam et *Fascea* olim scribebant) adv. per fasces. V. in ATTRACTIO.

FASCĬĀTUS, a, um, part. a *fascio*, *fasciato. Mart.* 12, 57. Nec fasciato naufragus loquax trunco.

FASCĬCŬLĀRĬĂ, um, n. plur. quae in fasciculum colligantur, et fascis modo portantur. *Veg. Mil.* 2, 19. *extr.* Fascicularia tamen, id est lignum, foenum, aquam, stramen, etiam legitimi milites in castra portabant.

FASCĬCŬLUS, i, m. *δεσμὶς, φάκελλος*, parvus fascis. *Cic. Tusc.* 3, 18. *extr.* Fasciculum *(florum)* ad nares admovere. *Id. Q. Fr.* 2, 12. Fasciculum illum epistolarum, in quo fuerat et mea, et Balbi, totum sibi aqua madidum redditum esse. *Plin.* 19, 1, 3. Linum in fasciculos manuales colligatum siccatur in sole. *Hor. Ep.* 1, 13, 12. ne forte sub ala Fasciculum portes librorum, ut rusticus agnum.

FASCĬGER, a, um, adj. fascem vel fasces gerens. *Paul. Not.* 321. Te duce fascigerum gessi primaevus honorem, *h. e.* consulatum.

[FASCĬNĂ, ae, f. fascis sarmentorum, et virgarum. *Cato R. R.* 37. De vinea, et arboribus putatis sarmenta degere, et fascinam face. *Schneiderus* omnium primus in textum pro *fiscinam* recepit ex *Pontederae* conjectura, qui in *Antiquit. Gr. et Lat.* p. 51., codicis *Politiani* auctoritate fultus, Lexicis hanc vocem addendam censuit, cum et Itali, et Galli eandem admiserint a vetustissimis Latinis vulgo eam usurpantibus mutuati. *F.*]

[FASCĬNĂBELLUM, et

[FASCĬNĂBULUM, i, n. diminut. fascini. *Not. Tir.* p. 182. fascinum, fascinabulum, fasciuabellum. *F.*]

FASCĬNĀTĬO, onis, f. *βασκανία*, actus fascinandi. *Plin.* 28, 2, 5. Cur et fascinationibus adorationе peculiari occurrimus? Et *ib.* 4, 7. Fascinationes repercutere. Et *ib.* 8, 27. Fascinationibus resistere.

*FASCĬNĀTOR, oris, m. *Vet. Gloss.* Fascinator, *βάσκανος. B. A.*

FASCĬNĀTORĬUS, a, um, adj. ad fascinandum pertinens. Est *Servii* ad *Virg. Ecl.* 7, 28. Lingua fascinatoria. V. *Catulli* loc. in v. seq.

FASCĬNO, as, a. 1. *βασκαίνω*, malefico aspectu, aut alio quovis veneficio alicui noceo. *Virg. Ecl.* 3, 103. Nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos. *Plin.* 13, 4, 9. Contra fascinantes. *Catull.* 7, 11. Quae *(basia)* nec pernumerare curiosi Possint, nec mala fascinare lingua.

FASCĬNOSUS, a, um, adj. bene peculiatus, magno pene praeditus. *Auct. Priap.* 80, 4, 79. Non es poeta fascinosior nostro. Al. leg. *sarcinosior* eod. sensu, sed prior lectio verior est. V. v. seq.

FASCĬNUM, i, n. *βασκανία*, quoddam incantationis genus, quo homines ita ligantur, ut liberi non sint nec mentis compotes, et saepe ad extremam corporis maciem deveniant: a *βάσκανος*, ut *Cloatius Verus* ap. *Gell.* 16, 12. docet. *Plin.* 7, 2, 2. scribit ex *Cic.*, mulieres omnes, quae duplices habent pupillas, oculis fascinum circumferre. Translate. *Symm. ep.* 1, 7. (al. 13.) Nullo fascino felicitas publica mordeatur. ℙ Usurpatur etiam pro veretro, quia veteres adversus fascinationem veretro utebantur. Nam omnia turpia malos invidorum oculos ab instituto avertunt atque avocant. Ut igitur aves inauspicatae foribus affixae amoliri inforтunium credebantur, sic veretra, quorum in fascinando usus erat, fascinum etiam depellere censebantur. Hinc, teste *Varr. L. L.* 6, 5., pueris figura veretri pro amuleto de collo suspendebatur; quod etiamnum apud nostrates obtinet, etsi propter hujusce rei ignorationem alia de causa id fieri plerique putent. Et *Plin.* 19, 4, 19. *n.* 1. Hortoque et foco tantum contra invidentium effascinationes dicari videmus in remedio satyrica signa, *h. e.* tenta veretra. *Coel.* vero *Rhodiginus Antiq. lect.* 4, 6. ex *Varr.* narrat, in sacris Bacchi veretrum magna celebritate plaustris per agros et per urbes circumferri solitum fuisse, ut fascinatio a plantis et segetibus, ab agnis et aliis bestiis, ab hominibus etiam averteretur. [Hinc est, quod paucis abhinc annis Pompejis supra furni os repertum fuerit lapideum veretrum, cum hac inscriptione: *Hic habitat Felicitas.* V. *Mich. Arditi* dissert. *Il fascino presso gli antichi. Napoli* 1825.; ex quo sane invento magna lux affunditur *Symmachi* loco supra allato. *Hor. Epod.* 8, 18. Minusve languet fascinum. *Petr. Sat.* 138. Profert Enothea scorteum fascinum, *h. e.* veretrum e corio. *Arnob.* 5, 176. Simulacra virilium fascinorum. *F.*] ℙ Est etiam *fascinus, i*, m. ap. *Virg. Catal.* 5, 19. Non me vocabis pulcra per Cotyttia Ad feriatos fascinos.

FASCĬNUS, i, m. Dei nomen apud veteres, qui nihil aliud fuit, quam veretrum, de quo sic *Plin.* 28, 4, 7. Religione mutatur et Fascinus, imperatorum quoque, non solum infantium, custos, qui Deus inter sacra Romana a Vestalibus colitur, et currus triumphantium sub his pendens defendit, medicus invidiae etc. V. v. praec.

FASCĬO, as, a. 1. *σπαργανόω*, est fascia ligare, *Capitolin. Antonin.* 13. Tiliaceis tabulis in pectore positis fasciabatur, ut rectus incederet. **Vulg. Ezech.* 30, 21. *B. A.*

FASCĬŎLĂ, ae, f. *ἐπιδέσμιον*, parva fascia. *Cic. Har. resp.* 21. A muliebribus soleis, purpureisque fasciolis. *Varr. L. L.* 4, 29. Fasciola, qua capillum in capite colligarent. *Hor. Sat.* 2, 3, 255. ponas insignia morbi, Fasciolas, cubital, focalia. [*V. *Heindf.* ad h. l.] *Vopisc. Aurel.* 4. Vinctum fasciola Aurelianum aquila innoxie de cunis levavit.

FASCIS, is, m. *δέσμη, φάκελλος*, lignorum alteriusve rei congeries simul colligata. *Virg. Ecl.* 9, 65. ego hoc te fasce levabo. *Hirt. B. G.* 8, 15. Fasces stramentorum ac virgultorum, per manus inter se transditos, ante aciem collocaverunt. *Pl. Ep.* 1, 1, 26. Viminei fasces virgarum. *Tac. A.* 13, 35. Fascem lignorum portare. *Virg. G.* 3, 347. injusto sub fasce viam carpere, *h. e.* sub gravi pondere sarcinae militaris: (quod illustrat *Cic. Tusc.* 2, 16.) *Id. ib.* 4, 203. de apib. Saepe etiam duris errando in cotibus alas Attrivere, ultroque animam sub fasce dedere, *h. e.* sub onere florum. ℙ Translate. *Plin. ep.* 3, 9. Tot crimina, tot reos uno velut fasce complecti. ℙ Apud Romanos *fasces* erant virgarum, seu bacillorum fasciculi, plerumque ex betulla arbore, quibus simul colligata erat securis, ferro ejus exstante. Hi a lictoribus praeferebantur magistratibus, tanquam eorum insigne, atque animadversionum instrumenta: bini quidem praetoribus urbanis, seni proconsulibus, et praetoribus provincialibus, duodeni consulibus, vigintiquatuor dictatori. Duumviris quoque municipalibus in suis municipiis, primo bacillos, deinde fasces binos cum securibus habere, mos fuit. V. *Cic. Agr.* 2, 34. et *Impp. Arcad. et Honor. Cod.* 10, 31, 53. Quaestores etiam in provinciis fascibus usos, colligitur ex *eod. Cic. Verr.* 2, 2, 4. V. LICTOR. Vetuloniam Etruriae urbem fasces cum securibus invenisse tradit *Sil.* 8, 483. Maeoniaeque decus quondam Vetulonia gentis: Bissenos haec prima dedit praecedere fasces, Et junxit totidem tacito terrore secures. Si castigatione opus erat, virgis; si graviori supplicio, securi utebantur: quamquam interdum virgis quoque ad necem usque caesos quosdam legimus. Quod autem colligata haec potestatis instrumenta instituta sint, eo pertinuit, ut intelligerent magistratus, eorum iram non debere esse in puniendo praecipitem: et ut dum solvuntur fasces, expediunturque secures, mora afferretur aliqua iratis animis, et cunctando res maturius deliberaretur, ut est ap. *Plutarch. Quaest. Rom.* ℙ Praeferebantur a lictoribus sublati in humerum sinistrum: quod si forte majori magistratui in via minor occurreret, demittebantur ex humero, honoris habendi causa. Hoc dicebatur *fasces submittere:* quod primum fecisse Valer. Poplicolam Cos., qui submissis fascibus (et securi vacuefactis, ut est ap. *Val. Max.* 4, 1. *n.* 1.) in concionem ascendit, narrat *Liv.* 2, 7. gratum multitudini spectaculum, veluti confessionem, populi, quam consulis, majestatem vimque esse majorem. Simile quiddam de Pompejo narrat *Plin.* 7, 30, 31. Hinc *submittere fasces* translate est cedere seque minorem fateri. *Cic. Brut.* 6. Cum tibi aetas nostra jam cederet fascesque submitteret. ℙ Inter consules ita comparatum aliquando fuit, ut non ambo, sed alter fasces imperiumque haberet, si ambo adessent, alternis aliquando diebus, [ut constat ex loco *Livii* mox citando, minime vero ex auctoritate *Diarii consularis* ap. *Mur. Inscr. T.* 2. p. 610., quod spurium esse et ficticium multis probat argumentis *Jo. Labusius* in *adnot.* ad *Morcelli Dissert. dei littori de' magistr. R.* p. 30. *F.*] plerumque mensibus; altero vel securim tantummodo, vel fasces ipsos omnino domi attinente. Cum vero jus esset primi mensis fasces sumere, pluribus docet *Gell.* 2, 15. ex lege Julia. *Suet. Caes.* 20. Antiquum etiam retulit morem, ut quo mense fasces non haberet, accensus ante eum iret, lictores ponе sequerentur. *Liv.* 8, 12. Aemilius, cujus tum fasces erant, collegam dictatorem dixit. *Val. Max. l. c.* Ad quem, quia major natu erat, priores fasces transferri jussit. ℙ A Poplicola jam laudato mos institutus, ut in Urbe consules fascibus sine securi uterentur: cujus rei exemplum habes ap. *Liv.* 24, 9., non item dictatores, et decemviri, quia sine provocatione erant: qua de re V. *eund.* 3, 36. et quae diximus in DICTATOR. ℙ [*Fasces coronati* erant, quibus laurea corona praefixa erat, quosque in nummis videre est a *Spanhem. de usu et praest. numm. T.* 2. p. 88. et sqq. illustratis. *F.*] *Laureati* vero, qui lauri tantum folia praeferebant, insignia nempe imperatorum post reportatam victoriam, quemadmodum et litterae, quas publice de hoste victo mittebant Romam, iisdem foliis exornabantur; [quae videre est ap. *Maff. Mus. Ver.* p. 117. et ap. *Winckelmann. Monum. Ined. T.* 2. *tab.* 178. et alibi. *F.*] *Caes. B. C.* 3, 71. Neque in litteris, quas Pompejus scribere est solitus, neque in fascibus insignia laurae praetulit. *Cic. Div.* 1, 28. Visus C. Marius cum fascibus laureatis. Adde *Att.* 8, 3. *med.* et *Tac. A.* 13, 9. ℙ Metonymice *fasces* ponuntur pro magistratu, praesertim vero pro consulatu, *Virg. G.* 2, 495. Illum non populi fasces, non purpura regum Flexit. *Hor. Sat.* 1, 6, 96. Parentes honesti fascibus et sellis. *Id. Ep.* 1, 16, 34. Deferre, et detrahere fasces indigno. *Ov. Pont.* 4, 9, 61. alterna feretis Gaudia, tu fratris fascibus, ille tuis. *Juv.* 5, 110. et titulis et fascibus olim Major habebatur donandi gloria. Adde *Sil.* 11, 152.

FĂSĒLUS. V. PHASELUS.

FĂSĔOLUS. V. PHASEOLUS.

FASSUS. V. FATEOR.

FASTI, orum, m. plur. *ἡμερολόγιον*, libri, in quibus perscribebatur Romae a pontifice maximo, itemque in aliis civitatibus, quid quoque anno ac die accideret in republica, res gestae tum belli, tum pacis, victoriae, triumphi, honores ac praemia, templorum dedicationes, consulum ceterorumque magistratuum nomina, ratio et ordo dierum festorum fastorumque, et forensis administrationis, sacra, epulae, ludi, feriae etc. Hac ratione differunt ab annalibus nihil. *Cic. ad Brut.* 1, 15. *med.* Ego D. Bruto liberato, cum laetissimus ille civitati dies illuxisset, decrevi, ut in fastis ad eum diem Bruti nomen adscriberetur. *Id. Verr.* 2, 4, *extr.* Illud in Syracusanis merito reprehenderetur, si cum diem festum ludorum de fastis suis sustulissent etc. *Ov. Fast.* 1, 7. Sacra recognosces annalibus eruta priscis. *Hor. Od.* 4, 13, 14. tempora, quae semel Notis condita fastis Inclusit volucris dies. Et *ib.* 14, 4. et *ib.* 3, 17, 4. memores fasti. Et *Sat.* 1, 3, 112. Tempora si fastosque velis evolvere mundi. ℙ Dicti sunt a *diebus fastis*, quorum praecipue ratio singulis annis diligenter describebatur, et suis deinde temporibus populo edicebatur: qua ratione ab *annalibus* differunt, qui latius plura complectuntur. V. ACTA, orum. [*Cf. *Gierig.* ad *Ov. Fast.* 1, 7.] Hinc *Fastos* opus suum *Ov.* inscripsit, in quo singulorum totius anni dierum festos dies, et sacra enumerat describitque, originem et causas exponit. Quod cum facit, illud simul efficit, ut sciatur, qui fasti dies sint, quive nefasti, quibus diebus lege agi in foro liceat, quibus non liceat. Quae ratio cum primis temporibus de industria in penetralibus pontificum celaretur, quidam Cn. Flavius scriba Appii Caeci pontificis maximi clam descripsit, et publicavit, tanta gratia apud populum, ut eum aedilem curulem creaverit, uti narrant *Cic. Mur.* 11. et *Liv.* 9, 46. ℙ Saepe *Fasti* ea ratione usurpantur, qua magistratuum nomina continent: unde et *consulares* dicuntur, et *Capitolini* ab eruditis vocantur. *Cic. Fam.* 5, 12. Etenim ordo ipse annalium mediocriter nos retinet, quasi enumeratione fastorum. At viri saepe excellentis ancipites casus habent admirationem, etc. *Liv.* 9, 18. *med.* Paginas in annalibus magistratuum fastisque percurrere licet, consulum, dictatorumque, quorum etc. *Cic. Sext.* 14. Si appellandi sunt consules, quos nemo est, qui non modo ex memoria, sed etiam ex fastis evellendos putet. [*Id. Att.* 4, 8. Si vero id est quod nescio an sit, ut (Pompejus) non minus longas jam in codicillorum fastis futurorum consulum paginulas habeat quam factorum, quid illo (Domitio) miserius? Hic fasti codicillorum sunt fasti privati, et Cicero facete suspicatur Pompejum jam in plurimos annos consules, quos velit creari, designasse. *Schütz. cl. Cic.*] *Stat. Silv.* 4, 1, 20. da gaudia fastis Continua: hos humeros multo sinus ambiat ostro, etc.

Adde *Plin. Pan.* 58. ¶ Sunt etiam *Fastus*, *uum*, 4. decl. *Varr.* ap. *Prisc.* 6, 711. Honoris causa Julii Caesaris, qui fastus correxit. *Lucan.* 10, 187. Nec meus Eudoxi vincetur fastibus annus. [*Inscr.* ap. *Marin. Iscr. Alb.* p. 20. Ostia, et fastus de sua pecunia fecerunt. *F.*] *Colum.* 9, 14. *med.* In hac ruris disciplina sequor nunc Eudoxi, et Metonis, antiquorumque fastus astrologorum. Adde *Sil.* 2, 10. et *Claud. ep. ad Probin.* 15. ubi alii aliter leg. ¶ De fastis diebus V. FASTUS, a, um.

FASTĪDĪBĬLIS, e, adj. fastidium afferens, ut Fastidibilia judicia, *Tert. Anim.* 33. *f.*

FASTĪDĬENTER, adv. fastidiose. *Appul. Met.* 5. p. 166, 11. Parentibus fastidienter appellatis.

FASTĪDĬLĬTER, adv. fastidiose. *Varr.* ap. *Non.* 2, 336. Quibus instabilis animus, ardens mutabiliter avet habere, et non habere, fastidiliter, inconstanti pectore.

FASTĪDĬO, is, ivi, itum, a. 4. ἀποστρέφομαι, respuo, recuso, abhorreo, aversor, aspernor: a *fastus*, ut sit proprie cum fastu despicio, rejicio. [*Docet *Doederl.* 2, 184. *Fastidire* non utique de superbia intelligendum, neque *fastus*, sed *fastidium* esse, quem denotet, affectus originem, ita ut corporis aliquam, sive innatam, s. fortuitam offensionem contineat, quae vel ipsam rerum satietatem sequatur, vel similitudinem quandam ejus referat. Ita differre a *spernere*, quod ad eum pertineat, qui cum boni rectique sensu, rationis causarumque conscius aliquid aspernetur. Hinc ea videtur primo loco ponenda significatio, qua de stomacho dicitur.] *Pl. Curc.* 5, 2, 34. Ut fastidit gloriosus! *Id. Most.* 4, 2, 4. Vide, ut fastidit simia! *Cic. Mil.* 16. Non modo improbitati saepe irascuntur candidatorum, sed etiam in recte factis saepe fastidiunt, [*i. e. fastidiose judicant de r. f.] Al. delent *in.* *Hor. Ep.* 2, 1, 21. et nisi quae terris semota suisque Temporibus defuncta videt, fastidit et odit. *Just.* 14, 2. Argyraspides post Alexandrum omnes duces fastidiebant. *Curt.* 6, 10. Fastidire mores alicujus. *Quint.* 1, 4. tanquam parva, grammatices elementa. *Mart.* 3, 31. minores. *Liv.* 34, 5. *extr.* preces alicujus. *Hor. Sat.* 1, 3, 43. pater ut gnati, sic nos debemus, amici Si quod sit vitium, non fastidire. ¶ Translate. *Quint.* 9, 4. *med.* Aures et plena sentiunt, et parum expleta desiderant, clauda deprehendunt, redundantia et nimia fastidiunt. *Mart.* 5, 44. te Cum fastidierit popina dives, Antiquae venies ad ossa coenae. *Hor. Od.* 3, 1, 21. somnus agrestium Lenis virorum non humiles domos Fastidit, umbrosamque ripam. *Claud. Epith. Pall. et Celer.* 6. Aestus fastidit amictum. *Plin.* 16, 32, 59. Fastidit balsamum alibi nasci. ¶ Cum infinito. *Petr. Sat.* 127. Ne fastidias hominem peregrinum inter cultores admittere. *Liv.* 10, 8. Ne fastidieris nos in sacerdotum numerum accipere. *Curt.* 4, 14. *med.* An creditis, aequo animo iis servire, quorum reges esse fastidiant? *Phaedr.* 4, 6. jocorum legere fastidis genus. *Ov. R. A.* 305. Diligit ipsa alios: a me fastidit amari. ¶ Cum genit. *Pl. Aul.* 2, 2, 67. Abiit, neque me certiorem fecit: fastidit mei. *Titin.* ap. *Non.* 9, 3. Quo te avortisti? meī fastidis? *Lucil. ib.* Tristes, difficiles sumu', fastidimu' bonorum. ¶ Saepe refertur ad stomachum cibos respuentem. *Pl. Stich.* 5, 4, 33. Bibendum hercle hoc est: quid hic fastidis? *Hor. Sat.* 1, 2, 115. num esuriens fastidis omnia praeter Pavonem rhombumque? *Id. Ep.* 1, 17, 15. olus. *Phaedr.* 3, 7. pulmentarium. *Vet. epigr.* ap. *Suet. Tib.* 59. vinum. *Sen. ep.* 2 Fastidientis stomachi est multa degustare. *Plin.* 21, 16, 57. Cactos non fastidiunt in cibis, inveteratos quoque. *Col.* 8, 16. Docta palata fastidiunt fluvialem lupum. ¶ Ad nares. *Pl. Men.* 1, 2, 58. Olfacta igitur hinc. ut fastidis! *Plin.* 25, 7, 38. Euphorbiae succus fastidiendum odorem habet.

FASTĪDĬŌSĒ, adv. ὑπεροπτικῶς, cum fastidio. *Cic. Planc.* 27. Huic ego jam stomachans fastidiose, Immo ex Sicilia, inquam. *Id. Or.* 2, 89. Quem ego paulo sciebam vel pudentius, vel invitius (nolo enim dicere de tam suavi homine, fastidiosius) ad hoc genus sermonis accedere. Et *ib.* 1, 26. Diligenter et prope fastidiose judicare, [*i. e. ad nauseam usque et justo severius omnia vituperando. *Id. ib.* 61. Quod ego non tam fastidiose in nobis, quam in histrionibus puto: ubi *fastidiose* denotat eam spectatorum erga histriones severitatem, quam freti jure et fiducia judicandi tanquam cum taedii quodam affectu adhibere solent explodendis omnibus iis, quae neglectae artis vel minimam significationem referre videantur. *Quint. Decl.* 388. p. 787. Ita habitas, ut tibi etiam tranquillitates eligere fastidiose liceat.] *Cic. Att.* 2, 1. Lente ac fastidiose probare. *Phaedr.* 3. *prol.* 23. Fastidiose in coetum recipi. *Petr. Sat.* 13. Tanquam mendici spolium, etiam fastidiose venditabat, [*i. e. cum contemtu, taedio rei, quam venderet.]

FASTĪDĬŌSUS, a, um, adj. qui fastidit, abhorrens, difficilis, δύσκολος. *Cic. Brut.* 70. Fastidiosus litterarum Latinarum. *Id. ib.* 57. Antonius facilis in causis recipiendis erat, fastidiosior Crassus. [*Hoc quid sit, explicatum pluribus quaere ap. *Gron. Obss.* 4, 10. p. 627.] *Auct. ad Her.* 4, 40. In aequos et pares fastidiosus. *Id. ib.* 23. Aurium sensus fastidiosissimus. *Sen. Ben.* 1, 11. Fastidiosus aestimator, *h. e.* qui pluris aestimat, quam res postulat. *Plin. ep.* 8, 6. *med.* Fastidiosissimum mancipium, *h. e.* superbissimum. *Id. ep.* 6, 17. *f.* Res difficilis, ardua, fastidiosa, et quae eos, a quibus contemnitur, dedignatur. ¶ Cum genit. *Hor. Od.* 3, 1, 36. Dominus terrae fastidiosus, *h. e.* fastidiens aedes, quas in terra habet, in mari aedificare parat. ¶ Idem qui fastidium affert. *Hor. Od.* 3, 29, 9. Fastidiosam desere copiam. Respicit *Hor.* ad fastidium ciborum: de quo *Varr. R. R.* 2, 5. *f.* Vaccae cum parere coeperunt, secundum stabula pabulum servari oportet integrum, quod egredientes degustare possint: fastidiosae enim fiunt.

FASTĪDĪTUS, a, um, part. a *fastidio*, fastidio habitus, rejectus, aspernatus, contemptus, καταφρόνητος. *Ov. Trist.* 1, 6, 31. laudatus abunde, Non fastiditus si tibi, lector, ero. Et *ib.* 2, 119. Turbaque doctorum Nasonem novit, et audet Non fastiditis enumerare viris. *Id. Pont.* 4, 1, 19. oro, ne fastidita repellas Verba. *Lucan.* 7, 844. Latiae pars maxima turbae Fastidita jacet. *Plin. praef. H. N. med.* Res ardua vetustis novitatem dare, obsoletis nitorem, fastiditis gratiam. ¶ [*Sensu transitivo is, qui contemtui, taedio aliquid habet; a depon. forma *fastidior.* Laudat *Ramsh. Gr. Lat.* p. 185. *Petr.* 48. Ne me putes studia fastiditum. Adde *Tac. A.* 13, 1. Non, quia (Silanus) ingenii violentia exitum irritaverit, segnis et dominationibus aliis fastiditus, ut C. Caesar pecudem auream eum appellare solitus sit.]

FASTĪDĬUM, ii, n. καταφρόνησις, aversatio, taedium, offensio, contemptus. Fere dicitur de offensione stomachi, cibum respuentis, aut non retinentis: quae et nausea appellatur. *Cic. Inv.* 1, 17. *extr.* Cibi satietas et fastidium aut subamara aliqua re relevatur, aut dulci mitigatur. *Hor. Sat.* 2, 4, 78. Magna movet animo fastidia, seu puer unctis Tractavit calicem manibus, sive etc. [**ib.* 2, 6, 86.] *Ov. Pont.* 1, 10, 7. Os hebes est, positaeque movent fastidia mensae: Et queror, invisi cum venit hora cibi. *Sen. Q. N.* 3, 18. Tantum in illis esse fastidium, ut nollent attingere, nisi eodem die captum piscem. *Juven.* 14, 183. gratae post munus aristae Contingunt homines veteris fastidia quercus. *Plin.* 22, 24, 50. Mel stomachum inflat, fastidium creat. *Id.* 14, 16, 18. Fastidium alicui gignere uvas appetendi. *Col.* 6, 8. afferre cibo. *Plin.* 29, 5, 32. Sentire fastidium. *Id.* 23, 9, 81. abigere. Et 26, 7, 25. abstergere. Et 10, 8, 38. auferre. Et 22, 25, 74. detrahere. Et 23, 1, 27. discutere. Et 25, 8, 51. Fastidium deducunt canes herba canaria, *sc.* vomitum excitando. Sic 8, 27, 41. purgare. ¶ Translate. *Cic. Or.* 3, 25. Ea quae specie prima acerrime commovent, ab iis celerrime fastidio quodam et satietate abalienamur. *Id. Fin.* 1, 3. Insolens domesticarum rerum fastidium. [**Plin. Pan.* 55, 4. Ut appareat, non superbia et fastidio te amplissimos honores repudiare: ubi nota conjunctionem vv. *superbia* et *fastidium.* V. infra l. *Cic. Off.* 1, 26.] *Id. Tusc.* 4, 10. Habere ad certas res vitiosam offensionem atque fastidium. *Id. Or.* 1, 61. Non tam ea, quae recta sunt, probari, quam quae prava sunt, fastidiis adhaerescere. Et *ib.* 3, 50. Horum vicissitudines efficient, ut neque ii satientur, qui audient, fastidio similitudinis, nec etc. *Plin.* 12, 17, 40. Nulla voluptas est, quae non assiduitate fastidium pariat. *Cic. opt. gen. Or.* 4. Intelligentiam ponunt in audiendi fastidio, *h. e.* quo vix quidquam audiunt, quod placeat, velut qui vix cibum inveniunt, quod non fastidiant. Sic *Suet. Ner.* 44. Exegit pari fastidio et acerbitate nummum asperum etc. [**Fastidium* h. l. est morositas in accipienda vel spernenda re, *Gall. caprice*, ut monet *BCrus.* in Cl. *Suet.* p. 364.] Et *Hor. Ep.* 2, 1, 214. qui se lectori credere malunt, Quam spectatoris fastidia ferre superbi, (i. e. *die Launen*). *Cic. Fin.* 1, 2. Rudem esse omnino in nostris poetis, aut inertissimae segnitiae est, aut fastidii delicatissimi. *Id. Phil.* 12, 10. Non possum animo aequo videre tot, tam importunos, tam sceleratos hostes: nec id fit fastidio meo, sed caritate reipublicae, *h. e.* superbia, aversatione, odio, comtemptu. (Adde *Fam.* 2, 16.) *Id. ib.* 10, 9. Quorum, si essent arrogantes, non possem ferre fastidium. *Virg. Ecl.* 4, 14. tristes Amaryllidis iras, Atque superba pati fastidia. [**Tibull.* 1, 8, 69. Oderunt Pholoe, moneo, fastidia divi.] (V. FASTUS, us.) *Suet. Aug.* 44. Cacozelos, et antiquarios pari fastidio sprevit. *Cic. Off.* 1, 26. Superbiam, fastidium, arrogantiamque magnopere fugere. *Hor. Ep.* 12, 13. Agitare verbis fastidia alicujus, *h. e.* movere, excitare, augere. *Plin. praef. H. N. med.* Adducere quidpiam in fastidium. *Sen. ep.* 9. *extr.* Omnis stultitia laborat fastidio sui. *Plin.* 11, 2, 1. Fastidio damnare aliquid. *Id.* 7, 1, 1. Ne sit fastidio Graecos sequi. *Curt.* 4, 10. Patriam fastidio esse, abdicari Philippum patrem. *Plin.* 12, 19, 42. Esse in fastidio, *h. e.* rejici, contemni. *Id.* 10, 29, 41. Parcere fastidio. Et *Macr. Sat.* 5. *f.* Si fastidium facere non timerem, ingentia poteram volumina de his implere. [**Plin. Pan.* 20, 3. Nullum circa hospitia fastidium.] ¶ In arboribus *fastidium* est ap. *Plin.* 16, 32, 58. cum in aliam terram translatae non proveniunt difficultate comprehendendi.

FASTĪGĀTĬO, onis, f. actus fastigandi. *Plin.* 17, 14, 24. Ut fastigatio laevi descendat cuneo. *Appul. Florid. n.* 9. p. 346. Strigilecula, recta fastigatione clausulae, flexa tubulatione ligulae. Al. leg. *fastigiatione.* V. v. seq.

FASTĪGĀTUS et Fastigiatus, a, um, in fastigii morem declivis, devexus, ut sunt tecta domorum, inclinata ad deferendam pluviam. *Liv.* 44, 9. Scutis super capita densatis, stantibus primis, secundis submissioribus, tertiis magis, et quartis, postremis etiam genu nixis, fastigatam, sicut tecta aedificiorum sunt, testudinem faciebant. *Caes. B. G.* 4, 17. Tigna prona ac fastigiata, ut secundum naturam fluminis procumberent. *Plin.* 2, 25, 22. Fastigiatus in mucronem. *Id.* 9, 35, 56. Margaritas proceriores, elenchos appellant, fastigata longitudine. *Vitr.* 8, 7. Solum rivi libramenta habeat fastigiata, ne minus in centenos pedes semipede. Et 7, 4. *f.* Pavimentum fastigatum. ¶ Item erectus. *Liv.* 37, 27. *f.* Collis in modum metae in acutum cacumen a fundo satis lato fastigiatus. Et *Solin.* 32. *extr.* Pyramides turres sunt in Aegypto, fastigatae ultra excelsitatem omnem, quae fieri manu possit. ¶ Translate. *Sid. carm.* 2, 5. quamquam diademate crinem Fastigatus eas, *h. e.* diademate in modum coni erecto ornatus. *Id. ep.* 2, 4. Ita sibi videbitur ad arcem fastigatissimae felicitatis evectus; et *ep.* 1, 9. Duo fastigatissimi consulares, *h. e.* dignitate sublimes. ¶ Lis est inter criticos utra ex duabus his vocibus retinenda sit; alterutram enim rejiciunt. Est qui excludat *fastigiatus:* est qui *fastigatus* expungat. Utraque sane in MSS. reperitur, sed posterior ista frequentius: quod et de *fastigo* et *fastigio* verbo dicendum est. [*Longe major vv. dd. numerus, freti vetustissimorum eorumque optimorum cdd. auctoritate praeferendum censent *fastigare.*]

FASTĪGĬUM, ii, n. ἄκρα, κορυφὴ, ἀέτωμα, summitas, cacumen a latitudine surgens et paulatim in acumen desinens. [*De hujus v. etym. et signif. bene disputat *Doederl.* 2, 109. sqq.] Dicitur primo de tectis sacrarum aedium, quae olim ex una tantum parte inclinata erant et in unum locum pluviam demittebant; postea inventum est, ut medio sui assurgerent altius, atque ex utraque parte pluviam dejicerent. [**Ein Satteldach.*] *Cic. Or.* 3, 46. Capitolii fastigium illud et ceterarum aedium, non venustas, sed necessitas ipsa fabricata est: nam cum esset habita ratio, quemadmodum ex utraque tecti parte aqua delaberetur, utilitatem templi fastigii dignitas consecuta est: ut etiam si in coelo statueretur, ubi imber esse non posset, nullam sine fastigio dignitatem habiturum fuisse videatur. *Liv.* 40, 2. Atrox tempestas fastigia aliquot templorum a culminibus abrupta, foede dissipavit. ¶ A sacris aedibus transiit ad Caesarum domos, postquam divinos honores Romani illis tribuere coeperunt. *Cic. Phil.* 2, 43. de Jul. Caes.: Quem is majorem honorem consecutus erat, quam ut haberet pulvinar, simulacrum, fastigium, flaminem? *Flor.* 4, 2. *f.* de eod.: Omnes unum in principem congesti honores: circa templa imagines, in theatro distincta radiis corona, suggestus in curia, fastigium in domo, mensis in coelo. V. AETOMA. ¶ Hujusmodi fastigia ornabantur signis fictilibus, aereis, lapideis, ut colligitur ex *Vitr.* 3, 2. *Liv.* 26, 23. et *Plin.* 35, 12, 43. et 36, 5, 4. *n.* 2. [*Addebantur etiam inscriptiones et elogia rerum gestarum atque honorum, quibus imperatores functi essent. Hinc *Plin. Pan.* 54, 4. Excessurosque templorum fastigium titulos — nomini Caesarum dicabamus.] ¶ Neque vero putes, in privatis aedium tectis nulla fuisse fastigia. Nam contra habes ap. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 4. ubi de aedibus Q. fratris Romae positis verba facit. Verum quod in sacris aedibus alia peculiarique ratione formata erant et exquisitiore ornatu et altiore ad dignitatem cacumine et acroteriis impositis, quae fere constabant fictilibus vel aereis signis Deorum: *fastigia* veluti per antonomasiam appellata sunt. Certe *Plin. cit. l.* 35, 12, 43. ab ectypis signis fictilibus fastigia templorum orta fuisse, tradit: et 36, 2, 2. *fictilia Deorum fastigia* appellat. ¶ Per synecdochen dicitur de tecto ipso. *Virg. A.* 8, 491. et *ib.* 9, 568. ignem ad fastigia jactant. ¶ Sumitur etiam pro quacumque summitate paulatim in angustum desinente. *Plin.* 10, 52, 74. Aquatilium ova rotunda: reliqua fere fastigio acuminata. *Id.* 11, 37, 45. Cornua in leve fastigium exacuta. Et 16, 33, 60. Cupressus meta in fastigium convoluta. Et *ib.* 36, 64. de arundine: Gracilitas nodis distincta, leni fastigio tenuatur in cacumina. *Caes. B. G.* 7, 69. Colles pari altitudinis fastigio oppidum cingebant. Et 73. Scrobes trium in altitudinem pedum fodiebantur, paulatim angustiore ad summum fastigio, *h. e.* summis earum parietibus angustioribus, quam imis. *Lucr.* 4, 825. Fastigia

surarum ac feminum pedibus fundata. *Val. Fl.* 2, 553. fastigia muri. *Curt.* 4, 2. Opus nondum aquae fastigium aequabat. *Liv.* 1, 38. *f.* Cloacis e fastigio in Tiberim ductis. Al. delent *e*: i. e. per proclive. *Plin.* 16, 40, 76. *n.* 2. Trabs e larice, longa pedes CXX., bipedali crassitudine aequali: quo intelligebatur vix credibilis reliqua altitudo, fastigium ad mucronem aestimantibus. ℙ Dicitur aliquando de ipsa declivitate fastigii. *Caes. B. C.* 2, 10. Columellas inter se capreolis molli fastigio conjungunt. Et *ib.* 1, 45. Declivis locus tenui fastigio vergebat etc. *Curt.* 6, 6. *med.* Rupes leniore submissa fastigio. *Virg. Ecl.* 9, 8. hoc idem significaturus, *mollem clivum* dixit. *Varr. R. R.* 1, 14. Fossa ita idonea, si totam aquam, quae e coelo venit, recipere potest aut fastigium habet, ut exeat e fundo. ℙ Et de superficie. *Id. ib.* 20. Spectandum, quo fastigio sit fundus? in confragoso enim ac difficili haec valentiora parandum. Adde *ejusd.* locum infra laud. ℙ Item de profunditate. *Virg. G.* 2, 288. Forsitan et scrobibus quae sint fastigia, quaeras. Sic *altus* non sublimem solum, sed etiam profundum significat. ℙ Et de prominentia, exstantia. V. locum *Vitruvii* in EXSTRUCTIO. ℙ Translate dicitur de dignitate altoque fortunae statu. *Nep. Att.* 10. Tanta varietas fuit fortunae, ut modo hi, modo illi in summo essent aut fastigio aut periculo. *Vell.* 2, 69. In consulare fastigium provectus. [**Liv.* 6, 38. Dictaturae fastigium. 3, 35. Ejusdem fastigii cives. 2, 27., ubi de centurione primi pili *fastigium* dicitur. *Plin. Pan.* 61, 2. Collatione fastigii tui.] *Val. Max.* 1, 6. *n.* 1. Ad regium fastigium evehere aliquem. *Vell.* 2, 131. Quidquid numinum hanc R. imperii molem in amplissimum terrarum orbis fastigium extulit. *Plin. Pan.* 52. Sic fit, ut Dei summum inter homines fastigium servent. [*V. *Gierig.*, qui ita legit: Sic fit, ut summum inter homines fastigium serves, cum Deorum ipse non appetas. Recte quidem! modo v. *Dei* non ablegasset, quod fieri vetat et cdd. auctoritas et loci ratio. Sententia haec esse videtur: Tu summam Dei auctoritatem et sempiternam tenes, licet divinum honorem nunquam concupiveris. Cum vi quadam opp. *Dei* et *Deorum.*] *Curt.* 3, 12. *f.* Et praeteritae fortunae fastigium capio et praesentis jugum pati possum. *Nep. Att.* 14. Pari fastigio stetit in utraque fortuna, *h. e.* modo et cultu vitae. *Curt.* 9, 10. *med.* Animus super humanum fastigium elatus. [**Suet. Cal.* 22. Admonitus et regum et Principum se excessisse fastigium. *Tac. A.* 15, 74. Tanquam mortale fastigium egressus. *Liv.* 27, 31. Submittendo in privatum fastigium, quo minus conspectus eo solutior erat.] *Juven.* 3, 39. Quales ex humili magna ad fastigia rerum Extollit, quoties voluit Fortuna jocari. *Plin. ep.* 1, 7. Vide, in quo me fastigio collocaris, cum etc. *Quint.* 12, 1. Stetisse Ciceronem in fastigio eloquentiae, fateor. *Plin.* 30, 1, 1. Magice in tantum fastigii adolevit, ut hodieque in magna parte gentium praevaleat. ℙ Item de fine ac termino cujusque rei. *Cic Off.* 3, 7. Quoniam operi inchoato, prope tamen absoluto, tanquam fastigium imponimus. ℙ *Fastigia summa rerum* sunt summa capita. *Virg. A.* 1, 345. longa est injuria, longae Ambages, sed summa sequar fastigia rerum. (*Serv.* exponit primordia) Similiter ap. *Varr.* ponuntur *fastigia* pro generibus. Ait enim *R. R.* 1, 7. *in.* E quibus tribus fastigiis simplicibus, *h. e.* tribus generibus agrorum, campestri, collino et montano; et *med.* Propter haec tria fastigia formae, discrimina quaedam fiunt sationum. Et *in f.* Haec atque hujuscemodi tria fastigia agri etc. ℙ Denique *fastigia* quidam grammatici vocant accentus, qui verborum syllabis appinguntur, quod sint veluti quaedam fastigia vel fastigatae lineolae ipsis impositae. *Capell.* 3, 60. et 63. et *Diomed.* 2, 428. V. v. seq. [*Confunduntur *fastigia* et *vestigia*. *Snakenb.* ind. commentarii ad *Curt.* s. v. fastigium.]

FASTĪGO, as, a. 1. ὀξύνω, acumino, in fastigium erigo. *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 3. Frumenta hieme in herba sunt, verno tempore fastigantur in stipulam. *Id.* 24, 19, 118. Folia in exilitatem fastigantur. *Sil.* 5, 48. Ore levem patulo texens de vimine nassam, Cautius interiora ligat mediamque per alvum Sensim fastigans, compressa cacumina nectit. [*V. *Drakenb.* ad h. l. *Mela* 2, 1, 5. Post spatiosa modice, paullatim se ipse fastigat et quasi in mucronem longe colligens latera facie positi ensis adlecta est. Adde 1, 4, 1. et 3, 10, 5.] ℙ Translate. *Sidon. ep.* 3, 6. Qui statum celsitudinis tuae titulorum parilitate fastigat, *h. e.* extollit. ℙ Significat etiam vocalibus fastigium appingere, sic A, ut longas esse omnibus innotescat. *Capell.* 3, 59. Ut fastigetur longa brevisque (lege *brevisve*) fuat. ℙ Reperitur et *fastigio*. V. dicta in FASTIGATUS.

FASTŌSUS, a, um, adj. superbus, fastu plenus, ὑπέροφρων. *Petr. Sat.* 131. Quid est, fastose? ecquid bonam mentem habere coepisti? *Mart.* 10, 13. Ad nocturna jaces fastosae limina moechae. [**Id.* 13, 102. (al. 99.), 2. Fastosum garum, ubi al. leg. *faecosum*. *B. A.*] *Auct. Pan.* ad *Pis.* 107. Domus fastosa. ℙ [In *Not. Tir.* p. 93. legitur *Fastuosus*. *F.*]

FASTUS, us, m. ἀλαζονεία, superbia et elatio quaedam animi, nimia sui existimatio cum contemptu aliorum. *Plin.* 11, 37, 51. Supercilia maxime indicant fastum. *Id.* 9, 35, 58. Superbo simul ac procaci fastu, ut regina meretrix. *Ov. Fast.* 1, 419. Fastus inest pulcris sequiturque superbia formam. *Hor. Ep.* 2, 2, 92. aspice primum, Quanto cum fastu, quanto molimine circum Spectemus. *Prop.* 2, 19, 61. assumere fastus. Et 3, 11, 10. terere, *h. e.* proculcare. Et *ib.* 15, 3. compescere. Et *ib.* 17, 11. et *ib.* 23, 35. pati alicujus, *h. e.* superbiam et repulsas amicae: quo sensu *Id.* 4, 5, 42. de Medea: Nempe tulit fastus, ausa rogare prior. Et *Virg. Ecl.* 4, 14. superba pati fastidia. Et *Ov. Met.* 14, 461. O mea lentos Pone, precor, fastus et amanti jungere, Nymphe. *Id. A. Am.* 2, 241. fastus exuere. *Tac. A.* 2, 2. Fastus erga patrias epulas. *Petr. Sat.* 96. Fastum facere alicui, *h. e.* eum despicere et a se repellere. Phrasis minus imitanda. ℙ *Fastus, uum*, in plur. num. sunt Fasti, in quibus magistratuum nomina perscribebantur. V. FASTI.

FASTUS, a, um, adj. quod cum voce *dies* solum conjungitur et dicitur de iis diebus, quibus lege agi licet et forensem jurisdictionem exercere. *Ov. Fast.* 1, 47. Ille nefastus erit, per quem tria verba silentur: Fastus erit, per quem lege licebit agi. ℙ Dies fasti illi erant, quibus praetoribus licebat lege agere, idest jurisdictionem exercere et absolvere ac condemnare: a *fando*, quod illis diebus permissum erat praetoribus fari tria illa verba solemnia in jurisdictione exercenda: *Do*, *Dico*, *Addico*. Alii erant festi, alii profesti, alii senatorii, alii non senatorii, alii comitiales, alii non comitiales. Sed divisio celebrior est, qua in tres species dividuntur. Prima erat eorum, qui erant *fasti proprie et toti: proprie*, quia praetor semper et poterat et solebat lege agere, nisi cum casus aliquis extra ordinem interveniebat: *toti*, quia horis omnibus lege agere licebat. Hi simpliciter *fasti* dicebantur et in calendario littera F. signabantur. Erant in toto anno XXXVIII. Secunda eorum erat, qui *proprie*, *sed non toti fasti* erant, siquidem praetor omnibus his diebus quidem, sed non omnibus horis poterat lege agere. Notabantur his litteris Fp., Np., En., Q. Rex C. F., Q. St. Df. idest *Fastus primo*, *Nefastus primo*, *Endotercisus*, *Quando rex comitio fugit*, *Quando stercus defertur*. Erant LXV. Tertia eorum, qui *non proprie*, *sed casu fasti* erant, cujus generis erant comitiales. Interdum enim comitia non habebantur et tunc lege agere licebat. Hi interdum erant fasti toti, idest cum nulla comitia habebantur, interdum ex parte, idest, cum comitia fiebant, sed non toto die. Erant CLXXXIV. Ex *Manut.* De veterum dierum ratione. *Macr. Sat.* 1, 16. *med.* tradit, lege Hortensia nundinas quoque *fastas* fuisse. V. in HORTENSIUS, a, um.

FĀTA, ae, f. Parca: a *fatum*. Parcae enim fatales Deae dicuntur. In nummo Diocletiani ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 8. p. 6. Fatis victricibus. [*scil.* tribus Parcis, quae omnia vincunt; ibi enim videre est tres mulieres cum cornu copiae et gubernaculo. Ceterum illud *fatis* derivari etiam potest ex *fatum*, *i*, nam adjectivum *victrix* saepe cum nominibus substantivis neutrius generis conjungitur. V. VICTRIX et FATUM. *F.*]

FĀTĀLIS, e, adj. εἱμαρμένος, ex fato impendens, fato destinatus: et tam de iis dicitur, quae exitium afferunt, quam de iis, quae salutem. *Cic. Cat.* 4, 1. Meus consulatus ad salutem reipubl. prope fatalis fuit. [**Id. Harusp.* 4. Scipio quasi fatali eventu solus Carthaginem evertit. *Tibull.* 2, 5, 57. Roma, tuum nomen terris fatale regendis.] *Cic. Cat.* 3, 4. Hic annus fatalis est ad interitum hujus Urbis. *Id.* in *Senat.* 2. Ille annus, quem ego mihi, quam patriae, malueram esse fatalem. *Id. Phil.* 6. *f.* Fuit aliquis fatalis casus, nunc si quis erit, erit voluntarius. *Id. Part.* 21. Si quae accidisse videbuntur divina atque fatalia. *Id. Acad.* 1, 7. *extr.* Fatalis et immutabilis continuatio ordinis sempiterni. *Id. Marc.* 10. Miserum fataleque bellum. *Id. N. D.* 1, 20. Illa fatalis necessitas, quam εἱμαρμένην dicitis. *Id. Fat.* 13. Tam fatale est, medicum adhibere, quam convalescere. *Hor. Ep.* 2, 1, 11. de Hercule: Notaque fatali portenta labore subegit. [**Tibull.* 1, 3, 53. Fatales anni, i. e. a fatis definiti, admensi. *Inscr.* ap. *Orell.* 4851. Fatales annos pensare. *Tibull.* 1, 7, 1. Fatalia stamina.] *Ov. Fast.* 4, 257. Fatalia verba, *h. e.* fatum continentia. *Id. Pont.* 1, 8, 64. Fatales Deae, *h. e.* Parcae, quae fatum suum cuique statuunt. [*Saepissime est telorum epitheton, i. q. letalis. *Ov. Met.* 5, 182. Jaculum fatale parabat. V. *Burm. Virg. A.* 12, 919. Cunctanti telum Aeneas fatale coruscat. *Sil.* 2, 400. Multis fatalem millibus hastam. Hinc *fatalis dies*, quo quis moritur. *Inscr.* ap. *Orell.* 3023. (repet. 4777.) — — Neque ullus unquam nos diunxisset, nisi hic tuus fatalis dies. Alia ap. *Eund.* 4758. — Nullum dolorem accepi tui, nisi quod fatalem diem celeriter peregisti. *Suet. Ner.* 49. Nondum adesse fatalem horam. *Ael. Spart. Adrian.* 4. Si quid mihi fatale contigerit, Gr. ἐάν τι πάθω, ἐάν τι συμβῇ.] ℙ *Fatalis mors* [*In Vet. *Glossis Lat. Gr.* redditur ἴδιος θάνατος.] ap. *Vell.* 2, 6. et 49. est quae fato et secundum naturam venit: et opponitur violentae. Sic *fato mori* dixit *Tac.* et *fataliter mori*, *Eutrop.* ℙ *Fatales libri* sunt, quibus vaticinia et fata continentur, cujusmodi erant Sibyllini. *Liv.* 5, 14. et 15., 22, 9. et 42, 2.

FĀTĀLĪTAS, atis, f. fati necessitas. *Imp. Zeno Cod.* 1. Quod fatalitate ingruebat.

FĀTĀLĪTER, adv. secundum fata vel ex fatis, πεπρωμένως. *Cic. Div.* 2, 7. Ex omni aeternitate dicis definita esse fataliter. *Ov. Met.* 12, 67. Hectorea primus fataliter hasta, Protesilae, cadis. [**Suet. Caes.* 59. Vaticinationes, quibus felix et invictum in ea provincia fataliter Scipionum nomen ferebatur.] ℙ *Fataliter mori*, ap. *Eutrop.* 1, 11. est fato mori. V. FATALIS.

FĀTĔOR, eris, fassus sum, dep. 2. ἐξομολογέω, confiteor: et fere dicitur de iis, qui in culpa sunt vel qui aut coacti aut impulsi ea dicunt, quae alioquin tacerent. Est a φατὸς, dicendus. [*Imo a *fari*.] *Pl. Aul.* 4, 4, 16. Facisne injuriam mihi, an non? *Eu.* fateor, quia non pendes, maximam: Atque id quoque jam fiet, nisi fatere. *Stro.* quid fatear tibi? *Ter. Ad.* 2, 1, 34. Leno sum, fateor, pernicies communis adolescentium. *Cic. Caecin.* 9. Ita libenter confitetur, ut non solum fateri, sed etiam profiteri videatur. (V. CONFITEOR.) *Id. Rabir. perd.* 5. *f.* Fateor atque etiam profiteor et prae me fero, te ex illa crudeli actione esse depulsum. *Caes. B. C.* 3, 20. Qui se debere fateantur. *Ter. Ad.* 1, 1, 52. Hoc qui nequit, fateatur nescire imperare liberis. *Pl. Truc.* 4, 3, 10. Si verum mihi eritis fassae, vinclis exsolvemini. *Liv.* 34, 5. et *Curt.* 6, 9. De se fateri, celare alios. *Cic. Inv.* 2, 26. De facto turpi aliquo aut inutili aut utroque fateri. *Id. N. D.* 2, 63. Hominum igitur causa eas rerum copias comparatas, fatendum est. *Id. Part.* 14. Multi in tormentis mori maluerunt falsum fatendo, quam inficiando dolere. *Ov. Met.* 8, 633. paupertatemque fatendo Effecere levem. *Id. Her.* 21, 204. Fateri sensus suos. *Hor. Ep.* 2, 2, 147. quod quanto plura parasti, Tanto plura cupis, nulli ne faterier audes? *Curt.* 6, 3. et *Plin.* 27, 1, 1. Si verum fateri volumus. *Eum. Grat. act.* 1. Ut verius fatear. ℙ Interdum sumitur pro indicare, prodere, manifestare. *Ov. Trist.* 2, 525. Vultu iram fateri. *Plin.* 36, 26, 65. Belus amnis non nisi refuso mari arenas fatetur. *Id.* 9, 57, 83. Patinarum calore pisces vitalem motum fateri. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 23. *med.* Laterensis nostri et fidem et animum singularem in rempubl. semper fatebor, *h. e.* testabor, praedicabo. *Juven.* 10, 172. mors sola fatetur, Quantula sint hominum corpuscula. ℙ Hinc *fatendi modus* in verbis est indicativus, apud grammaticos. *Varr. L. L.* 8, 58. et *Quint.* 1, 6. [*Ubi v. *Spalding.*] ℙ *Fateor* passive. *Cic. Agr.* 2, 21. *f.* Quae est ista aequitas, ceteros agros, etiam si privati sint, permittere, ut publici judicentur; hunc excipere nominatim, qui publicus esse fateatur? Alii leg. *quem publicum esse fateantur:* tametsi etiam *confessus* passive usurpatur, quam v. v. [*Cf. *Ramsh. Gr. Lat.*, p. 175. ubi laud. *Ov. A. A.* 2, 556. Fassus ab ore pudor.] ℙ Impersonaliter. *Paul. Dig.* 30, 1, 39. *f.* Vulgo fatebatur, utique minorem eum legasse.

[FĀTĪBŬLA, ae, f. *Diom.* 3, 488. Dramata Latine fabulae appellantur, sive fatibulae. *F.*]

FĀTĪCĂNUS, a, um, adj. qui fata canit, idest, futura praedicit. *Ov. Met.* 9, 417. Haec ubi faticano venturi praescia dixit Ore Themis. Al. leg. *faticino*, al. *fatidico*, al. *vaticino*.

FĀTĪCĪNUS. a, um, adj. idem ac faticanus. *Ov. Met.* 15, 436. sic dicere vates, Faticinasque ferunt sortes. Al. aliter leg., ut in v. praec.

FĀTĪDĬCUS, a, um, adj. χρησμολόγος. *Varr. L. L.* 5, 7. Qui futura praedivinando solent fari, fatidici dicti. *Virg. A.* 8, 340. Vatis fatidicae, cecinit quae prima, futuros Aeneadas magnos. *Cic. N. D.* 1, 8. Anus fatidica Stoicorum. *Plin.* 15, 29, 36. Fatidicum et memorabile augurium. *Id.* 2, 43, 43. Fatidica fulmina. Et *ib.* 93, 95. Fatidici specus. *Ov. Met.* 2, 640. fatidicos concepit mente furores. *Id. Fast.* 2, 262. Fatidicus Deus, *h. e.* Phoebus. *Val. Fl.* 1, 304. Fatidicae silvae. ℙ Absolute. *Cic. Leg.* 2, 8. Interpretari fatidicorum et vatum effata incognita.

FĀTĪFER, a, um, adj. μόρσιμος, mortifer, fatum, idest mortem afferens. *Virg. A.* 8, 621. Fatiferumque ensem. *Id. ib.* 9, 631. Fatifer arcus. Al. leg. *letifer*. *Ov. Amor.* 3, 3, 27. fatifero Mavors accingitur ense. Adde *Met.* 6, 251.

FĀTĪGĂBĬLIS, e, adj. qui fatigari potest. *Tert. Anim.* 32. Ascensu scalorum fatigabilis. [Adde *Not. Tir.* p. 118. *F.*]

FĀTĪGĀTĬO, onis, f. κόπος, κάματος: plus est quam lassitudo. *Cels.* 1, 2. *med.* Exercitationis finis esse debet lassitudo, quae citra fatigationem sit. *Liv.* 32, 15. Fatigatio equorum atque homi-

num. *Curt.* 6, 8. Illum fatigatione resolutum somnus oppresserat. *Id.* 7, 11. Affectus fatigatione. *Colum.* 4, 18. Minuere fatigationem. *Quint.* 11, 3. *f.* Fatigatione deficere. Adde *Tac. H.* 2, 60. et *Senec. Ira* 3, 9. ℙ Item dictum jocosum, facetiae, cavillatio, qua risus causa quempiam fatigamus. *Sidon. ep.* 1, 8. Morari me Romae gratularis: id tamen quasi facete, et fatigationum salibus admixtis. *Sulpic. Sever. dial.* 1, 4. *med.* Aliquantum erubescens, dum fatigationem meam accepit. [*Eutr.* 9, 19. Qui cum in auditorio vel levi fatigatione taxaverant; ubi v. *Tzschuck.*] V. FATIGO.

FĂTĪGĂTŌRĬUS, a, um, adj. *Sidon. ep.* 5, 17. Verba erant dulcia, jocosa, fatigatoria, *h. e.* faceta. V. v. praec.

FĂTĪGĂTUS, a, um, part. a *fatigo*, καταπονηθείς. Si *Servio* credere libet ad *A.* 8, 232., proprie refertur ad corpus, ut *fessus* ad animum: quamquam haec saepius confunduntur. [*De discrimine inter *fatigatus*, *fessus* et *lassus* doctissime disputat *Döderl.* 1, 102. seq.] *Cic. Top.* 20. Verberibus, tormentis, igni fatigati, quae dicunt, ea videtur veritas ipsa dicere. *Hor. Od.* 3, 6, 42. Juga demere bobus fatigatis. *Ov. Her.* 18, 83. fatigatis humero sub utroque lacertis. *Caes. B. C.* 3, 95. Milites magno aestu fatigati. *Nep. Eum.* 12. Triduo fame fatigatus. *Hor. Od.* 3, 4, 11. Ludo et somno fatigatus: nam somnus, etiam adventans, vires capit. ℙ Translate. [*Vell. Pater.* 2, 69. *f.* Neque reperias, quos aut pronior fortuna comitata sit, aut veluti fatigata maturius destituerit, quam Brutum et Cassium.] *Ov. Amor.* 3, 11, 2. Cede fatigato pectore, turpis Amor. *Id. Her.* 13, 97. Inter mille rates tua sit millesima puppis: Jamque fatigatas ultima verset aquas. *Id. A. A.* 2, 227. de Hercule. Ille fatigatae perdendo monstra novercae. *Sall. Jug.* 70. fatigati supplíciis. Et *ib.* 11. Fatigatus a fratre, *h. e.* precibus exoratus. V. et v. seq. ℙ [*Permutantur *Fatigatus* et *laboratus*. V. *Stat. Theb.* 1, 341.]

FĂTĪGO, as, avi, atum, a. 1. καταπονέω, κοπόω, vires urgendo, instandoque cuipiam adimo, lasso, ad lassitudinem deduco, domo. Esse volunt a *fatim ago*, hoc est valde ago, agito, vexo. *Nep. Lys.* 2. Ne de eodem plura enumerando, fatigemus lectores. *Cic. Off.* 3, 18. Sicarii, venefici, fures non verbis sunt, et disputatione philosophorum, sed vinculis et carcere fatigandi. [*i. e. castigandi. Adde *ib.* 1, 25, 88. *Tac. A.* 4, 6. Plebes acri — annona fatigabatur, i. e. premebatur.] *Sall. Cat.* 28. Neque insomniis, neque labore fatigari. *Liv.* 8, 10. Aliquandiu pugna atroci cum semet ipsi fatigassent. [*Vell. Paterc.* 2, 34. Per triennium Romanos exercitus fatigaverat.] *Ov. Met.* 8, 824. petit ille dapes sub imagine somni, Oraque vana movet, dentemque in dente fatigat. *Virg. G.* 3, 132. cursu quatiunt, et sole fatigant. *Id. A.* 11, 306. quos nulla fatigant Proelia, nec victi possunt absistere ferro. ℙ Translate. *Id. A.* 6, 78. Bacchatur vates, magnum si pectore possit Excussisse Deum: tanto magis ille fatigat Os rabidum, fera corda domans, fingitque premendo. *Sall. Cat.* 11. Secundae res sapientium animos fatigant, *h. e.* eorum virtutem et constantiam vincunt. *Id. Jug.* 60. Fatigare aliquem dolis. *Id. or.* 2. *ad Caes. de rep. ordin. med.* Curis fatigatur animus. [*Sil.* 7, 125. Infractasque minas dilato Marte fatigat, i. e. irritas, vanas facit.] *Stat. Th.* 9, 280. Mille modis leti miseros mors una fatigat. *Hor. Od.* 4, 14, 18. Devota morti pectora liberae Quantis fatigaret ruinis, *h. e.* urgeret, obrueret. *Val. Fl.* 7, 348. Te ducente sequor: tua me grandaeva fatigant Consilia, et monitis cedo minor, *h. e.* meam animi firmitatem vincunt. *Hor. Od.* 2, 11, 11. quid aeternis minorem Consiliis animum fatigas? *Tac. A.* 15, 71. Fatigare dextram osculis, i. e. obtegere, vel lassare dexteram osculis jaciendis. *Val. Fl.* 1, 635. miscent suprema paventes Verba alii, junguntque manus, atque ora fatigant. Et 2, 120. Fama terras fatigat, *h. e.* implet rumoribus suis, turbat, vexat. Sic *Virg. A.* 1, 280. aspera Juno, Quae mare nunc, terrasque metu, coelumque fatigat, *h. e.* miscet, sollicitat, exercet. *Val. Fl.* 5, 142. arma fatigant Ruricolae, Gradive, tui, *h. e.* ferramenta in usum belli fabricando, ictibus malleorum quasi fatigant. *Ov. Met.* 5, 485. lolium tribulique fatigant Triticeas messes, *h. e.* obruunt, nec crescere sinunt. Et *ib.* 1, 573. fluvius sonitu plus quam vicina fatigat, *h. e.* molestia afficit. *Sil.* 12, 496. curasque ita corde fatigat: Quo mens aegra vocas? etc. *h. e.* agitat, versat. [*Adde 1, 675. Inde agitant consulta patres, curasque fatigant, i. e. exercent.] *Stat. Silv.* 5, 1, 8. Fatigare curas artificum. *Virg. A.* 9, 605. Fatigare silvas, *h. e.* silvis veluti molestum esse venatu, clamoribus, agitatione ferarum: quod et *Val. Fl.* 3, 21. imitatus est. ℙ *Fatigare aliquem precibus* est adeo instare, obtundere, molestum esse, enecare precando, donec victus se exorari sinat. *Liv.* 9, 20. et 27, 45., *Justin.* 18, 1., *Hor. Od.* 1, 2, 26. et *Val. Fl.* 8, 386. Sic fatigare questu, *Id.* 7, 311. gemitu moestaque voce, *Stat. Th.* 2, 244. Deos in vota, *Val. Fl.* 4, 69. votis Jovem, *Mart.* 7, 60. lacrimis, *Tac. H.* 3, 31. Sic *Virg. A.* 7, 582. Undique collecti coeunt, Martemque fatigant, *h. e.* flagitant, instanter rogant Martem, ut adsit: quod est, bellum deposcunt. *Val. Fl.* 8, 86. atque omnem linguaque manuque fatigat Vim Stygiam, *h. e.* magicis verbis ac signis petit, arcessit, invocat Nam dicimus etiam *fatigare* absolute pro fatigare precibus. *Sall. Jug.* 17. Quos ego audio maxuma ope niti, ambire, fatigare vos singulos, ne quid statuatis. *Tac. H.* 1, 29. Fatigare Deos. [*Prop.* 2, 20, 3. Quidve mea de fraude Deos — fatigas?] ℙ Aliquando est impellere, stimulare, agitare, quia impulsi, et ad cursum incitati fatigantur. *Virg. A.* 1, 320. qualis equos Threissa fatigat Harpalice, volucremque fuga praevertitur Hebrum. Et *ib.* 11, 714. Quadrupedemque citum ferrata calce fatigat. Et *ib.* 9, 609. versaque juvencum Terga fatigamus hasta. Et *ib.* 5, 253. jaculo cervos cursuque fatigat. ℙ Translate. *Id. ib.* 4, 572. Corripit e somno corpus, sociosque fatigat: Praecipites vigilate viri, etc. *Id. ib.* 6, 533. quae te fortuna fatigat, ut etc? Et *ib.* 9, 63. collecta fatigat edendi Ex longo rabies. [*Sil.* 1, 63. Laudum spe corda fatigat; et 12, 192. Socios voce fatigat. 16, 331.] ℙ *Fatigare diem* est totum in opere occupando veluti lassare. *Virg. A.* 8, 94. Olli remigio noctemque diemque fatigant. *Val. Fl.* 5, 602. Marte diem noctemque fatigat. [*Prop.* 4, 11, 81. Sat tibi sint noctes, quos de me, Paulle, fatiges, i. e. cum dolore transigas, ut Gr. μοχθεῖν ὕπνον, δεσμὸν etc. V. *Heyn.* ad *Virg. l.* proxime praeced.] ℙ Ap. *Sidon. ep.* 6, 2. fatigari argutiis, est per argutias molestia affici, vexari. Sic *Sulpic. Sever. dial.* 1, 4. Nullam occasionem omittis, quin nos edacitatis fatiges. Et *ib.* 5. Sed supersedendum est, ne Gallus se aestimet fatigari. V. FATIGATIO. ℙ [*Permutantur in cdd. *fatigare* et *castigare*. V. *intpp.* ad *Cic. Off.* 1, 25. et 3, 18.]

FĂTĬLĔGUS, a, um, adj. fatum, seu mortem colligens. *Luc.* 9, 821. Toxica fatilegi carpunt matura Sabaei.

[FĂTĬLŌQUĬUM, i, n. praedictio. *Appul. de Deo Socr.* Vel Sibyllae fatiloquia versificet. *F.*]

FĂTĬLŌQUUS, a, um, adj. idem ac fatidicus. *Liv.* 1, 7. Carmenta mater, quam fatiloquam ante Sibyllae in Italiam adventum miratae hae gentes fuerant.

FĂTIM, adv. abundanter, teste *Serv.* ad *A.* 1, 127., unde *affatim. Fulg. Myth.* 2, 8. Conceptionem fatim subministrat. Al. leg. *conceptionale fatum.*

[FĂTIS, is, f. fama, gloria. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 989, 5. Aelia Fatis. *F.*]

FĂTISCO, is, n. 3. χαίνω, findor, aperior, hisco; viribus fractis deficio, ita ut solvar, dissolutus proruam: a *fatim* et *hisco*, ut *Serv.* docet ad illud *Virg. A.* 1, 127. Accipiunt inimicum imbrem rimisque fatiscunt. *Id. A.* 9, 809. saxis solida aera fatiscunt. *Id. G.* 1, 180. Area pulvere victa fatiscit. Et *ib.* 2, 249. Pinguis tellus haud unquam manibus jactata fatiscit, Sed picis in morem ad digitos lentescit habendo. *Sol.* 35. *med.* Pomum fatiscit in pulverem. *Tibull.* 1, 6, 31. Heu canimus frustra, nec verbis victa fatiscit Janua: sed plena est percutienda manu. Al. leg. *patescit. Plin.* 11, 45, 105. Camelo ungues in longiore itinere sine calceatu fatiscunt. ℙ Saepe ponitur pro deficere. *Colum.* 2, 14. Omni solo, quod praedictorum leguminum segetibus fatiscit, una medicina est, ut stercore adjuves. *Val. Fl.* 7, 598. ille fatiscens, In caput, inque humeros ipsa vi molis, et irae Proruit. *Stat. Silv.* 5, 5, 21. Fatiscere clamore. *Colum.* 7, 3. *med.* Ovis fatiscit post annum septimum. Et 9. *f.* Scrofa celerrime fatiscit, quae plures educat. *Val. Fl.* 3, 395. viri resides In lacrimas, humilesque metus, aegramque fatiscunt Segnitiem. *Tac. H.* 3, 10. Donec fatisceret seditio. *Id. A.* 14, 24. Ipse exercitusque per inopiam et labores fatiscebant. Et *ib.* 6, 7. Scriptores copia fatiscunt. Et *ib.* 16, 5. Manibus nesciis fatiscere. [*V. *Boettich. lex. Tac.*] ℙ Cum infinito. *Stat. Silv.* 5, 1, 35. exsiccata fatiscet Mater Achilleis hiemes affrangere bustis. ℙ Passiva voce et significatione. *Lucr.* 5, 309. delubra Deum, simulacraque fessa fatisci. *Varr.* ap. *Non.* 4, 197. et 7, 91. Altera ira, altera vulneribus fatiscuntur. *Pacuv. ib.* Si unquam fatiscar facere quod quibo boni. *Accius ib.* Haud fatiscar, quin tuam implorem fidem. [*Front. Princip. hist.* (ed. *A. Maio*) p. 318. Primus ipse in agmine haud saepius equo vehi, quam pedibus fatisci. ℙ In *Not. Tir.* p. 149. scribitur *fatescit. F.*]

FĂTOR, aris, dep. 1. multum loquor, frequent. a *fari. Fest.* Fatantur, multa fantur.

FĂTŪĂ, ae, f. eadem quae Bona dea: a *fando. Cornel. Labeo* ap. *Macr. Sat.* 1, 12. V. BONA Dea et FAUNA. *C. Bassus* ap. *Lact.* 1, 22. sic nominatam tradit, quod mulieribus fata canere consuevisset, ut Faunus viris. V. FATUOR. ℙ *Capell.* 2. p. 41. Fatuas (quas etiam *Fantuas* appellari docet et *Fanas*) enumerat inter longaevos et fatidicos, cujusmodi sunt Sibyllae.

FĂTŪĒ, adv. more eorum qui fari nesciunt, stulte, insipienter. *Quint.* 6, 4, 8. (si sanus est locus) Alioquin et tacendum est saepe, et aliis, subjicientibus, plerumque studio loquendi fatue modo accedendum. Alii leg. *fatuae modo.* V. FATUUS. *Varro* quoque hanc vocem agnoscit *L. L.* 5, 7., et a *fari* derivat.

FĂTŪELLUS, i, m. Deus idem qui Fatuus et Faunus et Inuus, et Graece Ἐφιάλτης. *Serv.* ad *A.* 6, 776. et ad *ib.* 7, 47., ubi Fatuam ei uxorem assignat.

[FĂTŪĪNUS, a, um, adj. idem ac fatuus. *Appul. Herb.* 64. Itali paeoniam, alii rosam fatuinam vocant. *F.*]

FĂTŪĪTAS, atis, f. εὐήθεια, insipientia, stultitia, stoliditas. *Cic. Att.* 1, 25. Ego hujus miserrima fatuitate conflictor. Al. pleriq. leg. *facultate. Id. Inv.* 2, 32. Non hanc imprudentiam, aut casum, aut necessitudinem, sed inertiam, negligentiam, fatuitatem nominari oportere.

[*FĂTŪĪTO, adv. idem ac fataliter. *Prisc.* 15, 1016. *B. A.* Similiter a fato fatuito, μοιρῆθεν, fato, et fataliter, μοιραίως. *F.*]

FĂTUM, i, n. dictum, effatum, quo quippiam futurum monstratur, ut sunt oracula et responsa vatum: a *fari.* [Hinc *Front. de nep. am.* (ed. *Maio*) 2. Fata a fando appellata ajunt. *F.*] *Cic. Cat.* 3, 4. Lentulum sibi confirmasse ex fatis Sibyllinis, haruspicumque responsis, se esse illum etc. *Id. Div.* 1, 44. Ex fatis, quae Vejentes scripta haberent. Et *mox.* In iisdem fatis scriptum Vejentes habere. *Virg. A.* 5, 703. Oblitus fatorum. *Liv.* 5, 15. Interpres fatis oblatus. *Rutil. Itin.* 2, 52. Sibyllinae fata cremavit opis. ℙ Item (ut *Cic.* definit *Div.* 1, 55.) ordo seriesque causarum, cum causa causae nexa rem ex se gignit, Graece εἱμαρμένη: ea est ex omni aeternitate fluens veritas sempiterna. Hoc fatum *physicum* nonnulli appellant. Sed est et *astrologicum* seu *mathematicum*, ex astrorum praecipue vana observatione pendens, *h. e.* necessitas quaedam ante Deos, qua quippiam ex liberis causis fieri aliquando statutum est: idque necessario futurum est, ne ipso quidem Jove immutare (bene tamen differre ad decem annos, inquit *Serv.* ad *A.* 8, 398. ex *haruspicinae libris*, et *sacris Acherontiis*) valente, ut Stoici docuere, qui scelera quoque necessitate patrari putabant. (V. *Gell.* 6, 2. et *Cic. de Fato.* 4. *f.*) Quae omnia tum aliorum philosophorum sanior doctrina, tum certissima omnium Christiana veritas, falsa et insana esse demonstrat. Porro haec ideo fata dicuntur, quia illa Jovem *fari* et tradere Parcis fabulantur, quae suo quaeque tempore exsequenda curent. Quare ipsae quoque *Fata* dictae sunt, ut Graece μοῖραι, teste *Appul. de Mundo f.* [*Prop.* 4, 751. Juro ego fatorum nulli revocabile stamen: ita leg. *Broukh.*, q. v. Cf. etiam *Munck.* ad *Fulg.* 1, 7. et *Barth.* ad *Stat. Silv.* 5, 259. *Theb.* 8, 26.] Et dominas Fati, *Ov. Trist.* 5, 3, 17. appellat. *Cic. Fat.* 3. Si Daphitae fatum fuit, de equo cadere. Et 12. Si fatum tibi est, ex hoc morbo convalescere. Et 15. Stoici omnia fato fieri dicunt. *Id. Div.* 2, 7. Omnia, quae fiunt, fato contineri. Et *ib.* 1, 1. Praedicere, quo quisque fato natus fit. *Id. Balb.* 26. Fuit hoc sive meum, sive reipubl. fatum, ut etc. Et *Phil.* 2, 1. Quonam meo fato fieri dicam, ut etc. *Id. Font.* 16. Ea conditione atque eo fato se in his terris collocatam esse, ne etc. *Id. Marcell.* 5. Ad illa arma fato nescio quo misero funestoque compulsi. *Caecin.* ad *Cic. Fam.* 6, 7. Qua quidem in re singulari sum fato. *Hor. Epod.* 7, 17. Acerba fata Romanos agunt. *Virg. A.* 5, 709. quo fata trahunt, retrahuntque, sequamur. *Id. G.* 1, 199. omnia fatis In pejus ruere. *Id. A.* 1, 43. vetari fatis. Et 36. agi fatis. *Ov. Pont.* 1, 7, 56. fuit in fatis hoc quoque, credo, meis. *Id. Fast.* 1, 481. Sic erat in fatis. *Id. Trist.* 3, 2, 1. Ergo erat in fatis, Scythiam quoque visere, nostris? [*Quint. Decl.* 11, 3. p. 233. Bellum mihi fatumque publicae sollicitudinis credidistis. Ita *Flor.* 1, 3. Fata populi R. commissa fratribus tergeminis. Adde 4, 2. Campis Philippicis urbis imperii, generis humani fata commissa sunt.] ℙ Aliquando *fatum* dicitur voluntas, et placitum Deorum, ut *Non.* 6, 42. docet. *Virg. A.* 7, 293. Heu stirpem invisam et fatis contraria nostris Fata Phrygum! Adde 50. ℙ Item res ipsa, qua fatum alicujus continetur. *Pl. Bacch.* 4, 9, 29. Ilio tria fuisse audivi fata, quae illi forent exitio: signum ex arce si periisset: alterum etiam est Troili mors: tertium, cum portae Scaeae limen superum scinderetur. *Justin.* 20, 1. *extr.* Herculis sagittae, quae fatum Trojae fuere. ℙ Interdum casus, calamitas, infortunium. *Cic. Cat.* 2, 5. Quibus ego confido impendere fatum aliquod, et poenas jamdiu improbitatis debitas instare. Contra *Hor. Carm. saec.* 27. bona fata, *h. e.* prosperas res dixit. Sic *Lucan.* 7, 252. Nil opus est votis: jam fatum arcessite ferro, *h. e.* bonam fortunam, victoriam. *Juven.* 7, 189. exempla novorum Fato-

rum transi. ℙ Saepe interitus, pernicies, mors. *Cic. Dom.* 58. Si in illo paene fato reipubl. objeci meum caput civium furori. *Caes. B. G.* 1, 39. Suum fatum queri, et commune periculum miserari. *Quint.* 3, 7. Fato fungi. *Plin. Pan.* 11. concedere! *Liv.* 26, 13. cedere. *Modest. Dig.* 34, 3, 20. Concedere in fatum. [*Gr. ἀπελθεῖν εἰς τὸ χρεών. Adde *Curt.* 9, 6, 26. Si me praeceperit fatum, i. e. mors praeoccupaverit. *Id.* 8, 9, 32. Apud hos occupare fati diem, pulchrum. *Inscr.* ap. *Orell.* 1123 et 4474. Fatum fecit. *ib.* 4593. Fatis peractis.] ℙ Cum mortem significat, de illa intelligitur, quae naturae lege cuique obvenit, et violentae atque inopinatae opponitur, quod et *Gell.* 13, 1. observat. Huic tamen sententiae videtur adversari locus ille *Ov. Her.* 19, 118. Jamdudum peccas, si mea fata petis. Hic enim loquitur Hero, quae ait, se morituram ex dolore, si Leander diutius moratus fuerit ad illam venire. *Cic. Phil.* 1, 4. Multa autem impendere videbantur praeter naturam praeterque fatum. *Id. Coel.* 32. Nolite hunc maturius exstingui vulnere vestro, quam fato suo. *Virg. A.* 4, 696. quia nec fato, merita nec morte peribat. *Tac. A.* 6, 10. L. Piso pontifex, rerum in tanta claritudine, fato obiit. V. FATALIS. ℙ Metonymice de eo dicitur, qui perniciem, interitum affert. *Cic. Sext.* 43. Duo illa reipublicae paene fata, Gabinium et Pisonem. ℙ Eadem ratione *fata* reliquias funeris, ossa, cineres significant (quamquam alii aliter explicant) in illo *Prop.* 1, 17, 11. An poteris siccis mea fata reponere ocellis? ℙ *Fato inscribere* ap. *Tert. Anim.* 37. dicebantur veteres eo die, quo filiis nomina imponebant, et *fata scribundo advocare*, *ib.* 39., quia eo die quodcumque bonum omen arripere poterant, id ad filii futuram vitae prosperitatem arripiebant. V. *Scalig. l.* 2. *lection. Auson. c.* 22. ℙ *Fata* pro Diis habita ostendunt duo inscripti lapides apud *Grut.* 98, 1. et 2., quorum prior: *Fatis Q. Fabius Nysus ex voto.* [*Inscr.* (quam vide in V. COLLUSTRIUM) *Fatis fatalibus.* Aliae ap. *Labus. Ant. Monum. Bresc.* p. 109. *Fatis divinis*, et *Fatis Augustis. F.*] In nummo Diocletiani ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 8. p. 6. *Fatis victricibus.* [*Ap. *Orell.* 4579. Fatis male judicantibus.] Figurae enim tum hic, tum in allato *Gruteri* lapide insculptae tres exhibent mulieres stantes, quarum singulae cornu copiae et gubernaculum manu tenent, quae signa cum Fortuna, Parcis et Nemesi communia sunt. Sic in lapide ap. *Maff. Mus. Ver.* 170, 3. Debita cum Fatis venerit hora tribus. *Procop. B. Goth.* 1, 25. *f.* Τύλα φάτα Ῥωμαῖοι τὰς Μοίρας νενομίκασι καλεῖν. ℙ [*Permutantur *fata* et *facta*. V. *intpp.* ad *Quint. Decl.* 338. p. 703. ad *Plin. Pan.* 80, 5. *Drak.* ad *Sil.* 1, 277. et 11, 9. *Graev.* ad *Flori praef.* — et *letum. Burm.* ad *Quint. Decl.* 4, 8. p. 91. *Heins.* ad *Claud. Ruf.* 2, 19. — et *pacta*, *acta. Intpp.* ad *Curt.* 7, 8, 29.

FĀTŪOR, aris, dep. 1. est divino furore corripi, a Fatua uxore Fauni. *Justin.* 43, 1. Fauno fuit uxor nomine Fatua, quae assidue divino spiritu impleta velut per furorem futura praemonebat: unde adhuc qui inspirari solent, fatuari dicuntur. ℙ Est item ineptire. *Senec. Apocol. med.* Audi me et desine fatuari.

FĀTUS, a, um, part. a *for.* q. v. v.

FĀTUS, i. m. idem quod fatum. Legitur *in fr. Trag. Petr.* 42. *Burm.* malus fatus. Et 77. fatus meus. Et *Inscr.* ap. *Grut.* 661, 6., 663, 5. Fatus malus. Et ap. *Fabr.* p. 123. *n.* 28. Fatus infelix. Et ap. *Mur.* 660, 4. Fatus suus. [*Sunt hae inscrr. fidei suspectae.]

FĀTUS, us, m. dictum, verbum. *Prud. Apoth.* 599. Promite secretos fatus. Alii leg. *fastus.*

FĀTUUS, a, um, adj. ἀόρητος, insipiens, stultus, insulsus: a *fando*, qua notat vaticinari. Nam veteres vates suos *fatuos* a fatu vocabant, quomodo et ipsum nomen vates est a φάτης: sed quia vates furore correpti vaticinarentur, inde *fatuus* pro vesano sumi coepit. Fatuus, et stultus differunt, quia stultus est obtusis sensibus, fatuus nullis. *Afran.* (ut quidam putant) ap. *Isid. Orig.* 10. in *Stultus.* Ego meipsum stultum esse existimo, fatuum esse non opinor. *Ter. Eun.* 5, 9, 49. Fatuus est, insulsus, tardus, stertit noctesque et dies. *Pl. Bacch.* 5, 1, 2. Stulti, stolidi, fatui, fungi, bardi, blenni, buccones. *Cic. Dejot.* 7. Non modo nequam et improbus, sed fatuus et amens es. *Pl. Trin.* 2, 2, 18. [*22.] Fatui mores et turbidi. [*Ap. *Lindem.* loc. ita legitur: Nil ego in te istos moror Facetos mores turbidos.] *Cic. Or.* 2, 24. Hoc praeceptum est magis monitoris non fatui, quam eruditi magistri. ℙ *Fatuus*, *i*, et *Fatua*, *ae*, qui fatuus est, et risus causa in ditiorum domibus ali solet. *Senec. ep.* 50. Harpasten, uxoris meae fatuam, scis, hereditarium onus in domo mea remansisse. Ipse enim aversissimus ab istis prodigiis sum: si quando fatuo delectari volo, me rideo. Haec fatua subito desiit vivere. ℙ Translate de cibis dicitur, qui insipidi sunt. *Mart.* 13, 13. Ut sapiant fatuae, fabrorum prandia, betae. ℙ Fortasse huc pertinet illud *Varronis* ap. *Non.* 4, 291. Quod Cal. Jun. et publice, et privatim fatuam pultem Diis mactat, *h. e.* sine sale: et fortasse intelligit libum ex farre, et faba, quod eo ipso die Carnae Deae offerri solitum tradit *Ov. Fast.* 6, 170. [At *Aloys. Lanzius*, *Saggio di ling. Etr. T.* 2. p. 674. putat, *pultem* esse interpretationem vocis *fatuam*, nam in *Tab. Eugub.* puls appellatur *fatua. F.*]

FAUCES, ium, f. superior, interiorque gulae pars ad linguae radices, ubi os contrahitur, et cibus incipit descendere in stomachum. Duae sunt: altera, qua cibus in stomachum, quae φάρυγξ: altera, qua spiritus ad pulmones fertur, quae λάρυγξ dicitur. Praecipue tamen de priori a Latinis usurpantur. *Plin.* 11, 37, 68. Summum gulae fauces vocantur, extremum stomachus: quibus fauces non sunt, ne stomachus quidem est. *Cels.* 4, 1. Exigua in arteria sub ipsis faucibus, lingula est, quae cum spiramus, attollitur. *Pl. Curc.* 2, 3, 39. Lippiunt fauces fame. *Hor. Sat.* 1, 2, 114. Sitis fauces urit. *Pl. Asin.* 1, 1, 27. Excreare ex penitis faucibus. *Id. Curc.* 1, 2, 25. Ingurgitare se in merum faucibus plenis. *Plin.* 27, 4, 3. Mederi faucibus scabris. *Id.* 23, 8, 74. Nuces videntur fauces exasperare. *Id.* 28, 9, 33. Lac gargarizatur faucibus exulceratis utilissime. *Cels.* 5, 25. *n.* 11. Fauces tussientes. ℙ Accipiuntur et pro ipsa gula. *Id.* 7, 44. Intortae fauces et expressus per aures sanguis. *Pl. Most.* 1, 3, 62. Fauces alicui prehendere, atque enecare. *Ov. Met.* 10, 378. Laqueo fauces innectere. *Lucan.* 2, 154. Hic laqueo fauces elisaque guttura fregit. [*Suet. *Caes.* 62. Retinens singulos, et contortis faucibus convertens in hostem. (*Plutarch.* καταισχὼν ἐκ τοῦ αὐχένος.)] Translate. *Pl. Cas.* 5, 3, 4. Omnibus modis occidi miser: manifesto faucibus teneor. *Cic. Cluent.* 31. Istam conciliationem gratiae Stalenus tum, recenti re, cum faucibus premeretur, excogitavit. *Id. Verr.* 2, 3, 76. Timarchides premit fauces defensionis tuae. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 6. *extr.* Cujus tu ex impurissimis faucibus inhonestissimam cupiditatem eripuisti. *Crass.* ap. *Cic. Or.* 1, 52. Eripite nos ex faucibus eorum, quorum crudelitas nostro sanguine non potest expleri. *Cic. Arch.* 9. Urbem Cyzicenorum ex omni impetu regio, ac totius belli ore ac faucibus ereptam esse. *Appul. Met.* 7. p. 191, 5. E mediis Orci faucibus ad hunc evasi modum. ℙ Saepe dicitur de loco quovis angusto, unde in patentiorem exitus est. *Plin.* 5, 9, 10. Nilus multis faucibus in Aegyptium mare se evomit. *Id.* 6, 1, 1. Fauces Bosphori. *Cic. Agr.* 2, 32. Corinthus posita in angustiis atque in faucibus Graeciae. *Id. Verr.* 2, 3, 62. Aemilius sedens in faucibus macelli. *Liv.* 29, 32. Masinissam persecutus in valde arcta, faucibus utrinque obsessis, inclusit. *Curt.* 7, 4. In Ciliciae angustissimis faucibus. *Caes. B. C.* 1, 25. Fauces portus angustissimae. Fauces pictas *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 48. vocat carceres, unde emittuntur quadrigae in ludis circensibus. *Cato R. R.* 38. Cum fornacem facies, fauces, praecipites deorsum facito. [*Lucr.* 6, 640. Per fauceis montis ut Aetnae Exspirent igneis interdum turbine tanto.] ℙ Usurpatur et in sexto casu singulari. *Ov. Her.* 9, 98. Praegrave, compressa fauce, pependit onus. *Id. Met.* 14, 738. Atque onus infelix, elisa fauce, pependit. *Hor. Ep.* 14, 3. Pocula arente fauce trahere. *Phaedr.* 1, 8. Os devoratum fauce cum haereret lupi. Et 1. Lupus fauce improba incitatus, *h. e.* fame. Adde *Mart.* 7, 37. ℙ In recto singulari *faux* non est, quod sciam, in usu: et dici posse negant *Charis.* 1, 72. et *Varr. L. L.* 9, 4. *extr.* Sane omisit *Auson.* in *Technopaegn.*, ubi studiose conquisita membrorum nomina monosyllaba collegit.

FAUCIA, Curia. V. SANCIUS.

FAVĔA, ae, f. ita vocabantur apud Latinos ancillae, quia dominis suis favebant seu serviebant. *Pl. Mil.* 3, 1, 202. Quasique hunc anulum faveae suae dederit. Hinc in *Gloss.* [*Lat. Graec. MSS. Sangerman.* ap. *Ducang. Gloss. Lat. F.*] Fabea, παιδίσκη, puella: Fabeus, παῖς, puer. *Juven.* 6, 363. Et faveam, cui det mandata, puellam Conducit. Alii leg. *flaveam.*

FAVENTĬA, ae, f. favor, εὐφημία. *Festus.* Faventia bonam ominationem significat. Nam praecones clamantes, populum sacrificiis favere jubebant. *Accius* ap. *Non.* 3, 93. et 4, 330. Edicite per urbem, ut omnes ominibus faustis augustam adhibeant faventiam, ore obscena dicta segregent, *h. e.* faveant linguis. V. FAVEO. ℙ Est etiam hoc nomine triplex oppidum: alterum in Hispania, quae et Barcino, nunc *Barcellona:* secundum itidem in Hispania in conventu Cordubensi, quod et Vesci: tertium in Italia, in Aemilia, nunc *Faenza. Plin.* 3, 1, 3. et *ib.* 3, 4. et *Varr. L. L.* 7, 40.

FAVENTĪNUS, a, um, adj. ad Faventiam oppidum pertinens, ut Faventinus ager, *Varr. R. R.* 1, 2. et *Col.* 3, 3. Faventinis linis in Aemilia secundam palmam tribuit *Plin.* 19, 1, 11. ℙ *Faventini*, *orum*, Faventiae incolae. *Id.* 3, 15, 20.

FAVĔO, es, favi, fautum, n. 2. συμφάττω, favore complector, prodesse cupio, studeo, amo. *Cic. Fam.* 12, 7. Favebam et reipubl., cui semper favi, et dignitati ac gloriae tuae. Et *ib.* 1, 7. Favere laudi alicujus. Et *ib.* 15, 4. *med.* voluntati. [**Id. Ligar.* 3. industriae et gloriae.] Et *Planc.* 8. honoribus alicujus. *Id. Tusc.* 1, 23. sententiae. *Nep. Att.* 2. et *Liv.* 45, 22. Dissociatis animis civium, cum alii Sullanis, alii Cinnanis partibus faverent. *Caes. B. G.* 6, 6. rebus Gallicis. Et *ib.* 1, 18. Favere et cupere alicui. *Ter. Andr. prol.* 24. Favete, adeste aequo animo. *Cic. Planc.* 1. Invidos huic accusationi esse fauturos. [**Ov. Met.* 15, 367. Rura colunt operique favent. *Hor. A. P.* Ille (chorus) bonis faveatque (i. e. juvet) et consilietur amicis. *Ov. Met.* 7, 721. Favet huic Aurora timori, i. e. auxilio est. Hinc solennes formulae, cum deorum voluntas, auxilium precibus exposcitur. *Tibull.* 2, 5, 1. Fave, Phoebe. *Id.* 3, 3, 34. Faveas, Cypria. *Ov. Met.* 3, 613. O faveas. *Tibull.* 4, 5, 9. Faveto votis (Geni). *Ov. Fast.* 4, 722. Si favet alma Pales. *Virg. G.* 1, 18. Favens adsis. Huc pertinent porro *Tibull.* 1, 10, 30. Favente Marte. *Suet. Galb.* 10. Faventibus Diis etc. ℙ Pertinet *favere* etiam ad eos, qui vana quadam fiducia, voluptate rei tenentur. *Ov. Met.* 3, 388. (Echo) Et verbis favet ipsa suis, i. e. delectatur, ipsa placet sibi propter verba sua. Ita *Gierig.* h. l. explicat, coll. *Amor.* 2, 5, 11. Nimiumque suo favet illa dolori.] ℙ Passive impersonaliter. *Id. Off.* 2, 13. Non modo non invidetur illi aetati, verum etiam favetur. (Adde *Or.* 2, 51.) *Spartian. Pescenn.* 2. Huic Romae ita fautum est, ut etc. ℙ *Favere linguis* praeco jubebat in sacris publicis boni ominis causa. *Cic. Div.* 1, 45. Omina majores nostri, quia valere censebant, idcirco omnibus rebus agendis, *quod bonum*, *faustum*, *felix*, *fortunatumque esset*, praefabantur: rebusque divinis, quae publice fierent, *ut faverent linguis*, imperabatur: inque feriis imperandis, *ut litibus et jurgiis se abstinerent.* Porro haec loquendi ratio duo significat. *Fest.* in *Faventia.* Faventia bonam ominationem significat. Nam praecones clamantes, populum sacrificiis favere jubebant: *favere* enim est bona fari. At veteres poetae pro silere usi sunt *favere.* Haec *Festus. Enn.* ap. *Philargyr.* ad *G.* 4, 230. Hic insidiantes vigilant, partim requiescunt, protecti gladiis sub scutis, ore faventes. Itaque *favere linguis*, *ore*, *animis* etc. est εὐφημεῖν, bona verba dicere, votis, faustis ominibus, precibus sacrum ipsum et sacerdotem preces et vota concipientem comitari aut sequi. *Ov. Fast.* 1, 71. Prospera lux oritur: linguis animisque favete: Nunc dicenda bono sunt bona verba die. *Tibull.* 2, 2, 1. Dicamus bona verba, venit Natalis, ad aras. Quisquis ades, lingua vir mulierque fave. Al. leg. *venit Natalis.* Ad aras Quisquis ades etc. *Ov. Met.* 15, 677. Et, Deus en, Deus en: linguis animisque favete Quisquis ades, dixit: sis, o pulcherrime, visus Utiliter, populosque juves tua sacra colentes. Quisquis adest jussum venerantur numen, et omnes Verba sacerdotis referunt geminata, piumque Aeneadae praestant et mente et voce favorem. Adde *Trist.* 3, 13, 18. et *ib.* 5, 5, 6. ℙ Et in malam partem. *Id. Ib.* 97. peragam rata vota sacerdos: Quisquis ades sacris, ore favete, meis. Quisquis ades sacris, lugubria dicite verba etc. Hinc *Lactant.* 1, 21. docet sacra Herculis non εὐφημία, bonis verbis, sed exsecratione et maledictis celebrari solita, et pro violatis haberi, si inter faciendum cuipiam vel imprudenti bonum verbum excidisset. ℙ Deinde significat etiam tacere, silentium sacris praestare, non quidem absolute, sed eatenus, quatenus abstinebatur profanis vocibus et mali ominis, ne sacri religio violaretur et publice precantibus obstreperetur. Aliquando enim favetur sacris bona verba dicendo, aliquando tacendo: quod et in Christianis sacris usuvenit. Hoc sensu videtur locutus *Plin.* 28, 2, 3. Vidimus, certis precationibus obsecrasse Magistratus, et ne quid verborum praetereatur, aut praeposterum dicatur, de scripto praeire aliquem: rursusque alium custodem dari, qui attendat: alium vero praeponi, qui faveri linguis jubeat: tibicinem canere, ne quid aliud exaudiatur. *Sil.* 16, 295. Mente favete pari, atque aures advertite vestras. *Senec. V. B.* 26. *extr.* Quoties mentio sacra litterarum intervenerit, favete linguis. Hoc verbum, non, ut plerique existimant, a favore trahitur: sed imperatur silentium, ut rite peragi possit sacrum, nulla mala voce obstrepente. Haec *Senec.*, ubi illa *hoc verbum*, et deinceps, nonnullos criticos adsciticia putare, et addita a nescio quo interpretandi causa, jam adnotavit *Lipsius. Aristoph. in Thesmoph. v.* 39. Εὔφημος τῆς ἔστω λεὼς στόμα ἀγγελίοις. ℙ In alterutram partem trahi possunt illa *Prop.* 4, 6, 1. Sacra facit vates? sint ora faventia sacris. *Hor. Od.* 3, 1, 2. Favete linguis: carmina non prius Audita Musarum sacerdos Virginibus, puerisque canto. *Virg. A.* 5, 71. Ore favete omnes et cingite tempora ramis. ℙ Interdum *faveo* ad circum et theatrum pertinet, et significat non solum studiosum esse, sed etiam plaudere, fausta acclamare. [*Cf. intpp. ad *Liv.* 1, 25, 9.] *Cic. Planc.* 8. Quorum honoribus agri prope dicam ipsi montes-

que faverunt. *Ov. Am.* 3, 2, 43. Aurea pompa venit: linguis animisque favete: Tempus adest plausus. *Id. A. A.* 1, 148. Tu Veneri dominae plaude favente manu. *Sil.* 16, 315. Fluctuat aequoreo fremitu rabieque faventum, Carceribus nondum reseratis, mobile vulgus. *Lampr. Commod.* 15. Cum illi saepe pugnanti, ut Deo, populus favisset. Adde *Plin. ep.* 9, 6. et *Mart.* 14, 131. [**Suet. Cal.* 30. Infensus turbae, faventi adversus studium suum. *Liv.* 1, 25. ad q. l. v. *Bauer.* p. 38. — Dicitur *favere* etiam in universum de iis, qui spectantes dictis et factis declarant, cui parti dediti sint. *Ov. Met.* 5, 152. Hac pro parte socer frustra pius, et nova conjux Cum genitrice favent ululatuque atria complent. Hinc intelligendus locus ap. *Cic. Div.* 2, 26. Galli silentio noctis, ut ait Ennius, favent faucibus russis cantu, plausuque premunt alas.] ℙ Interdum cupere, velle. *Ov. Her.* 6, 99. adscribi factis procerumque tuisque Se favet. *Enn.* ap. *Serv.* ad *G.* 1, 18. Matronae moeros complent, spectare faventes. ℙ *Venti faventes*, secundi, prosperi. *Ov. Met.* 15, 49. ventisque faventibus aequor Navigat Ionium. ℙ *Claud. Cons. Mall. Theod.* 179. Gleba, quae favet frugibus, *h. e.* quae fertilis est. [**Virg. G.* 2, 228. Altera frumentis quoniam favet, altera Baccho; etc.] ℙ *Charis.* 5, 265. aeque Latine dici ait, *faveo tibi* et *faveo te:* sed nulla auctoritate fulcit.

*FAVERĪA, ae, f. oppidum Istriae. *Liv.* 41, 15. *B. A.*

FAVILLA, ae, f. cinis illa tenuior ac levior, quae, exstincto igne, remanet, fuligo, *αἰθάλη, οποδος*: a *φάω*, luceo. [**Ernest.* in *synonym.* deducit a *fovere*, quasi *fovilla.*] *Ov. Met.* 7, 79. Ut solet a ventis alimenta resumere, quaeque Parva sub inducta latuit scintilla favilla, Crescere, et in veteres agitata resurgere vires. *Ter. Ad.* 5, 3, 60. Atque ibi favillae plena, fumi, ac pollinis coquendo sit faxo, et molendo. *Vitr.* 8, 7. Coagmenta fistularum favilla oblinere. *Plin.* 18, 35, 84. Cum contectus ignis ex se favillam discutit, scintillamve emittit. *Id.* 36, 25, 63. Sabulo, calce, ac favilla mixtis. *Id.* 26, 11, 72. *med.* E carbone exstincto favilla digito sublata. Adde 3, 8, 14. et 19, 1, 4. ℙ Saepe dicitur de rogi cineribus. *Virg. A.* 6, 227. Relliquias vino, et bibulam lavere favillam. *Tibull.* 3, 2, 10. Candidaque ossa super nigra favilla teget. *Hor. Od.* 2, 622. ibi tu calentem Debita sparges lacrima favillam Vatis amici. [**Ov. Fast.* 3, 561. Mixta bibunt molles lacrimis unguenta favillae.] *Prop.* 1, 19, 19. Quae tu, vita, mea possis sentire favilla. Adde *Lucan.* 6, 537. ℙ Est etiam ignis favilla tectus, cinis igne mixtus, scintilla. [†Imo cinis calens, candens, *die glühende, glimmende Asche*; quae prima est v. significatio: oppon. *cinis*, i. q. reliquiae rerum igne consumptarum. Hinc ab initio poni debebant hujus §. exempla.] *Suet. Tib.* 74. Cinis e favilla, et carbonibus ad calefaciendum triclinium illatus. *Stat. Silv.* 2, 1, 2. ante rogos, et adhuc vivente favilla. *Sil.* 17, 105. Ardenti volitant per nubila summa favilla. *Ov. Met.* 8, 670. Ovaque non acri leviter versata favilla. Sic *Mart.* 11, 52. ova tenui versata favilla. *Claud. B. G.* 25. Et juga taurorum rapidis ambusta favillis. ℙ Translate. *Prop.* 1, 9, 17. Nec tum etiam palles, vero nec tangeris igni: Haec est venturi prima favilla mali, *h. e.* principium, indicium. ℙ *Favilla salis* ap. *Plin.* 31, 7, 42. est pars ejus levissima, et candidissima.

FAVILLĀCEUS et Favillaticus, a, um, adj. a favilla, ut Fuligo favillacea, *Solin.* 35. Favillatica humus, *Id.* 27. *med.*

FAVILLESCO, is, n. 3. in favillas redigor. *Fulg. Contin. Virg. med.* Amor sepultus in oblivionis cinere favillescit.

FAVISSAE, arum, f. plur. locum sic appellabant, inquit *Festus*, in quo erat aqua inclusa circa templa. Sunt autem qui putent, favissas esse in Capitolio cellis cisternisque similes, ubi reponi erant solita ea, quae in templo vetustate erant facta inutilia. Haec *Festus.* [In nostris quoque templis etiamnum hujusmodi locus eidem usui est destinatus, et *sacrario* dicitur. In *Giorn.* vero *Arcad. T.* 3. p. 119. ubi Faesulani veteris aedificii, nunc *Chisa di S. Alessandro*, reliquiae describuntur, sermo est de tribus subterraneis cellis ibidem repertis, in quibus cornuum, ferreorum utensilium, idolorum etiam aeneorum, et fictilium ollarum lucernarumque, et vitreorum phallorum fragmenta constipata fuerant, unde, quinam fuerit illarum cellarum usus, satis apparet. *F.*] Etiam *Varro* ap. *Gell.* 2, 10. et *Non.* 2, 341. interrogatus, quid essent *favissae Capitolinae*, eadem fere tradit, quae *Festus.* Addit etiam ex *Val. Sorano*, Graeco nomine thesauros appellari: priscos Latinos *flavissas* dixisse, quod eo *flata*, signataque pecunia conderetur. Conjectare igitur se, detractam esse ex eo verbo secundam litteram, et *favissas* dictas esse cellas quasdam et specus, quibus aeditui Capitolini uterentur ad custodiendum res veteres religiosas. [Hinc porro legitur in *Gloss. Philox.* Favissae, *θησαυροὶ. F.*]

FĂVISSOR, oris, m. favitor. *Appul. Apol.* p. 333, 4. Ego quietis, et concordiae, et pietatis auctor, conciliator, favissor. Alii plerique leg. *favitor.* [*Not. Tir.* p. 134. Favor, fautor, favissor. ℙ Unica etiam littera *s* scribitur. *Symmach. Laud. in patres* (ed. *Majo*) 3. Vetustas tribus evocet libertina ac plebeja faece pollutas, nos patricios favisores. *F.*]

FĂVĭTOR, oris, m. fautor: ab obsoleto supino *favitum* pro fautum. *Charis.* 1, 66. *Fautor* antiqui dixerunt: at *favitor* nec auctoritate nec ratione dicitur. Ceterum nugatorem hic, non grammaticum agere videtur *Charisius:* etenim haec habet ap. *Non.* 2, 326. Favitor, fautor: *Lucil. ib. XXIX.* Favitorem me tibi, amicum, amatorem putes. *Pl.* vero *Amph. prol.* 78. Virtute ambire oportet, non favitoribus. Sat habet favitorum semper, qui recte facit.

[FĂVĭTUS, a, um, part. a *faveo*, idem ac *fautus* a supino *fautum.* Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mar. Frat. Arv.* p. 233. ... sia Q. L. Favita. Alia ap. *Mur.* 729, 4. Petilia Q. L. Favita. *F.*]

*FAULĀ, ae, f. meretrix. *Lactant.* 1, 20. Nec hanc solam (Accam) Romani meretricem colunt, sed Faulam quoque, quam Herculis scortum fuisse, Verrius scribit. V. *Bunem.* ad h. l. *B. A.*

FAUNĀ, ae, f. eadem quae Fatua et Bona Dea, filia Pici, soror et uxor Fauni: ita dicta a *fando*, quod vivens mulieribus fata canere consuevisset. Post mortem Dea est habita et culta. Alii tradunt, fuisse filiam Fauni, qui incesto ejus amore ardens, ut corrumperet, inebriavit, et repugnantem adhuc virgis myrteis cecidit. Alii narrant, ideo verberasse, quod, eo inscio, vini amphoram ebibisset. Tandem in serpentem versus deceptam vitiavit. Ideo vini amphoram opertam in ejus sacris constitui solitam, virgas myrteas in ejus templum inferre nefas fuisse, in templo serpentes apparuisse, qui nec nocerent, nec extimescerent, etc. *Cornel. Labeo* scripsit hanc Majam dictam fuisse, eandem esse ac Opim seu Tellurem seu Terram: dictam esse Fatuam a *fando*, quod infantes partu editi non prius vocem edunt, quam terram attigerint: Faunam, quod omni usui animantium *favet:* Opem, quod ipsius *ope* vita constet: Bonam Deam, quod omnium nobis ad vitam *bonorum* causa est. *Macr. Sat.* 1, 12., ubi plura in hanc rem. Adde *Lactant.* 1, 22. et *Arnob.* 5, 168.

*FAUNĀLĬA, orum, n. festa in Fauni honorem instituta. *Porphyr.* ad illud *Hor. Od.* 3, 18, 1. Faune Nympharum fugientum amator. Et 10. Cum tibi nonae redeunt Decembres, Festus in pratis vacat otioso Cum grege pagus; *haec habet:* Nonis Decembribus Faunalia sunt, hoc est, dies festus Fauni, in cujus honorem pecudes lasciviunt. Adde *Acron. ib. B. A.*

FAUNI, orum, m. plur. Panes, Satyri, Silvani, filii Fauni vel Saturni, ut alii volunt, qui ab ethnicis Dii agrorum, montium, silvarum habiti sunt, sed credebantur post longum tempus interire, quod et ipsi e terra geniti essent. Inter se sic distinguuntur, ut Fauni, et Panes essent Dii agrorum, Satyri silvarum campestrium, Silvani silvarum, quae sunt in montibus. Fortasse Fauno hi filii fuere, Faunus, Pan, Satyrus, Silvanus, quorum filii Fauni, Panes, Satyri, Silvani appellati sunt. Habiti autem sunt Dii agrorum, etc. quod in agris, montibus, silvis sibi a rege patre assignatis habitavissent. Sed verisimilius est, hos Deos Arcadum fuisse; dici autem filios Fauni, quod cum Picus Euandrum Arcadem excepisset, in causa fuit, ut hi Dii in Italia consecrarentur. *Ov. Met.* 6, 392. ruricolae silvestria Numina, Fauni, Et Satyri fratres. *Id. Ib.* 81. Vos quoque, plebs Superum, Fauni, Satyrique, Laresque. ℙ Faunos eosdem esse ac Incubos, credebant antiqui, ab iisque infestari dormientes, et opprimi. *August. C. D.* 15, 23., *Serv.* ad *A.* 6, 776. et *Plin.* 25, 4, 10. et 8, 40, 62.

FAUNĪGĔNAE, arum, m. plur. Italiae, seu Latii populi a Fauno rege. *Sil.* 8, 358. Faunigenae socio bella invasere Sicano, Sacra manus, Rutuli. ℙ In sing. num. *Id.* 5, 7. Quae vada *(Trasimeni)* Faunigenae regnata antiquitus Auno.

FAUNUS, i, m. Fatuus, Fatuellus, Pan, Aegipan, Silvanus, Inuus, filius Pici, nepos Saturni, rex Aboriginum: a *φαύω*, vel *φάω*, quod est fari, quoniam viris fata canere consuevisset, ut Fauna mulieribus. Ex uxore Fauna vel Fatua, quam quidam illi etiam sororem, alii filiam fuisse ajunt, genuisse fertur Faunos, Panes, Satyros, et Silvanos, item Acim ex Symetride Nympha, item Eurymedontem, item, ut aliqui volunt, Sentam Faunam, item Latinum ex Nympha Marica. *Justin.* 43, 1. scripsit, Latinum ex filia Fauni, et Hercule, qui eodem tempore victo Geryone armenta victoriae praemia per Italiam ducebat, stupro procreatum fuisse. Post mortem Deus habitus est. *Ov. Her.* 5, 137. Cornigerumque caput pinu praecinctus acuta Faunus. *Id. Fast.* 3, 84. Pinigerum Fauni caput. Et *ib.* 5, 99. Bicornis Faunus. Et 101. Faunus semicaper. Et *ib.* 2, 424. Faunus in Arcadia templa Lycaeus habet. *Hor. Od.* 3, 18, 1. Faune Nympharum fugientum amator, Per meos fines et aprica rura Lenis incedas, abeasque parvis Aequus alumnis. Si tener pleno cadit haedus anno etc. *Prop.* 4, 2, 34. Faunus plumoso sum Deus aucupio.

*FAVONĬĀLIS, e, adj. ad Favonium pertinens. *Gloss. Philox.* Favonialis, *Ζεφύριος. B. A.*

FAVONĬĀNUS, a, um, adj. ut Favoniana pira, genus pirorum rubrorum, a quodam Favonio insitore. *Plin.* 15, 15, 16. et *Col.* 5, 10. *med.* ℙ [*Dalechampius* affirmat, aliquos putasse, Favoniana fuisse appellata, quod Favonio flante formentur. *F.*]

*FAVONIENSES, ium, m. populi in sexta regione Italiae, Nucerini cognominati, ut refert *Plin.* 3, 14. *B. A.*

FĂVONĬUS, ii, m. *Ζέφυρος*, ventus, al. Zephyrus, qui spirat ab occasu aequinoctiali, contra Subsolanum: a *favendo*, quia favet geniturae, siquidem est spiritus genitalis mundi, quo plantae hiberno frigore enectae reviviscunt, et quo hausto quaedam animalia concipere existimantur. Aliqui derivant a *fovendo*, quasi Fovonium, quia fovet sata. *Plin.* 2, 47, 46. et 18, 34, 77. *n.* 2., *Senec. Q. N.* 5, 16., *Gell.* 2, 22. et *Vitr.* 1, 6. ℙ Hujus ortum Latini rustici assignabant circa Id. Februar., teste *Varr. R. R.* 1, 28., quod eo primum tempore tellus moveri, et plantarum non paucae virere incipiant. Hinc *Id. ib.* 29. In primo intervallo inter Favonium, et aequinoctium vernum haec fieri oportet: Seminaria ut serantur etc. *Cic. Verr.* 2, 5, 10. Veris initium iste non a Favonio notabat; sed cum rosam viderat etc. *Hor. Od.* 1, 4, 1. Solvitur acris hiems grata vice veris, et Favoni. *Catull.* 64, 282. Aura parit flores tepidi fecunda Favoni. *Lucr.* 1, 11. Genitalis aura Favoni. *Ov. Met.* 9, 660. Lene spirans Favonius. ℙ *Veg. Mil.* 4, 38. Favonium eundem facit ac Iapyga, et ad dexteram Zephyri spirare ait. Hic autem ventus Corus et Argestes dicitur, ab occidente solstitiali. ℙ [*Favonius est etiam viri nomen, Stoicam sectam professi, et instituta Catonis ridicule aemulantis, unde et *simia Catonis* appellabatur. *Val. Max.* 2, 10. *Suet. Aug.* 13. *B. A.*]

FĂVOR, oris, m. *εὐφημία*, voluntas, studium: a *faveo.* Vox haec hac significatione nova erat Ciceronis aetate. Ita enim legitur in *fragm. ep. ad Brut.* ap. *Quint.* 8, 3, 34. Eum amorem, et eum, ut hoc verbo utar, favorem in consilium advocabis. [*V. *Spald.*] *Id. Sext.* 54. Ei vero, qui pendet a rebus levissimis, qui rumore, et, ut ipsi loquuntur, favore populi tenetur et ducitur, plausum immortalitatem, sibilum mortem videri necesse est. V. infra. ubi ex locis ibidem allatis apparet, vocem fuisse propriam populi in ludis theatralibus et gladiatoriis et in concionibus. *Sall. Jug.* 76. Imperatori nobilitas, quae antea decori, invidiae esse; at illi alteri generis humilitas favorem addiderat. Et 13. Ex maxuma invidia in gratiam et favorem nobilitatis Jugurtha venit. *Liv.* 7, 25. Triumphus a Popillio de Gallis actus, magno favore plebis. *Vell.* 2, 54. Ingens partium Pompeji favor bellum excitaverat Africum. *Hor. Ep.* 2, 1, 9. Ploravere, suis non respondere favorem Speratum meritis. *Quint.* 4, 1. Est enim naturalis favor pro laborantibus. *Tac. H.* 1, 53. *extr.* et *A.* 15, 48. Favor militum in aliquem. *Flor.* 1, 9. Velificari favori civium. Et 3, 12. Plebis favorem conciliare. Et 13. Studium ac favorem populi aucupari. *Quint.* 4, 1. emereri. Et *ib.* facere, *h. e.* parere, conciliare. Et 4, 1. captare ex aliqua re. *Tac. A.* 15, 53. elicere. Et *ib.* 1, 52. quaerere. *Liv.* 2, 56. Amplecti favore aliquem. *Just.* 27, 1. Favorem afferre alicui. Et 13, 6. Sollicitare quempiam in favorem sui. Et 33, 1. In favorem sui trahere. Et 17, 2. Cum in gratiam memoriae Ptolemaei, et in favorem ultionis Lysimachi ambitiosus apud populares esset. Et 5, 1. *extr.* Quo se fortuna, eodem etiam favor hominum inclinat. ℙ Saepissime, ac proprie dicitur de studio et plausu spectantium in theatro vel circo, *ἐπιβόησις, εὐφημία*: ideoque nova vox visa est Ciceroni in priori usu. Nam in his et ipse, sine ulla veniae petitione, usurpat *Rosc. Com.* 10. Quod studium, et quem favorem secum in scenam attulit Panurgus? *Id. Leg.* 2, 5. Quae sunt autem varie, et ad tempus descripta populis, favore magis, quam re, legum nomen tenent. *Phaedr.* 5, 5. Jam favor mentes tenet, Et derisuri, non spectaturi sedent. ℙ Hinc ponitur et pro plausu et acclamationibus. *Suet. Claud.* 21. Cum essedario, magno omnium favore, indulsisset rudem. *Ov. Trist.* 2, 506. Plauditur, et magno palma favore datur. *Val. Fl.* 4, 228. Nec sonat Oebalius caveae favor. *Virg. A.* 5, 343. Tutatur favor Euryalum. *Stat. Silv.* 1, 6, 81. Tollunt innumeras ad astra voces, Et dulci dominum favore clamant. *Vopisc. Aurel.* 48. *extr.* Ipsum primum donasse oraria populo R., quibus uteretur populus ad favorem. *Macr. Sat.* 7, 15. de plausu conviviali. His dictis favor ab omnibus exortus est. ℙ In fabulis *Favor* Deus est minorum gentium, teste *Capell.* 1, 16. eadem sorte, qua Invidia, Fortuna etc.

FĂVORĂBĪLIS, e, adj. active dicitur de eo, qui favorem affert, [*Haec vox primum a Vellejo usurpatur 2, 34. Luculli et Metelli triumphum cum ipsorum singularis virtus, tum etiam invidia Pompeji apud optimum quemque fecit favorabilem; adde *ib.* 40., quem locum frustra tentasse videntur. *Coll. Tac. A.* 2, 36. et *Dial.* 7. — In *Liv.* l. seq., non defendenda Vulg. videtur *Liv.* 22, 26. Auram favorabilis populi ex dictatoria invidia petiit. Al. leg. *favoris popularis. Plin. ep.* 5, 14. Ut deprecari magis (id enim favorabilius et tutius) quam defendi videretur. *Quint.* 11, 10. *f.* Jucundior ac favorabilis eloquentia. ℙ Passive de eo, qui favorem habet. *Id.* 11, 1. *med.* Ut quisque honestus, humilis, invidiosus, favorabilis erit. *Id.* 12, 11. *f.* Facilis et favorabilis causa. [*Cf. ad h. l. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 163. sq.] *Sen. Ira* 3, 2. Modo eloquio favorabilis habitus, iram suae concionis excepit. *Plin.* 20, 8, 30. Succo cichorii cum oleo perunctos, favorabiliores fieri, et quae velint, facilius impetrare. *Plin. alter ep.* 4, 9. *f.* Fecerat eum favorabilem renovata discriminum vetus fama. *Flor.* 4, 4. Octavius Caesar aetate et injuria favorabilis. [*Adde *Sen. Clem.* 10. Clementia gratum ac favorabilem reddit. *Tac. H.* 2, 97. *Suet. Cal.* 4. *Ner.* 57. *Eutrop.* 8, 23. 10, 6.]

FĂVORĂBĪLĬTER, adv. *ἐσπουδασμένος*, cum favore. *Quint.* 4, 3. In aliquem laetum atque plausibilem locum, quam maxime possint, favorabiliter excurrere. *Suet. Ner.* 7. Trojam favorabiliter lusit. *Paul. Dig.* 40, 4, 10. Tunc favorabilius respondetur, liberum fore.

[FĂVORĀLIS, e, adj. idem ac favorabilis. *Not. Tir.* p. 134. Favor, favoralis, favorabilis. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1118, 5. T. Sallustius Favoralis. *F.*]

*FĂVORĪNUS, i, m. philosophus, Arelate oriundus, Dionis auditor, eunuchus, Adriano principi infensus. Ideo tria de se mira narrare solebat, se Gallum graecissare, eunuchum moechum putari et inimicum Imperatori vivere. Ob quam causam statua ejus disjecta Athenis, ubi vivebat. Hunc Herodes Atticus patrem solebat appellare, haeresque librorum ab eo factus est. Haec ex Philostrato. *Gell.* 1, 3. *p. med.* et 15. *p. med.* 2, 12. 3, 1. *med.* et 3. *med.* etc. *Spart.* in *Hadr.* 15. *extr. B. A.* ℙ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 243, 3. M. Aurelius Favorinus. *F.*]

FAUSTĔ, adv. *εὐτυχῶς*, feliciter, fortunate. *Cic. Mur.* 1. Ut his hominibus ea res fauste, feliciter prospereque eveniret.

[FAUSTĪANENSIS, e, adj. ad Faustianam pertinens, urbem provinciae Byzacenae in Africa. ℙ *Faustianenses, ium*, sunt illius urbis incolae. *Inscr.* ap. *Grut.* 363, 1. Quod Q. Aradium Valerium Proculum V. C. praesidem provinciae Valeriae Byzacenae Faustianenses patronum cooptarent etc., *mox* splendidissimus ordo ejusdem civitatis Faustianensis legationem prosecutus est. *F.*]

FAUSTĪANUS, a, um, adj. ad Faustum pertinens, ut Faustianus ager et Faustianum vinum ap. *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 2. Secunda nobilitas Falerno agro erat, et ex eo maxime Faustiano. [Faustianus autem circiter quatuor milliaria vico prope Caedias. Tria ejus vini genera, austerum, dulce, tenue. Quidam ita distinguunt: summis collibus Gauranum gigni, mediis Faustianum, imis Falernum. *Front. fer. Alsiens.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 3. Ut homo ego multum facundus et Senecae Annaei sectator, Faustiana vina, de Sulla Fausti cognomento, felicia appello: neque enim me decet, qui sim jam homo doctus, vulgi verbis Falernum vinum appellare. ℙ Ex quibus patet, agrum et vinum Faustianum fuisse appellatum a L. Cornelio Sulla dictatore, cui Felix seu Faustus cognomen fuit, quique in eundem agrum Falernum Urbanam coloniam deduxit, quam Capuae contributam ideo *Plin. l. c.* Sullanam dixit. Vicus autem *Faustianus*, nunc *Falciano*, vinum vero *Faustianum*, nunc *vino Razzese* cognominatur. ℙ *Faustianus* vel *Faustinianus* fuit etiam dictus populus Pannoniae superioris, qui Faustum vel Faustinum, ignotum illius regionis oppidum, incolebat. *Inscr.* ap. *Mar. Frat. Arv.* p. 269. Candidio Valentino equiti Numeri Singularis natione Pannoniae, civi Faustiano etc. Alia ap. *Mur.* 821, 4. Julius Nero oriundus in Pannonia superiore, pede Faustiniano etc., *h. e.* ubi pes, sive pedismus, sive limes est Faustinianus. *F.*]

[FAUSTILLUS, a, um, dimin. Fausti. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Don.* 231, 3. C. Vibius Faustillus. Alia ap. *Grut.* 785, 4. Fonteja Faustilla. *F.*]

FAUSTĪNĬĀNUS, a, um, adj. ad Faustinam seniorem et juniorem pertinens, [quarum prior Antonini Pii Aug., altera M. Aurelii Aug. uxor fuit. *F.*] *Capitol. Anton.* 8. Puellas alimentarias, in honorem Faustinae, Faustinianas constituit. [*Id. M. Aurel.* 26. Novas puellas Faustinianas instituit in honorem uxoris mortuae. Nummus ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 7. p. 40. Puellae Faustinianae. Ubi vide ejusd. adnotationem. V. ALIMENTARIUS, CUPRENSIS et MUMMAEANUS. [**Inscr.* ap. *Orell.* 1895. Schola Faustiniana, i. e. ad usum puellarum alimentariarum Faustinianarum destinata.] ℙ *Faustinianus populus.* V. FAUSTIANUS. *F.*]

*FAUSTĪNA, ae, f. uxor Antonini Pii. *Capitol.* in *Anton. Pio* 1. ℙ Item filia ejusdem. *Id. ib.* 10. ℙ Et uxor Antonini philosophi. *Id.* in *M. Anton. Philos.* 6. *B. A.*

*FAUSTĪNI VILLA, locus in Britannia. *Anton. Itin. B. A.*

*FAUSTINOPŌLIS, is, f. oppidum Cappadociae. *Anton. Itin. B. A.*

[FAUSTĪNUS, i, m. deriv. a fausto. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 344, 4. M. Acilius Faustinus Cos. *scil.* anno a Chr. n. CCX. *F.*]

[FAUSTĪO, onis, m. dimin. Fausti. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 241. *col.* 2. Q. Fabius Faustio. *F.*]

FAUSTĪTAS, ātis, f. *εὐτυχία*, felicitas. *Hor. Od.* 4, 5, 18. Nutrit rura Ceres almaque Faustitas. Videtur *Hor.* significare Deam feturis armentorum praesidem. Nihil enim rusticis hominibus faustius, quam si fetura gregem suppleret: et faustulum porcellum *Fest.* interpretatur feturam porcorum.

[FAUSTŪĀRĬUS, a, um, adj. qui faustitate gaudet. *Not. Tir.* p. 152. Faustus, faustuarius, faustuosus. *F.*]

FAUSTŬLUS et vetustiori forma Fostlus, i, m. fuit nomen magistri regii pecoris, qui Romulum et Remum fratres a lupa lactatos invenit, ut refert *Liv.* 1, 4. Hinc *Fostlus* cogn. R. Nummus ap. *Morell.* in *G. Pompeja tab.* 3. *n.* 5. Sex. Pompejus Fostlus. In quo Romulus et Remus infantes sub ficu, cui picus insidet, lupae ubera sugunt, eisdem adstat pastor. ℙ *Faustulus, a, um*, adj. *Festus.* Faustulum porcellum feturam porcorum.

[FAUSTŬOSUS. V. FAUSTUARIUS. *F.*]

FAUSTUS, a, um, adj. s. part. a *faveo* pro *fautus*, *εὐτυχής*, prosper, felix, cui fortuna favet. *Cic. Div.* 1, 45. Idcirco omnibus rebus agendis, Quod bonum, faustum, felix fortunatumque esset, praefabantur. In *formula censoria* ap. *Varr. L. L.* 5, 9. Quod bonum, fortunatum felixque salutareque siet populo Romano Quiritium etc. *Pl. Trin.* 1, 2, 2. Ut nobis haec habitatio bona, fausta, felix fortunataque eveniat. *Ov. Fast.* 3, 27. Utile sit faustumque, precor, quod imagine somni Vidimus. Et *ib.* 1, 63. Faustus annus. *Id. Her.* 21, 182. Faustum carmen. Et *ib.* 19, 153. Fausti ignes. *Liv.* 7, 25. *med.* Faustum omen. *Ter. Andr. a.* 5. *sc.* 4. *extr.* O faustum et felicem hunc diem! *Hor. Ep.* 2, 2, 37. i pede fausto, Grandia laturus meritorum praemia. *Lucr.* 1, 804. nisi tempestas indulget tempore fausto Imbribus, *h. e.* idoneo, opportuno. ℙ [*Faustus* fuit etiam cognominatus filius L. Cornelii Sullae dictatoris, ut constat ex nummis in gente Cornelia ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 192. et ex *Cic. Sull.* 19., quin et ipse dictator tum *Felix*, tum *Faustus* fuit cognominatus. ℙ *Fausta* fuit cognominata Cornelia Sullae dictatoris filia, quae T. Annio Miloni nupsit. *Cic. Att.* 5, 8. et *Hor. Sat.* 1, 2, 64. *F.*]

FAUTOR, oris, m. *σπουδαστής*, qui favet: syncope a *favitor. Lucil.* ap. *Gell.* 9, 14. Qui te diligat, aetati (al. *aetatis*), facieque tuae se Fautorem ostendat, fore amicum polliceatur. *Cic. Planc.* 1. Cum multos et bonos viros ejus honori viderem esse fautores. *Id. Fam.* 12, 25. Ego tuorum consiliorum auctor dignitatisque fautor. Et *ib.* 1, 9. *med.* Cujus ego dignitatis ac adolescentiae fautor, in consulatu adjutor etiam exstitissem. Et *ib.* 10, 12. *f.* Tuae dignitatis non modo fautor, sed etiam amplificator. Et *Att.* 1, 16. *med.* Studiosi et fautores illius victoriae. *Id. Planc.* 23. Multi amici, multi cupidi tui, multi fautores laudis tuae. *Liv.* 1, 48. Clamor ab utriusque fautoribus oritur. Sic *Id.* 9, 46. Populus fautor et cultor bonorum. Et *Sall. Jug.* 27. Fautores regis. Et *Varr. R. R.* 3, 5. *extr.* Fautores competitorum. Et *Hor. Sat.* 1, 10, 2. Quis tam Lucili fautor inepte est, ut etc. ℙ In malam partem *Cic. Att.* 1, 16. *med.* Fautores illius flagitii. *Hor. Ep.* 1, 15, 33. Nequitiae fautores. ℙ De iis, qui in circo et theatro favent ac plaudunt. *Id. Ep.* 1, 18, 66. Fautor utroque tuum laudabit pollice ludum. [**Suet. Tit.* 8.] *Pl. Amph. prol.* 67. Si cui fautores delegatos viderint, Ut his in cavea pignus capiantur togae. Adde *Tac. A.* 1, 25. et 28. et loca allata supra in FAVITOR.

FAUTRIX, icis, f. quae favet. *Ter. Eun.* 5, 9, 22. Thais nostrae omni est fautrix familiae. *Nep. Ages.* 8. Ut naturam fautricem habuit in tribuendis animi virtutibus; sic maleficam nactus est in corpore. *Cic. Fin.* 1, 20. Amicitiae non modo fautrices fidelissimae, sed etiam effectrices sunt voluptatum, tam amicis, quam sibi. *Id. Planc.* 9. Tota illa nostra fidelis et simplex et fautrix suorum regio. *Ter. Hec. prol.* 2, 40. Facite, ut vestra auctoritas meae auctoritati fautrix adjutrixque sit.

FĂVUS, i, m. *κηρίον*, loculus, quem apes fingunt multicavatum e cera, cum singula cava sena latera habeant, quot singulis pedes dedit natura. Ita *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* describit: [est autem a *φάω*, findo, separo. *F.*] *Cic. Off.* 1, 44. Apum examina non fingendorum favorum causa congregantur, sed cum congregabilia natura sint, fingunt favos. *Varr. l. c.* Eximendorum favorum primum putant esse tempus vergiliarum exortu. *Colum.* 11, 2. *med.* Nonnullis locis favi demetuntur, *h. e.* eximuntur et mellatio fit. *Tibull.* 2, 1, 50. apis complet dulci sedula melle favos. *Ov. Fast.* 4, 152. expressis mella liquata favis. *Virg. G.* 1, 344. Cui tu lacte favos et miti dilue Baccho, *h. e.* mel. *metonymia. Vitr.* 7, 1. de pavimentis: Ita fricentur, uti, si sectilia sint, nulli gradus in scutulis aut trigonis aut quadratis seu favis exstent. ℙ *Crescere tanquam favum*, proverbio dicuntur ea, quae feliciter, parvo impendio et occulte augentur, ita ut prius crevisse intelligas, quam incrementi initia deprehenderis. *Petr. fr. Trag.* 43. et 76. *Burm.*

FAUX. V. FAUCES.

FAX, ăcis, f. *δαΐς*, *λαμπάς*, frustum ligni, ut pinus, taedae, laricis etc., cera aut oleo inunctum aut etiam per se solum; vel alterius materiae igni concipiendo aptae, ad lumen faciendum ignemque circumferendum, frequenti usu praesertim ap. rusticos: videturque esse a *φάω*, splendeo, unde *φάος*, lumen. *Plin.* 16, 18, 30. Facibus carpinus et corylus familiarissimae. *Id.* 19, 2, 7. Faces e sparto. *Id.* 18, 26, 63. Reliqua opera nocturna maxime vigilia constant: qualos texere, faces incidere, ridicas praeparare. *Virg. G.* 1, 291. seros hiberni ad luminis ignes Pervigilat, ferroque faces inspicat acuto. *Varr.* ap. *Non.* 2, 340. Cum a nova nupta ignis in face afferretur. ℙ [*1. q. ligna arida, quae ignem mox concipiunt. *Liv.* 22, 16. Faces undique ex agris collectae.] ℙ *Fax prima noctis* est primum noctis tempus, cum faces accendi incipiunt. *Macr. Sat.* 1, 3. *f.* Tempus diei occiduum, mox suprema tempestas, hoc est diei novissimum tempus: deinde vespera: ab hoc tempore prima fax dicitur, deinde concubia etc. *Gell.* 3, 2. Post mediam noctem proficiscuntur et post primam facem, ante mediam sequentem, revertuntur. Adde 12, 1. et *Appul. Met.* 2. p. 119, 20. ℙ Mos fuit, novae nuptae ad sponsum transeunti facem e foco ejus accensam praeferri, ab ingenuo puero patrimo et matrimo vel in honorem Cereris, quae facibus filiam Proserpinam, a Plutone raptam, diu conquisivit; vel ut nova nupta, ignem, quod maxime necessarium est vitae elementum, cum marito communicare videretur; vel quia (quod verius est) olim non nisi noctu nubentes ducebantur ab sponsis, ut *Varro* docet ap. *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 8, 29. Haec autem fax auspicatissima erat ex spina alba, quoniam inde fecerant pastores, qui rapuerunt Sabinas, ut ex *Masurio* tradit *Plin.* 16, 18, 30. et *Fest.* in *Patrimi*, itemque *Varr.* ap. *Non.* 2, 340., ubi quod quidam leg. *fax e pinu ablata esset*, corrigendum *e spina alba esset.* Ideo autem haec arbor praelata ceteris, quia noxis pellendis aptissima habita est, ut ex *Ov. Fast.* 6, 129. colligitur. Quamquam et alia materia nonnunquam adhibita est. *Virg. Cir.* 439. Pronuba nec castos accendet pinus odores. *Festus* in *Rapi* tradit, morem fuisse, ut raperetur fax, qua praelucente nova nupta deducta erat, ab utrisque amicis, ne aut uxor eam sub lecto viri ea nocte poneret aut vir in sepulcro comburendam curaret: quo utroque mors propinqua alteriusutrius captari putabatur. ℙ Quidam tradunt, non unam, sed quinque faces praeferri solitas, in honorem Jovis, Junonis, Veneris, Suadelae et Lucinae. *Virg. Ecl.* 8, 29. Mopse, novas incide faces: tibi ducitur uxor. *Pl. Cas. a.* 1. v. 30. huic lucebis novae nuptae facem. *Catull.* 61, 98. viden? faces Aureas quatiunt comas: Prodeas nova nupta. ℙ [*Hinc metaph. *faces nuptiales* dicuntur pro nuptiis. *Liv.* 30, 13. Illis nuptialibus facibus regiam conflagrasse suam. Adde *Ov. Met.* 7, 49. Te face solemni junget sibi, i. e. non concubinae loco tenebit, sed in verum matrimonium ducet.] ℙ Celebris est etiam fax funerea, qua defuncto conjunctior sanguine aversa facie rogum accendebat. *Ov. Fast.* 2, 561. Conde tuas, Hymenaee, faces, et ab ignibus atris Aufer: habent alias moesta sepulcra faces. *Prop.* 4, 11, 46. Viximus insignes inter utramque facem. ℙ Funereae quoque illae erant, quae adhibebantur in exsequiis eorum praesertim, qui immatura morte efferrentur: quia noctu efferri solebant, ut *Tac. A.* 13, 17. et *Serv.* ad *A.* 11, 143. docent, ne funere immaturo sobolis domus funestaretur: quod praecipue servabatur in filiis eorum, qui erant in magistratu. *Sen. Tranq.* 11. Totiens in vicinia mea conclamatum est: totiens praeter limen immaturas exsequias fax cereusque praecessit. *Id. B. V. f.* Mehercule istorum funera, tanquam minimum vixerint, ad faces et cereos ducenda sunt. *Id. ep.* 222. Quantulum enim a funere absunt, et quidem acerbo, qui ad faces et cereos vivunt. *Virg. A.* 11, 142. de funere Pallantis: Arcades ad portas ruere et de more vetusto Funestas rapuere faces: lucet via longo Ordine flammarum etc. ℙ Facum usus plurimus est in inferendis incendiis. *Cic. Cat.* 1, 13. Malleolos et faces ad inflammandam urbem comparare. *Suet. Galb.* 3. Illitis galbano facibus

oppidum succendit. *Curt.* 5, 7. Subdere faces urbi. Et *ib.* Adgerere faces. *Tac. H.* 4, 60. Direptis castris faces injicere. *Cic. Har. resp.* 18. Ardentes faces in vicinorum tecta jactare. *Id. Pis.* 2. *extr.* Ego faces jam accensas ad hujus urbis incendium comprehendi, protuli, exstinxi. [*Hinc *Virg. A.* 10, 77. Quid, face Trojanos atra vim ferre Latinis? ℙ Omnino varius erat facum usus: in sacrificiis. *Liv.* 45, 33. Cetera omnis generis arma, cumulata in ingentem acervum, precatus Martem etc., ipse imperator, face subdita, succendit. — Item in itineribus, ubi e ligno querno faces habere solebant viatores, *Gr. γάβρια. Ov. Fast.* 2, 500. Sed proculus Longa veniebat Julius Alba; Lunaque fulgebat; nec facis usus erat. *Id. Met.* 1, 493. Ut facibus sepes ardent, quas forte viator vel nimis admovit, vel jam sub luce reliquit. Adde *Fast.* 4, 167. De qua viatorum vel negligentia, vel petulantia, unde saepe incendia, v. *Casaub.* ad *Suet. Caes.* 31. Commemorandus etiam locus videtur ap. *Liv.* 4, 33., ubi faces telorum loco adhibentur: Ignibus armata ingens multitudo, facibusque ardentibus tota collucens, velut fanatico instincta cursu, in hostem ruit. V. *intpp.* ad h. l.] ℙ Translate. [**a*) De malorum facinorum auctoribus, hominibus pestiferis. Huc pertinet *Cic. Harusp.* 2, Cum his furiis et facibus bellum mihi inexpiabile dico esse susceptum; et, quem l. Noster infra laudavit, ap. *eund. Cat.* I, 6. Cui tu adolescentulo— non ad audaciam ferrum aut ad libidinem facem praetulisti?] *Id. Dom.* 5. *extr.* Ne in hanc tantam materiem seditionis ita funesta fax adhaeresceret. *Id. Phil.* 2, 19. Antonius omnium Clodii incendiorum fax. *Plin.* 7, 8, 6. Cajus et Nero totidem faces generis humani, *h. e.* exitium, pernicies. *Plin. Pan.* 8. Irritamentum irarum et fax tumultus. *Id. ep.* 4, 9. Princeps et fax accusationis et origo, *h. e.* qui primus accusationem, quasi incendium aliquod, quo reus conflagraret, accendit et instituit. *Vell.* 2, 25. Sertorius belli fax, *h. e.* auctor. Et 48. Subjicere facem bellis civilibus. [**Liv.* 21, 10. Juvenem tanquam furiam facemque hujus belli. *Tac. H.* 2, 86. *Liv.* 32, 38. Duas faces (rogationes) novantibus res ad plebem in optimates accendendam.] *Tac. H.* 1, 24. Flagrantibus jam militum animis velut faces addiderat Maevius Pudens. *Cic. Mil.* 35. Subjicere faces invidiae alicujus. *Lucr.* 3, 304. Fax irae, *h. e.* ardor ac vis. [**b*) De impetu dolorum. *Cic. Tusc.* 2, 25. et *ib.* 5, 27. Dolor faces ardentes intentat.] *Id. Off.* 2, 10. Dolorum cum admoventur faces, praeter modum plerique exterrentur. [**c*) De corporis stimulis.] *Id. Tusc.* 1, 19. Cum corporis facibus inflammari soleamus ad omnes fere cupiditates. [**d*) De oratione ad commovendos auditorum animos composita. Gr. *τὰ πάθη.*] *Cic. Or.* 2, 51. Neque parvis in rebus adhibendae sunt hae dicendi faces. [*V. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 164. Adde *Cic. Or.* 3, 1. Verborum faces adhibere.— Tum transfertur ad animum et significat incitamentum quo quis ad bonam rem suscipiendam commovetur, instigatur. *Quint. Inst.* 1, 2, 5. Acriores ad studia dicendi faces subdere.] *Sil.* 6, 332. traxitque virum fax mentis honestae Gloria, *h. e.* stimulus, incitamentum. *Ov. Pont.* 1, 7, 28. Hortator studii, causaque faxque mei. *Prud. περὶ στεφ.* 10, 67. incitator et fax omnium. ℙ Poetice soli ac sideribus tribuitur. *Sen. Hipp.* 379. Phoebea fax. *Id. Thyest.* 835. Aeternae facis exortus. *Lucr.* 5, 974. Rosea fax solis. [**Cic. Div.* 1, 11. Fax Phoebi. *Hor. Od.* 4, 6, 38. Rite crescentem face Noctilucam.] ℙ Item Cupidini. *Tibull.* 2, 1, 82. [*opp. placidus amor; Gr. *ὁμαλοὶ Ἔρωτες.*] Et *ib.* 5, 114., *Prop.* 3, 14, 16., *Ov. Rem. Am.* 140. et *Amor.* 3, 9, 8. [**Hor. Od.* 3, 9, 13.] etc. De amore ipso. *Stat. Achill.* 1, 304. et 637. ℙ Item Furiis. *Virg. A.* 7, 337., *Val. Fl.* 4, 493. et *Sen. Herc. Oet.* 1014. ℙ Poetice item dicitur de pulcris oculis. *Prop.* 2, 2, 24. oculi, geminae, sidera nostra, faces. *Val. Fl.* 5, 38. Has ego credo faces, haec virginis ora Dianae. *Stat. Ach.* 1, 164. tranquillaeque faces oculis. ℙ Sunt etiam *faces* ignes in aere apparentes et brevi evanescentes. *Plin.* 2, 26, 25. Emicant et faces, non nisi cum decidunt, visae. Duo genera earum: lampades vocant plane faces: alterum bolidas. Distant, quod faces vestigia longa faciunt, priore ardente parte: bolis vero perpetua ardens, longiorem trahit limitem. *Virg. A.* 2, 694. de coelo lapsa per umbras Stella facem ducens, multa cum luce cucurrit. *Lucan.* 1, 528. coeloque volantes Obliquas per inane faces. Adde *Cic. N. D.* 1, 5. et *Lucr.* 2, 206. et 3, 1190. [**Cic. Cat.* 3, 8. *Liv.* 41, 21. 29, 14.] ℙ Olim in recto singulari *faces* dictum fuit, teste *Festo.* ℙ In genitivo plurali est *facum*, ut *Charis.* docet 1, 113. Sic *dux* habet *ducum* et *vox vocum.* Neque tamen, si quis *facium* dixerit, damnare ausim.

FAXIM et Faxo, is, it, pro faciam, fecerim et fecero, in aliquot personis usitata sunt, quae in subjectis exemplis enumerantur. *Pl. Amph.* 1, 3, 13. Ego faxim, te Amphitruonem esse malis, quam Jovem. *Id. Trin. a.* 1. *sc.* 2. *extr.* Pauci sint, faxim, qui sciant quod nesciunt. *Ter. Andr.* 4, 4, 14. Unum praeterquam quod te rogo, faxis, cave. *Cic. Leg.* 2, 8. Qui secus faxit, Deus ipse vindex erit. *Pl. Truc.* 1, 1, 40. Quos cum celamus, si faximus conscios etc. *Liv.* in solemni precatione Scipionis solventis in Africam, 29, 27. Hostium ulciscendorum copiam faxitis. *Ter. Heaut.* 1, 1, 109. Utinam ita Dii faxint. *Cic. Verr.* 2, 3, 35. Dii immortales faxint, ne sit alter. *Id. Fam.* 14, 3. Dii faxint, ut tali genero mihi frui liceat. *Pl. Poen.* 1, 1, 45. At ego jam faxo scies. *Ter. Ph.* 5, 8, 66. et 2, 1, 78. Jam faxo hic aderit. *Id. Heaut.* 2, 3, 100. Ademptum tibi jam faxo omnem metum. *Pl. Curc.* 4, 4, 31. Faxo reperias. *Virg. A.* 12, 316. ego foedera faxo Firma manu. Adde *Enn.* ap. *Non.* 10, 21. ℙ *Faxo* et *faxim* interdum est minitantis. *Virg. A.* 9, 154. Haud sibi cum Danais jam faxo et pube Pelasga Esse putent. *Liv.* 6, 35. Faxo, ne juvet vox ista, veto. *Ov. Met.* 3, 271. mater de Jove vult fieri: tanta est fiducia formae. Fallat eam, faxo. Et *ib.* 12, 594. Det mihi se: faxo, triplici quid cuspide possim, Sentiat. *Pl. Merc.* 4, 6, 10. Ecastor faxim, si itidem plectantur viri, Plures viri sint vidui, quam nunc mulieres. *Sil.* 17, 236. Faxo, ut vallata revocetur Scipio Roma. Al. *omittunt* ut. *Faxim* habet etiam *Enn.* ap. *Non.* 10, 22. ℙ Reperitur etiam *faxem* pro facerem aut fecissem. *Pl. Ps.* 1, 5, 84. Pistrinum in mundo scibam, si id faxem, mihi.

FE

FEBRESCO, is, n. 3. febri laboro. *Solin.* 19. *med.* Patuit, nunquam eos febrescere.

[FEBRĬBILIS, e, adj. qui febrem excitat. *Coel. Aur. Tard.* 4, 8. *med.* Diocles lumbricos vivos vel plenos ac sanguinolentos febribiles dixit. *F.*]

FEBRĬCĬTO, as, n. 1. *πυρέττω*, febri laboro, febri corripior. *Sen. Ben.* 4, 39. Surgam ad sponsalia, quia promisi, quamvis non concoxerim: sed non, si febricitavero. *Colum.* 6, 9. Febricitanti bovi convenit abstinere cibo uno die. *Cels.* 3, 6. Scire oportet, non febricitare eum, cujus venae naturaliter ordinatae sunt. *Id.* 2, 7. *f.* Ab eo die, quo primum febricitavit aliquis. *Mart.* 11, 98. Febricitantem basiabit et flentem.

FEBRĬCOSUS, a, um, adj. *Veg. Vet.* 1, 38. Ex qua re fiunt hydropici, febricosi.

FEBRĬCŪLA, ae, f. *πυρέτιον*, parva febris. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 21. *f.* Qui ex labore in febriculam incidit assiduam et satis molestam. *Cic. Att.* 6, 9. Febriculam habere. *Cels.* 2, 17. Lentis febriculis diu detineri.

FEBRĬCŪLENTUS, a, um, adj. febriculosus. *Marc. Empir.* 22. Febriculento potionem dare.

FEBRĬCŪLOSUS, a, um, adj. *πυρετώδης*, qui saepe habet febrem. *Catull.* 6, 4. Verum nescio quid febriculosi Scorti diligis. *Gell.* 20, 1. Non morbus his febriculosus aut nimium gravis. ℙ [Item qui febrem excitat. *Front. de or.* (ed. *Maio*) *ep.* 1. Partim Senecae mollibus et febriculosis prunuleis insita. *F.*]

FEBRĬFŪGĬA, ae, f. herba vim habens fugandae febris, alio nomine centaurea minor. *Appul. Herb.* 35.

*FEBRĪLIS, e, adj. ad febrem pertinens. *Gloss. Phil.* Febrile, *πυρέτιον. B. A.*

FEBRĬO, is, ivi, itum, n. 4. *πυρέττω*, febrem patior. *Cels.* 4, 4. *n.* 2. Si non febrit, venter solvendus est. *Colum.* 6, 38. Febrienti mulae cruda brassica datur. *Macr. Sat.* 7, 4. Febrienti simplicem cibum dare.

FEBRIS, is, f. *πυρετὸς*, est intemperies calida totius corporis: a *ferveo* seu *ferbeo*, unde est *ferbis*, et per metathesin *febris. Varr.* ap. *Non.* 1, 225. Appellamus a calendo calorem, a fervore febrim. *Cic. Fam.* 16, 15. Is mihi nunciavit, te plane febri carere. *Id. Fat.* 8. Febrem habere. *Id. Att.* 6, 9. Te Romam venisse cum febri. *Id. Cat.* 1, 13. Aestu febrique jactari. *Plin.* 7, 51, 52. Febre corripi. *Juv.* 10, 218. calere. *Cels.* 2, 17. Liberari febre. *Plin.* 26, 11, 71. A febre liberari. *Ov. Pont.* 1, 10, 5. febribus uror anhelis. *Cels.* 3, 5. *f.* Febris instat, incipit, augetur, consistit, decedit, finitur. Et *ib.* 3. Febres aliae ab horrore incipiunt, aliae a frigore, aliae a calore. Et *ib.* 4. Febris accedit, desinit, inhaeret, se inclinat. Et 2, 14. remittit. Et 3, 9. remittitur. Et *ib.* 14. ex toto intermittit. Et 2, 14. increscit. Et *ib.* levatur. Et 3, 6. conquievit. Et *ib.* decrescit. Et *ib.* 7. *n.* 2. ardens extorret. Et *ib.* 9. intenditur. Et 3. quotidiana, tertiana, quartana. Et 2, 8. ardens, continens, assidua. Et 14. increscens. Et 3, 5. consistens. Et 9. lenta. Et 4. recidiva. Et *ib.* inclinata, sed tamen adhuc inhaerens. Et *ib.* continua. Et 3, 7. tenuata aut levata. Et 8. Febris accessio et decessio. Et 9. remissio. Et 12. circuitus, hinc periodicas febres, *Plin.* 20, 3, 8. dixit. *Id.* 25, 9, 59. Febres abigere. Et *ib.* 4, 17. depellere. Et 28, 8, 28. arcere. Et 24, 9, 38. solvere. Et 28, 8, 31. *f.* sanare. *Cels.* 2, 17. tollere. *Quint.* 2, 17. quiete et abstinentia mitigare. *Cels.* 3, 21. submovere. *Hor. Ep.* 1, 2, 48. deducere corpore aegroto. Et *ib.* 7, 9, adducere. *Cels.* 7, 18. *sub f.* afferre. *Mart.* 2, 16. facere. ℙ Urbane *Pl. Ps.* 2, 2, 48. scio, hoc tibi febrim esse, quia non licet hoc injicere ungulas, *h. e.* cruciare te instar febris. ℙ A Romanis ut Dea culta est, ne noceret, ejusque fanum in Palatio prope Velabrum, alterum in area Marianorum monumentorum, in monte Exquilino, tertium in summa parte vici Longi Aquilae in regione Transtiberina publice dedicatum fuit, teste *Plin.* 2, 7, 5. Et *Val. Max.* 2, 5. *extr.* in eaque remedia, quae corporibus aegrorum admota fuerant, deferebantur. *Cic. N. D.* 3, 25. Febris fanum in Palatio. *Id. Leg.* 2, 11. Araque, quae vetustissima est in Palatio, Febris. *Inscr.* ap. *Grut.* 97, 1. Febri divae, Febri sanctae, Febri magnae Camilla amata pro filio male affecto P. [De cultu huic Deae a Romanis tributo doctam *Dissertat.* editit Romae an. 1814. *Jos. de Matthäis*, quam legesis. *F.*] ℙ In quarto, et sexto casu singulari duplicem habet terminationem, in *e* et in *i:* passimque occurrunt exempla: et quidem in quarto saepius in *e*, in sexto saepius in *i* desinit.

FEBRŪA, orum, n. plur. *καθάρματα*, dicebantur sacra expiatoria, et omne id, quod vim purgandi habere existimabatur: a *ferveo* seu *ferbeo*, unde est *ferbuum*, et trajectis litteris *februum.* Nam lustratio fiebat plurimum igne, aut undis fervent ibus. *Ov. Fast.* 2, 19. Februa Romani dixere piamina patres: Nunc quoque dant verbo plurima signa fidem. Pontifices ab rege petunt, et flamine lanas, Queis veteri lingua Februa nomen erat. Quaeque capit lictor domibus purgamina certis, Torrida cum mica farra, vocantur idem. Nomen idem ramo, qui caesus ab arbore pura, Casta sacerdotum tempora fronde tegit. Ipse ego flaminicam poscentem Februa vidi: Februa poscenti pinea virga data est. Denique quodcumque est, quo pectora nostra piamus, Hoc apud intonsos nomen habebat avos. Addit *Serv.* ad *A.* 8, 343. ipsam caprinam pellem, qua Luperci mulieres feriebant, *februum* dictam esse *Ov. Fast.* 4, 725. Certe ego de vitulo cinerem stipulasque fabales Saepe tuli plena, Februa casta, manu. Et *ib.* 5, 423. pia Februa. *Varr. L. L.* 5, 3. Februum Sabini appellant purgamentum: et id in sacris nostris verbum.

FEBRUĀLIS. V. FEBRULIS.

FEBRŪĀMENTUM, i, n. expiatio, purgatio. *Censorin. de die Nat.* 22.

FEBRŪĀRĬUS, ii, m. *Φεβρουάριος*, unus est ex mensibus anni, dictus a *februis*, quod tum februaretur populus, id est expurgaretur. Nam Luperci primo die, qui *februatus* dicebatur, omnem urbem veterem, pelles caprinas in manibus gestantes, circumcursabant, idque piamen censebatur. Praeterea duodecim diebus continuis pro defunctorum manibus februa, idest, sacrificia expiatoria fiebant. *Ov. Fast.* 2, 31., *Varr. L. L.* 5, 4. *extr.* et *Fest.* Sed aliqui dictum putant a Deo Februo, idest, Plutone vel Plutonis patre, cui eo mense sacrificabatur. Nam Januarium Diis superis, Februarium Diis manibus consecraverunt, inquit *Is. Or.* 5, 33. Sed res eodem recidit. Nam *Macr. Sat.* 1, 13. hunc tradit Deum esse lustrationum potentem. V. *Ov. Fast.* 2, 19. et sqq. ℙ Adjective. *Plin.* 17, 18, 30. *n.* 6. Ab idibus Februariis in aequinoctium. *Cic. Leg.* 2, 21. Februarius mensis.

FEBRŪĀTĬO, onis, f. lustratio, purgatio. *Varr. L. L.* 5, 3.

FEBRŪĀTUS, a, um, part. a *februo*, lustratus. purgatus. *Varr. L. L.* 5, 3. et *Festum* in *Februarius.*

FEBRŪLIS vel Februalis dicta est Juno a Romanis, quod ipsi Februario mense sacra fiebant. *Fest.* et *Capell.* 2, 37. ℙ Ap. *Arnob.* 3, 118. legitur *Februtis*, quod mendosum videtur pro *Februlis.*

FEBRŪO, as, a. 1. *καθαρίζω*, lustro, expio, purgo, expurgo: a februis. *Varr.* ap. *Non.* 2, 355. In eorum enim sacris, liba cum sint facta, injicere solent farris semina, ac dicere, se ea februare, idest pura facere. Adde *Festum* in *Februarius.*

FEBRŪTIS. V. FEBRULIS.

FEBRŪUS, i, m. Pluto, vel pater Plutonis. V. in FEBRUARIUS. ℙ *Februum*, purgamentum. V. FEBRUA.

FĔCĬALIS. V. FETIALIS.

FĔCĬLITRĀ. V. VOLSGRA.

FĔCUNDĔ, adv. *γοητικῶς, εὐφόρως*, multo fetu aut fructu. *Varr. L. L.* 6. *s. in.* Fecundius ferre fructum. *Plin.* 16, 36, 65. Arundo recisa fecundius resurgit. *Id.* 29, 4, 30. Cantharides nascuntur fecundissime in fraxino. *Appul. de Mundo.* At quam pulcre et fecunde Horae procreantur! Al. leg. *pulcrae et fecundae.*

FĔCUNDĬA, ae, f. idem ac fecunditas. *Not. Tir.* p. 122. Facundus, facundia, fecundus, fecundia. *F.*]

FĔCUNDĬTAS, atis, f. *εὐφορία, εὐγονία*, copia fetuum, aut fructuum, feracitas, fertilitas. *Cic. N. D.* 2, 60. *extr.* Aquarum inductionibus terris fecunditatem damus. *Id. Phil.* 2, 24. O miserae mulieris fecunditatem calamitosam! *Colum.* 3, 8. Natura parem legem fecunditatis dixit virentibus, atque hominibus, ceterisque animalibus. *Justin.*

25, 2. Gallorum tantae fecunditatis juventus fuit, ut Asiam omnem velut examine aliquo implerent. *Plin.* 37, 10, 59. Galactitis nutricibus lactis fecunditatem facit. *Id.* 14, 18, 22. Vinum fecunditatem feminis importat. *Id.* 28, 19, 77. Fecunditatem afferre. *Id.* 16, 44. 95. dare. *Id.* 37, 10, 66. addere. *Id.* 10, 59, 79. corrumpere. *Id.* 29, 4, 27. Fecunditas aliquarum plena liberis. ℙ Translate. *Cic. Or.* 2, 21. Volo, se efferat in adolescente fecunditas, *h. e.* stili ubertas. *Plin. praef. H. N.* Fecunditas animi. *Id.* 35, 2, 2. Fecunditas voluminum M. Varronis. ℙ Fecunditati, quasi deae, templum Romae exstructum fuit in gratiam Poppaeae uxoris Neronis. *Tac. A.* 15, 23.

*FECUNDĪTO, as, a. 1. i. q. fecundo. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 169. *B. A.*

FECUNDO, as, avi, atum, a. 1. εὐδαιμονίζω, fecundum facio. *Virg. G.* 4, 291. Et viridem Aegyptum nigra fecundat arena. *Claud. I. Cons. Stilich.* 239. Quod pulcro Mariae fecundet semine regnum. *Pallad.* 3, 9. Pampinarius in suo loco fecundatur a matre: translatus vero tenet sterilitatis vitium.

FECUNDUS, a, um, adj. γόνιμος, εὔφορος, qui fetu aut frugibus abundat, uber, fertilis, ferax. *Cic. Sen.* 15. *med.* Fossiones agri repastinationesque, quibus fit multo terra fecundior. *Id. N. D.* 2, 64. Sue, quod erat ad vescendum hominibns apta, nihil genuit natura fecundius. *Id. Or.* 15. Segetes fecundae et uberes. *Justin.* 2, 1. Solum Aegypti ita fecundum, ut alimentorum nulla terra feracior fuerit. *Colum.* 9, 4. Regio fecunda fruticis exigui, et maxime thymi, aut origani. *Plin.* 19, 7, 36. Nihil ocimo fecundius. *Ov. Met.* 10, 220. et *Plin.* 33, 4, 21. Tellus fecunda metallorum. *Tac. A.* 4, 65. Mons silvae frequens, et fecundus *Lucan.* 9, 696. sterilis tellus fecundaque nulli Arva bono. ℙ Translate. *Tac. A.* 6, 27. Aemilium genus fecundum bonorum civium. *Lucan.* 10, 303. nigris Meroe fecunda colonis. *Val. Fl.* 6, 470. fecundaque monstris Cingula. *Hor. Od.* 3, 6, 17. Fecunda culpae saecula. *Pl. Cist.* 1, 1, 71. Amor et melle, et felle est fecundissimus. *Sil.* 13, 490. veri fecunda sacerdos. *Id.* 2, 498. Fecundum in fraudes hominum genus. *Plin.* 36, 10, 15. Fecundum ingenium. Et 34, 8, 19. *n.* 6. Fecundissima ars. *Varr. L. L.* 7, 3. Duo genera verborum: unum fecundum, quod declinando multas ex se parit dispariles formas: alterum sterile. ℙ Dicitur et de iis, quae fecundant. *Plin.* 5, 9, 10. Fecundus Nilus. *Ov. Fast.* 2, 427. Excipe fecundae patienter verbera dextrae, *h. e.* Lupercorum ferientium pelle caprae mulieres, unde fecunditas iis dari credebatur. ℙ Ponitur et universim pro copioso, abundanti *Hor. Ep.* 1, 5, 19. Fecundi calices quem non fecere disertum? *Cic. Har. resp.* 20. Quaestus fecundus et uber. *Id. Or.* 4. Pericles uber et fecundus: scil. in dicendo copiosus. *Plin. Pan.* 31. Fecundissima gens, *h. e.* annona et frugibus dives. *Ov. Met.* 3, 31. Specus Uberibus fecundus aquis. Et *ib.* 14, 791. Fecundus fons. ℙ Legitur et *foecundus:* fuit etiam qui *faecundus* scriberet: sed omnem diphthongum tollunt *Varr.* ap. *Gell.* 16, 12. et ap. *Non.* 1, 266., item *Manut.* et *Cellar.* in *Orthogr.* et *Voss.* in *Etymol.* Nummos quoque prope innumeros Augustarum ap. *Rasch. Lex. num. T.* 2. p. 930. et *seqq.* habes, in quibus omnibus *Fecunditas* et *Fecundus*, et ap. *Marin. Iscrtz. Alb.* p. 137. Diffidens fecunditati suae. Derivant autem etymologi ab absoleto *feo:* unde etiam *fetus* et *fenus* oriri ajunt: eandemque esse in omnibus scribendi rationem.

FĔDUM antiqui dicebant pro hedo. *Festus.* V. DIGAMMA.

FEL, fellis, n. χολή, bilis flava, quae in corpore animalis vesicula continetur sub hepate: etymon hujus vocis cum *bilis*, facili duarum priorum litterarum permutatione, cognationem quandam habere videtur. *Plin.* 11, 37, 74. In jecore est fel, non omnibus datum animalibus. In Euboeae Chalcide nullum pecori: in Naxo praegrande, geminumque. Equi, muli, asini, cervi, capreae, apri, cameli, delphini non habent etc. *Cels.* 4, 1. Jecur a dextra parte sub praecordiis: ex inferiore parte ei fel inhaeret. *Cic. N. D.* 2, 12. Fel gallinaceum. *Plin.* 31, 10, 46. n. 4. Felle suffusorum pruritus nitrum comprimit. ℙ Quod est amarissimi gustus, ita ut a canibus non attingatur, ut ait *Plin. l. c.*, hinc translate *Pl. Truc.* 1, 2, 76. In melle sunt linguae sitae vestrae, atque orationes, lacteque: corda felle sunt lita, atque acerbo aceto. *Ov. Trist.* 2, 565. Candidus a salibus suffusis felle refugi. *Id. A. Am.* 2, 519. Litore quot conchae, tot sunt in amore dolores: Quae patimur, multo spicula felle madent. *Auson. prof.* 2, 31. Nullo felle tibi mens livida, *h. e.* nullus tibi livor. *Tibull.* 2, 4, 11. Nunc et amara dies, et noctis amarior umbra est: Omnia jam tristi tempora felle madent. *Mart.* 7, 25. Dulcia cum tantum scribas epigrammata semper, Et cerussata candidiora cute; Nullaque mica salis, nec amari fellis in illis Gutta sit; o demens, vis tamen ista legi! *h. e.* severitas, acrimonia, quae dulcedinem veluti corrigat. ℙ Dicitur et de succis venenatis. *Virg. A.* 12, 856. Sagitta armata felle veneni. *Ov. Pont.* 1, 2, 17. mortis saevo geminent ut vulnere causas, Omnia vipereo spicula felle linunt. Adde *Trist.* 5, 7, 16. Scribit *Plin.* 29, 4, 16. mustelarum silvestrium fel contra aspides efficax dici, cetero venenum esse. ℙ De ira, ut bilis. *Virg. A.* 8, 219. Hic vero Alcidae furiis exarserat atro Felle dolor. ℙ Fel nigrum est atra bilis, insaniae causa homini, morsque si totum reddatur. *Plin.* 11, 37, 75. ℙ *Fel terrae* herba est, de qua V. CENTAUREUM. [*Fumaria officinalis *L.*] ℙ In plurali num. *fella* habet *Seren. Sammon.* 19, 333. Lutea si crescunt, et cunctis noxia fella. Adde *Coel. Aurel. Acut.* 3, 19. et *Tard.* 1, 4. *f.* et *Tertull. Cor. mil.* 14.

FĒLES et Felis, is, f. αἴλουρος, animal quadrupes domesticum, acutis unguibus, mira velocitate, oculisque etiam noctu cernentibus praeditum, muribus et avibus infestissimum: [est a Graeca voce allata αἴλουρος, praefixo Aeolico digammate F; ea vero composita est ab ἀεὶ εἰλεῖν τὴν οὐρὰν, quod felis proprium est, ut etiam leonis, pardi, aliorumque animalium ejusdem generis. *F.*] *Phaedr.* 2, 4. Feles cavernam nacta, in media pepererat. *Plin.* 6, 29, 35. Oppidum, in quo felis aurea pro Deo colebatur. *Cic. Tusc.* 5, 27, Aegyptii quamvis carnificinam prius subierint, quam aut felem, aut canem, aut crocodilum violent. *Plin.* 10, 73, 94. Feles quidem quo silentio, quam levibus vestigiis obrepunt avibus! quam occulte speculatae in musculos exsiliunt! Excrementa sua effossa obruunt terra, intelligentes odorem illum indicem sui esse. *Id.* 11, 37, 65. Leonibus, pardis, omnibusque generis ejus, etiam felibus lingua imbricatae asperitatis, ac limae similis. Et *ib.* 55. Felium in tenebris fulgent radiantque oculi. ℙ Item fera illa, quae et *martes* dicitur, altilibus avibus infestissima, et praecipue gallinis. *Varr. R. R.* 3, 11. de septo anatum: Omnes parietes tectorio levigantur, ne feles aliave bestia introire ad nocendum possit. *Colum.* 8, 14. *f.* de anseribus: Ne coluber, ne vipera, felesque, aut etiam mustela possit aspirare. ℙ In fabulis, metu Gigantum Diis bellum inferentium, Fele soror Phoebi, nivea Saturnia vacca, Pisce Venus latuit, ut est ap. *Ov. Met.* 5, 330., *h. e.* in eas bestias sese transformarunt. ℙ Translate. *Auson. epigr.* 70. de paedicone: feles nuper pullaria dictus. *Pl. Pers.* 4, 9, 14. de lenone: Scelesta feles virginaria. *Id. Rud.* 3, 4, 43. Tu ne hic, feles virginalis, liberos parentibus Sublectos habebis? ℙ Reperitur etiam *felles:* et aliquando etiam *faeles*, quod in allatum vocis etymon apprime convenit.

[FĒLICILLA, ae, f. dimin. felicis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 809, 4. Felicilla *bene merenti fecit. F.*]

[*FĒLĪCĬO, onis, m. dimin. felicis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 25. Q. Octavio Felicioni Octavius Felicio *filio.* Adde *Sen. ep.* 12. ℙ Translate. *Petr. fr. Trag.* 67. *Burm.* Scintilla de cervice sua capsellam detraxit aureolam, quam Felicionem appellabat. *B. A.* et *F.*]

FĒLĪCĪTAS, atis, f. εὐδαιμονία, status, et conditio ejus, cui res omnes secundae fluunt, bona fortuna, prosperitas, beatitudo. *Cic. fr.* ap. *Ammian.* 21, 16. Neque enim quidquam aliud est felicitas, nisi honestarum rerum prosperitas. *Id. Phil.* 2, 24. Fuit felix, si potest ulla esse in scelere felicitas. *Id. Brut.* 96. de Hortensio: Illum videtur felicitas ipsius, qua semper est usus, ab eis miseriis vindicasse. *Curt.* 6, 5. Perpetua felicitate florere. *Plin. ep.* 10, 7. Felicitas temporum. *Plin. alter* 7, 44, 45. Nulla est profecto solida felicitas, quam contumelia ulla vitae rumpit. ℙ In plurali num. *Ter. Eun.* 2, 3, 32. Nec quemquam esse ego hominem arbitror, cui magis bonae felicitates omnes adversae sient. ℙ Dicitur de imperatoris bona fortuna militari. *Cic. Manil.* 10. In summo imperatore quatuor has res inesse oportere, scientiam rei militaris, virtutem, auctoritatem, felicitatem. Et 16. et *Nep. Timol.* 2. Incredibili felicitate Dionysium tota Sicilia depulit. *Caes. B. C.* 2, 31. Felicitas rerum gestarum exercitus benevolentiam imperatoribus, et res adversae odia conciliant. ℙ Item de fecunditate, ac fertilitate terrae, aut plantarum. *Plin. ep.* 3, 19. Agri sunt fertiles, pingues, aquosi: sed haec felicitas terrae imbecillis cultoribus fatigatur. *Plin. alter* 18, 18, 47. Excellentius Thebaidis regionibus frumentum: similis ratio, sed felicitas major Babyloniae Seleuciae, Euphrate atque Tigri restagnantibus. ℙ Ap. Romanos Dea fuit, templo, ara, sacris culta. *August. C. D.* 4, 18. et 23. V. et *Suet. Tib.* 5. ℙ [*Felicitas Julia dicta est Olisippo colonia, teste *Plin.* 4, 22. *B. A.*]

FĒLĪCĬTER, adv. εὐδαιμόνως, prospere, beate, fortunate. *Cic. Fin.* 3, 7. *extr.* Omnes sapientes semper feliciter, absolute, fortunate vivere. *Id. Phil.* 4, 15. Respublica et bene, et feliciter gesta. *Id. Mur.* 1. Ut ea res fauste, feliciter, prospereque eveniret. *Id. Verr.* 2, 2, 38. Satis feliciter navigare. *Id. Fam.* 7, 28. *f.* Sapienter haec reliquisti, si consilio; feliciter, si casu. *Caes. B. C.* 1, 7. Rempublicam felicissime gessisse. *Hor. Ep.* 2, 1, 166. Nam spirat tragicum satis et feliciter audet. *Ov. Met.* 10, 247. niveum mira feliciter arte Sculpsit ebur. *Id. Ib.* 305. Nec tua, quam Pyrrhi felicius ossa quiescant. *Id. Her.* 7, 161. Ascanius- que suos feliciter impleat annos. ℙ *Feliciter*, frequens est acclamandi, et bene precandi formula. *Phaedr.* 5, 1. Ut mos est vulgi, passim et certatim ruunt, Feliciter, succlamant. *Cic. Att.* 13, 42. Feliciter velim, inquam, teque laudo. *Suet. Claud.* 7. Acclamanti populo, feliciter, partim patruo imperatoris, partim Germanici fratri. Adde *Dom.* 13., *Juven.* 2, 119. et *Flor.* 3, 3. *f.* Sic *feliciter quod agis* ap. *Senec. ep.* 67. *f.* ℙ Refertur aliquando ad feracitatem terrae, et facilitatem proveniendi in herbis, et arboribus. *Virg. G.* 1, 54. Hic segetes, illic veniunt felicius uvae.

[FĒLĪCĬTO, as, a. 1. frequent. felicem identidem reddo. *Donat. in vita Virg.* 4. Rogat, quam ad felicitandos homines facultatem haberet. *F.*]

[FĒLĪCŬLA et saepius Fēlĭclă, ae, et

[FĒLĪCŬLUS, i, m. diminut. felis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 604, 4. Aelia Aug. L. Feliciula. Alia ap. *Fabr.* p. 187. *n.* 423. Calpurnia Felicla. *Id. ib.* adnotat, in lapide felem gradientem insculptam esse, ut nempe ad mulieris nomen, ut saepe alias in lapidibus et nummis idem obtinet, alluderetur. Alia ap. *Grut.* 661, 6. Feliculo infanti dulcissimo. *F.*]

FĒLĪNĔUS, a, um, adj. ut Felinci oculi, ap. *Serv.* in *Virg. G.* 3, 82.

FĒLĪNUS, a, um, adj. felineus. *Cels.* 5, 18. *n.* 15. Malagma, quod habet visci, felini stercoris, resinae, sulphuris pares portiones. [*Targa* putat legend. *suilli stercoris*, quia illius memorat in medicina usum *Plin.* 28, 17, 70. *F.*]

*FĒLĬO, is, n. 4. verbum exprimens vocem pardi. *Auct. carm. Philom.* 50. Panther caurit amans, pardus hiendo felit. Alii derivant a *Felo, is*, 3. conjugat. *B. A.*

FĒLIS. V. FELES.

FĒLIX, icis, adj. omn. gen. εὐδαίμων, μακάριος, is cui omnia succedunt, fortunatus, florens, beatus. *Cic. Phil.* 2, 26. Caesar Alexandria se recepit, felix, ut sibi quidem videbatur: mea autem sententia, si quis reipubl. sit infelix, felix esse non potest. *Sall. Jug.* 100. Sulla felicissimus omnium ante civilem victoriam. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 10. In te retinendo fuit Asia felicior, quam nos in deducendo. *Id. Brut.* 16. Ille Graecus ab omni laude felicior. *Id. Font.* 15. Virum ad labores belli impigrum, ad pericula fortem, ad consilia prudentem, ad casum fortunamque felicem. *Virg. A.* 6, 787. Felix prole virum. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 10. Praxiteles quoque marmore felicior, ideo et clarior fuit. ℙ Interdum est dives, beatus. *Ov. Amor.* 1, 8, 27. Tam felix esses, quam formosissima, vellem: Non ego, te facta divite, pauper ero. ℙ Cum genitivo. *Hor. Sat.* 1, 9, 9. o te, Bolane, cerebri Felicem. *Sil.* 4, 359. Felix uteri, εὐτεκνος. Et 398. leti. Et 731. famae. *Plin.* 14. *prooem.* Beatus felixque gratiae. [*Virg. G.* 1, 277. Felices operum dies.] ℙ Cum infinito. *Virg. A.* 9, 772. quo non felicior alter Ungere tela manu, ferrumque armare veneno, *h. e.* peritior, inquit *Servius.* Significat autem, semper successum babuisse inferendae necis tela ab eo venenis illita. [*Id. G.* 1, 284. Septuma post decumam felix, et ponere vitem, Et prensos domitare boves etc.] Adde *Sil.* 13, 126. ℙ Cum de re dicitur, prosperum significat, secundum, utilem, commodum. *Cic. Div.* 1, 45. Omnibus rebus agendis, Quod bonum, faustum, felix, fortunatumque esset, praefabantur. *Varr. L. L.* 5, 9. Quod bonum, fortunatum, felixque, salutareque siet populo R. etc. *Liv.* 22, 30. Quod tibi mihique sit felix, sub imperium tuum redeo. *Ov. Amor.* 1, 2, 51. Felicia arma. Et *Trist.* 1, 2, 103. saecula. Et *Pont.* 2, 1, 35. felix omen. *Plin.* 37, 9, 40. Amethysti Indicae absolutum felicis purpurae colorem habent, *h. e.* praestantis, et pretiosae, et quam habere, felix fortunatumque est. *Mart.* de librario suo defuncto, 1, 102. Illa manus quondam studiorum fida meorum, Et felix domino. [**Virg. G.* 2, 127. Felix malum, i. e. salubre contra venenum. *Quint. Inst.* 9, 4, 27. Felicissimus sermo, i. e. ad commovendos auditores aptissimus.] ℙ Aliquando est propitius, seu qui alios facit felices. *Virg. A.* 1, 334. Sis felix, nostrumque leves quaecumque laborem. *Id. Ecl.* 5, 65. Sis bonus, o, felixque tuis. Adde *Prop.* 3, 11, 15. ℙ Interdum frugifer, ferax. *Festus:* Felices arbores Cato dixit, quae fructum ferunt, infelices, quae non ferunt. [*Haec prima est vocis significatio. Etym. habet ab obsoleto *feo* quod cum gr. φύω cognatum, tam de parturiente quam de fecundante natura dictum fuisse videtur, ut satis intelligitur ex intensivo *feto.*] *Liv.* 5, 24. Nulla felix arbor, nihil frugiferum in agro relictum. *Hor. Epod.* 2, 13. Inutilesque falce ramos amputans, Feliciores inserit. *Plin.* 3, 5, 9. Felix Campania. *Ov. Pont.* 2, 10, 51. Felicior regio. *Val. Fl.* 6, 711. si quis aquis, et fertilis ubere terrae Educat, ac ventis oleam felicibus implet.

Claud. Cons. Mall. Theod. 179. Quis felix oleae tractus. ℙ In sacris *felices arbores* habebantur, quercus, aesculus, ilex, suber, fagus, corylus, sorbus, ficus alba, pirus, malus, vitis, prunus, cornus, lotus: atque hae Diis superis sacrae erant. Contra *infelices* ficus atra, filix, acrifolium, ruscus, pirus silvestris, rubus, sentes, alaternus, salix, et quaecumque baccam nigram, nigrosque fructus ferunt: quae inferum Deorum in tutela erant. Haec ex *Veranio de verbis pontificalib.* et *Tarquinio Prisco* habet *Macr. Sat.* 2, 16, 2. [At *Front.* 2. *ad amic.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 6. Leges pleraeque poena sanciunt, ne quis felicem arborem succidat. (*Dig.* 47, 72. et *Paul. sentent. recept.* 5, 20.) Quaenam est arboris felicitas? rami fecundi et frugiferi, bacis et pomis onusti. Nemo cannam et harundinem, quamvis proceram, felicem dixerit. *F.*] ℙ Nonnunquam *felix* dicitur de mortuo, ut Graece μακάριος et μακαρίτης. *Hor. Sat.* 1, 9, 28. Omnes composui: felices: nunc ego resto. V. BEATUS. ℙ Sunt qui scribant *foelix*: sed male. Contra enim sunt libri veteres, lapides, nummi, *Manut.*, *Dausqu.*, *Cellar.* ℙ [*Felix* fuit etiam cognomen frequentissime a Romanis usurpatum, ac primo quidem a L. Sulla dictatore, teste *Plin.* 7, 44, 44. Unus hominum ad hoc aevi Felicis sibi cognomen asseruit L. Sulla. Deinde inter Augustos primus Commodus eo est usus, mox plurimi imperatores. V. FAUSTIANUS. *F.*]

FELLĀTOR, oris, m. qui fellat. Dicitur de corvo, quia corvos ore coire et parere vulgus arbitratur, falso tamen, ut *Plin.* 10, 12, 15. docet. *Mart.* 14, 74. ℙ Item qui obscena utitur libidine, de qua V. FELLO. *Mart.* 11, 30.

FELLEBRIS, e, adj. a fellando. *Solin.* 2. *med.* de boa serpente: Uberibus bovis se innectit, suctuque continuo saginata, ita fellebri satietate extuberatur, ut etc., *h. e.* copioso lactis suctu. Alii leg. *celebri*, alii *funebri*.

FELLES. V. FELES.

FELLĔUS, a, um, adj. χολώδης, ad fel spectans. *Plin.* 26, 12, 76. Sudores felleos movent. *Coel. Aur. Tard.* 3, 6. Urina fellea.

FELLĬCO, as, a. 1. frequent. a fello, ut *vellico* a *vello*. *Solin.* 45. *f.* Nequaquam mater pullo ubera praebet fellicanda. Alii leg. *fellĭtanda* vel *felitanda*, eodem sensu. *Arnob.* 2, 70. Exsugerent fellicantes mammas. Al. leg. *fellitantes*. *Gloss. Isid.* Fellitat, sugit.

FELLIDŪCUS, a, um, adj. a felle, ut Felliduca medicamenta, ap. *Coel. Aur. Tard.* 3, 4.

FELLIFLŪUS, a, um, adj. felle fluens. *Coel. Aur. Acut.* 3, 19. de cholera: Felliflua passio.

FELLĪTO, as, a. 1. frequent. a fello, ut *coenito* a *coeno*. V. FELLICO.

FELLĪTUS, a, um, adj. V. FELLOSUS. [Idem ac fellosus, felle imbutus. *Ruf. Fest. Avien.* in *Anthol. Lat. Burm. T.* 1. p. 495. *Epigr.* 58. fellitus amarans Ora sapor. V. AMARANS. *Pelag. Veter.* 1. In morbo regio aut sulfurei oculi aut felliti admodum sunt. *F.*]

FELLO, as, a. 1. θηλάζω, lac exsugo, ab Aeolico φηλάω pro θηλάω, mammam sugo. *Varr.* ap. *Non.* 2, 344. Tum cum lac humanum fellasse. *Id. ib.* 4, 25. Lupam alumni fellarunt olim. ℙ Refertur et ad obscenam infandamque libidinem. *Mart.* variis in locis, γλωττοδερέω, ore morigeror. ℙ Sunt qui contendant *felo* scribendum esse.

FELLOSUS, a, um, adj. felle imbutus, felle abundans. *Coel. Aur. Tard.* 4, 6. Fellosa aut saniosa ventris egestio.

FĒLO. V. FELIO.

FELSĪNA, ae, f. eadem ac Bononia. *Plin.* 3, 15, 20. Intus colonia Bononia, Felsina vocitata, cum princeps Etruriae esset. V. *Liv.* 33, 37.

FELTRĪA, ae, f. urbs Venetiae, olim Rhaetorum, intra Alpes Tridentinas, ad Asonem fl. *Inscr.* ap. *Grut.* 409, 8. Alia ap. *Gud.* 129, 2. ℙ Populi *Fertini* dicuntur a *Plin.* 3, 19, 21. Ita enim in libris omnibus legitur, teste *Hard.* At *Cass. Var.* 5, 9. *Feltrinos* vocat. *Feltrienses* etiam dici Latine possunt. *Inscr.* ap. *Gud.* 65, 5. Collegium fabrorum ferrar. Feltriens. et Altinatium sacellum hoc perfecer. ℙ Dictum est etiam *Feltriae, arum. Inscr.* ap. *Mur.* 782, 4. T. Apicius T. F. Men. Secundus Feltris miles Coh. X. etc. (pro *Feltriis*). Alia *ib.* 1095. L. Magius Statutus Feltris, L. Valerius Rufinus Roma, Sex. Pisonius Saturninus Capua, etc. Est fragmentum latereuli militaris, in quo singulis militibus sua patria adscribitur.

FELTRĪENSIS. } V. in v. praec.
FELTRĪNUS. }

FĒMELLA, ae, f. γύναιον, parva femina. *Catull.* 55, 7. Femellas omnes, amice, prendi.

[FĒMELLĀRIUS, ii, m. qui femellas consectatur. *Isid. Or.* 10. Femellarius, feminis deditus, quem antiqui mulierarium appellabant. *F.*]

FĒMEN. V. FEMUR.

FĒMĪNA, ae, f. γυνή, idem quod mulier: latius tamen patet usus, cum aeque dicatur de omnibus animalibus: mulier vero de homine tantum. Etymon vocis vide infra. *Cic. N. D.* 1, 34. Et mares Deos et feminas esse dicitis. *Id. Tusc.* 1, 12. Mors in claris viris et feminis. *Id. N. D.* 2, 51. Bestiae aliae mares, aliae feminae sunt. *Id. Div.* 2, 29. Femina anguis. *Id. Leg.* 2, 22. *extr.* Porco femina piaculum pati. *Colum.* 7, 9. Femina sus. *Plin.* 9, 50, 74. et *Ov. A. Am.* 2, 482. Femina piscis. *Plin.* 29, 5, 33. Sanguis feminae anatis. *Cic. Phil.* 3, 6. Tua conjux bona femina. *Id. Fam.* 5, 8. Praestantissima omnium feminarum uxor tua. Et 11. primaria. *Id.* ad *Brut.* 1, 18. prudentissima et diligentissima. *Id. Phil.* 3, 6. sanctississima atque optima. *Id. Caec.* 4. probatissima. *Petr. Sat.* 111. singularis exempli. *Virg. A.* 4, 569. varium et mutabile semper, Femina. ℙ [*Solemni quadam formula dicuntur *feminae puerique*, ap. *Liv.* 36, 24., aliosque scriptores. Opponuntur viri. *Id.* 28, 19. Non militaris modo aetas, aut viri tantum, sed feminae puerique supra animi corporisque vires adsunt.] ℙ Translate etiam de gemmis usurpat *Plin.* 37, 7, 25. et *Vitr.* 9, 9. *med.* cardinem *masculum* a cardine *femina* distinguit. V. MASCULUS. ℙ Aliquando convicium est in virum effeminatum et mollem. *Ov. Met.* 12, 470., *Justin.* 1, 3., *Sil.* 2, 361., *Curt.* 3, 10. *f.* et 6, 11. Quo pertinet illud *Virg. A.* 9, 617. O vere Phrygiae; neque enim Phryges; et *Homeri*, Ἀχαιάδες, οὐχεϊ Ἀχαιοί. ℙ *Femina turba* pro *feminea* dictum est a *Prop.* 2, 23, 4. ℙ Scribitur et *faemina* et *foemina*. Priorem pauci: alteram plures cum *Dausquio*: nostram vero, qua diphthongum omnem excludimus, tuentur *Manut.*, *Cellar.* et *Voss.* in *Etymol.* cum antiquis libris et lapidibus. [Est autem ab inusit. φέω pro φέτω, unde Latinum *feo* et *fendo* vel *findo:* ait enim *Isid. Or.* 11, 2. Femina a partibus femorum dicta, ubi sexus species a viro distinguitur. Ita *Isid.* Hinc femina Hebr. נְקֵבָה, *h. e.* perforata appellatur. Unde etiam repetenda sunt *fetus*, *fecundus*, *femur*, aliaque quamplurima his similia et ex iisdem derivata. *F.* *Quam vere haec dicta sint, v. in *Felix. B. A.*]

FĒMĪNAL, alis, n. femineum pudendum, interfeminium. *Appul. Met.* 2. p. 122, 11. Glabellum feminal rosea palmula potius obumbrans de industria, quam tegens verecundia. Adde *Apol.* p. 296, 13.

FĒMĪNĀLIA, ium, n. plur. παραμήρια, περισκελίδες, tegumenta feminum et subligacula. *Suet. Aug.* 82. Hieme quaternis tunicis et feminalibus (al. *femoralibus*) et tibialibus muniebatur. Ubi notat *Casaub.* per *feminalia* et *tibialia* non intelligi quod hodie *bracas* et *tibialia* dicimus, sed fascias quibus antiqui pedes, tibias, et femina tegebant vel valetudinis vel mollitiei vel inclementis coeli causa: neque enim tunc in usu fuisse, ut bracati et calceati essent. Quae omnia confirmat *Ferrar. l.* 2. *elector. c.* 2. [*Hieron. ep.* 64. *n.* 10. Hoc genus vestimenti Graece περισκελῆ, a nostris feminalia vel bracae usque ad genua pertinentes. *Isid.* in *Exod.* 59. de pontifice: Feminalia vero illa, quibus induitur, castitatem corporis Christi et integritatem ostendunt. V. BRACA. *F.*]

*FEMINĀMAS, aris. *Tert. adv. Val.* 10. In imagine sua feminamare. [*Duabus vocibus scribendum est.] Id, quod *Iren.* 1, 1. his verbis exprimit, In *imagine sua sive conjuge masculofemina B. A.*

FĒMĪNĀRĬA. V. SEMINARIA.

*FEMINATIO, onis, f. *Const. Afer* 6, 1. Causa in feminis feminationis. *B. A.*

FĒMĪNĀTUS, a, um, adj. *Cic.* vertens particulam *Trachin. Sophocl. Tusc.* 2, 8. *extr.* Sic feminata virtus afflicta occidit, *h. e.* effeminata, infracta, perdomita.

FĒMĪNĔUS, a, um, adj. θηλυκὸς, ad feminam pertinens, muliebris. *Virg. A.* 2, 488. cavae plangoribus aedes Femineis ululant. *Val. Fl.* 4, 603. Femineae catervae. *Plin.* 36, 16, 25. Femineus sexus. *Ov. Met.* 6, 651. Feminea sors. Et *ib.* 12, 610. Marte femineo cadere. *Id. Am.* 3, 2, 40. Femineus amor, *h. e.* quo femina amatur. *Id. ib.* 1, 13, 23. et *Tibull.* 2, 1, 63. labor, *h. e.* lanificium. *Ov. Met.* 9, 151. dolor, *h. e.* quo femina dolet. Et *ib.* 14, 341. Feminea vox. *Virg. A.* 2, 583. nullum memorabile nomen Feminea in poena est, *h. e.* qua punitur femina. *Juv.* 9, 53. Calendae femineae, *h. e.* cal. Martii. V. CALENDAE. *Ov. Met.* 10, 80. Feminea Venus, *scil.* libido, qua quis utitur in feminis vitiandis; quemadmodum *mascula libido* dicitur, qua mulier utitur tum in feminis, tum in maribus tribadum more constuprandis. V. MASCULUS. ℙ Saepe est effeminatus, languidus, imbellis, mollis. *Auct.* ad *Her.* 3, 15. Si utemur amplificatione per conquestionem, femineo plangore et capitis ictu uti oportebit. [*Pertinet locus ad v. *Femur*. Jam dudum enim, explosa lectione *femineo plangore*, in textum receperunt VV. DD. *feminis plangore*.] *Ov. A. Am.* 3, 286. Sed leve nescio quid, femineumque sonent. *Id. Met.* 13, 693. Pectus non femineum. *Plin.* 2, 101, 104. Lunae femineum ac molle sidus. *Virg. A.* 11, 782. Femineo praedae et spoliorum ardebat amore, *h. e.* impotenti, nimio, quales sunt feminarum affectus.

FĒMĪNĒ, adv. feminino genere. *Arnob.* 1. p. 36. *Fest.* in *Petronia*, et *Charis.* 1, 55.

FĒMĪNĪNUS, a, um, adj. femineus. *Varr. R. R.* 3, 5. Femininum nomen. *Plin.* 10, 68, 87. Neque est iis (*salamandris*) genus masculinum femininumve. *Quint.* 1, 4. Nomina quae feminina positione mares, neutrali feminas significant.

*FEMĪNO, as, semet prostituo. *Coel. Aur. Tard.* 4, 9. Nemo corpus pruriens feminando correxit. *B. A.*

FĒMŌRĀLĬA, ium, n. plur. tegumenta femorum. *Isid. Or.* 19, 22. Femoralia appellata, eo quod femora tegant. V. FEMINALIA.

FĒMUR, feminis, *frequentius quam* femoris, n. μηρὸς, membra duo in corpore animalis, crassa et carnosa, post ossa imi ventris ad crus pertinentia. In quadrupedibus posteriora intelliguntur. *Cels.* 8, 1. *med.* Ima spina in coxarum osse desinit etc. Inde femina oriuntur. *Cic. Brut.* 80. Frons non percussa, non femur. *Quint.* 11, 3, 123. Femur ferire et usitatum est, et indignantes decet et excitat auditorem. [*Hic poterat constitui locus, quem in v. *Femineus* male positum notavimus.] *Cic. Verr.* 2, 4, 43. Signum Apollinis pulcherrimum, cujus in femine nomen Myronis erat inscriptum. *Appul. Apol.* Votum in alicujus statuae femore assignasti. *Liv.* 21, 7. *extr.* Adversum femur tragula graviter ictus. *Caes. B. G.* 7, 73. Teretes stipites feminis crassitudine. *Plin.* 28, 15, 6. Femina atteri adurique equitatu, notum est. *Colum.* 6, 2. Ventri quoque (*boum*) et sub femina manum subjicere, ut ricini, qui plerumque feminibus inhaerent, eximantur. *Mart.* 6, 75. Femur leporis. *Id.* 2, 37. pulli. *Varr. R. R.* 3, 9. Galli feminibus pilosis, cruribus brevibus. *Ov. Met.* 14, 64. Et corpus quaerens femorum crurumque pedumque. (Adde *Lucan.* 9, 771.) *Virg. A.* 10, 788. ensem Eripit a femine. *Tibull.* 1, 9, 26. Sed nocuit femori conseruisse femur. ℙ *Femur bubulum* appellatur herba, nervis et ipsa utilis, recens in aceto ac sale trita. Ita *Plin.* 27, 9, 56. nihilque de ea praeterea neque ipse, neque alii. ℙ In architectura *femur* dicitur a *Vitr.* 4, 3. Graece μηρός, pars triglyphi in zophoro Dorico, quandam habens cum humano femore similitudinem. ℙ Lis est non una inter grammaticos de hoc nomine. Negat primo *Charis.* 1, 105. in recto casu *femen* a veteribus usurpatum: agnoscunt tamen, ut Latinum, *Caper* ap. *Serv.* ad *A.* 10, 344. et 778. et *Prisc.* 6, 701., quamquam in raro usu esse fateantur. Sunt etiam qui id legant ap. *Appul. Met.* 2. p. 122, 11., sed ille locus est legendus, ut eum retulimus in V. FEMINAL. Deinde discrimen quidam inducunt hujusmodi, ut *femora* exteriores eorum partes, *femina* interiores mollioresque significent. Sed hoc nullum est. Tertio sunt qui scribant *foemen*, quos refellit *Dausq.* in *Orthogr.* Etiam *femus* dici contendit *Oudend.* ad *Appul. Met.* 8. p. 590. ℙ Obliqui casus *femoris*, *femori* etc. leguntur etiam ap. *Tibull. l. c.* et *Ov. Am.* 1, 4, 43. et *ib.* 3, 7, 10. [*Adde *Suet. Caes.* 68. *Aug.* 80. Ita habent etiam cdd. aliq. ap. *Cic. N. D.* 1, 35, 99. Quae rarior est forma ap. aureae aetatis scriptores et poetarum magis.]

FENDĪCAE, arum, f. plur. hirae. *Arnob.* 7, 230. Non enim placet fendicas nominare, quae et ipsae sunt hirae, quas plebis oratio ilia solet, cum eloquitur, nuncupare. *Fendicae* dictae a *findo*, quod e fissis dissectisque intestinis fiant.

FENDO, is, a. 3. ad iram concito apud veteres. Verbum est obsoletum, cujus composita *offendo* et *defendo* sunt in usu. *Prisc.* 11, 923. [*Ex *Adelung.* sententia *fendere* idem est quod nostr. *finden.*] ℙ In *Gloss. Isid.* legitur *fensus*, iratus.

FĒNEBRIS, e, adj. δανειστικὸς, ad fenus pertinens. *Liv.* 35, 7. Cum multis fenebribus legibus constricta avaritia esset. *Suet. Cal.* 41. Praebere alicui pecuniam fenebrem. *Tac. A.* 6, 16. Vetus urbi fenebre malum et seditionum discordiarumque creberrima causa.

*FENECTĀNUS, a, um, ad Latii oppidum quoddam spectans, quod Fenectum forte vel Fenecta audiebat. *Liv.* 8, 12. ante med. Fenectanis campis, ubi pro *Fenectanis* legitur etiam *Pedanis*, a Pedo *scil.* Latii oppido. *B. A.*

FĒNĒRĀLIA, ium, n. plur. Affertur pro hac voce, qua significari ajunt tempus, quo fenus cessabat et finiebatur, locus *Liv.* 35, 7., sed ibi rectius legitur *Feralia*.

FĒNĔRĀRIUS, ii, m. fenerator. *Firm. Astron.* 3, 8. *f.*

FĒNĔRĀTĪCĬUS, a, um, adj. ad fenus pertinens, feneratorius. *Imp. Justin. Cod.* 4, 30, 14. ℙ Feneraticia cautio. Alii leg. *feneratica*. Et *ib.* Feneraticium instrumentum.

FĒNĔRĀTĬO, onis, f. actus fenerandi, δανεισμός. *Cic. Fl.* 23. *extr.* Haec pecunia ab honoribus translata est in quaestum et fenerationem. *Id. Fin.* 2, 35. Nec enim, si tuam ob causam cuiquam commodes, beneficium illud habendum est, sed feneratio. *Colum. praef.* 1. An feneratio probabilior sit, etiam iis invisa, quibus succurrere videtur?

FĒNĔRĀTĬCUS. V. FENERATICIUS.

FĔNĔRĀTO. V. FENERATUS.

FĔNĔRĀTOR, oris, m. δανειστὴς, qui pecuniam dat fenori. *Cic. Off.* 1, 42. Improbantur ii quaestus, qui in odia hominum incurrunt, ut portitorum, ut feneratorum. *Hor. Ep.* 2, 67. Haec ubi locutus fenerator Alfius, Omnem relegit Idibus pecuniam; Quaerit Calendis ponere. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Acerbissimi feneratores. [*Cf. *Brem.* ad *Suet. Tib.* 48., qui eo loco intelligit homines ditiores, qui aliis pecunias mutuo dabant, *Capitalisten.*]

FĔNĔRĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad fenus pertinens, fenebris. *Val. Max.* 2, 6. *n.* 11. Avara et feneratoria Gallorum philosophia.

FĔNĔRĀTRIX, icis, f. quae fenori dat. *Val. Max.* 8, 2. *n.* 2. Ex amica obsequenti subito districtam feneratricem agere coepit, nummos petendo.

FĔNĔRĀTUS, a, um, part. a *fenero*, fenori datus. *Ascon. Div. Verr.* 7. *f.* Pecunia gravioribus usuris fenerata, quam pro consuetudine. *Scaev. Dig.* 26, 7, 46. Pecunia fenerata a tutoribus. Adde *Paul. Dig.* 46, 3, 100. ¶ Item [*translate] fenore multiplicatus, cum fenore redditus. *Ter. Ph.* 3, 2, 8. Feneratum istuc beneficium tibi pulcre dices. ¶ *Fenerato* adv. sub fenore, ἐπὶ τόκῳ. *Pl. Men.* 4, 2, 40. Nae illam mecastor fenerato abstulisti. Sic *Asin.* 5, 2, 52. Nae ille ecastor fenerato funditat.

FĔNĔRO, as, a. 1. et Feneror, aris, dep. 1. δανείζω, pecuniam do sub fenore. *Cic. Verr.* 2, 2, 70. Pecunias istius extraordinarias grandes suo nomine fenerabatur. *Mart.* 1, 86. nil debet: fenerat immo magis. *Paul. Dig.* 22, 1, 11. Fenerare pecuniam sub usuris. *Cic. Verr.* 2, 3, 70. Binis centesimis [*zu 24 Procent*] fenerari. Adde *Off.* 2, 25. ¶ [*Significat etiam feneribus faciendis exhaurire. Notandus locus ap. *Cic. Parad.* 6, 2. Dimissiones libertorum ad fenerandas diripiendasque provincias: ubi male alii *defenerandas.*] ¶ Cum accus. personae. *Mart.* 1, 77. nummos habet arca Minervae. Haec sapit, haec omnes fenerat una Deos. ¶ Translate. *Cic. Am.* 9. Benefici liberalesque sumus, non ut exigamus gratiam (neque enim beneficium feneramur), sed etc. ¶ Significat etiam mutuam dare pecuniam, etiam sine usuris: atque ita intelligendum videtur in verbis S. C. Macedoniani ap. *Ulp. Dig.* 14, 6, 1. Hinc translate *Plin.* 2, 6, 4. Sol suum lumen ceteris quoque sideribus fenerat, *h. e.* commodat, largitur. *Sen. Suasor.* 7. Juba et Petrejus mutuis vulneribus concurrerunt et mortes feneraverunt. ¶ Significat etiam reddere cum fenore. *Ter. Ad.* 2, 2, 9. Metuisti, si de tuo jure concessisses paululum, Atque adolescenti esses morigeratus, ne non tibi istuc feneraret? [* V. quos laudat ad h. l. *Ruhnk. Donatus.* et *Schulting.* ad *Sen. Suasor.* 3, 57.] ¶ *Feneror* est etiam sub fenore accipio. *Ulp. Dig.* 46, 3, 35. Si quis pecuniam dominicam a servo feneratus esset. [*V. quos laudat *Ramsh. Gr. lat.* p. 185. sq.]

FĔNESTELLĀ, ae, f. θυρίδιον, diminut. fenestrae. *Colum.* 1, 6. Granaria modicis fenestellis Aquilonibus inspirentur. Adde 8, 3. et 9, 5. ¶ L. Fenestella historicus fuit Augusti tempore obiitque extremo Tiberii principatu, ut *Plin.* 33, 11, 52., qui ejus testimonio saepe utitur. Dictus est a calvitie. Qui enim in medio capite calvi essent, eos antiqui Fenestellas appellabant, quod fenestrae similitudinem prae se ferrent. Ita *Alciatus l.* 12. *parerg. c.* 5., quem penes sit fides. ¶ Alter Fenestella, cujus tractatus exstat de sacerdotiis et magistratibus Rom. recentior est. *Plinium* enim ipsum citat; praeterea meminit episcoporum et archiepiscoporum: quae voces *Plinio* ignotae fuere. Sub hoc nomine latuit aliquandiu *Andreas Dominicus Fiocchi* Florentinus, qui vixit saeculo Christi decimoquinto, ejusque libri verus auctor est. ¶ *Porta Fenestella* Romae fuisse dicitur, inde nomen sortita, quod Dea Fortuna per fenestellam furtim ad Servium regem accesserit et cum eo connubium inierit. *Ov. Fast.* 6, 578. Nocte domum parva solita est intrare fenestra: Unde Fenestellae nomina porta tenet. Al. leg. *Fenestralis.*

FĔNESTRĀ, ae, f. θυρίς, foramen in pariete ad aedem illustrandam: item valvae, quibus id foramen clauditur: a φαίνω, luceo, quasi phaenestra, vel ab aoristo ἔφανον, vel a φανίζω, quod a φανεῖν, unde φάνιστρα, vel tandem a φένω, findo, ita ut fenestra idem sit ac fissura. *Cic. Tusc.* 1, 20. Eae partes quasi fenestrae sunt animi. *Id. Att.* 2, 3. Fenestrarum angustias reprehendere. *Caes. B. C.* 2, 9. *extr.* Fenestras, ad tormenta mittenda, in struendo, reliquerunt. Has fenestras *Hieron. in Ezech.* 40, 16. vocat obliquas, *Symmachus* vero *ib.* τοξικὰς a τὸ τόξον, sagitta. *Ov. A. Am.* 3, 807. lucem in thalamos totis admitte fenestris. *Id. Pont.* 3, 3, 5. bifores intrabat luna fenestras. *Id. Met.* 14, 752. Patulae fenestrae. *Juven.* 6, 31. altae caligantesque. *Hor. Od.* 1, 25, 1. Junctas fenestras quatere. *Virg. A.* 2, 482. ingentem lato dedit ore fenestram. *Paul. Dig.* 8, 2, 40. Fenestram immittere, *h. e.* aperto pariete fenestram facere. *Juven.* 1, 104. Natus ad Euphraten, molles quod in aure fenestrae Arguerint, *h. e.* foramina, e quibus inaures pendent. [Ap. *Varr. R. R.* 3, 7. *fenestra Punicana* est, quae etiam cataracta dicitur, eadem *ib.* 5. *cochlea* vocatur, quod similis sit operculo cochlearum. *F.*] ¶ In illo *Plauti Cas.* 1, 1, 44. Quid facies? *Ol.* concludere in fenestram firmiter, Ut auscultare possis, cum etc., *fenestra* videtur esse armarium excavatum in pariete cum valvis. Ut autem constet ratio illius versiculi, monent critici, *festram* legi oportere. V. FESTRA. ¶ Translate ponitur pro aditu, via, et occasione. *Ter. Heaut.* 3, 1, 72. Hui quantam fenestram ad nequitiam patefeceris! *Tiberius* ap. *Suet. Tib.* 28. Si hanc fenestram aperueritis, nihil aliud agi sinetis. [*V. *Casaub.* ad h. l.]

FĔNESTRĀLIS, e, adj. qui est fenestrae. *Ov. Fast.* 6, 578. Porta fenestralis. Alii leg. *Fenestellae*, quam vocem vide.

FĔNESTRĀTUS, a, um, part. a *fenestro*, θυριδωτὸς, fenestras habens. *Varr. L. L.* 7, 14. Fenestrata triclinia. *Vitr.* 10, 19. *med.* Turris tabulatorum decem, singulis partibus fenestratis. ¶ Translate. *Id. praef.* 3. Oportuit hominum pectora fenestrata et aperta esse.

FĔNESTRELLĀ, ae, f. fenestella. *Pallad.* 1, 24., ubi alii rectius leg. *fenestella.*

FĔNESTRO, as, a. 1. fenestras aperio, fenestram facio. *Plin.* 11, 37, 55. Media oculorum cornea fenestravit pupilla.

FĔNESTRŬLĀ, ae, f. dimin. fenestrae. *Appul. Met.* 9. *f.* Dum obliquata cervice per quandam fenestrulam, quidnam sibi vellet tumultus ille, prospicere gestio.

[FENGŪSĀ, ae, f. pro phengusa, a φέγγουσα, splendens. Est cognomen R. *Inscr.* ap. *Grut.* 776, 9. Cornelia Fengusa. *F.*]

*FENNI vel Finni, orum, populi Scandinaviae, quorum regio Finlandia in ortum vergens, sub Suecis, in Moschorum confinio. *Tac. G.* 46. *B. A.*

*FENSUS, a, um, part. in *Gloss. Isid.* Iratus redditus: est enim i. q. infensus. *B. A.*

FĔNUM etc. V. FOENUM.

FĔNUS, oris, n. τόκος, lucrum ex pecunia proveniens, cum creditur alteri pecunia ea lege, ut et aliquando tota restituatur, et interim, dum abest, aliquid ab eo, qui accepit, quotannis, aut quotmensibus creditori solvatur. Quis fenoris modus apud Romanos fuerit, *Tac. A.* 6, 16. docet. *Varr.* ap. *Gell.* 16, 12. et *Non.* 1, 266. [*Cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 5, 6.] Fenus dictum a fetu, et quasi a fetura quadam pecuniae parientis, atque increscentis. *Fest.* Fenus appellatur naturalis terrae fetus: ob quam causam et nummorum fetus fenus est vocatum, et de ea re leges fenebres. Addit *Varr.* Catonem, et ceteros antiquiores sine *o* littera *fenus* pronunciasse, ut *fetus* et *fecunditas.* Ex quo intelligimus rectius sine diphthongo scribi: quod *Manut.* et *Cellar.* probant, itemque *Voss.* in *Etym.*, qui ab obsoleto *feo* deducit, unde et *fecundus* et *fetus.* [*Quae vera videtur vocis originatio. Hinc proprie significat id, quod terra, accepto semine procreat. Exempla v. §. 2. Adde *Cic. Sen.* 15. Terra nunquam sine usura reddit, quod accepit, sed alias minore, alias majore cum foenore, *h. e.* cum foetu ac fructu.] Alii ducunt a ποῖνος, merces, pretium, et scribunt *foenus, foetus, foecundus:* quae scriptio *Dausquio* et aliis minus recte placet. *Cic. Att.* 5, 21. *f.* Senatusconsultum factum est, ut centesimae perpetuo fenore ducerentur, [*i. e. ut centesimae usurae in singulos annos ducerentur in supputatione, non autem etiam centesimarum usurae. V. *Gronov. Mantiss. Vet. P.* p. 414. *Ernest.* in *cl. Cic.* s. v. *perpetuus.*] Et *ib.* 6, 3. Scaptius centesimis, renovato in singulos annos fenore, contentus non fuit. Et *ib.* 4, 15. Fenus ex triente Idib. Quint. factum erat bessibus. Et *ib.* 6, 1. *med.* Graeci solvunt tolerabili fenore. Et *ib.* 16, 15. *f.* Iniquissimo fenore versuram facere coactus est. *Id. Coel.* 18. Fenore trucidari. *Pl. Curc.* 4, 2, 22. lacerare homines. *Nep. Att.* 9. Pecuniam sine fenore alicui credere. *Cic. Fl.* 21. Pecuniam adolescentulo, grandi fenore, fiducia tamen accepta, occupavisti. *Id. Verr.* 2, 2, 70. Pecuniam alicui dare fenori. *Pl. Curc.* 4, 1, 19. Dare fenore. *Cic. Verr.* 2, 3, 72. Fenus accipere ab aliquo. *Pl. Asin.* 1, 3, 95. Si mutuas *(minas)* non potero, certum est, sumam fenore. *Id. Curc.* 4, 1, 19. Accipere fenore. Et *Men.* 4, 2, 14. Fenore rem partam habere. *Id. Asin.* 2, 4, 23. Quaeritare argentum in fenus. *Id. Most.* 3, 1, 34. Dare alicui fenus, et sortem argenti. *Modest. Dig.* 12, 1, 33. Exercere fenus. *Ulp. ib.* 17, 1, 12. *med.* Majoribus usuris fenus accipere. *Scaev. ib.* 26, 7, 46. Dare pecunias in fenus. *Ulp. ib.* 32, 1, 11. *med.* Certam summam usuris certis fenori dare. *Id. ib.* 16, 3, 7. Pecunias fenore apud nummularios exercere. *Hor. A. P.* 421. Nummi positi in fenore. *Varro L. L.* 5, 7. Pecunia, quae est in fenore. *Hor. Ep.* 1, 1, 80. Multis occulto crescit res fenore. [*De infanda fenerum negotiatione V. quos laudat *Beier.* ad *Cic. Off.* 2, 25, 89. p. 169.] ¶ Transfertur ad quodcumque lucrum et accessionem significandam. *Tibull.* 2, 7, 3. spes sulcis credit aratis Semina, quae magno fenore reddat ager. *Manil.* 5, 273. Seminaque in fenus sulcatis credere terris. *Plin.* 18, 17, 47. Sic quoque cum quinquagesimo fenore messes reddit exilitas soli: verum diligentioribus cum centesimo. *Prop.* 1, 7. *extr.* Saepe venit magno fenore tardus amor. Et 3, 1, 22. At mihi quod vivo detraxerit invida turba, Post obitum duplici fenore reddet honos. ¶ [Etiam de ipsa sorte *fenus* dicitur, *h. e.* de pecunia fenebri seu fenori data. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Itaque aut tutela cogito me abdicare, aut, ut pro Glabrione Scaevola, fenus et impendium recusare. V. IMPENDIUM. *F.* **Quint. Decl.* 9, 8. p. 199. Cf. *Salmas.* de *Usur.* p. 24.] ¶ Translate. *Plin.* 2, 63, 63. Quam bona fide terra creditum fenus reddit!

FĔNUSCŬLUM, i, n. parvum fenus, lucellum. *Pl. Ps.* 1, 3, 52. amabas? invenires mutuum, Ad danistam devenires, adderes fenusculum.

FĔRĀ, ae, f. θὴρ, animal non mansuefactum, et naturalem feritatem habens sive saevum sit, sive non, bellua, bestia: a voce Graeca allata. V. BELLUA. *Cic. Off.* 1, 16. Neque ulla re longius absumus a natura ferarum. Sunt enim rationis et orationis expertes. *Caes. B. G.* 6, 27. Uri neque homini, neque ferae, quam conspexerint, parcunt. *Ov. Her.* 7, 38. te saevae progenuere ferae. *(de homine crudeli, duro, inexorabili.)* *Curt.* 6, 5. Ritu ferarum virgulta subire soliti. *Cic. Rosc. Am.* 26. Feris corpus objicere. *Id. Off.* 3, 17. Excitare et agitare feras. *Ov. Fast.* 2, 163. venari. Et 286. concitare. Et *Met.* 2, 498. sequi. Et *ib.* 10, 546. lacessere. Et *A. Am.* 3, 144. petere. *Senec. Herc. Oet.* 752. domare. *Id. Thyest.* 497. Umber vestigat feras. *Ov. Her.* 11, 118. Ferae avidae. Et 111. rapidae. Et *ib.* 9, 34. terribiles. *Senec. Troad.* 566. immanes. *Id. Herc. Oet.* 1295. horridae. *Stat. Th.* 8, 71. rabidae. *Ov. Fast.* 2, 216. montanae. *Lucr.* 2, 597. montivagae. ¶ De serpentibus dixit *Hyg. Astron.* 2, 14., de formica *Mart.* 6, 15. ¶ *Ferai* pro *ferae* habet more suo *Lucr.* 1, 404.

FĔRĀBĪTĔ, positum pro agresti. *Sisenn. hist. l.* 4. Et partim ferabite, partim lauro et arbusto, ac multa pinu, ac myrtetis abundant. Ita *Non.* 2, 347., sed legendum est *fera vite.*

FĔRĀCĬTAS, atis, f. εὐφορία, fertilitas, fecunditas. *Colum.* 3, 2. *f.* Ubi nihil erit, quod proritet, feracitatem vitis potius sequemur.

FĔRĀCĬTER, adv. εὐφόρως, fertiliter. *Liv.* 6, 1. Velut ab stirpibus laetius feraciusque renata urbs

*FĔRACŬLUM, i, n. *Ulp.* in l. *quemadmodum* §. *si navis D. ad legem Aquil.* Parvi refert, navem immittendo, an feraculum ad navem ducendo, an tua manu damnum dederis. Sed varie legitur. Alii *serraculum*, alii *verriculum*, alii *servaculum*, alii denique *lenunculum* legunt. *Serraculum* probat *Cujac. Obs.* 14, 13. v. v. *B. A.*

FĔRĀLĬĀ, ium, n. *Festus.* Diis Manibus sacrata festa, a ferendis epulis, vel a feriendis pecudibus appellata. [*Neutrum fortasse recte; a ferendis potius mortuis, cineribus, unde etiam ferculum, feretrum. Ita *Bötticher.* in *Lex. Tac.* p. 195.] *Varr. L. L.* 5, 3. Feralia ab inferis et ferendo, quod ferunt tum epulas ad sepulcrum, quibus jus ibi parentare. Celebrabantur mense Februario per aliquot dies, quorum ultimus erat dies decimus septimus, ut est apud *Ov. Fast.* 2, 567. *Id. ib.* 569. Hanc, quia justa ferunt, dixere Feralia lucem. Ultima placandis Manibus illa dies. *Cic. Att.* 8, 14. Caesarem a Corfinio profectum esse Feralibus. ¶ Alii dicunt fuisse diem decimum nonum, alii vigesimum primum, ut in *Calendar.* ap. *Grut.* p. 133., alii vigesimum tertium ejus mensis. Quod vero prima syllaba fere a poetis producitur, mallet *Jos. Scalig.* legere ap. *Ov.* dicuut Feralia. [*V. quae in hanc rem disputat *Gierig. in ind. rerum* ad *Ov. Fast.*] ¶ *In *Liv.* 35, 7. *Diem finiri placuit Feralia*, corrupte plerique *Foeneralia.* Sed veram lectionem restituere *Gelen.*, *Gron.*, *Drak. Macr. Sat.* 1, 4. Varro *Feralium* diem ait a *ferendis* in sepulcra epulis dici: non dixit Feraliorum, ubi corrupte adhuc editur, etiam in *Gronov. Ferialium*, *Ferialiorum.* *B. A.*

FĔRĀLIS, e, adj. ad Feralia pertinens. *Ov. Fast.* 2, 34. placatis sunt tempora pura sepulcris, Tunc cum ferales praeteriere dies. *Id. Fast.* 5, 486. Ferale tempus. *Colum.* 10, 191. Feralis mensis, *h. e.* Februarius. ¶ Item universim ad mortuos pertinens, funebris, funestus, νεκρικός. *Ov. Ib.* 103. Ferales vittae. *Id. Trist.* 3, 13, 21. Feralis cupressus. Et 3, 81. exstincto feralia munera ferre. *Virg. A.* 4, 462. Solaque culminibus ferali carmine bubo Visa queri. *Petr. Sat.* 120. Enyo feralis. *Sil.* 10, 535. Ac, ferale decus, moestas ad busta cupressos. *Id.* 3, 223. Letiferum murmur, feralique horrida cantu Buccina. *Plin.* 18, 26, 65. *n.* 1. Idus Mart. ferales Caesari. *Sil.* 6, 216. Feralis aula, *h. e.* sedes, cubile immanis serpentis, in Africa ab exercitu occisi. *Tac. H.* 5, 25. Ferale bellum, *h. e.* exitiosum. *Id. A.* 4, 64. Feralis annus. *Prud.* περὶ στεφ. 5, 312. domus, *h. e.* carcer. [*Frequentissimus est hujus

vocabuli ap. *Tac.* usus; exempla v. ap. *Böttich. Lex. Tac.* p. 195.] ℙ *Ferâle* adverbii ritu, feralem in modum. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 130. Si buxos inflare velim, ferale gemiscunt.

[FĔRĂLĬTER, adv. more ferarum. *Fulg. Myth.* 3, 1. *a med.* Ut leo feraliter invadit. *F.*]

FĔRĀTRĪNA, ae, f. vivarium, locus, in quo ferae inclusae servantur. *Non.* 1, 320. Moletrina a molendo, quod pistrinum dicimus, ut feratrina, ut foetutina. Alii leg. *seratrina. F.*]

FĔRAX, acis, adj. omn. gen. *εὔφορος*, fertilis, frugifer, uber, fecundus: a *fero. Caes. B. G.* 2, 4. Agri feracissimi. *Hor. Od.* 1, 31, 3. opimae Sardiniae segetes feracis. *Virg. G.* 2, 79. Feraces plantae. [**Suet. Aug.* 18. Aegyptum, — ut feraciorem habilioremque annonae urbicae redderet etc., ubi *B. Crus.* haec notat: Non est i. q. fertiliorem. Terra natura est fertilis, sed arte ita potest succurri, ut largiorem proventum dare queat, *h. e.* feraciorem reddere.] ℙ Cum genitivo. *Plin. ep.* 2, 17. Terra ferax arborum. *Plin. alter* 15, 24, 29. Acini feraces musti. *Hor. Epod.* 5, 22. Hiberia venenorum ferax. *Ov. Met.* 7, 470. nitidaeque ferax Peparethos olivae. *Val. Fl.* 6, 102. niveumque ferax Euarchus olorum. ℙ Cum ablat. *Ov. Am.* 2, 16, 7. Terra ferax Cerere, multoque feracior uvis. Al. leg. *Cereris* et *uvae. Virg. G.* 2, 222. Illa ferax oleo est. Ita leg. *Non.* 9, 10., et ita in codice vetustissimo Romanae notae, et in Mediceo haberi testatur *Pierius:* al. leg. *oleae.* ℙ Translate. *Cic. Off.* 3, 2. Nullus feracior in philosophia locus est, nec uberior, quam de officiis. *Id. Or.* 15. Nihil est feracius ingeniis, iis praesertim, quae disciplinis exculta sunt. *Hor. carm. saec.* 19. prolisque novae feraci lege marita. *Plin. ep.* 4, 15. Ferax saeculum bonis artibus. *Id. Pan.* 43. Sitne feracius et uberius, non ad laudem modo, sed ad pecuniam principi, si etc.

FERBŬI. V. FERVEO.

*FERBUNCŬLUS, i, dimin. a *fervo* pro *fervunculus*, i. e. furunculus. *Prisc.* 1. *B. A.*

FERCTUM. V. FERTUM.

FERCŬLUM, i, n. missus ciborum, qui singulis vicibus mensae inferuntur, sive ex pluribus lancibus constet patinisve, sive ex singulis tantum: a ferendo. [**Ferculum* in mensa est vas, cui cibi uno tempore consumendi imponuntur; inde pro cibis ipsis, ut Gr. *παράθεσις* ap. *Polyb.* 31, 4, 5.; ita quidem, ut modo singulos cibos denotet, nostr. *Gericht, Schlüssel;* modo certum quendam ciborum numerum, ordine compositum, comprehendat, qui una mensae comedendi imponuntur, nostr. *Aufsatz, Gang, Tracht.* Contractam esse hanc vocem ex *Fericulum*, patet ex voce *Praefericulum.* V. et *Fericulus.*] *Petr. Sat.* 35. Laudationem ferculum est insecutum, plane non pro exspectatione magnum. Repositorium enim rotundum duodecim habebat signa in orbe disposita, super quae proprium convenientemque materiae structor imposuerat cibum: super Arietem cicer arietinum, super Taurum bubale frustum etc. Et 36. Videmus in altero ferculo altilia et sumina etc. *Suet. Aug.* 74. Coenam ternis ferculis aut cum abundantissime senis praebebat. *Plin.* 33, 10, 47. Ptolemaeum mille convivas, totidem aureis potoriis, mutantem vasa cum ferculis, saginasse. *Juven.* 1, 94. quis fercula septem Secreto coenavit avus? *Id.* 7, 184. Fercula docte componere. *Id.* 11, 64. cuncta singillatim enumerat fercula coenae suae. *Hor. Sat.* 2, 6, 104. Multaque de magna superessent fercula coena, *h. e.* multi cibi. ℙ Item machina, gestamen, quo signa Deorum in pompa circensi et in triumphis simulacra oppidorum ac regionum etc. et in exsequiis cineres aut majorum imagines transvehebantur: plaustra appellat *Tert. Spect.* 7., vehicula alii. *Liv.* 1, 10. Spolia ducis hostium caesi suspensa fabricato ad id apte ferculo gerens, in Capitolium ascendit. *Suet. Caes.* 37. Pontico triumpho inter pompae fercula trium verborum praetulit titulum, Veni, vidi, vici. Et 76. Sedem aurea in curia, thensam et ferculum circensi pompa, templa, aras etc. recepit. [**Ferculum* est i. q. pulpitum, cui incubantes Dii in tensis per Circum vehebantur. V. *interprr.* ad h. l.] (Adde *Val. Fl.* 3, 539.) *Id. Cal.* 15. Matris fratrisque cineres Romam Tiberi subvectos, per splendidissimum quemque equestris ordinis, medio ac frequenti die, duobus ferculis mausoleo intulit. *Cic. Off.* 1, 36. Cavendum ne tarditatibus utamur in gressu mollioribus, ut pomparum ferculis similes esse videamur. [**Fercula Mich. Heus.* et *Schütz.* in *Lex. Cic.* sic interpretantur, ut Circensi pompa nihil aliud fuisse videantur, quam tensae. *Beier.* h. l. accipi vult pro ipsis deorum simulacris. Alii intelligunt homines fercula gestantes, coll. *Hor. Sat.* 1, 3, 10. — Res haec est: fercula (ex propr. v. notione) in pompis significant gestamina, machinas, quae onustae rebus cujuscumque generis ostentandis vel a hominibus portabantur, vel curribus ferendae imponebantur. V. locos a Nostro laudatos. Mansit ferculum solennis vox, sive hominis, qui ferret, sive tensae, cui impositae res essent, sive earum rerum prae primis rationem habuerint, quae spectandae in ferculis collocatae essent.] ℙ *Fercula funerum* sunt etiam ferales epulae, quas Manibus placandis ad sepulcra afferre mos fuit. *Plin.* 10, 10, 12. Milvus rapacissima et famelica semper ales nihil esculenti rapit unquam ex funerum ferculis.

FĔRE, adv. *μικροῦ δεῖ*, ferme, paene, prope. [**Restrictiva* vocis vis est. V. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 905.] *Cic. Att.* 14, 20. Eadem fere hora, qua veni. *Ter. Hec.* 5, 3, 24. Abhinc menses decem fere. *Nep. Arist.* 1. Sexto fere anno post. *Cic. Or.* 2, 6. Semper fere cum Scipione solitum rusticari. *Id. Fam.* 6, 10. Omnes fere familiarissimi Caesaris me observant. *Ter. Andr.* 1, 1, 77. Fere in diebus paucis, quibus haec acta sunt, Chrysis moritur. *Cic. Fin.* 2, 31. Totidem fere verbis interpretatus sum. *Id. Cluent.* 16. In quibus quantus splendor sit, quam fere omnium constans ratio vitae, nemo ignorat. *Id. Off.* 1, 18. Ab iis rebus quemadmodum ducatur officium, satis fere diximus. *Id. N. D.* 3. *f.* Haec fere dicere habui de natura Deorum. *Id. Att.* 7, 1. Haec fere sunt in illa epistola. Et 6. Nec adhuc fere inveni, qui non concedendum putet Caesari. *Ter. Heaut.* 1, 1, 3. Nec rei fere sane amplius quidquam fuit. *Cic. Sext.* 24. Non fere quemquam invidia consecuta est. ℙ Item plerumque. *Cic. Inv.* 1, 29. Probabile est id, quod fere fieri solet. *Id. Off.* 1, 18. *extr.* Declaratur autem studium bellicae gloriae, quod statuas quoque videmus ornatu fere militari. *Id. Manil.* 9. Hoc jam fere sic fieri solere accepimus. *Id. Am.* 1. Sermo, qui tum fere omnibus erat in ore. *Cels.* 6, 2. Fereque id in capillo fit: rarius in barba: aliquando etiam in supercilio. *Cic. Top.* 21. Nec fere omnes locos incidere in omnem quaestionem. Et 16. Illud genus causarum errorem afferre non fere solet. *Auct.* ad *Her.* 2, 18. Fere non difficile est invenire, quid etc. ℙ Junctum cum *plerumque* pleonasmus est, non inelegans tamen. *Ter. Ph.* 1, 2, 39. Hic solebamus fere plerumque eam opperiri. [**Noli* de pleonasmo cogitare.] ℙ Habet etiam eandem vim ac *valde* aut *omnino. Cic. Brut.* 40. *extr.* Aetates vestrae nihil aut non fere multum differunt. *Ter. Heaut.* 1, 1, 70. Domum revertor moestus, atque animo fere Perturbato atque incerto prae aegritudine. ℙ Secunda syllaba ab *Auson.* corripitur *epigr.* 105, 5. praeter morem veterum meliorumque poetarum, ut *Virg. A.* 3, 135. et *ib.* 5, 327. et 835., et *Ov. Her.* 19, 45., *Am.* 1, 5, 4. et *Met.* 7, 804. ℙ [**Confunduntur Fere* et *fuisse* et *fore.* V. *Heind.* ad *Cic. N. D.* 1, 34, 93.]

FĔRENS, entis, part. a *fero*, *φέρων*, qui fert. *Virg. A.* 1, 193. cervi capita alta ferentes Cornibus arboreis. *Sil.* 9. 586. Clamantemque ferens calcata per agmina portant, *h. e.* sustinens. *Ov. Am.* 1, 8, 77. Surda sit oranti tua janua, laxa ferenti, *h. e.* ferenti munera. *Virg. A.* 4, 430. et *Plin. Pan.* 31. Venti ferentes, i. e. eo ferentes, quo tendimus. *Hor. Ep.* 2, 1, 141. Animus spe finis dura ferens. *Tac. H.* 5, 6. Corpora salubria et ferentia laborum. ℙ [**Sensu pass.* i. q. fertur. *Nep.* 14, 4. Quem procul Aspis conspiciens, ad se ferentem, pertimescit. V. *Brem.* ad h. l. — *Ramsh. Gr. Lat.* p. 171.]

FĔRENTĀNI, orum, m. plur. populi Apuliae, quorum oppidum Ferentum, cujus meminit *Hor. Od.* 3, 4, 16., nunc *Forenza. Plin.* 3, 11, 16. Cannenses, Ferentani, Genusini. Alii leg. *Forentani. Cic. Cluent.* 69., ubi tamen alii rectius leg. *Frentani.* ℙ [**In* loco *Horatii* pro *Ferenti* edd. *Cuningh.* et *Jani* habent *Forenti.* Cf. *Liv.* 9, 20. ℙ In sing. num. *Tac. A.* 15, 53. Ferentano in oppido, ubi pro *Ferentano* mavult *Cluverius* legere *Ferentino. B. A.*]

FĔRENTĀRĬUS, a, um, adj. *ἀκροβολισταὶ*, levis armaturae milites, a *ferendo*, quia ea tantum arma habebant, quae feruntur, non quae tenentur, quippe qui fundis lapidibusque, vel arcu et telis pugnabant, ut *Fest.* docet, itemque *Varr. L. L.* 6, 3. et ap. *Non.* 12, 8. Sed *Non.* 18, 15. ferentarios vocat milites levis armaturae auxiliatores, ense et telis instructos, a ferendo auxilio, quia, quicquid opus erat, opem ferebant, et tela pugnantibus ministrabant. *Sall. Cat.* 60. Postquam eo ventum est, ut a ferentariis proelium committi posset. [**V. Cort.* ad h. l. *Tac. A.* 12, 35. Eo quoque irrupere ferentarius gravisque miles, illi telis adsultantes, hi conserto gradu.] *Veg. Mil.* 1, 20. Erant inter pedites, qui dicebantur funditores, et ferentarii, qui praecipue in cornibus locabantur, et a quibus pugnandi sumebatur exordium: sed hi et velocissimi, et exercitatissimi legebantur. *Varr. l. c.* etiam equites ferentarios nominat. ℙ *Ferentarius amicus, Pl. Trin.* 2, 4, 55. dicitur qui celer et expeditus est ad opem ferendam. [**V. Lindem.* ad h. l.] Quod vero hunc eundem locum *Varro ib.* referens, *ferentarium* exponit, inanem et sine fructu; censet *Turneb.* alludi ab eo ad levem ferentariorum armaturam, a *Plauto* vero ad vocem ipsam, nempe a *ferendo.* Certe quidem *Varronis* interpretatio ad *Plauti* integram sententiam minime facit. [*Bothe* ad *Plaut. l. c.* leg. *ferentaneum*, ita enim in MSS. esse affirmat. *F.*]

FĔRENTĪNĀTES, ium, m. plur. cives, et incolae Ferentini, quod fuit oppidum Latii in finibus Hernicorum, nunc *Ferentino. Liv.* 4, 51. et 9, 43. et *Plin.* 3, 5, 9. ℙ *Ferentinatis* in recto sing. pro *Ferentinas. Titin.* ap. *Prisc.* 4, 629. Ferentinatis populus Graeca studet.

[FĔRENTĪNENSIS, e, adj. ad Ferentinum pertinens, Etruriae oppidum, cujus meminit *Suet. Oth.* 1. et *Plin.* 3, 5, 8. *Front. de colon.* p. 131. *Goes.* Colonia Ferentinensis lege Sempronia est assignata. In edit. male leg. *Ferenticensis. F.*]

*FERENTĪNUM, i, n. oppidum Latii, olim Hernicorum. *Liv.* 4, 51 et 60. 7, 9. 32, 2. et 10, 34. ubi *Gron.* mavult *Trerentinum*, probante *Drak.* V. *Ferentinates.* ℙ Item oppidum Hetruriae. *Plin.* 3, 5. *Suet. Oth.* 1. *Hor. ep.* 1, 17, 8. Ferentinum ire jubebo. ubi tamen dubitat vetus interpres sitne Tusciae oppidum, an Hernicorum: plures tamen de Etrusco interpretantur, idque ex textu probat *Cluverius. Vitr.* 2, 7. est *municipium Ferentis. Frontino* autem *de Tusciae coloniis* audit *colonia Ferentinensis. B. A.*

FĔRENTĪNUS, a, um, adj. ad Ferentinum oppidum pertinens, V. FERENTINATES. *Sil.* 8, 395. Sulla Ferentinis, Privernatumque maniplis etc. ℙ *Aqua Ferentina* ap. *Liv.* 1, 51. *extr.* alio pertinet. Nempe fuit prope Albam Longam, ubi et *Lucus Ferentinae* (*ib.* 50. et 52.), quae creditur fuisse Diva eadem cum Aegeria.

FĔRĔOLĂ Vitis. Fortasse a *ferendo*, h. e. ab illius feracitate, ita est appellata De ea sic *Col.* 3, 2. *f.* Nuper mihi cognitas pergulanam, et irtiolam, fereolamque, non facile asseverem, quo gradu habendae sint. Alii leg. *ferreolam*, [**quod* fortasse ad colorem referas.]

FĔRETRĬUS, ii, m. *Φερέτριος*, Jovis cognomen, quod illi a Romulo impositum est, non a pace *ferenda*, (ut quibusdam visum est) sed a *ferendis* spoliis ducis: vel a *feriendis* hostibus, ut vult *Plut. in Romul.* et *Prop.* 4, 10, 46. Nam Romulus devictis Caeninensibus, hostium spolia, ferculo ad id facto, in Capitolium detulit, ibique ex quercu suspensa Jovi consecravit: eodem in loco Jovi Feretrio templum condidit, auctorque fuit posteris, ut eo capta ex regibus, ducibusque hostium opima spolia deferrent. *Liv.* 1, 10. et *Flor.* 1, 1. Deinde an. U. C. 317. A. Cornelius Cossus de Larte Tolumnio Vejentium rege; an. vero 532. M. Claudius Marcellus de Virdomaro Gallorum Insubrium duce, sua manu caesis, opima spolia retulerunt. *Prop.* 4, 10, 23. et *ib.* 40. ℙ Translate vetus poeta ap. *Terentian. Maur.* p. 2442. Opima adposui senex Amori arma Feretrio.

FĔRETRUM, i, n. *φέρετρον*, capulus, instrumentum, quo cadavera egeruntur ad sepulturam. Vox Graeca est, sed usu Latina facta. *Virg. A.* 6, 222. pars ingenti subiere feretro, Triste ministerium etc. *Val. Fl.* 5, 11. positumque feretro Congemuere. *Ov. Met.* 3, 508. Jamque rogum, quassasque faces feretrumque parabant. ℙ Item ferculum portandis imaginibus in exsequiis, spoliis in pompa triumphali etc. *Sil.* 10, 567. celsis de more feretris Praecedens prisca exsequias decorabat imago. Et 5, 168. quis opima volenti Dona Jovi portet feretro suspensa cruento. Et 17, 630. Ante Syphax, feretro residens captiva premebat Lumina. *Grat. Cyn.* 488. et viridi fumantia liba feretro, *h. e.* ferculo e frondibus composito. Apud *Liv.* quoque 1, 10. haec vox a nonnullis reponitur pro *ferculo*, ubi de Romulo spolia opima Jovi Feretrio dicante sermo est: docentque fuisse truncum arboris ramosum, vel duo lingna transversa, e quibus suspendebantur arma hostibus capta in morem trophaei.

FĔRĬAE, arum, f. plur. *ἑορταί, ἡμέραι*, dies cessationum ab opere. Aliquibus dictae videntur a *feriendis* victimis: aliis ab epulis *ferendis*, quod in iis fiebant epulationes ex proventu fetus pecudum et frugum. *Cic. Leg.* 2, 12. Feriarum, festorumque dierum ratio in liberis requietem habet litium et jurgiorum, in servis operum et laborum. ℙ Aliae erant cum festo, ut *Saturnalia*, quibus epulationes adjungebantur; aliae sine festo, ut *Nundinae.* Deinde aliae erant publicae, aliae privatae. Feriarum publicarum quatuor erant genera, *stativae, conceptivae, imperativae, nundinae*, de quibus V. suis loc. Privatae feriae erant vel propriae quarundam familiarum, vel singulorum hominum. Feriae propriae familiarum erant, quas quaeque familia ex usu domesticae celebritatis observabat, ut *Feriae Claudiae, Aemiliae* etc. Propriae singulorum erant, ut natalium dierum, quae nataliciae dicebantur, expiationes fulgurum, et funerum. *Liv.* 3, 5. Ferias indicere in triduum. [**Hoc* loco dictum est pro supplicationibus. Saepissime conjungi solent *feriae* et *supplicatio.* V. *Liv.* 40, 19. 41, 21.] *Cic. Leg.* 2, 22. *extr.* Habere triduum ferias. *Varr.* ap. *Gell.* 1, 25. Feriae belli. *Pl. Capt.* 3, 2, 18. Venter gutturque resident esuriales ferias, *h. e.* jejunant. *Hor. Od.* 4, 5. *extr.* Praestare Hesperiae longas ferias, *h. e.* longam pacem. *Plin.* 35, 2, 2. Custodire ferias. Et *Macr. Sat.* 1, 16. observare. *Petr. Sat.* 24. Agere ferias.

Suet. Cal. 23. Solemnibus feriis celebrare victorias. *Cic. Or.* 3, 22. *extr.* Forenses feriae. ℙ *Feriis* et *per ferias*, diebus feriarum. *Cato R. R.* 2. Per ferias potuisse fossas tergeri, vias muniri. *Colum.* 2, 22. Feriis licet flumine abluere greges. Et *mox.* Feriis ritus majorum illa permittit, far pinsere, faces incidere etc. ℙ *Sine ullis feriis*, proverb. sine ulla intermissione. *Arnob.* 1, 9. Nunquam omnino respirasse mortalia, et sine ullis, ut dicitur, feriis, multiplicium formas sustinuisse discriminum. ℙ In singulari numero *Festus.* Feria a feriendis victimis appellata.

FĔRĬĀTĪCUS, a, um, adj. idem quod feriatus seu festus, ut Feriatici dies, *Ulp. Dig.* 2, 12, 2., ubi al. leg. *feriati.*

FĔRĬĀTUS, a, um, adj. qui otiosus et quietus est et nihil agit vel in quo nihil agitur: a feriis. *Cic. N. D.* 1, 37. Deum sic feriatum volumus cessatione torpere. *Id. Or.* 3, 15. Feriatus a negotiis publicis. *Varr. R. R.* 1, 16. Familia ambulet feriata. *Prud. περὶ στεφ.* 6, 156. feriata freta, *h. e.* tranquilla. ℙ *Feriati dies* sunt in quibus feriae aguntur, *Plin. ep.* 10, 24. Et sequens mensis complures dies feriatos habet. Adde *ep.* 3, 14. [*Confunditur hac significatione in codicibus *feriatus* et *festus* ap. *Eutrop.* 10, 1.] ℙ *Male feriatus* dicitur, qui intempestivo otio deditus est. *Hor. Od.* 4, 6, 14. Male feriatos Troas et laetam Priami choreis Falleret aulam. Adde *Gell.* 10, 22. *f.* *De ista futili atque puerili meditatione argutiarum, nihil ad vitam neque tuendam neque ordinandam promovente: in qua id genus homines consenescunt male feriati, quos philosophos etc. *B. A.*

*FERICŬLUM, i, n. pro *Ferculum* ap. *Petr.* 60. legit *Reines.* ubi editur: Sacrum esse periculum tam religioso apparatu perfusum. Receperat etiam in contextum *Hadrian.* Ita etiam *Heinsius* 39. restituit pro *Fericulusta*, quae vox in *Nodot.* ed. plane omissa est, reddita in *Burm.* sed non explicata. Cf. *Praefericulum. B. A.*

[FĔRĬCŬLUS, a, um, dimin. feri, aliquantisper ferus, subagrestis. *Petr. fr. Trag. Burm.* 39. Nam mihi nihil novi potest afferi, sicut illi. Fericulus tamel (*h. e.* tamen ille) habuit praxim, *h. e.* callebat tamen, quae magistra rerum experientia docet. Ita restituit locum ex Cod. Tragur. *Fr. Oriolius* in *Opusc. letter. di Bologna T.* 1, 63. *B. A.* et *F.*]

FĔRĪNUS, a, um, adj. θήρειος, ad feras pertinens. *Cic. Inv.* 1, 2. Victu ferino sibi vitam propagare. *Ov. Met.* 2, 523. Ferini vultus. *Id. Trist.* 5, 12, 55. Ferina vox. *Virg. A.* 11, 571. Ferinum lac. *Ov. Met.* 7, 675. Sum nemorum studiosus, ait, caedisque ferinae. *Lucr.* 5, 1417. Ferina vestis, *h. e.* ex pellibus ferarum. *Gell.* 19, 2. Ferinae voluptates. *Plin.* 13, 4, 9. Pomum sapore ferino, quem ferme in apris novimus. *Id.* 6, 28, 32. et *Sall. Jug.* 21. et 94. Ferina caro. Et absolute eod. sensu *Virg. A.* 1, 219. Implentur veteris Bacchi pinguisque ferinae.

FĔRĬO, is, a. 4. πατέω, τύπτω, κόπτω, percutio, vulnus infero, caedo, pulso. *Cic. Verr.* 2, 1, 3. Instat, ut quamprimum securi feriantur. *Sall. Cat.* 7. Hostem ferire. *Virg. A.* 12, 294. Telo trabali graviter ferire. *Hor. Od.* 2, 10, 11. feriuntque summos Fulmina montes. *Ov. Fast.* 3, 755. Ille cadit praeceps, et calce feritur aselli. *Id. Ib.* 483. venenato ab angue feriri. *Virg. Ecl.* 9, 25. Caper cornu ferit. *Tibull.* 2, 5, 85. ferit pede rusticus uvas. *Sall. Jug.* 79. Murum ferire arietibus. *Cic. Coel.* 24. parietem. *Id. Att.* 1, 1. frontem. *Ov. Met.* 4, 553. plangore pectora. *Cels.* 6, 7. *f.* malleo tabulam. *Senec. Herc. Oet.* 834. ore terram languidus prono ferit. *Lucan.* 4, 786. ferientia terram Corpora. *Pl. Men.* 1, 2, 63. Jam fores ferio? *Me.* feri, *Ov. Met.* 6, 57. subtemen inter stamina ductum Percusso feriunt insecti pectine dentes. *Senec. Troad.* 833. Tinnulas plectro feriente chordas. *Lucan.* 10, 244. Venti aquas assidue feriunt. *Virg. A.* 3, 290. Certatim socii feriunt mare, *h. e.* remis pulsant. *Calp. Ecl.* 4, 128. Seu cantare juvat, seu ter pede laeta ferire Gramina: ter pede humum pulsare, ut ait *Ov. A. Am.* 1, 112. (Al. leg. *lenta ferire carmina*, h. e. cantum carminum lenta saltatione exprimere, et sequi. Simile est illud *Ov. Trist.* 4, 10, 50. de Horatio: Dum ferit Ausonia carmina culta lyra.) *Id. Ecl.* 2, 11. ales ferit aera pennis. *Ov. Trist.* 1, 11, 40. caeruleis charta feritur aquis. Et 2, 47. Nec levius tabulae laterum feriuntur ab undis, Quam grave ballistae moenia pulsat onus. *Hor. Od.* 2, 17, 32. Nos humilem feriemus agnam. *Lucan.* 9, 396. Me calor aetherius feriat. *Lucr.* 4, 260, Acre ferit frigus. [*Notandae videntur etiam hae locutiones. *Sil.* 5, 395. Oceanus Tethye Calpen ferit, i. e. Calpe mari adluitur. *Id.* 14, 678. Feriente ruina, i. e. ingruente calamitate. *Quint. Decl.* 3, 16. p. 72 Ferienda fossa, i. e. effodienda. V. *Burm.* ad h. l.] ℙ *Ferire pecuniam* est cudere. *Plin.* 33, 3, 13. Constitutumque, ut asses sextantario pondere ferientur. Hinc illa in vet. nummis et lapidibus *Triumvir. A. A. A. F. F.* h. e. auro, argento, aere flando, feriundo. ℙ Translate. *Senec. Hipp.* 293. Cupido virginum ignoto ferit igne pectus. [*Dicitur hac significatione absolute. *Lucret.* 4, 1051. Unde feritur, eo tendit, gestitque coire.] *Id. Herc. Oet.* 1944. Sonus trepidas aures ferit. *Hor. Sat.* 2, 3, 274. ferire verba palato, *h. e.* exprimere, loqui lingua palatum veluti icente. *Lucan.* 7, 580. libertas ultima mundi, Quo steterit ferienda loco. *Id.* 5, 774 feriat dum moesta remotas Fama procul terras, *h. e.* rumoribus suis impleat. *Lucr.* 6, 692. Res feriunt oculorum acies, visumque lacessunt. [*V. *Lips.* ad *Sen. ep.* 33. *Drakenb.* ad *Sil.* 3, 694.] Et 242. Propterea fit, uti speciem quo vertimus, omnes Res ibi eam contra feriant forma atque colore, *h. e.* incurrant in oculos. *Cic. Fam.* 15, 16. His spectris etiam si oculi possunt feriri, animus qui possit, non video. *Claud. cons. Probi, et Olybr.* 122. de hastae cuspide: tremulisque ferit splendoribus Hebrum. *Lucan* 6, 742. pessime mundi Arbiter, immittam ruptis Titana cavernis, Et subito feriere die, *h. e.* percellam, perstringamque tuos oculos subita, tibique invisa luce. *Ov. Met.* 7, 804. Sole fere radiis feriente cacumina primis. *Virg. A.* 5, 140. ferit aethera clamor. ℙ Aliquando est dolo fraudare, fallere, per fraudem quippiam alicui auferre, multare. *Pl. Trin.* 2, 1, 19. Ubi illa pendentem ferit, jam amplius orat. [*Alluditur h. l. ad gravissimam illam servorum poenam, qui pendentes, *h. e.* de tigillo suspensi virgis caedi solebant. Hoc igitur vult: ibi gravissime amatorem punit mulier, tum jam plane eum depeculatur. *Lindem.* ad h. l.] *Ter. Ph.* 1, 1, 13. Porro autem Geta ferietur alio munere, ubi hera perpererit. *Prop.* 4, 5, 44. Cum ferit astutos comica moecha Getas. *Id.* 3, 2, 50. Qui volet austeros arte ferire viros. [*Verbum proprium in hoc re. V. *Broukh.* ad *Propert.* 4, 5, 44. et interppr. ad *Terent. Phorm.* 1, 1, 13.] ℙ *Ferire foedus* est jungere, facere, quia in foederibus faciendis mactabatur victima, et caesa jungebant foedera porca, ut ait *Virg. A.* 8, 641. (V. *Liv.* 1, 24.) *Id. ib.* 10, 154. Tarchon jungit opes, foedusque ferit. *Cic. Dom.* 50. Foedera feriebantur provinciarum. *Id. Coel.* 14. Amorum turpissimorum foedera ferire. [*V. de h. loquendi genere *Ruddim.* 2, 156. Caeterum notanda videtur dicendi formula, qua in foederibus faciendis h. vocabulum cum exsecrandi ratione adhiberi solet ad denotandam laesi foederis poenam. *Liv.* 1, 24. Si prior defexit publico consilio, dolo malo: tu illo die, Jupiter, Pop. Rom. sic ferito, ut ego hunc porcum hic hodie feriam; tantoque magis ferito, quanto magis potes pollesque. Adde *Eund.* 9, 5.] ℙ Interdum ponitur pro contingere. *Hor. Od.* 1, 1. *extr.* Sublimi feriam sidera vertice. *Val. Fl.* 1, 384. puniceo cui circumfusa cothurno Palla imos ferit alba pedes. ℙ Caret praeterito et supino, et cum opus est, ab *ico* aut *percutio* mutuatur. *Charis.* tamen 3, 222. integram ejus conjugationem referens, *ferii, ferieram, ferierim, ferissem, ferisse, feritum ire* ei tribuit, sed sine exemplis. *Feriturus* usurpavit *Serv.* ad *A.* 7, 498. *Feribo* pro *feriam* ponit *Charis. l. c.*, quae positio est in verbis quartae conjugationis apud antiquos usitata. [*Cf. *Ruddim.* 1. p. 260.] ℙ *Ferinunt* pro *feriunt* antiquum est. *Festus* in *Nequinunt.* ℙ [*Confunduntur *Ferire* et *petere.* V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 301. p. 584.]

FĔRĬOR, aris, atus sum, dep. 1. σχολάζω, ferias ago, ab opere cesso, otiosus sum. Usum habet maxime in praeteritis. *Varr. L. L.* 5, 3. Qui Fornacalibus suis non fuerunt feriati. *Macr. Somn. Scip.* 1, 7. Achilles recenti lacessitus injuria, ab armis cum suo milite feriabatur. V. alia in FERIATUS. ℙ Part. *Feriaturus* ap. *Sidon. ep.* 9, 11. *med.* Animus tandem feriaturus.

FĔRĪTAS, atis, f. ἀγριότης, natura ejus, qui ferus est, *h. e.* nullo cultu mitigatus, aut mansuefactus, silvestris, non domitus, ferae similis, mores ferini, naturae asperitas, immanitas, crudelitas. *Cic. Off.* 1, 44. Magnitudo animi, remota communitate conjunctioneque humana, feritas est quaedam et immanitas. *Id. Sext.* 42. Ex feritate ad justitiam atque mansuetudinem traducere homines. *Hirt. B. G.* 8, 25. Trevirorum civitas cultu et feritate non multum a Germanis differebat. *Ov. Pont.* 2, 2, 112. Scythici loci feritas. Sic *Stat. Silv.* 2, 2, 33. feritas inamoena viae. *Plin.* 14, 20, 25. Compescere nimiam musti feritatem. *Id.* 16, 12, 23. Arbor feritatis paulum mitigatae satu. *Colum.* 11, 3. *med.* de menta: Quae res feritatem detrahit atque edomitam reddit. *Ov. Fast.* 4, 217. Feritas mollita. Et 103. deposita. Et *ib.* 3, 281. Feritatem exuere. [*Sen. Clem.* 2, 4. Possumus dicere, non esse hanc crudelitatem, sed feritatem, cui voluptati saevitia est. — Docet *Döderl.* 1, 44. esse v. *feritas* synonym. v. *saevitia*, ita tamen discrimine interposito, ut hoc crudelitatem significet cum studio et voluptate alios cruciantem: illud eam animi ferociam denotet qua naturae vi, sicut ferae, ad crudelitatem impellimur.] ℙ Pro fertilitate videtur usurpari a *Tert. carm. de Sodoma* scilicet a *ferendo.*

FĔRĪTANS, antis, part. ab inusit. *ferito*, frequentat. a ferens. *Solin.* 56. Palmeta caryotas feritantia. Alii leg. *ferentia.*

*FERĪTOR, oris, m. Liguriae amnis. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

FERMĔ, adv. σχεδόν, quasi, fere, propemodum. [*V. FERE.] *Cic. ad Brut.* 1, 2. *f.* De me possum idem, quod Plautinus pater in Trinummo [2, 2, 38.] Mihi quidem aetas acta est ferme. *Liv.* 30, 24. In conspectum ferme Africae prospero cursu vectus. *Ter. Hec.* 3, 1, 32. Illae mulieres sunt ferme, ut pueri, levi sententia. *Id. Ph.* 5, 7, 20. Ferme eadem omnia, quae etc. *Cic. Brut.* 43. *extr.* Ut nihil eo ferme quisquam possit addere. ℙ Item fere, plerumque, praecedente negativa particula, *Ter. Andr.* 3, 1, 1. Fidelem haud ferme mulieri invenias virum. *Pl. Poen.* 4, 2, 40. Facio, quod manifesto moechi haud ferme solent; Refero vasa salva. *Liv.* 22, 9. *f.* Quod non ferme decernitur, nisi cum etc. *Cic. Tusc.* 5, 38. Sapientis cogitatio non ferme ad investigandum adhibet oculos advocatos. *Juven.* 13, 256. Mobilis et varia est ferme natura malorum. ℙ Et omissa negatione. *Tac. A.* 2, 2. Et accepere barbari laetantes, ut ferme ad nova imperia. Et 54. Certis e familiis, et ferme Mileto accitus sacerdos. ℙ Item circiter. *Liv.* 30, 9. *extr.* Abest ab Carthagine quindecim millia ferme passuum. Et 10. *f.* Sex ferme onerariae abstractae sunt. ℙ Idem valde, aut omnino. *Liv.* 36, 43. Ita numero non ferme impares futuros. *Gell.* 14, 2. Eum constabat virum esse ferme bonum, notaeque et expertae fidei, et vitae inculpatissimae. [*Usitatissimum est hoc vocabulum Tacito; exempla v. ap. *Böttich. Lex. Tac.* p. 196.]

FERMENTĀTĪCĬUS, a, um, adj. fermento imbutus, ut Fermentaticius panis apud *Is. Or.* 20, 2. Alii leg. *fermentarius*, vel *fermentatius*, sed *fermentaticius* retinendum; nam *clibanicius* etiam, et *focacius* alius dicitur. *F.*]

FERMENTĀTUS, a, um, part. a *fermento*, ζυμωθείς, fermento imbutus. *Plin.* 18, 11, 26. Validiora esse corpora, quae fermentato pane aluntur. Adde *Cels.* 2, 25. et 29. ℙ Translate. *Varr. R. R.* 2, 9. de notis optimorum canum: Debent esse pedibus magnis, digitis discretis, unguibus duris, solo nec ut corneo, nec nimium duro, sed ut fermentato ac molli, *h. e.* leviter intumescente simul et lentescente. *Colum.* 11, 3. Vis frigoris excoquit terram, fermentatamque solvit. *Id.* 4, 1. Si deprimantur semina in regesto, quod est fermentatum plus dipondio semisse, *h. e.* solutum, laxumque, et velut fermento quodam intumescens, ut *ib. paulo post* dicit, atque adeo in altitudinem crevit. ℙ *Fermentati mores* ap. *Prud. Apoth.* 354., *h. e.* corrupti, mali. Fermentum enim ex corruptis rebus, et acescentibus fit, ut videre est ap. *Plin. l. c.*

FERMENTESCO, is, n. 3. ζυμόομαι, est crescere, et rarescere, addito fermento, et proprie de pane dicitur. Translate de terra cum densitas illa glebarum rarefit, et resolvitur. *Plin.* 17, 2, 2. Tellus quoque illo modo (*h. e. ex nive diutius sedente*) fermentescit. *Id.* 28, 8, 28. Crocodilea, cum teratur inter digitos, fermentescens.

FERMENTO, as, avi, atum, a. 1. ζυμόω, fermento imbuo. Dicitur tum de pane, tum de aliis rebus, quae resolvuntur, rarefiunt, et intumescunt. *Plin.* 18, 11, 26. Cum fieret panis hordeaceus, ervi aut circerculae farina ipse fermentabatur. *Varr. R. R.* 1, 38. et *Colum.* 2, 15. De his praestare columbinum stercus, quod calidissimum sit, et fermentare possit terram. *Id.* 12, 17. Ficus viridis in amphoras conditur, et ibi sinitur fermentari: deinde cum exacuit etc. ℙ Translate. *Paulin. Nolan. carm.* 10, 263. et male dulces Fermentare jocos satyrae mordentis aceto.

FERMENTUM, i, n. ζύμη, intritum ex farina aqua subacta, et macerata sine sale, donec acescat, ut *Plin.* 18, 11, 26. docet: a *fervendo* quasi *fervimentum*, quia massam ad panificium subactam, cui injicitur, quasi fervefacit et attollit turgidamque reddit. *Plin. ib.* 7, 12. *n.* 2. Spuma item concreta pro fermento utuntur. ℙ Translate dicitur de eo quod terram resolvit, et raram ac tumidam reddit. *Colum.* 4, 1. Repastinata humus, dum est recens, soluta, laxaque velut fermento quodam intumescit. *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 4. Solum apricum bidente pastinari debet, ternos pedes bipalio alto, marra rejici quaternum pedum fermento, ita ut in pedes binos fossa procedat. Ita *Hard.* legit ex MSS. (al. *ferramento*) et interpretatur: humus e fossa duum altitudinis pedum extracta, ad pedum quatuor altitudinem debet crescere, cum laxior facta est repastinationis ope. ℙ Ap. *Virg. G.* 3, 379. et pocula laeti Fermento, atque acidis imitantur vitea sorbis: *fermentum* est cervisia, quae fit ex hordeo aut frumento, in quandam similitudinem vini corrupto, ut ait *Tac. G.* 23. ℙ Item dicitur de ira, quia animus ira, tanquam fermento, et acescit, et turgescit. *Pl. Merc.* 5, 3, 3. et *Cas.* 2, 5, 17. Mea uxor tota in fermento jacet. *Juven.* 3, 188 accipe, et illud Fermentum tibi habe, *h. e.* causam irascendi, et indignandi. ℙ *Solin. ep. ad Advent.* Cui libro, si animum propius in-

tenderis, velut fermentum cognitionis magis ei inesse, quam bracteas eloquentiae deprehendes, *h. e.* res ejusmodi, unde cognitio multiplex augeatur, quemadmodum fermentum massae farinae adjectum eam crescere facit.

FĔRO, fers, tuli, latum, anom. *φέρω*, porto, gero, veho. Verbum compositum ex tribus primitivis, *fero*, *φέρω*, *tulo*, inde *tollo*, et inusit. *lao* a *τλάω*: hinc *ferens* a *fero*, *tuli* a *tulo*, *latum* a *lao*. *Caj. Dig.* 50, 16, 235. *ferri* inquit proprie dicimus, quae quis suo corpore bajulat: *portari* ea, quae quis in jumento secum ducit: *agi* ea, quae animalia sunt. *Liv.* 39, 54. Arma deinde sibi, et postremo omnia, quae ferrent agerentve, adempta. Haec tamen discrimina inter *fero* et *porto* non fere observantur. [**Ferre* de minoribus oneribus imprimis dicitur, portare de majoribus. V. *Ruhnk.* ad *Ter. Andr.* 2, 2, 1. *Donat. ib.* et ad *Hec.* 3, 5, 60. et *Burm.* ad *Petr.* c. 124. p. 592.] *Ter. Andr.* 2, 2, 32. Olera et pisciculos minutos ferre obolo in coenam seni. *Pl. Asin.* 3, 3, 142. Pater nos ferre hoc jussit argentum ad te. *Cic. Phil.* 2, 41. Operta lectica latus est per oppidum. *Petr. Sat.* 122. Ferre aliquid humeris. *Ov. Met.* 2, 873. mediique per aequora Ponti Fert praedam. [**Liv.* 25, 9. venationem ferre, i. e. praedam venando captam ferre.] *Virg. A.* 8, 549. pars cetera prona Fertur aqua. Et *ib.* 11, 730. Tarchon fertur equo. Et *ib.* 3, 490. Sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat. Et *Stat. Ach.* 1, 339. Sic ergo gradus, sic ora, manusque, Nate, feres. ℙ Seq. infinito. *Stat. Ach.* 1, 133. natum ad Stygios iterum fero mergere fontes. ℙ Ponitur et pro nunciare, narrare. *Ter. Ph.* 5, 6, 18. Quod fers, cedo. *Virg. A.* 2, 160. promissis maneas, si vera feram. *Tac. A.* 6, 47. Tormentis servorum Macronem praesedisse, commentarii ad senatum missi ferebant. ℙ Et pro jactare, praedicare. *Vell.* 1, 11. Qui se Philippum regiaeque stirpis ferebat. [**Suet. Vesp.* 23. Qui ingenuum se et Lachetem mutato nomine coeperat ferre.] ℙ Est etiam gignere. *Cic. Leg.* 2. *ult.* Terra fruges ferre et cibos suppeditare potest. *Cato. R. R.* 6. Si in loco crasso severis, ferundo arbor peribit. [*Gr. *καρπὸν φέρειν.*] ℙ Translate. *Cic. Brut.* 12. Haec aetas prima Athenis oratorem perfectum tulit. [*V. *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 1, 5, 42.] ℙ Item auferre. *Virg. Ecl.* 9, 51. Omnia fert aetas, animum quoque. Et *ib.* 5, 34. postquam te fata tulerunt. ℙ Item diripere et asportare. *Virg. A.* 2, 374. alii rapiunt incensa feruntque Pergama. *Liv.* 40, 49. Cum ferret passim cuncta atque ageret. [*V. AGO.] ℙ Item afferre, dare. *Ter. Hec.* 4, 2, 17. Nihil pol jam mihi istaec res voluptatis ferunt. *Cic. Fam.* 1, 9. *med.* Ea contentio mihi magnum fructum tulit. *Id. Cluent.* 64. *extr.* Mulieri crudelissimae servum fidelissimum in quaestionem tulit. Et *Att.* 8, 1. Ut quemcumque fors tulerit casum, subeam. [**Liv.* 39, 50. Missusque, qui venenum ferret. 1, 43. Datum munus, ut machinas in bello ferrent.] ℙ Item offerre. *Cic. Rosc. Am.* 11. Hanc conditionem misero ferunt, ut optet, utrum malit etc. [**Liv.* 9, 9. Ferre caput luendae sponsionis causa.] Hinc saepe ad sacra refertur, ut ferre liba, tura, preces. *Virg.*, *Ov.*, *Tibull.* etc., quae loca congessit *Broukhus.* ad *Tibull.* 1, 8, 54. ℙ Item inferre. *Just.* 25, 4. Nec quisquam Pyrrhum, qua tulisset impetum, sustinere voluit. ℙ Item consequi, reportare, in utramque partem. *Cic. Planc.* 38. Fructus ex republica non laetos et uberes, sed magna acerbitate permixtos tulissem. *Id. Rosc. Am.* 37. Qui ab eo partem praedae tulerunt. *Liv.* 39, 51. *med.* Victoriam ex inermi ferre. *Id.* 3, 34. Jus incorruptum ferre a magistratibus. *Cic. Att.* 4, 15. *med.* Palmam ferre. *Ter. Eun.* 5, 9, 27. Quodvis donum et praemium a me optato, id optatum feres. *Liv.* 4, 12. Gratiam et gloriam annonae levatae tulit. *Cic. Brut.* 49. Cotta et Sulpicius omnium judicio facile primas tulerunt. *Id. Or.* 2, 60. et *Tusc.* 5, 19. A vano populo repulsam tulit. [**Id. Fam.* 8, 8. Calumniam ferre, i. e. damnari calumniae: de eo, qui calumnia accusasse convincitur. *Ernest.* in *cl.*] *Id. Planc.* 20. et 22. et *Phil.* 2, 2. Ferre tribum, centuriam, *h. e.* consequi tribus vel centuriae suffragia. [*Adde *Liv.* 8, 37. Ita *Suet. Caes.* 13. suffragia ferre, i. q. accipere.] *Ov. Fast.* 2, 522. Multaque peccato damna tulere suo. *Caes. B. G.* 7, 62. Omnes interfecti sunt: eandem fortunam tulit Camulogenus. *Juven.* 13, 105. Ille crucem pretium sceleris tulit, hic diadema. *Cic. Cat.* 1, 8. Id a me responsum tulit. ℙ Item perferre, tolerare. *Cic. Att.* 6, 3. *med.* Qui potentissimorum hominum contumaciam nunquam tulerim, ferrem hujus asseclae? *Ter. Heaut.* 4, 3, 14. Quid faciam, Syre mi? gaudeo: fer me. Et 1, 2, 28. Quem ferret, si parentem non ferret suum? [**Quint. Inst.* 8, 5, 8. Quis enim ferat puerum aut adolescentulum, aut etiam ignobilem, si judicet in dicendo, et quodammodo praecipiat. *Id. ib.* 6, 3, 31.] *Cic. Att.* 5, 2. *extr.* Nondum satis huc erat allatum, quomodo Caesar ferret de auctoritate perscripta. Et *ib.* 6, 8. Numquid moleste fers de illo, qui se solet anteferre etc. *Id. Sen.* 1. et *Tusc.* 4, 17. Ferre moderate et modice et sapienter aliquid. *Id. Fam.* 6, 1. *f.* moderato animo. *Id. Att.* 15, 26. *f.* iniquo. *Id. Verr.* 2, 5, 48. Aequo animo ferre aliquid. *Id. Att.* 14, 13. fortiter ac sapienter. Et *ib.* 1, 2. humaniter. Et *ib.* 6, 1. clementer. Et *Q. Fr.* 3, 9. levissime. *Id. Fam.* 4, 6. toleranter. *Id. Sen.* 1. facile. *Id. Verr.* 2, 1. 58. graviter et acerbe. *Id. Fam.* 4, 5. graviter molesteque. *Id. Tusc.* 4, 27. Aegre ferre, se pauperem esse. [**Cic. Phil.* 9, 4. Aures ferant cohortationem, i. e. non sentiunt, non moventur ea, non paremus cohortationi. *Ernest.* in *cl. C.* s. v.] ℙ Item permittere, pati. *Hor. Ep.* 15, 12. Nam si quid in Flacco viri est, Non feret, assiduas potiori te dare noctes. ℙ Item subire, pati. *Ov. Trist.* 4, 10, 107. Totque tuli terra casus pelagoque, quot inter Occultum stellae conspicuumque polum. *Id. Pont.* 2, 6, 6. Et mala me meritis ferre minora, docet. *Ter. Ad.* 4, 2, 6. Me credo huic esse natum rei, ferundis miseriis. *Virg. A.* 2, 144. miserere animi non digna ferentis. *Caes. B. C.* 1, 84. Satis se supplicii tulisse. ℙ Item sustinere. *Caes. B. G.* 3, 19. Ut ne unum quidem nostrorum impetum ferrent. ℙ Item dicere: et dicitur fere de iis, quae non ab uno, sed vulgo in ore et sermone habentûr. *Virg. A.* 2, 229. scelus expendisse merentem Laocoonta ferunt. *Cic. Or.* 1, 11. Homo omnium in dicendo, ut ferebant, acerrimus et copiosissimus. *Id. N. D.* 3, 23. Quem ex Hyperboreis Delphos ferunt advenisse. *Id. Or.* 1, 11. Si ornate locutus est, sicut fertur, et mihi videtur. *Hor. Od.* 2, 19, 26. Non sat idoneus pugnae ferebaris. *Virg. A.* 1, 19. Quam Juno fertur coluisse. *Phaedr.* 1, 10. Dixisse fertur simius sententiam. Et 27. Fertur locutus. *Virg. A.* 7, 208. Threiciamque Samum, quae nunc Samothracia fertur. ℙ Item ducere, deducere. *Cic. Or.* 1, 30. Studia nihil prosunt perveniendi aliquo, nisi illud, quod eo, quo intendas, ferat deducatque, cognoris. *Liv.* 1, 7. Pergit ad speluncam, si forte eo vestigia ferrent. *Caes. B. C.* 1, 27. Itinera duo, quae extra murum ad portam ferebant. ℙ Item efferre, extollere. *Cic. Fam.* 10, 26. Tantae laudes, quibus te omnes in coelum jure et vere ferunt. *Liv.* 7, 10. *extr.* Miris pro concione eam pugnam laudibus tulit. [**Suet. Oth.* 12.] *Cic. Or.* 40. Saepe rem dicendo subjiciet oculis; saepe supra feret, quam fieri possit, *h. e.* hyperbole utetur. [*Notandus l. *Liv.* 21, 32. Ferre in majus vero incertas res fama solet. *Id.* 4, 5. Ferte sermonibus et multiplicate fama bellum.] *Virg. A.* 10, 548. coeloque animum fortasse ferebat. [**Id. ib.* 1, 629. *Plin. ep.* 8, 18. Alii contra hoc ipsum ferunt laudibus, quod sit frustratus improbas spes hominum. Huc pertinet etiam locus *Cic. Arch.* 9. Quare, quorum ingeniis haec feruntur, ab iis populi R. fama celebratur. Ferri h. l. est efferri, extolli, ut gloria, pretium rei apertius conspici possit.] ℙ Absolute. *Cic. Or.* 3, 56. Quid fuit in Graccho, quod me puero tantopere ferretur? ℙ Item proponere aliquid deliberandum decernendumque. Dicebatur enim magistratus *ferre ad populum* et *ferre* absolute, cum pro concione interrogabat, velletne juberetque aliquid fieri: id si faceret in senatu, *referre* dicebatur. *Cic. Phil.* 2, 43. Nescis, te ipsum ad populum tulisse, ut etc.? *Id. Off.* 2, 21. Perniciose Philippus in tribunatu, cum legem agrariam ferret, quam tamen antiquari, facile passus est. *Id. Parad.* 4. *f.* De te privilegium tulit, ut etc. *Id. Att.* 7, 6. Cum ut absentis ratio haberetur, ferebamus. [*Porro h. l. notandae videntur locutiones ap. *Liv.* 3, 25. Ferre occultam fraudem, i. e. lege ferenda intendere. coll. 3, 18. Quae fraus ab tribunis occulta in lege ferretur.] ℙ *Ferre legem alicui*, ap. *eund. Dom.* 30. *f.*, h. e. in favorem alicujus. ℙ Item ostendere, palam facere. *Cic. Planc.* 14. Eum ipsum dolorem hic tulit paulo apertius. *Id. Att.* 14, 13. Laetitiam apertissime tulimus omnes. *Id. Phil.* 9, 3. Auctorem senatus exstinctum, laete atque insolenter tulit. *Id. Cluent.* 19. *f.* Neque id obscure ferebat, nec dissimulare ullo modo poterat. *Liv.* 31, 47. Haud clam tulit iram adversus praetorem, quod absente se rem gessisset. ℙ Pro ostendere, palam habere, saepe dicimus *prae se ferre*, quod et conjunctim scriptum *praeseferre* in omnibus personis reperitur. *Cic. N. D.* 1, 5. Cujus rei tantae facultatem consecutum esse me, non profiteor: secutum me esse, prae me fero. Et *ib.* 2, 17. *extr.* Noli quaeso prae te ferre, nos plane expertes esse doctrinae. *Id. Att.* 2, 23. Non mediocres terrores jacit, et Sampsiceramo negat: ceteris prae se fert, et ostentat. *Id. Agr.* 2, 2. Non tabellam, vindicem tacitae libertatis, sed vocem vivam prae vobis, indicem vestrarum erga me voluntatum ac studiorum tulistis. [*Significat prae se ferre etiam, *ante se* ferre *Suet. Cal.* 19. Prae se ferens (in essedo) Darium puerum. Unde orta videtur palam habendi translata significatio.] ℙ Est etiam requirere, postulare, velle. *Cic. Verr.* 2, 3, 23. Tamdiu pependit in arbore socius populi R., quamdiu voluntas Apronii tulit. Et *Verr.* 2, 5, 40. Dicit, se statuisse animadvertere in omnes navarchos; ita sui periculi rationes ferre ac postulare. ℙ Huc quodammodo pertinent illa *ejusd. Pis.* 2. Provinciam, quod ita existimabam tempora reipubl. ferre, in concione deposui. Et *Agr.* 2, 28. Paulisper, si ita commodum vestrum feret, connivebo. Et *Q. Fr.* 1, 4. *f.* Ad me ut tempora nostra, non ut amor tuus fert, vere perscribe. Et *Fam.* 1, 7. *med.* In hac ratione quid res, quid causa, quid tempus ferat, tu perspicies. Et *Ter. Andr.* 1, 2, 17. Dum tempus ad eam rem tulit, sivi, animum ut expleret suum. Et *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 21. Si occasio tulerit. Et *Cic. ad Brut.* 1, 9. Accusasti me gravioribus verbis, quam tua consuetudo ferebat. Et *Verr.* 2, 2, 34. Prout Thermitani hominis facultates ferebant. Et *Ter. Ad.* 1, 1, 28. Clanculum patres faciunt, quae fert adolescentia. Et *Cic. Cluent.* 60. Ut aetas illa fert. Et *Manil. f.* Si vestra voluntas feret. Et *Ov. Met.* 1, 1. Fert animus dicere. Et *Cic. Somn. Scip.* 5. Natura fert, ut extrema ex altera parte graviter, ex altera autem acute sonent. Et *Att.* 2. *ult.* Ut opinio, et spes, et conjectura nostra fert, *h. e.* ut opinor, spero, conjicio. ℙ Aliquando est impune ferre. *Pl. Amph.* 1, 1, 152. Non feret, quin vapulet. *Cic. Att.* 2, 30. Cetera si reprehenderis, non tacitum feres. ℙ *Ferri* aliquando est circumferri, esse in manibus hominum. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 186. Et sola ex multis nunc nostra poemata ferri. *Cic. Brut.* 7. Pericles, cujus scripta quaedam feruntur. [**Quint. Inst.* 7, 2, 24. Nam ceterae (declamationes), quae sub nomine meo feruntur. *Suet. Caes.* 55. Feruntur quaedam ejus orationes. Plura v. ap. *B. Crus.* in *ind. Suet.*] ℙ Cum variis accusativis multiplices habet usus. *Ferre se* est ire, incedere. *Cic. Planc.* 40. Ferre se obviam alicui. *Nep. Dat.* 4. Quem procul Aspis conspiciens ad se ferentem, pertimescit. [*Hic locus huc non pertinet; v. FERENS.] *Virg. A.* 2, 672. meque extra tecta ferebam. *Id. ib.* 11, 779. captivo ut se ferret in auro. ℙ Etiam *ferri* hoc sensu dicitur, sed velocitatem atque impetum plerumque significat. *Caes. B. C.* 3, 78. Timens, ne praeoccuparetur, ad eum omni celeritate et studio incitatus ferebatur. *Virg. A.* 9, 553. fera saltu supra venabula fertur. Et *ib.* 11, 530. Huc juvenis nota fertur regione viarum. Et *ib.* 2, 511. densos fertur moriturus in hostes. [**Hor. Od.* 2, 20. Non usitata nec tenui ferar Penna, biformis per liquidum aethera Vates. — Porro *ferri* dicuntur navigantes. *Cic. Or.* 23. Jam quidem, quocumque feremur, vela danda sunt. *Quint. Inst.* 12, 10, 37. Non tamen alto semper feremur.] Et Translate. *Nep. Alc.* 9. Ad patriam liberandam omni ferebatur cogitatione. *Id. Att.* 10. Tanto odio ferebatur in Ciceronem, ut etc. *Cic. Cluent.* 70. Mater, quam caecam crudelitate et scelere ferri videtis. *Id. Quint.* 11. Fervere et ferri avaritia. *Plin.* 10, 33, 51. Ferri rabie. *Hor. Sat.* 1, 4, 30. Per mala praeceps fertur. [*V. *Burm.* ad *Ov. Her.* 15, 140. Adde *Quint. Inst.* 6, 2, 6. Aestu fertur, et velut rapido flumini obsequitur. *Id. ib.* 6, 4, 10. Nullus enim rationi magis obstat affectus, et fert extra causam, etc., i. e. vi quasi a proposito deducit. Et sic ad immensum posset augeri exemplorum numerus, ubi de diis dicitur, qui prae nimia animi commotione et cupiditate nesciunt, quid agant, deque furentibus.] *Cic. Or.* 28. Eloquentia, quae cursu magno sonituque fertur. [*i. e. quae remotum a communis vitae usu, magnificum quoddam dicendi genus sequitur. Ita saepissime occurrit ap. *Quint. Inst.* 5, 14, 31. (Eloquentia) feratur igitur non semitis, sed campis. *Id. ib.* 9, 4, 17. Et historiae, (quae currere debet et ferri) etc. Adde 9, 4, 112.] ℙ *Ferre acceptum alicui*, V. ACCEPTUS. ℙ *Ferre arbitrium ad judicem*, h. e. deferre. *Petr. Sat.* 91. arma, [*i. e. bellum gerere, inferre.] *Nep. Att.* 4. Cum quibus ne contra te arma ferrem, Italiam reliqui. *Liv.* 38, 11. Hostes eosdem habeto, quos populus R. armaque in eos ferto, bellum pariter gerito. [**Sil.* 1, 386. Fer bella Jovi.] ℙ Auxilium, opem, praesidium alicui. *Ter. Ad.* 2, 1, 1., *Cic. Fam.* 5, 4. et *ad Brut.* 1, 18. ℙ Crimina in aliquem, *Tac.* itidem pro accusare dixit *A.* 12, 4. [*Hic l. huc non pertinet, legitur enim *serere crimina.*] ℙ Complexum alicui. *Liv.* 2, 40. Ab sede sua cum ferret matri obviae complexum. ℙ Expensum. V. EXPENSUS. ℙ Famam et fama. *Pl. Pers.* 3, 1, 24. Nam inimici famam non ita, ut nata est, ferunt. *Liv.* 1, 42. Ut Servium conditorem posteri fama ferrent. ℙ Fidem alicui rei, *h. e.* habere. *Virg. A.* 10, 792. Si qua fidem tanto est operi latura vetustas. ℙ Finem. *Id. ib.* 7, 117. ea vox audita laborum Prima tulit finem. ℙ Grates et laudem Deo. *Sil.* 16, 655. ℙ Impune aut inultum. *Caes. B. G.* 1, 14. et *Ter. Heaut.* 5, 1, 45. ℙ Ferre judicem, [*i. e. accusare.] *Liv.* 8, 33. Provoco ad populum, eumque tibi judicem fero. *Cic. Rosc. Com.* 15. *extr.* Quem ego si ferrem judicem, refugere non deberet. Adde *Or.* 2, 70. et *Liv.* 3, 24. ℙ Ferre manum. *Pl. Truc.* 1, 2, 24. Et conserere, congredi. *Virg. A.* 5, 403. [**Sil.* 9, 101. Vestigia ferre, i. e. ire. *Id.* 3, 180. fer agiles gressus. *Id.* 9, 243. Vagos ferre cursus, i. e. vagari (de

equitatu).] ¶ Ferre nomen alicujus, [*i. e. habere, gerere. Plura exempla V. in *ind. Suet.* p, 368.] *Cic. Off.* 3, 18. et *Hor. Ep.* 1, 6, 15. ¶ Aliquem in oculis, [*i. e. prae ceteris amare, caritate amplecti.] *Cic. Phil.* 6, 4. Oderat tunc, nunc fert in oculis. Adde *Q. Fr.* 3, 1, 3. et *Har. resp.* 23. et *Q. Cic. Fam.* 16, 27. [*Hoc loco non *in oculis* sed *oculis fero* legitur.] ¶ Osculum. *Ov. Pont.* 1, 4, 50., *Cic. fragm.* ap. *Non.* 4, 193., *Pl. Epid.* 4, 2, 4. et *Val. Fl.* 7, 216. ¶ Partum. *Plin.* 8, 32, 50. Cervi octonis mensibus ferunt partus. [*V. Plura in *ind. Suet.* p. 368. *Sil.* 7, 666. Quem tulerat mater Laconi, i.e. pepererat.] ¶ Pedem. *Ter. Andr.* 4, 5, 13., *Virg. A.* 2, 756. et *Val. Fl.* 7, 112. ¶ Personam alicujus, [*i.e. repraesentare. *Suet. Vesp.* 19. Archimimus personam ejus ferens.] *Liv.* 3, 36. Ille finis Appio alienae personae ferendae fuit. ¶ Preces. *Virg. A.* 8, 6. Junoni fer rite preces. ¶ Sacra. *Id. ib.* 3, 19. Sacra Dionaeae matri Divisque ferebam. ¶ Sententiam. *Cic. Cluent.* 26. *extr.* et *Verr.* 2, 4, 47. [*Adde *Eund. Balb.* 15. ubi de populo suffragia ferente dicitur. Nimirum pertinet haec locutio ad judices et populum, quia tabellas in quibus sententia scripta erat, conjicere in cistellam, Ciceronis quidem tempore, solebant. Deinde in universum ponitur pro *sententiam dicere* Hinc de Senatoribus *Cic. Verr.* 2, 2, 31.] ¶ Similitudinem. *Plin.* 12, 7, 15. ¶ Spem. *Virg. A.* 9, 291. Hanc sine me spem ferre tui: audentior ibo etc. ¶ Tributum. *Curt.* 3, 1. *extr.* ¶ Ventrem. *Varr. R. R.* 2, 1. *med.* et *Liv.* 1, 34. i. e. gravidam esse. ¶ Veniam petere et ferre, ap. *eund. Liv.* 8, 9. in formula devotionis Decii, est ea ratione dictum, qua *ferre preces*, *grates*, *vota*, estque velut synonymum v. *petere*. ¶ Vota Diis. *Sil.* 12, 327. ¶ Vetustatem, annos, aetatem, ferre, dicitur de vino, quod non fugit, sed durat. *Cic.* ap. *Macr. Sat.* 2, 3. et *Amic.* 19. et *Quint.* 2, 4. Hinc in multis inscription. praesertim ap. *Fabrett.* p. 257. *n.* 83. et p. 325. *n.* 452. et 453. idem est *tulit annos* quod *vixit annos*. ¶ *Ferris* per syncopen pro *fereris*, *h. e.* diceris, est ap. *Auson. epigr.* 114. ¶ Praeteritum *tetuli* pro *tuli* non semel apud poetas legitur. Habet enim *tetuli Pl. Amph.* 2, 2, 84. et alibi: *tetulit*, et *tetulissem Ter. Andr.* 5, 1, 13. et 4, 5, 13.: *tetulero Pl. Cist. a.* 3. *v.* 19.: *tetulisse Id. Rud.* 4, 1, 2. Adde *Acc.* et *Caecil.* ap. *Non.* 2, 839. [*Confunduntur *Ferre* et *facere* V. *Drak.* ad *Liv.* 9, 15, 5. *Ferri* et *fieri*. V. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 10, 3. p. 931. *Drak.* ad *Liv.* 5, 54, 6. Porro permutantur in codd. *ferre* et *efferre* V. *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 2, 60, 151. et 3, 14, 34. ad quem locum v. quae notavit *Orell.*]

FĔRŌCĬĂ, ae, f. idem ac ferocitas. *Cic. Har. resp.* 1. Duobus inceptis verbis omnem impetum gladiatoris, ferociamque compressi. *Id. fragm.* ap. *Non.* 8, 55. Effrenata ferocia. *Id. Agr.* 2, 33. intoleranda. *Pacuv.* ap. *Non l. c. ferocitatem* et *ferociam* conjunxit, quasi illa naturam, haec actionem significet. *Tac. A.* 2, 72. Exuere ferociam. *Ov. Halieut.* 58. stolidaeque ferocia mentis. *Vell.* 2, 115. ingeniorum. ¶ Accipitur etiam in bonam partem pro virtute, [*animo efferatiore, caeco impetu in pericula ferente.] *Liv.* 9, 6. Habere Samnites victoriam, non praeclaram solum, sed etiam perpetuam: cepisse enim non Romam, sed, quod multo bellicosius fuerit, Romanam virtutem ferociamque. Adde *Tac. H.* 2, 76. et *Liv.* 37, 49. ¶ Translate. *Plin.* 14, 19, 24. Sapa infusa ferociam vini frangere. [*De v. *ferocia*, ejusque synonym. disputat *Doederl.* 1, 44.]

FĔRŌCĬO, is, n. 4. ἀγριόομαι, ferox fio, ferociam exerceo. *Quint.* 10, 3. Ferocientes equos frenis coercere. *Gell.* 1, 11. Quam si permulcti sonis mitioribus non immodice ferocirent. *Id. ib. f.* Ferocientem saevientemque orationem cohibere. *Festus.* Ferocit apud Catonem, ferociter agit. Adde *Tert. Apol.* 5. Reperietis, Neronem in hanc (*accusatorum*) sectam ferocisse.

FĔRŌCĬTAS, atis, f. natura ejus, qui ferox est, feritas, saevitia, ἀγριότης: a *ferus*. Dicitur proprie de brutis, translate de moribus hominum, aliisque rebus. *Cic. Off.* 1, 26. Equos ferocitate exsultantes domitoribus tradere. Et *ib.* 2, 11. Viriati Laelius ferocitatem ita repressit, ut etc. *Id. Vatin.* 1. Alicujus ferocitatem comprimere, et audaciam frangere. *Id. Marcell.* 6. Victoriae ferocitatem extimescere. *Suet. Vitell.* 12. Gravari aliquem ob nimiam contumaciam et ferocitatem. Adde *Pacuv.* ap. *Non.* 8, 55.

FĔRŌCĬTER, adv. ἀγρίως, cum ferocia. *Cic. Planc.* 13. Publicanorum in Q. Scaevolam aspere, et промociter, et libere dicta commemorem? *Id. Q. Fr.* 2, 13. C. noster Lamia paulo ferocius exagitatus est. *Liv.* 23, 8. Cum qua ferocissime pro Romana societate adversum Punicum foedus steterat. *Id.* 9, 22. Ferociter adequitare. *Sall. Jug.* 112. Ferocius decernere. *Pl. Amph.* 1, 1, 58. Ferociter increpare. *Liv.* 2, 55. dictae sententiae. *Tac. H.* 2, 29. Haec ferociter jactando, ipsum invadunt. *Curt.* 10, 2. *extr.* Ferocissime obloqui. Et 3, 1. Ferociter in laevum cornu hostium invehi. *Liv.* 3, 47. Strenue et ferociter facta in bello plura memorari possunt, *h. e.* fortiter.

FĔRŌCŬLUS, a, um, dimin. ferocis. *Hirt. B. Afr.* 16. Quid tu, miles tiro, tam feroculus es? *Turpil.* ap. *Non.* 2, 60. Ne me attigas, atque aufer manum: eja, quam ferocula es!

FĔRŌNĬĂ, ae, f. Φερωνία, nemorum Dea. Colebatur praesertim in Etruria, ubi lucum habuit in Cimino monte, in Lucensi agro, et in Pomptinis paludibus. Origo haec traditur. Lacedaemonii quidam, quo tempore Lycurgus leges condebat, illam legum severitatem moleste ferentes, ex urbe excesserunt, deinde longo maris tractu enavigato voverunt, quo terrarum primum appulissent, se ibi habitaturos: delati ad Campos Pomptinos agrum Feroniam vocarunt ab ipsa maris navigatione, in qua ipsis contigerat, ut illuc ferrentur, et Deae Feroniae templum erexere, cui vota nuncuparant. Haec *Dionys. Halic.* 2, 49., qui addit 3, 32. a Graecis eam modo vocari ἀνθηφόρον, florigeram, modo φιλοστέφανον, sertis gaudentem, modo Φερσεφόνην, Proserpinam: et suo tempore *Faroniam* dictitari. Tradunt, cum aliquando lucus arsisset fortuito incendio, et ob id transferre inde Deae simulacrum incolae vellent, nemus subito eviruisse, ut *Serv.* narrat ad illud *Virg. A.* 7, 800. viridi gaudens Feronia luco. Adde *Liv.* 1, 30., 22, 1., 26, 11. et 27, 4., *Hor. Sat.* 1, 5, 24., *Plin.* 2, 55, 56., *Sil.* 13, 84. ¶ Tres fuisse videntur *Feroniae* luci: primus in Etruria, inter Vejos, et Tiberim, in agro Capenate, ad Montem Soractem, de quo *Virg. A.* 7, 800. et *Liv.* 27, 4.; alter in eadem Etruria inter Lunam, et Pisas ad Vesidium fluv., si fides habenda *Inscr.* ap. *Grut.* 220.; tertius ad Tarracinam sive Anxur in Latio, et via Appia, de quo *Virg. A.* 8, 564. et *Hor. Sat.* 1, 5, 24. V. plura ap. *Fabr. Inscr.* p. 451. et sqq. ¶ Quamvis autem primam syllabam Graeci per ε scribant, producitur a *Virg.*, *Hor.*, et *Sil. l. c.* ¶ Fuit haec etiam Dea libertorum, in cujus templo servi, raso capite, pileum libertatis insigne accipiebant. *Serv.* ad *A.* 8, 564., et colligitur etiam ex *Liv.* 22, 1. *f.* V. PILEUS. Addit *Servius*, Varronem tradere, dictam esse quasi *Fidoniam*: quae notatio mihi videtur futilis. ¶ Hoc nomine etiam Juno virgo in Pomptino tractu colebatur, teste *Serv.* ad *cit. A.* 7. Hinc in antiqua *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 451. *n.* 65. Juno Feronia legitur. V. ib. plura hac de re. ¶ Feroniae imaginem videre est in nummis gentis Petroniae ap. *Morell. Fam. Rom. tab.* 2. *n.* 1. et 2.

FĔROX, ocis, adj. omn. gen. ἄγριος, qui nimium confidit, nihil metuit, atque adeo vehemens, insolens, superbusque est: a *ferus*: a quo ita quidam differre volunt, ut *ferox* ad mores referatur, *ferus* ad naturam, et dicatur proprie de brutis iis, quae nullo septo servantur, nullaque cura mansuefacta sunt, quamvis saeva non sint. *Cic. Att.* 10, 11. Indulgentia ferocem, atque arrogantem, et infestum facit. *Id. fragm.* ap. *Non.* 4, 192. Vereor, ne ferociorem eum faciant tua tam praeclara de eo judicia. *Id. Fam.* 4, 9. Victoria civilis, etiamsi ad meliores venit, tamen eos ipsos ferociores impotentioresque reddit. *Id. Vatin.* 2. Nimium es vehemens feroxque natura. *Liv.* 7, 40. Ut potuerim tres et viginti annos natus consul patribus quoque ferox esse, non solum plebi, *h. e.* in patres, et plebem. *Tac. H.* 3, 69. Miles ferox adversus pericula. *Liv.* 1, 7. Pastor nomine Cacus, ferox viribus. *Pl. Mil.* 5, 4, 13. Moechus, qui forma est ferox. *Liv.* 7, 5. Stolide ferox. *Sall. Jug.* 114. Ille animo feroci negat, se toties fusum Numidam pertimescere. Et 99. Secundis rebus ferocem esse. *Hor. Od.* 1, 15, 13. Praesidio Veneris ferox. *Pl. Mil.* 4. 8, 13. Quia tecum eram, propterea animo eram ferocior. *Flor.* 3, 10. *med.* Ferocibus dictis ad jus pristinae libertatis erexit. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 4, 192. ferox oratio. *Gell.* 1, 3. *f.* Duas ferocissimas affectiones amoris atque odii coercere. *Lucan.* 5, 211. Feroces oculi. ¶ Sequente infinito. *Pl. Asin.* 2, 4, 62. Ferox est viginti minas meas tractare sese, *h. e.* quia tractat. *Sil.* 11, 8. Atque odium renovare ferox in tempore Samnis, *h. e.* ferociter paratus. ¶ Cum genitivo. *Ov. Met.* 8, 612. Deorum Spretor erat, mentisque ferox Ixione natus. *Tac. H.* 1, 35. Ignavissimus quisque nimii verbis, linguae feroces. *Id. A.* 4, 12. Ferox scelerum, *h. e.* propter scelera. [*Imo *pronus ad scelera*. Nempe praeferenda videtur vocis a *ferendo*, originatio, qua eum significat, qui compelli se ad rem suscipiendam facile patitur.] ¶ Ponitur et pro forti, strenuo, bellicoso. *Hor. Od.* 1, 32, 6. Ferox bello. *Liv.* 1, 12. In eum haec gloriantem, cum globo ferocissimorum juvenum Romulus impetum facit. *Tac. H.* 2, 24. Ferocissimi auxiliarium. *Mart.* 14, 179. de Minerva: Dic mihi, virgo ferox, cum sit tibi cassis, et hasta etc. Adde *Sil.* 9, 457. ¶ Item pro duro, immiti, indomito. *Ov. Her.* 15, 189. o scopulis undaque ferocior illa. *Virg. A.* 10, 711. de apro: infremuitque ferox et inhorruit armos. *Nep. Eum.* 11. Ferocissimus elephantus. *Pl. Men.* 5, 2, 110. Equi indomiti, feroces. ¶ *Ferocum* pro *ferocium* in gen. plurali. *Albin.* 1, 275. inque illa ferocum Invitis lacrimas decidere ora genis. ¶ [*Saepissime confunduntur *ferox* et fortis. V. *Drak.* ad *Liv.* T. 1. p. 61.]

[FERRĀGO, inis, f. id, quod ferro caeditur. Ita legendum putat *Pontedera Antiq. Gr.* et *Lat.* p. 139. locum *Varr. R. R.* 1, 31. Legumina viridia, quod ferro caesa, ferrago dicitur. *Gesneri* editio habet: Legumina viridia, quod far ferro caesa, farrago dicta. *Schneid.* in sua editione *Pontederae* conjecturam probavit, et textum ad illius mentem refinxit. *F.*]

FERRĀMENTĀRĬUS, ii, m. qui ferramenta conficit. *Firmic. Math.* 3, 13. *f.* Aerarii, ferramentarii, statuarii.

FERRĀMENTUM, i, n. σιδήριον, quodvis instrumentum ex ferro. *Varr. R. R.* 1, 22. De ferramentorum varietate Cato scribit permulta, et genere, et multitudine qua sint, ut falces, palas, rastros. *Col.* 2, 18. Ut necubi ferramentum foenisecae possit offendere. *Id.* 3, 18. Ferramentum bifurcum. V. BIFURCUS. *Mart.* in *lemmate. l.* 14. *ep.* 36. ferramenta vocat instrumenta tonsoria. *Cic. Cat.* 3, 5. ferramenta pro armis. Et *Liv.* 1, 40. pro securibus posuit. *Hor.* vero *Ep.* 1, 1, 86. pro fabrilibus instrumentis. Adde *Just.* 20, 2. [*Tac. G.* 30. Omne robur in pedite, quem super arma ferramentis quoque et copiis onerant; ubi *ferramenta* sunt, *Passovio* notante, rastra, ligones, secures.]

FERRĀRĬĀRĬUS. V. in v. seq.

FERRĀRĬUS, a, um, adj. σιδηρικός, ad ferrum pertinens. *Pl. Rud.* 2, 6, 47. Ferrarius faber. *Inscr.* ap. *Grut.* 640, 2. et 4. negotiator. *Plin.* 35, 15, 51. Ferrariae fabrorum officinae. *Id.* 34, 14, 41. Ferraria metalla. *Id.* 28, 16, 63. Ferraria aqua, *h. e.* qua fabri ignita ferramenta exstinguunt. ¶ *Ferraria* absolute est ferrifodina. *Caes. B. G.* 7, 22. Apud eos magnae sunt ferrariae. Adde *Caton.* ap. *Gell.* 2, 22 et *Liv.* 34, 21. ¶ *Ferrarius* (a *ferrum*) absolute est ferrarius faber. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 66. Collegium Ferrariorum. *Firmic. Math.* 4, 7. *med.* Caligarii, coqui, ferrarii. ¶ *Ferrariarius* (a *ferraria*) est qui in ferrifodinis operatur. *Inscr.* ap. *Mur.* 972, 10. D. M. Primionis ferrariarii Vitalis contubernalis.

FERRĀTĬLIS, e, adj. *Pl. Most.* 1, 1, 18. *genus ferratile* jOculariter vocat servos ferreis compedibus vinctos.

FERRĀTUS, a, um, adj. σιδηρόδετος, ferro munitus. *Virg. G.* 3, 361. Ferrati orbes rotarum. *Liv.* 1, 32. *f.* Ferrata hasta. *Virg. A.* 5, 208. Ferratae sudes. Et *ib.* 11, 714. Ferrata calx, *h. e.* stimulo ferreo armata. *Hor. Sat.* 1, 4, 61. Ferrati postes. *Val. Fl.* 6, 90. Ferrata forma suum, *h. e.* ferrea imago. *Pl. Bacch.* 4, 6, 11. Ferratus servus, *h. e.* ferreis compedibus vinctus. *Tac. A.* 3, 45. In fronte statuerat ferratos, in cornibus cohortes, *h. e.* ferreis loricis indutos. Sic *Hor. Od.* 4, 14, 30. Ferrata agmina. *Rutil. Itiner.* 1, 365. ferratus Mars. *Inscr.* ap. *Mur.* 823, 4. C. Julius Bruttianus (*miles*) Leg. VI. Ferrat. Adde alias ap. *Grut.* 45, 13., 416, 6., 457, 10. et alibi. *Senec. Q. N.* 3, 2. Ferratae aquae, *h. e.* e ferri metallis erumpentes. *Virg. G.* 3, 398. excretos prohibent a matribus haedos, Primaque ferratis praefigunt ora capistris. *Serv.* exponit, duris: alii ferreo aculeo armatis. V. CAPISTRUM.

*FERRĔA, ae, f. instrumentum rusticum. *Cato R. R.* 10. et *Varr.* 1, 22. Al. *Furca*, quod verbum intelligendum esse videtur. *B. A.*

FERRĔUS, a, um, adj. σιδήρεος, qui est ex ferro. *Caes. B. G.* 3, 13. Ferrei clavi. Et *ib.* 7, 73. Ferrei hami. [*Aur. Vict. Vir. Ill.* 38. manus. V. h. v.] *Curt.* 7, 11. cunei. *Plin.* 8, 7, 7. clathri. [*Lucr.* 5, 1292. Ferreus ensis.] *Sall. fragm.* ap. *Non.* 18, 28. Praegrediebantur equites cataphracti, ferrea omni specie. *Plin.* 37, 10, 61. Ferreus color. *Id.* 7, 56, 57. Ferrea fabrica. [**Ferreae litterae* ap. *Suet. Aug.* 7. Nactus imagunculam aeream veterem, ferreis ac paene jam exolescentibus litteris hoc nomine inscriptam: sunt litterae ferruminatione adjunctae, aereae imagunculae.] *Virg. A.* 12, 284. ferreus imber, i. e. sagittarum. *Id. ib.* 3, 45. Ferrea telorum seges. [**Id. ib.* 11, 602. Ferreus ager, i. e. ferreis hastis totus collucens. *Sil.* 15, 630. Ferrea tempestas.] ¶ Translate est durus, inhumanus. *Cic. Fam.* 15, 21. Ferreus essem, si te non amarem. *Id. Att.* 13, 30. O te ferreum, qui illius periculis non moveris! *Id. Q. Fr.* 1, 3. Quem ego ferus et ferreus e complexu dimisi meo. [*Iisdem verbis utitur *Tibull.* 1, 10, 2. Quam ferus et vere ferreus ille fuit! Ita *Hom. Odyss.* ψ. 172. ἦ γάρ τῇγε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.] *Id. Verr.* 2, 5, 46. Quis tam fuit durus et ferreus, quis tam inhumanus, qui, etc.? *Id. Amic.* 13. *f.* Qui virtutem duram, et quasi ferream esse quandam volunt: quae quidem est in amicitia tenera atque tractabilis. *Virg. G.* 2, 501. ferrea jura, Insanumque forum, *h. e.* leges, quae nulla flectuntur misericordia. Et 341. Ferrea progenies. [**Tibull.* 2, 3, 35. Ferrea saecula. Adde *Suet. Tib.* 59. Ita saepissime *ferreus* dicitur is, qui amoris voluptatibus nihil movetur, qui puellarum blanditias contemnit. V. *Tibull.* 1, 10, 2. 2, 3, 2. 3, 2, 2. Item de *puellis*. *Propert.* 2, 8, 12. Ferrea illa. χαλκεοκάρδιος *Theocrito*.] *Ov. Her.* 13, 64. Ferrea

bella. Et *ib.* 12, 183. Ferrea praecordia. *Cic. Fin.* 1, 2. Atilius ferreus scriptor, *h. e.* qui duro dicendi genere utitur. ℙ *Vet. Poeta* ap. *Cic. N. D.* 2, 63. Ferrea proles, *h. e.* ferreae aetatis homines. V. AETAS. ℙ Item impudens. *Cic. Pis.* 26. Si os tuum ferreum senatus convicio verberari noluisti. ℙ Item fortis, durus, validus. *Virg. A.* 6, 625. et *G.* 2, 44. Non, mihi si linguae centum sint, oraque centum, Ferrea vox, etc. *Liv.* 39, 40. *f.* de Catone: In parsimonia, in patientia laboris periculique, ferrei prope corporis animique. [*Ferreus h. l. significat eum, qui summis et animi et corporis labores facile perfert, nusquam viribus destituitur.] ℙ Item gravis, molestus. *Virg. A.* 10, 745. et *ib.* 12, 309. Olli dura quies oculos, et ferreus urget Somnus, *χάλκεος ὕπνος*. *Ov. Trist.* 5, 3, 28. me Ferrea sors vitae, difficilisque premit. ℙ Item ater, ferrugineus. *Stat. Th.* 1, 104. de Tisiphone: sedet intus abactis Ferrea lux oculis, qualis per nubila Phoebes Atracia rubet arte labor. Et *ib.* 2, 31. de Cerbero: Ferrea tergemino domuisset lumina somno, *h. e.* atra, torva, rigida, et simul fortia, et contra somnum vigilacia.

FERRICRĔPĪNUS, a, um, adj. *Ferricrepinae insulae* dicuntur joculariter a *Pl. Asin.* 1, 1, 21. ergastula, ubi servi ferro vincti laborabant. Ibi enim assiduus compedum catenarumque crepitus exaudiebatur.

FERRĪFODĪNA, ae, f. ferraria, ubi ferrum foditur. Improbat hanc vocem *Varr. L. L.* 7, 33., non quod sit contra analogiam, sed quod in usu non sit.

FERRĪTĔRĬUM, ii, n. locus, ubi ferrum teritur, *h. e.* ubi servi compedibus ferreis vincti asservantur. *Pl. Most.* 3, 2, 55. Inde in ferriterium, postea in crucem recta.

FERRĪTĔRUS, a, um, adj. servus vinctus ferreis compedibus, quia ferrum terit. *Pl. Trin.* 4, 4, 14.

FERRITRĪBAX, ācis, adj. omn. gen. idem ac ferriterus: a *ferrum*, et *τρίβω*, tero. *Pl. Most.* 2, 1, 9.

FERRŪGĪNANS, antis, part. ab inusit. *ferrugino*, ferrum sapore referens. *Tert. adv. Valent.* 15. Guttae bituminosae, ferruginantes, et sulphurantes.

FERRŪGĪNĔUS, a, um, adj. *σιδηροειδής*, colorem habens, qualis est ferri longa rubigine exesi, qui ex rufo et nigro commixtus est, quem hodie colorem castaneum vocant. Interdum hic color dicitur *thalassicus*, quod nautae et piscatores eo uti soleant in mari. [*De ferrugineo colore cf. *Non.* p. 549. ubi hic Plauti versus citatur. Adde: *Ueber die Farbenbenennungen der Alten*, in *Göth. Farbenlehre II.* p. 58.] *Pl. Mil.* 4, 4, 43. Palliolum habeas ferrugineum: nam is color thalassicust. *Lucr.* 4, 73. Vela lutea, russa, ferruginea. *Virg. A.* 6, 303. de Charonte: Et ferruginea subvectat corpora cymba. *Id. ib.* 410. hanc eandem *caeruleam puppim* vocat, quia affines hi valde colores sunt, fusci videlicet. V. CAERULEUS. *Id. G.* 4, 183. Ferruginei hyacinthi. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 275. Ferrugineus Plutonis amictus. *Stat. Th.* 2, 13. ferrugineum nemus Inferorum. Et *ib.* 1, 600. ferruginea frons strigis. ℙ *Ferrugineus sapor* est ferri sapor, quem aquae contrahunt ex ferri metallis erumpentes. *Plin.* 31, 2, 8. Fons ferruginei saporis. V. *Senec. loc.* in FERRATUS. ℙ In allata *Lucr.* versiculo al. leg. *ferrugina*, ut metrum constet. [*Ita *Eichstadt.*]

FERRŪGĪNUS, a, um, adj. ferrugineus. V. v. praec.

FERRŪGO, inis, f. *ἰὸς σιδήρου*, rubigo ferri. *Plin.* 23, 8, 79. Illitaque inde ferrugo incipientes lichenas sanat. ℙ Item color rufus nigrioris rubedinis, similitudine coloris ferrei rubigine exesi, ipsaque res talem colorem habens. *Id.* 15, 10, 9. Fructus grandissimus pineis nucibus, intus exiles nucleos includit, vestitos alia ferruginis tunica. *Val. Fl.* 1, 775. multa pallens ferrugine taurus. *Virg. G.* 1, 467. Sol caput obscura nitidum ferrugine texit. *Ov. Met.* 15, 789. vultum ferrugine Lucifer atra Sparsus erat. Et *ib.* 13, 960. de Glauco Deo Marino: Viridis ferrugine barba, *h. e.* colore fusco, aut caeruleo, qui marinis rebus tribuitur, ut in FERRUGINEUS dictum est. *Virg. A.* 9, 582. Pictus acu chlamydem, et ferrugine clarus Ibera, *h. e.* purpurea veste, vel purpureae admodum simili. Nam purpurae optimae color ex rubro ad nigrum accedit. Sic *ib.* 11, 772. peregrina ferrugine clarus et ostro. ℙ Translate. *Auct. Pan. ad Pis.* 95. animusque mala ferrugine purus, *h. e.* ab invidia liber, quae ita exest animum, ut rubigo ferrum.

FERRUM, i, n. *σίδηρος*, metallum notissimum et plurimi usus. *Cic. Leg.* 2, 18. Aes, atque ferrum, duelli instrumenta. *Id. N. D.* 2, 60. E terrae cavernis ferrum elicere, rem ad colendos agros necessariam. ℙ Per synecdochen dicitur de gladio, ense, falce, aliisque hujusmodi ferreis instrumentis. *Nep. Alc.* 10. Ferro aggredi aliquem. *Cic. Caec.* 9. In aliquem cum ferro invadere. *Id. N. D.* 3, 33. Drusum ferro, Metellum veneno sustulerat. *Liv.* 31, 7. *med.* Urbes et agros ferro atque igni vastare. [*Ita saepius *ferrum* et *ignis*, quasi per speciem proverbii, junguntur. V. *Drakenb.* ad *Liv.* 2, 10.] *Cic. Phil.* 11, 14. Huic urbi ferro ignique minitantur. *Hirt. B. Alex.* 60. Ferro flammaque agros consumere. *Virg. A.* 12, 186. ferro haec regna lacessent; *h. e.* bello, et armis. Sic *Lucan.* 7, 228. Atque omnis, Latio quae servit, purpura, ferro, *h. e.* omnes reges, qui armis subacti, R. imperio parent. *Virg. A.* 12, 282. decernere ferro, *h. e.* proelio, pugna. *Suet. Ner.* 12. Exhibuit ad ferrum etiam quadringentos senatores, *h. e.* qui gladiis depugnarent, *scil.* in gladiatorio. *Cic. Tusc.* 2, 17. Quis mediocris gladiator, cum decubuisset, ferrum recipere jussus, collum contraxit? *Plin.* 10, 32, 47. Halcyonum nidi ferro intercidi non queunt. *Hor. Od.* 4, 6, 9. mordaci icta ferro pinus. *Virg. G.* 1, 50. aequor ferro scindere, *h. e.* terram vomere. Sic *Lucil.* ap. *Non.* 4, 439. glebas proscindere ferro. *Senec. Hipp.* 884. vincire aliquem ferro, *h. e.* catena. *Virg. A.* 12, 100. crines vibratos calido ferro. *Ov. Met.* 11, 181. ferro resecare capillos. ℙ *Ferrum resipere* mustum dixit *Varr. R. R.* 1, 54. quod postremum ex vinaceis expressum est, *h. e.* ferri saporem habere. V. FERRUGINEUS. ℙ Metaphorice est durities morum. *Id. Met.* 9, 613. Nec rigidas silices solidumve in pectore ferrum, Aut adamanta gerit. Adde *Trist.* 1, 8, 42. ℙ Item de patientia ac duritia in malis. *Id. Pont.* 4, 10, 3. Ecquos tu silices, ecquod, carissime, ferrum Duritiae confers, Albinovane, meae? ℙ *Ferrum meum in igne est* proverb. ap. *Senec. Apocoloc. med.*, h. e. mea nunc res agitur. Simili sensu Itali dicunt, *si legge sul mio libro.*

FERRŪMEN, ĭnis, n. *σιδήρου κόλλησις, σιδήρωμα*, quoddam quasi gluten, junctura, qua ferrum ferro jungitur, et generatim qua etiam aliae res consolidari solent. *Petr. Sat.* 102. Nec vestem atramento adhaesuram, quod frequenter, etiam non arcessito ferrumine, infigitur. *Plin.* 36, 23, 55. Quod furto calcis sine ferrumine suo caementa componuntur. *Pompon. Dig.* 41, 1, 27. Cum partes duorum dominorum ferrumine cohaererent. ℙ Translate. *Gell.* 13, 26. Esse videtur Homeri simplicior et sincerior, Virgilii autem *νεωτεροικώτερος*, et quodam quasi ferrumine immisso, fucatior, *Ταῦρον δ' Ἀλφειῷ, ταῦρον δὲ Ποσειδάωνι*, Taurum Neptuno, taurum tibi, pulcher Apollo: v. *pulcher* ferrumen *Gell.* appellat. ℙ Est etiam ferrugo, rubigo, aut color ferri. *Plin.* 37, 2, 10. Crystalla infestantur plurimis vitiis, scabro ferrumine, maculosa nube etc. Ita *Harduin.* ex MSS., alii *ferrugine.*

FERRŪMĪNĀTĬO, onis, f. actus ferruminandi, *συγκόλλησις*. *Paul. Dig.* 6, 1, 23. Dicit enim, si statuae ferruminatione injunctum brachium sit, unitate id majoris partis consumi. Non idem est in eo, quod applumbatum sit, quia ferruminatio per eandem materiam facit confusionem: plumbatura vero non idem efficit. [*V. quae in hanc rem congessit *Duk. lat. Ict.* p. 215, sq.]

FERRŪMĪNĀTUS, a, um, part. a *ferrumino*, *κολληθείς*, ferrumine junctus. *Plin.* 35, 15, 21. Bitumen calcis quoque usum praebuit, ita ferruminatis Babylonis muris. *Id.* 10, 33, 50. Surculo super bina ova imposito, ac ferruminato alvi glutino. *Petr. Sat.* 32. Anulus totus aureus, sed plane ferreis veluti stellis ferruminatus.

FERRŪMĪNO, as, avi, atum, a. 1. *συνάπτω, κολλάω*, jungo, consolido; et dicitur proprie de ferro primum, aliisque rebus, quae materia sua altera alteri conglutinantur: latius vero de aliis. *Plin.* 34, 11, 24. Squama decussa vi clavis, in quos panes aerei ferruminantur. Et 31, 7, 39. Muros domosque massis salis faciunt, ferruminantes aqua. *Id.* 35, 6, 33. Ad ferruminandas fracturas, ossaque contusa. *Id.* 11, 37, 86. Cruribus canum fracta ossa non ferruminantur. *Id.* 36, 26, 67. Vitrum sulphuri concoctum ferruminatur in lapidem. *Pompon. Dig.* 41, 1, 27. Si tuum scyphum alieno plumbo plumbaveris, aut alieno argento ferruminaveris. *Plin.* 16, 36, 64. Arundinis coma, ubi lignosiore callo induruit, contusa et interjecta navium commissuris ferruminat textus, glutino tenacior, rimisque explendis fidelior pice. Festive *Pl. Mil.* 4, 8, 25. Labra [*ab] labellis ferruminant. [*V. *Lindem.* ad h. l.]

FERTĀTUS. V. FESTATUS.

FERTĪLIS, e. adj. *εὔφορος*, ferax, fecundus, uber, fructuosus. *Cic. Verr.* 2, 3, 51. Agros laetos ac fertiles desererent. *Liv.* 5, 34. Fertilis hominum frugumque Gallia. *Ov. A. Am.* 1, 349. Fertilior seges est alienis semper in agris. *Cic. Agr.* 2, 19. Opimi ac fertiles agri. Et *Div.* 1, 42. Agri uberrimi, maximeque fertiles. *Prop.* 4, 8, 14. fertilis annus. [*Tibull. 4, 1, 51. Fertiles horae. Gr. *ὧραι ἔγκαρποι.*] *Hor. Sat.* 2, 4, 31. Mare fertile testae. *Id. Od.* 2, 15, 7. Oliveta fertilia domino. *Sever. Aetn.* 553. quantis fornacibus Aetna Uritur, a sacro nunquam non fertilis igne. *Plin.* 6, 23, 26. Flumen auro fertile. Et *ib.* 22, 24. Populi auri, margaritarumque fertiliores, quam Indi. Et 5, 5, 5. Ager a litore arboribus fertilis; intus frugibus tantum. *Id. ib.* 19, 17. Arenae vitri fertiles. Et 2, 78, 80. Tractus fertilis ad omnia. *Ov. Fast.* 3, 240. Fertilis herba. *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 3. Milium omnium frugum fertilissimum. *Id. prooem.* 14. Fertilissimus quaestus. *Liv.* 29, 25. Fertilissimus ager. *Ov. Her.* 9, 95. Fertilis serpens, *h. e.* Hydra, cui uno ex multis reciso capite, aliud statim renascebatur. *Id. Fast.* 5, 127. Fertile cornu nutricis, *h. e.* cornu copiae. [**Plin. H. N.* 7, 5. Fertilis centena quinquagena fruge campus. Ceterum hic et aliq. modo allati *Plin.* loci docent, non solum apud poetas cum ablat. construi v. *fertilis*, sed etiam apud prosae orationis auctores non semel cum eo casu jungi.] ℙ *Fertilia* etiam dicuntur, quae fertilitatem inducunt. *Ov. Met.* 5, 624. Dea fertilis, *h. e.* Ceres. *Plin.* 18, 6, 8. *n.* 2. Majores fertilissimum in agro oculum domini esse dixerunt. *Tibull.* 1, 8, 32. et *Val. Fl.* 7, 608. Nilus fertilis. ℙ Translate *Ov. Pont.* 4, 2, 11. Fertile pectus habes, interque Helicona colentes Uberius nulli provenit ista seges. *Prop.* 4, 6, 75. Ingenium potis irritat Musa poetis: Bacche, soles Phoebo fertilis esse tuo. *Plin. prooem.* 14. Priscorum cura fertilior et industria felicior fuit.

FERTĪLĪTAS, atis, f. *εὐφορία*, feracitas, ubertas, fecunditas, abundantia. *Cic. Div.* 1, 57. Quae sit vel sterilitas agrorum, vel fertilitas futura. *Plin.* 3, 5, 6. Frugum et vitium olearumque fertilitas. *Id.* 3, 20, 24. Italia metallorum fertilitate nullis cedit terris. *Cic. Tusc.* 2, 15. Virginibus Lacaenis magis palaestra, Eurotas, sol, pulvis, labor, militia in studio est, quam fertilitas barbara, *h. e.* mollis luxus, et delicatus cultus, ornatusque corporis, quae ex copia rerum, ac divitiis auri, gemmarum, ac pretiosarum vestium constat. [*Versiculi sunt, quorum ap. *Orell.* haec ratio est: Apud Lacaenas virgines; Queis magi palaestra, Eurota, sol, pulvis, labor, Militia studio est, quam fertilitas barbara. — Mirum in modum propter v. *fertilitas* tentatus locus est. V. ap. *Orell.*, qui recte *vulgatam* ita interpretatur, ut fertilitas nihil aliud significet, nisi, quod Camerarius vidit, *πολυτεκνίαν*, et, quae ejus causa videbatur poetae, *μοχλοούνην*. Obversabantur ei septemdecim Hecubae liberi, quinquaginta Priami, Danai, Aegypti.] ℙ Pro fecunditate prolis. *Ov. Fast.* 4, 201. Saepe Rhea questa est, toties fecunda, nec unquam Mater, et indoluit fertilitate sua. *Plin.* 8, 42, 66. Fertilitas animalium ad generandum. ℙ Translate. *Id.* 35, 10, 36. *n.* 20. de Protogene: Artis ejus summa intentio, et ideo minor fertilitas, *h. e.* pauciora opera fecit.

FERTĪLĬTER, adv. unde Comp. *fertilius* ap. *Plin.* 34, 17, 49. Derelicta metalla fertilius reviviscunt.

*FERTINĀTES, ium, incolae insulae cujusdam prope Liburniam, quae Fertina appellabatur. *Plin.* 3, 21. ed. *Hard.* Antea, v. g. in ed. *Elzev.*, legebatur *Fulsinates. B. A.*

FERSĪNI. V. in FELTRIA.

FERTOR, oris, m. qui fert, vel fortasse qui ferto libat. *Varr. L. L.* 7, 32. In *Glos. Isid.* Fertores ferto libantes.

FERTŌRĬUS, a, um, adj. ad ferendum aptus, ut lectus, sella fertoria, *Coel. Aur. Tard.* 1, 1. et *ib.* 5, 1.

FERTUM seu Ferctum, i, n. libi opimi genus: a *fertus*, seu *ferctus*, bonus, apud veteres, vel a *fartum*, quod pluribus variisque rebus farciretur. *Pers.* 2, 48. Attamen hic extis, et opimo vivere ferto Intendit. Al. leg. *farto.* Adde *Fab. Pict.* ap. *Gell.* 10, 15., *Cato R. R.* 134 et 141. et *Fest.* V. STRUES.

FERTUS, a, um, part. ab inusit. *fercio*, pro *farcio*, plenus, refertus, effertus. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Or.* 49. Frugifera et ferta arva Asiae tenet.

FERVĒFĂCIO, cis, eci, actum, a. 3. *θερμαίνω*, fervere et bullire facio. *Cato R. R.* 156. *med.* Eodem addito et oleum, postea fervefacito. *Pl. Ps.* 3, 2, 44. Eae ipsae se patinae fervefaciunt illico. *Cels.* 4, 24. Muriam fervefacere. ℙ Per tmesin divisit *Cato R. R.* 157. *med.* Postea ferve bene facito: ubi ferverit, in catinum indito.

FERVĒFACTUS, a, um, part. a *fervefacio*, *ἀνάβραστος*, fervens factus, fervidus. *Caes. B. G.* 7, 22. Fervefacta pix. Et *ib.* 5, 42. Fervefacta jacula in casas jacere coeperunt. *Plin.* 20, 3, 8. Vinum cum colocynthide fervefactum.

FERVENS, entis, part. a *ferveo*, *ζέων*, qui fervet. *Colum.* 12, 50. *f.* Baccae eluantur non ferventissima aqua, verum modice calida. *Pl. Capt.* 4, 2, 67. Laridum atque epulas foveri foculis ferventibus. *Ov. Pont.* 1, 8, 68. Fervens rota. *Id. Met.* 4, 120. vulnus. *Plin.* 11, 37, 45. cera. *Id.* 25, 8, 50. In cinere ferventi leniter decoquere. *Id.* 30, 4, 9. Si ferventia os intus exusserint. *Id.* 17, 22, 35. *n.* 17. Ferventes horae diei. *Id.* 25, 8, 53. Dictamnum fervens et acre gustu. *Pl. Amph.* 4, 2, 11. Quem pol ego hodie ob istaec dicta faciam ferventem flagris. *Justin.* 4, 1. Aestus fervens. *Plin.* 2, 80, 82. Sonus raucus in recurvis, resultans in duris, fervens in humidis.

Ferventis auri saccum *Mart.* dixit 10, 74., *h. e.* crumenam refertam aureis nummis recenter cusis, nitidis, radiantibus instar auri igne ferventis. ℙ Translate. *Ov. Met.* 8, 466. Fervens ira oculis. *Hor. Od.* 1, 13, 4. Fervens jecur bile tumet. *Id. Sat.* 1, 10, 62. ingenium rapido ferventius amni. *Cic. Off.* 1, 15. Fortis animus et magnus in homine non perfecto, nec sapiente, ferventior plerumque est. *Claud. in Rufin.* 1, 100. lucri cupidine fervens. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 23. Ut non quidquam impedimentorum ab illis ferventibus latronibus interciperetur, [*i. e. furiosis.]

FERVENTER, adv. *θερμῶς*, cum fervore. Translate. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 8. Et de damnatione ferventer loqui est coeptum. *Id. ib.* 6. *f.* Curio ferventissime concerpitur. *August. de Genes. ad litter.* 2, 5. Moles, quae celerius circulari motu agitur, utique ferventius.

FERVĔO, es, fervi et ferbui, n. 2. *ζέω*, igni vel aestu commoveor, agitor, aestuo, bullio, calefio, inflammor. In quibusdam personis et infinito praesenti aliquando est tertiae conjugationis, praesertim apud poetas. [**Etym.* ducunt a *Gr. θέρω*. At *Doederl.* 2, 132. *fervere* et origine et significatione cognatum censet cum v. *ferri*. V. quae plura in h. rem disputantur l. l. et 3, 93.] *Cato R. R.* 157. *med.* Ferve bene facito: ubi ferverit, in catinum indito. *Pall.* 2, 20. Baccas bullire facies? et ubi diu ferbuerint etc. *Stat. Silv.* 4, 5, 15. exemptusque testa, Qua modo ferbuerat, Lyaeus. *Plin.* 14, 9, 11. Fervere mustum prohibetur: sic appellant musti in vina transitum. *Gell.* 2, 29. Sol fervit. *Plin.* 32, 5, 18. Ossiculo in aquam ferventem dejecto, refrigerari vas, nec postea fervere, nisi exempto. *Id.* 5, 1, 1. Loca inhabitabilia fervere, quamquam hiberno tempore. ℙ Aliquando est *fervo, is*, n. 3. *Lucil.* ap. *Quint.* 1, 6. et ap. *Non.* 10, 1. Fervit aqua et fervet: fervit nunc, fervet ad annum. *Barth. Advers.* 56, 9. hinc eruit discrimen inter *fervit* et *fervet*, quod illud dicatur de aqua, quae nunc aestuat caletque; hoc de aqua, quae fervorem diu retinet. *Quint. ib.* vult v. *fervit* esse simile non v. *legit*, sed v. *servit*. At fortasse *Lucilius* litem illam grammaticam, utrum recte diceretur *fervit*, an *fervet*, ita diremptsit, ut pronunciaret, utrumque pro diverso tempore recte dici, *fervit* nempe pro praesenti, *fervet* pro futuro ex *fervo, is*, tertiae conjugationis. Ita enim utitur hoc verbo *Virg. G.* 1, 456. et 471., ut et *A.* 4, 409. et *ib.* 8, 677. V. *Servium* ad utrumque locorum posteriorum. [*Cf. *Spalding.* ad *Quint.* l. modo laudatum. — Exempla scriptorum, qui v. *fervere*, corrupta med. syllaba, usi sunt, diligenter collecta v. ap. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 208.] ℙ *Fervat* etiam pro *ferveat* dixere *Pomp.* et *Accius* ap. *Non.* 10, 3. et *fervitur* pro *fervit*, *Afr. ib.* 8. Sed haec perantiqua sunt. *Virg. G.* 1, 455. Omnia tunc pariter vento nimbisque videbis Fervere: non illa etc., *h. e.* agitari, misceri, turbari. ℙ Translate refertur ad vehementiores perturbationes, quibus animus incalescit agitaturque. *Acc.* ap. *Non.* 10, 1. Cor ira fervet caecum: amentia rapior fererorque. *Ov. Met.* 2, 602. animus tumida fervebat ab ira. *Id. Fast.* 2, 732. Et fervent multo linguaque corque mero. *Hor. Ep.* 1, 1, 33. Fervet avaritia miseroque cupidine pectus. *Cic. Quint.* 11. Usque eo fervet (al. *fervit*) ferturque avaritia, ut etc. *Ter. Ad.* 4, 1, 18. Cum fervet maxime, tam placidum, quam ovem reddo. *Prisc.* 9, 866. legit *fervit*. *Sil.* 17, 567. leti fervebat amore. ℙ Cum infinitivo. *Claud.* in *Ruf.* 2, 295. sceptrumque capessere fervet, *h. e.* vehementer cupit. Et *B. Gild.* 350. jam stagna secare fervet. ℙ Item ad ea, quae studio diligentiaque fiunt. *Virg. G.* 4, 169. Fervet opus, redolentque thymo fragrantia mella. ℙ Item de locis dicitur, quae opere et turba frequentantur. *Virg. A.* 4, 407. opere omnis semita fervet. *Mart.* 2, 64. fora litibus omnia fervent. *Ov. Fast.* 1, 379. fervent examina putri De bove. *Virg. A.* 8, 677. totumque instructo Marte videres Fervere Leucatem. [*Similis usus est v, FLAGRO, q. v.] ℙ *Vulc. Sedig.* ap. *Gell.* 15, 24. Dein Naevius, qui fervet, pretio in tertio est, *h. e.* studiose passim legitur. Al. aliter leg. ℙ Alterum praeteritum *ferbui* locum habet in compositis *deferbui*, *conferbui*.

FERVESCO, is, n. 3. incipio fervere. *Lucr.* 6, 851. Terrae fervescunt sole. Adde 427. et 1162. et 176., et 3, 290., quibus omnibus locis al. leg. *fervisco*. *Plin.* 33, 6, 35. Fervescentis materiae spuma. *Pl. Capt.* 4, 4, 9. Possentne seriae fervescere.

*FERVĬDE, adv. *ζεστῶς*. *Pl. Truc.* 2, 4, 2. Fervide ut tota floret, ut oleum nitide nitet. Vulgo legitur *Ver vide*. *B. A.*

FERVĬDUS, a, um, adj. *ζεστὸς*, *θερμὸς*, valde fervens, praecalidus. *Ov. Trist.* 3, 10, 72. cumulant altos fervida musta lacus. *Cic. N. D.* 2, 10. Quarta pars mundi tota natura fervida est. *Curt.* 3, 5. Diei fervidissimum tempus. *Hor. Sat.* 1, 1, 38. Fervidus aestus. *Virg. G.* 3, 107. volat vi fervidus axis. *Hor. Od.* 1, 9, 10. Venti aequore fervido deproeliantes. *Plin.* 20, 11, 44. Herba sapore acri et fervido. *Hor. Ep.* 11, 14. Fervidius merum. ℙ Translate est vehemens, acer, incensus. *Virg. A.* 12, 950. ferrum adverso sub pectore condit Fervidus. Et 325. subita spe fervidus ardet. Et 9, 736. mortis fraternae fervidus ira. *Liv.* 27, 33. *f.* Praeproperum ac fervidum ingenium. *Ov. Met.* 14, 485. Fervidus ingenio. *Hor. A. P.* 115. Maturusne senex, an adhuc florente juventa Fervidus. *Id. Od.* 1, 30, 5. Fervidus puer, *h. e.* Cupido. *Cic. Brut.* 68. *extr.* Fervidum quoddam et petulans et furiosum genus dicendi. Et 28. Appii volubilis et paulo fervidior erat oratio. [*Alius hic notandus locus videtur ex eod. *Brut.* 83, 288. quem ap. *Ellendt.* ita emendatum legimus: Sic ego istis censuerim et novam istam, quasi musteam ac de lacu fervidam orationem fugiendam etc., ad quem loc. v. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 164.] *Virg. A.* 12, 894. Fervida dicta, *h. e.* irae plena et minarum. ℙ Cum genitivo. *Sil.* 17, 414. Fervidus ingenii Masinissa et fervidus aevi. *Liv.* 2, 52. *f.* Fervidus animi vir. Al. leg. *fervidi*. ℙ *Fervida cura* est amoris plena. *Tibull.* 4, 12, 1. Ne tibi sim, mea lux, aeque jam fervida cura, *h. e.* ne aeque ferventer amer a te. ℙ *Fervida virtus* est ardens, vivida, studiosa. *Catull. carm.* 64, 218.

FĔRŪLĀ, ae, f. *ῥάοθηξ*, [*V. *Schneid. Lex. Gr.*] arbor est externa, ex genere earum, quae corticis loco lignum forinsecus habent, ligni autem loco fungosam intus medullam, ut sambuci vel inanem cavitatem, ut arundines. [**Pfriemenkraut. Ferula L.*] Nascitur calidis locis atque trans maria geniculatis nodata scapis. Duo ejus genera: nartheca Graeci vocant assurgentem in altitudinem: narthecyam vero semper humilem. A genibus exeuntia folia maxima, ut quaeque terrae proxima. Cetero natura eadem, quae anetho et fructu similis. Nulli fruticum levitas major; ob id gestatu facilior (nempe a *fero* dicta, non a *ferio*, ut habet *Isid. Orig.* 17, 9. [*Praefert *Doederl.* 3, 264. *Orig.* etym., propterea, quod in duobus vetustissimis locis ap. *Hor.* et *Ov.* in fine laudatis *ferula* instrumentum feriendi significat. Caeterum nihil statuendum ipsi videtur, utrum *ferula*, genus fruticis, et *ferula*, qua pueri et puellae caedi soleant, homonyma sint, necne.]) baculorum usum senectuti praebet. Haec *Plin.* 13, 22, 42., qui 7, 56, 57. ignem in ferulae medulla asservare, inventum Promethei fuisse tradit (detulit enim in ferula Prometheus ignem e coelo in terras, ut est in fabulis, ap. *Hyg. fab.* 144. et *Serv.* ad *Ecl.* 6, 42.) et 24, 1, 1. ferulas gratissimo asinis in pabulo esse, ceteris vero jumentis praesentaneo veneno: qua de causa id animal Libero Patri assignari, cui et ferulam. Ejus usus est etiam includendis ossibus fractis, dum conferveant. *Cels.* 8, 10. *n.* 1. Ferulae superaccommodandae sunt, quae fissae compositaeque ossa in sua sede contineant. ℙ Dicitur etiam de exilioribus ramis aliarum arborum. *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 1. Vitium surculis et quarundam arborum, quibus fungosior intus natura est, geniculati scaporum nodi intersepiunt medullam: ferulae ipsae breves et ad summa breviores, articulis utique duobus internodia includunt. *Id.* 8, 82, 50. *ferulas* vocat parvos ramos cornuum cervinorum. ℙ Item de virga, qua caedebantur puerorum manus aut nates a magistro in ludo litterario. *Mart.* 14, 80. cujus titulus *Ferulae*. Invisae nimium pueris grataeque magistris, Clara Prometheo munere ligna sumus. *Id.* 10, 62. Ferulaeque tristes, sceptra paedagogorum. *Juven.* 1, 15. Et nos ergo manum ferulae subduximus, *h. e.* jam in litteris aliquid profecimus: jam desiimus in ludo litterario versari. *Appul. Met.* 9. Quam altissime sublato puero, ferula nates ejus obverberans etc. V. CATOMIDIO. Lepide vero ferulae et scuticae mentionem facit *Capell.* 3, 49. Grammatice quoddam etiam medicamen acerrimum, quod ex ferulae flore caprigenique tergoris resectione, rubri admodum coloris, exprompsit, quod monebat faucibus admovendum, cum indocta rusticitate vexatae foetidos ructus vitiosi oris exhalant. ℙ Servos quoque in levioribus peccatis ferula, in gravioribus scutica, in gravissimis flagello caesos fuisse colligitur ex *Hor. Sat.* 1, 3, 119. Ne scutica, dignum, horribili sectere flagello: Nam, ut ferula caedas meritum majora subire Verbera, non vereor. *Juven.* 6, 479. hic frangit ferulas, rubet ille flagellis, Hic scutica. [*De discrimine inter *verber*, *ferula* et *fustis*. V. *Doederl.* 3, 265.] ℙ Item jumenta ab equitantibus aut agasonibus. *Ov. A. Am.* 1, 546. Quadrupedem ferula dum malus urget eques.

FĔRŪLĀCĔUS, a, um, adj. ad ferulam pertinens, ferulae similis, *ραοθηκοειδὴς*. *Plin.* 19, 9, 56. Cetera sunt ferulacei generis, ut foeniculum etc. *Id.* 27, 10, 62. Herba caule ferulaceo. ℙ Item e ferula factus. *Id.* 34, 18, 50. Versare rudibus ferreis aut ferulaceis.

FĔRŪLĀGO, ĭnis, f. frutex ferula humilior, cetera omnino similis. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 12. Thapsia, quam nos ferulaginem dicimus. Hanc *Plin.* 13, 22, 42. narthecyam appellat.

FĔRŪLĔUS, a, um, adj. ex ferula factus. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 1. Alearis tabella aut ferulea. *Plin.* 16, 43, 83. Stamineam probant venam et vocant feruleam argumento similitudinis, quoniam laciniose crispa. Ita *Hard.* quem consule.

FERVO, is. V. FERVEO.

FERVOR, oris, m. *ζέσις*, agitatio, aestus, calor vehemens, qualis est ignis vel solis. [**Doederl.* 3, 93.] *Cic. N. D.* 2, 11. Mundi fervor ille purior. [**Lucr.* 6, 237. Quod solis vapor aetatem non posse videtur Efficere, usque adeo cellens fervore corusco.] *Id. Prov. cons.* 12. Fervor maris *Lucan.* 4, 460. contorii vorticis undae Tauromenitanam vincunt fervore Charybdim. *Plin.* 14, 20, 25. Fervor musti. *Id.* 31, 9, 46. febris. Et 37, 13, 76. terebrarum. *Id.* 9, 16, 25. et *Virg. G.* 3, 154. mediis fervoribus. *Plin.* 15, 4, 5. Fervores capitis. ℙ Translate sumitur pro impetu, amore etc. *Hor. Od.* 1, 16, 22. Me quoque pectoris Tentavit in dulci juventa Fervor. *Cic. Sen.* 13. Fervor aetatis. [**Sil.* 7, 25. Fervore carentes Augebant anni, i. e. senectus.] Et *Or.* 1, 51. mentis. [**Id. Tusc.* 4, 10. Fervor animi, i. e. perturbatio. Pertinet huc etiam propter translatam vocis significationem, locus supra allatus *Cic. Prov. cons.* 12. ubi *fervor maris* de mari dicitur piratis infesto.] *Gell.* 20, 1. *med.* Leges pro vitiorum, quibus medendum est, fervoribus mutari atque flecti. ℙ *Fervor* dicitur etiam morbi vis, quam et impetum Latini, (i. e. *Entzündung*) appellant. V. IMPETUS. *Inscr.* ap. *Tochon cachets des ocul.* p. 62. M. Julii Charitonis diarhodon ad fervorem, *h. e.* ad impetum oculorum. *F.*]

FĒRUS, a, um, adj. *ἄγριος*, agrestis, silvester, indomitus, nullo cultu mitigatus: cui opponitur cicur, mansuetus, domesticus, et dicitur de brutis, quae domita non sunt, quamvis saeva non sint: item de hominibus aliisque rebus incultis et agrestibus. Volunt esse ab Aeolico *φῆρ* pro *θήρ*, unde et *fera*, licet obstet prioris syllabae modus, qui tamen saepissime a Latinis in Graecis vocibus mutatur. *Cic. N. D.* 2, 39. Quae vero, et quam varia genera bestiarum vel cicurum vel ferarum! Et 64. Immanes et ferae belluae. *Plin.* 30, 7, 20. Palumbus ferus. *Virg. A.* 4, 152. Ferae caprae. *Stat. Th.* 6, 7. fera oliva, *h. e.* oleaster. *Virg. G.* 2, 36. fructusque feros mollire colendo. *Id. Ecl.* 5, 28. feri montes. *Festus:* Ferus ager, incultus. Sic *Catull.* 63, 89. fera nemora. *Varr. R. R.* 1, 7. In locis feris arbores plura ferunt, in his, quae sunt culta, meliora. *Plin.* 14, 20, 25. Ferae arbores. *Id.* 12, 17, 37. Ferus odor, et quodammodo solitudinem redolens. *Cic. Phil.* 3, 9. Cur tam subito mansuetus in senatu fuerit, cum in edictis tam fuisset ferus. *Ter. Andr.* 1, 5, 43. Adeon' porro ingratum putas, aut inhumanum, aut ferum, ut etc? *Cic. Or.* 1, 8. Homines a fera agrestique vita ad humanum cultum civilemque deducere. Adde *Hor. Ep.* 1, 1, 39. ℙ Item saevus, durus, crudelis, immitis, barbarus. Valde enim affinia sunt incultum esse et saevum. *Cic. Verr.* 2, 2, 21. Hostis ferus et immanis. [*Quid differant *ferus* et *immanis* v. ap. *Döderl.* 1, 45. sq.] *Nep. Alc.* 6. Ut nemo tam ferus fuerit, quin ejus casum lacrimarit. *Hor. Od.* 2, 8, 14. ferus et Cupido Semper ardentes acuens sagittas Cote cruenta. *Val. Fl.* 6, 516. ferus furor. *Virg. A.* 2, 326. ferus omnia Juppiter Argos Transtulit. *Id. ib.* 10, 12. fera Carthago. *Ov. Her.* 8, 60. ferus ensis. Et *ib.* 3, 123. fera bella. *Id. Trist.* 4, 2, 38. fera caedes. *Id. Pont.* 4, 16, 31. fera dicta. *Id. Met.* 13, 454. fera sacra. Et *ib.* 15, 85. Ingenium immansuetum ferumque. *Id. ib.* 13, 317. feros requie lenire dolores. *Id. Trist.* 1, 1, 42. fera hiems. *Hor. Od.* 3, 29, 40. Fera diluvies quietos Irritat amnes. ℙ In amatoriis *ferus* est, qui nulla re ad amandum trahi potest. *Senec. Hipp.* 272. Tentemus animum tristem et intractabilem: Meus iste labor est aggredi juvenem ferum etc. *Tibull.* 2, 5, 5. Ure, puer, quaeso, tua qui feras otia liquit. Adde *Senec. l. c.* 415. ℙ Inter *ferum* et *ferocem* hoc statuit *Nonius* 20, 16. discrimen, quod *ferus* saevum, *ferox* fortem significet: verius dixisset, *ferum* esse incultum, agrestem, non domitum, sive saevus sit, sive non, ut dictum est: *ferocem* vero supra ferum addere vim, impetum, fortitudinem, sine timore. ℙ Pro feroci, in bonam partem *Prud. περὶ στεφ.* 3, 36. Sed pia cura parentis agit, Virgo animosa domi ut lateat, Ne fera sanguinis in pretium Mortis amore puella ruat. ℙ *Ferus, i*, absolute, ut *fera*, de quavis bestia. De equo. *Virg. A.* 2, 51. inque feri curvam compagibus alvum. Et *ib.* 5, 818. spumantiaque addit Frena feris. De cervo *Id. ib.* 7, 489. Pectebatque ferum. De leone *Phaedr.* 1, 21. Asinus ut vidit ferum impune laedi etc. Adde *Ov. Her.* 9, 114. De apro *Phaedr,* 4, 3. Sonipes iratus fero. De bobus *Ov. Fast.* 1, 550. Traxerat aversos Cacus in antra feros. Al. leg. *boves*. De serpente *Sil.* 6, 268.

[FĒRUSĀ, ae, f. cognomen R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 347. *n.* 8. Annaia Ferusa. *F.*]

[FERVUNCŪLUS, i, m. idem ac furunculus, a fervendo dictus. *Arnob.* 2. p. 49. Fervunculum,

scabiem, aut inhaerentem spinulam sanare. Alii leg. *furunculum:* metuunt quippe, ne quid peccatum sit ab insciente librario, sed *fervunculum* melius servat etymon suum, et haec habet *Caper de verb. dub.* p. 2248. Fervunculum a fervore, non furunculum. V. FURUNCULUS. *F.*]

FESCENNĪNĪCOLA, ae, m. et f. qui Fescennina colit, Fescenninos amans. *Sidon. carm.* 21, 1. Quid me, etsi valeam, parare carmen Fescenninicolae jubes Dione?

FESCENNĪNUS, a, um, adj. ad Fescenniam pertinens, quod est oppidum Etruriae ad Tiberim, teste *Plin.* 3, 5, 8., cujus conditores ab Atheniensibus oriundos facit *Serv.* ad *Virg. A.* 7, 695. et Fescennium vocat: perperam autem in Campania ponit. *Virg. ib.* Hi Fescenninas acies, aequosque Faliscos etc. ℙ Ab hoc oppido ortum habuit genus quoddam carminis incompositi ac rudis, simulque obsceni, jocosi, et dicteriis pleni, quod tum diebus festis relaxandi animi causa, tum praecipue in nuptiis canebatur, ut *Serv. ib.* docet. *Festus* tamen aliam etiam appellationis causam ponit, nempe a *fascino*, quod fascinum putabatur arcere. *Hor. Ep.* 2, 1, 145. Fescennina per hunc inventa licentia morem Versibus alternis opprobria rustica fudit. *Liv.* 7, 2. Fescennino versu similem, incompositum temere, ac rudem alternis jaciebant. *Macr. Sat.* 2, 4. Fescenninos scribere in aliquem. *Senec. Contr.* 21. *med.* Inter nuptiales Fescenninos in crucem generi nostri jocabantur. *Catull.* 61, 126. Nec diu taceat procax Fescennina locutio. *Plin.* 15, 22, 24. Nuces juglandes nuptialium Fescenninorum comites. *Calpurn. Fl. decl.* 44. Civis ergo, nisi faces accenderit, et Fescennina cecinerit, pater esse non poterit. *Sidon. ep.* 8, 11. In Fescennina materia vernans verbis. ℙ Hujus carminis exemplum in nuptiis Honorii Augusti edidit *Claudianus.* ℙ *Fescenninus homo*, ridicularius, obsceni sermonis, et dicax. *Cato* ap. *Fest.* in *Spatiatorem.* In coloniam mehercules scribere nolim, si triumvir sim, spatiatorem atque Fescenninum. ℙ *Fescenninus pes* ap. *Diomed.* 3, 475. est amphimacrus, constans longa, brevi, et longa, ut *divites.*

FESNOE vocabantur, qui depellere fascinum credebantur. *Festus*, ubi *Scal.* leg. *fascinoe*, h. e. fascini. *Alii Fescinoe. *B. A.*

*FESSAE, arum, *Reines. Var. Lect.* 3, 4. p. 394. *fessas ovium* vocat pediculos, oves infestantes, quas *Plin. Valer.* cum creta necari dicit. *B. A.*

FESSONĬA, ae, f. Dea, quam propter fessos invocabant. *Augst. C. D.* 4, 21.

[FESSŬLUS, a, um, dimin. fessi, aliquantulum fessus. *Appul. Ἀνεχομ.* 19. Trepida in decursu Venere, et anima fessula. *F.*]

FESSUS, a, um, *κατάπονος*, fatigatus, defessus. *Diomed.* 1, 372. suae originis vocem esse putat: *Prisc.* 8. p. 825. videtur tanquam part. verbi *fatiscor* agnoscere. Sane participii formam ac vim habet in illo *Phaedr.* 1, 21. Qui postquam caede fessus est, asinum evocat. Videtur itaque esse *fessus* pro *fetsus*, ab inusit. *fetiscor* pro *fatiscor*, quod maxime evincitur ex *Lucr. l. infra citando. Cic. Att.* 15, 9. Rides, inquies, in talibus rebus? quid faciam? plorando fessus sum. *Id. Planc.* 10. Fessum inedia fluctibusque recreare. *Id. Acad.* 1. *in.* Fessus de via. *Id. Div.* 1, 44. *f.* Vejentes bello fessi. *Hor. Od.* 3, 13, 11. Fessi vomere tauri. Et *ib.* 2, 7, 18. Longa militia fessum latus deponere. *Val. Fl.* 2, 69. Cereris munere fessas vires restituere. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 124. Fessaque post primos haeserunt viscera partus, *h. e.* exhausta. *Lucr.* 2, 1036. fessus satiate videndi. *Ov. Met.* 11, 274. fessus curaque viaque. Et *ib.* 9, 293. malis. *Id. Trist.* 3, 3, 85. vox mihi fessa loquendo. ℙ Cum genitivo. *Virg. A.* 1, 182. fessi rerum, *h. e.* navigatione, tempestate, penuria, labore. *Stat. Th.* 3, 395. fessus bellique viaeque. *Sil.* 2, 234. Dum pavitant trepidi rerum, fessique salutis, *h. e.* defessi quaerere et sperare salutem. ℙ Eleganter refertur ad morbos et senium, quia utraque res vires adimit. *Ov. Met.* 9, 439. Fessus annis. *Virg. A.* 2, 596. aetate. *Liv.* 1, 25. *f.* vulnere. *Tac. H.* 3, 2. valetudinibus. *Symmach. ep.* 1, 14. (al. 21.) *f.* virium. *Plin.* 8, 1, 1. Elephanti fessi aegritudine. ℙ Absolute pro aegroto. *Hor. Carm. saec.* 63. Phoebus, Qui salutari levat arte fessos Corporis artus. *Ov. Her.* 21, 14. Adjuvor et nulla fessa medentis ope. ℙ Et pro longaevo. *Stat. Silv.* 3, 3, 14. fessique senectus Longa patris. *Tac. A.* 14, 33. Fessa aetas. ℙ Translate. *Lucr.* 5, 309. delubra Deum, simulacraque fessa fatisci. *Virg. A.* 2, 29. Fessae naves. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 8. Cardines fessi et turbati. *Id.* 2, 7, 5. Vespasianus fessis rebus subveniens, *h. e.* afflictis. *Stat. Silv.* 2, 2, 48. fessa dies, *h. e.* nocti proxima. *Ov. Met.* 1, 582. amnes In mare deducunt fessas erroribus undas. *Val. Fl.* 4, 66. Fessa cum silvis juga. ℙ *Verrius* ap. *Diomed. l. c.* discrimen statuit inter fatigatum, et fessum: quod ille sit ab alio laborare compulsus, ut *lassatus:* hic qui ultro laborans deficit, ut *lassus. Fronto* vero *de Differ. vocabul.* statuit *defatigatum* de animo, *fessum* vero de corpore usurpari. Sed contra est, quod Manutius ad *Cic. Fam.* 10, 19. affert. [*V. *Döderl.* 1, 103. qui accuratissime de his rebus disputans ad Verrii sententiam ita accedit, ut *fatigatus* passivum, *fessus* neutrum dicat.]

FESTĀTUS, a, um, adj. ad festum paratus. *Fabius Pict.* ap. *Gell.* 10, 15. Dialis quotidie festatus est. Al. leg. *fertatus*, h. e. ferto instructus: alii *feriatus:* alii etiam aliter.

FESTĪCĒ, adv. laete. *Varr.* ap. *Non.* 6, 22.

FESTĪNĀBUNDUS, a, um, adj. festinans. *Val. Max.* 2, 8. *n.* 5. Festinabunda manu. *Augustin. Confess.* 1, 11 Festinabunda mater.

FESTĪNANTER, adv. *διὰ σπουδῆς*, celeriter, cito. *Cic. Fin.* 5, 26. Illud mihi a te nimium festinanter dictum videtur. *Plin.* 17, 11, 15. Quia festinantius germinant. *August. ep.* 250. *f.* Festinantissime respondisse.

*FESTĪNANTĬA, ae, f. i. q. festinatio. *Cod. Theod. l.* 16. *tit.* 5. leg. 22 vel 52. *Bernhard.* in *Vita Malachiae. B. A.*

*FESTĪNĀTE, adv. i. q. festinanter. *Tac. A.* 10, 3. Festinatius agerent. Ubi tamen edd. recentiores e. g. *Ern.* habent *festinantius. Gell.* 10, 11. prope fi. Coactius quid factum et festinatius. Sic ed. *Amstel.* (1666.) edd. *Gron.* et *Long.* legentibus *festinantius. B. A.*

FESTĪNĀTIM, adv. festinanter. *Sisenn.* ap. *Non.* 11, 37. Praetor festinatim de castellis ad castra maxima milites conducit. Adde *Pomp. ib.*

FESTĪNĀTĬO, onis, f. *σπουδή*, properatio. *Cic. Phil.* 3, 1. Mea festinatio non victoriae solum avida est, sed etiam celeritatis. *Id. Fam.* 12, 25. Ventis remis in patriam omni festinatione properavi. *Id. Rosc. Am.* 34. Quid hic incredibilis cursus, quid haec tanta celeritas festinatioque significat? *Id. Att.* 5, 14. *extr.* Habes epistolam plenam festinationis et pulveris. *Id. Off.* 1, 36. Cavendum, ne in festinationibus suscipiamus nimias celeritates. *Nep. praef. extr.* Plura persequi prohibet festinatio, ut etc. *Colum.* 11, 2. *in.* Adhibere festinationem. *Curt.* 8, 2. *med.* Morari alicujus festinationem. *Petr. Sat.* 80. Conditionem praecipiti festinatione rapui. [*Liv. 42, 16. Uxoris petendae praematuram festinationem fratri objicere.]

FESTĪNĀTO, adv. festinanter. *Quint.* 4, 2. Nihil festinato fecisse videtur Milo. *Gell.* 10, 11. Quod non segnius, sed festinatius fit. *Justin.* 38, 10. *f.* Cum equites festinato misisset.

FESTĪNĀTOR, oris, m. qui festinat. Legitur a quibusdam ap. *Quint. Decl.* 2, 19. *f.*, ubi plures alii *festinatio.*

*FESTĪNĀTUS, us, m. *Zeno Veronens.* Quantus festinatus populi. *B. A.*

FESTĪNĀTUS, a, um, part. a *festino. Quint. prooem.* 6. Festinata maturitas celerius occidit. *Lucan.* 8, 24. Honores festinati. [*Adde *Plin. Pan.* 69, 5. *Scil.* qui ante annum, quo per leges annales peti possunt, suscipiuntur.] *Ov. Pont.* 4, 5, 8. Festinatum iter. *Suet. Aug.* 69. Festinatae nuptiae. *Tac. A.* 1, 52. Festinata missio. *Mart.* 7, 40. Annis festinatis raptus, *h. e.* morte immatura.

FESTĪNĒ, adv. idem ac festinanter. *Cic. Att.* 4, 14. Festine odorari. Al. leg. *festive.*

FESTĪNIS, e, adj. festinus. *Titin.* ap. *Non.* 8, 3. Haec res me fecit festinem.

FESTĪNO, as, avi, atum, n. 1. *σπεύδω*, propero, accelero, in magno et continuo sum motu agendi aliquid, unde *confestim* seu *confertim.* [*V. *Döderl.* 2, 131.] Absolute. *Hor. Ep.* 2, 1, 192. Esseda festinant, pilenta, petorrita, naves. *Cic. Fam.* 12, 22. *extr.* Plura scripsissem, nisi tui festinarent. *Id. Phil.* 1, 1. Ad singulare Antonii factum festinat oratio. Sic *Quint.* 4, 3. Judex ordine audito, festinat ad probationem. Et 6, 3. Contentio festinantium in provinciam. *Hor. Ep.* 1, 16, 68. Festinare in re augenda. *Cic. Fam.* 7, 23. *f.* Ut tanto opere migrare festines. ℙ Cum accusativo est properare. *Virg. A.* 4, 575. festinare fugam. *Hor. Ep.* 1, 2, 61. poenas. *Sil.* 8, 52. pyram. *Stat. Silv.* 2, 1, 128. vestes. *Tac. A.* 14, 33. *extr.* Caedes, patibula, ignes, cruces festinare. *Id. ib.* 4, 28. Festinare in se mortem. Et *Sall. fragm.* ap. *Serv.* ad *A.* 12, 425. Soleas festinate, *scil.* dare. *Ennius* ap. *eund.* ad *A.* 9, 401. et *G.* 4, 171. Festivum festinant diem, *scil.* agere, celebrare. *Stat. Th.* 2, 478. Festinare vias, *scil.* ire. [*V. *Ruddim.* 2, 223.] ℙ *Festinare se*, properare. *Gell.* 14, 2. *med.* Viri exercitati, atque in patrociniis et in operis fori celebres, semperque se, circumundique distrahentibus causis, festinantes. ℙ Passive. *Tac. H.* 3, 37. *extr.* Consul uno die et ante fuerat Caninius Rebilus, cum belli civilis praemia festinarentur. Et 2, 82. Ea cuncta per idoneos ministros festinabantur. *Id. G.* 20. Sera juvenum Venus: nec virgines festinantur, *h. e.* festinato despondentur. [*V. *Hess.*] ℙ Aliquando est trepidare, satagere ob metum, aut urgens negotium. *Ter. Eun.* 4, 3, 8. Quid istuc? quid festinas? aut quem quaeris, Pythias? *Sall. fragm.* ap. *Donat. ib.* Festinantibus in summa inopia patribus. *Hor. Od.* 4, 11, 9. Cuncta festinat manus, huc et illuc Cursitant mixtae pueris puellae. ℙ *Festina lente*, *σπεῦδε βραδέως*, proverb. quo significatur, sedulitate quidem in rebus agendis opus esse, sed quae tamen sit cum consilii maturitate conjuncta. Hoc Graece saepe *Augustus* usurpabat, teste *Suet. Aug.* 25. V. MATURE. ℙ Inter *properare* et *festinare* discrimen assignabat *Cato* ap. *Gell.* 16, 14. et *Non.* 5, 81. et *Festus* in *Properare*, his verbis: Qui unum quid mature transigit, is properat: qui multa simul incipit, neque perficit, is festinat. Ipse vero *Non.* in eo differre ait, ut *properare* ad animum, *festinare* ad corpus pertineat. *Cic. Phil.* 9, 3. At ille properans festinansque, mandata nostra conficere cupiens, perseveravit etc. ℙ Neutrum tamen discrimen perpetuum est. ℙ De vocis origine. V. *Gell. l. c.*

FESTĪNUS, a, um, adj. *ταχύς*, festinans, properus. Vox fere poetica. *Cic. Att.* 9, 9. Festino enim simillimus decurro. Al. recte leg. *Σοφιστεύω* enim, simul ut rus decurro. *Virg. A.* 9, 488. noctes festina diesque. *Ov. Met.* 11, 347. cursu festinus anhelo. *Val. Fl.* 6, 325. festinaque taedia vitae, *h. e.* immatura. Sic *Stat. Th.* 9, 716. cruda festinaque virtus. ℙ Cum genitivo. *Id. Silv.* 5, 3, 135. Festinus laudum. *Id. Th.* 6, 75. Festinus voti. ℙ *Festinae cohortes* in fragmento *Sallustii* ap. *Serv.* ad *A. citat.* 9. videntur esse levis armaturae milites. [*De significatione et synonym. h. v. v. *Doederl.* 2, 134.]

FESTĪVĒ, adv. *τερπνῶς*, lepide, facete, jucunde. *Cic. Q. Fr.* 2, 16. Quamquam a te actam fabellam video esse festive. *Gell.* 9, 15. *extr.* Atque ibi Julianus festivissime, nolite quaerere, inquit, etc. *Cic. Or.* 3, 26. Quare, *bene* et *praeclare* quamvis nobis saepe dicatur: *belle* et *festive* nimium saepe nolo. *Id. Dejot.* 6. *extr.* Quam festive crimen contexitur! *ironia*, quae in sequentibus quoque inest. *Div.* 2, 15. Quam festive dissolvitur! *scil.* argumentum. Et *Acad.* 4, 28. *extr.* Dialectica primo progressu festive tradit elementa loquendi. ℙ Item hilariter, comiter, laete. *Pl. Ps.* 5, 1, 9. In loco festivo sumus festive accepti.

FESTĪVĪTAS, atis, f. laetitia, jucunditas, qualis festis diebus haberi solet. *Pl. Capt.* 4, 1, 1. Juppiter supreme, servas me, offers mihi Laudem, lucrum, ludum, jocum, festivitatem, ferias. ℙ Hinc adhibetur in blandis appellationibus. *Id. Cas. a.* 1. *v.* 46. Mi animule, mea vita, mea festivitas. Adde *ib.* 3, 3, 14. et *Poen.* 1, 2, 176. ℙ Speciatim est i. q. *ἀστειότης* sive urbanitas et lepor sermonis, jucunditas, gratia, laetitiam quandam et facilitatem animi in verbis prae se ferens. *Cic. Brut.* 48. Festivitate et facetiis C. Julius omnibus praestitit. *Id. Or.* 2, 56. Oratio lepore et festivitate condita. Et *ib.* 1, 57. Dicendi vis egregia, summa festivitate et venustate conjuncta. *Id. Fam.* 9, 15. Imago antiquae et vernaculae festivitatis. *Id. Or.* 52. Gorgias his festivitatibus insolentius abutitur. [*Festivitates h. l. sunt opposita, ad augendam vim orationis facta, imprimis cavillationes, facetiae, in toto sermone fusae, Gr. *εἰρωνεία.*] ℙ Refertur etiam ad mores. *Ter. Eun.* 5, 9, 18. An fortunam collaudem, an mei patris festivitatem et facilitatem. [*V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 6, 4.] ℙ Pro festo die, seu pro apparatu ludicro ac laeto, qui festis diebus haberi solet. *Lampr. Alex. Sev.* 63. Addita et festivitas matris nomine. *Impp. Honor. et Theod. Cod. Theod.* 15, 5, 3. Ne festivitatem impediant in cunctis oppidis celebrandam. *Iidem ib.* 6, 8, 1. Solemnes festiviates frequentare. *Impp. Arcad. et Honor. ib.* 6, 4, 30. Festivitates natalium principis.

FESTĪVĪTER, adv. festivo more, laete. *Naev.* ap. *Non.* 11, 10. O domus parata pulcrae familiae festiviter! ℙ Item jucunde, lepide, urbane. *Gell.* 1, 2. Severe simul ac festiviter sejunxit a vero Stoico, qui esset *ἀκώλυτος.* Et 22. Festiviter respondere.

*FESTĪVO, as, a. 1. *Onomast. Vet.* Festivo, *ἑορτάζω.* Quidam Lucretio tribuunt, sed non occurrit. *B. A.*

FESTĪVUS, a, um, adj. festus, hilaris, jucundus, laetus; festis enim diebus cuncta solent laeta esse et hilaria: item qui sermone aut aspectu hilares facit. *Pl. Mil.* 2, 1, 5. Nunc qua assedistis causa in festivo loco, Comoediae argumentum eloquar. *Id. Cas.* 4, 1, 2. Neque usquam ludos credo tam festivos fieri, quam, etc. *Id. Poen.* 1, 2, 95. Facinus lepidum et festivum. Et 3, 3, 82. Dare alicui hospitium festivum. *Cic. Att.* 2, 6. Libris me delecto, quorum habeo Antii festivam copiam. *Justin.* 38, 8. *extr.* Festivissimum convivium. *Gell.* 18, 13. Saturnalibus alea quadam festiva et honesta lusitabamus. ℙ Absolute. *Lampr. Elag.* 11. *med.* Ferunt multi, ab ipso repertum, ut in vindemiarum festivo multa in dominos jocularia dicerentur. ℙ Aliquando refertur ad ea, quae venusta sunt et jucunda visu. *Cic. Parad.* 5, 2. Nonne igitur sunt illa festiva? sunt: nam nos quoque oculos eruditos habemus. *Pl. Epid.* 5, 1, 16. Contempla, Epidice: usque ab unguiculo ad capillum summum est festivissima. *Plin. ep.* 2, 17. Area

parvula, sed festiva. ℙ Saepissime dicitur de iis, qui urbani ac lepidi sunt in sermone, jucundi, hilares, faceti, et laetitiam festivitatemque in verbis prae se ferunt: quod signum est facilitatis comitatisque: item de dictis et factis hujusmodi. *Ter. Ad.* 5, 9, 27. O pater mi festivissime. *Cic. Fam.* 6, 4. *med.* Pueri, quibus nihil potest esse festivius. *Id. Verr.* 2, 4, 22. Festivum acroama. *Id. Off.* 1. 30. *med.* Festivus sermo.

FESTRA, ae, f. antiquis idem fuit, quod apud nos fenestra, teste *Festo:* non tamen quaelibet, sed ostiolum minusculum in sacrario (intellige primis urbis temporibus) ut ex *Antonio Gniphone* docet *Macr. Sat.* 3, 12., ubi et *Ennium*, hac voce usum ait. In *fr. Petr.* p. 872. *Burm.* Deridet festram, Romuleamque casam. V. FENESTRA.

FESTUCA, ae, f. *κάρφος*, herbae aut paleae exile frustum, stipula. *Colum.* 8, 15. *f.* Festucae surculique in aviariis passim spargendi sunt, ut colligere possint aves, quibus nidos construant. *Plin.* 10, 41, 51. Gallinae, edito ovo, festuca aliqua se et ova lustrant. *Id.* 18, 27, 67. *n.* 2. Cum herba creverit in festucam, arcere aquas. *Varr. L. L.* 4, 31. Homo in pratis per foenisecia rastello festucas abradit. ℙ *Festuca liber* dicitur, qui e servo in libertatem assertus fuit. Nam Romani, quos in libertatem vindicabant, eorum corporibus stipulam tenuem [*virgam] injiciebant, *κάρφος αὐτῶν λεπτὸν ἐπιβάλλουσι τοῖς σώμασιν*, ut *Plut. in opusc. de his, qui sero a numine puniuntur*, tradit. Alii *festucam* hic intelligunt virgam, per quam leviter pulsabantur ii, quos praetor vindicta liberos esse jubebat. Haec vero habet *Cajus Institut.* 4. (ed. iterum *Goesch.*) §. 16. Festuca autem utebantur quasi hastae loco, signo quodam justi dominii; maxime enim sua esse credebant, quae ex hostibus cepissent: unde in centumviralibus judiciis hasta praeponitur. *Pl. Mil.* 4, 1, 15. Quid? ea ingenuan', an festuca facta e serva libera est? *Pers.* 5, 174. hic hic, quem quaerimus, hic est, Non in festuca, lictor quam jactat ineptus. ℙ Est etiam hoc nomine herba, quae et aegilops dicitur, quae inter hordeum nata, ipsum enecat. *Plin.* 18, 17, 44. *n.* 3.

FESTUCARIUS, a, um, adj. ad festucam pertinens. *Gell.* 20, 10. *in f.* Conferens vim illam civilem et festucariam, quae verbo diceretur, non quae manu fieret, *h. e.* vim et facultatem vindicandi in jure.. V. cap. totum *Gellii*, et v. praec.

FESTUCULA, ae, f. tenuis festuca. *Pallad.* 5, 8. Dorsa apum bibentium tangamus, illo liquore tincta festucula.

FESTUS, a, um, adj. *ἑορτάσιμος*, feriatus, festivus, laetus, jucundus, cessatione ab opere, sacrificiis, aut ludis, aut conviviis, apparatuque laetitiae, aut his omnibus simul celebratus. *Cic. Verr.* 2, 4, 62. Cum diem festum ludorum de fastis suis sustulissent celeberrimum et sanctissimum. Et 48. *extr.* Dies festos anniversarios agere. *Id. Pis.* 22. Dies festos ac solemnes Deorum immortalium celebrare. *Sall. Jug.* 70. Dies festus celebratusque per omnem Africam. *Ov. Trist.* 5, 5, 42. Festa lux. *Id. Fast.* 6, 239. dies. *Cic. Q. Fr.* 2, 1. Mense Decembri sub dies festos. *Nep. Timol.* 5. Ejus natalem, festum habuit universa Sicilia. *Justin.* 24, 3. Diem festum urbi indicere in adventum alicujus. *Sil.* 12, 752. et 11, 272. Festa urbs. Sic *Hor. Od.* 3, 18, 11. Festus in pratis vacat otioso Cum bove pagus. *Sil.* 7, 198. et *Val. Fl.* 3, 159. Festae mensae. *Arnob. in. l.* 5. Laetitias festas exercere. *Mart.* 3, 58. Festi Lares. Et 1, 1. Festi lusus. *Virg. A.* 4, 459. Templum festa fronde revinctum. *Hor. Ep.* 2, 1, 140. Festum tempus. *Ov. Met.* 3, 111. Festa theatra. *Id. Trist.* 5, 12, 8. Festos choros agere. *Plin. ep.* 2, 17. *med.* Tectum festis clamoribus personat. *Claud. IV. Cons. Honor.* 642. Festae taedae. *Ov. Met.* 10, 598. Festa corona. *Claud. B. Get.* 206. Festae aures, *h. e.* laetae, laetis nunciis imbutae. *Stat. Silv.* 2, 7, 134. Festus dolor, *h. e.* publicus et solemnis. [*Cf. de h. l. *Gronov. diatr. Stat.* 1, 220. et 2, 170.] *Ov. Met.* 2, 795. et *Plin.* 14, 1, 1. Festa pax. *Claud. III. Cons. Honor.* 3. Festior annus. *Vopisc. Tac.* 11. Festissimi dies. ℙ *Festus dies* est aliquando blanda amantis compellatio. *Pl. Cas. a.* 1. *v.* 49. Mi animule, mea vita, meus festus dies. ℙ Et laetantis. *Ter. Eun.* 3, 5, 12. O festus dies hominis! amice, salve. ℙ *Festum* absolute est dies festus. *Ov. Fast.* 4, 877. Cur igitur Veneris festum Vinalia dicant, Quaeritis? Et *ib.* 1, 190. Pars mihi de festo ne labet ulla tuo. Et *ib.* 4, 182. Idaeae festa parentis erunt. *Id. Amor.* 3, 13, 3. Casta sacerdotes Junoni festa parabant. *Id. Met.* 4, 390. profanare festum. Et 33. turbare festa. *Id. ib.* 5, 328. vovere festa annua numinibus. *Id. Fast.* 6, 179. colere. ℙ In illo *ejusd. Fast.* 2, 247. Forte Jovi festum Phoebus solemne parabat: *festum* convivium significare videtur. ℙ Translate. *Stat. Silv.* 2, 7, 9. O nunquam data festa longa summis! *h. e.* res laetae et prosperae. ℙ [*Festa* significant etiam sacros illos ritus, solemnes precationes, quibus fungi solebant Veteres in concionibus senatus, cet., antequam ad res se tractandas accingerent. *Jul. Capitol. Max.* et *Balb.* 13. Ubi post illa, quae communia solent esse festa, dictum est etc. — Hinc in universum *festa dicere* et *fieri* dicitur de iis, quae festum diem decent, fausta verba, bona et boni ominis. *Vopisc. Aurel.* 1. Hilaribus, quibus omnia festa et fieri debere scimus et dici. V. *Salmas.* ad h. l. — *Festi*, et *Festi diei homines*, Gr. *καλήμεροι*, qui libenter genio indulgent, et sibi amicisque morem gerunt, festivi, hilares, jocosi. *Id. ib.*]

FESTUS, Sex. Pompejus Festus, homo grammaticus, incertum cujus aetatis, certe quidem post *Martialem*, quem citat in voce *Vespa* (quamquam nonnullis locus ille suspectus est) immo sub Christianis imperatoribus, ut *Voss.* censet; in compendium redegit libros *Verrii Flacci* (qui sub Augusto floruit, nepotumque ejus praeceptor fuit, ut est ap. *Suet. Gramm.* 17.) *de verborum significatione*, in quibus plurima sunt, immo fere omnia utilissima linguae Latinae illustrandae; sed integer ad nos non pervenit, mutilatus contractusque a Paulo diacono, qui tempore Caroli M. alterum ex eo compendium conficere adortus, suis admixtis verbis paene corrupit. V. *Andreae Dacerii* praefationem in *Festum* a se editum, et illustratum.

FESULANUS. V. FAESULANUS. *Faesulae* enim scribendum esse, praeter *Manutium* ibi citatum, probant *Dausquius* et *Gorius Inscr. Etr. T.* 2. p. 81., qui ita scribere affirmat omnes Graecos auctores, et antiquos lapides. *Inscr.* ap. *Gud.* 116, 1. T. Averrius (lege *Verrius*) Q. F. Scapt. Flaccus Eq. Rom. Faesulanus.

FETIALIS, is, m. Fetiales erant sacerdotes vel legati populi Rom., quos penes rerum publice repetendarum, imperandae decessionis ex finibus, belli indicendi susciplendique, et jungendorum foederum potestas erat, et administratio. Hi causas armorum inferendorum examinabant, consulebaturque eorum collegium a regibus, aut consulibus, juste ne posset bellum indici, quia bellum aliquod inire, quod pium non videretur, magna religio erat. Id indicturi, hastam ferratam in fines hostium jaciebant: pace comparata, foedus feriebant. Quae omnia colliguntur ex *Varr. L. L.* 4, 15. et *Liv.* 1, 32., 4, 30., 7, 6. et 9., 9, 5., 10, 12., 30, 43., 31, 8., et 36, 3. ℙ Adjective. *Cic. Off.* 1, 11. Ac belli quidem aequitas sanctissime fetiali populi R. jure praescripta est. [*V. *Beier.* ad h. l.] *Liv.* 9, 11. *f.* Legatus fetialis. ℙ Ad scriptionem quod attinet, per *t* scribunt *Manut.* et *Cellar.* ex consuetudine Graecorum, apud quos est *φητιάλεις* et *φετιάλεις* et *φητιάλεις*, et ex lapide, quem ipse *Manut.* affert: cui adde alium ap. *Grut.* 457, 2. *Dausquio* placet per *c* ex etymologia, quam tradit *Fest.*, nempe a *faciendo;* cui suffragari videntur lapides alii ap. *Grut.* 360, 3. et 1107, 4. [Sed *Marinius Frat. Arv.* p. 708. et 714. probat ex plurimis aliis *ib.* cit. scribendum omnino *fetialis. F.*]

FETIFER, a, um, adj. fetificus, fecundus. *Plin.* 7, 3, 3. Supra tergeminos nasci, inter ostenta dicitur, praeterquam in Aegypto, ubi fetifer potu Nilus amnis.

FETIFICO, as, a. 1. fetum edo, pario, *εὐγονέω*. *Plin.* 10, 58, 79. Columbarum pulli quinquemestres fetificant. Et *ib.* 8, 9. Accipitres humi fetificant.

FETIFICUS, a, um, adj. *εὔγονος*, fecundus, fetifer. *Plin.* 9, 51, 74. Fetificus humor.

FETO, as, a. 1. fetum edo, *τίκτω*. De avibus ova edentibus *Colum.* 8, 15. *f.* Anates circa paludes plerumque fetant. Et 12. Gallinae silvestres in servitute non fetant. Adde 8. ℙ Item fecundo. *August. de cons. Euangelist.* 1, 25. In fetandis feminis. *Id. C. D.* 5, 7. Admittendis maribus, quibus equarum fetentur armenta.

*FETOSUS, a, um, adj. a *fetus*, ut *fetosae oves* in *Vulg. Psalm.* 143. v. 13. *B. A.*

FETUOSUS, a, um, adj. ut a *fructus*, *fructuosus*, a *luctus*, *luctuosus* etc. *Hieron. adv. Jovinian.* 1, 19. Liam deformem, atque fetuosam. Al. leg. *fetosam.*

FETURA, ae, f. tempus, quo animal conceptum fetum gerit, usque ad partum, ut *Varr. R. R.* 2, 1. *med.* definit. ℙ Item generatio, proles, fetus. *Id. ib.* 10. Quod ad feturam humanam pertinet pastorum, facile est, quod habeant conservam in villa etc. *Virg. Ecl.* 7, 36. Si fetura gregem suppleverit. *Id. G.* 3, 62. bos feturae habilis. *Ov. Met.* 13, 827. Sunt, fetura minor, tepidis in ovilibus agni. *Plin.* 10, 53, 74. Optima gallinarum fetura ante vernum aequinoctium. *Id.* 17, 22, 35. *n.* 12. Vitis in macro, etiamsi vires habebit, recisa intra jugum moretur, omnis fetura sub eo exeat. ℙ Translate. *Id. praef.* Libros naturalis historiae, novitium camenis Quiritium tuorum opus, natum apud me proxima fetura etc.

FETURATUS, a, um, part. ab inusit. *feturo. Tert adv. Valent.* 25. Semen feturatum in corpore, *h. e.* formatum in fetum.

FETUS, a, um, adj. *ἔγκυος*, fetum habens, fecundus, gravidus, plenus. *Virg. Ecl.* 1, 50. Non insueta graves tentabunt pabula fetas. *Cic. N. D.* 2, 62. Terra feta frugibus, et vario leguminum genere. *Ov. Pont.* 1, 7, 13. regio nec pomo feta, nec uvis. ℙ Item plenus. *Virg. A.* 1, 55. loca feta furentibus austris. Et *ib.* 2, 237. scandit fatalis machina muros Feta armis. *Sil.* 17, 448. colla serpentis feta veneno. ℙ Translate. *Id. ib.* 380. feta viri bello praecordia. Et 13, 592. feta furore Megaera. Et 11, 203. praecordia feta ira. [**Id.* 10, 14. Fetus Gradivo mentem, i. e. *ἔνθεος* ex Marte.] ℙ Cum genitivo. *Claud. B. Get.* 25. Fetasque novales Martis. ℙ Est etiam partu levatus. *Virg. A.* 8, 630. et *Ov. Fast.* 2, 412. Venit ad expositos (mirum!) lupa feta gemellos. *Id.* Met. 13, 803. feta truculentior ursa. *Varr.* ap. *Non.* 4, 211. Veniebant ad fetam amicae gratulatum. Adde *Colum.* 7, 3. *f.* ℙ De ratione scribendi V. v. seq.

FETUS, us, m. *γονή*, id quod genitum est partumque. Volunt esse ab obsoleto *feo*, unde et *fecundus*, et *fenus:* scribuntque sine diphthongo: quod *Manut.* et *Cellar.* placet ex auctoritate *Varron.* ap. *Gell.* 16, 12. et ex libris veteribus. Contra *Dausq.* cum *Scalig.*, *Pier.* et aliis *foetus* et ipsi ex antiquis MSS. etc. ut in FECUNDUS et in FENUS dictum est: ducuntque *ἀπὸ τοῦ φοιτᾶν.* Dicitur non solum de partu animalium, sed et de quovis plantarum ac terrae fructu. *Cic. N. D.* 2, 51. Quae multiplices fetus procreant, ut sues, canes, his mammarum data est multitudo. Et *mox.* Ova aqua sustinentur, et fetum fundunt. *Plin.* 8, 55, 81. Fetus ventri exsecti, vel uberibus ablati. *Virg. G.* 1, 55. Arborei fetus alibi, atque injussa virescunt Gramina. Et *ib.* 2, 390. largo pubescit vinea fetu. Et 429. fetu nemus omne gravescit. Et *Ov. Fast.* 1, 693. Triticei fetus. *Virg. G.* 2, 69. fetus nucis, *h. e.* surculus. *Cic. Or.* 2, 30. Ager novatus et iteratus, quo meliores fetus possit et grandiores edere. ℙ Item ipse pariendi et gignendi actus, fetura. *Cic. Leg.* 1, 8. Quae frugibus atque baccis, terrae fetu profunduntur. *Id. Fin.* 5, 19. Labor bestiarum in fetu, et in educatione. *Plin.* 10, 12, 14. Cornix inauspicatissima fetus tempore. *Id.* 12, 18, 41. Annuo fetu. *Colum.* 11, 2. *med.* Secundi fetus pecudes signari oportet. *Pl. Amph.* 1, 2, 25. Uno fetu. ℙ Translate. *Cic. Brut.* 49. Nec ulla aetate uberior oratorum fetus fuit. [*Gr. *γενέθλη.*] *Id. Tusc.* 5, 24. Ex quo triplex ille animi fetus exsistet, unus in cognitione rerum positus etc. ℙ *Fetis* pro *fetibus* dixit *Accius* ap. *Non.* 8, 44. Cithaeron frondet viridantibus fetis.

FEX. V. FAEX.

FI

FI, fi, vox est, qua foetida abiguntur. *Pl. Cas.* 3, 6, 7. Fi, fi, foetet tuus mihi sermo. Al. leg. *Hei, hei:* alii vero *Heu, heu.* ℙ *Fi*, imperativ. V. FIO.

FIBER, bri, m. *κάστωρ*, animal quadrupes, amphibium, de quo satis in CASTOR dictum est. *Varr. L. L.* 4, 13., *Plin.* 8, 30, 47. et 32, 3, 13., *Sil.* 15, 487. et *Fest.* ℙ *Varr. l. c.* et *Fest.* inde docent hanc vocem derivari, quod ab extrema ora fluminis id animal soleat videri: *fibrum* autem antiquos extremum dixisse. [Sed fortasse est ab inusit. *feo* pro *findo;* hoc enim animal horrendi morsus dicitur a *Plin. l.* prius *c. F.*]

FIBLA pro *fibula* legitur ap. *Apic.* 8, 7. et in quadam *Inscr.* non optimae notae ap. *Grut.* 474, 4., ubi quidam libertus Severi Alexandri R. Imp. dicitur *praepositus a fiblis.* [*V. *Salm.* ad *Trebell.* XXX. *Tyrann.* 9.]

FIBLATORIUS. V. FIBULATORIUS.

*FIBLO, as, a. 1. *Apic.* 8, 7. Porcellum imples, fiblabis. Al. leg. *infiblabis. B. A.*

FIBRA, ae, f. *ἴς, ἰνός*, extremitas cujuscumque rei: ab obsoleto *fiber*, extremus, testibus *Varr. L. L.* 4, 13. et *Festo.* [**Doederl.* 3, 22. *fibra* et *filum* ejusdem originationis esse docet, ut nostr. *Faser* et *Faden.*] Praesertim vero significat extremitatem quorundam extorum, ut pulmonis, jecoris etc. *Cels.* 4, 1. Pulmo in duas fibras, ungulae bubulae modo dividitur. Et *mox.* Jecur in quatuor fibras dividitur. *Cic. Div.* 1, 10. Quid fissum in extis, quid fibra valeat, accipio. *Plin.* 8, 28, 42. Pericula praemonent, non fibris modo extisque, sed alia quadam significatione. *Id.* 11, 37, 76. Ranarum rubetarum altera fibra (scil. *jecoris*) a formicis non attingitur. ℙ Significat etiam ipsa integra exta seu viscera. *Val. Fl.* 7, 355. Promethea fibra, *h. e.* jecur, quod a vulture carpitur. *Ov. Fast.* 4, 935. Tura focis, vinumque dedit, fibrasque bidentis. *Senec. Thyest.* 1064. gracili trajectas veru Mugire fibras vidi. [*V. *interprr.* ad *Sen. Oedip.* p. 357.] ℙ *Loqui* et *significare* dicuntur fibrae in haruspicina, quod Deorum mentem et futura demonstrant. *Prop.* 4, 1, 100. sibi commissos fibra locuta Deos. *Sil.* 1, 138. fibraeque repente Conticuere: latent casus, longique labores. *Tibull.* 2, 1, 25. viden', ut felicibus extis Significet placidos nuncia fibra Deos? Et 1, 9, 3. conscia fibra Deorum. *Manil.* 1, 92. Consultare fibras, et rumpere vocibus angues. ℙ Translate. *Pers.* 1, 47. neque

enim mihi cornea fibra est, *h. e.* non sum ita hebes et duris praecordiis, ut laudis gustum non habeam. V. JECUR. Sic 3, 32. Sed stupet hic vitio, et fibris increvit opimum Pingue. *Plin. in. l.* 33. Persequimur omnes terrae fibras: de metallis enim loquitur. ℙ Saepe dicitur de extremis venis, radicibusque in capillamenta quaedam desinentibus, foliorumque oblongis, et laciniosis cacuminibus etc. *Cic. Senect.* 15. Viriditas herbescens, nixa fibris stirpium, sensim adolescit. *Id. Tusc.* 3, 6. Non solum ramos amputare, sed omnes radicum fibras evellere. *Plin.* 19, 2, 11. Tubera undique terra circumdata, nullis nixa fibris, aut saltem capillamentis. Et 11, 37, 89. Venae in praetenues postremo fibras subter totam cutem dispersae, adeo in angustam subtilitatem tenuantur, ut etc. *Colum.* 10, 112. jam teneris frondens lactucula fibris. *Id.* 11, 2. Cum enata frumenta quatuor fibrarum esse coeperunt. Et 3. *med.* Cum ternas fibras emiserunt spicae alii, sarriantur. *Mela* 3, 2. Peloponnesos, ob sinus et promontoria, queis, ut fibris, litora ejus incisa sunt, platani folio simillima. *Cic. fr.* ap. *Serv.* ad *G.* 1, 120. Fibrae cincinnorum madentes. *Plin.* 32, 6, 21. Ostrea spondylo brevi, atque non carnoso, nec fibris lacinioso. ℙ *Serv.* ad *G.* 1, 120. et 484. venas quoque, et nervos per jecur decurrentes, *fibras* appellari tradit. *Plin.* quoque 11, 37, 76. et *Lucil.* ap. *Gell*, 20, 8. ubi tradunt, in murium jecinoribus fibras numero dierum lunae congruere crescendo, et decrescendo, venulas in iis et nervos intercurrentes intelligere videntur. Neque enim de duabus illis extremitatibus, quas supra ex *Celso* diximus, intelligi potest, ut earum numerus augeatur. *Gell.* quoque consimili significatione *fibras* usurpat, cum ait 16, 3. Esuritionem faciunt inanes patentesque intestinorum fibrae, et cava intus ventris ac stomachi vacua et hiantia.

FIBRĀTUS, a, um, adj. fibras habens. *Plin.* 27, 12, 8. Fibrata radix. *Hard.* legit *fimbriata* ex MSS. *Auct. Priap.* 52, 22. Acresque caepas, alliumque fibratum. Hinc *Virg. Mor.* 88. cum spissis allia fibris.

*FIBRĒNUS, i, m. flumen Latii, prope Arpinum, in Lirim praecipitans. *Cic. Leg.* 2, 1. et 3. *Sil.* 8, 400. *B. A.*

FIBRĪNUS, a, um, adj. ad fibrum pertinens. *Plin.* 32, 9, 36. et *ib.* 10, 42. Fibrinae pelles.

FIBRUM antiqui dicebant extremum: unde in sagis extrema, fimbriae, et in jecore extremum, fibra. *Varr. L. L.* 4, 13.

FĪBŪLA, ae, f. πόρπη, ἔνετή, instrumentum, quo vestes subnectuntur, vel sagi, chlamydis, pallii, aut baltei pars alteri adnectitur. *Virg. A.* 4, 139. Aurea purpuream subnectit fibula vestem. *Id. ib.* 5, 312. pharetra, lato quam circumplectitur auro Balteus, et tereti subnectit fibula gemma. Et *ib.* 12, 274. laterum juncturas fibula mordet. Et *ib.* 7, 815. fibula crinem Auro internectit. *Ov. Met.* 2, 412. Fibula vestem coercet. *Sidon. carm.* 2, 397. Fibula mordaci refugas a pectore vestes Dente capit. ℙ Tales fibulae ex auro, argento interdum fiebant, et gemmis item ornabantur. Recensentur a *Liv.* inter dona militaria 39, 31. et 27, 19., et inter insignia equitum et nobiliorum a *Mart.* 5, 41. Adde *Plin.* 33, 3, 12. ℙ Alias est insigne pauperiorum, et infimae sortis hominum, ut in illo *Nemes. Ecl.* 7, 79. O utinam nobis non rustica vestis inesset! Vidissem propius mea numina: sed mihi sordes, Pullaque paupertas, et adunco fibula morsu Obfuerunt. ℙ Fibulae usus fuit valetudinis causa olim pueris, quorum nempe praeputio perforato circellus sive anulus argenteus inserebatur, et a fabro, ne facile solveretur, ferruminabatur, ad coercendam Venerem: qua de re multa habet *Cels.* 7, 25. *n.* 3. Hinc *Plin.* 33, 12, 54. Cum paedagogia ad transitum virilitatis custodirentur argento. V. INFIBULO et REFIBULO. ℙ Alterum vero fuit fibulae genus, quo tragoedi, comoedi, citharoedi, choraulae, et palaestritae utebantur tum verecundiae causa ad virilia obtegenda, tum conservandae vocis gratia ad Venerem coercendam, tum etiam fortasse ad inguina comprimenda, ne scilicet nimia vocis, vel corporis contentione herniosi fierent: ea porro praeter anulum thecam habebat aheneam, vel alutaciam cingulo quodam suspensam atque constrictam in modum fasciae inguinalis, de qua V. VINCTURA, quam *Cic. Off.* 1, 35. *f.* subligaculum. *Juven.* 6, 73. Solvitur his *(mulieribus)* magno comoedi fibula. Et 379. Si *(mulier)* gaudet cantu, nullius fibula durat Vocem vendentis praetoribus. Huic loco haec adnotat *Vet. Schol.:* Fibulam dicit circellos, quos tragoedi sive comoedi in pene habent, ut coitum non faciant, ne vocem perdant. *Mart.* 7, 82. Menophili penem tam grandis fibula vestit, Ut sit comoedis omnibus una satis. Hunc ego credideram (nam saepe lavamur in uno) Sollicitum voci parcere, Facce, suae. Dum ludit media, populo spectante, palaestra, Delapsa est misero fibula; verpus erat. *Id.* 11, 75. Theca tectus ahenea lavatur Tecum, Caelia, Servus; ut quid, oro, Non sit cum citharoedus aut choraules? Servo, Caelia, fibulam remitte. Adde 7, 35. et 14, 215. ℙ Hinc translate. *Tert. Cor. mil.* 11. Fibulam laxare voluntariis delictis. *Id. Pudic.* 16. Hujus boni fibulam quis nesciat illum *(D. Paulum ad Corinth.* 1, 7, 26.) invitum relaxasse, ut fornicationi obviam isset? *Senec.* ap. *Lact.* 1, 16. Quid ergo est, quare apud poetas salacissimus Juppiter desierit liberos tollere? Utrum sexagenarius factus est, et illi lex Papia fibulam imposuit? *Auct. Priap.* 68, 21. Neve imponite fibulam Priapo. ℙ Item constringendis vulneribus. *Cels.* 5, 26. *n.* 23. Si vulnus hiat, neque in unum orae facile attrahuntur, sutura quidem aliena est: imponendae vero fibulae sunt (ἀγκτῆρας Graeci nominarunt) quae oras contrahant. *Id.* 7, 4. Excidendus callus est, superque fibulae dandae. Et *mox.* Fibula oris cutis injicienda est. ℙ Hujusmodi chirurgorum fibulae fiunt saepe acia et acu: inter quas, et suturam hoc interest, quod sutura filo perpetuo constat, quo os vulneris totum consuitur, donec omnis hiatus committatur: in fibula quotiescumque filum per utrumque labrum vulneris, (sed per intervalla) trajectum est, nodo constringitur et praeciditur. *Cels.* 5, 26. *n.* 23. Comprehendi vero sutura, vel fibula non cutem tantum, sed etiam aliquid ex carne oportebit. Utraque optima est ex acia molli, non nimis torta etc. Et *mox.* Fibulae latius vulnus esse patiuntur, sutura oras jungit. *Id.* 7, 19. *f.* Ubi fibulae sunt, hae incidendae: ubi linamentum, id mutandum est. V. *Joann. Rhod. de Acia c.* 10. et seq. ℙ *Fibula* quoque dicitur vinculum ferreum, vel ligneum colligandis inter se trabibus, aliave materie, περόνη. *Caes. B. G.* 4, 17. Trabes binis utrinque fibulis ab extrema parte distinebantur. *Vitr.* 1, 5. In crassitudine perpetuae taleae oleagineae ustulatae quam creberrime instruantur, uti utraeque muri frontes inter se, quemadmodum fibulis, his taleis colligatae aeternam habeant firmitatem. Quas memorat *Cato R. R.* 31. fibulas iligneas, ulmeas, ficulneas, videntur esse lignei circuli compingendis corbulis apti.

FĪBŪLĀTĬO, onis, f. conjunctio et colligatio per fibulam. *Vitr.* 10, 3. Eadem ratione in summo fibulationibus, in imo sucularum versationibus expediundum.

FĪBŪLĀTŌRĬUS, a, um, adj. *D. Claud. Imp.* in quadam *epist.* ap. *Trebell. XXX. Tyrann.* 10. Duo saga ad me velim mittas, sed fibulatoria, cum ipse miserim de nostris. (Al. leg. *fiblatoria.)* h. e. fibulis instructa.

FĪBŪLĀTUS, a, um, part. a *fibulo*, fibulis instructus. *Valerian. Imp.* in quadam *epist.* ap. *Vopisc. Prob.* 4. Huic dari jubebis pallia Gallica duo fibulata.

FĪBŪLO, as, avi, atum, a. l. πορπάω, fibula necto. Translate. *Colum.* 1, 6. *med.* Omnes parietum et soli juncturae testaceis pulvinis fibulantur, *h. e.* connectuntur, committuntur.

*FICĀNA, ae, Φίκανα, oppidum in Latio, Romae propinquum. *Liv.* 1, 33. *Plin.* 3, 5. Cf. *Fest.* in *Puilia*, ubi inquit: Puilia saxa esse ad portum, qui sit secundum Tiberim, ait Fabius Pictor, quem locum putat Labeo dici, ubi fuerit Ficana via Ostiensi ad lapidem undecimum. *B. A.*

FĪCĀRĬA, ae, f. ficetum. *Pallad.* 4, 10. de ficu: Aliqui inter ficarias caprifici arborem serunt, ut non sit necesse per singulas arbores pro remedio eadem poma suspendi. ℙ **Ficaria, ae*, f. insula prope Sardiniam. *Plin.* 3, 7, 13. *B. A.*

FĪCĀRĬUS, a, um, adj. ad ficum pertinens. *Cato R. R.* 48. Eo sarmenta, aut crates ficarias imponito, quae frigus defendant, *h. e.* quibus fici in sole expansi conteguntur ea ratione, quam *Colum.* 12, 15. tradit. *Plin.* 11, 35, 41. Ficarios culices caprificus generat. *Festus* in *Orca:* Ficaria vasa. ℙ *Fauni ficarii* appellati ita videntur a salacitate. *Hieron.* in *Isaj.* 5, 13, 21. Vel incubones, vel satyros, vel silvestres quosdam homines, quos nonnulli Faunos ficarios vocant, aut daemonum genera intelligunt. Adde *Isid. Orig.* 8, 11. *f.*

[FĪCĀTUM, i, n. adj. est, ut Graece συκωτὸν, ficis saginatum, adhibetur tamen substantive, ac proprie significat jecur anseris ficis saginati, deinde etiam jecur aliorum animalium, inde Itali suum habent *fégato:* de quo *Hor. Sat.* 2, 8, 88. Pinguibus et ficis pastum jecur anseris albi. *Plin.* 8, 51, 77. Adhibetur et ars jecori feminarum suum, sicut anserum, inventum M. Apicii, ficu arida saginatis, ac satie necatis, repente mulsi potu dato. Adde *eund.* 10, 22, 27., *Juven.* 5, 114., *Pers.* 6, 71. et *Mart.* 13, 58. *Apic.* 7, 3. Ficatum praecidis ad cannam. *Marcell. Empir.* 22. *med.* Ficatum lupi integrum foliis lauri involves. *Gloss. Isid.* Ficatum, quod Graeci συκωτὸν vocant. V. SYCOTUM. *F.*]

FĪCĒDŪLA, ae, f. συκαλὶς, avis quaedam ita dicta, quod ficu pinguescit, ut *Varr. L. L.* 4, 11. docet. *Mart.* 13, 49. *cujus lemma* Ficedula: Cum me ficus alat, cum pascar dulcibus uvis, Cur potius nomen non dedit uva mihi? *Plin.* 10, 29, 44. Alia ratio ficedulis: nam formam simul coloremque mutant: hoc nomen autumno: non habent posthea: melancoryphi vocantur. *Gell.* 15, 8. Praefecti popinae atque luxuriae negant, ullam avem, praeter ficedulam, totam comesse oportere. *Petr. Sat.* 33. Pinguissimam ficedulam inveni piperato vitello circumdatam. [*Ficedula* videtur esse etiam nomen dimin. fici arboris: nam in *Not. Tir.* p. 169. enumeratur inter alias arbores. *F.*] ℙ Secunda syllaba in versu est communis. *Mart.* 13, 5. Cerea quae patulo lucet ficedula lumbo Cum tibi forte datur, si sapis, adde piper. *Juven.* 14, 9. Boletum condire, et eodem jure natantes Mergere ficedulas didicit, nebulone parente.

FĪCĒDŪLENSIS, e, adj. a ficedula. Hinc Milites ficedulenses *Pl.* appellat *Capt.* 1, 2, 60. jocose et ambigue, *h. e.* gulosos, et ficedularum hostes. Quidam volunt, alludi ad *Ficedulam*, qui vicus Romae fuerit, de quo tamen non constat.

*FICELĬAE, arum, locus in monte Quirinali, ubi habitabat Nepos vicinus *Martialis:* qui 6, 27. sic scribit: Bis vicine Nepos, nam tu quoque proxima Florae Incolis, et veteres tu quoque Ficelias. Cf. *Donat. de Urb. Rom.* 3, 15. *Nardin. Rom. Vet.* 4, 9. *B. A.*

FĪCĒTUM, i, n. συκῶν, locus, ubi ficus consitae sunt. *Varr. R. R.* 1, 41. In locis frigidis ficeta fieri non possunt. Adde *Plin.* 15, 19, 21. ℙ Translate ponitur pro obscenis partibus ficosis, id est multis ulceribus, quae ficos vocant, obsitis. V. FICUS. *Mart.* 12, 33. Ut pueros emeret, Labienus vendidit hortos: Nil, nisi ficetum, nunc Labienus habet, *h. e.* pueros, quorum podices ficosissimi facti sunt.

FĪCĪTAS, atis, f. ficorum fructuum abundantia, ut olivitas olivarum. *Nov.* ap. *Non.* 2, 317. Ficitores omnes cupiunt ficitatem; merx est sine molestia.

FĪCĪTOR, oris, m. συκολόγος, ficorum collector seu cultor.. V. *Nonnii* loc. in v. praec.

FICOLĒA, palus ficulneus. *Festus.*

*FĪCOLENSIS et Ficulnensis, e, adj. ad Ficoleam seu Ficuleas seu Ficulneam pertinens, Latii oppidum prope viam Nomentanam, septem ab Urbe pass. mill., et tribus a Nomento, de quo *Mart.* 6, 27. Incolis et veteres tu quoque Ficuleas. *Liv.* 3, 52. Via Nomentana cui tunc Ficulnensi nomen fuit, profecti. ℙ *Ficolenses, ium*, sunt incolae illius oppidi. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 42. M. Aurelio Antonio Aug pueri et puellae alimentarii Ficolensium. *B. A.* et *F.*]

FĪCOSUS, a, um, adj. ficis seu ulceribus et tuberculis in podice plenus. *Mart.* 7, 71. Ficosa est uxor, ficosus et ipse maritus. *Auct. Priap.* 42. inter eruditos Ficosissimus ambulet poetas. *Id. ib.* 51. Ficosissima me puella ludit. V. FICUS.

FICTĒ, adv. simulate, πεπλασμένως. *Cic. Fam.* 3, 12. *extr.* Ne cui suspicionem ficte reconciliatae gratiae darem. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 4. Ficte et simulate, quaestus causa, in aures alicujus insusurrare. *Id. Dom.* 29. Non ficte et fallaciter, sed vere et sapienter popularem esse.

FICTĪCĬUS, a, um, adj. πλασματώδης, fictus, simulatus. *Plin.* 37, 13, 76. Ficticiis gemmis pusulae in profundo apparent. *Id.* 14, 16, 18. Ficticium vinum, *h. e.* quod ex alio, quam ex uva factum est. *Id.* 15, 7, 7. Ficticium oleum. *Ulp. Regul. tit.* 28. *extr.* Ficticiae actiones. ℙ Alii ap. *Plin. ll. cc.* leg. *facticiis* et *facticium.*

FICTĪLIĀRĬUS, ii, qui fictilia facit, figulus. *Inscr.* ap, *Grut.* 643, 1. Casato Caratio fictiliario Felici P. C. [**Gloss. Gr. Lat.* ὀστρακοποιὸς, Fictiliarius. *B. A.*]

FICTĪLIS, e, adj. qui a figulo factus est, πλαστὸς. *Cic. N. D.* 1, 26. In ceris aut fictilibus figuris fingere aliquid. *Id. Div.* 1, 10. Summanus fictilis. *Id. Att.* 6, 1. *med.* Fictilia vasa. *Tibull.* 1, 1, 39. Fictilia antiquus primum sibi fecit agrestis Pocula. Et absolute eod. sensu. *Ov. Met.* 8, 668. Omnia fictilibus. *Juven.* 3, 168. Fictilibus coenare pudet. Et 10, 25. nulla aconita bibuntur Fictilibus. *Plin.* 29, 2, 9 In fictili crudo componere quidpiam. Et 12, 25, 54. Balsamum novo fictili conditur. *Id.* 35, 12, 46. Fictilia dolia. V. DOLIUM. Ioculariter *Pl. Poen.* 4, 2, 14. amphoras, cadosve vini plenos, quibus vini aetas, adscripto consule, inscripta est, *litteratas fictiles epistolas* appellat. ℙ Fictilium laudes habes apud *Plin.* 35, 12, 43.

FICTĬO, onis, f. πολήσις, actus fingendi et formandi. *Quint.* 6, 3, 61. et 8, 6, 31. Fictio nominum, adjectis, detractis, mutatis litteris. *Gell.* 18, 11. Furium veterem poetam dedecorasse linguam Latinam hujuscemodi fictionibus vocum. *Lactant. de opific. D.* 12. Fictio *(animalis in utero)* a capite sumit exordium. *Id.* 4, 4. et 2, 9. Fictio hominis, *h. e.* creatio. ℙ Item simulatio. *Quint.* 9, 2. In ironia voluntatis fictio est. *Id. ib.* 3, *f.* et 11, 1. Fictio personae, *h. e.* prosopopoeja. *Lactant.* 1, 21. *f.* Poetarum fictionibus credere. ℙ Item [*ratio ducendi argumenti a rebus in cogitatione positis, i. q. Gr. καθ' ὑπόθεσιν dicunt. V. *Ernest. Lex. technol. lat.* p. 165.] *Quint.* 5, 10, 95. Utitur fictione: si miles, si infans sit, si reipubl. causa absit. [*V. *Spalding.* ad h. l.]

℗ *Fictio legis* dicitur cum per legem aliquam cuipiam conceditur, ut alia conditione censeatur, atque in praesenti est: v. gr. lex Cornelia sanxit, ut qui apud hostes morerentur, eorum testamenta perinde valerent, ac si in civitate decessissent. Itaque lex quodammodo fingit, eos in civitate testamentum condidisse, quamvis inter hostes fecerint. *Paul. Dig.* 35, 2, 1. et 18., et 41, 3, 15.

FICTOR, oris, m. πλαστής, qui fingit et format, figulus, statuarius. *Cic. N. D.* 1, 29. Deos ea facie novimus, qua pictores fictoresque voluerunt. *Id fr.* ap. *Lact.* 2, 8. Faber non ipse facit materiam, sed ea utitur, quae sit parata: fictorque item e cera. ℗ *Fictores* etiam dicti, qui liba in sacris faciebant, teste *Varr. L. L.* 6, 3. *med.* ex Ennio. De hujus artificii causa ita *Serv.* ad *A.* 2, 116. Et sciendum in sacris simulata pro veris accipi. Unde cum de animalibus, quae difficile inveniuntur, est sacrificandum, de pane, vel cera fiunt, et pro veris accipiuntur. Adde *eund.* ad *A.* 4, 512. Hinc *Inscr.* ap. *Grut.* 270, 6. Cum Statilio Dionysio discipulo fictorum pontificum. Et 1081, 1. In agro Aurelii Primiani fictoris pontificum. Et 311, 1. Q. Veturius Memphius V. E. fictor V. V. *h. e. vir egregius* fictor *Virginum Vestalium.* Prior inscriptio pertinet ad an. a Chr. n. CCII., altera ad an. CCLII., tertia ad an. CCV. Alii putant, fictores fuisse, qui pontificibus vel virginibus vestalibus inservirent Deorum signis ornandis, vel faciendis l*V. *Casaub.* ad *Suet. Aug.* 5.] ℗ Translate *Pl. Trin.* 2, 2, 84. Sapiens pol ipse fingit fortunam sibi. Eo ne multa (*h. e.* non multa) quae nevolt, eveniunt, nisi fictor malus est. Multa est opera opus ficturae, qui se fictorem probum vitae esse agendae expetit. *Id. Epid.* 3, 4, 85. Legum atque jurium fictor, conditor cluet. *Virg. A.* 9, 602. fandi fictor Ulysses. Ubi *Servius:* aut fallax, aut λογοδαίδαλος, id est qui dolum celat sermonis ornatu. ℗ [Est etiam cognomen R. *Liv.* 3, 13. L. Volscius Fictor. *F.*]

FICTRIX, icis, f. quae fingit et format. *Cic. N. D.* 3, 39. Ejus universae materiae fictrix, et moderatrix divina est providentia.

FICTŪRA, ae, f. fictio, compositio. *Gell.* 10, 5. *Avarus* ab uno solum verbo inclinatum, quod est *aveo*, eademque fictura, qua est *amarus.* Adde *Plauti* locum in V. FICTOR.

FICTUS, a, um. part. a *fingo*, πλαστὸς, effictus, formatus. *Cic. Pis.* 25. Ex argilla et luto fictus. *Id. Or.* 1, 25. Sunt quidam ita naturae muneribus in iisdem rebus habiles, ut non nati, sed ab aliquo Deo ficti esse videantur *Id. Fam.* 5, 12. Picta aut ficta imago. *Hor. Ep.* 2, 1, 264. Fictus vultus in pejus. *Id. A. P.* 52. nova victaque verba. Al. leg. *facta.* Item simulatus, praeter verum excogitatus. *Cic. N. D.* 2, 28. Commenticii et ficti Dii. *Id. Off.* 3, 9. Ficta et commenticia fabula. *Id. Caecin.* 5. Fictum officium et simulata sedulitas. *Phaedr. epil. l.* 2. Fictae arte fabulae. *Mart.* 6, 57. Capilli ficti. *Hor. A. P.* 338. Ficta voluptatis causa sint proxima veris. *Virg. G.* 2, 45. Fictum carmen. *Ov. Met.* 6, 565. Fictos gemitus dare. *Tac. A.* 1, 46. Cunctatione ficta ludificari aliquem. [*Lucr.* 4, 1188. fictus amor.] ℗ *Fictum* absolute est res ficta. *Ov. Met.* 9, 767, jam consumpserat omnem Materiam ficti. *Virg. A.* 4, 188. ficti pravique tenax. ℗ Et adverbii vice est *ficte. Stat. Th.* 6, 876. fictumque in colla minatus, Crura subit. ℗ Est etiam fictus, qui fingit. *Hor. Sat.* 1, 3, 61. pro pene sano, Ac non incauto, fictum astutumque vocamus. [*Plin. ep.* 8, 18. Alii fictum (eum), ingratum, immemorem loquuntur. Hac etiam significatione positum videtur vocab. apud *Cic. N. D.* 1, 2, 3. In specie autem fictae simulationis etc., ubi dubito, an recte *Heindf. ficta* emendasse sibi visus sit.] ℗ Item compositus, ornatus. *Pl. Stich.* 5, 5, 4. Mulier bene cum lauta est, tersa, ornata, ficta est, infecta est tamen. *Id. Truc.* 2, 2, 34. Ficti, compositi, crispi cincinni. ℗ Est etiam part. a *figo*, pro *fixus. Varr. R. R.* 3, 7. Sub ordines singulos tabulae fictae ut sint bipalmes, quo columbae utantur vestibulo, ac prodeant. *Lucr.* 3, 4. inque tuis nunc Ficta pedum pono pressis vestigia signis. Al. leg. *fixa.* V. CONFICTUS.

*FICTUS, us, m. *Sarisb.* 2, 27. Disciplinae fictum effugere. *B. A.*

FICŪLA, ae, f. parva ficus *Pl. Stich.* 5, 4, 8. Nucibus, fabulis, ficulis. [*Etiam *Poen.* 5, 2, 45. legit *Acidalius*, Ficulas, favulas (fabulas) ait se advexisse et nuces. Sed *Gronovius* retinuit *Ligulas canalis ait etc. Ficulus* autem plane, putat *Gesnerus*, auctorem non habet. *B. A.*]

*FICULĒA vel Ficulnăa, ae, f. vetus Latinorum oppidum, in Sabinis. *Liv.* 1, 38. ubi in ed. *Drak.* impressum *Ficulea*, ed. *Gronov.* praebente *Ficulnea.* ℗ Hinc

*FICULEĀTES, ium, m. incolae Ficuleae, apud *Varr. L. L.* 5, 3. qui *Plin.* 3, 5. *Ficolenses* audiunt. *B. A.*

FICULNENSIS. V. FICOLENSIS.

FICULNĔUS et Ficulnus, a, um, adj. σύκινος. ad ficum arborem pertinens. *Varr. R. R.* 3, 16, *extr.* Cinis e ficulneis lignis. *Colum.* 6, 3. *f.* Ficulnea folia. *Hor. Sat.* 1, 8, 1. Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum.

FICUS, i, et us, f. συκῆ, arbor quae ficos fructus profert. [Est ab Hebr. פָּגַג *fag*, gressus, quod a Chald. פַּגְּגָא egressus est, sic dictus, quod nec stamina habeat, nec ex calyce floris, sicuti ceteri fructus, enascatur, sed ex ipsa arbore formatus egreditur. *F.*] *Cic. Or.* 2, 69. Uxorem suam suspendisse se de ficu. *Plin.* 16, 31, 55. Radices copiosae fico, robori, platano. Et *ib.* Fici, quarum radices longissimae. Et *ib.* 27, 50. Ficus biferae. Et 7, 2, 2. In India sub una ficu turmae conduntur equitum. V. 12, 5, 11. ubi mira de Inda ficu tradit. ℗ Item ejus arboris fructus, σῦκον. In secunda declin. perraro est masculini generis: in quarta feminini tantum. *Cic. Fl.* 17. Fiscinam ficorum alicui objicere. *Varr. R. R.* 1, 41. Fici semen naturale intus in ea fico, quam edimus. Et *ib.* Per ficos, quas edimus. *Cels.* 4, 7. Ficus arida incocta. *Macr. Sat.* 2, 16. Grossi appellantur fici, qui non maturescunt. *Hirt. B. Afr.* 67. Magno invento hordei, olei, vini, fici numero, atque recreato exercitu, rediit in castra. *Hor. Ep.* 1, 7, 5. Dum ficus prima calorque. [*Signif. *Hor.* tempus autumni, quo fici maturitatem trahunt, et solis fervor perniciosam in corpore vim habet. *Döring.* ad h. l.] ℗ Ficorum varia genera *Cloatius* enumerat ap. *Macr. l. c.* Ipse autem *Macr. ib.* addit, ficum, tanquam non pomum, secerni a pomis apud idoneos scriptores. *Cic. fragm. ib.* Oleum, ficos, poma non habet. *Afran. ib.* Pomum, olus, ficum, uvam. *Ov.* tamen *Fast.* 2, 253. Stabat adhuc duris ficus densissima pomis. Et *Plin.* 16, 26, 49. Excepta fico, cui folium maximum, et supra id pomum. Adde 12, 5, 11. ℗ *Ficus duplex* quid sit, V. in DUPLEX. ℗ *Plin.* 13, 7, 14. pluribus verbis accurate describit sycaminum, vel sycomorum, quam ipse appellat ficum Aegyptiam. ℗ Praeterea *ficus*, i, m. genus est ulceris, quod nascitur in capite tum in capillo, tum in barba, inque aliis etiam locis, quae pilis integuntur, ita dictum, quia desuper fundit se ad similitudinem fici fructus. *Cels.* 6, 3. συκωσιν Graece appellat. ℗ Huic simile et morbi genus eorum proprium, qui muliebria patiuntur. V. MARISCA. *Mart.* 1, 66. Dicemus ficus, quas scimus in arbore nasci, Dicemus ficos, Caeciliane, tuos. Huc pertinent dicta in V. FICOSUS et FICETUM. ℗ Denique nomen est marini fruticis, sine foliis, rubro cortice. *Plin.* 13, 25, 49. ℗ Grammaticorum lites de genere et declinatione hujus nominis, praesertim qua morbum significat, V. ap. *Voss. de gramm.* 3, 14. ℗ *Valde exercuit *Ficus* Grammaticos veteres et novos, cum de Genere et Declinatione disputarint a *Martialis* inde temporibus, cujus est hoc epigramma 66, 1. Cum dixi *ficus*, rides quasi barbara verba, Et dici *ficos*, Caeciliane, jubes. Dicemus *ficus*, quas scimus in arbore nasci, Dicemus *ficos*, Caeciliane, tuos. Infinitum fuerit omnia huc referre, quae de hoc ipso loco disputata sunt ab antiquis et recentioribus, e. g. *Charisio* 1, 103. *Prisc.* 6, 713. *Valla Eleg.* 4, 1. In quibus multus est *Raderus.* Itaque haec modo monemus: primo lectionem, quam dedimus, esse omnium suffragiis certam, praeter *Ramiresii*, qui *Ficus* etiam *v.* 4. vult legi, et in hoc reprehendi Caecilianum, qui *ficos* tantum dici secunda Declinatione putavit. Deinde pronomen *tuos* quibusdam non videri adjective adjunctum ad *ficos*, ut inde possit probari, quod facit *Priscianus*, *ficos* pro morbo esse generis Masculini: verum hoc velle *Martialem*: Si omnino *Fici* tibi ita probantur, dicemus *Ficos* eos, qui tuae libidinis fructum tulere morbum illum ficosum, tuos homines, tuos pullos etc. Placuit hoc jam *Charisio* 1, 103. cum dicit, in eo versu esse ἀοίνθετον. Reliqua disputatio cum tota ad exempla et auctoritates redeat, in quibus satis fuimus copiosi; hic supersedere ea longiore possumus. *Ficum* arborem et fructum tutius Feminino genere, *Ficum* insuper Declinatione secunda, *Ficum* morbum Masculino, et secunda Declinatione adhibere malim: sed secus facientes facile tulero. Ex GESNERO haec addidit *Bail.*

FIDĀMEN, inis, n. fiducia. *Tertull. carm. ad senat.* 83. Corrige delictum fidamine.

FIDĒ, adv. fideliter, πιστῶς. *Cic. Fam.* 2, 16. *med.* Quae mihi a te ad timorem fidissime atque amantissime proponuntur. *Gell.* 12, 8. *extr.* Fidissime amicissimeque vixerunt.

FIDĒDICTOR, oris, m. fidejussor. *Bonifacius* in *ep. ad August.* ap. *hunc ep.* 23. *med.*

FIDĒICOMMISSĀRIUS, ii, m. qui fidei commissionem recepit. *Ulp. Dig.* 32, 1, 11. Fideicommissario restituere. Et *ib.* Si fideicommissarius ante decesserit. ℗ Est etiam adj. ut Fideicommissaria hereditas, quae ex fideicommisso venit. *Papin. Dig.* 31, 1, 77. §. 24. ℗ Fideicommissarius praetor, qui de fideicommissis cognoscit. *Ulp. Regular. tit.* 25. *de fideicommissis.* ℗ *Fideicommissarius heres.* V. FIDUCIARIUS.

FĪDĒICOMMISSUM, i, n. species dispositionis ultimae voluntatis, cum testator alicujus fidei aliquid committit, quod alteri traditurus sit. Dictum est fideicommissum, quia ex fide ejus, cui committebatur, pendebat. Sed postea fideicommissa, ut omnis fraudis humanae occasio amputaretur, ab Augusto ad necessitatem juris sunt retracta, justisque legatis exaequata. V. JCtos *Dig. lib*, 30, 31. et 32. et alibi. Habet hanc vocem etiam *Quint.* 3, 6. *med.* ℗ *Per fideicommissa aliquid tradere* proverbiali locutione ap. *Arnob.* 6, 195. est ita tradere, ut non illi, cui tradimus, sed alteri detur, seroque ad illum, et fortasse nunquam perveniat: quemadmodum hereditas fideicommisso relicta, non ad illum, cui relinquitur, sed ad heredem pertinet, qui sero, et (si loquamur secundum veterum fideicommissorum jus) nunquam fideicommissario tradet, si noluerit.

FĪDĒĪCOMMISSUS, a, um, adj. qui fideicommisso relictus est. *Ulp. Dig.* 19, 1, 43. Fideicommissa libertas. [**Fragm. Vet. ICti de jure fisci*, (ed. *Goesch.*) p. 348. ed. *Berol.* Aut fideicommissam libertatem praestet. *B. A.*]

FĪDĒICOMMITTO, is, a. 3. fidei alicujus committo, fideicommissum do. *Scaev. Dig.* 32, 1, 36. Pater filium praedia alienare prohibuerat, sed conservare liberis, et ceteris cognatis, fideicommiserat. *Papin. Dig.* 35, 2, 14. Avia nepotibus fideicommisit, ut solida legata fratribus solverent. *Martian. Dig.* 30, 1, 111. Quidam ab eo, cui fundum legaverat, fideicommiserat, ut eum fundum post mortem suam restitueret Sempronio.

FĪDEJŪBĒO, es, jussi, jussum, n. 2. ἐγγυάομαι, τῇ ἐμῇ πίστει κελεύω, pro altero fide mea spondeo, fidem meam pro alio obligo. *Ulp. Dig.* 46, 1, 10. Filiusfamilias pro patre poterit fidejubere. ℗ Dicitur etiam divisim, *fide mea esse jubeo. Id. ib.* 45, 1, 75. *med.* Fidejussores et ita interrogantur: id fide tua esse jubes? *Scaev. ib.* 17, 1, 60. Scias, quodcumque ab ea stipulatus fueris, id me mea fide jussisse, salvum te habiturum.

FĪDEJUSSIO, onis, f. ἐγγύησις, obligatio fidei pro alio. *Jabolen. Dig.* 46, 1, 20. Servus fidejussionis nomine obligari non potest.

FĪDEJUSSOR, oris, m. ἐγγυητής, sponsor, qui pro alio aliquid promittit. V. EXPROMISSOR. *Donat.* ad *Ter. Eun.* 1, 2, 59. Fidejussor est auctor credendi. V. *Ulp.*, *Pompon.*, *Paul.* et alios *Dig.* 46. *tit.* 1. qui est *De fidejussoribus.*

FĪDEJUSSORIUS, a, um, adj. ad fidejussorem, seu fidejussionem pertinens, ut Fidejussoria causa ap. *African. Dig.* 46, 3, 38. *extr.*

*FIDEIPROMISSOR. V. FIDEPROMISSOR. *B. A.*

FĪDĒLĒ, adv. idem ac fideliter. *Pl. Capt.* 2, 3, 79 Fac, fidele sis fidelis. *Non.* 11, 25. adverbium agnoscit. Verum alii rectius leg. *Fac. fideli sis fidelis.* [**Fac fidele sis fidelis* veram esse hujus loci lectionem, quam et sensus et Plautiusus dicendi postulet, satis demonstravit *Lindem.*] *Prud.* tamen περὶ στεφ. 10, 428. Nunquam aliter precabor, quam fidele ut militent. Quae potest esse enallage, ut *dulce ridere.*

FĪDĒLIA, ae, f. κεράμιον, genus vasis, plerumque fictilis, variis rebus servandis: est a πίθος, dolium. *Pers.* 3, 21. sonat vitium percussa, maligne Respondet viridi non cocta fidelia limo. *Id.* 5, 183. tumet alba fidelia limo. *Colum.* 12, 56. Medullam radicis in fideliam vitream, vel novam fictilem conjicito. *Id. ib.* 13. Hae herbae diligenter purgantur, deinde quarto die sal in fundis fideliarum substernitur, et separatim unaquaeque componitur. *Pl. Aul.* 4, 2, 15. Si reperero, o Fides, mulsi congialem plenam faciam tibi fideliam. ℗ *Duos parietes de eadem fidelia dealbare*, proverb. ap. *Curium* ad *Cic. Fam.* 7, 29., *h. e.* una opera duos velle demereri, vel universim duas res conficere. *Cic.* dixit *Rosc. Am.* 29. Una mercede duas res assequi velle. Simile est illud *Pl. Cas.* 2, 8, 40. Jam ego uno in saltu lepide apros capiam duos.

FĪDĒLIS, e, adj. πιστὸς, qui fidem praestat, cui credere tuto possumus, constans, fidus. *Cic. Amic.* 15. Amicitiae fideles. *Id. Coel.* 6. Firmus ac fidelis amicus. *Sall. Jug.* 79. Amicitia societateque impetrata, semper boni fidelesque mansere. *Cic. Att.* 5, 18. Sociis multo fidelioribus utimur. *Id. Q. Fr.* 1, 3. *med.* Fidelissima conjux. *Sall. Cat.* 9. In suppliciis Deorum magnifici, in amicis fideles erant. Al. leg. *in amicos.* Et *Cic. Mil.* 10. Servi animo fideli in dominum. *Id. Phil.* 11, 13. Dejotarus fidelis populo R. [**Liv.* 22, 37. Quibus a bonis fidelibusque sociis bella juvari soleant. Sic proprie socii dicuntur: cf. 9, 2. 29, 17. *Lex. Liv.* p. 262.] *Id. Agr.* 2, 2. *extr.* Fidele consilium. Et *Caecin.* 5. Fidelis opera. *Hor. Od.* 3, 2, 25. Fidele silentium. *Id. Od.* 1, 1, 27. Fideles canes. *Id. A. P.* 181. Fideles oculi. *Ov. Her.* 14, 127. Fideles lacrimae, *h. e.* verae. Et *ib.* 1, 104. Cura fidelis. [**Hor. Od.* 4, 5, 15. Fidelia desideria.] ℗ Absolute. *Cic. Fam.* 4, 1. *med.* Si quem tuorum fidelium voles, ad me mittas. ℗ Tribuitur et rebus inanimis. Nam et doctrina, et domus, et ars, et ager fidelis dici potest, ut *Cic.*

Fam. 16, 17. docet. Sic *Ov. Trist.* 4, 5, 5. fideles portus. *Virg. A.* 9, 707. duplici squama lorica fidelis, et auro. *Plin.* 13, 6, 12. Terebinthi materies fidelis ad vetustatem. *Id.* 28, 17, 71. Fidelissimum glutinum. *Id.* 16, 36, 64. Glutino tenacior, rimisque explendis fidelior pice. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 167. fumoque fideli Lambit contiguas innoxia flamma pruinas. *Front. Aquaed.* 123. Structura fidelis. [*De discrimine inter *fidelis* et *fidus*. V. in FIDUS.]

FĬDĒLĬTAS, atis, f. πιστότης, virtus ejus, qui est fidelis, constantia in fide. *Cic. Phil.* 12, 9. Ubi me non solum amicorum fidelitas, sed etiam universae civitatis oculi custodiunt. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 17. Illi fidelitas erga patriam non defuit. *Pl. Trin.* 5, 2, 2. Fides fidelitasque erga amicum. *Fides* et *fidelitas* differre dicuntur in eo, quod illa animo, haec re spectetur. [*V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 16, 16.]

FĬDĒLĬTER, adv. πιστῶς. *Liv.* 33, 35. Constanter et fideliter permanere in amicitia populi Rom. *Plin. Pan.* 56. Fidelissime narrare. *Cic. Fam.* 11, 21. *extr.* Quo fidelius ad te litterae perferantur. *Id. Off.* 1, 26. *extr.* Vivere simpliciter, fideliter, vitaeque hominum amice. *Ov. Pont.* 2, 9, 47. Discere fideliter artes ingenuas. *Id. Her.* 15, 67. Fideliter monere. Et *Fast.* 6, 41. Fideliter iras ponere. Et *Plin. ep.* 6, 24. Fidelius judicare. *Gell.* 17, 12. Qui quartanam passus convaluerit, fidelius constantiusque postea valiturum. *Id.* 15, 2. *f.* Fideliter continentem et temperantem esse. *Plin.* 33, 3, 19. Simulacrum fidelissime inauratum, *h. e.* magna cum fide et sumptui nihil parcendo. *Flor.* 3, 5. *med.* Exstincta parum fideliter incendia majore flamma reviviscunt, *h. e.* parva cum cura, et non omnino. *Plin. ep.* 7, 31. Fideliter amicos colere. *Id. ep.* 10, 28. Mensuras fideliter agere. ℙ *Valetudini fideliter inservire* dixerat *Tiro* ad *Ciceronem* scribens, qui id velut ἄζυγον, *h. e.* improprium reprehendit *Fam.* 16, 17. At non improprium, inquit *Cortius*, videbitur iis, qui de officiis erga se ipsum tam multa disserunt. Potest *Tiro* respexisse ad mandatum patroni, quod summa fide se exsecuturum promittit: potest sumpsisse pro exacte, probe, ut *Flor. l. c.* Simillimum *Tironis* est illud *Ov. Met.* 7. 563. de pestilentia. Quo propior quisque est, servitque fidelius aegro, In partem leti citius venit. Denique ipse *Cic. ib.* fatetur, multas esse hujus vocis migrationes in alienum: quod videtur non debuisse dicere, si ἄζυγον volebat ostendere.

FIDENAE, arum et Fidena, ae, f. oppidum et colonia Latii, haud procul a Tiberi, [quinque ab Urbe pass. mill. distans: *Castel Jubileo*, ubi exstitisse Fidenae vulgo putantur, uno fere milliario ab hoc loco distat. V. *Nibbyum*, *Viagg. antiq. T.* 1. p. 85. *F.*]: condita est ab Ascanio Aeneae filio, vel ab Aenea Silvio: capta et eversa a dictatore Mamerco Aemilio, quod a Romanis rebellaverat. *Plin.* 16, 4, 5., *Virg. A.* 6, 773., *Liv.* 1, 2. et 4. ℙ Prima ejus syllaba corripitur a *Virg. l. c.*, producitur ab *Hor. Ep.* 1, 11, 8., *Prop.* 4, 1, 36., *Sil.* 15, 90. et *Juven.* 6, 57. et 10, 100.

FIDENAS, atis, adj. ad Fidenas pertinens. *Liv.* 1, 15. Belli Fidenatis contagione irritati Vejentium animi, et consanguinitate: nam Fidenates quoque Etrusci fuerunt. ℙ *Fidenates*, *ium*, sunt Fidenarum incolae. *Liv. ib.* ℙ *Fidenas* fuit etiam cognomen R. *Liv.* 4, 17. L. Sergius Fidenas.

FĬDĒNS, entis, part. a *fido*, θαρσαλέος, qui fidit. *Cic. Tusc.* 3, 7. Qui fortis est, idem est fidens (quoniam confidens mala loquendi consuetudine in vitio ponitur, ductum verbum a confidendo, quod laudis est) qui autem est fidens, is profecto non extimescit. *Id. Off.* 1, 23. Animus prudentia consilioque fidens. *Id. Att.* 6, 6. *med.* Puer bene sibi fidens. Et *ib.* 10, 8. Fidens rebus suis. *Virg. A.* 11, 351. fugae fidens. Et *G.* 3, 31. fidens fuga Parthus. *Cic. Tusc.* 1, 46. Fidenti animo gradietur ad mortem. *Id.* vertens *Homeri* versus *Div.* 2, 30. Tum Calchas haec est fidenti voce locutus. *Plin.* 8, 16, 21. Dum fortuitu fidens non est contra feram. *Ammian.* 16, 12. Romanus fidentior. *Id.* 27, 10. Fidentissimo impetu acies motae. ℙ Cum genit. *Virg. A.* 2, 61. Fidens animi. Adde *Tac. A.* 4, 59. [*Lucan. 9, 373. Fidens armorum.] ℙ *Fidens*, h. e. fidem habens, credens. *Pl. Asin.* 3, 2, 15. Ubi fidentem fraudaveris.

FĬDENTER, adv. τεθαρρηκότως, intrepide, cum fiducia. *Cic. Div.* 2, 31. Timide fortasse signifer evellebat, quod fidenter infixerat. *Id. Att.* 6, 1. *med.* Paulo vellem fidentius. *Ammian.* 17, 1. Ausi omnes accedere fidentissime.

*FĬDENTES, ium, cognomen Aretinorum. *Plin.* 3, 5. Aretini veteres, Aretini Fidentes, Aretini Julienses. *B. A.*

FĬDENTĬA, ae, f. θάρσος, firma animi confisio, et fortitudinis pars, ut *Cic. Inv.* 2, 54. definit, per quam magnis et honestis in rebus multum ipse animus in se fiduciae certa cum spe collocavit. *Id. Tusc.* 4, 37. Et, si fidentia, id est, firma animi confisio, scientia quaedam est, et opinio gravis, non temere assentiens, metus quoque est diffidentia exspectati, et impendentis mali. ℙ [*Fuit et *Fideutia*, *ae*, *f.* oppidum Italiae superioris, V. v. seq. ℙ *Julia*, *Fidentia* cognominata, urbs fuit Hispaniae Baeticae, prope Cordubam. *Plin.* 3, 1. Julia, quae Fidentia (cognominatur). *B. A.*]

[FĬDENTĪNUS, a, um, adj. ad Fidentiam pertinens, Aemiliae urbem, inter Parmam et Placentiam, nunc *Borgo S. Donnino*, de qua meminit *Vell.* 2, 28. [*Liv. Epit. l.* 88. *Anton. Itin.*] Hinc *Fidentini*, *orum*, sunt incolae illius urbis. *Plin.* 3, 15, 20. Faventini, Fidentini. ℙ *Fidentinus* est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 767, 4. Calvius Fidentinus. *F.*]

[FĬDEPROMISSOR, oris, m. qui fide sua aliquid se facturum promittit. *Cajus Instit.* 3. (ed. iterum *Goeschenio*) §. 115. Pro eo qui promittit, solent alii obligari: quorum alios sponsores, alios fidepromissores, alios fidejussores appellamus. Sponsor ita interrogatur: idem dari spondes? fidepromissor: idem fidepromittis? fidejussor ita: idem fide tua esse jubes? Sponsoris vero, et fidepromissoris similis condicio, fidejussoris valde dissimilis. Nam illi quidem nullis obligationibus accedere possunt, nisi verborum: fidejussor vero omnibus, id est, sive re, sive verbis, sive litteris, sive consensu contractae fuerint obligationes, adjici potest. Praeterea sponsoris, et fidepromissoris heres non tenetur: fidejussoris autem etiam heres tenetur. Item sponsor, et fidepromissor biennio liberantur, et quotquot erunt numero eo tempore, quo pecunia peti potest, in tot partes deducitur inter eos obligatio, et singuli viriles partes debent: fidejussores vero perpetuo tenentur, et quotquot erunt numero, singuli in solidum obligantur etc. *F.*] ℙ *Scribitur et *fideipromissor*. *Gloss. Philox.* Fideipromissor, πιστικελευστής. *B. A.*

[FĬDEPROMITTO, is, isi, a. 3. fide mea aliquid me facturum promitto. V. v. praec. *F.*]

FĪDES, ei, f. πίστις, virtus est consistens in constantia promissorum, itemque, ut ait *Don.* ad *Ter. Andr.* 1, 1, 7., in commendatorum fida exsecutione vel observantia. *Cic. Off.* 1, 7. Fundamentum justitiae fides, idest dictorum conventorumque constantia et veritas: ex quo, quamquam hoc videbitur fortasse cuipiam durius, tamen audeamus imitari Stoicos, qui studiose exquirunt, unde verba sunt ducta; credamusque, quia fit, quod dictum est, appellatam fidem. [*Cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 1, 1. *f.*] *Vossio* haec derivatio non placet: ducitque a *fido*, hoc a πείθω. [*Salmas. *de usuris* docuit, *Lat. fides* esse ex *Gr. πίστις*, pro quo Aeoles dixerint πίττις. V. *Beier.* et quos laudat ad l. *Cic.* modo laudatum.] *Cic. Part.* 22. *extr.* Justitia in rebus creditis fides nominatur. *Ter. l. c.* Opus est fide et taciturnitate. *Cic. Att.* 16, 7. Quid debet, qui consilium dat, praestare, praeter fidem? *Id. Phil.* 12. *f.* Suam fidem reipubl. constantiamque praestare. *Id. Cat.* 2, 11. Ex hac parte pudor pugnat, illinc petulantia: hinc pudicitia, illinc stuprum: hinc fides, illinc fraudatio. *Id. Fam.* 1, 5. Ut meam erga te fidem et benevolentiam experirere. *Id. Rosc. Am.* 49. Si tibi optima fide sua omnia concessit, adnumeravit, appendit. *Id. Fam.* 1, 1. *f.* Si esset in iis fides, in quibus summa esse debebat, non laboraremus. *Caes. B. G.* 5, 52. Aeduos praecipuo honore Caesar habuit, pro vetere ac perpetua erga populum R. fide. Et *ib.* 2, 14. Bellovacos omni tempore in fide atque amicitia civitatis Aeduae fuisse. [*In locis, ubi de subditis sermo, fides est, i. q. fidele obsequium, nostr. *Treue*, *treue Pflichterfüllung*, *Gehorsam*. Ita *Suet. Caes.* 4. Nutantes ac dubias civitates retinuit in fide. *Id. Rhet.* 1. Uti ei e Rep. fideque sua videretur, h. e. salutare, officio suo consentaneum. *Liv.* 40, 34. Sincera fide in pace Ligures esse. Plura v. in *lex. Liv.* p. 263. sq.] *Ter. Andr.* 1, 5, 55. Te oro per tuam fidem, ne etc. *Id. Ad.* 3, 4, 79. Homo antiqua virtute ac fide. [*nostr.: *Ein Mann von altem Schrot und Korn.* — Ex multis porro, quae h. l. addenda videntur, pauca notemus. *Plin. Pan.* 23, 6. Quisque iteraturus gaudii fidem, etc. i. e. gaudium fidele, sincerum, minime fictum. *Id. ib.* 73, 4. Comprobasti et ipse acclamationum nostrarum fidem lacrymarum tuarum veritate. *Liv.* 1, 1. Fidem futurae amicitiae sanxisse. *Id.* 32, 33. De pace cum fide agere. *Prop.* 4, 3, 11. Haecne marita fides, etc. Dicitur ut marita lex *Hor. C. S.* 20. *Tibull.* 1, 9, 32. Non gemmis vendere velle fidem.] ℙ Saepe ponitur pro pollicitatione *Cic. Fin.* 2, 20. Regulus sua voluntate, nulla vi coactus, propter fidem, quam dederat hosti, ex patria Carthaginem revertit. *Id. Vatin.* 6. Servare in aliqua re fidem. *Id. Off.* 1, 13. Fidem datam hosti fallere. [*Id. Inv.* 1, 39. Per fidem fallere.] *Id. Fam.* 1, 9. *med.* Fidem dare alicui de altero. *Id. Phil.* 5, 18. Audebo obligare fidem meam vobis populoque R. *Plin. ep.* 1, 14. *extr.* Fide mea spondeo, futurum, ut etc. *Cic. Fam.* 13, 28. Te rogo, ut cures, ut illi satisdetur fide mea. *Id. Rabir. perd.* 10. Fidem violare. *Id. Rosc. Com.* 6. frangere. Et *Rabir. perd.* 10. In fide non stare. Et *Dom.* 25. In fide manere. *Sall. Jug.* 60. Fidem mutare. *Liv.* 3, 19. et 24, 16. *med.*, et 27, 5. Fidem exsolvere, *h. e.* praestando promissa liberare: Sic *Cic. Fam.* 12, 7. et *Flacc.* 20. Fidem liberare. *Plin.* 7, 1, 1. et *alter ep.* 4, 13. obstringere. *Nep. Lys.* 1. *extr.* Fide confirmare, se fore etc. *Id. Eum.* 10. Fidem amittere, *h. e.* abjicere, perfidum esse. [*Liv. 30, 15. Prima fides — secunda fides, i. e. prima et secunda pars promissi.] ℙ Interdum est promissio de securitate, et impunitate, vitam donando, poenam remittendo, (*Schutz*). *Cic. Cat.* 3, 4. Introduxi Vulturtium: fidem ei publicam jussu senatus dedi. *Id. Att.* 2, 24. Fidem publicam postulare. *Sall. Cat.* 48. Vulturtius ubi fide publica dicere jussus est, omnia aperit. *Cic. Brut.* 23. Lusitani contra interpositam fidem interfecti. *Liv.* 38, 33. Fide accepta ab legatis, vim abfuturam. *Id.* 36, 16. et 17. Oppidani oratores veniam fidemque petentes miserunt. ℙ Hinc saepe dicitur de patrocinio, defensione, tutela. *Ter. Eun.* 5, 9, 9. Commendare se alicui in clientelam et fidem. *Cic. Rosc. Am.* 37. Conferre se in fidem et clientelam alicujus. Et *Fam.* 7, 17. In amicitiam et fidem cujuspiam se conferre. *Liv.* 38, 31. Tradere aliquem in fidem et tutelam alicujus. Et *ib. f.* In fidem ditionemque populi R. oppidum accipere. *Cic. Off.* 1, 11. Nationes devictas bello in fidem recipere. *Id. Planc.* 41. Municipia, quae in fide mea sunt. [*Conferantur de his dicendi rationibus *Duk.* ad *Flor.* 3, 1, 3. *Drak.* ad *Liv.* 8, 1. *extr.* et ad 36, 38, 4. *Tzschuck.* ad *Eutrop.* 4, 17. qui satis longam de hac re disputationem dedit.] ℙ Et de ope, auxilio. *Id. Mur.* 40. Fidem vestram oro atque obsecro, judices. Et *Verr.* 2, 1, 9. Deum atque hominum fidem implorabis. *Pl. Cist.* 4, 1, 11. Dii, obsecro vostram fidem! servate nos. *Ter. Andr.* 4, 3, 1. Nihilne esse proprium cuiquam? Dii vestram fidem! ℙ Inter negotiatores fides est constantia illa promissorum, quae in creditis pecuniis adhibetur: unde est existimatio fidelitatis, qua facile invicem perficiuntur contractus, et pecuniae, mercesque creduntur, [*Credit.] *Cic. Manil.* 7. Scimus, Romae, solutione impedita, fidem concidisse. *Id. Cat.* 2, 5. Res eos jampridem, fides deficere nuper coepit. [*Id. Agrar.* 2, 3. Fides de foro sublata est.] *Caes. B. C.* 3. *in.* Cum fides tota Italia esset angustior, neque creditae pecuniae solverentur. [*Liv. 6, 61. Altera (rogatione Sextii) fidem abrogari, cum qua omnis societas humana tollitur, i. e. quum debitores solvere non teneantur. cf. *c.* 11. ubi eodem sensu *fidem* moliri, i. e. labefactare. Hic etiam notandus locus *Hor. Ep.* 1, 6, 36. Scilicet uxorem cum dote, fidemque et amicos, Et genus et formam regina Pecunia donat. Hinc eleganter transfertur *fides* ad alias res, a quibus creditum aliquid cum foenere restituendum putamus. *Hor. Od.* 3, 16, 30. Fides certa segetis meae. *Plin. Pan.* 32, 4. Non equidem reposcimus fenus: putet tamen esse solvendum, fallacemque minus anni fidem, omnibus annis omnibusque postea saeculis tanto magis, quia non exigimus, excuset. *Tibull.* 2, 3, 62. At tibi — Persolvat nulla semina terra fide. Adde *Quint. Inst.* 12, 10, 25.] ℙ *Bona fides* primo contraria est dolo, calliditati, fraudi, astutiis: contra *mala fides* haec ipsa significat. *August. contra Acad.* 2, 5. *f.* Bona fides est, ex animi sententia. *Cic. N. D.* 3, 30. Tot judicia de fide mala. *Afric. Dig.* 40, 4, 20. Ut bona fide, et citra fraudem tutoris id fiat. ℙ Deinde idem est, quod aequum et bonum. Hinc *judicia bonae fidei* dicuntur a JCtis, in quibus judici non praescribitur formula, ex qua judicet, sed potestas permittitur, ut ex bono et aequo aestimet, quantum actori restitui debeat, ut *Justin. Inst.* 4, 1. *med.* docet. Quo pertinet illud *Cic. Off.* 3, 17. Scaevola summam vim esse dicebat in iis omnibus arbitriis, in quibus adderetur, ex fide bona: fideique bonae nomen existimabat manare latissime, idque versari in tutelis, societatibus, fiduciis etc. V. ARBITER. Hinc *fides* et *bona fides* dici potest, quam dicimus [*Gewissenhaftigkeit*, *Gewissen*, *gutes Gewissen*.] nempe studium et amor honestatis, et justitiae quo quis peccare metuit, et alterum injuria laedere: quemadmodum in judiciis bonae fidei non praescriptum legis aut praetoris judex sequitur, sed quod sibi aequitatis ratio et conscientia dictat. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Extra quam si ita negotium gestum est, ut eo stari non oporteat, ex fide bona. *Id. Fam.* 13, 72. Peto, ut memineris, te omnia, quae tua fides pateretur, mihi cumulate recepisse! *Pl. Aul.* 4, 10, 42. Dic bona fide: tu id aurum non surripuisti? ℙ Tertio significat innoxiam ignorationem, qua quis aliquid sibi licere putat, quamvis revera non liceat: ut si quis rem, quam possidet, suam esse putat. Contra *mala fides* est in eo, qui sciens rem agit injustam, v. gr. possidet alienum. *Pompon. Dig.* 41, 3, 24. Ubi lex inhibet usucapionem, bona fides possidenti nihil prodest. *Paul. ib.* 41, 2, 1. Per eum, quem bona fide possidemus, quamvis alienus sit, possessionem acquirimus: quod si mala fide possideamus, non puto etc. *Ulp. ib.* 6, 2, 7. *med.* Bonae fidei emptorem esse. *Julian. ib.* 41, 5, 8.

Bona fide emptorem esse. *Cajus ib.* 41, 1, 9. Si bona fide possessor fuerit. *Ulp. ib.* 11, 7, 14. Quia bonae fidei possessor est. ℙ *Bona fide* translate, [*i. e. plane, prorsus. Cf. *Quint. Decl.* 12, 1. ibique *Burm.*; item *Sen. Contr. praef.* 5. *Duk.* ad *Flor.* 2, 1. *Gesner. Thes.* v. *Bonus* p. 625. Interdum respondet Graeco ἀτεχνῶς, ut in illo *Decl.* loco. Haec *Spald.* ad *Quint.* l. mox laudatum.] *Quint.* 10, 3, 23. Neque enim se bona fide in multa simul intendere animus totum potest. ℙ Praeterea *fides* dicitur de rebus inanimis, quae sincera sunt, incorrupta, et veluti legitima, ut iis credi tuto possit. *Cic. Arch.* 5. Cum Gabinii levitas omnem tabularum fidem resignasset. *Id. Fl.* 9. Litterae auctoritatem et fidem habent. *Id. Acad.* 4, 18. Hae res fidem nullam habent. *Gell.* 1, 7. Liber spectatae fidei, Tironiana cura atque disciplina factus. *Plin.* 36, 8, 13. Lapis parum distans ab onyche in unguentorum fide, *h. e.* in unguentis incorrupte servandis. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 165. de Aetna. Scit nivibus servare fidem. Adde *Front. Aquaed.* 123. *f.* ℙ Saepissime significat firmam opinionem ac persuasionem, quam habemus de aliquo. *Cic. Part.* 9. Narratio est rerum explicatio, et quaedam quasi sedes et fundamentum constituendae fidei. *Id. Brut.* 50. Credit iis, quae dicuntur, qui audit oratorem. vera putat, assentitur: fidem facit oratio. *Id. Agr.* 2, 8. *extr.* Fac fidem, te nihil, nisi populi utilitatem quaerere. *Balb. et Opp.* ad *Cic. post ep.* 8. *l.* 9. *ad Att.* Statim quae sentiemus, ad te scribemus: et tibi fidem faciemus, nos ea suadere, quae nobis videntur tuae dignitati esse utilissima. *Caes. B. C.* 2, 37. Nunciabantur haec Curioni, sed aliquandiu fides fieri non poterat. [**Suet. Oth.* 10. Qui, quum cladem exerc. nunciaret, nec cuiquam fidem faceret, i. e. quum nemo ei crederet. *Id. Ner.* 7. Et fidem somnio Nero brevi fecit, h. e. verum prabavit. *Lucr.* 1, 402. Fidem corradere dictis. i. q. *Id.* 2, 479. dicit: fidem ducere.] *Ov. Met.* 9, 705. Res fidem habuit. [**Plin. Pan.* 1, 6. Utque omnibus, quae dicentur a me libertas, fides, veritas constet. Fides h. l. est, ejus, qui aversatus crimen adulationis ea tantum profert, quae veritati perspexit consentanea. Adde *Eund. ep.* 7, 17, 3. Historia non ostentationi, sed fidei veritatique componitur.] *Ov. Her.* 18, 119. Si qua fides vero est. *Suet. Vesp.* 7. Fides est, rem successuram. [*Locus est: quum vix fides esset, rem ullo modo successuram, h. e. vix veri simile, vix credi posset.] *Plin. Pan.* 74. et *Ov. Fast.* 2, 20. Dare fidem vocibus, *h. e.* dictis fidem facere. *Cic. Div.* 2, 55. Adjungere fidem rebus commenticiis. *Id. Fam.* 5, 20. et *Verr.* 2, 5, 57. Habere fidem. [**Id. Rosc. Am.* 4. Quod mihi cum fide semel impositum est, i. e. propter opinionem de fide mea.] Sic *Id. Div.* 3. Tribuere fidem. (*Adhibere fidem* pro *habere*, V. in ADHIBEO.) *Pl. Pers.* 5, 2, 8. Ei fidem non habui argenti, *h. e.* nolui ei credere argentum. *Cic. Or.* 34. Commemoratio antiquitatis et auctoritatem orationi affert, et fidem. *Id. Or.* 2, 37. extr. Imminuere alicujus rei fidem. *Id. Font.* 7. Derogare alicui fidem. *Ov. Her.* 21, 136. Dictis fidem addere. [*i. e. quae promissa sunt, facere, promissis stare.] *Auct. ad Her.* 1, 10. et *Caes. B. G.* 6, 22. Cuipiam fidem abrogare. *Plin.* 28, 4, 13. Excedit finem impudens cura, qua etc. [**Suet. Claud.* 29. Nam illud omnem fidem excesserit.] *Plin.* 34, 7, 17. Supra humanam fidem. [**Suet. Caes.* 57. Laboris ultra fidem patiens erat.] [*Inscr.* opt. notae ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 138. Fidem exuerem, mutarem certa dubiis. *F.*] *Plin. alter ep.* 3, 14. Fidem peractae mortis implevit. *Sen. ep.* 92. *med.* Hoc est extra fidem. *Id. Q. N.* 4, 3. Historici cum unam aliquam rem nolunt spondere, adjiciunt: penes auctores fides erit. ℙ *Est fides*, creditur. *Stat. Th.* 7, 577. domus omnis, et omnia sacris Templa calent: ipsumque fides intrasse Lyaeum. ℙ Nonnunquam *fides* dicitur id ipsum, quod fidem facit. *Petr. Sat.* 97. In lance argentea indicium, et fidem praeferebat. [**Prop.* 4, 6, 60. Sum Deus; en nostri sanguinis ista fides. V. *Duk.* ad *Flor.* 1, 2. et *Burm.* ad *Ov. Met.* 12, 365.] *Ov. Pont.* 1, 5, 32. Sumque fides hujus maxima vocis ego. ℙ Hinc partem illam orationis, quae confirmatio dicitur, in qua ponuntur, quae ad faciendam fidem pertinent, et πίστις dicitur ab *Aristot. l.* 3. *Rhet. c.* 34. et alibi; et *fides* a *Cic. Top.* 12. Quoniam in confirmationem et reprehensionem diviseras orationis fidem. [*Cf. *Ernest. lex. techn. lat.* p. 307.] *Ter. Andr.* 5, 2, 16. Tristis severitas inest in vultu, atque in verbis fides, *h. e.* vis persuadendi, et faciendae fidei, ἀξιοπιστία. *Just.* 9, 2. *extr.* Capta pecoris magna vis, auri argentique nihil. Ea primum fides inopiae Scythicae fuit. *Liv.* 6, 13. *f.* Pars maxima captivorum ex Latinis atque Hernicis fuit; nec hominum de plebe, sed principes quidam juventutis inventi: manifesta fides, publica ope Volscos hostes adjutos. Adde *Stat. Th.* 2, 417. ℙ *Mira fides!* formula admirantis, cum res narratur, quae supra fidem esse videtur. *Stat. Ach.* 2, 205., *Silv.* 4, 4, 81. et *ib.* 3, 3, 21., etc. Sic *Silv.* 1, 3, 20. miranda fides! ℙ *Fides* Dea habita est Romanis, constantiae dictorum, servandi promissi, removendaeque fraudis ac doli praeses: quam *Hor. Od.* 1, 22, 21. albo panno velatam facit. [*Fidei templum consecratum est a rege Numa, teste *Liv.* 1, 21. aliisque.] ℙ *Per fidem*, jurandi formula. *Auct. dial. de Or.* 35. Controversiae, quales, per fidem, et quam incredibiliter compositae! ℙ In genit. singul. *fide* pro *fidei*, eo modo quo *die* pro *diei*, *facie* pro *faciei*, non caret exemplis. *Ov. Met.* 3, 341. Prima fide, vocisque ratae tentamina sumpsit Caerula Liriope. Et *ib.* 6, 506. Utque fide pignus etc. Sic enim utroque loco legit *Prisc.* 7, 781. et defendunt critici *Heins.*, *Burm.* et alii ex MSS. alia ejusdem poetae loca congerentes 7, 728. et 737. etc. [**Hor. Sat.* 1, 3, 95. adde *Od.* 3, 7, 4. Constantis juvenem fide. V. *Bentl.* ad h. l. et *Cort.* ad *Sall. Jug.* 52, 3. *Ruddim.* 1, 105.] *Plaut.* quoque *Aul.* 4, 6, 1. *fide* pro *fidei* in dativo posuit, ut quidem leg. *Charis.* 1, 53., item *Sall. Jug.* 19., sed lectio variat. ℙ Paenultimam in *fidei* producit *Lucr.* 5, 103. Nec jacere endo manus, via qua munita fidei. Et *Ennius* (ut multi leg.) ap. *Cic. Sen.* 1. Ille vir haud magna cum re, sed plenu' fidei. Adde *Paul. Nolan. carm.* 6, 143. et *carm.* 15, 127. et alibi. ℙ [*Conf. *fides* et *finis*. V. *Drak.* ad *Liv.* 8, 24, 15. et *Spalding.* ad *Quint.* 4, 2, 118.]

FĪDES et Fidis, is, f. λύρα, κιθάρα, quodvis musicum instrumentum, in chordis habens harmoniam, lyra, cithara: videtur esse a σφίδες. *Hesych. Σφίδες, χορδαὶ μαγειρικαί.* At *Festus.* Fides, genus citharae dicta, quod tantum inter se chordae ejus, quantum inter homines fides, concordent; cujus diminutivum fidicula est. *Varr. R. R.* 2, 5. Hoc secundum astri exortum facio, quod Graeci vocant λύρας, fidem nostri. *Ov. Her.* 5, 139. Me fide conspicuus Trojae munitor amavit, *h. e.* Apollo. Et *ib.* 15, 23. Sume fidem, et pharetram: fies manifestus Apollo *Id. Fast.* 5, 104. Inventor curvae, furibus apte, fidis, *h. e.* Mercuri. *Id. Met.* 11, 167. Instructamque fidem gemmis et dentibus Indis Sustinet a laeva: tenuit manus altera plectrum. *Hor. Ep.* 13, 9. fide Cyllenea Levare duris pectora sollicitudinibus. *Id. Od.* 1, 12, 11. de Orpheo: Blandum et auritas fidibus canoris Ducere quercus. *Id. Ep.* 2, 2, 143. verba sequi fidibus modulanda Latinis, *h. e.* Lyrico carmine. *Sid. carm.* 16, 5. Phoebum, et ter ternas decima cum Pallade Musas Sperne, fidis. ℙ Prosae scriptores utuntur solummodo in plurali numero. *Cic. Brut.* 54. Ut enim ex nervorum sono in fidibus quam scienter ei pulsi sint, intelligi solet; sic, etc. *Id. Leg.* 2, 15. *extr.* Illa severa Lacedaemon nervos jussit, quod plures quam septem haberet, in Timothei fidibus demi. *Id. Tusc.* 1, 2. Fidibus canere praeclare. Et *ib.* 5, 39. Fidibus uti. *Id. Sen.* 8. discere. *Id. Fam.* 9, 22. docere aliquem. *Ter. Eun.* 1, 2, 53. scire. *Pl. Epid.* 3, 4, 63. cantare. ℙ Interdum *fides* sunt chordae, seu nervi in lyra contenti. *Prud. Cath.* 3, 81. Quae veterum tuba, quaeve lyra Flatibus inclyta, vel fidibus etc. ℙ *Nihil cum fidibus graculo*, proverbium, quo significatur, imperito homini, et a studiis ac doctrina imparato, nullum cum Musis commercium esse debere: Habet *Gell. praef. f.* ℙ Est etiam nomen signi coelestis, quae et *Lyra* dicitur. *Cic. Arat.* 381. Cedit clara Fides Cyllenia, mergitur unda Delphinus. *Colum.* 11, 2. Cal. Febr. Fidis incipit occidere. Et *ib.* Tert. Id. Majas Fidis mane oritur. Et *ib. f.* Non Januariis Fidis exoritur mane. Adde *Sidon. carm.* 16, 5. ubi quoque *fidis* habetur: quod in recto videtur rectius: inde est enim *fidicula* non *fidecula*.

FĪDĪCEN, cinis, m. κιθαριστής, qui fidibus canit, citharista. *Cic. Fam.* 9, 22. Socratem fidibus docuit nobilis fidicen. *Hor. Od* 4, 3, 23. Romanae fidicen lyrae, *h. e.* poeta lyricus. Sic *Ep.* 1, 19, 33. Hunc ego, non alio dictum prius ore, Latinus Vulgavi fidicen.

FĪDĪCĪNA, ae, f. κιθαρίστρια, quae lyra canit, citharistria. *Ter. Ph.* 1, 2, 59. et *Plaut.* multis in locis. V. PSALTRIA.

*FĪDĪCĪNĀRĬUS, ii, m. idem ac fidicen. *Gloss. Philox.* Fidicinarius, λυριστής. *B. A.*

FĪDĪCĪNĬUS vel Fīdĭcīnus, a, um, adj. ad fides, et fidicinem pertinens. *Pl. Rud. prol.* 43. Eam vidit ire e ludo fidicinio domum. Al. leg. *fidicino.*

FĪDĪCĪNO, as, n. 1. fidibus cano. *Capell.* 9. p. 314. Megaris, saxum, ad ictum pulsus cujus cumque fidicinat. **Gloss. Philox.* Fidicino, λυρίζω. *B. A.*

FĪDĪCŪLA, ae, f. λυρίον, parva cithara, diminut. a *fide* seu *fidibus*. *Cic. N. D.* 2, 8. Quid, si platani fidiculas ferrent numerose sonantes? ℙ Item signum coeleste. V. LYRA. *Colum.* 11, 2., *Plin.* 18, 26, 59. ℙ *Fidiculae, arum*, sunt nervi aut chordae tenuiores, quibus arcte constringuntur ac torquentur rei, sive in equuleo, sive extra: a similitudine fidium. Neque enim placere potest, quod tradit *Isid. Orig.* 5, 27., inde dictas esse, quod iis rei in equuleo torquentur, ut *fides* inveniatur. *Senec. Ira* 3, 3. Apparatus illi reddendus est suus, equulei, et fidiculae, et ergastula, et cruces. *Suet. Tib.* 62. Excogitaverat etiam, ut larga meri potione per fallaciam oneratos, repente veretris deligatis, fidicularum simul. urinaeque tormento distenderet. *Id. Cal.* 33. Exquirere fidiculis de aliquo. *Quint. Decl.* 19, 12. Tendebam fidiculas. *Imppp. Valentinian.*, *Valenset Gratian. Cod. Theod.* 9, 35, 1. Fidiculas perferre. ℙ *Fidicla* syncope est *Prud. περὶ στεφ.* 10, 481. et 550.

*FĪDĬCŪLAE, arum, f. Italiae oppidum. *Val. Max.* 7, 6. Ex Apulia et a Fidiculis—emit. Alii ducunt a recto *Fidiculi, orum, m.* ut populorum nomen sit, non oppidi. *Cluverius* legit *Paediculis* vel *Pediculis;* nam Pediculi Apuliae populi. V. *Plin.* 3, 5. et 11. *Pighius* mavult *Aequicolis.* ℙ *Fidiculae*, nervi. V. in *Fidicula. B. A.*

*FĪDĬCŪLANĬUS, i, m. incola vel civis Fidiculorum, qualis ille Falcula, de quo *Cic. pro Caecin. c.* 28. ubi forsan legendum *Fidiculanus. B. A.*

[FĪDĬCŪLĀRĬUS, a, um, adj. ad fidiculas pertinens, qui fidicularum seu chordarum more flexilis, et contortus est. *Front. de eloq.* (ed. *Maio*) p. 229. Discere autem ceratinas, et soritas, et pseudomenus, verba contorta et fidicularia, *nempe* captiosa. *F.*]

FĬDIS. V. FIDES, is.

FĬDĬUS, ii, m. Dius Fidius et Deus Fidius est Jovis filius, quem *Sancum* vel *Sangum* Sabina lingua, Herculem Graeca appellari putabant, ut *Varr. L. L.* 4, 10. docet. *Fest.* in *Medius:* Mediusfidius compositum videtur et significare Jovis filium, idest Herculem, quod Jovem Graeci Δία: ac fidium pro filio: quod saepe antea pro L littera D utebantur. *Ov. Fast.* 6, 213. Quaerebam, Nonas Sanco, Fidione referrem, An tibi, Semo panater; cum mihi Sancus ait: Cuicumque ex illis dederis, ego munus habebo. Nomina trina fero: sic voluere Cures. *Varr. l. c.* 8. Apud aedem Dei Fidii in delubro. *Pl. Asin.* 1, 1, 8. Per Deum Fidium quaeris. *Varr.* ap. *Non.* 8, 93. Itaque domi rituis nostri, qui per Deum Fidium jurare vult, prodire solet in compluvium. ℙ *Medius fidius*, et copulatis vocibus *Mediusfidius*, vel *Medius Fidius* juramenti genus est, quod valet *me dius Fidius juvet* vel *amet*, ut *mehercules*, *mecastor*, h. e. *me Hercules*, *me Castor juvet* vel *amet:* Aliis illud *me* adverbium esse videtur, ut quod Graeci μὰ Δία dicebant, hoc est per Jovem, Latini *medius* dixerint. *Cic. Fam.* 5, 21. Unum medius fidius tecum diem libentius posuerim, quam, etc. *Plin. ep.* 4, 3. Hominemne Romanum tam Graece loqui? non, mediusfidius, ipsas Athenas tam Atticas dixerim. *Festus l. c.* aliorum item opinionem refert, qui *mediusfidius* id. esse putabant, ac *per divi fidem:* et aliorum, qui *per diurni temporis*, id est *diei fidem.* Hoc juramentum est proprium virorum, ut notat *Charis.* 1, 183. ℙ Quia Graece Δίος Ἱστιος Dius Fidius dicitur, quidam putant *v. Fidius* non pro filio, sed pro fido et fideli accipiendum: nam πίστις fides est.

FĬDO, is, n. 3. θαῤῥέω, fiduciam habeo, spem pono, confido. *Cic.* vertens *Arati* versus *Acad* 4, 20. et *N. D.* 2, 41. de Cynosura: Hac fidunt duce nocturna Phoenices in alto. *Virg. A.* 9, 378. celerare fugam in silvas et fidere nocti. *Hor. Ep.* 1, 19, 23. Qui sibi fidit. *Id. Od.* 1, 14, 14. Nil pictis timidus navita puppibus Fidit. *Ov. Met.* 7, 545. fidere cursu. Et *ib.* 9, 125. Haud tamen effugies, quamvis ope fidis equina. *Sall. Jug.* 120. Parum fidere alicui. *Plin. ep.* 4, 13. *extr.* Fidere ingenio suo. [*Ex locis allatis patet, *fidere* et cum dativo et cum ablativo construi; sed ubi persona significatur, dativo solum utendum est. V. *Ruddim.* 2, 140.] ℙ Cum infinito. *Hor. Ep.* 1, 19, 44. fidis enim manare poetica mella Te solum. *Lucan.* 4, 615. parum fidens pedibus contingere matrem. Adde *Sil.* 1, 432. ℙ Praeteritum est *fisus sum. Charis.* 1, 222. *Diomed* 1, 352. et *Prisc.* 8, 818. V. FISUS. ℙ *Fidebo* antique pro *fidam. Naevius* ap. *Non.* 10, 36. Tibi cum fidebo, fidelis ero.

FĪDŪCĬA, ae, f. opinio et spes certa, confidentia, securitas, θάρσος. Est autem plus, quam spes, major nimirum ac certior. [**Scil.* in rebus nititur fiducia, quae praesto sunt, quarum eventus vel apparet, vel parum dubius adest. V. *Brem.* ad *Suet. Claud.* 10. Adde *Liv.* 45, 8. Populorum casibus cognita populi Romani clementia non modo spem tibi, sed prope certam fiduciam salutis praebet.] *Senec. ep.* 16. Dicam tamen quid sentiam: jam de te spem habeo, nondum fiduciam. *Cic. Amic.* 15. Haec enim est tyrannorum vita, in qua nulla fides, nulla stabilis benevolentiae potest esse fiducia. *Id. Verr.* 1, 2, 14. Se habere hominem potentem, cujus fiducia provinciam spoliaret. *Pl. Bacch.* 3, 3, 9. Nunc propter te tuamque pravus factus est fiduciam, *h. e.* fiducia tui. [**Sil.* 8, 609. Maxima tot populis rector fiducia Brutus ibat, etc.] *Plin ep.* 4, 29. Nihil est, quod in dextram aurem fiducia mei dormias. *Liv.* 25, 37. *med.* Mirabundi, unde tanta audacia, tanta fiducia sui fictis ac fugatis. [*Ita *Suet.* absolute *Claud.* 25. Simplicitate eorum et fiducia motus. *Id. Galb.* 19. Prodiit tanta fiducia: ubi est, quod nos dicimus *Zuversichtlichkeit.*] *Virg. A.* 1, 136. Tantane vos generis tenuit fiducia vestri? *Cic. Q. Fr.* 2, 12. *f.* Nihil esse, quod posthac arcae nostrae fiducia conturbaret. *Caes. B. G.* 7, 19. Hoc se colle Galli,

fiducia loci, continebant. Et 76. Alacres et fiduciae pleni. *Liv.* 34, 46. Stolidam fiduciam hosti augere. *Hirt. B. G.* 8, 10. Fiduciam alicui afferre. *Caes. B. C.* 2, 37. Habere magnam fiduciam rerum suarum. [**Suet. Ner.* 31. *f.* ad hunc impendiorum furorem, super fiduciam imperii, etiam spe quadam repentina immensarum et reconditarum opum impulsus est.] *Liv.* 6, 23. Superbam fiduciam ostentare. *Phaedr.* 5, 7, insolentem arripere. *Quint.* 5, 13. *med.* prae se ferre. Et 4, 1. *med.* jactare. *Plin. ep.* 3, 9. *med.* omnem in re aliqua reponere. *Justin.* 12, 16. Alexander tantam fiduciam sui militibus fecit, ut illo praesente, nullius hostis arma, nec inermes timuerint, *h. e.* attulit. *Quint.* 12, 8. Fiducia memoriae. *Prop.* 3, 24, 1. formae. [*Involvit fiducia h. l. superbiae notionem. Ita *Suet. Vesp.* 8. Victoriae fiducia.] *Trajan.* ad *Plin. ep.* 10, 82. Tibi eam fiduciam diligentiae habeo, ut, etc. ℙ Est etiam fidelitas, fides. *Pl. Trin.* 1, 2, 79. Quid tu adolescentem, qui tuae mandatus est fidei et fiduciae, quin eum restituis! [**Fides* et *fiducia* in his sic differunt, ut *fides* sit dignitas ejus, cui creditur; *fiducia* autem constantiam illius virtutis notet. Haec *Lindem.* ad *Pl. Trin.* 1, 2, 105.] ℙ In re forensi *fiducia* est res, quae pignori datur creditori, ea lege, ut, soluta ad diem pecunia, restituatur: ita dicta, quod debitor creditoris fidei quodammodo commendat pignus, donec, soluta pecunia, ad se redeat. *Cic. Flacc.* 21. Pecuniam adolescentulo grandi fenore, fiducia tamen accepta, occupavisti. Hanc fiduciam commissam tibi dicis: tenes hodie ac possides, *h. e.* dicis, hoc, quod fiduciae et pignoris causa ab adolescentulo acceperas, tuum proprium factum esse, quia ille debitam pecuniam non solvit. V. COMMISSUS. ℙ Praeterea quaelibet alienatio, aut venditio, traditiove rei, adjectâ restituendi aliquando obligatione sub quibusdam conditionibus, *fiducia* dicitur, quia alterius fidei veluti servanda committitur. Praecipue vero locum habuit in emancipationibus liberorum, in quibus per trinam fictam venditionem a patre factam, et restitutionem ab emptore, manumissio fiebat. Dicebatur enim pater vendere sub spe ac fiducia, ut ab emptore sibi restitueretur. Sed de his consulendi JCti. *Cic. Off.* 3, 17. Scaevola fidei bonae nomen existimabat manare latissime, idque versari in tutelis, societatibus, fiduciis, mandatis, rebus emptis, venditis, conductis, locatis. *Id. Caecin.* 3. Qui per tutelam, aut societatem, aut rem mandatam, aut fiduciae rationem fraudavit quempiam, etc. ℙ *Fiduciam accipere* dicitur is, qui quidpiam sub obligatione remittendi accepit. *Cic. Top.* 10. Si tutor fidem praestare debet, si socius, si cui mandaris, si qui fiduciam acceperit; debet etiam procurator. ℙ *Judicia fiduciae* sunt, in quibus agitur de violata fide ab eo, qui sub fiduciae ratione, hoc est sub conditione restitutionis, aliquid accepit, neque, cum debuit, restituit, sed fraudavit. In iis solemnis erat illa formula, *ut inter bonos bene agier*, quam *Cic. Off.* 3, 15., *Top.* 17. et *Fam.* 7, 12. commemorat. Porro gravissima haec judicia habebantur, et paene capitalia. Qua de re haec habet *Id. Rosc. Com.* 6. Si qua sunt privata judicia summae existimationis, et paene dicam capitis, tria haec sunt, fiduciae, tutelae, societatis. Aeque enim perfidiosum et nefarium est fidem frangere, quae continet vitam; et pupillum fraudare, qui in tutelam pervenit; et socium fallere, qui se in negotio conjunxit.

FIDŪCIĀLĬTER, adv. cum spe ac fiducia. *August. Confess.* 9, 13. Fiducialiter speramus.

FIDŪCIĀRĬUS, a, um, adj. ad fiduciae contractum spectans. *Res fiduciaria* est, quae alteri ea lege traditur, ut postea tradenti reddatur. *Liv.* 32, 38. Eam urbem Nabidi veluti fiduciariam dare. Hinc *Caes. B. C.* 2, 17. operam legati vocat fiduciariam; quia legatus potestatem suam ab imperatore accipit, quam redeunti ad exercitum imperatori debet cedere. *Curt.* 5, 9. Fiduciarium imperium. ℙ *Fiduciarius heres* est, qui nunc fideicommissarius dicitur, quod hereditatem velut fiducia videtur accepisse, quam mox alteri traditurus sit. *Jabolen. Dig.* 36, 1, 46. [*Adde *inscr.* ap. *Orell.* 3524.] ℙ [**Fiduciarius tutor* ap. *Cajum. Inst.* 1. (ed. *Goesch.*) §. 172. est, qui se tutelae oneri subjecerit, ideoque legitimus tutor habetur, et non minus huic, quam patronis honor praestandus est. *B. A.*]

FIDŪCIĀTUS, a, um, adj. *Tert. Idol.* 23. Sub pignoribus fiduciati. [**Gloss. Philox.* Fiduciatus, ὑποτιθέμενος. *B. A.*]

FIDŪCĬO, as, a. 1. fiduciae contractu aliquid dare. *Inscr.* ap. *Grut.* 638, 4. M. Ulpius Aug. Lib. Symphorus sibi, et Ulpiae Helpidi uxori fecit, et libertis libertabusque, ea condicione, ne fiducient, ne vendant, neve alio quo genere id sepulcrum alienare ulli potestas sit. Adde aliam ap. *Mur.* 794, 1. *Gloss. Philox.* Fiduciat, ὑποτίθεται.

*FIDŪLUS, i, m. nomen viri proprium, de quo *Cic. in Vatin.* 31. C. Fidulus atratus. Al. aliter. Videtur (ait *Ernestus*) senator fuisse, aut eques certe. *B. A.*

FĪDUS, a, um, adj. πιστός, is, cui fidi potest, fidelis. *Cic. Amic.* 15. Se intellexisse, quos fidos amicos habuisset, quos infidos. *Id. Fam.* 14, 4. *extr.* Mea Terentia, fidissima atque optima uxor. *Liv.* 40, 3. Fidiora haec genera hominum fore ratus. *Hor. Od.* 4, 9, 40. Bonus atque fidus judex. Et *ib.* 2, 12, 15. bene mutuis fidum pectus amoribus. *Nep. Dat.* 8. Pax et amicitia fida. [*Cf. *Drakenb.* ad *Liv.* 5, 4.] *Hirt. B. Afr.* 79. Ne fidissimos suis rebus Thapsitanos amitteret. *Cic. Off.* 2, 8. *f.* Fidae familiaritates. *Id. N. D.* 2, 63. Canum fida custodia. *Val. Fl.* 3, 710. Fida ministeria. *Virg. A.* 6, 524. Fidus ensis. *Ov. Met.* 10, 382. fidae aures. Et *ib.* 7, 192. Nox arcanis fidissima. Et *ib.* 13, 319. Fida sententia. *Id. Ib.* 299. fida pocula, *h. e.* in quibus nulla veneni suspicio. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 330. fida incendia, *h. e.* ignes arte facti, qui non exurunt. *Virg. A.* 2, 281. spes fidissima Teucrum, *h. e.* certissima. *Val. Fl.* 5, 104. amnis ante alios Triviae fidus, *h. e.* gratus, carus, dilectus. *Plin.* 11, 49, 109. Camelino genitali arcus intendere, orientis populis fidissimum, *h. e.* tutissimum. *Tac. H.* 5, 6. Montem tantos inter ardores opacum et fidum nivibus. [*Amat *Tacit.* ex poetarum more v. *fidus* ad res inanimas referre. *Ann.* 15, 15. 3, 1. Plura v. ap. *Boettich. lex. Tac.* p. 198.] ℙ Cum genitivo pro nominativo, Graeco more, et vice superlativi. *Stat. Th.* 2, 483. juvenum fidos, lectissima bello Corpora, sollicitat pretio etc. ℙ Cum genitivo pro dativo. *Virg. A.* 12, 659. Regina tui fidissima. ℙ *Fidus animus* aliquando est fidens et constans. *Liv.* 25, 15. Inconditam Thurinorum turbam, nec satis fido animo, unde pugnabat, stantem, extemplo in fugam averterunt. ℙ Ex illo *Plauti Trin.* 4, 4, 4. Mea commendavi bona amico probo et fideli et fido, et cum magna fide; inter *fidum* et *fidelem* quidam non unum discrimen statuunt, ut *fidus* dicatur in maximis, *fidelis* in minoribus: *fidus* sit amicus, *fidelis* servus: [*V. *Drakenb.* ad *Liv.* 33, 38. ubi servi *fidi* dicuntur.] *fidus* natura sit, *fidelis* virtute ac studio: *fidus*, cui fidendum, *fidelis*, qui fidem praestat. Verum haec discrimina vel nulla sunt, vel non servantur.

FĪDUSTĀ a fide denominata, ea, quae maxime fidei erant (ut a *vetus vetustus*, ab *onus onustus*.) *Festus.*

*FIDUSTĬUS, i, m. M., senator, a Sulla nulla alia de causa proscriptus, quam quia proscriptus fuisset. *Plin.* 7, 43. *B. A.*

*FIGLINARĬUS, i, m. i. q. figulus. In *Digestis. B. A.*

FIGLĪNUS, a, um, adj. ad figulum pertinens, figularis, κεραμεος. Est per syncopen a *figulinus. Varr. R. R.* 3, 9. Ulcus oblinunt figlina creta. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 4. Zeuxis fecit et figlina opera. ℙ *Figlina* absolute est ars et officina figuli. *Varr. R. R.* 1, 2. *med.* Figlinas exercere. *Plin.* 3, 6, 12. Inarime, Graecis Pithecusa, a figlinis doliorum. *Id.* 7, 56, 57. Figlinas invenit Coroebus Atheniensis. Ap. *Gud.* p. 76, 77. et 78. multae de figlinis, *h. e.* officinis Inscriptiones veteres leguntur. ℙ *Figlinum* absolute, est opus figuli, v. gr. vas fictile. *Plin.* 31, 3, 27. Si figlinum humidum, ruptumve reperiatur. *Id.* 34, 18, 50. Alii limatam scobem in fictili crudo coquunt in caminis, donec percoquatur figlinum. ℙ Integrum *figulinus* legitur ap. *Plin.* 31, 11, 47. In cruda olla figulini operis. Et *Arnob.* 6. p. 200. Simulacra fornacibus incocta figulinis.

FIGMEN, inis, n. figmentum, simulacrum. *Prud. Apoth.* 798. Factor utroque hominem meditans de figmine junctim Aedificare sui similem. Adde 1035. Et *Capell.* 3. p. 49.

FIGMENTUM, i, n. πλάσμα, proprie res ficta et formata, simulacrum. *Gell.* 5, 12. Ejusque animalis figmentum juxta simulacrum stat. *Ammian.* 22, 9. Figmento Deae coelitus lapso. ℙ Translate est commentum. *Lact.* 7, 22. Figmenta poetarum. *Appul. Met.* 4. p. 155, 7. Figmenta somniorum. ℙ Figmenta verborum ap. *Gell.* 20, 9. sunt novorum verborum formationes, qualia sunt illa *Cn. Matii*, *ib. columbatim*, *venenare* etc. ℙ Exempla autem, quae afferunt quidam lexicographi ex *Plin.* 10, 54, 75. et ex *Cic. Or.* 2, 45., nihil huc pertinent. Nam ap. *Plin.* pro *figmentis* legendum est *fimetis*; ap. *Cicer.* vero *pigmentis.*

FĪGO, is, ixi, ixum, [**fictum* obsol., nonnisi in composs. obvium. V. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 115. *Ruddim.* 1, 240.] a. 3. πήγνυμι, immitto, adigo, affigo. *Cic. Phil.* 14, 3. Dubitare, utrum mucrones in cive, an in hoste figantur. *Pl. Mil.* 4, 4, 4. Figere palum in parietem. *Prop.* 2, 10, 2. Spicula pectore figere. *Virg. A.* 10, 701. vertice figere cristas. *Val. Fl.* 8, 368. Figere aliquem sub aquis. *Virg. A.* 7, 457. fumantes fixit sub pectore taedas. *Tibull.* 1, 9, 38. in collo figere dente notas. *Plin.* 17, 14, 24. Figere cuneos. *Justin.* 38, 10. caligas auro, *h. e.* aurum suffigere caligis. *Cato R. R.* 21. Imbrices medias clavulis figere. *Mart.* 14, 24. Figat acus tortas, sustineatque comas. *Virg. A.* 1, 316. in frusta secant, verubusque trementia figunt. *Id. G.* 4, 115. feraces Figat humo plantas, *h. e.* serat. *Cic. Verr.* 2, 5, 6. Damnatis servis crucem figere. *Justin.* 21, 4. Figere aliquem in cruce Al. leg. *in crucem.* ℙ Translate. *Senec. ep.* 11. Figere in terram oculos. *Pers.* 3, 80. Obstipo capite, et figentes lumine terram, ὑπαλλαγή, pro *lumina terrae.* Et *Virg. A.* 12, 70. figitque in virgine vultus. Et *ib.* 6, 159. cui fidus Achates It comes, et paribus curis vestigia figit. *Val. Fl.* 5, 116. vagus hos ibi fixerat error, *h. e.* stiterat, statuerat. *Id.* 7, 559. Figere gradus. *Juven.* 3, 2. sedem figere Cumis. [*Ita *Tac. A.* 13, 34. Jamque fixerant domos, semina arvis intulerant.] *Virg. A.* 1, 691. oscula dulcia figere. *Lucr.* 4, 1172. foribus miser oscula figit. *Hor. Od.* 3, 15, 2. figere modum nequitiae. *Cic. Fam.* 2, 6. Ego omnia mea studia, omnem operam, curam, industriam, cogitationem, mentem denique omnem in Milonis consulatu fixi et locavi. *Stat. Ach.* 1, 380. Dum repetit monitus, arcanaque murmura figit Auribus. *Virg. A.* 3, 250. Accipite ergo animis, atque haec mea figite dicta, *h. e.* memori pectore condite. *Juven.* 9, 94. Et tacitus nostras intra te fige querelas, *h. e.* reconde in animo tuo, ne vulgentur. *Senec. Tranq.* 15. Adeo penitus hoc se malum fixit, ut etc. *h. e.* invaluit, obtinuit, radices egit. [**Cic. Verr.* 2, 5, 21. Ut hoc beneficium quemadmodum dicitur clavo trabali figeret, i. e. confirmaret. Porro *Id. Harusp.* 18. Deorum tela in impiorum mentibus figuntur.] ℙ Est etiam ferire, vulnerare, trajicere. *Hirt. B. Alex.* 30. *extr.* et *Virg. A.* 10, 382. Telis figere hostem. *Senec. Prov.* 3. Figunt cutem clavi. *Virg. Ecl.* 2, 29. Figere cervos. *Mart.* 1, 61. figere vulnus. *Senec. Herc. Oet.* 519. figere mortem, *h. e.* figendo mortem inferre. [**Sil.* 1, 305. Figit per arma Caicum. *Tibull.* 2, 1, 71. Fixisse puellas gestit (Amor).] ℙ Translate. *Cic. Or.* 26. Tantummodo adversarios figet, nec eos tamen semper, *h. e.* dictis, et salibus feriet. *Id. N. D.* 1, 34. Figere aliquem maledictis. [*A sagittariis ducta dicendi ratio.] ℙ Significat praeterea affigere, suspendere. *Virg. A.* 3, 287. clypeum postibus adversis figo. Et *ib.* 12, 768. nautis venerabile lignum, Servati ex undis ubi figere dona solebant Laurenti Divo. *Val. Fl.* 1, 529. Quippiam Marti dono figere. In quodam S. C. ap. *Plin. ep.* 8, 6. Figere aliquid ad statuam. [**Suet. Claud.* 17. Nav. coronam fastigio Palat. domus juxta civicam fixit.] ℙ *Figere arma* dicuntur milites defuncti jam bello, et gladiatores rude donati. *Virg. A.* 1, 251. Hic tamen ille urbem Patavi, sedesque locavit Teucrorum, et genti nomen dedit, armaque fixit Troia. *Hor. Ep.* 1, 1, 4. Vejanius armis Herculis ad postem fixis, latet abditus agro. Adde *Sil.* 15, 494. et 678. ℙ *Figere leges* est ferre, quia mos erat aere incisas publice suspendere, ut legi vulgo possent. Contra *refigere* est tollere, abrogare, rescindere. *Cic. Att.* 14, 12. Antonius accepta grandi pecunia, fixit legem a dictatore comitiis latam, qua Siculi cives Romani. *Id. Phil.* 2, 36. Ne qua post Idus Martias immunitatis tabula figeretur. *Virg. A.* 6, 622. leges fixit pretio, atque refixit.

FĪGŪLĀRIS, e, adj. κεραμικός, ad figulum pertinens. *Pl. Epid.* 3. 2, 35. Versutior es, quam rota figularis. *Colum.* 8, 2. et 6, 17. Figularis creta.

*FIGULARĬUS, i, m. *Gloss. Lat. Gr.* Figularius, κεραμεύς. *B. A.*

FĪGŪLĀTĬO, onis, f. compositio. *Tert. Anim.* 25. Animam non in utero concipi, nec cum carnis figulatione compingi.

*FIGULĀTOR, oris, m. *Gloss. Vet.* κεραμεύς, Faber figulator. *B. A.*

FĪGŪLĀTŪRIT, Figulum (cognomen civis R.), et Fimbriaturit, Fimbriam imitatur, aut colit: voces sunt fictae ab *Asinio* ap. *Quint.* 8, 3.

FĪGŪLĀTUS, a, um, part. a *figulo*, formatus, fictus. *Tert. Car. Chr.* 9. Corpus hoc nostrum de limo figulatum.

FĪGŪLĪNUS. V. FIGLINUS.

[FĪGŪLO, as, a. 1. formo, effingo in morem figuli. *Tert. adv. Valent.* 24. Figulat ita hominem Demiurgus, et de afflatu suo animat. *Id. Exhort. cast.* Nam cum hominem figulasset. Alii hic leg. *figurasset. F.*]

FĪGŪLUS, i, m. κεραμεύς, fictor, qui ex argilla opera facit: a *fingo*. *Plin.* 35, 12, 43. Dibutades Sicyonius figulus primus invenit ex argilla fingere similitudines. *Juven.* 10, 171. de Alex M.: Cum tamen a figulis munitam intraverit urbem, Sarcophago contentus erit, *h. e.* Babylonem cocto latere exstructam. Adde *Colum.* 11, 1. *med.* [**Inscr.* ap. *Orell.* 4191. Figilus sigillator, i. e. Sigillorum fictor. Alia apud *Eund.* 4190. Figulus ab imbricibus.] ℙ In quibusdam municipiis et coloniis figulorum fuit collegium. *Inscr.* prope *Spalatro* in Dalmatia reperta. A. Servilio V. C, provinciae Dalmatiae praesidi clarissimo integerrimoque collegium figulorum D. D. ℙ Fuit cognomen civis R. (V. NIGIDIUS) ideo datum P. Nigidio, quod regressus a Graecia dicit se didicisse, orbem ad

celeritatem rotae figuli torqueri. Ita *vet. Schol.* ad *Lucan.* 1, 639.

FIGURA, ae, f. σχῆμα, conformatio rei, forma, species: a *fingo*. [*De discrimine inter *figura*, *forma*, *species*, v. quae disputavit *Doederl.* 3, 25. sqq.] *Cic. Off.* 3, 6. *extr.* Feritas bestiae in figura hominis. *Id. Rosc. Am.* 22. Esse aliquem humana specie ac figura, qui tantum immanitate bestias vicerit. [*Eadem ratione conjuncta sunt vv. *figura* et *species* ap. *Liv.* 29, 17. In hoc legato vestro nec hominis quidquam est, praeter figuram et speciem. *Caes. B. G.* 6, 28. Usi sunt specie et colore et figura tauri: ubi species, in universum bovis formam significans accuratius describi videtur per vocabula *color* et *figura*. — Et *mox. ib.* Amplitudo cornuum et figura et species multum a nostrorum boum cornibus differt. *Species* nostr. *Aussehen*, *Ansehen.*] *Cic. Verr.* 2, 2, 35. Signum in muliebrem figuram habitumque formatum. Et *ib.* 3, 21. *f.* Non solum numerum signorum, sed etiam magnitudinem, figuram, statum definire. Ubi *Ascon.* figura est circa gestum, situmque membrorum; status circa ornatum et habitum vestis, insignium, et armorum. *Cic. Verr.* 2, 2, 36. Figura et lineamenta alicujus. *Id. Fin.* 5, 12. Corporis nostri partes, totaque figura, et forma, et statura, quam apta ad naturam sit, apparet. [*Ejusdem generis sunt loci apud *Eund. Or.* 3, 45. *Tusc.* 1, 16. coll. *Or.* 2, 23. *Opt. gen. dic.* 5. etc.] *Id. Or.* 1, 25. Conformatio quaedam et figura totius oris et corporis. *Id. N. D.* 1, 32. Hoc dico, non ab hominibus formae figuram venisse ad Deos. [*Ita saepius *forma* et *figura* conjungi solent. *Lucret.* 4, 67. Veterem formae servare figuram. *Id.* 5, 731. Ordine formarum certo certisque figuris.] *Nep. Eum.* 12. Homo non tam magno corpore, quam figura venusta. *Ov. Her.* 10, 134. Dii facerent, ut me summa de puppe videres: Movisset vultus moesta figura tuos. *Caes. B. G.* 4, 25. Figura navium. *Just.* 15, 4. ancorae. *Plin.* 2, 25, 22. doliorum. *Id.* 13, 4, 9. *f.* rotunditatis aut proceritatis. *Caes. B. G.* 6, 25. Bos cervi figura. *Plin.* 13, 22, 38. Granum quadrangula figura. *Id.* 3, 16, 20. Padus triquetram figuram inter Alpes, atque oram maris facere proditus. *Id.* 27, 12, 98. Semen nigrum, latum, ad lenticulae dimidiae figuram. *Varr. L. L.* 5, 8. Figuram imponere. Et *ib.* 4, 22. Facere figuras. *Ov. Met.* 11, 253. mentiri figuras centum. Et *ib.* 3, 399. lapidis figuram trahere. Et *ib.* 8, 615. Dii dant, adimuntque figuras. P [*Dicitur etiam de parte aliqua corporis. *Tibull.* 3, 4, 89. Scyllave virgineam canibus succincta figuram, i. e. partes corporis virginis. P Porro *figura* ponitur pro *puella*. *Propert.* 1, 4, 9. Nedum si levibus fuerit collata figuris, Inferior duro judice turpis eat. V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 15, 2. p. 307. Cf. FORMA. P Apud *Lucret.* *figura* interdum habet notionem σχήματος, *h. e.* atomi, sive individui corpusculi. *Eichstadt.* in *Ind.* ad *Lucret.* V. 2, 385. Dicere enim possis, coelestem fulminis ignem, Subtilem magis, e parveis constare figureis. Adde 3, 191. et al.] P *Figurae* dicuntur mortuorum umbrae, φαντάσματα, quas viventibus apparere putabant veteres. *Virg. A.* 10, 641. Morte obita quales fama est volitare figuras, Aut quae sopitos deducunt somnia sensus. *Lucret.* 4, 38. cum saepe figuras Contuimur miseri, simulacraque luce carentum. [*Inscr.* ap. *Orell.* p. 4847. Cum vita functus jungar tis (pro *tuis*) umbra figuris.] P Translate. *Cic. Inv.* 1, 27. Majus et minus ex figura negotii, sicut ex statura corporis, consideratur. *Id. Or.* 3, 55. Ut figuram orationis plenioris et tenuioris, et item mediocris, ad id, quod agimus, accommodatam deligamus, *h. e.* stilum, genus dicendi. Et *ib.* 2, 23. Verborum gravitate et elegantia et copia suam quandam expressit quasi formam figuramque dicendi. *Ov. Her.* 10, 81. Occurrunt animo pereundi mille figurae, *h. e.* modi. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 43. Figuram veri ducere, *h. e.* imaginem habere, verum imitari. *Cajus Dig.* 39, 6, 30. Mortis causa capitur, cum propter mortem alicujus capiendi occasio obvenit, exceptis his capiendi figuris. *Maecian. ib.* 35, 2, 30. *med.* Id, quod non figura conditionis accipere jussus est, *h. e.* sub conditione, vel sub ratione conditionis. *Auct. ad Her.* 3, 15. Figura vocis, *h. e.* conformatio et forma. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 131. Te quoque flebilibus moerens, hyacinthe, figuris, *h. e.* notis, litteris. P Apud grammaticos et rhetoras figura est conformatio quaedam orationis, remota a communi et primum se offerente ratione, ut *Quint.* 9, 1, 4. definit. Duplicis autem est generis, verborum et sententiarum: illud in singulis verbis, hoc in integra sententia fit. Utriusque generis plurimas enumerat *Cic. Or.* 3, 53. et 54. et *Or.* 39. et 40. et *Quint.* 9, 2. et 3. P Differt a tropo. V. TROPUS. P Dicitur aliquando de scommate et dicto. *Quint.* 9, 2. *med.* Nemo se tenuit, agens pro patre, quin figuras in filium faceret. *Suet. Vesp.* 13. Amicorum libertatem, causidicorum figuras, ac philosophorum contumaciam lenissime tulit. [*V. *Brem.* ad h. l. Adde *Dom.* 10. ubi *figurae* in *historia* sunt loci ita dicti, ut appareret, tecte peti Domitianum, nostr. *Anspielungen.*] P Apud grammaticos significat etiam positionem, casum. *Quint.* 1, 4. *extr.* Quaedam verba tertiae personae figura dicuntur, ut *licet*, *piget*. *Varr. L. L.* 8, 28. et *ib.* 9, 1. Et 3. Figura verbi. Et *ib.* 8, 36. Nomina quod quinque habent figuras, habere quinque casus. P Denique aliquando apud rhetoras *figura* dicitur integra oratio, vel orationis bona pars, in qua aliquid describitur obliqua forma, et ex qua aliud intelligatur: unde *figuratis controversiis* nomen est factum: item descriptio artificiosa alicujus rei, vel ut magis placeat, vel ut plenius percipiatur, vel ut magis id conficiat, quod volumus: quo sensu cum *colore* nonnihil convenit. *Senec. Contr.* 4, 29. *med.* Totam hac figura declamavit: non sum, inquit, vobis dicturus etc. Et *ib.* 5, 33. *med.* Hoc genere insectatus saeculi vitia, egregia figura, inquinatum et infamem reum majorum criminum impunitate defendit. *Quint.* 9, 2. *med.* Quaesitum etiam est, quomodo responderi contra figuras oporteret: et quidam semper ex diverso aperiendas putaverunt, sicut latentia vitia rescinduntur. P Similis est ironiae, nisi quod ironia contrarium dicit, figura aliud. *Senec. Benef.* 2, 11. Haec ipsa non verniliter, nec ea figura, qua quidam rejiciunt, quae magis ad se volunt attrahere. [*V. *Ernest. lex. technol. lat.* p. 165. sqq. ubi plurima de hujus verbi ap. Rhetores usu disputantur. Adde *Spalding.* ad *Quint.* 10, 5, 3. et 4, 2, 118.]

FIGURALIS. V. FIGULARIS.

[FIGURALITAS, atis, f. figuratus dicendi modus. *Fulgent. de contin. Virg. med.* Ergo sub figuralitate historiae plenum hominis monstravimus statum. *F.*]

FIGURALITER, adv. ἐσχηματισμένως, figurate. *Tert. Testim. anim.* 2., *Sidon. ep.* 8, 14. *med.*

*FIGURANTER, adv. i. q. figurate. Apud *Diomed. Grammat. B. A.*

*FIGURANTIA, ae, f. apud *Augustin. B. A.*

FIGURATE, adv. per figuras. *Ascon. in. Verr.* 2, 6. Figurate dixit. *Sidon. ep.* 5, 8. Figuratius quem pungere.

FIGURATIO, onis, f. σχηματισμός, actus figurandi, itemque ipsa figura et conformatio. *Plin.* 11, 37, 88. Nervi hic terctes, illic lati, ut in unoquoque poscit figuratio. *Vitr.* 9, 4. Zona duodecim signis conformata exprimit depictam a natura figurationem. P [Item idem ac figura. *Appul. Dogm. Plat.* 1. Cum quaedam Apollinis figuratio (*h. e.* ipsius Apollinis phantasma, sive ipse Apollo) Perictione se miscuisset, Plato natus est. *F.*] P Item imaginatio. *Quint. Decl.* 6, 15. Si quisquam figuratione quadam in hac malorum conditione judicem ponat. Et *ib.* 12, 27. Si spei figuratione tardius cadit. Et *ib.* 6, 4. O vanae figurationes, et pectora hominum alto errore confusa! P Item figurarum usus in dicendo, exornatio. *Lactant.* 1, 11. *med.* Officium poetae est in eo, ut, quae gesta sunt vere, in aliquas species obliquis figurationibus, cum decore aliquo conversa, traducat. [*Front.* 1. *ad Antonin. Aug.* (cd. *Maio*) *ep.* 2. Quisquam illorum his figurationibus uteretur, quae Graeci schemata vocant? *F.*] P Item positio, casus. *Gell.* 17, 2. *med.* Inusitate dixit *diurnare*, pro diu vivere: sed ex ea figuratione est, qua dicimus perennare.

FIGURATO, adv. figurate. *Tert. adv. Marc.* 3, 14. Licuit Christo ense sermonis Dei praecingi figurato. Ubi tamen alii putant *figurato* esse adjectivum.

FIGURATOR, oris, m. qui figurat, et fingit. *Arnob.* 6, 196. Vobis ducibus et figuratoribus, luna femina est.

FIGURATUS, a, um, part. a *figuro*, conformatus. *Cic. N. D.* 2, 63. Boum terga declarant, non esse ad onus accipiendum figurata. *Tac. G.* 9. Signum in modum liburnae figuratum. *Petr. Sat.* 33. Ova figurata ex farina pingui. P Item simpliciter figuram habens: cui opponitur liquidus et fluens. *Cels.* 2, 3. *med.* Venter ei, qui a periculo tutus est, reddit mollia, figurata. Adde *ib.* 8. *med.* P Item figuris dicendi exornatus, ἐσχηματισμένος, ut Figurata oratio, *Quint.* 9, 1. *med.* et Figuratum verbum, *Id.* 8, 1. P Figuratae controversiae, ἐσχηματισμένοι λόγοι, sunt, in quibus tota oratione dissimulatio adhibetur, et causa non aperte et simpliciter, sed oblique agitur, et quasi furtim, ut per quandam suspicionem, quod non dicimus, intelligatur: quod fit, cum palam dicere vel tutum non est; vel non decet; vel si ea ratione major causae venustas ac probabilitas acquiratur. Hujus rei exemplum volunt quidam esse Aeschinis et Demosthenis orationem contra et pro Ctesiphonte. *Quint.* 9, 2. Hinc *Hieron. ep.* 81. *n.* 1. Praefatiuncula tua oblique, imo aperte petor. Poteram et ego, qui saepissime figuratas controversias declamavi, aliquid de vetere artificio repetere, et tuo te more laudare. Sed absit a me, ut, quod in te reprehendo, imiter.

FIGURO, as, avi, atum, a. 1. σχηματίζω, figuram formamque induco, formo, effingo. *Cic. Univ.* 6. Mundum ea forma figuravit, qua una omnes reliquae formae concluduntur. *Senec. ep.* 65. Figurare aes in habitum statuae. *Petr. Sat.* 102. Barbam peregrina ratione figurare. *Plin.* 16, 38, 72. Ficis humor lacteus: huic ad caseos figurandos coaguli vis. *Id.* 36, 22, 45. Medullae in ossibus in lapidis naturam figurantur. *Id.* 8, 36, 54. de fetibus ursinis. Hi sunt candida informisque caro: hanc lambendo paulatim figurant. *Lucr.* 4, 551. Lingua figurat voces. P Translate est informare, instituere. *Hor. Ep.* 2, 1, 126. Os tenerum pueri balbumque poeta figurat. P Item figuris rhetoricis exornare. *Quint.* 9, 1. *med.* Tam translatis verbis, quam propriis figuratur oratio. *Senec. Contr. prooem. l.* 3. Affectus efficaciter movit: figurabat egregie: praeparabat suspiciose. P Item imaginari, fingere. *Id. Contr.* 3, 17. *med.* Qui in crepidine viderat Marium, in sella figuravit. *Senec. alter Ira* 2, 35. *med.* Quales ad bella excitanda exeunt Furiae, talem nobis iram figuremus. *Curt.* 7, 1. *f.* Utinam prudentius esset sollicita pro filio, et non inanes quoque species anxio animo figuraret. *Quint. Decl.* 9, 6. *extr.* Figurare potestis, qui tunc animus mihi, quae cogitatio fuerit. *Id. ib.* 12, 7. Figura tibi exesos vultus, decrescentem populum, jam praemortuas vires. P *Prud. Psych.* 66. matrona sub umbra Legis adhuc pugnans, dum tempora nostra figurat, *h. e.* typus et figura est nostrorum temporum.

FILAMEN. V. FLAMEN, inis, m.

FILATIM, adv. per fila, vel filorum in modum. *Lucr.* 2, 828. Ut fit, ubi in parvas partes discerpitur aurum, Purpura puniceusque color clarissimu' multo, Filatim cum distractus disperditur omnis.

FILIA, ae, f. θυγάτηρ, proles femina. *Cic. Cluent.* 61. Despondit et filiam suam. *Ter. Ph.* 4, 3, 40. Filiam suam unicam locare. *Id. Ad.* 3, 2, 3. Herilis filia. *Id. Heaut.* 3, 3, 41. Filia adolescentula. *Id. Ad.* 3, 4, 20. virgo. P *Filiafamilias* dicitur, quae patrem vivum habet, et sub ejus potestate est. *Sen. Col. ad Helv.* 14. Tu filiafamilias locupletibus filiis ultro contulisti. *Ulp. Dig.* 14, 6, 9. Filiaefamilias mutuum dare. Et *ib.* Hoc senatusconsultum ad filias quoque familiarum pertinet. V. FILIUS. P In dativo plurali habet *filiis*. *Liv.* 38, 57. Huic Graccho minorem ex duabus filiis nuptam fuisse convenit. Adde *Pl. Stich.* 4, 1, 61., *Enn.* ap. *Prisc.* 7, 733. et *Hirt. B. Alex.* 33. P Item *filiabus*, si distinctione opus sit, ut in ASINA est dictum. *Inscr.* ap. *Grut.* 750, 6. Bene sit filiis, filiabus meis, qui me bene coluerunt. P Quamquam et ubi distinguere non est opus, *filiabus* usurpatum legitur. *Liv.* 24, 26. Cum duabus filiabus virginibus. *Cato* ap. *Prisc. l. c.* Dotes filiabus suis non dant. Adde *Sen. Q. N.* 1. *f.* P Translate. *Paul. Nol. carm.* 21, 305. posita Gallorum solo Massilia Grajum filia, *h. e.* cujus cives a Grajis oriundi. *Hor. Od.* 1, 14, 11. Pontica pinus, Silvae filia nobilis. *Mart.* 13, 35. Filia Picenae venio lucanica porcae. P [*Permutantur *filia* et *familia*. V. FAMILIA.]

*FILIALIS, e, adj. ad filium pertinens, qualiter filium decet. *August. Serm. Fest. Pentecost.* Cui non filiali obediebant amore. *B. A.*

FILIASTER, tri, m. privignus. Legitur in *Inscr* ap. *Grut.* 645, 4., 681, 8. et 682, 9., et ap. *Mur.* 1135, 1. et 1152, 4. et ap. *Maff. Mus. Ver.* 319, 2. et ap. *Don. cl.* 10. *n.* 67. [Est tamen non probae notae verbum, seu potius plebis Romanae proprium. At melioris notae est *Inscr.* in *Giorn. Arcad. T.* 11. p. 45. M. Clodio Satyro Antonia Fortunata filiastro suo *bene merenti*. *F.*]

FILIASTRA et Filiatra, ae, f. privigna. Vox ejusdem notae cum praecedenti. [*Inscr.* non malae tamen notae in *Giorn. Arcad. T.* 8. p. 147. L. Domitius Eutychus fecit filiastrae piissimae. *F.*] Alia ap. *Mur.* 1958, 6. Vitalis patrater filiatrae suae Victoriae.

*FILIATIO, onis, f. agnitio filii. *JCt. B. A.*

FILICATUS, a, um, part. ab inusit. *filico*, filicis folia insculpta habens. *Cic. Par.* 1, 3. Minusne gratas Diis immortalibus capedines ac fictiles urnulas fuisse, quam filicatas aliorum pateras arbitramur? *Id. Att.* 6, 1. *med.* In filicatis lancibus et splendidissimis canistris. P Legitur et *felicatus*.

*FILICINA, ae, f. herba similis filici, alias radiolus. *Appul. de herb.* 83. *B. A.*

FILICONES, mali et nullius usus: a filice dicti. *Festus.*

FILICTUM, i, n. locus filice obsitus. *Colum.* 2, 2. Locus filictis, aliisque frutetis impeditus. *Pall.* 9, 3. Exstirpare carecta atque filicta. P Legitur et *filectum*.

FILICULA, ae, f. parva filix, herba. *Plin.* 26, 8, 37. Detrahit bilem polypodion, quam nostri filiculam vocant: similis enim est filici. Radix in usu, pilosa, coloris intus herbacei, crassitudine digiti minimi, acetabulis cavernosa, ceu polyporum cirri, subdulcis, in petris nascens aut sub arboribus vetustis. Adde *Caton. R. R.* 157., ubi et *felicula* legitur. [*et *Cels.* 2, 12. *post init. Colum.* 6, 27. ed. *Gesner.*, ubi ed. *Schneider.* habet *feliculam*. *B. A.*]

FĪLĬŎLĂ, ae, f. *θυγάτριον*, parva filia. *Cic. Div.* 1, 46. Filiolam suam Tertiam animadvertit esse tristiculam. Adde *M. Aurel.* ap. *Front.* ad *M. Caes.* (ed. *Maio*) *ep.* 5, 53. et *Juven.* 6, 241. ℙ Translate. *Cic. Mur.* 10. Quoniam mihi videris, hanc scientiam juris, tamquam filiolam, osculari tuam. ℙ Dicitur per contemptum de homine imbelli ac molli. *Id. Att.* 1, 14. *med.* Totus ille grex Catilinae, duce filiola Curionis, *h. e.* C. Curione C. F. ℙ Translate de litteris a Cadmo inventis. *Auson. ep.* 7, 52. Nec jam fissipedis per calami vias Grassatur Gnidiae sulcus arundinis, Pingens aridulae subdita paginae Cadmi filiolis atricoloribus.

FĪLĬŎLUS, i, m. *τεκνίον*, diminut. filii. *Cic. Att.* 1, 2. Filiolo me auctum scito, salva Terentia. Adde *Juven.* 6, 390. et 9, 83.

FĪLĬUS, ii, m. *υἱός*, proles masculina, gnatus. Videtur esse a *φίλιος*, foederatus, quod a *φίλος*, amicus, vel a *φῦλον*, genus, mutata littera *v* in *i*, ut saepe alias. *Cic. N. D.* 3, 38. Ut condemnaretur filius aut nepos, si pater aut avus deliquisset. *Id. Fin.* 2, 18. Sex. Peducaeus, qui hunc nostrum reliquit, effigiem et humanitatis et probitatis suae filium. *Ter. Ad.* 4, 5, 13. Quid hoc est negoti? hoc est patrem esse aut hoc est filium esse? *Id. Heaut.* 1, 1, 41. Filium unicum adolescentulum habeo. *Id. Ph.* 2, 1, 23. Phaedria, mei fratris filius. *Cic. Dom.* 14. Qui filii tibi loco per aetatem esse potuit. *Id.* in *Sen.* 15. Frater, qui in me pietate filius, consiliis parens inventus est. *Quint. prooem. l.* 6. Filios eniti. *Id.* 4, 2. *med.* educare. *Cic. Dom.* 14. Adoptare sibi aliquem filium. Et *ib.* Aliquem filium instituere. *Eod. sensu.* ℙ *Fortunae filius* dicitur, cui omnia ad votum succedunt. *Hor. Sat.* 2, 6, 49. [*Sic *παῖς τῆς Τύχης Sophocles Oed. Reg.* 1073. et *Eurip.* ap. *Plutarch. de solert. animal.* p. 965.] Eodem sensu dicitur *albae gallinae filius* a *Juven.* 13, 141. ℙ *Terrae filius*, cujus pater genusque ignoratur, ignobilis, obscurus: terra enim communis omnium parens est. *Cic. Att.* 1, 13. *f.* Et huic terrae filio nescio cui committere epistolam tantis de rebus non audeo. Adde *Fam.* 7, 9. et *Pers.* 6, 59. ℙ Contra *coeli filius* de admirabili ac nobili viro dicitur. *Lactant.* 1, 11. *ex Minutio Fel.* Saturnum, cum fugatus esset a filio, in Italiamque venisset, Coeli filium dictum, quod soleamus eos, quorum virtutem miremur, aut repentino advenerint, de coelo cecidisse dicere: terrae autem, quod ignotis parentibus natos, terrae filios nominemus. Eadem habet *Tert. Apol.* 10. ℙ Ap. *Catull. carm.* 37, 18. Celtiberiae filius, *h. e.* incola, civis, natione Celtiber. ℙ [**Filii* dicuntur etiam liberi utriusque sexus. V. *Quint. Inst.* 9, 3, 63. Ita *Val. Max.* 2, 4, 5. (de duobus filiis et filia loquens) dicit: Valesium ludos et lectisternia continuis tribus noctibus fecisse, qui totidem filii periculo liberati erant. *Tac. A.* 11, 38, 3. Non cum adspiceret filios moerentes, i. e. filium filiamque, Britannicum et Octaviam. *Ruddim.* 2, 36. sq., ubi vide VV. DD. in hanc sententiam confirmandam laudatos.] ℙ *Filiusfamilias* dicitur, qui sub patris adhuc est potestate. *Cic. Coel.* 15. *f.* Illum filiumfamilias, patre parco ac tenaci, habere devinctum non potes. V. FILIA. ℙ [**Filiusfamiliaris*, i. q. nos dicimus: *Sohn vom Hause. Pl. Capt.* 2, 2, 23. cf. *Asin.* 2, 2, 43. Contra non dici potest *pater familiaris, mater familiaris. Lindem.* ad *l. Pl.* prius laud.] ℙ [*Castrorum filius* appellari voluit Caligula, teste *Suet. Cal.* 22., quia a puero in castris educatus fuerit: V. CALIGULA; quemadmodum nonnullae Augustorum uxores dictae fuerunt *castrorum matres:* V. MATER. ℙ In quibusdam inscriptionibus optimae notae sigla *F.* vel *Fil.*, vel integra vox *Filius* iteratur, ut nempe ille, cujus mentio ibi fieret, a patre vel ab alio aliquo distingueretur, qui eodem praenomine, nomine et cognomine praeditus esset. Hinc *Inscr.* ap. *Catalanium, Antich. Firm.* p. 39. L. Papirii C. F. Lem. Adoptati F. Alia *ib.* L. Scribonius L. F. Libo pater, L. Scribonius L. F. Libo fil. Alia *ib.* M. Laevius T. L. Dionysius hoc monum*entum* fecit M. Laevio M. F. Pal. Nigro *filio suo. F.*] ℙ In plur. numero *filii familias* videntur esse, qui sunt ejusdem familiae: *filii familiarum*, qui plurium. *Sall. Cat.* 44. Uti filii familiarum parentes interficerent. ℙ Dicitur aliquando de brutis animalibus. *Colum.* 6, 37. Ejusmodi admissarius nepotibus magis, quam filiis, utilior est. ℙ *Fili* in vocativo pro *fili* obsoletum est. *Liv. Andr.* ap. *Prisc.* 7, 741. Pater noster, Saturni filie.

FĪLIX, icis, f. *πτέρις*, (*Farnkraut*) herba est, de qua ita *Plin.* 27, 9, 55. Filicis duo genera nec florem habent, nec semen. Pterin Graeci vocant, cujus ex una radice complures exeunt filices, bina etiam cubita excedentes longitudine, non graves odore: hanc marem existimant. Alterum genus thelypterin Graeci vocant: est autem singularis atque non fructicosa, brevior, molliorque et densior, foliis ad radicem canaliculata. Folia utriusque lateribus pinnata: radices longae in obliquum, nigrae etc. *Virg. G.* 3, 297. filicumque maniplis Sternere humum. Et *ib.* 2, 189. Filix invisa aratris, *scil.* quia radicibus remoratur. *Hor. Sat.* 1, 3, 37. Neglectis urenda filix innascitur agris. ℙ Translate de pilis circa virorum genitalia nascentibus usurpat *Pers.* 4, 41. Non tamen ista filix ullo mansuescit aratro.

*FILO, as, a. 1. *νήθω*, *μηρύω*, filum duco: cujus passivum est *filor*. A quo fit compositum *effilo*. Cf. *Fortun. de Mart. carm.* 3. v. 112. *B. A.*

*FILTRUM, i, n. *Vet. Dict.* Filtrum dicitur a Filum, quia ex filis, i. e. pilis animalium fit. Nempe sic vocantur, tum opus illud coactile, quo ad pileos fere utitur Europa cultior, quae nomen etiam usurpat *filtz*, *feltro*, *feutre* (Angli *felt*): tum colum chymicum, pannus villosus vel charta emporetica. *B. A.*

FĪLUM, i, n. *νῆμα*, quod ex lino lanave trahendo ducitur: itemque aliud quidlibet huic simile. *Varr. L. L.* 4, 23. Filum, quod minimum est hilum, id enim minimum est in vestimento. *Isid. Or.* 19, 29. Fila dicta vel quia ex pilis animalium sunt, vel quia lanificium filis tenuibus constat in modum pilorum, id est, quasi filorum. Haec *Isid.* [*V. *Doederl.* 3, 20.] Sunt etiam qui *filum* pro *fixillum* dictum autumant, ut *velum* pro *vexillum*; quippe quo conseritur, et configitur vestimentum. *Ov. Met.* 4, 36. levi deducens pollice filum. *Mart.* 6, 3. fila trahere. *Virg. A.* 6, 30. caeca regens filo vestigia. *Ov. A. Am.* 3, 445. Toga filo tenuissima. Et 267. pleno velamina filo. *Id. Met.* 6, 68. lentum filis immittitur aurum. *Cels.* 7, 16. Filum in acum conjicere. ℙ De re quapiam subtili et filo simili. *Enn.* ap. *Non.* 2, 364. Deducunt habiles gladios filo gracilento. *Ov. Met.* 15, 372. solent canis frondes intexere filis agrestes tineae. *Id. Fast.* 1, 342. fila croci. *Lucr.* 3, 384. aranei tenuia fila. *Mart.* 11, 52. porris fila resecta suis. *Colum.* 10, 375. asparagi corruda simillima filo. *Ov. Am.* 1, 8, 60. Tractat inauratae consona fila lyrae. *Plin.* 36, 15, 22. Filum aureum commissuris omnibus politi lapidis subjecit artifex. *Id.* 21, 6, 16. Foliorum exilitas usque in fila attenuata. *Id.* 11, 15, 19. Mel thymosum non coit et tactu praetenuia fila mittit. ℙ *Filum* dicitur etiam velamen capitis flaminis. V. APICULUM. ℙ Translate. *Ov. Pont.* 4, 3, 35. Omnia sunt hominum tenui pendentia filo: Et subito casu, quae valuere, ruunt. *Enn.* ap. *Macr. Sat.* 1, 4. Hac noctu filo pendebit Etruria tota, *h. e.* in summo discrimine versabitur. *Val. Max.* 6, 4. *n.* 1. Cum admodum tenui filo suspensa reipublicae salus ex sociorum fide penderet. ℙ Saepe dicitur de textura verborum ac stilo. *Hor. Ep.* 2, 1, 225. tenui deducta poemata filo. *Colum.* 10, 228. gracili connectere carmina filo. *Cic. Or.* 3, 26. Silva rerum ac sententiarum comparanda est: haec formanda filo ipso et genere orationis. Et *ib.* 2, 22. Omnes etiam tum retinebant illum Periclis succum, sed erant paulo uberiore filo. *Id. Fam.* 9, 12. Oratiunculam pro Dejotaro tibi misi, quam velim sic legas, ut causam tenuem et inopem, nec scriptione magno opere dignam. Sed ego hospiti veteri et amico munusculum mittere volui levidense, crasso filo, *h. e.* stilo tenui et nihil elaborato, ut vestes, quae crasso filo texuntur. Nam, ut idem ait *Or.* 36., si tenues causae, tum etiam argumentandi tenue filum, et in docendo et in refellendo. [*Paulo aliter intelligendum videtur *filum* in loco ap. *Cic. Lael.* 7, 25. Sed aliud quoddam expetimus filum orationis tuae. Nimirum non ad ornatum orationis electu verborum atque compositione factum, sed ad rerum, quas sermo continet, genus rationemque spectat. V. de hujus v. ap. rhetores usu *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 171.] ℙ A poetis saepe dicitur de stamine vitae, quod nere Parcas fabulantur. *Virg. A.* 10, 815. extremaque Lauso Parcae fila legunt. *Ov. Pont.* 1, 8, 63. tibi nascenti Nerunt fatales fortia fila Deae. *Sil.* 4, 28. Grandaevi senes ducentes ultima fila. *Ov. Her.* 12, 3. quae dispensant fatalia fila, Sorores, Debuerant fusos evoluisse meos. Et *ib.* 15, 82. ita nascenti legem dixere Sorores: Nec data sunt vitae fila severa meae, *h. e.* mores severi. *Id. Trist.* 5, 10, 45. O duram Lachesin, quae tam grave sidus habenti Fila dedit vitae non breviora meae! *Mart.* 11, 36. rupta Sororum fila, *h. e.* vita amissa. Et 10, 5. Et cum supremae fila venerint horae. Adde *Hor. Od.* 2, 3, 15. ℙ Aliquando dicitur de figura et lineamentis. *Pl. Merc.* 4, 4, 15. Satis scitum filum mulieris. *Gell.* 1, 2. Mores naturasque hominum conjectatione quadam, de oris et vultus ingenio, deque totius corporis filo atque habitu sciscitari. Et 14, 4. Forma atque filo virginali, aspectu vehementi etc. *Ammian.* 14. *f.* Fuit forma conspicuus Bona, decente filo corporis. *Petr. fr. Trag. Burm.* 46. Ingeniosus est, et bono filo, *h. e.* bona specie, bene habitus. *Arnob.* 6, 199. Filum capitis prostituti Cythereia in simulacra traducere. ℙ Interdum de figura et textura cujusque rei. *Lucr.* 4, 85. formarum vestigia certa, Quae vulgo volitant subtili praedita filo. *Id.* 2, 340. non omnia prorsum Esse pari filo similique affecta figura. [*Saepissime dicitur ap. *Lucr. filum* de corporum rerumque extremitate, s. circumcaesura. V. *Eichstadt.* in *Ind. Lucr.* p. 414.] ℙ Etiam *filus*, *i*, m. usurpatum aliquando fuisse, testatur *Arnob.* 1, 36.

FIMBRĬA, ae, f. *θύσανοι*, *κράσπεδον*, extremitas vestis, aliusve rei, praesertim si incisuras habeat. *Varr. L. L.* 4, 13. Antiqui fibrum dicebant extremum: unde in sagis extrema, fimbriae. *Festus* in *Fiber* fere eadem habet. [*V. *Döderl.* 3, 20.] *Plin.* 7, 51, 62. Jam signa letalia, in furoris morbo risum, sapientiae vero aegritudine, fimbriarum curam, et stragulae vestis plicaturam. *Cels.* 2, 6. Mors denunciatur, si quis in febre, aut acuto morbo, ut in insania, pulmonisve dolore, vel capitis, in veste floccos legit, fimbriasve diducit. [Ita in secunda editione legendum *Targa* putat. *F.*] *Cic. Pis.* 11. Erant illi compti capilli et madentes cincinnorum fimbriae. *Appul. Met.* 11. p. 258, 27. Palla ad ultimas oras nodulis fimbriarum decoriter confluctuabat. ℙ [Est quoque cognomen R. ap. *Vell.* 2, 24. C. Flavius Fimbria. *F.* ℙ *Fuit et *Fimbria* cognomen Flaviorum, e quibus fuit ille C. Fimbria, crudelitate insignis, qui quum Scaevolae, quem graviter vulneraverat, diem insuper dixisset, quaerentibus quid in Scaevola esset accusaturus, *quod*, inquit, *non totum corpore ferrum receperit. Cic. Rosc. Amer.* 33. Cf. et *Off.* 3, 19 et 22. et *Verr.* 3, 70. etc. *B. A.*]

FIMBRĬĀNUS, a, um, adj. ad Fimbriam pertinens, quod est nomen proprium R., ut Fimbriana seditio, *Sall. fragm.* ap. *Non.* 3, 151.

FIMBRĬĀTŪRIT. V. FIGULATURIT.

FIMBRĬĀTUS, a, um, part. ab inusit. *fimbrio*, *θυσανωτός*, fimbrias habens, laciniosus. *Suet. Caes.* 45. Usus est lato clavo ad manus fimbriato. *Plin.* 21, 15, 55. Urtica caule quoque mordaci, fimbriatis foliis. *Id.* 18, 7, 10. *n.* 3. Milii comae granum complexae, fimbriato capillo curvantur. *Appul. Met.* 8. p. 214, 30. Flagrum contortis taeniis lanosi velleris prolixe fimbriatum.

FĪMĔTUM, i, n. *κοπρών*, sterquilinium, quo fimus congeritur. *Plin.* 17, 9, 8. Fimeta sub dio, concavo loco, et qui humorem colligat. Adde 24, 19, 110. et 10, 54, 75.

FĪMUS, i, m. et Fimum, i, n. *κοπρός*, excrementa animalium, quibus agri stercorantur: [videtur esse a *θύημα*, suffimentum; inde etiam fumus. *F.* **Döderl.* 2, 39. putat, *fimum* proprie significare id, quod segetem crescere faciat, siquidem vera sit vocis, una cum *fecundis* et *fenum*, a *fuo*, *φύω*, originatio.] *Liv.* 38, 18. Fimo bubulo pro lignis utuntur. *Virg. G.* 1, 80. arida tantum Ne saturare fimo pingui pudeat sola. *Colum.* 2, 14. Asinus bene confectum atque idoneum protinus arvo, fimum reddit. *Plin.* 30, 9, 32. Palumborum fimus articulorum doloribus illinitur. *Id.* 28, 17, 71. Caprarum fimus sine cicatrice sanare dicitur. Et *ib.* 11, 48. Fimum asini recens cum rosaceo instillatur. Et 29, 5, 32. Prodest et fimum gallinaceum, dumtaxat rufum, ex aceto impositum. ℙ In femin. gen. *Appul. Met.* 7. *f.* Liquida fimo strictim egesta. Ita *Elm.*, [at *Oudend.* melius leg. *liquido f. s. egesto. F.*] ℙ Dicitur et universim de luto. *Virg. A.* 5, 332. pronus in ipso Concidit immundoque fimo, sacroque cruore. Adde 358. ℙ Carere plurali numero docent *Diomed.* 1, 314., *Phocas* p. 1708. et *Beda de Orthograph.* p. 2332.

FĪNĀLIS, e, adj. ad fines pertinens, *ὅριος*. *Papin. Dig.* 10, 1, 11. In finalibus quaestionibus vetera monumenta, et census auctoritas sequenda est, *h. e.* quae de agrorum finibus instituuntur. Adde *Callistrat. Dig.* 47, 21, 3. et *Sidon. ep.* 8, 14. ℙ Item ad finem pertinens, *τελικός*. *Macr. Somn. Scip.* 2, 5. *med.* Terram dividit orizon, idest finalis circulus. *August. C. D.* 19, 4. *extr.* Finalis beatitudo. *Donat.* ad *Ter. Eun.* 5, 5, 18. *finalem causam* vocat controversiam status finitivi.

FINDO, is, fĭdi, fissum, a. 3. *σχίζω*, scindo, diffindo, aperio, divido: est ab inusit. *ἴδω*, ex quo Latinum *iduo*, deinde *fido* cum F digammate nempe Aeolico, unde est etiam *divido*. *Cic. Leg.* 2, 3. Ventum in insulam est: hoc enim quasi rostro finditur Fibrenus, et divisus aequaliter in duas partes, latera haec alluit. *Cels.* 8, 4. *med.* de calvaria fracta. Solet etiam evenire, ut altera parte fuerit ictus, et os altera fiderit. *Virg. A.* 10, 295. inimicam findite rostris Hanc terram, sulcumque sibi premat ipsa carina. *Id. ib.* 6, 540. Hic locus est, partes ubi se via findit in ambas. *Id. G.* 2, 353. hiulca siti findit Canis aestifer arva. Et 78. enodes trunci resecantur, et alte Finditur in solidum cuneis via. *Plin.* 36, 22, 45. Specularis lapis finditur in quamlibet tenues crustas. *Ov. A. Am.* 2, 671. vomere findere terras. *Hor. Od.* 1, 1, 11. findere agros sarculo. *Id. Epod.* 13, 13. Assaraci tellus, quam frigida parvi Findunt Scamandri flumina, lubricus et Simois, *h. e.* interfluunt, intersecant. ℙ Translate. *Id. Od.* 4, 11, 15. Idus tibi sunt agendae, Qui dies mensem Veneris marinae findit Aprilem. *Ov. Met.* 4, 666. Et liquidum motis talaribus aera findit. Et *Her.* 16, 31. et *Prop.* 3, 7, 35. fretum merces portante carina Findere. Et rursus *Ov. ib.* 19, 208. spes est vicinae pacis in undis: Tum placidas tuto pectore finde vias. *Stat. Th.* 12, 255. de tauro:

Nunc pede torvus humum, nunc cornibus aera findit. *Id. Silv.* 3, 1, 155. nubila disco findere. Et absolute sine ablat. *Ov. Trist.* 1, 4, 3. Ionium non nostra findimus aequor Sponte, *h. e.* navigamus. ℙ *Findi* aliquando est prae ira rumpi. *Pers.* 3, 8. turgescit vitrea bilis: Findor, ut Arcadiae pecuaria rudere credas. *Pl. Bacch.* 2, 3, 17. Cor meum et cerebrum, Nicobule, finditur, istius hominis ubi fit mentio. *Ov. Medic. fac.* 39. Marsis finduntur cantibus angues. ℙ De praeterito haec habet *Prisc.* 10. p. 890. Findo quoque *fidi* facit: licet quidam *fisi* putaverunt. Deinde affert exempla de *diffindo*. [*Quod *fidi*, contra praeteritorum bisyllaborum consuetudinem, primam corripiat, inde apud *Ruddim.* 1, 233. *n.* 66. parum videtur ineptum esse creditu, *fefidi* olim aut *fifidi*, pro *fidi* a *findo*, antiquos dixisse.]

FINGĬBILIS, e, adj. qui fingi potest. *Coel. Aur. Tard.* 1, 4. *n.* 104. Aurium tinnitus, vel prae oculis scintillarum fingibilis visus.

FINGO, is, finxi, fictum, a. 3. *πλάττω*, est verbum generale ad omnia, quae ingenio et manu artificiose formantur, et significat formare, rem veram imitatione exprimere, componere, efficere: a *σφίγγω*, stringo, premo, in solidum cogo: hinc est *figulus*, qui nempe tenuem ac liquidam fere materiam compingit. [**Döderl.* 1, 160. docet *fingere* et *facere* formas ejusdem quidem generis cognatas esse, ut nostr. *wischen* et *waschen*, lat. *stringere* et *trahere*.] *Cic. Fam.* 5, 12. *med.* Ab Apelle pingi, a Lysippo fingi volebat. *Ov. Trist.* 2, 489. de humo fingere pocula. *Cic. Verr.* 2, 4, 13. Fingere e cera. *Id. Off.* 1, 44. Apes fingunt favos. *Id. Mur.* 29. Natura te finxit ad honestatem. *Virg. A.* 2, 79. nec, si miserum fortuna Sinonem Finxit, vanum etiam mendacemque improba finget. *Hor. A. P.* 382. Fingere versus. [*Ita *Cic. Brut.* 3. Fingitur oratio commodius, i. e. elaboratur. *Plin. Pan.* 3, 1. Nullum esse neque fucerius, neque acceptius genus gratiarum, quam quod illas acclamationes aemuletur, quae fingendi non habent tempus.] *Cic. N. D.* 2, 59. *f.* Lingua vocem immoderate profusam fingit et terminat, [*i. e. facit, ne ut in brutis, sine distinctione litterarum et syllabarum erumpat. *Ernest.* in *cl.* — Dicitur *fingere* etiam de Fortuna, in mutandis rebus humanis, et efformandis, ut Gr. *πλάττειν*. *Pl. Capt.* 2, 2, 54. Fortuna humana fingit arctatque ut lubet.] ℙ Significat etiam simulare. *Cic. Fam.* 3, 12. Suscipe meas partes, et eum te esse finge, qui ego sum. *Sall. Cat.* 48. Fingere alia omnia. *Caes. B. G.* 1, 39. Neque vultum fingere, neque interdum lacrymas tenere poterant. [*V. *Ruhnk.* ad *Ter. Heaut.* 5, 1, 4.] ℙ Item docere, instituere. *Hor. Ep.* 1, 2, 64. Fingit equum tenera docilem cervice magister Ire viam. [**Ter. Heaut.* 5, 1, 25. Sed ille quoque tuus Syrus, idem mire finxit filium, i. e. formavit, erudivit. V. quos laudat *Ruhnk.* ad h. l.] ℙ Item imaginari. *Cic. Acad.* 4, 36. *f.* Finge, aliquem nunc fieri sapientem. *Id. Mil.* 29. Fingere cogitatione. *Id. Rosc. Am.* 9. Homines antiqui, qui ex natura sua ceteros fingerent. *Ov. Her.* 4. *extr.* lacrymas finge videre meas. [**Plin. Pan.* 4, 4. Fingere et formare sibi principem, i. e. formam, s. imaginem perfecti principis ingenio concipere. — Huc pertinent loci *Tibull.* 2, 6, 51. Tunc mens mihi perdita fingit, Quisve meam teneat, quot teneatve modis. *Prop.* 3, 20, 17. Tecum finge triumphos. Cf. *Ov. Her.* 9, 105. *Am.* 1, 7, 35.] ℙ Item excogitare, comminisci. *Ter. Eun.* 1, 2, 58. Fingit causas, ne det. *Pl. Asin.* 2, 1, 2. Argento comparando fingere fallaciam. [**Ter.* 3, 2, 34. Nonne ad senem aliquam fabricam fingit?] ℙ Item componere, ornare, excolere. *Ov. Rem. Am.* 341. Proderit et subito, cum se non finxerit ulli, Ad dominam celeres mane tulisse gradus. *Virg. G.* 2, 407. falce vitem putando fingere. ℙ Et speciatim capillos comere. *Phaedr.* 2, 2. Cum se putaret fingi cura mulierum, Calvus repente factus est. *Virg. A.* 4, 148. mollique fluentem Fronde premit crinem fingens, atque implicat auro. *Ov. A. Am.* 1, 306. Quid toties positas fingis inepta comas? *Prop.* 3, 8, 14. Et nitidas presso pollice finge comas. Adde *Tibull.* 1, 5, 50., *Stat. Th.* 5, 228. et *Senec. Hipp.* 372. ℙ Item meditari, parare, struere. *Pl. Capt.* 2, 1, 13. At fugam fingitis. *Ca.* nos fugiamus? *Senec. Consol. Marc.* 26. Nec parricidia aut fingi, aut cogitari. ℙ Item leniter tractare, mulcere. *Ov. Fast.* 5, 409. Saepe manus aegras manibus fingebat amicis. [*Cf. *Non. Marcellus* p. 308.] ℙ Item comparare, componere, accommodare. *Cic. Or.* 8. Omnes qui probari volunt, voluntatem eorum, qui audiunt, intuentur, ad eamque, et ad eorum arbitrium et nutum totos se fingunt et accommodant. [**Id. Att.* 6, 3. Formam totius reipubl. velim mittas, quae mihi obviam fiat, ex qua me fingere possim.] ℙ In re oratoria aliquando *fingere* est proponere aliquid, quod si verum sit, aut solvat quaestionem, aut adjuvet: deinde id, de quo quaeritur, facere illi simile. Ita *Quint.* 5, 10. *post med.* [*Nos dicimus *einen Fall setzen*, *annehmen*.] V. FICTIO. ℙ Pro persuadere, *Sil.* 1, 440. Daunum etiam, grata quo non spectatior alter Voce movere fora, atque orando fingere mentes. [**Cic. Brut.* 38, 142. Nulla res magis penetrat in animos, eosque fingit, format, flectit etc. ℙ Permutata videntur *Heindf.* in *cdd. fingere* et *gignere*, ap. *Cic. N. D.* 1, 20, 56. Sed falsam esse, *V. D.* sententiam, *fingere sibi molestiam*, *taedium*, *laborem*, cet., dici latine non posse, probat l. *Virg. A.* 7, 438. Nec tantos mihi finge metus. Adde *Ecl.* 8, 108. *Lucr.* 1, 105. *Quint. Decl.* 9, 16. p. 204. Num animum mihi ipsi finxi?]

FINIENS, entis, part. a *finio*, qui finit. *Cic. Div.* 2, 44. Illi orbes, qui coelum quasi medium dividunt, et aspectum nostrum definiunt, qui a Graecis *ὁριζοντες* nominantur, a nobis finientes rectissime nominari possunt. *Senec. Q. N.* 5, 17. Hanc lineam, quae inter aperta et occulta est, Graeci *ὁριζοντα* vocant, nostri finitorem dixere, alii finientem.

FINIO, is, ivi, et ii, itum, a. 4. *τελέω*, finem impono. *Caes. B. C.* 3, 51. Si acrius insequi voluisset, bellum eo die potuisse finiri. *Curt.* 4, 14. Hic dies imperium aut constituet, aut finiet. *Plin.* 18, 2, 2. Honos is non nisi vita finitur. *Vell.* 2, 33. Finire honores aequo animo, *h. e.* deponere. *Petr. Sat.* 99. Osculo finire iram. Et 122. Vix dum finierat, *scil.* loqui. *Ov. Met.* 1, 566. Finierat Paean. *Id. A. Am.* 1, 755. Finiturus eram: sed etc. *Id. Fast.* 3, 883. Luna finit tempora mensis. *Id. Met.* 15, 602. Finire metum morte tyranni. *Id. Pont.* 1, 6, 41. gladio finire dolorem. *Hor. Ep.* 2, 2, 146. Si tibi nulla sitim finiret copia lymphae, Narrares medicis. *Id. Sat.* 2, 4, 22. Finire prandia moris. *Cic. Or.* 3, 49. *f.* Ut sententiae verbis finiantur, *h. e.* verbis, non autem nominibus claudantur. *Quint.* 1, 5. *med.* Nomen Latinum, quod *o* et *n* litteris finitur, non reperiebant. Et *ib.* Verbum acuto sono finire. *Plin.* 6, 19, 23. et 8, 42, 64. Voluntaria morte, aut inedia vitam finire. *Ov. Trist.* 3, 7, 49. Ense alicui vitam finire. *Id. Met.* 7, 591. Non exoratis animam finivit in aris. Et absolute *Tac. A.* 6, 50. Sic Tiberius finivit octavo et septuagesimo aetatis anno. [*Amat *Tac.* hanc dicendi consuetudinem. V. *Böttich. lex. Tac.* p. 199.] *Plin. ep.* 1, 12. Illis, qui morbo finiuntur. [**Sen. prov.* 6. Mors vos aut finit aut transfert. V. *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 123., qui etiam e Cicerone locos affert.] *Quint.* 9, 4. *f.* Denique ut semel finiam, sic fere componendum, quo modo pronunciandum erit. [*Elegans forma sibi quasi ipsius instantis, et suam tarditatem indignantis. Cf. 8, 3, 55. 9, 4, 138. 11, 3, 59.] ℙ Refertur etiam ad fines locorum. [*Haec est prima vocis significatio; scil. finibus aliquid circumdare, alicujus rei fines, modum constituere. Deinde sequi poterant exempla, quae ab initio posita sunt.] *Caes. B. G.* 4, 16. Populi R. imperium Rhenum finire. *Ov. Met.* 11, 152. Tmolus Sardibus hinc, illinc parvis finitur Hypaepis. *Id. Fast.* 2, 222. Riparum clausas margine finit aquas. *Liv.* 1, 18. Signum contra, quo longissime conspectum oculi ferebant, animo finivit. *Vell.* 2, 126. Quidquid meridiano aut septentrione finitur. [**Liv.* 42, 47. Finire locum, in quo dimicaturi essent.] ℙ Item ad tempus. *Cic. Att.* 8, 3. Finire provincias Gallias, *h. e.* praescribere tempus imperii in Gallia habendi. *Id. Fam.* 15, 9. Ne quid accedat temporis ad id, quod tu mihi et senatusconsulto, et lege finisti. [**Caes. B. G.* 6, 18. Galli spatia omnis temporis non numero dierum, sed noctium finiunt.] *Suet. Aug.* 101. Quibus solvendis annuum diem finiit. *Liv.* 1, 17. Quinque dierum spatio finiebatur imperium. ℙ Et ad numerum. *Curt.* 4. *ult.* Cecidere Persarum, quorum numerum victores finire potuerunt, millia XL. Al. leg. *inire*. ℙ Et ad modum. *Cic. Leg.* 2, 26. Sepulcris novis finivit modum: nam super terrae tumulum noluit quid statui. *Id. Fin.* 2, 20. Cupiditates non Epicuri divisione finiebat, sed sua satietate, i. e. moderabatur. *Id. ib.* 9. Illud ipsum non nimium probo, philosophum loqui de cupiditatibus finiendis. An potest cupiditas finiri? tollenda est atque extrahenda radicitus, *h. e.* intra certos fines circumscribendis. ℙ Ponitur etiam pro definire, seu explicare quid res sit. *Quint.* 2, 15. Quid sit rhetorice, quae finitur quidem varie, sed etc. Adde 6, 3. *f.* et 7, 3. ℙ Item pro statuere, definire, decernere. *Liv.* 40, 44. *med.* De pecunia finitur, Ne major causa ludorum consumeretur, quam etc. ℙ *Finiendi modus* est indicativus. V. FINITIVUS.

FINIS, is, m. et f. *τέλος*, terminus, extremitas in unaquaque re, exitus, modus. *Cic. Or.* 1, 34. Oratione aliqua lecta ad eum finem, quem memoria possem comprehendere. *Id. Verr.* 2, 2, 48. Modum aliquem et finem orationi nostrae, criminibusque faciamus. *Id. Off.* 1, 29. Finem et modum transire. *Id. Cluent.* 3. Reperire finem atque exitum rei cujuspiam. [*Dicitur etiam ut *exitus*. *Cic. Fam.* 4, 9. Qui finis istius consilii est. *Hor. Ep.* 1, 2, 56. Certum voto pete finem. *Id. ib.* 2, 1, 141. Animus spe finis dura ferens.] *Cic. Or.* 2, 55. Facere finem scribendi. *Ter. Heaut. prol.* 34. facere maledictis. *Caes. B. G.* 1, 33. injuriis. *Quint.* 12, 11. His dicendi virtutibus usus orator, finem quoque dignum et optimo viro, et opere sanctissimo faciet. *Cic. Phil.* 6, 1. Etiamsi ille dies vitae finem mihi allaturus esset. *Id. Somn. Scip.* 8. Quod ipsum agitatur aliunde, quando finem habet motus, vivendi finem habeat, necesse est. *Ter. Andr.* 1, 1, 12. Rebus finem praescribere. *Cic. Verr.* 2, 1, 2. constituere. *Virg. A.* 10, 106. et *Tac. H.* 4, 3. Finem capere, *h. e.* habere vel facere. *Virg. A.* 6, 76. finem dedit ore loquendi. Et *ib.* 3, 145. fessis rebus finem ferre. Et *ib.* 4, 639. curis imponere finem. *Tac. A.* 6, 40. *extr.* Finem vitae sibi ponere. *Lucr.* 2, 1114. ad finem perducere. Et 6, 24. finem timoris statuere. *Ter. Hec.* 1, 2, 21. statuere orationi. *Plin. ep.* 9, 28. Polliceris in fine, te statim ad nos evolaturum. *Liv.* 30, 1. Scipioni non temporis, sed rei gerendae fine prorogatum imperium est. [**Sil.* 3, 122. Tibi gloria fine caret, i. e. tibi gloriae cupido est infinita. Hinc *finis* dicitur, quod in quaque re summum. *Cic. Fin.* 1, 17. finis bonorum et malorum. *Id. Planc.* 25. Finis honorum populi est consulatus. *Id. Tusc.* 2, 1. finis sperandi: est summum, quod quis sperare potest, aut sperat. *Tac. A.* 3, 27. Finis aequi juris. — Est etiam summa alicujus rei, s. eorum, quae quis facturus dicturusve fit, brevis ab initio posita enucleatio. *Cic. Or.* 2, 34. Hujus quidem loci hic est finis.] ℙ *Quem ad finem* est quamdiu. *Cic. Cat.* 1, 1. Quem ad finem se se effrenata jactabit audacia? *Id. Verr.* 2, 5, 29. Piratam vivum tenuisti: quem ad finem? dum cum imperio fuisti. ℙ *Ad eum finem* est tamdiu. *Nep. Epam.* 2. Exercebatur plurimum currendo et luctando, ad eum finem, quoad stans complecti posset atque contendere. *Cic. N. D.* 2, 51. *f.* Amor bestiarum in educandis custodiendisque iis, quae procreaverunt, usque ad eum finem, dum possint se ipsa defendere. Adde *Verr.* 1, 6. ℙ *Ad finem*, usque ad finem. *Ov. Met.* 11, 750. ad finem servatos laudat amores. *Id. Amor.* 2, 7, 14. Et stetit ad finem longa tenaxque fides. *Liv.* 10, 32. Non venit ad finem tam audax inceptum. ℙ *Fine* ablativus (quod et *fini*, ut *igne* et *igni*) est tenus, usque ad. [*Quid differant *fine* et *tenus*. V. ap. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 467.] *Hirt. B. Afr.* 85. Per mare umbilici fine ingressi. *Sall. fragm.* ap. *Arusian. Mess.* Fine inguinum ingrediuntur mare. *Cato R. R.* 113. Amphoras nolito implere nimium ansarum infimarum fini. *Caes. B. G.* 7, 47. Matresfamiliae de muro pectoris fine prominentes. Alii male leg. *pectore nudo*. ℙ Et cum ablativo. *Cato R. R.* 28. Oleas, ulmos, ficos in scrobem cum pones, summam terram subdito; postea operito terra radicibus fini. ℙ *Nullo fine*, *dempto fine*, est sine fine. *Plin.* 14, 1, 3., *Ov. Amor.* 1, 9, 10. et *Pont.* 1, 1, 74. et *Her.* 1, 50. ℙ Interdum *finis* dicitur de fine vitae. *Tac. H.* 1, 37. Septem a Neronis fine menses sunt. Adde *A.* 15, 63. et *alibi saepe*, et *Vell.* 2, 123. [*Cf. de hoc *Tac.* usitatissimo dicendi genere *Böttich. lex. Tac.* s. h. v.] ℙ Saepe de causa et proposito, cujus gratia fit aliquid, et ad quod referuntur omnia. Est enim illud ultimum ac summum, quod ab operante quaeritur. Dubitare quodammodo videtur *Cic.* hoc sensu usurpare. Sic enim loquitur *Fin.* 3, 7. Cum enim hoc sit extremum (sentis enim, credo, me jamdiu, quod *τέλος* Graecus dicat, id dicere tum extremum, tum ultimum, tum summum: licebit etiam finem pro extremo aut ultimo dicere) etc. *Id.* tamen sine dubitatione utitur, ut *Off.* 1, 39. Domus finis est usus. Et 16. Liberalitas referenda est ad illum finem etc. [**Id. Inv.* 1, 5. Officium ejus facultatis videtur esse, dicere apposite ad persuasionem: finis, persuadere dictione. V. *Spald.* et quos laudat ad *Quint.* 2, 15, 6.] *Tac. A.* 14, 64. Quod ad eum finem memoravimus, ut etc. ℙ Saepissime de limite, termino et extremitate locorum, *ὅρος*. Hanc volunt quidam etymologi esse primam ac propriam vim et significationem. [*Est vero.] Adhibetur autem fere in plurali numero. *Ter. Heaut.* 3, 1, 93. Vicini nostri hic ambigunt de finibus. *Cic. Off.* 1, 10. Terminare fines agrorum. *Id. Prov. cons.* 12. Finium imperii propagatio. *Id. Dejot.* 8. Tueri fines ab excursionibus hostium. *Id. Or.* 41. Suas regiones finesque defendere. [**Sil.* 1, 141. Hominum fines Gades. Dicitur etiam sensu augurali. *Liv.* 1, 18. Inter eos fines, quos feci. *Regere fines*, quid sit, v. in REGERE.] ℙ In singulari num. *Liv.* 33, 37. Redeuntes inde Ligurum extremo fine. Et 40, 16. Fere ad extremum finem provinciae Galliae. [*Eodem significatu finis absolute dicitur. *Id.* 38, 15. Nulla legatio ad finem praesto fuerat, Cf. 4, 58. it. 10, 35. et *Drak.* ad 35, 27.] *Cic. Caec.* 8. Intra finem ejus loci, quem oleae terminabant. *Ov. Amor.* 3, 6, 19. Tu potius ripis effuse capacibus amnis (Sic aeternus eas) labere fine tuo. ℙ Translate. *Cic. Or.* 1, 49. Crassus mihi visus est oratoris facultatem non illius artis terminis, sed ingenii sui finibus, immensis paene, describere. *Id. Quint.* 10. Certos mihi fines terminosque constituam, extra quos egredi

non possim. *Id. Har. resp.* 3. Illud scelus tam importunum, audaciam tam immanem non posse arceri otii finibus. *Hor. Sat.* 1, 1, 49. Intra fines naturae vivere. ℙ Aliquando *fines* sunt ipsa regio. *Sall. Jug.* 15. 'Ego his finibus ejectus sum, quos majoribus meis populus R. dedit. *Caes. B. G.* 1, 2. *extr.* Fines Helvetiorum in longitudine millia passuum ducenta quadraginta, in latitudinem centum octoginta patebant. Et *ib.* 6, 31. In mediis Eburonum finibus. Et *ib.* 1, 6. Ut per suos fines eos ire paterentur. [**Liv.* 28, 44. Multum interest, alienos populare fines, an tuos uri exscindive videas. Ita etiam accipiendum in formula deditionis ap. *Eund.* 9, 9. Urbem, templa, delubra, fines, aquas Samnitium esse.] *Ov. Trist.* 5, 1, 21. Scythicique in finibus Istri Ille pharetrati lusor Amoris abest. ℙ *Finis* pro definitione. *Quint.* 2, 15. Est igitur frequentissimus finis rhetorices, vis persuadendi. Sic pluries eo cap. [*Ita *Aristoteles* et Euclides utuntur τῷ ὅρῳ ἀντὶ τοῦ ὁρισμοῦ. *Cic.* quidem haec v. *finis* significatio ignota. *Spald.* ad h. l.] ℙ Feminino genere. *Virg. A.* 2, 554. Haec finis Priami fatorum, hic exitus illum Sorte tulit. *Cic. Leg.* 2, 22. Necesse est edisseri a nobis, quae finis funestae familiae etc. *Gell.* 7, 3. *med.* Eo consilio atque ea fini. *Id.* 1, 3. *f.* et 13, 20. Hac fini ames, tanquam etc. *Liv.* 22, 57. Quaenam futura finis tantis cladibus foret. Adde *Lucr.* 1, 107. et 551. et *alibi*, *Colum.* 5, 11. et *Varr.*, *Sisenn.*, *Cass. Hemin.*, *Caecil.* et *Accium* ap. *Non.* 3, 90. ℙ *Qua fini* vel *fini qua* est, catenus, quatenus. *Cato R. R.* 21. Cupam qua fini in modiolos erit, utrinque secus imbricibus ferreis quatuor desues. *Papin. Dig.* 16, 2, 19. Obligatio pristina remanebit: sed dabitur ei compensatio peculii, fini, qua servus publicus habebit. ℙ Non semel apud eund. JCtum *finis* pro modo accipitur, ut *Dig.* 20, 1, 1. *med.* Placuit, ut fructus hypothecarum usuris compensaret, fini legitimae usurae. Et 21, 2, 66. *extr.* Finem pretii deminuere vel excedere. Et 49, 17, 17. Cogetur ad finem peculii perpetuo legata praestare. ℙ [*Confund. *finis* et *fides*. *Spald.* ad *Quint.* 4, 2, 118.]

FĪNĪTĒ, adv. intra certos fines. *Cic. Fin.* 2, 9. Ergo et avarus erit, sed finite, et adulter, verum habebit modum. *Gell.* 14, 1. *med.* Referri oportere ad senatum aut infinite de republ., aut de singulis rebus finite.

FĪNĪTIMUS, a, um, adj. πρόσορος, vicinus, propinquus, proximus, qui fines nostros attingit. *Cic. Manil.* 4. Bosphoranis finitimis suis bellum inferre simulasset. *Id. ib.* 2. Regnum Ariobarzanis, quod finitimum est vestris vectigalibus. *Ov. Trist.* 4, 10, 111. finitimis quamvis circumsoner armis. ℙ Translate ponitur pro simili, conjuncto. *Cic. Acad.* 4, 21. Ita finitima sunt falsa veris. *Id. Brut.* 42. Artium studiorumque quasi finitima vicinitas. *Id. Or.* 2, 44. Motus, qui finitimi sunt, et propinqui his animi perturbationibus. *Id. Tusc.* 4, 30. Aegritudini finitimus est metus. *Id. Sull.* 25. Autronii nomen finitimum maxime est hujus periculo et crimini. *Gell.* 1, 4. *extr.* Verbum verbo finitimum.

FĪNĪTIO, onis, f. finium assignatio, circumscriptio, divisio. *Hyg. Astron.* 1, 6. *extr.* Si non in triginta partes unumquodque hemisphaerium dividatur, sed in alias quotlibet finitiones. ℙ Item finis, terminus, status. *Vitr.* 2, 1. *f.* Liber hoc non profitetur, unde architectura nascatur, sed unde origines aedificiorum sint institutae, et quibus rationibus enutritae et progressae sint gradatim ad hanc finitionem. *Id.* 8, 1. Visum ad libratam altitudinem certa finitione designare. Adde 5, 4. *f.* ℙ Item definitio. *Quint.* 7, 3. Finitio est rei propositae propria et dilucida, et breviter comprehensa verbis enunciatio. Adde 2, 15. *et al.*, et *Gell.* 15, 9. etc. ℙ Item propositio, regula. *Colum.* 5, 11. *f.* Illam quasi finitionem, qua nos paulo ante usi sumus, veluti quandam legem sanxerunt, eos tantum surculos posse coalescere, qui sint cortice consimiles. ℙ [Item mors. *Inscr.* ap. *Grut.* 810, 10. Naevia Prisca, si permanserit usque in diem finitionis suae, recipiatur ibi juxta maritum suum. Alia *ib.* 827, 3. Hos ab animo potuit disjungere nemo, nisi finitio fati. *F.*]

FĪNĪTĪVUS, a, um, adj. qui definit. Hinc *finitivus status* apud rhetores dicitur, in quo quaeritur, quid quis fecerit. *Quint.* 3, 6. et 2, 1. et finitiva causa, 7, 3. *extr.* ℙ Apud grammaticos *finitivus modus* verborum est, cum quasi definita et simplici utimur expositione, ut *accuso*, *accusabam:* qui et *indicativus* dicitur, et a *Quint.* 1, 6. *finiendi modus* appellatur. *Diomed.* 1, 328. ℙ *Finitiva littera* dicitur, quae vocem claudit, et finit. *Capell.* 3, 54. Littera *f* nullum claudit finitiva sermonem.

FĪNĪTOR, oris, m. ὁρίζων, terrae mensor, aut etiam alius arbiter, qui lite de agrorum finibus exorta, suos cuique limites praescribit. *Cic. Agr.* 2, 13. *extr.* Quaestori permittant, finitorem mittant. [*Cf. *c.* 17. 20.] ℙ *Finitor* etiam dicitur, qui cuicumque rei quocumque modo finem facit. *Stat. Th.* 8, 91. de Plutone: O cunctis finitor maxime rerum. ℙ *Finitor circulus* est *der Horizont.* V. FINIENS. ℙ Translate. *Pl. Poen. prol.* 48. Argumenti regiones, limites, confinia Determinabo: ei rei ego sum factus finitor. Paenultimam hic *Pl.* corripit, quasi non a verbo *finio*, sed a nomine *finis* ducens, ut a *vino* est *vinitor.* Alii tamen melius ordinem verborum sic mutant, *ei rei ego finitor factu' sum.*

FĪNĪTUS, a, um, part. a *finio*, qui cessavit, desiit, peractus est. *Justin.* 15, 1. Finitum certamen. *Flor.* 2, 13. bellum. *Ov. Trist.* 3, 2, 17. Via finita. *Hor. Od.* 1, 19, 4. Finiti amores. *Id. Ep.* 2, 2, 104. Finita studia. *Plin.* 18, 27, 67. *n.* 1. Finiti frigoris indicium. *Id.* 19, 3, 15. Finitus sudor. *Quint.* 1, 6. Nomina *us* littera finita. *Flor.* 2, 15. Carthago finita, *h. e.* eversa, sublata. ℙ *Finito*, re finita. *Plin. ep.* 9, 13. *med.* Finito, incipit respondere Vejento. Al. leg. multo rectius: *Finio. Incipit respondere*, etc. ℙ Item certis finibus conclusus, certus, determinatus, definitus, circumscriptus, ὡρισμένος. *Cic. N. D.* 2, 59. In ore sita lingua est, finita dentibus. *Id. Part.* 18. Duo sunt quaestionum genera: quorum alterum finitum temporibus et personis: alterum infinitum, nullis neque personis neque temporibus notatum. [**Id. Tusc.* 3, 25. Mors est omnibus finita.] *Plin.* 2, 53, 54. Ventura finito die praecinere. *Ov. Fast.* 5, 65. finitaque certis Legibus est aetas, unde petatur honos. *Vell.* 1, 10. Egredi finito arenae circulo. ℙ Apud grammaticos *finitus articulus* est, qui certum quippiam significat, ut *hic*, *haec: infinitus*, qui incertum, ut *quis*, *quae.* Ita *Varr. L. L.* 9, 1. ℙ [*Est etiam numerose cadens. *Cic. Or.* 51. Finita pronunciare. V. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 271.]

FIO, fis, factus sum, n. passiv. anom. γίνομαι, efficior, evado. Est passivum verbi *facio*, et aeque late patet. Volunt etymologi esse a φύω, nascor, sum. *Pl. Amph.* 3, 1, 4. Interdum fio Jupiter, quando lubet. *Hor. Ep.* 2, 2, 211. Melior fis accedente senecta. *Nep. Alc.* 5. Ab exercitu recipitur praetorque fit. [**Fieri* de magistratu creando usurpari et ad *Quint. Inst.* 5, 10. p. 425. et ad *Vell.* 2, 17. docet *Burm.* satis magna exemplorum copia.] *Id. Dion.* 9. Fit strepitus. *Cic. Div.* 2, 7. Omnia quae fiunt, quaeque futura sunt. Et *mox.* Nihil fieri potest, nihil accidere, nihil evenire. *Id. Rosc. Am.* 9. Ut urbe tota fletus gemitusque fieret. *Pl. Rud.* 4, 3, 16. Dominus, cui furtum fiebat. *Id. Aul.* 2, 4, 31. Ut det, qui fiamus liberi. *Ter. Heaut.* 5, 4, 14. Non patiar flagitiis tuis me infamem fieri. *Id. Andr.* 1, 3, 20. Mihi non fit verisimile. [*Huc pertinent *ll. Liv.* 42, 8. Arma fieri — in ea gente. *Id.* 9, 45. Bellum fieri Aequis jussit. It. de castris. 10, 21. de comitiis 5, 52. de ludis 10, 23. Notandus etiam usus, quo dicitur de iis, quae in statum aliquem transeunt. Construitur cum *Gen.* ditionis, quem dicunt. *Cic. Top.* 4. Omnia, quae mulieris fuerunt, viri fiunt dotis nomine. *Liv.* 33, 13. Thebae populi Romani jure belli factae sunt. V. de hujus constructionis ratione *Ramsh. Gr. Lat.* §. 109. *Quint.* 6, 3, 7. Fieri commodioris valetudinis. *Liv.* 35, 34. Ita Demetrias Aetolorum facta est. Item cum *Ablat. Virg. G.* 4, 408. Fictfulva cervice leaena.] ℙ *Fieri potest*, *fieri non potest* est quod minus Latine dicitur possibile, impossibile est. *Crassus* ap. *Cic. Or.* 2, 70. Potest fieri, ut iratus dixerit. *Cic. Amic.* 21. Neque fieri potest, ut, etc. *Id. Tusc.* 1, 3. Fieri potest, ut recte quis sentiat, et id, quod sentit, polite eloqui non possit. ℙ Quandoque est aestimari. *Nep. Dat.* 5. Illum unum pluris, quam se omnes, fieri videbant. *Cic. Amic.* 16. Ut quanti quisque se ipse faciat, tanti fiat ab amicis. [**Id. Fam.* 3, 4. Plurimi fieri.] ℙ Item rem divinam peragi. *Cic. Att.* 1, 13. Cum pro populo fieret. [*Omnino est hoc vocabulum in re sacra usitatum. V. *Liv.* 37, 3. Quibus diis decemviri ex libris ut fieret, ediderunt. *Tibull.* 4, 6, 14. Ter tibi fit libo, ter, dea casta, mero. Gr. ῥέζεται.] ℙ Item esse. *Cic. Fam.* 3, 7. Scilicet contempsi te: nec fieri potest me quidquam superbius. *Pl. Merc.* 4, 3, 1. Miserior mulier me nec fiet, nec fuit. ℙ Item gigni, produci. *Varr. R. R.* 3, 12. *med.* Lepores in Gallia fiunt permagni, in Hispania mediocres. *Pl. Trin.* 4, 2, 90. Arabia, ubi absinthium fit, atque cunila gallinacea ℙ Item evenire, accidere in tertiis personis. *Cic. Att.* 16, 2. Fit saepe, ut ii, qui debent, non respondeant ad tempus. *Id. Amic.* 21. Si morum commutatio quaedam (ut fieri solet) facta erit. Et 20. Ne imtemperata quaedam benevolentia (quod persaepe fit) impediat magnas utilitates amicorum. *Id. Att.* 7, 12. *f.* Si ita factum esset, ut ille senatum offenderet. ℙ *Quid illo* vel *de illo fiet? Cic. Fam.* 14, 4. Quid Tulliola mea fiet? *Id. Acad.* 4, 33. Quid fiet artibus? *Id. Att.* 6, 1. *med.* Quid illo fiet, quem reliquero? quid me autem, si non tam cito decedo? *Ter. Ad. f.* De fratre quid fiet? *Pl. Epid.* 1, 2, 48. Quid de illa fiet fidicina? [**Ramsh. Gr. Lat.* §. 141. — Interdum et dativo jungitur. *Ov. Art. Am.* 1, 536. Perfidus ille abiit: quid mihi fiet? Quae *Ramsh. l. l.* nonnisi elocutione differre ab antecedentibus docet.] ℙ *Si quid me factum sit*, V. FACIO. ℙ Fiet aliquid. *Ter. Andr.* 2, 1, 13. Credo, impetrabo, ut aliquot saltem nuptiis prodat dies: interea fiet aliquid, spero. *Pl. Merc.* 2, 4, 25. Invenietur, exquiretur, aliquid fiet. ℙ *Fit nihil* dicitur, cum vanus est conatus et opera luditur, nihil conficitur. *Pl. Curc.* 5, 3, 5. Postquam nihil fit, clamore hominem posco, *h. e.* argentum non redditur. *Cic. Fam.* 7, 18. An hoc significas, nihil fieri, frigere te? *Gell.* 2, 29. Sol fervit, et fit nihil. ℙ *Ut fit*, *ita ut fit*, ut fieri solet. *Cic. Or.* 53. Praesertim cum, ut fit, fortuito saepe aliquid concluse apteque dicerent. *Id. Verr.* 2, 2, 23. Queri cum multis, ita ut fit, incipiunt. *Liv.* 3, 1. Fecit statim, ut fit, fastidium copia. ℙ Est etiam sequi, nasci. *Ter. Andr.* 2, 3, 11. Ex ea re quid fiat, vide. *Plin.* 2, 75, 77. Sic fit, ut longissimus dies duodecim horas colligat. *Nep. Dion.* 2. Quo fiebat, ut uni huic maxime indulgeret. *Id. Alc.* 7. Ex quo fiebat, ut, etc. [**Cic. Tusc.* 3, 5. Ita fit, ut, pro: ex quo sequitur: ex arithmeticis ducta ratio dicendi.] ℙ *Fiat* est concedentis, permittentis, annuentis. *Pl. Ps.* 1, 5, 146. Fiat: geratur mos tibi. *Id. Most.* 1, 3, 44. I mecum hac, obsecro, una simul. *Si.* fiat. Adde *Senec. f. prooem.* 3. *Contr.* ℙ *Fi*, *fite* et *fitote*, voces sunt imperativi modi. *Pl. Pers.* 1, 1, 39. Age, fi benignus, subveni. *Hor. Sat.* 2, 5, 38. fi cognitor. *Pl. Curc.* 1, 2, 63. fite causa mea Lydi barbari. *Id. Poen. prol.* 8. saturi fite fabulis. *Id. in suppos. Amph. scena quae incipit*, Quis tam, *f.* Id si fuat, Amphitruones fitote gemini. Adde *Caton.*, *Crassum*, *Liv. Andron.* in *Odyss.* ap. *Non.* 7, 62. ℙ *Fimus* legunt quidam ap. *Ter. Heaut.* 3, 1, 74. Deteriores omnes fimus licentia. Al. *sumus.* Sed *Arnob.* 2, 53. Causae, quibus mali fimus et pessimi. ℙ *Fiens* part. ponitur a *Diomed.* 1, 352. et 377., rarum tamen esse dicitur. Certe caret, quod sciam, exemplis. ℙ Olim et *fior* usurpatum fuit. *Cato* ap. *Prisc.* 8, 789. Postquam diutius fitur. *Id. ib.* Graeco ritu fiebantur Saturnalia. *Liv.* in *Odyss.* ap. *Non.* 7, 62. fitum est.

FIRCELLĪNUS, a, um, adj. ad Fircellium pertinens. *Varr. R. R.* 3, 4. Sexaginta millia *(turdorum)* Fircellina. Est autem Fircellius nomen propr. R., ut Fircellius Pavo ap. *eund. ib.* 2. et 6.

FIRCUS Sabinis est hircus. *Varr. L. L.* 4, 19.

FIRMĀMEN, inis, n. *Ov. Met.* 10, 491. Porrigitur radix, longi firmamina trunci.

FIRMĀMENTUM, i, n. στερέωμα, id quo quippiam firmatur, ne vacillet aut ruat. *Caes. B. C.* 2, 15. Ubi imbecillitas materiae postulare videretur, pilae interponuntur, transversaria tigna injiciuntur, quae firmamento esse possint. *Gell.* 13, 22. Nervi sunt vincula et firmamenta membrorum. ℙ Translate. *Cic. Cluent.* 2. Parum firmamenti et parum virium veritas habet. *Id. Mur.* 28. Venio nunc ad M. Catonem, quod est firmamentum ac robur totius accusationis. *Id. Planc.* 9. Flos equitum Rom., ornamentum civitatis, firmamentum reipubl., publicanorum ordine continetur. *Id. Amic.* 18. Firmamentum stabilitatis constantiaeque ejus, quam in amicitia quaerimus, fides est. *Id. Tusc.* 4, 4. Firmamentum disciplinae. *Id Flacc.* 37. Si ullum firmamentum in illo teste poneres. [**Tac. H.* 5, 8. Honor sacerdotii firmamentum potentiae adsumebatur. *Sen.* etiam haud raro usurpat hanc vocis significationem, e. g. *Ira*, 1, 16, 28. 2, 1, 2. *Böttich. Lex. Tac.* p. 199. Etiam in re bellica. *Liv.* 29, 2. Dum cedenti duodecimae legioni — tertiam decimam legionem ex subsidiis in primam aciem firmamentum ducit.] ℙ Apud rhetores *firmamentum* est illud, quod ab accusatore opponitur contra rationem defensoris; ad firmandam scilicet suam accusationem, quae sine eo omnino corrueret. [*Gr. τὸ συνέχον. V. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 172.] *Cic. Part.* 29. Distinguendi gratia rationem appellamus eam, quae affertur a reo ad recusandum, depellendi criminis causa; quae nisi esset, quid defenderet, non haberet: firmamentum autem, quod contra ad labefactandam rationem refertur, sine quo accusatio stare non potest. Eadem habet *Auct. ad Her.* 1, 16. ℙ Item *Cic. Inv.* 1, 14. quae adolescens multo ante scripserat, aliter *firmamentum* definit, ac in *Partitionibus*, nempe firmissimam argumentationem non accusatoris, sed defensoris. [* *Ernest. l. l.*] ℙ *Firmamentum* pro coelo, in quo stellae fixae sunt, usurpatur ab *August.* 2. *de Gen. ad litt.* etc.

*FIRMĀNI, orum, populi, quorum meminit *Cic. Phil.* 7, 23. Firmani ad oppugnandum Antonium pecuniam polliciti. V. v. sq. *B. A.*

FIRMĀNUS, a, um, adj. ad Firmum pertinens, oppidum Italiae in Piceno, olim coloniam Romanam, nunc *Fermo:* hoc oppidum trib. mill. passuum a mari distat, totidem vero ex eodem remotus est locus, qui *Porto di Fermo* nunc dicitur, ubi Firmanorum navale seu castellum olim fuit. Alii tamen statuunt, idem Firmanorum navale fuisse ab oppido Firmo sex mill. pass. remotum, eo nempe loci, ubi nunc *il fosso Cognólo* in mare

se exonerat. *Vellej.* 1, 14. Initio primi belli Punici Firmum, et Castrum colonis occupata, *scil.* Firmum oppidum et Castellum Firmanorum, ut appellat *Plin.* 3, 13, 18. *Liv.* 44, 40. Firmana cohors. [**Catull.* 111, 1. firmanus saltus. *B. A.*]

FIRMĀTOR, oris, m. qui firmat. *Tac. A.* 2, 46. Missus tamen Drusus pacis firmator. *Plin. ep.* 10, 38. Firmator disciplinae militaris.

FIRMĀTUS, a, um, part. a *firmo*, roboratus, confirmatus, στερεωθείς. *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 27. Vitium gracilitas firmata circumligatis hastilibus. ℙ Translate. *Cic. Div.* 1, 1. Vetus opinio est, omnium gentium firmata consensu. *Id. Cluent.* 5. Animus consilio et ratione firmatus. *Id. Coel.* 18. Firmata jam aetas. *Caes. B. G.* 4, 28. Firmata pax. *Sall. fr.* ap. *Arusian. Mess.* Firmatus animi. *Pl. Mil.* 2, 5, 43. Nisi das firmatam fidem, te huc intro ituram. *Liv.* 4, 7, Non tamen pro firmato jam stetit magistratus ejus jus, quia tertio mense, quam inierunt, honore abiere. *Curt.* 7, 5. Milites mature cibo ac potione firmati.

FIRMĒ, adv. firmiter, stabiliter. *Ov. Her.* 19, 67. Firmius o cupidi tandem coeamus amantes. *Plin.* 35, 12, 46. Ut firmius durent, calce addita. *Vitr.* 5, 12. Pulvinus quam firmissime statuatur. *Suet. Cal.* 26. Firme insistere. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 1, 21. Firme graviterque aliquid comprehendere. Et *ib.* 2, 2. Habere bene cognitam voluptatem, et satis firme conceptam animo. *Id. Att.* 10, 14. *f.* Firmissime asseverare aliquid. *Id. Fin.* 3, 9. Assensus suos firme sustinere. [**h. e.* cavere, ne elabatur nobis assensus, rebusque incertis tamquam certis assentiamus. *Ernest.* in *cl.*] *Plin. ep.* 6, 13. Graviter et firme respondere. *Quint.* 11, 2. Firme continere aliquid, *h. e.* optime meminisse.

FIRMĪĀNUS, a, um, adj. Firmiana vasa argentea, dicta sunt a quodam Firmio artifice. *Plin.* 33, 11, 49., ubi alii leg. *Furniana.*

*FIRMĪCUS, i, m. est cogn. R. Nam Julius Firmicus Maternus fuit scriptor Siculus, qui vixit imperante Constantino M.; cum adhuc idolorum cultum sequeretur, edidit libros octo *Matheseos;* cum vero christianam religionem esset amplexus, alium vulgavit *De errore profanarum religionum. B. A.*

*FIRMIDĬUS, nomen gentis, ut ille factionis Clodianae, de quo *Cic. Sext.* 112. *B. A.*

[FIRMILLUS, a, um, diminut. firmi. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 286. *n.* 189. Firmillo, qui vixit an. XX. Vennulanus fratri *bene merenti* fecit. Alia ap. *Grut.* 353, 6. Anneja Firmilla. *F.*]

[FIRMĪNUS, a, um, adj. ad Firmum pertinens. Est cogn. R. Hostilii Firmini legati proconsulis Africae, cujus meminit *Plin. ep.* 2, 11. *Inscr.* ap. *Grut.* p. 428, 2. M. Laetilius Fab. Cassianus Laetiliis Firminae et Severae filiis. *F.*]

[FIRMĬO, onis, m. dimin. firmi. Est cogn. libertinum R. *Inscr.* ap. *Grut.* 103, 12. Firmio Bitynitis *libertus. F.*]

FIRMĬTAS, atis, f. stabilitas, soliditas, constantia, στερεότης, βεβαιότης. *Pl. Most.* 3, 2, 133. Age, specta, postes cujusmodi! quanta firmitate facti, et quanta crassitudine! *Caes. B. C.* 2, 11. Ictum firmitas materiae sustinet. *Vitr.* 2, 6. Pulvis *(Puteolanus)* commixtus calce et caemento aedificiis praestat firmitates. *Plin.* 35, 12, 46. Cois amphoris laus maxima, Adrianis firmitas. *Id.* 14, 3, 4. *n.* 8. Uva sine ullis vasis in vite servabilis: tanta est contra frigora, aestus, tempestatesque firmitas. *Id.* 19, 1, 2. *n.* 3. Aegyptio lino minimum firmitatis. *Id.* 20, 5, 20. Firmitas valetudinis. *Id.* 35, 12, 46. Fastigia templorum mira caelatura et arte aevique firmitate sanctiora auro. Sic 14, 2, 4. *n.* 1. Firmitas vini. *Cic. Phil.* 2, 25. Gladiatoria totius corporis firmitas. *Gell.* 2, 3. Firmitas et vigor vocis. [**Plin. Pan.* 4, 7. Firmitas corporis, i. e. robur. Adde 15, 1.] ℙ Translate. *Cic. Sext.* 44. Virtus et firmitas animi. *Id. Fam.* 9, 11. Firmitatem et constantiam, si modo fuit aliquando in nobis, eandem cognosces quam reliquisti. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 24. Universus exercitus numero amplissimus est, firmitate exiguus. [**Suet. Vesp.* 7. firmitas imperii.]

FIRMĪTER, adv. στερεῶς, firme. *Pl. Epid.* 1, 1, 77. Nisi suffulcis firmiter, non potes subsistere. *Cic. fr.* ap. *Non.* 11, 24. Firmiter stabilita matrimonia. *Lucil. ib.* Firmiter hoc, pariterque tuo sit pectore fixum. *Caes. B. G.* 4, 26. Neque ordines servare, neque firmiter insistere poterant. *Pl. Ps.* 3, 2, 111. Firmiter alicui promittere. *Gell.* 13, 8. Firmiter meminisse. [**Suet. Vit.* 14. firmiter imperare.]

FIRMĪTŪDO, inis, f. στερεότης, firmitas. [**Caes. B. G.* Firmitudo operis (de ponte).] *Auct. ad Her.* 3, 11. Firmitudinem vocis maxime natura comparat, nonnihil adauget, et maxime conservat exercitatio declamationis. *Pl. Asin.* 2, 2, 54. et *Cic. Fam.* 5, 13. Firmitudo gravitasque animi. *Id. Att.* 11, 14. Salus ab isto data nihil habitura est firmitudinis. [**Haec vox saepissime usurpatur Tac.*, ut *Ann.* 3, 6. 4, 8. 6, 46. 15, 62. cet.]

FIRMO, as, avi, atum, a. 1. στερεόω, firmum stabilemque reddo, stabilio, ne vacillet, aut ruat. *Curt.* 4, 9. *med.* Gradum firmare vix poterant, cum modo saxa lubrica vestigium fallerent, modo rapidior unda subduceret. *Virg. A.* 3, 659. Trunca manum pinus regit, et vestigia firmat. *Tac. A.* 4, 73. Aestuaria aggeribus et pontibus, traducendo graviori agmini, firmat. *Plin.* 21, 31, 105. Remedium ad dentium mobiles firmandos. *Id.* 18, 6, 8. *n.* 3. Fossas in solutiore terra sepibus firmari, ne procidant. Et 35, 15, 51. Bitumen aeramentis illinitur, firmatque ea contra ignes. ℙ Est etiam munire. *Caes. B. G* 6, 28. Praesidium pontis tuendi causa ponit, magnisque eum locum munitionibus firmat. *Sall. Jug.* 25. Turres exstruit, easque praesidiis firmat. *Hirt. B. Afr.* 13. Sinistrum cornu magnis equitum copiis firmaverat. *Virg. A.* 11, 465. aditus urbis firmare. [**Liv.* 9, 17. Praesidiis aciem firmare. V. *Gronov.* et *Drakenb.* ad *Eund.* 2, 31.] ℙ Item reficere, roborare. *Liv.* 27, 13. *extr.* Firmare cibo corpora. *Curt.* 9, 10. Vexatos milites quiete firmare. *Cic. Tusc.* 2, 15. Corpora juvenum labore firmare. *Id. Brut.* 97. Firmare vocem. *Colum.* 6, 27. *med.* Major praegnantibus adhibenda cura est, largoque pascuo firmandae. *Virg. G.* 3, 209. non ulla magis vires industria firmat, Quam venerem et caeci stimulos avertere amoris. ℙ Item sistere. *Cels.* 1, 3. et *Plin.* 14, 18, 22. Uva, quae alvum solutam firmat. ℙ Item confirmare, securum reddere. *Virg. A.* 3, 610. dextram Anchises Dat juveni, atque animum praesenti pignore firmat. *Caes. B. C.* 3, 65. Cujus adventus Pompejanos compressit, nostrosque firmavit, ut se ex maximo timore colligerent. *Justin.* 2, 11. Leonidas cum in bellum proficisceretur, ita suos firmaverat, ut ire se parato ad moriendum animo scirent. *Id.* 22, 4. Animos firmare in obsidionis patientiam. *Tac. A.* 16, 35. Firmare animum constantibus exemplis. [**Liv.* 3, 55. Quum plebem hinc provocatione, hinc tribunicio auxilio firmassent. *Tac. A.* 1, 71. Cunctos alloquio et cura sibique et proelio firmabat.] ℙ Item tutum, stabilem et constantem reddere. *Hirt. B. G.* 8, 27. Complures civitates in fidem recipit, obsidibus firmat. [**Liv.* 9, 3. Cum potentissimo populo per ingens beneficium perpetuam firmare pacem amicitiamque.] *Cic. Sull.* 11 Qui filium suum vita privavit, ut in ceteris firmaret imperium. *Id. Off.* 2, 11. *extr.* Alicujus opes firmare atque augere. [*Id. Rep.* 2, 18. Ancus Marcius ad ostium Tiberis urbem condidit colonisque firmavit. *F.*] [**Sil.* 1, 291. Firmavit tenues ortus pubes.] *Virg. A.* 2, 691. Da deinde auxilium pater, atque haec omina firma. *Hor. Od.* 3, 5, 45. Donec labantes consilio patres Firmaret. *Quint.* 1, 1. et 2, 4. Firmare memoriam. ℙ Item rationibus probare, ostendere. *Cic. Har. resp.* 14. Tabulis hoc censorum, memoria multorum firmabo ac docebo. *Id. Fat.* 5. *extr.* Si vis et natura fati ex divinationis ratione firmabitur. *Id. Leg.* 2, 7. Multa firmantur jurejurando. *Virg. A.* 12, 212. Talibus inter se firmabant foedera dictis. ℙ Item ratum facere. *Ter. Andr.* 3, 1, 3. Pamphilus firmavit fidem. Nam quod peperisset, jussit tolli *Id. Hec.* 4, 2, 5. fidem alicui rei firmare, *h. e.* facere, ut magis credatur. [**Sil.* 9, 62. Firmabis nostro dicta Sibyllae sanguine.] ℙ Item affirmare, asseverare. *Hirt. B. G.* 8, 48. Seque ibi futurum, ubi praescripserit, et ea facturum, quae imperaverit, obsidibus datis firmat. *Tac. H.* 2, 9. Paratis omnium animis, reversuros firmaverunt. [*V. *Boettich. Lex. Tac.* p. 199.] *Pallad.* 11, 12. Alii amygdalo inseri posse firmarunt. Et passive. *Id.* 10, 3. Sata bene provenire firmantur. ℙ [*Permutantur *firmare* et *formare.* V. interprr. ad *Quint. Decl.* 8, 7. p. 172.]

[FIRMO, onis, m. perquam firmus, seu firmissimus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1041, 13. Arbitratu L. Cornelii Firmonis. *F.*]

[FIRMŬLUS, i, m. diminut. firmi. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 649. *n.* 423. L. Sullius Firmulus. *F.*]

*FIRMUM, i, n. oppidum cum castello in Italia, in Piceno, hodie *Fermo. Mela* 2, 4. *Vell.* 1, 14. *Cn. Pompei.* in *Cic. Attic.* 8. post *ep.* 12. in *ep.* 2. *ad Domit. Straboni* est Φίρμον Πικηνόν, i. e. Firmum Picenum, *Plin.* 3, 13. Castellum Firmanorum. V. *Firmanus, a, um.* ℙ Sexti Firmum cognomine Julium, oppidum fuit Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. V. *Sextus. B. A.*

FIRMUS, a, um, adj. βέβαιος, στερεός, qui non vacillat, aut ruit, qui dimoveri, aut labefactari non potest, stabilis, fixus, durus, ἀπὸ τοῦ ἕρματος, quod est fulcrum, *Festo* dictum videtur: aliis ab εἱρμὸς, nexus: aliis a βρμὸς, fortis, validus. *Ov. Pont.* 1, 4, 35. Nos fragili vastum ligno sulcavimus aequor: Quae tulit Aesoniden, firma carina fuit. *Id. Fast.* 1, 370. firma vincula. *Id. Amor.* 2, 12, 3. janua. *Id. Pont.* 1, 2, 24. sera. *Id. A. Am.* 2, 652. arbor. *Virg. A.* 2, 481. firma robora. *Curt.* 5, 1. Firmum solum. *Plin.* 9, 33, 52. Firmioris testae murices. ℙ Refertur et ad vires corporis. *Nep. Eum.* 11. Fuit viribus ad laborem ferendum firmis. *Cic. Fam.* 16, 8. Effice ut valeas, et ut ad nos firmus ac valens quamprimum venias. Et 5. Mihi placebat, si firmior, esses, ut te Leucadem deportares. *Id. ib.* 11, 27. Nondum satis firmo corpore cum esset, ad me mane venit. *Vell.* 2, 84. Firmissimi remiges. [**Sil.* 3, 84. Firmior aetas, i. e. adolescentia. Quamnam *firmam* vocem intellexerit *Quint. Inst.* 11, 3, 40. V. ap. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 172.] ℙ Item ad ea, quae diu durant. *Virg. G.* 2, 97. Sunt etiam Amineae vites, firmissima vina. *Plin.* 26, 3, 7. Durabat antiquitas firma. ℙ Dicitur et de cibis, qui sunt solidioris alimenti, et vires addunt. *Cels.* 2, 18. Firmius est triticum, quam milium: ipsum, quam hordeum: ex tritico firmissima siligo. Et *ib.* Firmior ex frumento potio. *Varr. R. R.* 2, 11. Firmo cibo pasta pecus. ℙ Transfertur etiam ad vires militares et robur reipublicae. *Liv.* 23, 25. Exercitus satis firmos ad tantum bellum efficere. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 15. Antonius ab equitatu firmus esse dicebatur. [*V. *Ruddim.* 2, 113.] *Cn. Magnus* ad *Coss. post. ep.* 12. *l.* 8. ad *Att.* Domitius non satis firmus esset ad castra facienda. *Nep. Eum.* 3. Cum neque magnas copias, neque firmas haberet, quod inexercitatae, et non multo ante erant contractae. *Cic. Fin.* 1, 10. Laus et caritas sunt vitae sine metu degendae praesidia firmissima. *Id. Fam.* 15, 4. Evocatorum firma manus, et equitatus sane idoneus. *Caes. B. G.* 5, 52. Senones, quae est civitas in primis firma. [**Id. ib.* 1, 3. firmus populus, i. e. potens, qui non facile vinci potest.] ℙ Saepissime ad animi vires et constantiam, qua nulla re quis a proposito dimoveri potest. *Cic. Phil.* 6, 7. Senatum sua sponte bene firmum, firmiorem vestra auctoritate fecistis. *Id. Balb.* 27. Firmiorem esse in sententia. *Id. Mil.* 33. *f.* Vir et in republica fortissimus, et in suscepta causa firmissimus. *Id. Div. Verr.* 9. Accusator firmus et verus. *Tibull.* 3, 2, 6. Non ego firmus in hoc. *Cic. fil. Fam.* 16, 21. Firmo constantique animo quippiam facere. *Virg. A.* 6, 261. Nunc animis opus, Aenea, nunc pectore firmo. *Plin. ep.* 2, 11. Vir egregius, et pro veritate firmissimus. *Vell.* 2, 63. Firmus proposito. *Ov. Met.* 7, 457. firmissimus ira. *Hor. Sat.* 2, 7, 26. Aut quia non firmus rectum defendis, et haeres, *h. e.* non es constans in defendendo. ℙ Item ad fidelitatem. *Cic. Fam.* 15, 4. *f.* Ut ex infidelissimis sociis firmissimos redderem. *Q. Cic. Petit. cons.* 7. Non brevis et suffragatoria, sed firma et perpetua amicitia. *Cic. Coel.* et *Nep. Lys.* 2. Firmus amicus ac fidelis. *Cic. Amic.* 17. Amici firmi, et stabiles, et constantes. ℙ Item ad alia. *Cic. Off.* 1, 2. Praeccepta officii firma, stabilia, conjuncta naturae. *Id. Brut.* 30. Opinio firma et stabilis. Et 78. Argumenta firma ad probandum. *Id. Acad.* 1, 11. *extr.* Firma et constans assensio. *Id. Att.* 7, 25. Attulit a te litteras hilariores, nec tamen firmas, ut soles, *h. e.* in quibus certae res atque exploratae narrantur. Et *ib.* 2, 25. Firmissima benevolentia hominum munitum esse. *Id. Fam.* 6, 5. *extr.* Spem firmissimam habere. *Id. Acad.* 4, 46. Illud ratum, firmum, fixum fuisse vis. *Id. Or. f.* Ne in maximis quidem rebus quidquam adhuc inveni firmius, quod tenerem, quam etc. *Id. Att.* 16, 5. Nisi judicassem, hoc quod dico, firmum fore. *Id. Verr.* 2, 5, 29. Utrum tandem tibi ad defensionem firmius fore putasti? *Ter. Heaut.* 2, 3, 96. Nihil satis firmi video, quamobrem accipere hunc mihi expediat metum. [*Firmus candidatus ap. *Cic. Att.* 1, 1. est, qui propter gratiam suam et amicorum, magnam spem habet consulatus consequendi. *Ernest.* in *cl.*] ℙ Cum infinito. *Hor. Ep.* 2, 17, 47, Et fundus nec vendibilis, nec pascere firmus, *h. e.* non valens, non sufficiens. ℙ [*Augusta firma cognominatum est Astigi oppidum, vel Colonia Astigitana, in Hispania Baetica *Plin.* 3, 1. V. *Astigi.* Cf. *Flavia.* ℙ Firmus fuit cognomen R. ex gente Plotina. *Plotium Firmum* meminit *Tac. H.* 1, 46. et 82. 2, 49. etc. *B. A.*]

FISCĀLIS, e, adj. ad fiscum pertinens. *Ulp. Dig.* 43, 8, 2. Res fiscales quasi propriae et privatae principis sunt. *Vopisc. Aurelian.* 48. Fiscalia vina. *Papin. Dig.* 2, 14, 42. Fiscale jus. *Paul. ib.* 49, 14, 45. *med.* Debitores fiscales. *Suet. Dom.* 9. Fiscales calumnias magna calumniantium poena repressit, *h. e.* delationes, et poenas quibus in utilitatem fisci cives a delatoribus accusati afficiebantur. *Aurel. Vict. Caes.* 41. Fiscales molestiae severius pressae, *h. e.* acerbae exactiones rerum fiscalium. ℙ *Fiscalis cursus* est cursus publicus, privata visci impensa institutus. V. CURSUS. *Spart. Hadrian.* 7. Statim cursum fiscalem instituit, ne magistratus hoc onere gravarentur. ℙ Gladiatores fiscales, *h. e.* e fisco principis alti. *Capitol. Gord. III.* 33. Gladiatorum fiscalium paria mille. ℙ [*Fiscalia, ium*, absolute sunt res ad fiscum pertinentes. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 634. *n.* 290. feci Secure solus semper fiscalia manceps, *h. e.* manceps seu publicanus ea, quae ad fiscum pertinent, vectigalia conduxi a procuratore Caesaris locata. Alia apud *Maffej. Antiq. Gall.* p. 84. In provincia Lugdunensi quinque fiscalia *cum*

agerem, plerosque viros bonos perspexi etc. Priori loco fecit fiscalia manceps quaestus sui causa, altero vero egit fiscalia procurator Caesaris reipublicae commodo. *F.*]

FISCĀRĬUS, ii, m. fisco aliquid debens. *Firmic. Math.* 3, 13. *med.* Annuae fiscariorum praestationes.

FISCELLĀ, ae, f. *θίβη, ταλαρίσκος*, parvus fiscus, vas ex virgis salicis aut junco aliave materie textum: quale est, in quo caseus exprimitur, uvae deferuntur, etc. *Virg. Ecl.* 10, 71. gracili fiscellam texit hibisco. *Tibull.* 2, 3, 15. Tunc fiscella levi detexta est vimine junci, Raraque per nexus est via facta sero. *Ov. Fast.* 4, 743. Libaque de milio milii fiscella sequatur. *Colum.* 12, 18. de vindemia: Si vineta grandia sunt, fabricandae decimodiae, et trimodiae, et fiscellae texendae, et picandae. ℙ A similitudine ita dicitur capistrum e vimine aut funiculis, quo boum ora inter arandum coercentur, *φιμός*. *Cato R. R.* 54. *extr.* Boves fiscellas habere oportet, ne herbas sectentur, cum arabunt. *Plin.* 18, 19, 49. *n.* 2. Si inter arbores vitesque aretur, fiscellis capistrari oportet, ne germinum tenera praecerpant. ℙ Item ad prohibendas oves a salientibus arietibus. *Varr. R. R.* 2, 2. Deterrent ab saliendo fiscellis e junco, aliave qua re, quod adligant ad naturam.

[FISCELLĬO, onis, m. dimin. fiscelli. Est nomen servile R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1189, 4. Masclio Fiscellioni filio fecit. *F.*]

FISCELLUS, i, m. idem quod fiscella. *Colum.* 12, 38. *med.* Baccas myrti fiscello ligneo inclusas exprimito. ℙ Ita etiam appellatur casei mollis appetitor: ut catillones, catillorum liguritores. *Festus.*

*FISCELLUS Mons, *Monte Fiscello, Monte di Norcia, Monte della Sibilla*, pars Apennini M. in Umbria, juxta Piceni, et Sabinorum confinia, ex quo Nar fl. profluit, ubi etiam antrum Sibyllae esse fertur. *Varr. R. R.* 2, 1. et 3., *Sil.* 8, 519. et *Plin.* 3, 12, 17. *B. A.*

FISCĪNĀ, ae, f. *τάλαρος*, omne genus vasis ex vimine, junco, sparto, aliave materie contexti. *Cic. Fl.* 17. Homini Phrygi, qui arborem fici nunquam vidisset, fiscinam ficorum objecisti. *Virg. G.* 1, 266. Nunc facilis rubea texatur fiscina virga. *Naevius* ap. *Serv.* ad *h. l.* Quod quaeso ut in pectus tuum demittas, tanquam vindemiator in fiscinam. *Colum.* 12, 39. *f.* In fiscina nova uvas premito. Et 50. *med.* Baccam oleae in fiscinis novis includi, prelisque subjici. *Mart.* 1, 44. Rustica lactantes nec misit fiscina metas, *h. e.* metam lactis. *Ov. Fast.* 4, 754. data est aegrae fiscina frondis ovi. *Plin.* 18, 31, 74. Unus frondator quatuor frondarias fiscinas complere in die justum habet. *Id.* 34, 8, 19. *n.* 7. Equus cum fiscinis.

FISCUS, i, m. *τάλαρος*, vas vimineum, junceum, aut ex simili alia materia, ad eos praesertim usus, quos in *Fiscina* et *Fiscella* exemplis indicavimus, corbis, quasillus, cista, sporta: est a *φύσκος*, botulus, hinc *φύσκη*, vesica, quae a *φυσάω*, sufflo, flatu distendo. *Colum.* 12, 50. *f.* Fiscis novis oleum premi oportebit. Et 52. Oleam in novo fisco adjicito, subjectamque prelo sic premito, ne vasa intorqueas. ℙ Mos fuit majoris summae pecuniam in fiscos condi: quare *fiscus* saepe loculum, arcam, saccellum, cophinum, follem pecuniae significat. *Cic. Verr.* 1, 8. Fiscos complures cum pecunia Siciliensi a quodam senatore ad equitem R. esse translatos: ex his quasi decem fiscos ad senatorem illum relictos esse. *Phaedr.* 2, 7. Mulus ferebat fiscos cum pecunia. *Juven.* 14, 259. aerata multus in arca Fiscus. ℙ Dicitur speciatim de pecunia publica, quia haec majoris summae est, quam privata. *Cic. Verr.* 2, 3, 85. Quaternos HS, quos mihi senatus decrevit, et ex aerario dedit, ego habebo, et in cistam transferam ex fisco. [*Adde *Eund. Quint. Fr.* 3, 4. De fisco quid egerit Scipio, quaeram: ubi *Manut.* aerarium intelligit.] ℙ Sub imperatoribus *fiscus* dicta est pecunia et patrimonium principis, sicut *aerarium* reipublicae. *Sen. Ben.* 7, 6. Caesar omnia habet, fiscus ejus privata tantum ac sua. *Juven.* 4, 54. Quidquid conspicuum pulcrumque ex aequore toto est, Res fisci est, ubicumque natat. *Paul. Dig.* 39, 4, 9. *extr.* Fiscus ab omnium vectigalium praestationibus immunis est. *Suet. Dom.* 12. Judaicus fiscus acerbissime actus est, *h. e.* exacta pecunia, quae a Judaeis fisco debebatur ex tributi impositione. [**Suet. Aug.* 101. Quantum pecuniae in aerario et fiscis et vectigalibus residuis. *(Kaiserliche Kassen).* Adde *Tac. A.* 1, 37. Cum fisci de imperatore rapti inter signa interque aquilas veherentur. Quid differat in his *fiscus* ab *aerario.* V. in AERARIUM.] ℙ Postea *fiscus* appellata est omnis pecunia publica, itemque jus ac dominium reipublicae in agros, vectigalia, et ceteras res, unde reditus in publicum veniunt. Hinc *Eutr.* 2, 16. aperte fiscum pro aerario posuit.

*FISĪDA, vicus Africae, in regione Syrtica. *Anton. Itin. B. A.*

FISSĬCŬLO, as, avi, atum, a. 1. findendo divido. *Appul. de Deo Socr.* p. 45, 28. Daemonum cuique tributa provincia, vel somniis conformandis, vel extis fissiculandis, vel praepetibus gubernandis, vel oscinibus erudiendis etc., *h. e.* extis minutatim ita dividendis, ut appareat *fissum jecoris.* V. FISSUS. [**Capell.* 1. p. 5. In fanis, quibus aut vaticinia obliquis fundebantur ambagibus, aut denunciata pecudum caede fissiculatis extorum prosiciis viscera loquebantur. *Id.* 2. p. 38. Haec numina haruspicio exta fissiculant admonentia quaedam, vocesque transmittunt, auguratisque loquuntur omnibus. *B. A.*] Adde *Fronton.* loc. *in* DIFFISSUS.

FISSĬLIS, e, adj. qui findi potest, *σχιστός*. *Virg. A.* 6, 181. cuneis et fissile robur Scinditur. *Plin.* 16, 36, 64. Arundo fissilis praeacuta semper acie. Et *ib.* 39, 63. Lignum nullis rimis fissile. Et 36, 17, 27. Lapis fissili vena scinditur. *Pl. Aul.* 3, 2, 25. Ad focum si adesses, non fissile haberes caput.

FISSĬO, onis, f. *σχίσις*, actus findendi. *Cic. N. D.* 2, 63. Quibus cum terrae subigerentur fissione glebarum etc.

FISSĬPES, ĕdis, adj. omn. gen. qui pedes seu ungulas fissas habet. *Auson. epist.* 5, 3. Fissipedes juvencae. ℙ Translate. *Id. ib.* 7, 49. Fissipes calamus.

*FISSUM. V. FISSUS, a, um.

FISSŪRĀ, ae, f. *σχισμή*, rima vel divisio, quae fit findendo. *Plin.* 10, 63, 83. Quorum in digitos pedum fissura divisa est. *Colum.* 4, 29. Totius obtruncatione vitis, et cum ejusdem resectionis fissura praecipit fieri. *Plin.* 33, 6, 33. Lapis friabilis, fissurisque, non globis dehiscens. *Id.* 28, 12, 55. Asini sevum labrorum fissuris cum adipe anserino.

[FISSŪRĀRĬUS, ii, m. qui fissuras facit. *Not. Tir.* p. 122. Fissura, fissurarius. *F.*]

FISSUS, a, um, part. a *findo, σχιστὸς, ἐσχισμένος*, findendo scissus. *Ov. Met.* 4, 65. Paries fissus tenui rima. Et 585. Lingua fissa in partes duas. *Cels.* 8, 10. Ferulae fissae circumpositaeque ossa in sua sede contineant. *Plin.* 17, 27, 43. Fissa radice inditur lapis. *Suet. Caes.* 61. Equus ungulis fissis in modnm digitorum. ℙ Translate. *Prud. Psych.* 760. fissa voluntas Confundit variis arcana biformia fibris, *h. e.* divisa, dissentiens. ℙ *Fissum, i*, est fissura. *Cels.* 7, 30. Si qua fissa in ano vetustate induruerunt, jamque callum habent, *ῥαγάδες*: fissuras ani diutinas *Scribon.* 223. vocat. V. RHAGADES. ℙ *Fissum jecoris* apud haruspices est scissura et divisura, qua jecur in duas partes, seu *λοβοὺς* dividitur, quarum unam familiarem dicebant, hostilem alteram. (V. FISSICULO et FAMILIARIS). *Cic. Div.* 1, 52. Non placet Stoicis, singulis jecorum fissis, aut avium cantibus interesse Deum. Et *ib.* 2, 13. Fissum familiare, et vitale tractant. Et *ib.* 1, 10. Quid fissum in extis, quid fibra valeat, accipio: quae causa sit, nescio. Adde *N. D.* 3, 6.

FISTŪCĀ, ae, f. instrumentum utrinque ansatum, ponderosum, quo alte plurium manibus sublato pali magna vi terrae infiguntur: ab *ἱστάω*, statuo, ut videtur. *Caes. B. G.* 4, 17. Haec tigna cum machinationibus demissa in flumen defixerat, fistucisque adegerat etc. [*Hoc loco non ea machina, quae manu opificis levata tundit, videtur intelligenda, sed haec, quae trochleis levata et rursus delapsa subjectos palos pondere et ictu infigit.] ℙ Item crassum lignum, aut ferrum, quo pavimenta paviuntur, areae complanantur, calcantur, et solidantur. *Plin.* 36, 25, 6. Pavimenta in Italia fistucis pavita. *Cato R. R.* 28. Operito terra radicibus fini, deinde calcato pedibus bene: deinde fistucis vectibusque calcato quam optime poteris.

FISTŪCĀTĬO, onis, f. actus fistucandi, calcatura, solidatio. *Vitr.* 7, 1. Si congesticius locus fuerit, fistucationibus solidetur. Et 10, 3. Pali resupinati defodiantur et circum fistucatione solidentur.

FISTŪCĀTUS, a, um, part. a *fistuco*, fistuca pavitus, calcatus. *Vitr.* 7, 4. *f.* et *Plin.* 36, 25, 63. Solo fistucato inducitur rudus. ℙ *Fistucatum* est fistucatio. *Plin.* 17, 11, 16. *f.* Terram circa radices fistucato spissandum.

FISTŪCO, as, a. 1. fistuca pavio, calco, solido. *Cato R. R.* 18. *med.* Fundamenta primum fistucato, postea caementis struito. *Plin.* 36, 25, 62. Rudus pedali crassitudine fistucari.

FISTŪLA, ae, f. *σύριγξ*, avena, musicum instrumentum pastorale, quod inflando sonum edit, ex pluribus calamis, imparibus, varii sonoris, cera compactis conflatum, cujus inventor Pan primus fuisse dicitur a *Virg. Ecl.* 2, 32., ab *Ov. Met.* 1, 690. et sqq. et a *Plin.* 7, 56, 57. Volunt esse quasi *φήσηλα*, a *φυσάω*, inflo. [*Quid a tibia differat, ibi dicetur. *Tibull.* 2, 5, 31. Fistula, cui semper decrescit arundinis ordo: Nam calamus cera jungitur usque minor. *Virg. Ecl.* 2, 36. Est mihi disparibus septem compacta cicuta Fistula. Et *ib.* 3, 25. aut unquam tibi fistula cera Juncta fuit? *Ov. Met.* 13, 784. Sumptaque arundinibus compacta est fistula centum: Senserunt toti pastoria sibila montes. Adde *Cic. Or.* 3, 60. *Mart.* 14, 63. et *Lucr.* 4, 590. ℙ Potest etiam dici de tibia, quae unius calami est. *Macr. Sat. praef. l.* 1. *med.* Vides, quam multorum vocibus chorus constet; una tamen ex his omnibus redditur: aliqua est illic acuta, aliqua gravis, aliqua media: accedunt viris feminae, interponitur fistula. ℙ Est etiam tubus, canalis opertus claususque, per quem aqua fluit, *αἰφων, αὐλήν*. *Cic. Rabir. perd. f.* Fistulas, quibus aqua suppeditabatur Jovis O. M. templis ac sedibus, praecidi imperarat. *Plin.* 2, 103, 106. Aquae dulces juxta mare, ut fistulis, emicantes. Adde 31, 6, 31., ubi quinarias, octonarias, denarias fistulas describit: itemque *Front. Aquaed.* 25. et seqq. ℙ Item quicumque cavatus tubus fistulae similis, per quem quid defluit, ut in animalibus aspera arteria, intestinorum ductus etc., in ossibus cannisque foramen cavitasque medullae etc. *Plin.* 11, 37, 66. Sub uva minor lingua, epiglossis appellata: opera ejus gemina, duabus interpositae fistulis. (Adde *Gell.* 17, 11.) et *ib.* 72. Pulmo spongiosus ac fistulis inanibus cavus. *Id.* 9, 7, 6. Haec duo genera fistulis spirant, quae ad pulmonem pertinent, balaenis a fronte, delphinis a dorso. *Id.* 28, 8, 27. Extrema fistula intestini. *Id.* 31, 11, 47. Spongiarum alias mares existimavere, tenui fistula: alias feminas, majoribus fistulis ac perpetuis: e maribus duriores alias, tenuissimis fistulis atque densissimis. *Id.* 11, 37, 62. Dentes aspidi tenui fistula perforati, *h. e.* intus cavi ad modum calamorum in fistula. Et *ib.* 28, 34. Muscarum generi lingua evidens fistula est, *h. e.* perforata, aculeus fistulosus. *Id.* 30, 3, 8. Ossiculis gallinarum in pariete servatis, fistula salva. *Id.* 19, 5, 23. Cucumeres, in fistula flore demisso, mira longitudine crescunt, *h. e.* cannae inserto, cui prius omnes nodos perforaveris, ut *Pallad.* 4, 9. *med.* explicat. *Plin.* 12, 22, 48. Fistula calami odorati, *h. e.* internodium intus pertusum. *Id.* 34, 11, 25. et *ib.* 12, 32. Impellere et inspirare aliquid in aures flatu per fistulam. *Pers.* 3, 14. *fistulam* vocat calamum scriptorium. Et *Plin.* 17, 14, 23. ferramentum sutorium, quo coria inciduntur. ℙ Quam *Cato R. R.* 10. memorat *fistulam farrariam*, est pilum praeferratum multis ferramentis oblongis obtusisque et ad modum calamorum in fistula musicali, in capite pili infixis compactisque: simile opinor iis, quibus teruntur lintei panni ad chartam faciendam. *Plin.* 18, 10, 23. Etruria spicam farris tosti pisit pilo praeferrato, fistula serrata et stella intus denticulata, ut nisi intenti pisant, concidantur grana ferrumque frangatur. ℙ Denique *fistula* est ulcus oblongum, angustum et profundum in corpore sive ex vitio, sive ex morbo, pus trahens. *Nep. Att.* 21. Tanta vis morbi in unum intestinum erupit, ut extremo tempore per lumbos fistula putris eruperit. Al. leg. *fistula puris. Cels.* 7, 4. Adversus fistulas, si altius penetrant, si tortuosae sunt etc. Et *ib.* Solent inter costas fistulae subter ire etc. *Plin.* 20, 9, 33. Fistulas et humores evocare. Et 24, 11, 51. Laxare et siccare fistulas etc. Et *ib.* 8, 32. Tumores sanant extrahuntque per fistulas. ℙ Est etiam baculus teres, quo pistores et bellarii tracta, ex quibus lagana fiunt, complanant. *Apic.* 42. Unum laganum fistula percuties.

FISTŪLANS, antis, part. ab inusit. *fistulo*, fistulatus, fistulosus, fistulam agens. *Plin.* 18, 11, 29. *n.* 1. Terra bibula et pumicis vice fistulans. *Hard.* legit *fistulosa* ex MSS.

[FISTŪLĀNUS, i, m. ad fistulam pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1092, 4. Q. Caesius Fistulanus. *F.*]

FISTŪLĀRIS, e, adj. ad fistulam pertinens, ut Fistulare medicamentum, *Veg. Vet.* 2, 13. ℙ *Fistulares versus* ap. *Diomed.* 3, 498. dicuntur qui ab una syllaba ad plures surgunt, ideoque fistulae figuram repraesentant.

FISTŪLĀRĬUS, ii, m. qui fistula canit. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 625. *n.* 218. Q. Grisidio (leg. *Caesidio*) Q. F. Sabiniano fistulario, cantori etc.

FISTŪLĀTIM, adv. per fistulas. *Appul. Met.* 4. p. 144, 3. Fimus fistulatim excussus.

FISTŪLĀTOR, oris, m. qui fistula canit, *συριακτής*. *Cic. Or.* 3, 61. Sed fistulatorem domi relinquetis.

FISTŪLĀTORĬUS, a, um, adj. ad fistulatorem pertinens, ut Fistulatoriae artes. *Arnob.* 2. p. 73.

FISTŪLĀTUS, a, um, part. ab inusit. *fistulo*, cavatus in morem fistulae. *Arnob.* 2. p. 84. Venae fistulae et commeabiles. *Sidon. carm.* 4. *post ep.* 13. *l.* 9. Aera fistulata. *Suet. Ner.* 31. Coenationes laqueatae tabulis eburneis versatilibus, ut flores; fistulatis, ut unguenta desuper spargerentur. Ita recte leg. *Salmas.* ad *Vopisc. Aurel.* 46., ita etiam edidit *B. Crus.* [*praeeunte *Oud.*]: alii aliter.

FISTŪLESCO, is, n. in fistulae morem pertundor. *Fulg. Myth.* 2, 19. Crementis lunae abscissa ligna furfuraceis tinearum terebraminibus fistulescunt.

FISTULO. V. FISTULANS.

FISTŪLOSUS, a, um, adj. in modum fistulae in-

tus cavatus, pertusus. *Plin.* 11, 2, 1. Telum cuticis fodiendo acuminatum, sorbendo fistulosum. Et *ib.* 37, 65. Quibus aculeus in ore fistulosus, iis nec lingua nec dentes. ℙ Item fistulis seu foraminibus oblongis abundans. *Colum.* 7, 8. Caseus neque fistulosus, neque salsus, neque aridus. *Plin.* 27, 8, 45. Spongia densitatis fistulosae. Et 17, 5, 7. Terra arida, fistulosa, scabra. Et 36, 23, 53. Fistulosus lapis. ℙ Item fistulae morbo laborans. *Cato R. R.* 157. Fistulosus cancer subtus suppurat sub carne.

FISUS, a, um, part. a *fido*, confidens. *Ov. Pont.* 4, 9, 78. Hic arcu fisos terruit ense Getas. *Id. Met.* 15, 827. taedae non bene fisa. *Lucan.* 5, 577. Fisus cuncta sibi cessura pericula, Caesar.

FITILLA. V. FRITILLA.

*FIVĔRE pro Fugere, Antiquum. *Festus.* Haec *Gesnerus.* Locum non reperio. *B. A.* Neque ego.

FIXĒ, adv. figendo, inhaerendo. *August. ep.* 6. *extr.* Ubi tenacius habitabit et fixius.

FIXIO, onis, f. *Vet. Gloss.* Fixio, καθήλωσις, πῆξις. *B. A.*

FIXŪLAS, fibulas. *Festus.*

FIXURA, ae, f. *Tert. adv. Gnost.* 1. *med.* Perire sine causa, prima fixura.

*FIXUS, us, m. i. q. fixio. *Auct. Itin. Alex.* (edente *A. Maio*) 112. Sed enim hanc quoque obtinet fixu vitium. *B. A.*

FIXUS, a, um, part. a *figo*, affixus, infixus. *Cic. Div.* 1, 34. Arma fixa in parietibus. *Hor. Ep.* 1, 1, 4. Arma fixa ad postem Herculis. *Virg. A.* 4, 495. arma fixa thalamo. *Enn.* ap. *Cic. Pis.* 19. saxis fixus asperis. *Ov. Trist.* 5, 7, 19. fixo dare vulnera cultro. *Id. Met.* 8, 382. Arundo fixa sub aure feri. *Id. Fast.* 5, 398. Sagitta laevo pede fixa. *Plin.* 29, 4, 14. Canes vivi in furca fixi. *Ov. Met.* 7, 87. in vultu lumina fixa tenet. *Virg. A.* 1, 486. solo fixos oculos tenere. Et *ib.* 11, 507. oculos in virgine fixus. ℙ Translate. *Cic. Cluent.* 45. Id non ita fixum esse deberet, ut convelli non liceret. *Sil.* 2, 364. et 3, 114. Fixum est hoc facere, *h. e.* certum est, statutum, omnino deliberatum. *Cic. Balb.* 28. Illud fixum in animis vestris tenetote, vos de beneficio Pompeji judicaturos. *Id. Rabir. Post.* 9. Illud maneat et fixum sit, quod neque moveri, neque mutari potest. *Lepid.* ad *Cic. Fam.* 10, 34. *f.* Quae perpetuo animo meo fixa manebunt. *Virg. A.* 4, 15. Si mihi non animo fixum immotumque sederet, Ne cui me vinclo vellem sociare jugali. *Cic. Acad.* 4, 46. Ratum, fixum, firmum fuisse vis. *Id. ib.* 9. Decretum stabile, fixum, ratum. *Id. Mur.* 30. Dixisti quippiam: fixum et statutum est. *Id. Att.* 8, 14. Scito, labare meum consilium illud, quod satis jam fixum videbatur. *Arator Act. Apost.* 1, 322. Arva tremunt concussa locis, tu fixior haeres: quo sensu *Virg.* quoque *A.* 2, 650. Talia perstabat memorans fixusque manebat. ℙ Est etiam transfixus. *Virg. A.* 12, 537. fixo stetit hasta cerebro. ℙ Translate. *Id. ib.* 7, 291. acri fixa dolore. ℙ Stellae fixae in coelo, quas *Cic.* appellat inerrantes, sunt de quibus *Manil.* 2, 35. Ceteraque ex variis pendentia casibus astra, Aethera per summum voluerunt fixa revolvi. ℙ [*Permutatur *fixus* et *nixus*. V. *Burm.* ad *Propert.* 1, 3, 34.]

F L

FLĂBELLĬFER, a, um, adj. Flabelliferae ancillae, quae flabellum ferunt et ventilationem faciunt. *Pl. Trin.* 2, 1, 22. Flabelliferae, sandaligerulae, cantrices etc

FLĂBELLO, as, a. 1. *Tert. Pall.* 4. Cum calor in affectationem flabellatur, *h. e.* flabello agitatur et accenditur.

FLĂBELLŪLUM, i, n. diminut. parvum flabellum. *Ter. Eun.* 3, 5, 50., ubi alii leg. *flabellum.*

FLĂBELLUM, i, n. diminut. flabri, φυλλίδιον, instrumentum, quo fit ventilatio ad refrigerandum vel ad ignem excitandum. *Ter. Eun.* 3, 5, 47. Cape hoc flabellum: ventulum huic sic facito. *Mart.* 3, 82, Et aestuanti tenue ventilat frigus Supina prasino concubina flabello. ℙ Per similitudinem dicitur de cauda avium. *Prop.* 2, 18, 59. Et modo pavonis caudae flabella superbi. [*Scilicet delicatiores Romanorum feminae caudis pavonum utebantur ad ventilandum, refrigerandum. V. interprr. ad h. l. et *Boettig. Sab.*] ℙ Translate. *Cic. Fl.* 23. Cujus lingua, quasi flabello seditionis, illa tum est egentium concio ventilata.

FLĂBĬLIS, e, adj. spirabilis, aereus. *Cic. Tusc.* 1, 27. Nihil ne aut humidum quidem, aut flabile, aut igneum. ℙ De spirituali Christianorum significatione. *Prud. περὶ στεφ.* 10, 347. Aedem sibi ipse (Deus) mente in hominis condidit Vivam, serenam, sensualem, flabilem, Solvi incapacem posse, nec destructilem. Alii minus recte leg. *stabilem* vel *flebilem.*

FLABRĂLIS, e, adj. flabilis, ad flabrum pertinens. *Prud. Apoth.* 841. Cum libet, in gelidum flabrali frigore ventum Spiritus exsistit. Al. leg. *flabrare*, h. e. flare, ab inusit. *flabro, as.*

[FLABRĂRĬUS, ii, m. qui flabello muscas abigit a cadaveribus publice expositis. *Isid. Gloss.* Flabrarius, custos corporum. Alii mendose leg. *flabarius* et *porcorum.* V. VENTILO. *F.*]

FLABRO, as. V. FLABRALIS.

FLABRUM, i, n. πνοή, πνεῦμα, flatus, flamen venti: hujus etymon vide in FLO. Vox poetica. *Prop.* 2, 20, 70. neque hic Boreae flabra, neque arma timet. *Lucr.* 6, 427. freta ferviscunt spirantibus incita flabris. *Virg. G.* 2, 293. non hiemes illam, non flabra, neque imbres Convellunt. *Val. Fl.* 6, 665. Lenibus alludit flabris levis auster. ℙ In singulari num. exempla nondum vidimus: quod et *Serv.* adnotavit ad *Virg. l. c.*

FLACCĔO, es, cui, n. 2. flaccus fio, languesco, marcesco, παραμάζω, μαραίνομαι: [est a βλακεύω, torpeo, langueo, mutata scilicet littera β in *f*, ut saepe alias, et geminata *c*. *F.* Nemini persuadebit.] *Varr. R. R.* 1, 13. Stercus quod infertur recens, minus bonum: id cum flaccuit, melius. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 323. Lorum flaccet. *Lact. Opif. Dei* 8. Aures pendulae atque flaccentes. ℙ Translate. *Afran.* ap. *Non. l. c.* Disperii: perturbata sum: jam flaccet fortitudo. *Cic. Q. Fr.* 2, 15. *f.* Messala flaccet, *h. e.* languet, in petitione consulatus deficit. (V. *Att.* 4, 15. *med.*) *Appul. Apol.* p. 290, 8. Oratio vestra rebus flaccet, spiritu viget.

FLACCESCO, is, n. flaccere incipio, languesco. *Col.* 12, 7. Foeniculum cum legeris, sub tecto exponito, dum flaccescat. *Vitr.* 2, 9. flaccescente fronde. ℙ Translate. *Cic. Brut.* 24. Cum otiosus stilum prehenderat, motusque omnis animi, tanquam ventus, hominem defecerat, flaccescebat oratio. [*Doederl.* 1, 107.] *Arnob.* 4, 142. Flaccescentium voluptatum ardorem restituere. *Id.* 7, 237. Ad numerum cymbalorum mollita indignatione flaccescunt, *h. e.* iram ac vires deponunt, placantur, mitescunt. ℙ Legitur et *flaccisco. Pacuv.* ap. *Non.* 8, 37. Flucti flacciscunt, silescunt venti. Ita etiam *Liv. Andron.* ap. *Non.* 3, 267. Flaccisscent utria.

FLACCIĀNUS, a, um, adj. ad Flaccum pertinens, quod est cognomen Romani hominis. *Val. Max.* 6, 3. *n.* 1. Flacciana arca diu penatibus vacua.

FLACCĬDUS, a, um, adj. μαλθακὸς, χαλαρὸς, languidus, et ob debilitatem, aut lenitudinem pendulus. *Varr. R. R.* 2, 9. de canib. et *Col.* 7, 6. de capro, et *Plin.* 8, 51, 77. de sue. Aures flaccidae et praegravantes. *Plin.* 15, 30, 39. Flaccidum folium. *Lucr.* 5, 631. Flaccidiore turbine fertur, *h. e.* cursu remissiore ac tardiore. *Appul. Met.* 7. Vestis muliebris in sinus flaccidos abundans. Al. leg. *floccidos*, h. e. floccis abundantes. *Id. Florid. n.* 23. p. 365, 7. Vela pendula et flaccida. ℙ Translate. *Arnob.* 7, 251. Argumentatio flaccida est, *h. e.* infirma, levis.

[FLACCILLĀ, ae, f. dimin. flaccae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 93, 2. Avitus Proculi F. pro salute Flaccillae Flacci (F.) uxoris suae. *F.*]

[FLACCĪNĀTOR, oris, m. videtur significare, qui flaccere facit. Est cogn. R. *Liv.* 9, 20. M. Foslius Flaccinator consul. *F.*]

[FLACCĪNILLĀ, ae, f. dimin. Flaccini. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 433, 5. Macrinia Flaccinilla. *F.*]

[FLACCĪNUS, i, m. qui ad Flaccum pertinet. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1109, 10. T. Flavius Flaccinus. *F.*]

FLACCŪLUS, a, um, dimin. flacci. *Trebell. Poll. Gallien.* 8. Pugiles flacculis, non veritate pugnantes, *h. e.* pilis flaccidis et mollibus, innoxium ictum inferentibus. Ita legit et exponit *Salmas.* Alii *sacculis.*

FLACCUS, a, um, adj. flaccidus. De homine dicitur, cui sint auriculae solito majores, mobiles, ac pendulae. *Cic. N. D.* 1, 29. Ecquos Deos paetulos esse arbitramur? ecquos silos? flaccos, frontones, capitones, quae sunt in nobis? ℙ Hinc factum cognomen Romanis gentibus non unis, ut Corneliae, Horatiae, Valeriae, Fulviae etc. *Plin.* 11, 37, 50. Aures homini tantum immobiles: ab iis Flaccorum cognomina.

*FLĂGELLĀTĪCĬUS, ii, m. flagellis dignus, verbero. *Gloss. Philox.* Flagellaticius, μαστιγίας. *B. A.*

FLĂGELLĀTĬO, onis, f. διαμαστίγωσις, actus flagellandi. *Tert. ad Martyr.* 4. *f.* V. locum.

FLĂGELLĀTUS, a, um, part. a *flagello*, flagellis caesus. *Plin.* 9, 30, 48. Canes extremis polypi crinibus flagellati. ℙ Translate. *Id.* 2, 45, 45. Radiorum multiformi jactu flagellatus aer. *Stat. Th.* 3, 36. Ima flagellatis, signum lugubre malorum, Ponderibus trepidavit humus, *h. e.* concussis, emotis, agitatis.

FLĂGELLO, as, avi, atum, a. 1. μαστιγόω, flagello, virgis, fuste caedo: cujus etymon vide in FLO. *Ov. Met.* 3, 93. Pondere serpentis curvata est arbor, et imae Parte flagellari gemuit sua robora caudae. *Quint.* 11, 3. *med.* ubi de gestu: Repetito ultra laevum humerum gestu flagellare in tergum. *Plin.* 8, 16, 19. de leone: In principio iracundiae terra cauda verberatur: incremento terga, ceu quodam incitamento, flagellantur. *Id.* 25, 8, 55. Serpentes sese interimunt flagellando. *Id.* 18, 30, 72. Messis alibi tribulis in area, alibi equarum gressibus exteritur, alibi perticis flagellatur. *Suet. Cal.* 26. Quaestorem suum in conjuratione nominatum flagellavit, veste detracta, subjectaque militum pedibus, quo firme verberaturi insisterent. ℙ Translate et poetice *Mart.* 4, 42. Lumina sideribus certent, mollesque flagellent Ora comae: tortas non amo, Flacce, comas, *h. e.* prolixae, extensaeque comae jactatu vultum verberent. Sic *Stat. Th.* 10, 169. Sertaque mixta comis sparsa cervice flagellat, *h. e.* diverberat, agitat, concutit. *Pers.* 4, 48. Si puteal multa cautus vibice flagellas. V. PUTEAL. ℙ *Flagellare opes* dicitur arca ditis avarique hominis, quae multam pecuniam continet; coercet, premit, avareque custodit, ne aut insumatur, aut surripiatur. *Mart.* 2, 30. et 5, 13. ℙ *Flagellare annonam* est vexare, arctare, continendo apud se, ne copia sit, et difficilis coemptio fiat. *Plin.* 33, 13, 57. Pretia rerum, quae usquam posuimus, non ignoramus, alia in aliis locis esse, et omnibus paene annis mutari, prout navigationes constiterint, aut ut quisque mercatus sit, aut aliquis praevalens manceps annonam flagellet.

FLĂGELLUM, i, n. dimin. flagri, μάστιξ, lorum, seu aliud quodvis flexile verber, quo servos nudatos caedere solebant, quod poenae genus gravius erat, quam fustibus caedi. *Cic. Rabir. perd.* 4. Porcia lex virgas ab omnium civium R. corpore amovit, hic misericors flagella retulit. *Marcell. Dig.* 48, 19, 10. Ex quibus causis liber fustibus caeditur, ex his servus flagellis caedi, et domino reddi jubetur. *Hor. Sat.* 1, 2, 41. flagellis ad mortem caesus. *Id. Ep.* 1, 11. Sectus flagellis praeconis ad fastidium. *Catull.* 25, 10. Ne laneum latusculum, natesque mollicellas Inusta turpiter tibi flagella conscribillent. *Ov. Ib.* 185. tibi de Furiis scindet latus una flagello. *Juven.* 6, 478. hic frangit ferulas: rubet ille flagellis. ℙ De mala conscientia. *Lucr.* 3, 1033. mens sibi conscia facti Praemetuens adhibet stimulos, torretque flagellis. *Juven.* 13, 195. Occultum quatiente animo tortore flagellum. ℙ Dicitur etiam de scutica, qua aurigae utuntur, quae excussa clarum reddit sonum. *Virg. A.* 5, 579. signum clamore paratis Epitides longe dedit, insonuitque flagello. *Sil.* 4, 440. Quadrijugos atro stimulat Bellona flagello. *Col.* 2, 2. *f.* Boves admonere flagello. ℙ Item de summa palmitis parte, et de virgis flexilibus aliarum arborum, βλαστὸς: a *flagellum*, qua notat lorum, quia sarmentorum et virgarum usus in caedendo fuit. *Varr. R. R.* 1, 31. Ejuncidum sarmentum non potest ex se ejicere vitem, quam vocant minorem, flagellum; majorem, unde uvae nascuntur, palmam. *Col.* 4, 4. *med.* Nonnulli fructus avidius eliciunt, extrema et media flagella submittendo. *Virg. G.* 2, 299. neve flagella Summa pete, aut summa destringe ex arbore plantas. *Catull.* 62, 52. Jam jam contingit summum radice flagellum. ℙ ℙ Item de crinibus, brachiisque polyporum. *Ov. Met.* 4, 366. Utque sub aequoribus deprensum polypus hostem Continet, ex omni dimissis parte flagellis. *Sidon. ep.* 1, 2. Aurium legulae crinium superjacentium flagellis operiuntur. ℙ [*Item tribula. *Hieron.* in *c.* 28. *Esaiae:* Sed virga excutiuntur et baculo, quae vulgo flagella dicuntur. V. *Du Fresne Glossar. B. A.*]

FLĂGĪTĀMENTUM. V. FLAMENTUM.

FLĂGĪTĀTĬO, onis, f. actus flagitandi, αἴτησις. *Cic. Top.* 1. *f.* Nolui deesse ne tacitae quidem flagitationi tuae. *Just.* 2, 4. Quindecim annis pacandae Asiae immorati, uxorum flagitatione revocantur. *Tac. A.* 13, 50. Crebrae populi flagitationes, immodestiam publicanorum arguentis.

FLĂGĪTĀTOR, oris, m. qui flagitat. *Cic. Brut.* 5. Hunc video flagitatorem, non illum quidem tibi molestum, sed assiduum tamen et acrem fore. *Liv.* 8, 12. *med.* Triumphi ante victoriam flagitator. *Id.* 2, 45. *f.* Flagitator pugnae. ℙ Speciatim dicitur de creditore, qui debitum reposcit. *Pl. Cas. prol.* 23. Ejicite ex animo curam, atque alienum aes: ne quis formidet flagitatorem suum. *Id. Most.* 3, 2, 81. Quasi flagitator astans usque ad ostium. Adde *Gell.* 17, 6. *f.*

FLĂGĪTĀTRIX, icis, f. quae flagitat. *August. ep.* 140. Epistola vehemens flagitatrix.

FLĂGĪTĀTUS, a, um, part. a *flagito*, vehementer petitus. *Tac. A.* 1, 32. Eo usque flagitatus est, donec ad exitium dederetur. ℙ *Flagitatus inter cutem* olim obscenum sensum habuit. *Fest.* in *Inter: h. e.* flagitium passus. Ita *Cato* ap. *Prisc.* 6, 719. Intercutibus stupris flagitatus. V. FULLO.

*FLAGITĬO, as, a. 1. *Lact.* 6, 23. Pudicitiam flagitiavit. Ex lectione *P. Manutii* et Codicum novem. V. *Bunemann.* Veruntamen pleraeque edd. habent *profligavit.* In ed. *Bunemann.* (consentientibus plurimis codd.) impressum *flagitavit*, eadem significatione. *B. A.*

FLĂGĪTĬOSĒ, adv. βδελυρῶς, αἰσχρῶς, turpiter, inhoneste, foede, cum infamia et probro. *Cic. Fin.* 3, 11. Quis animo aequo videt cum, quem

impure et flagitiose putet vivere? *Id. Verr.* 1, 15. Patres conscriptos judicia male et flagitiose tueri. *Id. Div. Verr.* 22. Ut turpissime, flagitiosissimeque discedat, nihil de suis veteribus ornamentis requiret. *Id. Cat.* 2, 4. Aliorum amori flagitiosissime servire. *Id. Att.* 7, 15. *f.* Sumus enim flagitiose imparati cum a militibus, tum a pecunia. *Id. Font.* 11. Legationes flagitiose obitae. *Id. Fin.* 5, 31. Flagitiose desciscere ab aliquo. *Arnob.* 4, 141. Flagitiosius procreare liberos.

FLAGĬTĬOSUS, a, um, adj. *βδελυρὸς, αἰσχρὸς*, flagitiis contaminatus, vitiosus cum dedecore, turpis, foedus, infamis, impurus. *Cic. Tusc.* 4, 32. Ut turpes sunt, qui efferunt se laetitia, cum fruuntur Veneris voluptatibus; sic flagitiosi, qui eas inflammato animo concupiscunt. *Id. Verr.* 2, 2, 78. Homo flagitiosissimus, libidinosissimus, nequissimusque. Et 54. Flagitiosae libidines. *Id. Fin.* 2, 28. Vitiosa et flagitiosa vita. *Id. Rosc. Am.* 9. Bonorum emptio flagitiosa, flagitiosa possessio. *Sall. Jug.* 88. Quanto vita illorum praeclarior, tanto horum socordia flagitiosior. Et 37. Flagitiosissima facinora facere. *Tac. H.* 2, 31. Egregiam Otho famam, Vitellius flagitiosissimam meruere. *Sall. Cat.* 5. Civitas paulatim immutata, ex pulcherrima pessima ac flagitiosissima facta est. *Id. Jug.* 118. Regem armis, quam munificentia, vinci, minus flagitiosum. *Tac. A.* 3, 54. Tot a majoribus repertae leges, tot, quas divus Augustus tulit, illae oblivione, hae (quod flagitiosius est) contemptu abolitae.

FLAGĬTĬUM, ii, n. a. *flagito:* proprie est strepitus. *Pl. Poen.* 3, 2, 32. hae fores fecerunt magnum flagitium modo. *Add.* Quid id est flagitii? *Co.* crepuerunt clare. At saepe est acris, turpisque efflagitatio cum convicio ac tumultu. Hinc *Id. Pl. flagitium* vocat, cum puellae causa protervi juvenes aliorum ostia occentant, et carbonibus elogia inscribunt. *Merc.* 2, 3, 82. Neque propter eam quicquam eveniet nostris foribus flagitii. Et acrem molestamque creditoris petitionem debiti. *Epid.* 3, 4, 77. Fides non reddis? abiero: Flagitio cum majore post reddes tamen, *h. e.* efflagitatione, convicio, quo tibi usque molesta ero, usque donec reddas. V. *Voss. Etym.* [*Cf. *Döderl.* 2, 143. qui deducit a *flagrare*, frequentat. v. *flagitare*, primamque hanc vocis significationem ponit. *Tac. A.* 1, 27. Militiae flagitia aspernari. 3, 17. Pro Plancina cum pudore et flagitio disseruit, matris preces obtendens.] P Speciatim est appellatio virginis de stupro, ipsumque stuprum, ut est ap. *Non.* 4, 215. Item quodvis facinus cum dedecore infamiaque conjunctum, praesertim libidinosum, impurum, sordidum, unde certissima infamia est, *βδελυρία, αἰσχρότης. August. Doctr. Christ.* 10. Quod agit indomita cupiditas ad corrumpendum animum et corpus suum, flagitium vocatur: quod autem agit, ut alteri noceat, facinus dicitur. [*V. *Döderl.* 2, 145.] *Cic. Senect.* 12. Stupra vero, et adulteria, et omne tale flagitium, nullis aliis illecebris excitari, nisi voluptatis. *Tac. G.* 12. Scelera ostendi oportet, dum puniuntur, flagitia abscondi. [*V. integrum l., prae ceteris demonstrantem, ita esse distingendum inter scelera et flagitia, ut scelus damni inferendi notionem vel maxime contineat. *Hor. Od.* 3, 5, 26. Damnum flagitio additis. Cf. *Döderl.* 2, 144. sq. qui nubem hujus generis exemplorum congessit.] *Cic. Verr.* 2, 5, 10. *f.* Noctis longitudo stupris et flagitiis conterebatur. *Id. Tusc.* 4, 34. *extr.* Quasi vero non propter libidinem tanta flagitia et faciat, et dicat. Et 33. Versari in flagitio. *Id. fr. in C. Anton.* ap. *Ascon.* Stupris se ac flagitiis contaminare. *Id. Brut.* 61. Flagitium committere. *Id. Cluent.* 46. Flagitium rei militaris admittere. *Id. Rosc. Am.* 9. Scelera et flagitia facere. *Ter. Ph.* 5, 2, 5. Aliquid flagitii conficere. *Liv.* 39, 16. Minus tamen esset, si flagitiis tantum effeminati forent; a facinoribus manus, mentem a fraudibus abstinuissent. (V. FACINUS). *Sall. Cat.* 14. et 38. Qui alienum aes grande conflaverat, quo flagitium aut facinus redimeret. Et 24. Flagitiis atque facinoribus coopertus. Et *Jug.* 90. Dedecorare se flagitiis. *Pl. Cas.* 5, 3, 1. Flagitio ardere. *Cic. Pis.* 18. Ingurgitare se in flagitia. *Id. Tusc.* 1, 30. Flagitiis se inquinare. *Ter. Heaut.* 5, 4, 14. Flagitiis infamem fieri. *Id. Ad.* 1, 2, 32. Non est flagitium, facere haec adolescentulum? P De aliis rebus, quae dedecus aliqua ratione afferunt. *Id. Heaut.* 5, 1, 49. Nonne id flagitium est, te aliis consilium dare, foris sapere, tibi non posse auxiliarier? *Cic. Brut.* 61. vocat *flagitium*, cum quis in scriptis obliviscitur, quid paulo ante posuerit. *Id. N. D.* 1, 24. Democriti *flagitia* appellat, quod atomos in philosophia invexerit, ex quibus mundus effectus sit: tanquam sit hoc immanis error, et opinio ejusmodi, quae dedecus ipsi pepererit. *Id. Rosc. Am.* 18. Qui praeesse agro colendo, flagitium putas, profecto illum Atilium hominem turpissimum atque inhonestissimum judicares. P Per metonymiam dicitur de infamia, quae flagitium consequitur. *Cic. Att.* 16, 7. *med.* Id erat meum factum flagitii plenum et dedecoris. *Liv.* 42, 60. Consul moveri flagitio timoris fatendi. *Id.* 25, 15. *f.* Flagitium imperio demere. *Nep. Almic.* 1. *extr.* Periturum se potius, quam cum tanto flagitio domum rediret. *Sall. Or. Macri Licinii ad pleb. f.* Neque gloria movemini, neque flagitio. P *Flagitium hominis* ap. *Pl. Cas.* 2, 1, 8., *Men.* 3, 2, 24. et 5, 1, 9. est homo flagitiosissimus. Sic *Truc.* 2, 7, 60. Scelus viri, *h. e.* scelestissimus. [*Eodem modo dicitur deliciae pueri, monstrum hominis, al.] P *Flagitii stabulum* ab eodem dicitur, qui flagitiorum plenus est. *Truc.* 2, 7, 31. Eodemque sensu *flagitii flagrantia. Rud.* 3, 4, 28. velut qui flagitiosis omnibus cupiditatibus ardet. P In illo *Lucilii l.* 29. praebent rectius multo, et sine flagitio; *Non. loc.* supra *cit. flagitium* exponit periculum: quam recte, alii viderint.

FLĂGĬTO, as, avi, atum, a. l. *ἐξαιτέω*, plus est, quam *postulo*, et significat vehementer et acriter postulare, idque interdum cum clamore et convicio. [*De etymo V. FLAGITIUM ab init.] *Donat.* ad *Ter. Eun.* 2, 3, 90. Flagitatio a strepitu dicitur, unde *flamma* et *flagella* et *flagitare*, id est personare, intelligimus dici: nam haec omnia sine strepitu crepituque non sunt. *Cic. Fam.* 9, 8. Metuo, ne te forte flagitent: ego autem mandavi, ut rogarent. *Id. Planc.* 19. Etiam atque etiam insto atque urgeo, insector, posco, atque adeo flagito crimen. *Id. Har. resp.* 22. Cupientem Italiam, populum R. desiderantem, flagitantes vos excitavit. *Id. Rabir. perd.* 3. Alicujus auxilium implorare et flagitare. *Id. Tusc.* 1, 15. Mercedem ab aliquo flagitare. *Id. Verr.* 2, 5, 4. Pater filium abs te flagitat. *Id. Fam.* 3, 11. *med.* A te tua promissa per litteras flagitabam. *Caes. B. G.* 1, 16. [*Verba sunt: Quotidie Caesar Aeduos frumentum, quod essent polliciti, flagitabat. Notanda est h. loci structura, quod v. *flagito*, aliaque id genus plura, quando cum duplici accus. construuntur, ad rem significandam rarius substantivi accus. utuntur. V. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 387. *Ruddim.* 2, 176.] Et *Cic. Dom.* 6. Me frumentum flagitabant. *Id. Or.* 2, 45. Haec sunt illa, quae me ludens Crassus flagitabat. *Pl. Merc.* 1, 2, 66. Flagitas me, ut eloquar. *Cic. Phil.* 5, 11. Ut primum senatus haberi potuit, semper flagitavi, ut convocaremur. *Id. Sext.* 11. Flagitabatur ab his quotidie, ut meam causam susciperent. *Id. Fam.* 15, 18. *extr.* Sed flagitat tabellarius. *Id. Fin.* 1, 5. A philosopho, si afferat eloquentiam, non asperner: si non habeat, non admodum flagitem. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 6. Populus magnis theatri clamoribus, reponi Apoxyomenon, flagitavit. Et 35, 10, 35. *n.* 3. Flagitavit ostendi picturam. *Virg. A.* 2, 123. quae sint ea numina Divum, Flagitat. P Passive *Caes. B. C.* 1, 87. Petrejus atque Afranius, cum stipendium ab legionibus flagitarentur, Caesar ut cognosceret, postulant. Al. multo rectius *flagitaretur. Cic. Dom.* 7. Flagitabar bonorum expostulatione. *Id. Vatin.* 11. Ejus sceleris quaestio in te flagitatur. P Est etiam requirere, exigere. *Cic. Phil.* 5, 19. Facilius apparabitis ea, quae tempus et necessitas flagitat. *Id. Quint.* 3. *extr.* Tametsi causa postulat; tamen quia postulat, non flagitat, praeteribo. *Id. Fam.* 4, 13. *med.* Quid acta tua vita, quid studia, quid artes, quibus a pueritia floruisti, a te flagitent, tu videbis. P Dicitur et de creditoribus assidue et moleste, clamoribus, convicio debitum reposcentibus. *Pl. Ps.* 1, 5, 143. Si non dabis, clamore magno, et multum flagitabere. *Id. Poen.* 3, 1, 36. Neque nos quemquam flagitamus, neque nos quisquam flagitat. *Id. Men. prol.* 46. Illum clamore vidi flagitarier, *παφαγωγή. Cic. Or.* 3, 5. Admonitum te venimus, non flagitatum. P Pro arcessere. *Plin.* 19, 5, 28. Siser Tiberius nobilitavit, flagitans omnibus annis e Germania. P Habet nonnunquam usum in re turpi, ut *flagitium* et *flagitatus*, nempe ardenter ad stuprum sollicitare: immo stupro contaminare, corrumpere. *Ulp. Dig.* 47, 1, 2. Si quis ancillam alienam subripuit et flagitaverit. [*Flagitare h. l. non corrumpere, contaminare significat, sed appellare, sollicitare. V. *Briss. Verb.* Signif. s. v.] *Lactant.* 6, 23. Pudorem exstinxit, pudicitiam flagitavit. *Appuleji* locum *Met.* 8. V. in CINAEDUS. P Aliquando est postulare ad judicium, accusare. *Tac. H.* 1, 53. Compertum publicam pecuniam avertisse, ut peculatorem flagitari jussit.

FLAGRANS, antis, part. a *flagro*, qui flagrat. *καιόμενος. Virg. G.* 1, 331. ille flagranti Aut Atho, aut Rhodopen, aut alta Ceraunia telo Dejicit. *Cic. Div.* 1, 32. Noctu flagrantes onerarias, quas incenderant milites, videbatis. *Liv.* 44, 36. Flagrantissimo aestu. *Cic. Or.* 3, 2. Bello flagrans Italia. P Item splendidus, nitens. *Virg. A.* 12, 167. sidereo flagrans clypeo. Et 65. flagrantes perfusa genas, *h. e.* rubore veluti accensas. *Sil.* 12, 731. flagrantior aethere lampas, *h. e.* sol splendidior. P Item cupidus, vehemens. *Catull.* 64, 91. Non prius ex illo flagrantia declinavit Lumina. *Juven.* 13, 11. flagrantior aequo Non debet dolor esse viri. *Cic. Mur.* 31. Recentibus praeceptorum studiis flagrantem usus flectet, dies leniet, aetas mitigabit. *Id. Att.* 7, 4. Flagrans desiderio tui. *Id. Or.* 2, 45. odio. *Virg. A.* 11, 225. Hos inter motus medio in flagrante tumultu. *Cic. Tusc.* 4, 19. Flagrans cupiditas. *Prop.* 1, 13, 23. amor. *Hor. Od.* 2, 12, 25. Flagrantia oscula, *h. e.* cupida, amore ardentia. *Prop.* 3, 17, 13. Thessalico flagrans Salmonis Enipeo. *Cic. Fat.* 2. Nec enim oratoria illa studia deserui, quibus etiam te incendi, quamquam flagrantissimum acceperam. *Tac. A.* 11, 29. Flagrantissima gratia esse, *h. e.* maxime gratiosum et carum esse. [*Plura de hujus *Tacito* longe usitatissimi verbi significatione v. ap. *Böttich. Lex. Tac.* p. 200. sq.] P *Just. Cod.* 9, 13, 1. §. 1. Ubi inventi fuerint in ipsa rapina, et adhuc flagranti crimine comprehensi: *auf der That*, in ipso crimine perpetrando.

FLAGRANTER, adv. *φλεγομένως*, ardenter, cupide. [*Front.* ad *Anton. Aug.* (ed. *Maio*) *ep.* 2. Et spondeo, quanto saepius audierit, tanto flagrantius amabit. *F.*] *Ammian.* 31, 10. Germani exarsere flagrantius. *Tac. A.* 1, 3. Destinare consules, specie recusantis, flagrantissime cupiverat.

FLAGRANTĬA, ae, f. *φλογμὸς*, actus flagrandi, ardor. *Gell.* 17, 10. de Aetna: Quod de natura atque flagrantia montis ejus compositum est. P Et Translate. *Id.* 12, 1. *f.* Vigor maternae flagrantiae. *Pl. Rud.* 3, 4, 28. Etiam vim opprobras, flagitii flagrantia? *h. e.* omnibus pravis cupiditatibus ac flagitiis flagrans. *Cic. Coel.* 20. Flagrantia oculorum, *h. e.* amor vehemens, qui ex oculis, velut flamma, emicat. *Prud. περὶ στεφ.* 10, 734. sedare omnem pectoris flagrantiam, *h. e.* cupiditatem, desiderium.

FLAGRĀTOR, qui mercede flagris caedi se permittit. *Fest.*

FLAGRĬFER, a, um, adj. qui flagrum gestat. *Auson. ep.* 14, 10. Flagrifer Automedon.

FLAGRĬONES, um, m. plur. dicti sunt servi, quod flagris subjecti sint. *Afr.* ap. *Non.* 1, 117.

FLAGRITRĪBA, ae, m. qui assidue vapulando flagra terit. *Pl. Ps.* 1, 2, 5. Eo ingenio sunt flagritribae.

FLAGRO, as, avi, atum, n. l. *φλέγομαι*, ardeo, accensus sum, conflragro, *Virg. A.* 2, 685. crinemque flagrantem Excutere et sanctos restinguere fontibus ignes. *Val. Fl.* 5, 35. geminis flagrantia cernens Corpora cara rogis. *Ov. Fast.* 6, 439. Flagrabant sancti sceleratis ignibus ignes. *Plin.* 16, 7, 10. Flocci molles et sine oleo flagrant. *Curt.* 7, 5. Arenas vapor aestivi solis accendit, quae ubi flagrare coeperunt etc. P Translate. [*i. e. laborare, vexari aliqua re.] *Cic. Att.* 7, 17. *med.* Totam Italiam flagraturam bello, intelligo. *Sen. Thyest.* 98. Flagrat incensum siti cor. *Ov. Met.* 4, 347. flagrant quoque lumina Nymphes, *h. e.* ardent oculi. *Cic. Att.* 4, 18. et *Verr.* 1, 2. Coss. flagrant infamia et invidia, *h. e.* ardent, valde laborant. *Sall. or. Philippi contra Lepid.* inopia. *Hor. Sat.* 1, 4, 125. rumore malo. *Flor.* 2, 18. ignominia et pudore. *Cic. Coel.* 5. Flagrabant vitia libidinis apud illum: vigebant etiam studia rei militaris. *Id. Verr.* 2, 4, 32. Convivia stupris flagitiisque flagrant. *Sall. Cat.* 4. Ut cujusque studium ex aetate flagrabat. P Cum accusativo. *Prop.* 1, 13, 23. coelestem flagrans amor Herculis Heben, *h. e.* ardenter amans. *Ἑλληνισμός. Stat. Silv.* 5, 2, 119. novercales ibat venator in agros Ascanius, miseramque patri flagrabat Elisam, *h. e.* amore accendebat. P *Flagrare cupiditate aliqua* dicitur, qui illa vehementer accensus est. *Cic. Att.* 5, 11. Non dici potest, quam flagrem desiderio urbis. *Id. Verr.* 2, 4, 34. Flagrare cupiditate atque amentia. *Id. Tusc.* 4, 33. *extr.* amore. *Id. Or.* 2, 45. odio, *h. e.* vehementer odisse. Et *ib.* 1, 4. incredibili studio dicendi. [*Id. *Verr.* 2, 2, 73. Flagrabat domus studio et cupiditate hominum, i. e. plena erat hominibus, in quibus esset studium et cupiditas. Similis est ap. poetas usus verbi *fervere* de locis, in quae homines studiose frequentesque coeunt. V. in FERVEO. Hinc, licet insolentius dictum, sana tamen videtur lectio ap. *Sil.* 1, 126. Lacus flagrantes sanguine, *h. e.* cum fervore spumantes, abundantes. *Drakenb.* parum recte cum *Burm.* putat, *flagrantes* esse *rubentes. Heins.* contra cdd. auctoritatem conj. *fumantes.*] *Colum.* 6, 27. ardore alicujus rei, *h. e.* cupiditate. *Id. prooem. l.* 12. *med.* aemulatione diligentiae. *Suet. Gramm.* 24. libidinibus. *Ascon. argum. or. pro C. Cornel. med.* magna infamia. *Ov. Met.* 6, 460. vitio gentis suoque. *Sil.* 5, 589. dulcedine laudis. P Cum infinito. *Claud.* in *Ruf.* 2, 433. flagrant elidere saxis Prodigiale caput. *Stat. Th.* 10, 221. flagrant comitari et jungere casus.

FLAGRUM, i, n. *μάστιξ*, lorum, scutica, flagellum ad caedendum: a *flagro*, quia flagris caesus uritur. [*Doederl. 2, 142. sq. etym. h. v., una cum *plaga* et *plectere*, *ad* Gr. *πλήγω, πλήσσω*, refert.] *Pl. Amph.* 4, 2, 11. Quem pol ego hodie ob istaec dicta faciam ferventem flagris. *Liv.* 28, 11. Caesaque flagro est Vestalis, cujus custodia noctis ejus fuerat. *Juven.* 5, 172. nec dura timebis Flagra pati. *Suet. Oth.* 2. A prima adolescen-

tia prodigus, et procax adeo, ut saepe flagris objurgaretur a patre. *Pl. Cas. a.* 1. *r.* 36. Ego te implebo flagris. *Id. Merc.* 2, 3, 81. Pinsere flagro aliquem. *Ulp. Dig.* 47, 10, 9. Servum flagris rumpere. *Pl. Asin.* 2, 2, 31. Gymnasium flagri, salveto. ℙ Translate. *Id. Poen.* 1, 2, 177. de amica: Hujus colostra, hujus dulciculus caseus, hujus jecur, hujus studium, hujus flagrum, *h. e.* ardor, ignis, amor: vel flagellum, quo assidue in amore vapulat et cruciatur. Al. leg. *savium.* ℙ Videtur proprie dici de eo, quo caeduntur servi, nam *Mart.* 14, 79. *cujus lemma* Flagra: Ludite lasciva, sed tantum ludite servi. Haec signata mihi quinque diebus erunt. *Juven.* 10, 109. Ad sua qui domitos deduxit flagra Quirites, *h. e.* in servitutem redegit: *h. e.* Jul. Caesar.

FLAMĔĀRIUS, ii, m. infector flamei coloris, ut habet *Festus* in *Flamearius:* vel potius flameorum confector aut venditor. *Pl. Aul.* 3, 5, 35. Ciniflones, patagiarii, indusiarii, flamearii, violarii.

FLĀMEN, inis, m. *ἱερεύς*, sacerdos apud Romanos. Dicti flamines, testibus *Varr. L. L.* 4, 15. et *Festo*, quod capite velato erant semper, et caput cinctum habebant filo, quasi *filamines.* [Quod etymon confirmat *Inscr.* ap. *Grut.* 227, 6. Divo Augusto Albinus Alb. F. filamen Divae Aug. provinciae Lusita*niae. F.*] Alii a pileo, quem gestabant, quasi *pileamines:* alii a flameo, quod idem fere significat, dictos putant. De hoc ita *Serv.* ad *A.* 8, 664. Flamines in capite habebant pileum, in quo erat brevis virga, desuper habens lanae aliquid: quod cum per aestus ferre non possent, filo tantum capita religare coeperunt: nam nudis penitus eos capitibus incedere, nefas fuerat. Unde a filo, quo utebantur, flamines sunt dicti, quasi *filamines.* Verum festis diebus, filo deposito, pilea necesse erat accipere, quae secundum alios ad ostendendam sacerdotii eminentiam sunt reperta. Alii dicunt, quia cum sacrificarent apud Laurolavinium, et eis exta frequenter aves abriperent, eminentia virgarum eas terrere voluerunt. Exinde etiam consuetudo permansit, ut apud Laurolavinium ingentes haberentur virgae, non breves, ut in Urbe. Haec *Servius.* [V. pilei figuram cum virga eminente in nummo gentis Quinctiae ap. *Morell. Fam. Rom. n.* 5. *F.*] ℙ Initio tres a Numa instituti fuere, Jovis, Martis, Quirini, ut est ap. *Liv.* 1, 20. Deinde ad magnum numerum crevere paulatim, adscitis variis Diis ac religionibus: quin singulis imperatoribus suos instituere mos fuit, in Deorum numerum relatis. Appellabantur autem cognomine ejus, cujus sacra curabant, ut Dialis, Martialis, Quirinalis, Floralis, Vulcanalis etc., suberantque omnes pontifici maximo. *Cic. Leg.* 2, 8. Divis aliis alii sacerdotes, omnibus pontifices, singulis flamines sunto. *Id. Phil.* 2, 43. Quem Caesar majorem honorem consecutus erat, quam ut haberet pulvinar, simulacrum, fastigium, flaminem? *Id. Mil.* 10. Iter solemne Miloni esse Lanuvium ad flaminem prodendum. [*i. e. creandum. Est enim hoc proprium in ea re verbum.] *Liv.* 27, 8. Inaugurare flaminem.

FLĀMEN, inis, n. *πνεῦμα*, venti, aerisve flatus: a *flo, as.* Vox poetica. *Sil.* 7, 243. sinusque Destituat tumidos, subducto flamine, ventus. *Virg. A.* 5, 832. ferunt sua flamina classem. Et *ib.* 10, 97. ceu flamina prima, Cum deprensa fremunt silvis et caeca volutant Murmura. Et *ib.* 4, 241. talaria, quae sublimem alis rapido pariter cum flamine portant. *Val. Fl.* 3, 732. Flamina conticuere: jacet sine fluctibus aequor. *Ov. Am.* 1, 6, 54. Borea, surdas flamine tunde fores. *Id. Fast.* 3, 599. Figitur ad Laurens ingenti flamine litus Puppis. *Hor. Od.* 3, 19, 19. cur Berecynthiae Cessant flamina tibiae? Adde *Nemes. Ecl.* 1, 16.

[*FLĀMENTUM, i, n. idem ac flamen, haec poetica, illa prosaica vox. *Fulg. Myth. praef.* 1. Egredimur nautarum more, quos tempestatum flamento confractos exoptata reduces excipit ripa. *B. A.* et *F.*]

FLĀMĔŌLUM, i, m. diminut. flamei. *Juven.* 10, 333. sedet illa parato Flameolo.

FLĀMĔUM, i, n. *κρόκιος πέπλος*, genus veli crocei seu lutei, quo sponsae utebantur, ne proderetur virginis pudor. Nonnulli dictum putant, quia flammae colorem referret; verum potior est eorum sententia, quibus placet dici a flaminica flaminis uxore, quae, ut *Festus* ait, semper flameo utebatur: hinc institutum fuisse, ut etiam novae nuptae hoc amiculi genus gestarent boni ominis causa, et in signum indissolubilis conjugii, quia flamini non erat permissum cum uxore divortium facere. Aliqui dicunt fuisse albogalerum seu velamentum capitis, quo flamen Dialis utebatur: vocatum fuisse flameum a flammeo colore; hujus coloris fuisse, quia erat sacerdos Jovis Tonantis, cui is color convenit propter telum fulminis: item vestimentum flaminicae Dialis, quae et ipsa Jovi sacra faciebat. Aliis flameum erat pileus, quem flamines omnes generatim gestabant, in coni figuram desinentem: hic *apex* dicebatur, quam vocem vide ab init., summum fastigium vocabant *tutulum*, infra mentum amenta, quae et *offendices* dicta, pileum retinebant. *Plin.* 21, 8, 22. Lutei coloris video honorem antiquissimum, in nuptialibus flameis totum feminis concessum. *Lucan.* 3, 361. Lutea demissos velarunt flamea vultus. *Juven.* 6, 225. Flamea conterit, *h. e.* saepius nubit. ℙ Ap. *Non.* 14, 31. legitur *flameus*, *i.* gen. masc. ℙ Sunt qui scribant *flammeum*, ut sit a flammeo colore, sed per unicum *m* in veterib. libris scriptum reperiri, testatur *Manut.* in *Orthogr.* V. FLAMMA.

FLĀMĪNĀ, ae, f. mulier flaminio praedita. *Inscr.* ap. *Grut.* 459, 9. L. Praesentio L. F. Lem. Paeto L. Attio Severo Praef. Coh. I. Afr. C. R. Eq., judici selecto ex V. Dec., Pr. Auximi, Pat. Col., aedili II. Vir. Anconae Vibia L. F. Marcella flamina August. marito omnibus exemplis de se bene merito.

FLĀMĪNĀLIS, e, adj. qui flaminatu functus est. *Inscr.* ap. *Grut.* 325, 3. C. Varinio flaminali provinciae Baeticae. Alia ap. *eund.* 478, 2. Statua inter flaminales viros posita.

FLĀMĪNĀTUS, us, m. flaminis munus, et dignitas. *Inscr.* ap. *Grut.* 1096, 7. Functus flaminatu provinciae Hispaniae citerioris. Alia ap. *eund.* 268, 3. ob honorem de*curionatus* et flam*inatus.*

FLĀMĪNĬA, ae, f. domus flaminis. *Fab. Pictor* ap. *Gell.* 10, 15. Ignem e flaminia, id est flaminis Dialis domo, nisi in sacrum, efferri jus non est. ℙ Item sacerdotula, quae flaminicae Diali praeministrabat: eaque patrem matremque adhuc vivos habebat. *Festus.*

FLĀMĪNĬĀTUS, a, um, adj. ad flaminios pertinens, ut Flaminiana ostenta. *Cic. Div.* 2, 31. quae C. Flaminio consuli stragem exercitus ad Trasimenum lacum portenderunt.

FLĀMĪNĪCĀ, ae, f. uxor flaminis. *Massur. Sabin.* ap. *Gell.* 10, 15. Eaedem ferme cerimoniae sunt, quas flaminicas Diales seorsum ajunt observitare. *Tert. de exhort. ad castit.* 13. Certe flaminica non nisi univira est, quae et flaminis lex est. Adde *Fest.* in *Flaminia* et in *Flameo. Tac. A.* 4, 16. Sed lata lex, qua flaminica Dialis sacrorum causa in potestate viri, cetera promiscuo feminarum jure ageret.

[FLĀMĪNĪNUS, i, m. ad flamen pertinens, cognomen R. ab adepto flaminatu derivatum, ut T. Quinctius T. F. Flamininus consul an. U. C. DLVI. in *Fast. Capit.* ap. *Grut.* 293., is nempe, qui de Philippo rege Macedonum victoriam retulit. Hinc in nummis gentis Quinctiae ap. *Morell. Fam. Rom. n.* V. videre est in antica nummi parte apicem flaminum proprium, in postica vero litteras T. Q., quibus ad T. Quinctium Flamininum alludi vero simile est. *F.* *Frequenter in libris confunditur h. v. cum nomine *Flaminius:* quod vel primus vel inter primos observavit *P. Merula* ad fragm. *Enn.* p. 504. et ostendit, ap. *Cic. de sen.* init. sic legendum: *Licet enim iisdem versibus adfari te, Attice, quibus adfatur Flamininum: Ille vir haud magna cum re, sed plenu' fidei:* ut *adfatur Flamininum* sit ipsum quoque hemistichium *Ennii.* Est autem sic Ennianus *T. Quinctius Flamininus* Consul cum *S. Aelio Paeto*, A. U. C. *DLV.* De illa confusione *Flaminiorum* et *Flamininorum* monuerunt etiam *Creverius* et *Drakenborchius* ad *Liv.* 39, 51. *in.* ubi est *Ad Prusiam regem legatus T. Quinctius Flaminius.* Alios *Quinctios Flamininos* dabunt *Glandorp. Onom.* et Indices Liviani etc. *B. A.*]

FLĀMĪNĬUM, ii, n. dignitas flaminis, sacerdotium, *ἱερατεία. Cic. Phil.* 13, 19. Caesaris flaminium cur reliquisti? *Liv.* 26, 23. *extr.* C. Claudius flamen Dialis, quod exta perperam dederat, flaminio abiit. *Massur. Sabin.* ap. *Gell.* 10, 15. Flaminio decedere. *Tac. A.* 4, 16. Flaminium apisci.

FLĀMĪNĬUS, a, um, adj. ad flaminem pertinens, *ἱερατικός. Festus:* Flaminiae aedes, domus flaminis Dialis. *Id.* Flaminius camillus, puer ingenuus, qui flamini Diali praeministrabat: *Id.* Flaminius lictor, qui flamini Diali sacrorum causa praesto est. ℙ Item ad Flaminium pertinens, quod est nomen proprium civis R. *Liv.* 3, 54. *extr.* Ea omnia in pratis Flaminiis acta, quem nunc Circum Flaminium appellant. Et 63. *med.* In prata Flaminia, ubi nunc aedes Apollinis est (Circum jam tum Apollinarem appellabant) avocavere senatum. *Circus Flaminius* fuit in regione Urbis nona, dictus vel a Flaminio campo, in quo aedificatus fuit, ut *Varr.* docet *L. L.* 4, 32., vel a C. Flaminio censore, qui consul iterum ad Trasimenum lacum ab Annibale caesus fuit (ut est ap. *Fest.*), qui illum in censura an. U. C. DXXXIV. vel exornaverat, vel, ut est in *Epit. Liv.* 20., exstruxerat. Secundus fuit antiquitate et usu post Circum maximum, multis decoratus sacris aedibus, de quibus *Donat. l.* 3. *de Urbe Roma c.* 14. et alii. Olim fuit extra Urbem, ut praeter alia colligitur ex *Liv.* 39, 5. *extr.* Ibi fuit vitrorum officina, quibus parvi pretii pocula, et ferventibus aquis resistentia fiebant, teste *Mart.* 12, 74. ℙ *Flaminia via* ab eodem Flaminio censore dicta, strataque, a via lata Urbis, porta Flumentana, et ponte Milvio, per Umbriam Ariminum usque pertinebat. In ea plurima erant Romanorum sepulcra. Hinc *Juven.* 1, 170. experiar, quid concedatur in illos, Quorum Flaminia tegitur cinis, atque Latina.

FLAMMA, ae, f. *φλόξ*, vapor accensus, qui ex re flagrante egreditur, mobilis ac splendens ignis: ita appellata proprie est fornacis flamma, teste *Isid. Orig.* 19, 6., quod flatu follium excitetur: est vero a *φλέγμα*, Aeolice *φλέμμα*, quod a *φλέγω*, inflammo. *Cic. Or.* 54. *extr.* Dicere ajunt Ennium, flammam a sapiente facilius ore inardente opprimi, quam bona dicta teneat. *Nep. Alc.* 10. Sonitu flammae excitatus. *Hor. Od.* 4, 11, 11. Sordidum flammae trepidant rotantes Vertice fumum. *Virg. A.* 4, 670. flammae furentes volvuntur per culmina. Et *G.* 1, 473. undantem ruptis fornacibus Aetna. Et *G.* 1, 473. undantem ruptis fornacibus Aetnam Flammarum globos volvere. *Id. A.* 1, 179. Suscepitque ignem foliis, atque arida circum Nutrimenta dedit, rapuitque in fomite flammam. *Cato R. R.* 38. Flamma minus fumosa exibit. *Sen. Hipp.* 644. agilis altas flamma percurrit trabes. *Id. Herc. Oet.* 121. Flamma rapax. [**Tibull.* 1, 9, 49. Flamma rapida.] *Virg. A.* 7, 74. omnem ornatum flamma crepitante cremari. *Liv.* 30, 6. Effusa flamma pluribus locis reluxit: dein per continua serpens, uno repente omnia incendio hausit. *Caes. B. G.* 5, 42. Cum undique flamma torrerentur. Et *ib.* 6, 15. Circumventi flamma exanimantur homines. Et *B. C.* 2, 14. Uno tempore agger, plutei, testudo, turris flammam concipiunt. *Quint. prooem. l.* 6. Flammis aliquid injicere. *Sen. Phoen.* 663. Flammis dare patriam, penates. *Virg. A.* 4, 640. permittere flammis. *Curt.* 4, 10. Tectis flammas injicere. *Sen. Agam.* 602. Flamma muros populans. *Ov. A. Am.* 3, 463. exstinguere flammas. *Id. Met.* 10, 173. et *Quint.* 5, 13. alere. *Ov. Fast.* 5, 507. exsuscitare aura. *Id. Her.* 16, 229. compescere. *Id. Met.* 2, 210. flammis corripi. *Liv.* 30, 7. conflagrare. *Hor. Ep.* 5, 24. aduri. *Ov. Trist.* 4, 3, 15. polo fixae flammae, *h. e.* sidera. *Id. Fast.* 3, 285. Deum genitor rutilas per nubila flammas Spargit, *h. e.* fulgura, aut fulmina. ℙ Translate. *Cic. Fam.* 16, 11. et *Att.* 16, 7. Incidi in ipsam flammam civilis discordiae, vel potius belli. *Id. Or.* 3, 3. Sulpicius, qui in eadem invidiae flamma fuisset. *Id. Brut.* 24. Omnis illa vis, et quasi flamma oratoris exstinguitur. *Sall. Jug.* 4. Memoria rerum gestarum ea flamma egregiis viris in pectore crescit, *h. e.* ardor animi, cupiditas. *Cic. Or.* 3, 23. Galba se tum eripuit flamma, *h. e.* judicii et damnationis periculum evasit. [**coll. Brut.* 23, 90.] *Ov. Met.* 8, 845. implacataeque vigebat Flamma gulae, *h. e.* cupiditas, fames. ℙ De igneis oculis Charontis. *Virg. A.* 6, 300. stant lumina flamma. Al. leg. *flammae.* ℙ De colore flammeo. *Plin.* 35, 6, 27. Reddit enim flammam excellentis purpurae. ℙ Saepissime dicitur de amore, praesertim turpi. *Catull.* 64, 92. cuncto concepit pectore flammam Funditus, atque imis exarsit tota medullis. *Cic. Verr.* 2, 5, 35. Amoris turpissimi flamma conflagrare. *Hor. Od.* 1, 27, 20. Digne puer meliore flamma. *Virg. G.* 3, 271. avidis subdita flamma medullis. *Ov. Met.* 7, 17. Excute virgineo conceptas pectore flammas. *Id. Rem. Am.* 485. novas flammas assumere. *Sil.* 17, 294. ignifero mentes furiabat in iram Hortatu, decorisque urebat pectora flammis. ℙ *Unda dabit flammas* dictum de re, quae fieri non potest. *Ov. Trist.* 1, 8, 4. ℙ *E flamma cibum petere*, prov. ap. *Ter. Eun.* 3, 2, 38. de eo, qui quidlibet audeat, patiaturve cibi et victus causa: ductum, ut videtur, ab iis, qui prae paupertate rapiebant de rogo coenam, ut *Catull.* loquitur 59, 3. V. COENUM. ℙ *Flamma fumo est proxima: fumo comburi nihil potest, flamma potest*, alia prov. ap. *Pl. Curc.* 1, 1, 53, quibus monemur vitandam esse occasionem peccandi, et fugienda illa mala leviora, ex quibus gravius malum sequi fere solet. ℙ *Flammai* pro *flammae* in secundo casu est ap. *Lucr.* 1, 725. et 5, 1098. ℙ Etiam *flama* in quibusdam codicibus scriptum legi (unde et *flameus* ap. *Manut.* in *Orthogr.* et *flamearius*) notant *Voss.* in *Etym.* et *Dausqu.* in *Orthogr.*, sed hoc priscae scribendi rationi tribuendum videtur, et antiquo mori litteras non geminantium. ℙ Fuit etiam cogn. R. in *Fast. Capit.* ap. *Grut.* 291. L. Volumnius C. F. Flamma.

FLAMMĀBUNDUS, a, um, adj. flammis abundans. *Capell.* 1. p. 22. Tunc subsellia flammabunda coetum suscepere sidereum.

FLAMMANS, antis, part. a *flammo*, inflammans, accendens. *Val. Fl.* 1, 568. et ingenti flammantem nubila sulco Direxit per inane facem. ℙ Item flammatus, ardens. *Prop.* 4, 4, 75. super raros foeni flammantis acervos Trajicit immundos ebria turba pedes, (de Palilibus loquitur. V. *Ov. Fast.* 4, 727. et 781.) *Virg. G.* 3, 434. flammantia lumina torquens. *Senec. Med.* 241. Os tauri ferocis flammans, *h. e.* flammas emittens.

FLAMMATRIX, icis, f. quae inflammat. *Capell.* 5. p. 137.

FLAMMĀTUS, a, um, part. a *flammo*, qui flammas concepit, ignitus, accensus, *φλογούμενος. Lucr.* 2, 671. quaecumque igni flammata cremantur. *Catull.* 64, 291. sorores flammati Phaethontis.

℗ Translate. *Virg. A.* 1, 54. Talia flammato secum Dea corde volutans. *Colum.* 10, 209. flammata cupidine tellus. *Val. Fl.* 8, 300. sponsae flammatus amore. *Id.* 1, 108. tela flammata veneno, *h. e.* veneno more ignis adurente. Al. leg. *armata.* ℗ Refertur et ad colores. *Mart.* 5, 19. Flammata toga. *Val. El.* 4, 655. flammata pudore juventus *Senec. Med.* 387. Flammata facies, *h. e.* rubore suffusa prae furore.

FLAMMĔO, es. V. FLAVEO.

FLAMMĔOLUS, a, um, adj. flammae colorem habens, dilutiorem tamen, dimin. a *flammeus. Colum.* 10, 307. Pressaque flammeola rumpatur fiscina caltha.

FLAMMESCO, is, n. flammas concipio, ignesco. *Lucr.* 6, 669. Ignis abundare Aetnaeus, flammescere coelum.

FLAMMĔUM cum deriv. V. FLAMEUM.

FLAMMĔUS, a, um, adj. φλογερὸς, ignitus, accensus. *Cic. N. D.* 2, 46. Sunt stellae natura flammeae. *Colum.* 5, 5. *med.* Velut flammeo halitu fluctus uritur. *Ov. Her.* 12, 107. Lumina flammea. *Mart.* 10, 62. Albae leone flammeo calent luces. ℗ Translate. *Catull.* 64, 337. Flammea praevortet celeris vestigia cervae, *h. e.* concitata. *Sidon. Ep.* 1, 7. Acres et flammei viri. *Enn.* ap. *Non.* 1, 140. Flammei versus. ℗ Refertur et ad colores. *Plin.* 21, 11, 38. Viola alba, purpurea, flammea. *Val. Fl.* 5, 361. flammea murice cerno tegmina.

FLAMMĪCŌMANS, antis, et

FLAMMĪCŌMUS, a, um, adj. flammeas comas habens. *Juvenc. in Matth.* 25, 4, 202. Taedae flammicomantes. *Prud. Psych.* 775. Flammicomi ignes.

FLAMMICRĔMUS, a, um, adj. flammis crematus. *Fortunat. carm.* 1, 15, 47. Nullaque flamicremae senserunt damna ruinae.

FLAMMĪDUS, a, um, adj. idem quod flammeus. *Appul. de Mundo* p. 66, 37. Humida aridis, glacialibus flammida confundit. Et *Met.* 11. p. 158, 22. Roseo rubore flammida.

FLAMMĪFER, a, um, adj. flammam ferens, inflammatus. *Cic. Acad.* 4, 28. ex *vet. Poet.* Pestem abige a me, flammiferam hanc vim, quae me excruciat. *Val. Fl.* 1, 4. flammifero consedit Olympo. *Ov. Met.* 15, 849. Flammiferumque trahens spatioso limite crinem Stella micat. *Sil.* 5, 55. flammiferum tollentes aequore currum Solis equi. *Lucan.* 5, 400. Iliacae numen quod praesidet Albae Vidit flammifera confectas nocte Latinas, *h. e.* facibus illustrata: quia Latinae noctu peragebantur.

FLAMMĪGĔNA, ae, com. gen. e flamma genitus. Flammigena fur apud *Sidon. carm.* 13, 9. est Cacus Vulcani filius, atros Ore vomens ignes, ut ait *Virg. A.* 8, 198.

FLAMMĪGER, a, um, adj. ut Sol flammiger, *Val. Fl.* 5, 582. et *Lucan.* 1, 415. Flammiger ales, *h. e.* aquila, *Stat. Th.* 8, 676.

FLAMMĪGĔRO. V. v. seq.

FLAMMĪGO, as, n. 1. flammas emitto. *Gell.* 17, 10., et qui ab eo exscripsit, *Macr. Sat.* 5, 17. Interdiu fumare Aetnam, noctu flammigare.

FLAMMĪPES, edis, adj. qui ignitos pedes habet. *Juvenc. Matth.* 11, 4, 554. Flammipedes quadrijugi.

FLAMMĪPOTENS, entis, adj. Vulcani cognomen. *Arnob.* 3. p. 112. Flammipotens Vulcanus fabricatur enses.

FLAMMĪVOLUS, a, um, adj. cum flammis volans. *Arator. Act. Apost.* 2, 531. Flammivolo sub sole jacet.

FLAMMĪVŎMUS, a, um, adj. πυροεκβόλος, qui flammas vomit. *Juvenc. prol.* 23. flammivoma descendet nube coruscans Judex.

FLAMMO, as, avi, atum, a. 1. φλέγω, incendo, inflammo. *Tac. A.* 15, 44. Aut crucibus affixi, aut flammandi. *Appul. de Mundo.* p. 59, 18. Ignes illi immortalis Dei vivacitate flammantur. ℗ Translate. *Stat. Ach.* 1, 297. Illius roseo flammatur purpura vultu. ℗ Pro incitare, accendere. *Sil.* 16, 303. Sic donis vulgum, laudumque cupidine flammat. Et 1, 55. juvenem facta ad Mavortia flammat. *Tac. H.* 4, 24. His inter se vocibus instinctos flammavere insuper allatae a Vespasiano litterae. Et *ib.* 2, 74. Omnes exercitus flammaverat arrogantia venientium a Vitellio militum, *h. e.* ad iram incitaverat, offenderat, irritaverat. *Stat. Th.* 8, 390. flammantur in hostem Cornipedes. ℗ Pro implere. V. INCENDO.

[FLAMMOSUS, a, um, adj. idem ac ardens. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 32. Febris celerrima est, et flammosa. *Id. ib.* 3, 17. Carbones non flammosi. *F.*]

FLAMMŬLA, ae, f. φλόγιον, parva flamma. *Colum.* 9, 14. *med.* Papiliones dum circa flammulam volitant, aduruntur. ℗ *Flammulae* fuerunt apellata vexilla equitum ex con is suspensa, flammei seu purpurei coloris. *Veg. Mil.* 2, 1. Equitum alii alares dicuntur, qui nunc vexillationes vocantur a velo, quia velis, hoc est flammulis utuntur. Adde *ib.* 3, 5. V. *Ducang. Gloss. Gr.* et *Lat.* in V. Φλάμουλον et *Flammula.*

*FLAMONĬA, ae, f. Italiae oppidum, in Gallia transpadana, circa Tilaventum amnem. ℗ Hinc FLAMONIENSES, ium, cognomento Vanienses, incolae Flamoniae dicti. *Plin.* 3, 19. *B. A.*

*FLAMONĬUM, i, n. i. q. flaminum, flaminis sacerdotium. *Sidon. ep.* 5, 7. Invident flamonia municipibus. V. ibi *Sirmond.* qui ex *Glossis* et *Inscr. Dacica* idem confirmat, p. 56. *B. A.*

*FLANĀTES, ium, populi Liburniae. *Plin.* 3, 21. ℗ Hinc FLANATĪCUS, a, um, adj. ad Flanates pertinens, ut *Flanaticus sinus* ap *Plin. ib. B. A.*

*FLANONA, ae, f. oppidum Flanatium. *Plin.* 3, 21. *B. A.*

FLASCĀ. V. PHLASCA.

FLĀTĬLIS, e, adj. idem quod flabilis. *Ammian.* 30, 1. Flatili sonitu, *h. e.* qui flando fit. *Prud. Ham.* 533. flatile virus, *h. e.* qui flatu immittitur. *Arnob.* 6, 201. Laminarum flatilium crates, *h. e.* conflatilium.

FLĀTO, as, a. 1. frequentat. a *flo. Arnob.* 2, 69. Cantores, tibia, calamoque flatantes.

FLĀTOR, oris, m. tibicen: a *flo*, quod tibias inflet. *Fest.* ℗ Item qui conflat. *Pompon. Dig.* 1, 2, 2. *med.* Aeris, argenti, auri flatores. V. FLATURARIUS.

FLĀTŪRA, ae, f. idem quod flatus. *Arnob.* 1, 7. Ventos jamdiu non esse, et coeli conquievisse flaturas. ℗ Item conflatura. *Vitr.* 2, 7. *med.* In aeris flatura. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 8. *n.* 16. P. Calvius P. F. Justus, manceps officinarum aerariarum quinque, item flaturae argentariae, etc. Adde alias ap. *Mur.* 319, 2. et 3.

FLĀTŪRĀLIS, e, adj. ad flandum pertinens. *Tert. Anim.* 10. Quaedam spiritu carent, quia flaturalibus artubus structa non sunt.

FLĀTŪRĀRĬUS, ii, m. flator, qui nempe metallum monetae cudendae destinatum conflat. *Inscr.* ap. *Grut.* 638, 4. M. Ulpius Aug. Lib. Symphorus flaturarius auri et argenti monetarii. *Imp. Constantius Cod. Theod.* 9, 21, 6. Comperimus, nonnullos flaturarios pecuniam non minus criminose, quam crebre, separato argento ab aere, purgare. ℗ [Alii erant, qui privatim suoque sumptu signa, statuas, et alius generis vasa ex metallo conflabant. *Inscr.* ap. *Grut.* 638, 6. C. Junio Thalationi C. Maecenatis liberto flaturario sigillariario. Alia apud *Fabr.* p. 720. *n.* 415. T. Flavio T. F. Largonio fabro flaturario sigillariario. *F.*] Alia ap. *Don. cl.* 8. *n.* 61. C. Sellius Onesimus flaturarius de via sacra.

FLĀTUS, a, um, part. a *flo*, *Hirt. B. Afr.* 52. Pulvis vento flatus omnium prospectui offecit. ℗ Item conflatus, fusus. *Gell.* 2, 10. Flata signataque pecunia conderetur. *Varr. R. R.* 2, 1. *med.* Aes flatum pecore, *h. e.* pecunia pecore signata.

FLĀTUS, us, m. πνοὴ, flamen, spiritus, ventus. *Plin.* 36, 26, 66. Flatu figuratur vitrum. *Ov. Fast.* 1, 428. Ipsa sui flatus ne sonet aura, cavet. *Virg. G.* 3, 111. humescunt spumis flatuque sequentum. Et *ib.* 2, 339. hibernis parcebant flatibus Euri. *Ov. Met.* 13, 418. flatuque secundo Carbasa mota sonant. *Suet. Claud.* 32. Flatum crepitumque ventris emittere. ℗ De sonitu tibiae *Hor. A. P.* 205. et *Phaedr.* 5, 7. ℗ Translate. *Cic. Off.* 2, 6. Cum prospero flatu fortunae utimur, ad exitus pervehimur optatos: et cum reflavit, affligimur. ℗ Dicitur et de fastu ac superbia. *Virg. A.* 11, 345. Det libertatem fandi flatusque remittat. *Ov. A. Am.* 1, 715. Si tamen a precibus tumidos accedere flatus Senseris, incepto parce referque pedem. *Val. Fl.* 3, 699. Non hi tum flatus, non ista superbia dictis, Cum, etc. *Stat. Th.* 3, 192. magniloquos luit impia flatus. Et *ib.* 1, 321. Attollit flatus ducis. ℗ De anima. *Prud.* περὶ στεφ. 3, 168. Pax datur artubus exanimis, Flatus in aethere plaudit ovans.

*FLAUCORUM *corymbion* edidit *Burmannus* quoque *Petr.* c. 110. Sed corruptum putatur; plerique inclinant ad *Flavicomum. B. A.*

FLĀVĔO, es, n. ξανθίζω, flavus sum. *Colum.* 10, 311. Sed cum maturis flavebit messis aristis. In quodam MS. leg. *flammebit*, ut sit a *flammeo, es:* a quo *flammesco. Paulin. Nolan. carm.* 20, 124. de lychno: Funditus albet aqua, super undam flavet olivo. ℗ [Part. *Flavens* ap. *Virg. G.* 4, 126. Flaventia culta. *Id. A.* 10, 324. Clytius flavens prima lanugine malas. *Ov. Met.* 8, 670. Flaventes cerae. *F.*]

FLĀVESCO, is, n. 3. flavus fio, ξανθίζομαι. *Virg. Ecl.* 4, 28. Molli paulatim flavescet campus arista. *Mart.* 9, 24. O, cui virgineo flavescere contigit auro, *h. e.* decoratum esse aurea corona dono data in ludis Minervae. *Id.* 7, 67. Flavescere haphe. Adde *Ov. Amor.* 2, 5, 39. ℗ In illo *ejusd. Met.* 8, 699. casa parva Vertitur in templum: furcas subiere columnae: Stramina flavescunt: *flavescere* est aureum vel auratum fieri. ℗ *Flavescere* etiam dicuntur folia plantarum, quae virorem amittunt, et ad ariditatem accedunt aut corruptionem. Flavum enim tunc colorem induunt. *Plin.* 15, 29, 36. Quae *(myrtus)* postquam evaluit, flavescente patricia etc. Ita *Hard.* ex MSS. Alii *flaccescente. Id.* 16, 6, 7. Folium fagi celerrime flavescens. *Id.* 19, 8, 47. Menta aestate viret, hieme flavescit.

*FLAVĬA, ae, f. (a *Flavius, a, um,*) scil. urbs, civitatum diversarum nomen fuit. ℗ *Flavia Aeduorum*, urbs fuit Galliae Lugdunensis, dicta et Augustodunum, nunc *Autun. Eumen.* in *gratiar. act. ad Flavium Constantin. Augustum* c. 1. et 14. ext. Sed V. in *Flaviensis.* ℗ Item Caesarea urbs Palaestinae Flavia dicta est, colonia sc. a Vespasiano constituta. *Plin.* 5, 13. ℗ Flavia Firma Sura appellata est Sura Syriae urbs, in Palmirena. *Notit. Imper. Orient.* ℗ *Flavia Julia* fuit in Callaica. *Plin.* 3, 3. ℗ *Flaviae aquae*, locus Vindeliciae. *Tab. Peutinger. B. A.*

FLĀVĬĀLIS, e, adj. ad Flavium pertinens. *Flaviales* dicti sunt sacerdotes Divorum gentis Flaviae, quos, teste *Stat. Silv.* 5, 1, 239., Domitianus Aug. instituit. *Suet. Dom.* 4. Assidentibus Diali sacerdote, et collegio Flavialium. ℗ Hi Romae quindecim fuisse videntur, quibus flamen seu pontifex praefuit. *Inscr.* ap. *Gor. Inscr. Etr. T.* 2. p. 18. C. Bellicius Natalis XV. vir. Flavialium. Alia ap. *Grut.* 359, 4. L. Appaeo L. F. Pup. Pudenti flamini Flaviali. Alia ap. *eund.* 361, 1. L. Aradio Valerio Proculo pontifici Flaviali. ℗ In coloniis fuerunt etiam *seviri Flaviales.* Alia apud *eund.* 96, 10. Pro salute coloniae, et ordinis decurionum et populi Tudertis L. Cancrius Clementis libertus Primigenius sexvir Augustalis, et Flavialis. [*Multa et his addidit. *F.*]

FLĀVĬĀNUS, a, um, adj. a Flaviis deductum, ut Flavianae partes, ap. *Tac. H.* 2, 67. et *ib.* 3, 1., *h. e.* eorum, qui T. Flavio Vespasiano favebant. ℗ Jus civile Flavianum, ap. *Pompon. Dig.* 1, 2, 2. *med.* est dictum a Cn. Flavio libertini filio, scriba Appii Claudii, a quo cum ad formam forenses actiones redactae fuissent, ipse Flavius clam subreptas vulgavit in populum: cui adeo gratum fuit, posse, si quid jure agere vellent, non egere ope jurisconsultorum, qui eas, tanquam mysteria, omnes celabant, ut ipsum Flavium et tribunum plebis, et senatorem, et aedilem curulem fecerint. Plura V. ap. *Liv.* 9, 46. Adde *Cic. Or.* 1, 41. et *Mur.* 11., *Val. Max.* 2, 5. *n.* 2. ℗ [Fuit etiam cogn. R. ap. *Tac. H.* 2, 86. T. Ampius Flavianus. *F.*]

*FLAVIAS, adis, f. sc. urbs, in Cilicia fuit. *Anton. Itin. B. A.*

FLĀVĪCŌMANS, antis, et

FLĀVĪCŌMUS, a, um, adj. flavam comam habens, ξανθόκομος. *Petr. Sat.* 110. Flavicomum corymbion. Al. leg. *flavum. Prud. Apoth.* 495. Armiger e cuneo puerorum flavicomantum.

FLĀVĪDUS, a, um, adj. idem quod flavus, ut Fel flavidum, *Coel. Aur. Acut.* 3, 20. Flavida rapacia, *Plin.* 18, 13, 34., ut quidem legit *Hard.* ex MSS. nam alii *flaccida.* V. FLAVESCO.

FLĀVĪENSIS, e, adj. ad Flaviam urbem pertinens. *Flavia Aeduorum* est Augustodunum, nunc *Autun*, in Aeduis, ita appellata ab *Eumen. Grat. Act. ad Fl. Constantinum Aug.* 1. ut ipsi imperatori gratificetur. *Flavienses* autem sunt ejus cives, *ib. in lemmate.*

FLĀVĪNĬUS, a, um, adj. ad oppidum Flavinium, seu Flavinam pertinens, in Faliscis Etruriae, ad fines montis Soractis. *Virg. A.* 7, 696. Hi Soractis habent arces Flaviniaque arva. *Sil.* 8, 492. Quique tuos, Flavina, focos, Sabatia quique Stagna tenent. *Serv.* ad *l. c. Virg.* vocat *Flavinium.*

[FLĀVĪNUS, a, um, adj. ad flavum pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 810, 1. C. Dellius M. F. Pom. Flavinus. Alia ap. *Grut.* 325, 4. Viria Flavina. *F.*]

*FLAVIOBRĪGA, ae, oppidum Hispaniae Tarraconensis maritimum, *Marianae (Hist. Hispan.* 4, 4.) vel *Vermeo* (Bermeus) est, vel prope sita *Bilbao.* Meminit *Plin.* 4, 20. *B. A.*

[FLĀVĬOPŌLĪTĀNUS, a, um, adj. ad Flaviopolim pertinens. Duplex fuit urbs hujus nominis: altera Bithyniae, prius Cratia appellata, nunc *Bajudir*, altera Ciliciae. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 316. *n.* 399. Diogenes Rhodonis L. Flaviopolitanus. *F.*]

FLĀVĪSSAE. V. FAVISSAE.

FLĀVĬUS, a, um, adj. *Flavia gens* Romana a Flaviis dicta est, quorum qui primus id nomen habuit, a flavis capillis duxisse videtur. De ea *Suet. Vesp.* 1. multa: unde Vespasianus, Titus, Domitianus Imppp. prodiere. *Mart.* 9, 2. Manebit altum Flaviae decus gentis. *Id.* 9, 4. et 35. Flavia templa, *h. e.* a Domitiano exstructa. *Juven.* 4, 37. Cum jam semianimum laceraret Flavius orbem Ultimus, *h. e.* Domitianus. ℗ De Cn. Flavio, qui Fastos primus protulit, V. in FASTI et in FLAVIANUS. ℗ *Inscr.* ap. *Grut.* 566, 5. C. Valerius C. F. Flavia Spectatus Siscia, Mil. coh. VIII. etc. *Flavia* videtur nomen esse tribus Romanae, ex adjectis bello sociali, ut de *Camilia* dictum est: vel ab Augustis e gente Flavia, quales fuerunt Vespasianus, Titus et Domitianus. ℗ *Flavium Solvense* oppidum fuit Norici. *Plin.* 3, 24. ℗ Dictum et Solva. *B. A.*

[FLĀVŬLA, ae, f. diminut. flavae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 312, 1. Terentia Flavula. *F.*]

FLĀVUS, a, um, adj. ξανθὸς, qui eo colore est, qui in spicis maturis videtur, in auro, melle et similibus. De hominibus etiam dicitur, qui co-

mas habent flavas, et de fluviis, qui arenas, etc. *Virg. G.* 1, 96. Flava Ceres. Et 316. arva. *Id. A.* 1, 596. Flavum aurum. Et *ib.* 12, 605. Flavi crines. *Hor. Od.* 1, 5, 4. Flava coma. *Id. ib.* 4, 4, 4. Flavus Ganimedes. Et *ib.* 2, 4, 14. Flava Phyllis. *Catull.* 64, 98. in flavo saepe hospite suspirans puella. *Sil.* 9, 414. flavusque comarum Curio. *Hor. Od.* 1, 8, 8. Flavus Tiberis. *Mart.* 1, 56. Flava mella. *Virg. A.* 5, 309. Flava oliva, *h. e.* quae ex viridi ad flavum colorem accedit. *Auson. ep.* 4, 44. crinem flavus niveusque lacertos. *Mart.* 12, 65. An de moneta Caesaris decem flavos? *h. e.* aureos nummos. Al. perperam leg. *Flavios*, h. e. Flavii Domitiani imagine percussos. ℙ Quia flavus color ex albo ad rubentem accedit, *flavus* dicitur a *Seneca* pudor, quo erubescimus, *Hipp.* 652. Et ora flavus tenera tingebat pudor. ℙ Cogn. fuit R. in gente Lucretia, ut L. Lucretius Flavus, ap. *Liv.* 5, 29.

FLĔBILIS, e, adj. *πολύδακρυς*, fletu dignus, fletu plenus, lugubris, luctuosus: a *fleo*. Adhibetur tum passive de eo, qui fletur, vel flendus est. *Cic. Phil.* 11, 3. Ponite ante oculos miseram illam et flebilem speciem. *Id. Planc.* 42. O flebiles vigilias, o noctes acerbas! *Ov. Am.* 2, 1, 32. Flebilis Hector. *Hor. Od.* 1, 24, 9. Multis ille bonis flebilis occidit, Nulli flebilior, quam tibi, Virgili. ℙ Tum active de eo, qui multum flet. *Ov. Am.* 3, 6, 68. Spargebat tepidos flebilis imbre sinus. *Hor. Od.* 4, 2, 23. Flebili sponsae raptus juvenis. ℙ Item de eo, qui alios flere facit. *Lucil.* ap. *Non.* 3, 67. Flebile caepe. *Ov. Her.* 13, 48. Hei mihi, quam multis flebilis ultor eris! *Sil.* 9, 502 Flebile dictu. ℙ Item de eo, qui est fletu plenus. *Cic. Tusc.* 2, 24. Si gemitus in dolore ad confirmandum animum valebit, utemur: sin erit elamentabilis, si imbellicus, si abjectus, si flebilis; ei qui se dederit, vix eum virum dixerim. *Hor. Od.* 2, 9, 9. Tu semper urges flebilibus modis Mysten ademptum. *Ov. Am.* 3, 9, 3. flebilis elegia. *Quint.* 11, 3. Vox flebilis. ℙ Neutrum *flebile* adverbii more ponitur. *Ov. Rem. Am.* 36. exclusus flebile cantet amans. *Stat. Th.* 12, 426. simulque Flebile gavisae. *Sil.* 7, 648. medio sed (flebile!) mento Armigeri Cascae penetrabilis haesit arundo.

FLĔBILĬTER, adv. cum fletu, *θρηνητικῶς*. *Cic. Tusc.* 2, 17. Flebiliter respondere. Et 21. lamentari. Et *ib.* 1, 35. canere. *Hor. Od.* 4, 12, 5. gemere. *Paulin. Nolan. carm.* 20, 57. Daemones flebilius ululant.

FLECTO, is, xi, xum, a. 3. *κάμπτω*, torqueo, detorqueo, inflecto. Videtur esse a *πλεκτὸς*, plexus. *Cic. Div.* 1, 53. Animal omne membra quocumque vult, flectit, contorquet, porrigit, contrahit. *Caes. B. G.* 4, 33. Equos moderari ac flectere. *Hirt. B. Alex.* 64. *extr.* Flectere navem, aut directam tenere. *Nep. Eum.* 9. Flectere iter. *Ov. Trist.* 1, 10, 17. Fleximus in laevum cursus. *Cic. Verr.* 2, 5, 30. Currum de foro in Capitolium flectere. *Virg. A.* 6, 788. Huc geminas, huc flecte acies. *Ov. Met.* 8, 864. in nullam lumina partem Gurgite ab hoc flexi. *Petr. Sat.* 126. Flexit se in daphnona. *Curt.* 6, 5. Teneros ramos manu flectere. *Ov. Met.* 4, 302. Flectere arcus. *Plin.* 6, 26, 30. Euphrates ad meridiem flectitur. Et *ib.* 17, 21. Pars terrarum, qua flectitur in meridiem. *Caes. B. G.* 6, 44. Hercinia silva pertinet ad fines Dacorum, hinc se flectit sinistrorsus. *Plin.* 18, 28, 68. Sol ad Aquilonem scandens, ab ea (*Caneri*) meta incipit flecti et digredi ad Austrum. *Ov. Met.* 2, 718. Milvus flectitur in gyrum. *Plin.* 16, 36, 66. Tibia apertioribus ligulis ad flectendos sonos. *Lucr.* 5, 1405. Ducere multimodis voces et flectere cantus. *Ov. Amor.* 2, 4, 25. haec dulce canit, flectitque facillima vocem. [**Flectere vocem* ap. *Quint. Inst.* 4, 2, 39. At nunc, velut campum nacti expositionis, hic potissimum et vocem flectunt, et cervicem reponunt; h. e. ea vocis varietate et modulatione utuntur, quae nimiam contentionem vel affectum significent. Plura v. ap. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 172. ℙ Ponitur et intransitiva signif., ut gr. *στρέφειν*, nostr. *umwenden*, *umlenken*. *Liv.* 28, 16. Hasdrubal, clauso transitu fluminis, ad Oceanum flectit. *Id.* 3, 8. Ex Gabino in Tusculanos flexere colles. V. *Drak.* ad *Liv.* 8, 19. *Suet. Tiber.* 20. Priusquam in Capitolium flecteret. *Tac. H.* 2, 70. Inde Vitellius Cremonam flexit. Plura v. ap. *Boettich. lex. Tac.* p. 201. sq. Ceterum nota: hanc dicendi rationem nonnisi ap. *Liv.*, *Tac.* aliosque ejusdem et sequioris aetatis scriptores inveniri. Ex Aureae aetatis scriptoribus prosae orationis nullus est, qui hac constructione utatur. Raro a poetis usurpatur. *Virg. A.* 9, 372. Cum procul hos laevo flectentes limite cernunt.] ℙ *Flectere promontorium* est navigando proram flectere ad promontorium superandum. *Cic. Div.* 2, 45. Cum in flectendis promontoriis ventorum mutationes maximas saepe sentiant. *Id. Att.* 5, 9. Leucaten flectere molestum videbatur. ℙ Ponitur et pro vitare, viam alio dirigendo. *Id. ib.* 11, 18. Intellexi ex Oppii sermone, quae istorum via esset: sed ut eam flectas, te rogo. ℙ Item pro divertere. *Val. Fl.* 2, 2. neque enim patrios cognoscere casus Juno sinit, mediis ardens ne flectat ab undis. [*V. quae modo notav.] ℙ Item pro avertere. *Lucr.* 5, 107. Omnia conquassari in parvo tempore cernes: Quod procul a nobis flectat natura gubernans. ℙ Saepe translate sumitur. *Cic. Leg.* 1, 10. Opinionum vanitas imbecillitatem animorum torquet et flectit. *Id. Balb.* 17. Ab omni studio sensuque Poenorum mentes suas ad nostrum imperium nomenque flexerunt, *h. e.* converterunt. *Hor. A. P.* 163. Juvenis cereus in vitium flecti. *Ov. Trist.* 5, 1, 23. animos ad publica carmina flexi, *h. e.* verti, et applicavi animum ad epistolas carmine scribendas. *Tac. A.* 13, 3. Postquam ad providentiam sapientiamque flexit. *Id. ib.* 4; 37. Arguebatur in ambitionem flexisse. [*V. *Boettich. lex. Tac.* p. 201. sq.] *Id. ib.* 6, 29. Additis versibus, qui in Tiberium flectebantur. *Ter. Hec.* 4, 3, 2. Qui ubicumque opus sit, animum possis flectere, *h. e.* advertere. *Liv.* 28, 22. Si quem a proposito spes mollitiave animi flexisset, *h. e.* deflexisset, deduxisset. Et 44. *med.* Oblata casu flectere ad consilium, *h. e.* vertere. [*Plura suppeditat *Böttich. lex. Tac.* p. 202.] ℙ Frequenter est movere, exorare. *Cic. Sull.* 6. Quibus rebus ita flectebar animo atque frangebar, ut etiam ex memoria, quas mihi ipsi fecerat insidias, deponerem. *Id. Phil.* 1, 14. Oratione aliquem flectere. *Id. Or.* 2, 52. *extr.* Commutare animos, atque omni ratione flectere. *Sall. Jug.* 108. Ingenium alicujus aversum flectere. *Virg. A.* 2, 689. precibus si flecteris ullis. *Id. ib.* 7, 312. Flectere si nequeo Superos, Acheronta movebo. ℙ Pro mollire. *Stat. Silv.* 5, 1, 119. fovet anxia curas Conjugis, hortaturque simul, flectitque labores. *Id. ib.* 3, 5, 65. voce paterna Discendum Musis sonat, et mea carmina flectit. ℙ *Flectere syllabam* est circumflexo accentu notare. *Quint.* 1, 5. ℙ Flectere verbum de Graeco, *h. e.* traducere, derivare. *Gell.* 4, 3. *extr.* Ut pleraque alia, ita hoc quoque vocabulum de Graeco flexum est. ℙ *Flecti* etiam dicuntur nomina et verba, cum in casus et personas declinantur. *Varr. L. L.* 9, 1. *f.*

FLEGMA. V. PHLEGMA.

FLĔMĬNA, um, n. plur. dicuntur, cum ex labore viae sanguis effluit circa talos. *Fest.* ℙ Dicta sunt a *φλεγμονή*, tumor. Quidam censuere, idem esse ac varices, et dici quasi flegmina a *flectendo*, ut quae flexuosa sint, et obtorta. *Pl. Ep.* 5, 2, 5. Lassitudine invaserunt misero in genua flemina. *Plin.* 23, 1, 17. Bryonia in jumento, homineque flemina, aut sanguinem, qui se ad talos dejecerit, circumligata sanat. Ita *Hard.* ex MSS., alii *phlegma*. *Caper de Orthogr.* p. 2243. Flemina sunt, ubi abundant crura sanguine: plemina, cum in manibus vel in pedibus callosi sulci sunt.

*FLENĬUM, i, n. Galliae Belgicae oppidum, in insula Batavorum. *Tab. Peut. B. A.*

FLĔO, es, evi, etum, a. 2. *δακρύω*, lacrimas effundo. [*Differunt *lacrimare* s. *lacrimari*, et *flere*. *Lacrimare* dicitur quatenus animi commotione corpus ad emittendas lacrimas cogatur. *Flere* pertinet ad eos, qui animi dolorem levare lacrimis cupiant. V. *Döderl.* 3, 153.] *Ov. Her.* 10, 45. Quid potius facerent, quam me mea lumina flerent? *Caes. B. G.* 1, 20. Haec cum pluribus verbis flens a Caesare peteret. *Hor. Epod.* 5, 74. O multa fleturum caput! [*Ita saepius *flere* (ut alias *plorare*) dicitur de iis, qui querelas de misera sua sorte fundunt, ut Gr. *οἰμώζειν* et *κλαίειν* (exempla v. ap. *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 1, 10, 91.). *Hor. Sat.* 2, 1, 46. Flebit, et insignis tota cantabitur urbe. Item *graviter ferre* aliquid. *Id. Od.* 1, 25, 10. Invicem moechos anus arrogantes Flebis in solo levis angiportu.] *Cic. Verr.* 2, 1, 30. Flebat uterque non de suo supplicio, sed pater de filii morte, de patris filius. *Id. Or.* 1, 57. *extr.* Pater complexus esset filium, flensque eum centumviris commendasset: lapides mehercule omnes flere ac lamentari coegisset. *Id. Phil.* 2, 31. Cum mulier fleret uberius. *Catull. carm.* 3. *extr.* Flendo turgiduli rubent ocelli. *Prop.* 1, 12, 15. Felix qui potuit praesenti flere puellae, *h. e.* coram puella. [* *Tibull.* 1, 10, 64.] (Sic *plorare suae* dixit *Tibull.* 2, 5, 103.) *Val. Fl.* 5, 430. flebant Phaethonta sorores. Et 8, 94. seque suumque flevit alumnum. *Ov. Ib.* 16. miseri funera flere viri. *Id. Amor.* 1, 12, 1. Flete meos casus. *Id. Met.* 4, 426. inultos flere dolores. *Tac. A.* 6, 10. Quod filii necem flevisset. *Phaedr.* 1, 2. Flere servitutem tristem. *Pl. Capt.* 1, 2, 36. Ne fle. *Par.* egone illum non fleam? egone non defleam Talem adolescentem? [*Sequitur *ob. Tibull.* 1, 1, 52.] *Colum.* 10, 350. feralia carmina flere, *h. e.* flebiliter canere. [**Hor. Ep.* 14, 11. Testudine flevit amorem. *Tibull.* 4, 15, 3. Fleret qui molles amores elegis. — Pertinet etiam ad Deos. *Prop.* 2, 16, 54. Deceptus quoniam flevit et ipse Deus. V. *Broukh.* ad h. l. Dicitur etiam de animalibus. *Suet. Caes.* 81. de equis.] ℙ Cum infinito. *Val. Fl.* 1, 633. Haec iterant, segni flentes occumbere leto. [**Prop.* 1, 7, 18.] ℙ Passive. *Ter. Andr.* 1, 1, 101. Ad sepulcrum venimus: in ignem posita est: fletur. *Sil.* 5, 186. Nec jam ultra monitus, et verba morantia Martem Ferre valet: longo Aeneadis quod flebitur aevo. *Senec. Herc. Oet.* 1835. Virtus Herculem fleri vetat. *Tibull.* 2, 4, 45. centum licet annos Vixerit, ardentem flebitur ante rogum. *Ov. Her.* 19, 124. Mersaque roratis nata fleatur aquis. ℙ Translate est rorare, stillare. *Lucr.* 1, 349. In saxis ac speluncis permanat aquarum Liquidus humor, et uberibus flent omnia guttis. *Prud. Cath.* 5, 24. Imbrem de madido flere cacumine. Et *περὶ στεφ.* 10, 705. plaga flet sanguinem. *Senec. Thyest.* 702. Flevit in templis ebur. ℙ *Flesse* pro *flevisse* legitur ap. *Ov. Met.* 6, 404. et *Liv.* 30, 44. *flesset* pro *flevisset*, ap. *Stat. Silv.* 2, 1, 145. *flesti* pro *flevisti*, ap. *Ov. Her.* 5, 43. et 45. *flerunt* pro *fleverunt*, ap. *Virg. G.* 4, 461., *Stat. l. c.* 175. et *Inscr.* ap. *Don. cl.* 10. *n.* 10.

FLĔTĬFER, a, um, adj. a *fero*, et *fletus*, qui flet: et translate stillans, rorans. *Auson. Idyll.* 6, 74. Gemmea fletiferi jaculatur succina trunci.

*FLETIO, onis, oppidum Galliae Belgicae, in insula Batavorum. *Tab. Peut. B. A.*

FLĔTUS, a, um, part. a *fleo*, defletus. *Virg. A.* 6, 481. multum fleti ad superos, belloque caduci Dardanidae. *Stat. Th.* 4, 103. Fletaque cognatis avibus Meleagria Pleuron. ℙ Item qui multum flevit. *Appul. Met.* 7. *f.* Mater pueri, mortem deplorans acerbam filii, fleta et lacrimosa. ℙ Item rorans, stillans. *Lucr.* 2, 632. de Gallis Cybeles: Ludunt, in numerumque exsultant, sanguine fleti. Alii leg. *pleti* vel *lacti*.

FLĔTUS, us, m. *θρῆνος*, ploratus, ejulatus cum lacrimis. *Cic. Verr.* 2, 4, 21. *f.* Quos putatis fletus mulierum, quas lamentationes fieri solitas in hisce rebus? *Id. Rosc. Am.* 9. Quod usque eo visum est indignum, ut urbe tota fletus gemitusque fieret. *Id. Planc.* 31. Multas lacrimas, et fletum cum singultu videre potuisti. *Id. Att.* 11, 7. *f.* Non possum prae fletu et dolore diutius in hoc loco commorari. *Id. Or.* 1, 53. Fletum populo movere. *Catull.* 39, 3. excitare. *Albin.* 1, 467. comprimere. *Caes. B. G.* 1, 32. Magno fletu auxilium petere. *Virg. A.* 4, 463. longas in fletum ducere voces. Et *ib.* 2, 271. largos effundere fletus. Et *ib.* 3, 344. longos fletus ciere. Et *ib.* 6, 699. largo fletu ora rigare. *Petr. Sat.* 89. Fletibus manant genae. *Val. Fl.* 5, 341. lumina rumpere fletu. *Ov. Pont.* 3, 1, 157. fletu verba scindere. *Id. Met.* 2, 340. fletus et lacrimas dare. *Quint.* 5, 11. *med.* Fletibus natos prosequi, laetitia defunctos. *Virg. A.* 4, 439. nullis ille movetur Fletibus.

*FLEVĬA, ae, f. oppidum ad Olympum montem. *Hygin. fab.* 14. *in.* si lectio certa. *B. A.*

*FLEVO, onis, Rheni fluminis ostium. *Mela* 3, 2. *extr.* Donec effluat Rhenus — primo angustus — post ripis longe et late recedentibus, jam non amnis, sed ingens lacus, ubi campos implevit, Flevo dicitur. V. FLEVUM. *B. A.*

*FLEVUM, i, n. castellum Frisiorum, ad dextram Rheni ripam. *Tac. A.* 4, 72. Flevum castellum esse prope Rheni in Oceanum exitum, a quo aut sumtum nomen, quod alveo daretur, aut certe mox ab alveo natum, retentum est. ℙ Alterum ostiorum Rheni Flevum, alterum Helium appellatum, teste *Plin.* 4, 15. V. FLEVO. *B. A.*

*FLEXABULA. V. FLEXIBULA.

FLEXĂNĬMUS, a, um, adj. animum flectens. *Cic. Or.* 2, 44. Quae recte a bono poeta (*Pacuvio*, teste *Non.* 2, 349.) dicta est flexanima, atque omnium regina rerum, oratio. *Catull.* 64, 330. Quae tibi flexanimo mentem perfundat amore. ℙ Item passiva significatione flexus animo, *h. e.* a recto statu deflexus, perturbatus, commotus. *Pacuv.* ap. *Cic. Div.* 1, 36. Flexanima, tanquam lymphata, ut Bacchi sacris commota, in tumulis Teucrum commemorans suum. [*V. *Hotting.* ad h. l.]

FLEXĪBĬLIS, e, adj. *καμπτὸς*, qui flecti potest. *Cic. N. D.* 3, 39. Materiam rerum totam esse flexibilem et commutabilem. *Ov. Amor.* 3, 3, 29. Flexibiles arcus curvare. *Plin.* 16, 18, 29. Betulla circulis flexibilis, item corbium costis. Et *ib.* 43, 83. Ulmus ad currus flexibilis. Et 36, 26, 66. Excogitatum vitri temperamentum, ut esset flexibile. *Cic. N. D.* 2, 58. Genera vocis permulta, canorum, fuscum: laeve, asperum: grave, acutum: flexibile, durum. De voce flexibili V. etiam in FLEXUS a, um. ℙ Translate est mollis, tener, mutabilis. *Cic. Or.* 16. Oratio mollis, et tenera, et ita flexibilis, ut sequatur, quocumque torqueas. *Id. Att.* 10, 11. Nihil fallax, nihil non flexibile ad bonitatem, nihil, quod non, quo velis, uno sermone possis perducere. *Id. ad Brut.* 1, 18. Videtur in eo esse indoles: sed flexibilis aetas, multique ad depravandum parati. *Plin. Pan.* 45. Flexibiles quamcumque in partem ducimur a principe, atque, ut ita dicam, sequaces sumus. ℙ Item inconstans, varius. *Cic. Amic.* 25. Quid potest esse tam flexibile, tam devium, quam animus ejus, qui ad alterius non modo sensum ac voluntatem, sed etiam vultum atque nutum convertitur?

FLEXĪBĬLĬTAS, atis, f. facilitas flectendi. *Solin.* 52. *med.* Circumferunt cornua flexibilitate, qua volunt.

FLEXĪBŬLA, ae, f. Satyrae nomen ap. *Varr.*

aliquoties a *Non.* citatae, ut I, 109. et 113. et alibi: quae vox ex Latino *flectere*, et Graeco βουλὴ coaluisse videtur, ut sit Flexibula, quasi consilium flectens. Sed alii aliter legunt.

FLEXĬLIS, e, adj. flexibilis, εὔκαμπτος. *Plin.* 16, 40, 79. Ulmus, et fraxinus flexiles. *Id.* 11, 37, 67. Cervix e multis vertebratisque orbiculatim ossibus flexilis, ad circumspectum. *Ov. Amor.* I, 14, 26. Sinus flexilis comae, *h. e.* flexus, inflexus. *Sidon. carm.* 16, 79. cum solis torridus ignis Flexilibus rimis sitientes scriberet agros, *h. e.* flexuosis. *Ammian.* 22, 4. Pluma et flexiles lectuli. *Appul. Met.* 6. *in.* Videt spicas frumentarias in acervo, et alias flexiles in corona.

FLEXĬLOQUUS, a, um, adj. qui ambigua et obscura loquitur. *Cic. Div.* 2, 56. Oraculis partim falsis, partim casu veris, partim flexiloquis et obscuris. [*Hic *flexiloquus* distinguitur ab ambiguo, ut illud significet quaesitam verborum obscuritatem, hoc vero duplicem verborum sensum, ubi uter verior sit, ambigi possit. *Schütz* in *cl.* s. v.]

FLEXĬO, onis, f. κάμψις, actus flectendi, flexura. [*Sic proprio sensu, de corporis inclinatione. *Cic. Or.* 18. Trunco toto se ipse moderans, et virili laterum flexione. Hinc dicitur de voce *Id. ib.* ubi *flexiones vocis Cic.* appellantur modulationes quaedam argutae, atque ex nimia variandi ornandique affectatione molles, et gravem oratorem non decentes. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 173. V. et in FLECTERE. Tum pertinet etiam ad cantum. *Cic. Leg.* 2, 15. Illa quae solebant quondam compleri severitate jucunda Livianis et Naevianis modis, nunc ut eadem exsultant! ut cervices oculosque pariter cum modorum flexionibus, torquent, i. e. cantuum modulationibus. V. *Schütz.* in *cl.* s. v. *Id. Or.* 3, 25. Quanto molliores sunt et delicatiores in cantu flexiones et falsae voculae, quam certae et severae: Hic flexiones sunt, *interpr. Ernest.* in *cl.*, modi fracti et varie crispati voce, quibus mollis et suavis cantus efficitur, quae Gr. καμπαὶ ap. *Aristoph.* dicuntur *Nub.* 966. Cf. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 173. Denique idem est, quod nos dicimus *Krumme Wege*, *Ausflüchte.*] *Cic. Pis.* 22. Quos tu maeandros, dum omnes solitudines persequeris, quae diverticula flexionesque quaesisti! *h. e.* vias a recto itinere deflectentes.

FLEXĬPES, ĕdis, adj. omn. gen. qui flexis est et curvis pedibus. *Ov. Met.* 10, 99. Vos quoque flexipedes hederae.

FLEXĬVĬCE, flexuose. *Pacuv.* ap. *Non.* 4, 68. *med.* Nihil conjectura quivi interpretarier, quorsum flexivice contenderet.

FLEXO, as, a. 1. frequentativum a flecto. *Cato R. R.* 49. Vineam statuito, alligato, flexatoque.

FLEXŪMĬNES, um, m. plur. equites Romani erant, a flectendis equis dicti. *Plin.* 33, 2, 9. Equitum nomen saepe variatum est. . . . Celeres sub Romulo regibusque appellati sunt, deinde Flexumines, postea Trossuli.

FLEXŪOSĒ, adv. cum flexu. *Plin.* 18, 35, 84. Si flexuose volitet flamma.

FLEXŪOSUS, a, um, adj. στρεβλὸς, varios, vel multos habens flexus. *Cic. N. D.* 2, 57. Flexuosum iter habet auditus, ne quid intrare possit. *Plin.* 11, 37, 79. Intestina flexuosissimis orbibus. *Id.* 10, 24, 35. Hirundini flexuosi volatus. Et 5, 27, 27. Taurus mons flexuosus. ℙ Translate. *Prud. Cath.* 6, 143. Flexuosae fraudes.

FLEXŪRA, ae, f. flexio, flexus, curvatura, κάμψις. *Lucr.* 4, 312. Flexura lateris. *Senec. ep.* 71. *med.* Virtus recta est: flexuram non recipit. *Suet. Ner.* 38. Offensus angustiis, flexurisque vicorum. [*Nostr. *Krümmungen.*] ℙ Flexura nominum, aut verborum est eorum inflexio et declinatio. *Varr. L. L.* 9, 1. *med.*

FLEXUS, a, um, part. a *flecto*, κεκαμμένος, inflexus, curvatus, declinans. *Virg. A.* 5, 500. flexos incurvant viribus arcus. *Id. G.* 4, 123. aut flexi tacuissem vimen acanthi. *Ov. Met.* 4, 340. Flexum genu submittere. *Juven.* 6, 492. et *Mart.* 10, 65. et *Petr. Sat.* 126. Flexi crines, flexa coma. Sic *Mart.* 3, 63. flexo qui digerit ordine crines. *Tac. A.* 1, 16. Flexus in vesperam dies. *Cic. Fin.* 5, 12. Flexi fractique motus, quales protervorum hominum, aut mollium esse solent, contra naturam sunt. [**Flexum mare* insolentius de sinu. *Tac. A.* 14, 4. Id villae nomen est, quae promontorium Misenum inter et Bajanum lacum flexo mari adluitur. *Böttich. Lex. Tac.* p. 202.] ℙ *Flexus onyx* ap. *Stat. Silv.* I, 2, 149. est marmor hujus nominis varie elaboratum. ℙ Translate. *Val. Fl.* 3, 615. animum flexus dictis instantis Iason. *Ov. Trist.* 3, 5, 43. Neve hominum referam flexas ad mitius iras. *Tac. A.* 3, 16. Caesar flexo in moestitiam ore, etc. ℙ *Flexum*, *i*, absolute, idem est ac flexio. *Minuc. Fel. Octav.* 17. Quid loquar apte disposita erecta montium, collium flexa, porrecta camporum? ℙ *Flexa syllaba* ap. *Quint.* 1, 5. et 12, 10. *med.* est, quae circumflexo accentu notatur, atque ita pronunciatur, ut acuti pariter et gravis accentus vim habeat: v. gr. in voce *amarus* paenultima ita efferenda est, quasi duplex *a a* sit, et acuto prior extollatur accentu, posterior gravi deprimatur, et in longum producatur. Dicitur autem *flexa*, quia non uno rectoque tenore effertur, sed inflexo et mutato. Similiter *flexa vox* in ipsa oratione dicitur, quae non uno eodemque sono emittitur, sed vario, mutato, et inflexo; partimque attollitur, partim deprimitur: quod praecipue fit in miseratione movenda. *Quint.* 11, 3. *med.* Vox in metu contracta, adhortationibus fortis, disputationibus teres, miseratione flexa et flebilis. *Cic. Or.* 3, 57. Vocis plura genera laeve, asperum; contractum, diffusum; fractum, scissum, flexo sono, attenuatum, inflatum. Et 58. Aliud vocis genus sibi sumat miseratio et moeror, flexibile, plenum, interruptum, flebili voce: *Quo nunc me vertam? quod iter incipiam ingredi? Domum paternamne? anne ad Peliae filias?* Et illa, *O pater, o patria, o Priami domus! Id. Or.* 17. *extr.* et *Or.* 2, 46. *f.* vocat *inflexam;* [sed *Schützius* corrigit *flexam*, nam statim sequitur *inflexus sonus* alia significatione. ℙ Comp. *Flexior* ap. *Capell.* 8, 297. Zodiacum circa Cancrum, Capricornumque flexior aequinoctialem paene directum secat. *F.*] ℙ [*Confunditur *flexus* et *plexus.* V. *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 2, 44, 113. et quos *ib.* laudat *Burm.* ad *Phaedr.* 5, 9, 3. et *Heins.* ad *Ov. Met.* 13, 894.]

FLEXUS, us, m. κάμψις, flexio, flexura. *Cic. N. D.* 1, 58. Aures duros, et quasi corneolos habent introitus, multisque cum flexibus. *Id. Att.* 16, 13. Cum venissem ad pontem Tirenum, in quo flexus est ad iter Arpinas. [**Liv.* 22, 12. In aliquo flexu viae. *Id.* 32, 4. Confragosa loca implicatasque flexibus vallium vias. *Tac. Germ.* 1. Rhenus — modico flexu in occidentem versus.] *Id. A.* 12, 12. Non cominus Mesopotamiam, sed flexu Armeniam petunt, *h. e.* flectendo iter. *Pers.* 3, 63. Flexus metae. *Quint.* 9, 2. *med.* Ut qui cursu parum valent, flexu eludunt. *Catull.* 64, 114. Labyrinthei flexus. *Quint.* 8, 2. Vertex est contorta in se aqua: inde propter flexum capillorum, pars est summa capitis. *Ov. Amor.* 1, 14, 13. Capilli dociles et centum flexibus apti. *Plin.* 5, 29, 31. Maeander ita sinuosus flexibus, ut saepe credatur reverti. *Id.* 8, 15, 16. Fera nullo suffraginum flexu. *Id.* 4, 12, 24. Pontus Euxinus medio flexu jungitur ostio Maeotii lacus. *Id.* 16, 10, 19. Picea mollior flexu. ℙ Translate *flexus aetatis* est transitus ab una aetate ad aliam in decursu totius vitae: ductum a circo, ubi plures flexus faciendi erant, et septies totum spatium percurrendum, antequam victoria contingeret: iique flexus erant tum in medio cursu, tum praesertim ad metam. *Cic. Coel.* 31. In hoc flexu quasi aetatis fama adolescentis paululum haesit ad metas. *Id. Or.* 1, 1. Si infinitus forensium rerum labor, decursu honorum, etiam aetatis flexu constitisset. ℙ *Flexus autumni* est, cum incipit ad brumam vergere. *Tac. H.* 5, 23. Flexu autumni, et crebris pluvialibus imbribus. [**Lucr.* 5, 615. Nec ratio solis — quo pacto — brumales adeat flexus. (Gr. τροπὰς χειμερινὰς) *ib.* 639.] ℙ *Flexus vocis* est ejus inflexio et mutatio. *Quint.* 1, 8, 3. Superest lectio, in qua puer ut sciat, ubi suspendere spiritum debeat, quo loco versum distinguere, quid quo flexu, quid lentius, quid concitatius dicendum, etc. *Id.* 7, 9. Ambiguitas fit per flexum: *Quinquaginta, ubi erant centum*, inde *occidit Achilles. Id.* 11, 3. *f.* Flexus vocis, et flebilis suavitas, qua praecipue franguntur animi. [*De significatione h. v. in rebus oratoriis ap. *Quint.* obvia satis longam disputationem edidit *Ernest.* in *Lex. techn lat. rhet.* p. 174.] ℙ *Flexus verborum*, aut *nominum* est eorum per casus aut tempora declinatio ac positio. *Id.* 1, 6. Quid vero? quae tota positionis ejusdem, in diversos flexus exeunt? cum *Alba* faciat *Albanos* et *Albenses; volo, volui* et *volavi.* ℙ Sumitur etiam pro callida declinatione, et artificiosa vitatione rei difficilis: et cum non recta, sed quasi per anfractus aliquid petitur. *Id.* 5, 13. Quare indirecta fere, atque, ut sic dixerim, clamosa est actio. Hinc mille flexus, et artes desiderantar. [*Omnino notandum, saepius multo poetas et arg. aet. scriptores hac voce uti, quam priores solutae orationis auctores.]

FLICTUS, us, m. afflictus, collisio, παράτριψις, ἀραγμός. *Virg. A.* 9, 666. tum scuta cavaeque Dant sonitum flictu galeae: pugna aspera surgit. *Sil.* 9, 322. galea horrida flictu Adversae ardescit galeae, clypeusque fatiscit Impulsu clypei. *Pacuv.* ap. *Serv.* ad *Virg. l. c.* Flictus navium.

FLĬGO, is, ixi, ictum, a. 3. ὀλίβω, percutio, affligo. *Liv. Andr.* ap. *Non.* 2, 328. Ipse se in terram saucius fligit cadens. *Accius ib.* Nec perdolescit, fligi socios morte, campos contegi. Et *rursus.* Heu, civitatis stirpem funditus fligi studet! ℙ Item confligo, alii rei impingo. *Lucr.* 2, 85. Obvia cum flixere, fit, ut diverva repente Dissiliant.

FLO, as, avi, atum, a. 1. πνῶ, flatum emitto, spiro, exspiro. *Caes. B. G.* 5, 7. Corus ventus in his locis flare consuevit. *Cic. Att.* 7, 2. Belle nobis flavit ab Epiro lenissimus ventus. *Plin.* 3, 9, 14. Quinam flaturi sint venti. *Varr. L. L.* 5, 2. Hieme anima, quae flatur, omnium apparet. *Ov. Fast.* 4, 182. inflexo Berecynthia tibia cornu Flabit, *h. e.* sonabit. Et 341. Exululant comites, furiosaque tibia flatur, *h. e.* inflatur. ℙ Proverbium est de duabus rebus dissimilibus, et natura disjunctis, quae simul eodem tempore fieri non possunt, illud *Pl. Most.* 3, 2, 104. Simul flare sorbereque, haud facile Est: ego hic esse, et illic simul haud potui. ℙ [*Significationis transitivae praeter locum *Varr.* supra allatum exemplum habes ap. *Lucret.* 5, 904. Qui fieri potuit, triplici cum corpore ut una — Ore ferox acrem flaret de corpore flammam? V. *Flatus, a, um.*] ℙ Ponitur et pro conflare, *h. e.* flando metalla igne mollire, et fundere. *Plin.* 36, 19, 36. Phrygius lapis uritur vino perfusus, flaturque follibus, donec rubescat. *Ulp. Dig.* 48, 10, 9. Qui argenteos nummos adulterinos flaverit. Al. leg. *conflaverit.* Hinc Triumviri A. A. A. F. F., *h. e.* auro, argento, aere flando, feriundo. V. FLATUS, a, um. ℙ Translate. *Quint.* 12, 6. *med.* Omisso magna semper flandi tumore, in quibusdam causis loquendum est, *h. e.* inflate dicendi, et magnifice. *Prud.* περὶ στεφ. 3, 21. Spernere succina, flare rosas, Fulva monilia respuere, *h. e.* abjicere, projicere, contemnere.

FLOCCĬDUS. V. FLACCIDUS.

FLOCCĬFACTĒON. Hanc vocem afferunt quidam ex *Cic. Att.* 1, 16. *f.* Quare, ut opinor, φιλοσοφητέον, id quod tu facis; et istos consulatus non floccifacteon, *h. e.* flocci faciendum: ut sit Latina vox joculariter formata ad rationem Graecae φιλοσοφητέον. Alii miras ibi varietates partim e MSS., partim ex conjectura comminiscuntur: verum allata interpretatio potior videtur.

FLOCCOSUS, a, um, adj. floccis plenus. *Appul. Herb.* 62. Floccosis vel lanugineis adnationibus.

FLOCCŬLUS, i, m. dimin. flocci. *Plin.* 16, 7, 10. Nascuntur in robore pilulae nucibus non absimiles, intus habentes flocculos molles. Alii leg. *floccos.*

FLOCCUS, i, m. χροκὶς, lanarum particula divisa a velleribus inutiliter evolans. *Varr. R. R.* 2, 11. Diligentiores tegeticulis subjectis oves tondere solent, nequi flocci intereant. ℙ Dicitur etiam de vestium villis, idest de particulis quibusdam lanae eminentioribus. Hinc *Celsus* 2, 6. scribit, signum mortis esse, si quis in febre et acuto morbo, manibus in veste floccos legit fimbriasque diducit. ℙ Translate dicitur de re nullius pretii. *Pl. Trin.* 4, 2, 152. Tu qui sis, qui non sis, floccum non interduim. Dixit *Id. Rud.* 2, 7, 22. ciccum non interduim. ℙ *Flocci facere* aut *pendere* est parvi quidem, aliquo tamen pretio aestimare, non contemnere. *Ter. Eun.* 2, 3, 10. Ut illum Dii Deaeque senium perdant, qui me hodie remoratus est; Meque adeo, qui restiterim, tum autem qui illum flocci fecerim. Ubi *Donat.* notat *flocci fecerim* et *contemnere* et *non contemnere* significare: ut nunc qui illum *flocci fecerim*, deest *vel*, ut sit *vel flocci fecerim. Pl. Men.* 5, 7, 5. Cave quisquam, quod illic minitetur, vestrum flocci fecerit. *Id. Most.* 3, 2, 121. Cave tu ullam flocci facias mulierem. ℙ *Non flocci facere* aut *pendere* est nihili facere, ne tanti quidem, quanti floccus valet, contemnere. *Cic. Att.* 13, 50. Prorsus aveo scire, nec tamen flocci facio. Et *ib.* 4, 15. Intellectum est, τρεῖς ἀρειοπαγίτας ambitum, comitia, interregnum, majestatem, totam denique rempubl. flocci non facere. *Ter. Eun.* 3, 1, 20. Invidere omnes mihi, Mordere clanculum: ego non flocci pendere. *Pl. Most.* 1, 1, 73. Neque quod dixi, flocci existimat. Al. leg. *aestimat.* ℙ Etiam omissa negatione est parvi admodum facere, *h. e.* tanti quanti floccus est. *Id. Cas.* 2, 5, 23. Unus tibi hic dum propitius sit Juppiter, Tu istos minutos Deos flocci feceris. *Id. Epid.* 3, 2, 12. Dum tibi ego placeam, atque obsequar, meum tergum flocci facio. *Id. fr.* ap. *Fest.* in *Muneralis.* Rogata fuerint necne, flocci aestimo. *Id.* ap. *Fulg. Exposit. serm. antiq.* Flocci pendo, quid rerum gerat. ℙ *Flocco habere* idem significat. *Id. Asin.* 3, 3, 111. Perii! illic habebit flocco jam homo lumbos meos. In multis libb. haec ibi verba desunt. ℙ Placet nonnullis junctim scribere: *floccifacio, floccipendo.*

FLOCES, um, f. plur. στέμφυλα, faex, et speciatim vini ex vinaceis expressa, quia ei insint flocci quidam, et panni. *Gell.* 11, 7. Hic eques Romanus apludam edit, et floces bibit. *Caecil.* ap. *Non.* 2, 354. Neque florem, neque floces volo mihi, vinum volo. *Gell. l. c.* ut nimis antiquam, et obsoletam desitamque vocem, damnat.

[FLOGĬUM, ii, n. dimin. a φλόγιον, flammula. Est nomen collyrii. *Inscr.* ap. *Tochôn, cachets des ocul.* p. 70. Q. Junii Tauri flogium ad genas, et claritatem. *F.*]

FLORA, ae, f. Χλῶρις, Dea florum, tum qui in herbis, tum qui in arboribus, et segetibus nascuntur: a Graeco nomine, vel a flore. *Ov. Fast.* 5, 195. Chloris eram, quae Flora vocor: corrupta Latino Nominis est nostri littera Graeca sono. ℙ Hujus fabulam V. in CHLORIS. Historiam vero ita narrat *Lact.* 1, 20. Meretricem fuisse ajunt quae, cum magnas opes corporis quaestu quaesi,

visset, populum Rom. scripsit heredem, certamque pecuniam reliquit, cujus ex annuo fenore suus natalis dies celebraretur editione ludorum, qui appellarentur *Floralia* vel *ludi Florales;* quod quia senatui flagitiosum tractu temporis visum est, ab ipso nomine argumentum sumi placuit, ut pudendae rei quaedam dignitas adderetur, et Deam finxerunt esse, quae floribus praeesset, eamque oportere placari, ut fruges cum arboribus, aut vitibus bene prospereque florescerent. Celebrabantur illi ludi omni cum lascivia, convenienter memoriae meretricis. Nam praeter verborum licentiam nudabantur, flagitante populo, meretrices, quae mimarum functae officio, in conspectu multitudinis ad satietatem usque impudicis motibus detinebantur. *Arnob.* 7, 113. Flora illa meretrix, et sancta obscenitate ludorum, bene curat, ut arva florescant. *Mart.* 6, 80. Tantus veris honos, et odorae gratia Florae, Tantaque Paestani gloria ruris erat. *Id.* 1, 1. jocosae dulce sacrum Florae, Festosque lusus, et licentiam vulgi etc. ℙ Plura de hujus numinis vi et sacris *Ov. Fast.* 5, 195. et seqq. [*V. *Gierig.* in ind. rerum ad *Ov. Fast.* s. v. *Flora. Heindf.* ad *Hor. Sat.* 2, 3, 182.]

FLORĀLIA, um, n. plur. *Ἀνθιστήρια*, dies festi ludique in honorem Florae instituti. Celebrabantur fine Aprilis, et initio Maji. *Macr. Sat.* 1, 4. Varro Floralium, non Floraliorum ait, cum non ludos Florales illic, sed ipsum festum, Floralia, significaret. *Justin.* 43, 4. Solemni Floraliorum die. *Plin.* 18, 29, 69. *n.* 3. Prisci Floralia quarto Cal. Maji instituerunt, Urbis anno DXVI. ex oraculis Sibyllinis, ut omnia bene deflorescerent. *Varr. R. R.* 1, 1. Florae ludi Floralia instituti. V. FLORA. [*Cf. *Gierig.* in ind. rerum ad *Ov. Fast.* s. v. *Floralis.*] ℙ [Ex *Plinii l. c.* constat, an. U. C. DXVI., seu potius DXIV., ut probat *Fogginius* ad *Verrii Fl.* Fastos p. 68., instituta fuisse Floralia, quae cum deinde fuerint intermissa, an U. C. 581., ut affirmat *Ov. Fast.* 5, 329., a. C. Servilio C. F. aedili plebis primum publice instaurata sunt, quod indicat nummus ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 308. Florali*a* primus C. Servili*us* C. F. *fecit. F.*]

FLORĀLĪCĬUS, a, um, adj. ad Floralia pertinens. *Mart.* 8, 67. Et Floralicias lasset arena feras, *h. e.* quae Floralibus in Circo dabantur.

FLORĀLIS, e, adj. ad Floram pertinens, ut Floralis flamen, *Varr. L. L.* 6, 3. Florale sacrum, *Ov. Fast.* 4, 947. Rursus *Varr. L. L.* 4, 32. *f.* Clivus proximus ad Florales usus versus. ℙ Item ad florem pertinens, qui flores gignit. *Id. R. R.* 1, 23. Nec minus ea loca discriminanda in conserundo, quae sunt fructuosa, propter [*Pontedera* legend. monet *praeter F.*] voluptatem, ut quae pomaria, et floralia appellantur.

FLORENS, entis, part. a *floreo*, *ἀνθῶν*, floridus. *Virg. Ecl.* 10, 25. Florentes ferulas et grandia lilia quassans. ℙ Translate qui aliqua re viget et abundat. *Cic. Fam.* 2, 13. M. Brutus florens aetate, opibus, honoribus, ingenio, liberis, propinquis, amicis. *Id. Rosc. Am.* 18. Majores nostri ex minima tenuissimaque republ. maximam et florentissimam nobis reliquerunt. Et 6. Gratia atque hospitiis florens hominum nobilissimorum. *Id. Dom.* 19. Cum tu florens ac potens per medium forum popularis volitares. *Id. Parad.* 2. *extr.* Quidquid est laudabile, idem et beatum et florens et expetendum videri. *Id. Planc.* 35. Quos ego florentes atque integros sine ferro viceram. *Id. Quint.* 30. Ab afflicta amicitia transfugere atque ad florentem aliam devolare. *Id. Or.* 2, 52. Invidere praestanti florentique fortunae. *Id. Div.* 1, 33. Postumius florentissima Samnitium castra cepit. *Caes. B. G.* 1, 30. Helvetii florentissimis rebus, domos suas reliquerunt. Et *ib.* 4, 3. Civitas ampla atque florens. [**Liv.* 1, 2. Ad florentes Etruscorum opes confugiunt.] ℙ Refertur etiam ad vigorem aetatis. *Virg. Ecl.* 7, 4. Florentes aetatibus. *Lucr.* 5, 1073. florenti aetate juvencus. *Petr. Sat.* 132. Anni primo florentes vigore. *Hor. A. P.* 115. Florens juventa. [**Sil.* 1, 226. Namque ubi transcendit florentes viribus annos.] ℙ Et ad orationis ornatum. *Cic. Att.* 16, 11. Nostrum opus tibi probari, laetor: ex quo *ἀνθῆ* ipsa posuisti, quae mihi florentiora sunt visa tuo judicio. *Id. Or.* 3, 41. de metaphora: Modus autem nullus est florentior in singulis verbis, nec qui plus luminis afferat orationi. *Gell.* 19, 9. Florentis facundiae homo. Et 15, 28. *f.* Florens oratio. ℙ Ponitur et pro illustri. *Lucr.* 3, 911. Florentia facta. Al. aliter leg. ℙ Item pro nitido, splendenti. *Id.* 4, 451. florentia lumina flammis. *Stat. Th.* 1, 210. arcano florentes lumine postes. Et *ib.* 2, 276. arcano florentes igne smaragdos. *Virg. A.* 7, 804. florentes aere catervas. Ubi *Servius:* Ennius, et Lucretius florere dicunt omne, quod nitidum est. *Gell.* 5, 5. Exercitus insignibus argenteis et aureis florens. Sic *flos ignis* est splendor et nitor ignis. *Lucr.* 1, 898. flammai fulserunt flore coorto. A Graecis haec sumpta sunt. *Hesychius: Πυρὸς ἄνθος, τὸ λαμπρότατον. Homer.* ap. *Dan. Pareum* et *Gifan. in Lex. Lucr. Αὐτὰρ ἐπεὶ πυρὸς ἄνθος ἀπέπαυτο, παύσατο δὲ φλόξ.* ℙ Item pro hilari, laeto. *Gell.* 6, 13. *Ἀνθυμήματα* quaedam lepida et minuta, et florentem vino animum lacessentia. ℙ De genis primam barbam emittentibus. *Mart.* 3, 6. Libat florentes haec tibi prima (*dies*) genas. ℙ Denique dicitur de iis etiam, quae variis coloribus picta sunt: v. gr. de avium plumis. *Nemes. Cyn.* 318. illic sine fine greges florentibus alis Invenies avium.

[FLORENTER, adv. idem ac floride. Translate Sup. *Florentissime* ap. *Hier. Chron. Euseb.* ad an. Chr. 358. Minervius Burdigalensis rhetor Romae florentissime docet. *Id. ib.* Alcimus, et Delphidius rhetores in Aquitania florentissime docent. *F.*]

*FLORENTIA, ae, f. urbs Etruriae. *Flor.* 3, 21. prope fi. edd. *Grüv.* et *Duker.* ubi aliae edd. *Fluentia* habent. V. *Florentinus, a, um.* ℙ Item oppidum Italiae superioris, in Gallia cispadana. *Anton. Itin.* et *Tab. Peut.* ℙ Et oppidum Pannoniae inferioris. *Notit. Imper.* ubi tamen fortasse (ait *Schellerus*) legendum *Floriana.* ℙ Est et *florentia, ae,* vitis genus, Tuscis peculiare. *Plin.* 14, 3. *B. A.*

[FLORENTILLA, ae, f. diminut. florentis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Donat.* 366, 8. Lepidia C. F. Florentilla. *F.*]

[FLORENTĪNĀRĬUS, ii, m. fortasse qui florentia, vel uvam e vite florentia, vendit. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 293, 6. . . . . o L. F. Quir. Successino florentinario, etc. *F.*]

FLORENTĪNUS, a, um, adj. ad Florentiam pertinens, quae est urbs Etruriae ad Arnum fluvium Hinc *Florentini, orum,* ejus urbis cives, quos *Plin.* 3, 5, 8. *Fluentinos* appellat. *Tac. A.* 1, 79. Orantibus Florentinis, ne, etc. *Frontin. de colon.* p. 112. *Goes.* Colonia Florentina deducta a III. viris, assignata lege Julia.

FLORĔO, es, ui, n. *ἀνθέω*, florem emitto, floresco. *Cic. Div.* 1, 10. Haec arbor una ter floret. *Virg. Ecl.* 8, 53. narcisso floreat alnus. *Id. G.* 2, 6. pampineo gravidus autumno Floret ager. *Ov. Pont.* 2, 7, 26. multis floreat Hybla thymis. *Id. Fast.* 5, 327. si bene floreat annus. *Plin.* 21, 1, 1. Quae spectatissime florent, celerrime marcescunt. [**Cic. N. D.* 2, 7, 19. Possetne uno tempore florere, deinde vicissim horrere terra? *Lucr.* 5, 215. Quom jam per terras frundent atque omnia florent.] ℙ *Florere* dicitur vinum, cum parvae cuticulae fragmenta in eodem innatant. *Ov. Fast.* 5, 269. Vina quoque in magnis operose condita cellis Florent: et nebulae dolia summa tegunt. V. FLOS. ℙ Ponitur aliquando pro nitere, splendere. *Stat. Th.* 1, 704. aetherii dono cessere parentes Aeternum florere genas, *h. e.* imberbem et nitidum esse. Est enim de Phoebo sermo. *Cato* ap. *Charis.* 2, 185. Omnem classem ventus Auster lenis fert: mare velis florere videres. V. FLORENS. [*Uterque locus parum videtur aptus qui vocabulo *florere* splendendi, nitendi significationem firmet. Nam *florere genas* (*blühende Wangen*) in universum h. l. significat juvenilem Phoebi faciem, barba rugisque carentem; et: *Mare velis floret* de abundantia navium intelligendum, ut infra in loco *Lucr.* 5, 1441.] ℙ Quia vero plantae tum maxime vigent, cum flores emittunt, hinc saepissime per translationem sumitur pro vigere, excellere, illustrem esse, abundare, prospere agere. *Cic. Verr.* 2, 5, 49. In sua patria multis virtutibus, ac beneficiis floruit princeps. [**Id. Flacc.* 7. Haec Graecia jam diu suis consiliis perculsa et afflicta est; illa vetus, quae quondam opibus, imperio, gloria floruit, hoc uno malo concidit, libertate immoderata ac licentia concionum.] *Id. Or.* 3, 2. Privatis magis officiis et ingenii laude floruit, quam fructu amplitudinis, aut reipubl. dignitate. Et 35. Isocrates discipulorum nobilitate floruit. *Id. Fam.* 1, 9. In sententiis senatoriis, et in omni actione et administratione reipubl. florere. *Id. Acad.* 4, 6. cum acumine ingenii, tum lepore dicendi. [**Id. Brut.* 95. *f.* Hoc tibi ille, Brute, minus fortasse placuit, quam placuisset, si illum flagrantem studio, et florentem facultate audire potuisses. V. *Ellendt.*] *Id. Or.* 1, 1. honoribus et rerum gestarum gloria. *Id. Fam.* 9, 14. laudibus. Et *ib.* 4, 13. gratia, auctoritate. Et *ib.* studiis et artibus. *Id. N. D.* 1, 3. Domus nostra semper floruit doctissimorum virorum familiaritatibus. *Id. Inv.* 2, 1. Florere omnibus copiis. *Nep. Reg.* 1. fama justitiae. *Id. Epam.* 5. in re militari. *Tac. H.* 2, 81. aetate et forma. *Lucr.* 1, 255. laetas urbes pueris florere videmus, *h. e.* abundare. Sic 5, 1441. Tum mare velivolum florebat navibu' pandis, *h. e.* frequentabatur, celebrabatur. *Cic. Font.* 14. Praeturae, quae et ceteris ornamentis, et existimatione innocentiae maxime floruerunt. *Id. Sext.* 63. Meus ad urbem accessus incredibili hominum multitudine et gratulatione florebat. *Lucr.* 5, 330. tot facta virum Aeternis famae monumentis insita florent, *h. e.* vigent durantque in memoria hominum. [**Id. ib.* 1163. quae nunc in magneis florent sacra rebu' loceisque!] *Plin. ep.* 1, 10. Urbs nostra floret studiis liberalibus. ℙ Absolute. *Nep. Eum.* 1. Ea tempora, quibus Macedones florebant. *Cic. Off.* 3, 33. Cyrenaicis obsoletis, floret Epicurus. *Hor. A. P.* 62. verborum vetus interit aetas, Et juvenum ritu florent modo nata, vigentque. [**Suet. Ner.* 6. Quae familia, quamquam plebeja, tamen et ipsa admodum floruit. *Id. Rhet.* 1. Magna etiam professorum ac doctorum profluxit copia, adeoque floruit, ut, etc. Ita dicitur de animalibus, juvenili robore vigentibus. *Lucr.* 5, 881. sq. Principio, circum tribus acteis impiger annels Floret equus; puer haud ita quaquam.]

FLORESCO, is, n. 3. florere incipio. (*Aufblühen.*) *Cic. Div.* 2, 14. Pulegium aridum florescere ipso brumali die. *Varr. R. R.* 1, 30. Antequam (*plantae*) gemmas agant, et florescere incipiant. [**Lucr.* 5, 669. Florescunt tempore certo arbusta.] ℙ Translate. *Cic. Or.* 3, 3. Sulpicio ad summam gloriam eloquentiae florescenti, ferro erepta vita est. *Id. Coel. f.* Nolite hunc nunc primum florescentem, firmata jam stirpe virtutis, tanquam turbine aliquo aut subita tempestate pervertere. *Id. Marcell.* 4. Haec tua justitia et lenitas animi florescet quotidie magis, *h. e.* crescet, illustriorque fiet. [**Id. Brut.* 88. Hoc igitur (Hortensio) florescente Crassus est mortuus.] *Lucr.* 2, 73. Illa senescere, at haec contra florescere cogunt. *Plin. ep.* 5, 12. Patria nostra florescit. ℙ [*Florescendus* ap. *Verr. Flacc.* in *Fast.* a *Fogginio* editis ad IIII Kal. Majas. Eodem die aedes Florae, quae rebus florescendis praest, dedicata est. *F.*]

FLORĔUS, a, um, adj. qui est ex floribus, *ἀνθεινός.* Vox poetica. *Pl. Aul.* 2, 8, 15. Floreae coronae. ℙ Item floreus, *ἀνθηρός. Virg. A.* 1, 434. Florea rura. *Val. Fl.* 5, 344. Florea juga Hymetti. ℙ Translate est pulcher, nitidus. *Servius* ad illud *Virg. A.* 12, 605. manu flavos Lavinia crines: haec adscribit: Antiqua lectio *floreos* habuit, idest florulentos, pulcros: et est sermo Ennianus. Probus sic adnotavit: Neotericum erat *flavos*; ergo bene *floreos*, nam sequitur: Et roseas laniata genas. Accius in Bacchis: Nam florei crines vide ut propexi jacent. In iisdem: Et lanugo florea nunc demum irrigat: Pacuvius Antiopa: Cervicum floreos dispergite crines. Haec *Servius.* Si *floreos* legis ap. *Virg.*, ad synaeresin confugiendum est.

[FLORĬĀNUS, i, m. ad Florum pertinens. Est cogn. R., ut M. Annius Florianus Aug., frater uterinus Taciti Aug., qui an. a Chr. n. CCLXXVI. imperium post fratris mortem arripuit, et per tres ferme menses obtinuit, cujus vitam scripsit *Fl. Vopiscus.* ℙ [**Floriana, ae,* f. oppidum Pannoniae inferioris. *Anton. Itin. B. A.*]

*FLORIARĬUM, i, n. floretum. *Zeno Veron. Serm. de Laz. B. A.*

FLORĬCŌLOR, oris, adj. qui est floridi ac vividi coloris. *In vet. epigr.* incertae auctorit. *inter pseudepigr. Petron.* p. m. 217. Hoc sibi lusit opus de stamine floricolore Hesperies tenerae officiosa manus.

FLORĬCŌMUS, a, um, adj. floridas comas habens. *Auson. ep.* 4, 49. Floricoma Aetna.

FLORĬDĒ, adv. *Apul. Met.* 11. *f.* Vestis floride depicta. *Lact. Mort. persecut.* 3. Ecclesia clarius ac floridius enituit.

FLORĬDŬLUS, a, um, diminut. floridi. *Catull.* 61, 193. Ore floridulo nitens.

FLORĬDUS, a, um, adject. *ἀνθεινός*, floreus. [*Sensu proprio de varietate colorum ex floribus. *Cic. Tusc.* 3, 18. Expones, quae spectet, florida et varia.] *Tibull.* 1, 2, 14. cum posti florida serta darem. Al. leg. *florea.* Eademque lectionis varietas est in illo *ejusd.* 1, 1, 12. Seu vetus in trivio florida serta (*habet*) lapis. Item *Ov. Fast.* 6, 312. Et velant scabras florida serta molas. Itali dicunt *festoni.* V. ENCARPI. ℙ Item floribus plenus. *Id. Trist.* 5, 6, 38. Florida quam multas Hybla tuetur apes. *Lucr.* 5, 783. Florida prata. ℙ Translate refertur ad pulcritudinem et ornatum. *Ov. Met.* 13, 790. Galatea Floridior pratis, longa procerior alno, *h. e.* pulcrior. *Catull.* 68, 16. [**Suet. Galb.* 20. Laudanti cuidam formam suam, ut adhuc floridam et vegetam.] Jucundum cum aetas florida ver ageret. Et 61, 57. puellula florida. ℙ Et ad amoenum genus dicendi. [*Gr. *ἀνθηρόν.* V. *Ernest. lex. teckn. lat. rhet.* p. 175.] *Quint.* 2, 5. *med.* Floridius genus ad alenda primarum aetatum ingenia magis accomodatum. *Cic. Brut.* 82. Demetrius Phalereus est floridior, ut ita dicam, quam Hyperides. *Auson. ep.* 17. Floridissimus tui sermonis afflatus. ℙ *Floridus color, ὀξὺ χρῶμα*, color valde nitens, cui opponitur austerus. *Plin.* 35, 6, 12. Sunt autem colores austeri, aut floridi. Floridi sunt minium, Armenium, cinnabari, chrysocolla, Indicum, purpurissum. Adde *ib.* 10, 36. *n.* 18. ℙ *Florida aetas*, adolescentia. *Sil.* 12, 482. Aevi floridior Fabius rapida arma ferebat. Adde *Catull. l. c.* in §. 3. Sic Graeci *ἀνθῶν ἐν ὥρᾳ*, et *ἀνθῶν ἀχμὴν*, et *ἥβης ἄνθος.*

FLORĬFĔR, a, um, adj. *ἀνθοφόρος*, ferens flores. *Lucr.* 3, 11. Floriferis ut apes in saltibus omnia libant. *Lucan.* 9, 289. de apibus: studiumque laboris Floriferi repetunt. Al. leg. *florigeri.*

FLORĬFERTUM, i, n. *ἀνθοφορία*, dies erat fe-

stus apud Romanos, ita dictus, quod eo die spicae ad sacrarium Cereris ferebantur. *Fest.*

[FLORĬGĔNA, ae, adj. comm. gen. qui florem gignit. Translate de juvenum malis, quae primam barbam, juventae florem appellatam, emittunt. V. FLOS. *Epithalam. Laurentii v.* 12. in *Anthol. Lat. T.* 2. p. 633. *Burm.* Florigenas plenaque decens lanugine malas Mollia votifero dempsisti vellera ferro. V. MALA. *F.*]

FLORĬGER, a, um, adj. idem ac florifer. *Sedul.* 2, 2. Expulerat primogenitum saevissimus anguis Florigera de sede virum. Adde *Venant. Fortun. carm.* 3, 9, 1. et V. FLORIFER.

FLORĬLĔGUS, a, um, adj. *ἀνθολόγος*, qui flores legit. *Ov. Met.* 15, 366. Florilegae nascuntur apes.

[FLORĪNUS, a, um, adj. ad Florum, seu Floram pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 407, 4. Jul. Fabius Florinus. Alia ap. *eund.* 792, 9. Paternia Florina. *F.*]

[FLORĬPĂRUS, a, um, adj. qui flores parit, ut Floriparum ver, *Auson. Idyll.* 12, 1. de vere: Annus ab exortu cum floriparum referat ver. *F.*]

FLORĪTĬO, onis, f. florum emissio. Legitur in *Homil.* 2. *in Cantic.* quam ex *Orig.* vertit *Hieronymus.*

FLORĬUS, a, um, adj. Floralis, ad Floram pertinens. *Gell.* 9, 12. Inveniet apud M. Catonem de re Floria ita scriptum, *h. e.* in eo libro, ubi Floralium licentiam et flagitia insectatur.

FLORŬLENTUS, a, um, adj. *εὐανθής*, floribus plenus. *Pervigil. Vener.* 19. de rosis: Hinc pudorem florulentae prodiderunt purpurae. *Solin.* 7. Florulentus Hymettus. ℙ Translate de scorto masculo in primo juventutis flore. *Prud. περὶ στεφ.* 10, 191. Mox flevit impuratus occisum gravi Disco, et dicavit florulentum succubam, *h. e.* Hyacinthum puerum, Apollinis amasium, ab eodem imprudenter disco percussum.

FLORUS, a, um, adj. antiq. pro *Floreus. Pacuv.* ap. *Fest.* in *Genas.* Nunc primum opacat flora lanugo genas. Al. leg *flore. Decimus Laber.* ap. *Macr. Sat.* 2, 7. Florum cacumen nostrae famae frangere. Al. leg. *floris.* Ita quoque legunt aliqui ap. *Virg. A.* 12, 605. floros Lavinia crines, Et roseas lacerata genas. Al. *floreos*, al. *flavos.* V. FLOREUS. ℙ [Nutantem hanc vocem, in cognominibus R. frequentissimam, ejusque significationem obfirmat nummus in gente Aquillia ap. *Morell. Fam. R. n.* V., qui promit cyanum florem opertis foliis cum inscriptione *L. Aquillius Florus III. vir.* Ex quo patet, ad cognominis significationem allusum fuisse. *F.*]

FLORUS, i, m. L. Annaeus Florus (sunt qui L. Julium Florum vocant) origine Hispanus, domicilio Romanus, historicus, breviarium rerum Romanarum ab Romulo usque ad Augustum quatuor libris composuit cum laude concinnae floridaeque brevitatis. Et quia in multis Livium sequitur. ejus historiarum epitomen confecisse visus est, quamvis in multis etiam ab eo dissentiat. Vixit temporibus Trajani et Hadriani Impp., nempe initio saeculi Christi II. Ejus stilus, ut historici, floridus est, amoenus, et ad poeticum valde accedens: Latinitas vero hujusmodi, ut si quis imitari velit, (paucis quibusdam exceptis) non omnino sit poenitenda. ℙ [*Fuit et Florus poeta quidam, qui vixit Hadriani temporibus. *Spartian.* in *Hadriano* 16. Floro scribenti ad se (*Hadrianum*), *Ego nolo Caesar esse* — rescripsit (*Hadrianus*), *Ego nolo Florus esse*, cet. *Vossius* credit eundem fuisse Florum hunc cum historico: quae sententia est *Salmasii.* ℙ Julius Florus, a Portio Latrone in arte dicendi instructus, princeps eloquentiae in Gallia fuit. *Quint.* 10, 3. *Senec. controv.* 4, 25. *med.* ℙ Gessius Florus, Clazomenius, praefectus Judaeae, vixit temporibus Neronis. Ob avaritiam cum crudelitate conjunctam, belli Judaici contra Romanos auctor. *Tac. H.* 1, 10. Cf. *Suet. Vesp.* 4. ℙ Florus, praenomine Julius, nobilissimus Treverorum, qui civitatem suam, ob magnitudinem aeris alieni, ad rebellionem exstimulavit. *Tac. A.* 3, 42. *B. A.*]

FLOS, oris, m. *ἄνθος*, quidquid in herbis et arboribus inter folia coloratum enascitur, fructus initium ac spem continens. *Plin.* 16, 25, 40. pleni veris indicium et gaudium arborum appellat. *Cic. Sen.* 17. Suavitates odorum, qui afflantur e floribus. *Id. Verr.* 2, 4, 48. Laetissimi flores omni tempore anni. *Ov. Trist.* 3, 12, 7. Prataque pubescunt variorum flore colorum. *Id. Fast.* 5, 255. decerpere pollice florem. *Id. Met.* 4, 315. legere. *Plin.* 21, 6, 17. Crocum folio florem expellit. *Id.* 20, 23, 99. Carduus florem purpureum mittit inter medios aculeos. *Hor. Od.* 3, 15, 15. Flos purpureus rosae. Et *ib.* 29, 3. Merum cum flore rosarum, et Pressa tuis balanus capillis Jamdudum apud me est. *Id. ib.* 1, 4, 10. Flore impedire caput, *h. e.* corona florea. [*Id. *Ep.* 2, 1, 79. Recte, necne, crocum floresque perambulet Attae fabula etc., i. e. pulpita, croco odorifero perfusa et floribus conspersa. Nota etiam solennem quandam dicendi rationem ap. *Suet. Aug.* 31. Compit. Lares ornari bis anno instituit, vernis floribus et aestivis. *Ner.* 57. Non defuerunt, qui — vernis aestivisque floribus tumulum ejus ornarent. Ita Gr. *στεφανωματικὰ ἄνθη* distinguunt in *ἑαρινὰ* et *θερινα.*] ℙ Florum nomina varia habes ap. *Colum.* 10, 96., *Ov. Fast.* 4, 435., *Claud. Rapt. Pros.* 2, 128. et seqq. ℙ [**Flores* signif. etiam succum florum, quem apes in cellulas apiarii comportant. *Virg. Georg.* 4, 39. Neque illae (apes) Nequidquam in tectis certatim tenuia cera Spiramenta linunt, fucoque et floribus oras explent. Adde *Plin.* 11, 7, 6. et *Tibull.* 2, 1, 49.] ℙ Dicitur translate de multarum rerum parte tenuiore, puriore, pulcriore et praestantiore. *Plin.* 18, 9, 20. *n.* 1. Justum est e grano Campanae, quam vocant castratam, e modio redire sextarios quatuor siliginis, vel e gregali sine castratura sextarios quinque: praeterea floris semodium. *Id.* 15, 6, 6. Flos olei, *h. e.* quod post molam primum est. Et 34, 11, 24. aeris, *h. e.* cum aere fuso et in alias fornaces translato, ibi crebriore flatu excutiuntur velut milii squamae: has enim vocant florem, ut *ib.* dicitur. *Id.* 31, 7, 41. et *Cato R. R.* 88. salis, *h. e.* purissimum sal et candidissimum. *Id.* 36, 17, 28. lapidis Assii, *h. e.* veluti farina mollis ei adhaerens. *Id.* 21, 14, 49. cerae, *h. e.* candidissimae ejus particulae. *Id.* 14, 20, 25. et 10, 11, 22. resinae, *h. e.* ipsa resina recens collecta et nondum percocta. *Id.* 26, 4, 10. visci, *h. e.* pars ejus levior, quae coquendo supernatat. *Cato. R. R.* 11. Cola, quae florem vini demant. *Claud. Cons. Prob.* et *Olybr.* 69. flos juvenilis, *h. e.* prima barba. Sic flos genae, ap. *Lucan.* 6, 562. *Virg.* quoque *A.* 8, 160. et *Pacuv.* ap. *Fest.* in *Genas* eadem metaphora usi sunt. *Lucr.* 1, 898. Flos flammai, *h. e.* lux et nitor. V. FLORENS. *Colum.* 12, 20. *extr.* flos marmoris vel gypsi, *h. e.* farina tenuior et purior. Sic *Pallad.* 1, 41. calcis. *Cic. Brut.* 87. Volvendi sunt libri Catonis: intelliges, nihil illius lineamentis, nisi eorum pigmentorum, quae inventa nondum erant, florem et colorem defuisse. ℙ *Flos vini* est interdum vinum praestantissimum, ejusque vis atque odor. [**Blume.*] *Lucr.* 3, 222. Bacchi cum flos evanuit aut cum Spiritus unguenti suavis diffugit in auras. *Pl. Cas.* 3, 5, 16. Nisi haec meraco se uspiam percussit flore Liberi. (Adde *Pacuv.* ap. *Non.* 9, 6.) *Id. Curt.* 1, 2, 1. Flos veteris vini meis naribus objectus est. ℙ *Flos vini* etiam dicitur illius vitium, cum nempe cuticulae tenuis fragmenta vino innatant, quodque Itali etiamnum *fiore del vino* appellant. *Colum.* 12, 30. Si vinum florere incipiet, saepius curare oportebit, ne flos ejus pessum eat et saporem vitiet. *Plin.* 14, 21, 27. Flos vini candidus probatur, rubens triste signum est, si non is vini colos sit. Quod celeriter florere coeperit, odoremque trahere, non fore diutinum. ℙ *Flos coenae* est praestantissimum coenae ferculum. *Favor.* ap. *Gell.* 15, 8. ℙ Illa vero festiva et commoda sunt. *Cic. Brut.* 15. ad illud *Ennii: Flos delibatus populi:* Ingenii lumen est eloquentia, qua virum excellentem praeclare tum illi homines florem populi esse dixerunt. [**Id. ib.* 4, 16. Sic omnis foetus repressus, exustusque siti flos veteris ubertatis exaruit. Elegans figura de plantis aquam et irrigationem poscentibus deducta, quam nisi accipiunt, exarescunt. Ita recte *Ellendt.*, quem v.] *Liv.* 37, 12. Quod floris, quod roboris in juventute fuerat, amiserant. *Cic. Phil.* 2, 15. Flos nobilitatis et juventutis. Et *Phil.* 3, 5. Provincia Galliae flos Italiae, firmamentum imperii populi R. *Id. Balb.* 6. Virtuti invidere, velle ipsum florem dignitatis infringere. [**Flos vitae* ap. *Eund. Or.* 3, 3. est: summa dignitas et gloria, qua quis, dum vivit, fruitur.] *Stat. Ach.* 1, 625. Primus flos animi, *h. e.* primus vigor et vis. *Liv.* 42, 15. Perseus jam bellum volebat, in flore virium se credens esse. [**Thucyd.* 1, 1. *ὅτι ἀκμάζοντες ἦσαν παρασκευῇ τῇ πάσῃ.*] ℙ Flos aetatis et pueritiae est pueritia ejusque pulcritudo, vigor et gratia. *Cic. Phil.* 2, 2., *Liv.* 20, 30., *Justin.* 42, 1. et *Curt.* 4, 8. Hinc *Plin. ep.* 5, 9. In flore primo tantae indolis juvenis exstinctus est. [**Lucr.* 3, 771. Cupitum aetatis florem tangere. Gr. *ἀκμή.*] *Catull.* 17, 14. Viridissimo flore puella. ℙ *Flos aetatulae* est ipsum pudendum muliebre. *Appul.* de nuda puella, Venerem imitante et tenui tantum pallio bombycino pubem suam inumbrante, haec habet *Met.* 10. *med.* Quam quidem laciniam curiosulus ventus satis amanter nunc lasciviens reflabat, ut, dimota, pareret flos aetatulae; nunc luxurians aspirabat etc. ℙ Interdum *flos* significat decus virginitatis in puellis, in pueris vero corporis pudicitiam. *Catull.* 62, 46. Cum castum (*virgo*) amisit, polluto corpore, florem. *Liv.* 21, 2. Flore aetatis, uti ferunt, primo Amilcari conciliatus Asdrubal. [**Suet. Caes.* 49. Florem aetatis contaminatum. Laudat *B. Crus.* in *cl. Suet.* s. h. v. *Xenoph. Symp.* 8, 14. *τὸ τῆς ὥρας ἄνθος. Theocrit. Idyll.* 7, 121. *τό τοι καλὸν ἄνθος ὑποῤῥεῖ.*] ℙ Item prosperum statum, potentiam, splendorem. *Cic. N. D.* 3, 33. In ipso Graeciae flore. ℙ *Flos animi* est senectus, ap. *Sen. ep.* 26. quia sicut flore aetatis viget corpus, ita senectute animus. ℙ *Flores* aliquando dicuntur excerpta rerum pulcriorum. Graece *Cic. Att.* 16, 11. Nostrum opus tibi probari, laetor: ex quo *ἄνθη* ipsa posuisti, quae mihi florentiora sunt visa tuo judicio. *Plin. prooem. l.* 14. E tantis, quae retulit, flores modo rerum decerpsit. [*Hinc *flores* in rhetorum lat. scriptis ubicunque sive verborum, sive sententiarum, s. totius orationis commemorantur, pertinent ad ornatum, qui utroque genere adhiberi potest, sive is sit e tropis et figuris, s. ex singulari quadam elegantia et acumine, quo distincta oratio illustratur. Appellantur etiam lumina et insignia orationis, *Cic. Or.* 3, 25. *Brut.* 17. et 66. *Ernest.* in *lex. techn. lat. rhet.* p. 175.] ℙ Item astra, poetice. *Manil.* 5, 726. Tum conferta licet coeli fulgentia templa Cernere seminibus densis, totisque micare Floribus. ℙ *In floribus ipsis* est in media voluptate ac deliciis. *Lucr.* 4, 1126. medio de fonte leporum Surgit amari aliquid, quod in ipsis floribus angat. ℙ In architectura *Florem* vocant ornamentum summi tholi, referens rosam seu papaver, seu pineam, quod cavum illud complectitur et claudit, de quo multa habet *E. Q. Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 7. p. 204. *ed. Mediol. Vitr.* 4, 7. Quanta diametros totius operis futura erit, dimidia altitudo fiat tholi, praeter florem. Flos autem tantam habeat magnitudinem, quantam habuerit in summo columnae capitulum, praeter pyramidem. ℙ Sunt etiam *flores*, qui scalpuntur in singulis frontibus summi capituli columnarum, praesertim in ordine Corinthio: de quibus *Vitr.* 4, 1. *f.* ℙ [**Flores* et *colores* confundi docet *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 1, 40, 112.]

FLOSCELLUS, i, m. diminut. flosculus. *Appul. Herb.* 49. Ad solis cursum floscelli se vertunt.

FLOSCŬLE, adv. floride. *Coel. Aur. Acut.* 1, 6. Corpus floscule vividum et naturali habitudine plenum.

FLOSCŬLUS, i, m. *ἀνθήλιον*, diminut. floris. *Cic. Off.* 2, 12. Ficta omnia celeriter, tanquam flosculi, decidunt. *Id. Sext.* 56. Non sum tam ignarus, judices, causarum, ut omni ex genere orationem aucuper et omnes undique flosculos carpam atque delibem. *Quint.* 2, 5, 22. Ne recentis hujus lasciviae (*in dicendo*) flosculis capti, voluptate quadam prava deliniantur. *Id. prooem. l.* 6. *med.* Non enim flosculos, sed jam decimum aetatis ingressus annum, certos atque deformatos fructus ostenderat. [*Bono sensu *Sen. ep.* 33. *flosculos* dicit sententias eminentiores, quas memoriae causa et propter illarum elegantiam et vitae usum excerpere e praeclaris scriptoribus solemus: *Sentenzen, Denksprüche. Ernest.* in *lex. technol. lat. rhet.* p. 175.] *Catull.* 24, 1. O qui flosculus es juvenculorum. Alii leg. *Juventiorum. Gell.* 17, 21. Ut Noctes istae quadantenus his quoque historiae floscu lis leviter injectis aspergerentur. ℙ *Flosculos pomorum* vocat *Colum.* 12, 45. eorum vertices, ubi flos fuit: contra quos est pediculus. Poma, inquit, sic componi, ut flosculi sursum, pediculi deorsum spectent.

FLUCTĬCOLĂ, ae, m. et f. adj. in fluctibus habitans. *Sidon. carm.* 10, 1. Flucticolae cum festa nurus Pegasaea per antra, etc.

[FLUCTĬCOLOR, oris, m. et f. caeruleum colorem referens. *Capell.* 1, 18. Cui gemmis insitum diadema pretiosis: nam neque Scythidis vireta, nec cerauniorum vibrans fulguransque lumen, nec flucticolor hyacinthi credebatur abesse profunditas, *h. e.* cui diademati inerant virides smaragdi, (V. SCYTHIS) et carbunculi ignei et caerulei hyacinthi. *F.*]

FLUCTĬCŬLUS, i, m. diminut. *Appul. Apol.* Quamlibet leviter motis flucticulis.

FLUCTĬFER. V. FLUCTIGER.

FLUCTIFRĂGUS, a, um, adj. fluctus frangens. *Lucr.* 1, 305. fluctifrago suspensae in litore vestes.

FLUCTĬGĔNA, ae, m. et f. adj. in fluctibus natus. *Capell. carm.* 1, 2, 9. Fluctigena spectans qualis sub gurgite Nereus. *Id.* 9, 310. Nantes fluctigenas chorumque Phorci.

FLUCTĬGĒNUS, a, um, adj. fluctigena. *Avien. Arat.* 1157. Fluctigeni speciem monstri superinvehit Auster.

FLUCTĬGER, a, um, adj. fluctum ferens vel fluctuum patiens. *Cic.* ap. *Isid. Or.* 19, 1. Tunc se fluctigero tradit mandatque paroni. Al. leg. *fluctifero.*

FLUCTĬO, onis, f. idem quod fluxio. *Plin.* 31, 11, 47. Spongiae imponuntur et integris partibus, sed fluctione occulta laborantibus. Ita *Hard.* ex MSS.; alii *fluctuatione*, quod locum hic habere non videtur.

FLUCTĬSŌNUS, a, um, adj. fluctibus sonans et strepens. *Sil.* 12, 355. Insula fluctisono circumvallata profundo. *Sen. Herc. Oet.* 836. Fluctisona litora.

FLUCTĬVĂGUS, a, um, adj. *ποντοπόρος*, qui fluctibus vagatur aut agitatur, ut Nautae fluctivagi, Undâ fluctivaga, *Stat. Silv.* 3, 1, 84. et *Th.* 1, 271.

FLUCTŪĀTIM, adv. jactanter, ex eo nempe sumptum, quod qui magnifice incedunt, laxam ve-

stem, et, ut ait *Pl. Epid.* 3, 3, 55., suam undantem chlamydem quassando facit. *Afran.* ap. *Non.* 2, 333. Magnificę volo fluctuatim ire ad illum.

FLUCTŬĀTĬO, onis, f. *κύμανσις*, actus fluctuandi: et translate perturbatio, confusio. *Liv.* 9, 25. In ea fluctuatione animorum opprimi incautos posse. *Senec. Ira* 2, 35. Tunc artus trepidi, inquietae manus, totius corporis fluctuatio.

FLUCTŬĀTUS, a, um. V. FLUCTUOR.

FLUCTŬO, as, avi, atum, n. 1. *κυματίζομαι*, fluctibus agitor. [*Prima vocis notio pertinet ad motum fluctuantem maris, aeris, al. Hinc *Ramsh. lat. Gramm.* p. 186. non male videtur *fluctuor* pass. accipiendum. V. et infra. Deinde transfertur ad res, quae correptae motu illo fluctuante agitantur, ut exempla allata docent.] *Cic. Verr.* 2, 5, 35. Quadriremem in salo fluctuantem reliquerat. *Id. Rosc. Am.* 26. Quid tam commune, quam spiritus vivis, terra mortuis, mare fluctuantibus, litus ejectis? *Plin.* 2, 95, 96. Quaedam insulae semper fluctuant. *Pl. Rud.* 4, 1, 12. Fluctuare video vehementer mare. ℙ Transfertur ad lumen repercussum, et huc et illuc motu rei repercutientis volitans. *Virg. G.* 2, 281. Directaeque acies, ac late fluctuat omnis Aere renidenti tellus. ℙ Et ad turbam populi, more undarum, alium alios impellentis. *Gell.* 10, 6. Exiens turba undique confluentis fluctuantisque populi. Adde *Tac. H.* 1, 40. ℙ Et ad comas vagantes solutasque. *Gell.* 5, 14. Leo toris comisque cervicum fluctuantibus. ℙ Et ad aerem commotum. *Lucr.* 6, 366. Ignibus et ventis furibundus fluctuat aer. ℙ Et ad segetes vento agitatas. *Senec. Herc. fur.* 699. Adulta leni fluctuat Zephyro seges. ℙ Et ad lumbos in concubitu agitatos. *Auct. Priap.* 19, 4. Telethusa Crissabit tibi fluctuante lumbo. *Arnob.* 2, 73. Et ad ultimum, clunibus et coxendicibus sublevatis, lumborum crispitudine fluctuaret. ℙ Item saepe ad animum, et significat agitari, turbari, dubium esse. *Pl. Merc.* 5, 2, 49. *Eu.* Potin' ut animo sis tranquillo? *Ch.* quid si animus fluctuat? *Eu.* Ego istum in tranquillo et tuto sistam tibi. *Virg. A.* 10, 680. Animo nunc huc, nunc fluctuat illuc. Et *ib.* 4, 532. magnoque irarum fluctuat aestu. *Val. Fl.* 3, 637. ingenti fluctuat ira. *Catull.* 65. 4. Mens animi tantis fluctuat ipsa malis. *Cic. Att.* 1, 20. Fluctuantem alicujus sententiam confirmare. *Liv.* 6, 24. Fluctuans acies. [**Id.* 9, 35. Fluctuans et instabilis acies, 29, 2. Signa fluctuantia: ipsae copiae dicuntur, in quas pressio facta est. Ceterum notandum est, Livium, praeter hoc participium, quod videri possit activae vocis esse, nihil ejus in hoc verbo magnopere usurpare, semperque deponentialiter omnia dici. *Lex. Liv.* p. 268.] *Auct. ad Her.* 4, 11. Genus dicendi fluctuans et dissolutum, eo quod sine nervis et articulis fluctuat huc et illuc. [**Fluctuans oratio* ap. *Eund. Or.* 58. est, quae non aequabiliter et constanter numerosa est, sed mox fluens et lenis, mox hiulca et aspera. Simili ratione. *Or.* 3, 49. vagari oratio dicitur. Denique ap. *Senec. Controv.* 3, 19. fluctuans oratio est, oratoris nimis violenti et concitati. Verba sunt: (de Calvo) compositio quoque ejus in actionibus ad exemplum Demosthenis riget: nihil in illa placidum, nihil lene est: omnia et citata et fluctuantia. *Ernest.* in *lex. techn. lat. rhet.* p. 178.] *Cic. Acad.* 4, 9. *med.* Non debere Academicos in suo decreto fluctuare. *Augustus* in quadam *ep.* ap. *Suet. Claud.* 4. Fluctuare inter spem et metum. [**Liv.* 42, 59.] *Senec. ep.* 52. inter varia consilia. ℙ Significat etiam fluitare, supernatare. *Plin.* 36, 16, 26. Lapidem integrum fluctuare, comminutum mergi tradunt.

FLUCTŬOR, aris, atus sum, dep. 1. idem quod fluctuo. [*De forma media fluctuari v. *Oudend.* ad *Suet. Claud.* 4. *Drakenb.* ad *Liv.* 26, 10.] *Quint.* 9, 3. *med.* Pleraque utroque modo efferuntur, luxuriatur, luxuriat; fluctuatur, fluctuat; assentior, assentio. *Senec. Vit. beat.* 14. Deprehensi in mari Syrtico modo in sicco relinquuntur, modo fluctuantur. *Plin.* 4, 12, 22. Delos diu fluctuata. ℙ Est etiam fluitare, supernatare. *Plin.* 16, 38, 73. Lignum in longitudinem fluctuatur, ut quae pars fuit ab radice, validius sidit. ℙ Translate. *Liv.* 23, 33. et 32, 13. Utrius populi mallet victoriam esse, fluctuatus animo fuerat, *h. e.* dubitaverat. *Senec. ep.* 111. Sive secundo cursu vita procedit, sive fluctuatur per adversa et difficilia. *Curt.* 4, 12. *med.* Fluctuari animo rex, et modo suum, modo Parmenionis consilium perpendere. *Senec. Agam.* 109. Quid, segnis anime, fluctuaris? *Plin.* 27, 4, 11. Ambrosia (*herba*) vagi nominis est, et circa alias herbas fluctuati.

FLUCTŬOSUS, a, um, adj. *κυματώδης*, undosus, inquietus. *Pl. Rud.* 4, 2, 5. In mari fluctuoso. ℙ Gemmae fluctuosae, quae maculas habent fluctuum quandam similitudinem referentes. *Plin.* 37, 5, 18. de smaragdis: Ii sunt fluctuosi, et rerum imagines complexi, ut verbi gratia, papaverum, aut avium, pinnarumque vel catulorum et similium.

FLUCTUS, us, m. *κῦμα*, unda, aquarum motus, et agitatio: a *fluo*. *Senec. Q. N.* 5, 1. Parum diligenter comprehendet quod vult, qui dixerit, Fluctus est maris agitatio: quia tranquillum quoque agitatur. At ille abunde sibi caverit, cujus haec definitio fuerit: Fluctus est maris in unam partem agitatio. [**Fluctus* proprie significat actum fluctuandi, quo mare, aer, aliaque similia moventur. Quid differat a *fluentum*, et *unda*, v. suis locis.] *Virg. G.* 3, 237. Fluctus ut, in medio coepit cum albescere ponto, Longius ex altoque sinum trahit: utque volutus Ad terras, immane sonat per saxa, neque ipso Monte minor procumbit. *Cic. Rosc. Am.* 26. Ita jactantur fluctibus, ut nunquam abluantur. *Caes. B. G.* 4, 24. Navibus desilire, et fluctibus consistere. *Cic. Leg.* 3, 16. Excitare fluctus. *Curt.* 8, 13. *extr.* Navem fluctus petrae illiserat. *Virg. Ecl.* 9, 43. insani feriant, sine, litora fluctus. *Id. G.* 4, 195. cymbae instabiles, fluctu jactante, saburram Tollunt. *Id. A.* 1, 107. procella fluctus ad sidera tollit. Et 70. mulcere fluctus et tollere vento. Et 90. vastos volvere ad litora. Et 139. motos componere. Et *ib.* 1, 539. subito adsurgens fluctu nimbosus Orion. Et *ib.* 5, 2. fluctus atros Aquilone secare. Et *ib.* 8, 672. fluctu spumabant caerula cano. *Ov. Her.* 18, 137. Fluctibus immodicis aequora canent. *Id. Met.* 11, 497. Fluctibus erigitur, coelumque aequare videtur Pontus. *Val. Fl.* 4, 726. hiems tumido riget ardua fluctu. Et 8, 382. vastis mare fluctibus perfurit. *Manil.* 5, 147. tortos in fluctum ponere crines, *h. e.* undarum modo inflexos, undulatos. ℙ *Fluctus* dicitur etiam motus fluctuans in re Venerea. *Lucr.* 4, 1265. Atque exossato ciet omni pectore fluctus. V. FLUCTUO. ℙ Translate est perturbatio, periculum. *Cic. Mil.* 2. Tempestates et procellas in fluctibus concionum subire. *Id. Har. resp.* 23. Emergere auctoritatem vestram e fluctibus servitutis. *Id. Or.* 1, 1. Hoc tempus omne objecimus iis fluctibus, qui per nos a communi peste depulsi, in nosmetipsos redundarunt. *Id. Fl.* 26. Massilia cincta Gallorum gentibus, barbariae fluctibus alluitur. *Plin.* 5, 17, 15. Quos vita fessos ad mores eorum fortunae fluctus agitat. *Hor. Ep.* 2, 2, 83. rerum Fluctibus in mediis, et tempestatibus Urbis. *Nep. Attic.* 6. Civilibus fluctibus se committere. *Virg. A.* 12, 831. Irarum tantos volvis sub pectore fluctus. *Lucr.* 6, 33. Volvere curarum tristes sub pectore fluctus. [**Id.* 3, 299. Nec capere irarum fluctus in pectore possunt.] *Id.* 5, 1289. fluctus belli miscere. ℙ A poetis ponitur aliquando simpliciter pro mari. [*Nescio quidem, an huc pertineat locus *Cic. Fin.* 5, 2. Qui in Phalericum etiam descenderim: quo in loco ad fluctum ajunt declamare solitum Demosthenem, ut fremitum assuesceret voce vincere; sed recte ponitur alius *Liv.* 24, 33. Cujus murus fluctu alluitur. Cp. seq. est mari alluitur.] *Hor. Od.* 3, 27, 43. ire per longos fluctus. *Val. Fl.* 1, 265. currere fluctu. *Virg. A.* 3, 270. medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos. *Id. ib.* 5, 182. salsos rident revomentem pectore fluctus. [**Tibull.* 4, 1, 74. Vel si sublimis fluctu consurgeret imo, (Charybdis), i. q. Gr. *βυσσόθεν*. Commemorari etiam hic possunt ll. *Hor. Od.* 1, 1, 15. Icarii fluctus. *Ib.* 1, 28, 26. Hesperii. *Ep.* 2, 51. Eoi, cet. Item de flumine *Hor. Od.* 4, 8, 25. Stygii fluctus.] ℙ Dicitur et de fluxione et profluvio. *Lucr.* 6, 553. aquae fluctu terra vacillat. *Id.* 4, 675. res multas esse necesse est, Unde fluens volvat varius se fluctus odorum. *Val. Fl.* 7, 572. atro volvens incendia fluctu. ℙ Olim fuit secundae declinationis. *Accius* ap. *Non.* 8, 37. Fluctī cruoris. *Pacuv. ib.* Fluctī flacciscunt, silescunt venti, mollitur mare. ℙ Praeterea *fluctuis* in genit. sing. dixere *Varr.* et *Nigid.* teste *Gell.* 4, 16. V. FRUCTUS.

FLŪENS, entis, part. a *fluo*, *ῥέων*, qui fluit. *Ov. A. Am.* 3, 62. eunt anni more fluentis aquae. *Id. Her.* 6, 63. lacrimae fluentes in ora. *Lucan.* 8, 246. spirat de litore Coo Aura fluens. *Prop.* 2, 2, 23. comae per levia colla fluentes. *Id.* 3, 15, 32. et *Ov. A. Am.* 3, 301. Vestes fluentes, *h. e.* amplae, laxae et sinuosae. [**Vestes fluentes* non solum ad amplitudinem, sed ad longitudinem etiam referri nonnunquam aptius posse videntur, Cf. *Propert.* 3, 17, 32. Et feries nudos veste fluente pedes.] Sic Virg. A. 1, 324. nodoque sinus collecta fluentes. *Id. ib.* 5, 179. madidaque fluens in veste Menoetes. *Id. ib.* 3, 626 membra atro fluentia tabo. *Ov. Met.* 9, 57. sudore fluentia multo Brachia. *Curt.* 8, 14. *med.* Rex fluentibus membris, omissisque armis, vix sui compos, *h. e.* languentibus, cadentibusque. *Mart.* 11, 41. Cedentes oneri ramos, silvamque fluentem Vicit, *h. e.* arborem mobilem, fluctuantem, se inclinantem. *Virg. G.* 2, 370. ramos compesce fluentes, *h. e.* latius et liberius excrescentes. Et 190. vites praevalidae, multoque fluentes Bacho, *h. e.* vini feraces. *Id. A.* 11, 828. ad terram non sponte fluens, *h. e.* cadens. Sic *Plin* 27, 4, 4. Capillum fluentem continere. *Lucan.* 9, 789. Letum fluens, *h. e.* lues pestifera, qua contactis membra tabefacta fluunt, et absumuntur. Sic *Id.* 7, 412. Fluentes morbi. *Cels.* 2, 6. Alvus fluens, *h. e.* cita, soluta. *Hor. Ep.* 9, 35. Caecubum fluentem nauseam coercet. ℙ *Fluentes morbi* ap. *Cels. praef. med.* sunt, in quibus fluit aliquid, ut sanguis, bilis, alvus, etc. vel noxius humor aliquo in membro erumpit: quibus oppositum *compressi*. ℙ *Fluentes buccae* sunt buccae detumescentes, et laxata cute demissae ac pendentes. *Cic. Or.* 2, 66. Demonstravi digito pictum Gallum in Mariano scuto distortum, ejecta lingua, buccis fluentibus, [**h. e.* ut alii loquuntur, labentibus, propter vim morbi, aut senectutem, aut corpus male quacumque de causa constitutum. V. *Gron.* ad *Sen. Hippol.* 364. et *Intpp.* ad *Suet. Aug.* 99. *Ernest.* in *cl.* s. v.] *Id. in Senat.* 6. Vini, somni plenus, madenti coma, composito capillo, gravibus oculis, fluentibus buccis, pressa voce et tenulenta. *Id. Pis.* 11. Erant illi compti capilli et madentes cincinnorum fimbriae, et fluentes cerussataeque buccae, dignae Capua, sed illa vetere, [*i. e. cerussa et reliquo fuco interpolatae et correctae, quae calore et sudore fluunt. *Ernest.* in *cl.* s. v.] ℙ Translate. *Id. Off.* 3, 26. Res prosperae et ad voluntatem nostram fluentes. *Tac. H.* 3, 48. et *Justin.* 23, 3. Cunctis super vota fluentibus, *h. e.* succedentibus. [**Sall. Hist.* 6. p. 1005. Rebus supra votum fluentibus. *Quint. Decl.* 3, 12. p. 69. Ad omne votum fluente fortuna. *Tac. Dial.* 5. Rebus prospere fluentibus.] *Vell.* 2, 16. *extr.* Fluentem procumbentemque rempublicam restituere, *h. e.* labentem, et veluti prono cursu ad interitum properantem. [*Similia laudat *Ruhnk.* ad h. l.] *Cic. Or.* 20. Tracta quaedam et fluens, non contorta et acris oratio. *Quint.* 9, 4, 7. Orationis contextus lenis et fluens. Et *ib.* In locis ac descriptionibus fusi sumus ac fluentes. *Gell.* 19, 9. Fluentes carminum deliciae [*De hoc et proxime praecedente loco V. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 177.] *Val. Fl.* 3, 158. insignis cithara, cantuque fluenti; (liquidum vocat *Lucr.* 4, 978., liquefactum *Sil.* 11, 417.) *Tac. A.* 14, 16. Species carminum non impetu et instinctu, nec ore uno fluens. *Hor. Sat.* 1, 7, 28. Homo salsus multumque fluens, *h. e.* verbis et conviciis abundans. [*V. *Heindf.* ad h. l.] *Gell.* 11, 15. *extr.* Larga et fluens vis et copia. *Quint.* 1, 2. Pueri soluti ac fluentes, *h. e.* deliciis abundantes, molles, enervati, languentes, effeminati. *Senec. Tranq.* 15. Incessu ipso ultra muliebrem mollitiem fluentes. *Augustin. C. D.* 7, 26. Madidis capillis, facie dealbata, fluentibus membris, incessu femineo. *Vell.* 1, 6. et 2, 88. Otio ac mollitiis paene ultra feminam fluens.

FLŪENTER, adv. fluendo. *Lucr.* 4, 225. omnibus ab rebus res quaeque fluenter Fertur. [**Id.* 6, 520.] *Appul. Met.* 2. p. 122, 7. Capillo fluenter undante. ℙ Nonnulli etiam tribuunt *Cic. Att.* 7, 14. Cum fluenter lippirem, has litteras dedi. Al. [rectius *F.*] leg. *leviter*. [*At quaeritur!]

FLŪENTĬA, ae, f. *Ammian.* 30, 4. Eloquentiam inanis quaedam imitatur fluentia loquendi.

FLŪENTĪNI, orum, m. plur. Italiae populi, ita dicti, quod praefluenti Arno appositi sunt, ut ait *Plin.* 3, 5, 8.; ita enim ibi legitur in MSS. plerisque, librisque editis. Alii tamen leg. *Florentini*. [At in *Inscr.* ap. *Grut.* 220., quae ad Desiderium Langobardorum regem pertinet, *Fluentini* itidem appellantur. V. FLORENTINUS. *F.*]

FLŪENTĪSŌNUS, a, um, adj. fluctibus sonans. *Catull.* 64, 52. Litus fluentisonum.

*FLŪENTO, as, a. 1. humecto. *Venant. Vit. S. Mart.* 4, 642. Pergis ad Augustam, quam Vindo, Lycusque fluentant. *B. A.*

FLŪENTUM, i, n. *ῥεῦμα, ῥόος*, aquae decursus, flumen. [**Döderl.* 2, 9. docet: *Fluentum* significare undam nonnisi sensu proprio dictam, et singularem quidem, velut a reliquis sejunctam. Hinc differre a *fluctus*, quod, cum proprie de actu fluctuandi dicatur, nunquam, si ipsius undae notionem referat, sine aliqua conjunctionis ratione intelligi possit.] Saepius adhibetur plurali num., estque vox fere poetica. *Virg. A.* 4, 143. Xanthique fluenta Deserit. *Id. ib.* 6, 327. rauca fluenta Cocyti. Et *ib.* 12, 35. Tiberina fluenta. *Lucr.* 5, 947. fluenta lubrica. *Flor.* 2, 8. Cum inter fluenta tibiis fidibusque concineret, *h. e.* ad ripam Euripi. ℙ In singulari num. usurpant *Auson. Idyll. Mosell.* 10, 59. arcanique patet penetrale fluenti. Et 419. spatiumque novi metare fluenti. Et *Avien. Perieg.* 32. et inserto freta pellit vasta fluento. Et *Prud. περὶ στεφ.* 12, 32. regio canens olivo, murmurans fluento. ℙ Dicitur et de fluxione aeris. *Lucr.* 5, 276. quodcumque fluit de rebus, id omne Aeris in magnum fertur mare: qui nisi contra Corpora retribuat rebus, recreetque fluentis, Omnia jam resoluta forent, et in aera versa.

FLŪESCO, is, n. 3. fluidus fio, liquesco. *August. C. D.* 21, 5. *f.* Salem in aqua fluescere. Et *ib.* 7. *med.* Palea fluescere nivem non sinit. Alii utrobique leg. *fluiscere*. [*ut ap. *Dracont. Hexaem.* v. 577. *B. A.*]

FLŪĬBUNDUS, a, um, adj. fluidus, diffluens. *Capell.* 1, 21. *f.* Fluibunda luxu puella.

FLŪĬDO, as, a. 1. fluidum reddo. *Coel. Aur. Tard.* 5, 11. Liquore fluidantur.

FLŬĬDUS, a, um, adj. fluens, ῥευσταλέος. [*Fluidus* signif. id, quod nullo impedimento obstrictum, libere fluit; opp. *haerens*, *stans*.] *Col.* 8, 16. Piscium reditum alienissimum agricultoribus puto: quid enim tam contrarium, quam terrenum fluido? *Virg. G.* 3, 484. Fluidus liquor. Et *A.* 3, 663. fluidus cruor. *Seren. Sammon.* 29. *extr.* Fluidam alvum morari. *Ov. Met.* 14, 167. iterum Polyphemon, et illos Aspiciam fluidos humano sanguine rictus, *h. e.* unde fluit et stillat cruor comesorum cadaverum. *Lucr.* 2, 596. Fluidae frondes, *h. e.* caducae. *Ov. Met.* 15, 362. quaecumque mora, fluidove calore Corpora tabuerint, in parva animalia verti, *h. e.* calore corrumpente, macerante, et marcida fluentiaque corpora reddente. ℙ Item mollis, languidus, cui opponitur *solidus*. *Sen. ep.* 52. *med.* Fundamenta in mollem ac fluidam demissa humum. *Liv.* 34, 47. Labor et aestus mollia et fluida Gallorum corpora decedere pugna coegit. [*Recte comparat *Döderl.* 2, 20. *Tac. H.* 2, 32. fluxa corpora Germanorum; ita discrimine inter *fluidus* et *fluxus* disposito, ut illud significet id, quod natura debilis est et viribus destitutum; hoc, quod tempore, causa extrinsecus accedente firmitatem amisit.] *Ov. Met.* 15, 229. fletque Milon senior, cum spectat inanes Illos, qui fuerant solidorum mole tororum Herculeis similes, fluidos pendere lacertos. *Plin.* 9, 30, 50. Locusta, nisi viva ferventi aqua incoquatur, fluida carne non habet callum. *Auct. Pan. ad Pis.* 90. Talis inest habitus, qualem nec dicere moestum, Nec fluidum, laeta sed tetricitate decorum Possumus, *h. e.* mollitie effusum. ℙ *Fluida vestis* est fluitans, laxa, ampla. *Sen. Oed.* 422. Inde tam molles placuere cultus, Et sinus laxi, fluidumque syrma. Adde *Just.* 41, 2. [*Opp. collecta. *Pl. Capt.* 4, 2, 9. Ubi *Lindem.* notat, illud esse eorum, qui otiose deambulent; hoc eorum, qui gnaviter et celeriter aliquid acturi sint.]

FLŬĬSCO. V. FLUESCO.

FLŬĬTANS, antis, part. a *fluito*, fluens, supernatans, fluctuans, ἐπιπολαστικός. *Cic. Sext.* 20. Navis fluitans in alto. *Curt.* 4, 9. *med.* Cumuli sarcinarum passim fluitantes. *Liv.* 1, 4. Cum fluitantem alveum, quo expositi erant pueri, tenuis in sicco aqua destituisset. *Plin.* 16, 36, 66. Fluitantes insulae. *Id.* 2, 88, 89. Magna circa insulam multitudo piscium fluitans, *h. e.* confluens, adnatans. *Alter Plin. ep.* 8, 8. Jucundum utrumque per jocum ludumque fluitantibus, *h. e.* navigantibus. ℙ Translate. *Ov. A. Am.* 2, 433. Fluitantia lora, *h. e.* laxata, remissa. *Id. Met.* 11, 470. Vela summo fluitantia malo. *Tac. G.* 17. Vestis non fluitans, sed stricta, et singulos artus exprimens, *h. e.* fluxa, laxa, ampla. [*V. *Döderl.* 2, 20. sq.] *Catull.* 64, 68. Fluitans amictus. *Tac. H.* 5, 18. Praelongis hastis fluitantem labantemque militem eminus fodiebant, *h. e.* vacillantem, nutantem, dubium inter pugnam et fugam. [*Id. *ib.* 3, 27. Disjectam fluitantemque testudinem lanceis contisque scrutantur.] *Claud. B. G.* 247. Fluitans fides.

*FLUITANTER, adv. ap. *Mart. Capell. B. A.*

*FLUĬTAS, atis, f. Reperitur haec vox ap. *Schol. Antiq. in Juven. sat.* 1, 29. p. 576. ed. *Cramer.* Docet Poeta multam his esse fluitatem gloriae, *h. e.* vanitatem, ut probabile. *B. A.*

FLŬĬTO, as, avi, atum, n. 1. ἐπιπολάζω, ἐπιῤῥέω, frequentativum a *fluo*, fluxu aquae feror, fluctuo, supernato. *Plin.* 13, 7, 14. Materies primo sidit, postea fluitare incipit. *Id.* 31, 2, 17. In lacu Apuscidamo omnia fluitant, nihil mergitur. *Sen. Agam.* 503. Navis lacera et omni decore populato, levis fluitat. *Id. Met.* 631. Orphei caput tristi fluitavit Hebro. *Plin.* 29, 3, 12. Fluitare contra aquas. *Id.* 16, 40, 76. *n.* 3. Ebenus in aquis non fluitat. *Id.* 28, 9, 35. Fluitare in summo. *Petr. Sat.* 123. Jam classes fluitare mari. ℙ Translate est nutare, vacillare, fluctuare, dubium, aut inconstantem esse. *Tac. H.* 2, 93. *extr.* Unde primum creditur Caecinae fides fluitasse. *Hor. Ep.* 1, 18, 110. ne fluitem dubiae spe pendulus horae. Ap. *Lucr.* 4, 78. et 75. fortasse est *flutant* pro *fluitant*. V. FLUTO.

FLŪMEN, inis, n. fluxio, decursus aquae, defluxus amnis, aqua decurrens: a *fluo*. *Liv.* 5, 16. *f.* Aquam Albanam in mare manare suo flumine. *Enn.* ap. *Macr. Sat.* 6, 4. Tiberis flumen vomit in mare salsum. *Virg. A.* 2, 305. rapidus montano flumine torrens. *Hor. Od.* 2, 14, 16. ater flumine languido Cocytus errans. *Val. Fl.* 8, 189. inde sequemur Ipsius amnis iter, donec nos flumine certo Perferat. *Ov. Met.* 14, 788. Nymphae venas et flumina fontis Elicuere sui. *Caes. B. G.* 7, 58. Secundo flumine iter facere; et 60. Adverso flumine proficisci. Et *Virg. A.* 2, 719. flumine vivo abluere se. ℙ [*Item fluctus, undae. *Hor. Ep.* 13, 14. Frigida Scamandri flumina. *Virg. A.* 9, 585. Symaethia circum flumina. Quod eodem modo dictum est, ut ap. *Hor.* Stygii fluctus.] ℙ Item amnis, fluvius, ποταμός. [*Imo ῥεῦμα, ποταμὸς enim *Lat.* est amnis. V. *Döderl.* 2, 8. ubi etiam, quid differant *amnis*, *fluvius* a *flumine*, probe intelliges. Sunt, qui dicant, esse quoque *fluentum* synonym. v. *flumen*. Quod negat *Döderl. l. c.* V. *Fluentum*.] Differt a *rivo*, ut major a minore: a *torrente*, quia flumen perpetuum est: torrens subinde siccatur. (Celebriora multorum fluminum nomina recitat *Ov. Met.* 2, 239. et sqq.) *Cic. Div.* 1, 35. *extr.* Flumina in contrarias partes fluxerunt: in amnes mare influxit. [*Id. *N. D.* 2, 60. Nos flumina arcemus, dirigimus, avertimus.] *Caes. B. G.* 1, 1. Gallos ab Aquitanis Garumna flumen dividit. Et 2. Continentur flumine Rheno latissimo atque altissimo, qui agrum Helvetium a Germanis dividit, *h. e.* qui Rhenus etc. *Hor. A. P.* 18. Aut flumen Rhenum, aut pluvius describitur arcus. ℙ *Flumen maritimum* est aqua maris in piscinas immissa. *Varr. R. R.* 3, 17. Posteaquam L. Lucullus maritima flumina immisisset in piscinas, quae reciproce fluerent, ipsi Neptuno non cedere de piscatu. ℙ Poetice per hyperbolen ponitur pro fluxu copioso. *Lucr.* 2, 354. Sanguinis exspirans calidum de pectore flumen. *Id.* 6, 255. persaepue niger quoque per mare nimbus Ut picis e coelo demissum flumen etc. *Petr. Sat.* 123. rigido concussae flumine nubes Exonerabantur, *h. e.* imbre, pluvia. *Virg. A.* 1, 469. Multa gemens, largoque humectat flumine vultum. *Lucr.* 6, 1062. Magnesii flumina saxi, [*i. e. primordia, s. semina a magnete fluentia.] Et *Sil.* 12, 185. Effusaeque ruunt inopino flumine turbae, *h. e.* eruptione instar fluminis exundantis. Simile est illud *Virg. G.* 2, 462. salutantum totis vomit aedibus undam. Et *A.* 11, 236. fluuntque ad regia plenis Tecta viis. ℙ Saepe refertur ad ingenii copiam, et verborum ac dicendi vim. *Cic. Marc.* 2. Nullius tantum est flumen ingenii, nulla dicendi, aut scribendi tanta vis, tantaque copia. *Id. Acad.* 4, 38. Flumen orationis aureum fundens Aristoteles. *Id. Or.* 2, 45. Tantum est flumen gravissimorum optimorumque verborum. *Id. N. D.* 2, 7. *f.* Orationis flumine reprehensoris vitia diluuntur. *Petr. Sat.* 5. *extr.* sic flumine largo Plenus, Pierio defundes pectore verba. Et 118. Neque concipere, neque edere partum mens potest, nisi ingenti flumine litterarum inundata. ℙ *Flumine vicino stultus sitit*, prov. ap. *eund. fragm.* p. 899. *Burm.* de iis, qui bonis, quibus affluunt, uti nesciunt.

FLUMENTĀNUS, a, um, adj. ad flumen pertinens, ut Flumentana porta in veteri urbis Romae circuitu inter collem Capitolinum, et flumen Tiberim, huic vero proxima fuit, ubi nunc via est, quae *di ponte Rotto* dicitur; hinc itur ad aliam novi circuitus portam, nunc *porta del Popolo* appellatam, unde via Flaminia incipit. *Festus.* Flumentana porta Romae appellata, quod *(ad)* Tiberis partem eam fluxisse (lege *flexisse*) affirmant. *Varr. R. R.* 3, 2. Qui habitant extra portam Flumentanam. *Inscr.* ap. *Mar. Frat. Arv.* p. 254. L. Sempronius L. L. Cephalio aurifex extra portam Flumentan*am*. Adde 35, 9. et 18. [*Plurima ex his addidit *F.*]

*FLŪMĬCELLUS, i, m. dimin. parvum flumen. *Innocent. de cas.* p. 227. *Goes.* Sub via habet flumicellum, et trans flumicellum aquam vivam. *B. A.*

FLŪMĪNĀLIS, e, adj. flumineus, ut Fluminalis navigatio, *Coel. Aur. Tard.* 1, 1. et Cancri fluminales, *ib.* 4.

FLŪMĪNĔUS, a, um, adj. ποτάμιος, ad flumen pertinens, fluvialis. *Ov. Her.* 8, 67. Flumineus cycnus. *Id. Fast.* 2, 46. Aqua fluminea. Et *ib.* 5, 519. ulva. Adde *Stat. Th.* 9, 266. [*Sil.* 4, 494. Fluminea classis, i. e. qua in flumine utebatur Hannibal. *Id.* 3, 458. Fluminea alnus.] ℙ Translate. *Claud. Fescenn. de nupt. Honor.* 2, 28. Geminaque parte ductum Caesareum flumineo Stemma recurrit ortu, *h. e.* perenni et non interrupto successionis cursu, tanquam fluminis. Al. leg. *femineo*.

*FLUMINĬA, ae, f. *Innocent. de casis* p. 227. In ipsum jugum fluminia excurrit; et *alibi*. *B. A.*

FLŬO, is, uxi, uxum, n. 3. ῥέω, decurro, labor, mano, defluo: et dicitur de humoribus: est a βλύω, scaturio, ex quo etiam *pluo*. *Cic. Div.* 1, 35. *extr.* Tantos terrae motus factos esse, ut flumina in contrarias partes fluxerint. Et 43. *f.* Fluvius atratus sanguine fluxit. *Caes. B. G.* 1, 6. Rhodanus inter fines Allobrogum fluit. *Hor. Epod.* 7. *f.* Fluxit in terram cruor. *Ov. Fast.* 2, 820. fluunt lacrimae more perennis aquae. *Lucan.* 6, 61. sanguis terras fluxurus in omnes. *Ov. Met.* 11, 656. madidis fluit unda capillis. *Id. Pont.* 4, 4, 2. Non intermissis ut fluat imber aquis. *Id. Met.* 12, 435. Perque cavas nares, oculosque, auresque cerebrum Molle fluit. Et *ib.* 9, 173. fluit de corpore sudor. Et *ib.* 12, 325. fluit e gutture sanguis in toros, et carchesia. *Id. Rem. Am.* 190. nudo sub pede musta fluunt. *Id. Met.* 2, 251. fluit ignibus aurum. ℙ Item de aere et terra. *Lucr.* 1, 280. Venti fluunt stragemque propagant. Adde *Cic. N. D.* 1, 15. et V. FLUENS. ℙ Item de igne discurrente. *Sil.* 17, 102. fluit undique victor Mulciber, et rapidis amplexibus arma virosque Corripit. ℙ [*Ponitur etiam pro *fluitare*. Laudat *Gesn. Mart.* 4, 66, 14. Nec mersa est pelago, nec fluit ulla ratis. Adde *Quint. Inst.* 10, 1, 2. Et citra lectionis exemplum labor ille, carens rectore, fluit: ubi, quum *Spald.*, dubitans de verbo *fluere* pro *fluitare* posito, scribere mavelit *fluitat* pro *fluit*, ut in loco plane gemino ap. *eund. Quint.* 7. *praef.* 3., Censor ejus publicus *Jenensis* a. 1821. *Suppl.* nr. 77. opportune laudat *Claud.* locum in *Rufin.* 1. pr. Saepe mihi dubiam traxit sententia mentem, Curarent superi terras, an nullus inesset Rector, et incerto fluerent mortalia casu. Hinc scrupulosiorem quam veriorem dicit *Spaldingii* dubitationem *Zumpt.*, qui haec laudat in *Suppl.* ad *Quint. Inst.* p. 409.] ℙ *Fluere* etiam dicuntur, quae humore aliquo manant, madentve. *Val. Fl.* 6, 360. pingui fluit unguine tellus. *Liv.* 38, 17. Fluunt sudore et lassitudine membra. *Ov. Met.* 7, 343. Ille cruore fluens, cubito tamen allevat artus. *Cels.* 4, 19. Uno die fluere alvum, saepe pro valetudine est. *Virg. G.* 3, 524. Ad terramque fluit devexo pondere cervix. ℙ Item quae decidunt, dilabuntur, dissipantur. *Plin.* 27, 4, 4. et *Cels.* 6, 1. Capilli fluunt. *Lucr.* 4, 917. Dissolvuntur enim tum demum membra, fluuntque. *Lucan.* 9, 770. surae fluxere: sine ullo Tegmine poples erat. *Ov. Am.* 4, 14, 24. Quid poma vellis acerba manu? Sponte fluent matura sua. *Cic. Phil.* 12, 3. Excident gladii, fluent arma de manibus. ℙ Item quae abundant et diffluunt, ut vites, et oleae, quarum fructus expressi mustum et oleum reddunt. *Colum.* 12, 50. Acerbum oleum facere rationibus non conducit, quoniam exiguum fluit. *Id.* 3, 2. *med.* Graeculae vites acinorum exiguitate minus fluunt. Et *p. in.* Talis nobis eligatur vitis vel mediocriter fecunda: si modo is locus habetur, in quo gustus nobilis pretiosusque fluit: nam si sordidus aut vilis est, feracissimam quamque serere conducit, *h. e.* vinum generosi saporis provenit. [*Hinc de vasis, ita repletis, ut abundent. *Sil.* 7, 190. Vilisque rubenti fluxit mulctra mero, etc.] ℙ Translate. *Hor. Ep.* 1, 1, 23. tarda fluunt ingrataque tempora. *Ov. Pont.* 4, 2, 20. Et carmen vena pauperiore fluit. *Cic. Senect.* 10. Ex ejus lingua melle dulcior fluebat oratio. [*Varius est hujus vocabuli, cum de rebus oratoriis usurpatur, significationis usus. *Cic. Or.* 3, 49. *Fluere oratio* dicitur, quae nullis numeris adstricta, nulla lege fertur soluta, minus numerosa est. Ita etiam *Quint. Inst.* 10, 1, 2. quem locum supra commemoravimus. V. *Drak.* ad *Liv.* 7, 29, 5. *Ruhnk.* ad *Vell.* 1, 16. 2, 88. — Porro dicitur de ea, quae est ita apte composita verbis ac sententiis et vincta numero, ut nusquam neque in ore, neque in auribus veluti offenderet, sed leni fluxu prolaberetur. Sic *Cic. Brut.* 78. De oratione Calidii: Ita libere fluebat, ut nusquam adhaeresceret. *Id. Or.* 12. Cf. *Quint. Inst.* 9, 4, 7. et 20. Denique *fluere oratio* dicitur etiam de eo, cui sponte et illaborata quasi in mentem veniunt, quae vix alius intentissima cura consequi possit. V. *Quint. l. l. inf.* 10, 1, 11. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 177. sq.] *Atticus* ap. *Cic. Att.* 9, 10. *med.* Videamus, et Cnaeus quid agat, et illius rationes quorsum fluant. [*Ita saepissime dicitur pro: aliquid spectare, aliquo devenire. *Cic. Att.* 4, 8. Res fluit ad interregnum *Tac. A.* 11, 9. Cuncta in Mithridatem fluxere, i. e. ad eum conversa sunt. *Id. A.* 15, 5. Nec praesentia prospere fluebant.] *Cic. Tusc.* 4, 1. Pythagorae doctrina cum longe lateque flueret, permanavisse mihi videtur in hanc civitatem, *h. e.* diffunderetur. Et *ib.* 2, 22. Cum voluptate liquescimus, fluimusque mollitia, apis aculeum sine clamore ferre non possumus, *h. e.* labefactamur. *Curt.* 9, 3. Luxu omnia fluere, *h. e.* diffluere. *Tibull.* 2, 6, 33. Jam veniant praedae, ... Ut mea luxuria Nemesis fluat. *Pl. Mil.* 4, 8, 12. Fluere facetiis, *h. e.* abundare. ℙ Eleganter ponitur pro dilabi, praeterire, evanescere, dissipari, [*perire.] *Cic. Or.* 3. Cetera nasci, occidere, fluere, labi, nec diutius esse uno et eodem statu. *Id. Fin.* 2, 32. Fluit voluptas corporis, et prima quaeque avolat. *Id. Marcell.* 8. Omnia quae dilapsa jam fluxerunt, severis legibus vincienda sunt. [*Cf. *Gron.* ad *Liv.* 27, 17.] ℙ Item pro derivari, proficisci, ortum habere. *Cic. Fin.* 2, 11. Ab isto capite fluere necesse est omnem rationem bonorum et malorum. *Id. N. D.* 2, 19. *extr.* Multa a luna manant et fluunt, quibus animantes aluntur. Et *ib.* 3, 19. Haec omnia ex eodem fonte fluxerunt. *Stat. Th.* 1, 225. Perseos alter *(sanguis)* in Argos Scinditur, Aonias fluit hic ab origine Thebas. *Id. Silv.* 1, 1, 2. caelone peractum Fluxit opus. [*Quint. *Decl.* 258. p. 473. Animus iste ad contemnendum periculа paratus ex meo fluxit. Cf. de hoc dicendi genere *Heins.* ad *Claud. Fescen.* 63.] ℙ Vetustissimi *fluctum* in supino pro *fluxum*, et *flucturus* pro *fluxurus* soliti sunt dicere, teste *Prisc.* 9. p. 817. [Hinc legitur in *Not. Tir.* p. 120. Fluo, fluctum. Hinc etiam *fluctio*, *fluctus* et *fluctuo*. *F.*] ℙ [*Confunduntur *fluit*, *furit*, *fuit*. V. *Spald.* ad *Quint.* 9, 4, 7. *Heins.* ad *Claud. Fescen.* 63.]

FLŪONĬA, ae, f. Juno, quam mulieres colebant, quod ea sanguinis fluorem in conceptu retinere putabatur. Haec *Festus*. Apud *Arnob.* 3. p. 118. alii

leg. *Fluvionia;* apud *Capell.* 2. p. 37. *Fluvonia.* V. MENA.

FLŪOR, oris, m. fluxus, ῥοή. *Cels.* 3, 6. *sub f.* Quisquis fluore aeger est, *h. e.* ventris fluxu. *Scribon. Compos.* 108. Solutio et fluor stomachi. *Apul. Apol.* p. 283, 25. Imagines jugi fluore a corporibus manantes. *Id. Flor. n.* 10. p. 348, 18. Fluores amnium. *Solin.* 18. Fluor maris. *Arnob.* 6. p. 196. Ventos aeris esse fluorem. ℙ Item liquor. *Nemes. Cyn.* 227. Mox lactis liquidos sensim superadde fluores.

*FLŪSOR, oris, Italiae fluvius, in Piceno. *Tab. Peut. B. A.*

FLUSTRA dicuntur, cum in mari fluctus non moventur: quam Graeci *μαλαχίαν* vocant. *Festus.* Adde *Tert. Pall.* 2. [*V. *Döderl.* 1, 81.]

FLŪTA, ae, f. πλωτή, quod a πλώω, navigo, fluito: genus muraenae praegrandis et praepinguis, frequentisque in freto Siculo, et prae pinguedine in summa fere unda fluitantis, ut *Mart.* 13, 80. docet. *Varr.* ap. *Macr. Sat.* 2, 12. In Sicilia manu capi muraenas flutas: quod hae in summa aqua prae pinguitudine flutentur. Al. leg. *flutent. Id. R. R.* 2, 6. Muraenae optimae flutae sunt in Sicilia. *Colum.* 8, 7. Item flutas, quae maxime probantur, muraenas. V. EXORMISTON.

FLŪTO, as, n. 1. idem quod fluito. *Lucr.* 3, 190. Namque movetur aqua, et tantillo nomine flutat. Al. leg. *fluctat* vel *fluctuat.* V. v. praec. et FLUITO.

FLŪVIA, ae, f. fluvius: apud vet. *Sisenn.* ap. *Non.* 3, 100. Inter duas fluvias. *Id. ib.* Transgressus fluviam, quae etc.

FLŪVIĀLIS, e, et

FLŪVIĀTĬCUS, a, um, et

FLŪVIĀTĬLIS, e, adj. ποτάμιος, ad flumen pertinens. *Virg. A.* 9, 70. Septus fluvialibus undis. *Id. G.* 2, 414. Fluvialis arundo. *Vitr.* 1, 2. *f.* arena fluviatica. *Colum.* 8, 15. Fluviatica animalia. *Cic. N. D.* 2, 48. Fluviatiles testudines. *Liv.* 10, 2. *med.* naves. *Colum.* 8, 17. Meminisse etiam in fluviatili negotio, quod in terreno praecipitur, *Et quid quaeque ferat regio.*

FLŪVIĀTUS, a, um, part. ab inusit. *fluvio*, in partes, quasi in fluvios, divisus. *Plin.* 16, 39, 76. *n.* l. ex *Theophr. Hist. plant.* 5, 2. Communia his *(larici* et *abieti)* pinoque, ut quadripartitos venarum cursus, bifidosque habeant, vel omnino simplices *(Theophr. l. c.* τετραξόους habet, διξόους, et μονοξόους). Ad fabrorum intestina opera medulla sectilis: optima quadripartitis materies, et mollior quam ceterae. Abietis quae pars a terra fuit, enodis est: haec, qua diximus ratione, fluviata decorticatur, atque ita sapinus vocatur. [Perperam *Hard.* vox *fluviata* idem videtur esse ac flumine mersa: at *Schneiderus* ad *Vitr.* 2, 9. et *Pallad.* 12, 15. legendum monet *diffluviata* vel *quadrifluviata.* V. DIFFLUVIO et QUADRIFLUVIUM. *F.*]

FLŪVĬDUS, a, um, adj. idem ac fluidus, apud veteres usitatum ab antiquo praeterito *fluvi* verbi *fluo. Lucr.* 2, 463. Sed quod amara vides eadem, quae fluvida constant. *Id. ib.* 465. Nam quod fluvidum est, a levibus atque rotundis Est. Syllaba ult. *dum* more veterum non eliditur, sed brevis est ob concursum vocalis in voce sequenti.

FLŪVĬONIA, et

FLUVONIA. V. FLUONIA.

FLŪVĬTO, as, pro fluito, legit *Salmasius* ap. *Solin.* 35. p. 578.

FLŪVĬUS, ii, m. ποταμός, amnis, flumen, a *fluo*, idest ab antiquo ejus praeterito *fluvi. Cic. N. D.* 2, 2. Cum ad fluvium Sagram Crotoniatas Locri devicissent. *Virg. A.* 1, 611. In freta dum fluvii current. *Pl. Curc.* 1, 1, 86. Quisnam istic fluvius est, quem non recipiat mare? *proverbium. Id. Bacch.* 1, 1, 52. Fluvius rapidus. *Virg. A.* 8, 31. amoenus. Et 86. tumens. Et *ib.* 12, 886. altus. Et *ib.* 7, 36. opacus. Et *G.* 1, 272. saluber. Et *A.* 8, 77. corniger. V. CORNU. *Pl. Truc.* 2, 7, 12. De fluvio aquam derivare sibi. *Virg. G.* 1, 106. satis fluvium derivare. Et *A.* 7, 404. fluvio secundo defluere. Et *ib.* 8, 651. fluvium innare. *Stat. Th.* 9, 239. transmittere nando. ℙ Fluviorum varia nomina habet *Ov. Met.* 2, 239. et seqq. ℙ Pro aqua fluente. *Plin.* 34, 14, 41. Perfusa certo fluvio terra. *Stat. Th.* 9, 573. gelidas ibat Ladonis ad undas, Purgatura malum fluvio vivente soporem. *Virg. G.* 3, 301. Arbuta sufficere, et fluvios praebere recentes, *h. e.* aquam vivam. Adde 126., ubi eadem ratione locutus est. ℙ *Fluvium* pro *fluviorum* habet *Val. Fl.* 6, 391. ℙ *Virg. G.* 1, 482. ob metri necessitatem *fluviorum* trisyllab. dixit, ut saepe alias ărĭĕtē pro ărĭētē: alii vero putant eundem *ib.* anapaestum pro dactylo usurpasse.

FLUXĒ, adv. fluenter. *Varr. R. R.* 2, 11. de lacte: Quod fit ab hordeo et firmo cibo pecude pasta, id alibile: ad perpurgandum, id quod a viridi pascuo; et eo magis fluxe ex herba, quae ipsa sumpta perpurgare corpora nostra solet, *h. e.* eo magis fluenter purgat. ℙ Translate est remisse, lente, negligenter. *Ammian.* 18, 7. More vitae remissioris fluxius agens.

*FLUXIBĬLIS, e, adj. *Vet. Interpr. Iren.* 2, 29. Eliquatio cum fluxibili materia. *B. A.*

FLUXĬLIS, e, adj. fluens, fluxus. *Tert. adv. Valentin.* 24. Fusile et fluxile liquoris est qualitas.

FLUXIO, onis, f. ῥοή, διαῤῥοια, actus fluendi, fluor, decursus. *Cic. Div.* 1, 49. Aquarum fluxiones. *Plin.* 22, 18, 21. Contra fluxiones, quas Graeci rheumatismos vocant. *Id.* 24, 19, 119. Sanguinis fluxiones e naribus. Et 28, 7, 21. Fluxiones oculorum. Et 23, 5, 53. Fluxiones vulvae et ventris sistere. Et 30, 7, 19. Dysentericos recreant femina pecudum decocta; et, si major fluxio sit, addunt, etc.

FLUXIPĒDUS. V. in v. seq.

FLUXIPĪLA Vestis videtur esse, quae fluxo est, longoque pilo. *Avien. Arat.* 287. de sidere Virginis: viduataque vertice summo Fluxipilae vestis vestigia. Al. leg. *Fluxipedae*, h. e. ad pedes fluentis: rectius.

FLUXŪRĀ, ae, f. fluxus, fluxio. *Colum.* 3, 2. *med.* Nam duae lanatae *(vites)* quamvis frondibus, et palmitum pari facie, fluxurae qualitate sunt dispariles, *h. e.* musti fluentis, dum uva exprimitur.

FLUXUS, a, um, part. a *fluo*, ῥευστὸς, qui fluit. *Plin.* 9, 38, 62. de purpuris: Capi eas post canis ortum, utilissimum; quoniam cum cerificavere, fluxos habent succos *Appul. de Mundo.* Elementa arida, atque fluxa, glacialia, et ignita. ℙ Translate. *Tac. H.* 2, 99. Lentum et rarum agmen, fluxa arma, segnes equi, *h. e.* quasi fluentia e manibus. *Sall. Cat.* 1. Divitiarum et formae gloria fluxa atque fragilis est. Et *Jug.* 112. Res humanae fluxae et mobiles. *Tac. A.* 13, 19. Nihil rerum mortalium tam instabile et fluxum est, quam fama potentiae. ℙ Fluxa fides est, quae cito deficit. *Sall. Jug.* 119. Fluxa fide uti. *Pl. Capt.* 2, 3, 79. fluxam fidem gerere. *Liv.* 28, 6. Fides fluxa et vana. *Id.* 40, 50. Veram pacem non fluxa, ut ante, fide Celtiberos fecisse. ℙ [*Item vanus, irritus. *Tac. A.* 3, 50. Studia illi, ut plena vecordiae, ita inania et fluxa sunt; nec quidquam grave ac serium ex eo metuas.] ℙ *Fluxus* etiam dicitur, qui defluxit, et decidit, vel qui prope est, ut decidat. *Tac. H.* 2, 22. Murorum neglecta, aut aevo fluxa cominus aggredi. ℙ Translate. *Id. ib.* 1, 21. Dum Galbae fluxa auctoritas, Pisonis nondum coaluisset. *Id. A.* 6, 38. Fluxam senio mentem alicui objicere. *Cic. Att.* 4, 2. et *ad Brut.* 1, 10. Res nostrae, ut in secundis, fluxae; ut in adversis, bonae. ℙ Sumitur et pro imbecillo, molli, enervi. *Tac. H.* 2, 32. Germanos fluxis corporibus, mutationem soli coelique haud toleraturos. [*V. de h. l. et de discrimine inter *fluxus* et *fluidus* in FLUIDUS.] *Mart.* 5, 41. Spadone cum sis eviratior fluxo. ℙ Item pro laxo. *Suet. Caes.* 45. Fluxiore cinctura cingi. *Lucan.* 2, 362. Fluxos amictus adstringere. *Tac. A.* 11, 31. Ipsa crine fluxo thyrsum quatiens. ℙ Translate pro remisso, languido, negligenti. *Suet. Tib.* 52. Drusus animi fluxioris, remissiorisque vitae erat. *Tac. H.* 3, 76. Duces non vigilias agere, non intuta moenium firmare, noctu dieque fluxi, et amoena litorum personantes. *Sall. Cat.* 14. Animi molles, et aetate fluxi, dolis haud difficulter capiebantur. *Plin. Pan.* 33. Spectaculum non enerve, nec fluxum, nec quod animos virorum molliret et frangeret, sed quod ad pulcra vulnera contemptumque mortis accenderet. *Gell.* 4, 20. de oscitatione: Indicium vagi animi, et alucinantis, et fluxae atque apertae securitatis, *h. e.* solutae, et manifestae confidentiae. ℙ Passive. *Appul. Met.* 2. Fontanos latices de corporibus humanis fluxos crederem. ℙ Denique *fluxus* dicitur, qui humore fluit, manatque. *Lucr.* 6, 19. Fluxum pertusumque vas. ℙ *Fluxi versus* dicuntur, qui soluto modo, et uberi metro vacillantes quatiuntur. *Diomed.* 3, 499.

FLUXUS, us, m. fluxio, fluor. *Cels.* 4, 19. in lemmate: De ventris fluxu. *Plin.* 2, 43, 44. Ventus non aliud intelligitur, quam fluxus aeris. Al. leg. *fluctus. Id.* 9, 25, 41. Fluxus gravidarum utero sistens. *Id.* 23, 1, 24. Picem meminisse debemus non aliud esse, quam combustae resinae fluxum. ℙ Translate. *Senec. ep.* 52. *med.* Impudicum et incessus ostendit, et manus mota, et relatus ad caput digitus, et fluxus oculorum. Alii leg. *flexus. Tert. Pall.* 4. *med.* Maeandrico fluxu delicatam vestem humi protrahere.

FO

[FŌCĀCĬUS, a, um, adj. in foco excoctus, ut Focacius panis (hinc est Italorum *focaccia*) ap. *Isid. Orig.* 20, 2. Subcinericius panis cinere coctus et reversatus; ipse est focacius. Alii leg. *focarius*, alii *focatius. F.*]

FOCALE, is, n προσγναθίδιον, fascia, qua aegroti et recituri obvolvebant fauces sive collum et aures: a *faux*, *faucis. Hor. Sat.* 2, 3, 254. ponas insignia morbi, Fasciolas, cubital, focalia. *Quint.* 11, 3. Fascias, quibus crura vestiuntur, et focalia, et aurium ligamenta sola excusare potest valetudo. *Mart.* 14, 142. Si recitaturus dedero tibi forte libellum, Hoc focale tuas asserat auriculas, *h. e.* hoc focale non collo et faucibus, ne raucescant, sed auribus admoveas, ne mala carmina audias. ℙ *Cels.* 4, 2. *f.*, *Gell.* 11, 9. et *Mart.* 4, 41. et 6, 41. qui *fauces* memorant *multa lana circumdatas*, focale intelligunt. Quare nihil dicunt, qui in loco *Horatii* allato legunt *fasciolas*, *cubitale*, *focalia* prima correpta, et a *focus* derivata, putantes, significari vestem, qua aegri ad focum uterentur. [*V. *Heindf.* ad *Hor.* l. l.]

FOCĀNĒUS, a, um, adj. ad fauces pertinens, ut Focaneus palmes, ap. *Colum.* 4, 2. Vocatur etiam focaneus palmes, qui solet in bifurco medius prorepere, et idcirco eum praedicto vocabulo rustici appellant, quod inter duo brachia, qua se dividit vitis, enatus velut fauces obsidet. Adde 5, 6. *f.* et *Pallad.* 3, 12.

FOCĀRĬUS, a, um, adj. ad focum pertinens. *Focarius servus* est, qui circa focum ministrat. *Ulp. Dig.* 4, 9, 1. *med.* Caupones et stabularios aeque eos accipimus, qui cauponam et stabulum exercent, institoresve eorum. Ceterum si quis opera mediastini fungitur, non continetur, ut puta atriarii, et focarii, et his similes. *Id. ib.* 33, 7, 12. Instrumento putat contineri mulieres, quae panem coquant: item molitores: item focariam et villicam. *Pomp. ib.* 15. Et in cauponia institores, et focaria. ℙ Volunt etiam amicam militis *focariam* dici, quia focum ei struit. *Imp. Anton. Cod.* 5, 16, 2. Donationis causa, focariae tuae nomine instrumentum emptionis esse conscriptum. *Inscr.* ap. *Grut.* 1107, 3. D. M. M. Aurelii Vitalis militis classis praetoriae Ravennatis Valeria Faustina focaria, et heres ejus bene merenti posuit. [*V. quae notavit ad hanc inscr. *Orell.* 2671. Idem 2672. aliam exhibet: A. Livinius negotiator suarius empto solo in dimidia *parte* sua monumentum sibi et Catiniae focariae obsequentissimae *posuit.*] ℙ *Focarius panis.* V. FOCACIUS.

FOCILLĀTIO, onis, f. *Festus.* Focus, fomenta, focillationes, foculi a fovendo, id est calefaciendo dicta sunt.

FOCILLĀTUS, a, um, part. a *focillo*, fotus, recreatus, confirmatus. Translate. *Suet. Aug.* 17. M. Antonii societatem semper dubiam et incertam varijsque reconciliationibus male focillatam abrupit. [*Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Majo*) 5. *ep.* 40. habet *focilatus. F.*]

FOCILLO, as, a. 1. et Focillor, aris, dep. 1. ἀναλαμβάνω, foveo, calefacio, recreo, instauro: a *focus.* [*Nostr. *aufbäckeln.*] *Sen. ep.* 13. *f.* Pudet me sic tecum loqui, et tam levibus remediis te focillare. ℙ Translate. *Varr.* ap. *Non.* 7, 110. Non in commune spectant, sed suum diversi commodum focillantur, *h. e.* fovent, curant, student.

FOCILO, as, avi, atum, a. 1. idem quod focillo, foveo, θωπεύω. *Casaub.* derivat a faucibus, ut proprie sit aegras fauces apposita lana fovere. *Auct. Pan. ad Pis.* 114. Sed miserum parva stipe focilat, ut pudibundos, etc. Ubi al. rectius leg. *munerat.*

[FOCĬMENTUM, i, n. idem ac fomentum. *Not. Tir.* p. 134. Fomentum, focimentum, focis, focillat. *F.*]

[FOCIS, is, f. videtur idem esse ac focillatio. V. v. praec. *F.*]

FOCULA, orum, n. plur. τροφαὶ, nutrimenta ignis, teste *Non.* 1, 31.; at potius *focula* neutro genere est pro *foculi. Pl. Pers.* 1, 3, 24. Intus ventris fumant focula. *Id. Capt.* 4, 2, 67. Laridum atque epulas foveri foculis ferventibus. Al. leg. *coculis.* V. COCULA.

FOCŪLO, as, a. 1. est calorem foculo restituere, fovere. Ita *Non.* 1, 31., sed sine exemplo Latini scriptoris.

FOCŪLUS, i, m. parvus focus. *Pl. Capt.* 4, 2, 67. Laridum, atque epulas foveri foculis ardentibus. V. FOCULA. ℙ Ejus usus fuit etiam ad sacrificia. *Liv.* 2, 12. Dextram accenso ad sacrificium foculo injicit. *Cic. Dom.* 47. Bona Metelli consecravit, foculo posito in Rostris, adhibitoque tibicine. [*Front. ad Verum Imp.* (ed. *A. Majo*) *ep.* 6. Apud omnes foculos, aras, lucos sacros, arbores sacratas, nam rure agebam, supplicavi. V. v. seq. *F.*] ℙ Per metonymiam idem est ac parvus ignis. *Juven.* 3, 262. patellas Jam lavat, et bucca foculum excitat. V. v. seq.

*FOCUNĀTES, ium, populi Alpini, in Rhaetia. *Plin.* 3, 20. *B. A.*

FOCUS, i, m. ἑστία, id, quo ignis servatur: sive sit stabili loco in aedibus, sive qui possit quolibet circumferri. *Varr.* ap. *Isid. Orig.* 20, 10. et *Fest.*, et *Serv.* ad *Virg. A.* 12, 118. a *fovendo* dictum putant. Sic *Ov. Fast.* 6, 301. At focus a flammis, et quod fovet omnia, dictus. *Plin.* 19, 1, 4. Ardentes in focis conviviorum ex eo vidimus mappas. Et 18, 11, 26. Offae ferventi foco, vel fictili patina torrentur. *Tibull.* 1, 1, 4. Dum meus assiduo luceat igne focus. *Cic. Senect.* 16. Sedere ad focum. *Hor. Epod.* 2, 43. Sacrum vetustis exstruat lignis focum. *Id. Od.* 1, 9, 5. ligna super foco Large reponens. ℙ Per synecdochen dicitur de privatis domibus. Hinc etiam Itali nunc

dicunt *città di cinquecento fuochi*, *h. e.* quae quingenas domos habet. [*Nostr. *Feuerstätte.*] *Hor. Ep.* 1, 14, 2. Agellus habitatus quinque focis. *Cic. N. D.* 3, 40. Certare pro aris et focis. *Id. Dom.* 40. Uniuscujusque vestrum sedes, aras, focos, Deos penates subjectos esse libidini tribuniciae. [*V. de formula: *pro aris et focis* in ARA. Huc etiam pertinere videtur locus ap. *Ter. Eun.* 4, 7, 45. Domi focique fac vicissim ut memineris.] ℙ De ara, seu potius de foculo, qui vel fictilis, vel aeneus, vel argenteus, et duabus ansis instructus circumferri solebat sacrificandi causa: hinc saepissime *ara focusque* simul nominantur a Latinis scriptoribus. *Veranius* ap. *Macr. Sat.* 3, 2. Exta porriciunto, Diis danto, aramve, focumve. *Cic. N. D.* 2, 27. Vis autem Vestae ad aras, et focos pertinet. *Tibull.* 1, 9, 74. Nec prodest sanctis tura dedisse focis. *Ov. A. A.* 1, 637. Expedit esse Deos, et, ut expedit, esse putemus. Dentur in antiquos tura merumque focos. Adde *Met.* 4, 752. et *Fast.* 4, 953. et *Prop.* 4, 5, 64. etc. V. v. praec. [ac praecipue *Marin. Frat. Arv.* p. 311. et seqq. de foculo docte disserentem. *F.*] ℙ De rogo. *Virg. A.* 11, 212. confusa ruebant Ossa focis, tepidoque onerabant aggere terrae. ℙ Pro vase ferreo, aeneo, aut fictili, in quo cibi coquuntur. *Cato R. R.* 75. Panem in foco caldo sub testu coquito leniter. Et 76. Unguitoque ubi tracta erunt, focum, ubi coquas; calfacito bene et testum. (Adde 10. et 11.) *Senec. ep.* 78. *f.* Quia non circa coenationem ejus tumultus coquorum est, ipsos cum obsoniis focos transferentium: hoc enim jam luxuria commenta est. Ne quis intepescat cibus, ne quid palato jam calloso parum ferveat, coenam culina prosequitur. *Petr. Sat.* 35. clibanum vocat. V. CLIBANUS. ℙ De igne aut flamma. *Prop.* 4, 11, 54. Exhibuit vivos carbasus alba focos. *Id. ib.* 9, 10. de Caco: Per tria partitos qui dabat ora focos. Alii leg. *sonos.*

FODANS, antis, part. antiquum a *fodo* pro *fodio*. *Enn.* ap. *Fest.* in *Sibinam.* Illyrici restant, sicis sibinisque fodantes, *h. e.* transfodientes, vulnerantes. Al. leg. *fodentes*, ut sit a *Fodo*, *is.* V. FODO.

*FODICĀTOR, oris, m. ap. *Hieron. B. A.*

FODĪCO, as, a. 1. *νύττω*, frequent. a *fodio*, sed fere ponitur pro stimulare, pungere. *Hor. Ep.* 1, 6, 51. Emamus, qui fodicet latus. Al. leg. *fodiat.* ℙ Per translationem pro angere, sive dolore afficere. *Cic. Tusc.* 3, 16. Non est enim in nostra potestate, fodicantibus iis rebus, quas malas esse opinamur, dissimulatio, vel oblivio. *Pl. Bacch.* 1, 1, 30. Eadem in usu, atque ubi periculum facias, aculeata sunt, animum fodicant.

FODĪNA, ae, f. *μέταλλον*, locus, ubi quid effoditur. *Ulp. Dig.* 27, 9, 3. Si lapidicinas, vel aliqua metalla pupillus habuerit, vel si cretae, argenti fodinas etc. Sic *auri*, *ferri fodina*, quae et junctis vocibus scribi solent.

FODĬO, is, ōdi, ossum, a. 3. *ὀρύττω*, terram, aliudve quippiam eruo, effodio. [*Derivant a gr. *βόθω* = *βοθρεύω*. Hinc prima vocis significatio intrans. est.] *Cic. Div.* 2, 65. Fodit: invenit auri aliquantum. [*Id. Or.* 2, 41. Quibus cognitis ille sibi ipse foderet, et id, quod vellet, parvulo labore, nullo errore, inveniret. *Ter. Heaut.* 1, 1, 16. Quin te in fundo conspicer fodere, aut arare, aut aliquid ferre denique. *Bentl.* pro *ferre* ex libris antiquis *facere.* ℙ Hinc *trans.* fodiendo colere. Sic *Pl. Poen.* 5, 2, 59. Fodere hortum; *Ov. Met.* 11, 33. Fodere arva; et trop. *Sil.* 14, 359. Fodere aequora remis. *Ov. Fast.* 3, 456. Cum levis (sc. Gorgoneus equus) Aonias ungula fodit aquas. ℙ Item quod effodere, maxime de metallis. *Liv.* 28, 3. Ager frugifer, argentum etiam incolae fodiunt. *Plin.* 36, 24, 59. Fodere e terra gypsum. *Colum.* 4, 13. Salix cum germinavit, crebro foditur, atque exherbatur. *Virg. Cul.* 392. Gramineam ut viridi foderet de cespite terram. ℙ Fodiendo facere.] *Plin.* 28, 2, 4. Fodere fundamenta. *Pl. Rud.* 2, 4, 19. puteum ferramentis. *Virg. G.* 1, 183. Aut oculis capti fodere cubilia talpae. *Caes. B. G.* 7, 73. Scrobes trium in altudinem pedum fodiebantur. ℙ Significat etiam pungere, stimulare, transfodere, [*Aucta scil. v. significatione.] *νύττω*. *Pl. Men.* 5, 5, 48. At ego te pendentem fodiam stimulis triginta dies. *Virg. A.* 6, 882. Seu spumantis equi foderet calcaribus armos. *Mart. Spect.* 7. Vel domini jugulum foderat ense nocens. *Ov. Ib.* 627. Sic tua conjectis fodiantur pectora telis. *Tac. H.* 4, 29. Hostem pugionibus fodere. [*Id. A.* 2, 21. nuda ora fodere *H.* 1, 79. Levi gladio inermem Sarmatam cominus fodiebat. *Liv.* 8, 10. Hastis ora fodientes. *Id.* 21, 55. *Curt.* 4, 15, 31. Plura congessit *Drakenb.* ad *Liv.* 8, 10, 6. *Ov. Met.* 11, 535. Aliis murum fodientibus extra. ℙ Translate *Cic. Tusc.* 2, 14. Pungit dolor: vel fodiat sane. *Id. Phil.* 2, 34. Num exspectas dum te stimulis fodiam?] ℙ Item turpi sensu mulieres, et pueros vitiare. *Mart.* 7, 102. Quo fodiatur ager non habet, uxor habet. *Auct. Priap.* 53. Qui cum te male foderint jacentem Pulcre pensilibus peculiati, etc. ℙ Translate. *Sil.* 5, 159. fodiant magnas quae pectus in iras, *h. e.* ad iracundiam excitent stimulentque. Et 7, 511. Patrum Saturnia mentes Invidiae stimulo fodit. ℙ *Fodere latus* et *fodere* absolute, est alicui latus leviter manu icere admonendi causa: quod praecipue fiebat a nomenclatoribus, cum salutationis officium alteri in via dictabant. *Hor. Ep.* 1, 6, 50. Mercemur servum, qui dictet nomina, laevum Qui fodiat latus, etc. *Ter. Hec.* 3, 5, 16. dic jussisse te. *Phid.* noli fodere: jussi. ℙ In infinito aliquando est quartae conjugationis. *Cato R. R.* 2. Per ferias potuisse hortum fodiri. *Colum.* 11, 2. *med.* Seminaria commode fodiri possunt. *Pl. Mil.* 2, 4, 21. Non possunt mihi minaciis tuis hisce oculi fodiri. *Ulp. Dig.* 45, 1, 75. *f.* Fossam fodiri, domum aedificari. ℙ [Part. *Fodiens* ap. *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 50. Sollicitis fodiens rimatur collibus aurum. *Fossurus* ap. *Plin.* 21, 7, 19. Irin Pisidicam fossuri tribus ante mensibus hoc veluti placamento terrae blandirentur. *Fodiendus* ap. *Hirt. B. Alex.* 3, 9. Dat centurionibus negotium, ut reliquis operibus intermissis, ad fodiendos puteos animum conferant. *F.*] ℙ [*Confunduntur *fodere* et *subire.* V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 12, 7. p. 247. sq.]

FODO, as, a. 1. pro fodio, is, dixere veteres. *Festus.* Hinc *effodo*, *as* legunt aliqui ap. *Pl. Capt.* 3, 5, 66. octonos lapides alii effodant. Al. *effodint* pro *effoderint.* V. EFFODIO. Hinc *Fodans*, *antis*, quod V. supra suo loco.

FOECUNDUS cum derivatis, V. FECUNDUS.

*FOEDATĬO, onis, f. ap. *Symm. B. A.*

*FOEDATOR, oris, m. ap. *Gell. B. A.*

FOEDĀTUS, a, um, part. a *foedo*, pollutus. *Ov. Trist.* 1, 3, 93. crines foedati pulvere turpi. *Id. Met.* 14, 190. Brachia tabo foedata. ℙ Translate est contaminatus, violatus, corruptus. *Cic. Har. resp.* 15. Sanctissima sacella suffossa, incensa, inaedificata, oppressa, summa denique turpitudine foedata. *Virg. A.* 7, 575. foedatique ora Galesi, *h. e.* cruentati, et caesi. *Tac. H.* 3, 77. Julianus verberibus foedatus, in ore ejus jugulatur. *Enn.* ap. *Serv.* ad *A.* 3, 241. Ferro foedati jacent. *Val. Fl.* 2, 275. sine, foedatum te funere pontus Expiet. [*Tibull.* 4, 1, 57. Victa Maroneo foedatus lumina Baccho.] *Tac. A.* 4, 19. Foedata per avaritiam victoria.

FOEDĒ, adv. turpiter, inhoneste, deformiter, flagitiose. *Liv.* 3, 51. Nova fama de Virginia adeo foede ad libidinem petita motum accenderat. *Pl. Trin.* 4, 1, 14. Absque te foret, distraxissent satellites tui me miserum foede. *Id. Pers.* 2, 2, 48. Foede servire. *Liv.* 25, 8. Tam foede interempti. *Sall. Jug.* 33. Quam foede, quamque inulti perierint vestri defensores. *Tac. H.* 1, 41. Ceteri crura brachiaque foede laniavere. *Virg. A.* 10, 497. una sub nocte jugali Caesa manus juvenum foede. *Flor.* 1, 18. Legationem foede, per obscenam turpemque dictu contumeliam, violare. *Liv.* 6, 1. Ad Alliam cum exitio urbis foede pugnatum est. Et 2, 51. Foedius inde pulsi, quam etc. *Cic. Att.* 9, 7. *med.* Causam foedissime agere.

FOEDĔRĀTĪCUS, a, um, adj. ad foedera vel foederatos pertinens, ut Foederaticae discussiones, et expensae, ap. *Imp. Justin.* in *novell. constitut.* 147, 2. et 148, 2., quarum tamen authographum Graece exaratum fuit, Latina vero interpretetio ad sequiora pertinet tempora, ideoque nullius sunt auctoritatis.

*FOEDERATĬO, onis, f. *JCt.* in *Digest. B. A.*

*FOEDERĀTOR, oris, m. *JCt.* in *Cod. B. A.*

FOEDĔRĀTUS, a, um, part. a *foedero*, *σύμμαχος*, qui foedere icto cum alio in societatem coivit. *Cic. Or.* 1, 40. Si quis apud nos servisset ex populo foederato. *Id. Arch.* 4. Si qui foederatis civitatibus adscripti essent. *Id. Verr.* 2, 4, 11. Mamertinorum foederatum atque pacatum solum. *Id. Balb.* 8. Ut omnium beneficiorum nostrorum expertes faciat foederatos. Et *ib.* Ut quibusdam populis sive foederatis, sive liberis permittendum esse videatur. ℙ Foederatae civitates, vel foederata oppida erant, quae cum populo Rom. amicitiam aliquo foedere contraxerant, sed suis legibus, et magistratibus vivebant. Nam nullum aliud jus habebant, quam societatis et foederis. Harum aliquae erant omnino liberae, aliquae vectigales, aliquae stipendiariae. Deinde aliquae erant foederatae foedere seu jure Latii, ut Praeneste, et Tibur; aliquae foedere Italico, ut Heraclea, Neapolis, Velia; aliquae foedere provinciae Galliae, ut Ravenna. Quaelibet urbs foederata suam rempubl. habebat ab aliis distinctam. Sed urbes foederatae provinciae Galliae minore erant libertate, et dignitate, quam Latii, et Italiae. Nam praeter suos magistratus communem praetorem Romanum, vel proconsulem habebant, qui imperium et jurisdictionem exerceret. [V. *Spanhem. Orbis Rom. exercit.* 2, 10. et *Eckhel. D. N. V. T.* 4. p. 271. et seqq. *F.*]

FOEDĔRO, as, avi, atum, a. 1. foedus facio, concilio. *Ammian.* 31, 4. Cum foederaretur concordia. Et 25, 7. Foederata pace. *Hieron. ep.* 5. *n.* 1. Nascentes amicitias foederemus reciprocis epistolis, *h. e.* firmemus.

FOEDIFRĀGUS, a, um, adj. *παράσπονδος*, qui foedera frangit. *Cic. Off.* 1, 12. Poeni foedifragi, crudelis Annibal. ℙ Ex *Gell.* 19, 7. videtur colligi, etiam *foederifragus* dici posse.

FOEDĪTAS, atis, f. *αἰσχρότης*, turpitudo, deformitas. *Cic. N. D.* 2, 50. *extr.* Multae belluae insectantes odoris intolerabili foeditate depellunt. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 2. Hipponacti notabilis foeditas vultus erat. *Id.* 35, 6, 35. Foeditates cicatricum. *Id.* 11, 33, 39. Foeditas, qua Sulla obiit. *Cic. Phil.* 12, 6. Cujus scelere in hac vestitus foeditate fuerimus, *h. e.* in sagis. Deforme enim erat (nisi belli legitimi causa intercederet) in Urbe sagis uti. *Liv.* 1, 28. de Mettio quadrigis discerpto: Avertere omnes a tanta foeditate spectaculi animos. *Cic. Off.* 3, 29. *med.* Si turpitudo in deformitate corporis habet aliquid offensionis, quanta illa depravatio et foeditas turpificati animi debet videri? *Quint.* 1, 5. Foeditas barbarismi ac soloecismi. *Liv.* 21, 58. Transeuntem Apenninum adeo atrox tempestas adorta est, ut Alpium foeditatem prope superaverit. Al. leg. *feritatem.*

FOEDO, as, avi, atum, a. 1. *μιαίνω*, *φθείρω*, polluo, inquino, corrumpo. *Ov. Met.* 8, 528. et *Virg. A.* 12, 99. Pulvere canitiem genitor, vultusque seniles Foedat humi fusus. *Id. ib.* 3, 227. Harpyiae contactu omnia foedant immundo. Et *ib.* 2, 502. Aras sanguine foedare. *Plin.* 36, 23, 55. Nulla tectoria eorum rimae foedavere. *Virg. A.* 11, 86. Pectora nunc foedans pugnis, nunc unguibus ora. *Id. ib.* 2, 241. obscenas ferro foedare volucres, *h. e.* ferire. *Pl. Amph.* 1, 1, 91. Foedant et proderunt hostium copias. [*Videtur haec vulnerandi significatio, fortasse a Livio quoque recepta, v. *Drak.* ad *Liv.* 8, 10, 6., ap. *Tac.* obtinere. V. *Walch.* ad *Agr.* 36. Miscere ictus, ferire umbonibus, ora foedare. *Boettich. Lex. Tac. s. v.*] *Liv.* 3, 26. Foedare agros. *Claud. VI. cons. Honor.* 538. aer assiduo noctem foedaverat imbre. *Sall. fragm.* ap. *Serv.* ad *A.* 2, 286. Nubes foedavere lumen. ℙ Translate. *Cato* ap. *Plin.* 29, 1, 7. Nos quoque dictitant barbaros, et spurcius nos, quam alios opicos, appellatione foedant. *Pl. Trin.* 3, 2, 30. Ut rem patriam, et gloriam majorum foedarim meum. *Tac. A.* 2, 33. Vestis serica viros foedat. *Id. G.* 46. Peucini procerum connubiis mixtis, nonnihil Sarmatarum habitum foedantur. *Id. A.* 11, 6. Sordidis ministeriis foedare eloquentiam. *Cic. Pis.* 23. Romam ipsam foedavit adventus tuus. *Id. Har. resp.* 23. Domestici belli exstinctorem nefario scelere foedavit, *h. e.* violavit, laesit. *Tac. H.* 4, 58. Si vobis non fuit cordi, haec castra incorrupta et intemerata servari; at certe pollui foedarique a Classico ne sinatis. Et 37. Egregia erga populum R. merita mox rebelles foedarunt. *Cic.* vertens *Aeschyli* versus *Tusc.* 2, 10. Qui me perenni vivum foedat miseria.

*FOEDUM, Antiqui dicebant pro Hoedo; Folus pro Olere; Fostem pro Hoste; Fostiam pro Hostia. *Festus. B. A.*

FOEDUS, a, um, adj. *αἰσχρός*, *μιαρός*, turpis, maculosus, deformis, foetidus, teter, corruptus. *Quint.* 6, 3. *med.* Cum ipse foedissimus esset, eum, contra quem aderat, ne faciem quidem liberi hominis habere dixit. (Adde *Ter. Eun.* 4, 4, 15. et sqq.) *Sall. Cat.* 55. Loca tetra, inculta, foeda, formidolosa. *Hor. Od.* 3, 6, 4. Foeda nigro simulacra fumo. *Id. Sat.* 1, 5, 60. at illi foeda cicatrix Setosam laevi frontem turpaverat oris. *Id. ib.* 2, 3, 125. caput impexa foedum porrigine. *Id. A. P.* 392. homines victu foedo deterruit Orpheus. *Plin.* 29, 4, 17. Cimices foedissimum animal. *Id.* 20, 16, 63. Herba odoris foedi. *Lucr.* 2, 401. Foedus sapor. *Cic. Pis.* 14. Immanissimum ac foedissimum monstrum. *Liv.* 3, 32. Pestilentia foeda homini, foeda pecori. *Id.* 25, 7. et *Virg. G.* 1, 323. Tempestates foedae. *Liv.* 24, 47. *f.* Foedum incendium. *Ov. Met.* 9, 166. letiferam conatur scindere vestem: Qua trahitur, trahit illa cutem: foedumque relatu, Aut haeret membris frustra tentata revelli; Aut laceros artus et grandia detegit ossa. ℙ Translate est inhonestus, turpis, pudendus, infamiam afferens. *Cic. Att.* 15, 10. Ludos vero non facere, quid foedius? *Id. Har. resp.* 24. Foedior atque inquinatior in Pompejo accusando. *Id. Att.* 8, 11. *med.* Nihil fieri potest miserius, nihil perditius, nihil foedius. *Id. Off.* 1, 34. Luxuria cum omni aetati turpis, tum senectuti foedissima est. *Sall. Cat.* 19. Foedum hominem a republica procul esse volebat. *Val. Fl.* 6, 723. fuga foeda ducum. *Hor. Od.* 3, 5, 14. Foedae conditiones. *Id. Ep.* 2, 1, 236. scriptores carmine foedo Splendida facta linunt. *Plin.* 18, 26, 66. *n.* 2. Foeda exprobratio. *Ov. A. Am.* 3, 247. Foedus pudor. ℙ Aliquando ponitur pro crudeli simul, et turpi. *Virg. A.* 7, 619. aversusque refugit Foeda ministeria, *h. e.* recludendi templum Jani, et belli indicendi. *Cic. Att.* 7, 26. Ego bellum foedissimum futurum puto. *Ter. Eun.* 5, 5, 1. Facinus foedum. *Liv.* 3, 69. Spoliati vulneratique in agris, foediora iis, quae oculis subjiciebantur, nunciabant. Et 23, 7. Aestu

anima interclusa, foedum in modum exspirare. *Ov. Met.* 12, 366. Foedum vulnus, *h. e.* ingens, et horrendum. Et *ib.* 1, 165. Foeda convivia, *h. e.* in quibus humana caro infertur. *Flor.* 3, 5. *med.* Classem tempestas foeda strage laceravit. ℙ [*Item perniciosus, damnosus. *Liv.* 3, 32. Duo simul mala ingentia exorta, fames pestilentiaque, foeda homini, foeda pecori.]

FOEDUS, eris, n. *σπονδή*, pactio, fides, amicitia regum et populorum lege et religione sancita. *Cic. Sen.* 6. Cum sententia senatus inclinaret ad pacem et foedus faciendum cum Pyrrho. *Justin.* 12, 3. Foedus amicitiamque facere. *Cic. Phil.* 2, 35. Societatem foedere confirmare. *Id. Agr.* 1, 4. Agri, de quibus foedere cautum est. *Id. Arch.* 4. Heraclea, quae est civitas amplissimo jure ac foedere. *Id. Off.* 3, 31. Foedere devincire fidem cum hoste. *Liv.* 26, 24. Foedere jungi alicui. *Justin.* 24, 1. Alligari in foedera societatis. *Virg. A.* 11, 330. firmare. Et *ib.* 12, 822. jungere. Et *ib.* 10, 902. pangere cum aliquo. Et *ib.* 15. componere. *Tibull.* 1, 10, 1. foedera alicui dare, *h. e.* foedere alicui fidem dare. *Cic.* ad *Quir.* 5. sanguine sancire. *Virg. A.* 11, 292. coire in foedera. Et *ib.* 4, 334. venire in foedera. *Caes. B. G.* 6, 2. Aliquem sibi societate et foedere adjungere. *Liv.* 20, 19. Stare foedere. *Sall. Jug.* 17. Foedera nova accipere. *Ov. A. Am.* 1, 641. servare. *Justin.* 43, 5. summa fide custodire. *Virg. A.* 10, 91. solvere. Et *ib.* 12, 633. turbare. *Vell.* 2, 90. rescindere. *Cic. Balb.* 5. *extr.* negligere, violare, rumpere. *Id. Pis.* 12. frangere. *Id. Balb.* 4. Facere contra foedus. *Cato* ap. *Gell.* 10, 1. *extr.* De foedere decedere. *Plin.* 34, 5, 11. Praestare aliquid ex foedere. *Liv.* 20, 10. Res repetere ex foedere. Et 18. Licet per foedus hoc facere. ℙ *Icere, percutere, ferire foedus* ap. *Cic. Balb.* 15. et *Dom.* 50. et *Justin.* 42, 3. est facere, quia caesa victima mos fuit foedus jungere: cujus rei rationem ac ritum habes ap. *Liv.* 1, 24. et 9, 5. et *Virg. A.* 12, 161. et seqq. ℙ Duplex fuit apud Romanos foederis genus: primum *foedus aequum* appellatum inter eos populos vel reges, qui nunquam hostes fuerant aut bello pares exstiterant, in quo utrinque aequo jure societas et amicitia jungebatur, quale fuit cum Carthaginiensibus ante primum bellum Punicum; alterum vero *foedus iniquum*, inter victores et victos, in quo his leges ab illis imponebantur, quale saepissime cum Graecis civitatibus, et regulis, quin etiam et cum regibus majorum gentium inierunt Romani. *Liv.* 23, 5. Adjicite ad haec, quod foedus aequum deditis. *Id.* 7, 30. Ut qui ex aequo nos venisse in amicitiam meminissemus. *Id.* 35, 46. Nullam enim civitatem se in Graecia nosse, quae aut praefectum habeat, aut stipendium Romanis pendeat, aut foedere iniquo alligata, quas nolit, leges patiatur. V. *Spanhem. Orbis Rom. exercit.* 2. c. 10. V. FOEDERATUS. ℙ Alia foederum genera, *pactio*, *sponsio* et *foedus* proprie dictum: de quibus V. in PACTIO. Sed haec communi *foederis* significatione non raro denotantur: nam sponsionem Caudinam *Cic. Inv.* 2, 30., *Gell.* 17, 21. *med.* et *Florus* 2, 18. vocant *foedus;* item Numantinam *Off.* 3, 30. ℙ Translate dicitur de privatis cujuscumque rei pactionibus. *Cic. Fin.* 2, 26. Foedus quoddam inter se facere sapientes, ut quemadmodum sint in se ipsos animati, eodem modo sint erga amicos. *Id. Coel.* 14. Foedera amorum. *Justin.* 7, 3. Pignus ac foedus hospitii. *Ov. Trist.* 3, 6, 1. amicitiae. *Id. Met.* 7, 403. thalami, *h. e.* conjugium, quod *Stat.* foedera vitae *Theb.* 2, 112. appellat: et foedera, absolute, *ib.* 166. Rursus *Ov. Pont* 4, 13, 43. communia foedera studii. [*Plura exempla praebet *Gloss. Liv.* s. h. v.] ℙ Item de lege et ordine certo rerum. *Virg. G.* 1, 60. Continuo has leges, aeternaque foedera certis Imposuit natura locis. *Id. A.* 1, 66. regemque dedit (*ventis*) qui foedere certo, Et premere, et laxas sciret dare jussus habenas. *Colum.* 10, 220. secretaque foedera coeli. [*Ita saepissime ap. *Lucret.*] ℙ *Foedus* pro foeditate. *Ulp. Dig.* 23, 2, 47. Nec enim honos ei servatur, quae se in tantum foedus deduxit. Ita *Torrent.* Al. *scelus.* ℙ [*Permutantur in codd. *foedus* et *fides.* V. *Drak.* ad *Liv. Ep. l.* 9.]

FOELIX. V. FELIX.

FOEMEN. V. FEMUR.

FOEMINA etc. V. FEMINA.

FOENĀRĬUS, a, um, adj. *χορτώδης*, ad foenum pertinens. *Varr. L. L.* 4, 31. Foenariae falces.

[FOENĀRĬUS, ii, m. foeni venditor. Foenariorum collegium, eorum nempe, qui foenum in foenilibus asservatum divenderent, Romae erat, *Inscr.* ap. *Grut.* 175, 9. M. Ulpius Aug. L. Aeglus procurator Mausolaei imaginem Corintheam Trajani Caesaris collegio faenariorum D. D. *F.* *V. ap. *Orell.* 4187 et 4194.]

FOENĔUS, a, um, adj. *Cic. fr. pro Cornel. de majest.* ap. *Ascon.* Homines foeneos in medium ad tentandum periculum projectos. Ubi haec adnotat *Ascon.* Simulacra effigiesque hominum ex foeno fieri solebant, quibus objectis ad spectaculum praebendum tauri incitarentur. [*V. *Salmas.* ad *Spartian. Pescenn.* 12. Occurrit et in cod. *Theod.* et junguntur foenei defectique. V. *Gothofr. Gloss. Cod. Theod. Ernest.* in *cl.*]

FOENĬCŪLĀRĬUS, a, um, adj. ad foeniculum pertinens, [ut *Foenicularius* campus, locus nempe in Hispania Tarraconensi, ita appellatus, teste *Strab.* 3, 4., a copia foeniculi, quam gignit. *F.*] *Cic. Att.* 12, 8. Scribe, quaeso, quid referat Celer egisse Caesarem cum candidatis, utrum ipse in Foenicularium, an in Martium campum cogitet, *h. e.* utrum Caesar bellum in Hispania sit persecuturus, an Romam ad comitia venturus; seu utrum candidatos in campum Foenicularium, an in campum Martium evocare cogitet, utrum scilicet liberam sit creandorum magistratuum potestatem permissurus, necne. Ita recte interpretantur *Lips. Elector.* 2, 20. et *Schützius* ad *Cic. l. c.* [*Ultima addidit *F.;* nam *Forc. Manutii* tantum interpretationem attulerat.]

FOENĬCŬLUM, i, n. *μάραθρον*, herbae species. *Plin.* 20, 23, 95. Foeniculum nobilitavere serpentes, gustatu senectam exuendo, oculorumque aciem succo ejus reficiendo: unde intellectum est, hominum quoque caliginem praecipue eo levari.

FOENĬLĔ, is, n. *χορτοδοχεῖον*, locus, in quo asservatur foenum. *Virg. G.* 3, 321. nec tota claudas foenilia bruma. Adde *Plin.* 18, 28, 67. *n.* 4. et *Colum.* 1, 6.

FOENĬSĔCA, ae, m, idem ac foenisex. *Colum.* 2, 18. Ut necubi ferramentum foenisecae possint offendere. *Pers.* 6, 40. Foenisecae crasso vitiarunt unguine pultes, *h. e.* oleo condire coeperunt pultes, quas olim nullis vitiatas condimentis edere solebant. V. *Plinii* locum in FOENISEX.

FOENĬSĔCĬA seu Foenisicia, ae, f. idem ac foenisecium. *Varr. R. R.* 1, 49. Atque addere foenisiciae cumulum. Adde 47. et 56.

FOENĬSĔCĬUM vel Foenisicium, ii, n. *χορτοκοπία*, foeni sectio, et veluti messis foeni. *Colum.* 2, 18. Altero tamen anno minora pecora post foenisecia permittemus admitti. *Varr. R. R.* 1, 17. Vindemias ac foenisicia administrare. Adde 2, 11. et 3, 2. et *L. L.* 4, 31.

FOENĬSECTOR vel Foeni sector, oris, m. foenisex. *Colum.* 11, 1. *med.* Arator reperitur aliquis bonus, et optimus fossor aut foenisector.

FOENĬSEX, ĕcis, m. *χορτοκόπος*, qui foenum secat. *Plin.* 18, 28, 67. *n.* 5. Fuit hoc (*foenisecium*) majoris impendii apud priores: Creticis tantum transmarinisque cotibus notis, nec nisi oleo falcis aciem excitantibus. Igitur cornu propter oleum ad crus ligato foenisex incedebat. *Varr. R. R.* 1, 49. Falcibus consectanda, quae foeniseces praeterierunt.

FOENUM et Faenum et Fenum, i, n. *χόρτος*, herba resecta et arefacta in pabulum. *Cic. Or.* 2, 57. Docebo sus, ut ajunt, oratorem eum, quem cum catulus nuper audisset, foenum alios ajebat esse oportere. ℙ Foeni secandi et condendi rationem docent *Varr. R. R.* 1, 49., *Colum.* 2, 19. et *Plin.* 18, 28, 67. *n.* 4. et 5. ℙ In plurali num. *Appul. Met.* 3. *f.* In asini faciem foena rodebam. Al. melius leg. *frena.* ℙ *Foenum habet in cornu*, proverb. ap. *Hor. Sat.* 1, 4, 34. de iis, qui ad ulciscendum paratissimi sunt, si vel minime laedantur, tractum a bobus cornupedis, quorum in cornu bubulci manipulum foeneum alligare solent, ne ictu noceant, et obvii ad cavendum admoneantur. ℙ *Foenumgraecum* et *foenum Graecum* [*Fönnkraut, Bockshorn.*] herba est, alio nomine silicia, aut siliqua, quae in babulum bubus seritur, levi aratione proscisso agro: quantoque pejus tractatur, tanto provenit melius. *Plin.* 18, 16, 39. et *Colum.* 2, 11. *med.* ℙ Ad scriptionem quod attinet, per diphthongum *ae* scribi in *Pandect. Florent.* testatur *Dausq.* in *Orthogr.* Sunt etiam qui *fenum* malint, ut sit ab eadem origine, unde *fecundus* et *fetus*, inter quos est *Fest.* in *Fenus.* Frequentior tamen est ea scriptio, qua *oe* adhibetur, teste eodem *Dausquio:* [ita enim scriptum in Inscriptione, quam vide in V. FOENARIUS, ii; adde pluries in antiquis lapidibus mentionem fieri gentis *Faeniae*, quae a *foenum* derivari videtur, nunquam vero Foeniae. *F.*]

FOENUS, oris etc. V. FENUS.

FOETĔO vel Feteo, es, n. 2. *δυσωδέω*, male oleo. *Mart.* 5, 4. Foetere multo Myrtale solet vino. *Pl. Asin.* 5, 2, 44. An foetet anima uxori tuae? *Colum.* 9, 14. Abstineat a foetentibus acrimoniis allii, vel caeparum.

*FOETERŌSUS, a, um, adj. *Zeno Veron.* Panni foeterosi, *h. e.* foetidi. *Id.* Prandia foeterosa. *B. A.*

*FOETESCO, is, n. idem ac foeteo. *Isid. Orig.* 20, 3. Aqua vetusta foetescit. *B. A.*

FOETĬDĬTAS, atis, f. idem ac foetor. *Senec. ep.* 110. *med.* At mehercule ista sollicite scrutata, varieque condita, cum ventrem subierint, una atque, eadem foetiditas occupavit. Meliores tamen libri habent *foeditas.*

FOETĬDO, as, a. 1. foetidum reddo. *Pl. Merc.* 3, 3, 13. Jejunitatis plenus animam foetidas. Ita legit *Non.* 4, 2., ubi potius legendum videtur: Jejunitatis plenus, anima foetida. Alii vero minus recte: Jam plenus aetatis, animaque foetida.

FOETĬDUS, a, um, adj. *δυσώδης*, male olens. *Cic. Pis.* 6. Et cum isto ore foetido teterrimam nobis popinam inhalasset. *Cels.* 3, 2. Foetidiores dejectiones. ℙ Translate. *Prud. περὶ στεφ.* 2, 245. Foetida libido.

FOETOR, oris, m. *δυσωδία*, malus odor. *Colum.* 12, 18. Ne quem redoleat foetorem acoremque. *Plin.* 28, 8, 27. Foetores oris emendare. [*Cic. *Pis.* 10. Jacebat in suo et Graecorum foetore atque vino. ℙ Translate *Suet. Aug.* 86. Reconditorum verborum foetores.]

*FOETŌSUS, a, um, adj. i. q. foetus. *Sarisb.* 8, 17. Oves foetosae. Adde *Vulgat. Psalm.* 143. v. 13. *B. A.*

FOETŪLENTER, adv. cum foetore, ut Foetulenter mingere. *Veg. Vet.* 3, 4. [*Ed. *Gesn.* habet: *faeculentum.*]

FOETŪLENTUS, a, um, adj. foetidus. *Arnob.* 7. p. 225. Foetulenta viscera. *Appul. Apol.* Nihil immundum pati ac foetulentum.

FOETUS, a, um. } V. FETUS.
FOETUS, us, etc. }

FOETŪTĪNA, ae, f. locus foetore oppletus. [*Non.* 1, 320. Moletrina a molendo, quod pistrinum dicimus, ut feratrina, ut foetutina. *F.*] ℙ Translate. *Appul. Apol.* p. 278, 7. Lingua mendaciorum praeministra semper in foetutinis et olenticetis suis jaceat. [*Prob. Valer.* apud *Gell.* 13, 20. *in.* Si aut versum pangis, aut orationem solutam struis, non finitiones illas praerancidas, neque foetutinas grammaticas spectaveris; sed aurem tuam interroga, *h. e.* ineptas grammaticorum leges. *F.*]

[*FOLEUM, i. q. oleum. *Inscr.* ap. *Orell.* 5037. ubi corruptam lapidis scriptuarum FOLCUM ita restituens, notandam hanc pronuntiationem docet *Osann.*]

[FOLĬA, ae, f. nomen proprium mulieris. *Hor. Ep.* 5, 41. Non defuisse masculae libidinis Arminensem Foliam. *F.*]

FOLĬĀCĔUS, a, um, adj. *φύλλινος*, ex foliis factus, vel foliis similis. *Plin.* 19, 7, 36. Paucis foliacea, et lata, ut atriplici, sunt semina. Adde *ib.* 3, 15.

FOLĬĀTĪLIS, e, adj. *Venant. Vit. S. Mart.* 4, 535. Vento motus iners simulans foliatilis umbrae.

FOLĬĀTŪRA, ae, f. ratio, et modus foliorum, *Vitr.* 2, 9. *a med.* Arboris ejus sunt similes cupresseae foliaturae.

FOLĬĀTUS, a, um, part. ab inusit. *folio*, foliis instruo, folia habens. *Plin.* 21, 16, 59. Caule foliato est et crepis, et lotos. Adde *ib.* 15, 54. et *Pall.* 4, 10. *de citreo, f.* ℙ *Foliatum, i*, subaudi *unguentum*, est unguenti genus, constans omphacio, balanino, junco, costo, nardo, amomo, myrrha, balsamo, ut *Plin.* 13, 1, 2. docet. Dicitur *foliatum* a folio nardi; unde et *nardinum* appellatur. V. FOLIUM. *Juven.* 6, 464. Moechis foliata parantur. *Mart.* 11, 27. At mea me libram foliati poscat amica. *Id.* 14, 110. Hac licet in gemma, quae servat nomina Cosmi, Luxuriose, bibas, si foliata sitis, *h. e.* si foliato in potionibus tuis uti volueris: nam, teste *Plin.* 13, 3, 5., etiam in potus unguenta addere; aliquando mos fuit.

FOLĬOLUS, a, um, adj. *φυλλώδης*, foliis abundans. *Plin.* 25, 13, 102. Aizoum fruticosum a radice, et foliosum usque ad cacumen. *Id.* 12, 11, 23. Arbor foliosior, roscique floris.

FOLĬUM, ii, n. *φύλλον*, germen arborum, herbarum, et florum: a Graeca voce, quae allata est, quia duobus *λλ* concurrentibus Latini interdum posterius in *i* mutant, ut *ἄλλος*, alius. *Cic. Or.* 3, 46. Quid in arboribus? in quibus non truncus, non rami, non folia sunt denique, nisi ad suam retinendam conservandamque naturam. *Id. Pis.* 40. Arida folia laureae. *Plin.* 16, 24, 28. Latissima folia fico, angusta myrto, capillata pino, aculeata aquifolio, carnosa cupresso, circinata piro, mucronata malo, angulosa hederae, insecta pectinum modo piceae, sinuosa robori: disposita myrto, concava buxo, inordinata pomis, ramulosa ulmo. *Id.* 19, 5, 26. *n.* 3. Raphani folia angulis horrida. *Id.* 25, 13, 102. pinguia, alia in terram convexa, alia stantia. *Id.* 21, 15, 55. fimbriata. *Id.* 26, 8, 29. multis incisuris. *Id.* 16, 23, 35. Populo nigrae folia in juventa circinatae rotunditatis sunt, vetustiora in angulos exeunt. *Id.* 18, 7, 10. *n.* 5. faseolis venosa. ℙ *Pluma et folio facilius moveri*, proverbialis locutio ap. *Cic. Att.* 8, 15. de homine levissimo, et minime constanti. ℙ Translate. *Appul. Met.* 1. p. 106, 8. Folia sunt artis, et nugae merae, *h. e.* res vanae, et nullius pretii. *Juven.* 8, 126. Credite me vobis folium recitare Sibyllae, *h. e.* rem certam proponere. Sibylla enim oracula sua foliis inscribebat, ut est ap. *Virg. A.* 3, 444. et *ib.* 6, 74. et *Varr.* ap. *Serv. ib.* In foliis palmae interdum notis, interdum scribebant sermonibus. ℙ Dicitur et de chartis. *Plin.* 37, 7, 29. Gemmas a sole excalfactas, aut digitorum attritu paleas, et chartarum folia ad se rapere. Ita *Hard.* ex MSS. Al. leg. *fila.* ℙ *Folium nardi* frutex est

gravi et crassa radice, sed brevi ac nigra, fragilique, quamvis pingui, situm redolente, ut cyperi, aspero sapore, folio parvo densoque: cacumina in aristas se spargunt: ideo gemina dote nardi spicas et folia celebrant. Usum habet in unguentis, ac praesertim in eo, quod *foliatum* dicitur. *Plin.* 12, 12, 45.

[*FOLLĔĀTUS, a, um, part. ab inus. *folleo, as*, pro *folleo, es*, follicans. *Isid. Orig.* 19, 34. Lingulati calcei sunt, quos nos folleatos vocamus. V. LIGULA. *B. A.* et *F.*]

FOLLĔO, es, n. 2. more follis laxus sum. *Hieron. ep.* 22. *n.* 28. Si pes laxa pelle non folleat. V. v. seq.

[FOLLESCO, is, n. 3. idem ac folleo. *Not. Tir.* p. 159. Follis, follescit. *F.*]

FOLLĪCANS, antis, part. ab inus. *follico*, frequent. a *folleo*, more follium se contrahens, dilatansque. *Appull. Met.* 9. p. 222, 38. Muli senes, vel cantherii debiles circa praesepium capita demersi, contruncabant moles palearum, cervice cariosa vulnerum putredine, follicantes nares languidas assiduo pulsu tussedinis hiulci. *Tert. Pall.* 3. Chamaeleon oscitans vescitur, follicans ruminat: de vento cibus. *Hieron. ep.* 22. *n.* 34. Laxae manicae, caligae follicantes, *h. e.* in quibus pes vagus natat, ut ait *Ov. A. A.* 1, 516.

FOLLĪCŬLĀRIS, e, adj. Folliculare appellatur pars remi, quae folliculo est tecta: a quo vita follicularis. Haec *Festus*, quibus videtur significare partem remi pelle munitam, qua scalmo incumbit: quam Graeci *ἀσχωμα* appellant, *Hesychio* teste: vel lorum, quo remus scalmo alligatur. Et *vitam follicularem* videtur intelligere eorum, qui remo sunt addicti.

[FOLLĪCŬLŌSUS, a, um, adj. folliculis plenus. *Appul. Herb.* 53. Papaver agreste, folliculosum. Mecona Latini papaver dicunt. Ejus alia est usualis *(species)*, quae etiam folliculosa vocatur, alia agrestis. Al. leg. *follicosum*, et *follicosa*, eodem tamen sensu. *F.*]

FOLLĪCŬLUS, i, m. *θυλάκιον*, dimin. follis, et generatim accipitur pro omni eo, quod turgidum est et laxum in morem follis: speciatim pro majore pilae genere, quod ex aluta conficitur, et solo vento impletur, quod tamen *follis* frequentius appellatur. *Suet. Aug.* 83. Post bella civilia ad pilam folliculumque transiit. ℙ Item pro sacculo, et saepe pro sacco coriaceo. *Liv.* 9, 13. *f.* Eques in castra folliculis frumentum veheret. *Auct. ad Her.* 1, 13. et *Cic. Inv.* 2, 50. Statim folliculo lupino os obvolutum est. ℙ Translate dicitur de thecis, seu siliquis frumenti, leguminum, et cujuslibet alterius rei, quae granum, aliudve quippiam continet involutum. *Col.* 2, 8. Quoniam folliculum, quo continetur, firmum et durabilem adversus longioris temporis humorem habet. *Sen. ep.* 124. Cum spica se exserit folliculo. *Petr. Sat.* 135. Dentibus folliculos fabae perite spoliare. *Varr. R. R.* 1, 48. Gluma est grani folliculus. Et *ib.* Folliculus fici. *Plin.* 24, 9, 40. Semen genistae in folliculis, faseolorum modo, nascens. Et *ib.* 8, 33. Humor in folliculis ulmi nascens cuti nitorem inducit. *Id.* 30, 12, 37. Folliculus fellis animalium. *Serv.* ad *Virg. G.* 3, 136. folliculum muliebrem appellari ait vulvam, qua fetus continetur. ℙ Pro corpore, quo continetur anima, vel pro cute, qua ipsum corpus involvitur, *Lucil.* ap. *Non.* 2, 327. Ego, si quis sum, et quo folliculo sum indutus, non queo.

[FOLLĪGĔNĂ, ae, adj. comm. gen. folle genitus, ut Folligenae bombi, qui nempe excitantur in organo pneumatico. *Laurentii Epithalam.* in *Antholog. Lat. Burm. T.* 2. p. 64. Jubila folligenis exclamant organa bombis. Ita legend. probat *Wernsdorf.* in *not.* ad *Poet. Lat. min. T.* 2. p. 402. pro mendosa lectione *Huia folligeris e. o. vocis.* V. ORGANUM. *F.*]

FOLLIS, is, m. *φῦσα*, instrumentum, quo attrahitur ventus atque emittitur ad ignem excitandum: a sono, quem sufflando edit. *Cic. N. D.* 1, 20. Formae, quas vos effici sine follibus, et sine incudibus non putatis. [*Liv.* 38, 7. Folle fabrili flando accenderunt.] *Virg. G.* 4, 171. alii taurinis follibus auras Accipiunt, redduntque, alii stridentia tingunt Aera lacu. *Id. A.* 8, 449. ventosi folles. *Hor. Sat.* 1, 4, 19. conclusas hircinis follibus auras. *Pers.* 5, 11. Folle ventos premere. ℙ Item pilae genus omnium maximum, constans ex aluta vento inflata, quod etiam hodie Italis plurimo est in usu, ita dictum, quod instar fabrilis, vel coquinarii follis vento turget. *Mart.* 14, 47. Folle decet pueros ludere, folle senes. *Pl. Rud.* 3, 4, 16. Ego te follem pugillatorium faciam. ℙ Quandoque accipitur pro marsupio, receptaculoque nummorum, ex pelle aut corio confecto. *Juven.* 14, 281. et tenso folle reverti Inde domum possis, *h. e.* pleno sacculo. *Callistrat. Dig.* 35, 1, 82. Non utique si servus in folle reliqua obtulerit, liber erit, *h. e.* si pecuniam in marsupio, non inspiciendam numeratamque obtulerit. *Veg. Mil.* 2, 20. auctor est, ex disciplinae militaris consuetudine decem folles, hoc est, decem saccos, per singulas cohortes solere disponi, in quibus militum pecunia condebatur. ℙ Pro ipsa tandem pecunia coepit usurpari. *Lampr. Elag.* 22. Cum haberet in sorte centum aureos, et mille argenteos, et centum folles aeris. [*V. *Salmas.* ad h. l.] *August. C. D.* 22, 8. *med.* Quasi a martyribus quinquaginta folles, unde vestimentum emeret, petivisset. *Id. adv. Crescent.* 3, 29. Populo dedit viginti folles. *Id. ib.* Grandem piscem trecentis follibus vendidit. De follis valore. V. *Gronov. de pecun. vet.* 4, 13. et 16. Hinc etiamnum apud Turcas certam pecuniae summam Itali *borsa (Beutel)* appellant. ℙ Follis etiam dicebatur pulvillus sedentibus subjectus, qui non tomento, aut pluma inferciebatnr, sed vento inflabatur. *Lampr. Elag.* 25. Vilioribus amicis folles pro accubitis sternebat, eosque reflabat prandentibus illis, ita ut plerumque subito sub mensis invenirentur prandentes. ℙ Translate. *Juven.* 7, 111. de causidicis: Tunc immensa cavi spirant mendacia folles, *h. e.* pulmones, vel buccae et fauces magno spiritu causas perorantes. *Macr. Sat.* 7, 4. *med.* Ventris duo sunt orificia, quorum superius recipit devorata, et in follem ventris recondit.

FOLLĪTIM, adv. cum folle, per follem. *Pl. Epid.* 3, 2, 14. Nihil moror vetera et vulgata verba, Peratim ductare; at ego follitim ductitabo. Est autem *follitim ductitare*, argento circumducere, quantum nempe in folle gestatur: *peratim* vero *ductare*, minore quidem, nam pera minor folle est.

FŌLUS, antiqui dicebant pro holus. *Fest.* in *Fedum.* V. DIGAMMA.

FOMENTĀTIO, onis, f. idem ac fomentum. *Ulp. Dig.* 32, 1, 70. Ne ea quidem, quae fomentationis gratia parata sunt, vel medicinae, lanarum appellatione continentur.

FOMENTO, as, a. 1. fomenta admoveo, foveo. *Veg. Vet.* 2, 8. Caput fomentando vaporare. *Coel. Aur. Acut.* 1, 9. Caput oleo fomentare.

FOMENTUM, i, n. *θάλψις*, calefactio, nutritio: a *foveo*, quasi sit syncop. pro *fovimentum*. Hinc ap. medicos *fomenta* dicuntur applicationes rerum calidarum et humidarum ad partes corporis laesas, medendi gratia. [*Bähungen.] *Cels.* 2, 17. *med.* Fomenta calida. *Colum.* 6, 30. Adhibere fomenta. *Hor. Sat.* 1, 1, 82. Assideat, fomenta paret, medicum roget. [*Suet. Aug.* 81. Quia calida fomenta non proderant, frigidis curari coactus.] ℙ Translate ponitur pro remedio et mitigatione. *Cic. Tusc.* 2, 24. *extr.* Haec sunt solatia, haec fomenta sum morum dolorum. [*Id. Fin.* 2, 29. Virtutis, magnitudinis animi, patientiae, fortitudinis fomentis dolor mitigari solet. *Tac. A.* 1, 46. Militaribus animis adhibenda fomenta, ut ferre pacem velint.] *Appul. Met.* 2. p. 124, 8. Paupertati suae fomenta conquirere. ℙ Item pro alimento et pabulo. *Hor. Ep.* 1, 3, 26. frigida curarum fomenta relinquere. [*Id. Ep.* 11, 17. Ut haec ingrata ventis dividat Fomenta (amoris), vulnus nil malum levantia.] ℙ Et pro fomite ad alendum ignem. *Clodius* ap. *Serv.* ad *A.* 1, 180. Se ex arboribus fomenta excidisse.

FŌMES, itis, m. *ὑπέκκαυμα*, materia arida, idonea ut facile ignescant: a *foveo*, qui ignem fovet, et alit. *Virg. A.* 1, 178. silici scintillam excudit Achates, Suscepitque ignem foliis, atque arida circum Nutrimenta dedit, rapuitque in fomite flammam. *Lucan.* 8, 776. Excitat invalidas admoto fomite flammas. *Plin.* 16, 40, 77. Quoniam ad excudendum ignem non semper lapidis occasio est, teritur lignum ligno, ignemque concipit attritu, excipiente materia aridi fomitis, fungi, vel foliorum facillimo conceptu. ℙ Translate. *Gell.* 15, 2. Fomitem esse quendam dicens et incitabulum ingenii virtutisque, si mens et corpus hominis vino flagraret. *Prud. Apoth.* 942. fomes peccati. ℙ Quidam veteres auctores apud *Fest.* putant *fomites* vocari scintillas, quae ex ferro candenti malleis excutiuntur, [vel assulae, quae sunt securibus excussae. *F.*]

*FOMĪTO, as, idem esse videtur *Is. Vossio* ad *Catull. carm.* 19. v. 3. quod *defomito*, ubi est Priapi periphrasis, *Quercus arida rustica Fomitata securi*, h. e. desecta, et fomitibus resecandis atque abradendis polita. *B. A.*

FONĒMA. V. PHONEMA.

*FONES, Dii silvatici in *Gloss. Isidor.* Cf. *Martian. Capell.* 2. p. 41. Iidem fortasse qui Fauni, nisi plane ex hoc corrupta vox. Alii ap. *Capell.* legunt *Fines*, quod non displicet *Grotio. B. A.*

[FONĪO, onis, m. vel f. nomen incerti Numinis apud Aquilejenses. *Philippus a Turre* Martem, a *φόνος*, caedes; *Muratorius* vero *loc.* mox *citand.* Famam fuisse putat, a *φωνή*, vox. *Inscr.* ap. *Mur.* 101, 2. Fonioni sacrum Seja Ionis magistra D. D. Alia ap. *eund.* Annia M. F. Magna, et Cornelia Ephyre magistrae Bonae Deae porticum restituerunt, aediculam Fonionis. *F.*]

FONS, fontis, m. *πηγή, κρήνη*, locus, unde perennis aqua erumpit, et ipsa aqua jugis erumpens: [*Döderl. 2, 155. originem vocis invenire sibi videtur in gr. v. *πίνω, πόω.*] *Varr. L. L.* 4, 26. Fons, unde funditur e terra aqua viva. *Cic. Verr.* 2, 4, 53. Fons aquae dulcis, cui nomen Arethusa est, incredibili magnitudine, plenissimus piscium. *Id. Top.* 8. Rivorum a fonte deductio. *Hirt. B. G.* 8, 41. Magnus fons sub oppidi murum prorumpebat ab ea parte, etc. *Caes. B. C.* 3, 49. Fontes celeriter aestibus exarescunt. *Ov. Met.* 14, 788. flumina fontis, *h. e.* aquae currentes. *Id. Fast.* 5, 210. hortus liquidae fonte rigatur aquae. *Hor. Od.* 4, 14, 45. Nilus, qui fontium celat originem. *Id. Ep.* 2, 27. Fontesque lymphis obstrepunt manantibus: Somnos quod invitet leves. *Id. Od.* 1, 26, 6. Fontes integri. *Lucan.* 4, 266. largi. *Val. Fl.* 3, 553. Fons nitidus. *Ov. Met.* 14, 791. fecundus. Et *ib.* 15, 550. gelidus. Et *ib.* 3, 407. illimis, nitidis argenteus undis. Et 161. tenui perlucidus unda. *Hor. Od.* 3, 13, 1. splendidior vitro. *Lucan.* 10, 40. Nilum a fonte bibere. Et 279. Nilum de fonte bibere. ℙ Per synecdochen dicitur de aqua. *Virg. A.* 12, 119. fontemque ignemque ferebant. *Lucan.* 5, 336. si cuncta minentur Flumina, quos miscent pelago, subducere fontes. ℙ Translate est origo, principium, causa, unde quippiam abunde suppetit. *Pl. Truc.* 2, 7, 50. Meo ne hero tu, improbe, male dicere audes, fons vitii et perjurii? *Petr. Sat.* 24. O hominem acutum, atque urbanitatis vernulae fontem! *Cic. Or.* 2, 27. Tardi ingenii est, rivulos consectari, fontes rerum non videre. *Id. ad Brut.* 1, 10. Sceleratissimorum consiliorum fontes aperire. *Id. Or.* 1, 10. Greges philosophorum ab illo fonte et capite Socrate. *Id. Tusc.* 1, 3. *extr.* Fontes philosophiae. *Quint.* 6, 1. *f.* eloquentiae. *Plin.* 17, 5, 3. *med.* Fons ingeniorum Homerus, *h. e.* unde omnes hauriunt discendi causa. *Cic. fr.* ap. *Lact.* 3, 16. Omnis justorum disputatio uberrimos fontes virtutis et scientiae continet. *Id. N. D.* 3, 19. Haec omnia ex eodem fonte fluxerunt. *Id. Or.* 2, 11. Ex his fontibus omnia ornate dicendi praecepta sumuntur. *Flor.* 3, 6. *med.* Cilicia origo et fons belli. *Luer.* 3, 82. Fons curarum est timor. *Hor. A. P.* 309. Scribendi recte sapere est et principium et fons. Et 52. verba quae Graeco fonte cadunt. *Id. Od.* 3, 6, 19. Hoc fonte derivata clades Inque patres, populumque fluxit. *Liv.* 39, 15. *med.* Is fons mali hujusce fuit. *Hor. Sat.* 2, 4. *extr.* fontes ut adire remotos, Atque haurire queam vitae praecepta beatae. *Juven.* 10, 119. Largus et exundans ingenii fons, *h. e.* vis, copia, flumen. *Plin. ep.* 4, 13. *f.* Altius aliquid, et quasi a fonte repetere, *h. e.* ab origine prima. *Justin.* 13, 6. Placebat bellum in Macedoniam transferri, ad ipsum fontem et caput regni, ubi Olympias esset, mater Alexandri. Adde *Liv.* 27, 4. ℙ In ablativo etiam *fonti* pro *fonte* dici posse, colliges ex *Varr. L. L.* 8, 64.

FONTĀLIS. V. FONTANALIS.

*FONTĀNĂ, ae, f. idem ac fons. *Innocent. de casis* p. 245. *Goës.* Casa sub se habet aliam fontanam. *B. A.*

FONTĀNĀLĬĂ seu Fontinalia, um, n. plur. feriae erant fontibus dicatae III. Id. Octobr. quo die et coronae in fontes conjici, et putei coronari solebant. *Varr. L. L.* 5, 3. et *Festus. Vet. Kalend. Amitern.* ap. *Foggin. Fast. Verrii Flacci* p. 100. III. Kid. Octobr. Fon*tinalia*. Feriae Fonti.

FONTĀNĀLIS seu Fontinalis, e, adj. fontanus. *Vitr.* 8, 3. Fontanalis aqua. *Fest.* Fontinalis porta Romae. [Haec porro fuit in veteri Romae ambitu inter portas Coelimontanam, et Ferentinam, ejusque meminit etiam *Liv.* 35, 10. et *Inscr.* ap. *Grut.* 624, 11. Dis Manibus A. Apidii Majoris tabellarii a porta Fontinali. *F.*] ℙ *Fontinalis*, substant. pro Deo fontium. *Pl. Stich.* 5, 4, 17. Utrum Fontinali, an Libero imperium te inhibere mavis. Est qui legit *Fontali*, quod improbat *Taubman.* ℙ [*Fontinalis* fuit etiam cognomen R., nempe A. Aternii consulis an. U. C. CCC. V. ATERNIA. *F.*]

FONTĀNĔUS, a, um, adj. idem ac fontanus. *Solin.* 37. *extr.* Enydros *(gemma)* exsudat, ut clausam in eo putes fontaneam scaturiginem.

FONTĀNUS, a, um, adj. *πηγαῖος*, qui ex fonte est. [*Cels.* 2, 18. Aqua levissima pluvialis, deinde fontana, tum ex flumine, tum ex puteo. *F.*] *Colum.* 12, 9. Extrinsecus munda spongia vasa pertergere, et aqua fontana quam recentissima refrigerare. *Ov. Fast.* 1, 269. ora fontana, *h. e.* fontium scaturigines. ℙ [Fuit etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 773, 1. A. Acilius L. F. Fontanus. ℙ *Fontani, orum*, m. plur., fontium curatores, quorum collegium Romae fuit: huic praeerant sex magistri. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 279. *n.* 170. Illud servabitur fontanis, quod obtinuerunt apud suos judices. Alia ap. *eund.* p. 332. *n.* 495. Minervae Aug. sacrum *(sequuntur nomina sex magistrorum)* Magistri fontani pecunia sua posuerunt. Alia ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 556. P. Clodius Fortunatus QuinQuennalis collegio fon*tanorum*. Alia ap. *Cardinal. Iscriz. Velit.* p. 59. Cornelius Meponius classi fon*tanorum* pavimentum, areae straturam, exhibuit, *h. e.* collegio fontanorum. *F.*]

FONTEJĀNUS, a, um, adj. ad Fontejum pertinens, quod est nomen propr. civis R., ut Fonte-

janum nomen, *Cic. Har. resp.* 27. Fontejanus ager, *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 10.

*FONTEIUS, i, m. nom. propr. virorum R., ut P. Fonteius, cujus causam egit *Cicero* in *Orat. pro Font.* ℙ *Fonteia, ae, f.* nom. propr. feminarum, ut Fonteia virgo Vestalis, Fonteii supradicti soror. *Cic. pro Font.* 17. *B. A.*

FONTĬCOLA, ae, adj. comm. gen. qui ad fontem habitat. *Aug. Mus.* 3, 7. Ite igitur Camenae, Fonticolae puellae.

FONTĬCŬLUS, i, m. πηγήδιον, diminut. parvus fons. *Plin.* 31, 10, 46. *n.* 1. Exsiliente dulci fonticulo. *Hor. Sat.* 1, 1, 56. Ex fonticulo sumere.

FONTĪGĒNAE, arum, f. plur. Musae, Nymphae, quod circa fontes libenter habitent, vel ex fontibus ortum trahant. *Capell. carm.* 6, 1. O sacra doctarum prudentia fontigenarum. Et 9, 308. Fontigenarum virginum chorus.

FONTĪGER, ra, rum, adj. fontem habens. Inscr. sublestae fidei ap. *Grut.* 93, 11. Numine fontigero grates ex undique solvens.

FONTĪNĀLIS. V. FONTANALIS.

FOR, aris, fatus sum, fari, dep. 1. λαλέω, loquor, dico, narro: a φάω, aperio, unde Latinum *faor*, deinde *for, aris*, ut ab ἀμάω, *amo, as*, et *amor, aris*. Verbum est defectivum, cujus primam et secundam personam *for, aris* agnoscunt *Diomed.* 1, 375. et *Prisc* 8, 791. et alii; usitata vero tempora, personae, modi in subjectis apparent exemplis. Quod ad significationem attinet, vult *Varr. L. L.* 5, 7. proprie dici de pueris, cum primum significabilem vocem ore emittunt: ab eo, antequam ita faciant pueri, *infantes* dici; cum id faciunt, jam fari. Hinc *Suet. Aug.* 94. Cum primum fari coepisset, obstrepentes ranas silere jussit. *Gell.* 5, 9. Filius Croesi, cum jam per aetatem fari posset, infans erat. *Hor. Od.* 4, 6, 18. fari nescios pueros. *August. Conf.* 1, 8. Non enim eram infans, qui non farer. ℙ Dicitur tamen universim de omni aetate. *Cic. Univ.* 11. Tum ad eos is Deus, qui omnia genuit, fatur. *Id.* vertens *Homeri* versus *Iliad.* 7, 90. ap. *Gell.* 15, 6. Fabitur hoc aliquis: mea semper gloria vivet. *Val. Fl.* 8, 184. cursu, quem fabor, eundum est. *Prop.* 4, 4, 1. Tarpejum nemus, et Tarpejae turpe sepulcrum Fabor, et antiqui limina capta Jovis. *Virg. A.* 1, 261. fabor enim, quando haec te cura remordet. *Id. ib.* 6, 389. Fare age, quid venias. Et 531. age, fare. Et *ib.* 11, 242. ita farier infit, pro *fari*, paragoge. *Val. Fl.* 5, 552. fare, an patriam spes ulla videndi. Et 2, 131. Adfore jam luxu, turpique cupidine captos Fare viros. *Lucan.* 2, 241. farique his vocibus orsus. *Val. Fl.* 3, 616. sociosque simul sic fatur ad omnes. Et 641. nil super Hercule fari. *Senec. Troad.* 197. Haec fatus alta voce. *Varr. L. L.* 5, 4. Praetor, qui tum fatus est. *Virg. A.* 2, 323. Vix ea fatus eram. Et 50. Sic fatus. *Id. ib.* 12, 25. sine, me haec haud mollia fatu Sublatis aperire dolis. *Solin.* 3. *med.* Lapis fatu dignissimus. *Virg. A.* 10, 225. fandi doctissima Cymodocea. Et *ib.* 1, 524. data copia fandi. Et *ib.* 4, 293. mollissima fandi Tempora. ℙ Interdum *fari* est vaticinari, divinare. *Senec. Oed.* 328. Quid sit parens, effare. *Tir.* quid fari queam Inter tumultus mentis attonitae vagos? Et 291. Sacrate Divis, proximum Phoebo caput, Responsa solve: fare, quem poenae petant. *Ennius* ap. *Prob.* ad *Virg. Ecl.* 6, 31. Atque Anchises doctu', Venus quem pulcra Dearum Fari donavit, divinum pectus habere. Adde *Pacuv.* ap. *Cic. Div.* 1, 31. infra. ℙ *Fando* duplicem vim habet activam, et passivam, ut adnotarunt *Diomed.* 1, 333., et *Prisc.* 9, 811. Activam, ut in illo *Virg. A,* 2, 6. quis talia fando Temperet a lacrimis? *Val. Fl.* 4, 170. his fando si nuncius exstitit oris. *Stat. Th.* 1, 655. quid fando tua tela, manusque Demoror? Passivam, (et dicitur de iis, quae rumore et fama accipiuntur) ut ap. *Cic. N. D.* 1, 29. Ne fando quidem auditum est, crocodilum, aut ibim violatum ab Aegyptio. *Pl. Amph.* 2, 1, 41. neque fando unquam accepit quisquam. *Sil.* 10, 484. si Porsena fando Auditus tibi. Adde *Ov. Met.* 15, 497. ℙ *Fatur* passive, *h. e.* dicitur. *Suet.* ap. *Prisc.* 8, 793. Fasti dies sunt, in quibus jus fatur. ℙ *Famino* imperat., fare, dicito, *Festo* teste. *Cato R. R.* 141. Janum Jovemque vino, prece famino, *h. e.* affare, adora. Alii leg. *Vino praefamino.* ℙ Part. *Fans* ap. *Pl. Pers.* 2, 1, 7. Tu meum ingenium fans non edidicisti atque infans. *Virg. A.* 6, 46. cui talia fanti. *Prop.* 3, 5, 19. Subtrahit haec fantem torta vertigine fluctus. *Fandus* est *Pacuvii* ap. *Cic. Div.* 1, 31. Neque me Apollo fatis fandis dementem invitam ciet. *Lucan.* 2, 176. inexpleto non fanda piacula busto. Et 1, 634. non fanda timemus, Sed venient majora metu. *Virg. A.* 1, 547. At sperate Deos memores fandi, atque nefandi, *h. e.* justi, et injusti. *Catull.* 64, 406. Omnia fanda, nefanda malo permixta furore Justificam nobis mentem avertere Deorum.

FORĀBĬLIS, e, adj. qui forari potest. *Ov. Met.* 12, 170. Contemptor ferri, nulloque forabilis ictu.

FORĀGO, inis, f. ilum est, auctore *Festo*, quo textrices opus diurnum distinguunt: a forando dictum, quia forabant eo filo telam, ut signo hoc distinguerent pensa. *Symm. ep.* 6, 68. (al. 67.) Residens inter pensa et foragines puellarum. *Gloss. Isid.* Forago, trames diversi coloris.

FORĀMEN, inis, n. ὀπή, parva apertura: a *foro, as. Cic. Tusc.* 1, 20. Foramina illa, quae patent ad animum a corpore, *h. e.* aurium, oculorum, etc. *Plin.* 11, 28, 34. Crebris foraminibus excavare. *Hor. A. P.* 203. Tibia tenuis, simplexque foramine pauco. *Ov. Met.* 4, 122. vitiato fistula plumbo Scinditur, et tenues, stridente foramine, longe Ejaculatur aquas. *Colum.* 9, 15. *med.* Foramina parietum et fenestrarum. ℙ Item aditus, exitus. *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 348. Neque porta, neque ullum foramen erat, qua posset eruptio fieri.

FORĀMĪNĀTUS, a, um, part. ab inusit. *foramino*, foraminibus scil. instruo, ut Foraminatus paries, *Sidon. ep.* 2, 2.

FORĀMĪNOSUS, a, um, adj. τρηματώδης, foraminibus abundans. *Tert. Pat.* 14. Foraminosa caro.

*FORARĬA, ae, f. appellatur mulier, quae fructus villae venales, poma, nuces, etc. defert in *forum. Blond. Triumph. Rom.* 9, 182. A. *B. A.*

FORAS, adv. ἔξω, extra, adv. motus ad locum. *Cic. Coel.* 23. Domus, in qua nihil geratur, quod foras proferendum sit. *Ter. Ph.* 3, 1, 20. Eccum ab sua palaestra exit foras. *Virg. Ecl.* 8, 101. Fer cineres, Amarylli, foras. *Pl. Mil.* 2, 3, 37. Edere se foras, *h. e.* exire, erumpere. *Ter. Eun.* 5, 5, 3. Misera huc effugi foras. Et 1, 2, 18. Foras quempiam excludere. Et 3, 5, 51. Promere se foras. *Id. Ph.* 5, 7, 65. et *Cic. Phil.* 10, 3. Efferre foras. Et *Att.* 13, 22. dare. *Id. Cat.* 2, 1. Evomere, forasque projicere. *Id. Somn. Scip. f.* Eminere foras. *Pl. Stich.* 1, 3, 66. auctionem facere decretum est mihi; Foras necessum est, quidquid habeo, vendere. *Id. Ep.* 1, 2. *f.* Ambulare foras. *Ter. Ad.* 5, 8, 26. Agellus, quem locitas foras, *h. e.* extraneis locas. ℙ Cum genitivo. *Appul. Apol.* Quae tabes si foras corporis prospiravit, etc. ἐκτὸς τοῦ σώματος. ℙ Cum accusativo. *Hieron. Comment. in Matth. c.* 27. *v.* 33. Extra urbem, et foras portam. ℙ *I foras* formula viri divortium cum uxore facientis. *Pl. Cas.* 2, 2, 36. I foras, mulier. *Mart.* 11, 104. Uxor vade foras, aut moribus utere nostris. ℙ *Feri canem foras*, h. e. feriendo ejice, Latine dicebant, teste *Donat.* ad illud *Ter. Eun.* 2, 3, 66. Homo certe quatietur cum dono foras, *h. e.* quatiendo ejicietur. ℙ Cum verbis status, v. gr. *coenare foras.* V. FORIS adv. ℙ *Malum foras*, formula proverbialis malum deprecandis. *Tert. adv. Valent.* 10. *f.* Malum, quod ajunt, foras.

FORAS-GĔRŌNES, um, m. plur. qui omnia foras exportant. *Pl. Truc.* 2, 7, 1. Ite damnigeruli, foras-gerones, bonorum hamaxagogae.

*FORATH, Asiae oppidum, in Susiana, ad Pasitigrim fluvium. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

FORĀTUS, a, um, part. a *foro. Colum.* 5, 10. *f.* Forata arbor. *Macr. Sat.* 7, 3. Bene foratas habere aures. *Senec. Brevit. vit.* 10. Forati animi, *h. e.* nihil excipientes, ac servantes, quasi pertusi.

FORĀTUS, us, m. ῥῆσις, actus forandi. In sexto casu sing. *Lact. Opif.* 8. A quo foratu frontem nominatam Varro existimavit. Adde *Tert. Pall.* 4. Aurem foratu effeminatus.

FORBĒA, ae, f. φορβειὰ vel φορβή, omne genus cibi: a voce Graeca allata, quae a φέρβω, pasco. *Festus.*

FORCEPS, cipis, m. et f. πυράγρα, instrumentum fabrum ferrariorum, chirurgorum, aliorumque, ad aliquid capiendum retinendumque. A *formus* et *capio* derivant, quasi *formucapes.* V. FORMUCALES. *Virg. G.* 4, 175. Cyclopes versant tenaci forcipe ferrum. Et *A.* 12, 404. prensatque tenaci forcipe ferrum. *Ov. Met.* 12, 277. ferrum, quod curva forcipe faber eduxit. *Lucil.* ap. *Charis.* 1, 74. et uncis Forcipibus dentes evelleret. *Cels.* 7, 5. telum forcipe extrahere, educere. Et 12. Dentem forcipe excipere. Et *mox.* Recta forceps ducendus est, ne, etc. *et paulo post.* item 8, 4. *med.* Radix dentis ad id facto forcipe, quam ῥιζάγραν Graeci vocant, eximenda est. ℙ In machina tractoria forceps est ferramentum cuneatum, quod oneri infixum, apprehendit et continet. *Vitr.* 10, 2. Ad rechamum imum ferrei forcipes religantur, quorum dentes in saxa forata accommodantur. V. FORFEX. ℙ Per similitudinem dicuntur *forcipes* de extremitatibus brachiorum, et veluti manibus in cancris, scorpionibus, et similibus. *Plin.* 11, 28, 34. Cornua praelonga quibusdam scarabaeis bisulcis dentata forcipibus in cacumine, cum libuit, ad morsum coeuntibus. *Id.* 9, 31, 51. Cancris bina brachia denticulatis forcipibus. ℙ In re militari est genus aciei. V. FORFEX. In genitivo plurali habet etiam *forcipium* pro *forcipum.* Ita enim jubent critici legi illud *Lucil.* ap. *Charis. l. c.* scalprorum forcipiumque Millia viginti.

FORCILLO. V. FURCILLO.

FORCTIS pro *fortis* olim dictum fuit. Itaque ubi ait *Festus:* Fortis, frugi, et bonus, sive validus: *forctis* alii legi volunt. Adde *eund.* in *Sanates*, ubi apparet esse verbum XII. Tabular. [*V. *Eund.* s. v. Horctus, a gr. ὄρκτος, i. e. munitus. *B. A.*]

FORCŬLUS, i, m. Deus apud veteres, qui foribus praeerat: a *foris*, quasi Foriculus. *August. C. D.* 4, 8. *extr.* [*Adde *Tert. Idol.* 15. *De cor. mil.* 13. *B. A.*]

FORDA, ae, et antiquitus Horda, f. βοῦς ἢ ἐγκύμων, bos praegnans: a *ferendo*, quia fert in ventre, vel ab accus. φορράδα, *bestiam gravidam. Ov. Fast.* 4, 631. Forda ferens bos est, fecundaque dicta ferendo. *Col.* 6, 24. Post unum coitum forda non admittit taurum.

FORDĬCĪDĬUM, ii, n. sacrificium, quo boves fordae, idest gravidae, immolabantur: a *forda* et *caedo. Varr. L. L.* 5, 3. et *Festus.* V. HORDA. ℙ Celebrabantur fordicidia in honorem telluris, XVII. Cal. Maji, ut colligitur ex *Ov. Fast.* 4, 629. et sqq. [*V. *Gierig.* in *Ind.* rerum ad *Ov. Fast.*]

FORE, ἔσεσθαι, futurum infinitivi anomal. verbi *sum. Caes. B. G.* 1, 39. *extr.* Nonnulli Caesari nunciabant, non fore dicto audientes milites. *Cic. Or.* 3, 61. Fore, dicis? Ego vero esse jam judico. *Sall. Jug.* 118. Nunquam ego ratus sum fore, ut etc. [*De constructione *fore, ut, qui*, circumscribendo infinitivo serviente, aut in rebus, quarum ad incertum aliquod tempus futurum eventus pertineat; aut in verbis infinitivo futuri carentibus. V. *Ramsh. Gr. lat.* p. 630. sq. ubi largam utriusque generis exemplorum copiam habebis.] ℙ Interdum nullam futuri temporis significationem habet, et ponitur pro *esse.* Est enim *fore* (si etymologis credimus) pro *fure* seu *fuere*, quod est praesens infiniti ab inusit. *fuo*, sum. *Gell.* 15, 1. Si quid posset remedii fore, ut ne tam assidue domus Romae arderent. *Cic. Att.* 5, 21. *in.* Deinde addis, si quid secus, te ad me fore venturum. *Liv.* 6, 42. *f.* Deûm immortalium causa libenter id facturos fore *Id.* 37, 39. Instare hiemem, aut sub pellibus habendos milites fore, aut etc. [*Prae ceteris *Tacitus* hunc dicendi usum frequentat. Praeter *Tac. Livius* quoque multus est in his vocibus, praecipue cum conditionem exhibet sententia, ut — *foret — nisi.* Ita *Böttich.* in *lex. Tac.* s. h. v. Recte quidem! Sed nunquam *fore* absolute ponitur pro *esse;* semper enim conditionis ratio quaedam subest, ut recte docet *Ramsh. Gr. Lat.* p. 604. sq. ubi nubem exemplorum invenies.]

FOREM, es, et, et in 3. pers. num. plur. forent, idem est ac essem. *Sall. Jug.* 26. Vellem, ut et haec, quae scribo, vana forent. *Nep. Lys.* 3. Quam vere de eo foret judicatum. *Pl. Rud.* 1, 3, 37. Qui minus servio, quam si forem serva nata? *Virg. A.* 8, 130. Quodque ab stirpe fores geminis conjunctus Atridis. ℙ Et pro fuissem. *Phaedr.* 3, 10. Qui cum de puero multa mentitus foret, Adjecit, id, quod etc. *Ov. Her.* 6, 144. si intrasses portus etc. Hiscere nempe tibi terra roganda foret. Adde *Phaedr.* 5, 5. Sed haec ad enallagen pertinere possunt, qua tempus pro tempore ponitur. [*V. quae notavimus in v. praecedente.]

[FORENSĬANUS, i, m. idem ac forensis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 104, 8. L. Hermonius Forensianus. *F.*]

FORENSIS, e, adj. δικανικὸς, ad forum judiciale pertinens, ut *Forenses causae*, quae in foro judiciali agitantur, *Forensis homo*, qui in foro versari, et causas agere consuevit, *Forensis rhetorica*, quae foro judiciisque est accommodata. *Cic. Fin.* 2, 6. Sed hac rhetorica philosophorum, non nostra illa forensi. *Ov. Pont.* 4, 6, 29. Marte forensi valere, *h. e.* eloquentia. *Quint.* 5, 10. *med.* Rusticus, forensis, negotiator, miles aliud atque aliud efficiunt. ℙ *Forensis turba* dicebatur ingens hominum numerus, qui praeter aerem lucemque nihil possidebant: sic dicti, quia in foro otiosi, quasi agrariis et frumentariis largitionibus inhiantes, versabantur, et seditiosissimo cuique magistratui facile se dedebant. His adjutoribus P. Clodius Ciceronem ex urbe expulit. *Liv.* 9, 46. Ex eo tempore in duas partes discessit civitas: aliud integer populus, fautor et cultor bonorum, aliud forensis factio tenebat. [*Hinc cum contemptu quodam dicitur ap. *Quint. Inst.* 12, 1, 25. Non enim forensem quandam instituimus operam, nec mercenariam vocem, etc.] ℙ *Forensia vestimenta* erant, quibus in forum prodeuntes utebantur, his opponuntur domestica. *Suet. Aug.* 73. Forensia autem et calceos nunquam non intra cubiculum habuit. Adde *Liv.* 33, 47. *extr.* Latius hoc intelligi potest de iis, quae foris fiunt, et opponuntur, quae domi. *Col. praef.* 12. *med.* A natura comparata est opera mulieris ad domesticam diligentiam, viri ad exercitationem forensem et extraneam. V. integr. loc. Addit *paulo post.* Quod necesse erat foris et in aperto victum quaerentibus etc.

*FORENTĀNI, orum, incolae Forenti. *Plin.* 3, 7. Fuit autem *Forentum, i, n.* Apuliae oppidum, hodie *Forenza. Liv.* 9, 20. *Hor. od.* 3, 4, 16. edd. *Cuningh.* et *Jani*, ubi aliae edd. habent *Ferenti*, minus recte. *B. A.*

FORES. V. FORIS.

*FORETĀNI, orum, populi Italiae, inter Isteros, vel Venetos. *Plin.* 3, 19. *B. A.*

*FORETĬI, orum, φωρήτιοι, Latii populi. *Plin.* 3, 5. ubi *Harduinus* legere mavult *Forienses* (Forenses), provocans ad *Festum* in *Novae curiae:* ubi *Forensis (curiae)* mentio fit. Ad quem locum notat *Scaliger: Forenses* sunt, quos Strabo *Forulos*, Plinius *Foretios* vocat. *B. A.*

FORFEX, icis, f. ψαλίς, instrumentum ferreum, quo filum, telam, pannos, et alia incidimus. Differt a *forcipe*, quia *forfice* incidimus, *forcipe* capimus. *Col.* 12, 43. Alii cum legerunt uvam, si qua sunt in ea vitiosa grana, forficibus amputant. *Calp. Ecl.* 5, 73. ne sit acuta Forfice laesa cutis. *Cels.* 7, 21. Omentum forfice praecidere. *Mart.* 7, 95. Qualem *(barbam)* forficibus metit supinis Tonsor Cinyphio Cilix marito. ℙ Quamquam haec differentia non est perpetua: nam *forfex* pro *forcipe* passim legitur. *Vitr.* enim 10, 2. ferreos forfices (et masc. genere usurpat) appellat ferrea manubria, quae in saxa ferrata immittuntur ad ea tractoriis machinis sublevanda. Al. tamen leg. *forcipes.* ℙ Est etiam *forfex* genus aciei instructae in militia, ad figuram forficis apertae: et cuneo opponitur. *Cato* ap. *Fest.* in *Serra*, *Gell.* 10, 9. et *Veg. Mil.* 3, 18.

FORFĬCŬLA, ae, f. ψαλίδιον, dimin. forficis. *Plin.* 25, 5, 23. Quod incisum forficulis, cribrant. ℙ Translate dicitur de extremitatibus brachiorum, et veluti manibus, in cancris, scorpionibus, et quibusdam locustis. *Plin.* 32, 11, 53. Praeterea brachia duo binis articulis, singulisque forficulis denticulatis. Al. leg. *forficibus.*

FORI, orum, m. plur. καταστρώματα, sunt tabulata navium, vel locus in navi apertior, qui iter navem perambulantibus praebet. *Isid. Orig.* 19, 2. scripsit, Fori, navium latera concava, a ferendo onere dicta: sive tabulata navium, quae sternuntur, dicta ab eo, quod incessus ferant, vel foris emineant. Sunt igitur parvae illae semitae intra naves, per quas nautae ultro citroque discurrunt: item loca, ubi sedent vectores: item ubi nautae sedentes remigant, ut *Charis.* 1, 19. et *Diomed.* 1, 314. docent. *Virg. A.* 6, 411. Inde alias animas, quae per juga longa sedebant, Deturbat, laxatque foros. *Cic. Sen.* 6. Cum alii malos scandant, alii per foros cursent. ℙ In singulari num. *Gell.* 16. *ult.* Arion stans in summae puppis foro, carmen voce sublatissima cantavit. Adde *Enn.* ap. *Isid. l. c.* ℙ In neutro genere *fora* navium dixit *Cn. Gell.* ap. *Charis.* 1, 55. ℙ Item *fori* dicuntur circensia spectacula, id est, loca erecta, ut ex iis spectetur. *Liv.* 1, 35. Ubi sibi spectacula quisque faceret, fori appellati. Adde 45, 1. et *Fest.* in *Forum.* ℙ *Fori* etiam in agris sunt angustiores quidam sulci, et oblongi, qui sarculo effodiuntur in horto excolendo. *Col.* 10, 93. Angustosque foros adverso limite ducens, Rursus in obliquum distinguat tramite parvo. ℙ De variis favorum ordinibus, ubi apes consistunt: ea ratione, qua *foruli* dicuntur capsulae librorum. *Virg. G.* 4, 249. Incumbent generis lapsi sarcire ruinas, Complebuntque foros, et floribus horrea texent. ℙ *Forus aleatorius* ap. *Suet. Aug.* 71. est tabula, seu alveus lusorius, ut volunt *Salmas.*, *Gron.*, *Burm.*, nam alii aliter judicant. V. FORUM. Huc trahit *Gron. de pec. vet.* 4, 3. illud *Manilii* 5, 317. ponitque forum, se datque Lyaeo, *h. e.* statuit in mensa alveum lusorium, eoque, et vino se oblectat. Alii interpretantur, seponit forenses curas.

FORIA, orum, n. plur. stercora liquidiora: unde *conforio*, et *foriolus. Non.* 2, 352. ℙ *Foria, ae*, ap. *Varr. R. R.* 2, 4. est morbus suum: et videtur solutionem alvi significare.

FORICA, ae, f. ἀφεδρών, locus, in quem alvi stercora dejicimus: et dici videtur proprie de publico: ut de privato latrina: a *foriis. Juven.* 3, 38. Quemlibet occidunt populariter: inde reversi Conducunt foricas. ℙ [Sunt tamen, qui rectius putant, *foricas* (quae et *foriculae* vel *foriculi* fortasse appellatae fuerunt, unde est *foriculiarium*) *fuisse tabernas publico sumptu fabricatas*, et *foro vicinas* (vel potius ad portum Ostiensem positas), ut ait *Vet. Schol.* ad *Juven. l. c.*, in quibus promercalia deponebantur, quaeque similia videntur fuisse iis, quae nunc in nostris emporiis *dogane di transito* dicuntur. V. FORICULIARIUM. *F.*]

FORICĀRĬUS, ii, m. foricarum conductor. *Paul. Dig.* 22, 1, 17. §. 5. Fiscus ex suis contractibus usuras non dat, sed ipse accipit; ut solet a foricariis, qui tardius pecuniam inferunt, item ex vectigalibus. Perperam quidem leg. *Fornicariis.*

FORICŬLA, ae, f. valvulae ad fenestras occludendas. *Varr. R. R.* 1, 59. Ut oporothecae fenestras habeant, atque ut eae perflentur, curant: neque tamen sine foriculis, ne, cum humorem *(poma)* amiserint, pertinaci vento victa fiant. ℙ Est etiam diminutivum foricae, quam voc. v.

*FORICULĀTA VESTIS laudatur ex *Plin.* 8, 48. Undulata vestis prima e laudatissimis fuit: inde foriculata defluxit. Sed fluctuat lectio, nec inter se consentiunt VV. DD. Alii leg. *soriculata*, alii *surculata*, alii *sororiculata. B. A.*

FORICŬLĬĀRĬUM, ii, n. vectigal, quod mercatores pro mercibus in publicis alicujus emporii foricis seu foriculis, depositis solvere solebant. *Inscr.* ap. *Grut.* 199, 6. et *Mur.* 573, 4., eadem vero emendatior ap. *Mar. Iscriz. Alb.* p. 28. Imp. Caesar M. Aurelius Antoninus Aug. Germanicus Sarmat., et Imp. Caesar L. Aurelius Commodus Aug. Germanicus Sarmat. hos lapides constitui jusserunt propter controversias, quae inter mercatores et mancipes ortae erant; uti finem demonstrarent vectigali foriculiarii, et ansarii promercalium secundum veterem legem semel dumtaxat exigundo. Alia *ib.* Quidquid usuarium invehitur, ansarium non debet. In *Cod. Hermog.* 3. ap. *Schulting. Jurisprud. ante-Just.* p. 710. Ideo proconsul, si partium vestrarum allegatione solutam ansariam pro aliena re cognoscit, ut tradat vobis hanc ipsam cum fructibus rem, aequitatis ratione provisum est. *Hic videtur legend.* solutum ansarium. ℙ *Murat. l. c.* putat, *foriculiarium* (quod ipse, aliique contra lapidis tidem *foricularium* scribunt) fuisse vectigal, quod foricarum, seu latrinarum nomine impositum aliquando fuerit, quemadmodum urinae imposuit Vespanianus Aug. (V. *Suet. Vesp.* 23.): item *ansarium* fuisse, quod ob vasa ansata ad ventrem exonerandum, solvebatur. ℙ At ex locis veterum supra allatis, illud vero similius videtur, *foriculiarium* fuisse vectigal, quod Romae in foro, sive potius ad portum Ostiensem, mancipes ex mercatoribus semel tantummodo exigebant pro mercibus rerum promercalium in foricis seu foriculis publicis (V. FORICA) depositis, quae loca nunc vocamus *dogana di transito (Transitozoll):* aliud porro vectigal, *ansarium* appellatum, fuisse, quod nunc Itali vocant *ancoraggio (Ankerzoll)*, pro navibus intra portum ad ancoras deligatis, quarum navium funes ansis, *h. e.* ferreis anulis detinerentur. Hujusmodi interpretationem probant illa supra allatae Inscriptionis verba *vectigali foriculiarii, et ansarii promercalium semel dumtaxat exigundo*, quae profecto *Muratorii* sententiae minime congruunt; obfirmat etiam vox *promercalium*, qua nempe significantur res promercii causa omnibus in portu occurrentibus mercatoribus venui prostantes, pro quibus vectigal foriculiarii et ansarii, *h. e. magazzinaggio (Niederlagezoll)* et *ancoraggio*, mancipibus seu foricariis, qui foricas publicas conduxerant, erat solvendum; cum e contrario *usuariae* merces dicerentur, pro quibus in usus civium illic degentium sepositis mercatores portorium tantum, *h. e. (Eingangszoll)* portitoribus, seu publicanis solvere solebant. Hinc *Gell.* 4, 2. *f.* distinguit *promercalia* ab *usuariis;* illa enim promercii tantum causa exteris mercatoribus, haec annuo civium usui reservabantur. Eadem fere habet *Paul. Dig.* 33, 9, 4. §. 2. et *Alfen. ib.* 32, 1, 60. §. 2. [*Hujus loci, quem paucis *Forc.* absolverat, egregiam curam gessit F.]

*FORICŬLUS, i, m. deus putabatur, qui foribus praeerat: sicut Cardinea, dea quae cardinibus; Limentinus, deus qui limini. Al. leg. *Forculus.* V. *Forculus. B. A.*

FORĪNA. V. FURINA.

FORINSĔCUS, adv. ἔξωθεν, ab exteriori parte: a *foris*, ut *intrinsecus* ab *intra. Plin.* 13, 22, 42. Lignum omnes corticis loco habent, hoc est forinsecus. *Col.* 8, 3. Ab cohorte forinsecus fenestellis scandulae injungantur. ℙ Est etiam idem ac foras. *Appul. Met.* 9. p. 138, 34. Insuper plagis castigatum puerum forinsecus abjicit.

FORIO, is, n. 4. ventrem deonero, excrementa liquida ejicio: videtur esse a φορύνω, foedo; hinc ap. *Hesych.* φόρυς, podex. *Vet. Schol.* ad *Juven.* 3, 38. Forire est onus foras ejicere, deonerare ventrem.

FORIŌLUS, i, m. qui ventre soluto est, et foria facile emittit: a *foriis. Laber.* ap. *Non.* 2, 352. Foriolus esse videris, in coleos cacas.

FORIS, is, et plur. Fores, um, f. θύρα, janua exterior aedium, et saepius valvae ipsius: videturque esse a Graeca voce allata, seu potius a πόρος, transitus. Frequentius adhibetur in plurali, quam in singulari numero. *Cic. N. D.* 2, 27. Fores in liminibus profanarum aedium, januae nominantur. *Id. Verr.* 2, 1, 26. Ut januam clauderent, et ipsi ad fores assisterent, imperat. *Id. Tusc.* 5, 28. Extra fores limenque carceris. Et 20. Fores claudere. *Liv.* 1, 14. *extr.* et 5, 13. *extr.* et 26, 29. *f.* et 28, 6. Fores portarum objicere. *Ter. Ad.* 2, 1, 13. aperire. Et 1, 2, 8. effringere. Et 4, 5, 4. pellere, *h. e.* aperiendi causa commovere. Et *Heaut.* 2, 3, 34. pultare. Et 37. Foribus pessulum obdere. *Pl. Curc.* 1, 3, 1. Sonitum prohibe forum et crepitum cardinum. Est qui legat *forium.* ℙ Mos erat, ut aedium privatarum fores intus aperirentur, ne si quis opperiens ad januam esset, in eum impingerentur in reserando. Narrant *Plutach. in Poplic.* et *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 6. ejus fratri L. Valerio domum publice aedificatum esse, cujus fores extra aperirentur, et janua in publicum rejiceretur: idque honoris causa, ut significaretur, quotidie eam domum aliquid publice admissuram. ℙ Dicuntur etiam de aliis quibusvis ostiis. *Cic. Tusc.* 5, 20. Fores cubiculi. *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 2. Labyrinthi crebrae fores. ℙ Et de quocumque foramine, per quod est aditus. *Cic. Off.* 3, 9. Aeneus equus, cujus in lateribus fores essent, quibus etc. *Plin.* 32, 2, 5. Fores nassarum. *Id.* 21, 14, 48. apum. *Col.* 8, 17. Praefigantur aenei exiguis foribus cancelli. Al. leg. *foraminibus.* ℙ In singul. num. *Pl. Amph.* 1, 2, 34. et *Ter. Ad.* 2, 3, 11. Foris crepuit. *Ov. Her.* 12, 150. Constitit ad geminae limina prima foris. *Id. Pont.* 2, 2, 42. Forem obdere alicui. *Liv.* 6, 34. Forem virga percutere. *Hor. Sat.* 1, 2, 67. Exclusus fore, cum Longarenus foret intus. ℙ Translate. *Cic. Fam.* 13, 10. *f.* In omnibus novis conjunctionibus interest, qualis primus aditus sit, et qua commendatione quasi amicitiae fores aperiantur. *Plin.* 35, 9, 36. *n.* 1. Ab hoc fores artis apertas Zeuxis intravit. *Id.* 2, 8, 6. Rerum fores aperire.

FORIS, adv. ἔξω, exterius, extra: et ad statum in loco pertinet. *Cic. Sull.* 5. Ille relictus intus, exspectatus foris. *Nep. Dat.* 6. Cum et intra vallum, et foris caederentur. *Cic. Fam.* 7, 16. Ego si foris coenitarem, familiari tuo non defuissem. ℙ Aliquando ad motum de loco. *Nep. Dion.* 9. Illi inermes, telum foris flagitantes, vivum tenebant. *Lucr.* 5, 544. At quaecumque foris veniunt, impostaque nobis Pondera sunt, laedunt. ℙ Videtur etiam poni pro *foras. Ter. Ph.* 5, 1, 19. Ne vos forte imprudentes foris effutiretis. *Plin.* 10, 33, 49. Foris saturitatem emittere, *h. e.* excrementa e nido. Et 21, 3, 5. *ex XII. Tabulis.* Mortuum foris efferre. ℙ Contra *coenare foras* pro *foris*, legitur ap. *Petr. Sat.* 30. Est autem *coenare foris*, apud amicum coenare, non domi: quod parasiti factitant. *Id. ib.* 10. Ut foris coenares, poetam laudasti. *Mart.* 2, 53. Liber eris, coenare foris si, Maxime, nolis. Adde 69. ℙ Translate. *Cic. Off.* 1, 22. Parvi sunt foris arma, nisi est consilium domi. *Id. Or.* 2, 39. Omne quod sumitur in oratione, aut ad probandum, aut ad refellendum, aut ex sua sumi vi atque natura, aut assumi foris. *Id. Fin.* 3, 7. Ut in ipsa arte insit, non foris petatur extremum. *Id. Part.* 14. Ea non parit oratoris ars, sed foris ad se delata etc. *Ter. Heaut.* 5, 1, 49. Nonne id flagitium est, te aliis consilium dare, Foris sapere; tibi non posse auxiliarier? *Cic. Rosc. Am.* 47. Et domi dignitatem, et foris auctoritatem retinere. *Hor. Sat.* 1, 10, 29. patriis intermiscere petita Verba foris malis, Canusini more bilinguis. ℙ *A foris* est ab exteriori parte. *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 6. In ulcus penetrat omnis a foris injuria. *Aforis* conjunctim quidam leg., sed minus recte: nam *a foris* etiam legitur ap. *Auct.* incert. *de limit.* p. 314. *Goes.* ℙ *Foris canere.* V. ASPENDIUS. ℙ Ultima syllaba longa est, *Lucr.* 2, 158. et 1043. et *alibi.*

FORMĂ, ae, f. μορφή, σχῆμα, τύπος, figura, species, ratio et dispositio partium exterior in qualibet re; item delineatio, et exemplar futuri operis: a μορφή per metathesin. [*In sofern die Gestalt der sichtbare Abdruck, und das Gepräge des innern Wesens ist und diesem entspricht. Döderl.* 3, 25. *Id. ib. etym.* v. non a μορφή, sed a *ferre* fieri aptius putat.] *Cic. Fin.* 5, 12. Corporis nostri partes, totaque figura, et forma, et statura, quam apta ad naturam sit, apparet. *Id. N. D.* 1, 14. Fingere formam quandam et speciem Deorum. Et *Mil.* 32. Clarissimorum virorum formae. Et *N. D.* 2, 37. Formae litterarum. Et *ib.* 1, 32. Figura formae. Et *Tusc.* 5, 39. Formae species. *Id. Fam.* 2, 8. et *Suet. Ner.* 16. Forma aedificii. (Adde *Suet. Caes.* 31., *Plin. ep.* 9, 39., *Gell.* 19, 10.) *Hor. Ep.* 1, 16, 4. Forma et situs agri. *Plin.* 12, 4, 8. Forma Aethiopiae allata Neroni. *Hygin. de limit.* p. 192. *Goes.* Si qua compascua, aut silvae fundis concessae fuerint, quo jure data sint, formis ingeremus. Et *mox.* Haec in forma similiter comprehensa ostendemus. Lex ap. *Grut.* 202. Ager, quem in terra Italia III. vir dedit, assignavit, reliquit, inve formas tabulasque retulit, referrive jussit. *Plin.* 2, 59, 60. Dimidia circuli forma. *Id.* 36, 22, 49. Formae, in quibus aera funduntur. *Liv.* 25, 31. et *Sil.* 14, 677. Archimedes intentus formis, quas in pulvere descripserat. *Prop.* 4, 2, 61. formae caelator ahenae. *Colum.* 8, 7. Formis buxeis caseum exprimere. *Hor. Sat.* 2, 3, 106. Formae sutorum. *Ulp. Dig.* 9, 2, 5. §. 3. Si sutor forma calcei cervicem puero discenti percussit. *Plin.* 35, 14, 49. Excisum latericiis parietibus opus tectorium, propter excellentiam picturae, ligneis formis inclusum Romam deportavere. *Id.* 34, 5, 10. Statuam maxima forma ponere. *Id.* 30, 7, 20. Sacellum crudis laterculis, ad formam camini. *Ov. Am.* 2, 11, 47. Inque tori formam molles sternentur arenae. *Vell.* 2, 61. In formam justi coiere exercitus. ℙ Saepe dicitur de pulcritudine corporis. *Cic. Tusc.* 5, 21. Eximia forma pueros delectos jussit consistere. [*Hujus generis exempla satis multa congessit *Böttticher.* in *lex. Tac.* p. 204. Cf. etiam, quem *id. ib.* laudat, *Drak.* ad *Liv.* 1, 9, 11. Porro laudandus locus est ap. *Suet. Caes.* 44. ubi *forma*, *habitus* et *cultus* distinguuntur. *B. Crus.* in *cl.* p. 375. haec notat: *forma* a natura datur, *habitus*

s. modus habendi corpus consuetudine acquiritur, *cultus* s. vestitus tegit et ornat corpus.] *Ter. Andr.* 2, 5, 17. Virgo forma bona. *Id. Eun.* 3, 5, 18. Cum ipsum me noris, quam elegans formarum spectator siem. *Justin.* 13, 1. *med.* Formae pulcritudo et proceritas corporis. *Ov. Her.* 15, 31. Si mihi difficilis formam natura negavit. *Id. A. Am.* 2, 113. Forma bonum fragile est; quantumque accedit ad annos, Fit minor, et spatio carpitur ipsa suo. *Prop.* 2, 21, 53. Et quot Iona tulit vetus, et quot Achaia formas, *h. e.* puellas formosas. [*Ita saepissime absolute *forma* dicitur pro *puella*. *Ter. Eun.* 2, 3, 6. Taedet quotidianarum harum formarum. Ejus generis multa exempla collegit *Burm.* ad *Quint. Decl.* 15, 2. p. 307.] ℙ Translate, [*i. e. genus, modus, species, facies. *Tac. A.* 1, 74. formam vitae inire. *Id. ib.* 4, 60. Diversae insuper sollicitudinum formae oriebantur.] *Cic. Tusc.* 2, 15. Qui Graeciae formam rerum publicarum dederunt. [**Suet. Aug.* 18. In provinciae formam redigere regionem. *Id. Caes.* 25. Ejusdem generis est rarior locutio: *in forma alicujus esse*, pro conditione, statu consuetudine alicujus frui. *Quint. Decl.* 13, 9. p. 283. Sunt in ceterorum animalium forma. Adde *Tertull. Apol.* 7. Cum vel ex forma omnibus mysteriis silentii fides debeatur.] *Cic. Fam.* 3, 11. *med.* Ad me quasi formam communium temporum, et totius reipublicae misisti expressam. *Id. Off.* 1, 29. Forma officii. Et 5. Forma et tanquam facies honesti. *Id. Or.* 3, 9. Innumerabiles paene sunt quasi formae figuraeque dicendi. *Id. Brut.* 85. Orationes ejus valde laudo: significant enim quandam formam ingenii, sed admodum impolitam et plane rudem. *Id. Or.* 11. *f.* Laudationum, scriptionum, et historiarum, et talium suasionum formam complecti, *h. e.* rationem modumque dicendo persequi. *Id. Fam.* 2, 8. Exspecto, ut cum formam reipublicae viderim, quale aedificium futurum sit, scire possim. *Papin. Dig.* 31, 1, 79. *extr.* Certaminis formam declarare, quam quis celebrari singulis annis voluit. *Gell.* 2, 8. Forma et ordo syllogismi. *Vell.* 1, 16. Formam propositi excedere. *Ulp. Dig.* 45, 1, 52. In conventionalibus stipulationibus contractui formam contrahentes dant. *Paul. ib.* 2, 8, 14. et *Ulp. ib.* 3, 6, 8. Forma edicti. *Martian. ib.* 30, 1, 111. *med.* Secundum vulgarem formam juris. ℙ A dialecticis sumitur pro specie subjecta generi. *Cic. Top.* 3. Genus est uxor: ejus duae formae: una matrumfamilias earum, quae etc., altera earum, quae etc. Et 7. Formae sunt, in quas genus dividitur. *Virg. A.* 6, 626. omnes scelerum comprendere formas. Et 615. quae forma viros fortunave mersit, *h. e.* quae species delicti. [*Duo, quae Noster h. l. e *Virg.* exempla attulit, pertinent ad §. praecedentem.] ℙ A grammaticis pro positione et declinandi ratione sumitur. *Varr. L. L.* 8, 49. Numeri usque a quatuor ad centum, triplices habent formas, quod dicuntur hi quatuor, hae quatuor, haec quatuor. *Quint.* 10, 1, 10. Nosse verborum non significationem modo, sed formas etiam mensurasque. [*Forma h. l. eo pertinet, ut sciamus, cui quodque verbum rei accurate conveniat, mensura autem, quam late pateat, sitne latius, an angustius. Sic ibi bene *Gesnerus* explicuisse locum dicitur ab *Ernest.* in *lex. techn. lat. rhet.* p. 179.] *Gell.* 12, 10. Aeditimus ea forma dictum, qua finitimus. ℙ Poetice *forma alicujus animalis* est ipsum illud animal. *Virg. A.* 7, 18. ac formae magnorum ululare luporum. *Ov. Met.* 2, 78. per insidias iter est, formasque ferarum. *Sil.* 15, 86. Cum pecudes volucrumque genus, formasque ferarum, etc. *Ov. Met.* 1, 73. Astra tenent coeleste solum, formaeque Deorum. ℙ Praeterea *forma* de signata pecunia dicta est; nam forma nummi est character signumque in eo impressum. *Senec. ep.* 34. Omnia facta, dictaque tua inter se congruant, ac respondeant sibi, et una forma percussa sint. *Quint.* 1, 6. Utendum plane sermone, ut nummo, cui publica forma est. *Lamprid. Alex. Sev.* 39. Formas binarias, ternarias, et quaternarias, et denarias etiam resolvi praecepit, neque in usu cujusquam versari, *h. e.* monetas duum, trium aureorum etc. [*Adde *Tac. G.* 5. Formas quasdam nostrae pecuniae agnoscunt. Cf. *Hess.* ad *Germ.* 45. Formas aprorum gestant. *Sen. Ben.* 5, 29. Denarius formae publicae.] ℙ Item de canali, fistula, tubo, per quem aqua ducitur: quia adhibitis ligneis formis exstruitur. *Ulp. Dig.* 7, 1, 27. Forma aquaeductus, quae per agrum transit. *Front. Aquaed.* 75. Formas rivorum perforare. *Sidon. ep.* 1, 5. *med.* Patuit Roma conspectui: cujus mihi non solum formas, verum etiam naumachias videbar epotaturus. *Imppp. Valent., Theodos. et Arcad. Cod.* 11, 42, 3. Usum aquae ex castellis, aut ex ipsis formis elicere. ℙ De ipsis aquaeductibus. *Front. Aquaed.* 126. Vicinales vias agrestesque per ipsas formas dirigunt. ℙ Item de epistola, rescripto, aut constitutione principis. *Capitol. Anton.* 6. Neque de provinciis, neque de ullis actibus quidquam constituit, nisi quod prius ad amicos retulit: atque ex eorum sententia formas composuit. *Justin. Cod.* 1, 2, 20. Ex sacra forma annonam militarem ad clericos transferre. ℙ Denique si *Festo* fides, forma appellatur etiam puls miliacea ex melle. ℙ [*De synonymis *forma*, *figura*, *species*, v. quem in FIGURA laudavimus *Döderl.* 3, 25. sqq. Miscetur in codd. *forma* et *figura*. V. *Quint. Decl.* 15, 2. p. 307. ibique *Burm.*]

FORMĀBĪLIS, e, adj. qui formari potest. *Prud. Apoth.* 1034. Solus homo meruit Domini formabile dextra Os capere. *August. Trinit.* 11, 2. *f.* Primordia formabiliora.

FORMĀCEUS, a, um, adj. *Plin.* 35, 14, 48. In Hispania ex terra parietes, quos appellant formaceos, quoniam in forma, circumdatis utrinque duabus tabulis, inferciuntur verius, quam instruuntur, aevis durant, incorrupti imbribus, etc.

FORMĀLIS, e, adj. ad formam pertinens. *Plin.* 34, 9, 20. Formalis temperatura aeris, *h. e.* ad formas faciendas: sicut paulo supra *temperatura tabularis* ad faciendas tabulas aereas. ℙ Translate. *Suet. Dom.* 13. Pari arrogantia, cum procuratorum suorum nomine formalem dictaret epistolam, sic coepit: Dominus et Deus noster sic fieri jubet, *h. e.* quae eadem forma ad plures scribebatur, ἐγκύκλιος. *Ulp. Dig.* 35, 2, 62. Corpora, si qua sunt in bonis defuncti, secundum rei veritatem aestimanda erunt, hoc est, secundum praesens pretium: nec quidquam eorum formali pretio aestimandum esse sciendum est, *h. e.* pretio, quod communiter, et certa veluti forma et taxatione perpetua his tribui solet. *Imp. Justin. Cod.* 6, 23, 26. In testamentis sine scriptis faciendis omnem formalem observationem penitus amputamus, *h. e.* ritum, modum, qui in forma testamenti a jure praescribitur. Et *ib.* Etiamsi non ante praedixerit testator illa formalia verba: *Ideo eosdem testes convenisse*, etc.

FORMĀMENTUM, i, n. formatio, res formata. *Lucr.* 2, 817. et omnia principiorum Formamenta queunt in quovis esse nitore. *Arnob.* 3, 109. Formamenta divina, *h. e.* formae et figurae Deorum.

FORMASTER, aliquantum formosus, vel exornatus. Antiqua vox *Titinii* ap. *Fest.* in *Obstrudant.*

FORMĀTIO, onis, f. actus formandi. *Vitr. prooem. l.* 2. Formationem puto probandam, locum improbandum. *Id.* 5, 1. Oblonga fori formatio, et ad spectaculorum rationem utilis dispositio. *Id.* 4, 1. Formationes columnarum. ℙ Translate. *Senec. ep.* 117. Ista jam a formatione morum recesserunt.

FORMĀTOR, oris, m. qui format. *Senec. cons. ad Helv.* 8. Quisquis formator universi fuit. ℙ Translate. *Colum. praef. l.* 1. Animi sibi quisque formatorem, praeceptoremque virtutis e coetu sapientum arcessat. *Plin. ep.* 8, 23. Me formatore morum, me quasi magistro utebatur. *Quint.* 10, 2. *med.* Praeceptor rector est alienorum ingeniorum atque formator. *Pallad.* 1, 1. Formator agricolae.

FORMATRIX, icis, f. quae format. *Tert. Monog.* 17. de Didone: Regina tantae civitatis formatrix.

FORMĀTŪRA, ae, f. conformatio. *Lucr.* 4, 548. Hasce igitur penitus voces cum corpore nostro Exprimimus, rectoque foras emittimus ore, Mobilis articulat verborum daedala lingua, Formaturaque labrorum pro parte figurat. *Arnob.* 2, 50. Res formatura varia.

FORMĀTUS, a, um, part. a *formo*, factus, figuratus, μεμορφωμένος, ποιηθείς. *Cic. Verr.* 2, 2, 35. Signum in muliebrem figuram habitumque formatum. *Suet. Ner.* 51. Coma formata in gradus. *Ov. Met.* 3, 419. e Pario formatum marmore signum. *Id. Pont.* 3, 4, 25. gentes formatae mille figuris. *Id. Met.* 5, 328. formatus cum cornibus Ammon. *Plin. ep.* 7, 12. Libellum formatum a me misi tibi, *h. e.* confectum quidem, sed nondum perfectum limatumque. ℙ Translate. *Cic. N. D.* 3, 7. Formatas esse in animis hominum Deorum notiones. *Quint.* 10, 7. Semper nostram vocem provisa et formata cogitatio excipiat. *Colum.* 11, 1. *med.* Villicus complurium agrestium formatus artibus, *h. e.* institutus. *Suet. Claud.* 37. Formatus in admirationem, *h. e.* compositus, [*simulans admirationem.] *Justin.* 18, 3. Ab eo formatus. V. integr. locum. [**Liv.* 44, 1. Ad cunctam militarem disciplinam ab effusa licentia formato milite.]

FORMELLA, ae, f. parva forma. *Apic.* 9, 13. Si volueris, in formella piscem formabis, *h. e.* in vasculo, quod pro forma piscis faciendi esse possit.

FORMIĀNUS, a, um, adj. ad Formias pertinens, ut Formiani colles. *Hor. Od.* 1, 20. *extr.* Sunt autem Formiae, Hormiae prius olim dictae, teste *Plin.* 3, 5, 9., (quia circa ea loca crebrae stationes tutaeque erant, unde proficiscebantur navigaturi, ut *Fest.* docet: ὁρμή autem et profectionem significat) oppidum Latii non longe a Cajetano portu, sedes quondam Laestrygonum: nunc *Mola di Gaeta.* ℙ *Formiani dies* ap. *Mart.* 10, 30. sunt, qui Formiis transiguntur. ℙ *Formianum*, scil. praedium, villa fuit Ciceronis, in Formiano agro. *Id. Att.* 2, 4. ℙ *Formiana saxa*, locus in agro Campano, ad Liternum amnem, prope oram maritimam. *Liv.* 22, 16.

FORMĪCA, ae, f. μύρμηξ, [*Ap. *Hesych.* βύρμαξ.] exiguum animal, sed admirabilis solertiae, aestate congerens et condens sub terra, quae hieme victui sint: a voce Graeca allata; Aeoles enim, a quibus verba plerumque derivant Romani, μ in β et υ in ο mutant. Porro ineptum est illud *Serv.* ad *Virg. A.* 4, 402. Sane formica dicta ab eo, quod ore micas ferat. Adde et *Isid. Or.* 12, 3. *Cic. N. D.* 3, 9. Num idcirco existimas, formicam anteponendam esse huic pulcherrimae urbi, quod in urbe sensus sit nullus, in formica non modo sensus, sed etiam mens, ratio, memoria? *Virg. G.* 1, 186. inopi metuens formica senectae. Et 379. tectis penetralibus extulit ova Augustum formica terens iter. *Id. A.* 4, 402. Ac veluti ingentem formicae farris acervum Cum populant, hiemis memores, tectoque reponunt. *Ov. Met.* 7, 624. frugilegas aspeximus agmine longo Grande onus exiguo formicas ore gerentes. *Pl. Trin.* 2, 4, 8. Confit cito, quasi tu objicias formicis papaverem. Proverb. de re, quae cito fit. ℙ De formicarum solertia copiose. *Plin.* 11, 30, 36., qui *ib.* 31, 36. narrat in India septentrionali formicas e cavernis aurum egerere. Adde *Prop.* 3, 11, 5.

FORMĪCĀBĪLIS, e, et

FORMĪCĀLIS, e, adj. formicans. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 27. Pulsus latens aut formicabilis, quem Graeci μυρμηκίζοντα vocant. *Id. Tard.* 2, 14 Formicalis pulsus.

FORMĪCANS, antis, part. a *formico*, μυρμηκίζων, formicarum modo currens, ut Formicans pulsus, exiguus, debilis et frequens omniumque maxime letalis, ita dictus, quod veluti formicas per arteriam discurrentes tactui repraesentet. *Plin.* 7, 51, 52. Venarum inaequali aut formicante percussu.

FORMĪCĀTIO, onis, f. μυρμηκίασις, extuberatio quaedam parva et callosa, in summa cute latissimis radicibus inhaerens, superne angustior, quae inter scalpendum mordentis formicae sensum praebet: item pruritus cutis, qualem formicae pungentes efficerent. *Plin.* 28, 7, 20. Sanguinem sistit illico et formicationes corporum.

FORMĪCĪNUS, a, um, adj. μυρμήκινος, ad formicam pertinens. *Pl. Men.* 5, 3, 12. Incedit, movet formicinum gradum, *h. e.* incedit more formicae, tarde.

FORMĪCO, as, n. 1. formicationem contraho, prurio. *Plin.* 30, 13, 41. In sole, donec formicet cutis, tolerandae sunt.

FORMĪCOSUS, a, um, adj. μυρμηκώδης, plenus formicis. *Plin.* 10, 74, 95. Formicosam arborem sorices cavent.

FORMĪCŪLA, ae, f. diminut. parva formica, μυρμήκιον. *Arnob.* 4, 145. et 7, 240. Nec inter formiculam et sese plurimum esse discriminis. *Appul. Met.* 6. p. 177, 20. Formicula illa parvula, atque ruricola. [*Front.* ad *Verum Imp.* (ed. *Maio*) *ep.* 8. Formicularum et apicularum ostentis res maxime portenduntur. *F.*]

FORMĪDĀBĪLIS, e, adj. φρικτός, formidandus. *Ov. Met.* 2, 857. Nullae in fronte minae, nec formidabile lumen. Et 174. nec formidabilis ulli. *Gell.* 14, 4. Aspectus vehemens et formidabilis. Et 19, 1. *med.* Formidabilis sonus. *Stat. Th.* 8, 582. formidabile ridens, *h. e.* risum edens, quo formido incutitur.

FORMĪDĀMEN, inis, n. formido, terror, spectrum. *Appul. Apol.* p. 315, 26. Bustorum formidamina, sepulcrorum terriculamenta.

FORMĪDĀTIO, onis, f. formido, metus. Tribuitur a nonnullis *Ciceroni* in *Partit. Orat. c.* 4. Meliores tamen edit. habent *reformidatio* vel *reformatio.* [*Illud *Orell.* habet.]

FORMĪDĀTUS, a, um, part. a *formido. Virg. A.* 3, 275. nautis formidatus Apollo. *Hor. Ep.* 2, 1, 256. formidata Parthis Roma. *Id. Od.* 3, 6, 15. Dacus et Aethiops, Hic classe formidatus, ille Missilibus melior sagittis. *Claud. Cons. Probi* et *Olybr.* 94. Et formidato clypeus Titana lacessit Lumine. ℙ Medicina, inquit *Ov. Pont.* 1, 3, 24., formidatis non auxiliatur aquis. V. HYDROPHOBIA.

FORMĪDO, as, avi, atum, a. 1. φοβέω, vehementer timeo, metuo, vereor. [*V. *Döderl.* 2, 200. qui censet, *formidare* et *horrere* in eo differre, quod hoc latius significatione pateat, et formidinis notionem non nisi sensu translato, veluti signum, formam timoris, exhibeat; illud ipsum animi affectum designet.] *Cic. Phil.* 2, 26. Unus inventus est, qui id auderet, quod omnium fugisset et formidasset audacia. *Pl. Cist.* 4, 2, 20. Intus paveo, formido foris. *Id. Ps.* 1, 3, 81. Si isti formidas credere. *Id. Asin.* 2, 4, 55. Formido miser, ne hic me tibi arbitretur suasisse. *Cic. Fin.* 2, 16. Quidquid fecerit, ipse se cruciat omniaque formidat. *Curt.* 3, 11. Adeo pavor etiam auxilia formidabat. ℙ [*Construitur etiam cum dativo. V. *Pl. Aular. Argum.* 6. Auro formidat Euclio. Laudat h. l. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 371.]

FORMĪDO, inis, f. φόβος, metus vehementior et permanens, ut a *Cic. Tusc.* 4, 8. *extr.* ex Stoi-

corum sententia definitur. [*Improbat *Döderl.*, qui 2, 197. vocis originem ad *horreo* refert, 2, 200. hanc *Cic.* definitionem, docens non tempore, quo durent, sed propter summam, quam contineant, timoris rationem distingenda esse vv. *formido* et *horror* (de discrimine utriusque vocabuli v. v. praec.) a reliquis ipsorum synonym.] *Cic. Tusc.* 5, 18. In quem cadit metus, in eundem formido, timiditas, pavor, ignavia. ℙ Universim accipitur pro metu, timore, pavore, illo praesertim, qui horrorem conjunctum habet. *Id. Rosc. Am.* 2. Forsitan quaeratis, qui iste terror sit, et quae tanta formido, quae tales viros impediat, quo minus etc. *Id. Fin.* 1, 19. Ex ignoratione rerum horribiles exsistunt saepe formidines. *Id. Prov. cons.* 18. Subita atque improvisa formido. *Id. Quint.* 14. Jactare minas, intendere pericula, formidines opponere. *Id. Verr.* 2, 3, 28. Formidinem alicui injicere. *Curt.* 4, 10. incutere. *Tac. H.* 2, 15. inferre. Et 54. intendere. Et *ib.* 3, 10. facere. *Sil.* 10, 544. subit horrida mentem Formido incerti casus. *Ov Met.* 4, 801. attonitos formidine terreat hostes. *Sen. Ira* 2, 12. Formidini esse. *Curt.* 3, 8. *med.* Formido animos incessit. *Virg. G.* 4, 356. Percussus mentem formidine. *Hor. Ep.* 1, 16, 53. Tu nihil admittes in te formidine poenae. *Plin.* 28, 8, 29. Contra formidines pavoresque. ℙ Dicitur et de iis, quae formidinem incutiunt, aut metum Deorum ac religionem. *Virg. G.* 4, 467. alta ostia Ditis, Et caligantem nigra formidine lucum Ingressus. [*Front. de fer. Alsiens.* (ed. *Maio*) *ep.* 3. Ditem patrem ferunt, cani custodi trinas latrandi fauces ac trinos hiatus, trinasque dentium formidines addidisse. *F.*] *Val. Fl.* 2, 267. aeraque circum, Tympanaque et plenas tacita formidine cistas. *Sil.* 1, 82. et patria Tyriis formidine cultum. *Virg. A.* 7, 607. Religione sacrae et saevi formidine Martis, *δεισιδαιμονία*. V. RELIGIO. ℙ *Formidinem* appellant venatores lineam rubentibus pennis distinctam, *h. e.* funiculum extensum et variis avium pinnis intextum ad terrendas coercendasque feras et in retia impellendas, *μήκιν θος*. De ea sic *Nemes. Cyn.* 303. Linea quin etiam, magnos circumdare saltus Quae possit, volucresque metu concludere praedas, Digerat innexas non una ex alite pinnas. Namque ursos magnosque sues cervosque fugaces, Et vulpes acresque lupos, ceu fulgura coeli Terrificant, linique vetant transcendere septum etc. *Sen. Ira* 2, 12. Cum maximos ferarum greges linea pennis distincta contineat et in insidias agat; ab ipso effectu dicta formido. *Virg. A.* 12, 750. Cervum puniceae septum formidine pennae. *Lucan.* 4, 437. dum pavidos formidine cervos Claudat, odoratae metuentes aera pennae. Pro *penna* his locis al. leg. *pinna:* quod idem est. Huc spectat illud *Hor. Sat.* 1, 8, 3. de Priapo: Deus inde ego, furum aviumque Maxima formido. ℙ In fabulis *Formido* est Dea, Veneris et Martis filia, Graece *Δεῖμος*, ipsius Martis ministra. *Hyg. praef. fab.*

FORMĪDOLOSE, adv. *Cic. Sext.* 19. Opponi omnibus concionibus falso, sed formidolose tamen. *Cato* ap. *Charis.* 2, 196. Censōres formidolosius atque segnius atque timidius pro republ. nitentur.

FORMĪDOLOSUS, a, um, adj. *περιφοβος*, qui formidat. *Ter. Eun.* 4, 6, 18. Num formidolosus, obsecro, es mi homo? *Chre.* apage sis: Egon' formidolosus? nemo est hominum, qui vivat, minus. *Colum.* 6, 2. *f.* Boves nec auditu, nec visu pavidi, nec ad ingredienda flumina aut pontes formidolosi. *Varr. R. R.* 1, 17. Mancipia esse oportet neque formidolosa, neque animosa. [*Sen. *Clem.* 17. Equus fiet formidolosus et contumax, nisi eum tactu blandiente permulseris.] ℙ Cum genitivo. *Tac. A.* 1, 62. Exercitus formidolosior hostium, *h. e.* magis timens hostes. [*Cum genitivo nusquam, quod sciam, invenitur praeter Tacitum.] ℙ Saepius active sumitur et significat terribilem, formidinem incutientem, formidandum, *φοβερός*. [*Ejus generis satis magnam exemplorum copiam invenies ap. *Boettich. Lex. Tac.* p. 205.] *Pl. Ps.* 3, 2, 35. Herbae formidolosae dictu, non esu modo. *Id. Amph.* 5, 1, 65. Nimis formidolosum facinus praedicas. *Cic. Cluent.* 3. Consessus vester horribilis Cluentio et formidolosus. *Id. Pis.* 24. Formidolosissimum bellum. *Id. Verr.* 2, 5. *in.* Dubia et formidolosa tempora. *Sall. Cat.* 55. Loca tetra, inculta, foeda, formidolosa. *Hor. Od.* 2, 17, 16. Seu Libra, seu me Scorpius aspicit Formidolosus. *Id. Ep.* 5, 55. Formidolosis dum latent silvis ferae. [*Cf. *Bentl.*] ℙ Aliquot hac forma verborum, qui tum active, tum passive significant, seriem enumerat *Gell.* 9, 12.

FORMĪDUS, a, um, adj. idem ac formus, *h. e.* calidus. *Cato* ap. *Fest.* in *Forma.* Aedificium aestate frigidum, hieme formidum.

FORMIO. V. PHORMIO.

*FORMIO, onis, m. *Φορμίων*, Istriae fluvius parvus, in mare Hadriaticum et sinum Tergestinum cadens. *Plin.* 3, 18. Hodie est *Risano. B. A.*

FORMĪPOTENS. V. VERBILEVIS.

FORMIS, e, adj. formosus: unde *deformis. Pl. Bacch.* 2, 2, 38. Sed Bacchis etiam formis tibi visa est? Ita legit *Pareus:* alii *fortis:* sed *fortem* pro *formoso* interpretantur, ut *Non.* 4, 195. et *Serv.* ad *A.* 4, 149. in illo ejusdem *Mil.* 4, 3, 13. Ecquid fortis visa est? Alii *fortem* intelligunt aetate integram et viro maturam.

FORMĪTER, adv. conceptis verbis, ut *formiter jurare* apud *JCtos.*

FORMO, as, avi, atum, a. 1. *τυπόω, μορφόω*, formam alicui rei do, effingo, figuro, facio. *Cic. Acad.* 1, 2. Materia, quam fingit et format effectio. *Id. Div.* 2, 42. *extr.* Utcumque temperatus sit aer, ita pueros orientes animari atque formari. *Virg. A.* 9, 80. Tempore, quo primum Phrygia formabat in Ida Aeneas classem. *Plin.* 35, 8, 34. Cimon catagrapha invenit, hoc est obliquas imagines; et varie formare vultus, respicientes suspicientesque et despicientes. *Prop.* 1, 3, 23. lapsos formare capillos. *Tibull.* 2, 5, 23. formare moenia urbis, *disegnare.* [At *Heynius* interpretatur *fabricare. F.*] ℙ Translate. *Cic. Or.* 3, 45. Verba nos cum jacentia sustulimus e medio, sicut mollissimam ceram, ad nostrum arbitrium formamus et fingimus. Et *ib.* 2, 9. Orator format orationem, eamque variat et distinguit. [**Quint. Inst.* 10, 7, 7. Multo ac fideli stilo sic formetur oratio.] *Id.* 6, 2. Animos judicum in eum quem volumus, habitum formare et velut transfigurare. [**Id. ib.* 11, 1, 2. In quae judicem duci formarique volumus. *Id. ib.* 4, 1, 61. Prout formari animos judicum expediet. (Nostr. *bearbeiten.*) Peculiaris est *Quint.* haec dicendi ratio, alias, quod sciam, praeter *Cic. Brut.* 38., ubi tamen latius patere significatio videtur, nusquam obvia.] *Liv.* 1, 21. Formare se in mores alicujus. *Just.* 41, 5. Dato laxamento, regnum Parthicum format. ℙ Pro informare, erudire, statuere. *Virg. G.* 3, 163. Formare boves ad studium et usum agrestem. *Ov. Met.* 3, 288. Talibus ignaram Juno Cadmeida dictis Formarat. *Quint. prooem. l.* 1. Studia alicujus ab infantia formare. *Plin. ep.* 1, 14. Formare et instituere aliquem. *Id. Pan.* 47. Vitam et mores juventutis formare. *Stat. Ach.* 1, 477. cujus ab ortu Cruda rudimenta et teneros formaverit annos Centaurus. *Hor. Ep.* 2, 1, 128. Formare praeceptis. [*Ita *Quint. Inst. prooem. l.* 14. Inde quidam, contemto bene dicendi labore, ad formandos animos statuendasque vitae leges regressi, etc. *Id.* 1, 3, 12. Modo nulla videatur aetas tam infirma, quae non protinus, quid rectum pravumque sit, discat; tum vel maxime formanda, cum simulandi nescia est, et praecipientibus facillime cedit.] ℙ Item pro efficere. *Cic. Acad.* 1, 5. Exercitationis assiduitate formare consuetudinem. ℙ Et pro componere, conscribere. *Suet. Dom.* 20. Epistolas orationesque et edicta alieno formabat ingenio. [**Id. Aug.* 89. Si quid res exigeret, Latine formabat.] ℙ Et pro imaginari, concipere. *Ov. Am.* 3, 7, 63. tacita formare gaudia mente. ℙ Et pro eloqui, proferre. *Quint.* 1, 12. Pueri intra biennium, quam verba recte formare potuerunt, quamvis nullo instante, omnia fere loquuntur. ℙ Et pro fingere, inducere. *Hor. A. P.* 126. Si quid inexpertum scenae committis et audes Personam formare novam. [**Quint. Inst.* 12, 1, 44. Non enim hoc agimus, ut istud illi, quem formamus, viro saepe sit faciendum: sed, etc.] ℙ *Formare versus cithara*, ap. *Plin. ep.* 4, 19. est ad sonum citharae modulari, mollire, flectere. Forma enim versus cantu praecipue dignoscitur. *Flectere* hoc sensu dixit *Stat. Silv.* 3, 5, 65. [*Permutantur *Formare* et *firmare. Quint. Decl.* 8, 11. p. 170. *Schaef.* in *lex. Liv.* s. v. *formare.*]

FORMOSE, adv. cum forma et apta ad speciem dispositione, *συμμέτρως*. *Prop.* 1, 2, 11. Surgat et in solis formosius arbutus antris. *Appul. Met.* 5. p. 168, 13. Cupidinem formosum Deum formose cubantem. Et *ib.* 6. p. 183, 18. Formose saltare. *August. Confess.* 1, 7 Formosissime qui formas omnia.

FORMOSĪTAS, atis, f. *εὐμορφία*, forma apta ad speciem, pulcritudo. *Cic. Off.* 1, 35. Decorum positum est in tribus rebus, formositate, ordine, ornatu ad actionem apto. *Appul. Met.* 9. p. 224, 24. Uxor eximia formositate praedita. [**Formositas*, quod artis vocabulum a *Cicerone* factum videtur, alibi nusquam occurrit. *Doederl.* 3, 30.]

FORMOSŬLUS, a, um, adj. pulchellus. *Varr.* ap. *Non.* 1, 109. Formosula uxor. *Hieron. ep.* 117. *n.* 10. Et iste formosulus tuus vel ditiorem reperiet vel juniorem. *Id. in Jovin.* 2, 14. Formosuli nostri, et torosuli.

FORMOSUS, a, um, adj. *εὔμορφος*, apte formatus, speciosus, pulcher. *Cic. N. D.* 1, 10. Deum rotundum esse volunt, quod ea forma ullam negat esse pulcriorem Plato: at mihi vel cylindri, vel quadrati videtur esse formosior. *Id. Inv.* 2, 1. Praebete mihi ex istis virginibus formosissimas, dum pingo id, quod, etc. *Ov. Pont.* 1, 10, 11. latices epulasque Deorum Dat mihi formosa nava Juventa manu. *Virg. Ecl.* 5, 44. Formosi pecoris custos, formosior ipse. Et *ib.* 7, 38. Galatea hedera formosior ipsa. Et *ib.* 3, 57. Nunc frondent silvae, nunc formosissimus annus. *Ov. Fast.* 4, 129. Formosum tempus, *h. e.* ver. *Id. Rem. Am.* 187. formosa est messibus aestas. *Mart.* 10, 24. Lux formosior omnibus calendis. *Prop.* 4, 4, 30. Et formosa oculis arma Sabina meis. *Ov. Met.* 7, 679. sed non formosius isto Viderunt oculi telum jaculabile nostri. *Id. Amor.* 1, 14, 31. Formosae comae. *Id. A. Am.* 1, 296. boves. *Id. Fast.* 5, 117. haedorum mater formosa duorum. *Petr. Sat.* 100. Quid aquis dici formosius potest? ℙ Absolute pro puero vel puella formosa. *Tibull.* 1, 4, 3. *ad Priapum.* Quae tua formosos cepit solertia? *Id.* 3, 1, 7. Carmine formosae, pretio capiuntur avarae.

FORMŪCĀLES, forcipes dictae, quod forma capiant, id est ferventia. *Festus.* Sed critici volunt legi *formucapes*, unde *forcipes.*

FORMŪLA, ae, f. parva forma. *Front. Aquaed.* 36. Calix excogitatus videtur, quoniam rigore aeris difficiliore ad flexum, non timeri potest laxari vel coarctari formulas modulorum, *h. e.* fistulas, tubos: quos et *formas* appellari in FORMA diximus. *Pallad.* 6, 9. de caseo: Solidatae formulae per crates ita statuantur, ne invicem se unaquaeque contingat. [*Nota *formulam* h. l. de re, quae formata est, dici.] ℙ Item pulcritudo. *Pl. Pers.* 2, 2, 47. Tempori hanc vigilare oportet formulam atque aetatulam. ℙ Translate in re forensi est modus, norma, ratio lege praescripta, sive in verbis, sive in factis servanda, ut ritus et ratio testamentorum, certa et concepta verba in actionibus, stipulationibus, judiciis, etc. *Cic. Leg.* 1, 4. *extr.* Stipulationum et judiciorum formulas componere. *Id. Or.* 1, 39. *extr.* In testamentorum formulis versari. *Id. Verr.* 2, 2, 60. Formulae postulationum. *Id. Fam.* 7, 12. fiduciae. *Id. Off.* 3, 14. de dolo malo. [*i. e. praescripta, quibus ratio de dolo malo agendi continebatur, una cum formulis solennibus in ejusmodi actione adhibendis. Cf. *Beier.* — seq. cap. pergit *Cic.* Quodsi Aquiliana definitio vera est.] *Id. Rosc. Com.* 8. *f.* Sunt jura, sunt formulae de omnibus rebus constitutae, ne quis aut in genere injuriae, aut ratione actionis errare possit; expressae sunt ex uniuscujusque damno, dolore, incommodo publicae a praetore formulae, ad quas privata lis accommodatur. *Id. ib.* 4. Aliquem in angustissimam sponsionis formulam concludere. *Id. Quint.* 8. A praetore postulat, ut sibi Quintius judicatum solvi satisdet, ex formula, quod ab eo petat, quoniam, etc. ℙ *Formulam intendere* aut *scribere* est dicam impingere, actionem intentare. *Suet. Vit.* 7. et *Quint.* 6, 3. et *formulam remittere*, ab actione cessare. *Suet. ib.* ℙ *Formula cadere* vel *excidere* dicuntur, qui concepta formulae verba immutando plus petunt, quam debent; adeoque causa cadunt. Erant enim actionum formulae ita certis conceptae verbis, ut ab iis si quis agendo discederet, causam amitteret. *Suet. Claud.* 14. Iis, qui apud privatos judices plus petendo formula excidissent, restituit actiones. Adde *Senec. ep.* 48. *f.* et *Quint.* 3, 6, 69. ℙ Extra rem forensem sumitur pro pacto certis verbis expresso, praescripto, lege, conditione, foedere. *Liv.* 27, 10. Quaesierunt a coloniis, ecquid milites ex formula paratos haberent. *Id.* 43, 6. Lampsacenos in sociorum formulam referre praetor jussus. *Id.* 39, 26. Paracheloida nullo jure Thessalorum formulae factam. ℙ Item pro ratione, modo, regula, mensusa, quam mutari non liceat. *Id.* 33, 38. Antiochus omnes Asiae civitates in antiquam imperii formulam redigere est conatus. *Suet. Aug.* 49. Quidquid ubique militum esset, ad certam stipendiorum praemiorumque formulam adstrinxit. *Cic. opt. gen. Or.* 7. Causa ipsa abhorret illa quidem a formula consuetudinis nostrae. [*Formula i. q. norma.] Et 5. Formula dicendi. *Suet. Aug.* 88. Orthographia, idest formula ratioque scribendi a grammaticis instituta. *Hor. Sat.* 2, 3, 45. haec populos, haec magnos formula reges, Excepto sapiente, tenet, [*i. e. definitio complectitur.] *Senec. ep.* 6. *med.* Cleanthes Zenonis vitae interfuit, secreta perspexit: observavit illum, an ex formula sua viveret, *h. e.* secundum ea vitae praecepta, quae aliis tradebat. *Id. Tranq.* 11. Qui mortem timebit, nihil unquam pro homine vivo faciet: at qui scit, hoc sibi, cum conciperetur, statim condictum, vivet ad formulam. [*Non omittendi erant loci. *Cic. Ac. post.* 1, 4. Utrique (et Peripatetici et Academici veteres) certam quandam disciplinae formulam composuerunt, i. e. systema. *Id. Off.* 3, 4. Formula quaedam constituenda est, etc., i. e. pronuntiatum generale, (ut *Ernest.* explicat in *cl.*), ex quo reliqua derivari et judicari possint. Adde *Or.* 11. et *ib.* 23.]

FORMŪLĀRĬUS, ii, m. *Quint.* 12, 3. *med.* Multos cognovimus, qui taedio laboris, quem ferre tendentibus ad eloquentiam necesse est, confugerunt ad haec deverticula desidiae: quorum alii se ad album et rubricas transtulerunt, et formularii, vel, ut Cicero ait, leguleji quidam esse maluerunt, *h. e.* formulas juris consectantes, et ex iis causas agentes. [*V. *Spalding.* ad h. l.] *Cic. Or.* 1, 55. Jurisconsultus ipse per se (*h. e. sine praesidio eloquentiae*) nihil, nisi legulejus quidam cautus et

acutus, praeco actionum, cantor formularum, auceps syllabarum.

FORMUS, a, um, adj. apud veteres ab Aeolico θερμός, pro θερμός, calidus. *Festus* in *Forma* et *Formucales*. *Varr.* ap. *Non.* 12, 52. Formi vocabulum a formo dictum, idest a caldore. [*Gothofr. *calore.*] *Arnob.* 2, 72. Nec in formis erubescerent calamistris masculorum vibrare caesariem. *Stewechius* legend. putat *informis*, *h. e.* valde calidis: sed hic nihil mutandum, atque ita sunt verba conjungenda, *in formis masculorum vibrare caesariem calamistris;* ideoque locus pertinet ad V. FORMA. [*V. *Doederl.* 3, 93.]

FORNĂCĂLĬA, ium, n. plur. sacra non stata, sed indictiva, a Numa instituta in honorem Deae Fornacis, ut far recte torreretur: ideoque ad fornacem, quae in pistrinis erat, sacrificium fieri solebat, ut *Fest.* tradit. *Plin.* 18, 2, 2. Numa et Fornacalia instituit, farris torrendi ferias. *Ov. Fast.* 2, 527. Curio legitimis nunc Fornacalia verbis Maximus indicit, nec stata sacra facit. *Lact.* 1, 20. *med.* Quis non rideat Fornacem Deam, vel potius doctos viros celebrandis Fornacalibus operari? [*V. *Gierig. Ind. Rer.* ad *Ov. Fast.* s. h. v.]

FORNĂCĂLIS, e, adj. ad Deam Fornacem pertinens. V. v. praec. *Ov. Fast.* 6, 312. Sola prius furnis torrebant farra coloni: Et Fornacali sunt sua sacra Deae.

FORNĂCĀRĬUS, a, um, adj. ad fornacem pertinens. *Ulp. Dig.* 9, 2, 27. *med.* Si fornacarius servus coloni ad fornacem obdormisset, et villa fuisset exusta, *h. e.* qui fornacem ardentem custodit.

FORNĂCĀTOR, oris, m. qui fornacem balnei succendit. *Paul. Dig.* 33, 7, 14. Ita enim ibi legendum est, non *fornicator:* quin immo *furnacator* legitur in *Inscr.* Pompejis reperta in externo balnei pariete, ap. *Rosin. Dissert. Isagog.* p. 66. *tab.* 10. *n.* 2. Secundum Aedilem furnacator rogat.

FORNĂCĔUS, a, um, adj. ad fornacem pertinens. *Lucil.* ap. *Non.* 10, 12. Primum fulgit, uti caldum, et fornaceum ferrum. Al. rectius leg. *uti caldum ex fornacibu' ferrum.*

FORNĂCŬLA, ae, f. diminut. fornacis. *Juven.* 10, 82. Magna est fornacula. [*Front. ad M. Caes.* 1. (ed. *Maio*) *ep.* 2. Bajarum ego calidos specus malo, quam istas fornaculas balnearum, in quibus ignis cum sumptu atque fumo accenditur, brevique restinguitur; at illi ingenui vapores puri perpetuique sunt, grati pariter et gratuiti. *F.*] ℙ Translate. *Appul. Apol.* p. 321, 32. Hic accusationis auctor, hic testium coemptor, hic totius calumniae fornacula.

FORNAX, ācis, f. κάμινος, aedificium, quod rei alicujus coquendae, aut calefaciendae gratia igni succenditur, cujusmodi sunt, quibus calx, aut lateres coquuntur, far torretur, metalla funduntur. *Cic. N. D.* 1, 37. Apparentque in ardentibus fornacibus saepe volitantes. *Plin.* 11, 36, 42. Fornax neraria. *Id.* 17, 9, 6. calcaria. *Cato R. R.* 38. luculentam habet calcariae fornacis descriptionem. *Virg. A.* 7, 636. recoquunt patrios fornacibus enses. *Labeo Dig.* 19, 2, 58. Fornax balinei. ℙ Translate. *Virg. G.* 1, 472. Vidimus undantem ruptis fornacibus Aetnam. ℙ *Fornax* etiam Dea fuit, cujus in honorem Numa Fornacalia instituit, *h. e.* farris torrendi ferias. *Ov. Fast.* 2, 525. Facta Dea est Fornax: laeti Fornace coloni Orant, ut fruges temperet illa suas. V. FORNACALIA.

FORNĬCĀRĬUS. V. FORICARIUS. ℙ Pro scortatore. *Tert. Anim.* 35. et *Pudic.* 9. ℙ Sic *fornicaria*, *ae*, ap. *eund. ib.* 16. [*Vet. *Gloss.* πόρνη, ἀπὸ καμάρας. *Isid. Orig.* 10. V. et *Voss.* in *Lex. Etymol. B. A.*]

FORNĬCĀTIM, adv. in modum fornicis. *Plin.* 16, 42, 81. Palma, arbor valida: in diversum enim curvatur: et populus. Cetera omnia inferiora pandantur: palma e contrario fornicatim. Ita *Hard.* ex MSS. Alii *fornicatur*, h. e. in modum fornicis curvatur.

FORNĬCĀTĬO, onis, f. καμάρωσις, fornicis structura. *Senec. ep.* 95. *med.* Societas nostra lapidum fornicationi similis est, quae casura, nisi invicem obstarent, hoc ipso sustinetur. *Vitr.* 6, 11. Parietum fornicatio. ℙ Est etiam scorti consuetudo, apud Eccles. scriptor. *Tert. Pudic.* 1, 2. etc.

FORNĬCĀTOR, oris, m. et

FORNĬCATRIX, icis, f. qui, vel quae scortatur. Voces sunt Ecclesiasticis scriptoribus usitatae. Meretrices enim sub fornicibus prostabant. Hinc fornicatores dicti, qui illuc convenirent. *Isid. Orig.* 10. *f.*, et *Tert. Pudic.* 1. et 22.

FORNĬCĀTUS, a, um, part. a *fornico*, in modum fornicis fabricatus, concameratus. *Cic. Top.* 4. Parietem directum ad communem parietem adjungere vel solidum, vel fornicatum, [*i. e. in quo non tota latitudo parietis lapidibus expletur, sed pars fornicibus expletur. *Schütz.* in *cl. Cic.*] *Plin.* 12, 5, 11. Fornicato ambitu. ℙ Romae fuit *via Fornicata*, quae ad Campum Martium ducebat. *Liv.* 22, 36. In via Fornicata, quae ad Campum erat, aliquot homines de coelo tacti, exanimatique fuerant, *h. e.* via fornicibus ornata: alia via, quae *Tecta* appellata fuit, memoratur ab *Ov. Fast.* 6, 192., quae itidem fornicibus, seu porticibus instructa erat, et a porta Capena ad Martis templum ducebat. V. INTEGO, RECTUS et TECTUS. [*Cf. etiam *interpp.* ad *Liv.* loc. l.]

FORNĬCO, as. V. FORNICATIM.

FORNĬCOR, aris, dep. 1. scortor, ea ratione, quae in FORNICATRIX et FORNIX dicta est. *Tert. Pudic. sub f.* Nemo nolens fornicatur.

FORNIX, ĭcis, m. καμάρα, ἁψίς, structura in arcus modum curvata et convexa. Proprie autem dicitur de arcu, *h. e.* singulis partibus tecti camerati: differtque a camera, et testudine, quae integram tecti curvaturam et convexitatem significant. V. CAMERA. *Senec. ep.* 90. *med.* Democritus invenisse dicitur fornicem, ut lapidum curvatura paulatim inclinatorum medio saxo alligaretur. Hoc dicam falsum esse: necesse est enim, ante Democritum et pontes, et portas fuisse, quarum fere summa curvantur. *Cic. Top.* 4. Non debebit praestare, quod fornix vitii fecerit. *Plin.* 31, 3, 24. Aqua fornicibus structis perducta. ℙ Speciatim dicitur de arcubus in memoriam rerum gestarum a triumphalibus viris exstructis. *Crassus* ap. *Cic. Or.* 2, 66. Ita sibi ipsum magnum videri Memmium, ut in forum descendens, caput ad fornicem Fabii demitteret. V. FABIANUS. ℙ Per synecdochen dicitur de tota camera. Hinc fornices sunt cellae cameratae, in quibus prostabant meretrices. *Juven.* 3, 156. et 11, 171., et *Hor. Sat.* 1, 2, 30. ℙ [*Dici videntur *fornices* etiam portae ad excurrendum aptae. Gr. ἔξοδοι. (*Ausfallspforten.*) *Liv.* 36, 23. Fornices in muro erant apti ad excurrendum. *Id.* 44, 11. Monstrati sunt fornices: non ad eandem crassitudinem, qua veterem murum, sed simplici laterum ordine, structos esse. Hoc loco idem esse videntur, quod nos dicimus: *Bedeckter Weg.*] ℙ Quin *fornix* est etiam puer meritorius, qui ibidem prostat. Hinc *Suet. Caes.* 49. Caesarem vocat *Bithynicum fornicem*, quod is Nicomedi Bithyniae regi, cum puer esset, flore aetatis conciliatus fuisset. ℙ Per metaphoram *coeli ingentes fornices* dixit *Enn.* ap. *Varr. L. L.* 4, 3., quae translatio improbatur a *Cic. Or.* 3, 40. propter dissimilitudinem. Quamvis enim, inquit, sphaeram in scenam, ut dicitur, attulerit Ennius, tamen in sphaera fornicis similitudo non potest inesse. *Voss. l.* 4. *institut. Oratoriar. c.* 6. *n.* 7. conatur *Ennium*, aliosque eum imitatos defendere.

FORNUS, i, m. caminus coquendo pani, καμίνιον. *Varro* ap. *Non.* 12, 52. Cocula, quae coquebat panem, primum sub cinere, postea in forno, cujus utique vocabulum a formo dictum, idest a caldore. V. FURNUS.

FORO, as, a. 1. τερέω, pertundo, penetro: a πόρος, meatus, qui forando fit. *Colum.* 5, 10. *f.* Amygdala si parum ferax erit, forata arbore lapidem adjicito. *Pl. Most.* 1, 1, 53. Forabunt te per vias stimulis. *Macr. Sat.* 7, 3. Forare aurem. ℙ Part. *Forans* ap. *Sidon. ep.* 9, 13. Jaculo jam forante cruor exit. *Forandus* ap. *Cels.* 7, 29. Indice digito corpus illud forandum est.

FORŌAPPĬI, orum, m. plur. incolae oppidi in Latio prope Setiam ad Pomptinas paludes, quod Forum Appii dictum fuit, ubi nunc *Casarilio di S. Maria. Plin.* 3, 5, 9. Ficolenses, Foroappii, Forentani.

FORŌAUGUSTĀNI, orum, m. plur. incolae oppidi in Hispania Tarraconensi, quod et Libisosona, nunc *Lesuza* appellatur. *Plin.* 3, 3, 4.

FORŌBRENTĀNI, orum, m. plur. incolae oppidi nunc diruti in Umbria, quod Forum Brentanorum appellatum. Eorum meminit *Plin.* 3, 14, 19. ℙ In sing. num. *Inscr.* ap. *Mur.* 730, 1. L. Petronio L. F. Pub. Sabino Forobrent*ano* cornic*ulario*, etc.

FORŌCLAUDĬENSES, ium, m. plur. incolae oppidi in Gallia, quod Centronum caput fuit, olim Forum Claudii, nunc *Monstier* appellatum. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 185. Imp. Caes. Trajano Aug. Foroclaudi*enses* publice. ℙ [*Foroclodienses* fuere incolae oppidi in Etruria, cujus meminit *Plin.* 3, 5, 8. *B. A.*]

FORŌCORNĒLĬENSES, ium, m. plur. incolae oppidi in Aemilia, quod olim a L. Cornelio Sulla dictatore Forum Cornelii, nunc *Imola* appellatur. ℙ In sing. num. *Plin.* 3, 16, 20. Forocornelien*sis* ager.

[FORŌDRŬENTĪNI, orum, m. plur. incolae oppidi nunc excisi in Aemilia, a *Plin.* 3, 5, 20. memorati, quod tamen ibi perperam dicitur Forum Truentinorum; etenim *Id. ib.* 13, 18. recte statuit Truentum flumen, nunc *il Tronto*, cum oppido cognomine esse in Piceno. V. TRUENTINUS. *Inscr.* ap. *Grut.* 492, 5. Patrono col*oniae* Jul. Aug. Parmae, patrono municipiorum Forodruent. et Foronovanor. Alia ap. *eund.* 1094, 2. Cur*atori* reipublicae Forodr. *F.*]

FORŌFLĀMĬNĬENSES, ium, m. plur. incolae oppidi in Umbria, quod olim Forum Flaminii, nunc *Forfiamma* appellatur. *Plin.* 3, 14, 19. Fulginates, Foroflaminienses. *Inscr.* ap. *Don.* 248, 3. C. Betuo Tro. Cilani Minuciano XV. populorum Umbriae patrono, municipi Amerini, Asisinates, Foroflaminienses, Fulginates, etc.

FORŌHADRĬANENSES, ium, m. plur. incolae oppidi in Germania inferiori haud longe a Lugduno Batavorum, quod quidam putant esse nunc *Vorburg:* ejus meminit *Tab. Peut. Inscr.* ap. *Pococke* p. 121. Victoriae Verinae Forohadrianenses in Germania inferiori. *F.*]

FORŌJŪLĬENSES, ium, m. plur. incolae plurium oppidorum, quorum omnium appellatio fuit Forum Julii. *Forojulienses* primum sunt incolae oppidi in Gallia Narbonensi, quod olim Forum Julium, et a *Planco* ad *Cic. Fam.* 10, 15. memoratur, nunc *Frejus. Tac. Agr.* 4. Illustris Forojuliensium colonia. ℙ *Forojulienses Transpadani* fuerunt incolae oppidi in Italia, quod alii putant fuisse, ubi nunc *Cividale del Friuli;* alii rectius in agro Veronensi, ubi nunc *Valle di Frezelane*, ut statuit *Hieron. Asquinius* in *Lettera del Forogiulio de' Carni*, etc. p. 11., ubi haec reperta est *Inscr.* Q. Gavio Q. F. Pob. Principi IIII. Vir. Veronae Eq. Pub., Laur. Lav., Praef. colleg. fabr. et dendr. Pagani pagi Forojuliens. patrono. ℙ *Forojulienses Concubienses* in Umbria, quorum oppidum nunc excisum. *Plin.* 3, 14, 19. Foroflaminienses, Forojulienses cognomine Concubienses, Forobrentani. ℙ *Forojulienses Carnorum*, de quibus V. in JULIENSIS. ℙ *Forojuliirienses* fuerunt incolae oppidi cis Padum prope Dertonam, nunc *Tortona*, quod olim colonia Iria a *Plin.* 3, 5, 7., nunc *Voghera* appellatur. *Inscr.* ap. *Mur.* 1108, 4. C. Metilio C. Fil. Pomp. Marcellino patrono coloniae Forojuliiriensium. Alia apud *eund. ib.* 5. Decurio colo*niae* Forojuliiriensium. V. IRIATES et IRIENSES.

FORONĒRONĬENSES, ium, m. plur. incolae oppidi in Gallia Narbonensi, quod olim Luteva, et Forum Neronis, nunc *Lodève* appellatur. *Plin* 3, 4, 5. Lutevani, qui et Foroneronenses. *B. A.* et *F.*

FORONOVĀNI, orum, m. plur. incolae oppidi in Aemilia prope Parmam, quod olim Forum Novum, nunc *Fornovo* appellatur. *Inscr.* ap. *Grut.* 492, 5., quam videsis in FORODRUENTINI.

FOROPOPILĬENSES, ium, m. plur. incolae oppidi nunc diruti in Campania, in via Appia inter Calenum, et Casilinum, prope urbem, quae nunc *Carinola* appellatur. *Plin.* 3, 5, 9. Foropopulienses (lege *Foropopilienses*) ex Falerno. ℙ Alii fuerunt *Foropopilienses* in Aemilia, quorum oppidum olim Forum Popilii dicitur apud *Plin. ib.* 15, 20., nunc *Forlimpopoli.*

FOROSEMPRONĬENSES, ium, m. plur. incolae oppidi in Umbria, quod olim Forum Sempronii, nunc *Fossombrone* appellatur. *Plin.* 3, 14, 19. Forosempronienses, Iguvini, Interramnates cognomine Nartes. *Inscr.* ap *Grut.* 416, 6. II. viri, et de curiones Forosemproniens.

[FOROVĪBĬENSES, ium, m. plur. incolae oppidi in Gallia Transpadana in finibus Taurinorum, quod olim Forum Vibii a *Plin.* 3, 17, 21. dictum, nunc *Castel Fiori. Id. ib.* 16, 20. Padus in Forovibiensium agro iterum exoriens. *B. A.* et *F.*

FORPEX, ĭcis, f. instrumentum, quo a tonsoribus pili inciduntur. *Voss.* et alii de latinitate hujus vocis dubitant. Habet quidem *Isid. Orig.* 20, 13. et *Cassiod. Orthogr.* 4., ubi ambo discrimen afferunt inter forficem, et forpicem, quod haec tonsoris sit, illa sutoris. *Sidon.* etiam in *Polemii Epithal. carm.* 15, 184. Rupit odoratam redolenti forpice barbam. Ita scriptum est in castigatissimis libris *Wowerii*, *Elmenh.*, *Savorionis* et *Sirmondi.*

FORS, fortis, f. τύχη, casus extemporalis: a *ferendo*, quia fors est, prout res fert, ut ait *Voss. Etym. Cic. Att.* 14, 13. Fors in aliquibus rebus plus, quam ratio potest. Videtur a *fortuna* differre, quia *fors* casus est, *fortuna* ipsa Dea, si *Nonio* 5, 15. credimus. Certe quidem differunt in locis, quae ibi affert, *Accii:* Fortunane, an forte reperitur? *Ejusdem:* quibus natura prava magis, quam fors, aut Fortuna obfuit. *Lucilii:* Cui parilem Fortuna locum, fatumque tulit fors. *Cic.* quoque distinguit *Leg.* 2, 11. *extr.* ℙ Interdum tamen pro ipsa Fortuna ponitur. *Cic. Att.* 4, 10. Sed de illa ambulatione Fors viderit, aut siquis est, qui curet, Deus. *Catull.* 64, 169. insultans saeva Fors nostris invidit quaestubus aures. ℙ Interdum ponitur adverbialiter. *Virg. A.* 11, 50. Fors et vota facit, cumulatque altaria donis. Adde *Val. Fl.* 3, 665. et *Stat. Silv.* 3, 4, 4. ℙ In obliquis casibus. *Vell.* 2, 66. Vel forte, vel providentia, vel utcumque constitutum. *Liv.* 1, 4. Forte quadam, an divinitus. [*Tac. *A.* 6, 22. Fatone res mortalium et necessitate immutabili, an forte volvantur.] *Virg. A.* 1, 381. Nos forte sua tempestas appulit. ℙ *Fors fortuna* est ipsa fors seu fortuna. *Cic. Div.* 2, 7. Si haec habent talem necessitatem, quid est tandem, quod casu fieri, aut forte fortuna putemus? ℙ Saepe est bona fortuna, vel eventus bonae fortunae. *Ter. Eun.* 1, 2, 54. Forte fortuna adfuit hic meus amicus. *Id. Hec.* 3, 3, 26. Quaeque fors fortuna est, quae nobis te hodie obtulit. *Colum.* 10, 316. Et cele-

bres Fortis fortunae dicite laudes. *Ov. Fast.* 6, 773. Quod cito venerunt Fortunae fortis honores! Et 775. Deam laeti Fortem celebrate Quirites. *Ter. Ph.* 5, 6, 1. O Fortuna, o Fors fortuna, quantis commoditatibus Hunc onerastis diem! *Donat.* ad hunc locum scribit, Fortis fortunae templum trans Tiberim fuisse; cujus festum colebant, qui sine arte vivebant. Illi etiam gratias agebant, quibus aliquid successerat. Eo igitur vocabulo significatur magna vis fortunae. ℙ *Fors fuat* est bona fortuna sit, bona fors foveat, ut interpretatur *Donat.* ap. *Ter. Hec.* 4, 3, 4. ℙ Alio sensu. *Sidon. ep.* 9, 7. Scribam tuum, pretio, fors fuat, officiove demeritum copiosissimo declamationum tuarum schedio emunxit, *h. e.* forsit, fortasse. ℙ *Fors fuit*, ut *Gell.* 12, 8. Fors fuit, ut ap. eandem mensam duo illi juncti locarentur. ℙ *Forte* adv. seu potius hujus nominis ablativus. V. infra suo loco. ℙ [*Confunduntur *fors* et *sors*. *Spalding.* ad *Quint. Inst.* 4, 2, 66.]

FORSAN, adv. (vox poetica) fortasse, ἴσως, dubitandi adverbium: a *fors*. *Virg. A.* 1, 207. forsan et haec olim meminisse juvabit. Adde *Hor. Od.* 2, 16, 31., *Phaedr.* 2, 4., *Lucr.* 6, 345., *Ter. Andr.* 5, 5, 1. etc. ℙ Habent etiam *Hirt. B. Afr.* 45. Forsan isto uterer beneficio. Et *Curt.* 3, 2. Et tu forsan audire nolis etc. Sed historici poetica verba valde amant. [**Liv.* 3, 47. Quem decreto sermonem praetenderit, forsan aliquem verum auctores antiqui tradiderint.]

FORSIT, fortasse, idem ac fors sit. *Lucr.* 6, 735. Forsit et Aethiopum penitus de montibus altis Crescat. *Hor. Sat.* 1, 6, 49. Dissimile hoc illi est: quia non, ut forsit honorem Jure mihi invideat quivis, ita, etc. Haec verba recitat etiam *Prisc.* 15, 1015. Tribuitur et *Virg. A.* 11, 50. et *Propertio* 2, 7, 33., sed utrobique alii *fors et.*

FORSĪTAN, adv. idem ac forsan: ex *forsit* et *an*, quasi an fors sit, sive an ferat hoc fors. *Cic. Or.* 2, 45. Major ars aliqua forsitan esset requirenda. *Ter. Eun.* 1, 2, 117. Forsitan hic mihi parvam habeat fidem. *Virg. Ecl.* 6, 59. forsitan illum perducant aliquae stabula ad Gortynia vaccae. *Cic. Rosc. Am.* 2. Forsitan quaeratis, qui iste terror sit. *Sall. Jug.* 114. Incertae, ac forsitan paulo post interiturae vitae parcere. [*Plerumque adjecto conjunctivo dicitur. Hinc restituendum censet *Zumpt.* ap. *Quint.* 2, 16, 11. ubi vulg. *fortasse.*]

[FORTAN, adv. pro fortean, idem ac fortassean. *Cic. Rep.* (ed. *Maio*) 3, 35. Fortan non tam illius te reipublicae poenitebit. *F.*]

FORTASSĒ, adv. ἴσως, forsitan. *Cic. Fam.* 2, 16. *f.* Sed ego fortasse vaticinor, et haec omnia meliores habebunt exitus. Est qui legat *fortassis.* Et *mox.* Eos ego fortasse nunc imitor. *Id. Or.* 1, 22. Alicui Graeculo otioso et loquaci, et fortasse docto atque erudito. *Id. Att.* 6, 6. Puer et fortasse fatuus. *Caes. B. C.* 3, 51. Quae res tamen fortasse aliquem reciperet casum. *Virg. A.* 10, 548. coeloque animum fortasse ferebat. ℙ [*Dicitur etiam de rebus certis, extra dubitationem positis, et respondet Gr. ὀίμαι, ἴσως. V. *Heindf.* ad *Hor. l. mox.* seq. et ad *Plat. Phaedr.* 20. *Hor. Sat.* 1, 6, 98. Demens judicio vulgi, sanus fortasse tuo etc. Cf. *Schulting.* ad *Calpurn. Decl.* 44. ℙ Sequitur infinitivus. *Plaut. Merc.* 4, 4, 42. Fortasse arbitrari. *Id. Truc.* 3, 2, 12. V. *Ruddim.* 2. p. 321.] ℙ Servit interdum anteoccupationi. *Cic. Div. Verr.* 12. Fortasse dices: quid? ergo haec in te sunt omnia? ℙ Praecedente *si*, *an* aut *nisi*, raro *fortasse* subditur, sed *forte. Cic.* tamen *ad Brut.* 1, 15. Tu hoc: alius fortasse, quod in animadversione durior: nisi fortasse utrumque tu. Et *Pl. Pers.* 2, 2. *f.* Nisi fortasse blanda verba. Et *Capt.* 3, 4, 96. An tu fortasse fuisti meae matris obstetrix?

FORTASSĒAN, adv. idem ac forsan: a *fortasse* addito *an*. *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* De fructu, quod fortassean tibi satis sit, Axi. *Gell.* 11, 9. Fortassean auxilii petendi gratia. *Id.* 19, 8. Ac fortassean de quadrigis veterum auctoritati concesero. Adde *Sisenn.* apud *Non.* 2, 101. et *Accium ib.* 542.

FORTASSIS, adv., idem quod *fortasse* sed aliquanto rarius. *Pl. Bacch.* 4, 4, 20. Fortassis tu auri dempsisti parum. *Id. Asin.* 2, 4, 86. Neque est alter, cui credi recte aeque putent. *Me.* fortassis: sed tamen, etc. Adde *Plin.* 2, 20, 18. et locum dubium *Cic.* quem in *Fortasse* priore loco attulimus. ℙ *Charis.* quoque 2, 165. docet, *fortassis* Latinis auribus absurdius videri.

FORTAX, ācis, m. φόρταξ, fornix fornacis ex lapidibus calcariis ita structus, ut tam pateat, quam infima fovea; sub quo ignis succenditur, utque tota lapidum strues se ipsam sustentet. *Cato. R. R.* 38. Fornacem bene struito; facito, fortax totam fornacem infimam complectatur.

FORTĒ, τυχὸν, ἐκ τύχης, fortuito, casu: ablativus a *fors*, adverbii modo usurpatus. *Crassus* ap. *Cic. Or.* 2, 55. Forte evenit, ut in Privernati essemus. *Cic. Planc.* 26. Cum casu diebus iis, itineris faciendi causa, decedens e provincia, Puteolos forte venissem. *Ter. Ph.* 4, 3, 12. Ut abii abs te, fit forte obviam mihi Phormio. *Liv.* 9, 31. Transfugae quidam, pars forte, pars consilio oblati. *Hor. Ep.* 16, 15. forte, quid expediat, quaeritis? ℙ *Forte fortuna.* V. in FORS. ℙ Praecedentibus dubitativis particulis *si*, *sin*, *ne*, *nisi. Cic. Div. Verr.* 1. Si quis vestrum forte miratur. *Id. Or.* 3, 12. Vereor, ne nihil sim tui, nisi supplosionem pedis imitatus, et pauca quaedam verba, et aliquem, si forte, motum. *Id. Fam.* 2, 10. Sin quid forte titubatum esset, exercitu tuo niteremur. *Ter. Eun.* 2, 2, 56. Ne quis forte internuncius clam a milite ad istam curset. *Cic. Mil.* 7. Nisi forte magis erit parricida, si quis consularem patrem, quam si quis humilem necaverit. [*Saepius conjungi solent *forte* et *temere. Cic. Div.* 2, 68. Nisi ista casu nonnunquam forte temere concurrerent. *Liv.* 10, 43. Eo ipso loco forte (alii *prope*) temere sub armis strati passim inquietum omne tempus noctis egere, ubi v. *Gronov.* Adde *Ter. Phorm.* 5, 2, 31. Quam saepe forte temere Eveniunt quae non audeas optare.]

[FORTENSES, ium, m. plur. ita sunt appellati quidam milites a Fortensi Mauritaniae oppido; alii vero *Dalmatae Fortenses* ab oppido Sarmatiae, cui nomen fuit *Fortia Moenia.* Ita *Rivautella*, et *Ricolvius* ad *Marm. Taurin.* T. 2. p. 56., quos penes sit fides. *Ammian.* 18, 9. Tricesimani, decimanique Fortenses. Alii tamen leg. *Fretenses. Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 296. Praepositus militum Fortensium. Alia apud *Grut.* 528, 7. Aurelio Januario signifero ex Num. Dalmat. Fort. *F.*]

FORTĒSCĔRĔ, *h. e.* fortem fieri, dictum a *Laevio* in *Alcesti* apud *Gell.* 19, 7., sed ab ipso *Gellio* improbatur.

FORTĬCŬLUS, a, um, adj. dimin. fortis. *Cic. Tusc.* 2, 19. Quamvis idem Epicurus forticulum se in torminibus, et in stranguria sua praebeat. *Auson. Idyll.* 3. *f.* Carmina venustula ut essent magis, quam forticula.

*FORTĬFĬCĀTĬO, onis, f. actus fortificandi. *Coel. Aurel. Tard.* 4, 3. Fortificationem corpori adhibere. *B. A.*

FORTĬFĬCO, as, a. 1. ἰσχυροῖζω, fortem facio. *Coel. Aurel. Tard.* 3, 2. Fortificare corpora. Et *ib.* 2, 4. Constringere atque fortificare dentes. ℙ Quod ex *Plauto* afferunt quidam lexicographi *fortifica animum*, suspectum, ne dicam falsum, valde est.

[FORTĬO, onis, m. diminut. fortis, forticulus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 152, 1. Caecilius Fortio.

FORTIS, e, adj. ἀνδρεῖος, valens, potens, qui validis viribus praeditus est: a *fero*, quia fortitudo est virtus perferendarum rerum. Fere de animo dicitur, quia fortitudo animi est, robur corporis. *Cic. Off.* 1, 23. Fortis animi est et constantis non perturbari in rebus adversis. *Sall Jug.* 100. de Sulla: Multi dubitavere, fortior, an felicior esset. *Cic. Or.* 3, 8. Impetus animi fortissimus. *Id. Sext.* 20. Vir fortis et acris animi magnique. *Id. Mil.* 34. Gladiator fortis et animosus. *Id. Font.* 15. Vir ad labores impiger, ad pericula fortis. [**Liv.* 7, 40. Nondum erant tam fortes ad sanguinem civilem. *Quint. Decl.* 4, 22. p. 102. Has ad scelus tantum fortes manus. *Macr. Sat.* 2, 1. Fortis ad crimina.] *Cic. Rosc. Am.* 30. Vir contra audaciam fortissimus. *Sen. Herc. Fur.* 1283. Fortis in pueros modo. *Cic. fr.* ap. *Non.* 12, 34. In dolore podagrae Posidonium nihilo, quam hospitem meum, fortiorem. *Id. Verr.* 2, 1, 1. Si fortes fueritis in eo, quem etc., *h. e.* contra eum. *Id. Phil.* 12, 3. Acerrima et fortissima libertatis recuperandae cupiditas. *Id. Cat.* 3, 6. Dictae sunt a principibus acerrimae ac fortissimae sententiae. *Id. Fam.* 6, 13. *f.* Fortissimo et maximo animo ferre omnia. ℙ [*Solennis formula est de ducibus bellicis, qui *fortes* ac *felices* dicuntur. Ita *Liv.* 2, 49. eleganter Fabios *fortes* et *felices;* nam singulos antea dixerat, duces esse potuisse magnorum exercituum. Milites autem *fortes* et *fideles* appellantur, cf. 39, 32. *Gloss. Liv.* p. 272.] ℙ Cum infinito. *Stat. Th.* 10, 905. pavidas tonitru turbare puellas Fortior. ℙ *Fortia facta*, *h. e.* fortiter patrata. *Virg. A.* 1, 645. Fortia facta patrum. *Cic. Att.* 8, 22. Quod enim unquam eorum in republica forte factum exstitit? ℙ Interdum et de corporis robore usurpatur. Sic *Colum.* 1, 8. villicum fortem appellat. *Virg. A.* 11, 705. si femina forti Fidis equo, *h. e.* cursu praestanti. *Id. G.* 1, 65. Tauri fortes. *Plin. ep.* 4, 1. *extr.* Contingat modo te, filiamque tuam fortes invenire, *h. e.* bene valentes. (Adde *ep.* 21. et *ep.* 6, 4.) *Plin. alter* 11, 38, 90. Animalium fortiora, quibus sanguis crassior. *Id.* 32, 7, 26. Fortioribus stomachis ex jure ranas mandendas dabat. ℙ Habet etiam alias his affines notiones. *Ter. Andr.* 2, 6, 13. Cavit, ne unquam infamiae ea res sibi esset, ut virum fortem decet, *h. e.* honestum. *Pl. Trin.* 5, 2, 9. Sororem despondisse suam in tam fortem familiam, *h. e.* divitem et bene audientem. [*Ita *Non.* p. 306. Sed magis crediderim potentem, pollentem in civitate explicandum esse. *Lindem.*] *Id. Mil.* 4, 3, 13. de quadam muliere: Ecquid fortis visa est? *h. e.* formosa. [*Imo *viribus pollens*, vegeta. Nam non venustas quaerit ille scitus admissarius, sed bene nutritas. *Lindem.*] V. *dicta* in FORMIS. ℙ Usurpatur etiam pro munito, firmo, valido. *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 2. Eae vites minus fertiles vino, acinis, et faece nimia, contra pruinas fortissimae sunt. *Caes. B. C.* 2, 2. Fortissima ligna. *Sen. Hipp.* 34. Fortia vincula. Et *Herc. Fur.* 1118. et *Val. Fl.* 1, 434. Fortes humeri. *Sen. ib.* 1116. Fortis arundo. *Pallad.* 3, 24. Plantae licet serius comprehendant, fortiores fient. *Plin.* 8, 36, 54. Invalidissimum urso caput, quod leoni fortissimum. ℙ *Fortis cibus* dicitur, qui valde est alibilis, valens, firmus. *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 6. Fortiora ad hiemes frumenta, legumina in cibo. ℙ *Fortes oculi*, acres ad intuendum et imperterritum animum significantes. *Cic. Att.* 15, 11. Hoc loco, fortibus sane oculis, Cassius (Martem spirare diceres) se in Siciliam non iturum. ℙ *Sol fortis*, calorem habens. *Sen. Med.* 588. Aut ubi in rivos nivibus solutis Sole jam forti medioque vere Tabuit Aemus. ℙ Translate. *Cic. Or.* 1, 54. Illam orationem disertam sibi et oratoriam videri; fortem et virilem non videri, *h. e.* viro forti gravique dignam. Et *ib.* 3, 9. Genus dicendi forte, vehemens, commotum in agendo, *h. e.* acre, vi praeditum. Et *ib.* 2, 43. Non semper fortis oratio quaeritur, sed saepe placida, submissa, lenis. *Corn. Sev. Aetn.* 2. Et quae tam fortes volvant incendia causae, *h. e.* tantis viribus praeditae. *Gell.* 5, 3. *extr.* Quanam verborum industria causa infirmior fieret fortior, *h. e.* melior, probabilior, verior. *Justin.* 44, 2. Saepe tormentis pro silentio rerum creditarum immortui: adeo illis fortior taciturnitatis cura, quam vitae, *h. e.* diligentior, intentior. *Prop.* 1, 5, 14. [*et *Ov. Met.* 4, 652.] Fortia dicta, *h. e.* plena jactationis ac superbiae. [*V. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 13, 6. p. 278. ℙ *Fortis* pertinet quoque ad eum, qui pati molle quid non potest. *Quint. Decl.* 3, 1. p. 60. Ut vim turpissimam ac nefariam tentaret inferre fortiori.] ℙ *Fortes Fortuna adjuvat*, proverb. ap. *Ter. Ph.* 1, 4, 26. et *Cic. Tusc.* 2, 4., quo significatur, audendum conandumque esse prius, deinde exspectandum a Fortuna auxilium. *Id. Fin.* 3, 4. *extr.* In ceteris subvenies, si me haerentem videbis: sedulo, inquam, faciam: sed Fortuna fortes: quare conare quaeso. ℙ *Fortes creantur fortibus* (ap. Graecos ἐξ ἀγαθῶν ἀγαθοὶ) aliud proverb. ap. *Hor. Od.* 4, 4, 29. ℙ Olim *forctis* scripsere: significabant autem frugi et bonum, teste *Festo.* ℙ [*Confunduntur *fortius* et *turpius.* V. *Cic. N. D.* 1, 1, 1. ibique *interpr.*]

FORTĬTER, adv. magnis viribus, valide, ἰσχυρῶς. *Nep. Alc.* 11. Fortiter venari. *Pl. Bacch.* 4, 7, 25. Hunc adstringite ad columnam fortiter. *Hor. Od.* 1, 14, 2. Fortiter occupare portum. *Petr. Sat.* 9. Sublatis fortius manibus. *Ov. Rem. Am.* 397. Fortius attrahere lora. *Id. Met.* 6, 708. arserunt agitati fortius ignes. *Plin.* 16, 40, 77. Rigorem fortissime servat ulmus. *Id.* 9, 8, 9. Includi retibus se, fortissime urgentes gaudent. *Id.* 17, 14, 24. Fortius durant. *Pallad.* 11, 18. Defrutum, ubi ad spissitudinem fortiter despumaverit, *h. e.* valde, bene. Sic *ib.* 19. Fortiter verberare virgis uvas. ℙ Saepe est animose, acriter, constanter, strenue, ἀνδρείως. *Cic. Att.* 14, 13. Quidquid acciderit, fortiter et sapienter feramus. *Id. Phil.* 11, 3. Fortiter et patienter ferre dolorem. *Id. Att.* 15, 20. Fortiter hoc velim accipias, ut ego scribo. *Id. Quint.* 8. Dolabella injuriam facere fortissime perseverat. *Id. Fl.* 39. Cum fugitivis fortiter bellum gesserat. *Id. Prov. cons.* 27. Constanter et fortiter repudiare aliquid. *Id. Phil.* 4, 2. Animose et fortiter quippiam facere. (*Fortiter facere* saepe est strenue se in bello gerere, forte aliquod facinus militare edere. *Quint.* 9, 2. et *decl.* saepissime.) *Colum.* 9, 14. Apes fortius operibus inservient. *Caes. B. G.* 2, 11. Fortiter impetum hostium sustinere. Et 26. Fortius pugnare. Et *ib.* 4, 12. Fortissime resistere. *Pomp. Dig.* 32, 1, 83. Fortiter aliquid defendere. *Quint.* 2, 4. *extr.* Fortissime affirmare. Et 12. Fortius dicere, *h. e.* acrius, vehementius. *Just.* 28, 2. *extr.* Fortius loqui, *h. e.* audacius, confidentius. *Hor. Sat.* 2, 3, 42. Fortiter perire. Facete *Id. Ep.* 1, 15, 26. rebus maternis atque paternis Fortiter absumptis: impigre et strenue. [*V. *Spalding.* ad *Quint.* 1, 5, 72. *Burm. ib.* 2, 12. p. 168. et 5, 10. p. 420.]

FORTĪTŪDO, inis, f. ἀνδρεία, est virtus animi, qua labores considerate suscipiuntur et dolores constanter perferuntur. *Cic. Inv.* 2, 54. Fortitudo est considerata periculorum susceptio et laborum perpessio. *Id. Off.* 3, 33. Fortitudo quae est dolorum laborumque contemptio. Et *paulo inferius.* Fortitudinem quoque aliquo modo expediunt, cum tradunt rationem negligendae mortis, perpetiendique doloris. *Id. Tusc.* 5, 14. Fortitudo est animi affectio cum in adeundo periculo et in labore ac dolore patiens, tum procul ab omni metu. *Auct.* ad *Her.* 3, 2. Fortitudo est rerum magnarum appetitio et rerum humilium contemptio et laboris cum utilitatis ratione perpessio. [*Cf. *ib.* 4, 25.,

ubi opp. temeritas.] *Gell.* 12, 5. *extr.* Ea vera et proba fortitudo est, quam majores nostri scientiam esse dixerunt rerum tolerandarum et non tolerandarum. V. alias definitiones *Tusc.* 4, 24. ℙ In plur. numero. *Vitr.* 10, 22. Differentes sunt nationum fortitudines. *Cic. Off.* 1, 22. *extr.* Sunt ergo domesticae fortitudines non inferiores militaribus, *h. e.* res fortiter gestae. ℙ Refertur aliquando ad robur corporis, ut Fortitudo hircorum, ap. *Phaedr.* 4, 15. ℙ Fortitudo est etiam quod Itali dicunt *consistenza*. *Hieron. ep.* 64. *n.* 10. Haec feminalia de bysso retorta ob fortitudinem solent contexi.

[*FORTĬUSCŬLUS, a, um, diminut. fortis, idem ac forticulus. *Sutrius* ap. *Fulg. Myth.* 3, 8. Nam et Sutrius comoediarum scriptor introducit Glyconem (fortasse legend. *Glycerium*) meretricem dicentem: Myrrhinum mihi adfer, quo virilibus occurram armis fortiuscula. *B. A.* et *F.*]

FORTŪITO, τυχὸν, κατὰ τύχην, casu, forte. Ablativus casus adjectivi *Fortuitus*, adverbii more positus. *Cic. Or.* 55. Temere ac fortuito. Et *Or.* 1, 24. Fortuito in sermonem incidere. *Caes. B. G.* 7, 20. Non haec omnia fortuito aut sine consilio accidere potuisse. ℙ Jungitur et cum *casu*. *Cic. ib.* Ne in Deum quidem cadere videtur, ut sciat, quid casu et fortuito futurum sit. *Auct.* ad *Her.* 1, 11. Casu et fortuito navis in portum incolumis delata est. Al. utroque loco leg. *fortuitu*. Putant enim, cum *fortuito* dicimus, *casu* subaudiri, cum sit adjectivum: si cum *casu* jungatur, *fortuitu* esse dicendum, quod re vera adverbium est.

FORTŪĪTU, adv. τυχὸν, forte, fortuito. *Pl. Aul.* 2, 1, 41. Si eam senex praegnantem fortuitu fecerit. *Hirt. B. Afr.* 3. *extr.* Occasio fortuitu oblata. *Juven.* 13, 225. Non quasi fortuitu, nec ventorum rabie, sed etc. *Cic. Off.* 1, 29. Ne quid temere ac fortuitu, inconsiderate, negligenterque agamus. *Id. Phil.* 10, 2. Quod verbum tibi non excidit fortuitu: scriptum mediatum, cogitatum attulisti. Al. leg. *fortuito*. V. dicta in v. praec. ℙ Pro temere. *Plin.* 8, 16, 21. Dum fortuitu fidens non est contra feram.

FORTŪĪTUS, a, um, adj. τυχηρὸς, forte et casu accidens, in fortuna positus. *Cic. N. D.* 4, 36. Si quippiam nacti sumus fortuiti boni. Et *ib.* 1, 24. Concursus atomorum fortuitus. *Id. Top.* 19. concursio rerum fortuitarum. *Petr. Sat.* 135. At paries circa palea satiatus inani, Fortuitoque luto, *h. e.* temere et sine cura inducto. ℙ Absolute. *Tac. A.* 14, 3. Nihil tam capax fortuitorum, quam mare. ℙ Paenultima producitur ab *Hor. Od.* 2, 15, 17. Nec fortuitum spernere caespitem Leges sinebant. Sic *Phaedr.* 2, 4. et *Auson.* in *VII. Sap. de Solone* 3. At *Manil.* 1, 182., *Petr. Sat.* 135., *Juven.* 13, 225. et alii corripiunt: nisi malis ad synaeresin confugere et trisyllabam vocem facere: quod tamen durius esse videtur.

FORTŪNA, ae, f. τύχη, subitus et inopinatus eventus rerum accidentium, (ut ait *Lact.* 3, 29.) fors, casus. *Cic. Div.* 2, 6. Quid est enim aliud sors, quid fortuna, quid casus, quid eventus, nisi cum sic aliquid cecidit, sic evenit, ut vel non cadere atque evenire, vel aliter cadere atque evenire potuerit? ℙ Pro Dea habita fuit, et humanarum rerum domina: habuit templum Praeneste praecipue et Antii: Romae etiam fana non una, variisque cognominibus colebatur. *Fors, Fortuna, respiciens, primigenia, hujusque diei*, h. e. in omnes dies, ut docet *Cic. Leg.* 2, 11. *f.*, item *sancta, regina, conservatrix, obsequens* etc., ut videre est in *Inscr.* ap. *Grut.* p. 74. et seqq. V. suis loc. et in HIC *sub f.*, item *virginalis*, quam vocem vide. Pingebatur rotae aut globo insidens, ad volubilitatem inconstantiamque significandam: (unde ab *Ov.* dicitur *Pont.* 2, 3, 56. Dea in orbe stans) cui tribuebant facultatem distribuendi omnibus bona aut mala in vita, non pro cujusque merito, sed temere, inconsiderate, nullo discrimine. *Pacuv.* ap. *Auct. ad Her.* 2, 23. Fortunam insanam esse et caecam perhibent philosophi, Saxoque illam instare globoso praedicant volubilem etc. *Cic. Pis.* 10. Fortunae rotam pertimescere. *Id. Phil.* 14, 2. Vim fortunae contemnere. *Id. Sext.* 7. Fuit profecto quaedam illa reipublicae fortuna fatalis. *Id. ad Quir.* 1. Homini nihil magis optandum, quam prospera, aequabilis, perpetuaque fortuna. *Id. Cluent.* 3. Fortuna misera multumque jactata. *Id. Pis.* 16. Meam spoliatam fortunam conferam cum florente fortuna imperatoris. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. *f.* Ferre pulcherrime secundam adversamque fortunam. *Cic. Fam.* 1, 9. *med.* Afflicta fortuna. *Id. ad Brut.* 1, 10. Belli fortuna, ut in secundis, fluxa, ut in adversis, bona. Et *ib.* 1. Fortuna optima esse. *Id. Att.* 10, 4. Fortuna duriore conflictatus. Et *ib.* 9, 6. Timidius committere se fortunae. *Id. Tusc.* 5, 9. Bona corporis, et extra corpus in casu sunt atque fortuna. ℙ *Fortes Fortuna adjuvat*, proverb. V. FORTIS. ℙ Interdum sine addito de prospero eventu dicitur. *Cic. Div.* 1, 20. Eum clarissimum Graeciae, diuturna cum fortuna fore. *Id. N. D.* 3, 36. Fortunam a Deo petendam, a se ipso sumendam esse sapientiam. *Virg. A.* 3, 15. Hospitium antiquum Trojae, sociique Penates, Dum fortuna fuit. *Prop.* 1, 17, 7. Nullane placatae veniet fortuna procellae? Adde *Hor. A. P.* 201. ℙ Interdum de tristi et malo. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. *f.* In eam fortunam devenimus, ut etiam huic rei nobis serviendum sit. *Quint.* 7, 9. *Gallus* utrum avem, an gentem, an nomen, an fortunam corporis significet, incertum est, *h. e.* castratum esse. ℙ *Sortiri fortunam oculis* de Aenea telum in Turnum intorquente, et locum in corpore vulneri maxime opportunum, quem fortuna dabat, oculis designante, ap. *Virg. A.* 12, 920. Cunctanti telum Aeneas fatale coruscat Sortitus fortunam oculis, et corpore toto Eminus intorquet. Id ex *Hom. Iliad. l.* 10. *v.* 311. Εἰσορόων χρόα καλὸν, ὅπη εἴξειε μάλιστα. In re non dissimili ita locutus *Tac. A.* 2, 14. Densarent ictus, ora mucronibus quaererent. ℙ Sumitur et pro statu et conditione rerum aut hominum. *Nep. Att.* 11. Sui cuique mores fingunt fortunam. *Cic. Amic.* 16. Amplificare fortunam. *Id. Off.* 1, 13. Est autem infima conditio et fortuna servorum. *Id. Fin.* 5, 9. Homines infima fortuna. ℙ Fortuna populi R., Fortuna imperii, ap. *Tac. H.* 3, 47. et *ib.* 4, 57. est non solum status et spes, sed etiam auspicium et majestas. ℙ In plur. numero. *Ter. Andr.* 1, 1, 69. Omnes omnia bona dicere, laudare fortunas meas, qui guatum haberem tali ingenio praeditum. *Id. Ph.* 1, 4, 24. Si eo meae fortunae redeunt, Phanium, abs te ut distrahar, nulla est mihi vita expetenda. *Cic. Sull.* 23. *extr.* Et secundas fortunas amittere coactus est, et in adversis sine ullo remedio permanere. ℙ Saepe *fortunae* ponuntur pro facultatibus, re familiari, divitiis. *Cic. Rosc. Am.* 3. A Chrysogono peto, ut pecunia fortunisque nostris contentus sit. *Id. Verr.* 2, 1, 44. Iis praetor adimere bona fortunasque poterit. Ubi *Ascon.* Bona in ipsis possessionibus, fortunae in fructibus earum. *Id. Dom.* 10. Imminebat furor tuus omnium fortunis et bonis. ℙ In singulari num. *Scaev. Dig.* 4, 7, 40. *f.* Argentarius coactor totam fortunam in nominibus habebat. *Ov. Trist.* 5, 2, 55. vitamque dedisti: Nec mihi jus civis, nec mihi nomen abest: Nec mea concessa est aliis fortuna. [*Ap. *Tac.* frequens dicendi usus. *Vellejo* vindicat *Ruhnk.* 6, 60, 1. V. *Spalding.* ad *Quint.* 6, 1, 50. qui ruenti latinitati accenset.] ℙ Per *fortunas*, adjurandi, obsecrandique formula: *Cic. Att.* 5, 11. Ne provincia nobis prorogetur, per fortunas, dum ades, quidquid provideri potest, provide. Adde *ib.* 13. et *ib.* 3, 20. ℙ *Fortunae filius*, proverb. felix, fortunatus. *Hor. Sat.* 2, 6, 49. ℙ *Fortunas* pro *fortunae*, ut *familias, escas, vias, Monetas, Latonas*, in genit. sing. *Naevius* ap. *Prisc.* 6. p. 679. Ei venit in mentem hominum fortunas. ℙ [*Permutantur in codicibus *fortuna* et *natura*, V. *intpp.* ad *Prop.* 2, 18, 17. coll. 3, 5, 44. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 9, 16. p. 204. et *casus. ib.* 4, 13. p. 95. et *forma*. V. *Schaef.* ad *Plin. ep.* 3, 3, 4.]

[FORTŪNĀLIS, e, adj. ad fortunam pertinens, fortunatus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 449, 2. T. Flavius Fortunalis. *F.*]

*FORTŪNĀLES, ium, sic dicti sunt Tereses populi, quorum urbs in Hispania Baetica fuit vel in Lusitania. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

*FORTŪNĀRĬUS, a, um, adj. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *Maio*) 1, 54. In haec et hujuscemodi fortunaria dispositis equis et itinere proviso. *B. A.*

*FORTŪNĀTA, ae, f. aeon haereticorum. *Tert. adv. Valent.* 8. *B. A.*

FORTŪNĀTE, adv. εὐτυχῶς, feliciter, prospere. *Cic. Fin.* 3, 7. Necessario sequitur, omnes sapientes semper feliciter, absolute, fortunate vivere.

FORTŪNĀTIM, adv. idem quod fortunate. *Enn.* ap. *Non.* 2, 334. Fortunatim, feliciter, ac bene vortat.

*FORTŪNĀTĬO, onis, f. et Fortunātor, ōris, m. ap. *August. B. A.*

FORTŪNĀTUS, a, um, adj. εὐτυχὴς, cui fortuna favet, felix. *Cic. Cat.* 2, 4. O fortunatam rempubl., si quidem hanc sentinam hujus urbis ejecerit! *Id. Q. Fr.* 2, 14. *f.* Nihil nobis expeditis, si valebimus, fore fortunatius. *Id. Senect.* 9. Mihi vero Cn. et P. Scipiones comitatu nobilium juvenum fortunati videbantur. *Vell.* 2, 12. Fortunatissimo proelio decertavere. *Varr. L. L.* 5, 9. Quod bonum, fortunatum, felixque, salutareque siet populo R. Quiritium. *Similes alias formulas bene ominandi* V. in FAUSTUS et FELIX. ℙ Item dives. *Cic. Or.* 2, 86. Cum coenaret Simonides apud Scopam, fortunatum hominem et nobilem. *Caes. B. G.* 6, 34. Quid hanc miseram et tenuem sectamini praedam, quibus jam licet esse fortunatissimis? Adde *Cic. Off.* 2, 20. ℙ Cum casu genit. Graecorum more. *Virg. A.* 11, 416. Ille mihi ante alios fortunatusque laborum, *h. e.* felix in malis et calamitatibus suis. ℙ Fortunatae insulae, *die Canarischen Inseln*, in oceano Atlantico sunt, ad Africam pertinentes, quas *Pl. Trin.* 2, 4, 148. Fortunatorum insulas appellat. Nomen habent a coeli temperie et soli fertilitate: olim creditae Elysium et beatarum animarum sedes: quo allusit *Virg. A.* 6, 638. Devenere locos laetos, et amoena vireta Fortunatorum nemorum. V. *Plin.* 6, 32, 37.

[FORTŪNENSIS, e, adj. ad fortunam pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 649, 10. Claudia Fortunensis. *F.*]

[FORTŪNĬO, onis, m. dimin. is, cui Fortuna aliquantulum favet. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 917, 16. Lurius Fortunio. *F.*]

FORTŪNO, as, a. 1. εὐδαιμονίζω, prospero, secundo. *Cic. Fam.* 2, 2. Tibi patrimonium Dii fortunent. *Id. ib.* 15, 7. Eumque honorem Deos tibi fortunare volo. *Hor. Ep.* 1, 11, 22. Tu quamcumque Deus tibi fortunaverit horam, Grata sume manu. *Afran.* ap. *Non.* 2, 315. Deos ego omnes, ut fortunassint, precor, *h. e.* ut fortunent. Adde *Pl. Trin.* 2, 4, 175. et *Pers.* 2, 45. Ubique autem Diis tribuitur, quorum in manu Fortunae vis esse dicitur.

[FORTŪNŪLA, ae, f. dimin. fortunae, parva fortuna. Est nomen R. *Inscr.* Christiana ap. *Fabrett.* p. 327. *n.* 467. Respectus, et Fortunula parentes filio dulcissimo. Adde aliam apud *eund.* p. 586. *n.* 191. *F.*]

[FORŪLĀNUS, a, um, adj. ad Forulos pertinens, vicum Marsorum in Sabinis prope Amiternum. V. v. seq. *Inscr.* ap. *Mur.* 1098, 1. C. Sallio C. F. Qui. Proculo patrono civitatis Amiternorum Vicani Forulani patrono benemerenti. Adde aliam apud *eund.* 233, 4. *F.*]

FORŪLI, orum, m. plur. loculi, plutei, quibus libri asservantur: a *foris* circensibus, ut *Festus* docet. *Suet. Aug.* 31. Libros Sibyllinos condidit duobus forulis auratis sub Palatini Apollinis basi. *Juven.* 3, 219. Hic libros dabit, et forulos, mediamque Minervam. ℙ Est et nomen vici in Sabinis apud Marsorum confinia, nunc *Civita Tomassa* appellati. *Virg. A.* 7, 714. [*Liv.* 26, 11. *Sil.* 8, 417. In *Livio* vicus appellatur. *B. A.*]

FORUM, i, n. ἀγορὰ, locus spatiosus in urbe, in quo res venduntur, et negotia fiunt: a *fero*, ut vult *Varr. L. L.* 4, 32. Quo conferrent suas controversias, et quae vendere vellent, et quo quaeque ferrent, forum appellarunt. *Id. ib.* Forum boarium, olitorium, cupedinis, piscarium. *Id. R. R.* 1, 54. vinarium. *Ulp. Dig.* 1, 12, 1. *med.* suarium. *Sall. Jug.* 51. Oppidum Vacca, forum rerum venalium totius regni maxime celebratum. ℙ *Varro cit. L. L.* 4. tradit, omnia fora rerum venalium, quae Romae erant, contracta postea fuisse in unum locum, quod *macellum* dictum fuit, ubi omnia, quae ad victum pertinent, vendebantur. ℙ Item locus, in quo jurisdictio exercetur, conciones habentur ad populum, causae aguntur, qui saepe idem est locus cum foro negotiorum, quae occasione convenientium civium fiunt, ut in Foro Romano. *Cic. Verr.* 2, 3, 15. Ne extra suum forum vadimonium promittere cogantur. *Id. Fam.* 5, 8. Ut primum forum attigi, *h. e.* coepi versari in publico, civilia studia exercere, reipublicae operam dare, causas agere. *Suet. Ner.* 7. Deducere in forum, *h. e.* in publicum, et ad reipublicae studia et officia admovere. *Senec. prooem. Contr. l.* 2. Parare se foro et honoribus. *Tac. A.* 39. Frustra studia fori et civilium artium decus in silentium acta, si militarem gloriam alius occuparet. *Nep. Cat.* 1. Hortatu L. Valerii Romam demigravit, in foroque esse coepit. *Id. Att.* 10. Ad adventum imperatorum foro decesserat, timens proscriptionem, *h. e.* publico abstinuerat. *Senec. Ben.* 4, 39. Cedere foro. V. CEDO. *Cic. Verr.* 2, 4, 54. *extr.* Pacem cum bello, leges cum vi, forum et jurisdictionem cum ferro et armis conferatis. *Virg. G.* 2, 502. ferrea jura, Insanumque forum. *Ov Fast.* 4, 188. Et fora Marte suo litigiosa vacent. ℙ *Forum agere* est jurisdictionem exercere, et dicitur fere de magistratibus in provinciis. *Cic. Att.* 5, 16. *ad f.* Appius in ultimam provinciam se conjecit, Tarsum usque: ibi forum agit. Sic *Virg. A.* 5, 757. gaudet regno Trojanus Acestes, Indicitque forum, et patribus dat jura vocatis. ℙ Ipsa oppida, aut vici in provinciis in quae conveniebant provinciales negotiorum, seu nundinarum, vel jurisdictionis, et litium causa, *fora* appellantur, ut Forum Aurelium in Etruria, Forum Livii in Aemilia, nunc *Forli*, Forum Cornelii, Julii, Sempronii, etc., de quibus V. FOROCORNELIENSES, FOROJULIENSES, FOROSEMPRONIENSES etc. *Cic. Fam.* 12, 5. Erat Claternae Hirtius, ad Forum Cornelium Caesar. ℙ [**Forum Aurelium*, quod et Forum Aurelii *Anton. Itin.*, meminit *Cic. Cat.* 1, 9. ℙ *Forum Livii* meminit *Plin.* 3, 15. Hodie est *Forli*. ℙ *Forum Cornelii*, in Aemilia. *Mart. epigr.* 3, 4. Forum Cornelium est *Cic. Fam.* 12, 5. V. *Forocorneliensis*. ℙ *Forum Julii* in Gallia Narbonensi fuit, hodie *Frejus*. *Planc.* in *Cic. Fam.* 10, 15. et 17. *Plin.* 3, 4. *Mela* 2, 5. ℙ Aliud est Forum Julii in Venetis, cujus incolae *Forojulienses transpadani* audiunt *Plin.* 3, 19. ℙ Fuit et Forum Julii in Hispania Baetica, quod et Illiturgi dictum. *Plin.* 3, 1. ℙ *Forum Sempronii* in Umbria fuit. V. *Forosemproniensis*. ℙ *Forum Voconii*, Galliae Narbonensis oppidum. *Planc.* in *Cic. Fam.* 10, 17.

Plin. 3, 4. Forum Voconium audit *Lepid.* in *Cic. Fam.* 10, 34. ubi ed. *Ernest.* habet *Vocontium.* ℙ *Forum Appii,* in Latio. *Cic. Att.* 2, 10. ℙ *Forum novum,* in Piceno. *Plin.* 3, 12. Hodie *Vescovio.* ℙ Et aliud ejusdem nominis, prope Parmam, hodie *Fornovo,* cujus cives Foronovani dicti. *Inscr.* ap. *Grut.* p. 492. *n.* 5. ℙ *Forum Neronis.* V. *Foroneronienses.* ℙ *Forum Allieni,* in Gallia transpadana. *Tac. H.* 3, 6. Hodie *Ferrara.* ℙ *Forum Clodii,* oppidum Etruriae. *Anton. Itin.* Hinc *praefectura Claudia Foroclodii* ap. *Plin.* 3, 5. V. *Foroclaudienses.* ℙ Et aliud, ejusdem nominis, in Gallia cispadana. *Plin.* 3, 15. ℙ *Forum Truentinorum,* in Gallia cispadana. *Plin. ib.* ℙ *Forum Popilii,* Galliae cispadanae oppidum. *Id. ib. Forum populi* audit *Tab. Peut.* Hodie *Forlimpopuli.* V. *Foropopulienses.* ℙ *Forum Gallorum* meminit *Galba* in *Cic. Fam.* 10, 30. ℙ *Forum Vibi (Vibii).* V. *Forovibienses.* ℙ *Forum Trajani,* oppidum Sardiniae. *Anton. Itin. B. A.*] ℙ Fora plurima Romae fuere, sed judicialia tria maxime, Romanum, Julii Caesaris, et Augusti; quibus alia postea adjecta sunt. Primum quod absolute et κατ' ἐξοχήν Forum dicitur, fuit omnium ornatissimum propter aedificia, et frequentissimum propter judicia, inter Colles Capitolinum et Palatinum: ibi curia, rostra, comitium, tabernae argentariae, porticus circa columnis nixae, basilicae, templa magnifica, etc. *Mart.* 3, 38. Causas, inquis, agam Cicerone disertius ipso: Atque erit in triplici par mihi nemo foro. *Senec. Ira* 2, 9. Circumscriptiones, furta, fraudes, quibus trina non sufficiunt fora. Adde *Stat. Silv.* 4, 9, 15. De foro Augusti *Suet. Aug.* 29. Forum exstruxit cum aede Martis ultoris etc. Fori exstruendi causa fuit hominum et judiciorum multitudo, quae videbatur, non sufficientibus duobus, etiam tertio indigere. *Ov. Pont.* 4, 15, 16. domus Augusto continuata foro. De Foro Jul. Caesaris *Suet. Caes.* 26. Forum de manubiis inchoavit, cujus area super HS millies constitit. ℙ *Scisti uti foro* proverbium est ap. *Ter. Ph.* 1, 2, 29. h. e. scisti servire tempori, ductum a negotiatoribus, qui ante locum commercii non praescribunt, quanti vendant, quae advehunt, sed secundum annonam fori, quam deprehenderint, consilium de vendendis aut non vendendis mercibus sumunt. *Donatus.* ℙ *Res in meo foro vertitur,* aliud proverb. ap. *Pl. Most.* 5, 1, 10. h. e. res est mihi cum iis, quos vitare non possum, quemadmodum in suo foro recusare nemo potest, quin judicium subeat: vel versor in periculo, quod non possum effugere. ℙ *In alieno foro litigare* apud *Mart. ep. praef. l.* 12. est perplexum et turbatum esse, ut ii, qui in alieno foro litigant, cujus neque morem judiciorum, neque rationem agendi, aut loquendi plane sciunt. ℙ *Forum aleatorium* per similitudinem dicitur cubiculum, in quo lusuri conveniunt. *August.* ap. *Suet. Aug.* 71., ubi alii intelligunt alveolum lusorium: nam hac notione videtur certo usurpari a *Senec. Consol. ad Polyb.* 36. Tesseris ac foro acerbissimi funeris levabat mala. V. FORI. ℙ *Forum coquinum* fuit Romae locus, ubi coqui conveniebant, parati suam locare operam conducentibus. *Pl. Ps.* 3, 2, 1. Forum coquinum qui vocant, stulte vocant; Nam non coquinum est, verum furinum est forum. ℙ *Foro mersi* ap. *eund. Epid.* 1, 2, 16. dicuntur, qui aere alieno obruti sunt. In foro enim erant argentariorum tabernae, ubi pecunia dabatur cuivis fenori. ℙ *Forum* est etiam vasis vinarii genus, nempe pars torcularis, in quo ponuntur uvae, vel oleae prelo calcandae. *Colum.* 11, 2. *med.* Torcularia et fora diligenter emundata lotaque, et si res ita exegerit, picata. Adde 12, 18. ℙ Adde ex *Festo,* id *forum* antiquos appellasse, quod nunc vestibulum sepulcri dici solet. *Cic. Leg.* 2, 24. Quod autem lex *forum,* id est vestibulum sepulcri, *bustumve usucapi* vetat, tuetur jus sepulcrorum.

FORUS, i, m. idem quod forum, idest locus rebus venalibus, negotiis, judiciis destinatus. *Lucil.* ap. *Charis.* 1, 55. et ap. *Non.* 3, 96. Romanis ludis forus olim ornatu lucernis. *Pompon. ib.* Balnea, forus, macellus, fana, portus. Adde *Sall. fragm. ib.* ℙ De foris navium, etc. V. FORI.

FORVUS, formus, *h. e.* calidus, apud veteres. *Serv.* ad *A.* 8, 453.

*FOSI, orum, populi Germaniae inferioris, circa Albim flumen, vel inter Albim et Vistulam, Cheruscis contermini. *Tac. G.* 36. Nemo unquam de illis, nisi *Tacitus,* mentionem fecit. *Cluverio* sunt ipsi Saxones, dissentiente *Cellario. B. A.*

FOSSA, ae, f. τάφρος, locus, unde effossa est terra: a *fossum* sup. verbi *fodio. Cic. Tusc.* 5, 29. Ejusque fossae transitum ponticulo ligneo conjunxisset. *Plin.* 6, 26, 30. Fluvius fossa perductus. *Id.* 33, 4, 21. Fossam cavare. *Id.* 6, 29, 33. ducere. *Id* 36, 9, 14. *n.* 3. perducere. *Caes. B. G.* 7, 69. praeducere. *Plin.* 18, 26, 64. purgare, aut novam facere. *Plin. alter ep.* 10, 50. percutere, *h. e.* ducere, facere. *Tert. adv. Haeret.* 10. Hanc tibi fossam determinavit ipse, qui te non vult aliud credere, quam quod instituit, *h. e.* hos tibi fines praescripsit. ℙ Speciatim sumitur pro receptaculo aquae manufacto ad urbes, oppida, castra, aut alia hujusmodi munienda. *Cic. Att.* 9, 12. Populi R. exercitus Cn. Pompejum circumsidet, fossa et vallo septum tenet. V. FOVEA. *Festus in Quiritium,* et *Liv.* 1, 33. Quiritium fossae dicuntur, quibus Ancus Martius circumdedit Urbem, quam secundum ostium Tiberis posuit: ex quo etiam Ostiam. Et quia populi opera eas fecerat, appellavit Quiritium. ℙ In agris aliae sunt *fossae caecae,* aliae *patentes.* Patentium ratio cuivis clara et aperta: caecarum vero conficiendarum modus traditur a *Colum.* 2, 2. *med.* et *Pallad* 6, 3.: sulcis enim in altitudinem tripedaneam depressis, cum parte dimidia lapides, vel glaream receperint, aequentur superjecta terra, quae fuerat effossa, vel, si nec lapis erit, nec glarea, sarmentis, vel quibuscumque virgultis cooperiantur. Eadem fere habet *Plin.* 18, 6, 8. *n.* 3., sed rem non omnino intellexisse videtur. ℙ Translate usurpatur pro pudendo muliebri. *Auct. Priap.* 83. Tibi haec paratur, ut tuum ter aut quater Voret profunda fossa lubricum caput. ℙ Item pro podice puerili. *Juven.* 2, 1. Inter Socraticos notissima fossa cinaedos. ℙ [**Fossa Mariana.* V. *Marianus.* ℙ *Fossa Drusiana.* V. *Drusianus.* ℙ *Fossa Neronis,* quam Nero a Baiano lacu Ostiam versus navigabilem inchoaverat, ut refert *Plin.* 14, 6. V. *Suet. Ner.* 31. ℙ *Fossa Clodia,* ex Medoaco minore deducta. *Plin.* 3, 16. ℙ *Fossa* dictum est fretum, quo Sardinia a Corsica diremta est, ab insula hujus nominis in freto, vel prope sita. *Plin.* 3, 6. Insulae hodiernum nomen est *Isola Rossa.* V. *Cluverium. B. A.*]

[FOSSĀRIUS, ii, m. clericus, cui olim, ut ait *Hieronym. ep.* 1. *n.* 12., id officii erat, ut linteo cadaver obvolveret, et fossam humum lapidibus construens ex more tumulum pararet; idem ac fossor, quam vocem V. infra. *Inscr.* ap. *Mur.* 1969, 5. Felix fossarius in *pace. F.*]

FOSSĀTUM, i, n. posterioris Latinitatis vox est, et significat vel fossam, vel munimentum fossa factum. *Pallad.* 10, 13. de hortis: Circumveniente fossato, vel luto structis parietibus. *Capitolin. Gord.* 28. Castra omnia fossato circuibat. Adde *Veg. Mil.* 4, 16. ℙ Sunt qui afferunt etiam verba *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 4. ubi ait: Fossatum purgari, et extendi, ne crudum relinquatur. At *Hard.* legit *fossum.* ℙ Est etiam *fossatus, i,* m. terminus in agris in ipsa fossa positus, apud Scriptores rei agrariae, *Goes.* p. 254 et 267.

FOSSĪCIUS, a, um. adj. ὀρυκτὸς, idem quod fossilis. *Varr. R. R.* 1, 7. Fossicia creta. Et *mox.* Fossicius sal. *Plin.* 36, 23, 54. Arenae tria genera, fossicia, fluviatilis, et marina. *Pallad.* 1, 10. Arenae fossiciae tria sunt genera, nigra, cana, rufa.

FOSSĪLIS, e, adj. ὀρυκτὸς, qui e terra effoditur. *Varr. R. R.* 2, 11. Sal melior fossilis, quam marinus. *Plin.* 36, 18, 29. Fossile ebur. Et *ib.* 26, 66. Fossiles arenae. *Ammian.* 24, 6. Fossile flumen.

FOSSĬO, onis, f. ὄρυξις, actus fodiendi. *Cic. Senect.* 15. *med.* Fossiones agri et repastinationes. *Plin.* 17, 26, 39. Amygdalae si colantur fossione, florem amittunt. *Colum.* 11, 2. *med.* Omnibus mensibus non solum seminariis, sed etiam novellis vineis danda fossio est.

FOSSO, as, a. 1. idem ac fodio. *Enn.* ap. *Varr. L. L.* 6, 5. *a med.* Decretum est fossare corpora telis.

FOSSOR, oris, m. ὀρυκτὴρ, qui fodit. *Virg. G.* 2, 264. Et labefacta movens robustus jugera fossor. ℙ Translate dicitur de homine agresti, et imperito. *Pers.* 5, 122. Cum sis cetera fossor. Adde *Catull.* 22, 10. Speciatim dicitur de eo, qui cuniculos agit, ut obsessae urbis muros eruat. *Stat. Th.* 2, 418. ceu septa novus jam moenia laxet Fossor. ℙ Idem est etiam ac paedico. *Auson. Ep.* 49. Perversae Veneris postico vulnere fossor. ℙ Item *fossores,* qui et *fossarii,* appellati sunt clerici, qui subterranea Christianorum coemeteria aut fodiebant, aut certe aptanda curabant. *Inscr.* ap. *Mur.* 1970, 3. Leo fossor fecit sibi, et virginiae suae. Adde aliam *ib.* 6.

FOSSŪLA, ae, f. ὀρυγγάτιον, diminut. fossae. *Cato R. R.* 161. Deinde fossulas facito, qua radices asparagi demittas. *Colum.* 11, 3. *f.* Locum circumdare fossula. Et 12, 44. Fossulae tripedaneae.

FOSSŪRA, ae, f. ὄρυγμα, fossio. *Colum.* 4, 14. Hanc planam fossuram maxime nos probamus. *Suet. Cal.* 37. Complanata fossuris montium juga. *Vitr.* 8, 1. Summa fossura operiatur arundinibus, *h. e.* summa fossae pars.

FOSSUS, a, um, part. a *fodio,* ὀρυκτός. *Plin.* 19, 6, 32. Caepas ter fosso solo seri jubent. *Mart.* 14, 49. Exercet melius vinea fossa viros. *Pallad.* 12, 6. Terra fossa et subacta.

FOSTĬAM pro hostia, et

FOSTIM pro hoste, antiqui dicebant teste *Festo* in *Fedum.* V. initium litterae *F.*

*FOTĬO, onis, f. fotura. *Gloss. B. A.*

[FOTIS, idis, f. nomen proprium mulieris, quae fuit amica *Appuleji,* de qua ipse mentionem facit *Met.* 2. et alibi saepissime: videtur ita esse appellata a *fovendo. F.*]

*FOTURA, ae. f. i. q. fotus. *Gloss. B. A.*

FOTUS, a, um, part. a *foveo,* θαλφθείς. *Cic. N. D.* 2, 48. Pulli a matribus exclusi fotique. *Plin.* 31, 9, 45. Sal dentium dolori cum aceto fotus, et illitus cum resina prodest, *h. e.* fovendo admotus. *Virg. A.* 1, 699. Ascanium fotum gremio Dea tollit in altos Idaliae lucos, *h. e.* complexum quasi fovendi causa: ut *ib.* 722. interdum gremio fovet.

FOTUS, us, m. fovendi actus, fomentum, πυρίασις. In sexto casu sing. *Plin.* 23, 9, 82. Utilis est igni sacro, fotu. Et *ib.* 1, 10. Decoctum eorum coeliacos juvat et potione et fotu. ℙ In aliis et translate. *Prud. in Symm.* 2, 583. queis gloria fotibus aucta Sic cluat. ℙ Proprie *Id. Hamart.* 304. tactus Palpamen tenerum blandis e fotibus ambit. *Capell.* 1, 13. Ne uxoris Cyllenius fotibus repigratus, somnolento repente torpore marceret.

FOVEA, ae, f. βόθυνος, fossa brevis, profunda, et in summo tantum patens: quales sunt, quibus fronde obtectis feras decipiunt, et quibus sepeliuntur cadavera etc. scrobs, caverna: vocis etymon V. in FAVISSAE. *Cic. Phil.* 4, 5. Res est vobis cum immani tetraque bellua; quae, quoniam in foveam incidit, obruatur. *Plin.* 10, 38, 58. Foveis feras venari. *Virg. G.* 3, 558. cadavera humo tegere, et foveis abscondere discunt. Ubi *Pier.* docet in antiquissimo codice *fossis* legi: esse autem discrimen, quia *fossae* sunt ampliores, et ad vallos murosque urbis pertinent: *foveae* angustiores brevioresque, atque ad eos usus, qui modo dicti sunt, aut iis similes. In loco *Virgilii* si *fossis* legatur, indicari multitudinem cadaverum, quibus sepeliendis foveae non satis essent, sed fossae postularentur. ℙ Translate pro dolo et insidiis ponitur. *Pl. Poen.* 1, 1, 59. Ita decipiemus fovea lenonem Lycum. *Id. Pers.* 4, 4, 45. Vide sis: ego ille doctus leno paene in foveam incidi. *Tert. Anim.* 19. Genitales feminae foveae, *h. e.* uterus.

[FOVĒLA, ae, f. idem ac fomentum, recreatio. *Tert. Anim.* 7. Incorporalitas est immunis a poena, et a fovela. *F.*]

FOVĔO, es, fōvi, fotum, a. 2. θάλπω, calorem vigoremque nativum procurare ac tueri, calefacere. *Cic. N. D.* 2, 52. Gallinae ex ovis pullos cum excluserint, ita tuentur, ut et pennis foveant, ne frigore laedantur. *Pl. Capt.* 4, 2, 67. Laridum atque epulas foveri foculis ferventibus. *Curt.* 5, 4. Mare modico tepore terras fovet. *Plin.* 9, 10, 12. Quidam oculis spectandoque ova foveri ab iis putant. *Id.* 8, 36, 54. Ursi fetus rigentes apprimendo pectori fovent. ℙ Saepe est medicorum verbum, et significat membrum affectum aspergendo quidpiam, aut applicando tepefacere, mollire, mitigare, refrigerare, unde dolor leniatur, [**θεραπεύειν,* curare.] *Col.* 6, 12. Si genua intumuerint, calido aceto fovenda sunt. *Cels.* 6, 8. Nares exulceratas fovere vapore aquae calidae. *Virg. A.* 12, 420. Fovit ea vulnus lympha longaevus Iapyx. *Plin.* 24, 9, 37. Cortice et foliis in vino decoctis foveri nervos. *Id.* 32, 9, 34. Panos fovere ex scorpione in vino decocto. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 210. Ventrem fovere ex molito hordeo, uti cataplasmo. *Plin.* 28, 12, 50. et *Cels.* 1, 5. et 4, 2. *n.* 4. Aqua frigida fovere. *Plin. ib.* Lacte asinino fovere cutem. Translate *Cic. Att.* 12, 18. Fovere dolores suos. *Gell. praef. med.* Oblectare et fovere animum. ℙ Ap. *Virg. A.* 1, 722. fovere gremio: Et *ib.* 4, 686. fovere sinu: Et *ib.* 8, 387. lacertis amplexu molli fovere, est amplecti, ut faciunt matres cum infantibus suis. Ap. *eund. A.* 10, 838. ipse aeger anhelans Colla fovet, *h. e.* collum caputque defatigatum manu sustinens, aut nixus trunco recreat. Alio sensu *Id. ib.* 9, 56. Non aequo dare se campo, non obvia ferre Arma viros, sed castra fovere, *h. e.* sedere inclusos castris, more gallinarum ova foventium. Simile est illud *ib.* 4, 193. Nunc hiemem inter se luxu, quam longa, fovere. Ubi *Servius:* Veteres *fovere* pro diu incolere et inhabitare dixerunt, ut ipse alibi (*G.* 3, 420.) coluber fovit humum. *Auct. Priap.* 83. Puella nec jocosa te levi manu Fovebit. ℙ Saepe est alere, nutrire, favere, provehere, tueri. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 3. Scribis de Caesaris summo in nos amore: hunc tu fovebis. *Virg. A.* 10, 93. Fovere bella. *Id. ib.* 4, 218. famam inanem. *Suet. Vesp.* 18. ingenia et artes. *Tac. H.* 1, 8. partes alicujus. [**Id. A.* 12, 1. Huic Pallas, illi Calistus fautores aderant; at Aelia Petina e familia Tuberonum Narcisso fovebatur. Plura hujus ap. *Tac.* frequentissimi generis dicendi exempla dabit *Böttich.* in *Lex. Tac.* p. 206. Adde *Suet. Aug.* 17. *f.* Reliquos Antonii reginaeque communes liberos, — mox pro conditione cujusque sustinuit ac fovit. Cf. *Tac. A.* 4, 8. Ne secus, quam suum sanguinem, foveret ac tolleret.] *Mart.* 9, 49. spem. *Val. Fl. prol.* virtutes. *Liv.* 3, 65. voluntatem alicujus. *Id.* 38, 6. aliquem certa spe. *Ov. Met.* 7, 633. animo vota. *Pl. Bacch.* 4, 10, 1. aliquid in pectore, *h. e.* cogitare. *Plin. ep.* 1, 14. exhortationibus alicujus adolescentiam. *Tibull.* 2, 7, 6. Credula spes vitam fovet. *Tac. A.* 14, 55. Ratione, consilio, praece-

ptis pueritiam alicujus fovere. *Id. H.* 3, 83. Spectator populus hos, rursus illos clamore et plausu fovebat. *Ov. Trist.* 4, 10, 41. colere et fovere poetas. *Cic. Fam.* 1, 9. *med.* Inimicum meum sic amplexabantur, sic in manibus habebant, sic fovebant, sic me praesente osculabantur, ut etc. *Id. Mur.* 35. Fovere sensus hominum, delinire animos, adhibere voluptates. *Quint.* 1, 2. *med.* Magister eum, in quo studium ingeniumque perspexerit, in suam quoque gloriam peculiariter fovebit.

FOVII, nunc Fabii dicuntur: dicti, quod princeps gentis ejus ex ea natus sit, cum qua Hercules in fovea concubuit. Alii putant, eum primum ostendisse, quemadmodum ursi et lupi foveis caperentur. *Festus.*

FR

FRĂCĔO, es, ui, n. 2. fracidus fio. V. *Catonis* locum in FRACESCO. ℙ Translate. *Festus.* Fracebunt, displicebunt.

FRĂCES, um, f. plur. sunt carnes olearum trapeto commolitarum et prelo expressarum reliquae: a *ῥᾶξ*, *ῥαχὸς*, quod a *ῥάσσω* pro *ῥήσσω*, frango: vocantur Graece *στέμφυλα* a *στέμβω* pro *στείβω*, calco. *Id. ib.* Oleum e cortinis in labra fundendum, ut fraces et amurca liquentur. *Cato R. R.* 64. Oleum quam diutissime in amurca et in fracibus erit, tam deterrimum fiet. *Grat. Cyn.* 474. Subsiduasque fraces diffusaque Massica prisco Sparge cado. Adde *Col.* 6, 13. et *Vitr.* 7, 1. ℙ *Frax* in recto singulari legitur in *Gloss. Philox.* ℙ *Frages* etiam pro *fraces* in quibusdam codd. scriptum est: unde apparet ab antiquo *frago* pro *frango* vocem deductam esse. V. *Voss. Etym.*

FRĂCESCO, is, n. 3. *σήπομαι*, *πύθομαι*, fracidus fio, putresco. *Cato R. R.* 128. Terram cretosam sumito, eo amurcam infundito, paleas indito: sinito quatriduum fracescat; ubi bene fracuerit, etc., *h. e.* fermentetur, concalescat, atque intumescat. *Varr. R. R.* 1, 55. Olea, de qua fit oleum, congeri solet acervatim per dies singulos in tabulata, uti ibi mediocriter fracescat. Et *mox.* Olea si nimium diu fuit in acervis, caldore fracescit, et oleum foetidum fit. *Col.* 1, 6. *med.* Oleum quoque minus provenit, si congelatur, quam si fracescat. [Ita *Schneid.* legend. monet, approbante *Del-Bene*, qui ita vertit: *anche l'olio congelandosi, in minor copia vien fuori, che sobbollendo. F.*]

FRĂCIDUS, a, um, adj. *σαπρὸς*, plusquam maturus, putrescens. *Cato R. R.* 64. Factores *(volunt)* ut *(olea)* in tabulato diu sit, ut fracida sit, quo facilius *(oleum)* efficiant.

*FRACTILLUM, i, n. dimin. instrumentum ad frangendum piper. Ita *Gloss. Isid. B. A.*

FRĂCTĬO, onis, f. actus frangendi, *κλάσις*. *Hieron. ep.* 108. *n.* 8. et *August. de cons. Euangelist.* 4, 25. Fractio panis.

FRACTOR, oris, m. qui frangit, *κλάστης*. *Sid. ep.* 3, 13. Vesicarum ruptor, fractorque ferularum.

FRACTŪRĂ, ae, f. *κλάσις*, locus ruptus. *Cato R. R.* 160. Ad luxum, aut ad fracturam alliga, sanum fiet. *Cels.* 8, 10. Quo propior fractura capiti *(ossis)* vel superiori, vel inferiori est, eo pejor est. *Plin.* 29, 6, 39. Cochleae fracturis aurium illinuntur. (Adde 22, 8, 9. et 31, 11, 47.) *Id.* 33, 4, 21. Fracturae silicum.

FRACTUS, a, um, part. a *frango*, ruptus, infractus, *κεκλασμένος*. *Cic. Phil.* 11, 6. Fractum crus. *Id. Verr.* 2, 4, 25. Annulus fractus et comminutus. *Id. Att.* 4, 3. Domus fracta conjectu lapidum. *Caes. B. G.* 4, 29. et *Hor. A. P.* 20. fractae naves. *Id. Sat.* 2, 8, 81. fracta lagena. *Id. Ep.* 10, 6. fracti remi. *Id. Od.* 2, 14, 14. fracti fluctus. *Virg. G.* 3, 161. fractae glebae. *Plin.* 19, 3, 15. Fracta faba. Et 18, 24, 54. Fractum dentibus granum. *Virg. A.* 3, 556. fractae ad litora voces, *h. e.* repercussae. *Id. G.* 4, 72. vox Auditur fractos sonitus imitata tubarum, *h. e.* qui similes sunt his, quos edunt res, dum franguntur. ℙ *Fractus* pro inflexo, V. in LIGO, onis. ℙ Translate. *Cic. Dom.* 36. Animo fracto esse et afflicto. *Id. ib.* 10. Civitatem fractam malis, mutam, debilitatam, abjectam metu ad spem libertatis erexit. *Id. Att.* 11, 12. *med.* Fractiorem animo esse. Al. leg. *fractiore. Id. Or.* 1, 26. Fractus ac debilitatus metu. [*Solennis quaedam est utriusque vocacubi *fractus* et *debilitatus* conjunctio. V. *Mannt.* ad *Cic. Fam.* 5, 13.] *Caes. B. G.* 1, 31. Aedui proeliis calamitatibusque fracti. [**Sil.* 12, 420. Ductor Marcello fractus.] *Sil.* 7, 253. His dictis fractus furor, et rabida arma quierunt. *Sen. Phoen.* 186. Fractae irae. *Ov. Met.* 15, 52. fractus morboque fameque. [**Prop.* 3, 21, 33. Non turpi fractus amore.] *Hor. Sat.* 1, 1, 5. Miles multo jam fractus membra labore. *Id. Od.* 2, 7, 11. fracta virtus. *Cic. Amic.* 16. Spes amplificandae fortunae fractior, *h. e.* debilior, magis languens. [**Prop.* 2, 17, 4. Fractus utroque toro, i. e. frustratus.] *Sil.* 17, 350. Fracta foedera. *Hor. Sat.* 2, 3, 18. postquam omnis res mea Janum Ad medium fracta est. *Virg. G.* 4, 240. res fractae. Et *A.* 3, 53. fractae opes, *h. e.* afflictae, accisae. *Vell.* 2, 74. Fractae Brutianae partes. *Lucan.* 7, 683. nec te videre superbum Prospera bellorum, nec fractum adversa videbunt. *Lucr.* 2, 1149. fracta est aetas effetaque tellus. *Cels.* 7, 7. *n.* 4. *f.* Fracti aestus, et nondum orta frigora. *Plin. ep.* 2, 14. Fracta pronunciatione dicere, *h. e.* effeminata, enervi: cui opponitur intenta, incitata, fortis. *Quint.* 12, 10. M. Tullium suorum homines temporum incessere audebant, ut in compositione fractum, exsultantem, ac paene viro molliorem, *h. e.* mollem, delicatum, solutum, enervem, elumbem, ut est ap. *Auct. dial. de Orat.* 18. Alio sensu *Cic. Brut.* 83. Genus dicendi fractum et minutum, *h. e.* in quo franguntur numeri orationis, et volubili comprehensione neglecta, incisim omnia dicuntur. V. *eund. Or.* 67. Ceterum pro molli et effeminato ponitur *fractus* etiam in illo *Petr.* 119. fractique enervi corpore gressus. Et *Juven.* 2, 111. fracta voce loqui. Et *Tac. A.* 14, 20. fractos sonos et dulcedinem vocum perite audire. Et *Claud. in Eutr.* 1, 262. verbisque sonat plorabile quiddam Ultra nequitiam fractis. [*De vario hujus vocis usu in rebus oratoriis v. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 179. sqq. ℙ Cum *genit. Sil.* 13, 876. Fractus opum.]

FRAENUM, etc. V. FRENUM.

FRĂGĂ, orum, n. plur. morum herbarum humi repentium, colore rubeo, gustu suavissimum: ita videntur appellata a *ῥᾶξ*, *ῥαγὸς*, acinus, quia acinis similia sunt. [*Fragaria vesca. *L.*] *Virg. Ecl.* 3, 92. humi nascentia fraga. *Ov. Met.* 1, 104. montanaque fraga legebant. *Plin.* 15, 24, 28. Aliud corpus est terrestribus fragis, aliud, etc. *Senec. Hipp.* 516. fraga parvis vulsa dumetis. ℙ In singulari numero caret exemplis. ℙ Graece in *Gloss. Philox. μμαλχνλον* dicitur.

FRĀGES. V. FRACES.

FRĀGESCO, is, n. 3. frangor. Translate *Accius* ap. *Non.* 2, 329. Neque fera hominum pectora fragescunt, donec vim persenserint imperii, *h. e.* vincuntur, molliuntur, domantur.

FRĂGILIS, e, adj. *ψαθυρὸς*, *κατακτὸς*, *εὔθρυπτος*, qui facile frangitur. *Virg. Ecl.* 8, 40. Fragiles rami. *Hor. Od.* 3, 2, 28. Fragilis phaselus. *Gell.* 6, 1. *extr.* Caput ictibus parvis fragile. *Ov. Trist.* 3, 10, 26. Aquae fragiles, *h. e.* glacies. *Plin.* 12, 8, 17. Saccharon est mel in arundinibus collectum, candidum, dentibus fragile. *Id.* 34, 8, 20. Aes malleis fragile. *Id.* 11, 28, 34. Tenuior fragiliorque penna. *Ov. Met.* 15, 160. Utque novis fragilis signatur cera figuris, *h. e.* quae facile flectitur et fingitur. [*Negat hanc vim v. *fragilis* in esse, *Jahn* ad h. l. Ceterum *Gierig.*, q. v., cum *Mitscherl.* al. legit *facilis*, quod convenientius dicit loci sententiae.] *Lucr.* 6, 111. fragilis sonitus chartarum, *h. e.* similis sonitus et crepitus rerum, quae franguntur. Sic *Virg. Ecl.* 8, 82. fragiles lauri, *h. e.* qui urendo fragorem et crepitum edunt. [*Id, quod ominis loco in hac arbore observabatur. V. *Heyn.* et quos in hanc rem laudat.] Et *Prop.* 4, 7, 12. Pollicibus fragiles increpuere manus, *h. e.* similem fragori sonum dederunt, et tanquam frangerentur. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 2, 27. Quis enim confidit, semper sibi illud stabile et firmum permansurum, quod fragile et caducum sit? *Id. Somn. Scip.* 8. Fragile corpus animus sempiternus movet. *Ov. Trist.* 4, 8, 3. Jam subeunt anni fragiles et inertior aetas, *h. e.* senectus morbis et morti obnoxia. *Plin. Pan.* 78. Hominum aevum omne et breve et fragile est, [*i. e. variis casibus, qui abrumpere possunt, obnoxium.] *Sil.* 3, 386. Sonipes aevi fragilis. Et *Cic. Amic.* 27. Res humanae fragiles caducaeque sunt. *Sen. Hipp.* 489. fragilis favor, *h. e.* inconstans. *Sall. Cat.* 1. Divitiarum et formae gloria fluxa atque fragilis est: virtus clara aeternaque habetur. *Plin. prooem. l.* 7. de homine: Nulli vita fragilior. Et *ib.* 24, 24. de memoria: Nec aliud est aeque fragile in homine. ℙ In illo *Hor. Sat.* 1, 8, 39. fragilis Pediatia, furque Voranus, *fragilem* interpretantur mollem, impudicum: ut *frangere* in obscenis simile sit *τῷ dividere.* Certe *fractus* pro molli, soluto, effeminato ponitur. V. FRACTUS. ℙ Sup. *Fragilissimus* ap. *Hieron.* in *cap.* 4. *Ezech.* nam quod affertur a *Prisc.* 6, 718. ex *Actio* in *Annal.* Ut quam fragilissimus alvus, *Non.* 3, 21. habet *frigidissimus.*

FRĂGĬLĬTAS, atis, f. *ψαθυρότης*, frangendi facilitas. *Plin.* 34, 14, 41. Tenuiora ferramenta oleo restingui mos est, ne aqua in fragilitatem durentur. *Id.* 12, 14, 32. Tus probatur candore, amplitudine, fragilitate. ℙ Translate. *Cic. Tusc.* 5, 1. Humani generis imbecillitatem fragilitatemque extimescere. *Plin. ep.* 4, 24. Tantas conversiones aut fragilitas mortalitatis, aut fortunae mobilitas facit. *Appul. Met.* 9. Fragilitas fidei humanae.

FRĂGĬUM, ii, n. fractura. *Appul. Met.* 9. p. 225, 11. Crurum ei fragium obominata. V. CRURIFRAGIUM.

FRAGMEN, inis, n. *κλάσμα*, pars rei fractae. *Virg. A.* 10, 306. Fragmina remorum. *Val. Fl.* 6, 250. teli. *Ov. Met.* 11, 561. navigii. *Suet. Cl.* 18. panis. *Colum.* 9, 15. *extr.* favorum. ℙ Item fractio, fractura. *Val. Fl.* 3, 477. Percussit subito deceptum fragmine pectus.

FRAGMENTUM, i, n. idem quod fragmen. *Cic. Sext.* 37. Inermem tribunum alii gladiis adoriuntur, alii fragmentis septorum et fustibus. *Id. N. D.* 2, 32. Fragmentum lapidis. *Liv.* 34, 39. Fragmenta tegularum. *Curt.* 9, 9. avulsarum tabularum, remorumque. *Plin.* 9, 8, 8. panis. *Id.* 36, 23, 52. silicis. *Virg. G.* 4, 304. ramea. [**Liv.* 23, 24. ramorum.] *Plin.* 37, 2, 10. Fragmenta crystalli sarciri nullo modo queunt. *Lucan.* 9, 33. mille carinis Abstulit Emathiae secum fragmenta ruinae, *h. e.* reliquias Pompejani exercitus caesi.

FRĂGOR, oris, m. fractura, fractio, *κλάσις*. *Lucr.* 1, 747. Deinde quod omnino finem non esse secandis Corporibus faciunt, neque pausam stare fragori. ℙ Metonymice, quia frangendo fit sonus, saepius est i. q. *κτύπος*, strepitus, crepitusque rerum, quae franguntur: omnisque sonus illi similis. *Liv.* 1, 29. Fragor tectorum, quae diruebantur, ultimis urbis partibus audiebatur. *Ov. Met.* 8, 340. Sternitur in cursu nemus, et propulsa fragorem Silva dat. *Val. Fl.* 6, 504. virum, lituumque fragores. *Virg. G.* 1, 306. Continuo ventis surgentibus aridus altis Montibus audiri fragor. Et *A.* 1, 158. fragor pelagi. Et *ib.* 2, 692. subitoque fragore Intonuit laevum. *Val. Fl.* 3, 218. Armorum fragor. Et 6, 753. belli. Et 2, 501. fulmineus. *Plin.* 6, 29, 35. Nilus praecipitans se, fragore auditum accolis aufert. *Quint.* 8, 3. Fragor plaudentium et acclamantium. *Plin. ep.* 6, 31. *f.* et *Senec. Troad.* 174. Vastus fragor. *Lucr.* 5, 110. horrisonus. *Claud. in Eutr.* 2, 163. raucus. *Ov. Fast.* 3, 368. gravis. *Val. Fl.* 1, 819. et *Ov. Met.* 1, 269. Fit fragor. *Id. Trist.* 1, 2, 46. personat. ℙ De rumore. *Val. Fl.* 1, 753. regemque fragor per moenia differt Mille ciere manus.

FRAGOROSUS. V. FRAGOSUS *in f.*

FRĀGOSĒ, adv. sonore, cum strepitu. *Plin.* 16, 10, 19. Quippe secures respuuntur, et fragosius sidunt, aegrius revelluntur.

FRĂGOSUS, a, um, adj. fragoris plenus. *Virg. A.* 7, 566. medioque fragosus Dat sonitum saxis, et torto vertice torrens. *Claud. II. Cons. Stil.* 337. Murmura fragosa leonum. *Val. Fl.* 2, 622. fragosa vada. Et 138. nimbisque et luce fragosa Prosequitur polus, et tonitru pater auget honoro. Et 4, 261. Maleae arx fragosa.. ℙ Item fragilis, ut videtur, in illo *Lucr.* 2, 859. Mollia, lenta, fragosa, putricava, corpore raro. Al. rectius leg. *Molli lenta, fragosa putri, cava corpore raro.* ℙ Item asper, praeruptus, et quasi fractus: unde *confragosus. Ov. Met.* 4, 777. silvis horrentia saxa fragosis. *Grat. Cyn.* 527. fragosus mons. ℙ Hinc translate. *Quint.* 9, 4. Quanto vehementior fluminum cursus est prono alveo, ac nullas moras objiciente, quam inter obstantia saxa fractis aquis ac reluctantibus; tanto quae connexa est, et totis viribus fluit, fragosa et interrupta melior oratio. Et *ib. med.* Optime de compositione judicant aures, quae et plena sentiunt, et parum expleta desiderant, et fragosis offenduntur, et lenibus mulcentur, etc. *Diom.* 3, 499. Fragosi versus sunt, qui illevigato sono et incondito variantur.

FRAGRANS, antis, part. a *fragro*, *ὀσμήρης*, valde olens, odorus. *Virg. G.* 4, 169. redolentque thymo fragrantia mella. (*Diom.* 1, 304. ait, *thymo* non ad *retolent*, sed ad *fragrantia* referri.) *Sil.* 15, 117. fragrans amomum. *Suet. Vesp.* 8. Adolescens fragrans unguento. *Catull.* 67, 144. Domus Assyrio odore fragrans. *Appul. Met.* 6. p. 177, 30. Fragrans balsama Venus. Et *ib.* 10. p. 249, 4. Tota suave fragrans cavea. Et *ib.* Fragrantissimum unguentum.

FRAGRANTER, adv. fragrando. *Sol.* 38. Crocum Ciliciae spirat fragrantius.

FRAGRANTĬA, ae, f. magni odoris exhalatio. *Val. Max.* 9, 1, 1. *extern.* Unguentorum fragrantia.

FRAGRO, as, avi, atum, n. 1. *ὄζω*, odorem emitto, oleo. [**Döderl.* 3, 133. *fragro* una cum *flagro* intensiv. dicit v. *flare*, eodem modo factum, quo *migrare* a *meare.*] Est verbum mediae significationis, tam de bonis, quam de malis odoribus usurpatum: saepius tamen de bonis. *Mart.* 6, 55. Fragrare casia, cinnamoque. Et 5, 38. Fragravit ore, quod rosarium Paesti. Et 3, 58. Et multa fragrat testa senibus autumnis. *Solin.* 37. *f.* Gemma vinum fragrat. V. alia in FRAGRANS supra loco suo. ℙ De malis. *Val. Fl.* 4, 493. Fragrat acerbus odor, patriique exspirat Averni Halitus. *Mart.* 1, 88. Ne gravis hesterno fragres, Fescennia, vino. ℙ [*Permutantur *fragrare* et *flagrare. Drak.* ad *Sil.* 15, 117.]

FRĀGUM. V. COMARON.

FRĀMĔĂ, ae, f. lancea vel hasta lingua Germanica. *Juven.* 13, 78. Jurat per Martis frameam. *Tac. G.* 6. Hastas, vel ipsorum vocabulo, frameas gerunt, angusto et brevi ferro: sed ita acri, et ad usum habili, ut eodem telo, prout ratio poscit, vel cominus, vel eminus pugnent. [*Adde *Eund. ib.* 11, 18. et *Gell.* 10, 25.] ℙ *August. ep.*

120, 16. non hastam, sed gladium esse contendit: fortasse quia tempore suo, vel saltem apud Afros, ea significatione usurpabatur. V. RHOMPHAEA.

FRANCIA, ae, f. Germaniae regio, Sueviae et Saxoniae contermina: cujus populi Franci, transmisso Rheno, Gallias occuparunt, iisque nomen suum dederunt. Ejus meminit *Auson. Mosell. seu Idyll.* 10, 434. et *Idyll.* 8, 29. et *Claud. I. Cons. Stil.* 1, 237. Populorum autem *Id. Claud. ib.* 227. et alibi, et *Vopisc. Procul.* 13. etc. ℙ *Hieronymus* in *Vita Hilarion. n.* 22. Franciam pro Germania accipit, tanquam pro toto partem. Plura qui volet, geographos adeat.

FRANCĬCUS, a, um, adj. ad Francos pertinens. *Francicus* dictus est Probus Imp. a devictis Francis. *Vopisc. Prob.* 11.

FRANCUS, a, um, adj. idem ac Francicus, ad Francos pertinens. *Hieron. in Vit. Hilarion. n.* 22. Qui Francam tantum, et Latinam linguam noverat.

FRANGO, is, fregi, fractum, a. 3. κλάω, rumpo, frango, comminuo: [est ab Hebr. פָּרַק *parac* fregit, vel a ῥήγνυμι, quod ab inusit. ῥήγω, Dorice ῥάγω, frango: Latini vero, ut alias saepissime, pro aspiratione litteram *f* praefigunt. *F.*] *Hor. Sat.* 2, 8, 72. Frangere patinam. *Id. Ep.* 3, 2. guttur parentis. *Ov. Met.* 12, 348. vultum minitantiaque ora Robore nodoso, praeduraque tempora fregit. [**Id. ib.* 12, 433. Codice qui misso, — — Phonolanidem a summo vertice fregit.] *Virg. A.* 3, 623. duo de numero cum corpora nostro Frangeret ad saxum. *Val. Fl.* 3, 589. frangere quidpiam sub dentibus. *Plin.* 8, 21, 30. Crocottae dentibus omnia frangentes. [*Gr. ἀγρίναι. Absolute. *Virg. G.* 2, 72. Glandemque sues fregere sub ulmis.] *Plin.* 37, 4, 15. Adamas in parvas frangitur crustas. *Pl. Capt.* 1, 1, 21. Frangere aulas in caput alicui. [**Prop.* 2, 6, 18. Frangere in adversum pocula Pirithoum.] *Virg. G.* 2, 400. glebas bidentibus. *Cic. Fam.* 9, 16. *med.* Fluctus a saxo frangitur. [**Ov. Fast.* 4, 282. Qua Carysteis frangitur unda vadis.] *Lucan.* 6, 265. cum se tollentibus Euris, Frangentem fluctus scopulum ferit. *Val. Fl.* 7, 354. veluti cum turbine sese Ipsius Aeoliae frangunt se in limine venti. *Id.* 1, 363. et *Claud. III. Cons. Honor.* 56. frangere aequor remis. *Solin.* 15. Apud Albanos nati canes feris anteponuntur: frangunt tauros, leones premunt, *h. e.* morsu rumpunt et interimunt. *Val. Fl.* 2, 458. implevit gemitu cum taurus acerbo Avia, frangentem morsu super alta leonem Terga ferens. *Stat. Th.* 11, 27. indomitos ut cum Massyla per arva Armenti reges magno leo fregit hiatu. Adde *Hor. Od.* 1, 23, 10., *Plin.* 8, 40, 61. et *Claud. Laud. Stil.* 2, 21. ℙ Saepe *frangere* dicitur, qui fracturam in aliqua re sua patitur. *Cic. Or.* 2, 62. Excusavit, quod brachium fregisse diceret. *Ov. Fast.* 5, 121. Capra fregit in arbore cornu. *Plin. ep.* 2, 1. Per lubricum pavimentum, fallente vestigio, cecidit, coxamque fregit. *Ter. Andr.* 1, 3, 17. Navem fregit apud Andrum insulam. [**Suet. Aug.* 43., ubi v. *Oudend.* Adde *Gr.* 1. — ℙ Dicitur etiam pro infringere *Hor. Sat.* 1, 3, 116. Qui teneros caules alieni fregerit horti.] ℙ Significat etiam comminuere, pinsere. *Plin.* 18, 7, 14. Horteum molis frangere. *Val. Fl.* 2, 448. farra saxo. [**Ov. Fast.* 6, 381. Quodcumque est Cereris solidae, cava machina frangat. *Lucr.* 1, 881. Franguntur in robore saxi fruges.] ℙ Item inflectere. *Quint.* 1, 6. *f.* Comam in gradus frangere. [*Docet *Spald.* ad h. l., esse delicatorum, *frangere* comam, ideoque recte dici, cum omnis mollities *frangere* soleat dici a veteribus. Coll. *Sen. Controv.* 1. *prooem.* p. 61. *extr. Bip.*] ℙ Item debilitare, infirmare. *Plin.* 11, 49, 110. Testes homini injuria, aut sponte naturae franguntur. *Sil.* 6, 474. tot bellis, atque annis fregimus aevum. *Quint.* 1, 2. Mollis educatio nervos omnes et mentis et corporis frangit. ℙ Item mollire, macerare. *Val. Fl.* 6, 358. bovis exuvias multo frangere olivo. ℙ Translate effeminare. *Quint.* 11, 3. Faucium vitio et frangitur, et obscuratur, et exasperatur, et scinditur vox. [*Quid hoc sibi velit, v. ap. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 179. sqq.] *Sil.* 11, 484. Sic tum Pierius bellis durata virorum Pectora Castalio frangebat carmine Teuthras. *Stat. Silv.* 3, 4, 74. nunc frangere sexum, Atque hominem mutare, nefas. *Petr. Sat.* 119. exsectaque viscera ferro In Venerem fregere viros. Et 128. Risus frangit vultus, *h. e.* reddit lasciviores, molliores et amabiliores. ℙ Saepissime transfertur ad incorporea, et significat multa cum vi infringere, domare, vincere, retundere, infirmare, contundere. *Cic. Prov. cons.* 13. Ortum repente bellum proeliis fregit. *Id. ib.* Nationes frangere et domare. *Ov. Trist.* 3, 14, 33. Ingenium fregere meum mala. *Cic. Off.* 2, 11. Hostem frangere et comminuere. *Id. Phil.* 13, 13. Contundere et frangere exsultantis praedonis audaciam. *Poeta quidam* ap. *eund. Rabir. Post.* 10. *extr.* Vis summas frangit infirmatque opes. *Quint. prooem. l.* 1. *f.* Nudae illae artes, nimia subtilitatis affectatione, frangunt atque concidunt quidquid est in oratione generosius. *Cic. Marc.* 3. Debilitare ac frangere aliquid. *Id. Dom.* 21. Vim furiosam vesani tribuni superare et frangere. *Id. Cat.* 1, 9. Te ut ulla res frangat? tu ut unquam te corrigas? *Sil.* 1, 261. sternacem ad proelia frenis Frangere equum. *Plin. ep.* 1, 12. Morbum abstinentia vincere et frangere. *Quint. Decl.* 2, 16. Frangere et rumpere somnos. *Id.* 9, 4. *med.* cursum. Et 10, 3. *f.* impetum. *Petr. Sat.* 111. alicujus pertinaciam. *Cic. fr.* ap. *Non.* 2, 375. avaritiam. *Val. Fl.* 2, 315. iras. *Cic. Pis.* 14. alicujus furorem et petulantiam. *Id. Leg.* 3, 13. *extr.* libidines. *Id. Or.* 1, 19. cupiditates. *Id. Fam.* 4, 4. consilium alicujus. Et ib. 1, 4. alicujus sententiam, [*i. e. refutare. Huc pertinet ap. *Eund. Sen.* p. *Red.* 8. Sceleratum civem, aut domesticum potius hostem judicio frangendum esse, i. e. domandum. *Id. Fam.* 10, 12. Rogatu Servilii P. Titius intercessit: res in posterum dilata. Venit paratus Servilius, Jovi ipsi iniquus, — — hunc quemadmodum fregerim, quantaque contentione intercessorem abjecerim, i. e. invitum eum mutavi. Signif. etiam a sententia abducere et in suam adducere. *Id. Tusc.* 1, 21. Ut rationem nullam afferret Plato, ipsa auctoritate me frangeret. *Ernest.* in *cl.*] *Id. Brut.* 25. Qui injuria accepta, fregit Ti. Gracchum patientia. *Lucr.* 4, 1077. Sed leviter poenas frangit Venus inter amorem, *h. e.* minuit, leviores reddit. *Virg. G.* 4, 400. doli circum haec demum frangentur inanes. ℙ [*Qui male dividunt, eleganter *frangere* dicuntur. *Cic. Fin.* 2, 8. Duo genera quae erant, fecit tria: hoc est non dividere, sed frangere rem. *Ernest.* in *cl.*] ℙ Passive. *Cic. Off.* 1, 20. Non est consentaneum, qui metu non frangatur, eum frangi cupiditate, *h. e.* propter vitae cupiditatem. *Id. Tusc.* 2, 21. Frangi pudore. *Id. Fin.* 2, 29. *extr.* dolore. *Id. Phil.* 2, 15. animo. *Id. Att.* 7, 12. misericordia alicujus. [*Ita absolute *frangi* dicitur pro *exorari*. *Quint. Decl.* 349. p. 738. *Tibull.* 1, 8, 67. Non frangitur illa. Ubi *Heyn.* notat: frangi dici de iis, quibus sit durior natura et inclementior: hinc differre a *flectere*, quod ad homines pertineat mitiore ac faciliore ingenio praeditos.] *Id. Q. Fr.* 1, 1, 1. Animos frangi et debilitari molestia non oportet. *Id. Sull.* 6. Quibus ego rebus, judices, ita flectebar animo, atque frangebar, ut, etc. *Sen. Thyest.* 199. novi ego ingenium viri indocile: flecti non potest, frangi potest. *Nep. Dion.* 7. Frangi cura rerum *Ov. Pont.* 1, 2, 63. Cum video quam sint mea fata tenacia, frangor. ℙ [**Frangi* dicitur etiam de molli, effeminata pronuntiatione histrionum. *Plin. Pan.* 54, 1. Cum laudes imperatorum ludis etiam et celebrarentur, saltarentur, atque in omne ludibrium effeminatis vocibus, modis, gestibus frangerentur? V. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 179. Cf FRACTUS.] ℙ Est etiam rumpere, violare. *Cic. Pis.* 12. Frangere foedus. *Id. Rosc. Com.* 6. fidem. *Hor. Ep.* 1, 13. *extr.* mandata. [**Prop.* 4, 5, 28. Frange et damnosae jura pudicitiae.] *Grat. Cyn.* 451. fas. *Cic. Fam.* 9, 16. *med.* Ut neque offendam animum cujusquam, nec frangam dignitatem meam. *Ov. Fast.* 1, 301. Venus et vinum sublimia pectora frangit, *h. e.* corrumpit, labefactat, de statu dejicit. ℙ *Frangere se* est debilitare, enervare. *Cic. Arch.* 11. Nec animus tantis se laboribus frangeret, neque tot curis vigiliisque angeretur. ℙ Item se ipsum vincere. *Id. Fam.* 4, 6. Cum frangerem jam ipse me, cogeremque illa ferre toleranter. ℙ *Calor se frangit*, *h. e.* remittit. *Cic. Or.* 1. *f.* Scaevola paulum quiescet, dum se calor frangat. *Varr. R. R.* 2, 2. *f.* Ante quam calores aut frigora se fregerunt. Sic *Mart.* 1, 50. Aestus serenos aureo franges Tago, *h. e.* refrigerabis, mitigabis. ℙ *Frangere iter*, deflectere ab itinere instituto, alio diverti: vel iter, seu gradum minuere. *Stat. Th.* 12, 231. nec caligantibus arvis Terretur, nec frangit iter. ℙ *Frangere clivum*. V. CLIVUS. ℙ *Frangere fluvium* de natante, et adversi fluminis impetum vi superante. *Sil.* 8, 555. undosum frangere nando, Indutus thoraca, vadum. *Lucan.* 8, 374. Nec franget nando violenti vorticis amnem. Adde *Sil.* 3, 457. ℙ *Frangere diem mero* ap. *Hor. Od.* 2, 7, 6. est actiones curasque intermittendo, diem veluti rumpere, et genio poculisque indulgere: *partem solido demere de die* dixit *Id. ib.* 1, 1, 20. ℙ *Frangere vina* ap. *Mart.* 14, 103. et 111. et *Plin.* 14, 22, 28. est eorum vim austeritatemque mitigare ac leniorem reddere, quod vel nive refrigerando, vel saccis percolando fit. Hoc sensu etiam *castrare vina* dicitur. ℙ *Frangere toros* est toris discumbere, eosque alte exstructos et molles pondere corporis deprimere et calcare. *Mart.* 2, 59. et 4, 8. ℙ Consonans una alteram *frangere* dicitur, ap. *Quint.* 1, 4. et 12, 10. *med.*, cum posterior prioris sonum ac vim veluti comprimit ac imminuit, ut in *ptisana*, et *pro*, ubi litterae *t*, et *r* litteram *p* frangere quodammodo, seu ejus potestatem imminuere. videntur. [*V. *Buttmannum* ad *Quint. Inst.* 12, 10, 29.]

[FRANGO, onis, m. Est cogn. R., nempe C. Fuficii militis veterani, qui ex Caesaris largitione Pompejanorum bona aliquod consecutus est. Hujus meminit *Cic. Att.* 14, 10.; at ap. *Dion.* 48, 22. et *Appian. B. Civ.* 5, 26. perperam legitur Φάγγων pro Φράγγων. *F.*]

FRĀTER, tris, m. ἀδελφός, qui iisdem parentibus genitus est, ab Aeolico φράτηρ pro φράτωρ, sodalis, inquit *Fest.*, vel quod sit *fere alter:* quod posterius etymon etiam *Nigid.* ap. *Gell.* 13, 10. et *Non.* 1, 156. posuit. *Cic. Q. Fr.* 1, 3. Mi frater, mi frater, mi frater, tune id veritus es, ne, etc. *Virg. A.* 4, 325. Quid moror? an mea Pygmalion dum moenia frater Destruat? *Pl. Poen.* 5, 4, 25. Quid est, fratris mei gnate? *Plin. ep.* 8, 11. Cum affectum tuum erga fratris filiam cogito. ℙ De fratribus Arvalibus. V. ARVALES. ℙ *Divi fratres* qui sint, V. in DIVUS. ℙ *Dii fratres* ap. *Prop.* 3, 12, 20. sunt Castor et Pollux. *Suet. Cal.* 22. Consistens saepe inter fratres Deos medium se adorandum adeuntibus exhibebat. Quinam vero sint *Fratres Siculi*, v. in ANAPIS. ℙ *Fratres gemini* sunt duo eodem partu editi. *Cic. Cluent.* 16. C. et L. Fabricii fratres gemini fuerunt ex municipio Aletrinate. *Ov. Her.* 8, 77. Flebat avus, Phoebeque soror, fratresque gemelli. *Quint.* 9, 4. minus recte dici ait *gemini fratres*, quia si praecesserint *gemini*, *fratres* addere non est necesse. V. ANCILLA. Id tamen poetae non curant. *Virg. A.* 7, 670. Tum gemini fratres Tiburtia moenia linquunt. *Ov. Her.* 17, 250. Et geminos fratres, Tyndareumque putas, *h. e.* Castorem et Pollucem, quos *fratres Deos* appellant (ut dictum est) etiam *Id. Fast.* 1, 707. et *Albin.* 1, 290. Sic *Pl. Mil.* 2, 2, 103. Gemina soror. Neque historici. *Suet. Caes.* 10. Geminis fratribus aedes in foro constituta. *Liv.* 1, 5. Cum audisset, geminos esse fratres, etc. Neque oratores. *Cic. Div.* 2, 43. Procles et Eurysthenes gemini fratres fuerunt. ℙ *Fratres germani* dicuntur, qui ex eodem patre eademque matre nati sunt. *Cic. Dom.* 45. Cum se fratrem uxoris tuae fratri tuo germano antelatum videbat. ℙ *Fratres uterini*, qui nati sunt ex eadem matre, sed non ex eodem patre. *Impp. Diocl.* et *Maxim. Cod.* 5, 62, 21. ℙ His opponuntur *consanguinei*, qui ex eodem patre sunt, sed non ex eadem matre. V. CONSANGUINEUS. ℙ *Fratres patrueles*, qui ex duobus fratribus progeniti sunt. *Cic. Planc.* 27. Hic illius frater patruelis et socer. ℙ Hi aliquando *fratres* absolute dicuntur, ut et *August. C. D.* 15, 16. *med.* docet. *Ov. Her.* 8, 27. Quid, quod avus nobis idem Pelopeius Atreus? Et si non esses vir mihi, frater eras. Sic Ajax apud *eund. Met.* 13, 31. fratrem dicit Achillem, qui erat filius Pelei patrui sui [Sic etiam *Catull.* 66, 22. Ptolemaeum Evergeten maritum Berenices, fratrem ejusdem appellat, qui ex duobus fratribus uterinis nati erant; nam Ptolemaeus Philadelphus Evergetis, Magas vero Berenices pater filii fuerunt prioris Berenices, quae prius Philippo cuidam Macedoni, postea Ptolemaeo Soteri Philadelphi patri nupserat. Patet igitur, *Hyg. Astr.* 2, 24., deinde plures recentiores, perperam putasse, Berenicen Evergetis uxorem, ipsumque Evergeten filios fuisse Philadelphi et Arsinoes, ideoque fratres germanos. V. *Viscont. Iconol. Gr. T.* 3. p. 320. *ed. Mediol. F.* *Et quos laudat *Cort.* ad *Sall. Jug.* 33, 4. *B. A.*] ℙ Etiam consobrini. *Cic.* enim in *Senat.* 10. Q. Metellum Nepotem *fratrem* dicit P. Clodii Pulcri, cum essent duarum sororum filii. ℙ Fratrum nomine veniunt etiam sorores, cum simul enumerantur. *Paul. Dig.* 10, 2, 38. Lucius et Titia fratres emancipati a patre. *Modest. ib.* 2, 14, 35. Tres fratres, Titius, Maevius, et Seja communem hereditatem inter se diviserunt. [*Item absolute. *Tac. A.* 12, 4. Fratrumque non incestum, sed incustoditum amorem ad infamiam traxit. *Calp. Decl.* 43. Dilexerunt enim se mutuo fratres ultra meum votum. V. *Burm.* ad *Quint. Inst.* 9, 3. p. 817. *Ruddim.* 2, 37. Cf. Similem usum v. FILIUS.] ℙ Saepe *frater* est blanda amici appellatio. *Juven.* 5, 135. Da Trebio, pone ad Trebium: vis, frater, ab istis Ilibus? o nummi, vobis hunc praestat honorem: Vos estis fratres. *Hor. Ep.* 1, 6, 54. frater, pater, adde: Ut cuique est aetas, ita quemque facetus adopta. *Quint. Decl.* 321. Quoties blandiri volumus his, qui esse amici videntur, nulla adulatio procedere ultra hoc nomen potest, quam ut fratres vocemus. [*Non omittendus est. l. *Cic. Verr.* 2, 3, 66. Volo mi frater fraterculo tuo credas: mox additur: consorti quidem in lucris atque furtis, gemino et simillimo nequitia, improbitate. Ita legit *Orell.* Hinc de civibus Romanis. *Hor. Od.* 1, 35, 34. Eheu cicatricum et sceleris pudet Fratrumque.] ℙ Hinc aliquando *fratres* appellati sunt socii populi, conjunctionis et benevolentiae causa. *Caes. B. G.* 2, 3. Ut ne Suessones quidem, fratres consanguineosque suos, qui eodem jure, iisdem legibus utantur, unum imperium, unumque magistratum cum ipsis habeant, deterrere potuerint, quin, etc. Et *ib.* 1, 33. et *Cic. Fam.* 7, 10. et *Att.* 1, 19. Aedui, fratres consanguineique saepe numero ab senatu appellati. V. FRATERNITAS. Adde *Eum. Pan.* ad *Constant. Aug.* 2. et 3., et *pro restaurat. schol.* 4.

et *Lucan.* 1, 427. Sic in *Inscr.* ap. *Grut.* 499, 13. Gens Batavorum amici et fratres Rom. Imp. ℙ Speciatim vero *fratres* et *sorores* turpes amicos et amicas dicebant. *Tibull.* 3, 1, 23. Haec tibi vir quondam, nunc frater, casta Neaera, Mittit. [*Ubi v. *Heyn.*] *Mart.* 2, 4. Fratrem de vocat, et soror vocatur. Cur vos nomina nequiora tangunt? Adde 10, 65. et frequenter *Petr. Sat.* et *Cic. Coel.* 13. V. SOROR. ℙ Translate. *Pl. Mil.* 1, 1, 5. ego hanc machaeram mihi consolari volo, Ne lamentetur, Quia se jampridem feriatam gestitem, Quae misera gestit fratrem facere ex hostibus, h. e. hostium sanguini se immiscere, et veluti consanguineam fieri. Al. melius leg. *fartum facere.* V. FARTUM. Alii, qui *fratrem* retinent, interpretantur insicium ex carne concisa, afferuntque illud *Arnob.* 7, 231. Cupientes addiscere, quid cum pultibus Deo sit, quid cum libis, quid diversis cum fratribus. Sed hic quoque alii rectius leg. *fartibus.* V. FARTUM. [*Cf. *Lindem.* ad *Pl. l. l.*, qui Aristophanicum illud comparat: *παγίσομαι ἐκ τῶν πολεμίων ποιῆσαι.*] ℙ *Fratres* etiam dicuntur et *sorores*, quae similia sunt. *Plin.* 5, 2, 1., *Mela* 1, 5. [*V. *Tzschuck.* ad h. l.] Et *Solin.* 25. Exsurgit montibus septem, qui a similitudine fratres appellantur, ἐπταδέλφοι. *Pl. Poen.* 1, 3, 8. Obsecro te, Milphio, per hanc dexteram, perque hanc sororem laevam. ℙ De libris ab uno eodemque auctore editis. *Ov. Trist.* 1, 1, 107. Aspicies illic positos ex ordine fratres. *Mart.* 12, 3. nec jam potes advena dici, Cujus habet fratres tot domus alta Remi. ℙ *Fratres Solis* et *Lunae* vocabantur olim Parthorum reges, hinc etiamnum hac appellatione gaudent Turcarum imperatores: iidem vero imperatores Romanos *fratres* appellabant, quemadmodum etiam nostris hisce temporibus reges sese invicem solent compellare. *Ammian.* 23, 5. de Parthis: Certatim summatum, et vulgi sententiis continentibus, astris (ut ipsi existimant) ritus sui consecratione permixtus est omnium primus Arsaces. Unde ad id tempus reges ejusdem gentis praetumidi appellari se patiuntur Solis fratres et Lunae. *Id.* 17, 5. Sapor Persarum rex litteras ad Constantium Aug. dedit, nusquam a genuino fastu declinans, quarum hunc fuisse accepimus sensum: Rex regum Sapor, particeps siderum, frater Solis et Lunae Constantio Caesari fratri meo salutem plurimam dico, etc. Et *mox.* His litteris diu libratis, recto pectore, ut dicitur, considerateque responsum est hoc modo: Victor terra marique Constantius semper Augustus fratri meo Sapori regi salutem plurimam dico, etc. Hinc profecto, ut ait *Eckhel. D. N. V. T.* 4. p. 545., saepe in nummis regum Parthorum regis capiti adstituuntur astra Solis et Lunae. ℙ In genit. plur. *fratrium* pro *fratrum* est in *Inscr.* optimae notae, quae mendosa quidem ap. *Grut.* 423, 7., emendata vero, aenea tabula expressa, et pluribus illustrata legitur ap. *Jo. Labus* in *Dissert. s. Dec. Bresc.* p. 1. et seqq. *F.*]

FRĀTERCŬLO, as, n. 1. idem ac fratro: a *fraterculus. Plaut.* in *Frivolar.* citante *Festo* in *Sororiare.* Tunc papillae primitus Fraterculabant: illud volui dicere, Sororiabant. Ita hos versus emendat *Scalig.* V. SORORIO.

FRĀTERCŬLUS, i, m. *ἀδελφίδιον*, parvus frater. *Juven.* 4, 98. Unde fit, ut malim fraterculus esse Gigantum, *idest* homo obscurus, cujus majores sint incogniti, tanquam e terra subito enatus, ut de Gigantibus poetae fabulantur. ℙ Adhibetur et in blanditiis. *Timarchides* quidam in ep. ad *Apron.* ap. *Cic. Verr.* 2, 3, 66. *extr.* Volo, mihi fraterculo tuo credas. [*De lectione h. l. v. in FRATER.] ℙ [Fuit etiam cogn. cujusdam Fratris Arvalis ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 69. *F.*]

FRĀTERNĒ, adv. *φιλαδέλφως*, amore fraterno, ad similitudinem fratrum. *Cic. Q. Fr.* 2, 15. Quare facis tu quidem fraterne, quod me hortaris. *Id. Att.* 1, 5. *extr.* Tibi persuadeas, te a me fraterne amari.

FRĀTERNĪTAS, atis, f. *ἀδελφότης*, fraterni amoris conjunctio. *Quint. decl.* 16, 2. Habet aliquem fraternitatis affectum. *Tac. A.* 11, 25. Aedui soli Gallorum fraternitatis nomen cum populo R. usurpant. V. FRATER.

FRĀTERNUS, a, um, adj. *ἀδελφικός*, ad fratrem pertinens. *Hor. Od.* 1, 21, 12. Fraterna Apollinis lyra, *h. e.* quam a Mercurio fratre accepit. *Id. Ep.* 7, 18. Scelus fraternae necis, *h. e.* quo Romulus fratrem Remum occidit. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 3. Propter amorem in nos fraternum. *Id. Quint.* 4. Pro fraterna necessitudine. *Id. Cluent.* 11. Fraterna hereditas, *h. e.* qua bona fratris acquirimus. *Hor. Ep.* 1, 10, 4. Fraternis animis, quidquid negat alter et alter, Adnuimus pariter. *Stat. Th.* 1. *in.* Fraternae acies, *h. e.* bella inter fratres gesta. *Ov. Met.* 7, 366. quorum oculos Juppiter exosus, fraternis subdidit undis, *h. e.* mari, ubi suus frater Neptunus regnat. Et *ib.* 13, 31. fraterna peto, *h. e.* res fratris mei. ℙ De iis qui juncti sanguine sunt, licet non fratres. *Val. Fl.* 1, 163. amplexus fraternaque pectora jungens. Et 178. fraternae si des accrescere famae. Sermo est de Acasto et Iasone, qui Peliae et Aesonis fratrum filii erant. ℙ [*Hinc *fraternus* in universum dicitur id, quod intimae amicitiae est. *Hor. Ep.* 1, 3, 35. Indigni fraternum rumpere foedus, i. e. intimo, fraterno quasi amore junctum.] ℙ De brutis animalibus. *Virg. G.* 3, 518. Moerentem abjungens fraterna morte juvencum.

FRATILLI, villi sordidi in tapetis. *Fest.*

FRATRARE puerorum mammae dicuntur, cum primum tumescunt, quod, veluti fratres, pares oriuntur: quod etiam in frumento spica facere dicitur. *Fest.* V. SORORIO.

FRATRĬA, ae, f. *εἰνάτερ*, uxor fratris. Fratrum uxores ita se invicem appellant. *Non.* 19, 6. et *Fest.* ℙ Eadem *fratrissa* vocatur ab *Isid. Orig.* 9, 7. Fratris uxor fratrissa vocatur. ℙ Item pars hominum, apud Graecos, ut sodalitium, collegium, tribus. *Varr. L. L.* 4, 15. Sic Athenis *φρατρία* dicta est aliquando tertia pars tribus, teste *Poll.* 8, 9. Alias est ipsa tribus. *Id.* 3, 4. et *Serv.* ad *A.* 7, 286. V. FRETRIACUS.

[FRATRĪCĪDA, ae, m. et f. *ἀδελφοκτόνος*, qui, vel quae fratrem suum occidit. *Cic. Dom.* 10. *med.* De me, quod tulisse te dicis, parricida, fratricida, sororicida, nonne extra ordinem tulisti? *Nep. Timol.* 1. Mater vero post id factum neque domum ad se filium admisit, neque adspexit, quin eum fratricidam impiumque detestans compellaret. *F.*]

[FRATRĪCĪDĬUM, ii, n. *ἀδελφοκτονία*, fratris occisio. *Tert. Monog.* 4. de Abele a Caino occiso: At ubi primum scelus homicidium in fratricidio dedicatum fuit. *Hieron. adv. Jovin.* 1, 14. Fratricidium, et digamiam eadem cataclysmi poena delevit. *F.*]

*FRATRIMONĬUM, i, n. i. e. Bona fraterna, in *Gloss.* et *Cujac.* ad *Instit.* 2. *B. A.*

*FRATRISSAM eandem fratris uxorem vocari ait *Isid. Orig.* 9, 6. *B. A.*

FRATRŪĒLIS, is, m. filius sororis matris meae. *Isid. Orig.* 9, 6. Fratrueles materterae filii sunt. *Hieron. ep.* 22. *n.* 26. ex *Cantic.* 5, 2., ubi Vulgata habet *dilecti*, ipse legit: *Vox fratruelis mei*, etc. Adde in *prooem. in Isaj.* ex *Cantic.* 7, 13. *Inscr.* ap. *Mur.* 793, 1. Aur*elio* Victori P. Nonius Sirm. . . . fratrueli bene merenti.

[FRATŪENTĪNI, orum, m. plur. incolae Fratuentii, urbis excisae in Calabria, cujus meminit *Plin.* 3, 11, 16. *Inscr.* ap. *Lupuli, Iter Venus.* p. 108. P. Oppius Gal. Marcellinus patronus Compsa*norum*, Fratuentino*rum*, Neritino*rum*. Ap. *Plin. l. c.* perp*e*ram leg. *Fratuertium. F.*]

FRAVASONENSIS, e, adj. ad Fravasonem pertinens, dirutum Hispaniae Baeticae oppidum in conventu Cordubensi, prope urbem, quae nunc *Alcaudete* appellatur. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 2. *n.* 75. Ordo municipii Fravason. Ligitanorum. *F.*]

FRAUDĀTĬO, onis, f. *πλεονέκτημα, ἀπάτη*, actus fraudandi, fraus. *Cic. Cat.* 2, 11. Ex hac parte pudor pugnat, illinc petulantia, hinc fides, illinc fraudatio. *In formula edicti* ap. *eund. Quint.* 19. Qui fraudationis causa latitarit. *In alia Off.* 3, 17. Ut inter bonos bene agier oportet, et sine fraudatione. *Pl. Asin.* 2, 1, 9. Servi ad heri fraudationem callidum ingenium gerunt.

FRAUDĀTOR, oris, m. *πλεονέκτης*, qui fraudat. *Cic. Phil.* 13, 12. Fraudator creditorum Trebellius. *Id. Fl.* 20. Unam et eandem omnibus in locis esse fraudatorum et inficiatorum impudentiam. *Senec. Ben.* 4, 26. Ingratus, qui beneficiorum fraudator est.

FRAUDĀTORĬUS, a, um, adj. ad fraudandum pertinens. *Fraudatorium interdictum* est, quo rescinduntur ea, quae in fraudem creditorum gesta sunt. *Papin. Dig.* 46, 3, 96. et *Valens ib.* 36, 1, 67.

FRAUDATRIX, icis, f. quae fraudat. *Tert. de Resurr. carn.* 12. Mira ratio; de fraudatrice servatrix.

FRAUDĀTUS, a, um, part. a *fraudo*, per fraudem spoliatus, privatus, deceptus. In *vet. formula* ap. *Cic. Off.* 3, 17. Uti ne propter te fidemve tuam captus fraudatusve siem. *Caes. B. C.* 3, 60. Satisfacere et fraudata restituere. *Papin. Dig.* 39, 4, 8. Fraudati vectigalis crimen. [**Prop.* 3, 8, 39. Fraudata nox.] ℙ Translate. *Ov. Her.* 6, 163. Fraudata conjugio. *Id. Met.* 10, 196. Laberis, Oebalide, prima fraudate juventa. [**Quint. Decl.* 9, 9. p. 198. Primo juventae flore fraudatus.] *Suet. Cal.* 48. Fraudatus triumpho. *Hor. Sat.* 1, 6, 123. ungor olivo, Non quo fraudatis immundus Natta lucernis. *Val. Fl.* 2, 376. Vota patrum fraudata. *Plin.* 9, 36, 61. Fraudatam profecto se luxuria credat. Et *ib.* 39, 64. de purpura: Sic gignitur laudatus ille pallor, saturitate fraudata, *h. e.* imminuta, ut color non satur sit, sed dilutior.

FRAUDĬGER, a, um, adj. fraudes gerens, fraudulentus. *Tert. Genes.* 3. Femina fraudigeris misere decepta loquelis.

FRAUDO, as, avi, atum, a. 1. *ἀποστερέω*, *πλεονεκτέω*, est rem debitam aut exspectatam non reddendo decipere, fallere, ludificare, per fraudem privare, fraudem facere. *Cic. Fl.* 20. Cum multos minutis mutuationibus fraudavisset. *Id. Att.* 1, 1. Cum Caecilius a Vario magna pecunia fraudaretur. *Id. Verr.* 2, 3, 8. Ut neque in segetibus, neque in areis, neque in horreis grano uno posset arator fraudare decumanum. *Id. Rosc. Com.* 6. Socium fraudare et fallere. *Id. Caecin.* 3. Per tutelam aut societatem fraudare quempiam. *Id. Quint.* 24. Aliquem in hereditaria societate fraudare. *Id. Phil.* 6, 4. Fraudare creditores. *Justin.* 6, 2. milites stipendio. *Suet. Ner.* 5. aurigarios mercede. *Liv.* 2, 42. milites praeda. ℙ Cum accus. rei. *Caes. B. C.* 3, 59. Stipendium equitum fraudabant, et praedam omnem domum avertebant. *Mart. Dig.* 48, 12, 1. Annonam publicam fraudare. ℙ *Fraudare legem* est aliquid in fraudem legis committere. *Ter. Dig.* 35, 1, 62. Ipso jure rescindi, quod fraudandae legis causa esset adscriptum. ℙ Transfertur et ad alia, et ponitur pro spoliare, privare, adimere. *Cic. Fin.* 5, 30. Audebo cetera, quae secundum naturam sunt, bona appellare, nec fraudare suo veteri nomine. *Colum.* 3, 9. Benignissima parens natura quasque gentes atque terras ita muneribus propriis ditavit, ut tamen ceteras non in universum similibus dotibus fraudaret. *Ov. Met.* 14, 715. spe quoque fraudat amantem. *Id. Amor.* 1, 13, 17. Aurora pueros somno fraudat. *Tibull.* 3, 5, 19. Quid fraudare juvat vitem, crescentibus uvis? *Ov. Amor.* 2, 14, 23. Quid plenam fraudas vitem, crescentibus uvis? *Id. Met.* 7, 250. artus anima fraudare seniles. *Quint.* 2, 14. et *Curt.* 4. *f.* aliquem laude sua. *Plin.* 32, 6, 21. quempiam sua gloria. *Vell.* 2, 92. Praeclarum excellentis viri factum ne fraudetur memoria. *Phaedr.* 4, 19. fraudare superos ture. *Lucan.* 2, 305. sanguine bellum. *Liv.* 2, 10. *extr.* In magna inopia pro domesticis copiis, unusquisque ei aliquid, fraudans se ipse victu suo, contulit. Adde 5, 47. et V. DEFRAUDO. *Prud.* dixit *περὶ στεφ.* 11, 146. nec quidquam de corpore silva Obtinet, aut plenis fraudat ab exsequiis. ℙ *Fraudassis* pro *fraudaveris* est *Pl. Rud.* 5, 2, 58. ℙ *Fraudor, aris* dep. V. in FRAUSUS.

FRAUDŬLENTER, adv. dolose, cum fraude, *δολερῶς*. *Colum.* 1, 8. Crudeliter, aut fraudulenter infestare. *Plin.* 30, 10, 27. Nullum animal fraudulentius invidere homini tradunt.

FRAUDŬLENTĬA, ae, f. *δολιότης*, fraus, fallacia, dolus. *Pl. Mil.* 2, 2, 33. Os habet, linguam, perfidiam, malitiam, atque audaciam, Confidentiam, confirmitatem, fraudulentiam. *Id. Ps.* 2, 1, 7. Fretus mea industria, malitia, fraudulentia.

FRAUDŬLENTUS, a, um, adj. *δολερός*, fraudis plenus, fallax, dolosus. *Cic. Quint.* 18. Num malitiosum? negas; fraudulentum? jam id quidem arrogas tibi, et praeclarum putas. *Id. Agr.* 2, 35. Carthaginienses fraudulenti et mendaces. *Id. Off.* 3, 21. Fraudulentae venditiones. *Gell.* 7, 18. Fraudulenta calliditas. *Quint.* 11, 3. *med.* Humerorum raro decens contractio est; breviatur enim cervix, et gestum quendam humilem, atque servilem, et quasi fraudulentum facit. *Pl. Capt.* 2, 1, 38. Ex bonis pessimi et fraudulentissimi sunt. *Plin.* 30, 1, 1. Magice fraudulentissima artium. *Tert. adv. Marc.* 2, 28. Tanto fraudulentior Deus vester, qui etc.

FRAUDŬLOSUS, a, um, adj. fraudulentus. *Paul. Dig.* 47, 2, 1. Furtum est contrectatio fraudulosa, lucri faciendi gratia.

FRAUS, audis, f. *δόλος, ἀπάτη, ἀποστέρησις*, fallacia, circumscriptio, deceptio, qua quippiam alteri debitum non redditur, aut aufertur, et injuste acquiritur ac retinetur. Differt a *dolo*, qui tum in verbis, tum in rebus locum habet: *fraus* praecipue et proprie in rebus. Hoc tamen discrimen et raro servatur, et fere *fraus* de quocumque dolo, fallacia, ac deceptione dicitur: vocis etymon vide infra. *Pl. Rud.* 3, 2, 42. Fraudis, sceleris, parricidii, perjurii plenus. *Cic. Off.* 1, 13. Cum duobus modis, idest aut vi, aut fraude, fiat injuria; fraus quasi vulpeculae, vis leonis videtur: utrumque homine alienissimum, sed fraus odio digna majore. *Id. Phil.* 12, 5. *extr.* Sestertium septies millies avertisse Antonium judicavistis: num fraude poterit carere peculatus? *Id. Quint.* 18. Ista causa abs te tota per summam fraudem et malitiam ficta est. *Phaedr.* 4, 8. Fraudem moliri. *Sil.* 6, 326. nectere. *Senec. Herc. Oet.* 718. struere. *Plin.* 33, 3, 20. excogitare. *Caes. B. C.* 2, 14. Occasionem fraudis ac doli quaerere. *Senec. Agam.* 207 Fraude et furto aggredi aliquem. *Tac. H.* 2, 60. Pleraque fortuita fraudi suae assignantes. *Pl. Ps.* 2, 4, 15. Fraude parere aliquid. *Hor. Od.* 1, 3, 28. Fraude mala quippiam facere. *Justin.* 24, 2. Fraude concordiae pervenire ad aliquid, *h. e.* simulatae concordiae fallacia. ℙ *Sine fraude*, sine dolo, cum fide, vere, ex animo. *Liv.* 24, 47. Nihil praeterea cum consule pacti, quam ut sine fraude Punicum emitteretur praesidium. *Caes. B. C.* 2, 22. Auxiliis provinciarum desperatis, sese dedere sine fraude constituunt. V. infra. ℙ *Fraus*

legum est, inquit *Ulp. Dig.* 1, 3, 30., ubi id fit, quod lex fieri noluit, fieri autem non vetuit: et quod distat ῥητὸν ἀπὸ διανοίας, hoc distat fraus ab eo, quod contra legem fit. *Pl. Mil.* 2, 2, 9. et *Liv.* 7, 16. *extr.* et *Cic. Att.* 4, 12. Fraudem legi facere. *Plin.* 10, 50, 71. Inventumque diverticulum est, in fraude legum, gallinaceos quoque pascendi. *Paul. Dig.* 1, 3, 29. In fraudem legis facit, qui salvis verbis legis, sententiam ejus circumvenit. ℙ *In fraudem alicujus quippiam facere* est fraudandi ejus causa. *Ulp.*, *Paul.*, *Papinian.* etc. *toto titulo* 9. qui inscribitur: *Quae in fraudem creditorum*, etc. *Dig.* 49. et al. ℙ Sumitur etiam *fraus* passive pro deceptione, dolo, periculo, quod quis subit. *Cic. Att.* 11, 16. Incidere in fraudem. *Id. Or.* 3, 60. delabi. *Id. Pis.* 1. impellere. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 23. induci. *Pl. Mil. a.* 5. *v.* 42. illicere. [*Id. ib.* 2, 3, 23. Tuis nunc cruribus capitique fraudem hinc capitalem creas. V. *Lindem.*] *Lucr.* 4, 815. inducere se. *Virg. A.* 10, 72. agere. *Lucr.* 6, 186. Nec tibi sit fraudi, quod nos inferne videmus, Quam sint lata magis, etc., *h. e.* ne te in errorem inducat, decipiat. *Id. ib.* 2, 187. dare alicui fraudem, *h. e.* occasionem errandi. ℙ Item pro quocumque scelere et noxa. *Cic. Div.* 1, 4. Neglectis rebus divinis, impia fraude obligari. *Hor. Od.* 1, 28, 30. Negligis immeritis nocituram Postmodo te natis fraudem committere? *Cic. Tusc.* 1, 30. Republ. violanda fraudem inexpiabilem concipere. *Id. Rabir. perd.* 9. Fraudem capitalem admittere. *Id. Or.* 1, 46. Scelus ac fraudem nocentis supplicio constringere. *Id. Pis.* 18. *extr.* Fraudem suscipere. ℙ Et pro poena, detrimento. Aliud tamen est fraus, inquit *Ulp. Dig.* 50, 16, 131., aliud poena. Fraus enim sine poena esse potest (cum scilicet noxa quidem committitur, sed quam nulla poena consequitur); poena sine fraude esse non potest (quia omnis poena damnum affert). Poena est noxae vindicta: fraus et ipsa noxa dicitur, et quasi poenae quaedam praeparatio. In *vet. formula foederis* ap. *Liv.* 1, 24. Fetialis regem ita rogavit: Rex, facisne me tu nuncium populi R. Quiritium? Rex respondit: Quod sine fraude mea, populique R. Quiritium fiat, facio. *Cic. Att.* 7, 26. Quod rectius fuit, id mihi fraudem tulit. ℙ *Fraudi esse* est detrimento esse. *Cic. Mur.* 35. Non igitur, si L. Natta in equitum centuriis voluit esse, id erit ejus vitrico fraudi, aut crimini. *Id. Cluent.* 33. Multam petivit: qua lege? quod in legem non jurasset: quae res nemini unquam fraudi fuit. *Id. Att.* 5, 21. *med.* Fit gratia Bruti senatus consultum: ut neve Salaminiis, neve qui eis dedisset, fraudi esset. *Id. Phil.* 5, 12. Censeo, ut iis, qui in exercitu Antonii sunt, ne sit ea res fraudi, si ante calendas Februar. ab eo discesserint. ℙ *Sine fraude*, sine noxa, aut sine damno, impune. *Cic. Leg.* 2, 24. et *Plin.* 21, 3, 5. Coronam virtute partam, et ei, qui peperisset, et ejus parenti sine fraude esse lex impositam jubet. *Sall. Cat.* 37. Senatus ceterae multitudini diem statuit, ante quam liceret sine fraude ab armis discedere. *Hor. Od.* 2, 19, 19. Nodo coerces viperino Bistonidum sine fraude crines. V. supra. ℙ *Fraus loci* est error ex ignoratione loci. *Virg. A.* 9, 397. ℙ *Fraus* interdum est convicium in fraudulentum hominem, ut *scelus* in scelestum. *Pl. Ps.* 1, 3, 130. Legirupa, pernicies adolescentum, fur, fugitive, fraus populi. *Ter. Heaut.* 5, 4, 10. Gerro, iners, fraus, heluo, ganeo. ℙ Apud *Capell.* 1, 16. Dea est, quae crebro Cyllenio, *h. e.* Mercurio furum et mercatorum nummi, obsequitur. ℙ In genitivo plurali et *fraudium* habet et *fraudum. Gell.* 14, 2, Homo plenus perfidiarum et fraudum. *Cic. Off.* 3, 18. *extr.* Qui fons est fraudium, maleficiorum, scelerum omnium. Est qui legat *fraudum*, sed contra plerosque lib. vet. et MSS.: *fraudum* habet etiam *Claud. Laud. Stil.* 2, 214. ℙ [Quidam putant *fraus* esse ab inusit. φέραω pro φέρω, aufero, quod confirmare videtur scriptio vocis, quam et *phraus* fuisse arguitur ex *Inscr.* apud *Guattan. Monum. ined.* 4, 85. Julia Aegiale vixit annis XXIX., sine phraude hic sita est. Nempe jure, sine aliorum damno *F.*]

FRAUSUS, a, um, part. activae significationis ab inusit. *fraudeo*, ut *ausus* ab *audeo:* qui fraudem commisit. *Festus:* Frausus erit, fraudem commiserit. *Pl. Asin.* 2, 2, 20. Metuo, in commune, ne quam fraudem frausus sit. *Liv.* 23, 14. Qui capitalem fraudem frausi. Plerique omnes leg. *ausi.* [*V. intpp.]

FRAX. V. FRACES.

FRAXĀRĒ, vigiliam circumire. *Fest.* unde *fraxatores*, qui vigilias obeunt. Est fortasse a φράττω, munio, vel a φυλάξω fut. verbi φυλάττω, custodio.

FRAXĬNĔUS, a, um, adj. μελίνος, qui est ex fraxino. *Virg. A.* 6, 181. Fraxineaeque trabes. *Id. G.* 2, 359. Fraxineasque sudes. *Colum.* 6, 3. Fraxineam frondem. *Ov. Met.* 12, 639. Fraxinea hasta.

FRAXĬNUS, i, f. μελία, arbor procera, et teres, pinnata folio, materie ad plurima utili, hastis praecipue; umbra inimica serpentibus. Ejus duo sunt genera, longa et enodis una, altera brevior, durior, fuscior, laureis foliis. Alii situ divisere, in campestrem crispam, et montanam spissam. Haec, et alia *Plin.* 16, 13, 24. Hinc *Virg. Ecl.* 7, 65. Fraxinus in silvis pulcherrima, pinus in hortis. *Stat. Th.* 6, 102. et infandos belli potura cruores Fraxinus. *Ov. Met.* 5, 142. Nam Clytii per utrumque gravi librata lacerto Fraxinus acta femur, *h. e.* fraxinea hasta. Synecdoche. Sic *ib.* 12, 324. ferrataque collo Fraxinus adacta est. ℙ Adjective *fraxinus, a, um* ap. *Ov. Her.* 11, 76. Ut quatitur tepido fraxina virga noto.

FRĔGELLAE, arum, f. plur. urbs diruta, et olim colonia Latii in Volscis ad Lirim fluvium, [eo loci, ubi nunc est *S. Gio: Incarico. F.*] *Sil.* 8, 477. obsessae campo squalente Fregellae. *Id.* 12, 529. Et quae fumantem texere Giganta Fregellae. V. TYPHOEUS. ℙ Item locus Romae, ubi habitabant frequentes urbis illius hospites. *Festus.*

FRĔGELLĀNUS, a, um, adj. ad Fregellas pertinens, ut Fregellanus ager, *Liv.* 26, 9. Fregellanum bellum, *Cic. Agr.* 2, 33. Fregellana vitis, *Colum.* 3, 2. ℙ *Fregellani, orum*, ejus urbis incolae. *Liv.* 27, 10.

*FREGĒNAE, arum, f. oppidum Hetruriae maritimum, medio inter Alsium et Portum Romanum loco. *Liv.* 36, 3. *Plin.* 3, 5. *Anton. Itin.* In *Sil.* 8, 477. sunt qui pro *Fregellae* legunt *Fregenae. B. A.*

*FREGINĀTES, um, incolae oppidi cujusdam Latii, quod Fregina forte vel Freginum audiebat. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

FRĔMĔBUNDUS, a, um, adj. valde fremens. *Sil.* 3, 463. de elephantis: At gregis illapsu fremebundo territus, acres Expavit moles Rhodanus. *Accius* ap. *Cic. N. D.* 2, 35. de navi Argo: tanta moles labitur Fremebunda ex alto, ingenti sonitu et spiritu. ℙ Item indignabundus, furens. *Ov. Met.* 14, 188. de Polyphemo: Ille quidem totam fremebundus obambulat Aetnam. Adde *ib.* 12, 128. Sed utroque loco al. aliter leg.

FRĔMENS, entis, part. a *fremo. Ov. Met.* 5, 627. lupos audit circum stabula alta frementes. *Hor. Od.* 4, 14, 24. Equus fremens. *Val. Fl.* 1, 594. Venti frementes. Et 2, 646. Mare fremens. Et 119. fremens Fama. Et 6, 182. frementia agmina telis. *Senec. Troad.* 171. caeco mugitu terra fremens. *Virg. A.* 7, 787. Chimaera fremens. Et *ib.* 12, 398. Stabat acerba fremens Aeneas. Et 371. Turnus animis fremens. *Id. ib.* 4, 229. bello fremens Italia. *Appul. Met.* 8. Aper frementis oris. *Plin.* 33, 3, 12. Bruti epistolae frementes, fibulas tribunicias ex auro geri, *h. e.* plenae indignationis.

FRĔMĬDUS, a, um, adj. fremens, fremebundus. *Ov. Met.* 5, 2. fremida regalia turba Atria complentur. Ita *Heins.*, alii melius *fremitu regalia turbae*, etc.

FRĔMĬTUS, us, m. fremor, strepitus, murmur: a *fremo.* Est autem proprie mutus quidam, fractus et asper sonus, non plene emissus, sed latens et reconditus, fragori longius ducto similis: qualis est irati maris, leonis rugientis, canis hirrientis, obstrepentis multitudinis, tonantis coeli, et hujusmodi. In *responso Haruspicum* ap. *Cic. Har. resp.* 10. Quod in agro Latiniensi auditus est strepitus cum fremitu. Et *mox.* Strepitus quidam reconditus, et horribilis fremitus armorum. *Id. Div.* 1, 18. Cum terrae saepe fremitus, saepe mugitus, saepe motus, multa nostrae reipubl. gravia et vera praedixerint. *Id. Fin.* 5, 2. Ad fluctum ajunt declamare solitum Demosthenem, ut fremitum assuesceret voce vincere. (Adde *Enn.* ap. *Serv. l. c.* in FREMO.) *Val. Fl.* 1, 159. et *Colum.* 7, 12. de cane villae custode: Ut ne visus quidem, horribili fremitu suo fuget insidiantem, *h. e.* hirritu, quem ante latratum canes emittere solent. *Virg. A.* 11, 607. et *Caes. B. C.* 3, 38. Fremitus equorum. [*Liv.* 2, 64. Fremitus hinnitusque equorum.] *Val. Fl.* 3, 237. fremitus iraeque leonum. *Plin.* 8, 18, 25. tigris. *Id.* 9, 13, 15. inconditus vituli marini. *Virg. G.* 4, 216. apum. *Lucr.* 6, 269. fremitus et fulgura fiunt. *Senec. Octav.* 400. truces fremitus tubae, *h. e.* clangores. ℙ Tribuitur et hominibus (V. FREMO.) *Val. Fl.* 3, 637. At pius ingenti Telamon jam fluctuat ira, Cum fremitu, saevisque furens in jurgia dictis. *Caes. B. G.* 2, 24. Simul eorum, qui cum impedimentis veniebant, clamor fremitusque oriebatur. *Virg. A.* 5, 148. plausu fremituque virum Consonat omne nemus. *Ov. Trist.* 4, 2, 53. Ipse sono plausuque simul, fremituque canentum Quadrijugos cernes saepe resistere equos. *Cic. Fl.* 10. *f.* Nego, esse ista testimonia, quae tu psephismata appellas, sed fremitum egentium, et motum quendam temerarium Graeculae concionis. *Senec. Hipp.* 850. Flebilis fremitus, *h. e.* luctus, querela, clamor. *Tac. G.* 11. Si displicuit sententia, fremitu aspernantur. [*Plura v. in *Gloss. Liv.* p. 275.]

FRĔMO, is, mui, n. 3. βρέμω, murmur, crepitum, sonitum edo validum quidem, sed obscurum, et asperum, et infractum: a voce Graeca allata, quae a vocis et sonitus similitudine ficta est. *Varr. L. L.* 6, 5. *f.* a leonis voce dictum docet, afferens illud *Ennii* pausam fecere fremendi. Sic *Mart.* 8, 55. Tantus in Ausonia fremuit modo terror arena. Et *Virg. A.* 9, 341. leo fremit ore cruento. Adde *Plin.* 8, 16, 19. ℙ Ceterum de aliis quoque sonis dicitur. *Val. Fl.* 2, 260. fremunt tigres. *Virg. A.* 12, 921. murali concita nunquam Tormento sic saxa fremunt. Sic *Ov. Trist.* 1, 2, 25. fremunt immani turbine venti. *Stat. Th.* 12, 654. ventosaque sibilat Arctos; Tunc montes undaeque fremunt. *Ov. Met.* 3, 70. et *Virg. A.* 11, 496. et 599. fremit acer equus. *Val. Fl.* 6, 329. tumida fremit Ister aqua. (de aqua usurpant etiam *Virg. A.* 11, 229. et *Enn.* ap. *Serv.* ad *G.* 1, 12. Sic fremitus ab *eod. ib.*) *Virg. A.* 9, 59. lupus insidiatus ovili Cum fremit ad caulas. V. alia in FREMENS. ℙ Saepe tribuitur hominibus. *Virg. A.* 10, 96. cunctique fremebant Caelicolae assensu vario. *Phaedr.* 5, 7. rumor de tibicine Fremit in theatro: quidam affirmant mortuum, etc. ℙ In luctu. *Virg. A.* 6, 175. omnes magno circum ore fremebant. ℙ In plausu. *Id. ib.* 5, 555. quos omnis euntes Trinacriae mirata fremit, Trojaeque juventus. Et *ib.* 8, 717. ludisque viae plausuque fremebant, *h. e.* personabant. Sic *Ov. Met.* 3, 628. festisque fremunt ululatibus agri. ℙ In precibus. *Virg. A.* 1, 563. cuncti simul ore fremebant Dardanidae. ℙ Frequenter in indignatione, questu, comminatione. *Cic. Or.* 1, 44. Fremant omnes, licet, dicam quod sentio. *Id. Att.* 2, 7. Arrius consulatum sibi ereptum fremit. *Liv.* 8, 13. Pedum expugnandum ac delendum, senatus fremit. *Tac. H.* 2, 44. Praetorianus miles, non virtute se, sed proditione victum, fremebat. Et *ib.* 4, 35. Palam fremebant, non se ultra famem toleraturos. ℙ Cum accusativo; sed ellipsis est. *Virg. A.* 11, 132. unoque omnes eadem ore fremebant. *Cass.* ap. *Serv.* ad *A.* 1, 59. Si plebs fremere imperia coepisset, *h. e.* recusare. *Virg. A.* 7, 460. Arma amens fremit, arma toro, tectisque requirit. [*Noli in his de ellipsi cogitare. E Graecorum more deducta est dicendi ratio, ap. *Tac.* quidem praeceteris frequens. V. quae in hanc rem disputat *Böttich.* in *lex. Tac.* p. 13. sq. Plura exempla v. *ib.* p. 18. Conf. etiam *Gloss. Liv.* s. h. v.] ℙ Translate. *Calp. Ecl.* 4. *f.* jam fremit aestas, *h. e.* saevit.

FRĔMOR, oris, m. fremitus, strepitus, clamor. *Vet. Script.* ap. *Varr. L. L.* 5, 7. Arma sonant, fremor oritur. *Virg. A.* 11, 296. variusque per ora cucurrit Ausonidum turbata fremor. *Arnob.* 1, 32. Quidquid virium continet fremor ille verborum (*magicorum*), atque adjunctae carminum necessitates, *h. e.* sonus, murmur. *Appul. Flor. n.* 17. p. 358, 4. Leonum indignati fremores.

FRĔNĀTOR, oris, m. qui frenat. *Stat. Th.* 1, 27. ignipedum frenator equorum, *h. e.* Sol. ℙ Translate. *Plin. Pan.* 55. Infinitae potestatis domitor ac frenator animus. *Val. Fl.* 6, 162. ingentis frenator Sarmata conti, *h. e.* moderator et jaculator hastae amentatae.

FRĔNĀTUS, a, um, part. a *freno*, χαλινωτὸς, frenum habens. *Hirt. B. G.* 8, 15. Equites frenatis equis in stationibus disponit. *Virg. A.* 5, 554. Frenatis lucent in equis. *Sil.* 11, 266. frenata acies. ℙ Translate. *Plin. Pan.* 66. Obsepta diutina servitute ora reseramus, frenatamque tot malis linguam resolvimus.

FRENDĔO, es, n. 2. et Frendo, is, n. 3. βρύχω, μυλάω, dentes collidendo et constringendo strideo, infrendeo: quod est irati signum. Verbum est a sono fictum. *Pl. Capt.* 4, 4, 5. Nimis hercle ego illam male formidabam: ita frendebat dentibus. *Id. Truc.* 2, 7, 42. Hoc vide: dentibus frendit, icit femur. *Ov. A. Am.* 1, 46. Frendens aper. *Cic.* vertens carmina *Sophoclis Tusc.* 2, 9. Frendens Nemeaeus leo. *Ov. Met.* 8, 437. tumida frendens Mavortius ira. *Stat. Th.* 6, 767. ruit omnis, et ambas Consumit sine lege manus, atque irrita frendit Insurgens. *Curt.* 4, 16. Frendente Alexandro, eripi sibi victoriam e manibus. *Liv.* 30, 20 Frendens gemensque ac vix lacrimis temperans. *Virg. G.* 4, 452. graviter frendens. *Senec. Herc. fur.* 693. frendens dolor. *Prud. Cath.* 9, 52. Suetus antro bustuali sub catenis frendere. ℙ Translate, et cum accusativo, per ellipsin. [*Minime! V. in FREMO.] *Pacuv.* ap. *Non.* 5, 103. Frendere noctes, misera, quas perpessa sum, *h. e.* indignari, queri. *Pl. fragm. ib.* Nec, machaera, audes dentes frendere, *h. e.* irasci. ℙ Significat etiam dentibus, aut alia re frangere. *Varr. R. R.* 2, 4. *med.* Porci dicuntur nefrendes ab eo, quod nondum fabam frendere possunt, idest frangere. *Accius* ap. *Non. l. c.* saxo fruges frendas. ℙ Praeteritum quidam faciunt *frendui:* sed adhuc sine auctoritate, aut exemplo: nisi placeat *Psalm.* 34. *v.* 16. ℙ Supinum est *fresus* seu *fressus*, teste *Festo.* V. suo loco.

[FRENDESCO, is, n. 3. idem ac frendeo. *Not. Tir.* p. 153. Frendet, frendescit. *F.*]

FRENDOR, oris, m. frendendi actus. *Tert. Resurr. carn.* 35. *s. f.* Dentium frendor in gehenna.

Veg. Vet. 3, 31. Equus tremorem frendoremque parietur. [Adde *Not. Tir.* p. 153. *F.*]

FRĒNIGER, a, um, adj. frenum gerens. *Stat. Silv.* 5, 1, 98. Quisnam frenigerae signum dare dignior alae.

FRĒNO vel Fraeno, as, avi, atum, a. 1. *χαλινόω*, frenum impono. *Ov. Met.* 10, 125. Frenare cervi ora capistris. *Id. Trist.* 3, 8, 3. Medeae, vellem frenare dracones. *Prud. Psych.* 191. Impatiens sonipes frenarier ora lupatis. ℙ Translate est cohibere, coercere, reprimere. *Cic. Mil.* 28. Clodii furores nullis legibus frenare poteramus. *Liv.* 30, 14. Voluptates temperantia frenare ac domare. [**Id.* 26, 29. Ne quis timore frenari eos dicere posset, quominus de eo libere querantur, etc.] *Senec. Med.* 866. Frenare iras. *Sil.* 10, 340. spes avidas. *Virg. A.* 1, 527. justitia gentes superbas. Et 58. Aeolus ventos vinclis et carcere frenat. [**Sil.* 9, 418. Agmina frenasset procurrentia.] *Id. G.* 4, 136. hiems glacie cursus frenat aquarum. *Val. Fl.* 1, 22. Aemoniam primis Pelias frenabat ab annis, *h. e.* regebat, regnabat. *Phaedr.* 4, 24. Exigua materia impetum scribendi frenat. *Seren. Sammon.* 17. *extr.* Frenare tussim medicamine. Et 29. Alvum frenat brassica, *h. e.* sistit. [**Sil.* 8, 290. Frenabat corde dolores, i. e. claudebat, continebat in animo.]

[*FRENTĀNI, orum, m. plur. *Φρεντανοὶ*, populi Italiae ad mare Hadriaticum, medio inter Picenum, et Apuliam loco, ita appellati a Frentone fluvio, qui idem nomen adhuc retinet. Eorum urbes primariae fuerunt Larinum, Histonium, Buca, Anxia, Ortona, Interamnia. *Caes. B. C.* 1, 23, et *Liv.* 8, 16. ℙ Est etiam *Frentanus, a, um*, adj., ut Frentanus ager ap. *Liv.* 27, 43. Frentana regio ap. *Plin.* 3, 11, 17. *B. A.* et *F.*]

*FRENTO, onis, m. Apuliae fluvius portuosus. *Plin.* 3, 11. *B. A.*

FRĒNUM et Fraenum, i, n. *et in accus. plurali etiam* Frenos, m. *χαλινός*, instrumentum, quo equorum ora coercentur. *Cic. Mil.* 24. Scutorum, gladiorum, frenorum multitudo. *Hor. Od.* 1, 8, 7. Ora equi temperare frenis. *Ov. Met.* 5, 643. coercere. *Val. Fl.* 1, 424. contundere freno. Et 6, 377. tendere frena. Et 5, 134. et *Ov. Met.* 2, 185. remittere. *Liv.* 1, 48. Inhibere frenos. Eodem sensu *Ov. Met.* 15, 518, ducere frena. *Virg. A.* 5, 817. addere frena equis. Sic *Ov. Fast.* 2, 736. frenis impedire equos. *Tibull.* 1, 3, 42. frenos ore momordit equus. *Virg. A.* 4, 135. frena sonipes spumantia mandit. *Lucan.* 7, 531. frena convertere. Et 1, 425. in gyrum flectere. *Val. Fl.* 1, 455. contorquere. ℙ Pro habenis. *Ov. Amor.* 3, 4, 15. ut primum concessas sensit habenas, Frenaque in effusa laxa jacere juba. ℙ Translate. *Cic. Brut.* 56. Alteri calcaria adhibere, alteri frenos, *h. e.* alterum incitare, alterum retinere ac retrahere. *Id. Phil.* 13, 9. Mutinamque illi exsultanti tanquam frenos furoris injecit. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 23. et ipse *Cic. ib.* 24. Si frenum momorderis, *h. e.* si te ferocem et recusantem ostenderis. Adde *Senec. Tranq. in f.* Alio sensu *Stat. Silv.* 1, 2, 28. subiit leges, et frena momordit, Ille solutus amor, *h. e.* recepit vel invitus, et subactus est. *Liv.* 34, 2. *f.* Dare frenos impotenti naturae. Sic *Lucan.* 7, 124. laxare frenos furentibus ira. *Hor. Od.* 4, 15, 10. frena licentiae injicere. Sic *Juven.* 8, 88. pone irae frena modumque. *Curt.* 7, 8. *med.* Imponere frenos felicitati. *Senec. Troad.* 279. regere frenis iram. *Hor. ep.* 1, 2, 63. animum frenis compescere. *Ov. Pont.* 4, 2, 23. remittere frena studiis. Et *Senec. ep.* 23. Voluptates tenere sub freno. *Virg. A.* 12, 568. accipere frenum. (Adde *Liv.* 37, 36.) *Senec. Hippol.* 574. Saepe obstinatis induit frenos amor. *Ov. Pont.* 2, 9, 33. imperii frena moderari. Et *Trist.* 2, 42. moderate frena imperii tenere. Et *Pont.* 4, 13, 27. capere. *Sil.* 1, 240. Dare alicui rerum frenos, *h. e.* imperium. *Prud. praef. Cath.* 17. frenos urbium regere. ℙ Frenum pro ipso equo, poetice. *Stat. Th.* 11, 243. frater muris circum omnibus instat, Portarumque moras frenis adsultat et hastis. ℙ Pro quocumque vinculo et compage. *Id. Th.* 10, 879. absiliunt pontes, tectique trementis Saxea frena labant. ℙ Frenum etiam dicitur vinculum, quo praeputium ab inferiori parte penis glandi adnectitur. *Cels.* 7, 25. *n.* 2. Subter cutis inciditur usque ad frenum. Et *mox.* Ut vertex ejus ad frenum, basis in tergo extremo sit. ℙ Ad scriptionem quod attinet, diphthongus videtur placere *Dausquio*, tum ex satis recepto usu, tum ex origine, qua dictum putat quasi *feri aeneum*. Sed et insulsa est etymologia, et vetera monumenta, graviorque *Manutii* ac *Cellarii* auctoritas *frenum* adstruunt. Praeterea haec habet *Isid. Orig.* 20, 16. Frena dicta, quod haec equi frendant, id est, imprimant dentibus, et obmordeant. V. NEFRENDES.

FRĔQUENS, entis, adj. *συχνός*, creber, assiduus. [*Proprie dici videtur de homibus, qui saepe in loco aliquo versantur. Caeterum confer de hac voce doctissime disserentem *Döderl.* 1, 16. sqq.] *Cic. Or.* 4. Demosthenes frequens fuit Platonis auditor. *Id. Rosc. Am.* 6. Erat tum Romae frequens, atque in foro quotidie versabatur. *Id. Off.* 2, 13. *med.* Frequentem esse cum aliquo. [**Liv.* 39 53., Quod filium frequentiorem prope cum illis, quam secum cernebat.] *Tac. H.* 4, 69. *extr.* Haud perinde instruendo bello intentus, quam frequens concionibus. *Id. A.* 4, 3. Sumitur in conscientiam Eudemus medicus, specie artis frequens secretis. [*Adde *Ann.* 4, 55. *Agr.* 37. Similiter *ad* praepos. jungitur. *Liv.* 3, 24. Kaesonem tum frequentem ad signa — fuisse.] *Ov. Pont.* 2, 6, 33. Crede mihi, nostrum si non mortale futurum Carmen, in ore frequens posteritatis eris. *Mart.* 9, 98. Frequens conviva. ℙ Cum infinito. *Stat. Th.* 7, 705. Hic hominum casus lenire, et demere fatis Jura frequens. ℙ Item multus, copiosus. *Cic. Verr.* 1, 3. Videt multos equites R., frequentes praeterea cives atque socios. *Id. Fam.* 10, 12. Senatus est continuo convocatus, frequensque convenit. [**Frequens senatus* tunc dici solebat, cum tantus senatorum numerus convenerat, quanto opus erat, ut fieri senatusconsultum posset.] *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 10. Est numerus veteranorum satis frequens cum Ventidio. *Cic. Q. Fr.* 2, 1. Sane frequentes fuimus: omnino ad ducentos. *Id. Phil.* 7, 8. Equites R. qui frequentissimi in gradibus Concordiae steterunt. [**Id. Or.* 3, 55. Refert qui audiant frequentes, an pauci, an singuli. Plura v. in *cl. Suet.* p. 378. Transfertur etiam ad alia. Huc pertinet locus §. 1. allatus. *Cic. Or.* 3, 47. Jambum et trochaeum frequentem segregat ab oratore Aristoteles.] *Plin.* 9, 59, 85. Frequens ibi hic piscis, et celeriter capitur. ℙ Dicitur et de re, quae crebro et saepe fit, *Varr. L. L.* 6, 5. Ap. eundem (*Pl. Cist.* 1, 1, 7.) Mihi frequentem operam dedistis, valet assiduam. *Asin. Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 31. Saltus Castulonensis frequentioribus latrociniis infestior factus est. *Nep. Phoc.* 1. Frequentes delati honores. *Id. Att.* 19. *extr.* Frequentior familiaritas. *Cic. Senect.* 13. Frequentia pocula. *Plin.* 33, 1, 6. Frequentior usus anulorum. *Id.* 37, 7, 31. Nec fuit alia gemma apud antiquos usu frequentior. *Gell.* 1, 8. Frequens apud Graecos adagium. *Paul. Dig.* 44, 2, 6. Parere ergo exceptionem rei judicatae, frequens est, *h. e.* usitatum est. [**Tac. A.* 2, 33. Erat quippe adhuc frequens senatoribus, si quid e re publica crederent, loco sententiae promere. Pertinent huc etiam loci, quos parum recte §. 1. Noster adscripserat: *Plin.* 8, 45, 70. Est frequens in prodigiis priscorum, bovem locutum. *Id.* 20, 7, 26. Lactucae frequentiores in cibo. Adde *Suet. Tib.* 11. *Ner.* 41.] ℙ *Frequens sententia* est, quae a multis comprobatur. *Plin. ep.* 2, 11. Quae sententia non praevaluit modo, sed omnino post tantas dissensiones fuit sola frequens. [*Ejusdem generis locus est ap. *Liv.* 2, 32. Frequentior fama.] ℙ Item de loco, ubi multi sunt. *Cic. Div.* 1, 28. *extr.* Idque frequentissimo theatro, incredibili plausu comprobatum esse. *Id. Phil.* 2, 41. Frequens municipium. *Ov. A. Am.* 1, 585. Frequens via. *Plin.* 5, 9, 10. Nilius feris et belluis frequens. Et *paulo post.* Aegyptus multis urbibus frequens. *Liv.* 31, 23. Frequentia aedificiis loca. [**Id.* 1, 9. Frequens tectis urbs.] *Colum.* 8, 16. Piscibus frequens vivarium. *Ov. Her.* 16, 54. locus piceis ilicibusque frequens. *Id. Met.* 9, 106. Vorticibus frequens amnis. *Tac. A.* 4, 65. Montem eum antiquitus Querquetulanum cognomento fuisse, quod talis silvae frequens fecundusque erat. [*Nota genitivum c. v. *frequens* conjunctum, nusquam quod sciam, praeter h. l. obvium. Caeterum pertinent huc loci perperam §. 2. assuti. *Ov. A. Am.* 1, 147. pompa. *Plin. ep.* 2, 18. et *Suet. Claud.* 41. Frequens auditorium. *Id. Caes.* 31. convivium.] *Senec. Herc. fur.* 1233. Frequens telis Lernaeis pharetra.

*FREQUENTĀMEN, inis, n. frequentatio. Apud *Sidon. B. A.*

FRĒQUENTĀMENTUM, i, n. frequentatio. *Gell.* 1, 11. Si Graccho concionanti numeros, et modos, et frequentamenta quaedam varia tibicen incineret, *h. e.* frequentes vocis mutationes, discrimina, modulationes. Sic 5, 1. Si vocum ejus festivitatibus, si modulis verborum, si quibusdam quasi frequentamentis orationis moventur.

FRĒQUENTĀRIUM, frequentem. *Festus.*

FRĒQUENTĀTIO, onis, f. *πυκνότης, πύκνωμα*, crebritas, coacervatio. *Cic. Part.* 35. *extr.* Frequentatio argumentorum. *Id. ib.* 16. consequentium. *Auct. ad Her.* 4, 19. verborum densa et continens. *Gell.* 1, 6. *f.* Civitatem salvam esse sine matrimoniorum frequentatione non posse. ℙ Inter figuras sententiarum Frequentatio est, ut ait *Auct. ad Her.* 4, 40., cum res in tota causa dispersae coguntur in unum, quo gravior, aut acrior, aut criminosior oratio sit, etc. [*Similes huic sunt Gr. figurae *συλλογή, συναγωγή, ἀνακεφαλαίωσις*, de quibus v. *Ernest. lex. gr. techn. rhet.* Lat. etiam collectionem, enumerationem, congeriem in simili re dicere solent.]

[FRĒQUENTĀTĪVĒ, adv. more verbi frequentativi. *Paul*, ex *Fest.* Verberitare Cato frequentative ab eo, quod est verbero, dixit. *F.*]

FRĒQUENTĀTĪVUS, a, um, adj. assiduitatem et frequentiam significans: ut Frequentativa verba, apud grammaticos. *Gell.* 9, 6. Ab eo, quod est *ago* et *egi*, verba sunt, quae appellant grammatici frequentativa, *actito* et *actitavi.*

[FRĒQUENTĀTO, adv. crebro. *Appul. Met* 9. Salutem ei fuerat imprecatus, et iterato rursum, et frequentato saepius. *F.*]

FRĒQUENTĀTOR, oris, m. qui frequentat. *Tert Monog.* 8. *f.* Prandiorum et coenarum cum publicanis frequentator. ℙ Est etiam qui continuo servat. *Appul. Trismeg.* p, 14, 23. Sol ipse semper gubernator vitalium, vel totius vivacitatis eorum frequentator et dispensator est.

FRĒQUENTĀTUS, a, um, part. a *frequento. Sall. Jug.* 19. Quae loca et nationes ob calorem, aut asperitatem, item solitudines, minus frequentata sunt. *Plin.* 37, 10, 54. Aromatites, gemma reginis frequentata. *Id.* 36, 25, 61. Frequentata pavimenta. *Cic. Or.* 3, 38. Verbi translatio instituta est inopiae causa, frequentata delectationis. *Id. Brut.* 95. Aliud genus est non tam sententiis frequentatum, quam verbis volucre atque incitatum, *h. e.* non tam sententiosum.

FRĒQUENTER, adv. *συχνῶς, πολλάκις*, crebro, saepe. [*V. *Doederl.* 1, 17. sqq.] *Auct. ad Her.* 4, 56. Ut frequenter et assidue consequamur artis rationem studio et exercitatione. *Cic. Or.* 24. Translatione frequentissime sermo omnis utitur. *Ov. Fast.* 3, 287. Non alias missi cecidere frequentius ignes. *Quint.* 1, 10. Quod Cicero frequentius testatur. ℙ *Frequenter* etiam fieri dicitur, quod a multis fit. *Liv.* 1, 11. Romam inde frequenter migratum est, a parentibus maxime ac propinquis raptarum. *Cic. Att.* 1, 19. Herennium quendam, tribunum plebis, saepe de Clodio ad plebem traducendo agere coepisse: huic frequenter intercediturum.

FRĒQUENTĬA, ae, f. crebritas, multitudo, *πυκνότης, πλῆθος. Cic. Att.* 4, 16. De epistolarum frequentia nihil te accuso. *Id. Or.* 2, 13. Thucydides ita creber est rerum frequentia, ut verborum prope numerum sententiarum numero consequatur. *Plin.* 27, 12, 91. Polygonon alii polygonaton vocant, a frequentia geniculorum. *Vitr.* 9, 9. Frequentia coeli, *h. e.* densitas aeris. V. CREBRITAS. *Quint.* 1, 2. scholarum. *Sall. Jug.* 51. negotiatorum. *Nep. Att.* 22. Elatus est maxima vulgi frequentia. *Cic. Verr.* 1, 7. Hortensius consul designatus domum reducebatur e campo, cum maxima frequentia, a multitudine. *Q. Cic. Petit. cons.* 1. Quotidiana amicorum assiduitas et frequentia. *Cic. Pis.* 13. *extr.* Frequentia egressum alicujus ornare atque celebrare. *Id. Planc.* 8. *extr.* Solidam, et robustam, et assiduam frequentiam alicui praebere. *Id. Mil.* 1. Stipari frequentia. [**Plin. Pan.* 23, 3. Prout alterutrum frequentiae genus invaluisset. Caeterum primo loco ponenda erant ea exempla, in quibus frequentia est hominum in unum locum coeuntium, vel honoris causa aliquem comitantium.]

FRĒQUENTO, as, avi, atum a. 1. *φοιτάω*, frequenter adeo, ventito, visito, saepius cum aliquo sum. *Cic. Fam.* 5, 21. Sermones eorum, qui frequentant domum meam. *Tac. H.* 2, 16. Digressis, qui Pacarium frequentabant, nudus et auxilii inops interficitur. [*Plura v. ap. *Böttich. Lex. Tac.* p. 207.] ℙ Item frequentem facere, implere. *Cic. Off.* 2, 4. Frequentare urbes. [**Id. Ib.* 1, 39. Domus solita est frequentari. *Id. Att.* 1, 16. Sentinam urbis exhauriri et Italiae solitudinem frequentari posse arbitrabar. Plura dabit *cl. Suet.* p. 378.] *Ov. Fast.* 4, 871. Templa frequentari Collinae proxima portae Nunc decet. *Hirt. B. Afr.* 20. Sagittariis ex omnibus navibus ductis in castra compluribus, frequentabat suas copias. *Col.* 4, 33. Frequentare castaneta. Et 10, 214. nova prole mundum. Et 4, 15. vineam. *Cic. Or.* 3, 52. *extr.* Tum est quasi luminibus distinguenda et frequentanda omnis oratio sententiarum atque verborum. ℙ Item coacervare. *Id. Or.* 25. Nec acervatim multa frequentans, una complexione devinciet. *Gell.* 13, 24. Quae a poetis, celebrandae et ornandae rei gratia, duobus eadem pluribusve nominibus frequentantur. ℙ Item frequentia et multitudine celebro, [**begehen.*] *Cic. Inv.* 1, 27. Publicum est, quod civitas universa aliqua de causa frequentat, ut ludi, dies festus, bellum. *Ov. Met.* 4, 37. Frequentare sacra. *Auct. Priap.* 77. Ennaeae Cererem nurus frequentant. [**Suet. Tib.* 32. Quorundam illustrium exsequias usque ad rogum frequentavit, i. e. cum reliqua pompa adiit eoque honorem addidit funeri.] ℙ Item frequentem facio, *h. e.* congrego. *Cic. Cat.* 4, 7. Scribae universi, quos casu hic dies ad aerarium frequentavit. *Id. Dom.* 33. Quem tu tamen populum, nisi tabernis clausis, frequentare non poteras. ℙ Item frequenter facio, repeto, ingemino. [**Auct. ad Her.* 3, 24. Primas quasque partes in animo frequenta, i. e. frequenter cogita. *Cic. Or.* 27. Haec frequentat Phalereus maxime. *Tac. A.* 3, 25. Nec ideo conjugia et educationes liberum frequentabantur.] *Ov. Her.* 12, 143. Turba ruunt et Hymen clamant, Hymenaee frequen-

tant. Al. minus recte leg. *Hymenaea frequentant*, h. e. Hymenaea sacra. V. HYMEN. *Sen. Consol. ad Marc.* 3. Frequentare memoriam alicujus, *h. e.* frequenter meminisse. [*V. *Gron.* ad h. l. Cf. *Fl. Vopisci Syr. Div. Aurel.* 35. Non praetermittendum videtur, quod et memoria tenet publica, et fides historica frequentavit, i. e. repetit eoque comprobat. *Casaub.* ad h. l. docet *frequentare* poni etiam pro *narrare.*] *Sulpicia Sat.* Musa, quibus numeris heroas et arma frequentas, *h. e.* frequenter memoras celebrasque. *Pall.* 1, 15. Prima trullis frequentetur inductio, *scil.* calcis. Et 24. Columbae fetus frequentant, si, etc. ℙ *Frequentare alicui operam*, ap. *Pl. Cist.* 1, 1, 10. est frequentem operam dare.

*FRESILĬA, ae, f. oppidum Italiae, in Marsis. *Liv.* 10, 3. *B. A.*

FRESSUS et Fresus, a, um, part. a *frendeo*, qua frangere significat. *Col.* 6, 3. Fresi et aqua macerati ervi sextarius. *Id.* 2, 11. *f.* Cicera bubus ervi loco fresa datur. Et 12. *med.* et *Cels.* 5, 18. *n.* 21. Faba fressa. [*V. *Döderl.* 3, 327.]

FRĔTĂLIS, e, adj. ad fretum pertinens. *Ammian.* 28, 2. A Rhaetiarum exordio adusque fretalem oceanum, *h. e.* fretum Britannicum. ℙ *Fretale*, *is*, n. substant., genus est sartaginis ad frigendum aptae. *Apic.* 7, 5. Infunditur in fretali piper, etc.

FRĔTENSIS, e, adj. fretalis, ut Fretensis legio, quae scil. vel scripta est ex freti Siculi accolis, ut exponit *Turneb. Adv.* 18, 10., vel ad fretum stativa habuit. Ejus saepe mentio fit in *Inscr.* ap. *Grut.* 457, 6. C. Popilio C. F. Quir. Caro Pedoni Cos. VII. Vir. Epulon. etc. legato legionis X. Fretensis, etc.; et 354, 5. L. Annio Fabiano III. Viro Capitali, etc. Leg. Leg. X. Fretensis, etc. Adde 294, 2. et alibi. ℙ Mare Fretense est mare, vel fretum Siculum. *Cic. Att.* 10, 7. Hadriano mari Dolabella, Fretensi Curio. Al. aliter leg.

[FRETRĬĂCUS, i, m. φρητριαχὸς Ionice pro φρατριαχὸς, qui alicui fratriae est adscriptus. De his vero sodalitatibus docte commentatus est *Ignarra de phratriis*, quod opus consulesis. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 456. *n.* XVI. P. Sufenati P. F. Pal. Myroni luperco Laurenti Lavinati, fretriaco Neapoli Antinoiton, et Eunostidon. Adde alias *ib. n.* 74. et 75. V. FRATRIA. *F.*]

FRĔTUM, i, n. πορθμὸς, maris angustiae: a fervendo, quasi *fervetum*, quod eo semper concurrant aestus et effervescant, ut ait *Varr. L. L.* 6, 3. *Cic. N. D.* 3, 10. Fretum Siciliense. *Ov. Trist.* 1, 10, 28. Seston Abydena separat urbe fretum. *Cic. N. D.* 2, 7. Fretorum angustiae. *Id. Div.* 2, 14. *extr.* Quid de fretis et marinis aestibus dicam? ℙ Interdum absolute dicitur de freto Siculo, quod primum omnium fuit Romanis cognitum, et maxime frequentatum. *Cic. Att.* 2, 1. Cum se ille septimo die venisse a Freto dixisset. *Flor.* 2, 2. Cum a terra Fretum usque venisset. [*Suet. Tib.* 2. V. *Ernest. Cl. Cic.* in *ind. geogr.*] ℙ Ponitur et pro ipso mari. *Virg. A.* 1, 611. In freta dum fluvii current. *Hor. Od.* 2, 7, 15. Fretum aestuosum. *Ov. Fast.* 3, 568. Libycum. *Id. Pont.* 2, 2, 2. Euxinum. ℙ Translate ponitur pro fervore et impetu. *Flor.* 1, 26. Talis pace belloque populus Rom. fretum illud Adolescentiae, idest secundam imperii aetatem habuit. *Lucr.* 4, 1024. Tum quibus aetatis freta primitus insinuantur. *Gell.* 10, 3. Invidiae, atque acerbitatis fretum effervescit. ℙ Reperitur et *fretus*, *us*, m. *Lucr.* 6, 363. Nam fretus ipse anni permiscet frigus et aestus, *h. e.* tempus anni, quod inter frigus caloremque intercedit, ut ver. *Cic. Verr.* 2, 5, 66. perangusto fretu. Ita enim *Gell.* 13, 20. legit. *Id. Cic.* ap. *Charis.* 1, 103. A Gaditano fretu. *Porc. Licin. ib.* Salsi fretus. *Messala ib.* Angustiae fretus. *Novius* vel *Naev.* ap. *Non.* 3, 92. faventem per fretum introcurrimus. *Varr. ib.* Qui est fretus inter Rhegium et Messanam. *Lucil. ib.* Salis fretus. [*V. *Gron.* ad *Gell.* 10, 26.] ℙ *Enn. ib.* dixit *omnem coeli fretum*, et ap. *Varr. L. L.* 6, 3. *fretum caeruleum* ea ratione, qua *Lucr.* 5, 277. aeris mare. ℙ *Fretum* est etiam nomen comoediae Plautinae deperditae, teste *Gell.* 3, 3.

FRĔTUS, a, um, adj. [part. a φορέω, porto, cujus verbale φορητὸς, et syncop. φρητὸς. *F.* *Doederl.* 1, 19. v. *fretus* deducit ab obsoleto *freo* (ad quod etiam *fere*. *ferme*, *fortis* pertinere vult), ut proprie sit i. q. firmatus animo. V. plura l. l.] πεποιθὼς, confisus, nixus, fultus. *Ter. Ph.* 2, 1, 43. Malitia fretus sua insidias fecit. *Cic. Fam.* 3, 7. *f.* Haec scripsi ad te liberius, fretus conscientia officii mei. *Id. N. D.* 1, 18. Fretus intelligentia vestra dissero brevius, quam, etc. *Id. Or.* 2, 24. Plerique ingenio freti. *Id. Planc. f.* Quod vobis fretus huic saepe promisi. *Q. Cic. Petit. cons.* 7. Amicitiis fretum ac munitum esse. *Virg. A.* 5, 430. Ille pedum melior motu, fretusque juventa. Et *ib.* 4, 245. Illa fretus agit ventos et nubila tranat. *Pl. Men.* 5, 2, 16. Quae viros subservire sibi postulant, dote fretae. *Id. Cas.* 2, 5, 38. Dis sum fretus: Deos sperabimus. ℙ [*Dicitur etiam de rebus. *Lucr.* 6, 1057. Pondere enim fretae (res) partim stant, etc.] ℙ Cum infinito. *Stat. Th.* 5, 23. tum pontum irrumpere fretae *(naves)* ereptasque oculis non quaerere terras, *h. e.* ausae. ℙ [*Legitur etiam c. dativo constructuu. *Liv.* 6, 13. *in.* Multitudo hostium nulli rei, praeterquam numero, freta. Ubi conjec. quidem interpretes *nulla* re, sed nemo mutare locum ausus est.]

FRĔTUS, us, m. V. FRETUM. ℙ *Frētus*, *us*, pro fiducia in sexto casu singulari. *Symmach. ep.* 2, 82. (al. 83.) Ut sancti animi tui fretu nubem invidiae superioris abstergeat.

FRĬABĬLIS, e, adj. ψαθυρὸς, qui facile friatur, et minutim teri potest. *Plin.* 17, 4, 3. Tofus natura friabilis. *Id.* 34, 18, 55. Sandaracha pura, friabilisque.

FRĬĀTUS, a, um, part. a *frio*, tritus, comminutus. *Lucr.* 1, 886. Scilicet et glebis terrarum saepe friatis. *Plin.* 12, 13, 28. Friatum amomum.

FRĪBUSCŬLUM, i, n. jurgium et levis offensa inter conjuges. *Ulp. Dig.* 24, 1, 32. §. 12. Quid si divortium non intercesserit, sed fribusculum? profecto valebit donatio, si fribusculum quievit. *Brisson.* putat legendum *fribusculum*, quasi diminutivum a *frivolum*, ut sit frivolum ac breve jurgium. Saepe autem in Pandectis Florentinis *b* pro *v* poni, ut hoc ipso in loco *quiebit* pro *quievit.* Hinc *Isid. Orig.* 9, 7. Fribolum est, cum eo animo conjuges separantur, ut rursum ad se invicem revertantur. Alii rectius leg. *frigusculum* a *frigus:* atque ita edidit *Haloander*, quia in jurgio friget conjugalis affectus, rei familiaris cura, etc., et praeterea *frigus* eleganter de amissa gratia dicitur, quam vocem V.

FRĪCAE, arum, f. plur. ita saxa quaedam vocabant Siculi, quod iis fortasse ad fricandum uterentur, quemadmodum *Plin.* 36, 6, 9. ait, arena quadam combusta marmora fricando poliri. Nisi vero obstaret quantitas syllabae primae, quae brevis est in *fricae*, longa vero in φρύγω, torreo, illorum potius esset amplectenda sententia, qui a φρύγω derivatum putant φρῦξ, φρυκὸς, quod esset nomen lapidis, qui torreri ac deinde liquefieri posset: eruditorum itaque esto judicium. *Sever. A.* 526. Quin ipsis quaedam Siculi cognomina saxis Imposuere fricas, etiam ipso nomine signant Fusilium esse notas.

FRĪCĀMENTUM, i, n. fricatio. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 6. Blando articulorum fricamento uti. Adde *Tard.* 3, 2.

FRĪCĀTĬO, onis, f. actus fricandi. *Colum.* 6, 12. Fricatione assidua discutitur. *Plin.* 28, 4, 14. Vehemens fricatio spissat, lenis mollit, multa adimit corpus, auget modica. *Cels.* 4, 3. Fricatio omnibus vertebris utilis est. ℙ In politionibus parietum. *Vitr.* 7, 6. Quibus inductis, et diligenti tectoriorum fricatione laevigatis.

FRĪCĀTOR, oris, m. qui fricat. *Coel. Aurel. Tard.* 3, 7. de eo, qui frictionem adhibet aegris.

FRĪCĀTŪRA, ae, f. fricatio. *Vitr.* 7, 1. Super fricaturam incernatur marmor. Et paulo supra: Non erit exacta fricatura.

FRĪCĀTUS, a, um, part. a *frico*, frictus. *Plin.* 13, 15, 30. Splendescunt mensae manu sicca fricatae. *Seren. Sammon.* 6, 76. Et lutum prodest membris adhibere fricatis.

FRĪCĀTUS, us, m. idem ac fricatio. In sexto casu sing. *Plin.* 23, 7, 63. Emendat dentium vitia crebro fricatu.

FRĪCĬUM, ii, n. frictio, fricatio. *Plin. Valer.* 1, 36. Albi bulbi cinis dentibus fricium est. V. DENTIFRICIUM. *B. A.*

FRĪCO, as cui, ctum, a. 1. θρυγαλάω, ψήχω, scabo, destringo. *Virg. G.* 3, 256. Sus pede prosubigit terram, fricat arbore costas. *Vet. Poeta* ap. *Gell.* 15, 4. Nam mulos qui fricabat, consul factus est. *Pl. Poen.* 1, 2, 9. Ex industria ambae nunquam concessavimus Lavari, aut fricari, aut tergeri, aut ornari. *Mart.* 4, 90. Oleo fricare corpus. *Plin.* 12, 25, 54. Lacrimae probatio, ut sit pinguis, et in fricando odorata. *Id.* 20, 5, 20. Alopecias fricuere tusis caepis. *Scrib. Comp.* 253. Fricatur locus diutius et pressius. Et *Comp.* 58. Hoc medicamento si quis dentes fricuerit. *Plin.* 36, 22, 48. Tofus exercetur halitu maris, fricatur vento, et verberatur imbri. *Vitr.* 7, 1. Cum pavimenta exstructa fuerint, ita fricentur, ut nulli gradus in scutulis, aut trigonis exstent. ℙ *Fricare genua* est supplicantium. V. CONFRICO. ℙ Habet etiam obscenum sensum ap. *Petr. Sat.* 92. et *Mart.* 11, 29.

FRĪCTĬLIS, e, adj. qui frigitur, ap. *Apic.* 4, 2., ubi aliter leg. V. etiam FRITILLA.

FRĪCTĬO, onis, f. fricatio. *Cels.* 2, 14. Frictione, si vehemens fit, durari corpus; si lenis, molliri; si multa, minui; si modica, impleri. V. *Plinii* locum in V. FRICATIO. *Cels.* 2, 14. Frictione uti. Et *ib.* Frictionem adhibere. Et 3, 18. lenem admovere.

[FRĪCTOR, oris, m. fricator, qui fricat. Legitur in *Not. Tir.* p. 152. *F.*]

FRĪCTRIX, icis, f. τριβὰς, tribas. *Tert. Pall.* 4. *f.* et *Resurr. carn.* 16. V. TRIBAS.

[FRĪCTŪRĂ, ae, f. frictus, fricatio. *Appul. fr.* 10. *Met.* ap. *Oud.* p. 717. Priapum frequenti irictura porrixabam. *F.*]

FRĪCTUS, a, um, part. a *frico*, fricatus. *Juv.* 6, 577. si prurit frictus ocelli Angulus. ℙ Item *fritto*, in sartagine coctus: a *frigo*. *Varr. R. R.* 2, 4. *f.* Porcis lactentibus triticum frictum dari oportet: crudum enim solvit alvum. *Pl. Poen.* 1, 2, 113. Frictae nuces. *Plin.* 29, 3, 11. Ova fricta ex oleo. *Id.* 22, 25, 69. Fricta faba. Adde *Cels.* 2, 30. ℙ Festive *Pl. Bacch.* 4, 5, 6. Versabo ego illunc hodie, si vivo, probe: Tam frictum ego illum reddam, quam frictum est cicer. ℙ A *frigo* est etiam *frixus* pro *frictus*. *Cels.* 2, 18. *med.* Res eadem magis alit jurulenta, quam assa; magis assa, quam frixa. Hic tamen *Targa* contendit, non *frixa* sed *elixa* legend. *Sidon. ep.* 8, 14. Simila frixa in sartagine.

FRICTUS, us, m. idem ac frictio, seu fricatio. *Juven.* 6, 322. Frictum crissantis adorat. Alii melius leg. *fluctum.*

FRĪGĔDO, inis, f. frigus, apud veteres. *Varr.* ap. *Non.* 2, 544. et 3, 97. Aquiloniam intus servat frigedinem. [*Cf. *Döderl.* 3, 92.]

FRĪGĔFACTO, as, a. 1. frequentativum, ψύχω, frigidum facio. *Pl. Poen.* 3, 5, 14. Calidum prandisti prandium hodie, qui os nunc frigefactas?

FRĪGĔO, es, xi, n. ῥιγέω, frigidus sum. Est ab allato ῥιγέω, *f* praemissa, ut saepe alias loco aspirationis. *Ter. Ph.* 5, 8, 5. Tange: si non totus friget, me eneca. *Virg. A.* 6, 219. corpusque lavant frigentis et ungunt, *h. e.* mortui. *Pers.* 3, 108. summosque pedes attinge manusque: Non frigent. *Sever. A.* 331. Quamvis caeruleo siccus Jove frigeat aether. ℙ Translate est languere, cessare, segnem, otiosum esse. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. *f.* Quod tibi supra scripsi Curionem valde frigere, jam calet: supra ib. dixerat: Curioni nostro tribunatus conglaciat, *h. e.* iners, otiosus est. [*Cf. *Manut.* ad *Cic. fam.* 7, 10. Adde *Auct.* ad *Her.* 4, 15. In re frigidissima cales, in frequentissima friges.] *Cic. Fam.* 11, 14. Mihi crede, plane jam, Brute frigeo; ὄργανον enim erat meum senatus: id est jam dissolutum. *Id. Verr.* 2, 2, 25. Cum omnia judicia frigerent, [*i. e. parum aut nihil efficerent. Caeterum *al.* h. l. legunt *consilia.*] *Id. Phil.* 6, 5. Jacent beneficia Nuculae, friget patronus Antonius. [*sc. quia nemo ejus beneficiis uti vult. Hinc in universum *frigere* dicuntur homines, qui parum gratia valent. *Ter. Eun.* 2, 2, 37. Nimirum homines frigunt. V. *Ruhnk.* ad h. l. Imprimis *frigere* dicuntur oratores, musici, actores, qui non placent audientibus. *Cic. Brut.* 50. Quare tibicen Antigenidas dixerit discipulo sane frigenti ad populum: Mihi cane et Musis. V. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 182. sqq.] *Id. Q. Fr.* 3, 8. Memmius in adventu Caesaris habet spem: in quo illum puto errare: hic quidem friget, *h. e.* languet in petitione consulatus. (V. *ib.* 2. *f.*) Sic *Virg. A.* 5, 396. frigent effetae in corpore vires. *Cic. N. D.* 2, 23. Ex quo illud Terentii *(Eun.* 4, 5, 6.) Sine Cerere et Baccho friget Venus. [*V. *Ruhnk.* ad h. l.] *Ter. ib.* 3, 3, 9. Ipsa accumbere mecum, mihi sese dare, sermonem quaerere. Ubi friget, huc evasit, quampridem pater, etc., *h. e.* ubi, deficiente materia, cessat, vel haeret in sermone instituto. *Sil.* 16, 597. frigens animis, nec bello prospera turba, *h. e.* segnis, timida: cui *fervens* opponitur. *Gell.* 2, 23. Quantum stupere atque frigere, quantumque mutare a Menandro Caecilius visus est! *h. e.* hebes ac frigidus esse. ℙ Praeteritum *frixi* agnoscitur a *Diomed.* 1, 369. et *Prisc.* 9, 870. [*Verum non occurrit.] Et probatur etiam ex compositis *refrixi*, *perfrixi*, etc. *Cic. Att.* 1, 1. Cum Romae a judiciis forum refrixerit.

FRĪGĔRO, as, a. 1. frigus affero. *Catull.* 61, 27. Perge linquere Thespiae Rupis Aonios specus, Lympha quos super irrigat Frigerans Aganippe. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 21. *n.* 208. Frigerandi cholerici.

FRĪGESCO, is, n. 3. ἀποψύχομαι, frigidus fio. *Cato R. R.* 156, 6. Eodem addito oleum, postea fervefacito: infundito in catinum, uti frigescat. *Lucr.* 6, 865. subtus frigescit terra, coitque. *Quint.* 11, 3. *med.* Sanguis abit omnis, et pallore frigescit. *Tac. A.* 15, 70. Ubi frigescere pedes manusque intelligit. ℙ Translate est languescere, cessare. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. *med.* Si Parthi vos nihil calfaciunt, nos hic frigore frigescimus. *Quint. l. c. med.* Vis illa dicendi solvitur et frigescit affectus. *Id. decl.* 1, 6. Frigescunt impetus mentium, quos non explicant ministeria membrorum *Val. Fl.* 3, 368. patria ex oculis, acerque laborum Pulsus amor, segnique juvat frigescere luctu. *Pers.* 1, 108. vide sis, ne majorum tibi forte Limina frigescant, *h. e.* ne gratiam potentiorum amittas, et eorum aedibus excludaris. Sic *frigus* de gratia amissa, et interrupta amicitia dicitur, quam vocem vide. ℙ [Part. *Frigescens* ap. *Curt.* 8, 10. Cum crus saucium penderet, et cruore siccato frigescens vulnus aggravaret dolorem. *F.*]

FRĪGĬDĀRĬUS, a, um, adj. ad frigus inducen-

dum pertinens. *Vitr.* 5, 10. Ahena super hypocaustum tria sunt componenda, unum caldarium, alterum tepidarium, tertium frigidarium; et ita collocanda, uti ex tepidario in caldarium, quantum aquae caldae exierit, influat: de frigidario in tepidarium ad eundem modum, *h. e.* ahenum aquam frigidam continens. *Plin. ep.* 2, 17. *med.* Balinei cella frigidaria, *h. e.* ubi frigida lavabant. *Pallad.* 1, 41. Frigidaria maltha. V. CALDARIUS. *Id. ib.* 40. Frigidaria fistula, *h. e.* unde aqua frigida effluit. *Petr. Sat.* 73. Cisterna frigidaria. ℙ *Frigidarium, ii*, n. locus frigidus reponendis cibis, ut serventur. *Lucil.* ap. *Prisc.* 10. *extr.* Sallere muraenas, mercem in frigdaria ferre. *Syncope.*

FRĪGIDĒ, adv. *ψυχρῶς*, cum frigore. Translate est languide, remisse, sine vi et efficacia. [*Cic. Fam.* 8, 10. Quae cupiunt ita frigide agunt, ut nolle existimentur.] *Gell.* 7, 3. *med.* Haec Tiro in Catonem non minus frigide sane, quam inaniter. *Id.* 13, 24. Duobus verbis, idem significantibus, inepte et frigide uti. *Id.* 19, 3. Turpius est exigue atque frigide laudari, quam insectanter et graviter vituperari. *Quint.* 6, 3. Cicero multa dixit facete: et illa ipsa, quae sunt in Verrem dicta frigidius, aliis assignavit. Et 1. *med* Transtulit patronus aliquando puellam, quae soror esse adversarii dicebatur, in adversa subsellia, tanquam in gremio fratris relicturus: at is a nobis praemonitus, aufugerat. Tum ille, alioqui vir facundus, inopinatae rei casu obmutuit, et infantem suam frigidissime reportavit.

FRĪGIDĒFACTO, as, a. 1. frigefacto. *Pl. Rud.* 5, 2, 39. Os calet tibi: num gith frigidefactas? Al. leg. *frigefactas.* V. GITH et FRIGEFACTO.

FRĪGIDIUSCŬLUS, a, um, adj. dimin. subfrigidus. Translate. *Gell.* 3, 10. *f.* Sed alia quoque ibidem congerit frigidiuscula: veluti septem opera esse in orbe terrarum miranda, et sapientes item veteres septem, etc., *h. e.* leviora, languidiora, parvi momenti.

FRĪGĪDO, as, a. 1. frigus induco. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 17. *med.* Plumbum tactu frigidat. *Id. ib.* Ob frigidandum corpus. *Id. ib.* 1, 17. Frigidans membranam.

FRĪGIDŬLUS, a, um, adj. dimin. aliquantum frigidus, *ὑπόψυχρος. Virg. Cir.* 251. Frigidulam injecta circumdat veste puellam. Et 348. frigiduli ocelli. *Catull.* 64, 130. Atque haec extremis moestam dixisse querelis, Frigidulos udo singultus ore cientem, *h. e.* languidulos et semimortuos.

FRĪGĪDUS, a, um, adj. *ψυχρὸς*, frigus habens, gelidus, algidus. [*V. *Döderl.* 3, 91.] *Hor. Od.* 1, 1, 25. Manet sub Jove frigido Venator. *Cic. Leg.* 2, 3. Nec ullum hoc frigidius flumen attigi. *Caes. B. G.* 4, 1. Frigidissima loca. *Plin. ep.* 5, 6. Coelum est hieme frigidum et gelidum, *h. e.* frigus et gelu inducens. *Virg. Ecl.* 8, 71. Frigidus anguis. Et 14. Frigida noctis umbra. *Vitr.* 10, 21. Laminae ferreae ex frigido ductae. *Plin.* 26, 11, 71. Frigida febris. *Virg. G.* 2, 469. Frigida Tempe. Sic 3, 324. frigida rura Carpamus. Et 336. frigidus aera vesper Temperat. Et *Ov. Amor*, 2, 16, 36. Frigidaque arboreas mulceat aura comas. [**Tibull.* 4, 8, 4. Frigidus annus, i. e. hiems. *Hor. Od.* 3, 7, 6. Frigidas noctes agit, i. e. solas et viduas, ubi deest tori socia.] ℙ *Frigida* absolute est aqua frigida. *Cels.* 1, 3. *med.* Ne ex hac quidem causa sudanti frigidam bibendam esse. *Plin. ep.* 3, 5. Frigida lavari. *Suet. Claud.* 40. Frigidam aegro dare. [*Cf. intpp. ad *Quint.* 5, 11, 31.] ℙ *Aquam frigidam suffundere* proverb. ap. *Plaut.* V. AQUA. ℙ Dicitur *frigidus* de mortuis et morientibus. *Virg. G.* 4, 506. de Eurydice: Illa quidem Stygia nabat jam frigida cymba. Et 525. Eurydicen vox ipsa, et frigida lingua, Ah, miseram Eurydicen anima fugiente vocabat. *Id. A.* 4, 385. et *Val. Fl.* 5, 26. Frigida mors. ℙ Item de metu perculsis. *Val. Fl.* 7, 529. Quis fragor hic? quaenam tantae, dic virgo, ruinae? Exclamat, stricto Aesonides stans frigidus ense. *Sil.* 2, 338. formidine turpi Frigida corda tremunt. [**Id.* 9, 49. Nec frigidus aspicit hostem.] *Virg. A.* 3, 29. mihi frigidus horror Membra quatit. *Juven.* 1, 166. Frigida mens criminibus. ℙ [**Hor. Sat.* 2, 6, 50. Frigidus a rostris manat per compita rumor, i. e. formidolosus, gravis, intpr. *Schol. Cruq.*] ℙ Translate. *Ov. Amor.* 2, 1, 5. Me legat in sponsi facie non frigida virgo, *h. e.* amore fervens. ℙ Saepe est lentus, languens, remissus, iners, sine vi et efficacia. *Cic. Q. Fr.* 3, 3. *med.* Frigidissimis accusatoribus uti. *Id. Brut.* 48. Nimis ille quidem lentus in dicendo et paene frigidus. [*V. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* p. 183.] *Id. Caecin.* 21. Frigida et jejuna calumnia. [*Pertinet h. l. ad seq. §.] *Ov. Pont.* 4, 2, 45. Quid, nisi Pierides, solatia frigida, restat? *Lucan.* 5, 245. et 7, 502. Frigidus ensis, *h. e.* nulla caede calens, otiosus. *Juven.* 6, 124. Frigidus aevo Laomedontiades. *Virg. G.* 3, 97. equus senior frigidus in Venerem. *Id. A.* 7, 338. frigida bello dextera. *Val. Fl.* 7, 585. clypeoque illiditur ignis Frigidus, et viso pallescit flamma veneno. ℙ Item insulsus, ineptus, inanis, absurdus, quasi frugis expers et sententiae. *Cic. Brut.* 66. Acumen saepe stomachosum, nonnunquam frigidum, interdum etiam facetum. *Id. Or.* 2, 63. Verba frigidiora vitare. Et 64. Haec aut frigida sunt, aut tum salsa, cum, etc. *Plin. ep.* 1, 9. Subit recordatio, quot dies quam frigidis rebus absumpsi. *Quint.* 9, 3. Frigida et inanis affectatio. *Senec. Ira* 2, 11. Quid enim est iracundia in supervacuum tumultuante frigidius? [**Suet. Claud.* 21. Frigidi et arcessiti joci. *Id. Cal.* 26. Leve ac frigidum sit, his addere. Ita etiam Gr. *ψυχρός*. V. *Erfurdt.* ad *Sophocl. Antig.* 88.] ℙ Dicitur etiam *frigidum*, quod inertes ac segnes facit. *Hor. Ep.* 1, 3, 26. Frigida curarum fomenta relinquere. *Lucr.* 4, 1053. Frigida cura. ℙ *Frigida negotia*, h. l. levia, nullius momenti. *Plin. ep.* 9, 2. Multum distringebar, plerumque frigidis negotiis, quae simul et evocant animum, et comminuunt. ℙ Frigidae, et inconstantes litterae, *Cic. Fam.* 10, 16. [*i. e. in neutram partem, neque reipublicae, neque Antonii satis luculenter et fortiter scriptae.] ℙ Frigida tecta apum, ap. *Virg. G.* 4, 104. sunt alvearia vacua melle, et in quibus nullum apum fervet opus, ut ait *Id. ib.* 169.

FRĪGILLA. V. FRINGILLA.

FRĪGO, is, ixi, ctum, a. 3. *φρύγω*, in sartagine torreo: a Graeca voce allata. *Cato R. R.* 106. Sesquilibram salis frigito. *Ov. Medic. fac.* 70. inflantes corpora frige fabas. *Plin.* 18, 7, 14. Frigunt hordeum, deinde molis frangunt. ℙ *Non.* 4, 200. *frigere* correpta paenultima exponit etiam *frigutire. Afran. ib.* Occasionem nacta mulier involat In collum, plorat, orat; accurrit nepos Pusillus; neptis porro de lecto frigit. Etiam Itali ita dicunt de pueris submissa voce lamentantibus; quod a sono eorum, quae friguntur, ductum videtur. V. FRIGUTIO. ℙ *Id. ib.* et 1, 21. interpretatur etiam subsilire, erigi, excitari, quod quae friguntur, cum sono sursum subsiliunt: correptamque itidem ait habere hoc sensu primam syllabam. *Varro:* Saepe totius theatri tibiis, crebro flectendo, commutari mentes, frigi animos eorum. Addit *Accii* duo loca, de quibus [vide *Bothe* ad *l. c.* in *Poetar. tragic. fr.* p. 215. *F.*] ℙ Praeteritum *frixi* agnoscitur a *Diom.* 1, 369. [**Phoc.* p. 1720.]

*FRĪGOR vel Frigdor, oris, m. *Theod. Prisc.* 2, 29. Molestissimum frigorem. *Id. de diaeta:* Frigdor cordis. *Octav. Hor.* 2, 16. Frigdore quoque et singultu. *B. A.*

FRĪGORĪFĪCUS, a, um, adj. *ψυχροποιητικὸς*, frigus inducens. *Gell.* 17, 8. *med.* Acetum omnium maxime frigorificum est: atque id nunquam tamen concrescit.

*FRĪGORO, as, a. 1. *Coel. Aurel. Tard.* 4, 4. Frigorandos ait cholericos. *Id. Acut.* 3, 21. *B. A.*

FRĪGŬLO, as, n. 1. verbum exprimens vocem graculi. *Auct. carm. Philom.* 28. Graculus at frigulat.

FRĪGUS, oris, n. *ψύχος*, qualitas calori contraria: [est a *ῥῖγος*, rigor, praemissa littera *f* loco aspirationis, ut saepe alias. [*V. *Döderl.* 3, 92.] *Cic. Fam.* 16, 8. Vix in ipsis tectis frigus vitatur. *Id. Off.* 2, 4. Tecta quibus frigorum vis pellitur. [*Cf. *Ejusd. N. D.* 2, 60, 151. et *Caes. B. G.* 1, 16. ubi v. *Herzog.*] *Ov. Trist.* 3, 10, 19. Pellibus arcere frigora. *Virg. Ecl.* 7, 6. defendere a frigore. *Cels.* 2, 1. Infestari frigore. *Hor. Ep.* 1, 17, 31. mori frigore. *Cic. Verr.* 2, 4, 40. Cum esset vinctus nudus in aere, in imbri, in frigore. *Id. Rosc. Am.* 45. Aut nimio calore, aut intolerabili frigore hominibus nocuit. *Lucr.* 4, 260. Acre ferit frigus. *Virg. G.* 1, 93. penetrabile frigus adurit. *Curt.* 8, 4. Imbrem vis frigoris gelu adstringit. *Colum.* 1, 4. *med.* Loca, quae frigoribus hiemis intolerabiliter horrent. *Cic. Arat.* 68. tremulo quatietur frigore corpus. *Virg. Ecl.* 10, 48. ne te frigora laedant. *Hor. Ep.* 1, 11, 13. colligere frigus. *Lucr.* 3, 906. rigere frigore. *Hor. Sat.* 2, 6, 45. Matutina parum cautos jam frigora mordent. *Virg. G.* 1, 300. Frigoribus parto agricolae plerumque fruuntur. Sic *Id. Ecl.* 2, 22. aestate et frigore. (Adde *Tibull.* 1, 9, 39.) *Cels.* 2, 1. Fere matutinis temporibus frigus est. ℙ Dicitur etiam de mitigatione caloris. *Virg. Ecl.* 1, 8. pecudes umbras et frigora captant. Et *ib.* 53. frigus captabis opacum. *Hor. Od.* 3, 13, 10. Fons praebet tauris fessis frigus amabile. *Ov. Met.* 10, 129. arborea ducebat frigus ab umbra. *Mart.* 4, 64. Albanos quoque Tusculosque colles, Et quodcumque jacet sub Urbe frigus, *h. e.* locus viridis, amoenus, et aestati frangendae aptus. *Id.* 1, 56. Quisquam picta colit Spartani frigora saxi, *h. e.* frequentat atria divitum marmore strata Laconico, vel pavimentum opere musivo variegatum. ℙ Item de morte. *Lucr.* 3, 402. Et gelidos artus in leti frigore linquit. *Ov. Met.* 2, 611. letale frigus. *Stat. Silv.* 3, 3, 19. Animae supremum frigus. *Virg. A.* 12, 951. illi solvuntur frigore membra. ℙ Translate dicitur de metu. *Id. ib.* 1, 96. Extemplo Aeneae solvuntur frigore membra. ℙ Item de languore, tarditate, impedimento. [**Ov. Fast.* 2, 856. Saepe tamen, Procne, nimium properasse quereris; Virque tuo Tereus frigore laetus erit. Hoc sensu *frigus* a *Cic.* praeprimis dicitur *otium a rebus publicis*, cum nihil agitur in re publica, nihil proficitur. (Ita interpretatur *Ernest.* in *cl.*) Huc pertinet locus, quem in f. hujus §. Noster laudavit. *Q. Fr.* 2, 12. Adde *Fam.* 8, 6. Nos hic frigore frigescimus.] *Plin. ep.* 6, 15. Interim paulo aliena deliratio aliquantum frigoris attulit, [*i. e. auditoribus jam ad admirationem compositis et exspectatione calentibus et intentis, lepida hominis insani interpellatione calor omnis et intentio excussa est. Plura v. ap. *Ernest. lex. technol. lat. rhet.* s. h. v., cujus verba sequimur. Similis locus est ap. *Quint. Inst.* 5, 7, 31. cujus sententiam interpretes frustra tentarunt. V. *Burm.*] *Quint.* 6, 1, 37. Imperitia et rusticitas, et deformitas afferunt frigus, *h. e.* vim, caloremque orationis extinguunt. ℙ Item de amissa gratia et abrupta amicitia. *Senec. ep.* 122. *med.* Montanus Julius et amicitia Tiberii notus et frigore. *Hor. Sat.* 2, 1, 60. O puer, metuo, majorum ne quis amicus Frigore te feriat. [*V. *Lips.* ad *Vell. Pat.* 2, 83.] Adde *Suet. Aug.* 66., ut leg. *Lips.* et *Muret.* et V. FRIBUSCULUM, FRIGESCO et REFRIGERATUS. ℙ Item de re inepta, insulsa, absurda, frugis experte. *Quint.* 2, 12. Illud quaestionum et argumentorum apud corrupta judicia frigus evitant.

FRĪGUSCŬLUM, i, n. parvum frigus. *Tert. Anim.* 25. *med.* ℙ Translate est jurgium, offensa. V. FRIBUSCULUM.

FRIGUTIO, Fringutio, Friguttio, Frigultio, Fringultio (*tot enim modis scriptum legitur, sed primus et secundus videntur tutiores*) is, n. 4. verbum exprimens vocem fringillae, ut *Fest.* et *Varr. L. L.* 6, 5. docent: item aliarum avium. *Appul. Flor. n.* 17. p. 358, 22. Merulae in remotis tesquis fringultiunt. ℙ Tribuitur et homini, et significat subtiliter garrire, gannire, singultire, et veluti fracto gutture loqui. *Pl. Cas.* 2, 3, 49. Quid fringutis? quid istuc tam cupide cupis? *Enn.* ap. *Fulgent. Planciad. de prisco serm.* Haec anus admodum frigutit: nimirum sauciavit se flore Liberi. *Appul. Apol.* p. 336, 18. Audisti privignum meum vix singulas syllabas fringultientem, *h. e.* male pronunciantem, balbutientem. Et *ib.* p. 296, 21. Ego illi justius exprobraverim, quod qui eloquentiae patrocinium vulgo profiteatur, etiam honesta dictu sordide blateret, ac saepe in rebus nequaquam difficilibus fringultiat, vel omnino obmutescat. [*Front. de eloq.* (ed. *Maio*) p. 229. Hoc indicat loqui te, quam eloqui, malle; murmurare potius et friguttire, quam clangere. *F.*]

FRINGILLA, Frigilla vel Fringuilla, ae, f. avis dicta, quod frigore cantet et vigeat, inquit *Fest.* Alii dictam putant a sono, quem edit. Est parvae molis, parvique pretii in cibis. Ejus meminere *Varr. L. L.* 6, 5. et *Mart.* 9, 55.

*FRINĬA, ae, f. vel Frinĭum, i, n. oppidum Liguriae. Hinc *Frinias, atis*, om. gen. ad Friniam vel Frinium spectans; et *Friniates, ium*, m. absolute dicti incolae ap. *Liv.* 39, 2. ed. *Drak.* ubi ed. *Gron.* habet *Briniates.* Quin et *Briniates* legitur ap. *Liv.* 41, 19. init. in edd. *Gron.* et *Drak. B. A.*

FRĪO, as, a. 1. *θραύω, θρύπτω*, tero, comminuo: videtur esse a *πρίω*, serra seco. *Varr. R. R.* 1, 9. *f.* Terra, quae cum foditur, facile friatur. *Plin.* 12, 19, 42. Ut inter se tritum tarde frietur. Et 14, 32. Friari in micas. *Id.* 34, 12, 29. Chalcitis friat se statim.

*FRISIABŌNES, um, populi ad Rhenum, non longe ab Amstelodamo. *Plin.* 4, 15. ℙ Item alii, quibus Limburgensem Ducatum adscribit *Harduinus. Id. ib.* 17. *B. A.*

[FRĪSĬCUS, a, um, adj. ad Frisiam pertinens, Germaniae inferioris provinciam. [*Not. Tir.* p. 140. Frisia, Frisicus, Frisius. *F.*]

*FRĪSĬI, orum, m. plur. *Φρείσιοι*, populi Germaniae septentrionalis, medio inter Rhenum, Oceanum et Amisium fluvium loco. *Tac. G.* 34. et *A.* 1, 70., *Plin.* 4, 15, 27. ℙ *Frisones* audiunt *Paul. Diac. Langob.* 6, 37. *B. A.*

FRIT, indecl. *ἀθήρ*, dicitur illud in summa spica jam matura, quod est minus quam granum: a *frio*, quia facile friatur. *Varr. R. R.* 1, 48., sed credibile est legendum *frix* a Graeco *φρίξ*, quae vox horrorem significat, quia summa pars spicae horret aristis.

FRITĬLIS. V. in v. seq.

FRITILLA, ae, f. pultis genus, quod in sacrificiis adhibebatur. *Plin.* 18, 8, 107. Et hodie sacra prisca, atque natalium pulte fritilla conficiuntur. *Senec. Ben.* 1, 6. *extr.* Itaque boni etiam farre ac fritilla religiosi sunt, mali rursus non effugiunt impietatem, quamvis aras sanguine multo cruentaverint. Adde *Arnob.* 2, 58. et 7, 230., ubi al. leg. *fitilla.* Sunt etiam qui putant legendum *frictilla* a *frigo.* Alii *fritillam* retinentes, derivant a *frit*, de quo supra: et quemadmodum *frit* Graece *ἄθηρ* dicitur, ita fritillam *ἀθάραν* vocari. Alii ducunt a veteri voce *fritinnus* (unde *ὑποχοριστικῶς fritillus*) motus subsilientis: ex quo *fritinnire*, subsilire cum sonitu: quod faciunt tali in fritillo jactati. Eadem ratione *fritillam* ita appellari, quod inter coquendum in sartagine subsi-

liret. Hinc esse *ollam fritilem*, ap. *Fest.* in *Muries*, et *Varr.* ap. *Non.* 3, 197. quia in ea sal coquendo subsiliret. Corrupisse autem, qui ibi *frictilem* pro *fritilem* reposuerint. Verum haec omnia obsoleta sunt, incerta quoque, et parvi momenti. ℙ [Plerique tamen recentiores critici in omnibus *ll. cc.* legendum putant *fritilla*, cum in plerisque codd. ita scriptum sit: vocis tamen etymon se ignorare fatentur. *F.*]

FRĪTILLUS, i, m. *πύργος*, idem ac pyrgus, id-est turricula rotunda, per quam tali mittuntur, ne digitis ita a quoquam componi possint, ut cadant ad jacientis voluntatem: qui fritillus intus trochleatim erat effictus, certosque habebat excisos gradus, quibus tali impingentes subsilirent cum sonitu. V. v. praec. Alii interpretantur ipsam lusoriam tabulam, in qua jacti tali subsiliunt. Alii pyxidem ligneam, in quam conjecti tali manu agitantur, deinde in lusoriam tabulam effunduntur. Quae interpretatio valde congruit cum illo *Mart.* 14, 1. Nec timet aedilem moto spectare fritillo, Cum videat gelidos jam prope verna lacus. *Juven.* 14, 5. Parvoque eadem movet arma fritillo. *Mart.* 4, 14. Incertis sonat hinc et hinc fritillis. *Seneca Apocol. f.* Nam quoties missurus erat resonante fritillo, Utraque subducto fugiebat tessera fundo.

FRĪTINNĬO, is, n. 4. est cantare proprium hirundinum, aliarumque minutarum avicularum: a sono. *Varr.* ap. *Non.* 1, 21. Et pullos peperit fritinnientes. Adde *L. L.* 6, 5. *f.* ℙ *Auctor. carm. Phil.* cicadis tribuit, 35. Et cuculi cuculant, et rauca cicada fritinnit. [Alii minus recte leg. *fritinnit rauca c.*, ita ut prima in *fritinnit* longa sit. *F.*] ℙ Translate dicitur de infantibus loqui incipientibus, et garrientibus. In *vet. epigr.* (quod *Senecae* tribuunt) in *Anthol. Lat. T.* 1. p. 603. *Burm.* Sic dulci Marcus qui nunc sermone fritinnit, Facundo patruos provocet ore duos. [V. quae *ib.* idem *Burm.* adnotat. *F.*]

FRĪVOLĀRĬA et Fribularia, nomen est Plautinae comoediae deperditae. Pauca aliquot ejus fragmenta servarunt *Fest.*, *Prisc.*, *Charis.*, etc.

FRĪVOLUS, a, um, adj. *σαθρὸς*, *φλύαρος*, nullius momenti, aut pretii, futilis, nugatorius, inanis, levis, fragilis. Videtur esse a *frio*, comminuo. *Plin.* 11, 29, 35. Tam frivola ratione morientes. *Id.* 7, 7, 5. Pudet aestimantem, quam sit frivola ratione morientes. *Id.* 7, 7, 5. Pudet aestimantem, quam sit frivola animalium superbissimi origo, cum plerumque abortus causa fiat odor a lucernarum exstinctu, *h. e.* quam fragilis et imbecilla. *Quint.* 7, 2. Convicia levia aut frivola. *Auct. ad Her.* 4, 11. Frivolus et illiberalis sermo. *Gell.* 18, 7. Colligitis lexidia, res tetras, et inanes, et frivolas. *Id.* 2, 7. Argutiola frivola et inanis. *Id.* 16, 12. Quaedam dicit futilia et frivola. *Id.* 15, 30. Fiunt in litterarum ostentatione inepti et frivoli. *Plin.* 22, 6, 7. Frivolum opus. *Senec. ep.* 31. Labor frivolus et supervacuus. *Suet. Ner.* 41. Frivolum auspicium. *Phaedr.* 5, 7. Vanus animus aura captus frivola. *Plin.* 25, 3, 7. Frivola cura. *Id.* 28, 19, 79. Frivolus jocus. *Id.* 7, 53, 54. Frivolum dictu. *Quint.* 10, 7. Frivolnm et scenicum est. *Suet. Claud.* 15. Frivolus et amenti similis. ℙ *Frivola verba* dicuntur, quae minus sunt fide subnixa. *Festus.* ℙ *Frivolum*, *i*, absolute. V. FRIBUSCULUM. ℙ Absolute *frivola* dicuntur reculae parvi pretii, pauper supellex. *Juven.* 3, 198. jam pascit aquam, jam frivola transfert Ucalegon. *Id.* 5, 58. Romanorum omnia regum frivola. *Senec. Tranq.* 1. Nec inter frivola mea tam altus incedo. *Suet. Cal.* 39. Huic sedenti in auctione misit, qui nescio quid frivoli ducentis millibus traderet. Adde *Ulp. Dig.* 13, 7, 11. *Festus* dicit, frivola proprie esse fictilia quassa.

FRIVUSCULUM. V. FRIBUSCULUM.

FRIX. V. FRIT.

FRIXŌRĬUM vel Frictorium, n. *τήγανον*, sartago, in qua quidpiam frigitur: a supino *frixum*, vel *frictum*. *Gloss. Philox.* Frixorium, *τήγανον*. Habet etiam *Plin. Valer.* 2, 7.

[FRIXŪRĂ, ae, f. sartago, frixorium. Patavini vulgo etiamnum *fersura* vocant. *Venant. carm.* 6, 10, 13. de coco: Cui sua sordentem pinxerunt arma colorem, Frixurae, cucumae, scafa, patella, tripes. *F.*]

FRONDĀRĬUS, a, um, adj. *φύλλινος*, ad frondes pertinens. *Plin.* 18, 31, 24. Unus frondator quatuor frondarias fiscinas complere in die, justum habet.

FRONDĀTĬO, onis, f. *ἀποφύλλισις*, frondium et ramorum redundantium resectio. *Colum.* 5, 6. *med.* In frondatione cavendum, ne prolixiores pollices fiant.

FRONDĀTOR, oris, m. *ἀποφυλλίζων*, qui arborum ramos supervacuos amputat, et qui e frondibus manipulos facit ad pabulum animantium, et qui manibus folia vitium vellit, quo ardor solis uvam maturiorem reddat, uti docet *Serv.* ad illud *Virg. Ecl.* 1, 57. Hinc alta sub rupe canet frondator ad auras. *Ov. Met.* 14, 649. Falce data frondator erat, vitisque putator. Adde *Plin.* 18, 31, 74. ℙ Dicitur etiam de ave, quae in frondibus habitat, vel nidificat. *Serv. ib.*

FRONDĔO, es, n. 2. *φυλλάω*, frondes emitto, vel habeo. *Virg. Ecl.* 3, 57. Nunc frondent silvae. *Ov. Amor.* 2, 6, 49. nigra nemus ilice frondens. *Lucan.* 10, 305. quae quamvis arbore multa Frondeat, aestatem nulla sibi mitigat umbra. *Colum.* 3, 1. Vitis multa materia frondens. *Pallad.* 4, 9. *extr.* Serpyllum lactius frondebit, si, etc. *Lucan.* 6, 83. Frondens campus, *h. e.* herbis et arboribus consitus. *Virg. A.* 7, 67. Examen ramo frondente pependit. Et 135. frondenti tempora ramo Implicat. *Id. G.* 3, 300. frondentia arbuta. *Varr. L. L.* 6, 3. Velatae frondentes comae, *h. e.* fronde coronatae. ℙ Praeter. *frondui* agnoscitur a *Prisc.* 9, 768.

FRONDESCO, is, n. 3. *φυλλάω*, frondes emittere incipio, in frondes abeo, frondeo. *Cic. Tusc.* 5, 13. Alia hieme nudata, verno tempore tepefacta frondescunt. *Virg. A.* 6, 144. simili frondescit virga metallo. *Lucr.* 1, 109. summos frondescere ramos. ℙ Translate. *Hieron. ep.* 36. *n.* 14. Oratio verborum compositione frondescat.

FRONDĔUS, a, um, adj. *φύλλινος*, qui est ex frondibus. *Virg. G.* 4, 61. apes aquas dulces, et frondea semper Tecta petunt, *h. e.* arbores frondentes. *Id. A.* 1, 195. Nemora frondea. *Ov. Fast.* 3, 528. casa, *h. e.* frondibus contecta. *Plin.* 16, 4, 5. corona. *Mart.* 14, 22. dentiscalpium: Lentiscum melius: sed si tibi frondea cuspis Defuerit, dentes penna levare potest.

*FRONDĬCĬUS, ii, m. cognom. R. *Plin.* 17, 1, 2. Fuere ab arboribus cognomina antiquis: Frondicio militi illi, qui praeclara facinora, Vulturnum transnatans, fronde capiti imposita, adversus Annibalem edidit. Alii tamen leg. *Frondito. B. A.*

[FRONDĬCO, as, n. 1. idem ac frondesco. Agnoscit hujusmodi verbum *Eutyches grammat.* p. 2161., sed nullam affert Latini scriptoris auctoritatem. *F.*]

FRONDĬCŌMUS, a, um, adj. frondes habens quasi comas. *Prud. Cath.* 3, 102. Frondicomis habitare locis.

FRONDĬFER, a, um, adj. *φυλλοφόρος*, frondes ferens, frondosus. *Naev.* ap. *Non.* 4, 235. Ite in frondiferos lucos. *Lucr.* 1, 18. et 256. Frondiferasque domos avium. *Senec. Oedip.* 276. Frondifera sanctae nemora Castaliae. ℙ Ap. *Lucr.* legitur et *frundifer*. V. FRONS, dis.

FRONDĬFLŬUS, a, um, adj. cujus causa frondes cadunt. *Boeth. metr.* 1, 5. Frondifluae frigore brumae.

FRONDOSUS, a, um, adj. *φυλλώδης*, *πολύφυλλος*, frondibus abundans. *Varr. R. R.* 2, 5. Frondosi montes, *Virg. A.* 8, 351. Collis frondoso vertice. *Id. Ecl.* 2, 70. Frondosa vitis. *Id. G.* 3, 296. Frondosa aestas. *Sil.* 13, 596. Taxus frondosior. ℙ Olim *frundusus* dixere vel *frundosus*. *Enn.* ap. *Macr. Sat.* 6, 2. omne sonabat Arbustum fremitu silvai frundusai. V. v. seq.

FRONS, dis, f. *θαλλὸς*, *φύλλον*, germen tenerius plantarum cum foliis. *Varr. R. R.* 2, 5. In nemoribus, ubi virgulta, et frons multa. *Virg. G.* 2, 372. de vitib. dum frons tenera, imprudensque laborum. *Varr.* ap. *Non.* 8, 20. Caeditur lucus, alta frons decidit. *Gell.* 19, 12. *med.* Ligni et frondium caedem facere. *Ov. Fast.* 4, 754. data est aegrae fiscina frondis ovi. *Plin.* 18, 31, 74. Frondis praeparandae tempus hoc est, *h. e.* in pabulum pecudum decerpendae. *Virg. G.* 2, 365. uncis carpendae manibus frondes. *Ov. Amor.* 2, 19, 31. arbore frondes carpere. *Id. Trist.* 3, 10, 75. Aspiceres nudos sine fronde, sine arbore campos. *Val. Fl.* 2, 188. delubraque festa Fronde tegunt. *Plin* 19, 6, 34. Ne caules allii in frondem luxurient. *Curt.* 5, 4. Frondibus laeti colles. *Cic. Coel.* 18. Via interclusa frondibus et virgultis. ℙ De corona ex frondibus. *Ov. A. Am.* 1, 108. Qualibet hirsutas fronde tegente comas. *Id. Met.* 1, 565. perpetuos semper gere frondis honores. *Id. Fast.* 1, 711. Frondibus Actiacis comptos redimita capillos Pax ades. Et *ib.* 3, 482. cingere tempora frondibus. *Hor. Od.* 4, 2, 35. fronde merita decorus. Et *Ep.* 1, 18, 64. fronde coronare. ℙ Olim nominativus fuit *frondis*, teste *Servio* ad *G.* 2, 372. Quin etiam *fruns*, *frundis* dixere. *Enn.* ap. *Charis.* 1, 105. rarescunt frundes. *Id.* ap. *Auson. Idyll.* 12. in *Grammaticomast.* 19. populea fruns. Et in recto casu singulari *frus* et *fros* dictum fuit, sine *n*, teste *Charis. ib.*, ubi *Varro:* Ulmos et populos, unde est fros. Verum haec, tanquam rustico more dicta, postea repudiata sunt, ut est ap. *Prisc.* 1, 554.

FRONS, ontis, f. *μέτωπον*, pars faciei a superciliis usque ad capillorum radices, hinc inde temporibus terminata: quam Genio sacram fuisse, *Servius* ad *Ecl.* 6, 3. et *A.* 3, 607. tradit: unde morem esse, ut Deos venerantes frontem tangant. *Varro* ap. *Lact. Opif. D.* 8. a foratu dictam putat, nempe a foraminibus oculorum. Volunt alii esse a *φρόνις* pro *φρόνησις*, intelligentia: vel a *φρονὶς*, cogitatio. Dicitur tum de homine, tum de brutis, ut *Plin.* 11, 37, 51. docet. *Hor. Od.* 1, 33, 5. Insignem tenui fronte Lycorida. *Plin.* 8, 45, 70. Tauri torva fronte. *Hor. Od.* 3, 13, 3. hoedus, cui frons turgida cornibus primis. *Ov. Fast.* 4, 102. frons ovis. *Id. Trist.* 5, 9, 30. equi. *Senec. Oedip.* 920. minax leonis. ℙ Frons angusta et brevis erat in laude pulcritudinis femineae et masculae. *Hor. l. c.* et *Ep.* 1, 7, 26., *Petr. Sat.* 126., *Mart.* 4, 42. et *Arnob.* 2, 72. ℙ Frons est animi janua, ut est ap. *Q. Cic. Petit. cons.* 11. tristitiae, hilaritatis, clementiae, severitatis index, ut *Plin. cit. l.* 11. loquitur: et saepe accipitur pro vultu et pro animi affectu, quem vultu praeferimus. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 5. Frons, oculi, vultus persaepe mentiuntur. *Id. Att.* 4, 14. *med.* Pompejus Scauro studet: sed utrum fronte, an mente, dubitatur. Sic *ib.* 5, 10. Haec ipsa fero equidem fronte, ut puto, et volo bellissime; sed augor intimis sensibus. Et *Fin.* 2, 24. Ut in fronte ostentatio sit, intus veritas occultetur. *Id. Rabir. post.* 12. *f.* Verissima fronte aliquid dicere. *Id. ad Anton. post ep.* 13. *l.* 14. *ad Att.* Non solum ex oratione, sed etiam ex vultu, et oculis et fronte, ut ajunt, meum erga te amorem perspicere potuisses. *Id. Fam.* 1, 9. *med.* Fronte atque vultu simulatio facillime sustinetur. *Q. Cic. Petit. cons.* 12. Homines fronte et oratione magis, quam ipso beneficio reque capiuntur. *Pl. Aul.* 4, 1, 13. Herile imperium ediscat, ut quod frons velit, oculi sciant. *Cic. Prov. cons.* 4. Libidines fronte et supercilio, non pudore et temperantia tegebat. Et *Cluent.* 26. Frontem contrahere. *Senec. Ben.* 1, 1. adducere. Et *ib.* 6, 7. attrahere. *Plin. ep.* 2, 5. remittere. *Ter. Ad.* 5, 3, 53. exporrigere. *Hor. Od.* 3, 29, 16. explicare. *Mart.* 14, 183. solvere, *h. e.* exhilarare. *Senec. praef. l.* 4. *Q. N. med.* perfricare. *Plin. Pan.* 73. *f.* abstergere, *h. e.* abstergere lacrimas. *Pl. Epid.* 5, 1, 3. Quid est, quod illi caperat frons severitudine? *Cic. Fam.* 9, 10. Tu adeo mihi excussam severitatem veterem putas, ut ne in foro quidem reliquiae pristinae frontis appareant? *h. e.* gravitatis, severitatis. *Senec. Ben.* 2, 13. Humana, leni, placida fronte aliquid tribuere. *Stat. Silv.* 2, 1, 43. Et castigatae collecta modestia frontis. *Virg. A.* 6, 863. Frons laeta. *Senec. Oedip.* 7. blanda. *Hor. Od.* 2, 5, 16. proterva. *Juven.* 13, 242. Ejectum semel attrita de fronte pudorem. *Quint.* 2, 4. inverecunda. *Tibull.* 2, 6, 15. tristis, *h. e.* severa. *Plin. Pan.* 41. gravis. *Senec. Hipp.* 432. turbida. *Hor. Epod.* 13, 5. obducta. *Petr. Sat.* 132. constricta. *Mart.* 11, 40. adstricta. *Pl. Cas.* 2, 4, 3. porrectiore fronte loqui. *Senec. Herc. Fur.* 471. ferox. Et 579. tetrica. *Claud. VI. Cons. Honor.* 157. moesta. *Cic. Tusc.* 3, 15. tranquilla et serena. *Hor. Od.* 3, 29, 16. sollicita. *Mart.* 2, 11. nubila. *Id.* 4, 6. et *Senec. ep.* 11. tenera, *h. e.* quae facile erubescit. *Plin. Pan.* 35. exsanguis et ferrea, *h. e.* impudens, quaeque nullum sentit pudorem. Et 41. Fronte gravi et tristi supercilio esse. *Papin. Dig.* 22, 5, 13. *extr.* Integrae frontis homo, *h. e.* verecundus, prudens, probus. ℙ Periisse frontem de rebus, ap. *Pers.* 5, 103. est, quod ait *Hor. Ep.* 2, 1, 80., periisse pudorem, sublatum esse pudorem ex rerum natura, et commerciis: quia frons pudoris est sedes. ℙ *Frontem ferire*, *percutere* solemus in vehementiori affectu, v. gr. indignationis. *Cic. Att.* 1, 1. et *Brut.* 80. ℙ *Frons occipitio prior* proverb. quo significatur, rectius geri negotia, ubi praesens est is, cuja interest, quam cum absente eo alteri mandantur. *Cato R. R.* 4. Ruri si recte habitaveris, libentius et saepius venies: fundus melius erit, minus peccabitur, fructi plus capies, frons occipitio prior est. *Plin.* 18, 5, 6. Frontem domini plus prodesse, quam occipitium. ℙ *In fronte* et *in prima fronte*, proverb. *Ov. A. Am.* 1, 463. Sed lateant vires, nec sis in fronte disertus. *Arnob.* 7, 245. Quod in prima positum, quemadmodum dicitur, fronte perstringere aures possit. ℙ Translate dicitur de anteriore parte cujusque rei. *Ov. Fast.* 1, 135. Omnis habet geminas hinc atque hinc janua frontes: E quibus haec populum spectat, at illa Larem. *Virg. G.* 3, 24. Vel scena ut versis discedat frontibus. *Id. A.* 5, 157. naves una ambae, junctisque feruntur Frontibus. *Vitr.* 2, 8. Frontes parietum. *Id.* 3, 2. frons aedium. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 485. *n.* 160. Frontem templi vervis, et hermis ornavit. *Front. Aquaed.* 22. In campo Martio, secundum frontem Septorum. *Plin.* 12, 7, 14. Frons Caucasi solibus opposita. *Id.* 3, 10, 13. Italiae. *Id.* 6, 17, 20. litorum. *Curt.* 8, 14. aciei. *Sall. Cat.* 62. Octo cohortes in fronte constituit. *Liv.* 36, 44. Aequa fronte ad pugnandum procedebat. *Tac. Agr.* 35. Veritus, ne simul in frontem, simul et latera suorum pugnaretur. *Caes. B. C.* 3, 37. Frons castrorum. *Tac. H.* 2, 89. Quatuor legionum aquilae per frontem. *Justin.* 1, 6. Non minus post terga, quam a frontibus. *Plin.* 17, 23, 35. *n.* 22. Intervallum justum arborum quadrageni pedes in terga frontemque, in latera viceni. *In terminis sepulcrorum* ap. *Hor. Sat.* 1, 8, 12. et *passim* in inscriptionibus ap. *Grut.* Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agrum, etc. *Cic. Phil.* 3, 13. A fronte, a tergo, a lateribus

tenebitur. ℙ Frons libri, prior libri pars, ubi libri titulus. In voluminibus duae erant frontes: altera exterior, complicato volumine, ubi titulus: altera interior, eodem evoluto, ubi libri principium. *Ov. Trist.* 1, 1, 11. Nec fragili geminae poliantur pumice frontes. *Tibull.* 3, 1, 13. Atque inter geminas pingantur cornua frontes. [*Martorell. de R. thec. calam.* p. 244. (quicum sentit *Morcell. Dissert. dello scriv. degli ant. Rom.* p. 30.) contendit, frontes esse gemina opercula librorum, quae scil. Itali *coperte* vocant; cornua vero eorundem quatuor extremitates, *puntali:* porro veteres mediis frontibus umbilicos seu scutula, addere solitos fuisse, et cornua argento decorare, vel coloribus distinguere, quemadmodum etiamnum usuvenit in codicibus praestantioribus, hinc in *Inscr.* ap. *Grut.* 174, 7. memorantur *pugillares membranacei operculis ebореis.* V. CORNU et UMBILICUS. *F.*] ℙ Item de principio aut primo cujusque rei aspectu. *Quint.* 4, 1, 42. Ubi frons causae non satis honesta est. [*Discernitur h. l. *frons* a *facie*, ita ut in hac agnoscere cogimur speciem paulo interiorem quam est *frons*, quanquam nec ipsam veritatis indicem certam. Ita *Spalding.*, cui molesta videtur haec, quam dicit, *faciei* a *fronte* discernendae affectatio. Aptius *Gesnerus* ad h. l. *faciem* ipsam totius causae rationem et constitutionem intelligit.] *Gell.* 19, 1. *f.* Visa, fronte falsa, et formidine inani territantia. *Tac. Agr.* 33. Ut superasse tantum itineris, silvas evasisse, transisse aestuaria, pulcrum ac decorum in frontem, ita, etc., *h. e.* in speciem. *Phaedr.* 4, 1. Non semper ea sunt, quae videntur: decipit Frons prima multos. *Quint.* 7, 1. *med.* Dura prima fronte quaestio. *Juven.* 2, 8. Frontis nulla fides. ℙ Masculino genere. *Caecil.* ap. *Gell.* 15, 9. Fronte hilaro. *Cato ib.* et ap. *Fest.* in *Recto.* Recto fronte sequi. *Pl.* ap. *Non.* 3, 89. coloratum frontem habere. *Vitr.* 10, 17. Frons transversarius.

FRONTĀLE, is, n. *κεφαλόδεσμος*, est ornamentum frontis, praecipue in equis et elephantis. *Liv.* 37, 40. Ingentes ipsi erant, addebant speciem frontalia, et cristae, et tergo impositae turres. *Plin.* 37, 12, 14. Equis regum frontalia, etc. *Ammian.* 23, 4. Constituuntur testudinis frontalibus trisulcae cuspides.

FRONTĀTUS, a, um, part. ab inusit. *fronto, as*, fronte vel frontibus instruo; Frontati lapides sunt lateres ceteris majores, qui parietum frontem constituunt. Hi sunt duplicis generis: alii, qui utramque; alii, qui alterutram solummodo frontem conficiunt. *Vitr.* 2, 8. Graeci non media farciunt, sed e suis frontatis perpetuum parietem consolidant: et praeter cetera interponunt singulos perpetua crassitudine, utraque parte frontatos, quos *διατόνους* appellant, qui maxime religando confirmant parietum soliditatem. *Plin.* 35, 12, 46. Ad tecta coctilibus laterculis, frontatisque.

FRONTĪNUS. Sex. Julius Frontinus, Romanus, patricius floruit sub Domitiano, Nerva, et Trajano, cujus postremi in consulatu tertio collega fuisse creditur: consul certe fuit. Sub Nerva autem curatoris aquarum munus exercuit an. ab U. C. DCCCL. quo tempore scripsit de Aquaeductibus Commentarium satis purum, castigatum et Latinum, qui hodieque exstat: nostrisque temporibus a *Joanne Poleno* tanta cura illustratus, ut restitutus videri possit. Sunt etiam libri Strategematum, qui eundem auctorem habere creduntur, tametsi ejusdem non sunt elegantiae ac nitoris, et itentidem quiddam labentis jam tum Latinitatis sapiunt. V. ejusdem *Poleni* in *Front. prolegom.* c. 2. ℙ Alius ab hoc est *Jul. Front.*, qui de Agrorum qualitate, ac limitibus, item de Coloniis scripsit, inter Agrariae rei Scriptores a *Goesio* editus. Et iste tamen stilo decurrit satis expedito et nitido, et si quaedam vocabula excipias artis propria, nihil fere offendas, quod aures Latinae consuetudini assuetae valde fastidiant.

[FRONTIS, idis, f. *φροντὶς*, cura, sollicitudo. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 437, 36. Pituania L. L. Delphis fecit Pituaniae Secundae matri, Frontidi sorori. *F.*]

FRONTO, onis, m. *μετωπίας*, latam habeus frontem. *Cic. N. D.* 1, 29. Ecquos naevum habere, ecquos silos, flaccos, frontones, capitones? ℙ M. Cornelius Fronto Cirtae in Numidia natus, Hadriano Aug. imperante Romae eloquentiae principatum obtinuit, adeo ut M. Aurelii Antonini Aug., et L. Veri Aug. praeceptor fuerit, et an. U. C. DCCCXCVI. bimestri consulatu, ac deinceps statua insignitus fuerit, ut narrant *Capitol. Anton. phil.* 2. *et Auson. Gratiar. act.* 14. Illum etiam laudat *Gell.* 19, 8. aliique Graeci et Latini scriptores. Ejusdem opera quamplurima e palimpsesto Cod. Ambrosiano Mediolani prius an. 1815., alia deinde ex palimps. Cod. Vaticano an 1823. Romae omnium primus edidit *A. Maius*, eaque docte illustravit.

FRONTONIĀNUS, a, um, adj. ad Frontonem pertinens, ut Frontoniana decreta, *Pompon. Dig.* 29, 2, 99. Ala Frontoniana. [*Alii leg. *Frontianis. B. A.*] *Inscr.* ap. *Grut.* 414, 8. ℙ *Frontoniani* dicti sunt discipuli M. Cornelii Frontonis, qui princeps fuit oratorum sui temporis. *Sidon. ep.* 1, 1. Propter quod illum (Julium Titianum) ceteri quique Frontonianorum utpote consectaneum aemulati, cum veternosum dicendi genus imitaretur, oratorum simiam nuncupaverunt. *F.*]

FRONTOSUS, a, um, adj. multas habens frontes. *August. C. D.* 7, 4. *extr.* de Jano: Ut quanto iste innocentior esset, tanto frontosior appareret. ℙ Translate. *Id. serm.* in *Psalm.* 1, 68. *med.* Frontosus esto, quando audis opprobrium de Christo: prorsus esto frontosus, *h. e.* non erubescens.

FROS. V. FRONS, dis.

*FRUCTESCO, is, n. 3. *Marius Victor.* Vario fructescere fetu. *B. A.*

FRUCTETUM, i, n. *Serv.* ad illud *Virg. Ecl.* 1, 40. *ipsa haec arbusta vocabant;* fructeta, inquit, scholastici vocabant. V. FRUTECTUM, quod rectum est. Est enim a *frutex*, non *a fructus.*

FRUCRĬFER, a, um, adj. *καρποφόρος*, fructum ferens. *Colum.* 4, 21. Ex quo cum processere fructiferae materiae, quidquid est supra, amputatur. [*At *Schneider.* ed. *frugiferae.*] *Id.* 11, 2. *med.* et *Quint.* 8, 3. *Plin.* 12, 25, 54. Arbor intra tertium annum fructifera.

FRUCTĬFĬCĀTĬO, onis, f. actus fructificandi. *Tert. adv. Marc.* 39. *f.* Fructificationes signa sunt aestatis.

FRUCTĬFĬCO, as, a. 1. *καρποφορέω*, fructum fero. *Calpurn. Ecl.* 4, 91. Laurus fructificat. *Tert. Resurr. carn.* 52. Carnem credens fructificaturam.

FRUCTUĀRĬUS, a, um, adj. *ἐπικάρπιος*, fructum ferens. *Varr. R. R.* 2, 4. Scrofam parere oportet porcos, quot mammas habeat: si minus pariat, fructuariam idoneam non esse. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 13. et *Colum.* 5, 6. *med.* Palmes fructuarius, *h. e.* qui protinus fructum creat. *Colum.* 3, 18. Fructuarii oculi vitis. *Id.* 5, 9. *f.* Fructuarii rami oleae *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 9. *f.* Fructuarii agri, *h. e.* qui vectigal alicui pendunt, [*opp. *immunibus.*] ℙ Item ad fructus pertinens, ut *fructuaria cella*, in qua fructus reponuntur. *Colum.* 1, 6. Villa dividitur in tres partes, urbanam, rusticam et fructuariam. Et *mox.* Pars fructuaria dividitur in cellam oleariam, torcularіam, cellam vinariam, defrutariam, foenilia paleariaque et apothecas et horrea. ℙ *Fructuarius servus* est, cujus quis usum habet solummodo, proprietatem alius. *Tryphonin. Dig.* 41, 1, 63. Adde *Julian. ib.* 37. etc. ℙ *Fructuarius* item dicitur, qui jus utendi fruendi habet, *h. e.* uti potest re aliqua, atque ex ea fructum percipere. *Ulp. Dig.* 7, 1, 22. et 23. et *Paul. ib.* 24. etc. Sic fructuaria, *Scaevola ib.* 58. ℙ *Fructuaria stipulatio* ap. *Paul. Dig.* 45, 1, 4. *f.* quae usufructus nomine interponitur.

[FRUCTŪLUS, a, um, dimin. fructus. V. FRUCTUS. Est cogn. R. *Clodius* enim *Fructulus* memoratur in *Dig.* 36, 3, 1. §. 11., qui vixit imperante Antonino Pio Aug. *Inscr.* ap. *Paulovich. Marm. Tragur.* p. 36. T. Statilio Maximo Mil. Coh. VIII. Vol. adj*utori* cornic*ularii* cons*ulis.* Def. an. XXV. Jul*ia* Fructula hospita, et sibi. *F.*]

FRUCTŪOSĒ, adv. cum fructu, utiliter. *August. ep.* 77. Hoc nec dici brevius, nec agi fructuosius potest.

FRUCTŪOSUS, a, um, adj. *πολύκαρπος, εὔκαρπος*, fecundus, utilis, fructum afferens. *Cic. Tusc.* 2, 5. Ager quamvis fertilis, sine cultura fructuosus esse non potest. *Quint.* 1, 6. Vult se hominem frugi probare, quia utilis multis, idest fructuosus. *Sen. ep.* 9. Fructuosior est adolescentia liberorum, sed infantia dulcior. *Caes. B. G.* 1, 30. Locus opportunissimus et fructuosissimus. *Cic. Rosc. Com.* 12. Fructuosissimum fundum abstulit. *Colum.* 5, 5. *med.* Fructuosi palmites. *Varr. R. R.* 1, 65. Falerna quanto plures annos condita habuerunt, tanto, cum prompta, sunt fructuosiora, *h. e.* majori lucro sunt, quia carius venduntur. *Cic. Or.* 2, 85. Ea denique virtus esse videtur praestantis viri, quae est fructuosa aliis, ipsi autem laboriosa. *Id. Leg. Manil.* 6. *extr.* Putatisne, vos illis rebus frui posse, nisi eos, qui vobis fructuosi sunt, conservaveritis? *Id. Off.* 2, 18. *med.* Est enim non modo liberale, paulum nonnunquam de suo jure decedere, sed interdum etiam fructuosum. ℙ [Est etiam nom. propr. R., ut *Fructuosus* martyr, et episcopus Tarraconensis in Hispania, de quo multa *Prud. περὶ στεφ.* 6. *F.*]

FRUCTUS, a, um, part. V. FRUOR.

FRUCTUS, us, m. *καρπὸς*, omne id, quod e terra percipimus, item fetus animalium: et universim quidquid undelibet habemus, quod nos ditat ac juvat: a *fruor. Cic. Off.* 2, 3. *f.* Frugum fructuumque reliquorum perceptio et conservatio. [**Fruges* proprie dicuntur frumentum et legumina; *fructus* totius generis est appellatio. *Beier.* ad h. l.] *Id. Att.* 11, 2. In quos enim sumptus abeunt fructus praediorum? *Id. Leg.* 1, 8. *extr.* Pecudes partim esse ad usum hominum, partim ad fructum partim ad vescendum procreatas. *Id Fam.* 13, 56. Heracleotae et Bargyletae, qui item debent aut pecuniam solvant aut fructibus suis satisfaciant, i. e. *mögen die Interessen bezahlen. Sen. ep.* 9. Artifex fructu artis suae fruitur. *Liv.* 45, 40. Pecunia ex fructu metallorum coacervata. [**Id.* 21, 7. In tantas brevi creverant opes, seu maritimis, seu terrestribus fructibus.] *Cic. Off.* 2, 18. *med.* Posse liberalitate uti, nimirum is est pecuniae fructus maximus, [*i. e. fruitio, *Genuss.* Cf. *ib.* 16, 56. taliumque sumptuum facultatem fructum divitiarum putat.] Et *Parad.* 6, 1. Alere exercitum suis fructibus. *Id. Agr.* 2, 32. Comparare et condere fructus. *Plin.* 18, 28, 68. convehere. *Varr. L. L.* 4, 31. comportare. *Cic. Senect.* 7. serere, percipere, condere. Et 19. tempestive demetere. *Id. Off.* 2, 4. capere ex aliqua re. *Hor. Sat.* 1, 2, 79. decerpere. Et *Ep.* 1, 12, 1. colligere. *Cic. N. D.* 2, 63. edere. *Quint.* 5, 11. *med.* creare. *Plin.* 12, 6, 12. mittere. Et 16, 34, 62. gignere. *Ter. Ph.* 4, 3, 75. reddere. *Ov. Fast.* 4, 641. fructu non respondente labori, Irrita decepti vota colentis erant. *Cic. Fin.* 1, 4. An partus ancillae in fructu sit habendus. *Liv.* 34, 36. Fuerat ei magno fructui mare. ℙ Speciatim dicitur de fetibus arborum. *Quint.* 8, 3. Graves fructu vites. *Colum.* 5, 6. *med.* Palmes fructu induitur. *Plin. init. l.* 17. Fructus caduci et pendentes. *Id.* 18, 27, 67. aestivi. Et *ib.* 29, 69. *n.* 2. hiberni et praecoces. *Petr. Sat.* 137. Nuces graves, et plenae integro fructu ℙ De vindemia unius anni. *Pl. Ps.* 5, 2, 10. Credo equidem, potesse te, scelus, Massici montis uberrimos quatuor Fructus ebibere in hora una ℙ *In fructu esse* est fructum afferre, utilitatem habere. *Plin.* 16, 12, 23. Nec corpori ipsi (*piceae*) parcitur, quoniam assula in fructu est. Et 8, 13. Suberi glans pessima: cortex tantum in fructu. *Jabolen. Dig.* 33, 2, 42. In fructu id esse intelligitur, quod ad usum hominis inductum est. ℙ Translate est quodcumque commodum et utilitas. *Cic. Agr.* 2, 30. Asia multos annos vobis fructum Mithridatico bello non tulit. *Id.* ad *Brut.* 1, 3. Quo quidem die meorum laborum et vigiliarum fructum cepi maximum: si modo est aliquis fructus ex solida veraque gloria. *Id. Senect.* 18. Honeste acta superior aetas fructus capit utilitatis extremos. *Id. Brut.* 62. Fusius ex accusatione Aquillii diligentiae fructum ceperat. *Id. Planc.* 38. Ego fructus ex republ. non laetos et uberes, sed magna acerbitate permixtos tuli. *Id. Coel. f.* Fructus uberes et diuturnos capere. *Id. Pis.* 14. Fructum immortatem cepi vestri in me amoris et judicii. *Id. Sext.* 31. *extr.* Cui fructum pietatis suae neque ex me, neque a populo R. ferre licuit. *Id. Sull.* 1. Modestiae fructum aliquem percipere. *Id. Pis.* 24. Justam gloriam, qui est fructus verae virtutis honestissimus, repudiare. *Id. Cat.* 2, 4. Polliceri alicui fructum libidinum. *Id. Agr.* 2, 2. Hoc vestrum beneficium ad animi mei fructum atque laetitiam duco esse permagnum. *Id. Am.* 23. Aufert fructum voluptatum omnium solitudo. *Id. Mur.* 19. Honestissimo ordini fructus jucunditatis est restitutus. *Nep. Eum.* 11. Qui propter odium fructum oculis ex ejus casu capere vellent, *h. e.* delectationem. *Juven.* 8, 6. Quis fructus generis, tabula jactare copaci Corvinum? ℙ In illo *Pl. Cas.* 4, 4, 16. Sed meus est fructus prior: *fructus* est usufructus. Adde *Ulp. Dig.* 7, 8, 14. ℙ In secunda declinatione. *Ter. Ad.* 5, 4, 16. Hoc fructi pro labore ab his fero. *Turp.* ap. *Non.* 8, 62. Satis fructi reddunt. *Cato R. R.* 4. Fructi plus capies. [Hinc *Fructus, i*, est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 386, 6. Catio Fructo *vivus fecit* C. Catius Alexander libertus. *F.*] ℙ Item in genit. singul. *fructuis* pro *fructus*, [nempe more Graecorum, quibus *ὁ βότρυς, τοῦ βότρυος*, racemus, i, unde Latini primo *fructuos*, nam *se natuos sententia* quater occurrit in *vet. S. C. de Bacchanal.* ap. *Fabr.* p. 427., dixisse videntur, mox *fructuis*, ut et *senatuis, domuis, fluctuis, rituis, victuis*, etc., teste *Gell.* 4, 16., tandem *u* et *i* in unam litteram contractis, ac proinde ultima syllaba *fructūs, senatūs, domūs*, etc. pronunciarunt, quemadmodum et in nominat., accusat., vocativo plur. *fructus* ultima itidem longa, nam et Graecis *οἱ βότρυες, βότρυς, τοὺς βότριας, τρυς, ὦ βότρυες, τρυς. F.*] *Varr.* ap. *Non.* 8, 72. Utrum fructuis, an delectationis causa. *Id. R. R.* 1, 2. *med.* Caprae salivam esse fructuis venenum.

FRŪENDUS, FRŪENS, } particip. V. in FRUOR.

FRŪGĀLIS, e, adj. *χρήσιμος*, moderatus, prudens, abstinens, temperans: a *frugi.* [*Cum irrisione tangit v. *frugalis Quint.* 1, 6, 17. ubi v. *Spalding.*] *Ter. Heaut.* 4, 3, 3. Dedo me patri nunc jam, ut frugalior sim, quam vult. *Cic. Fl.* 29. Homines sunt tota ex Asia frugalissimi. *Id. Or.* 2, 71. Optimus colonus, parcissimus, frugalissimus. *Varr. R. R.* 3, 2. Haec villa frugalior, ac melior est, quam tua illa perpolita. ℙ Positivi gradus rarus apud optimos scriptores, et fortasse [*imo: plane] nullus est usus: nam hi pro *frugali homine*, *frugi* dicunt. Habet *Appul. de Mundo* p. 71, 29., sed alio sensu: *frugalis maturitas, h. e.* frugum. [*Haec prima videtur vocis significatio, et ab initio ponenda.]

FRŪGĀLĪTAS, atis, f. *σωφροσύνη:* a *frugi.* De vi hujus vocis ita *Cic. Tusc.* 3, 8. Temperans, quem Graeci *σώφρονα* appellant, eamque virtutem

σωφροσύνην vocant: quam soleo equidem tum temperantiam, tum moderationem appellare, nonnunquam etiam modestiam: sed haud scio, an recte ea virtus frugalitas appellari possit, etc. Et *mox.* Reliquas etiam virtutes frugalitas continet. Et *mox.* Tres virtutes fortitudinem, justitiam, prudentiam frugalitas est complexa, etc.; reliqua igitur, et quarta virtus ut sit ipsa frugalitas, etc. V. integr. locum, et *Tusc.* 4, 16. et infra in FRUGI. [*Ita saepissime dicit de morum probitate *Quint.* cf. 1, 6, 17. 10, 3, 26, 11, 3, 19. 12, 1, 8. ubi v. *Spalding.*] ℙ Speciatim est abstinentia, parsimonia, modestia, temperantia. *Cic. Dejot.* 9. Omnes sunt in illo regiae virtutes: sed praecipue singularis et admiranda frugalitas: etsi hoc verbo scio laudari reges non solere. Et *mox.* Ego tamen frugalitatem, idest modestiam et temperantiam, virtutem esse maximam judico. *Plin. ep.* 2, 4. *f.* Quod cessat ex reditu, frugalitate suppletur. *Petr. Sat.* 115. Cibus avidum strangulavit, abstinentem frugalitas. *Cels. praef. med.* Vitae genus laboriosum, aut quietum; cum luxu, aut cum frugalitate. [*Hinc ad eloquentiam transtulit *Quint. Inst.* 12, 10, 21. Qua propter mihi falli multum videntur, qui solos esse Atticos credunt tenues, et lucidos, et significantes, et quadam eloquentiae frugalitate contentos, etc., ubi *frugalitas* sedatum quoddam dicendi genus atque contentione carens significare videtur.] ℙ Pro frugibus. *Appul. Met.* 9. p. 233, 29. Hostili modo vicini tenuis incursabat pauperiem, pecua trucidando, boves abigendo, fruges adhuc immaturas obterendo: jamque totum frugalitate spoliatum, ipsis etiam glebulis exterminare gestiebat. ℙ [*Confunditur in codd. *frugalitas* et *fragilitas.* V. *Quint. Inst.* 10, 3, 26, et 2, 10, 21.]

FRŪGĂLĬTER, adv. σωφρόνως, moderate, temperanter, abstinenter, sobrie. *Cic. Dom.* 43. εἰρωνικῶς. Omnia signa, tabulas tota e Graecia, sane frugaliter domum suam deportavit. *Pl. Epid.* 4, 1, 38. et *Pers.* 4, 1, 1. Aliquam rem sobrie et frugaliter accuravit. *Hor. Sat.* 1, 4, 107. Cum me hortaretur, parce, frugaliter, atque Viverem uti contentus eo, quod mi ipse parasset. *Cic. Fin.* 2, 8. Cur non bene? quia quod bene, id recte, frugaliter, honeste: ille porro male, prave, nequiter, turpiter coenabat. Et 9. Semovenda est igitur voluptas, non solum ut recta sequamini, sed etiam ut loqui deceat frugaliter. *Quint. Decl.* 260. *extr.* et *Lact. Ira D.* 20. Frugalius vivere. *Pl. Pers.* 4, 1, 5. Si malus, aut nequam est, male res vertunt, quas agit: sin autem frugi est, eveniunt frugaliter, *h. e.* feliciter, commode. ℙ [Translate. *Front.* ad *Verum Imp.* (ed. *Maio*) *ep.* 1. Summum eloquentiae genus est de sublimibus magnifice, de tenuioribus frugaliter dicere, *h. e.* temperate. *F.*]

FRŪGĂMENTĂ, inquit *Fest.*, a frugibus sunt appellata. Porro *frugamenta* quid sint, adhuc est incompertum: et sunt qui *frumenta* legendum putent.

FRŪGE. V. FRUGIUS.

FRŪGES, fructus terrae. V. FRUX. ℙ Fruges etiam dicti sunt ab *Ennio* Phryges, mutatis in Latinum morem litteris, teste *Cic. Or.* 48., ubi alii rectius leg. *Bruges* cum *Quint.* 1, 4.

FRŪGESCO, is, n. in fruges abeo, fruges fero. *Prud. adv. Symm.* 2, 913 et steriles frugescere parcius agros. *Tert. Resurr. carn.* 22. florescere, atque frugescere.

FRŪGI, indecl. moderatus, temperans, continens, prudens: cui opponitur *nequam* et *nihili. Cic. Tusc.* 3, 8. docet, hominem frugi non eum solum intelligi, qui utilis sit (quod Graeci faciunt, qui χρήσιμον appellant) sed eum, qui sit temperans, modestus, abstinens, atque innocens: frugalitatem enim tres virtutes, fortitudinem, justitiam, prudentiam complecti: ejus esse proprium, motus animi appetentis regere et sedare, semperque adversantem libidini, moderatam in omni re servare constantiam: cui contrarium vitium, nequitiam appellari: dictam videri a *fruge*, qua nihil melius e terra. Quod si *frugi* tantummodo diceretur, qui utilis esset, non fuisse L. Pisonis cognomen in tanta laude ponendum. [*V. *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 1, 3, 49. qui coactam Ciceronis hanc definitionem dicit.] *Id. Font.* 13. L. Piso tanta virtute atque integritate fuit, ut etiam illis optimis temporibus, cum hominem invenire nequam neminem posses, solus tamen Frugi nominaretur. *Id. Tusc.* 4, 16. Jam proverbii locum obtinet, hominem frugi omnia recte facere. *Cic. fil. Fam.* 16, 21. Frugi et severa vita. *Brut. ad Cic. ep.* 6. Modestus homo et frugi. *Hor. Sat.* 2, 5, 77. mulier tam frugi, tamque pudica. *Cic. Phil.* 2, 28. Antonius frugi factus est: illam suam suas res sibi habere jussit. *Ter. Heaut.* 3, 3, 19. Hominis frugi et temperantis functus officium. *Pl. Asin.* 5, 2, 9. homini *frugi* opponit hominem *nihili*, quod fere idem est ac *nequam.* ℙ Saepe refertur ad laudem servorum. Servum enim *frugi* dicebant, tanquam sobrium, utilem, et necessarium, et qui rem domini diligenter curaret: eo fere sensu accipientes, quo Graeci, ut dictum est. *Cic. Cluent.* 16. Servus non incallidus, sed, ut ipsa res declaravit, frugi atque integer, sermonem Fabricii non est aspernatus, rem ad dominum detulit. *Plin. Pan.* 88. Abunde sufficere libertis tuis credis, si probi et frugi existimentur. *Hor. Sat.* 2, 7, 2. Davus, amicum mancipium domino, et frugi. [*Cf. *Intpp.* ad *Petr. Sat.* 75. p. 373. et *Briss. Verb. Sign.* Contrarium est *servus nequam.*] ℙ Saepe etiam *frugi* dicitur quilibet in rem suam attentus et diligens, quique studiose ac sedulo suas rationes curat. *Cic. Verr.* 2, 3, 27. Homines et satis fortes, et satis plane frugi ac sobrii. *Id. Dejot.* 9. Frugi hominem dici, non multum habet laudis in rege. *Ter. Eun.* 3, 5, 59. *Ant.* sed interim de symbolis quid actum est? *Chae.* Paratum est. *Ant.* frugi es. Ubi *Donat.* utilis et necessarius, ut fruges humano generi. *Frugi* est ergo, in quo est aliquid, quo fruamur, idest utamur. *Id. Heaut.* 3, 3, 35. *Chr.* repperisti, tibi quod placeat, an nondum etiam? *Sy.* de fallacia dicis? st', inveni quandam nuper. *Chre.* frugi es. *Pl. Asin.* 1, 3, 23. Frugi lena, *h. e.* quae suis rationibus bene consulit. ℙ Dicitur et de iis rebus, quae moderata et modica impensa fiunt. *Plin. ep.* 2, 17. Atrium frugi, nec tamen sordidum. *Quint.* 5, 10. Frugi victus. *Juven.* 3, 167. et *Plin. ep.* 3, 1. Coena frugi. *Mart.* 14, 31. jentacula sumere frugi. ℙ Est obliquus casus nominis *frux, gis:* idcirco adjectivum etiam admittit. *Cic. Att.* 4, 8. *f.* et *Pl. Trin.* 2, 2, 39. Fabius Luscus satis acutus et permodestus et frugi bonae. *Pl. Asin.* 3, 3, 12. et *Poen.* 4, 2, 27. Bonae frugi esse. ℙ Alii volunt esse dativum, ut cum dicimus *homo frugi*, per ellipsin intelligatur *idoneus:* alii genitivum pro *frugis* ea ratione, qua *fami* pro *famis* dictum fuit: vel ut simile sit *nauci, nihili, mancipi.* [*V. *Ruddim.* 1, 112. et 2, 125.]

FRŪGĬFER, a, um, adj. καρποφόρος, fruges ferens. *Cic. Tusc.* 2, 5. Agri non omnes frugiferi sunt, qui coluntur. *Plin.* 13, 5, 11. Cedrus frugifera non floret. *Ov. Met.* 5, 656. frugiferae messes. *Lucr.* 6, 1. frugiferi fetus. *Ov. de nuce* 19. frugiferae nuces. *Id. Pont.* 2, 1, 15. frugiferum numen, *h. e.* Ceres. *Inscr.* ap. *Grut.* 26, 8. Cereri frugif. sacr. L. Vejanius, etc. Adde similem ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 35. ℙ *Frugifer* dictus est etiam Bacchus, quem leonis effigie colebant Aegyptii (ut est ap. *Arnob.* 6, 196.) et eundem esse dicebant, atque Osirim, quo nomine significabant solem, qui frugum omnium parens est. ℙ *Enn.* ap. *Charis.* 1, 7. *terrai frugiferai* dixit pro *terrae frugiferae* per diaeresin diphthongi, quomodo prisci locuti sunt. Hinc *Mart.* 11, 91. Attonitusque legis, terrai frugiferai, Accius et quidquid Pacuviusque vomunt. ℙ Translate idem est quod utilis. *Liv. praef.* Hoc illud est praecipue in cognitione rerum salubre ac frugiferum, te, etc.

FRŪGĬFĔRENS, entis, part. ab inusit. *frugifero*, frugifer. *Lucr.* 1, 3. alma Venus, quae terras frugiferentes Concelebras.

FRŪGĬLĔGUS, a, um, adj. qui fruges legit, *h. e.* colligit. *Ov. Met.* 7, 624. frugilegae formicae.

FRŪGĬPĂRENS, entis, adj. parens frugum, frugifer. *Venant. carm.* 3, 13, 12. frugiparensque manet.

FRŪGĬPĂRUS, a, um, adj. qui fructus parit. *Avien. Arat.* 1054. Singula frugiparos attollunt tempora vultus.

FRŪGĬPERDUS, a, um, adj. qui facile fruges amittit. *Plin.* 16, 26, 46. Ocissime salix amittit semen, antequam omnino maturitatem sentiat, ob id dicta ab Homero frugiperda; ὠλεόκαρπος.

[FRŪGĬUS, a, um, adj. idem ac indeclin. frugi. *Inscr.* ap. *Mar. Iscriz. Alb.* p. 198., quam ipse *ib.* spuriam, genuinam esse putavit *Id. Frat. Arv.* p. 300. Si casta et formosa Acuta, si frugia et pretiosa Acuta, si sedula et boni consilii, maritus fec*it* M. Segullius Secundus. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Murat.* 2058, 9. C. Hastilius C. F. Frugius. Etiam *fruge* pro *frugi* usurpatum fuit. *Inscr.* ap *Marin. Frat. Arv.* p. 270. Pontia uxor fruge, bona, pudica, ave. *F.*]

FRŪISCOR. V. FRUNISCOR.

FRŪĬTŪRUS. } V. FRUOR.
FRŪĬTUS. }

FRŪMEN, inis, n. λάρυγξ, idem ac *rumen*, praemissa *f* ob *r* litteram aspiratam, summa gulae pars, per quam cibum lingua demittit in ventrem, ut *Don.* ad *Ter. Ad.* 5, 8, 27. definit. Vel tractus gulae, qua cibus in alvum demittitur, ut *Id.* ait ad *Ter. Ph.* 2, 2, 18. Vel gulae prominens pars: seu eminens sub mento gutturis pars, ut *Serv.* ad *G.* 1, 74. et ad *A.* 1, 182. Uterque autem videtur idem velle significare. ℙ Item genus pultis in sacris adhibitae, uti docet *Arnob.* 7, 230. De qua nihil praeterea scitur.

FRŪMENTĂCĔUS, a, um, adj. σιτικός, qui ex frumento est. *Veg. Vet.* 2, 57. Farina frumentacea. *Hieron. ep.* 37. *n.* 4. Jesus in deserto plures hordeaceis panibus pascit, frumentaceis pauciores.

FRŪMENTĀRĬUS, a, um, adj. σιτικός, ad frumentum pertinens. *Cic. Brut.* 62. Frumentaria lex. *Id. Att.* 9, 9. Frumentariae provinciae, *h. e.* unde petuntur frumenta. *Id. Verr.* 2, 3, 37. Frumentaria lucra. Et 5. Omnem utilitatem provinciae Siciliae consistere in re frumentaria maxime, *h. e.* in copia frumenti. Et *ib.* Frumentaria causa, *h. e.* ubi agitur de administratione frumenti habita a Verre in Sicilia; (unde illa oratio *frumentaria* appellatur a *Prisc.* 6, 679. et *Serv.* ad *A.* 10, 481. etc.) *P. Vict. de regionib. U. R.* in Regione IX. ponit *porticum Minuciam frumentariam*, h. e. in qua tesserae frumentariae publice populo distribuebantur. *Paul. Dig.* 31, 1, 87. Frumentaria tessera. *Caes. B. G.* 1, 37. Rem frumentariam comparare. Et 23. Rei frumentariae prospicere. Et 39. Rem frumentariam supportare. Et *ib.* 6, 9. providere. Et *B. C.* 3, 16. Profectus erat ad rem frumentariam expediendam, qua anguste utebatur. Et *B. G.* 7, 10. Ab re frumentaria laborare. Et *ib.* 1, 9. Loca maxime frumentaria, *h. e.* frumenti fertilia. *Col.* 2, 2. *med.* et *Varr. R. R.* 1, 7. *f.* Et 11. Frumentarius ager. *Caes. B. C.* 3, 96. Navis frumentaria. *Plin.* 11, 26, 32. Frumentaria cicada, *h. e.* quae apparet simul cum frumentis. *Cic. Tusc.* 3, 20., *Sext.* 48. et *Brut.* 62. Lex frumentaria, *h. e.* quae jubebat frumentum populo viliori pretio distribui. Adde *Epit. Livii* 60. et 71. Sic *Cic. Off.* 2, 21. C. Gracchi frumentaria magna largitio. *Paul. Dig.* 27, 1, 26. Mensores frumentarii. V. PORTUENSIS. *De canone frumentario* inscriptus est *tit.* 15. *l.* 14. *Cod. Theod.*, quo significatur quantitas frumenti, quae ex provinciis ad portum Ostiensem quotannis subvecta, pistoribus urbis Romae in publicum usum vendebatur, vel gratuito plebi distribuenda erat. *Inscr.* ap. *Mar. Frat. Arv.* p. 553. Geniali Aug. L. tabulario fisci frumentarii Trophime Aug. Lib. conjugi optimo. *Cato R. R.* 2. Frumentariam rationem putare. ℙ *Frumentarius, ii,* (supple *negotiator*) ap. *Cic. Off.* 3, 13. et 16, at *Lucil.* ap. *Non.* 1, 66. *frumentarium* absolute dixit pro frumentario mensore. ℙ Item qui in exercitu quacumque ratione frumenta comparat, cujus mentio est ap. *Hirt. B. G.* 8, 35. Horum numerus certus fuisse videtur in unaquaque legione. *Inscr.* ap. *Mar. Frat. Arv.* p. 473. D. M. L. Aemilii Flacci *frumentarii* Leg. XX. *Valentis, Victricis* T. Sempronius Pudens *frumentarius* legionis ejusdem. Adde alias *ib.* et p. 666. D. M. L. Pontii Gal. Nigrini mil. frum. Leg. VII. Gem. Q. Scaevius Maximus mil. frum. Leg. ejusd. ℙ Sub imperatoribus *Frumentarii* fuere iidem qui *agentes in rebus* et *curiosi*, qui inter cetera, etiam delatorum et speculatorum officio fungebantur. *Spart. Hadrian.* 11. Et erat curiosus non solum domus suae, sed etiam amicorum: ita ut per frumentarios occulte omnia exploraret. *Aur. Vict. Caes.* 39. *f.* Remoto pestilenti frumentariorum genere, quorum nunc agentes rerum simillimi sunt. Multa de his *Salm.* ad *cit. loc. Spartiani.*

FRŪMENTĀTĬO, onis, f. σιτολογία, frumenti collectio: et in re militari egressio militum ad frumentum in castra congerendum. *Caes. B. G.* 7, 64. Frumentationibus, pabulationibusque Romanos prohibere. Et *ib.* 6, 38. Frumentationem conficere. ℙ Item largitio frumenti, quae fiebat populo ab imperatoribus R. *Suet. Aug.* 40. et 42. Sic in *Monum. Ancyr.* ap. *Grut.* 231, 14. Consul undecimum duodecim frumentationes, frumento privatim coempto, emensus sum.

FRŪMENTĀTOR, oris, m. σιτολόγος, qui frumenta colligit: et in re militari miles, qui frumentatum egreditur, frumentarius. *Liv.* 2, 34. In Volscis ne emi quidem potuit: periculum quoque ab impetu hominum ipsis frumentatoribus fuit. *Id.* 31, 36. Divisis copiis, partem ad consectandos vagos frumentatores emisit.

FRŪMENTOR, aris, dep. 1. σιτολογέω, frumenta colligo: et fere dicitur de militibus frumenti comparandi causa egredientibus. *Pompej. ad Domit. post ep.* 12. *l.* 8. *ad Att.* Frumentatum ire. *Caes. B. G.* 4, 32. Legionem frumentatum mittere. Et 9. Praedandi frumentandique causa. Et *ib.* 7, 73. Et materiari et frumentari. *Liv.* 31, 36. Cum in propinquo agro frumentarentur. *Tert. ad Natt.* 2, 8. Pharao universae Aegypto et frumentandae, et exinde curandae eum (Josephum) praefecit.

FRŪMENTUM, i, n. σῖτος, in segetibus est quod culmus extulit, inquit *Varr. R. R.* 1, 48. *Val. Max. Epit. de nomin.* Olim dicebant frugmentum, nunc frumentum profertur. *Varr. L. L.* 4, 21. *extr.* derivat a *fero*, alii recentiores a *frumen*, alii a *fruor*, quasi *fruimentum*, sed prius etymon omnibus praestat. Docet etiam *Ulp. Dig.* 50, 16, 77. frumentum id esse, quod arista in se teneat: lupinum vero, et fabas fruges potius dici, quia siliqua continentur. Paulo distinctius *Plin.* 18, 7, 9. fruges dividit in frumenta et legumina: frumenta enumerat, hiberna, quae terra per hiemem nutriuntur, triticum, far, hordeum; aestiva, quae aestate seruntur, milium, panicum, sesamam, horminum, irionem. Et *ib.* 8, 19. addit silignem, quae tritici genus est, et alia externis terris peculiaria, arincam Galliae, zeam, olyram, tiphen Graeciae, et Asiae, etc. Adde *Colum.* 8, 9. *Virg. G.* 1, 315. Frumenta in viridi stipula lactentia tur-

gent. *Cic. Att.* 5, 18. *med.* Frumentum ex agris in loca tuta comportare. *Id. Or.* 24. Laetas segetes, luxuriosa frumenta. ℙ Ap. *Mart. in lemmate ep.* 12. *l.* 13. *frumentum triticeum* est ipsum triticum. ℙ Translate. *Plin.* 15, 19, 21. et 17, 27, 44. vocat *frumenta* minuta grana in ficis, quoniam milii similia sunt. ℙ Aliquando sumitur pro genere frumenti peculiari, nempe pro tritico, ut videtur. *Plin.* 18, 7, 12. Et fortunatam Italiam frumento canere candido. *Mart.* 12, 73. Frumentum, milium, ptisanamque, fabamque. ℙ *Servus a frumento* fuit inter officia domus Augustae, cui ministrandi et dispensandi frumenti cura demandata erat. *Inscr.* ap. *Grut.* 192, 8. et 9. et p. 193, 1. et 2. Sic ap. *Mur.* 78, 4. Chrysantus Aug. disp. a frumento.

FRUNDOSUS. V. FRONDOSUS.

FRUNISCOR, eris, itus sum, dep. 3. idem quod fruor. Verbum est antiquum et paene obsoletum. [**Doederl.* 3, 135. docet, esse *fruniscor* inchoativum v. *fruor*, et i. q. fructum capere.] *Pl. Rud.* 4, 3, 73. Hinc tu, nisi malum, frunisci nihil potes. Al. leg. *fruisci*. Et sane a *fruor* veri similius est *fruiscor* fieri, quam *fruniscor*. Tamen constanter legitur ap. *Gell.*, qui de eo sic habet 17, 2. *Frunisci* rarius fuit in aetate M. Tullii, ac deinceps infra rarissimum: dubitatumque est ab imperitis Latinitatis, an Latinum foret: non modo autem Latinum, sed jucundius amoeniusque etiam verbum est *fruniscor*, quam *fruor*. Deinde subdit exemplum *Q. Metelli Numidici*, qui caste pureque lingua usus Latina videtur; et *Novii* in *Atellana*. Adde *Lucil.* et *Coel.* ap. *Non.* 2, 343. ubi al. *fruiscor* reponunt. *Festus* quoque haec habet: *Fruniscor* et *Frunitum* dixit *Cato:* nosque cum adhuc dicimus *infrunitum*, certum est antiquos dixisse *frunitum*. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 237. *n.* 633. Filiis suis infelicissimis, qui aetate sua fruniti non sunt. *Petr. fragm. Trag.* 43. Burm. Frunitus est, quamdiu vixit. Et 44. Ita meos fruniscar. *Inscr.* ap. *Odoric. Dissert.* p. 164. Quae non liquit nos frunisci.

FRUNĪTUS. V. v. praec. [*Cf. *Döderl.* 3, 136.]

FRUNS, undis, f. antiquum pro *frons*, *ndis*, q. v.

FRŬOR, eris, itus, et ctus sum, dep. 3. *ἀπολαύω*, fructum percipio, potior: proprie est frango mihi et comminuo dentibus, a *fruo* pro *frao*, ex quo *frago*, dein *frango*. Illud *frustum* dedit, *h. e.* fractum. Eadem origo verbi *freo*, unde *frendo* et *fresus*, et *frio*, unde *frico*. *Donat.* ad *Ter. Eun.* 4, 7. *extr.* docet *frui* proprie esse vesci, a frumine, quae est summa gulae pars: per catachresin autem dici de iis etiam, quibus non vescimur. Alii a Graeco *φορὸς*, quod a *φέρω*, notationem trahunt. *Cic. Senect.* 14. Satiatis et expletis jucundius est carere, quam frui. *Id. Att.* 2, 1. *med.* Neque te fruimur, et tu nobis cares, *h. e.* convictu et consuetudine tua. Sic *Nep. Att.* 20. Cum propter suas occupationes minus saepe, quam vellet, Attico frueretur. *Gell.* 19, 8. Sermonibus alicujus frui. *Ov. Her.* 2, 79. Illa (nec invideo) fruitur meliore marito. *Cic. Rosc. Am.* 45. Commoda quibus utimur, lucem qua fruimur, spiritum quem ducimus, a Deo nobis dari. Et 15. Certis fundis, patre vivo, frui solitum esse. *Id. ad Quirit.* 1. Frui laetitiae voluptate. *Id. Cluent.* 61. vita. *Brut.* ad *Cic. ep.* 1, 16. *med.* beneficiis atque honoribus. *Cic. Dom.* 30. civitate. [**Id. Brut.* 97. Te tua virtute frui cupimus, i. e. digna virtutis praemia capere. *Ernest.* in *cl.*] *Nep. Epam.* 5. pace diutina. *Plin. ep.* 7, 7. otio. *Caes. B. G.* 3, 23. omnibus commodis. *Ter. Hec.* 5, 4, 2. gaudio. *Hor. Ep.* 1, 12, 1. fructibus. *Suet. Aug.* 98. libertate et fortunis. *Ov. Her.* 6, 75. votis, *h. e.* iis, quae voto petieras. *Plin. ep.* 2, 2. Ipse ad villam partim studiis, partim desidia fruor. *Senec. ep.* 93. *med.* Omnium rerum cognitione fruiti sumus. *Ulp. Dig.* 7, 4, 29. Non meo nomine, sed suo fruitus est emptor. *Vell.* 2, 104. Illi spectaculo, quo fructus sum. *Ter. Heaut.* 2, 3, 104. Datur: fruare, dum licet, *h. e.* conceditur amica, ejus amore potiare. [*Similis locus est ap. *Propert.* 2, 9, 24. Dii faciant, isto capta fruare viro. V. *Pl. Asin.* 5, 2, 68. et *Liv.* 21, 3. Dicitur etiam de justo amore, conjugio. *Prop.* 2, 1, 48. *Tibull.* 3, 3, 32. Ita *Ov. Fast.* 3, 554. Thalamis fruor. *Id. Met.* 9, 725. Iphis amat, qua posse frui desperat.] V. POTIOR. *Inscr.* ap. *Grut.* 204. *f.* Prata, quae proxima aestate habuerunt, fructique sunt. Et in *Tab. aen. ib.* p. 500. et ap. *Mur.* p. 582. Quodque earum rerum ii antea habuerunt, possederunt, usi, fructive sunt. *Inscr.* ap. *Grut.* 986, 7. Dum libuit, suaviter fructi sunt annos LV. *Cic. Tusc.* 3, 17. *f.* Qui praesentibus voluptatibus frueretur, confideretque, se fruiturum in omni parte vitae. *Id. ad Quir.* 1. Ludi quid haberent voluptatis, carendo magis intellexi, quam fruendo. *Hor. Ep.* 1, 4, 7. Dii tibi divitias dederunt, artemque fruendi. ℙ Cum accusativo. *Lucr.* 3, 954. ea, quae fructus cumque es. *Ter. Heaut.* 2, 4, 21. Hoccine me miserum non licere meo modo ingenium frui. *Catō R. R.* 149. Frui pabulum occipito ex calend. Septembr. *Pl. Asin.* 5, 2, 68. Ut sinat sese alternas cum illo noctes hanc frui. Al. leg. *hac*. Hinc part. passiv. *fruendus*. *Ov. Her.* 20, 119. Servetur facies ista fruenda mihi. *Cic. Fin.* 1, 1. *f.* Non paranda nobis solum ea, sed fruenda etiam sapientia est. [*Coll. *Id. Tusc.* 3, 7. Et quemadmodum oculus conturbatus non est probe affectus ad suum munus fungendum, tetc. Caeterum nota, v. *fruor* nonnisi hac forma cum accuss. ap. *Cic.* legi. *Liv.* 22, 14. Res fruenda oculis, i. *e.* jucunda adspectu. *Id.* 21, 3.] *Cic. Senect.* 16. Agro bene culto nil potest esse uberius, nec ornatius: ad quem fruendum non modo non retardat, verum etiam invitat senectus. ℙ Inter *fruor* et *utor* hoc interest, (quamquam non perpetuo) quod *uti* dicitur, qui rem aliquam usurpat, ut aliud quidpiam inde acquirat: *frui*, qui ita re quapiam delectatur atque utitur, ut in ea animo conquiescat. [*De hoc discrimine agit *Döderl.* 3, 134. sq.] *Flor.* 2, 6. de Annib. Cum victoria posset uti, frui maluit; relictaque Roma Campaniam peruti, frui maluit; relictaque Roma Campaniam peragrare. (V. *Liv.* 22, 51.) *Senec. Vit. beat.* 10. *f.* Tu voluptate frueris, ego utor: tu illam summum bonum putas, ego nec bonum. ℙ Interdum haec duo junguntur ad significandam plenam possessionem ac dominium rei alicujus. *Cic. Fam.* 7, 30. Id cujusque est proprium, quo quisque fruitur atque utitur. [**Id. N. D.* 1, 37, 103. Utatur enim suis bonis oportet et fruatur, qui beatus futurus est. *Id. ib.* 2, 60, 152. Plurimisque maritimis rebus fruimur atque utimur.] *Liv.* 2, 34. *f.* Fruantur, utantur annona, quam furore suo fecere. ℙ *Fruor* nonnunquam significat delectari. [*V. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 1, 9. *f.*] *Plin. Pan.* 34. Agnoscebamus et fruebamur, cum veluti piaculares victimae ad supplicia ducerentur. *Sil.* 12, 566. fruiturque timore paventum. *Mart.* 8, 30. de Scaevola: Aspicis, ut teneat flammas, poenaque fruatur! *Claud. Cons. Mall.* 224. Qui fruitur poena, ferus est. [*Similes locos vide ap. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 7, 1. p. 153.] *Val. Fl.* 5, 380. pace fruens. Et 4, 38. Visu fruens. ℙ Apud JCtos est re aliqua ita potiri, ut ejus fructum tantummodo percipias, re salva et integra domino suo manente. *Liv.* 27, 11. et 32, 7. Agrum Campanum fruendum locare. *Paul. Dig.* 6, 3, 1. Qui in perpetuum fundum fruendum conduxerunt a municipibus. [**Ter. Ad.* 5, 8, 27. Agelli est hic sub urbe paululum, quod locitas foris. Huic demus qui fruatur.]

FRUS. V. in FRONS, ndis.

FRŪSĪNAS, atis, adj. comm. gen. ad Frusinonem pertinens, oppidum Volscorum prope Hernicos ad Cosam fluvium, qui in Lirim influit: nunc *Frusinone*. De eod. *Juven.* 3, 224. Aut Fabrateriae domus, aut Frusinone paratur. *Liv.* 26, 9. Frusinas ager. ℙ *Frusinates*, *um*, sunt ejus oppidi incolae. *Plin.* 3, 5, 9.

FRUSTĀTIM, adv. *κατὰ μέρη*, per frusta. *Plin.* 20, 9, 39. Coquitur in olla, aut frustatim in patinis. Adde *Pompon.* ap. *Non.* 2, 335, *Prud. Psych.* 720. Frustatim sibi quisque rapit, quod spargat in auras.

FRUSTILLĀTIM, adv. *κατὰ λεπτὰ μέρη*, per frustilla. *Pl. Curc.* 4, 4, 20. Ut hic formicae te frustillatim differant.

FRUSTILLUM, i, n. diminut. frusti. *Arnob.* 2, 84. Frustilla ignea. Et 7, 231. Frustilla parvula. ℙ [In *Not. Tir.* p. 168. legitur *frustellum*. *F.*]

FRUSTO, as, a. 1. in frusta concido. *Flor.* 2, 2. *f.* Cum Punicae praedae omnibus promontoriis insulisque frustarentur, et fluitarent. Ita *Salm.* et *Graev.* Alii leg. *frustrarentur*, h. e. portum nullum tenere possent.

FRUSTRĀ, adv. *μάτην*, nequidquam, incassum: a *frudo* pro *fraudo*. [*Disputat de hujus v. signif. et quid differat a *nequidquam*, *Döderl.* 3, 100. sq.] *Cic. Rosc. Com.* 14. Frustra tempus contero. *Id. Univ.* 10. Frustra laborem suscipere. *Id. Or.* 2, 33. Frustra auxilium implorare. *Id. Div.* 2, 60. Frustra ac sine causa quippiam facere. *Pl. Ps.* 1, 3, 144. Sed sine argento frustra est, quod me tui misereri postulas. *Virg. G.* 1, 158. Heu! magnum alterius frustra spectabis acervum. *Auct. Priap.* 3. Da mihi quod cupies frustra dare forsitan olim. ℙ Item gratis. *Pl. Men.* 4, 3, 20. Nisi feres argentum, frustra me ductare non potes. ℙ *Frustra habere* est frustrari, ludificari, decipere. *Auct. argum. Amph. Plaut.* 2. Is advenientes servum et dominum frustra habet. *Ammian.* 18, 6. Si Persae frustra habiti redissent ad sua. ℙ Item negligere. *Tac. A.* 13, 51. Aliaque admodum aequa, quae brevi servata, dein frustra habita sunt. ℙ *Frustra esse* est frustrari, falli, spe deceptum esse. *Sall. Jug.* 87. Quo mihi acrius adnitendum est, uti neque vos capiamini, et illi frustra sint. *Pl. Pers.* 1, 3, 60. Nunquam hercle hodie hic prius edis, ne frustra sies, quam te hoc facturum affirmas mihi. *Id. Bacch.* 4, 7, 41. *Chry.* Quid illam, meretricemne esse censes? *Ni.* quippini! *Chry.* Frustra es. ℙ Significat etiam exitum speratum non habere, aliter evenire, atque sperabatur. *Sall. Jug.* 7. *extr.* Cujus neque consilium, neque inceptum ullum frustra erat. Et 74. Primo indicem persequi conatus, postquam id frustra fuit, Jugurtham placandi gratia accedit. *Id. Or. Licin. trib. ad pleb.* Nam spem frustra fuisse, intellexistis. *Enn.* in *Satyris*, ap. *Gell.* 18, 2. Nam qui lepide postulat alterum frustrari, Quem frustratur, frustra eum dicit frustra esse. Nam qui sese frustrari quem frustra, sentit, Qui frustratur, is frustra est: si non, ille est frustra.. *Muretus* sic explicabat: qui vult alium lepide fallere, dicere non debet, errare ac falli eum, quem ipse fallere cogitat: nam ubi quis sentit, frustra alium operam dare, ut se fallat, tum nisi is, cui dolus tenditur, fallitur, is ipse fallitur, qui fallere volebat. [*Plura v. apud *Böttich. Lex. Tac.* s. v. *esse*.]

FRUSTRĀBĬLIS, e, adj. vanus, inanis. *Arnob.* 2, 58. Res frustrabili exspectatione praesumpta. Et 6, 206. Res vaccia imaginatione frustrabiles.

FRUSTRĀTIO, onis, f. *ἀπάτη*, deceptio, fraus, eventus contra exspectationem. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 23. *med.* Tanto majorem his frustratio dolorem attulit. *Pl. Amph.* 3, 1, 15. In horum familiam frustrationem hodie injiciam maximam. *Quint.* 2, 20. Grana ciceris, ex spatio distante missa, in acum continuo, et sine frustratione inserebat. [*Frustratio h. l. est aberratio a scopo, (*das Verfehlen*). V. in CONTINUO.] *Varr. R. R.* 1, 1. Sine successu frustratio est, non cultura. *Liv.* 3, 24. Clamant, fraude fieri, quod foris teneatur exercitus: frustrationem eam legis tollendae esse. *Id.* 25, 25. Cum longo sermone habito dilatus per frustrationem esset. *Justin.* 9, 6. Cum variis frustrationibus differretur. *Liv.* 38, 25. Frustratio Gallorum eo spectabat, ut tererent tempus, donec, etc. *Colum.* 11, 1. *med.* Frustratio cupiditatis.

FRUSTRĀTOR, oris, m. qui frustratur, et decipit. *Symm. ep.* 10, 44. (al. 51.) *extr.* Frustrator judicum, *h. e.* qui judicium subterfugit. *Tryphonin. Dig.* 43, 16, 19. Frustrator debitor constitutus est, *h. e.* qui in mora fuit, et tergiversatus est.

FRUSTRĀTORĬUS, a, um, adj. vanus, fallax. *Tert. Anim.* 47. Frustratoria somnia. *Arnob.* 7, 219. Fortasse aliquid dicant magnum, nec quod auribus debeat frustratoriis, levibus, et contemnentibus sumi, *h. e.* frustrantibus, frustra excipientibus. *Modest. Dig.* 22, 1, 41. Frustratoriam morandi causa appellationem interponere.

FRUSTRĀTUS, a, um, part. a *frustror*, qui decepit et elusit. *Liv.* 2, 13. Cloelia frustrata custodes. *Sol.* 1. Frustratus vincula. ℙ Et passiva significatione, a *frustro*. *Vell.* 2, 43. Intellexit frustratum esse visum suum. *Fenestella* ap. *Prisc.* 8, 793. Frustratus a spe. *Vell.* 2, 21. Frustratus spe continuandi consulatus. *Justin.* 8, 3. Variis dilationibus frustratus. [*Lucr.* 4, 973. Cetera sic studia, atque arteis, plerumque videntur. In somneis animos hominum frustrata tenere, i. e. vana inania.] ℙ Cum genitivo. *Gell.* 5, 10. *f.* Captionis versute excogitatae frustratus.

FRUSTRĀTUS, us, m. *Pl. Men.* 4, 3, 21. Aliam posthac invenito, quam tu habeas frustratui, *h. e.* quam frustra habeas, decipias.

FRUSTRO, as, avi, atum, a. 1. idem quod frustror. *Caes. fr.* ap. *Diom.* 1, 395. Non frustrabo vos milites. *Pl. Mil.* 3, 3, 9. Ego me frustro. *Pomp.* ap. *Non.* 7, 44. Qui ventrem frustrarent suum. *Prud. Apoth.* 640. frustrantia dona dare, *h. e.* quae in cassum feruntur. ℙ Passive. *Sall. or. Licin. trib. pl. ad pleb. med.* Ignavissimi quique tenuissima spe frustrantur. *Laber.* ap. *Prisc.* 8, 793. Frustramur, irridemur. V. FRUSTRATUS, a, um.

FRUSTROR, aris, atus sum, dep. 1. *ψεύδομαι*, *ἐξαπατάω*, quippiam exspectantem decipio, fallo, frustra habeo. *Cic. Att.* 12, 18. Coccejus, vide, ne frustretur. *Lentul.* ad *Cic. Fam.* 12, 14. Si Syriae spes eum frustrata esset. *Liv.* 2, 15. *f.* Nec Tarquinios spe auxilii, quod nullum est in me, frustrabor. *Plin. ep.* 2, 10. Frustrari et differre exspectationem alicujus. Et *ep.* 8, 18. spes hominum improbas. *Ter. Andr.* 2, 2. *extr.* Hospes jam me frustrata est. *Id. prol. Eun.* 14. et *Cic. Acad.* 4, 20. Frustrari se ipsum. *Pl. Amph.* 2, 2, 200. Nescio quis praestigiator hanc frustratur mulierem, i. e. fascinat. ℙ Translate. *Colum.* 1, 1. Imprudenter facta opera frustrantur impensas; et *praef. med.* Ne imbribus imminentibus opera inchoet, laboremque frustretur. *Curt.* 6, 5. In se implicati arborum rami lento vimine frustrabantur ictus. ℙ Passiva significatione V. v. praec. [*Cf. interpretes ad *Liv.* 1, 17. et 7, 38.]

FRUSTŪLENTUS, a, um, adj. frustis plenus, ut Frustulenta aqua, *Pl. Curc.* 2, 3, 34. *h. e.* frustis esculentis immixta.

FRUSTŪLUM, i, n. parvum frustum, *ψωμίον*. *Appul. Met.* 1. p. 110, 34. Ut mihi, prae metu, frustulum panis, quod primum sumpseram, mediis faucibus inhaereret.

FRUSTUM, i, n. *τέμαχος*, rei cujusque particula: est a *fruor*. *Cic. Div.* 1, 15. Necesse est, offa objecta, cadere frustum ex pulli ore, cum pascitur. *Virg. A.* 1, 216. Pars in frusta secant. *Cic. Phil.* 2, 25. Frustis esculentis vinum redolentibus totum tribunal implevit. *M. Cato* ap. *Gell.* 1, 15. Frusto panis conduci potest, vel uti taceat, vel

uti loquatur, *h. e.* vili pretio. *Senec. ep.* 89. Philosophiam in partes, non in frustra dividam, dividi enim illam, non concidi, utile est. *Id. Br. V.* 12. *med.* Quanta arte scindantur aves in frusta non enormia. ℙ *Frustum pueri* convicium est. *Pl. Pers.* 5, 2, 67. Loquere tu etiam, frustum pueri?

FRŪTECTŌSUS, a, um, adj. fruticibus abundans, θαμνώδης. *Colum.* 2, 2. Nemorosi frutectosique tractus. *Plin.* 18, 17, 46. Frutectosus et rubricosus locus. ℙ Item fruticosus, *h. e.* ramulis copiosus: et dicitur de plantis. *Plin.* 16, 35, 63. Smilax spinosis frutectosa ramis. Et *ib.* 37, 71. Frutectosi generis sunt rubi. ℙ Legitur et *frutetosus.*

FRŪTECTUM, i, n. θάμνος, locus fruticibus abundans: factum per syncop. a *fruticetum*, ut a *salicetum salictum*, a *caricetum carectum. Colum.* 3, 11. Ager frutectis, aut arboribus obsessus. *Plin.* 25, 2, 6. Rosa silvestris in frutecto. *Prud. contra Symm.* 2, 872. tenebrosis tecta frutectis Semita. *Id. Psych.* 443. attritis pedibus per acuta frutecta. ℙ Pro frutice. *Sol.* 30. *med.* de cinnamo: Id frutectum situ brevi nascitur, ramo humili et depresso. ℙ Dicitur et *frutetum*, nam promiscue in libris legitur. *Plin.* 18, 6, 8. *n.* 3. Frutetа igni optime tolluntur.

FRŪTEX, icis, m. θάμνος, planta, quae ad arboris magnitudinem non assurgit, et statura multis herbis similis est: lignosior tamen, et stolonibus, et surculis numerosior, et non demoritur, neque arescit, ut herba. Talis est arundo, rubus, rosa, cinnamum, etc. *Colum. Arbor.* 1. Ex surculo vel arbor procedit, ut olea, ficus; vel frutex, ut rosae, arundines; vel tertium quiddam, quod neque arborem, neque fruticem proprie dixerimus, sicuti est vitis. *Plin.* 16, 36, 64. Arundo circa terram fruticis modo se spargens. *Colum.* 8, 15. *med.* Intersitis buxeis, aut myrteis fruticibus. ℙ Dicitur et de caule, vel ramulo cujuscumque plantae. *Id.* 11, 3. *f.* Matutinis temporibus frutices olerum concutere. *Id.* 2, 15. Frutex lupini succisus. *Plin.* 23, 3, 35. *de olea:* Succus fruticis recentis accensi distillans sanat lichenas. *Id.* 18, 24, 55. Pinguia arva ex uno semine fruticem numerosum fundunt. ℙ Item per synecdochen de quacumque arbore. *Ov. A. Am.* 3, 249. turpe est sine gramine campus, Et sine fronde frutex. *Petr. Sat.* 135. Idaeos frutices in gurgite sistam, Et rursus fluvios in summo vertice ponam. ℙ Item de stirpe arboris. *Suet. Vesp.* 5. Quercus antiqua, per tres Vespasiae partus, singulos repente ramos a frutice dedit. [*i. e. ab infima arboris parte, ubi frutex e radice excreverat. V. *B. Crus.* et *Brem.* ad h. l. *Burm.* conj. a *radice*, quod unice verum putat *Ernest.*] ℙ Praeterea est proprium et peculiare nomen cujusdam arboris in Phrygia. *Plin.* 13, 5, 11. ℙ De frutecto. *Phaedr.* 1, 11. Venari asello comite cum vellet leo, Contexit illum frutice. ℙ Denique est convicium hominis stupidi, ut caudex, stipes. *Pl. Most.* 1, 1, 12. Nec veri simile loqueris, nec verum, frutex, Comesse quemquam ut quisquam absentem possiet.

FRŪTI. V. FRUTINAL.

FRŪTĪCĀTĬO, onis, f. in arboribus dicitur, cum multos ramos fruticantes producunt, qui stolones appellantur. *Plin.* 17, 1, 1. Ita enim appellatur in ipsis arboribus fruticatio inutilis.

FRŪTĪCESCO, is, n. 3. θαμνίζω, frutices emitto. *Plin.* 17, 27, 45. Quia (hae arbores) celeriter fruticescunt.

FRŪTĪCĒTUM, i, n. locus fruticibus plenus, arbusculis sese implicantibus impeditus. *Hor. Od.* 3, 12. *extr.* Celer alto latitantem fruticeto excipere aprum. *Suet. Ner.* 48. Inter fruticeta ac vepres. V. FRUTECTUM.

FRŪTĬCO, as, n. l. et Fruticor, aris, dep. l. θαμνίζω, frutices emitto, pullulo. *Colum.* 2, 9. Ubi ex uno semine pluribus culmis fruticavit. *Cic. Att.* 15, 4. Excisa est arbor, non evulsa; itaque, quam fruticetur, vides. *Plin.* 19, 8, 40. *n.* 3. Brassica sub omnibus paene foliis fruticat caulibus peculiaribus. Et *ib.* 5, 29. Inula spatiose fruticat. Et 17, 10, 14. Semina fruticantia supputare. *Sil.* 9, 205. centum Cereri fruticantia culmis rura. ℙ Translate. *Juven.* 9, 15. Sed fruticante pilo neglecta et squalida crura. *Calp. Ecl.* 6, 37. de cervo: Aspicis, ut fruticat late caput? ℙ Primam syllabam male producit *Tertull. Judic. Dom.* 135. Tempore nuda suo foliis quoque fruticat arbor.

FRŪTĪCOSUS, a, um, adj. θαμνώτης, stolonibus et ramulis abundans, longe lateque fruticans. *Ov. Met.* 6, 344. illic fruticosa legebant Vimina cum juncis. *Plin.* 25, 13, 102. Aizoum fruticosum a radice. *Id.* 13, 6, 12. Terebinthus arbor fruticosa. *Id.* 20, 13, 51. Rutae rami fruticosiores. *Id.* 16, 36, 66. Calamus fruticosissimus. ℙ Item fruticibus abundans, frutectosus. *Ov. Her.* 2, 121. Moesta tamen scopulos, fruticosaque litora calco. *Plin.* 6, 22, 24. Mare fruticosum.

*FRŪTILLĀ, ae, f. illicium Veneris: a *fruor. Gloss. Philox.* Frutilla, ἴυγξ. V. v. seq. *B. A.*

FRŪTĪNAL, templum Veneris fruti. *Fest.*, ubi al. leg. *frutis. Sol.* 2. *med.* Simulacrum dedicat Veneri matri, quae Frutis dicitur. Adde *August. C. D.* 4, 21., ubi tamen alii *Fructesca* leg. Sunt qui putent *Fruti* corruptum esse ex Ἀφροδίτη. Alii censent, legendum *Frucinal* (pro *Fruginal*) templum *Veneris frugi.* Alii denique, *Festum* in mendosos codices incidisse: veram autem lectionem esse, *Erucinal*, *templum Veneris Erycis* vel *Erycinae:* quam e Sicilia Romam advectam ab Aenea, *Sol.* tradit *l. c.* V. ERYCINUS.

FRUX, gis, f. καρπός: vox aliis a *fruendo*, aliis a φρύγω, *torreo*, aliis a βρύω, *germino*, derivata, et saepissime usurpata numero multitudinis, quae significat omnes terrae fructus, quibus ad alimentum utimur, frumenta, legumina, poma, nuces, etc., tametsi de fetibus arborum *Ulp.* dici negat *Dig.* 50, 16, 77., affirmat tamen, id quod ex vino, silvis caeduis, cretifodinis, lapidicinis capitur, *frugis* nomine contineri. *Frugem salis* dixit *Colum.* 10, 353. ℙ Primo dicitur de frumentis et leguminibus. *Plin.* 18, 7, 9. Natura nunc indicabitur frugum: sunt autem duo prima earum genera, frumenta, ut triticum, hordeum; et legumina, ut faba, cicer. ℙ Deinde de fetibus arborum. *Cic. prognost. Div.* 1, 9. Lentiscus triplici solita grandescere fetu, Ter fruges fundens, tria tempora monstrat arandi. *Hor. Ep.* 1, 16, 9. quercus et ilex Multa fruge pecus, multa dominum juvat umbra. *Liv.* 5, 33. Dulcedine frugum, maximeque vini voluptate captam. *Cornific.* ap. *Serv.* ad *G.* 1, 55. Fruges arboreae. *Colum.* 9, 1. roburneae. *Id.* 3, 17. Superior pars vitis idonea frugibus. Adde 10, 39. ℙ Aliquando fruges ita usurpantur, ut fructus arborum excludant. *Cic. Div.* 1, 51. et *Senect.* 2. Nec fruges terrae, baccasve arborum natura dedisset, etc. *Id. N. D.* 3, 36. et *Off.* 2, 3. *f.* Ubertas frugum, et fructuum. ℙ Aliquando, ut etiam legumina. *Id. N. D.* 2, 62. Terra feta frugibus, et vario leguminum genere. ℙ Aliquando, ut significent reliquos terrae fructus, frumento excepto. *Ulp. Dig.* 7, 8, 12. Neque foliis, neque oleo, neque frumento, neque frugibus usurum. ℙ Fere tamen frumenta, et legumina comprehendunt. *Cic. Rosc. Am.* 27. Non omnem frugem in omni agro reperire possis. *Id. Off.* 1, 18. Fruges percipere. *Id. N. D.* 2, 60. *extr.* serere. *Id. Senect.* 15. Viriditas herbescens fundit frugem. *Curt.* 7, 4. Squalida siccitate regio non hominem, non frugem alit. *Cic. ad Quir.* 8. Frugum ubertas, copia, vilitas. *Hor. Od.* 3, 23, 3. horna fruge placare Lares. *Lucr.* 4, 1086. laticum frugumque cupido, *h. e.* cibi, et potus. ℙ *Minutae fruges* ap. *Cic. Verr.* 2, 3, 7. sunt legumina, si fides *Servio*, qui ita interpretatur ad *A.* 1, 182. Sed, opinor, fallitur, et intelligenda sunt frumenta minutioris grani, triticum, far, milium: nam ubicumque decumarum Siciliensium mentio fit, *frumentum* a *Cic.* nominatur. Nisi malis dicere, omnia ibi grana intelligi, quae e terra nascuntur, quia si cum arborum fetibus comparentur, minuta sunt. Porro *Cic. l. c.* verba sunt: L. Octavio, C. Cottae coss. senatus permisit, ut vini et olei decumas, et frugum minutarum, quas ante te quaestores in Sicilia vendere consuessent, Romae venderent. Sic *Ammian.* 23, 6. Persis habitatur antiqua, minutis frugibus dives, et palmite. ℙ Translate. *Quint.* 1, 3. Illud ingeniorum velut praecox genus, non temere unquam pervenit ad frugem. *Cic. Coel.* 31. *f.* Quae in adolescentia, tanquam in herbis, significant, quanta virtutis maturitas, et quantae fruges industriae sint futurae. *Sever. Aetn.* 272. Implendus sibi quisque bonis est artibus: illae Sunt animi fruges. ℙ Quia *fruges* sunt optimum, quod terra creat, ut ait *Cic. Tusc.* 3, 8., ideo saepe de re optima dicuntur. *Pers.* 5, 64. Cultor enim juvenum purgatas inseris aures Fruge Cleanthea, *h. e.* optimis praeceptis moralis philosophiae ex disciplina Cleanthis. *Hor. A. P.* 341. Centuriae seniorum agitant expertia frugis, *h. e.* carmina vacua, et inania moralis institutionis, rerumque seriarum. ℙ Saepe refertur ad rectam honestamque vivendi rationem. *Cic. Coel.* 12. Emersisse aliquando, et se ad frugem bonam, ut dicitur, recepisse. *Pl. Trin.* 1, 2, 81. Quin adolescentem, quem esse corruptum vides, restituis? quin ad frugem corrigis? Et *Bacch.* 4, 10, 10. ad frugem compellere. Et *Trin.* 2, 1, 34. ad frugem applicare animum. *Id. Poen.* 4, 2, 79. frugem facere. *Gell.* 13, 27. Multa ad bonam frugem ducentia, in eo libro scripta sunt. ℙ Item ad ingenium, facultatem, artem, scientiam. *Appul. Met.* 6. p. 177, 13. Videris mihi tantum sedulo ministerio amatores tuos promereri; jam ergo et ipsa frugem tuam periclitabor. ℙ Hinc est *homo frugi*, de quo V. FRUGI. ℙ In recto singulari rarum est et antiquum. *Enn.* ap. *Prisc.* 6, 724, Si jam data sit frux. *Id. ib.* Dictum factumque facit frux, *h. e.* homo frugi. *Auson. monosyllab. de cibis.* Spicea frux. ℙ *Varr. L. L.* 8, 46. docet, ut *haec avis*, *ovis*, sic *haec frugis* secundum consuetudinem dici. Nullum tamen praeterea hujus rei exemplum vidimus.

FU

FU. V. PHU.

FŪAM, as, at, pro *sim* vel *fuerim*, poeticum est et fere comicum. Docent grammatici, esse ab antiquo *fuo* pro *sum*, a φύω: unde praeteritum *fui. Lucr.* 4, 638. aliis fuat acre venenum. *Virg. A.* 10, 108. Tros Rutulusve fuat, nullo discrimine habebo. *Ter. Hec.* 4, 3, 4. Fors fuat pol. *Pl. Mil.* 2, 6. *f.* Ibo intro, ne, dum absum, illis sortito fuam. *Id. Capt.* 2, 3, 71. Caveto, mihi iratus fuas. *Id. Ps.* 4, 3, 12. Ne capti praedones fuant. In *vet. plebiscito* ap. *Censorin. de die nat.* 24. Praetor urbanus, qui nunc est, quique posthac fuat. Adde *Pacuv.*, *Titin.* etc. ap. *Non.* 2, 330. [**Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 3, 65. *B. A.*] ℙ Legitur et *fueret* pro *esset. Lucr.* 3, 849. In dubio fueret, utrorum, etc. ℙ Pro *fui* in praeter. *fuvi* dixit *Enn.* metri causa, opinor, ap. *Cic. Or.* 3, 42. Nos sumu' Romani, qui fuvimus ante Rudini. *Id.* ap. *Gell.* 12, 4. magnam cum lassu' dici Partem fuvisset. *Pl. Poen. prol.* 110. Quo genere nata, qui parentes fuverint. Al. leg. *fuerint.*

FŪCAE, arum, f. plur. *Colum.* 10, 125. Ponitur et lactis gustum quae condiat, herba, Dejectura quidem fronti data signa fucarum: Vimque suam idcirco profitetur nomine Grajo. Ita quidam lexicographi, et interpretantur maculas in facie. Sed legendum est *fugarum:* et est metonymia. Loquitur enim *Colum.* de herba *lepidio*, quae vim habet tollendi stigmata inusta in frontibus servorum fugitivorum: ut *Plin.* 20, 17, 70. docet, unde et nomen habet: nam λεπὶς, squamam, et ulcus cutis significat. Hinc etiam *Xenoph. H. Gr.* 5, 2. φυγὴν dixit pro φυγάδας. *Fugarum* in plurali dixit etiam *Sil.* 17, 148. V. FUGA.

FŪCĀTE, adv. cum fuco. *Auson.* in prosa post *Idyll. ad Hesper. fil.* 3. Fucatius concinnata carmina.

FŪCĀTUS, a, um, part. a *fuco*, fuco illitus, φυκωθείς. *Virg. G.* 4, 334. Milesia vellera Nymphae Carpebant, hyali saturo fucata colore. *Tac. A.* 2, 14. Non loricam Germano, nec galeam, sed tenues et fucatas colore tabulas. *Quint. prooem.* 8. *med.* Corpora vulsa et fucata muliebriter. *Hor. Epod.* 12, 11. Color stercore fucatus crocodili. ℙ Translate est simulatus, fictus, fallax: cui opponitur simplex, sincerus, verus. *Cic. Amic.* 25. Secernere fucata et simulata a sinceris et veris. *Id. Brut.* 9. Succus ille et sanguis incorruptus usque ad hanc aetatem oratorum fuit, in qua naturalis inesset, non fucatus nitor. *Id Or.* 23. Fucati medicamenta candoris et ruboris omnia repellentur: elegantia modo et munditia remanebit. *Id. Planc.* 12. Haec sunt signa probitatis, non fucata forensi specie, sed domesticis inusta notis veritatis. Et 9. fucatus et fallax. *Id. Mur.* 12. Iisdem ineptiis fucata sunt illa omnia: quando te in jure conspicio, etc. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 17. Puer subdolae ac fucatae vernilitatis. *Gell.* 13, 26. Versus Homeri simplicior et sincerior, Virgilii, quodam quasi ferrumine immisso, fucatior.

*FŪCENTES, ium, populi Italiae, in Marsis, ad Fucinum paludem. *Plin.* 3, 12. *B. A.*

FŪCĬLIS, falsa: dicta quasi fucata. *Festus.*

FŪCĪNUS, i, m. *lago di Celano, di Marso, di Tagliacozzo*, lacus Latii, in finibus Marsorum, cujus emissarium a Claudio Aug. effossum fuit. V. EMISSARIUM. *Virg. A.* 7, 759. Te nemus Angitiae, vitrea te Fucinus unda, Te liquidi flevere lacus. [*Adde *Suet. Claud.* 20. *Mart. Spectac. epigr.* 28, 11. *Liv.* 4, 57. *Tac. A.* 12, 56. *Plin.* 3, 12. et 36, 15. *B. A.*] ℙ [Fucinus pro numine habitus est, eique templum ad ipsum lacum exstructum fuisse probat *Inscr.* ap. *Romanelli, Topogr. Napol. T.* 3. p. 195. C. Gavius L. F. Veredus Fucino V. S. L. M. *F.*]

FŪCO, as, avi, atum, a. l. φυκόω, fuco inficio, tingo, pingo, facticium colorem induco. *Virg. G.* 2, 465. Alba nec Assyrio fucatur lana veneno. *Ov. Trist.* 2, 487. Composita est aliis fucandi cura coloris. Al. leg. *fuscandi. Nemes. Cyn.* 309. pinnas vario fucare veneno. *Claud. Laud. Stil.* 3, 350. spumis fucantem serica frena Sanguineis flectebat equum. ℙ Translate. *Gell.* 7, 14. Unumquodque genus (*dicendi*) cum caste pudiceque ornatur, fit illustrius: cum fucatur atque praelinitur, fit praestigiosum. Adde locum *Vet. Poetae* in BASTERNA.

FŪCOSUS, a, um, adj. φυκωθείς, fucatus, fictus, non sincerus, adulteratus: quasi fuco abundans. *Cic. Rabir. Post.* 13. Merces fallaces et fucosae, chartis, et linteis, et vitro delatae. *Id. Att.* 1, 18. Illae ambitiosae nostrae fucosaeque amicitiae sunt in quodam splendore forensi, fructum domesticum non habent.

FŪCUS, i, m. φῦκος, [**Lichen rocella L., Orseille, eine Steinflechte.*] frutex marinus triplicis generis, ut describit *Plin.* 13, 25, 48., quo circa Cretam nascente purpuras quoque inficiunt. *Id.* 26, 10, 66. docet, in facienda purpura moris fuisse, ut antequam conchylii color induceretur, hujus fruticis tinctura lana imbueretur. ℙ Hinc fa-

ctum est aliquando nomen ipsi purpurae. *Val. Fl.* 1, 427. Illis Taenario pariter tremit ignea fuco Purpura. *Ov. Met.* 6, 222. Tyrio rubentia fuco terga. *Tibull.* 4, 2, 15. cui mollia caris Vellera det fucis bis madefacta Tyros. ℙ Saepius colori purpuram imitanti. *Plin.* 22, 2, 3. Infici vestes scimus admirabili fuco. *Hor. Ep.* 1, 10, 27. qui Sidonio contendere callidus ostro Nescit Aquinatem potantia vellera fucum. ℙ Item generatim cuicumque colori non sincero et naturali, sed facticio et arte inducto ad verum imitandum, qualis est v. gr. quo mulieres faciem tingunt ad augendam pulcritudinem, etc. *Prop.* 2, 14, 27. An, si caeruleo quaedam sua tempora fuco Tinxerit, idcirco caerula forma bona est? *Quint.* 2, 15. Mangones, qui colorem fuco mentiuntur. *Pl. Most.* 1, 3, 118. Vetulae, edentulae, quae vitia corporis fuco occulunt. *Plin.* 31, 7, 42. Adulteratur tingiturque rubrica, aut plerumque testa trita: qui fucus aqua deprehenditur diluente facticium colorem. ℙ Invenitur etiam simpliciter positum pro colore. *Lucr.* 2, 740. Nam cum caecigeni cognoscant corpora tactu, Ex ineunte aevo nullo contincta colore; Scire licet, menti quoque nostrae corpora posse Verti in notitiam nullo circumlita fuco. ℙ Translate dicitur de quovis ornamento extrinseco, levi, simulato, et in speciem quidem pulcro, sed quod facile deprehendatur. *Cic. Or.* 3, 52. His tribus figuris insidere quidam venustatis non fuco illitus, sed sanguine diffusus debet color. Et *ib.* 2, 45. Sententiae tam verae, tam novae, tam sine pigmentis fucoque puerili. *Quint.* 8, 3. Sed hic ornatus *(orationis)* non fuco eminentem colorem amet; sanguine et viribus niteat. *Hor. Sat.* 1, 2, 83. mercem sine fucis gestat; aperte, Quod venale habet, ostendit. ℙ Item pro simulatione et fallacia. *Cic. Att.* 1, 1. Prensat unus P. Galba sine fuco ac fallaciis, more majorum. *Q. Cic. Petit. cons.* 9. Si eum qui tibi promiserit, fucum, ut dicitur, facere audieris. (Adde *Ter. Eun.* 3, 5, 41.) *Pl. Capt.* 3, 3, 6. Nec sycophantiis, nec fucis ullum mantellum obviam est. ℙ Est etiam *fucus* genus insecti, apis similitudine. *Plin.* 11, 11, 10. Sunt autem fuci sine aculeo, velut imperfectae apes, novissimaeque, a fessis et jam emeritis inchoatae, serotinus fetus, et quasi servitia verarum apium: quamobrem imperant iis, etc. cum mella coeperunt maturescere, abigunt eos, etc. nec id genus, nisi vere conspicitur. *Virg. G.* 4, 244. Immunisque sedens aliena ad pabula fucus. Et 167. agmine facto, Ignavum, fucos, pecus a praesepibus arcent. Adde *Colum.* 9, 15. ℙ Denique sic dicitur genus glutinis, quo apes alvearia circumlinunt, idem ac propolis, quam vocem vide suo loco. *Virg. G.* 4, 38. tenuia cera Spiramenta linunt, fucoque et floribus oras Explent. *Servius* ait, esse genus herbae, unde tinguntur vestes.

FUE, interjectio ructum emittentis. *Pl. Most.* 1, 1, 37. Quam confidenter loquitur! fue. *Tr.* at te Juppiter Diique omnes perdant! oboluisti allium. V. FI et PHU.

FUEREM. V. in FUAM.

*FUFIA GENS, unde plures memorat *Cicero*, apud quem *Fusii* in horum locum saepe libros occuparunt. Notus in primis Q. Fufius Calenus, a quo *lex Fufia* de comitiis, *ne omnibus diebus fastis legem ferri liceret. Cic. post. red. in senat. in Vatin.* 5. 7. et 9. *Provinc. Cons.* 19. *Sext.* 15. *Pis.* 4. *Harusp. resp.* 27. *Attic.* 1, 14. et 16. et 4, 16. *med.* ℙ Fuit et Fufius tragoedus, de quo *Hor. Sat.* 2, 3, 60. ubi alii leg. *Fusius.* V. *Fusius. B. A.*

*FUFIDIUS, i, homo dives, de quo *Hor. Sat.* 1, 2, 12. ℙ Item orator, cujus meminit *Cic.* in *Bruto* c. 113. Fufidius in aliquo patronorum numero fuit. Fortasse idem Jurisconsultus, cujus auctoritate *Paul.* usus est in l. *Fufidius D. de bon. auct. judic. poss. B. A.*

FUFIDIĀNUS, a, um, adj. ad Fufidium (nomen civis R.) pertinens, ut Fufidiani coheredes, *Cic. Att.* 11, 13.

FŪGA, ae, f. *φυγή*, fugiendi actus: a voce Graeca allata. *Cic. Att.* 7, 21. Mitto illam fugam ab urbe turpissimam. Et 20. Hortari ad fugam. Et *ib.* Fugam intercludere. *Nep. Dat.* 2. Fuga periculum evitare. *Id. Ann.* 11. Fuga salutem petere. *Id. Ages.* 4. Ex fuga conjicere se in templum. *Caes. B. G.* 1, 11. Fuga se ad aliquem recipere. Et 52. Hostium acies in fugam convertitur. Et *ib.* 2, 23. Hostes in fugam dare. Et *Justin.* 16, 2. agere. Et *Liv.* 7, 34. movere. *Virg. A.* 12, 367. fugam dant nubila coelo. *Caes. B. G.* 2, 24. Aliam in partem fugam petere. Et 11. In fuga sibi subsidium ponere. Et 12. Ex terrore et fuga se recipere. Et *ib.* 7, 26. Fugam capere. *Hirt. B. Afr.* 34. Commendare se fugae. *Vell.* 2, 72. Fugae se committere. *Cic. Att.* 7, 23. Dare se incertae et periculosae fugae. *Id. Verr.* 2, 4, 43. *f.* Dare se in fugam. *Id. Coel.* 26. *f.* In fugam se conjicere. Et *Caecin.* 8. se conferre. *Id. Att.* 7, 23. et 24. Esse in fuga. *Id. Rabir. perd.* 8. In fugam impellere. Et *Dom.* 25. Facere fugam, i. e. efficere. [**Liv.* 1, 56. Anguis — quum terrorem fugamque in regiam fecisset.] Contra *Sall. Jug.* 57. Numidae fugam faciunt, i. e. fugiunt. [**Liv.* 8, 9. Consternatae cohortes Latinorum fugam et vastitatem late fecerunt. Adde *Ter. Eun.* 4, 7, 17.] *Virg. A.* 1, 141. fugam maturare. Et *ib.* 9, 378. celerare in silvas. Et *ib.* 2, 109. moliri. *Cic. Att.* 7, 26. parare. *Virg. A.* 2, 640. agitare. Et *ib.* 9, 719. immittere alicui fugam, *h. e.* fugiendi cupiditatem. *Liv.* 7, 37. *f.* et *Curt.* 5, 12. *Val. Fl.* 5, 272. rapere, *h. e.* celeriter intendere. *Ov. Met.* 1, 511. incapere. Et 8, 144. sistere. *Ov. Pont.* 3, 2, 8. terga praebere fugae. *Liv.* 10, 44. Consternari in fugam. [**Liv.* 1, 30. Fuga explicatur, i. e. fugientes. Etiam de loco, per quem fuga datur, accipiendum. Ita *Liv.* 27, 18. Eam quoque se illis fugam clausurum.] ℙ In plurali num. *Sil.* 17, 148. notusque fugarum Vertit terga citus damnatis Asdrubal ausis, *h. e.* notus quia non semel fugerat. V. FUCAE. ℙ Sumitur et pro discessu a patria et exsilio. *Cic. Or.* 3, 3. Cum sibi non incolumem fortunam, sed exsilium et fugam deprecaretur. *Ov. Pont.* 2, 8, 68. Vos eritis nostrae portus et ara fugae. *Tac. A.* 14, 64. Quoties fugas et caedes jussit princeps. Hinc *lata fuga*, de qua V. in EXSILIUM. ℙ Item pro cursu. *Virg. A.* 1, 321. volucremque fuga praevertitur Hebrum. *Val. Fl.* 3, 584. tali se concitat ardens In juga senta fuga. *Hor. Od.* 3, 30, 5. Annorum series, et fuga temporum. *Virg. A.* 4, 430. Exspectet facilemque fugam ventosque ferentes, *h. e.* navigationem. *Id. ib.* 7, 23. Neptunus ventis implevit vela secundis, Atque fugam dedit. Adde *Sil.* 3, 308. ℙ Item pro evitatione, declinatione. *Liv.* 3, 67. Hanc ignominiam vel exsilio, vel morte, si alia fuga honoris non esset, vitassem. *Cic. Mur.* 4. Fuga laboris desidiam coarguit. *Hor. Ep.* 1, 6, 29. morbi. *Id. A. P.* 31. culpae. *Virg. G.* 4, 413. ubi nulla fugam reperit pellacia. *Cic. Or.* 45. *Axilla Ala* factus est, fuga litterae vastioris. [*Adde *Hor Sat.* 2, 6, 95. leti. *Ep.* 1, 18, 24. paupertatis. *Virg. A.* 8, 251. Neque enim fuga jam super ulla pericli.]

*FŪGACĬTAS, atis, f. idem ac fuga. *Gloss. Phil.* Fugacitas, *φυγή. B. A.*

FŪGĀCĬTER, adv. saepe et facile fugiendo. *Liv.* 28, 8. Vix rationem iniri posse, utrum ab se audacius, an fugacius ab hostibus geratur bellum.

FŪGĀLĬA, ium, n. plur *φύγια*, festa, quae Romae celebrabantur VI. K. Mart. post Terminalia, in memoriam fugatorum regum, effusa omni licentia turpitudinis, ut ait *August. C. D.* 2, 6. V. REGIFUGIUM. ℙ Alii censent, fuisse sacra, quae exsules in Jovis honorem faciebant, quia *Ζεὺς φύγιος* praeses exsulum habebatur, qui *φυγάδες* appellantur a *φεύγω*, fugio.

*FŪGĀTĬO, onis, f. Laudatur *Martian. Capell. B. A.*

FŪGĀTOR, oris, m. qui fugat. *Tert. adv. Marc. carm.* 5, 10. Mundator carnis serae mortisque fugator.

FŪGĀTRIX, icis, f. quae fugat. *Tert. adv. Gnost.* 12. Dilectio fugatrix timoris.

FŪGĀTUS, a, um, part. a *fugo. Cic. Off.* 3, 31. *extr.* Latini fusi et fugati. *Caes. B. G.* 7, 68. Fugato equitatu. *Ov. Pont.* 4, 14, 59. et *Val. Fl.* 5, 234. Fugatus patria sede *Lucr.* 3, 48. longe fugatus ex hominum conspectu.

FŪGAX, acis, adj. omn. gen. *φευκτικὸς*, qui facile fugit. *Virg. A.* 10, 725. Fugax caprea. Et *ib.* 9, 591. feras terrere fugaces. *Liv.* 5, 28. Ignavissimus et fugacissimus hostis. ℙ Item simpliciter fugiens. *Hor. Od.* 3, 2, 14. Mors et fugacem consequitur virum. Et *ib.* 3, 12. Lympha fugax. ℙ Est etiam convicium servi fugitivi *Pl. Pers.* 3, 3, 16. Perenniserve, lurco, edax, furax, fugax. ℙ Item velox, celer. *Ov. Met.* 13, 807. ventis volucrique fugacior aura. ℙ Translate est cito praeteriens, cito finem habens. *Hor. Od.* 2, 14, 1. Fugaces labuntur anni. *Plin.* 15, 12, 11. de persicis: Non aliud pomum fugacius. *Cic. Fam.* 10, 12. *f.* Haec omnia, quae habent speciem gloriae, brevia, fugacia, caduca existima. Al. leg. *fucata. Plin. carm. l.* 7. *ep.* 4. Fugaces blanditiae. *Senec. ep.* 74. *med.* Fugacissima bona. ℙ Item devitans, declinans. *Id. Benef.* 4, 32. Fugacissimus gloriae. *Ov. Trist.* 4, 10, 38. Sollicitaeque fugax ambitionis eram. Et *ib.* 3, 2, 9. fugax rerum securaque in otia natus.

FŪGĒLA, ae, f. *φυγή*, idem quod fuga, cursus, vel potius studium fugiendi: ea forma, qua *tutela, cautela*, et similia. *Cato* ap. *Prisc.* 3, 601. Ab optimis artibus fugit quam maxima fugela, perpetuissimo curriculo. *Appul. Apol.* p. 336, 8. Ab iis nunc magna fugela in ganeum fugit.

FŪGIENS, entis, part. a *fugio, φεύγων*, qui fugit et declinat. *Caes. B. C.* 1, 69. Nemo erat adeo tardus, et fugiens laboris. *Ter. Andr.* 5, 4, 33. Fugiens bellum. *Hor. Ep.* 1, 1, 46. pauperiem. *Id. Od.* 3, 29, 47. Fugiens hora, *h. e.* cito praeteriens. Sic *Catull.* 68, 43. Fugiens aetas. *Hor. Sat.* 1, 2, 108. meus amor Transvolat in medio posita, et frugientia captat, *h. e.* res fugaces et capi difficiles. ℙ *Mensis fugiens*, *h. e.* ad finem properans. *Ov. Fast.* 5, 186. *Dies fugiens*, *h. e.* vesper. *Senec. Thyest.* 614. et Dies veniens. *Id. ib.* [**Lucr.* 5, 885. Fugiens vita.] ℙ Oculi fugientes. V. LABENS. [*Latius patet hic dicendi usus. Exempla haec sunto: *Quint. Inst.* 6-*prooem.* 12. Tum fugientem spiritum vidi. *Id. Decl.* 2, 18. p. 55. Et fugiens per vulnus anima agit ante se anhelitus; et 328. p. 705. Expressa vox est jam fugientis animae. *Lucr.* 3, 231. (Anima) quoniam fugiens nil ponderis aufert.] ℙ *Prop.* 4, 6, 15. Est Phoebi fugiens Athamana ad litora portus, *h. e.* recedens, secedens: simile illi *Virg. A.* 1, 163. Est in secessu longo locus: insula portum Efficit objectu laterum. ℙ *Vinum fugiens* est quod non fert aetatem, sed cito corrumpitur. *Cic. Off.* 3, 23. ℙ Ut Graeci *φεύγοντα* reum vocant: ut *φεύγοντα φόνου*, reum caedis; *ὕβρεως*, injuriae, (ubi videtur subaudiri *δίκην*) quia qui revera sunt rei, judicium declinant; ita *fugientem* pro reo posuit *Justin. Cod.* 2, 59, 2.

FŪGIO, is, ūgi, a. 3. *φεύγω*, cursu et celeriter discedo: a Graeca voce allata, extrita priori vocali diphthongi. *Caes. B. G.* 1, 53. Nec prius fugere destiterunt, quam ad flumen Rhenum pervenerunt. Et *ib.* 7, 66. Fugere in provinciam Romanos. Et *B. C.* 3, 29. Otacilius oppido fugit et ad Pompejum pervenit. *Petr. Sat.* 7. Per medium lupanar fugere coepi in aliam partem. *Ter. Hec.* 1, 2, 107. Fugere e conspectu. *Petr. Sat.* 136. Fugere ad coelum. [**Virg. Ecl.* 3, 65. Et fugit ad faciles. *Tibull.* 2, 6, 33. Illius ad tumulum fugiam. *Virg. A.* 12, 256. Ales — penitusque in nubila fugit, i. e. surgit, ita, ut conspici nequeat. Hinc *Sil.* 15, 175. Fugiunt in nubila silvae Pyrenes, i. e. adscendunt, eriguntur in altum. *Virg. G.* 3, 543. Fugiunt phocae in flumina.] *Cic. Fam.* 10, 14. ex proelio. *Mart.* 9, 89. Aper fugit de cavea. *Ov. Trist.* 1, 5, 66. Fugere a patria. *Pl. Pers.* 3, 3, 30. Extemplo a foro fugiunt. *Plin.* 35, 3, 5. Fugiens a Corintho injuriam tyranni. *Hor. Od.* 1, 7, 22, Teucer Salamina, patremque Cum fugeret. [*Ita saepissime *fugere*, ut Gr. *φεύγειν*, de iis dicitur, qui vel sponte vel jussi in exilium migrant. Adde *Virg. E.* 1, 4. Fugimus patriam. *Quint. Inst.* 6, 1, 19. Fugiendum de civitate, cedendum bonis, etc. V. et FUGA.] *Hor. Sat.* 1, 4, 34. Foenum habet in cornu: longe fuge. *Curt.* 8, 14. *med.* Fugere acrius coepit. *Id.* 7, 2. Miser, quo, aut unde fugiebas? *Ter. Ad.* 4, 1, 22. Fugere intro. *Val. Fl.* 1, 147. Fugere equo. *Id.* 8, 426. rate. ℙ Ponitur et pro simplici curro, celeriter praetereo, feror. *Virg. G.* 3, 284. Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus. *Sen. ep.* 108. *med.* Nunquam Virgilius diem dicit ire, sed fugere, quod currendi genus concitatissimum est. *Sen. Herc. fur.* 994. medio spiculum collo fugit, vulnere relicto. *Val. Fl.* 3, 135. et pectus arundo Per medium contenta fugit. *Stat. Th.* 9, 770. nullum sine vulnere fugit Missile. *Val. Fl.* 5, 103. ratis fugit omne Crobiali latus, *h. e.* praeternavigat. Adde *Hor. Sat.* 2, 7, 35. [*Hic locus huc non pertinet; longe praeferenda lectio est: *furitque*. Ista videntur aptius commemorari *Virg. A.* 12, 753. Mille fugit refugitque vias. *Id. G.* 3, 461. sq. Acerque Gelanus quum fugit in Rhodopen, atque in deserta Getarum: ubi *fugere* significat vagos errores populi, sedes suas semper mutantis. Cf. *Sil.* 16, 335. — Dicitur etiam de flumine: *Virg. G.* 4, 19. Fugiens per gramina rivus; ubi v. *Burm.*] ℙ Significat etiam devitare, declinare, recusare. *Cic. Verr.* 2, 3, 43. Sentio, judices, moderandum mihi esse jam orationi meae, fugiendamque vestram satietatem. *Id. Or.* 56. Vitiosum genus longa animi oratione fugiendum. [**Id. Off.* 1, 35, 128. Ab omni, quod abhorret ab aurium oculorumque comprobatione fugiamus. *Coll. N. D.* 3, 13, 33. Et omne animal appetit quaedam et fugit a quibusdam; q. l. frustra sollicitavit cum *Lambino Heindf.*] *Caes. B. C.* 1, 19. Fugere concilia conventusque hominum. *Liv.* 8, 33. judicium senatus. *Id.* 9, 1. aliquem judicem. [**Virg. Ecl.* 3, 53. Nec quemquam fugio, i. e. judicem refugio.] *Ter. Heaut.* 1, 1, 114. laborem. *Id. Andr.* 4, 4, 27. nuptias. *Ov. Met.* 14, 287. data pocula. [**Id. ib.* 15, 323. Vina fugit. — Prae ceteris multus est in h. v. usu *Quint.* V. *Inst.* 2, 17, 15. Nam de Epicuro, qui disciplinas omnes fugit, nihil miror. Cf. *ib.* 12, 2, 24. 1, 2, 16. Sed ut fugiendae sint magnae scholae. Adde *Ov. Fast.* 3, 303. Sed cur praecipue fugiat velamina Faunus. Sic usurpatur in rebus amatoriis *Id. Met.* 1, 474. Protinus alter amat, fugit altera nomen amantis. *Id. ib.* 10, 565. Fuge conjugis usum. *Ib.* 14, 69. Fugere connubia. *Tibull.* 1, 9, 74. Fugit puella amplexus senis. *Hor. Od.* 3, 7, 18. Magnessam Hippolyten dum fugit abstinens.] ℙ Item cavere, omittere, cum infinito. *Hor. Od.* 1, 9, 13. Quid sit futurum cras, fuge quaerere. [*Cf. *id. ep.* 2, 2, 150. sq.] *Tibull.* 1, 4, 69. O fuge te tenerae puerorum credere turbae. *Ov. Her.* 9, 75. Non fugis, Alcide, victricem mille laborum Rasilibus calathis imposuisse manum! *h. e.* non aspernaris? non abhorres? [**Lucr.* 1, 1051. Fuge longe credere.

Virg. A. 9, 200. Mene igitur socium summis adjungere rebus, Niso, fugis? Ita Gr. quoque φεύγειν c. inf. ponere solent.] ℙ Pro confugere. *Petr. Sat.* 132. Ad verba, magis quae poterant nocere, fugi. ℙ Pro evanescere, abire, perire. *Val. Fl.* 3, 179. jam candor, et anni Deficiunt, vitaque fugit decus omne soluta. *Ov. Her.* 11, 27. Fugerat ore color: macies adduxerat artus. *Id. A. Am.* 2, 556. fugit ab ore pudor. [*Liv.* 9, 44. Memoriane fugerit in annalibus digerendis, an, etc. *Prop.* 1, 12, 12. Quantus in exiguo tempore fugit amor. *Ov. Fast.* 6, 730. E pratis cana pruina fugit. *Id. Met.* 1, 739. Fugiunt e corpore setae. *Virg. E.* 9, 54. Vox fugit, i. e. deficit. — Ita saepissime solet usurpari de stellis, cum nubibus tectae obscurantur. *Ov. Fast.* 4, 487. Solque locum fugit. Cf. *ib.* 2, 493. *Met.* 10, 448. et *al.* — Pertinet etiam ad vires deficientes. *Ov. Met.* 7, 859. Fugiunt cum sanguine vires. *Cir.* 448. Jam fessae tandem fugiunt de corpore vires. — Item ad morientes *Virg. A.* 11, 831. Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras; ubi v. intprr., qui comp. Homericum illud ψυχὴ δ' ἐξ ῥεθέων, etc. V. et in FUGIENS. — Hinc transfertur ad fructus, nimiam ob maturitatem fracescentes. *Sen. ep.* 12. Gratissima sunt poma, cum fugiunt.] ℙ *Hoc me fugit* est, me latet, memoria excidit, ignoro. *Cic. Att.* 7, 18. De Dionysio fugit me ad te antea scribere. Et *ib.* 12, 42. Illud alterum quam sit difficile, te non fugit. Et *Or.* 1, 59. *extr.* Non fugisset hoc Graecos homines, si ita necesse esse arbitrati essent. *Id. Manil.* 10. *extr.* Nullam rem esse in usu militari positam, quae hujus viri scientiam fugere possit. *Gell.* 1, 18. *extr.* Ea res fugit Varronis memoriam. [*Virg. G.* 2, 265. Si quos haud ulla viros vigilantia fugit. *Ov. Met.* 11, 624. Quem cura fugit. *Virg. A.* 11, 436. Non adeo has exosa manus victoria fugit. ℙ Cum dat. *Id. G.* 3, 66. Optima quaeque dies miseris mortalibus aevi Prima fugit. *Prop.* 1, 5, 17. Et quaecunque voles fugient tibi verba querenti. *Sil.* 2, 465. Jam lumina retro Exesis fugere genis: *die Augen fallen ein.*] ℙ *Fugere aciem, visum* dicuntur, quae cerni non possunt. *Cic. Tusc.* 1, 22. Tanta est animi tenuitas, ut fugiat aciem. *Ov. Fast.* 2, 80. Delphin fugiet visus nocte sequente tuos. ℙ Paenultima praeteriti corripitur ab *Albin.* 2, 23. Sic illi vixere, quibus fuit aurea virgo, Quae bene praecinctos postmodo pulsa fugit. Nisi dicas esse tempus pro tempore. ℙ Passive impersonaliter. *Lucan.* 1, 504. sic urbe relicta In bellum fugitur. *Stat. Ach.* 2, 424. Nunc caput aerii scandentem prendere montis, Quo fugitur per plana gradu, *h. e.* curritur, properatur. ℙ Personaliter. *Stat. Th.* 7, 139. sic litora vento Incipiente fremunt, fugitur cum portus ubique. *Cic. Leg.* 1, 11. Mors fugitur, vita expetitur. Adde *Auct.* ad *Her.* 4, 38. *extr. Stat. Th.* 4, 285. et *Lucan.* 1, 166. ℙ [*Permutantur in cdd. *fugere* et *effugere* et *aufugere.* V. *intpp.* ad *Prop.* 1, 9, 30.]

FŪGĬTANS, antis, part. a *fugito. Ter. Ph.* 3, 18. Herus meus liberalis est et fugitans litium.

*FŪGĬTĀTĬO, onis f. *JCt.* in *Digest.* et *fugitator, oris*, m. ap. *Firmic. B. A.*

FŪGĬTĪVĀRĬUS, ii, m. *Fugitivarii* ap. antiquos fugitivorum servorum conquisitores erant, qui eam operam profitebantur, ut fugitivos investigatos reducerent. *Flor.* 3, 19. Qui per fugitivarios retrahi debuissent. Adde *Ulp. Dig.* 19, 5, 18. ℙ *Fugitivarius* item dicitur, qui servum fugitivum occultat. *Imp. Valent. Cod. Theod.* 10, 12, 1. Poena, quae de occultatoribus et fugitivariis data est. ℙ Translate dicitur de quocumque, qui rem fugientem cohibet, et persequitur. *Varr. R. R.* 3, 14. de cochleis: Aqua, inquam, claudendae, ne fugitivarius sit parandus: *idest*, ne, si locus fugae pateat cochleis, cogaris postea, tanquam fugitivos servos, sic cochleas fugitivas persequi, et uti ministerio fugitivariorum.

FŪGĪTĪVUS, a, um, adj. δραπέτης, qui fugit. *Ter. Heaut.* 4, 2, 11. Retraham me ad illud fugitivum argentum. *Flor.* 3, 1. Jugurtha finium suorum regnique fugitivus. *Hor. Sat.* 2, 7, 113. teque ipsum vitas fugitivus et erro. [*De discrimine inter *fugitivus* et *erro* v. *Heindf.* ad h. l.] *Plin. ep.* 9, 28. Polliceris, futurum te fugitivum rei familiaris, statimque ad nos evolaturum. *Ov. R. A.* 643. fugitivus amor. Al. leg. *finitus. Mart.* 7, 47. Fugitiva gaudia. *Plin.* 18, 16, 41. In tantum columbis grata, ut pastas ea, negent illius loci fugitivas fieri. ℙ *Fugitivus servus* et absolute *fugitivus* dicitur, qui a domino ea mente recedit, ne ad eum redeat, etiamsi, mutato postea consilio, ad eum revertatur, ut ex *Coelio* docet *Ulp. Dig.* 21, 1, 17., qua in lege multa hac de re. [*Hor. Ep.* 1, 10, 10. Utque sacerdotis fugitivus liba recuso, *h. e.* qui a sacerdote fugit, penes quem liba vulgaria sunt. *Inscr.* ap. *Gor. Inscr. Etr. T.* 1. p. 67. Minervinus fug*itivus* Italici mil*itis* tesser*arii* Coh. XII. VRB. *F.*] *Cic. Tusc.* 5, 22. Vivebat cum fugitivis, cum facinorosis, cum barbaris. *Liv.* 38, 38. Servos seu fugitivos, seu bello captos reddito Romanis. [*Id.* 30, 43. *extr.* Perfugas, fugitivos, captivorum quatuor millia tradiderunt. *Id. fr. l.* 91. (ed. *Niebuhrio*) p. 91. Transfugas liberos vivos ad se adduci jussit; fugitivos, quorum major multitudo erat, ipsis imperavit ut interficerent. *F.*] [*V. *Brisson.* de *Verb. signif.* v. *fugitivus.*] ℙ Dicitur aliquando de milite fugiente, qui fere aut *perfuga* aut *transfuga* appellatur. *Claud. Saturn. Dig.* 48, 19, 16. Tempus discernit emansorem a fugitivo. [*Caes. B. G.* 1, 23. Ea res per fugitivos L. Aemilii hostibus nunciatur. Conjungit *transfugas* et *fugitivos Liv.* 30, 43, 11.]

FŪGĬTO, as, avi, atum, n. l. δραπετεύω, frequentativum a *fugio. Ter. Eun.* 5, 2, 7. Ita miserrimus fui fugitando, ne quis me cognosceret. ℙ Item declino, devito. *Phaedr.* 1, 2. Fugitare necem. *Pl. Capt.* 1, 2, 53. Fugitant omnes hanc provinciam. *Cic. Rosc. Am.* 28. Qui quaestionem fugitant, bona possident. [*Hinc sq. infin. i. q. nolle. *Lucr.* 1, 659. Et fugitant (ignes) in rebus inane relinquere purum. Adde 6, 1237.] ℙ Est etiam frequentativum a *fugo:* rarum tamen. *Auct. prol. Ps. Pl.* 7. Semper odistis malos, et lege et legionibus Hos fugitastis, Quirites, successis bonis. At critici hunc prologum suppositicium putant.

FŪGĬTOR, oris, m. qui fugit. *Pl. Trin.* 3, 2, 97. Credo, acrem fugitorem fore.

FŪGO, as, avi, atum, a. l. τρέπω εἰς φυγήν, in fugam aliquem converto, et fugientem insequor, expello, ejicio. *Cic. Har. resp.* 4. Armatum civem, qui lapidibus, qui ferro alios fugaret. *Id. Caecin.* 12. Qui homines inermes armis, viris, terrore repulerit, fugarit, averterit. *Sall. Jug.* 62. Numidas maxuma vi caedere, fundere atque fugare. Et 24. Hostes semisomnos fugare et fundere. *Vell.* 46, 2. *in f.* Ut Parthos in Syriam transgressos fugaret ac funderet. *Hor. Od.* 3, 21. *extr.* Dum rediens fugat astra Phoebus. *Id. A. P. f.* Indoctum doctumque fugat recitator acerbus. *Prop.* 3, 2, 11. Annibalemque Lares Romana sede fugantes. *Lucan.* 8, 93. cunctosque fugavi A causa meliore Deos. *Ov. Met.* 13, 8. Fugare flammas a classe. *Id. A. Am.* 3, 637. fugat e templis oculos Bona diva virorum. *Id. Ib.* 175. In loca ab Elysii diversa fugabere campis. *Id. Met.* 9, 501. nostro vetitus de corde fugabitur ardor. *Id. Medic. fac.* 78. Fugare maculas ore, *h. e.* ab ore. *Id. Pont.* 3, 5, 21. nisi me mea Musa fugasset, *h. e.* in exsilium pepulisset. *Id. Met.* 1, 469. Fugare amorem. ℙ Pro jacere, jaculari. *Sil.* 2, 90. celsis senior Gortynia muris Tela sonante fugat nervo, liquidasque per auras Dirigit aligero letalia vulnera ferro.

*FULCIBĬLIS, e, adj. ap. *Veget.* esse dr. *B. A.*

FULCĪMEN, inis, n. idem quod fulcimentum. *Ov. Fast.* 6, 269. Terra pilae similis, nullo fulcimine nixa.

FULCĪMENTUM, i, n. ἔρεισμα, quod aliquid fulcit et sustinet. *Solin.* 20. Ut dum fera assuetis fulcimentis innititur, faciat ruinam. Al. leg. *fulmentis. Macr. Sat.* 7, 9. Desertum fulcimentis suis labitur in ruinam. *Ulp. Dig.* 33, 7, 12. *med.* Fulcimenta, si qua habebat huic rei necessaria. V. FULMENTUM.

FULCĬO, is, lsi, ltum, et lcivi, lcitum, a. 4. ἐρείδω, ὑποστηρίζω, sustento, firmo. *Cic. Acad.* 4, 24. Fulcire porticum. *Virg. A.* 4, 247. Atlas, coelum qui vertice fulcit. *Plin.* 36, 13, 19. *n.* 2. Fulcire aliquid trabibus. *Id.* 11, 10, 10. Ruentes ceras fulciunt pilarum intergerinis a solo fornicatis. *Mart.* 2, 43. Fulcitur testa fagina mensa mihi. Ap. *Pl. Cas.* 5, 2, 10. *fulcire* pertinet ad componendum in lecto corpus, supponendo v. gr. pulvinaria, quibus fultum apte jaceat. [*Notabilis locus est, *Prop.* 1, 8, 7. Tu pedibus teneris positas fulcire pruinas, i. e. nives concretas injectas habere pedibus, docente et defendente *Gron.* ad *Stat. Silv. c.* 55. Codd. aliq. exhibent *sulcare.*] ℙ Translate. *Cic. Har. resp.* 27. *extr.* Vix haec, si undique fulciamus, jam labefacta, vix, inquam, innixa omnium nostrum humeris cohaerebunt. *Id. in Senat.* 8. Horum consulum ruinas vos consules vestra virtute fulsistis. *Liv.* 40, 12. Ficto argumento vanam criminationem fulcire. *Cic. Rab. Post.* 16. Veterem amicum suum labentem excepit, corruere non sivit, fulsit et sustinuit re, fortuna, fide. *Id. Att.* 5, 21. *f.* Thermum, ut rogas, creberrimis litteris fulcio. *Prop.* 4, 11, 94. serie fulcire genus, *h. e.* prole sustentare familiam. Sic *Plin. ep.* 4, 21. Unus ex tribus liberis superest, domumque pluribus adminiculis ante fundatam, fulcit, ac sustinet. *Lucr.* 3, 125. non aequas omnia partes Corpora habere, neque ex aequo fulcire salutem. ℙ Eleganter de cibis dicitur, qui vires reparant et corpus sustentant. *Lucr.* 2, 1146. et 4, 865. et *Colum.* 6, 24. *med.* Sic *Senec. ep.* 68. *med.* Fulcire stomachum cibo. *Id. ep.* 95. *med.* Vino fulcire venas cadentes. ℙ V. alia in FULTUS. ℙ Praeterit. *fulcivi* est cadentis Latinitatis. *Inscr.* sub Honor. et Theodos. ap. *Mur.* 466, 3. Cellam tepidariam arcuum duplici munitione fulcivit.

FULCĬPĔDĬA, ae, f. quid sit ap. *Petr. fr. Trag.* 75. *Burm.* non constat inter criticos: et ipsa quoque lectio varia est. V. FALCIPEDIUS.

FULCĪTUS, a, um, part. a *fulcio*, fultus. *Coel. Aur. Tard.* 2, 1. Et tunc fulciti ex utroque alarum latere, ministrorum officio, deambulationem tentent.

FULCRUM, i, n. ἔρεισμα, ἐρμὶν, fulcimentum et speciatim illud, quo lectus sustinetur: a *fultum* sup. verbi *fulcio. Suet. Claud.* 32. Qui more veteri ad fulcra lectorum sedentes vescerentur, [*h. e. ad pedes lect., v. in lecto, ut recte *B. Crus.*] Adde *Virg., Plin., Mart., Prop., Juven., Gell.* Porro ex illo *Juven.* 6, 22. *sacri Genium contemnere fulcri*, colligi potest, morem fuisse, ut quemadmodum in puppi navis signum tutelae sculpebatur, ita in fulcro conjugalis tori *Genius.* Vel *fulcrum* intellige ipsum lectum, ut ap. *Prop.* 4, 7, 3. Cynthia namque meo visa est incumbere fulcro. ℙ Pro baculo. *Ov. Pont.* 3, 3, 13. Stabat Amor vultu, non quo prius esse solebat, Fulcra tenens laeva tristis acerna manu. Al. leg. *sceptra.*

FULCTŪRĀ. V. FULTURA.

*FULFŪLAE, arum, f. Italiae oppidum, in Samnio. *Liv.* 24, 20. *B. A.*

FULGENS, entis, part. a *fulgeo*, splendens, στίλβων. *Virg. A.* 6, 490. fulgentiaque arma per umbras. [*Fulgentia arma* dicuntur, quae per quietem solis splendorem perpetuo referunt. Differunt *micantia arma*, quae vehementer jactata, prout soli vel advertantur, vel ab eo removeantur, splendore modo gaudent, modo destituuntur. V. *Döderl.* 2, 80.] Et *ib.* 8, 593. fulgentes aere catervas. *Sil.* 11, 154. consul fulgentior ostro. *Tibull.* 4, 1, 121. fulgens Tyrio subtemine vestis. *Id.* 1, 2, 36. fax. *Cic. Par.* 1, 4. Marmorea tecta, ebore et auro fulgentia. *Hor. Od.* 2, 12, 14. lucidum fulgentes oculi. Et *ib.* 3, 3, 42. fulgens Capitolium. [*Lucret.* 6, 357. Stellis fulgentibus apta. *Virg. A.* 11, 202.] ℙ Translate est clarus, illustris. *Id. Od.* 3, 16, 31. Fulgens imperio fertilis Africae. *Tac. H.* 4, 42. Fulgens sacerdotio. *Vopisc. Prob.* 2. Pompejus tribus fulgens triumphis. *Vell.* 2, 71. Fulgentissimus juvenis. Et 64. M. Tullius fulgentissimo et coelesti ore. ℙ Est etiam fulgurans. V. FULGEO.

FULGENTER, adv. fulgendo, λαμπρῶς. *Plin.* 10, 20, 22. Gemmantes pavo expandit colores, adverso sole maxime, quia sic fulgentius radiant. ℙ Translate. *Id.* 22, 2, 3 Fulgentius instrui poterat luxuria.

FULGENTĬUS Placiades, seu Planciades, natione Afer floruit circa saeculum VI. Ejus sunt de *Mythologia* tres libri: item de *Continentia Virgilii* liber unus, et de *Expositione prisci sermonis:* sed omnia duriore stilo scripta sunt, semibarbaro, nec ulli imitando: non tamen inerudito.

FULGĔO, es, lsi, n. 2. στίλβω, fulgorem emitto, splendeo: a φλέγω, ut vult *Voss.* A *splendeo* quid differat, v. in eo verbo. *Cic. Cat.* 2, 3. Qui nitent unguentis, qui fulgent purpura. *Hor. Ep.* 15, 1. coelo fulgebat luna sereno. *Ov. Amor.* 1, 8, 10. puro fulget in orbe dies. [*Sil.* 5, 88. Cum fulserit hora, i. e. cum tempus opportunum aderit. *Ov. Met.* 2, 722. Quanto splendidior, quam cetera sidera, fulget Lucifer. Quid differat in his *micare*, quod proprie de stellis dicitur, v. suo loco. — Conjunctim ponuntur ap. *Liv.* 1, 25. Micantes fulsere gladii.] *Id. Fast.* 1, 81. nova purpura fulget. *Id. Trist.* 4, 2, 27. Is, qui Sidonio fulget sublimis in ostro, Dux fuerat belli. [*Sil.* 13, 605. Quam vellent nunquam sceptris fulsisse superbis! i. e. regem fuisse. — Ap. poetas aureae, et prosae orationis scriptores argenteae aetatis etiam *radiare synonym.* est v. *fulgere.* Hinc conjunctim ponuntur ap. *Plin.* 11, 37, 55. Felium in tenebris fulgent radiantque oculi. Plura v. ap. *Döderl.* 2, 79.] ℙ Translate. *Nep. Eum.* 1. Fulgebat jam in adolescentulo indoles virtutis. *Hor. Od.* 3, 2, 18. Virtus intaminatis fulget honoribus. *Senec. Med.* 209. quondam nobili fulsi patre. ℙ Significat etiam fulgurare, cum subita lux e nubibus erumpit. [*Gr. λάμπειν.] *Cic. Div.* 2, 72. Si fulserit, si tonuerit, si tactum aliquid erit de coelo. [*Mela 1, 19. Responsum erat, ubi primum fulsisset, ibi sedem capesserent.] *Id. Vat.* 8. et *N. D.* 2, 25. *f.* Jove fulgente, cum populo agi nefas esse. *Val. Fl.* 1, 622. picei fulsere poli. ℙ [*Hinc trans. de oratore. *Cic. Or.* 9. Nunquam (Pericles) ab Aristophane poeta fulgere, tonare, etc. dictus esset. (*Περικλέης οὐλύμπιος ἤστραπτεν, ἐβρόντα, ξυνεκίκα τὴν Ἑλλάδα.* V. etiam *Burm.* ad *Petr.* 11.] ℙ Hoc sensu antiqui *fulgĕre* dicebant, correpta paenultima, uti docet *Senec. Q. N.* 2, 56., quod poetae etiam alio sensu retinuerunt. *Virg. A.* 6, 827. paribus quem fulgere cernis in armis. *Val. Fl.* 8, 284. tot fulgere taedas. Adde *Lucr.* 5, 1094. et *Pacuv. Acc. Lucil.* ap. *Non.* 10, 12. ℙ Etiam *fulgit* pro *fulget* dixere. *Lucr.* 6, 159. Fulgit item, nubes ignis cum semina multa Excussere. Adde *Lucil.* et *Pompon.* ap. *Non. ib.* ℙ Item *fulgo* in prima persona, teste *Prisc.* 8, 838. et 9, 866. ℙ Priscis *fulgere* significavit etiam ferire: unde *ful-*

gur dictum est. Ita *Festus*, qui hoc videtur dicere, de fulgurum ictu *fulgeo* fuisse usurpatum. ℙ Etiam *fulceo* pro *fulgeo* agnoscit *Diom.* 1, 369. ℙ [*Confunduntur in edd. *fulgere* et *fulgurare*. V. intpp. ad *Quint. Inst.* 2, 16, 19. — *Cic. Or.* 9.]

FULGERATOR. V. FULGURATOR.

[FULGERĪTA, ae, f. idem ac fulgurita: ita vocatur villa, seu fundus, fulgure percussa in *Inscr.*, quae pertinet ad an. CCCLXXXV. a Chr. n. ap. *Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 1. p. 33. *ed. Mediol.* Kasa, cui vocabulum Fulgerita regione campestri territorii Praenestini. *F.*]

FULGESCO, is, n. 3. fulgeo. *Firmic. Astron.* 1, 4. *f.* Solis radiatione fulgescere. Et *fr. Halieut. quod dedit Hesselius ad novam Ennii edition.* p. 154. crebris nubes fulgescere flammis.

FULGETRA, ae, f. idem quod fulgetrum. *Plin.* 28, 2, 5. Fulgetras poppysmis adorare consensus gentium est.

FULGETRUM, i, n. idem ac fulgur: a *fulgeo.* [**das Wetterleuchten.* V. *Döderl.* 2, 79. sq.] *Plin.* 2, 54, 55. Fulgetrum prius cerni, quam tonitruum audiri, cum simul fiant, certum est. Et *ib.* 43, 43. Si in nube luctetur vapor, tonitrua edi; si erumpat ardens, fulmina; si longiore tractu nitatur, fulgetra. Adde *Senec. Q. N.* 2, 56., ubi tradit, antiquam vocem esse; et pro ea *fulgurationem* magis esse in usu, innuere videtur.

[FULGĬDŬLUS, a, um, dimin. fulgidi. *Terent. de litter.* p. 2388. Has versibus apte quoniam loqui negatur, Ins'ar tituli fulgidula notabo milto.

FULGĬDUS, a, um, adj. *στιλπνός*, fulgens, splendens, micans. *Lucr.* 3, 364. Fulgida praesertim cum cernere saepe nequimus Lumina, luminibus quia nobis praepediuntur. *Claud. in Ruf.* 2, 351. acies ornatu fulgida Martis, *h. e.* fulgentes aere catervae. *Venant. carm.* 8, 5. *f.* Fulgidior radio.

FULGĪNAS et Fulginias, atis, adj. comm. gen. ad Fulginiam pertinens, [Umbriae opp. inter Perusiam et Spoletium, ad radices Appennini, nunc *Foligno*, cujus meminit *Sil.* 8, 461. patuloque jacens sine moenibus arvo Fulginia. *F.*] *Cic. fr.* ap. *Prisc.* 7, 768. C. Ancharius fuit e municipio Fulginate. Et *ib.* In praefectura Fulginate. ℙ *Fulginates* et *Fulginiates*, *ium*, sunt ejus oppidi cives. *Plin.* 3, 14, 19. Fulginates, Foroflaminienses. [*Inscr.* ap. *Grut.* 347, 1. Patrono civitat. Foroflam*iniensium*, Fulginia*tium*, itemque Iguvinorum. *F.*]

[FULGITRU, u, n. idem ac fulgetrum. *Hyg. fab.* 183. Eous, et Aethon funales sunt equi Solis; feminae jugariae Bronte, quae nos tonitrua appellamus, Sterope, quae fulgitrua. *Munck.* tamen putat legend. *fulgetra;* nota haec enim vox est, et a pluribus usurpata. *F.*]

FULGO, is. V. FULGEO.

FULGOR, oris, m. *σέλας*, fulgens et micans lux, splendor. *Cic. Verr.* 2, 4, 32. Candelabrum e gemmis auroque perfectum, cujus fulgore collucere atque illustrari Jovis templum oportebat. *Hor. Od.* 2, 1, 19. Fulgor armorum. *Ov. Met.* 11, 617. vestis. *Id. A. A.* 2, 721. oculorum. *Plin.* 7, 15, 13. speculorum. Et 11, 37, 54. solis. Et 37, 7, 25. carbunculi. ℙ Translate. *Ov. Trist.* 5, 12, 39. Nominis et famae quondam fulgore trahebar. *Plin.* 7, 26, 27. Pompejus aequavit Alexandri M. rerum fulgorem. *Hor. Ep.* 2, 1, 13. Urit enim fulgore suo, qui praegravat artes Infra se positas. *Vell.* 2, 4. Avitus fulgor, *h. e.* avorum dignitas. *Val. Max.* 8, 1. *n.* 11. Fulgor gloriae. ℙ Est etiam fulgur. *Cic.* vertens *Homeri* versiculum *Div.* 2, 39. Prospera Juppiter his dextris fulgoribus edit. [*Adde *ib.* 2, 19, 44.] *Lucr.* 6, 169. fulgorem cernimus ante, Quam tonitrum accipimus. [*V. *Döderl.* 2, 77. sq.] ℙ Significat etiam fulmen. *Imp. Constantin. Cod. Theod.* 16, 10, 1. Siquid de palatio nostro, aut ceteris operibus publicis degustatum fulgore constiterit, quid portendat, ad nostram scientiam deferatur. ℙ [*De confusione vv. *fulgor* et *fulgur* v. quem laud. in *Fulgur Oud.* ad *Suet. Aug.* 29.

FULGORA, ae, f. Dea fulguris, ut videtur, ap. *August. C. D.* 6, 10.

FULGUR, uris, n. *σέλας*, [**ἀστραπή*.] flamma inter nubes coruscans, quae tonitru praecedere solet: a *fulgeo.* Differt a fulmine, quod fulmen est ignita exhalatio, fulgur est splendor fulminis. [*V. *Döderl.* 2, 78.] *Cic. Div.* 2, 19. Placet Stoicis, eos anhelitus terrae, qui frigidi sint, cum se in nubem induerint, ejusque tenuissimam quamque partem coeperint dividere atque disrumpere, idque crebrius facere et vehementius, tum fulgura et tonitrua exsistere; si autem nubium conflictu ardor expressus se emiserit, id esse fulmen. ℙ Sed discrimen harum vocum non observatur, et fulgur interdum pro fulmine sumitur. *Suet. Dom.* 15. Continuis octo mensibus tot fulgura facta nunciataque sunt, ut exclamaverit, feriat jam quem volet. *Virg. G.* 1, 488. Non alias coelo cecidere plura sereno Fulgura. [*Ab aureae aetatis scriptoribus *fulgur* et *fulmen* h. signif. promiscue nusquam ponuntur. Antea vero et postea hic usus obtinuit. V. *Bentl.* ad *Hor. Od.* 2, 10, 12.] ℙ *Fulgur condere* dicebatur pontifex, cum ea, quae fulmine icta essent, sub terra defoderet, quod certa precum formula fiebat. *Lucan.* 1, 606. Arruns dispersos fulminis ignes Colligit, et terrae moesto cum murmure condit, Datque locis numen. *Juven.* 6, 586. aliquis senior, qui publica fulgura condit. *Inscr.* ap. *Mur.* 129, 4. Fulgur conditum. V. BIDENTAL. ℙ *Fulgur dium* appellabant diurnum, quod putabant Jovis, ut nocturnum Summani. Haec *Festus* in V. *Dium.* ℙ *Fulgur provorsum* appellatur, quod ignoratur noctu, an interdiu sit factum; itaque Jovi Fulguri (lege *Fulguratori* vel *Fulgeratori* vel *Fulguritori*) et Summano fit, quod diurna Jovis, nocturna Summani fulgura habentur. Haec *Festus* in V. *Provorsum.* ℙ Aliquando *fulgur* est fulgor. *Claud. Cons. Honor.* 3, 31. galeae nec triste timentem Fulgur. *Lucr.* 2, 163. Tempore, quo solis pervolgant fulgura coelum, *h. e.* cum sol coelum lumine complet. ℙ [*Confunduntur *fulgur* et *fulgor*. V. *Oudendorp.* ad *Suet. Aug.* 29.]

FULGŪRĀLIS, e, adj. ad fulgura spectans, ut Libri fulgurales, qui tractant de fulmine condendo, et aliis ritibus. *Cic. Div.* 1, 33. Quod Etruscorum declarant et haruspicini, et fulgurales, et rituales libri, nostri etiam augurales.

FULGŪRAT, abat, impers. 1. *ἀστράπτει*, est fulgur emittere. *Cic. Div.* 2, 18. In nostris commentariis scriptum habemus; Jove tonante, fulgurante, comitia populi habere nefas. *Plin.* 2, 54, 55. Noctu sine tonitribus fulgurat. ℙ Translate. *Cic. Or.* 9. Qui si tenui genere uteretur, nunquam ab Aristophane poeta fulgurare, tonare, permiscere Graeciam dictus esset. Al. leg. *fulgere.* [*Ita *Orell.* cum recentt. edd. optt. Hinc recte locum cum *Lünem.* et *Kürch.* laudasse videmur in FULGERE. Praeferendum etiam *fulgere* censet in seq. *Quint. l. Zumpt.*, neque ap. *Plin.* lectionis eadem varietas deest.] *Quint.* tamen eadem verba referens 2, 16. *f.* habet *fulgurare.* Sic *Plin. praef. H. N.* Fulgurat in nullo verius vis eloquentiae. ℙ Pro fulgere. *Stat. Th.* 4, 191. vetitoque domus jam fulgurat auro. *Sil.* 12, 723. cernis, oculis qui fulgurat ignis!

FULGŪRĀTIO, onis, f. *ἀστραπή*, actus fulgurandi, fulgur. *Sen. Q. N.* 1, 1. Nubes mediocriter collisae fulgurationes faciunt; efficiunt, majore impetu pulsae, fulmina. *Id. ib.* 2, 16. Quid inter fulgurationem, et fulmen interest? dicam. Fulgurātio est late ignis explicitus: fulmen est coactus ignis, et impetu jactus. Et 12. Fulguratio ostendit ignem, fulminatio emittit. Et 21. Fulguratio nihil aliud est, quam flamma futura fulmen, si plus virium habuisset.

FULGŪRĀTOR, oris, m. qui fulgura mittit. *Inscr.* ap. *Grut.* 21, 5. Deo fulguratori ara. *Ib.* 3. et 4. legitur *fulgerator:* ut et ap. *Gud.* 4. *n.* 7. 8. 9. 10. etc. et 5. *n.* 1. et ap. *Don. cl.* 1. *n.* 1. Hoc idem discrimen habetur etiam in nummis Diocletiani ap. *Rasch. Lex. rei num. T.* 2. *P.* 2. p. 883. [*Appul. de Mundo.* Juppiter dicitur et fulgurator, et tonitrualis, et fulminator, etiam imbricitor, et item serenator. *F.*] ℙ Item fulgura seu fulmina inspiciens et condens. *Cic. Div.* 2, 53. Haruspices, et fulguratores, et interpretes ostentorum, et augures, et sortilegos, et Chaldaeos. Adde *Caton.* ap. *Non.* 1, 319. In *Inscr.* ap. *Fabr. c.* 10. *n.* 171. habetur *haruspex fulguriator.*

FULGŪRĀTŪRA, ae, f. fulguratio. *Serv.* ad *A.* 1, 46. Ut testantur Etrusci libri de Fulguratura.

FULGŪRĀTUS. V. in FULGURITUS.

FULGŪRĔUS, a, um, adj. ad fulgur spectans, ut Fulgurea nubes, ap. *Capell.* 5. *in.*

FULGŪRIO, is, a. 4. *ἀστράπτω*, fulgur emitto. *Naev.* ap. *Non.* 2, 324. Sane suo tonitru claro fulgurivit Juppiter.

FULGŪRĪTAS, atis, f. fulguris ictus. Nititur illo *Lucilii* loco ap. *Non.* 2, 324. Luporum exauctorem malvanum, et fulguritatem arborum. Sed al. leg. Luporum exactorem Silvanum et fulguritarum arborum.

FULGŪRĪTUS, a, um, part. a *fulgurio*, *κεραυνωθείς*, fulmine ictus: ut Arbor fulgurita, *Pl. Trin.* 2, 4, 138. ℙ *Fulguritum*, locus fulgure percussus, qui statim fieri religiosus putabatur, quod eum Deus sibi dicasse videretur. *Fest.* Aliter vocabatur *bidental.* ℙ Dicitur etiam *fulguratus. Varr. L. L.* 4, 32. Scribunt eum locum esse fulguratum, et ex S. C. septum esse.

FULGURO. V. FULGURAT.

FŪLĪCA, ae, et Fulix, icis, f. *(Blässhuhn)* avis aquatica anate paulo minor, sed corporis forma consimilis: eadem et gavia vocatur. *Cic. prognost. Div.* 1, 8. Cana [*leg. *rava*] fulix itidem fugiens e gurgite ponti Nunciat horribiles clamans instare procellas. *Plin.* 11, 37, 44. Natura cristam per medium caput a rostro residentem et fulicarum generi dedit. *Virg. G.* 1, 363. marinae In sicco ludunt fulicae. *Ov. Met.* 8, 625. Nunc celebres mergis fulicisque palustribus undae.

FŪLIGĬNĀTUS, a, um, part. ab inus. *fuligo*, fuligine asperus. *Hieron. ep.* 10. *ad Furiam.* Orbes *(oculorum)* stibio fuliginati.

FŪLĪGĬNĔUS, a, um, adj. fuliginosus. *Petr. Sat.* 108. Omnia lineamenta fuliginea nube confundere. *Arnob.* 7, 254. Fuligineus color.

FŪLĪGĬNOSUS, a, um, adj. *λιγνώδης*, plenus fuliginis. *Prud. περὶ στεφ.* 10, 261. Fuliginosi ture placantur Lares.

FŪLĪGO, inis, f. *καπνία*, *λιγνύς*, nigrum illud, quod ex pingui rerum ustarum fumo condensatur, et caminis vel parietibus adhaeret. *Festus* deducit a *furvus*, niger. *Cic. Phil.* 2, 36. Idem tamen quasi fuligine abstersa, reliquis diebus in Capitolio praeclara senatusconsulta fecisti. *Virg. Ecl.* 7, 49. Assidua postes fuligine nigri. *Col.* 11, 3. *f.* Fuligo, quae supra focos tectis inhaeret. *Cels.* 5, 18. *n.* 28. Fuliginis turis acetabulum. ℙ Translate. *Gell.* 1, 2. Verborum et argutiarum fuliginem ob oculos audientium jacere. *Quint.* 11, 3. Fuligo lucubrationum oratori bibenda, vigilandae noctes, etc.

FŪLIX. V. FULICA.

FULLO, onis, m. *γναφεύς*, qui vestes pedum insultu cogit et densat, easdemque purgat, maculis liberat, polit, et creta candefacit: [videtur esse a *πολῶν*, versans, vel potius a *βυλλῶν*, densans, part. verbi *βυλλόω* ap. *Hesych.* pro *βύω*, infarcio, stipo. Romae *fullonum collegium* fuisse constat ex *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 278. *n.* 170. et 171., qui cum fontanis diu litigarunt. *F.*] *Plin.* 28, 6, 18. Urina virilis podagris medetur, argumento fullonum, quos ideo tentari eo morbo negant. *Mart.* 14, 51. Non tam saepe teret lintea fullo tibi. *Id.* 6, 93. Tam male Thais olet, quam non fullonis avari Testa vetus, media sed modo fracta via. ℙ *Fullonem comprimere* turpi sententia dixit *Novius* ap. *Prisc.* 10, 879. Hinc *Tert. Pall.* 4. Pugil Cleomachus intra cutem caesus et ultra, inter fullones Novianos coronandus. V. CAESUS et FLAGITATUS. ℙ Est etiam nomen Mimi Laberiani ap. *Gell.* 16, 7. ℙ Item scarabaei quoddam genus, albis guttis distinctum. *Plin.* 30, 11, 30. et *Varr.* ap. *Non.* 4, 226. V. ULULA. ℙ *Fullo* cogn. R., ut L. Apustius Fullo, ap. *Liv.* 33, 24.

FULLONĪCA vel Fullonĭa, ae, f. *γναφεῖον*, ars fullonum. *Pl. Asin.* 5, 2, 57. Si non didicisti fullonicam, non mirandum est. Est qui legat *fulloniam.* ℙ Item officina fullonis. *Ulp. Dig.* 39, 3, 3. Eum, qui fullonicas circa fontem instituisset.

FULLONĬUM, ii, n. officina fullonis. *Ammian.* 14, 11. *f.* Fortuna Adramyttenum Andriscum in fullonio natum evexit.

FULLONĬUS et Fullōnĭcus, a, um, adj. ad fullonem pertinens, *γναφευτικός*. *Plin.* 7, 56, 57. Fulloniam artem invenit Nicias Megarensis. *Cato R. R.* 10. et 14. Fullonica pila. *Sen. ep.* 15. Fullonius saltus, *h. e.* quo fullones subsultant in pannis cogendis, et purgandis. (V. ARGUTOR et CONCILIO.) *Plin.* 17, 8, 4. Fullonia creta. *Id.* 24, 13, 68. Fulloniae cortinae. *Pl. Ps.* 3, 1, 15. nisi lenoni munus hodie misero, Cras mihi potandus fructus est fullonius, *h. e.* ut calces patiar et colaphos. ℙ *Fullonica*, *orum*, n. plur. ap. *Ulp. Dig.* 7, 1, 13. *f.* sunt officinae fullonum.

FULMEN, inis, n. *κεραυνός*, ignis seu ignita exhalatio, quae abruptis nubibus in terram decidit: a *fulgeo.* [*V. FULGUR.] *Cic. Div.* 2, 19. Non puto te esse eum, qui Jovi fulmen fabricatos esse Cyclopas in Aetna putes. Et 21. Romulus lactens fulmine ictus fuit. *Id. Off.* 3, 25. Phaethon ictu fulminis deflagravit. *Id. Div.* 2, 20. Vi fulminis icti conciderunt. *Val. Fl.* 6, 169. quatit ut saevo cum fulmine Phlegram Juppiter. *Cic. N. D.* 3, 35. Juppiter hunc fulmine percussit. *Id. Div.* 2, 19. Jacit fulmina Juppiter. Et *ib.* emittit. Et *Virg. G.* 1, 328. Ipse pater, media nimborum in nocte, corusca Fulmina molitur dextra. *Id. A.* 4, 208. torquet. *Ov. Fast.* 5, 41. jaculatur. *Id. Met.* 1, 253. spargit in terras. *Virg. G.* 1, 283. exstructos disjecit fulmine montes. Et *A.* 4, 25. pater omnipotens adigat me fulmine ad umbras. Et *ib.* 5, 691. infesto fulmine morti, Si mereor, demitte. *Id. ib.* 6, 580. Titania pubes Fulmine dejecti. Et *ib.* 7, 773. Fulmine Phoebigenam Stygias detrusit in undas. *Ov. Trist.* 1, 9, 21. afflari ignibus fulminis. ℙ Miros fulminis effectus recensent *Sen. Q. N.* 2, 31., *Lucr.* 6, 227. et sqq. et *Plin.* 2, 51, 52. ℙ Varia sunt fulminum genera. Quatuor facit *Serv.* ad *A.* 1, 47. quod disjicit, quod transfigit, quod corripit, quod infigit. Tria *Sen. Q. N.* 2, 40. quod terebrat, quod discutit, quod urit: hoc autem postremum vel urendo afflat, vel comburit, vel accendit. Rursus *Id. Serv.* ad *A.* 8, 524. et *Caecin.* ap. *Sen. ib.* 39. et 49. ex haruspicum disciplina, alia dicunt esse fulmina consiliaria, alia auctoritatis, alia status: priora esse, quae ante rem gestam accidunt, et aut vetant, aut hortantur: altera, quae re gesta, et aut probant, aut improbant: tertia, quae nihil nobis agentibus aut cogitantibus, aut minantur aliquid, aut promittunt, aut monent. Rursus *Serv.* ad *A.* 1, 234. aliud esse ait fulmen, quod terret, aliud quod afflat, aliud quod punit. V. alia hujus disciplinae effata ap. *Sen. ib.* 41. et sqq. ℙ Triplex ars circa fulmina ab Etruscis tradita fuit, quomodo exploranda essent, quomodo interpretanda, quomodo exoranda, ut *Id. ib.* 33. docet. Qui-

bus adde quartam, quomodo elicienda: de qua *Plin.* 2, 53, 54. et *Ov. Fast.* 3, 287. V. ELICIUS. ℙ Antiqui soli Jovi fulmina tribuerunt: et quidem in tres manubias divisa. V. *Sen. ib.* 41. Sed et aliis Diis undecim, Junoni, Minervae, etc. sua sunt assignata fulmina, ut *Serv.* tradit ad *A.* 1, 46. ℙ Translate *fulmina* dicuntur gravia infortunia, quae ex improviso accidunt et affligunt. *Liv.* 45, 41. Duo fulmina domum meam per hos dies perculerunt. *Cic. Tusc.* 2, 27. Fulmina fortunae contemnere. *Ov. Trist.* 5, 2, 53. Parce, precor, minimamque tuo de fulmine partem Deme: satis poenae, quod superabit, erit. [*Hic dicitur de ira. *Liv.* 6, 39. Fulmen dictatorium in se intentatum. *Ov. Fast.* 2, 289. Piabile fulmen est; et *ib.* 311. et *al.* saepissime.] *Juven.* 8, 92. quam fulmine justo Et Capito, et Numitor ruerint, damnante senatu. ℙ Dicitur et de vi atque impetu cujusque rei. *Ov. Met.* 10, 550. Fulmen habent acres in aduncis dentibus apri. *Stat. Th.* 2, 70. aper Erectus setis, et aduncae fulmine malae. *Cic. Fam.* 9, 21. Insanire tibi videris, quod imitere verborum meorum, ut scribis, fulmina. *Id. Or.* 6. Stilus quidam interjectus, nec acumine posteriorum, nec fulmine utens superiorum. ℙ Strenui duces, quod instar fulminis omnia pervadant sternantque, *fulmina* dicuntur. *Cic. Balb.* 15. (*Virg. A.* 6, 842. geminos, duo fulmina belli, Scipiadas. Et *Sil.* 7, 106.) Cum duo fulmina nostri imperii in Hispania, Cn. et P. Scipiones exstincti concidissent. ℙ In illo *Silii* 11, 341. tu ne illa viri, quae vertice fundit, Fulmina pertuleris? *fulmina* sunt majestas oris, ac terror, quem intuentibus Annibal injiciebat, velut si fulmina haberet in oculis. ℙ Denique *fulmen* pro fulmento, a *fulcio*, poni vult *Scal.* in illo *Manil.* 2, 891. Imaque submersi contingens fulmina Mundi. Sed al. leg. *culmina*.

FULMENTA, ae, f. solea, quae calceo suppingitur, *κάττυμα*: a fulcio. *Lucil.* ap. *Non.* 3, 98. Fulmentas clavis aeneis subcudere. *Pl. Trin.* 3, 2, 94. Fulmentas jubeam suppingi soccis. ℙ Apud *Cat. R. R.* 14. fulmentae sunt quaelibet fulcimenta in aedibus.

FULMENTUM, i, n. a *fultum*. Vetus prov. ap. *Varr.* ap. *Non.* 3, 98. *Fulmenta lectum scandunt*, de re praepostera, cum praeesse vult, in quem imperium habemus. *Sidon. ep.* 2, 10. *in carm.* Porticus fulmentis Aquitanicis superba, *h. e.* columnis *Vitr.* 5, 1. *f.* Supra trabes contra capitula ex fulmentis dispositae pilae sunt collocatae. *Cels.* 2, 15. Si nihil horum est, suspendi lectus debet, et moveri: si ne id quidem est, ut certe uni pedi subjiciendum fulmentum est, atque ita lectus huc et illuc manu impellendus. Alii male *fulcimentum*, alii pessime *funiculum* leg.

FULMINĀTĬO, onis, f. fulminis emissio. *Senec. Q. N.* 2, 12. Fulguratio ostendit ignem, fulminatio emittit.

FULMĪNĀTOR, oris, m. qui fulminat. *Arnob.* 6, 207. Ubinam fulminator (*Juppiter*) tempore illo fuit?

FULMĪNATRIX, icis, f. quae fulminat. In *Inscr.* ap. *Grut.* 547, 6. et 567, 10. Leg. XII. Fulminat. Ubi nihil aliud quam *fulminatrix* legi posse videtur. Adde alias ap. *Mur.* 869, 1. et 874, 4. De hac legione V. *Jablonsk. Opusc.* T. 4, 3—37.

FULMĪNĀTUS, a, um, part. a fulmino, *κεραυνωθείς*, fulmine ictus. *Plin.* 2, 54, 55. Vulnera fulminatorum frigidiora reliquo corpore sunt. ℙ Translate. *Petr. Sat.* 80. Fulminatus hac pronunciatione in lectulum decidi.

FULMĪNĔUS, a, um, adj., *κεραύνειος*, ad fulmen pertinens. *Hor. Od.* 3, 16, 10. Fulmineus ictus. *Ov. Pont.* 2, 2, 118. ignis. *Val. Fl.* 2, 501. fragor. ℙ Translate vehemens, rapidus, more fulminis agens. *Virg. A.* 9, 811. ingeminant hastis et Troes, et ipse Fulmineus Mnestheus. Et 441. rotat ensem fulmineum. *Val. Fl.* 4, 167. Fulminea dextra. *Ov. Met.* 11, 367. Fulminei rictus lupi. *Id. A. Am.* 2, 374. Aper fulmineo cum rotat ore canes. *Sil.* 11, 99. Fulminea ira. *Claud. I. cons. Stil.* 200. Fulmineum iter.

FULMĪNO, as, avi, atum, a. 1. *κεραυνόω*, fulmen jacio, fulmine percutio. *Senec. Q. N.* 2, 23. Minore vi ad fulgurandum opus est, quam ad fulminandum. *Plin.* 2, 7, 5. Fulminantem pejerant Jovem. *Claud. ep.* 1, 40. coelestis flamma Ingentes quercus, annosas fulminat ornos. *Eumen. Restaur. schol.* 21. Maximianus perculsa Maurorum agmina fulminans. *Lactant.* 1, 10. Aesculapius mortem habuit clariorem, quod a Deo meruit fulminari. *Senec. Herc. Oet.* 6. fregimus, quidquid fuit tibi fulminandum. ℙ Impersonaliter. *Virg. G.* 1, 370. Aut Boreae de parte trucis cum fulminat. ℙ Translate. *Id. G.* 4, 560. Caesar dum magnus ad altum Fulminat Euphratem bello. *Prop.* 4, 8, 55. Fulminat illa oculis. [*V. interpp. ad h. l.] ℙ *Fulminare ignes* est ignes jacere more fulminis. *Sever. A.* 342. spiritus ille, Qui rupes, terramque vorat, qui fulminat ignes.

*FULMĪNOSUS, a, um, adj. fulmine plenus. *Sarisb.* 11, 13. Fulminosus aer. *B. A.*

FULTOR, oris, m. Translate *Venant. carm.* 2, 15, 19. Ecclesiae fultor, laus regni, pastor egentum.

[FULTRUM, i, n. idem ac fulcrum. *Not. Tir.* p. 118. Fultrum, fulcrum. *F.*]

FULTŪRA, ae, f. *στήριγμα*, fulcimentum. *Liv.* 38, 7. Suspenso fulturis ab hostibus muro. Al. leg. *furculis*. *Vitr.* 10, 22. *f.* Vehemens aquae vis supplantavit fulturas. *Colum.* 1, 5. *f.* Fundamenta pro fultura, et substructione fungentur. [*Lips.* et *Schneider.* putant legend. *praefultura*, nam aliquid deesse videtur, si cum vulgatis editionibus legamus *pro fultura*. *F.*] ℙ Translate. *Hor. Sat.* 2, 3, 153. Deficient inopem venae te, ni cibus, atque Ingens accedit stomacho fultura ruenti. (V. FULCIO) *Plin. ep.* 1, 9. Corpori vaco, cujus fulturis animus sustinetur. ℙ Legitur et *fulctura*.

FULTUS, a, um, part. a *fulcio*, *στηριχθείς*, subnixus, adminiculatus. [*Quid differant *fultus* et *nixus* docet. *Döderl.* 2, 127.] *Cic. Senect.* 15. Vitis nisi fulta sit, ad terram fertur. *Ov. Trist.* 1, 6, 5. Te mea, supposita veluti trabe, fulta ruina est. *Hor. Sat.* 1, 3, 48. pravis fultus male talis. *Prop.* 3, 1, 49. domus fulta columnis. *Sil.* 13, 814. torus fultus e stramine culmi. *Claud. VI. cons. Honor.* 167. de Eridano: Fultaque sub gremio caelatis nobilis astris Aetherium probat urna decus. ℙ Fultus aliqua re dicitur, qui super eam compositus nixusque jacet. *Ov. Ib.* 237. Et ne non fultum nuda tellure jaceret, Molle super silices imposuere caput. *Virg. Ecl.* 6, 53. juvencus latus niveum molli fultus hyacintho. Ubi *Servius:* Apud veteres unusquisque eo, super quod jacebat, fultus dicebatur. Lucilius in tertio: Et pulvino fultus. Virgilius (*Aen.* 7, 94.) Atque harum effultus tergo, stratisque jacebat Velleribus. *Id. A.* 11, 39. caput nivei fultum Pallantis. *Pers.* 5, 146. tibi torta cannabe fulto Coena sit in transtro? *Claud. Rapt. Pros.* 1, 79. fultus solio, *h. e.* sedens. ℙ Est etiam implicitus, innexus. *Stat. Th.* 6, 862. de luctantib.: Interdumque diu pendent per mutua fulti Brachia, nunc saevi digitorum vincula frangunt. *Id. ib.* 3, 326. stant fulti pulvere crines. ℙ Item firmatus, munitus. *Virg. A.* 8, 227. fultosque emuniit objice postes. *Ov. A. Am.* 2, 244. apposita janua fulta sera. ℙ Translate. *Cic. Fam.* 12, 5. Magnis subsidiis fulta est respublica. *Id. Off.* 3, 22. Imperium, quod gloria fultum esse debet, et benevolentia sociorum. *Id. Balb.* 15. *extr.* Causa Gaditanorum gravissimis et plurimis rebus est fulta. *Plin. ep.* 9, 13. *med.* Homo gratia et amicitiis fultus. [*Liv. 42, 12.] *Gell.* 6, 2. *med.* Ingenia rudia, nullisque bonorum artium adminiculis fulta. *Ov. Trist.* 5, 12, 11. valido mihi pectus robore fultum. *Colum.* 6, 24. *med.* Bos cum partum edidit, nisi cibis fulta est, labore fatigata, etc. [*Liv. 3, 60. Priusquam totis viribus fulta constaret hostium acies. 9, 32. Quia multis recentibus subsidiis fulta prima acies fuit.] ℙ In malam partem. *Pers.* 1, 78. ex *Pacuvio*. Antiopa aerumnis cor luctificabile fulta? *h. e.* obsessa, circumdata: durior metaphora, et quae a *Persio* ipso reprehenditur.

FULVASTER, a, um, adj. ad fulvum colorem accedens, ut Fulvastra radix, *Appul. Herb.* 109.

*FULVĬA GENS, unde v. g. Fulvius Flaccus, qui censor tectum marmoreum Junonis Laciniae spoliavit, ut aedem, quam dedicaverat Equestri Fortunae, tegeret. *Liv.* 42, 3. Adde c. 28. Item Fulvia, primo Clodii Ciceronis inimici, tum Curionis, denique M. Antonii Triumviri uxor, pars civilium bellorum. V. *Flor.* 4, 5. *Vell.* 2, 74. *B. A.*

FULVĬĀNUS, a, um, adj. ad Fulvium pertinens, quod est nomem proprium Romani civis. *Val. Max.* 3, 5. *n.* 3. Clodius Pulcher adhaerens Fulvianae stolae pugio, militare decus muliebri imperio subjectum habuit, *h. e.* administer scelerum, quae Fulvia ejus uxor impotentis animi mulier agitaverat. ℙ *Fulviana herba*, vim urinas ciendi habens, ab inventore Fulvio nomen habet. *Plin.* 26, 8, 57. ℙ *Fulvianus* agnomen fuit L. Manlii Acidini filii Q. Fulvii Flacci, qui consul capuam ceperat. Hic L. Manlius adoptione transierat in familiam Acidini, ut *Vell.* 2, 8. tradit, et in agnomine *Fulvianus* patris naturalis nomen retinebat. Ita enim vocatur in Fastis Capitolinis ap. *Grut.* 293. V. simile in AEMILIANUS.

FULVĬNĬASTER, tri, m. Fulvium imitans. *Cic. Att.* 12, 44. Solet omnino esse Fulviniaster. Al. leg. *Fulviaster:* alii aliter.

FULVUS, a, um, adj. *χιῤῥός*, *πυῤῥός*, colorem habens, qui in leonino pilo esse solet, ex viridi et rufo mixtum, flavus. Ducunt a *furvus*, quia furvo est proximus. *Hor. Od.* 4, 4, 14. fulvae matris ab ubere Jam lacte depulsum leonem. *Virg. A.* 1, 279. lupae fulvum tegmen. Et *ib.* 12, 741. arena. Et *ib.* 11, 642. caesaries. Et *ib.* 7, 279. Fulvum aurum. *Tibull.* 2, 1, 88. Fulva sidera. *Val. Fl.* 7, 158. Fulvus Olympus, *scil.* propter sidera. *Plin.* 22, 5, 5. Fulvi boves. Et 21, 14, 49. Fulva cera. *Id.* 14, 9, 11 Colores vinis quatuor, albus, fulvus, sanguineus, niger. *Sil.* 7, 80. subtemine fulvo, *h. e.* filo aureo. *Mart.* 14, 12. fulva moneta. In illo *Virg. A.* 12, 792. Junonem fulva pugnas de nube tuentem: *fulva* intellige, quasi aurei coloris, talem enim esse decet, in qua Dea sedet. Alioqui fulva nubes *Lucretio* 6, 460. est obscura et nigrans. Nisi forte hic legendum est *furva:* quam commutationem in multis poetarum locis accidisse notant critici. ℙ Ceterum pro fumido et nigricanti *fulvus* non raro accipitur. *Virg. A.* 11, 751. et *ib.* 12, 247. fulva aquila, *Id. ib.* 7, 76. tum fumida lumine fulvo Involvi, et totis Vulcanum spargere tectis. ℙ Item pro viridi, sed subfusco. *Virg. A.* 5, 309. fulvaque caput nectentur oliva. Ita legit *Servius* ad illud *A.* 4, 261 stellatus iaspide fulva Ensis. Al. *flava*.

FŪMANS. V. in FUMO.

FŪMĀRĬŌLUM, i, n. dimin. fumarii, locus, ubi ignis asservatur et accenditur. *Tert. Poen.* 12, de Vesuvio: Quid illum thesaurum ignis aeterni aestimamus, cum fumariola quaedam ejus tales flammarum ictus suscitent, ut proximae urbes aut jam nullae exstent, aut idem sibi de die sperent?

FŪMĀRĬUM, ii, n. *καπνεῖον*, locus, ubi ligna comburenda siccantur. *Colum.* 1, 6. *med.* Fumarium quoque, quo materia, si non sit jampridem caesa, festinato siccetur, in parte rusticae villae fieri potest junctum rusticis balneis. Et *mox.* Apothecae recte superponentur his locis, unde plerumque fumus (balnearum) exoritur: quoniam vina celerius vetustescunt, quae fumi quodam tenore praecocem maturitatem trahunt. ℙ Item locus, ubi vina fumo condiebantur. *Mart.* 10, 36. Improba Massiliae quidquid fumaria cogunt, Accipit aetatem quisquis ab igne cadus. Huc etiam pertinet *Colum.* locus supra citatus.

*FŪMĀTĬO, onis f. *August.* et FŪMĀTOR, oris, m. *Sidon. B. A.*

FŪMĔUS, a, um, adj. *καπνώδης*, fumidus, fumans. *Virg. A.* 6, 593. fumea taedis Lumina. *Macr. Sat.* 7, 10. Fumeus flatus. *Val. Fl.* 4, 595. Acheron exsudat fumeus. *Mart.* 13, 123. Fumea Massiliae ponere vina potes, *h. e.* fumo condita. V. v. praec.

*FŪMĬCUS, a, um, adj. i. q. fumeus. *Sidon. ep.* 1, 11. Fumicae culinae. *B. A.*

FŪMĬDUS, a, um, adj. *καπνώδης*, fumeus, fumans. *Virg. A.* 7, 465. Fumidus atque alte spumis exuberat amnis. Et *ib.* 9, 75. piceum fert fumida lumen Taeda. *Plin.* 2, 25, 22. Fumida lux. Et *ib.* 42, 42. Fumida caligo exhalatur. Et *ib.* 43, 43. Fumidus vortex. ℙ Item fumo illitus, fumeum colorem referens. *Plin.* 5, 9, 10. Fumidae cautes. *Id.* 37, 8, 35. Fumida topazius. Et *ib.* 7, 28. Fumidus chrysolithus. *Ov. Met.* 4, 405. Fumida tecta. ℙ Item fumi odorem referens. *Plin.* 14, 20, 25. Vitia resinae, acor, aut fumidum virus.

FŪMĬFER, a, um, adj. afferens fumum, fumosus. *Virg. A.* 9, 522, Pinum, et fumiferos infert Mezentius ignes. *Id. ib.* 8, 255. de Caco: glomeratque sub antro Fumiferam noctem, commixtis igne tenebris. *Lucan.* 7, 193. Aponus terris ubi fumifer exit.

FŪMĬFĪCO, as, n. 1. idem quod fumigo, vel suffio. *Pl. Mil.* 2, 5, 2. Dianae ut Arabico fumificem odore.

FŪMĬFĪCUS, a, um, adj. fumum emittens. *Ov. Met.* 7, 114. Fumificisque locum mugitibus implevere. *Prud. περὶ στεφ.* 3, 118. fumificae faces. *Pl. fragm.* ap. *Varr. L. L.* 6, 7. Cocus fumificus, *h. e.* qui in fumo versatur.

*FŪMĪGĀBUNDUS, a, um, adj. i. q. fumigans. *Vulg. Sapient.* 10, 7. *B. A.*

FŪMĪGĀTUS, a, um, part. a *fumigo;* fumo aspersus, ut Fumigati parietes, *Appul. Apol.* p. 312, 16.

FŪMĪGĬUM, ii, n. suffitus. *Theod. Prisc.* 3, 5. Fumigia vaporatis partibus supponere.

FŪMĪGO, as, a. 1. *θυμιάω*, suffio. *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* Verno tempore, et aestivo fere ter in mense mellarius inspicere debet, fumigans leniter. *Colum.* 9, 14. *med.* Verno tempore alvi aperiendae sunt, et fumigandae. *Id.* 8, 5. *med.* Pulli pulegii surculis fumigentur. ℙ Item simpliciter fumum emitto. *Gell.* 19, 1. Turbines crebriores, et coelum atrum, et fumigantes globi.

FŪMO, as, n. 1. *καπνίζω*, fumum emitto. *Caes. B. G.* 7, 24. Animadversum est, fumare aggerem, quem cuniculo hostes succenderant. *Virg. A.* 2, 698. late circum loca sulphure fumant. [*Curt. 4, 9, 14, Tota ultra amnem recenti fumabat incendio.] *Ov. Met.* 10, 273. Tura fumant. *Virg. A.* 3, 3. omnis humo fumat Neptunia Troja. Et *ib.* 8, 106. tepidusque cruor fumabat ad aras. *Ov. A. Am.* 1, 256. aqua calido de sulphure fumat. *Hor. Od.* 3, 18, 7. vetus ara multo Fumat odore. *Val. Fl.* 2, 233. It cruor in thalamis, et anhela in pectora fumant Vulnera. *Id.* 4, 285. fumant crebro praecordia pulsu: de anhelantibus et fessis in pugna. [*Virg. Ecl.* 1, 83. Et jam summa procul villarum culmina fumant, i. e. nox ingruit. V. in *Fumus.* Notandus etiam locus *Sil.* 1, 654. Quanquam o, si nullus terror, non obruta jam nunc Semina fumarent belli, i. e. si bellum jam erumpere inciperet.] ℙ Translate. *Cic. Sext.* 10. Ita

domus ipsa fumabat, ut multa ejus sermonis indicia redoleret. V. loc. *Senecae* in FUMUS. ₱ Part. *Fumans* est in usu frequenti. *Virg. A.* 10, 45. per eversae fumantia Trojae Excidia obtestor. *Id. ib.* 12, 569. Eruam, et aequa solo fumantia culmina ponam. Et 338. Equi sudore fumantes. *Id. ib.* 7, 457. fumantes taedae. *Cic. Har. resp.* 21. *extr.* Cum in me illa flamma conjiciebatur: excepi, et pro patria solus exarsi: me primum ictum pro vobis, et fumantem vidistis. *Virg. A.* 11, 909. fumantes pulvere campos. *Val. Fl.* 1, 816. nigro fumantia pocula tabo. *Id.* 7, 283. viso fumantes hospite tauri. [**Sil.* 12, 374. Cancro fumantibus Austris, i. e. Austri humoribus solis ardore siccatis et in fumos ire coactis. V. *Drak.* ad h. l.] Proverbium est illud *Mart.* 6, 64. *f.* rabido nec perditus ore Fumantem nasum vivi tentaveris ursi.

FŪMŌSUS, a, um, adj. καπνώδης, fumum emittens. *Cato R. R.* 130. Ligna amurca perspargito, et in sole ponito: perbibant bene: ita neque fumosa erunt, et ardebunt bene. Et 38. *f.* Flamma minus fumosa exibit. *Petr. Sat.* 97. Facem fumosam magis, quam lucidam quassans. *Mart.* 5, 30. fumosus december, *h. e.* fumo abundans, quia foci frequentantur. ₱ Item fumi odorem habens. *Plin.* 18, 31, 74. Defrutum non nisi foliis despumandum, quia si ligno contingatur vas, adustum ac fumosum fieri putant. ₱ Item fumo tinctus. *Ov. Fast.* 5, 518. fumoso condita vina cado. V. FUMARIUM. *Petr. Sat.* 135. Fumosus paries. *Cic. Pis.* 1. Fumosae imagines, *h. e.* majorum asservatae in aedibus, et jam ob vetustatem denigratae. Sic *Juven.* 8, 8. Fumosos equitum cum dictatore magistros. ₱ Item fumo siccatus. *Hor. Sat.* 2, 2, 117. fumoso cum pede pernae.

FŪMUS, i, m. καπνὸς, vapor niger ex igne. Ducunt a φυμὸς Aeolice pro θυμὸς, vapor, aer. *Cic. Verr.* 2, 1, 17. Hominem ingenuum fumo excruciatum, semivivum reliquit. *Id. Pis.* 6. Paulisper stetimus in illo ganearum tuarum nidore atque fumo. *Caes. B. G.* 5, 46. *f.* Fumi incendiorum procul videbantur. *Senec. ep.* 64. Intervenerant quidam amici, propter quos major fumus fieret: non hic, qui erumpere ex lautorum culinis, et terrere vigiles solet: sed hic modicus, qui, hospites venisse, significaret. *Cato R. R.* 162. Pernas in fumo suspendito. *Plin.* 19, 5, 24. Cucurbitas fumo siccare. *Id.* 23, 1, 22. Fumo inveteratum vinum. Et 14, 6, 8. *n.* 5. Fumo vinum tingere. (*Massiliae fumos* dixit *Mart.* 14, 118. intelligens vinum Massiliae in fumo inveteratum. V. FUMARIUM.) *Ter. Ad.* 5, 3, 60. Psaltria favillae plena et fumi. *Virg. A.* 3, 581. intremere omnem Murmure Trinacriam, et coelum subtexere fumo. Et *ib.* 12, 592. vacuas it fumus ad auras. *Curt.* 8, 4. Evolutus e tuguriis fumus. *Virg. A.* 9, 239. aterque ad sidera fumus Erigitur. Et *ib.* 8, 257. Plurimus undam Fumus agit. Et *ib.* 5, 740. tenues fugit, ceu fumus, in auras. ₱ [*A primo fumo est vespertino tempore, cum ignes castrorum fumare incipiunt. *Prop.* 4, 4, 27. Dumque subit primo Capitolia nubila fumo. V. *Virg. l.* in v. praec. *laud. E.* 1, 83.] ₱ Translate. *Hor. Ep.* 1, 15, 39. Vertere omnia in fumum et cinerem, *h. e.* bona sua omnia abligurire. ₱ *Fumum vendere* dicuntur amici principum, qui eorum gratiam pretio vendunt, carituram tamen effectu. *Mart.* 4, 5. Vendere nec vanos circa palatia fumos. *Capitolin. Antonin.* 11. Amici ejus nunquam de eo cum libertis suis per fumum aliquid vendiderunt. *Lampr. Elag.* 10. Familiaritatis nomine abutens, omnia Elagabali dicta et facta venderet fumis. *Id. Alex. Sev.* 36. narrat Turinum quendam ab eo deprehensum quod fumos vendidisset, stipiti alligatum fumoque necatum, praecone dicente: *fumo punitur, qui vendidit fumum.* [*V. *Salmas.* ad *Vulc. Gallic. Avid. Cass.* 4.] Usurpat *Appul. Apol.* p. 313, 31. de eo, qui fucum fecit alteri, et vana re quacumque decepit. ₱ *Flamma fumo est proxima,* prov. ap. *Pl. Curc.* 1, 1, 53., quo significatur, admisso leviori peccato, facile transiri ad gravius, v. gr. ab osculis ad adulterium. ₱ *Tendere de fumo ad flammam*, aliud proverbium ap. *Ammian.* 14, 11. et 28, 1. ex leviori malo in gravius ultro incurrere. Τὸν καπνὸν φεύγων εἰς τὸ πῦρ ἐνέπεσεν. ₱ Interdum *fumus* refertur ad colorem. *Plin.* 37, 9, 39. Iaspis veluti fumo infecta, quae capnias vocatur.

FŪNĀLIS, e, adj. ad funem pertinens. *Funales equi* sub curru dicuntur, qui non ad jugum, sed ad latera junguntur, duobus jugalibus mediis: quia non jugo, sed fune lorove alligantur. *Stat. Th.* 6, 461. Nominibusque cient Pholoen Admetus, et Irin, Funalemque Thoen. *Suet. Tib.* 6. Actiaco triumpho currum Augusti comitatus est, sinisteriore funali equo, cum Marcellus Octaviae filius dexteriore veheretur. *Auson. epitaph.* 35, 9. Pegasus hic dexter currat tibi (*Phosphore*): laevus Arion Funalis; quartum det tibi Castor equum. ₱ De *cereo funali* V. v. seq.

FŪNĀLĔ, is, n. σειρά, funis. *Liv.* 42, 65. Funda media duo funalia imparia habebat. V. SCYTALA. ₱ Item saepius funale dicitur funis pice, sebo, vel cera illitus. *Isid. Orig.* 20, 10. Funalia sunt, quae intra ceram sunt, dicta a funibus, quos ante usum papyri cera circumdatos habuere majores: unde et funera dicuntur. Fere similia habet *Serv.* ad *A.* 1, 731. *Gloss. Philox.* Funale, λαμπάδιον, funalia, δαλοί. *Cic. Senect.* 13. C. Duillius delectabatur crebro funali, et tibicine, quae sibi nullo exemplo privatus sumpserat. *Virg. A.* 1, 731. et noctem flammis funalia vincunt. *Hor. Od.* 3, 26, 6. Lucida funalia. *Sil.* 6, 667. clara. ₱ Item candelabrum, in quo funes cera illiti vel cerei seu candelae infiguntur. *Isid. l. c.* Funalia candelabra apud veteres exstantes stimulos habuerunt, aut uncos, quibus funiculi cera, vel hujusmodi alimento luminis obliti figebantur. Iidem itaque, et stimuli praeacuti, funalia dicebantur. His similia habent *Serv. l. c.* et *Donat.* ad *Ter. Andr.* 1, 1, 88. *Claud. Nupt. Honor. et Mar.* 206. alii funalibus ordine ductis, Plurima venturae suspendite lumina nocti. *Ov. Met.* 12, 246. primus ab aede Lampadibus densum rapuit funale coruscis, Elatumque alte, illisit fronti Lapithae Celadontis; *scil.* lychnuchum. [*Plura h. l. debentur F., qui alia [addidit, alia, quorum distortus nimium ordo fuit, recte immutavit.] ₱ Dicitur etiam *funalis cereus. Val. Max.* 3, 6. *n.* 4. C. Duillius ad funalem cereum a coena domum reverti solitus est. Etiam ap. *Cic. l. c.* quidam leg. *cereo funali. Serv. ad A.* 11, 143. Funalis candela.

FŪNAMBŬLUS, a, um, adj. σχοινοβάτης, per funem ambulans. *Ter. prol. Hec.* 1, 4. Ita populus studio stupidus, in funambulo animum occuparat. *Suet. Galb.* 6. Novum spectaculi genus, elephantos funambulos edidit. V. ACTADROMUS. ₱ Ap. *August. in Psalm.* 39. *sect.* 9. legitur *funiambulus.*

FŪNĀRĬUS, a, um, adj. ad funem pertinens. Gratianus Valentiniani Imp. pater *funarius* appellatus est, eo quod venalicium funem portanti quinque milites nequirent extorquere, uti narrant *Aur. Vict. Epit.* 45. et *Ammian.* 30, 7. ₱ Apud *Isid. Orig*, 18, 35. *funarii equi* iidem sunt qui *funales.*

FUNCTĬO, onis, f. ἐνέργεια, actus fungendi, actio. *Cic. Tusc.* 2, 15. Labor est functio quaedam vel animi, vel corporis, gravioris operis et muneris. *Id. Verr.* 2, 3, 6. Ut iis jucundior esset muneris illius functio. ₱ *Functionem recipere* dicuntur a JCtis res illae, quae numero, pondere, et mensura constant, et aliarum vice fungi possunt, et cum sint ejusdem pretii et naturae, in solutionem dari: v. gr. pecunia pro pecunia, et ea omnia, quae mutuo dantur. *Paul. Dig.* 12, 1, 2. ₱ Saepe in *Cod. Justin.* dicitur *functio* tributorum pensitatio, ut *Imp. Probus* 8, 54, 4. *Imp. Mart.* 10, 22, 3. *Impp. Dioclet. et Maximian.* 4, 49, 9. et 13. etc. Adde *Sidon. in conc. post ep.* 9. *l.* 7. *med.*

FUNCTUS, a, um, part. a fungor, τελέσας. *Hor. Od.* 2, 18. *extr.* Functus laboribus, *h. e.* qui exantlavit. *Id. ib.* 4, 15, 29. Functi virtute duces. *Hirt. B. G.* 8, 8. Legio functa stipendio. *Nep. Them.* 7. Functi summis honoribus. *Ov. Met.* 11, 583. Functus morte. Et absolute *Stat. Silv.* 2, 1, 209. Omnia functa (*h. e. mortua*) aut moritura vides. Sic *Auson. ep.* 33. Sed neque functorum socius miscebere vulgo. Et *Albinov.* 1, 393. Adde, quod est absens functus. Et *Senec. Thyest.* 749. Ne tegat functos humus. Adde *Stat. Th.* 2, 15. et *ib.* 4, 483. et 511. et *ib.* 8, 11. ₱ Corpora functa sepulcris, *h. e.* quae sepulta fuere. *Ov. Fast.* 2, 565. et *Met.* 10, 14. ₱ *Functum monumentum* est in quod cadaver illatum est. *Paul. Dig.* 6, 1, 43. Si alieni lapides sine voluntate domini inaedificati fuerint, et, nondum functo monumento, disjecti erunt, etc. Alii reponunt *finito*; sed si *functo* retineas, quod legitur in opt. edit. *Torrentini.* [Verti potest *non per anco avendo servito di sepolcro. F.*]

FUNDĂ, ae, f. σφενδόνη, instrumentum e duobus funiculis, latiore sinu in medio, in quo lapis, vel plumbea glans imponitur, circumactisque circum caput funiculis, et altero eorum remisso, magna vi longissime jacitur: [a *fundendo*, ut habet *Isid. Orig.* 18, 10. Funda dicta, eo quod ex ea fundantur lapides, id est emittantur. *F.*] Alii derivant a Graeca voce allata, [vel a *fundus*, quod sit sinus inter duos funiculos. *F.*] *Plin.* 7, 56, 37. tradit esse Phoenicum inventum. *Serv.* ad *G.* 1, 309. Balearium. *Cic.* ap. *Quint.* 8, 6. Fundum Varro vocat, quod possim mittere funda: Ni tamen exciderit, qua cava funda patet. *Virg. G.* 1, 308. tum figere damas, Stuppea torquentem Balearis verbera fundae. (V. BALEARES.) *Id. A.* 9, 586. stridentem fundam Ipse ter adducta circum caput egit habena. *Val. Fl.* 3, 96. tortae pondera fundae. *Ov. Met.* 4, 515. parva Learchum Brachia tendentem rapit, et bis terque per auras More rotat fundae. ₱ Item genus retis piscatorii, quod Graece βόλος, et Latine etiam *retiaculum*, aut *retejaculum* dicitur, ut *Serv.* docet ad illud *Virg. G.* 1, 141. Atque alius latum funda jam verberat amnem. ₱ Item pera, sacculus, in quo pecuniae et alia geruntur: a similitudine fundae: videturque esse hominum pauperiorum, ut zona divitum. *Macr. Sat.* 2, 4. *extr.* Demissa in pauperem fundam manu, paucos denarios protulit. ₱ Denique *funda*, eadem ac pala, dicitur sinus anuli, quo gemma includitur, ita excavatus, ut circulo ambiente solus gemmae margo circumdetur, reliquis ejus partibus in totum patentibus, (à jour *fassen.*) *Plin.* 37, 8, 31. Praestantiores iaspides funda claduntur patentes, nec praeterquam margines auro amplectente. Et *ib.* 9, 42 Chrysolithi perspicuae funda includuntur: ceteris subjicitur aurichalcum.

FUNDĀLIS, e, adj. ad fundam pertinens. *Prud. Psych. v.* 293. de Davide adversus Goliath pugnante: Dextera fundali torsit stridore lapillum.

FUNDĀMEN, inis, n. idem ac fundamentum. Vox poetica. *Virg. G.* 4, 160. et lentum de cortice gluten Prima favis ponunt fundamina. *Ov. Fast.* 4, 835. Augurio laeti jaciunt fundamina cives. *Id. Met.* 14, 808. quoniam fundamine magno Res Romana valet.

FUNDĀMENTĀLĬTER, adv. a fundamentis. *Sidonii* est *l.* 3. *ep.* 8., nec imitandi.

FUNDĀMENTUM, i, n. θεμέλιον, id quo quippiam fundatur ac nititur. *Cic. Mil.* 27. Agere fundamenta. *Plin.* 36, 14, 21. locare in lubrico atque instabili. *Id.* 28, 2, 4. fodere delubro. *Suet. Cal.* 22. jacere domus novae. [**Liv.* 1, 12. Tuis jussus avibus hic in Palatio prima urbi fundamenta jeci. — De hac constructione v. *Drak.* ad *Liv.* 3, 46.] *Tac. A.* 4, 62. per solidum subdere. *Pl. Most.* 1, 2, 40. fundamentum substruere. *Nep. Timol.* 3. Arcem a fundamentis disjecit. *Suet. Caes.* 46. Villa a fundamentis inchoata. *Virg. A.* 2, 610. Neptunus muros, magnoque emota tridenti Fundamenta quatit. *Pl. Most.* 1, 2, 68. Aedes totae cum fundamento pereunt. *Id. Rud.* 2, 6, 55. Movere mare usque a fundamento. ₱ *Fundamentum in terra* est, quod supra terram eminet, scilicet substructio in loco declivi; *in terram*, quod sub terra est. *Inscr.* ap. *Grut.* 165, 3. A. Hirtius A. F., M. Lollius C. F. *censores* fundamenta, murosque e solo faciunda coeraver., eidemq. probavere: in terra fundamentum est altum pedes XXXIII., in terram ad idem exemplum, quod supra terram est. ₱ Translate. *Cic. Planc.* 12. Pietas fundamentum est omnium virtutum. *Id. Balb.* 13. Haec sunt fundamenta firmissima nostrae libertatis. *Id. Part.* 9. Narratio est quaedam quasi sedes et fundamentum constituendae fidei. *Id. Fin.* 2, 22. Virtutum fundamenta in voluptate ponere. *Id. Cluent.* 10. Hoc utor initio ac fundamento defensionis. *Id. Phil.* 1, 1. Jacere fundamenta pacis. *Id. Sext.* 2. *extr.* Quibus initiis ac fundamentis hae tantae summis in rebus laudes excitatae sunt. *Id. Sen.* 18. Senectus, quae fundamentis adolescentiae constituta est. *Plin.* 15, 18, 20. Sidentia fundamenta imperii. *Gell.* 14, 1. *circa med.* Disciplina nixa fundamento veritatis. *Id.* 17, 8. Coenae fundus ac fundamentum omne erat aula lentis.

FUNDĀNĬĀNUS, a, um, adject. ad Fundanium pertinens, quod est nomen civis R. *Fundaniana* dicta est oratio Ciceronis pro M. Fundanio, cujus pauca tantummodo fragmenta supersunt. *Serv.* ad *G.* 2, 342. [*Adde *Q. Cic. Petit. consul.* 5. ₱ Fuit et C. Fundanius Varronis de Re Rustica scriptoris socer. *Varr. R. R.* 1, 2. *in. Cic. Q. Frat.* 1, 2. ₱ Item poeta, amicus Horatii. *Hor. Sat.* 2, 8, 19. ₱ M. Fundanius, tribunus, Appiam legem abrogatam voluit. *Liv.* 34, 1. ₱ *Fundania*, *ae*, f. Varronis supradicti sponsa fuit. *Varr. R. R.* 1, 1. *in.* ₱ *Fundaniae gentis* occurrit mentio apud *Liv.* 25, 2. *B. A.*]

*FUNDĀNĬUS, i, m. V. v. praec. *B. A.*

[FUNDĀNĬUS, a, um, adj. ad Fundos pertinens, idem ac Fundanus. *Inscr.* ap. *Mur.* 62, 10. Herculi Fundanio Ti. Claudius Habitus libens votum solvit. *Vopisc. Flor.* 4. Vinum, quo libaturus Tacitus fuerat in templo Herculis Fundanii, subito purpureum factum est. *Pratillus, Via Appia* p. 32. probat, Herculem Fundis praecipue cultum fuisse. *F.*]

FUNDĀNUS, a, um, adj. ad Fundos pertinens, quod est oppidum Latii, nunc *Fondi*, [ad viam Appiam, inter Tarracinam, et Formias, *F.*] parum a mari distans, Cajetam versus. *Cic. Agr.* 2, 25. Fundanus ager. *Plin.* 3, 5, 9. lacus. *Id.* 14, 6, 8. Fundana vina. *Ov. Pont.* 2, 11, 28. Fundanum solum. ₱ [*Fundani*, *orum*, sunt incolae illius oppidi. *Liv.* 8, 14. Fundanis civitas sine suffragio data. *F.*] ₱ In pervetusta *Tab. Aen. Heracleensi* ap. *Mazoch.* p. 465. *n.* 85. 86. 89. municipium fundanum, et fundani municipes non ad oppidum Fundos pertinere videntur, sed ad eos, qui in leges R. fundi facti sunt. V. FUNDUS. [At *Marezoll.* in *Comment.* ad *eand. Tab.* p. 79 et 156. probat pertinere ad oppidum Fundos. ₱ *Fundanus* fuit etiam cogn. *R. Inscr.* ap. *Grut.* 63, 4. C. Minicius Fundanus. *F.*]

FUNDĀTĬO, onis, f. θεμελίωσις, actus fundandi, et fundamenta jaciendi. *Vitr.* 5, 3. Fundationes aedium. Et 3, 3. Substructionis fundationes fodere.

FUNDĀTOR, oris, m. qui fundat, θεμελιωτής. *Virg. A.* 7, 678. Praenestinae fundator urbis. *Inscr.* ap. *Grut.* 56, 5. et 6. Fundator imperii Rom.,

h. e. qui nutans et labans confirmavit. In Nummo *Severi Aug.* ap. *Eckhel. D. N. V. T*, 7. p. 178. Fundator pacis; et in *Inscr.* ap. *Grut.* 58, 1. Imp. Augustus Divi Julii fil. felix fundator pacis.

[FUNDATRIX, icis, f. V. ABBATISSA. *F.*]

FUNDĀTUS, a, um, part. a *fundo, as; θεμελιωθείς*, fundamento subnixus. *Virg. A.* 8, 478. saxo incolitur fundata vetusto Urbis Agyllinae sedes. *Lucr.* 4, 825. vestigia posse Surarum ac feminum pedibus fundata plicari. ℙ Item firmatus, tenaciter et arcte adhaerens. *Vitr.* 7, 3. *med.* Quo fundatior erit ex arenato directura, eo firmior erit ad vetustatem soliditas tectorii. ℙ Translate. *Cic.* initio *Rab. Post.* Fundatae atque optime constitutae opes. *Id. Dom.* 1, 36. Deflevi subitas fundatissimae familiae ruinas. *Id. Att.* 1, 16. *med.* Statum illum reipubl., qui bonorum conjunctione fixus et fundatus videbatur, elapsum scito esse de manibus. *Id. Fin.* 4, 1. Accurate non modo fundata, verum etiam exstructa disciplina. *Q. Cic. Petit. cons.* 7. Partis et fundatis amicitiis fretum ac munitum esse oportet. *Hor. Ep.* 1, 15. *extr.* nitidis fundata pecunia villis. *Justin.* 3, 4. Possessio Tarentina Partheniis in aeternum fundata. *Id.* 43, 5. Parta pax, et fundata securitas. ℙ *Fundata navis*, quae fundum et carinam habet. *Pl. Mil.* 3, 3, 43. Facile esse navem facere, ubi fundata et constituta est. *Ov. Pont.* 4, 3, 5. Dum mea puppis erat valida fundata carina.

FUNDI. V. FUNDANUS.

FUNDĪBĀLĀTOR. V. FUSTIBALATOR.

FUNDĪBĀLUS, i, m. et Fundibalum, i, n. balista. *Isid. Orig.* 18, 16. Balista et fundibalus quasi fundens et emittens. *Id.* 14, 6. *Βάλλειν* enim Graece mittere dicitur: unde et ballista et fundibalum. V. FUSTIBALUS. ℙ [*Rectius a *Funda.* V. *Vulg. Interpr.* 1 *Macc.* 6. *extr.* et *Lips. Poliorc.* 3, 3. *Gloss. Lat. Gr.* Fundibali, *λιθοβόλοι*, et Fundibulum, *χώνη. B. A.*]

*FUNDĪBŪLĀRĪI, *σφενδονῆται. Gloss. Lat. Gr. B. A.*

[FUNDĪBŪLUM, i, n. idem ac infundibulum, *χώνη. Gloss. Philox.* Fundibulum, *χώνη. Not. Tir.* p. 62. Fundibalum (lege *Fundibulum*) infundibulum. *B. A.* et *F.*]

FUNDĪTO, as, a. 1. *σπερμοβολέω*, crebro fundo. *Pl. Poen.* 1, 2, 61. Tantula *(mulier)* tanta verba funditat. ℙ Item funda peto, jaculor, percutio. *Pl. Poen. a.* 2. *v.* 35. In fundas indebant grandiculos globos; eo illos volantes jussi funditarier. *Ammian.* 24, 4. Creberrima spicula funditantes.

FUNDĪTOR, oris, m. *σφενδονήτης*, qui funda dimicat. *Sall. Jug.* 99. Hostem sagittariis et funditoribus terrere. *Caes. B. G.* 2, 7. Funditores Baleares subsidio oppidanis mittit.

FUNDĪTUS, adv. *ἐκ θεμελίων, ἄρδην*, ab ipso fundo, a fundamentis, radicitus. *Cic. Verr.* 2, 4, 36. Non obstrusit aliqua ex parte monumenta P. Scipionis, sed funditus sustulit ac delevit. *Suet. Vesp.* 9. Templum funditus destructum. *Phaedr.* 2, 2. *extr.* Capillos funditus evellere. *Hor. Od.* 1, 16, 20. Urbes funditus periere. *Senec. Troad.* 663. Funditus busta eruere. ℙ Translate. *Cic. Fin.* 2, 25. Funditus evertere amicitiam. *Id. Fam.* 6, 2. Rempubl. funditus interire. *Sall. or. ad Caes. de Rep. ordin.* 2. *med.* Omnia funditus misceri. *Tac. A.* 3, 36. Abolitae leges, et versae funditus. Et 54. Funditus trahere rempubl. *Lucr.* 5, 434. Et belli magnos commovit funditus aestus. ℙ Est etiam prorsus, penitus, omnino. *Pl. Bacch.* 3, 6, 31. Perdidisti me sodalem funditus. *Catull.* 64, 92. cuncto concepit pectore flammam Funditus. *Cic. Or.* 3, 50. *f.* Neque eadem rerum quemquam funditus natura voluit esse expertem. *Id. Or.* 64. Ne spondeus quidem funditus est repudiandus. Et 62. Tollit funditus veritatem et fidem. *Id. Inv.* 1, 33. Lacedaemonios funditus vicit. *Lucr.* 1, 478. Res gestas funditus perspicere. Et 673. ne res redeant ad nihilum funditus omnes. *Just.* 25, 3. Funditus victus. ℙ Pro in fundo, in imo. *Spart. Hadrian.* 12. *f.* Stipitibus magnis in modum muralis sepis funditus jactis.

FUNDO, as, avi, atum, a. 1. fundamenta pono, constituo, *θεμελιόω. Virg. A.* 5, 760. Erycino in vertice sedes Fundatur Veneri Italiae. Et *ib.* 4, 260. Fundare arces. [**Fundare urbem*, pro condere, instituere, non admittunt mundioris sermonis arbitri. Cf. *Burm.* ad *Phaedr.* 3, 9.] ℙ Item firmo, confirmo, stabilem reddo. *Id. ib.* 6, 3. dente tenaci Ancora fundabat naves. ℙ Translate. *Id. ib.* 811. Fundare urbem legibus. *Cic. Balb.* 13. Illud maxime nostrum fundavit imperium. *Plin. Pan.* 8. Libertatem, salutem, securitatem fundare. *Pompon. Dig.* 1. *tit.* 2. *leg.* 2. *a med.* Post hos fuerunt P. Mutius, et Brutus, et Manilius, qui fundaverunt jus civile. *Stat. Silv.* 4, 7, 30. Prole fundare vacuos Penates. Ita *Sil.* 2, 65. fundarat thalamos Tritonide nympha, [*i. e. uxorem duxit, et ex ea liberos suscepit. V. *Drak.* ad h. l. et Pricaeum ad *Appul* p. 350.] *Curt.* 10, 10. Fundare opes. ℙ *Fundare navem* alio sensu, V. in FUNDATUS; et *Ov. Her.* 16, 109. Fundatura citas flectuntur robora naves. ℙ [*Permutantur in cdd. *fundare* et *fundere*. *Virg. A.* 6, 4.]

FUNDO, is, fūdi, fusum, a. 3. *χέω*, liquefacio: [esse videtur ab *ὕδω*, praefixa littera *f* pro Graecorum aspiratione, quod ab *ὕω*, pluvia perfundo. *F.*] *Plin.* 34, 2, 3. et *ib.* 7, 18. Fundere aes. Et *ib.* 14, 42. Lapis fundendo vitro utilis. ℙ Item conflare. *Id. ib.* 8, 19. *n.* 22. Ipse se ex aere fudit. [**Hor. Sat.* 2, 3, 22. Quid fusum durius esset.] ℙ Item solvere, laxare, fluentem reddere. *Val. Fl.* 6, 391. Fundere habenas. *Cels. praef. med.* Si compresserit aliquem morbus, aut fuderit. ℙ Item perfundere, madefacere. *Tibull.* 1, 8, 50. Et multo tempora funde mero. [*1, 7, 50. ap. *Heyn.* q. v. ad 1, 2, 3., ubi de hoc dicendi genere multis disputat, ita ut non de vera Genii temporum perfusione, sed transl. dictum h. l. censeat, pro fortiter potare in honorem Genii, ut ap. *Hor. Od.* 3, 17, 15. cras Genium mero curabis. V. etiam in *Genius.*] *Id.* 3, 2, 19. Et primum annoso spargant collecta *(ossa)* Lyaeo: Mox etiam niveo fundere lacte parent. ℙ [*Item aspergere *Hor. A. P.* 352. Non ego paucis Offendar maculis, quas aut incuria fudit, etc.] ℙ Item spargere, quia quae liquefacta sunt, facile dilatantur et diffunduntur. *Senec. Med.* 793. Fundere lucem per auras. *Id. Oedip.* 154. Silva sua decorata coma Fundit opacis montibus umbras. *Plin.* 4, 10, 18. Strymon in septem lacus funditur, priusquam dirigat cursum. ℙ Item dissipare, dispergere. *Vell.* 2, 46. *extr.* Parthos fugare ac fundere. *Sall. Jug.* 62. Fundere et fugare hostes. *Cic. Mur.* 9. magnas hostium copias. [*Hinc i. q. diffundere, ut ap. *Hor. ep.* 2, 2, 121. Fundere opes.] ℙ Item dilatare, extendere. *Plin.* 18, 13, 34. Rapa in latitudinem funditur. *Senec. Oedip.* 440. Fundere comam. *Val. Fl.* 4, 679. vela. *Plin.* 13, 12, 25. Littera fundens se in charta. *Cic. Sen.* 15. Ne vitis in omnes partes nimia fundatur. *Id. Fin.* 5, 29. Latissime fundi. Et *ib.* 3, 15. Virtutes et vitia fundi quodammodo, et quasi dilatari. *Id. Or.* 36. Tum se latius fundet orator: tum reget et flectet animos. ℙ Item saepissime emittere, effundere. *Virg. A.* 5, 78. Fundere humi merum. Et *ib.* 4, 61. pateram vaccae media inter cornua fundit. Et *ib.* 3, 348. Et multum lacrimas verba inter singula fundit. *Val. Fl.* 4, 167. Fulminea frontem dextra, disjectaque fudit Lumina. *Virg. A.* 2, 532. multo vitam cum sanguine fudit. *Cic. Div.* 1, 23. Sanguinem e patera fundere. *Curt.* 10, 5. sanguinem de regno, *h. e.* propter regnum. *Ov. Met.* 2, 626. Fundere odores. *Liv.* 2, 5. Segetem fundere in Tiberim. *Ov. Met.* 9, 160. vina in aras. *Id. A. Am.* 1, 287. Myrrha lacrimas arbore fundit odora. *Hor. Od.* 1, 31, 2. de patera novum Fundens liquorem. *Val. Fl.* 3, 498. ipse citis Gradivus habenis Fundit equos, *h. e.* incitat, immittit. ℙ *Fundere se* est se proripere, erumpere. *Id.* 1, 610. fundunt se carcere laeti Thraces equi. Et 2, 662. Cunctaque se ratibus fundat manus. ℙ Saepe ponitur pro gignere, et copiam fere significat. *Plin.* 8, 30, 46. Africa asinorum silvestrium multitudinem fundit. *Id.* 18, 10, 21. Cum centesimo Leontini campi fundunt. *Id.* 17, 22, 35. *n.* 19. Quo maturius vites putantur, eo plus materiae fundunt. *Cic. Tusc.* 5, 13. Semen aut flores, aut fruges fundit, aut baccas. *Id. N. D.* 2, 62. Terra fruges maxima largitate fundit. *Virg. G.* 1, 13. Fudit equum magno tellus percussa tridenti. [**Lucr.* 5, 915.] ℙ Et pro edere, parere. *Virg. A.* 8, 138. quem candida Maja Cyllenae gelido conceptum vertice fudit. [*Celeritatis notionem involuit v. fundere, ita ut proprie felicem partum significet. V. *Serv.* ad h. l. et *Heyn.* ad *G.* 1, 13.] ℙ Saepe refertur ad loquendum. *Id. ib.* 6, 55. fuditque preces rex pectore ab imo. Et *ib.* 5, 842. fuditque has ore loquelas. *Cic. Tusc.* 5, 26. inanes sonos. *Id. N. D.* 1, 24. oracula Physicorum. [**Id. ib.* 2, 59. vocem.] *Id. Or.* 62. orationem numerose et volubiliter. *Id. Or.* 3, 50. versus ex tempore. *Val. Fl.* 3, 697. iras inanes. *Pl. Ps.* 4, 1, 33. mera mendacia. *Ov. Met.* 13, 306. convicia in aliquem. *Pl. fr.* ap. *Non.* 4, 213. Nae ille ecastor funerato fundit. ℙ Etiam pro amplificare, dilatare dicendo. *Quint.* 10, 5, 11. Fundere quae natura contracta sunt, augere parva. [*Contrarium est *effusa substringere*, ap. *Eund. ib.* §. 4.] ℙ Et pro sternere. *Virg. A.* 1, 196. Nec prius absistit, quam septem ingentia victor Corpora *(cervorum)* fundat humi. *Ov. Met.* 13, 85. hunc successu caedis ovantem Cominus ingenti resupinum pondere fudi. Adde *Sil.* 4, 533. Sic *Val. Fl.* 1, 446. Fundere aliquem arcu. ℙ Hinc *fundi* est abjicere se. *Id.* 1, 252. molli juvenes funduntur in alga. ℙ Item pro dejicere, depellere. *Liv.* 9, 43. *med.* Hostes et de jugis, quae ceperant, funduntur. ℙ Item pro jacere, jaculari. *Sil.* 7, 646. Ludificatus equo, volucrem post terga sagittam Fundit. *Val. Fl.* 3, 243. Talia magnanimi diverso turbine fundunt Tela viri. ℙ Et pro extendere, porrigere. *Stat. Ach.* 1, 368. quantum cervice comisque Emineat, quantumque humeros et pectora fundat. ℙ Et pro tra-here, ducere. *Varr. L. L.* 4, 22. Circuli, quod mixta farina caseo et aqua, circuitum aequabiliter fundebant. ℙ [*Permutantur *fundere* et *fundare*. V. v. anteced.]

FUNDŪLAE in oppidis dicuntur, ubi exitus non habetur, et pervium non est iter: a *fundo. Varr. L. L.* 4, 32.

FUNDŪLUS, i, m. diminut. fundi. A *Vitr.* 10, 13. *funduli ambulatiles* vocantur in machinis hydraulicis emboli, qui per modioli cavitatem sursum deorsum moventur, similes illis ligneis lancibus, quas dicimus *Kolben. Bald.* in. *Lex. Vitr.* ℙ Item intestinum caecum fartum. *Varr. L. L.* 4, 22. *f.* Fundulum (*dicunt*) a fundo, quod non ut reliquae partes, sed ex una parte sola apertum. Ab hoc Graecos puto *τυφλὸν ἔντερον* appellasse. Loquitur *Varro* de variis insiciorum et farciminum generibus. ℙ Fuit etiam cogn. R., ut *M. Fundanius Fundulus* [ap. *Liv.* 25, 2. et *C. Fundanius Fundulus* cos. an U. C. DXI. *F.*] ap. *Grut. Fast. Capitol.* p. 292. *col.* 1.

FUNDUS, i, m. *πυθμήν, βυθός*, ima cujusque rei pars, ut vasis, fluminis, vallis, etc., est a *πύνδαξ*, fundus in modio. *Cic. Cluent.* 61. Armarii fundum exsecuit, et auri quinque pondo abstulit. *Plin.* 15, 17, 18. *n.* 2. Cotonea obrui terra in ollis fundo effracto. *Id.* 3, 16, 20. Amnis fundo carens. *Virg. A.* 2, 419. imo Nereus ciet aequora fundo. Et *ib.* 3, 577. de Aetna: fundoque exaestuat imo. ℙ Translate. *Cic. Off.* 2, 15. *extr.* Jam in proverbii consuetudinem venit, largitionem fundum non habere, *h. e.* finem et modum, cum nunquam homines expleantur. *Virg. A.* 10, 88. fluxas Phrygiae res vertere fundo, *h. e.* funditus evertere. ℙ Quidam hoc sensu ponunt *fundum, i*, n., sed nullo confirmant Latino exemplo. Masculinum certe est ap. *Paul. Dig.* 41, 1, 26. Si quid additum esset, toti cedere, ut statuae pes, scypho fundus, aut ansa. Adde *Serv.* ad *A.* 2, 758. ℙ *Fundus* absolute pro vase, *Mart.* 8, 6. Ili duo longaevo censentur Nestore fundi, *h. e.* haec duo pocula. ℙ Est etiam saepissime *χωρίον, ἀγρὸς*, ager cum villa, praedium, rus. [**Döderl.* 1, 6.] *Florent. Dig.* 50, 16, 211. Fundi appellatione omne aedificium, et omnis ager continetur: sed in usu urbana aedificia, aedes; rustica, villae dicuntur: locus sine aedificio in urbe, area; ruri autem ager appellatur: idemque ager cum aedificio, fundus dicitur. *Varr. L. L.* 4, 4. *med.* ex eo dictum docet, quod sit pecudum ac pecuniae fundamentum, aut quod fundat quotquot annis multa. *Festus* dici ait, quod ager planus sit ad similitudinem fundi vasorum. *Cic. Or.* 1, 58. Cui nostrum non licet fundos nostros obire, aut res rusticas vel fructus causa, vel delectationis invisere? *Crassus ib.* 2, 55. Testificatur pater, se tibi Privernatem fundum reliquisse. *Ter. Heaut.* 1, 1, 16. In fundo fodere, arare. *Id. Eun.* 1, 1, 34. Nostri fundi calamitas, [*i. e. nostra pernicies: translata locutio a re rustica est] *Pl. Asin.* 5, 2, 21. de marito meretrices sectante: Fundum alienum arare, incultum familiarem deserere. *Id. Truc.* 1, 2, 83. Euge funde, et aedes! Per tempus subvenistis mihi. *Id. Ep.* 2, 2, 42. Fundis exornatae multae incedunt per vias, *h. e.* pretium fundi in mundo muliebri habentes. ℙ Translate *fundus esse* aut *fieri* dicitur, qui rei cujuspiam auctor est et approbator, quasique solum ac fundamentum totius negotii: sive ducas a fundo vasis, quo liquor continetur, eoque dempto, effluit: sive a praedio, quo res familiaris nititur. *Paul.* ex *Festo:* Fundus dicitur populus esse rei, quam alienat, hoc est auctor. *Pl. Trin.* 5, 1, 6. Nunc mihi is propere conveniendus est, ut quae cum ejus filio egi, ei rei fundus pater sit potior. *Gell.* 16, 13. Municipes sunt cives R. ex municipiis.... nulla populi R. lege adstricti, ni in quam populus eorum fundus factus est. *Id.* 19, 8. *f.* Non ut hujus sententiae legisque fundus subscriptorque fierem. *Cic. Balb.* 8. Negat ex foederato populo quemquam potuisse, nisi is populus fundus factus esset, in hanc civitatem venire, *h. e.* nisi populus ejus rei auctor factus esset, et jus illud civitatis admisisset approbassetque. Ita *Balbi* accusator *fundum fieri* intelligebat. At *Cicero*, ut causae suae inserviat, paulo aliter *ib.* rem interpretatur. V. *Mazoch.* in *Tab. Heracleens.* p. 468. [*Sensum hujus formulae explicat *Schütz.* in *ind. legg.* p. 267. sq. Adde *Gronov.* ad *Gell.* 16, 13.] ℙ Ap. *Gell.* 17, 8. *fundus coenae* dicitur ferculum, quod in coena est potissimum, et quo tota fere coena constat.

FŪNEBRIS, bre, adj, *ἐπιτάφιος*, ad funus pertinens. *Festus:* Funebres tibiae dicuntur, cum quibus in funere canitur: quam flamini audire, putabant illicitum. *Cic. Vatin.* 12. *extr.* Epulum funebre. *Id. Leg.* 2, 23. *f.* Funebre vestimentum. *Id. Or.* 2, 84. Funebris concio. *Quint.* 3, 7. laudatio. *Tac. H.* 3, 67. pompa. *Caes. B. G.* 6, 18. *extr.* Justa funebria. *Petr. Sat.* 114. Funebris lectus. *Hor. Ep.* 5, 18. Funebres cupressi. *Plin.* 7, 52, 53. Comparare funebria. ℙ Item funestus. *Ov. Trist.* 4, 4, 85. Funebria sacra, *h. e.* in quibus victima humana faciebant. *Id. Amor.* 1, 12,

7. difficiles, funebria ligna, tabellae. *Hor. Ep.* 1, 19, 49. Funebre bellum. *Plin.* 26, 1, 5. Elephantiasis, funebre populis malum. *Id.* 11, 37, 84. Vulva funebris est, quoties versa spiritum inclusit, *h. e.* mortifera letalis. [*Alia laudat *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 66.]

FŪNĔRA, ae, f. *Servius* ad illud *A.* 9, 486. *nec te tua funera mater Produxi:* Apud majores funeras dicebant eas, ad quas funus pertinet, ut sororem, matrem: nam praeficae sunt planctus principes, non doloris. *Funeras* autem dicebant, quasi *funereas.* Haec *Serv.* Huc trahunt alii illud *Ennii* ap. *Cic. Sen.* 20. Nemo me lacrimis decoret, neque funera fletum Faxit. Ita enim leg. *Scal.* et alii. Quae si vera est lectio, aptius hoc loco praeficam intelligeres: quam tamen *Serv.* distinguit a *funera.* Verum haec omnia incerta sunt aut obsoleta.

FŪNĔRĀRĬUS, a, um, adj. ad funerationem pertinens, ut *actio funeraria*, quae de funeris impensis instituitur, apud *Ulp. Dig.* 11, 7, 14, 16. et 20. et *Paul. ib.* 21. etc. ℙ *Funerarius, ii*, qui funus administrat. *Firmic.* 3, 6. *med.* Facient pollinctores, aut funerarios, vel quibus sepulcrorum cura mandetur.

FŪNĔRĀTĬCĬUS, a, um, adj. [idem ac funerarius, ut Funeraticia actio, *Pomp. Dig.* 11, 7, 30., ut quidem edidit *Torrentin.*, nam *Haloander* habet *funeraria*, ut est in aliis legibus multis ejusdem tituli. *F.*] ℙ *Funeraticium, ii*, n. absolute est pecunia, quae pro funere impenditur. [Hinc in sodaliciis, quae Itali vocant *confraternite*, sodalium quisque parvam pecuniae summam sodalicio seu collegio quotannis solvit funeraticii nomine, nostrates vulgo dicunt *la luminaria*, pro funeris nempe impensa: etenim collegii sumptibus sodales efferri mos est. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 724. *n.* 443. Inferat arcae collegii *nostri* partem dimidiam funeraticii. Alia apud *Mur.* 525, 3. Quidquid ex corpore mensorum machinariorum funeraticii nomine sequetur reliquum, penes *rem publicam* Supra *scriptam* remanere volo. Et *mox.* Tunc fisco stationis annonae duplum funeraticium dare debebitis. *Imperia Caes.* apud *Roncall. Chronic.* T. 2. p. 243. Nerva congiarium dedit ⅄. LXXV., et funeraticium plebi urbanae instituit ⅄. LXIIS. Apud *Fabr.* et *Mur. l. c.* legitur *funeratici* pro *funeraticii*, more nempe Latinis usitato, de quo vide in V. AUGUSTALICIUS: in *Imperiis* vero *Caesa*rum mendose *funeraticum* legitur pro *funeraticium*, quod nos emendavimus. *F.*]

FŪNĔRĀTĬO, onis, f. κηδεία, funus. *Capell.* 6, 224. Indi funerationes negligunt. Alii perperam leg. *feneraliones:* nam, ut ait *Mela* 3, 7., Indis caesorum parentum visceribus epulari fas et maxime pium est; et ubi senectus, aut morbus incessit, procul a ceteris abeunt, mortemque in solitudine nihil anxii exspectant.

*FŪNĔRĀTOR, oris, m. qui curam habet funeris, idem ac funerarius. *Gloss. Phil.* Funerator, κηδευτὴς νεκροῦ. *B. A.*

FŪNĔRĀTUS, a, um, part. a *funero*, funere, elatus. *Suet. Cal.* 15. Pro concione laudatus, et funeratus amplissime. ℙ Item necatus. *Hor. Od.* 3, 8, 7. prope funeratus arboris ictu. ℙ Item debilis factus. *Petr. Sat.* 129. Funerata est pars illa corporis, qua quondam Achilles eram.

FŪNĔRĔPUS. V. FUNIREPUS.

FŪNĔRĔUS, a, um, adj. funebris. *Virg. A.* 4, 505. pyram fronde coronat funerea. Et *ib.* 11, 143. Funereae faces. ℙ Item funestus. *Val. Fl.* 7, 468. galeamque resume, Quam modo funerea tenuit Discordia dextra. *Ov. Ib.* 225. Sedit in adverso nocturnus culmine bubo, Funereoque graves edidit ore sonos. *Quint. decl.* 10, 16. Quando domum tuam funereus et squalidus, quando te terruit?

FŪNĔRO, as, a. 1. κηδεύω, sepelio, justa mortuo persolvo, pompam funebrem duco. *Plin.* 33, 10, 47. Qui funerari se jussit sestertiis undecim millibus. *Id.* 11, 18, 20. de apib. Defunctas progerunt, funerantiumque more comitantur exsequias. *Suet. Dom.* 17. Per vespillones exportatum nutrix in suburbano funeravit. [*V. *cl. Suet. B. Crus.* p. 381.] *Ulp. Dig.* 11, 7, 14. Nec sit, unde funeretur. ℙ Deponentis forma. *Capitol. Pertin.* 14. Corpus ejus quanto potuit honore funeratus est.

*FŪNESTĀTĬO, onis, f. ap. *Firmic.* et

FŪNESTĀTOR, oris, m. i. q. funerator, apud *Augustin. B. A.*

*FŪNESTĀTUS, a, um, adj. *Salv. de Avar.* 3. Mirum est quod hoc ipsum sinis ut funestato te tua habeat. *B. A.*

*FŪNESTĔ, adv. apud *Firm.* ℙ Comp. *funestius* ap. *Gellium. B. A.*

FŪNESTO, as, a. 1. μιαίνω, caede polluo, funere inquino, contamino. *Cic. Font.* 10. Qui etiam si quando aliquo metu adducti Deos placandos esse arbitrantur, humanis hostiis eorum aras ac templa funestant. *Id. Mil.* 33. Curiam inflammari, incendi, funestari. *Id. Rabir. perd.* 4. Funestari concionem contagione carnificis. *Juven.* 8, 17. emptorque veneni Frangenda miseram funestat imagine gentem. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod.* 3, 12, 3. Qui sese nuptiis incestis funestarit.

FŪNESTUS, a, um, adj. ὀλέθριος, funus seu mortem afferens, letalis, exitialis, perniciosus. *Cic. Cat.* 1, 9. Perniciosus et funestus. *Id. Att.* 9, 5. Majores nostri funestiorem diem esse voluerunt Alliensis pugnae, quam urbis captae, quod hoc malum ex illo. *Id. Verr.* 2, 5, 47. Qui ad C. Verris nefandam ex illo. *Id. Verr.* 2, 5, 47. Qui ad C. Verris nefandam immanitatem, et ad ejus securem funestam servati sunt. *Id. Dom.* 3. Funesta reipubl. pestis. *Id. Fl.* 41. O nox illa funesta nobis! *Id. Dom.* 1. Pestifer et funestus tribunatus. Et 5. Funesta latrocinia. Et *ib. f.* Funesta fax. *Planc.* ad *Coss.* etc. *Fam.* 10, 8. Victoria funesta orbi terrarum. *Ov. Met.* 3, 49. Funestum venenum. Et *ib.* 11, 373. Funestus lupi morsus. *Id. Fast.* 1, 521. Funesta arma. *Phaedr.* 3, 10. Funestum scelus. *Eutr.* 7, 12. Caligula sceleratissimus ac funestissimus. ℙ Item funere pollutus. *Lucr.* 6, 1136. mortifer aestus Finibu' Cecropiis funestos reddidit agros. *Ov. Fast.* 6, 493 funestos ut erat laniata capillos. *Liv.* 2, 47. *f.* et *Cic. Leg.* 2, 22. Funesta familia; et *Albinovan.* 1. *f.* Funesta domus, *h. e.* quae in luctu est, et quae nondum justa defuncto persolvit: huic opponebatur *familia pura*, ut habet *Varr.* ap. *Non.* 2, 724. et *Cic. l. c.* ℙ [*Liv. 4, 20. *f.* Quod imbelle triennium ferme pestilentia inopiaque frugum circa Q. Cornelium consulem fuit: adeo ut quidam annales, velut funesti, nihil praeter nomina consulum suggerant: funesti anales h. l. non sunt *pestis tempore* scripti, ut *auct. lex. Liv.* explicat. p. 279. sed velut funeribus repleti, emortui, rerum gestarum memoria destituti.] ℙ Item ominosus, tristia portendens. *Prop.* 2, 20, 5. nocturna volucris funesta querela; [*V. intpp.] et *ib.* 28, 38. Nigraque funestum concinit omen avis. *Vell.* 2, 117. Funestae epistolae, *h. e.* cladem nunciantes. *Claud. in Eutr.* 2, 474. funestior advolat alter Nuncius.

FŪNĔTUM, i, n. arcus ex vitibus, cum breviores palmites sarmento junguntur inter se funium modo. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 10.

*FUNGĪBĬLIS, e, adj. *JCtis* familiare. *Fungibiles* enim *res* vocant, quae consistunt in numero, pondere et mensura: ut pecunia, frumentum, vinum, oleum: quarum adeo altera *fungi* alterius vice potest. Cetera corpora in universum omnia, omnesque alias species, dicunt *res non fungibiles. B. A.*

*FUNGĪDUS, a, um, adj. idem ac fungosus. *Gloss. Phil.* Fungidus, σομφός. *B. A.*

[FUNGILLA, ae, f. dimin. fungi. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Guarin. Eclan.* p. 146. Vibia Fungilla. *F.*]

FUNGĪNUS, a, um, adj. *Pl. Trin.* 4, 2, 9. Fungino genere est; capite se totum tegit.

FUNGOR, eris, functus sum, dep. 3. ἐπιτελέω, exerceo, obeo, praesto, efficio. *Caes. B. G.* 7, 25. Hunc ex proximis unus jacentem transgressus, eodem illo munere fungebatur. *Cic. Amic.* 6. *f.* Valetudo opportuna est, ut muneribus fungare corporis. *Ov. Her.* 14, 19. Fungi caede alicujus. Et *ib.* 8, 109. Pro somno lacrimis oculi funguntur. *Ov. Fast.* 2, 791. Functus erat dapibus: poscunt sua tempora somni, *h. e.* coenaverat. *Cic. Off.* 2, 13. Qui adipisci veram gloriam volet, justitiae fungatur officiis. *Id. ib.* 16. *f.* Functus est aedilicio maximo munere. *Suet. Gramm.* 7. Fungi praetura. *Id. Dom.* 4. magisterio. *Justin.* 7, 4. Functus periculis, *h. e.* qui pericula evasit. *Id.* 2, 4. imperio, *h. e.* qui imperata fecit. *Id.* 9, 2. Fungi voto, *h. e.* solvere. *Vell.* 2, 95. Oppugnationibus, et acie feliciter functus, *h. e.* qui expugnavit oppida, et acie vicit. *Suet. Aug.* 35. Quo religiosius senatoria munera fungerentur. [*Hoc et sequenti *Suet.* loco *al.* ablat. exhibent. Cod. *Salm.* etiam quaesturam functi *Aug.* 36. ad q. l. v. *Oudend.*] *Pl. Men.* 1, 4, 4. Parasitus octo hominum munus facile fungitur. (Adde *Trin. prol.* 1., *Lucil.* et alios ap. *Non.* 9, 4.) *Suet. Aug.* 45. Commendatis, qui suam vicem praesidendo fungerentur. *Id. Claud.* 35. Neque convivia inire ausus est, nisi ut milites vice ministrorum fungerentur. *Hor. A. P.* 304. fungar vice cotis. *Tac. H.* 2, 55. *extr.* Missa legatio, quae gaudio fungeretur. *Plin. ep.* 3, 5. Fungar indicis partibus. *Ter. Heaut.* 1, 1, 14. Fungi officia servorum. Et 3, 3, 19. officium hominis frugi et temperantis. *Pl. Most.* 1, 1, 44. Tu tibi istos habeas turtures, pisces, aves: Sine me alliato fungi fortunas meas, *h. e.* frui meis fortunis. *Colum.* 1, 5. *f.* Fundamenta et pro fultura et substructione fungentur. V. FULTURA. [*De *construct.* h. v. cf. *Ruddim.* 2, 192. et 195. *Ramsh. Gr. Lat.* p. 435. sqq.] ℙ *Functus aevo, vita* est, qui vixit. *Hor. Od.* 2, 9, 13. Ter aevo functus senex, *h. e.* Nestor. ℙ *Fungi vita* et *Functus vita* de mortuis dicitur. *Papinian. Dig.* 49, 17, 14. Filiusfamilias miles si captus apud hostes vita fungatur. Et *ib.* 48, 5, 11. *f.* Cum audisset absentem virum vita functum esse. ℙ *Functus fato* idem significat. *Val. Max.* 1, 8. *n.* 5. *extern.* Altera jam fato functa parit. Adde *Ov. Met.* 11, 559. ℙ *Diem fungi* eandem habet sententiam. *Justin.* 19, 1. Mago, cum imperium Poenorum condidisset, diem fungitur. *Fungi morte* idem valet. *Vell.* 2, 49. Quieta, aut certe non praecipitata morte functi sunt. ℙ Functus longissima statione mortali, *h. e.* qui diu vixit. *Id.* 2, 231. ℙ *Functus*, absolute, *h. e.* vita functus, V. suo loco. ℙ *Functus virtute* dicitur ab *Hor. Od.* 4, 15, 29. qui virtutis munere functus est, ut *Cic. Tusc.* 1, 45. loquitur. Sic *Quint. prooem.* 6. §. 5. Omni virtute, quae in feminas cadit, functa, insanabilem attulit marito dolorem. ℙ Sumitur interdum pro pati. *Lucr.* 1, 440. quodcumque erit, aut faciet quid, Aut aliis fungi debebit agentibus ipsum. Et *mox.* At facere et fungi sine corpore nulla potest res. *Id.* 5, 359. inane manet intactum, nec ab ictu fungitur hilum. *Id.* 3, 735. Et mala multa animus contage fungitur ejus. ℙ Refertur aliquando ad pensitationem tributorum, et praestationem eorum, quae publice imperantur. *Cic. Verr.* 2, 3, 86. Hoc vobis statuendum est, quid aratorem ipsum, arationis nomine, muneris in republ. fungi ac sustinere velitis. *Vell.* 2, 15. Duplici numero militum equitumque fungi. [*Tac. *A.* 14, 21. Cum eo sumptu respublica fungatur. Similes locos laudat *Ruhnk.* ad *Vell. l.* modo laud.] *Ulp. Dig.* 50, 1, 22. *extr.* Fungi intributionibus. ℙ Translate. *Ov. Fast.* 4, 824. Et novus accenso fungitur igne focus, *h. e.* habet, servat novum ignem: quod est foci munus, et officium. *Ulp. regular. tit.* 7. Dos, quae semel functa est, amplius fungi non potest, nisi aliud matrimonium sit. ℙ Passive *Sex. Pedius* ap. *Paul. Dig.* 9, 2, 33. et 35, 2, 63. Pretia rerum non ex affectione, nec utilitate singulorum, sed communiter fungi, *h. e.* taxari, statui, definiri. Est qui legat *fingi.* V. FUNCTUS. [*Huc pertinent loci *Cic. Att.* 1, 1. In omni munere candidatorio fungendo. *Liv.* 1, 41. Per speciem alienae fungendae vicis, et 24, 21. Spes facta — militiae fungendae potioribus ducibus.]

FUNGOSĬTAS, atis, f. raritas, et levitas, qualis in fungis, et in spongiis apparet. *Plin.* Tota fungositas derasa. Ita quidam lexicographi, sed nihil ejusmodi in *Plinio* adhuc invenimus.

FUNGOSUS, a, um, adj. μυκητώδης, rarus et levis ad similitudinem fungi. *Plin.* 16, 36, 64. Arundo fungosior. *Colum.* 4, 29. Fungosa medulla. *Plin.* 16, 6, 8. Fungosam carnem fieri suum esculea glande. *Id.* 23, 1, 24. Fungosa lingua. *Id.* 19, 5, 26. *n.* 4. Fungosus raphanus.

FUNGŬLUS, i, m. parvus fungus. *Apic.* 5, 2.

FUNGUS, i, m. μύκης, excrementum terrae, vel arborum, varia forma ac figura: videtur esse a σπόγγος, spongia. *Plin.* 22, 23, 47. Fungorum lentior natura, et numerosa genera: sed origo non nisi ex pituita arborum. *Hor. Sat.* 2, 4, 20. pratensibus optima fungis Natura est. [*Morchel.] ℙ *Fungus* etiam dicitur exusta papyri pars in lucerna. *Virg. G.* 1, 392. Scintillare oleum, et putres concrescere fungos. ℙ *Pl. Bacch.* 5, 1, 2. *fungum* vocat hominem stupidum stolidumque. ℙ Dicitur et *fungus* morbi quoddam genus in arboribus. *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 4. Olea clavum etiam patitur, sive fungum placet dici vel patellam. Haec est solis exustio. ℙ Item in hominibus tuber aut excrescens caro praeter naturam. *Cels.* 6, 18. *n.* 11. Fungo simile ulcus in eadem sede nasci solet. *Tert. Spect.* 23. Cicatrices caestuum, et callos pugnorum, et aurium fungos.

FUNĬCŬLUS, i, m. καλώδιον, σχοινίον, dimin. funis. *Cic. Inv.* 2, 51. Funiculo, qui a puppi religatus scapham annexam trahebat. *Gell.* 5, 3. Caudices ligni plurimos funiculo brevi circumdatos portabat. *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 6. funiculum appellat, quod *Varr. R. R.* 1, 8. restem e junco.

FUNIREPUS, i, m. funambulus, qui per funes repit. *Appul. Flor. n.* 5. p. 342, 32. Nam si mimus est, riseris; si funirepus, timueris. *Id. ib. n.* 18. Tragoedus vociferatur, funirepus periclitatur. Utrobique alii leg. *funerepus.*

FUNIS, is, m. σχοῖνος, κάλως, restis e cannabe aliave materia contorta. *Cato R. R.* 135. Funem exordiri oportet longum pedes LXXII., toros tres habeat: lora in toros singulos novem. *Virg. A.* 2, 262. Demissum lapsi per funem. *Caes. B. G.* 3, 14. Funes, qui antennas ad malos destinabant. *Hor. Sat.* 2, 7, 20. Qui jam contento, jam laxo fune laborat. *Plin.* 16, 1, 1. Ulva et palustri junco funes nectere ad praetexenda piscibus retia. *Ov. Trist.* 3, 9, 13. solvitur aggere funis. (Adde *Juven.* 14, 292.) *Id. Fast.* 4, 325. funem trahere. *Id. Met.* 8, 775. adductaque funibus arbor Corruit. *Mart.* 5, 20. multo fune trahere marmora. ℙ *Funem ducere* et *reducere*, ductum videtur a canibus, seu avibus, quos funiculo innexos trahimus, cumque aufugere aut avolare paulo longius tentant, eodem revocamus. [*A saltationis quodam genere ducta videtur metaphora. V. *Duk.* ad *Liv.* 27, 37.] *Hor. Ep.* 1, 10, 47. Imperat, aut servit collecta pecunia cuique, Tortum digna sequi potius, quam ducere funem, *h. e.* servire potius, quam imperare. *Pers.* 5, 118. Quae dederam supra, re-

peto funemque reduco, *h. e.* habenas servitutis ante tibi laxatas et remissas retraho et inhibeo. Simile est et illud *Ter. Ad.* 4, 7, 34. Tu inter eas restim ductans saltabis. Ap. *Tert. Pudic.* 2. funem contentiosum alterno ductu in diversa distendere, *h. e.* disputare, dissidere, contendere: tractum a puerili genere ludi, funem in diversa trahentium. Adde *adv. Marc.* 4. ℙ *Funem ex arena efficere*, proverb. de re impossibili, significatur a *Colum. praef. l.* 10. *f.* ἐξ ἄμμου σχοινίον πλέκειν. ℙ Reperitur etiam in genere feminino, ut Funis aurea, ap. *Lucr.* 2, 1153. Confirmant *Non.* 3, 91. et *Gell.* 13, 20. *f.*

FŪNUS, eris, n. κηδεία, pompa, quae fit in exsequiis mortuorum: a *funalibus* sive *funibus* accensis, quia cadavera noctu efferebantur cum faculis, propter sacrorum celebrationem diurnam. *Isid. Orig.* 11, 2. Funus dictum a funibus accensis, quos ante feretrum papyris cera circumdatis ferebant. His similia habet *Donat.* ad *Ter. Andr.* 1, 1, 81. *Cic. Amic.* 3. Quam civitati carus fuerit, moerore funeris indicatum est. *Id. Cluent.* 9. Funus alicui facere. Et 71. Exsequias funeris prosequi. *Id. Quint.* 15. Funus alicui ducere. *Id. Rosc. Am.* 8. Paterno funeri justa solvere. *Id. Att.* 15, 1. *med.* Venire in funus. Et *ib.* Funeri operam dare. *Ter. Andr.* 1, 1, 88. et *Varr. R. R.* 1, 60. Prodire alicui in funus. *Petr. fr. Trag.* 72. *Burm.* Rogare in funus. *Nep. Eum.* 13. Honesto funere humare. [*Suet. Ner.* 33. Raptim inter maximos imbres translaticio extulit funere, *h. e.* communi, vulgari. V. *Translaticius.*] *Plin.* 10, 2, 2. Justa funera alicui reddere. *Cic. Or.* 2, 55. Funere efferri. *Id. Dom.* 16. Funus indicere. *Suet. Aug.* 100. ornare. *Id. Tib.* 37. mittere ex foro. *Liv.* 8, 10. celebrare. *Prop.* 2, 10. *a v.* 19. funeris pompam, et ritus breviter tangit. ℙ [*De homine, cujus bona sub hasta venduntur. *Cic. Quint.* 15. Hinc acerbissimum vivo videntique funus dicitur. ℙ Item de homine, qui perniciem affert, i. q. pestis. Sic ap. *Eund. Prov. Cons.* 1. Gabinius et Piso dicuntur *funera reipublicae.*] ℙ *Funus imaginarium* V. IMAGINARIUS. ℙ Joculariter *Pl. Men.* 3, 2, 27. Fecisti funus, absente me, prandio, *h. e.* totum prandium in ventrem condidisti. ℙ Aliquando dicitur de rogo, qui est funeris pars. *Suet. Dom.* 15. *f.* Evenit, ut repentina tempestate dejecto funere, semiustum cadaver discerperent canes. [*V. intpp. ad h. l.] ℙ Interdum de morte. *Virg. Ecl.* 5, 20. Exstinctum Nymphae crudeli funere Daphnin Flebant. *Id. A.* 6, 439. et funere mersit acerbo. [*Hor. Od.* 3, 15, 4. Maturo funeri propior. Adde *Sat.* 1, 4, 126. *Prop.* 2, 27, 1.] ℙ Et translate de exstinctione, et interitu cujusque rei. *Lucan.* 4, 231. pro dira pudoris funera! *Cic. prov. cons.* 19. Discessum meum funus dici reipublicae. [*Hor. Od.* 1, 37, 8. Ruinas et funus parat imperio. *Id. ib.* 1, 8, 14. Sub lacrymosa funera Trojae.] ℙ Interdum de nece, caede. *Virg. A.* 2, 539. patrios foedasti funere vultus. *Id. ib.* 9, 527. quae funera Turnus Ediderit. Adde *ib.* 10, 602. [*Hor. Od.* 4, 14, 49. Gallia funera non pavens. *Id. ib.* 1, 15, 10. Moves Dardanae genti funera.] ℙ *Inhumatum funus* ap. *Lucan.* 7, 820. simile est atque *insepulta sepultura* ap. *Cic. Phil.* 1, 2. ℙ *Funus* de ipso corpore vita functo sive cadavere. *Prop.* 1, 17, 8. Haeccine parva meum funus arena teget? *Virg. A.* 9, 490. quae nunc artus, avulsaque membra, Et lacerum funus tellus habet? [*Hor. 1, 28, 19. Funera mixta senum ac juvenum. V. *Barth.* ad *Stat. Th.* 1, 36.] ℙ Et de ipsis Manibus et umbra mortuorum. *Prop.* 4, 11, 5. [*al. 3.] Cum semel infernas intrarunt funera leges. ℙ [*Confunduntur *funus* et *vulnus*. V. *Drak.* ad *Sil.* 1, 399. *Burm.* ad *Virg. A.* 2, 539. ad *Quint. Inst.* 6, 1. p. 508. *Decl.* 12, 26. p. 268. Et *ib.* 259. p. 474. et *munus*. V. intpp. ad *Curt.* 4, 8, 9.]

FŬO. V. FUAM.

FUR, furis, comm. gen. φώρ, [*quod est a φέρω,] qui aliena clam aufert: a Graeca voce allata, ut est ap. *Gell.* 1, 18. *med.*, nam *Varro* a *furvus* ducebat, quod fures per noctem, quae furva seu atra est, facilius furentur. *Cic. Mil.* 3. Nocturnum furem quoquo modo, diurnum autem, si se telo defenderit, interfici impune voluerunt. *Id. Fam.* 9, 21. *f.* M. Carbo condemnatus, fur magnus ex Sicilia, *h. e.* repetundarum reus. *Pl. Poen.* 5, 4, 67. de duab. meretricib. Fures estis ambae. *Suet. Gramm.* 15. Fur priscorum verborum. ℙ De servis etiam usurpabant per convicium, nam furta specialiter servorum sunt, inquit *Serv.* ad illud *Virg. Ecl.* 3, 16. Quid domini facient, audent cum talia fures? *Pl. Aul.* 2, 4. *f.* Tun' trium litterarum homo me vituperas? fur, etiam fur, trifurcifer. ℙ Illud quoque *Terentii* hac ratione intelligendum videtur, *Eun.* 4, 7, 9. Ubi est centurio Sanga, et manipulus furum? *h. e.* servorum. ℙ *Fur* etiam dicitur fucus, qui inter apes degit. *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* Fur, qui vocatur ab aliis fucus, alter est lato ventre. ℙ *Fur* longa est. *Mart.* 1, 54. Stat contra dicitque tibi tua pagina, fur es. ℙ In genit. plur. habet *furum* non *furium*. *Ter. Eun.* 4. 7, 6. et *Festus.*

FŪRĀ, ae, f. Dea quaedam ap. *Capell.* 2, 40., ubi *Grotius* mallet legi *Furia.*

FŪRĀCĬTAS, atis, f. κλεπτοσύνη, proclivitas, seu inclinatio ad furandum. *Plin.* 10, 29, 41. de monedula. Cui soli avi furacitas auri argentique praecipue mira est.

FŪRĀCĬTER, adv. κλεπτικῶς, more furum. *Cic. Vat.* 5. Cumque omnium domos, apothecas, naves furacissime scrutarere.

*FŪRĀTĬO, onis, f. *JCt.* in *Dig.* esse dicitur. *B. A.*

FŪRĀTOR, oris, m. qui furatur. *Tert. Apolog.* 46. *extr.* Furator veritatis philosphus.

FŪRĀTRĪNA, ae, f. furandi actus, furtum. *Appul. Met.* 6. p. 178, 22. Furatrina facili. Et 10. Et pulcherrime mihi furatrinae procedebat artificium. Et *ib.* 8. p. 202, 10. Furatrina conjugalis, *h. e.* adulterium.

*FŪRĀTRĪNUS DEUS, deus furandi, Mercurius. *Varr. L. L.* 4, 15. V. *Beroald.* ad l. *B. A.*

FŪRAX, acis, adj. comm. gen. κλεπτικός, qui proclivis est ad furandum. *Cic. Or.* 2, 61. Ridiculum est illud Neronianum vetus in furace servo, solum esse, cui domi nihil sit nec obsignatum, nec occlusum. *Id. Pis.* 30. Nam furacissimis manibus detractam e cruentis fascibus lauream abjecisti. *Mart.* 8, 59. Nihil est furacius illo. *Tert. Pall.* 4. Tam furax a mento volsella, *h. e.* quae barbam furatur, seu evellit.

FURCA, ae, f. δίκρανον, instrumentum, quo stramenta moventur vel feruntur: a *ferendo*. *Virg. G.* 2, 359. et *ib.* 1, 264. Exacuunt alii vallos, furcasque bicornes. *Hor. Ep.* 1, 10, 24. Naturam expellas furca, tamen usque recurret, *h. e.* omni studio conatuque. ℙ Generatim etiam *furca* dicitur omne id, quo quid sustentatur, in modum furcae factum. *Plin.* 9, 8, 9. Tunc piscatores circumdant retia, furcisque sublevant. *Id.* 14, 2, 4. *n.* 6. Furcas subdere vitibus. *Liv.* 1, 35. *f.* Spectavere furcis duodenos ab terra spectacula alta sustinentibus pedes. ℙ Est etiam instrumentum e duobus lignis compactis, rusticam furcam, seu figuram V referentibus: quo servi (aliquando et ingenui) cervici inserto, et manibus dispessis, et ad cornua adalligatis, per urbem ducebantur, et flagris caedebantur: idque ob admissa domi furta, aliudve quod scelus, ut ignominia simul esset et poena. Est et alia furcae figura, in modum jugi et Graecae litterae *Π*, duobus scilicet rectis lignis, tertio transverso simul junctis: quae vel portanda reo in collum imponebatur, brachiis hinc inde ad recta ligna distentis: vel terrae infixa ipsum affixum sustinebat: patibulis, quae et hodie in usu sunt, valde similis. *Pl. Cas.* 2, 6, 37. Tu ut quidem hodie canem et furcam feras. *Id. Pers.* 5, 2, 73. *Do.* fateor: manus vobis do *To.* et post dabis Sub furcis. *Liv.* 1, 26. Quem modo decoratum victoria vidistis, eum sub furca vinctum inter verbera et cruciatus videre potestis? *Hor. Sat.* 2, 7, 66. Ire sub furcam. *Suet. Ner.* 49. Nudi hominis cervicem inseri furcae, corpus virgis ad necem caedi. *Prud.* περὶ στεφ. 10, 851. Et jam retortis brachiis furca eminus, Romanus actus ingerebatur rogo. *Callistr. Dig.* 48, 19, 28. *f.* Famosos latrones in his locis, ubi grassati sunt, furca figendos quampluribus placuit. *Ulp. ib.* 9. *med.* Furcae subjicere. *Paul. ib.* 38. In furcam tollere. *Ulp. ib.* 13, 6. In furcam suspendere. *Modest. ib.* 49, 16, 3. In furcam damnare. *Plin.* 29, 4, 14. Canes vivi in furca, sambucea arbore fixi. Plura de furca *Lips. de Cruce* 3, 1 — 5. ℙ *Cancrorum furcae* ap. *Appul. Apol.* p. 297, 4. sunt, quas *denticulatos forcipes* appellat *Plin.* 9, 31, 51. *(Scheeren).* ℙ De furcinis Caudinis V. FURCULA. ℙ *Furca* etiam vocatur pars inferior corporis humani, quia utrumque femur, et crus furcam assimilant. *Vet. Schol.* ad illud *Hor. Sat.* 1, 2, 93. Depygis, nasuta, brevi latere, ac pede longo: haec habet: Deforme est in feminis furcam latere habere minorem, *h. e.* partem inferiorem corporis minorem superiore. V. BIFURCUS et LATUS, eris.

FURCĬFER, i, m. et Furcifera, ae, f. servus furcam ferens, ut in voce praec. dictum: estque frequens convicium tum servi, tum liberi hominis improbi. *Pl. Amph.* 1, 1, 129. Ego pol te istis tuis pro dictis, et malefactis, furcifer, Accipiam. *Ter. Eun.* 5, 2, 22. debeam, Credo, isti quidquam furcifero, si id fecero. *Cic. Vatin.* 6. Id tu tibi, furcifer, sumes? Ap. *Petr. Sat.* 132. *in carm.* convicium εἰς τὸ αἰδοῖον ἀφεστικόν.

FURCILLA, ae, f. parva furca, dimin. furculae. [*Cic. *Att.* 16, 2. Furcilla extrudi. Hoc verbum praetermisit *Nizolius.* Est enim a *Lambino* et *Turnebo. Ernest.* in *cl. Cic.*] *Varr. R. R.* 1, 49. Herba subsecari falcibus debet, et, quoad perarescat, furcillis versari. *Id. ib.* 8. *f.* Ubi nascitur uva, subjiciuntur circiter bipedales e surculis furcillae, ne vindemia pereat. *Colum.* 2, 10. *med.* Fasciculos fabae baculis, furcillisve contundere. *Catull.* 103, 2. *in ment.* Furcillis ejicere aliquem praecipitem.

FURCILLĀTUS, a, um, adj. *Varr. L. L.* 4, 24. Vallum, quod singula ibi extrema bacilla furcillata habent figuram litterae V.

FURCILLES sive furcilla, quibus homines suspendebant. *Fest.* ubi *Scalig.* putat, illa verba, *quibus homines suspendebant* esse inutile additamentum *Pauli. Dacerius* credit, vocem addendam, *quibus homines onera suspendebant:* vel *Festum* loqui de patibulis. Hinc etiam doceri nos, et *furcilles*, et *furcillae* dici, ut *caules*, et *caulae*. Putat enim legendum *furcillae*, non *furcilla.*

FURCILLO vel Forcillo, as, avi, atum, a. 1. *Pl. Ps.* 2, 2, 36. Vae tibi! tu inventus vero, qui meam furcilles fidem. Quasi mihi non sexcenta tanta soli soleant credier? *Pareus* in *Lex. crit.* ex *Passerat.* furcillare fidem exponit infirmam judicare, ideoque quasi furcillis stabilire, et sustentare. Alii interpretantur, fidem in dubium revocare, et quasi furcillis abigere, et rejicere. Al. aliter leg.

[FURCŌSUS, a, um, adj. furcis plenus, habens furcas, in modum furcae factus. *Appul. Herb.* 7. Nascitur leontopodion saepe cum tritico, thyrsis bipalmis, furcosis. *F.*]

FURCŬLA, ae, f. parva furca, furcilla. V. FULTURA. ℙ *Furculae Caudinae* ap. *Liv.* 9, 2. dictae sunt duo juga montium angustae coeuntium inter se, et longe spectantibus furcae figuram, seu litterae V referentium. *Liv.* 9, 2. Et *ib.* 3. et 14. et *Flor.* 1, 16. ℙ *Val. Max.* 5, 1. *extr. n.* 5. et 7, 2. *f. furcas* appellat.

*FURCŬLUS, i, m. dimin. κλεπτίδιον, apud *Priscianum* esse dicitur. *B. A.*

FŪRENS, entis, part. a *furo;* qui furit, et impetu fertur, temere, praecipitanter. *Phaedr.* 3, 10. Irae furentis impetum non sustinens. *Cic. Cat.* 2, 1. Catilina furens audacia, scelus anhelans. *Id. Har. resp.* 1. Hominem furentem exsultantemque continere. Et 22. Furens et violentus. *Virg. A.* 1, 495. Penthesilea furens, *h. e.* bellico spiritu incitata: vel quia, inquit *Servius*, majora viribus audebat; vel quia sororem suam in venatione confixit, simulans se cervam ferire. *Id. ib.* 8, 228. furens animis aderat Tirynthius. *Claud. Fescenn.* 26. Quis belluarum corde furentior? ℙ [*Sensu bono. *Sil.* 15, 455. Te vidit tellus vix credenda furentem, i. e. facinora edentem, quae vix credi possent.] ℙ Cum genitivo, *Virg. A.* 5, 202. Furens animi. ℙ Cum infinito. *Stat. Th.* 11, 356. volat Ogygii fastigia muri Exsuperare furens. ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Virg. A.* 2, 496. aggeribus ruptis cum spumeus amnis Fertur in arva furens cumulo. Et 304. In segetem veluti cum flamma furentibus austris Incidit. *Id. ib.* 4, 670. Furentes flammae. *Lucan.* 3, 195. pelagi furentes undae. *Sil.* 7, 571. venti cum bella furentia torquent. ℙ De vaticinante. *Ov. Her.* 5, 121. Dixerat: in cursu famulae rapuere furentem.

FŪRENTER, adv. μανικῶς, more furiosi. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Pueri ajunt, eum furenter irasci.

[FURFENSIS, e, adj. ad Furfonem pertinens, vicum Peltuinatium, nunc *Furfona. Inscr.* ap. *Mur.* 587, 1. Venditio, locatio aedilis esto, quemquomque veicus Furfens*is* fecerint. *F.*]

FURFUR, uris, m. πίτυρον, purgamentum farinae, utriculi, seu glumae frumenti, vel hordei pinsendo detritae: a βόρβορος, coenum. [*Döderl. 3, 264. *furfur* reduplicatione factum censet a *far.*] *Pl. Capt.* 4, 2, 27. Qui alunt furfure sues. Al. leg. *furfuri*, hanc enim quoque positionem in sexto casu habere dicitur, ut *fusti*, *vecti*, *igni*, et alia. *Plin.* 22, 25, 70. Per cribrum effuso furfure. *Id.* 18, 30, 73. Triticum furfure crasso vestitur. *Varr. R. R.* 2, 6. Furfures hordeacei. *Id. ib.* 5. triticei. *Colum.* 8, 4. *in.* a farina modice excreti. *Phaedr.* 4, 17. Furfuribus sibi conspersum quod panem darent. ℙ Furfures item, πιτυρίασις, est porrigo, vitium capitis, vel faciei, cum excrementa sicca, et alba super poros colliguntur, in capillo, barba, superciliis, quae quasi furfuraceae squamulae in pectendo, aut scalpendo, sine ulceratione a cute resolvuntur, et decidunt. *Plin.* 26, 1, 2. Mentagra descendens in colla pectusque, ac manus, foedo cutis furfure. *Id.* 20, 9, 39. Furfures capitis, et ulcera manantia. *Id.* 22, 21, 30. Furfures in facie discutere. ℙ *Diomed.* 1, 314. et *Charis.* 1, 19., qui *furfures* ajunt semper plurali num. efferri, satis convincuntur allatis exemplis *Plauti* et *Plinii* (V. supra) quibus addi posset *Gell.* 11, 7.

FURFŪRĀCĔUS, a, um, adj. furfureus. *Fulg. Myth.* 2, 19. Furfuracea tinearum terebramina.

FURFŪRĀCŬLUM, i, n. terebra ap. *Arnob.* 6, 200., ut legit *Salmas. in Solin.*, et sic dictum putat, quod furfures, seu scobem furfuribus similem in ligno perforando faciat. V. PERFORACULUM.

FURFŪRĀRĬUS, a, um, adj. ad furfurem pertinens. *Inscr.* ap. *Grut.* 128, 5. Ti. Claudius Ti. F. Fab. Messallinus Heracleotes 7. Coh. S. S. (*h. e.* centurio cohortis supra scriptae, nempe quintae Vigilum) aediculam vetustate corruptam adampliavit ex pecunia furfuraria 7. suae, *h. e.* centuriae suae. Ex his patet, pecuniam furfurariam appellari, quam ex divendito furfure collegerat ea cen-

turia Vigilum: ii enim quoto mense certam frumenti mensuram ab imperatore accipiebant, quae et demensum appellabatur. Haec inscriptio pertinet ad an. a Ch. n. CLVI.

FURFŬREUS, a, um, adj. qui est ex furfure, ut Furfureum panem esitare. *Gell.* 11, 7.

FURFŬRICŬLAE, arum, f. plur. minuti furfures. *Marcell. Empir.* 5. *f.*

FURFŪROSUS, a, um, adj. πιτυρώδης, furfures habens admixtos, aut quandam furfurum similitudinem referens. *Plin.* 12, 25, 55. Color in quacumque natione praefertur rufus, et pinguiter lentus: deterior furfurosus.

FŪRIAE, arum, f. plur. Εὐμενίδες, Deae furoris, Acherontis et Noctis filiae, quae tres numerantur, Alecto, Tisiphone, Megaera, uno partu editae, cerastis crinem implexum habentes, armatamque manum face et flagellis: a *furo*. Poetae fabulantur, Furiarum numen circa scelerum cognitionem ultionemque et in animorum male sibi consciorum exagitatione versari. Sapientes interpretantur, Furiarum nomine a poetis nihil aliud significari, quam animum sibi male conscium, et scelerum quibusdam quasi stimulis assidue exagitatum. *Cic. N. D.* 3, 18. Sin haec Dea est, cur non Eumenides? quae si Deae sunt, quarum et Athenis fanum est, et apud nos, ut ego interpretor, lucus Furinae: Furiae Deae sunt speculatrices, credo, et vindices facinorum et scelerum. *Id. Leg.* 1, 14. Ut eos agitent insectenturque Furiae, non ardentibus taedis, sicut in fabulis, sed angore conscientiae, fraudisque cruciatu. Adde *eund. Rosc. Am.* 24. ℙ *Serv.* in *A.* 4, 609. causam affert, cur tres sint, quia et in coelo reperiuntur, ubi Dirae vocantur, et in terris, ubi Furiae, et apud inferos, ubi Eumenides. *Lact.* 6, 19. Tres Furiae sunt tres affectus, qui homines in omnia facinora praecipites agunt, ira, cupiditas, libido: ex quibus ira ultionem desiderat, cupiditas opes, libido voluptates. Hinc *Virg. A.* 3, 331. Furiis scelerum agitatus. *Hor. Sat.* 2, 3, 135. Malis furiis actus. *Virg. A.* 4, 474. Concipere furias. *Id ib.* 12, 945. Furiis accensus. [*Liv.* 1, 47. His muliebribus instinctus furiis, i. e. sermonibus insanis.] ℙ *Furiae honestae* dicuntur a *Statio* impetus animi servitutem, et infamiam abhorrentes. Sic enim habet *Silv.* 4, 6, 83. immeritasque domus ac templa Sagunti Polluit, et populis furias immisit honestas; *scil.* Saguntini maluerunt se ipsos perdere, et fidem Romanis servare, quam in Annibalis potestatem foede venire. Simile est illud *Virg. A.* 8, 494. Ergo omnis furiis surrexit Etruria justis, *h. e.* justa ira. ℙ In singul. num. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 4. Uti ullum ad illam Furiam (*Clodium*) verbum rescriberet. *Id. Sext.* 14. Furia ac pestis patriae. [*Liv.* 21, 10. Hunc juvenem tamquam furiam facemque hujus belli odi.] ℙ *Furiae auri*, h. e. furens insanaque auri cupiditas. *Sil.* 2, 500. ℙ De rabie canum. *Grat. Cyn.* 391. Scilicet hoc motu, stimulisque potentibus acti, in furias vertere canes. ℙ De stimulis amoris. *Virg. G.* 3, 242. Omne adeo genus in terris hominumque ferarumque, Et genus aequoreum, pecudes, pictaeque volucres In furias ignemque ruunt. *Ov. A. Am.* 2, 487. In furias agitantur equae. [*Virg. A.* 1, 41. Ob furias Ajacis. *Propert.* 4, 4, 68. Nescia se furiis accubuisse novis.] ℙ De furibundo impetu, ira, furore. *Mart.* 2, 43. quae passa est furias et cornua tauri. ℙ De impetu aquarum. *Claud. III. Cons. Honor.* 45. tranare sonoras Torrentum furias.

FŪRIĀLIS, e, adj. μανιώδης, ad Furias pertinens, item ad furentes et insanos. *Ov. Her.* 15, 139. furialis Erichtho. *Hor. Od.* 3, 11, 17. Cerberi caput furiale centum muniunt angues. *Liv.* 7, 17. Sacerdotes facibus ardentibus anguibusque praelatis, incessu furiali militem Romanum insueta turbaverunt specie. *Ov. Met.* 6, 591. Furialia arma, *h. e.* Bacchantum. *Cic. Planc.* 35. Furialis illa vox nefariis stupris effeminata. *Id.* vertens carmina *Sophocl. Tusc.* 2, 8. Furialis vestis, *h. e.* Nessi, qua indutus Hercules in furorem actus est. Sic ap. *Val. Fl.* 6, 670. Aurum furiale, *h. e.* furorem inducens. Et 7, 254. furialia figit Oscula, permixtumque odiis inspirat amorem. Et 2, 101. struit illa nefas, Lemnoque merenti Exitium furiale movet. *Ov. Met.* 6, 657. Furialis caedes, *h. e.* a furente facta. Et 84. Furialia ausa. *Id. Amor.* 3, 12, 39. Mensae furiales Atrei. *Mart.* 2, 75. Leo furiali dente duo corpora peremit, *h. e.* furibundo. ℙ [*Sensu bono. *Sil.* 16, 320. Tollitur in coelum furiali turbine clamor, i. e ingenti.] ℙ *Furiale* adverbii ritu pro *furialiter*. *Stat. Th.* 6, 429. aurigae furiale minatur. *Claud. B. Get.* 326. leo tacitus per altas Incedit furiale nives.

FŪRIĀLĬTER, adv. ἐμμανικῶς, furiose. *Ov. Fast.* 3, 637. Non habet exactum quid agat: furialiter odit, Et parat insidias, et cupit ulta mori.

FŪRIĀNUS, a, um, adj. ad Furium pertinens, quod est nomen propr. R. hominis, ut *Furiana poemata* ap. *Gell.* 18, 11., *h. e.* Furii Antiatis, antiqui poetae. *Furiani milites*, sub Furio Camillo militantes. *Liv.* 6, 9. *f.*

FŪRĬĀTĬLIS, e, adj. furiosus, efferus. *Fortun. de Vita S. Martin.* 3, 306. Furiatile cornu, *h. e.* vaccae furentis.

[*FŪRIĀTOR, oris, m. Boethii fragmentum ab Hasio post Lydum de Ostensis p. 353. 354. editum. *Osann. Auct. Lex. Gr.* p. 184.]

FŪRIĀTUS, a, um, part. a *furio*; μανόμενος, furore concitatus. *Virg. A.* 2, 407. Non tulit hanc speciem furiata mente Choroebus. *Ov. Fast.* 2, 761. Furiatos ignes concipere, *h. e.* insanum amorem. *Sil.* 13, 209. Concitat intortam furiatis viribus hastam, [*i. e. a furore ad summum auctis. In loco proxime seq. bono sensu sumi posse videtur. V. *Furor.*] *Id.* 7, 617. exemplo laudis furiata juventus.

[FŪRĪBUNDĒ, adv. furiose. *Hieron.* in *Isaj.* 5, 14, 5. Israel, qui fuit baculus impiorum, omnes furibunde concutiens, quomodo conquievit, et humiliatus est! *F.*]

FŪRĪBUNDUS, a, um, adj. μανιώδης, qui vehementer furit. *Cic. Sex.* Furibundus homo ac perditus. *Id. Phil.* 13, 9 Latronis impetus crudeles ac furibundos retardare. *Ov. Met.* 13, 871. ut taurus vacca furibundus adempta Stare nequit. *Cic. Div.* 1, 2. Hariolorum et vatum furibundae praedictiones, *h. e.* mente alienata, divinoque furore correpta factae. *Stat. Th.* 10, 896. Junonem tacitam furibunda silentia torquent.

FŪRĪNA, ae, f. Dea apud Romanos, eadem quae Furia, ut *Cic. N. D.* 3, 18. opinatur. *Varr. L. L.* 5, 3. Furinalia a Furina, quod ei Deae feriae publicae dies is: cujus Deae honos apud antiquos: nam ei sacra instituta annua, et flamen attributus: nunc vix nomen notum paucis. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 2. Ponticulus, qui est ad Furinae, Satricum versus. ℙ In *Inscr.* ap. *Grut.* 9, 5. et 333, 1. legitur *Forina*. V. tamen v. s.

FŪRĪNĀLIS, e, adj. ad Furinam pertinens, ut Furinalis flamen, Furinales feriae, ap. *Varr. L. L.* 4, 15. et 6, 3. *med.* ℙ *Furinalia, um*, sacra, et feriae Deae Furinae. *Festus:* Furinalia, sacra Furinae, quam Deam dicebant. Adde *Varr. L. L.* 5, 3 ℙ [*Fogginius* ad *Verrii Flacci fr.* p. 124. adnotat in Kalendario Maffejano et Pinciano et Allifano ad diem VIII. Kal. Aug. *Furrinalia* duplici *r* scriptum fuisse, quo die et *ludi* et *feriae Furrinae* celebrabantur. *F.*]

FŪRĪNUS, a, um, adj ad furem pertinens. *Pl. Ps.* 3, 2, 2. Nam non coquinum est, verum furinum est forum.

FŪRIO, as, a. 1. ἐκμαίνω, furore concito, in furorem ago. *Hor. Od.* 1, 25, 14. Quae solet matres furiare equorum. *Stat. Th.* 11, 487. cum bella cieret Bacchus, et armatas furiarent orgia matres. *Sil.* 14, 279. Ductores facilem impelli, laetamque tumultus Vaniloquo plebem furiabant insuper ore. Et 17, 294. ignifero mentes furiabat in iram Hortatu.

FŪRĬO, is, n. 4. idem quod furo. *Sidon. carm.* 22, 94. Ipsa autem nato occiso Pentheia mater Amplius ut furiat, numquid vesana futura est? *Ulp. Dig.* 23, 2, 9. Si pater furiat, avus sapiat, sufficit avi voluntas. Ita *Holoand.*, at *Torrentin.* furit, alii *furat*.

[FŪRIO, onis, m. qui furit. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 84, 4. C. Nunnius Furio. *F.*]

FŪRIŌSĒ, adv. μανικῶς, dementer, insane. *Cic. Att.* 8, 5. Etsi solet eum, cum aliquid furiose fecit, poenitere. *Spart. Hadrian.* 12. Servo in se cum gladio furiosus irruente.

FŪRIŌSUS, a, um, adj. μανιώδης, furens, furibundus, furore percitus. *Cic. Cluent.* 65. Mulier jam non morbo, sed scelere furiosa. *Id. Acad.* 4, 27. Dormientium et vinolentorum et furiosorum visa imbecilliora esse, quam vigilantium, siccorum, sanorum. *Id. Cat.* 1, 10. Cupiditas effrenata ac furiosa. *Ov. Met.* 10, 370. furiosa vota, *h. e.* quibus aliquid illicitum, absurdumve insane cupitur. *Liv.* 36, 34. A furioso incepto deterrere. *Cic. Pis.* 20. Ego te non vecordem, non furiosum, non mente captum, non tragico illo Oreste, aut Athamante dementiorem putem? *Id. Dom.* 2. Homo vesanus ac furiosus. *Id. Brut.* 68. *extr.* Fervidum, et petulans, et furiosum genus dicendi. *Id. Att.* 4, 3. Turbulentae, temerariae, furiosissimae conciones. *Hor. Sat.* 1, 3, 83. quanto hoc furiosius, atque Majus peccatum est? *Ov. Met.* 9, 736. Amor furiosior. *Id. Fast.* 4, 341. Exululant comites, furiosaque tibia flatur, *h. e.* tibia magnae Deum matris furorem inspirans. ℙ [*Tribuitur hominibus atrociter reipubl. infestis. *Cic. Fam.* 10, 11. Quaedam pars exercitus non minus furiosa est, quam qui cum Antonio fuerunt. V. *Furere* et *Furor.*]

FURIPPUS, i, m. magnus fur, si a *fure* derivetur: vel valde furens, si a *furo*, *is*, ἵππος enim Graece interdum in composit. intensiva est. *Auson. ep.* 115. Pars te Furippum vocitat, pars vero Furippum: Altera producens, altera corripiens. Elige, utrum malis: aut tende aut corripe nomen: Conveniet quodvis, fur, furiose, tibi.

FŪRĬUS (et Fourius in numm. ap. *Eckhel. D. N. V. T.* 5. p. 222.), a, um, ad Furium pertinens, quod est nomen proprium Romani hominis, ut P. Furius Crassipes, L. Furius Camillus, etc. *Ov. Fast.* 1, 641. Furius (antiquum) populi superator Etrusci. *Liv.* 31, 48. *extr.* Data fato quodam Furiae genti Gallica bella. *Cic. Verr.* 2, 1, 42. Cedo mihi leges Atinias, Furias, Fusias. *Lex Furia* est, cujus lator aliquis Furius fuit: cujusmodi meminit *Cic. Balb.* 8., latae a C. Furio tribuno plebis, qua praescribebatur summa pecuniae, quae ex tota hereditate legari, aut mortis causa donari poterat. Fuit etiam *Furia Caninia* Augusto imperante lata de manumissionibus, ut in testamento ex tribus servis usque ad decem, dimidiam partem manumittere liceret; ex undecim usque ad triginta, tertiam partem; usque ad centum, quartam; usque ad quinquintos, quintam; plures autem quam centum ex majori etiam numero servorum manumittere non liceret. *Cajus Instit.* (ed. *Goesch.*) 1. §. 42., *Paul. Sentent.* 4, 14. §. 4. et *Ulp. tit.* 1. §. 24. Plerique omnes non *Furiam*, sed *Fusiam Caniniam* legunt: estque de ea *tit.* 3. *lib.* 3. *Cod. Just.* Verum *Furii* qui dicebantur, olim *Fusii* fuere, ut *Quint.* 1, 4. docet.

FURNĀCĀTOR. V. FORNACATOR.

FURNĀCĒUS, a, um, adj. βαλανοικός, ἰανίτης, ad furnum spectans, ut Furnacei panes, qui in furno coquuntur. *Plin.* 18, 11, 27. Panis varia genera, ut furnacei, a coquendi ratione, etc.

FURNĀRĬUS, a, um, adj. βαλανοικός, ad furnum pertinens. *Furnarius* est, qui ex furno quaestum facit, ἰπνοκαύστης, ἰπνοποιός. *Ulp. Dig.* 39, 2, 24. *med.* Si furni nomine damni infecti fuerit cautum, deinde furnarii culpa damnum datum fuerit. Adde *Inscr.* in V. CONCELLITA, ubi pro *furnerio* legend. *furnario*. ℙ *Furnaria, ae*, f. furnarii ars et negotiatio, βαλανοικὴ. *Suet. Vit.* 2. Mulier vulgaris, Antiochi cujusdam furnariam exercentis filia. [*Furnariam exercere est ex furnis vulgo locandis quaestum facere, ut moris erat Romae: quod non continuo est pistorem agere. *Wolf.*]

*FURNĬA GENS, unde amicus Horatii C. Furnius. V. *sat.* 1, 10, 86. Item alius, amicus Ciceronis Planci legatus. *Cic. Fam.* 10, 1. et 6. *Planc. ib. ep.* 8. *med.* Alius postulatus adulterii et veneficiorum in Tiberium. *Tac. A.* 4, 52. *B. A.*

FURNĬANUS. V. FIRMIANUS.

FURNUS, i, m. ἰατὸς, κλίβανος, locus, in quo panis coquitur. Differt a *clibano*, quia clibanus minor est, et quasi parvus furnus, mobilis, fere ex metallo, interdum etiam ex lapide, inservit non tam pani, quam aliis dapibus coquendis. V. CLIBANUS. Alii derivant a *furvus:* alii a πύρφανον, foculus: alii a *fornus*, quod a *formus*, calidus; [rectius a πύρινος, igneus, deinde πύρνος, mox furnus: vel a *fornix*, unde et fornacator, qui et furnacator dicitur, unde recte furnus. *F.*] *Plin.* 19, 1, 3. Cortices lini decussi clibanis et furnis praebent usum. *Id.* 20, 9, 39. Olla quae conjiciatur in clibanum, aut furnum. *Pl. Cas.* 2, 5, 1. in furnum calidum condito, Atque ibi torreto me pro pane rubido, hera. *Plin.* 13, 4, 9. Fructus marcescit non retostus furnis. *Id.* 28, 8, 29. Torrere aliquid in furno. *Ov. Fast.* 6, 313. Furnis torrere farra. *Plin.* 32, 7, 26. In furno arefacere. *Id. prooem. l.* 23. *f.* urere.

FŪRO, is, ui, n. 3. μελαγχολάω, μαίνομαι, furore corripior, furiosus sum: item vehementiore aliquo affectu, ut ira, cupiditate, laetitia, timore agitor, efferor, insanio. *Cic. Div.* 1, 37. Qui valetudinis vitio furunt, et melancholici dicuntur. *Id. Tusc.* 3, 5. *med.* Quo genere Athamantem, Alcmaeonem, Ajacem, Orestem furere dicimus. *Id. Verr.* 2, 4, 18. Usque eo est commotus, ut sine ulla dubitatione insanire omnibus ac furere videretur. *Id. Brut.* 89. Furere et bacchari. *Id. Or.* 2, 46. Telamon iratus, furere luctu filii videbatur. *Id. Q. Fr.* 2, 1. *f.* Clodius furebat, a Racilio se contumaciter vexatum. *Sen. Med.* 597. Sed furit vinci dominus profundi. *Cic. Pis.* 21. *f.* Acerrime furere. *Catull.* 64, 254. Qui tum alacres passim lymphata mente furebant. *Hor. Od.* 2, 7. *extr.* recepto Dulce mihi furere est amico. [*Expressit notissimum illud Anacreontis 31. Θέλω Θέλω μανῆναι.] *Id. Ep.* 11, 6. Hic tertius December, ex quo destiti Inachia furere, *h. e.* propter amorem Inachiae. *Ov. Met.* 14, 451. pactaque furit pro conjuge Turnus. *Quint. decl.* 289. Furere in aliqua, *h. e.* amore alicujus insanire. *Val. Fl.* 5, 427. Furere amore. *Ov. Met.* 12, 478. dolore. *Curt.* 8, 1. *med.* linguae intemperantia. Et 14. Belluae in suos acrius furunt. *Lucan.* 5, 319. Miles in absentem vultu dextraque furebas. *Virg. A.* 9, 552. fera Contra tela furit. Et 7, 624. pars arduus altis Pulverulentus equis furit, *h. e.* saevit, fremit, ad arma ruens, et proelia poscens. *Val. Fl.* 1, 144. hic optimus hasta, hic ense furens, *h. e.* acriter dimicans. ℙ [*Tribuitur hominibus reip. infestis. *Cic. Att.* 7, 8. Sin autem ille fureret; vehementer hominem contemnebat. *Coll. Vell.* 2, 66, 1. 2, 47, 3. V. FURIOSUS.] ℙ Transfertur ad inanima. *Curt.* 4, 2. *med.* Fretum quo arctius volutatur, hoc acrius furit. *Virg. A.* 1, 111. furit aestus arenis. *Id. G.* 3, 100. in stipulis magnus sine viribus ignis Incassum furit. Et 150. furit mugitibus aether Concussus. Et 457. dolor furit. *Id. A.* 5, 693. effusis imbribus atra

Tempestas sine more furit. [*Prop. 3, 2, 28. Itala portentis nec furit unda novis.] *Lucan.* 1, 155. fulmen in sua templa furit. [*Hor. Od. 3, 29, 18.] *Ov. Met.* 8, 828. furit ardor edendi. [*Sil. 7, 501. Fama furit, i. e. ingens est.] ℙ Cum accusativo, Graeca ratione. *Stat. Th.* 9, 5. Praecipuum tunc caedis opus, Gradive, furebas, *h. e.* furens edebas. *Virg. A.* 12, 680. hunc, sine, me furere ante furorem. [*De hac constructione cf. *Ruddim.* 2, 120. sqq.] ℙ Prima singularis indicativi praesentis *furo* (pro qua *furio* ponit *Prisc.* 8, 817.) raro invenitur, inquit *Diomed.* 1, 375. nullum tamen affert exemplum. [*V. *Ruddim.* 1, 250. 268.] Rarae sunt etiam *furitis*, et futuri paene omnes et imperativi. *Furimus* et *furant* habet *Sen. ep.* 95. Praeteritum *furui* habet *Coripp. Johann.* 7, 137. Poenituit furuisse viros. Et *Plin.* 33, 11, 13. Nec copia tantum argenti furuit vita, sed validius paene manipretiis. Ita *Hard.* ex MSS. Al. leg. *fuerit. Sedul.* 1, 196. Darii furuerunt jussa tyranni. Al. leg. *ferverunt. Serv.* ad *A.* 1, 45. Duo Ajaces fuerunt, et ambo furuerunt. Adde ad *ib.* 4, 471. ℙ Frequentissimum est part. *furens*, quod V. suo loco. ℙ [*Confunduntur *furere* et *ruere*. V. *intpp.* ad *Virg. A.* 2, 771. — *Furit*, *fluit* et *fuit*. *Intpp.* ad *Prop.* 3, 22, 28.]

FŪROR, aris, atus sum, dep. 1. *κλέπτω*, clam alienum aufero. *Cic. Verr.* 2, 1, 22. *f.* Solet haec, quae rapuit et furatus est, dicere se emisse. Et *Verr.* 2, 4, 15. Ut iste in furando manibus suis, oculis illorum uteretur. *Pl. Ps.* 3, 2, 61. Ad furandum venire. *Tac. A.* 3, 74. Robore exercitus impar, furandi melior, *h. e.* aptior insidiis, et ad furta belli. *Plin.* 11, 10, 10. Ne promptum sit, quod invitet furantem. *Cic. Off.* 2, 11. Furari cuipiam aliquid, aut eripere. *Id. Att.* 2, 1. Quippiam furari ab aliquo. *Ov. Am.* 2, 19, 45. Vacuo furari litore arenas. *Quint.* 3, 6. pecuniam ex templo. *Suet. Caes.* 54. aurum e Capitolio. ℙ Activa forma. *Pl. Rud.* 1, 2, 23. et *Trin.* 4, 2, 22. An quo furatum venias mox, vestigas loca? ℙ Translate est subtrahere. *Virg. A.* 5, 845. Pone caput, fessosque oculos furare labori. [*Eodem modo *furari sese*, pro clam se subducere ap. *Sil.* 14, 561. Exigua sese furatus Himilco carina. Et 10, 74. furari membra.] ℙ Item tegere. *Sen. Agam.* 914. vultus veste furabor tuos. ℙ Item furtim obtinere. *Cic. Balb.* 2. Non enim furatus esse civitatem dicitur. *Prop.* 4, 2, 31. de Vertumno: Cinge caput mitra: speciem furabor Iacchi: Furabor Phoebi, si modo plectra dabis, *h. e.* videbor esse Iacchus: vincam et obtinebo, ut credar Iacchus. ℙ *Part. *Furatus* sensu activo ap. *Auson. Idyll.* 10, 175. Saepe etiam mediis furata e collibus uvas. *B. A.* [*Sensu *pass.* Laudat *Ramsh. Gr. Lat.* p. 176. *Appul. Met.* 10, 220. p. 704. *Oud.* Quod, furatis clanculo partibus, praevenisti querimoniam.]

FŪROR, oris, m. *μελαγχολία*, *μανία*, gravior mentis alienato. Differt ab insania, ut majus a minori, ut *Cic. Tusc.* 3, 5. docet, nihilominus in sapientem cadere potest, insania non potest: quia furor intermittitur aliquando, insania perpetua est. *Id. Har. resp.* 18. A Diis quidem immortalibus quae potest homini major esse poena furore atque dementia? ℙ Sumitur aliquando pro mentis concitatione, quae divinitus fit, qualis est poetarum et vaticinantium. *Cic. Div.* 1, 31. Inest igitur in animis praesagitio extrinsecus injecta atque inclusa divinitus. Ea si exarsit acrius, furor appellatur, cum a corpore animus abstractus divino instinctu concitatur. Et 37. Negat enim, sine furore Democritus quemquam poetam magnum esse posse. *Ov. Met.* 2, 640. fatidicos concepit mente furores. [*Prop. 3, 13, 65. Ille furor patriae fuit utilis, ille parenti.] ℙ Item pro brevi aliquo, sed vehementiori affectu ac perturbatione, qua effrenate fertur animus, ac temere, caecoque impetu agit. *Cic. Cat.* 4, 6. Versatur mihi ante oculos aspectus Cethegi, et furor, in vestra caede bacchantis. *Id. Pis.* 21. *med.* Nisi poenas patriae furore atque insania penderet. *Caes. B. G.* 1, 4. Furore atque amentia impulsus. *Cic. Har. resp.* 1. Effrenatus et praeceps furor. *Id. Dom.* 55. *extr.* inflammatus atque ignitus. *Catull.* 63, 38. rabidus. *Val. Fl.* 6, 516. ferus. *Sen. Herc. fur.* 991. caecus. *Id. Med.* 851. impotens. *Liv.* 28, 22. *f.* Cum caeci furore in vulnus ac ferrum vecordi audacia ruerent. *Catull.* 64, 197. amenti caeca furore. Et *ib.* 53. Thesea cedentem celeri cum classe tuetur, Indomitos in corde gerens Ariadna furores. Et 50, 11. toto indomitus furore lecto Versarer. *Suet. Ner.* 31. Impendiorum furor. *Ov. Her.* 9, 145. quo me furor egit amantem. *Virg. A.* 4, 101. Ardet amans Dido, traxitque per ossa furorem. [*Prop. 1, 13, 20. Tantus erat demens inter utrosque furor.] *Virg. A.* 12, 680. hunc, sine, me furere ante furorem, *h. e.* furorem bellicum, pugnam inire. *Sen. Hipp.* 540. Impius lucri furor. *Plin.* 2, 1, 1. Furor est, profecto furor, egredi ex eo, etc. *Ov. A. Am.* 3, 172. Quis furor est, census corpore ferre suo? ℙ De seditione et tumultu. *Liv.* 28, 25. Nec jam erat aut civis aut externus, cum quo furorem suum consociarent. [*Adde 2, 29. et 25, 4.] *Planc.* ad *Cic. Fam* 10, 11. *med.* Si decima legio ad eundem furorem redierit. [*V. *Furere* et *Furiosus*.] *Vell.* 2, 60. Antonii et Dolabellae ad nefandam dominationem erupit furor. Et 89. Sopitus ubique armorum furor. ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Catull.* 46, 2. Jam coeli furor aequinoctialis Jucundis Zephyri silescit auris. ℙ Videtur aliquando in bonam partem sumi posse. *Sil.* 2, 324. Vidi animos, mortesque virum, decorisque furorem, *h. e.* vehementem cupidinem gloriae et laudis. Sic 3, 146. incautos laudum exhorresce furores. [*Respondet Gr. *ὁρμή*.] ℙ Cum infinito. *Stat. Th.* 8, 594. innumeris leo forte potitus Caedibus, imbelles vitulos mollesque juvencas Transmittit: magno furor est in sanguine mergi, *h. e.* ardor, impetus, vis, libido est. ℙ Apud poetas unus est ex comitibus Martis. *Stat. Th.* 3, 424. et 7, 52. et *Sil.* 4, 327. ℙ [*Confunduntur *furor* et *pudor*. *Burm.* ad *Quint. Decl.* 11. p. 232.]

FURTĪFĪCUS, a, um, adj. *ἐπικλόπος*, furax. *Pl. Ps.* 3, 2, 97. Furtificae manus. *Id. Epid.* 1, 1, 10. Minus jam furtificus sum, quam antea: rapio propalam.

FURTIM, adv. *λαθραίως*, latenter. *Cic. Agr.* 2, 16. Ut occulte latet, ut recondita est, ut furtim tota decemviris traditur! *Q. Cic. ad Tiron. Fam.* 16, 26. Lagenae furtim exsiccatae. *Pl. Poen.* 3, 3, 49. Hic clam furtimque esse vult, ne qui sciant. *Ov. Met.* 14, 275. Furtim latere. *Id. Fast.* 3, 19. Blanda quies victis furtim subrepit ocellis. *Id. Trist.* 3, 1, 21. Haec ubi sum lingua furtim titubante locutus. Sic *Amor.* 2, 19, 39. furtim pulsare limina. [*Tib. 1, 2, 10. Janua — Neu furtim verso cardine aperta sones. *Liv.* 39, 4. Per infrequentiam furtim senatusconsultum factum.] *Tac. H.* 4, 56. Furtim magis, quam bello Marsacos incursabat, [*i. e. latronum more. V. *Vell.* l. l. in *Furtivus*.] *Virg. A.* 3, 50. Polydorum Infelix Priamus furtim mandarat alendum Threicio regi. [*Liv. 21, 63. Proficisci clam furtim. ℙ Conjungitur c. substant. Gr. more. *Tibull.* 2, 5, 53. Te quoque jam video — Concubitusque tuos furtim, i. e. furtim peractos, furtivos: Gr. *τὰς εὐνὰς τὰς κλεμμαδόν*.]

FURTĪVĒ, adv. furtim, *κλεμμαδόν*. *Pl. Poen.* 5, 2, 62. Ne quid clam furtive accepisse censeas. *Ov. Amor.* 2, 5, 6. Furtive data munera. *Senec. Ben.* 2, 23. Furtive gratias agere, et in angulo, et ad aurem.

FURTĪVUS, a, um, adj. *κλεπτικός*, furto ablatus. *Pl. Curc.* 5, 2, 22. Mercari furtivas, atque ingenuas virgines. *Hor. Ep.* 1, 13, 14. Furtivae lanae glomus. Et *ib.* 3, 19. moveat cornicula risum Furtivis nudata coloribus. [*Propert. 4, 5, 69. Rari furtiva capilli vincula. *Liv.* 45, 39. An noctu, tamquam furtiva, in aerarium deportabuntur? *scil.* signa aurea, etc.] ℙ Item clandestinus, occultus. *Cic. Pis.* 40. Occultus adventus, furtivum iter per Italiam. [*Vell. 2, 31, 2. Furtivae expeditiones, i. e. latrocinia: oppon. bello.] *Justin.* 11, 6. Furtiva victoria, *h. e.* quae furto et per insidias parta est. *Sil.* 9, 95. furtiva corpus componere terra, *h. e.* [*furtim, raptim injecta.] *Virg. A.* 4, 171. Furtivus amor. Et *ib.* 7, 660. Furtivus partu, *h. e.* clam et illicite conceptus. *Ov. Pont.* 3, 3, 56. furtivos viros habere. Et *A. Am.* 3, 640. Celent furtivos balnea tuta viros. *Id. Her.* 17, 265. Furtivae conscia mentis Littera. *Id. Amor.* 2, 2, 15. Furtiva libertas, *h. e.* clam data. Et *ib.* 1, 11, 3. Furtiva nox, *h. e.* furtivis amoribus apta. *Gell.* 17, 9. *f.* Furtivo scripto cuipiam res occultas nunciare. *Tibull.* 1, 5, 7. Furtivus lectus. *Id.* 1, 9, 55. Furtivus usus.

FURTO. V. v. seq. *in f.*

FURTUM, i, n. *κλοπή*, occulta ablatio rei alienae. *Cic. Cluent.* 63. Strato ille medicus domi furtum fecit, et caedem. *Id. fragm. contra C. Anton.* ap. *Ascon.* Furti aliquem arguere. Et *ib.* deferre. *Ter. Eun.* 4, 7, 39. se alligare. *Pl. Rud.* 4, 7, 34. adstringere. *Cels. Dig.* 47, 2, 69. Furtum alicui facere. *Sabin. ib.* 73. Alicujus rei furtum admittere. *Pompon. ib.* 78. Furti teneri. Et *ib.* Furti agere. *Gell.* 11, 18. *f.* condemnare. *Hor. Ep.* 1, 7, 86. Oves furto periere. *Id. Od.* 1, 10, 7. jocoso furto aliquid condere. *Plin.* 8, 51, 77. Furto abactae sues. *Id. prooem. med.* Deprehendi in furto. *Caes. B. G.* 6, 15. Furto comprehensus. *Plin.* 36, 23, 55. Ruinarum ea maxime causa, quod furto calcis, sine ferrumine suo caementa componuntur ℙ Item ipsa res furto ablata. [*Cic. Verr. 2, 2, 70. Furta exportata.] *Hor. Sat.* 2, 4, 78. seu puer unctis Tractavit manibus calicem, dum furta ligurit. ℙ Translate. *Q. Cic. ad Tiron. Fam.* 16, 26. Etiam si quod scribas, non habebis, scribito tamen, ne furtum cessationis quaesivisse videaris, *h. e.* furtivam causam, praetextum. ℙ Est etiam fraus occulta et insidiae. *Ov. Met.* 13, 104. furtis incautum decipit hostem. *Liv.* 43, 10. Furto et fraude rem agere. *Curt.* 4, 13. Furto, non praelio opus esse: intempesta nocte opprimi hostes posse. *Virg. A.* 10, 735. haud furto melior, sed fortibus armis. Et *ib.* 11, 515. Et *Sall. fragm.* ap. *Serv. ib.* et *Non.* 4, 203. Furta belli. *Sil.* 17, 91. furtum armorum tutantibus umbris. ℙ Dicitur saepe de furtivis amoribus. *Virg. G.* 4, 346. Vulcani, Martisque dolos, et dulcia furta. [*Propert. 2, 30, 28. Et canere antiqui dulcia furta Jovis.] *Tibull.* 1, 2, 34. celari vult sua furta Venus. *Sil.* 7, 487. e furto genitus. [*(*Scil.* Scipio, quippe qui habitus et haberi volens pro Jovis filio.) *Id.* 13, 615. Fecunda Jovis furto.] Adde *Ov.* saepe. ℙ Et de qualibet latebra atque occultatione. *Virg. A.* 6, 568. Quae quis apud Superos furto laetatus inani, Distulit in seram commissa piacula mortem. *Mart.* 5, 51. Nec semel ergo mihi furtum fecisse licebit? *h. e.* coenare clanculum. *Virg. A.* 4, 337. neque ego hanc abscondere furto Speravi, ne finge, fugam. ℙ *Furto* pro adv. *furtim*. *Id. ib.* 6, 24. suppostaque furto Pasiphae. *Val. Fl.* 8, 228. Qualis sanguineo victor Gradivus ab Haemo Idalium furto subit, aut dilecta Cythera. *Plin.* 8, 30, 46. Hyaenae parere furto cupiunt. *Vell.* 2, 63. Furto creatus pontifex. [*Gloss. Gr. Lat. *λάθρα*, clam, clanculo, clandestino, furto. *B. A.*] ℙ [*Confunduntur a librariis *furtum* et factum. *Burm.* ad *Ov. Fast.* 4, 582. et *ib.* 5, 233.]

FURVESCENS, tis, part. ab inusit. *furvesco*, qui furvus fit. *Capell.* 1, 20. Tartareae noctis obscuritate furvescens.

FŪRUNCŪLUS, i, m. dimin. furis. *Cic. Pis.* 27. Olim furunculus, nunc etiam rapax. ℙ Est etiam tuberculum in cute et ulcus. *Plin.* 20, 13, 26. *n.* 12. et alibi: de quo et *Cels.* 5, 28. *n* 8. Furunculus, inquit, est tuberculum acutum, cum inflammatione et dolore, maximeque ubi jam in pus vergit: qui ubi adapertus est, et exiit pus, subter apparet pars carnis in pus versa, pars corrupta subalbida, subrubra, quem ventriculum quidam furunculi nominant. V. FERVUNCULUS. ℙ In vitibus etiam *furunculus* dicitur palmes juxta alium palmitem enatus, quod veluti succum vicinis partibus furetur: vel extuberatio quaedam in modum verrucae. *Colum.* 4, 22. et 24. et *Plin.* 17, 22, 36. *n.* 13.

*FŪRUS, i, m. *Varr. L. L.* 9, 4. p. 141. (179. *Bipont.*) inter *vetera* refert *cascus furus*, *casci furi*. An pro *fure* etiam *furum* dixere? *Scal.* legi vult *surum*, unde sit deminutum *surculus*. *B. A.*

FŪRVUS, a, um, adj. *μέλας*, *ἀμαυρὸς*, *σκοτεινὸς*, niger, ater, obscurus. *Festus:* Furvum, nigrum, vel atrum: hinc dicta furnus, furiae, fuligo, fumus. *Gell.* 1, 18. Veteres Romani furvum atrum appellaverunt. *Senec. Controv.* 1, 1. *f.* Audivimus fratrum fabulosa certamina, impias epulas, detestabili parricidio furvum diem. ℙ De inferis. *Hor. Od.* 2, 13, 21. furva Proserpina. *Ov. Met.* 5, 541. Ex Acheronte suo furvis peperisse sub antris. Adde *Stat. Silv.* 5, 1, 155. et *Th.* 8, 10. ℙ Hinc hostiae furvae dicebantur, quae nigri erant coloris, quod hostiarum genus Diis inferis gratissimum putabatur. *Val. Max.* 2, 4. *n.* 5. et *Fest.* ℙ Translate. *Prud. Cath.* 1, 74. Culpa furva. ℙ *Furvus*, pullis vestibus indutus, atratus. *Prop.* 4, 7, 27. Denique quis nostro furvum te funere vidit? Al. leg. *curvum*.

FUSCĀTOR, oris, m. qui fuscat. *Lucan.* 4, 66. Quicquid coeli fuscator Eoi Intulerat Corus.

FUSCĀTUS, a, um, part. a *fusco*. *Alcim. Avit.* 4, 430. fuscati lumina solis.

[FUSCĬĀNUS, i, m. ad Fuscum pertinens, quod est cogn. R. Est item cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 126. *col.* 1. C. Allius C. F. Fuscianus. *F.*]

[FUSCĬCŪLĒNUS, i, m. derivativ. fusci. Est cogn. R. ap. *Mart.* 2, 74. *F.*]

[FUSCILLĀ, ae, f. dimin. fuscae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut* 711, 4. Valeria Fuscilla. *F.*]

FUSCĪNA, ae, f. *δίκρανον*, *τρίαινα*, telum tridens, sive trisulcum, aut bisulcum, quo piscatores figunt anguillas, et ea, quae in imo aquae fundo natant. Erat autem hoc insigne, et veluti sceptrum Neptuni. *Cic. N. D.* 1, 36. Dant etiam Deo arcum, hastam, clypeum, fuscinam, fulmen. ℙ Fuscina etiam utebantur retiarii in gladiatoriis pugnis. [*V. Intpp. ad *Suet. Cal.* 30.] *Juven.* 2, 143. Vicit et hoc monstrum tunicati fuscina Gracchi. [*8, 200. sq.]

*FUSCĪNŬLA, ae, f. dimin. parva fuscina. *Vulg. Interpr. Exod.* 27, 3. Faciesque et forcipes atque fuscinulas et ignium receptacula, ubi LXX. *χυτάγρας*. *B. A.*

[FUSCĪNILLĀ, ae, f. diminut. fuscinae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1141, 1. Fabia Fuscinilla. *F.*]

FUSCĪNUS, a, um, adj. ad Fuscum pertinens, quod est cogn. R. *Senec. Suasor.* 4. *f.* Ingeram vobis Fuscinas explicationes.

FUSCĬTAS, atis, f. fuscus color. *Appul. de Mundo ad f.* p. 73. Ab omni fuscitate liberum coelum.

FUSCO, as, a. 1. *ὑπομελαινίζω*, fuscum, hoc est, subnigrum facio. *Ov. A. Am.* 1, 513. Fuscentur corpora campo. *Stat. Th.* 6, 576. pinguique cutem fuscatur olivo. *Id. Ach.* 1, 3, 7. Massagetae pocula fuscant Sanguine puniceo. *Lucan.* 10, 135. fuscante lanugine malas. *Val. Fl.* 1, 396. longa fuscat nube diem. [*Sil. 11, 270. Fuscabat Hesperus currum (Solis).] *Ov. A. Am.* 3, 197. ne fuscet inertia dentes. ℙ Neutrorum more. *Stat. Silv.* 3, 4, 65. ne prima genas lanugo nitentes Car-

peret, et pulcrae fuscaret gratia formae. Alii malent *gaudia formae:* alii *fuscetur.* ℙ Translate. *Symmach. ep.* 1, 34. (al. 40.) Quem ad hoc aevi nulla actuum culpa fuscavit. *Sidon. carm.* 7, 505. quem fuscat id unum, Quod te, Roma, capit.

[FUSCŬLUS, a, um, diminut. fusci. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 525, 5. L. Aufustius L. F. Sub. Fusculus. Alia ap. *Fabrett.* p. 119. *n.* 8. Coruncania Fuscula. *F.*]

FUSCUS, a, um, adj. φαιὸς, λευκόφαιος, ad nigrum accedens, subniger, furvus, ater, obscurus. *Cic. Sext.* 8. Purpura plebeja, ac paene fusca. *Id. prognost. Div.* 1, 14. Fusca cornix. *Virg. A.* 8, 369. Nox ruit, et fuscis tellurem amplectitur alis. *Tibull.* 3, 4, 55. cum de fusco Somnus velavit amictu. *Val. Fl.* 6, 494. fuscis Notus imminet alis. *Ov. Met.* 5, 286. Fusca repurgato fugiebant nubila coelo. *Id. Her.* 15, 35. Candida si non sum, placuit Cepheia Perseo Andromede, patriae fusca colore suae. *Tibull.* 2, 6, 37. Illi sint comites fusci, quos India torret, Solis et admotis inficit ignis equis. *Mart.* 9, 36. Fusca Syene, *h. e.* cujus incolae fusco sunt colore. *Id.* 2, 40. Fusca Falerna. *Id.* 14, 127. Fusca vestis, *h. e.* ut ipse ait, turbato simillima mulso. *Plin.* 31, 2, 10. Nigra aut fusca pecora. *Id.* 16, 13, 24. Fraxini duo genera: longa, enodis; altera brevis, durior, fusciorque. *Mart.* 14, 62. Laterna fuscior, *h. e.* minus pellucida. ℙ Translate *fusca vox* dicitur, quae minus clara est, atque ad turbatam, obscuram, raucamque acedit, cui opponitur *canora* et *candida* apud *Cic. N. D.* 2, 58. *Quint.* 11, 3, 15. et *Plin.* 28, 6, 16. Hanc in M. Antonio fuisse, et actioni ejus gratiam addidisse, notat ex Cicerone (*Brut.* 38.) *Quint. ib. f.* Cicero autem eo loco non *fuscam*, sed (quod idem est) *subraucam* appellat. ℙ Fuscae aves sunt mali ominis. *Appul. Met.* 2. p. 124, 6. Fuscis avibus Larissam accessi. [*Miscentur a librariis *fuscus* et *fulvus*. V. *intpp.* ad *Virg. A.* 7, 408.] ℙ [Est cogn. Rom. a colore cutis, ut C. Allius C. F. Fuscus, C. Caerecius C. F. Quir. Fuscus. *Inscr.* ap. *Grut.* 126. *col.* 1. *extr.* et 379, 6. *F.* ℙ *Aristius Fuscus, Horatii amicus, insignis grammaticus, rhetor ac poeta. *Hor. Od.* 1, 22, 4. *sat.* 1, 9, 61. et *ib.* 10, 83. item *ep.* 1, 10, 1. Arellius Fuscus, nobilis rhetor, de quo *Senec. Suasor.* 2, 3, 4. et 5. *Controv.* 1. *post. med.* et 29. *post med. B. A.*]

FŪSĒ, adv. χύδην, late, abundanter, copiose. *Cic. Tusc.* 4, 26. De cujus excellentia multa quidem dici quamvis fuse lateque possint. *Id. N. D.* 2, 7. Cum uberius disputantur et fusius. *Id. Fin.* 3, 8. Fuse et copiose augere et ornare quidpiam.

*FUSICIA, nomen gentis Rom., de qua *Cic. Verr.* 2, 2, 31. C. Fusicius a C. Verre duci jussus. *B. A.*

[FŪSĬCĬUS, a, um, adj. idem ac fusilis. *Not. Tir.* p. 62. Fusicius, fusilis. *F.*]

FŪSĬLIS, e, adj. qui fundi et liquefieri potest: item fusus, liquefactus. *Ov. Met.* 11, 126. Fusile per rictus aurum fluitare videres. Et *Prud. Cath.* 4, 40. fusile numen, *h. e.* signum Dei ex fusili metallo factum.

FŪSĬO, onis, f. χύσις, diffusio, extensio. *Cic. N. D.* 1, 15. Ipsumque mundum Deum dicit esse, et ejus animi fusionem universam. *Vitr.* 9, 7. Tenuis fusio stellarum. ℙ Item i. q. *das Giessen, Schmelzen. Imp. Constant. Cod. Theod.* 9, 21, 3. Si quis nummum falsa fusione formaverit. ℙ Item i. q. *die Bezahlung. Gloss. Philox.* Fusio, εἰσφορὰ δημοσίων. *Ulp. Dig.* 7, 1, 27. *med.* Solent possessores fisco fusiones praestare. Ita *Torrent.* Alii *functiones.*

FŪSĬUS, a, um. De lege Fusia V. supra in FURIUS; coll. FUFIUS.

FŪSOR, oris, m. qui metalla fundit. *Imp. Constant. Cod.* 10, 64. et *Inscr.* ap. *Grut.* 630, 9. Domitius Abascantus fusor ollarius.

FŪSORĬUM, ii, n. locus, ubi aliquid funditur. *Pall.* 1, 37. *f.* Longe ab apium castris sint omnia odoris horrendi, balneae, stabula, coquinae, fusoria, *h. e.* quo funduntur sordes culinae. *Id. ib.* 17. Solum alto rudere solidatum, relicto fusoriis loco, testacei pavimenti superfusione solidetur, *h. e.* canalibus, per quos aqua infunditur vel effunditur: loquitur enim de piscina.

*FŪSORĬUS, a, um, adj. qui funditur. *Gloss. Philox.* Fusorius, χωνευτικός. *Vulg. Exod.* 32, 4. Formavit opere fusorio. *B. A.*

FUSTERNA, ae, f. postquam caesa est abies in usum operum, pars ejus superior nodosa duriorque *fusterna* vocatur, quia crebros habet nodos, ut solet esse in fustibus et baculis: inferior vero terrae proxima, enodis ac tenerior, fluvio macerata, decorticata, et quatuor in partes scissa, *sapinus* et *sapinea* dicitur. *Vitr.* 2, 9. et *Plin.* 16, 39, 76. *n.* 1. V. SAPINUS.*

FUSTĬĀRĬUS, ii, m. qui fuste verberat. *Gloss. Philox.* Fustiarius, ξυλοκόπος, ὁ τύπτων τῷ ξύλῳ. ℙ Adjective. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 529. *n.* 382. et *Grut.* 1114, 6. Fustiario supplicio se noverit esse subdendum. *Gruterus* tamen *l. c.* habet *fustuario.*

FUSTĬBĂLĀTOR, oris, m. qui fustibalo jaculatur. Ita legitur in MSS. *Veg. Mil.* 3, 14., ut adnotat *Stewechius;* in libro autem ejusdem *fustibulator.* Vulgo tamen legitur *fundibalator* vel *fundibulator:* quod idem esset ac funditor.

FUSTĪBĂLUS, i, m. fustis est longus pedibus quatuor, cui per medium ligatur funda de corio, et utraque manu impulsus, prope ad instar onagri dirigit saxa. Ita describit *Veg. Mil.* 3, 14.

FUSTĬCŬLUS, i, m. parvus fustis. *Pall.* 1, 35. *med.* Fusticulos allii sine capitibus comburere. *Appul. Met.* 6. Qui te rogabit, decidente sarcina, fusticulos aliquot porrigas ei.

*FUSTĪGĀTUS, a, um, part. a *fustigo;* fuste percussus. *Gloss. Philox.* Fustigatus, ῥαχισθείς. *B. A.*

*FUSTĪGO, as, a. 1. fuste percutio. *Gloss. Philox.* Fustigo, ξυλοκοπῶ, τύπτω τῷ ξύλῳ. *B. A.*

FŪSTĬM, adv. cum fuste. *Val. Max.* 6, 3. *n.* 9. Uxorem fustim interemit. Adde 8, 1. *f.* et *Vell.* 2, 78. *extr.* Ubique autem al. leg. *fuste* vel *fusti:* et priore loco etiam *furtim.*

FUSTIS, is, m. ῥάχτωρ, lignum teres, ut vectis, clava, contus: [**Etym.* v. est a *ferio*, ut *gestum* a *gero*, *pestis* a *pereo*, *hostis* ab *horreo. Döderl.* 3, 263. sq.] *Hor. Od.* 3, 6, 38. mascula Proles Sabellis docta ligonibus Versare glebas, et severae Matris ad arbitrium recisos Portare fustes. *Varr. L. L.* 4, 31. Alligare fasces, incisos fustes, faculas. ℙ Fustium usus frequens est in caedendo. *Pl. Amph.* 1, 1, 202. Auferere, non abibis, si ego fustem sumpsero. *Cic. Verr.* 2, 4, 43. Male mulcati clavis et fustibus. *Id. Pis.* 30. Quid nunc te, asine, litteras doceam? non opus est verbis, sed fustibus. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 8. *f.* Fustem alicui impingere. *Pl. Aul.* 3, 1, 4. Fustibus aliquem male contundere. Et 3, 3, 6. Implere fustibus caput alicujus. Et *Mil. a.* 5. *v.* 8. verberare. *Tac. A.* 14, 8. caput affligere. *Juven.* 9, 98. fuste aperire caput. *Hor. Sat.* 1, 5, 22. mulae, nautaeque caput, lumbosque saligno Fuste dolat. Et *ib.* 3, 134. fuste pueros coercere. *Auct. B. Hisp.* 27. percutere. *Suet. Cal.* 26. abigere. *Ulp. Dig.* 48, 19, 8. animadvertere. *Paul. ib.* 1, 15, 3. castigare. *Hor. Sat.* 1, 3, 101. Unguibus, et pugnis, et fustibus pugnare. *Plin.* 7, 56, 57. Proelium Afri contra Aegyptios primi fecere fustibus, quos vocant phalangas. ℙ In sexto casu etiam in *i* desinit. *Pl. Asin.* 2, 4, 21. Tanquam si claudus sim, cum fusti est ambulandum. *Id. Capt.* 4, 2, 115. Nisi mantiscinatus ero probe, fusti pectito. [*Est haec familiaris *Pl.* dicendi ratio. Sic *Rud.* 3, 2, 47. *Poen.* 1, 2, 145.] *Sall. fragm.* ap. *Serv.* ad *A.* 2, 201. Sorte ductos fusti necat. [*Cf. *Schneid. Formenl.* 1, 229.]

FUSTĪTUDĪNAS insulas, joculariter vocat *Pl.* ergastula, ubi servi fustibus caeduntur, *Asin.* 1, 1, 21. Apud fustitudinas ferricrepinas insulas, Ubi vivos homines mortui incursant boves.

FUSTŬĀRĬUM, ii, n. ξυλοκοπία, poena, quae fustibus infligitur. Ex locis *Cic.* et *Livii* mox afferendis constat, fuisse poenam militarem, et quidem capitalem, cum deberi dicant militibus capitale delictum admittentibus. [*Cf. *Polyb.* 6, 35.] Quare differt ab animadversione fustium, qua liberi homines, neque ii omnes, sed tenuiores plectebantur: quae minor erat flagellatione leviorque; nam haec servorum fuit, ut *Callistr. Dig.* 48, 19, 28. et *Marcell. ib.* 10. et *Hermogenian. ib.* 47, 10, 45. docent. Hanc *fustigationem* quidam appellant, nullo tamen, quod sciam, Latino auctore: *fustuarium* vero auctores habet, ut diximus, *Cic. Phil.* 3, 6. Fustuarium meruerunt legiones, quae consulem reliquerunt. Et *Liv.* 5, 6. *f.* Fustuarium meretur, qui signa relinquit, aut praesidio recedit. *Id.* ap. *Serv.* ad *A.* 6, 825. fustuario necare aliquem. [*V. *Lips. Mil. Rom.* 5, 18. *Voss.* et *Boecler.* ad *Vell.* 2, 78. *extr. Drak.* ad *Liv. epit.* 57. et quos laud.]

FUSUM, i, n. V. FUSUS, i.

FŪSŪRA, ae, f. χύσις, fusio, sive liquefactio. *Plin.* 33, 6, 35. Molybditis, plumbi ipsius fusura, quae fit Puteolis, et inde habet nomen.

[FŪSŪRĀRĬUS, ii, m. qui fusuram facit, fusor. *Not. Tir.* p. 62. Fusura, fusurarius. *F.*]

FŪSUS, a, um, part. a *fundo*, *is*, χυθείς, effusus. *Cic. Or.* 2, 77. Fusus sanguis in corporibus. *Val. Fl.* 5, 243. Fulgor fusus ab auro. Et 7, 610. fusus clangor. *Ov. Met.* 11, 247. vinum super aequora fusum. ℙ Item dissipatus, dispersus. *Caes. B. G.* 1, 44. Copiae proelio fusae. *Cic. Phil.* 14, 1. Exercitus hostium caesus fususque. *Id. Off.* 3, 31. *extr.* Hostes fusi et fugati. *Id. Sext.* 42. Ut homines fusi per agros et dispersi vagarentur. ℙ Item stratus, jacens. *Virg. A.* 1, 218. Fusi per herbam. *Id. ib.* 6, 423. Fusus humi. *Stat. Th.* 1, 407. Fusus humo gelida. *Ov. Pont.* 3, 3, 8. Fusa membra toro. *Id. Met.* 12, 319. Fusus in Ossaeae villosis pellibus ursae. ℙ Item prostratus, afflictus. *Sil.* 4, 233. multo vix fusum vulnere Breucum. Et 7, 31. Fusus vulnere equi. [**Fusa armamenta* ap. *Suet. Aug.* 17. non sunt in mare projecta, ut *Bernecc.* visum, sed tempestate confusa et in navem deturbata. *B. Crus.*] ℙ Item liquefactus, solutus, fluens. *Plin.* 34, 11, 24. Fusum aes. *Cic. N. D.* 2, 29. *f.* Aer tum fusus et extenuatus sublime fertur, tum concretus in nubes cogitur. *Cels.* 1, 3. *med.* Melior est in juvene fusior alvus, in sene adstrictior. ℙ Item diffusus, expansus. *Virg. A.* 10, 137. Fusi crines. [**Tibull.* 2, 5, 66.] *Ov. Fast.* 2, 739. fusae per colla coronae. *Plin.* 12, 17, 39. Fusa cupressus. *Id.* 8, 54, 80. Fusa late cauda. *Val. Fl.* 8, 93. fusis circum projecta lacertis. *Lucan.* 4, 670. non fusior ulli Terra fuit domino, *h. e.* non latius regnum. *Virg. A.* 6, 440. partem fusi monstrantur in omnem Lugentes campi. Et 10, 838. fusus propexam in pectore barbam, *h. e.* barbam habens fusam in pectus. [**Tibull.* 1, 7, 46. Fusa sed ad teneros lutea palla pedes. V. intpp. ad h. l. *Suet. Aug.* 73. Togis usus est neque restrictis, neque fusis, *h. e.* non fluxiore cinctura, ut *Id. Caes.* 45. loquitur.] *Liv.* 38, 21. Gallorum fusa et candida corpora, *h. e.* minime rugosa, sed extensa, et laevia. ℙ Translate. *Cic. Off.* 1, 28. Ut illud, quod ad omnem honestatem pertinet, decorum, quam late fusum sit, appareat. *Id. Or.* 2, 54. Genus facetiarum aequabiliter in omni sermone fusum. Et 38. Genus sermonis non liquidum, non fusum ac profluens, sed exile, aridum, concisum, ac minutum. Et 15. Genus orationis fusum atque tractum, et cum lenitate quadam aequabili profluens. [*Sensum hh. vv. explicat *Ernest.* in *lex. technol. Lat. rhet.* p. 185. sq.] *Quint.* 9, 4, 138. In locis, ac descriptionibus fusi ac fluentes, in epilogis plerumque dejecti, et infracti. Et *ib. paulo ante.* Demonstrativum genus fusiores habet liberioresque numeros. *Id.* 10, 1. Dulcis, et candidus, et fusus Herodotus, *h. e.* copiose, et bene fluens. Et *mox.* Plenior Demosthene Aeschines, et magis fusus. *Id.* 11, 1. Quamquam sit fusus locus, tracteturque a philosophis latius, *h. e.* abundans rerum, et copiosus. Sic *Gell.* 2, 26. Lingua Graeca prolixior, fusiorque, quam nostra. *Quint.* 11, 3. post init. Fusa vox. Et *post multa.* Vox in egressionibus fusa, et securae claritatis: cui opponitur contracta. ℙ *Virg. A.* 7, 421. Turne, tot incassum fusos patiere labores? ℙ [*Fusus* fuit etiam cogn. patriciae gentis Furiae. *Fasti Capitol.* ap. *Grut.* 290. M. Furius Fusus. *F.*]

FŪSUS, i, m. κλωστήρ, instrumentum, quod mulieres nendo digitis volvunt: a *fundendo*, quia per ipsum funduntur fila. *Plin.* 8, 48, 74. Colus compta, et fusus cum stamine. *Id.* 11, 23, 27. Lanam tenuari in fila junceo fuso. *Virg. A.* 4, 348. fusis mollia pensa devolvere. *Ov. Met.* 6, 22. levi teretem versabat pollice fusum. [**Tibull.* 2, 1, 64. Fusus et apposito pollice versat opus.] *Hieron. ep.* 107. *n.* 10. et *Prud. περὶ στεφ.* 10, 239. rotare fusos. ℙ A poetis tribuitur Parcis, quae nere dicuntur humanae vitae stamina. *Virg. Ecl.* 4, 46. Talia saecla, suis dixerunt, currite, fusis Concordes stabili fatorum numine Parcae. *Ov. Her.* 12, 3. Tunc, quae dispensant mortalia fila, Sorores, Debuerant fusos evoluisse meos. ℙ Pagana lege in plerisque Italiae praediis cautum erat, ne per itinera ambulantes feminae torquerent fusos, aut omnino detectos ferrent, quoniam credebatur adversari id omnium spei, praecipueque frugum. Risu digna superstitio, quam refert *Plin.* 28, 2, 5. ℙ A similitudine machina est volvendis oneribus apta. *Vitr.* 10. 6. *f.* Circa lapidem fusos sextantales ad circinum compegit: deinde circa fusos funem involvit, et bubus junctis funem ducebat, etc. ℙ [Neutro genere utitur *Symmach. Laud. in Gratian. Aug.* (ed. *A. Maio*) 9. Jamdudum aureum saeculum currunt fusa Parcarum. *F.*]

FŪSUS, us, m. fundendi actio, fusio, ut Fusus aquae, *Varr. L. L.* 4, 26.

FŪTĀTIM, adv. profusim. *Pl. Truc.* 4, 4, 29. Id quoque interim futatim nomen commemorabitur, *h. e.* saepe. Alii aliter interpretantur, aut legunt. V. INTERDUATIM.

FŪTĬLĒ, adv. idem quod futiliter. *Pl. Stich.* 2, 2, 73. Enimvero, Gelasime, opinor, provenisti futile. *Ennius* ap *Non.* 11, 39. Ut quod factum est futile, amici, nos feramus fortiter.

FŪTĬLE, is, n. vas quoddam lato ore, fundo angusto, et acuto, quo utebantur in sacris deae Vestae: a *fundendo*, quod illud ministri sacrorum non deponerent, sed instabile esset, et, si positum esset, statim aqua funderetur. Aqua enim ad sacra Vestae in terra non ponebatur, quod si fieret, piaculum erat. Igitur excogitatum est vas, quod stare non posset. *Lact. Plac.* ad *Stat. Th.* 8, 297. et *Donat.* in *Ter. Andr.* 3, 5, 3. et *Phorm.* 5, 1, 19.

FŪTĬLIS, e, adj. χυδαῖος, qui facile fundit, et liquorem infusum non continet, sed protinus emittit. Hinc de canibus metu concacantibus *Phaedr.* 4, 17. Illi autem, qui miserunt vos tam futiles, etc. ℙ Item qui facile funditur, et frangitur. *Virg. A.* 12, 740. Mortalis mucro, glacies ceu futilis, ictu Dissiluit. ℙ Translate dicitur de homine vano, et levi, qui continere tacenda non potest, quique facile loquitur, et nihil praestat. *Festus:* Futiles dicuntur, qui silere tacenda nequeunt, sed ea effundunt: sic et vasa futilia a fundendo vocata. (V. v. praec.) *Ter. Andr.* 3, 5, 3. Servon' fortunas meas me commisisse futili? *Virg. A.* 11, 339. consiliis habitus non futilis auctor. *Cic.*

Div. 1, 19. Irrideamus haruspices: vanos, futiles esse dicamus. *Id. N. D.* 1, 8. Futiles commenticiaeque sententiae. *Id. Fin.* 3, 11. Quis non odit sordidos, vanos, leves, futiles? *Id. Tusc.* 4, 17. Nec alacritate futili gestiens deliquescat. *Gell.* 13, 24. *med.* Est hoc inane admodum et futile. *Id.* 4, 8. Competitores imbelles et futiles. Et 1, 15. Leves, et futiles, et importuni locutores. *Enn.* ap. *Non.* 11, 16. Severiter suspectionem ferre falsam, futilium est. ℙ Ponitur et pro inutili, supervacuo, et nullius pretii ac momenti. *Phaedr.* 5, 2. Nunc conde ferrum, et linguam pariter futilem. *Gell.* 16, 12. Res futiles et frivolae. *Plin.* 33, 2, 8. Futili paene de causa. ℙ Item pro vano, irrito. *Sil.* 15, 794. Haec Nero, et intorquet jaculum: nec futilis ictus. Nam latere extremo cuspis librata resedit.

FŪTĬLĬTAS, atis, f. *φλυαρία*, vanitas, levitas, inutilitas. *Cic. N. D.* 2, 28. Et plena sunt futilitatis, summaeque levitatis. [**Heind.* e codd. scripsit *scurrilitatis*, improbante *Orell.*]

FŪTĬLĬTER, adv. vane, inutiliter, frustra. *Appul. Apol.* post princip. Futiliter blaterata. Adde *Non.* 11, 39.

FŪTĬO, is, a quo *effutio*, agnoscitur a *Prisc.* 4, 631. sed nullo firmatur auctore.

FŪTO, as, a. 1. *Festus:* Futare, arguere est: unde et confutare. Sed Cato hoc pro *saepius fuisse* posuit.

FŪTUM, i, n. vas aquarium, quo in triclinio allatam aquam infundebant. V. NANUS et FUTILE, is.

FŪTŪO, is, ui, utum, a. 3. *βινέω*, Veneri operam do: a *φυτεύω*, planto. *Catull.* 97, 9. Hic futuit multas. *Mart.* 10, 81. Cum duo venissent ad Phillida mane fututum. *Id.* 9, 3. Ducitur addictus, te futuente, cliens.

FŪTŪRUS, a, um, part. verbi *sum*, ab antiquo *fuo*, *ἐσόμενος*, qui erit, qui eventurus est. *Cic. N. D.* 2, 4. *f.* Signa ostenduntur a Diis rerum futurarum. *Id. Off.* 2, 9. Futura prospicere. *Virg. A.* 4, 508. haud ignara futuri. *Colum.* 11, 1. Docendus, et multis prius experimentis inspiciendus erit, futurus villicus, *h. e.* qui debebit, aut volet esse villicus. *Liv.* 6, 12. *med.* Si quid Dii, vatesque in futurum vident.

FŪTŪTĬO, onis, f. actus futuendi. *Catull.* 32, 7. et *Mart.* 1, 107.

FŪTŪTOR, oris, m. qui futuit. *Mart.* 1, 92. et 7, 30.

FŪTŪTRIX, icis, f. quae quasi futuit, vel fututionem imitatur. *Mart.* 11, 22. Fututrix manus. *Id. ib.* 61. lingua.

FŪTŪTUS, a, um, part. a *futuo*. Ap. *Mart.* 3, 87. et saepe alias.

FŪVI pro *fui*, V. in FUAM.

G

G Septima Latinorum littera, una ex mutis, cognata est litterae C, a qua originem habet. *Nova consonans* dicitur a *Diom.* 2, 417., quia multo tempore Latini ea caruerunt, C litteram ejus loco adhibentes, sed duplici potestate, scilicet in quibusdam vocibus, ut C nunc habet, in aliis ut G. [*Hinc in *inscr. Drill. macestratus* pro *magistratus*, *leciones* pro *legiones*. Sic confunduntur etiam in cdd. *g* et *c*. V. *Spald.* ad *Quint.* 10, 1, 4. et *ib.* 3, 17.] Tandem post quingentos fere annos ab U. C. Spurius quidam Carvilius, ut est ap. *Plutarch. de Quaest. Rom. n.* 54. parvo apice inferius litterae C adjecto in iis vocibus, quae G sonum habebant, eam in Latium invexit. Remansit tamen in quibusdam vocibus, ut in *Cajus*, *Cnaeus*, licet per G efferantur, ut suo loco dictum est. Plura hac de re *Noris.* in *Cenotaph. Pis. dissert.* 4. *c.* 5. ℙ Aliquando pro N. scripta fuit, ut *aggulus*, *aggens*, *agguilla*, *iggerunt*, ut ex *Varrone* docet *Prisc.* 1, 556. [*ℙ In notis signif. *G. Gajus*. V. *inscr.* ap. *Orell.* 467. 1660. et al. — *Galliarum*, v. ap. *eund.* 459. ibique doctiss. hujus inscriptionis interpretationem *Hagenb.* — *Gallica.* 441. — *Gemina.* 1214. *Grata* 5057. — *Genio.* 4878. — *Germania.* 1767.]

G A

[GĂĂ, ae, m. cogn. R., quod fortasse est a *γᾶ*, Dorice pro *γῆ*, terra. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 2. *n.* 2. A. Memmius Gaa. Alia ap. *Viscont. Mus. Pio-Clem. T.* 1. p. 73. T. Coccejus Gaa. *F.*]

*GABA, ae, f. opp. Galilaeae, quod *Gabe* audit *Plin.* 5, 18. et *Gabba* 12, 17. In Syria ponere videtur *Plin. B. A.*

*GABĂLA, ae, f. opp. Seleucidis vel Antiochiae, prope Laodiceam. *Anton. Itin. Gabala, orum, n. plur.* audit *Plin.* 12, 25. et *Gabale, es, ib.* 5, 21. *Τὰ Γάβαλα* est *Straboni. B. A.*

*GABĂLE, es. V. v. praec.

[GĂBĂLĬCUS, a, um, et GĂBĂLĪTĀNUS, a, um, adj. ad Gabalos pertinens, Galliae Aquitanicae populos, quorum mentio est ap. *Caes. B. G.* 7, 64. et 65. *Gabalicus* pagus ap. *Plin.* 11, 42, 97., et *Gabalitana civitas* ap. *Sidon. ep.* 5, 13. est eorum urbs primaria, quae nunc *Gevaudan*, olim Gabalum, et Andericum. ℙ *Gabalitani*, *orum* sunt illius regionis incolae ap. *Sidon. l. c.* et *ep.* 7, 6. *med. F.*]

GĂBĂLĬUM, ii, n. genus plantae aromaticae apud Arabes. *Plin.* 12, 21, 45.

GABĂLUS, i, m. *σταυρὸς*, crux, sive patibulum: [est ab Hebr. גָּבַל *gabal*, terminavit; etenim palus, qui olim pro cruce habitus est, terminus etiam fuit: et Graecis *ὄρος* est mons, *ὅρος* vero terminus. *F.*] *Varr.* ap. *Non.* 2, 373. Nos barbari, quod nocentes in gabalum suffigimus homines, vos non barbari, quod noxios absolvitis? ℙ Gabalus etiam dicitur homo sceleratus, et cruce dignus. *Macrinus Imp.* ap. *Capitol. in ejus Vita* 11. Qualis Latinus gabalus iste fuit.

GĂBĂONĪTĬCUS, a, um, adj. ad Gabaonitas pertinens, qui sunt incolae Gabaon, urbis Palaestinae in Tribu Beniamin. *Sidon. ep.* 9, 8. Ut agminibus vestris famulaturi, vel sub Gabaoniticae servitutis occasione jungamur. V. *Biblia Jos.* 9, 17.

GĂBĂTAE, arum, f. plur. *γάβατα*, vasa concava, eduliis, pulmentariisque apta: a *cavus*, quasi *cavatae*, non a voce Graeca allata, quia hanc posteriores Graeci a Romanis acceperunt, uti censet *Voss.* in *Etym. Mart.* 7, 48. Transcurrunt gabatae, volantque lances. *Id.* 11, 31. Sic implet gabatas, paropsidasque.

*GABĂZA, regio Scythiae, ultra mare Caspium, vel in Sogdiana. *Curt.* 8, 4. *in. B. A.*

GABBĂRAE vel Gabbares, cadavera apud Aegyptios pollinctorum arte delibuta, arefacta, et a corruptione immunia, *Mumien*, teste *August. serm.* 120. de divers. 12. Sed vox exotica est, et minime Latina: et praeterea in MSS. *Augustini* eo loco deest. ℙ Gabbarus in *Gloss. Isid.* exponitur insulsus, barbarus. Sed hoc item barbarum est. ℙ *V. *Aringhi Rom. Subterr.* P. et 1, 2. *Kirchmann. de Fun. Rom.* 1, 8. et *Salmas.* ad *Solin.* p. 744 et 850. Origo videtur קבר, *sepulcrum. B. A.*

*GABELLUS, i, fluvius Italiae, in Gallia cispadana, circa Mutinam, in Padum influens. *Plin.* 3, 16. Hodie est *Secchia. B. A.*

[GABĒNI, orum, m. plur. incolae urbis Gabae in regione Trachonitide, in cujus nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 3. p. 344. ΓΑΒΗΝΩΝ. *Plin.* 5, 43, 19. Inde Cyrrhestice habet Cyrrhum, Gazatas, Gindarenos, Gabenos. *F.*]

GĂBĪENSIS, e, adj. ad Gabios pertinens, ut Gabiensis ager, *Plin.* 2, 94, 96. *Al. leg. *Gabinensis. B. A.*

GĂBĪI, orum, m. plur. Col. et urbs olim Latii, in via Praenestina, media inter Romam ad Occ. et Praeneste ad Or. ad XII. M. P., ubi nunc *Campo Gabio*. Conditi fuere a Siculis, idest a Galacto, et Bio fratribus, ut *Solin.* 2. tradit. Qua arte eos Tarquinius Superbus subegerit, narrat *Liv.* 1, 53. et 54.

GĂBĪNĬĀNUS, a, um, adj. ad Gabinium pertinens, quod est nomen propr. civis R., ut *Gabiniani milites* ap. *Val. Max.* 4, 1. *n.* 15. [et *Gabiniana via* in *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 179. Ti. Caesar Divi Augusti F. Augustus Imp. viam Gabinianam ab Salonis Andetrium aperuit, et muniit per legionem VII. h. e. *da Salona a Clissa. F.*]

GĂBĪNĬUS, a, um, adj. Gabinianus, ut Gabinia lex, *Cic. Leg.* 3, 16. et alibi. Haec lata fuit a Q. Gabinio trib. pleb., Pisone et Popilio Coss. circa A. U. DCXIV., ut comitiis, quibus magistratus creabantur, populus non voce, sed tabella suffragium ferret. Aliae fuerunt Gabiniae leges de nocturnis coetibus, de bello piratarum, etc. V. *Hotoman. de Legib. Rom.* et *Pitisc. in Lex.*

GĂBĪNUS et Gabinĭus, a, um, adj. ad Gabios pertinens, ut Gabina urbs, *Ov. Fast.* 2, 709. Gabina Juno, *h. e.* quae Gabiis colebatur, *Virg. A.* 7, 682. Haec *Gabinia* dicitur in *Inscr.* ap. *Grut.* 1069, 1., si genuina haec lectio habenda est. Gabina vicinitas, *Cic. Planc.* 9. Gabina res, *Liv.* 1, 54. ℙ *Gabini*, *orum*, ejus urbis incolae, *Id. ib.* ℙ De Gabino cinctu V. CINCTUS, us. ℙ *Gabina via*, eadem ac Praenestina, Roma Gabios ferebat, incipiens olim a porta Exquilina, deinde a Praenestina. Memoratur a *Liv.* 2, 11., 3, 6. et 5, 49. *Inscr.* ap. *Grut.* 150, 8. P. Scaptius P. F. Gabinam viam ornari, ac refici sua impensa curavit. ℙ *Gabinum saxum*, vel *Gabinus lapis* similis est Albano, (de quo V. ALBANUS) effoditurque prope lacum Gabinum, nunc *di Pantano. Tac. A.* 15, 42. Aedificia ipsa, certa sui parte, sine trabibus, saxo Gabino, Albanove solidarentur, quod is lapis ignibus impervius est. *F.*]

*GABRI, orum, populi Scythici, in Asia ult., ultra Moeotidem paludem. *Plin.* 5, 7. *B. A.*

*GABROMĂGUS, i, Norici oppidum. *Ant. Itin.* et *Tab. Peut. B. A.*

*GADAGALE, es, Africae opp., in confinio Aegypti atque Aethiopiae. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*GADARA, orum, *τὰ Γάδαρα*, opp. Palaestinae, postea Syriae, in regione Decapolitana, ad lacum Genezaret. *Plin.* 5, 18. *B. A.*

GĂDES, ium, f. plur. insula parva Hispaniae Baeticae, in mari oceano, proxima continenti cum urbe cognomine, olim Col. R. parva, sed munita, in parte Occ. insulae, condita a Tyriis, cum arce et portu capacissimo, ubi emporium celebre. Usurpatur in plur. numero, quia, ut *Plin.* 4, 22, 36. tradit, duae insulae fuere, major Erythia etiam dicta, distans freto DCC pedum a continente; minor huic adjacens, unius tantum stadii euripo interlabente. *Hor. Od.* 2, 2, 9. Latius regnes avidum domando Spiritum, quam si Libyam remotis Gadibus jungas. *Juven.* 10, 1. Omnibus in terris, quae sunt a Gadibus usque Auroram et Gangem. *Stat. Silv.* 3, 1, 183. Gades vocat *cubilia Solis*, quia in parte extrema occidentali Europae sitae sunt. *Mart.* 1, 62. jocosas appellat, et 5, 77. improbas, quia frequentes inde Romam ventitabant meretriculae, lascivis modis saltare et canere peritae. Sic *Id.* 6, 71. Edere lascivos ad Baetica crusmata gestus, Et Gaditanis ludere docta modis. Et 3, 63. Gaditana cantica. Adde *Juven.* 11, 162. et *Stat. Silv.* 1, 6, 71. qui *tinnulas Gades* dixit, quia et cantu peritae erant puellae Gaditanae, et crispum latus doctae movere sub crotalo. ℙ In sing. num. *Plin.* de majori loquens *l. c.* In ipso capite Baeticae, ab ostio freti pass. XXV. mill. Gadir. ℙ Poeni et Tyrii *Gadir*, vel *Gaddir* dicunt pro *Gades:* quod nomen apud eos sepem significat. *Plin. l. c.* et *Sall. fr.* ap. *Prisc.* 5, 648. et 698. Est autem neutrum indeclinabile. *Prisc. ib.* ℙ Latini etiam Tartesson appellaverunt. *Plin. ib.* et *Sall. fr.* ap. *Don.* ad *Ter. Eun.* 3, 1, 11.

GĂDIR. V. in v. praec.

GĂDĪTĀNUS, a, um, adj. *Γαδειρικός*, ad Gades pertinens. *Cic. Balb.* 18. Gaditanus populus. *Plin.* 2, 103, 106. Gaditanus oceanus. *Id. prooem. l.* 3. Gaditanum fretum. *Cic Att.* 7, 7. *med.* Gaditanus a Mitylenaeo adoptatus, *h. e.* L. Cornelius Balbus Gadibus ortus a Theophane Mitylenaeo. ℙ *Gaditani*, *orum*, Gadium incolae. *Cic. Balb.* saepe. ℙ De Gaditana lascivia in GADES dictum est. *Plin. ep.* 1, 15. At tu apud nescio quem ostrea, vulvas, echinos, Gaditana maluisti, *h. e.* delicias Gaditanas. Al. leg. *Gaditanas*, h. e. puellas.

*GAEODES, ae, m. lapis ex aetitarum genere. *Plin.* 36, 19. Al. leg. *geodes. B. A.*

GAESĀTUS. V. in GAESUM.

GAESI, viri fortes a Gallis dicuntur: a *gaesum. Serv.* ad *A.* 8, 660.

GAESUM, i, n. *γαισὸν*, *γαισὸς*, jaculum grande longe feriens, proprium Gallorum Alpes incolentium, sed ab aliis quoque gentibus usurpatum. *Festus* grave jaculum interpretatur. *Hesych.* et *Poll.* 7, 33. *δόρυ ὁλοοίδηρον*, hastam totam ferream. *Liv.* 8, 8. gaesa ab hastis distinguit: et sane inter jacula potius, quam inter hastas referenda videntur. *Caes. B. G.* 3, 4. Gaesa in vallum conjicere. *Virg. A.* 8, 661. Alpina gaesa. *Liv.* 26, 6. Cui suos ante prima signa adhortanti summum pectus gaeso ictum est. ℙ Hinc Gaesatorum exercitum memorat *Oros.* 4, 13. (*h. e.* gaesis armatorum), nomenque esse ait non gentis, sed mercenariorum Gallorum. ℙ *Stat. Th.* 4, 64. gaesa Graecis, *Sil.* 2, 444. etiam Afris tribuit. Observandum est autem, ubicumque hoc telo quis armatus describitur, bina ei gaesa assignari. *Varr.* ap. *Non.* 18, 19. *Virg. l. c.* etc. ℙ Scribitur et *gesum:* atque ita habent *Festus*, *Non. l. c.* et alii.

*GAESUS, i, m. flumen Ioniae. *Mela* 1, 17. Idem quod *Γαλεών* audit *Herod.* et *Athen.* ut censet *Vossius* ad *Melae l. c. Gessus* appellatur a *Plin.* 5, 29. *B. A.* [*An hodie sit *Kali — Beck — Osmak*, dubitatur a *Mannerto Geogr. ant.* Vol. 6. T. 3. p. 266.]

GAETŪLĬA, ae, f. *Plin.* 5, 4, 4. V. GAETULUS.

GAETŪLĬCUS, a, um, adj. Gaetulus. *Plin.* 6, 31, 36. Juba Gaetulicam purpuram tingere instituerat. *Id.* 35, 6, 26. Gaetulicum purpurissum. V. v. sq. ℙ *Gaetulicus* cognominatus est Cn. Cornelius Cossus Lentulus (qui consul fuit una cum L. Pisone Augure an. U. C. DCCLIII.) ob devictos auspiciis Augusti Gaetulos Syrtium accolas, ut narrat *Flor.* 4. *c. ult.* Adde *Juven.* 8, 26. ℙ Scribitur et *Getulicus.*

GAETŪLUS, a, um, adj. ad Gaetuliam pertinens, quae regio est Africae: cujus populi Gaetuli. Hi varias ibi sedes obtinuerunt. Nam et in Mauritania Caesariensi, Massaesylis contermina, ponuntur a *Plin.* 21, 13, 45., et prope Aegyptum, atque Aethiopes, atque adeo sub sole magis, haud procul ab ardoribus, ut loquitur *Sall. Jug.* 21., hoc est prope zonam torridam, a *Mela* 1, 4. et *Plin.* 5, 4, 4. et *ib.* 8, 8., et ad Syrtes a *Floro* 4, 12., et in Massaesylia ipsa a *Plin.* 5, 2, 1., et aliis in locis *alibi*. Feri admodum habiti sunt, fugaces, raptoque victitantes. *Sall. l. c.* Africam